Ew Testamento:
Chipay Tawkquiztan

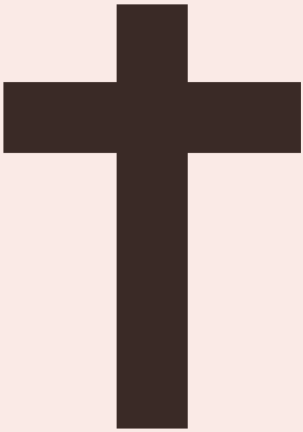

New Testament in Chipaya (BL:cap:Chipaya)

Ew Testamento: Chipay Tawkquiztan
New Testament in Chipaya (BL:cap:Chipaya)

copyright © 2009 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Chipaya

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Chipaya [cap], Bolivia

Copyright Information

© 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.
This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.
You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:
You must give Attribution to the work.
You do not sell this work for a profit.
You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.
Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Chipaya

© 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.
This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.
You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:
You include the above copyright and source information.
You do not sell this work for a profit.
You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.
Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-22

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 13 Jun 2025 from source files dated 29 Jan 2022
baeaa6d6-fcc1-578f-afbd-04a9c5c14184

Contents

SAN MATEO 1
SAN MARCOS 70
SAN LUCAS 111
SAN JUAN 186
HECHOS 242
ROMANOS 311
1 CORINTIOS 341
2 CORINTIOS 372
GÁLATAS 391
EFESIOS 402
FILIPENSES 413
COLOSENSES 421
1 TESALONICENSES 429
2 TESALONICENSES 435
1 TIMOTEO 439
2 TIMOTEO 448
TITO 454
FILEMÓN 458
HEBREOS 460
SANTIAGO 483
1 SAN PEDRO 491
2 SAN PEDRO 500
1 SAN JUAN 505
2 SAN JUAN 513
3 SAN JUAN 514
JUDAS 516
APOCALIPSIS 519

EL SANTO EVANGELIO SEGUN SAN MATEO

1 Jesucristuqui Davidž majchmajtquiztan, nižaza Abrahamž majchmajtquiztan tjoñitačha. Jesucristuž tuquita atchi ejpnacačha tinacaqui.
2 Abrahamqui Isaacž ejptačha. Isaacqui Jacobž ejptačha. Jacobqui Judaž ejptačha, niiž jilanaczztanpacha.
3 Judaqui Fares ejptačha, Zaratanpacha. Tamarqui Fares Zara maatačha. Faresqui Esromž ejptačha. Esromqui Aramž ejptačha.
4 Aramqui Aminadabž ejptačha. Aminadabqui Naasonž ejptačha. Naasonqui Salmonž ejptačha.
5 Salmonqui Booz ejptačha. Rahabqui Booz maatačha. Boozqui Obedž ejptačha. Rutqui Obedž maatačha. Obedqui Isaíž ejptačha.
6 Isaíqui David cjita chawc jilirž ejptačha. Davidqui Urías tjunatan zalžcu Salomonž ejptačha.
7 Salomonqui Roboamž ejptačha. Roboamqui Abías ejptačha. Abiasqui Asaž ejptačha.
8 Asaqui Josafatž ejptačha. Josafatqui Joramž ejptačha. Joramqui Uzías ejptačha.
9 Uziasqui Jotamž ejptačha. Jotamqui Acaž ejptačha. Acazqui Ezequías ejptačha.
10 Ezequiasqui Manasés ejptačha. Manasesqui Amonž ejptačha. Amonqui Josías ejptačha.
11 Josiasqui Jeconías ejptačha, niiž jilanaczztanpacha. Nii timpuqui Israelit žoñinacaqui preso chjitžtatačha Babilonia cjita yokquin.
12 Jalla nekztanaqui Jeconiasqui Salatielž ejptačha. Salatielqui Zorobabelž ejptačha.
13 Zorobabelqui Abiudž ejptačha. Abiudqui Eliaquimž ejptačha. Eliaquimqui Azorž ejptačha.
14 Azorqui Sadocž ejptačha. Sadocqui Aquimž ejptačha. Aquimqui Eliudž ejptačha.
15 Eliudqui Eleazarž ejptačha. Eleazarqui Matanž ejptačha. Matanqui Jacobž ejptačha.
16 Jacobqui Josež ejptačha. Josequi María lucutačha. Mariiqui Jesús majtchinčha. Nižaza Jesusaqui Yooz cuchanžquita Cristo cjitazakazza.
17 Tunca pusin atchi ejpnacaž kamta wachquichičha Abrahamž timpuquiztan Davidž timpucama. Nižaza tsjii tunca pusin atchi ejpnacaž kamta wachquichičha Davidž timpuquiztan Israel žoñinacaž Babilonia cjita yokquin preso chjichta timpucama. Nižaza tsjii tunca pusin atchi ejpnacaž kamta wachquichičha Babilonia yokquin chjichta timpuquiztan Cristuž nasta tjuñicama.

JESUCRISTUZ NASTA

18 Jalla tužučha Jesucristuž nastaqui. Niiž maa María cjitiqui Josižtan zalzjapa kazzintačha. Ima luczztan kamcan ica cjissinčha Yooz Espíritu Santuž cjen.
19 Naaža lucu José cjitaqui Yooz kuzcama kamñitačha. Niiž tjun María icaž cjen Josequi kuz turwaysi cjissičha. Nekztan jamazit jaljtis pecatčha. Kjanacama ultimu jaljtitasaž niiqui, Maríiqui žoñiž chjaawjkatta cjitasačha, ana honorchiz.

20 Jalla nuž jaljtis pinsan, Yooz Jilirž anjilaqui wiiquin niižquiz tjonzičha,
tuž cjican:

—José, Davidž majchmaati, Yooz Espíritu Santuqui am maataka t'iczičha.
Jalla nižtiquiztan ana jiwjata naatan zalzqui.

21 Nižaza majttanaqui, wawž tjuuqui Jesús cjitaž cjequičha. Jalla niiqui
niiž wajtchiz žoñinaca ujnacquiztan liwriyaquičha. —Nuž cjichičha anji-
laqui.

22-23 Tuqui timpuquiztanpacha Yooz Jiliriqui profetžquiz chiikatchičha,
tuž cjican:

"Tsjaa tunsill turqui icaquičha. Nekztan lucmajch wawa mataquičha. Nii
wawaqui Emanuel cjitaž cjequičha".

Emanuelqui tuž cjičha: učhumnacatančha Yoozqui. Nii profetž takucama
cumplissičha Jesucristuž nastanaqui.

24 Jalla nekztan Josequi tjaji wajtžcu, Yooz anjilaž mantitacama ojkchičha.
Mariatan zalzičha. Nižaza persun tjunjapa ricujchičha.

25 Naaža majtz tjuñicama Josequi Maríatan anapan ultimu lucutiñi paa-
sičha. Jalla nižtiquiztan ana zalzi cjichucatačha, pero chicapan kamñitačha.
Wawa majttan, Jesús cjita tjuužtan tjuuzkatchičha.

2

MAGONACA RISPITI TJONCHICHA

1 Belén cjita wajtquiz nižaza Judea cjita yokquin Jesusaqui majttatačha. Nii
nacionž chawjc jiliritačha Herodes cjitaqui. Jalla nii tuquita timpuquiz jalla
tužu watchitakalčha. Nii nacionquin Jerusalén cjita wajtquin tuwanchuctan
tsjii kjaž žoñinacaqui irantižquichičha. Mago cjita žoñinacatačha ninacaqui,
warawar puntu istutiiñi.

2 Jerusalén wajtquiz irantižcu pewcpewczičha tuž cjican:

—Uzca nassičha judío žoñinacž chawjc jiliriqui. ¿Jakziquintaya? —jalla nuž
cjican pecunchičha. Nižaza cjichičha, —Wejrnacqui tuuna žejlcan niiž nas-
tiquiztan warawara cherchinčha. Jalla nižtiquiztan nii rispiti tjonchinčha,
—jalla nuž cjican mazzičha.

3 Herodes cjita jiliriqui magonacaž quint'ita nonžcu, ancha pinsamintu
apazzičha persun kuzquiz. Nižaza Jerusalén wajtquiz kamñi žoñinacami
ancha kuzquiz pinsatčha.

4 Jalla nekztanaqui nii rey jiliriqui timplu chawjc jilirinaca, nižaza lii
tjaajiñi maestrunaca kjawzičha. Ninacžquiz pewczičha:

—¿Jakziquint Cristuqui majtta cjesaya? —jalla nuž cjican pewczičha.

5 Ninacaqui kjaazičha tuž cjican:

—Belén wajtquinčha, Judea yokquin. Tsjii profetaqui cjijrchičha, tuž
cjican:

6 "Judá yokquinčha Belén watjaqui. Jalla nii watjapančha chekanaqui, parti
watjanacquiztan Judá yokquin. Jalla nekztan tsjii chawc jiliriqui
ulnaquičha. Jalla niiqui wejt Israel žoñinacaž mantaquičha; nižaza
cwitaquičha".

7 Jalla nekztanaqui Herodes jiliriqui magonaca jamazit kjawzičha.
Nekztanaqui zumpacha pewczičha, čhjul timpuquiztan nii warawaraqui
paristčhaja, jalla nii.

8 Jalla nekztanaqui Herodesqui magonaca cuchanchičha Belén watja, jalla
tuž cjican:

—Nii Belén watja oka, nižaza nii wawž puntu zumpacha pjurwiit'aquičha. Wawa watžcuqui, wejtquiz mazcaquičha. Wejrmi zakal ojkz pecučha, wawa rispiti.

9 Jalla nekztan Herodes jiliriž chiižinta taku nonžcu, magonacaqui ojkchičha. Jerusalén watja ulantan, nii tuuna cherta warawaraqui ninacž tucquin wilta okatčha. Jakziquin nii wawa želatčhaja, jalla nii juntuň tsijtsičha warawaraqui.

10 Nii warawara tsijtsi cheržcu, magonacaqui ancha wali cuntintutačha.

11 Nekztanaqui kjuya luzcu, wawa cherchičha Marii maatanpacha. Jalla nekztanaqui ninacaqui quillzičha wawa rispitsjapa. Paaz caja cjetžcu, wawžquiz zuma cusasanaca onanchičha, kori, insinzu, mirra. Jalla nuž nii wawžquiz rispit'ichičha.

12 Jalla nekztanaqui wiiquin Yoozqui magonacžquiz chiižinchičha, ana Herodes kjutňi quepajo. Jalla nižtiquiztan persun watja quejpchičha yekja jicz kjutňi.

EGIPTO YOKQUIN ATIPASSICHA

13 Jalla nekztanaqui nii magonacaž ojktan tsjii Yooz Jilirž anjilaqui wiiquin Josežquiz parisisquichičha. Nekztan tuž cjichičha:

—Zaazna, tii wawa chjicha maatanpacha. Egipto yokquin oka, atipasjapa. Herodes jiliriqui tii wawaž kjuraquičha conzjapa. Jalla nii Egipto yokquin am želaquičha, čhjulorat wejrqui amquiz wilta chiyačhaja, jalla niicama. —Jalla nuž wiiquin chiichičha anjilaqui.

14 Jalla nuž anjilaž chiitiquiztan Josequi nii orapacha žaazičha. Nekztan wawžtan maatan chjitchičha. Nii weenpacha ulanchičha Egipto yok kjutňi.

15 Jalla nicju kamchičha Herodes ticzcama. Niiž tuquitanpacha Yooz Jiliriqui profetžquiz chiikatchičha, tuž cjican: “Egipto yokquiztan wejt persun Maati kjawznacha”. Jalla nii profetž chiita takuqui cumplissičha.

HERODESQUI JESUSA CONKATZ PECATČHA

16 Herodesqui kuzquiz tantiyassičha, “Magonacaqui wejttanž burlaskalak” cjican. Jalla nižtiquiztan walja žawjzičha. Jesucristo majtta timpu tantiichičha magonacaž maztiquiztan. Jalla nuž tantiižcu mantichičha Belén wajtquin nižaza nii wajtž tjiyaran tjapa lucmajch wawanaca pizc watquiztan kozzuc conajo.

17 Jalla nuž cumplissičha Jeremías cjita profetž cjijrta takuqui.

18 Tuqui timpuqui Jeremiasqui cjijrchičha, tuž cjican:

“Ramá cjita wajtquin wali chawc llaqui želaquičha nižaza alto joržtan kaaquičha. Raquel cjitiqui ancha kaaquičha naaža maatinacžquiztan. Ana wira kuztami ch'uj cjequičha. Nižaza naaža maatinacaqui ticziž cjequičha”.

Jalla nuž cjijrchičha Jeremías cjita Yooz taku paljayňi profetaqui.

19 Wiruňaqui Herodes cjita jiliriqui ticzičha. Jalla nekztanaqui tsjii Yooz Jiliriž anjilaqui Josežquin wilta parisisquichičha wiiquin. Nii oraqui Josequi Egiptuquin tira želatčha. Anjilaqui cjichičha:

20 —Zaazna, tii am uza chjicha maatanpacha. Israel yoka quepa. Am wawa conz pecňi Herodes jazic ticzičha.

21 Jalla nuž cjen Josequi žaažcu Israel yokquin nii uztan maatan chjitchičha.

22 Israel yokquin Judea provinciquin Arquelao cjita jiliritačha mantiňiqui. Jalla niičha Herodes majchqui. Niiž ejpž puestuquizpacha luzzitačha. Josequi nii quintu zizcu, Judea yokquin kamz jiwjatchičha. Nekztan tsjii

anjilaqui wiiquin Josežquiz paljaychičha, Judea yokquiz ana kamajo, antiz Galilea yokquin okajo. Jalla nekztan Galilea yok kjutñi ojkchičha.
23 Jalla nii yoka irantižcu, Nazaret cjita wajtquiz kamchičha. Tuqui timpuqui Yooz cuntiquiztan chiiñi profetanacaqui mazinchičha, Jesusaqui "nazareno" cjitazakaz cjequičha, jalla nuž cjican mazinchičha. Nazaret wajtquiz kamcan profetanacaž chiita taku cumplissičha.

3

JUAN BAUTISTA YOOZ TAKU PALJAYÑI

1 Niiž wiruñaqui Juan Bautistaqui Judea provinciquin želatčha, ch'ekti yokquin. Yooz taku paljayatčha,
2 tuž cjican:
—Kuznacaž campiya. Arajpach Yoozqui waj mantaquičha. Nii timpuqui žcatžinžquičha.
3 Tuqui timpuqui Isaías cjita profetaqui Juanž puntuquiztan cjijrchičha, tuž cjican:
"Ch'ekti yokquin tsjii žoñž joraž nonžta cjequičha. Alto jorquiztan tuž cjican chiyaquičha: 'Tsjii chawjc Jiliriž tjonaquičha. Jaziqui zuma kamañ jicz tjaczna. Tsjii jicztakaz ančhuca kuznaca zumpacha azquicha, nižaza zuma lijitumapanž cjee' ".
Jalla nuž cjijrtatačha Juanž puntuquiztan.
4 Juanž zquitiqui camello cjita animalž chomquiztan watstatačha. Niiž cinturonaqui zkizitačha. Nižaza langosta cjita kolta animalanaca lujlñitačha. Munti misq'uinaca lujlñizakaztačha.
5 Walja žoñinacaqui Juanž taku nonžñi tjonñitačha, Jerusalén chawc wajtquiztan, nižaza Judea yokquiztan, nižaza Jordán cjita puj žcatirantan. Walja žoñinaca tjonñitačha.
6 Jakziltat niiž persun ujnaca mazzaja jalla ninacžquiz Juanqui bautissičha Jordán cjita pujquiz.
7 Nii tama žoñinacžtanpacha walja fariseonacami, nižaza saduceonacami jalla nii jilirinacami Juanžquin tjonchizakazza bautista cjisjapa. Jalla ninaca cheržcu, Juanqui tuž chiižinchičha:
—Zkoražtakaz incallñi žoñinaca. Yooz Ejpqui ujchiz žoñinaca wajillaž casticaquičha. ¿Ject ančhucaquiz nii mazzejo? ¿Nii casticu atipzjapa wejtquinž tjonkaya?
8 Kuz campiichinčhucžlaj niiqui, zumapankaz kamaquičha, ančhuca campiita kuz kjanapacha tjeezjapa.
9 Ančhucqui anaž mit kuzziz porapat chiyasaquičha, tuž cjican: "Wejrnacqui Abrahamž majchmaatinacžquiztanpacha tjoniñčha, Yoozqui anaž wejrnaca casticasačha". Jalla nižta ana chiichiiz waquisičha. Yoozqui tii maznacquiztan žoñiž cjiskatasačha, Abrahamž majchmaatinaca cjisjapa.
10 Ančhucqui tsjii frut muntižtakazza. Ana zuma fruta pookñi muntiqui k'aatztaž cjequičha jir achžtan. Jalla nuž k'aatztiquiztanaqui, ujtaž cjequičha. Jalla nižta irataž ančhucaquiz wataquičha. Ana zuma kamañchiz žoñinaca casticta cjequičha.
11 Wejrqui weraral chiyučha. Kjaztankal bautisučha, ančhuca kuznaca campiitiquiztan. Tsjiiqui wejt wirquin tjončha. Jalla niiqui Espíritu Santužtanami nižaza arajpach ujžtanami bautisaquičha. Jalla niičha wejtquiztan tsjan juc'ant poderchizqui. Niižquiz atintisjapa anal waquisučha, niiž čhjata jeržcu chjojkzinimi. Inakaztčha wejrqui.
12 Ančhucqui trigo zkalažtakazza. Nii tjoñi jiliriqui trigonaca kjojaquičha. Nekztan itzanacami zuma trigumi pjalznaquičha. Nii zuma triguqui ricujtaž

cjequičha. Niiž persun kjuyquin majctaž cjequičha. Nii itzanacazti liwj ujtaž cjequičha, ana wira tjesñi ujquiz. Jalla nižta iratаž ančhucaquiz wataquičha.

JESUSAQUI BAUTISTATACHA

13 Niiž wiruñaqui Jesusaqui Galilea yokquiztan Jordán cjita pujquin ojkchičha, jakziquint Juan želatčhaja, jalla nicju. Bautiskatzjapa Juanžquin ojkchičha.
14 Jesusiž irantitan, Juanqui ana nii bautis pecatčha. Jalla tuž cjichičha:
—Amž wejr bautis waquizičha. ¿Am wejtquiz tjonkaya? ¿Weriž bautista cjisjapaya? —Jalla nuž cjichičha Juanqui.
15 Nekztan Jesusaqui kjaazičha, tuž cjican:
—Anzikam wejr bautisaquičha. Yooz mantitacama liwj cumplis waquizičha učhumqui. —Jalla nuž kjaaztiquiztan Juanqui "iyaw" cjichičha.
16 Nekztanaqui Juanqui Jesusa bautissičha. Kjazquiztan ulnan, nii orapacha arajpacha cjetzičha. Nekztan Jesusaqui cherzičha Yooz Espíritu Santo palomažtakaz chjijwžquiñi. Jalla niiž juntuñpacha Espíritu Santuqui irantižquichičha.
17 Nekztanaqui arajpachquiztan tsjii jora paljayžquiñi nonzičha, jalla tuž cjiñi:
—Tiičha wejt ultim k'ayi Maatiqui. Tiiž cjen ancha cuntintutčha wejrqui. —Jalla nuž cjichičha nii tsewctan chiižquiñi joraqui.

4

JESUSAQUI DIABLUZ YANZTA

1 Jalla nekztanaqui Jesusaqui Jordán cjita pujquiztan ojkchičha. Nuž okan, Espíritu Santuqui Jesusa chjitchičha ch'ekti yokquin, Satanás diabluž yanžta cjisjapa. Satanasqui Jesusa ujquiz tjojtskatz pecatčha.
2 Jalla nijwc žejlcan, Jesusaqui pusi tunc tjuñi pusi tunc arama ana čhjeri lujlchičha. Jalla nii pusi tunc tjuñi wattiquiztan ancha čhjeri eecskatchičha.
3 Jalla nekztanaqui diabluqui Jesusižquiz macjatchičha ujquiz tjojtskatz yanzjapa. Jalla tuž cjichičha:
—Amqui ultim Yooz Maatimžlaj niiqui, tii maznacquiztan t'anta tuckatalla.
4 Jesusaqui kjaazičha, tuž cjican:
—Cjijrta Yooz takuqui tuž cjičha: "Zoñinacaqui anaž čhjeržtan alaja žetasačha. Yooz takučha chekanaqui, jalla niičha ultim čhjeriztakazqui". Jalla nuž kjaazičha Jesusaqui.
5 Jalla nekztanaqui diabluqui Jesusa chjitchičha Jerusalén, Yooz illzta chawjc watja. Jalla nicju timplu tsewcta pjurniguin yawkatchičha.
6 Nekztan diabluqui cjichičha:
—Cjijrta Yooz takuqui tuž cjičha:
"Yooz Ejpqui niiž anjilanaca mantaquičha am cwitajo. Ninacž persun kjaržtan am cwitaquičha, ana am kjojcha chjojrichta cjeyajo mazquizimi".
Jazic, ultim Yooz Maatimžlaj niiqui, tsewctan kozzuc tii yokquiz layzca. —Jalla nuž cjichičha nii diabluqui.
7 Nekztanaqui Jesusaqui kjaazičha tuž cjican:
—Cjijrta Yooz takuqui zakaz cjičha: "Zoñiqui ultim arajpach Yooz ana inakaz nuž yanznaquičha". Jalla nuž cjijrtačha.
8 Jalla nekztanaqui wilta ujquiz tjojtskatz yanzjapa, diabluqui Jesusa chjitchičha pajk cur puntiquin. Jalla niwjc chjitžcu, diabluqui tjapa tii muntuquiz žejlñi nacionanaca nižaza tjapa ninacž cusasanacztanpacha,

nižaza tjapa ninacž honoranacžtanpacha jalla ninaca diabluqui Jesusižquiz tjeezičha.

9 Nekztan nii diabluqui cjichičha:

—Tjapa tinaca amquiz tjaasačha, wejtquizim quillzaja, nižaza wejr rispitčhaja, niiqui.

10 Jalla nižtiquiztan Jesusaqui kjaazičha, tuž cjican:

—Satanás, wejtquiztan zaraka amqui. Cjijrta Yooz takuqui tuž cjičha: Yooz Jiliržquinkaz rispita, nižaza nii alaja sirwa. Niikazza am Yooz Jiliriqui.

11 Jalla nuž Jesusiž chiitiquiztan diabluqui Jesusižquiztan zarakchičha. Nekztan tsjii kjaž anjilanacaqui Jesusižquin atinti tjonchičha.

JESUSAQUI GALILEA YOKQUIN OJKCHICHA

12 Niiž wiruñaqui Jesusaqui quintu nonchičha, Juan carsilquiztačha, jalla nii. Jalla nii quintu nonžcu, Galilea yokquin ojkchičha.

13 Pero Nazaret wajtquin ana kamchičha; antis Capernaum wajtquin kami ojkchičha. Capernaum watjaqui kot atquiztačha, Zabulón yokquin nižaza Neftalí yokquintačha.

14 Jalla nuž ojktiquiztan Isaías profetaž cjijrta taku cumplissičha.

15 Jalla tuž cjijrchičha Isaías profetaqui:

“Zabulón, nižaza Neftalí, am yokaqui kot atquizza, nižaza jiczquizza Jordanquiztan tuwanchuc. Nižaza Galilea yokquinčha. Jalla nii Galiliiquinaqui yekja wajtchiz žoñinacaž kamčha.

16 Am yokquin žejlñi žoñinacaqui zumchiquiz kamčha, ana zuma kamañquiz. Ninacaqui tsjii žoñi cheraquičha. Nii žoñiqui zuma kamaña tjeeznaquičha, zuma kjanažtakaz. Ticzi žoñinacažtakaz kamčha; anaž Yooz kamaña zizza. Pero kjanapachaž Yooz zuma kamaña tjeezta cjequičha.”

17 Jalla nekztanaqui Jesusaqui Yooz puntu kjanzt'i kallantichičha, tuž cjican:

—Kuznaca campiya. Arajpach Yooz waj mantaquičha. Jalla nii timpuqui žcatžinžquičha. —Jalla nuž paljaychičha.

PAJKPIC CH'IZ TANÑI ZOÑINACA JESUSIZ KJAWZTA

18 Jesusaqui Galilea cjita kot at tjiyaranž okatčha. Jalla nuž ojkcan pucultan jilazullca žoñinaca cherchičha. Tsjiiqui Simón cjitatačha, nižaza Pedro cjitazakaztačha. Tsjiiqui Andrés cjitatačha. Jalla ninacaqui ch'iz tanñinacatačha. Nii oraqui ninacaqui ch'iz tanz kjazquiz tjojtsi želatčha.

19 Jalla ninacžquiz Jesusaqui tuž cjican paljaychičha:

—Wejttan chica ojklayñi cjee. Jaknuž ch'iz juntichamžlaja, jalla nižta irata ančhucqui Yooztajapa žoñinaca juntaquičha.

20 Jalla nuž chiitiquiztan nii pucultan žoñinacaqui nii orapacha ch'iz tanz eccu, Jesusižtan chica ojklaychičha.

21 Jalla nekztanaqui tsjii koloculla najwcjapa ojkžcu Jesusaqui tsjii pucultan jilazullca žoñinaca cherchizakazza. Tsjiiqui Jacobo cjitatačha. Tsjiiqui Juan cjitatačha. Zebedeož majchtačha. Niiž ejpžtanpacha warcuquiz želatčha, ch'iz tanz azquichcan. Jalla nii cheržcu, Jesusaqui ninaca kjawzičha.

22 Nekztan nii orapacha warcumi niiž ejpmi eccu, Jesusižtan chica ojklaychičha.

ZOÑINACA JESUSA APZA

23 Tjapa nii Galilea cjita yokaran ojklaychičha, zapa ajcz kjuyquiz Yooz puntu tjaajincan. Nižaza paljaychičha, Yooziž mantita žoñinacaž cjee, cjican. Nižaza tjapaman laanaca čhjetinchičha.

24 Jesusiž ojklayta, jalla nii quintuqui tjapa Siria yokquin ojkchičha.
Jalla nižtiquiztan, tjapaman conchiz žoñinacami, nižaza tjapaman laa
ayiñi žoñinacami, nižaza zajraž tanta žoñinacami, nižaza t'ucur žoñinacami,
nižaza ana ojklayi atñi zuch žoñinacami, tjapaman laanaca Jesusižquin
chjitžtatačha. Nekztanaqui Jesusaqui nii laanaca čhjetinchičha.
25 Galilea žoñinacaqui niižquin walja apžquichičha, nižaza Decápolis
watjanacquiztan žoñinacami, nižaza Jerusalén wajtquiztan žoñinacami,
nižaza Judea yokanacquiztan žoñinacami, nižaza Jordán pujž tuwanchuctan
žoñinacami. Tjapa nii žoñinacami jalla nuž Jesusa apzičha.

5

JECTNACAT CUNTINTU ŽOÑINACA

1 Walja tama žoñinaca cheržcu, Jesusaqui tsjii kolta curulla yawchičha.
Jalla nekztan nii curullquin julzičha. Nižaza niiž kjawžta žoñinacaqui niiž
muytata ajczičha.
2 Jalla nekztan Jesusaqui ninacžquiz tjaajñi kallantichičha, tuž cjican:
3 —Jecnacat “wejrqui ujchizpančha” cjican persun kuzquiz sint'ičhaja,
jalla ninacaž Yooz wajtchiz žoñinaca cjequičha. Nekztanqui cuntintuž cje-
quičha.
4 'Jecnacat persun ujquiztan llaquita žejlčhaja, jalla ninacžquiz Yoozqui
kuznaquičha. Nekztan cuntintuž cjequičha ninacaqui.
5 'Jecnacat humilde kuzziz cječhaja, jalla ninacžquiz Yoozqui irinsaž
tjaaquičha, ew yoka. Nekztan cuntintuž cjequičha.
6 Jecnacat Yooz kuzcamakaz kamz ancha pecčhaja, jalla ninacžquiz Yooz-
panž zuma kamzjapa yanapaquičha. Nekztan cuntintuž cjequičha.
7 'Jecnacat parti žoñinacžtajapa oksñi kuzziz cječhaja, jalla ninaczquiz
Yoozqui zakaz oksnaquičha. Nekztan cuntintuž cjequičha.
8 'Jecnacat ancha zuma kuzziz cječhaja, jalla ninacaqui Yooz cheraquičha.
Nekztan cuntintuž cjequičha.
9 'Jecnacat pasinsis kuzziz kamñi cječhaja, jalla ninacaqui Yooz maati
cjitaž cjequičha. Nekztan cuntintuž cjequičha.
10 Jecnacat Yooz kuzcama kamtiquiztan chjaawjta sufračhaja, jalla ni-
nacaž Yooz wajtchiz žoñinaca cjequičha. Nekztan cuntintuž cjequičha.
11 Jecnacat weriž cjen žoñinacaž chjaawjta cječhaja, nižaza kijchta
cječhaja, nižaza tjapaman toscar tawkžtan quintra ch'aanita cječhaja, jalla
ninacami cuntintuž cjequičha.
12 Jecnacat weriž cjen jalla niztanaca sufrichi cječhaja, jalla ninacžquiz
Yoozqui arajpachquin wali pajk honora tjaaquičha. Jalla niztiquiztan tii
muntuquiz kamcan, cuntintukaž cjee. Ančhucqui cjuñzna. Yooz cuntiquiz-
tan chiiñi profetanacaqui nižta zakaz sufrichičha tuqui timpuquiztanpacha.

CRIICHINACZ PUNTU

13 Jesusaqui tjaajinchizakazza:
—Ančhucqui tii muntuquiz kamcan yacu cuntažtakazza, parti
žoñinacžtajapa. Pero yacuqui lak'až cjesaž niiqui, ¿kjažpant wilta walipan
cjisnasajo? Anapanž cjesačha. Nekztan anaž čhjuljapami sirwasačha;
tjojttapanž cjesačha; nekztan žoñinacaž tjecžtaž cjequičha.
14 'Ančhucqui tii muntuquiz kamcan, parti žoñinacžtajapa kjana cun-
tažtakaz cjesačha, zuma kamaña zizajo. Tsjii curquiz kjuyta watjaqui, ana
chjojžta cjesačha.

15 Tsjii lamparaqui tjeežtaž cječhaj niiqui, anapanž cajón koztan nonžta
cjesačha. Lamparaqui tjeeztaž cječhaj niiqui, tsewc tsjijptapanž cjesačha,
tjapa nii kjuyquiz žejlñi žoñinacžtajapa kjanajo.
16 Jalla nuž ančhucqui lamparažtakaz cjee, žoñinacžtajapaqui. Kjanapacha
zuma kamañchiz cjee. Nekztan žoñinacaqui ančhuca zuma kamaña cheržcu,
ančhuca arajpach Yooz Ejpžquin honora tjaaquičha.

LII PUNTU

17 Jesusaqui tjaajinchizakazza:

—Wejrqui ana tjonchinča Moisés lii tjatanskatzjapa, nižaza profetanacaž
tjaajintanaca tjatanskatzjapami. Jalla nižta anaž pinsa ančhucqui. Wejrqui
ana tjonchinča nii tuquita Yooz tjaajintanaca tjatñiqui; antis tjonchinča
cumpliskatzjapa.
18 Weraral chiižinučha. Tuquita Yooziž tjaata liiquiztan tjapa puntumi
tjapa letrami anaž tjatanta cjequičha, tjappacha cumpliscama. Ima tii
muntumi arajpachami tucužinžnan, nii liiqui anapanž tjatantaž cjequičha.
19 Jalla nižtiquiztan jequit tuquita Yooziž tjaata liiquiztan tsjii mantita,
kolta lii cjenami, ana pajz pecčhaj niiqui, nižaza yekjap žoñinacžquiz
nižtapacha tjaajinčhaja, jalla nii žoñiqui arajpach Yooz wajtquin anaž čhjul
honorchiz cjequičha. Pero jequit nii tuquita lii mantita cazačhaja, nižaza
yekjap žoñinacžquiz nižtapacha tjaajinčhaja, jalla nii žoñiqui arajpach Yooz
wajtquin chekan honorchiz žoñiž cjequičha.
20 Ančhucaquiz wejr chiižinučha. Lii tjaajiñi maestrunacami, nižaza
fariseo žoñinacami žejlča. Pero ančhucqui ninacžquiztan anaž juc'anti Yooz
mantitacama kamačhaj niiqui, anapanž arajpach Yooz wajtquin luzasačha.
Yooz mantitacama kamstančha, arajpach Yooz wajtquin luzjapa.

ŽAWJZ PUNTU

21 Jesusaqui tjaajinchizakazza:

—Ančhucqui tuquita atchi ejpnacžquiztan tuž nonzinčhucča. Ninacaqui
cjiñitačha, tuž cjican: “Anačha žoñi conzqui. Jequit žoñi conačhaja, niiqui
juzjitaž cjequičha”.
22 Pero wejr chiižinučha, jequit tsjii jilžjapa žawjwačhaj niiqui, jusjitaž
cjequičha. Nižaza jequit tsjii jilžtan ch'aačhaj niiqui, Junta Suprema cjita
chawjc jilirinacaž jusjitaž cjequičha. Nižaza jequit tsjii jilžquiz “ana zu-
mamča” cjican ch'aančhaj niiqui, infiernuquin chjatkattaž cjequičha.
23 Nižaza tii puntu zakal cjeača. Jequit niiž ofrenda Yooz yujcquin
chjichačhaj niiqui, nižaza chjichcu niiž jilžtan quintra tanasta cjuñsnačhaj
niiqui,
24 jalla nekztan ima ofrenda tjaacan, nii timpluquizpacha ecla. Nekz-
tanaqui niiž jilžquin pertuna mayiza ojkla. Niiztan jilžtan walikaz cjila. Jalla
nekztanaqui timpluquin quejpžcu, ofrenda Yoozquin tjaasačha.
25 ‘Jequit am quintra quijchi cječhaj niiqui, nižaza jilirž kjuya chjichačhaj
niiqui, jalla nii quijchi žoñžquiz pertunam mayizaquičha ana enenzcu,
ima jilirž kjuya irantican. Pertunazta cjequiž niiqui, anam juez jiliržquin
intirjita cjequičha jusjita cjisjapa. Amqui ultimpacha juez jiliržquin intirjita
cjesaž niiqui, nii juez jiliriqui am tsjii policiiquin zakaz intirjasačha; car-
silquiz chawjcta cjesačha.
26 Weraral chiižinučha. Carsilquiz chawjctam cjesaž niiqui, anam
ulanasačha, liwj pacañcama.

ADULTERIO PUNTU

27 Jesusaqui tjaajinchizakazza:

—Ančhucqui tuquita atchi ejpnacžquiztan tuž nonzinčhuccha: “Anača adulteriuquiz ojklayzqui”.
28 Pero wejrqui tuž chiižinučha, jakzilta luctakat yekja maataka “wejt maatakaj cjejaa” cjican pinsičhaja, jalla niiqui persun kuzquiz niwjctanaqui adulterio paachizakazza Yooz yujcquiziqui.
29 Am žew latu čhjujquiqui ujquiz tjojtskatčhaj niiqui, nii čhjujqui leczna, nižaza nawjk tjojtta. Jalla nuž tsjii čhjujquiqui pertissi cjenaqui am parti curpuqui ana infiernuquin tjojtta cjesača. Jalla nuž waliž cjesača.
30 Nižaza am žew kjaraqui ujquiz tjojtskatčhaj niiqui, nii kjara pootzna, nižaza nawjk tjojtta. Jalla nuž tsjii kjaraqui pertissi cjenaqui am parti curpuqui ana infiernuquin tjojtta cjesača. Jalla nuž waliž cjesača.

TJUNATAN JALJTIS PUNTU

31 Jesusaqui tjaajinchizakazza:
—Ančhuca tuquita atchi ejpnacaqui tuž cjiñitača: “Jecmiž niiž persun tjunatan jaljtasaž niiqui, primiruqui tsjii ultim jaljtita cjijrta papel certificado tjaasa”.
32 Pero wejrqui tuž chiižinučha, jakziltamiž persun tjunatan jaljtasaž niiqui, nižaza ana čhjul adulterio motivo želan, jalla nijwctanaqui naa ultimu jaljtita tjunqui adulterio cjiskatasača. Nižaza jakziltami naa ultimu jaljtita tjunatan zalznačhaj niiqui, adulterio ujpanž paača.

JURAMENTO PUNTU

33 Jesusaqui tjaajinchizakazza:
—Nižaza ančhucqui tuquita atchi ejpnacžquiztan tuž nonzinčhuccha: “Anača toscar tawkžtan juramento paazqui. Juramento paaquiž niiqui, tjapa nii juramentužtan compromitta takupanž cumplisnaquiča Yooz yujcquiziqui”.
34 Pero wejrqui tuž chiižinučha, anaž čhjulquiztanami juramento paasača, werara chiizpančha. Nižaza anača “arajpacha zizza” cjican juramento paazqui. Yooztajapača arajpachaqui.
35 Nižaza anača “tii yoka zizza” cjican juramento paazqui. Yooztajapača tii yokaqui. Nižaza Jerusalén wajtž tjuu aynakcan anača juramento paazqui. Chawjc Yooz Jiliržtajapača nii watjaqui.
36 Nižaza anača “wejt persun acha zizza” cjican juramento paazqui. Amqui anam zinta tsok charquiztan chiw charquin tuckatasača. Nižaza anam zinta chiw charquiztan tsok charquin tuckatasača.
37 Jalla nižtiquiztan, “Jesalla” cjicanaqui, “Jesalla” cjispančha; nižaza “Anaž” cjicanaqui, “Anaž” cjispančha. Zajra diabluž cjen juramento paazqui žejlča.

ANA WALI TJEPUNTA PUNTU

38 Jesusaqui tjaajinchizakazza:
—Ančhucqui tuquita atchi ejpnacžquiztan tuž nonzinčhuccha: “Tsjii žoñiqui yekja žoñž čhjujqui pjatžinasača, nekztan nii pjatñi žoñž čhjujqui pjatžintazakaz cjesača. Nižaza tsjii ižke chjatkatžinasaž niiqui, nii chjatkatñi žoñž ižke chjatkatžintazakaz cjesača”.
39 Pero wejr chiižinučha, anača kijtzñi žoñiqui nižtapacha kijtzqui. Nižaza am quintra tsjii yujc latu kijchasaž niiqui, kijchta cjiskazza, tsjii yujc latužtanpachami.
40 Nižaza jakziltamiž am tanžcu am almilla kjanz pecčhaj niiqui, kjañaj cjiskazza, irztanpachami.
41 Jakziltamiž niiž kuzi tsjii tupucama, amquiz chjitskatasaž niiqui, juc'anti tupucama chjichna.

42 Jakziltamiž amquiztan mayasaž niiqui, tjaa amqui. Nižaza jakziltamiž
amquiztan tomzñi tjonasaž niiqui, onzna amqui.

QUINTRA ŻOÑINACŽTANAMI ZUMA MUNAZIZA

43 Jesusaqui tjaajinchizakazza:
—Nižaza ančhucqui tuquita atchi ejpnaczquiztan tuž nonzinčhuccha:
“Mazinaczztan zuma munaziza. Nižaza am quintra žoñinaczztan
chjaawjkata”.
44 Pero wejr chiižinučha, am quintra žoñinaczztanami zuma munaz-
iza. Nižaza am quintra laykiñi žoñinaczztajapa zuma kuztan Yoozquiztan
maynaquičha. Nižaza am quintra chjaawjkatñi žoñinaczquin zumapan
paa. Nižaza am quintra ch'aañinaczquinami kichñinaczquinami zumapan
Yoozquiztan mayt'ižina.
45 Jalla nuž zuma kamcan ančhucqui tjeeža, arajpach Yooz
Ejpž maatičhuccha, nii. Yoozqui zuma žoñinaczquizimi ana zuma
žoñinaczquizimi liwj tsjiikaz niiž paata tjuñi tewkkatčha. Nižaza niiž
kuzcama kamñinaczquizimi nižaza ana niiž kuzcama kamñinaczquizimi
tjapa ninaczquiz chijñi apayžquičha.
46 Ančhucqui persun okzñi žoñinaczquizkaz okznaquiž niiqui, jalla nuž
paatiquiztan ¿čhjul premio Yoozquiztan tanznaquejo? Jalla niztazakaz
kamčha ana wali impuesto cobriñinacami.
47 Nižaza ančhucqui persun jilanaczquizkaz tsaanaquiž niiqui, jalla ni-
jwctan ¿čhjul zumaž ančhuc paajo? Jalla niztazakaz paačha ana Yooz
pajñinacami.
48 Ančhucqui walja zuma kuzziz kama, jaknužt ančhuc arajpach Yooz Ejp
walja zuma kuzzizpančhalaja, jalla nuž.

6

ZUMA KAMZ PUNTU

1 Jesusaqui tjaajinchizakazza:
—Ančhucqui anačha persunpacha honorchizkaz cjis peczqui. Anačha
žoñinacz yujcquiz ančhuca Yooz custurumpinaca paazqui, žoñinaczquiztan
honorchiz cjisjapa. Ančhucz jalla nuž persun honorchizkaz cjis pecaquiž
niiqui, nii honorchiz kaz cjequičha. Ančhuca arajpach Yooz Ejpqui ana iya
honora tjaaquičha.
2 Ana zum kuzziz žoñinacaqui t'akjir žoñinaczquiz onanžcu žoñi
žoñinaczquin mazmazñičha, “onanchinčha” nuž cjicanaqui. Ajcz
kjuyaranami calliranami jalla niźta paañičha, žoñinacaž ninaczjapa zuma
chiyajo. Pero wejrqui weraral chiižinučha. Jalla niźta paañi žoñinacaqui nii
honorchizkaz cjequičha. Ančhucqui anačha niźta iratapacha kama.
3 Ančhuczti t'akjir žoñinaczquiz onanžcu, jalla nii ančhuca onantaqui anaž
jeczquizimi mazmaznaquičha, “onanchinčha”, cjicanaqui.
4 Nižaza t'akjir žoñinaczquiz jamazit onaquičha. Aunquimi ančhucaž
jamazit paachiž cjenami, ančhuca Yooz Ejpqui cherčha. Jalla nuž cheržcu
ančhucaquiz kjanacama honora tjaaquičha, tsjii premiužtakaz.

MAYIZIZ PUNTU

5 Nižaza nii ana zum kuzziz žoñinacaqui Yoozquin mayizican jalla tuž
juztazñičha. Ajcz kjuyquizimi call isquinquizimi tsijtchi Yoozquin may-
iziñičha, tjapa žoñinaca cherajo. Wejrqui weraral chiižinučha, jalla nuž
paažcu ninacaqui nii honorchizkaz cjequičha. Ančhucqui anačha niźta irata
mayizizqui.
6 Ančhuczti Yooz Ejpžquin mayizizjapaqui, kjuyquiz luz waquizičha,
nižaza kjuy chawjcz waquizičha. Jalla nekztan ančhuca Yooz Ejpžquin

mayizasačha. Jalla nuž zinalla mayizan ančhucatan chicaž cjequičha Yooz Ejpqui. Jalla nuž jamazit mayiztiquiztan Yooz Ejpqui ančhucaquiz honora tjaaquičha, tsjii premiužtakaz.

7 Yoozquin mayizcan, anačha wiltan wiltan takunaca quejpžcu quejpžcu mayizizaqui. Jalla nuž mayizaquiž niiqui, inapanikazza. Jalla nižtaž mayizza ana Yooz pajñi žoñinacaqui. Jalla nuž wacchi chiican mayizitiquiztan "nonznaqueeka Yoozqui" cjican.

8 Jalla nižta anaž ančhuc cjeella. Ančhuca Yooz Ejpqui zizza, čhjulut ančhuc peččhaja, jalla nii. Ima ančhucaž mayizan, panž zizza Yooz Ejpqui.

9 Jaziqui ančhucqui jalla tuž mayizaquičha:
"Yooz Tata, amqui arajpachquin žejlčha. Am tjuu honorchiz aptitaj cjilalla.
10 Nižaza am mantiz timpu tjonchej cjilalla. Nižaza tii muntuquiz žejlñi žoñinacaqui am kuzcamaj kamlalla. Jaknužt am kuzcama kamčhaja arajpachquin žejlñinaca, jalla nižta.
11 Nižaza tonjiqui čhjeri tjaažcalla čhjeržtan kamzjapa.
12 Nižaza wejtnacaž paata ujnaca pertunalla, jaknužt wejrnacqui wejtnaca quintra paañi pertunučhaja, jalla nižaza.
13 Nižaza anaž anawalinačžquiz tjojtskatalla, antis anawalinacquiztanž liwriyalla. Amčha wiñaya juc'ant mantiñamqui, nižaza amčha wiñaya juc'ant azzizqui, nižaza amčha wiñaya juc'ant honorchizqui. Jalla nužoj cjila. Amén."

14 'Ančhuca quintra paañinačžquiz pertunaquičha. Nekztan Yooz Ejp zakaz ančhuca ujnaca pertunaquičha.
15 Ančhuca quintra paañinačžquiz ana pertunaquiž niiqui, nekztan ana zakaz Yooz Ejpqui ančhuca ujnaca pertunaquičha.

AYUNAS PUNTU

16 —Ančhucqui ayunascan anaž llaquit chercherchiz cjee. Ana zum kuzziz žoñinacaqui llaquit chercherchiz ayunasñičha, žoñinaca ninaca ayunasñi cherajo. Wejrqui weraral chiižinučha, jalla nuž paatiquiztan ninacaqui inapanikaz cjequičha.
17 Ančhuczti ayunascanaqui zumpacha yujcmiž awjzna, nižaza zumpacha achami čhjijczna,
18 žoñinaca ančhuc ayunasñi ana nayajo. Yooz Ejpqui ana cherta cjenaqui tjappacha čherčha, jamazit paatami. Yooz Ejpqui ančhucaquiz zuma honoraž tjaaquičha, tsjii premiužtakaz.

CUSASANAC PUNTU

19 Jesusaqui tjaajinchizakazza:
—Tii muntuquiz kamcanaqui anačha muzpa cusasanaca juntizqui. Kjurinacakaz ančhuca juntita cusasanaca lulaquičha. Nižaza parti ančhuca juntita cusasanaca inapankaz chjijtaquičha. Nižaza tjañiqui kjuyaž luzasačha, ančhuca cusasanaca tjangzjapa.
20 Nonžna, arajpachquin muzpa cusasanaca juntaquičha. Arajpachquin cusasanaca lujlñimi, nižaza cusasanaca akziñimi, nižaza cusasanaca tjangziñimi ana žejlčha.
21 Jakziquizt ančhuca cusasanaca juntita žejlčhaja, jalla nicjukaž ančhuc kuz tjaačha.

ZUMA KAMAÑCHIZ, ANA ZUMA KAMAÑCHIZ PUNTU

22 Jesusaqui tjaajinchizakazza:
—Žoñž čhjujquiqui persun curpuž lamparažtakazza. Jaziqui žoñž čhjujqui zuma cjequiž niiqui, zuma cheraquičha. Jalla nižtazakaz žoñž kuzqui zuma cjequiž niiqui, zuma kamaquičha.

23 Žoñž čhjujquizti ana zuma cjequiž niiqui, zumchiquiztakaz ojk-
layaquičha. Ančhuca kamaña zumchiquiz panž cjequiž niiqui, juc'anti
juc'anti zumchiquiz cjisnaquičha. Nekztan ¿jaknužt zuma kamasajo?

PAAZ PUNTU

24 Jesusaqui tjaajinchizakazza:
—Anaž jakziltami pizc patruna sirwasačha. Pizc patrunchiz cjesaž niiqui,
tsjii patrunžquiz ana pectaž cjesačha. Tsjii patrunžquiz pectaž cjesačha.
Tsjii patrunžquizkaz zuma sirwasačha. Jalla nižtiquiztan Yoozquiz sirwican
anaž ancha paazquiz kuz tjaasačha. Nižaza paazquiz kuz tjaaquiž niiqui,
anaž Yoozquin ancha kuzziz cjesačha.

YOOZ EJPQUI NIIŽ MAATINACA CWITIČHA

25 Jesusaqui tjaajinchizakazza:
—Ančhucaquiz tuž chiižinučha, žejtzjapaqui kjaz liczmi lujlz čhjerimi
pečča. Jalla nuž cjenami ančhucqui anačha kuzquizic čhjerquiztan
llaquita cjisqui. Nižaza curpu wali cjisjapa zquiti pečča. Jalla nuž cjenami
ančhucqui anačha zquitquiztan llaquita cjisqui. Čhjul čhjerquiztanami
žoñž žetiž juc'anti importičha. Nižaza čhjul zquitquiztanami persun curpuž
juc'anti importičha.
26 Laylayñi wežlanacaž cherzna. Jalla nii wežlanacaqui ana zkalami
čhjačča, nižaza ana zkalquiztanami ricujča, nižaza ana čhjeri yaaz
zquitchizza. Jalla nuž cjenami ančhuca arajpach Yooz Ejpqui wežlanačquiz
čhjeri tjaačha. Yooz yujcquiziqui ančhucqui čhjul wežlanacquiztanami
juc'antiž importičha.
27 Anaž jec kolta žoñimi persunpacha tsjan lajcha paki atasacna, llaquiziñi
kuzziz cjenami ancha lajcha pečñi kuzziz cjenami.
28 ¿Kjažtiquiztan ančhucqui zquitquiztankaz llaquit kuzziz cjesajo? Plan-
tanacž pjajkjallaž cherzna, jaknužt pajkčhaja, jalla nii. Ninacaqui anaž
langza, nižaza anaž kawančha.
29 Jalla nuž cjenami nii pjajkjallanacaqui ancha c'achjallačha. Finu zquiti
cujtžcumi ricachu Salomón cjita jiliriqui anaž juc'ant c'achja nii pjajkjal-
lanačquiztanami.
30 Plantanacaqui tsjii upacamakaz žejlča. Nekztanaqui jakatažu kat-
tažu jurnuquiz tjutjunzjapa ujžtačha. Jalla nižta cjenami Yooz Ejppacha
nii plantanaca cwitičha. Ančhucqui čhjul plantaquiztanami juc'antipanž
importičha. Jalla nižtiquiztan Yoozqui ančhuc juc'ant cwitičha, Yoozquin
ana tjapa kuzziz cjenami.
31 Jalla nižtiquiztan ančhucqui anačha llaquita kuzziz cjisqui, čhjul
čhjerquiztanami, nižaza kjaz liczquiztanami, nižaza čhjul zquitquiztanami.
32 Ana criichi žoñinacaqui tii muntu cucasanačquin kuzziz ojklayčha.
Ančhuczti ana nižta kuzziz cjeella. Ančhucačha arajpach Yooz Ejpchizqui.
Čhjultakičha ančhucqui pečchaj niiqui, liwj zizza Yooz Ejpqui.
33 Jalla nižtiquiztan Yooz Ejpžquinpankaz walja kuzziz cjee. Nižaza niiž
mantita zuma kamañquiz kuzziz cjee. Jalla nekztanaqui ančhucaltaqui
cawalikaz cjequičha čhjulumi.
34 Jakatan čhjulut anawalinaca watačhaj niiqui, jalla nii ana juyzu paa
tonjiqui. Jakaqui čhjulut watačhaj niiqui, jakapachaž jaknužquinami
wataquičha. Zapuru čhjul anawalinacaqui žejlñipanča.

7

ZOÑINACŽTAN ZUMA KAMA

1 Jesusaqui tjaajinchizakazza:

—Ančhucalaqui anačha žoñinacž uj chii chiizqui. Jalla nuž žoñinacž uj chii chiyaquiž niiqui ančhucqui juc'ant ujchiz cjequičha Yooz yujcquiziqui.
2 Nižaza žoñinacžquizimi "Amqui Yooziž castictaj cjila", cjican chiyaquiž niiqui anchucqui Yooziž casticta zakaz cjequičha. Žoñinacžtan zuma kama. Nekztan Yooz Ejpqui ančhucatan zumaž cjequičha.
3 Nižaza amqui am jilž čhjujcquiz tsjii cjujchilla cherasaž niiqui, ¿kjažtiquiztan am persun čhjujcquiz pajk cjujchi ana cherjo?
4 Am persun čhjujcquiz nii pajk cjujchi ana cherasaž niiqui, ¿kjažtiquiztan am jilžquiz chiijo, "Jila, am čhjujcquiztan cjujchilla apakžinačha", cjicanajo?
5 Ana zum kuzziz žoñimčha amqui. Am persun čhjujcquiztan pajk cjujchi apakalla. Nekztan zuma cherasačha, y nižaza am jilž čhjujcquiztan cjujchilla apakasačha.
6 'Yoozquin criichi žoñinaca, ančhucqui Yooz taku anapan nonz pecñi žoñinacžtan Yooz puntu ana paljayaquičha. Ninacaqui pacunacažtakazza. Niżta žoñinacaqui ančhucaltan ch'atñi pacužtakaz cjesačha. Nižaza nii Yooz taku anapan nonz pecñi žoñinacaqui cuchinacažtakazza. Yooz puntu nonžcu, kuzquizkaz žawjčha.

YOOZQUIN MAYIZIZQUI

7 Jesusaqui tjaajinchizakazza:
—Yooz Ejpžquiztan mayaquiž niiqui, Yooz Ejpqui tjaaquičha. Nižaza Yoozquin kjuraquiž niiqui, Yooz wachaquičha. Nižaza kjuy zanquiztan t'oc t'ocaquiž niiqui, cjetžintaž cjequičha.
8 Jequit mayačhaja, risiwaquicha. Nižaza jequit Yoozquin kjuračhaja, wachaquičha. Nižaza jequit kjuy zanquiztan t'oc t'ocačhaja, cjetžintaž cjequičha. Jalla nužučha Yoozquiz mayizizqui.
9 Anaž jakziltami ančhuca majch t'anta mayanaqui maz chjalznasačha.
10 Nižaza anaž jakziltami ančhuca majch ch'iz mayanaqui zkora chjalznasačha.
11 Ančhucqui ana zum kuzziz cjenami zuma cusasanaca tjayinčhuččha persun maatinacžquiz. Jaziqui ančhuca arajpach Yooz Ejpqui mayñi maatinacžquiz juc'ant zumaž tjaasačha.
12 'Jaknužt ančhucqui parti žoñinaca ančhucatan zuma munaziz peččhaj niiqui, jalla nižtapacha parti žoñinacžtan zuma munaziz waquizičha ančhucqui. Jalla niipan Moisés liiquiz chiichičha, nižaza Yooz cuntiquiztan chiiñi profetanacaž cjijrtanacami.

ZKOZ JICZ, PAL JICZ

13 Jesusaqui tjaajinchizakazza:
—Yoozquin ojkz peččhaj niiqui, zkoz zanquiztan luzza. Infiernuquin ojkñi jicz palačha, nižaza pal zanchizza. Jalla nijwcchuc ojkñi žoñinacaqui muzpačha.
14 Tsjiic zakaz žejlčha. Arajpachquin ojkñi jicz zkozačha, nižaza zkoz zanallchizza. Nižaza c'ujlcullačha arajpachquin ojkñi jiczqui. Jalla nii jiczquinaqui koluckaz žoñi ojkčha.

KAMAÑQUIZTAN PAJTA CJESACHA ZOÑINACAQUI

15 Jesusaqui tjaajinchizakazza:
—Ančhucqui zumpacha cwitasaquičha toscar taku chiichiiñi žoñinacžquiztanami. Jalla ninacaqui "Yooziž tjaata taku chiyučha" cjiñizakazza. Ninacaqui ančhucaquiz tjonža, tsjii uuzi zkizi tjutžta kitižtakaz. Ninacž kuzqui anawira zumačha.
16 Ninacž ana zuma kamañquiztan pajtaž cjequičha, ultimu ana zum žoñinacaqui. Tsjii ch'ap muntiqui uwas frutchiz anaž cjesačha. Nižaza tsjii

ch'ap plantaqui higo frutchiz anaž cjesačha. Jalla nižtapančha ana zum kuzziz žoñinaca. Zuma kamañchizqui anapanž cjesačha.
17 Tjapa zuma muntinacaqui zuma fruta pookñičha. Nižaza tjapa ana zuma muntinacaqui ana zuma fruta pookñičha.
18 Zuma muntiqui anapanž ana zuma frutchiz cjesačha. Nižaza ana zuma muntiqui anapanž zuma frutchiz cjesačha.
19 Jakzilta muntit zuma fruta ana pookzaja, k'atžtaž cjequičha nižaza ujtaž cjequičha.
20 Jalla nižtanacquiztan ančhucqui ana zum kuzziz žoñinaca pajaquičha, ninacaž ana zuma kamañquiztan.

ANA YOOZ WAJTQUIN OJKÑI ZOÑI

21 Jesusaqui tjaajinchizakazza:
—Yekjap žoñinacaqui wejtquiz "wejt Jiliri, wejt Jiliri" paljayčha. Pero nuž chiicanami, anaž wejt arajpach Ejpž mantuquiz kamaquiž niiqui, anapanž arajpach wajtquin okasačha, nižaza anapanž arajpach Yooz Ejpž mantuquiz želasačha.
22 Ultim žoñi pjalz tjuñquiziqui wacchi žoñinacaqui wejtquiz paljayaquičha, tuž cjican: "Wejt Jiliri, wejt Jiliri, am tjuu aynakcan Yooz taku paljaychinčha, nižaza am tjuu chiican zajranaca chjatkatchinčha, nižaza am tjuu aynakcan wacchi milajrunaca paachinčha". Jalla nuž cjican wejtquiz paljayaquičha.
23 Jalla nuž paljaytiquiztanami wejrqui cjeečha, "Ančhuc anawira pajchinla pero. Wejtquiztan zaraka. Ančhucčha ana zuma paañinacaqui".

PIZC PUNTA ZOÑINACAQUI

24 Jesusaqui tjaajinchizakazza:
—Jakziltami weriž chiita taku nonžaja, nižaza weriž chiita tawk jaru kamčhaja, jalla niiqui zuma intintazñi žoñinacačha. Intintazñi žoñiqui jalla tužučha. Tsjii maz lum juntuñ kjuya kjuyčha.
25 Nekztanaqui chijñi chijinchičha. Nekztan puj kjazqui walja tsijtchičha, nižaza pjatzičha, nižaza tjamiqui walja tjamchičha nii kjuya quintra. Pero nii chijñimi, tjamimi, kjazmi ana nii maz juntuñ kjuyta kjuyaqui pali atchičha.
26 Jaziqui jakziltami weriž chiita taku nonzcanpacha ana wejt tawk jaru kamčhaja, jalla niiqui zumzu žoñičha. Zumzu žoñiqui jalla tužučha. Ana zuma yokallquiz pjil yok juntuñ kjuya kjuychičha.
27 Nekztanaqui chijñi chijinchičha. Jalla nekztan puj kjazqui walja tsijtchičha, nižaza pjatzičha, nižaza walja tjamchičha nii kjuya quintra. Jalla nekztanaqui nii pjil yok juntuñ kjuyta kjuyaqui muzpa tsucchuca pajlzíčha.
28 Jesusaž jalla nuž tjaajñi žeržtan, nonžñi žoñinacaqui walja ispantichičha niiž tjaajintiquiztan.
29 Jesusaqui walja zizñi zizñi tjaajinchičha. Lii tjaajiñi maestrunacaqui ana nižta tjaajiñitačha.

8

MOJKCHI JANCHICHIZ LAA ZOÑI CHJETINTA

1 Jalla nekztanaqui Jesusaqui curquiztan chjijwžquichičha. Nižaza muzpa žoñinaca apzičha.
2 Tsjii mojkchi janchichiz laa žoñiqui Jesusižquiz macjatžquichičha. Jesusiž yujcquiz quillžcu, tuž cjichičha:
—Wejt Jiliri, tii laaquiztanž čhjetnalla. Am wejr čhjetinzim pecčhaj niiqui, wejr čhjetinzim atčha.
3 Jalla nekztanaqui Jesusaqui kjaržtan lanžcan, tuž cjichičha:

—Wejr am čhjetnasachiya. Chjetintam cjissa.
Jesusaž jalla nuž chiitiquiztan, nii mojkchi janchichiz žoñiqui laaquiztan žejtchi quirchičha.
4 Nekztanaqui Jesusaqui niižquin chiižinchičha, tuž cjican:
—Wejr am tsjii cjesačha. Jalla tii čhjetintiquiztanaqui anam jecžquizimi maznaquičha. Timpluquin oka. Jalla nicju timplu jiliržquin persunpacha tjeežca, žejtchi, jalla nii. Nižaza Moisés mantita ofrenda tjaaquičha, tjapa žoñinaca zizajo, laaquiztan čhjetinta, jalla nii.

TSJII CHJETINTAQUI

5 Jalla nekztanaqui Jesusaqui Capernaum cjita watja luzzičha. Jalla nuž luzan tsjii roman sultat capitán jiliriqui niižquin macjatžquichičha. Nekztanaqui roct'ichičha,
6 tuž cjican:
—Wejt Jiliri, kjuyquiz wejt piyuna ajpzquiz žejlčha, ana tsijtñi. Nižaza walja ana wali ayiñčha.
7 Nekztanaqui Jesusaqui cjichičha:
—Nii čhjetñi okasačha.
8 Nii sultat capitán jiliriqui kjaazičha, tuž cjican:
—Wejt Jiliri, anal wejt kjuyquiz am tjonžca cjiyi atasačha. Wejrqui amquiztan inakaztčha. Jaziqui takukaz chiya čhjetinzjapa. Nekztan wejt piyunaqui čhjetinta cjequičha.
9 Wejrpacha wejt pajk jilirž mantuquiz želučha. Niiž mantitacama ojklayiñčha. Nižaza wejt mantuquiz sultatunaca žejlčha, čhjulut wejr mantučhaja, jalla nuž cjen zultatunaca ojkčha. Nižaza zultatu kjawznučhaja, zakaz tjončha. Nižaza wejt piyuna čhjulu paajumi mantučhaja, zakaz paačha.
10 Jalla nuž nonžcu, Jesusaqui nii jiliri ancha zuma kuzziz naychičha. Nekztanaqui nuž nayžcu Jesusaqui niiž apzñinacžquiz cjichičha:
—Wejrqui weraral cjiwčha. Chekapan tii žoñiqui juc'ant Yoozquin kuzzizza, tjapa Israel wajtchiz žoñinacžquiztanami.
11 Nižaza wejrqui cjiwčha, tuwantan tajatan muzpa žoñinacaqui tjonaquičha, arajpach Yooz wajtquin luzjapa. Jalla nii Yooz wajtchiz žoñinacaqui Abrahamžtan, Isaacžtan, Jacobžtan, jalla ninacžtan juntupacha cuntintuž cjequičha.
12 Israel žoñinacazti arajpach Yooz wajtquin žejlchucatačha. Pero Yooz wajt zawntan zumchiquiz chjatkattaž cjequičha. Jalla nicjuž kaaquičha, nižaza ižke jojcan želaquičha.
13 Jalla nekztanaqui Jesusaqui capitán jiliržquiz tuž cjichičha:
—Am kjuya oka. Jaknužt am tjapa kuztan criičhaja, jalla nižtapachaž cjequičha.
Jalla nii orapacha niiž piyunaqui žejtchi quirchičha.

ZOÑINACA CHJETINTA

14 Nekztanaqui Jesusaqui Pedruž kjuya ojkchičha. Jalla nicju ajpzquiz Pedruž ajmuž maa cherchičha ch'ujlñi conžtan laa cjichi.
15 Naaža kjara lanžinchičha. Nuž lanztiquiztan nii ch'ujlñi conquiztan žejtchinčha. Nii orapacha žaažcu, ninaca atinti kallantichinčha.
16 Nii čhjetinta quintu nonžcu tjuñiž kattan muzpa zajraž tanta žoñinaca Jesusižquiz zjijctatačha. Jesusaqui tsjii taku chiižcu zajranaca chjatkatchičha. Nižaza tjapa laanaca čhjetinchičha.

17 Nii čhjetintanacaqui Isaías profetaž chiita taku cumplissičha. Isaiasqui cjijrchičha tuž cjican: “Tsjii žoñiqui učhum laa curpunaca tjupi cjiskataquičha, nižaza conanacquiztan učhum čhjetnaquičha”.

JESUCRISTUZTAN CHICA OJKLAYZ PUNTU

18 Wiruñaqui tsjii noojiqui muzpa žoñinacaqui walja muytata Jesusižquiz ajczičha. Jalla nižta cheržcu, Jesusaqui mantichičha, kotž tsjii latuquiztan okajo.

19 Jalla nekztanaqui tsjii lii tjaajiñi maestruqui Jesusižquiz macjatžquichičha, tuž cjican:

—Tjaajiñi Maestro, jakzitchum okačhaja, amtan chicapachal ojklayasačha.

20 Jesusaqui niižquin kjaazičha, tuž cjican:

—Kitinacami kjuychizza. Nižaza weżlanacami tjurchizza. Wejrzti anal kjuychizza, tjajzjapami.

21 Tsjiiqui niižquiz apzñi žoñinacžquiztan zakaz paljaychičha, tuž cjican:

—Wejt Jiliri, amtan chica ojklayasačha. Pero wejt ejpčha ticziqui. Nekztan iyal wejt ejp tjatsñi okaž cjeella.

22 Jesusaqui kjaazičha, tuž cjican:

—Wejttan chicaka am ojklaya. Ticzižtakaz žoñinacaqui, jalla ninacaj ticzinaca tjatžlani.

JESUSAQUI TJAMIMI KJAZ LJOJKIMI MANTICHA

23 Jalla nuž chiyžcu Jesusaqui warcuquiz luzzičha. Niiž tjaajinta žoñinacaqui luzzizakazza.

24 Ninacaž kotquiz okan, tjamiqui walja tjamchičha. Jalla nuž tjaman kjaz ljojkiqui warcu tjatanz pecatčha. Jesusazti tjajatčha.

25 Nii kjaz ljojkiž cjen tjaajinta žoñinacaqui Jesusa žinchičha, tuž cjican:

—¡Wejt Jiliri! ¡Liwriyalla! Tii warcu kjazquiz julzmayačha. Ticznačhani učhumqui.

26 Jesusaqui kjaazičha, tuž cjican:

—¿Kjažtiquiztan ančhucqui ancha tsuctsucjo? Ančhucqui anačha wejtquin tjapa kuzziz.

Jalla nekztan Jesusaqui žaažcu, tjamimi kjaz ljojkimi ujzičha. Jalla nuž chiitiquiztan tjamimi kjaz ljojkimi apaltichičha.

27 Nii apaltiñi cheržcu niiztan ojklayñi žoñinacaqui ispantichičha, nižaza tuž cjichičha:

—¿Čhjul žoñit teejo? Tjamimi tii kot kjaz ljojkimiž tiiž chiita takukaz cazla.

ZAJRAZ TANTA ZOÑINACA

28 Nii kotž nawjctuñtan irantižcu, Jesusaqui Gadara cjita yokquin ulanchičha. Ulantan pucultan žoñinacaqui campu santuquiztan tjonchičha. Nii pucultan žoñinacaqui zajraž tantatačha walja ana walinacatačha, žoñinacžtan kichasñipanikaztačha. Jalla niztiquiztan nii jiczquiz ana jecmi ojklayñitačha.

29 Jesusižquiz macjatžcu nii zajranacaž tanta žoñinacaqui kjawchičha, tuž cjican:

—¿Kjažtiquiztan wejtnacaquiz mitisejo? Ima casticz timpu irantižcan amqui tekz tjonchamčha, wejrnaca sufriskatzjapa. ¿Kjažtatajo? —Nuž cjican kjawchičha.

30 Nižaza nii nawjkchuc cuchinacaqui ojklayčha lujlcan.

31 Zajranacaqui Jesusižquiz rocchičha tuž cjican:

—Amqui wejrnaca chjatkataquiž niiqui, nii cuchinacžquin wejrnaca luzkatalla.

32 Jalla nekztanaqui Jesusaqui cjichičha:
—Nižtaqui, oka. Cuchinačžquin luzca.
Jalla nuž chiitiquiztan zajranacaqui žoñinačžquiztan ulanchičha; cuchinačžquin luzzičha. Zajranacaž luztiquiztan cuchinacaqui tsjii barranc k'awquin tjojtsičha, kotquizpachatačha. Jalla nužquiz kjaztan tsamžcu, ticzičha nii cuchinacaqui.
33 Jalla nii cuchi itzñinacaqui ancha tsucchi zajtchičha. Watja irantižcu, nii pucultan zajraž tanta žoñinačž puntuquiztan quint'ichičha, nižaza tjapa nižta watchinacami.
34 Jalla nii quintu nonžcu tjapa nii wajtquiz žejlñi žoñinacaqui ulanchičha, jakziquin Jesusa želatčhaja, nicju. Jesusižtan zalžcu, ninacaqui rocchičha, ninačž yokquiztan okajo.

9

ZUCH ZOÑI CHJETINTA

1 Jalla niiž wiruñpachaqui Jesusaqui wilta warcuquiz luzzičha. Nekztan kotž tsjii latuquiztan kajkchičha. Nižaza niiž persun watja irantichičha.
2 Jalla nijwc žoñinacaqui Jesusižquin tsjii zuch žoñi chjitchičha. Tjajz zquitinačztanpacha ajpchi chjitchičha. Ninačž tjapa kuz cjicjiñi cheržcu, Jesusaqui laa žoñžquiz paljaychičha, tuž cjican:
—Jila, ana llaquisa; tjup kuzziz cjee. Am ujnacac pertuntačha.
3 Jalla nižta chiiñi nonžcu yekjap lii tjaajiñi maestrunacaqui kuzquiz tuž pinsichičha: “Yooz quintrala; tii žoñž takuqui anawalipanla”.
4 Pero Jesusaqui ninačž kuzquiz pinsita zizatčha. Jalla nekztan ninačžquiz cjichičha:
—¿Kjažtiquiztan ančhucqui nižta ana zuma pinsamintuchiztajo?
5 ¿Jakzilta takut pjasila chiiz cjesajo? ¿“Am ujnaca pertuntačha” chiiz pjasila cjesaya? Užž ¿“Tsijtsna, oka”, jalla nuž chiiz pjasila cjesaj?
6 Tsewctan cuchanžquita Yooz Zoñtčha wejrqui. Tii muntuquiz jiliritčha, ujnaca pertunzjapami. Razunal chiyučha. Nuž zizjapa, ančhucqui tiiž chera.
Jalla nekztanaqui nii zuch žoñžquiz cjichičha:
—Tsijtsna, am tjajz zquiti apta; nižaza am kjuya oka.
7 Jalla nii orapacha tsijtsičha, nižaza niiž kjuya ojkchičha.
8 Zoñinaca nii cheržcu, tsucchi quirchičha, nižaza “Yoozqui honorchiz cjilalla” cjican chiichičha. Yoozqui žoñinačžquiz nižta čhjetinñi azi tjaachiž cjen, nuž chiichičha.

MATEO KJAWZTA

9 Nii kjuyquiztan ulanžcu Jesusaqui Mateo cjita žoñi cherchičha. Mateoqui impuesto cobriñi puestuquiz julzi želatčha. Jesusaqui niižquiz cjichičha:
—Wejttan chica ojklaya.
Jalla nekztan Mateoqui tsijtscu, Jesusižtan ojkchičha.
10 Niiž wiruñ Jesusaž Mateož kjuyquin lulan, muzpa impuesto cobriñinacami nižaza ujchiz žoñinacami irantichičha. Nižaza ninacaqui Jesusižtan niiž tjaajinta žoñinačztan chica julzičha tsjii mizquiz.
11 Fariseo žoñinacazti jalla nii cheržcu, Jesusiž tjaajinta žoñinačžquiz pewczičha, tuž cjican:
—¿Kjažtiquiztan ančhuca tjaajiñi maestruqui impuesto cobriñinačztan nižaza ujchiz žoñinačztan čhjeri lujljo?
12 Jesusaqui jalla nižta pewczñi nonžcu ninačžquiz cjichičha:

—Zuma wiw žoñinacaqui anaž médicu kullñimi pečča. Antiz laa žoñinacaž médicu kullñimi pečča.
13 Yooz takuqui tuž cjičha: “Oksñi kuzziz žoñinaca juc'antil pečuča wilana jawkñi žoñinačžquiztan”. Tantiiya čhjul puntut tii Yooz taku chiičhaja, nii zumpacha intintaza. Jaziqui wejrqui “Zuma kamučha” cjiñi žoñinačžquiz anal kjawsñi tjonchinča. Antiz “Ujchizpančha” cjiñi žoñinačžquiz kjawsñi tjonchinča, ninačž kuz campiita cjisjapa.

AYUNAS PUNTU

14 Juan Bautistaž tjaajinta žoñinacaqui Jesusižquiz macjatžquichičha. Nekztan pewczičha, tuž cjican:
—Wejrnacmi fariseo žoñinacami walja ayunasiñčha. Amiž tjaajinta žoñinacazti ana ayunasñipanla. ¿Kjažtiquiztan nižtajo?
15 Nekztanaqui Jesusaqui kjaazičha, tuž cjican:
—¿Kjažt weriž tjaajinta žoñinaca llaquit kuzziz ayunasasajo, weriž želanpachajo? Wejrqui zalz kazzi tjoważtakaztča. Ninacaqui zalz pjijstiquiz invittanacažtakazza. Zalz kazzi tjoważ želan, niiž zalz pjijstiquiz invittanacaqui ana llaquit kuzziz ayunasasača. Pero tsjii timpuž tjonaquička. Jalla nii timpuquiz zalzñi tjowa kjañtaž cjequička; jalla nekztanž ayunasasača.
16 ‘Anaž jakziltami tsjel zquiti ew rimintužtan rimintasača. Ew rimintuqui jaljtapasača, nižaza nii ach zquitiqui juc'anti wjajržcu tsjelanznasača.
17 Nižaza anaž jakziltami ach zkiz luuzquiz ew vinu alznasača. Jalla nižtaž alznasaž niiqui, zkiz luuz panž wjajrskatasača ew vinuqui. Nekztan vinumi zkiz luuzmi pertisnasača. Ew vinu ew zkiz luuzquiz panž alznasača. Jalla nuž zumpacha cjesača vinumi zkiz luuzmi.

JESUCRISTUCHA LAA ZOÑI CHJETINÑIQUI

18 Jesusaž tjaajnan, tsjii judío žoñinačž jiliriqui irantichička. Jesusiž yujcquin quillzička, tuž cjican:
—Wejt majtqui ticzñil jitčha. Amqui wejt kjuya okasaž niiqui, naaquiz am persun kjaržtan lanznasača. Nekztan naaqui žetaquička.
19 Nekztanaqui Jesusaqui tsijtscu nii jiliržtan ojkchička tjaajinta žoñinačžtanpacha.
20 Jalla nuž okan, tsjaa laa maatak žonqui Jesusižquiz wirquiztan macjatžquichinča. Tunca paan wata ljok tjawksñi laakaz t'akjiri želintača. Jesusižquiz macjatžcu Jesusiž zquit puntallquiz lanzinča.
21 Ima macjatcan pinsichinča, “Wejrqui niiž zquitilla lanžcu žetaka wejrqui” cjican.
22 Jalla nuž lanztiquiztan Jesusaqui jalla naaža kjutñi kjutžcu naa maatak žoñ cherzička. Nekztan tuž cjichička:
—Cullaca, tjup kuzziz cjee. Amiž tjapa kuztan criichiž cjen, žejtchi cjissamča.
Jalla nii orapacha žejtchin cjissinča.
23 Jalla nekztanaqui Jesusaqui tira ojkchička. Nii jilirž kjuya irantican Jesusaqui cherchička, nii jilirž majt tjatzjapa banda pjujñinacaqui listutakalča, jalla nii. Nižaza žoñinacaqui ancháž kaacan aranchička.
24 Nuž cheržcu Jesusaqui ninačžquiz cjichička:
—Ančhucqui tekztanž ulna. Taa uzqui anača ticzinqui, antiz tjajča.
Jalla nuž Jesusiž chiitiquiztan, žoñinacaqui niižquin tjassička.
25 Nekztanaqui Jesusaqui ninaca ulanskatchipančha. Nekztan luzcu, naaža ticzi uza kjarcu tanžcu, žinzička; žejtchinpacha.

26 Jalla nekztanaqui tjapa kjutñi nii yokquin nii milajru quintu ojkchičha.

ZUR ZOÑINACA CHJETINTA

27 Jalla nijwctan ulanžquitiquiztan pucultan zur žoñinacaqui niižquin
apžquichičha, kjawcan:
—Davidž majchmaatquiztan tjoñi, wejrnaca okznalla, —cjican.
28 Nekztan Jesusaž kjuya luztan nii zur žoñinacaqui niižquin macjatchičha.
Nekztan Jesusaqui ninacžquiz pewczičha, tuž cjican:
—Wejrqui ančhuc cherkatasača, ¿jalla nii crii ančhucya?
Ninacaqui kjaazičha, tuž cjican:
—Wejt Jiliri, criyučha.
29 Jalla nekztanaqui Jesusaqui ninacž čhjujqui lanlanžinchičha. Nižaza
cjichičha:
—Ančhucaž tjapa kuztan criitiquiztan cherñi cjisna.
30 Nii orapacha ninacž čhjujquiqui cherñi cjissičha. Nekztanaqui Je-
susaqui ninacžquiz zumpacha chiižinchičha, tuž cjican:
—Tii čhjetintaqui anaj jecmi zizla; ančhucmi anaž jecžquizimi chi-
ichiyaquičha.
31 Jesusaž nuž chiižinchiž cjenami, ninacaqui ulanžcu, tjapa yokaran nii
čhjetinta quintu parlichičha.

ANA CHIIÑI ZOÑI CHJETINTA

32 Nii kjuyquiztan ulnan yekjap žoñinacaqui tsjii zajraž tanta žoñi zjijc-
chičha. Zajraž tantiquiztan ana chiiñi atatča.
33 Nekztanaqui Jesusaqui nii zajra chjatkatchičha. Jalla nuž chjatkat-
tiquiztan nii ana chiiñi žoñiqui chiyi kallantichičha. Žoñinacazti jalla nii
cheržcu walja ispantichi cjissičha, tuž cjican:
—Tii Israel yokquiz ana wira tižtanaca cheriñtača wejrnacqui.
34 Pero fariseo nžoñinacazti tuž cjetča:
—Tiiqui zajranacž jilirž aztankaz zajranaca chjatkatñičha.
35 Jesusaqui tjapa wajtquiztan watja nižaza jochquiztan jochi ojklay-
chičha, judío ajcz kjuyquizimi tjaajincan. Yooz mantuquiz kamz puntu
chiižinchičha. Nižaza tjapaman laanacami nižaza jallc'a curpuchiznacami
čhjetinchičha.
36 Zoñinaca cheržcu, ninaca okzičha. Ana awatirchiz uuzanacažtakaz
želatča.
37 Zoñinaca okzcu, Jesusaqui niiž tjaajinta žoñinacžquiz paljaychičha, tuž
cjican:
—Weraral cjiwčha. Zkalaqui walja žejlča. Pero zkala ajzñi žoñinacača
upaqui.
38 Yooz Ejpqui zkal Patrunača. Jalla nižtiquiztan Yooz Patrunžquiztan
mayiza, zkala ajzñi žoñi cuchnajo.

10

TUNCAPAN APOSTOLONACA ILLZTA

1 Jalla nekztanaqui Jesusaqui niiž tuncapan illzta žoñinaca kjawzičha.
Nekztan ninacžquiz mantiz poder tjaachičha, zajranaca chjatkatzjapa,
nižaza tjapaman laanacami jallc'a curpuchiznacami čhjetnajo.
2 Nii tuncapan illzta apostolonacaqui jalla tižta tjuuchiznacatača: Primi-
ruqui Simonatača, nižaza niiž tsjii tjuuqui Pedro cjitazakaztača. Nekztan
niiž lajktača, Andrés cjita. Nekztan Jacobotača, nižaza niiž jila Juan. Nii
pucultanaqui Zebedeož majchwichtača.

3 Nekztan Felipitačha, Bartolometačha, Tomastačha, nižaza Mateotačha.
Nii Mateozti impuesto cobriñitačha. Nekztan Jacobotačha, Alfeož majchtačha. Nekztan Lebeotačha nižaza niiž tsjii tjuuqui Tadeo cjitazakaztačha.
4 Nekztan Simonatačha, niiqui cananista cjita partiquiztantačha. Ultimquiziqui Judas Iscariotetačha, jalla niiqui Jesusiž quintra tarasunchičha.

ILLZTA ZOÑINACA CUCHANTA

5 Jesusaqui nii tuncapan illzta žoñinaca cuchanžquichičha, niiž cuntiquiztan ojklayajo. Ima cuchanžcan tuž chiižinchičha:
—Judío yokquinpanž ojklayaquičha, Samaria yokquin nižaza yekja yokanacquin ana ojklayaquičha.
6 Israel wajtchiz žoñinacžquinkaz okaquičha. Jalla ninacaqui katchi uuzinacažtakaz žejlčha.
7 Arajpach Yooz mantuquiz kamz timpu žcatžinžquičha. Jalla nii paljaycan ojklayžcaquičha.
8 Nižaza laanaca čhjetnaquičha. Nižaza ticzinaca jacatatskataquičha. Nižaza mojkchi janchichiz žoñinaca čhjetnaquičha. Nižaza zajranaca chjatkataquičha. Tii mantiz poderaqui ančhucaquiz nužukaz tjaatačha. Jalla nižtiquiztan tii poderžtan žoñinacžquiz yanapžcu anaž čhjulumi mayaquičha pacajo.
9 'Paaz ana chjichaquičha, kor paazmi, chiw paazmi, cobre paazmi.
10 Nižaza ana chjichaquičha žak quelzmi. Tsjii almilla alaja chjichaquičha. Nižaza ana iya čhjulumi chjichasačha, ana yekja čhjatami, nižaza atsmi. Yooztajapa langzñinacžquiziqui čhjeriqui tjaata cjis waquizičha.
11 'Ančhucqui wajtquizimi jochquizimi irantižcuqui, zuma žoñipanž kjurznaquičha. Nuž zuma žoñi wachcuqui, niiž kjuyquiz alujasaquičha, nii wajtquiztanami jochquiztanami ulanzcama.
12 Tsjii kjuya luzcu, tsaanaquičha, "Ančhuc walipaj cjila", cjican.
13 Nii kjuychiz žoñinaca zumažlaj niiqui, jalla ninacžtaqui walipanž cjequičha. Yekjapa žoñinacaqui ana zumažlaj niiqui, jalla ninacžtaqui čhjulumi anawalikaz cjequičha.
14 Jakziltat ančhuc ana risiwaquiž niiqui, nižaza ančhuc ana nonz pecaquiž niiqui, ninacžquiztan okaquiž ančhucqui. Nii kjuyquiztan ulnaquičha nižaza nii wajtquiztanaqui. Nekztan nii wajtquiztan kjojchquiz žcatchi pulpunaca tsajt tsajtsnaquičha. Jalla nii tsajt tsajttaqui siñalaž cjequičha ninacž quintra, ančhuc ana risiwchiž cjen.
15 Weraral cjiwčha. Casticz tjuñquiziqui nii ančhuc ana zuma risiwñi žoñinaczti juc'anti castictaž cjequičha, Sodoma cjita Gomorra cjita, jalla nii wajtchiz žoñinacžquiztan.

CHJAAWJKATÑINACA ŽELAQUICHA

16 Jesusaqui tjaajinchizakazza:
—Tii weriž chiižinta taku nonžna. Wejrqui ančhuc cuchnučha. Ančhucqui kitinacž taypiquiz ojklayaquičha, uuzanacažtakaz. Jalla nižtiquiztan ančhucqui walja kuzziz cjee. Listuž cjequičha žkoražtakaz, pero zuma paazjapa.
17 Ančhucqui persunpachaž walja cwitazaquičha. Ančhucqui jilirinacžquin intirjita cjequičha; nižaza ajcz kjuyquiz wjajttaž cjequičha.
18 Nižaza ančhucqui wejt puntuquiztan parlichiž cjen chjichtaž cjequičha prefectonacžquinami, nižaza tsjan chawjc jilirinacžquinami. Nekztan ančhucqui wejt puntuquiztan chiyaquičha, nii jilirinacž yujcquizimi, nižaza ana judío wajtchiz žoñinacž yujcquizimi.

19 Jilirinaczquiz intirjitaž cjenami, ana kuz turwaysi cjequičha, čhjulut
ančhuc kjaaznačhaja, nižaza jaknužt kjaaznačhaja, jalla nii. Jilirinacž yu-
jcquiz prisintiz ora, Yoozqui ančhuca kuzquiz chiiz taku tjaaquičha, jaknužt
chiizalaj, nii.
20 Ančhuca persun kuzquiztan anaž chiyaquičha. Antiz ančhuca Yooz Ejpž
Espíritu Santuqui ančhuc chiikataquičha.
21 'Nii timpuquiziqui žoñinacaqui persun jilž quintra aptjapznaquičha
persun jila conkatzjapa. Nižaza ejpnacaqui persun maatinacž quintra
aptjapznaquičha. Maatinacazti persun maa ejpnacž quintra zakaz aptjapz-
naquičha, persun ejpnaca conkatzjapa.
22 Tjapa ana criichi žoñinacaqui ančhucaquiz ch'aanaquičha wejt puntu
parliñiž cjen. Pero jakziltat ticzcama wali tjurt'iñi kuzziz cječhaj niiqui,
liwriitaž cjequičha, Yooztan wiñaya kamzjapa.
23 Tsjii wajtchiz žoñinacaqui ančhuc chjatkataquiž niiqui, ninaczquiztan
yekja wajtquin okaquičha. Weraral cjiwčha, wejrqui arajpachquiztan
cuchanžquita Žoñtčha. Ima weriž tii muntuquiz wilta tjonan, ančhucqui
tjapa Israel watjanaczquin anaž iranti atasačha.
24 'Tjaajinta žoñiqui niiž tjaajiñižquiztan anaž juc'anti cjesačha. Nižaza
piyunaqui niiž patrunžquiztan anaž juc'anti cjesačha.
25 Tsjii tjaajinta žoñiqui niiž tjaajiñiž irata, jalla nižta tjaajiñiž cjisnaquiž
niiqui, cuntintuž cjis waquizičha. Nižaza tsjii piyunaqui niiž patrunž irata,
jalla nižta patrunaž cjisnaquiž niiqui, cuntintuž cjis waquizičha. Nonžna
ančhucqui, quintra žoñinacaqui "Beelzebú" cjican zajra jilirž tjuužtan we-
jtquiz tjuuskataquiž niiqui, ančhucaquiz juc'ant anawal tjuužtanž tju-
uskataquičha. Wejrqui kjuychiz patrunžtakaztčha, ančhuczti wejt kjuy
familiažtakazza.
26 'Jalla nižtiquiztan ančhucqui anaž žoñi eksna. Tjapa chjojzakuñ tjaa-
jintami zuma kjana ziztaž cjequičha. Nižaza tjapa jamazit tjaajintami
nižtazakaz zuma kjana ziztapankaz cjequičha.
27 Tjapa weriž chjojzaka tjaajintanacami ančhucqui žoñinacž yujcquiz
kjanacama paljayaquičha. Nižaza tjapa weriž jamazit tjaajintanacami
ančhucqui paljayaquičha, tjapa žoñinaca nonzjapa.
28 Nonžna ančhucqui, anačha eksqui tii curpu alaja conñinacžquizimi.
Ninacaqui animuqui anaž conasačha. Antiz Yoozquizpan eksna. Jalla niičha
curpumi animumi infiernuquin wiñaya t'akjisiskatñiqui.
29 'Tsjii paaztan pizc wežlanaca kjayasačha. Jalla nuž koluc valorchiz
kjayžcumi ančhuca Yooz Ejpqui ninaca cwitičha. Yooz Ejpž ana munan, tsjii
wežlaqui anaž ticznasačha.
30 Jilanaca, Yooz Ejpqui tjapa ančhuca ach charanaca kanžintačha.
31 Jalla nižtiquiztan anaž čhjulquiztanami eksna. Wežlanaczquiztan
ančhuččha juc'ant valorchizqui. Yooz Ejpqui ančhuc juc'anti cwitaquičha
wežlanaczquiztan.
32 'Jakziltat parti žoñž yujcquiz wejt favora cječhaj niiqui, nižazakal we-
jrqui wejt arajpach Yooz Ejpž yujcquiz nii žoñž favora chiyačha.
33 Nižaza jakziltat parti žoñž yujcquiz wejr ana pajñi nicačhaj niiqui,
nižaza wejrqui wejt arajpach Yooz Ejpž yujcquiz nii žoñž quintra ana pajñi
zakal chiyačha.
34 'Tii taku nonžna. Weriž tjontiquiztan žoñinacaqui ana zumquin cje-
quičha; quintrasñi cjequičha. Nekztan aptjapznaquičha. Ana criichi-
nacaqui criichi žoñinacž quintra cjequičha.

35 Weriž tjontiquiztan tsjii maatiqui persun ejpžjapa quintraž cjequičha.
Nižaza tsjaa majtqui persun maajapa quintra cjequičha. Nižaza tsjaa wazmi
persun kjan maajapa quintra cjequičha.
36 Jalla nižta zapa mayni familianacaqui ninacporaž quintraž cjequičha.
37 Jakziltat persun maa ejpžquizkaz kuzziz cječhaja, jalla niiqui anaž
wejt partiquiz cjichuca cjesačha. Nižaza jakziltat persun ocjalžquizkaz
kayazt'ačhaja, jalla niiqui anaž wejt partiquiz cjichuca cjesačha.
38 Jakziltat wejt partiquiz cjis pecčhaj niiqui, tjapa kuztanž wejtquiz
cjistančha. Sufrisjapaqui listoj cjila, ticzcama. Ana nižta wejtquin tjapa
kuztan cječhaj niiqui, anaž wejt partiquiz cjichuca cjesačha.
39 Jakziltat weriž cjen persun anazum kamañquiztan ana jaytačhaja, jalla
niiqui ultimquiziqui ana liwriita cjesačha. Nižaza jakziltat weriž cjen
persun anazum kamañquiztan jaytačhaja, jalla niiqui ultimquiziqui liwriitaž
cjequičha; Yooztan wiñaya zuma kamaquičha.
40 Jequit ančhuc risiwčhaja, nižaza wejrmi zakaz risiwčha. Nižaza jequit
wejr risiwčhaja, jalla niiqui nižazakaz wejt Yooz Ejpmi risiwčha.
41 Jequit tsjii Yooziž cuchanta profeta risiwaquiž niiqui, jalla niiqui profe-
tažtakaz honorchiz zakaz cjequičha. Nižaza jequit tsjii Yooz kuzcama kamñi
žoñi risiwačhaja, jalla niiqui Yooz kuzcama kamñiž premio, jalla nižtazakaz
honorchiz cjequičha.
42 Nižaza jequit tsjii wejtquin kuzziz žoñžquiz yanapačhaja, jalla niiqui
honorchiz zakaz cjequičha. Jequit wejtquin criichi žoñžquiz tsjii tasa kjaz
onačhaja, jalla niiqui honorchiz zakaz cjequičha. —Jalla nuž chiichičha
Jesusaqui.

11

JUAN BAUTISTAZ CUCHANZQUITA ZOÑI

1 Niiž tuncapan illzta žoñinacžquiz tjaajinz žeržcu, nekztan Jesusaqui
ojkchičha, yekja watjanac kjutñi. Wajtquiztan watja ojklaychičha,
žoñinacžquiz tjaajñi, nižaza Yooz taku paljayi.
2 Juanqui nii oraqui carsilquiztačha. Jalla nicju Cristuž ojklaytanaca
quintu nonchičha. Nekztanaqui Juanqui tsjii kjažt mazinaca Jesusa pewczñi
cuchanžquichičha. Nekztan irantižcu Jesusižquiz
3 pewczičha, tuž cjican:
—Cristuqui tjoniž cjispacha; ¿Amj Yoozquiztan cuchanžquita
Cristumkaya? ¿Už yekjaž tjewznasa, jaa?
4 Jesusaqui ninacžquiz kjaazičha, tuž cjican:
—Jaknužt cherčhaja nonžaja, jalla nii tjappachaž Juanžquiz
quint'ižcaquičha ančhucqui.
5 Zur žoñinacac cherčha, Zuch žoñinacaqui ojklayčha. Mojkchi janchichiz
žoñinacaqui čhjetintačha. Oñi žoñinacaqui nonža. Nižaza ticzi žoñinacaqui
jacatatskattačha. Nižaza pobre žoñinacžquiz Yooz liwriiñi taku paljayta-
pančha.
6 Jakziltat weriž paatanaca cheržcu, nižaza weriž chiitanaca nonžcu, ana
kuz turwayzižlaj niiqui, walipanikaz cjequičha.

JUAN BAUTISTA PUNTU

7-8 Jalla ninacaž ojktan, Jesusaqui chiyi kallantichičha Juanž puntuquiz-
tan. Žoñinacžquiz tuž cjichičha:

—Ch'ekti yokquin, ¿čhjulu cherzñi ojkchinčhuctaya? ¿Tjamiž tjizinta caña cherzñi ojkchinčhuctajo? Anačhay. ¿Fino zquiti cujtchi žoñi cherzñi ojkchinčhuctajo? Chawjc jilirž kjuyquin zuma zquiti cujtchi žoñi žejlča. Jalla nii zizza ančhucqui.

9 ¿Čhjulu cherzñi ojkchinčhuctaya? ¿Yooz cuntiquiztan chiiñi profeta cherzñi ojkchinčhuctaya? Jesalla, ultim werara nuž ojkchinčhuččha. Juanqui tuquita profetanacžquiztan juc'ant chekančha.

10 Juanž puntuquiztan Yooz takuqui tuž cjača:

"Yooz Ejpqui tsjii žoñi cuchanžcaquača ima Cristuž Yooz taku paljayi ojklayan. Nii žoñiqui Israel žoñinacžquiz Cristu zuma tjewskataquača".

11 Weraral cjiwča. Juan Bautistača parti žoñž maatinacžquiztan tsjan juc'antiqui. Pero chjul Yooz maatimi žoñž maatiquiztan tsjan juc'antača. Arajpach Yoozquin kuzziz žoñinacača Yooz maatinacaqui.

12 'Juanž tjontiquiztan anzcama muzpa žoñinacaqui ts'acjazcan arajpach Yooz mantuquiz luz pečča; walja tjapa aztan nižaza tjapa kuztan luz pečča.

13 Juanž tjonzcama, tjapa tuquita profetanacž chiitanacami nižaza Moisés liinacami arajpach Yooz cuchanžquita puntuquiztan chiača.

14 Elías cjita profetaqui wilta tjoniž cjispacha; nii Elias tjonz cuntiquiztančha Juan Bautistaqui. Jalla niic werarača. Nuž criiz waquizača.

15 Jakziltačhalaj nonzñi cjunčhiz, jalla niiqui tii chiitaqui nonžna.

16 '¿Kjažtat tii timpuquiz žejlñi žoñinacajo? ¿Jecnaca iratat tinacajo? Jalla tižta ocjalanacažtakazza tinacaqui. Yekjap ocjalanacaqui palazquin julzi uzinča, nižaza ninacž mazinaca kjawkjawža, tuž cjican:

17 "Tsajtsjapa pincallu pjujchinča. Ančhuczti ana tsajtchinčhuččha. Nižaza kaayikaayi wirzu itzinča. Ančhuczti ana kaachinčhuččha". Jalla nuž cjichača ocjalanacaqui. Jalla nižta iratača tii timpuquiz žejlñi žoñinacaqui.

18 Juan tjonchača. Niiqui zumanaca ana lujlñača, nižaza ana licñača. Jalla nižtiquiztan ančhucqui tuž cjiñčhuččha, "Juanqui zajraž tantača" cjican.

19 Niiž wiruñaqui wejrqui tjonchinča, arajpach Yooz Ejpž cuchanžquita Zoñi. Wejrqui zumanaca lulača, nižaza licača. Jalla nižtiquiztan ančhucqui wejt puntuquiztan cjača: "Niiča ancha lujlñiqui, nižaza licñiqui, nižaza niiča ujchiz žoñinacž maziqui, nižaza anawali impuesto cobriñinacž maziqui". Jalla nuž cjiñčhuččha wejt puntuquiztan. Tuž zakal cjiwča: Yooz puntu zuma zizñi žoñinacaqui Yooz tjaajintacama kamča.

ANA YOOZQUIN KUZZIZ ZOÑINACA

20 Jalla nekztanaqui Jesusaqui chiiča, chojru kuzziz žoñinacž puntu. Tsjii watjanacquiz ancha milajrunaca paaača. Pero nii wajtchiz žoñinacazti persun uj ana pajchača; nižaza kuznaca ana campiiča. Jalla nižtiquiztan Jesusaqui ninacžquiz ayjatchača, tuž cjican:

21 —Corazín wajtchiz žoñinaca, ančhucaquiz ancha anawaliž wataquača. Nižaza Betsaida wajtchiz žoñinaca, ančhucaquiz ancha anawalizakaz wataquača. Ančhuca watjanacquiziqui walja milajrunaca paaača. Tiro cjita nižaza Sidón cjita watjanacquiz nii milajrunaca paataž cjitasaž niiqui, nii ortanpacha nii wajtchiz žoñinacaqui Yoozquin kuzziz cjitasača; nižaza "ujchizpanča wejrnacqui, pertunalla", cjitasača. Nižaza uj zint'ižcu nii wajtchiz žoñinacaqui llaquita kuz kjanapacha tjeezñi cjitasača, lutu zquiti cujtžcu, nižaza achquiz kjupžtan tjajlžcu.

22 Jalla nižtiquiztan ančhucqui juyzu casticz tjuñquiziqui juc'anti castictaž
cjequičha nii Tiro cjita nižaza Sidón cjita watjanacchiz žoñinačžquiztan.
23 Capernaum wajtchiz žoñinaca, ¿kjažtiquiztan ančhucqui pinsejo,
“Yoozqui učhum honorchiz cjizkataquičha”, cjicanajo? Anaž nuž cjesačha.
Pero ančhuczti kozzuc tjojttaž cjequičha infiernuquin sufrisjapa, ujchiz
žoñinačztan chica. Ančhuca wajtquiziqui walja milajrunaca paachinčha.
Sodoma cjita wajtquiz nii milajrunaca paataž cjitasaž niiqui, nii watjaqui
anz tii tjuñinaca žejltasačha.
24 Jalla nižtiquiztan nii juyzu casticz tjuñquiziqui ančhucqui juc'anti castic-
taž cjequičha, Sodoma wajtchiz žoñinačžquiztan.

YOOZQUIN KUZZIZ ŽOÑINACA

25 Jalla nii orazakaz Jesusaqui chiichičha:
—Wejt Yooz Tata, amqui honorchizam cjilalla. Arajpachquin žejlñinacami
tii muntuquiz žejlñinacami amčha mantiñamqui. Amqui humilde
žoñinačžquiz chjojzaka tjaajinta tjeezamčha. Zizñi žoñinačžquizimi
intintazñi žoñinačžquizimi nii chjojzaka tjaajintanacami ana
zizkatchamčha.
26 Yooz Tata, amiž muntaqui nužučha.
27 'Yooz Tata, tjapa amiž ziztanacaqui wejtquiz tjaajinchamčha. Ul-
timquiziqui anaž jecmi wejr am Majch zumpacha pajčha. Am alaja wejr
zumpacha pajčha. Nižaza anaž jecmi am Yooz Ejp zumpacha pajčha. Wejr
alaja am zuma pajučha. Nižaza jakziltižquiz wejrqui zizkatz pecačhaja, jalla
ninacazakaz am zuma pajasačha.
28 Ančhucqui jakziltat ana zumanacquiztan otchižlaj niiqui, wejtquizza
macjatžca. Nižaza jakziltat persun aztan Yooz watja irantiz otchižlaj niiqui,
wejtquizza macjatžca. Weril ančhucaquiz jeejzkatačha.
29 Wejrqui pasinsis kuzziztčha, nižaza humilde kuzziztčha. Jalla
nižtiquiztan weriž tjaata kamaña catoka; nižaza wejt puntuquiztan zizñi
cjee. Nekztan persun kuz jeejz wachaquičha.
30 Weriž tjaata kamañaqui anačha ch'ama, nižaza wejt manta paazqui
cježakazza.

12

JEEJZ TJUÑI QUINTU

1 Tsjii jeejz tjuñquiziqui Jesusaqui niiž tjaajinta žoñinačztan čhjacta
zkalanac taypiranž okatčha. Tjaajinta žoñinacaqui čhjeri eecskatchičha.
Nekztan ninacaqui tric oz chjojlunaca kjajpžcu, tricu lujlchičha.
2 Fariseo žoñinacaqui jalla nižta paañi cheržcu, Jesusižquiz cjichičha:
—Chera, tii amiž tjaajinta žoñinacaqui trabajla. Jeejz tjuñquiziqui nižta
trabajzqui učhum lii quintrala. —Jalla nuž chiican ujchiz jwes pecatčha.
3 Nekztanaqui Jesusaqui ninačžquiz kjaazičha, tuž cjican:
—Ančhucqui tuž liichinčhuččha, ¿anajaa? Čhjeri eecznanaqui David cjita
žoñiqui niiž mazinačztan tižta paachičha.
4 Niiqui Yooz timpluquin luzcu Yooz yujcquin nonžta t'antanaca lu-
jlchičha. Čhjul žoñimi anapantačha permitta nii t'antac lujlzqui. Lii
quintrala niiqui. Timplu jilirinacapankaz lulasačha. Pero nii Davidzti
lujlchipančha. Nižaza niiž mazinacaqui nii t'anta lujlchizakazza.
5 Nižaza Moisés liiquiz tižta liichinčhučž, ¿ana jaa? Jeejz tjuñquiziqui timplu
jilirinacaqui ana jeejžla. Jalla nuž ana jeejztiquiztanaqui, ninačztajapa anaž
ujchiz cjesačha.
6 Ančhucaquiz cjiwčha. Tekz tsjiičha timpluquiztan juc'ant chekanaqui.

7 Niżaza ančhucqui cjijrta Yooz taku ana intintazzinčhucča. Yooz taku tuž cjača: “Wejrqui wilana jawkñi žoñinaca anal pecača. Okzñi kuzziz žoñinacapan pecača”. Tii Yooz taku intintaztasaž niiqui, anaž ančhucqui tii žoñinaca ujchiz jwes pectasača. Tii žoñinacaqui jaziqui anaž uj paača.
8 Wejrqui tsewctan cuchanžquita Yooz Žoñtča. Wejrpanikal jeejz tjuñquizimi mantasača.

KJARA KJONCHI ŽOÑI CHJETINTA

9 Jalla nekztanaqui najwcchuc ojkžcu judío ajcz kjuyquiz luzzača.
10 Jalla nicju tsjii žoñi želatča kjara kjonchi. Tsjii quintra žoñinacaqui uj jwesjapa Jesusižquiz pewczača tuž cjican:
—¿Jeejz tjuñquiziqui žoñi čhjetinz cjesaya, už anapan cjesaj? nuž cjican pewczača.
11 Jesusaqui ninacžquiz kjaazača tuž cjican:
—Jeejz tjuñquiziqui uuzac tujquiz tjojtsiž cjesaž niiqui, ¿kjaža ančhuczti tujquiztan uuza joozñi ana okasajo?
12 Pero žoñiqui uuzižquiztan juc'antiž walča. Jalla nižtiquiztan jeejz tjuñquizimi anača lii quintra zuma paazqui.
13 Jalla nekztanaqui Jesusaqui laa žoñžquiz cjichača:
—Am kjara zjijca.
Nekztan žejtchi cjissača, nii tsjii kjara wiwuž nižtapacha.
14 Jalla nekztanaqui fariseo žoñinacaqui ulanžcu, Jesusiž conzjapa kazzača.
15 Jalla nii zizcu Jesusaqui najwcchuc ojkchača. Nižaza muzpa žoñinacaqui Jesusižquiz apzača. Jesusaqui tjapa nii apzñi laanaca čhjetinchača.
16 Nekztan ninacžquiz mantichača, ana jecžquizimi Jesusiž čhjetinñi puntuquiztan parlajo, nii.

PROFETAZ CHIITA TAKU CUMPLITA

17 Jalla nižta ojklaycan, Jesusaqui Isaías profetaž cjijrta taku nužquiz cumplissača. Yoozqui Isaiasquiz tuž cjijrkatchača:
18 “Jalla tiača weriž illzta žoñiqui, weriž mantitacama ojklayñi žoñi. Jalla niižquin kayazt'ača. Niiž cjen cuntintutča wejrqui. Jalla nuž cjača Yoozqui. Wejt Espíritu Santuqui niiž kuzquiz cjequača. Niiqui yekja watjanacchiz žoñinacžquin Yooz liwriiñi taku paljayaquača.
19 Žoñinacžquizimi ana ch'aanaquača, nižaza ana kjawaquača. Calliran alto jorztan ana paljayaquača.
20 Tsjii tjuwanta cañami anaž kjolaquača. Nižaza ch'aman asñi michami anaž tjesaquača, niiž ultimpacha legal mantiz tjuñicama.
21 Niiž cjen yekja watjanacchiz žoñinacaqui zuma liwriiz tjuñi tjewznaquača”.
Jalla nuž Jesusiž puntuquiztan Yooz takuqui cjača.

JESUSIZ QUINTRA CHIICHA

22 Jalla nekztanaqui tsjii laa žoñiqui Jesusižquin chjichtatača. Nii žoñiqui zajraž tantaž cjen zuratača, nižaza ana chiiñitača. Jesusaqui nii žoñi čhjetinchača. Jalla nižtiquiztan cherñi chiiñi cjissača.
23 Jalla nuž čhjetintiquiztan tjapa žoñinacaqui ispantichača tuž cjican:
—¿Tiij Davidž majchmajtquiztan tjonñi cjesaya? ¿Tiipan Cristo cjesaya?
24 Nii nonžcu fariseo žoñinacaqui tuž cjichača:
—Tiiqui ana wal žoñikalala. Zajranacž Beelzebú jilirž aztankaz yekja zajranaca chjatkatča.

25 Jesusaqui ninacž pinsitanaca zizzičha, jalla nižtiquiztan ninacžquiz
cjichičha:
—Jakzilta nacionamiž partira partira t'akznaquiž niiqui, nižaza t'aka t'aka
kichasaquiž niiqui, k'ala tjatantaž cjequičha. Tsjii watjamiž nižaza tsjii
kjuya familiamiž nižta t'aka t'aka cjisnaquiž niiqui, anaž tjurasačha.
26 Jalla nižta irata Satanás diabluqui persun partira chjatkattasaž ni-
iqui, niipacha t'akztasačha. Jalla nuž t'akžtiquiztan niiž mantiz azi anaž
tjurasačha.
27 Ančhucqui wejt puntuquiztan cjiñčhuččha, “Beelzebú diabluž aztan
zajranaca chjatkatčha”. Jalla nuž cjiñčhuččha. Jalla nužužlaj niiqui, ¿ject
ančhuca partira žoñinacžquiz azi tjaazjo, zajranaca chjatkatzjapajo? Jalla
nižtiquiztan kjanapachaž wejt puntuquiztan tsjii kjutñi chiichinčhuččha,
nii.
28 Wejrzti Yooz Espíritu Santuž aztan zajranaca chjatkatiñčha. Jalla niicž
cjičha, Yooz mantiz timpu ančhucaquiz žcatžinžquičha, nii.
29 'Tsjilla cjesačha. Anaž jecmi tsjii azziz žoñž kjuyquiziqui luzi atasačha;
nižaza anaž niiž kinakunacami jwesi atasačha, ima čhejlcanaqui. Nii
čhejlžcu, nekztan tjapa kinakunaca jwesi luzasačha.
30 'Ječčhalaj ana wejt favora, niiqui wejt quintračha. Nižaza jequit we-
jttan chica Yooz kjutñi žoñinaca ana macjatskatčhaja, jalla niiqui žoñinacaž
Yoozquiztan tirkatčha.
31 'Jazic ančhucaquiz chiyučha, tuž cjican: tjapa ujnacami nižaza tjapa ana
zum takunacami pertuntaž cjesačha. Pero jakzilta žoñit Yooz Espíritu Santuž
quintra chiyačhaj niiqui, anaž pertuntaž cjesačha. Nii žoñiqui wiñaya ujchiz
cjequičha.
32 Jakzilta žoñit wejt quintra chiyačhaj niiqui, pertuntaž cjesačha. Pero
jakzilta žoñit Yooz Espíritu Santuž quintra chiyačhaj niiqui, anaž pertuntaž
cjequičha. Nii žoñiqui wiñaya ujchiz cjequičha; anawira pertuntaž cjequičha.

FRUTANAC PUNTU

33 Nekztan Jesusaqui tjaajinchičha, tuž cjican:
—Zuma muntižlaj niiqui, zuma frutaž pookčha. Nižaza ana zuma
muntižlaj niiqui, ana zuma frutaž pookčha. Jalla nižtiquiztan muntiqui niiž
frutquiztan pajza, zuma ana zuma, jalla nii.
34 Zkoražtakaz ančhucqui, ana zum žoñčhuččha. ¿Kjažža ančhucqui zu-
manaca chiyasajo? Ančhuca kuzquiz pinsitaqui ana zuma parijula. Jaziqui
ančhuččha anazumanacapan chiiñinacaqui.
35 Tsjii zuma žoñiqui zuma chiičha, niiž zuma kuzquiztan. Nizaza tsjii
ana zum žoñizti ana zumapaž chiičha, niiž ana zuma kuzquiztan. Jaknužt
kuzquiz pinsičhaja, jalla nuž chiičha žoñinacami.
36 Ančhucaquiz cjiwčha, juyzu casticz tjuñquiziqui zapa mayni cwinta
tjaastančha, tjapa ana zuma chiitanacami.
37 Ančhucaž chiitiquiztan jama jusjitaž cjequičha, ujchiz cječhaja, ana
ujchiz cječhaja, nuž.

ANA CRIICHI ZOÑINACA

38 Jalla nekztanaqui yekjap fariseo žoñinacaqui lii tjaajiñi maestrunacžtan
Jesusižquiz cjichičha:
—Maestro, am milajru paañi cherz pečučha.
39 Jesusaqui ninacžquiz kjaazičha tuž cjican:
—Ana zum žoñinacčhuččha. Ana Yoozquin kuzziz žoñinacčhuččha. ¿Kjažt
tsjii milajru mayčha, zinalažtakaz? Jonáz cjita profetž zinala, niikaz
ančhucaquiz tjaata cjequičha.

40 Jonasqui pajk ch'iz pjuchquiz žejlchičha čhjep majžtan čhjep aramžtan.
Jalla nižta irata wejrqui tii yok koztan kamača čhjep majžtan čhjep
aramžtan.
41 Juyzu tjuñquiziqui, jalla nii casticz tjuñquiziqui Nínive wajtchiz žoñinacaqui
jacatataquička. Nekztan ninacaqui tii timpuquiz kamñi žoñinacž uj
tjeeskataquička. Jonás Yooz taku paljaytiquiztan ninacaqui Yoozquin kuzziz
cjissička. Pero wejrtčha Jonasquiztan juc'ant chekanaqui. Tii timpuquiz
kamñi žoñinacazti anaž Yoozquin kuz tjaačha.
42 Nižaza casticz tjuñquiziqui tsjaa waruta maatak jilirqui jacatataquička.
Nekztan naaqui tii timpuquiz kamñi žoñinacž uj tjeeskataquička. Naaqui na-
jwkta yokquiztan tjonchinčha Salomonžtan zali, nižaza niiž zuma razunchiz
taku nonzñi. Pero tejkz wejrtčha Salomonquiztan tsjan juc'ant chekanaqui.
Pero tii timpuquiz kamñi žoñinacazti wejt taku anaž nonz pečča.

ZAJRA PUNTU

43 'Tsjii zakal quint'asača. Tsjii zajraqui žoñžquiztan ulanžcu kjoñ
yokaran ojklayñitača, jeejzjapa kjurcan. Ana jeejz watžcuqui, kuzquiz
pinsichička, tuž cjican:
44 “Jaziqui wejr quepaka jakziquiztan ulanzquitučhaja, jalla nicju”.
Jalla nuž quejpžcu nii žoñžtan wilta zalchička. Nii žoñiqui pewžta
kjuyažtakaztača, cuza žcayi, azquitžta, pero laachitača.
45 Jalla nuž zaltiquiztan nii zajraqui pakallak juc'ant anawali zajranaca
zjijqui ojkchička. Zajranaca zjijcžcu, tjappacha nii žoñž kuzquiz luzzička.
Jalla nižtiquiztan nii žoñiqui juc'ant ana waliž cjissička tuquita kamzquiz-
tan. Jalla nižta irata tii ana zum žoñinacžquiz wataquička. —Jalla nuž
quint'ichička Jesusaqui.

JESUSIŽ FAMILIA

46 Jesusaqui iyapanž žoninacžquiz chiyatčha. Jalla nuž chiyan niiž
maaqui lajknacžtan irantižquichička. Žoñinacž tjiiquin želan, niiztan parlis
pecatčha.
47 Tsjii žoñiqui Jesusižquiz mazzička, tuž cjican:
—Am maa lajknacžtanpacha tii tjiiquiz žejlčha. Am kjawž, amtanž parlis
pečča.
48 Jesusaqui mazñi žoñžquiz kjaazička, tuž cjican:
—¿Ject wejt maaya? ¿Ject wejt jilanacaya?
49 Jalla nuž chiižcu tjaajinta žoñinacž kjutñi kjaržtan tjeezička, nižaza
cjichička:
—Tinacača wejt maami, wejt jilanacami.
50 Jecnacami wejt arajpach Yooz Ejpž kuzcama kamčhaja, jalla ninacača
wejt jilanacami, wejt cullaquinacami, wejt maami.

13

ZKALA CHJACZ QUINTU

1 Nii noojpacha Jesusaqui kjuyquiztan ulanchička. Kot kjutñi ojkžcu kot
atquiz julzička.
2 Jakziquin nii želatčhaja, jalla nicju žoñinacaqui walja ajczička. Jalla
nižtiquiztan tjaajinzjapa tsjii warcuquiz luzzička. Nekz julzička. Tjappacha
žoñinacaqui kot at tjiiquiz žejlchička.
3 Jalla nekztanaqui Jesusaqui žoñinacžquiz walja Yooz puntunaca tjaa-
jinchička, tjapaman quintunacžtan. Jalla nuž tjaajincan tuž cjichička:
—Tsjii žoñiqui zkal čhjaqui tewcchička.

4 Zkala čhjaccan, parti simillaqui jicz latuquiz tjojtsičha. Nekztan
weẓlakaz nii simillac ilziqui.
5 Parti simillazti maz yokaran tjojtsičha. Nekziqui anaẓ wacchi pjila
ẓelatčha. Nekztan kolocullа pjila ẓelan ratulla jeczičha.
6 Jalla nuẓ jecẓtiquiztan sii kjakiqui ujchičha; koluc sep'allchiztačha nekz-
tan. Ratulla kjonchičha.
7 Parti simillazti ch'ap ch'ap yokaran tjojtsičha. Ch'apinacakazza ancha
pajkchiqui, niẓaza atipchiqui.
8 Parti simillazti zuma yokquiz tjojtsičha. Nekztan zuma pookchičha.
Yekjap simillaqui patac čhjerchiz zapa zkal ozquiz pookchičha; niẓaza yek-
jap simillaqui sojta tuncan čhjerchiz zapa zkal ozquiz pookchičha; yekjap
simillaqui quinsa tuncan čhjerchiz pookchičha.
9 Jakziltaẓlaja nonzñi cjuñchiz niiqui, nonẓla.
10 Jalla nekztanaqui tjaajinta ẓoñinacaqui Jesusiẓquiz macjatchičha, niẓaza
pewczičha, tuẓ cjican:
—¿Kjaẓtiquiztan am niẓta quintunacẓtankaz ẓoñinacẓquiz tjaajinya?
11 Jesusaqui kjaazičha tuẓ cjican:
—Arajpach Yooz mantuquiz kamz puntuquiztan ch'aman intintazzuca
quintunacẓtan tjaajnučha. Ančhucaquizkaz Yoozqui zizkatz munčha nii
puntunacquiztanaqui. Parti ẓoñinacẓquiziqui Yoozqui ana zizkatz munčha.
12 Jequit zizačhaja, jalla niiẓquiziqui juc'ant tjaajinz tjaataẓ cjequičha.
Nekztan zumpacha zizñiẓ cjequičha. Jequit ana zizačhaja, jalla niiẓ kuzquiz-
tan kjañtaẓ cjequičha nii ana intintaztanacaqui.
13 Jalla niẓtiquiztan wejrqui tiẓta quintunacẓtan paljayučha. Parti
ẓoñinacaqui weriẓ paata cherẓcumi ana cherchiẓtakaz cjissa. Niẓaza weriẓ
chiita taku nonẓcumi, ana nonzñiẓtakaz tuccha; ana intintazñi ẓoñinacačha
ninacaqui.
14 Jalla niẓta cjissiẓ cjen, Isaías profetẓ taku cumplissa. Jalla tuẓ Isaiasqui
cjijrchičha:
“Ančhucqui nonznaquičha. Nonẓcu, ana intintazaquičha. Niẓazaẓ cher-
aquičha. Cherẓcu, anaẓ tantiyasaquičha.
15 Tii ẓoñinacẓ kuznacaqui chojru cjissičha; ana zumaẓ nonẓa. Niẓaza
čhjujcchiz cjenami ana cherzñi atčha, zur ẓoñiẓtakaz. Jalla nuẓ cjisnaquičha,
ana cherzñi cjisjapa, niẓaza ana nonzñi cjisjapa, niẓaza ana kuzquiz intintiñi
cjisjapa, niẓaza ana wejtquin macjatzjapa. Ana wejtquin tjontiquiztan, ana
liwriita cjesačha”.
16 'Ančhuccha cuntintu. Ančhucqui cherzñi ẓoñinacčhuccha. Niẓaza
nonzñi ẓoñinacčhuccha. Ančhuccha Yooziẓ wintiẓtaqui.
17 Weraral cjiwčha. Wacchi profetanacami niẓaza zuma kuzziz ẓoñinacami
ančhucaẓ chertanaca cherz zakaz pecatčha. Pero ana cherchičha. Niẓaza
ančhucaẓ nonẓtanaca nonz zakaz pecatčha. Pero ana nonzičha. Ančhuczti
cherchinčhuccha, niẓaza nonzinčhuccha.
18 Jazic ančhucẓ nonẓnalla. Jalla tuẓ cjičha nii zkala čhjacz quintuqui.
19 Nii jicz latuquiz tjojtsi simillaqui jalla tiẓta ẓoñinacačha. Ninacaqui ara-
jpach Yooz mantuquiz kamz puntuquiztan nonzcanpacha, ana intintazza.
Diabluqui ninacẓ kuzquiz tjonẓcu, ninacaẓ intintazta kjañčha.
20 Niẓaza nii maz yokquiz tjojtsi simillaqui jalla tiẓta ẓoñinacačha. Ni-
nacaqui Yooz taku nonẓcu nii ora cuntintuẓ nonẓa; cuntintuẓ catokčha.
21 Pero ninacaqui ana tjapa kuztan catoktiquiztan zkoluc zep'ichiz
zkalaẓtakazza. Jalla niẓtiquiztan ana tjuraquičha. Yooz taku criichiẓ cjen,
sufraquičha; niẓaza chjaawjkattaẓ cjequičha. Jalla nekztan orallaẓ quejp-
snaquičha.

22 Nižaza nii ch'ap yokquiz tjojtsi simillaqui jalla tižta žoñinacačha. Ninacaqui Yooz taku nonžcu, catokčha. Pero nekztan juc'anti kuz tjaačha tii muntu cusasanacquiz. Wali jiru kamzpanž pečča. Persun kuzquiz pectiquiztanaqui Yooz taku tjatža ninacž kuzquiz. Jaziqui ana zuma kamča; ana pookñi zkalažtakaz kamča.
23 Nižaza nii zum yokquiz tjojtsi simillaqui jalla tižta žoñinacačha. Ninacaqui Yooz taku nonžcu, zuma tjapa kuz catokčha; zuma intintičha. Jalla nižtiquiztan zuma kamañchiz cjissa, zuma pookchi zkalažtakaz. Nii zuma pookñi žoñinacaqui zuma kamañchizpanž cjissa, jaknužt tsjii simillaqui patac čhjerchiz, sojta tunc čhjerchiz, quinsa tunc čhjerchiz pookčhaja, jalla nižtačha.

ANA WAL PASTU QUINTU

24 Tsjii quintužtan quint'ichičha Jesusaqui, tuž cjican:
—Arajpach mantiñi Yooz puntuqui jalla tužučha. Tsjii žoñiqui zuma similla čhjacchičha zkal yokquiz.
25 Tjapa niiž kjuychiz žoñinacaž tjajan, tsjii quintra žoñiqui tjonchičha. Nekztan zkalquiz ana wal pastunaca čhjacchičha. Jalla nuž ana wal čhjacžcu, ojkchičha.
26 Nii tric zkala ječztan, chicapacha pajkchičha nii ana wal pastunacaqui. Nižaza pizcpacha pookchičha.
27 Jalla nii cheržcu, nii piyunanacaqui patrunžquin mazñi ojkchičha. Niižquin mazzičha, tuž cjican: “Wejt Patruna, amiž čhjacta simillaqui zumažlaj niiqui, ¿jakziquiztan tii ana wal simillanaca pajkchitaya?”
28 Patrunaqui kjaazičha, tuž cjican: “Tsjii quintra žoñiqui nižta paačhani”. Jalla nekztanaqui piyunanacaqui pewczičha tuž cjican: “¿Wejrnacqui nii ana wal pastunaca k'achasaya?”
29 Nii patrunaqui cjichičha: “Ana k'achaquičha. Ana wal pastu k'achcan yekjap tricztanpachaž k'achnasačha.
30 Antiz pizcpacha pajkla, cujich timpu tjonzcama. Jalla nekztan wejt piyunacnacaqui cuchantaž cjequičha. Ninacaqui anawal pastunaca ricujaquičha. Nekztan kojchquiz čhejlznaquičha ujzjapa. Jalla nekztanaqui tricuž ricujžcu, wejt tiric yaaz kjuyquiz majcznaquičha”.
31 Nižaza Jesusaqui tsjii puntuzakaz quint'ichičha, tuž cjican:
—Arajpach Yooz mantiz puntuqui tužučha. Tsjii žoñiqui niiž yokquiz mostas similla čhjacchičha.
32 Mostas simillaqui parti simillquiztan juc'ant zkoltallačha. Jalla nuž cjenami pajkžcuqui tjapa zkalanacquiztan tsjan pakjičha. Pajk muntižtakaz cjissa. Nekztan wežlanacaqui nii mostas munti itzquiz tjuraž tjacñiž tjončha.

LIWATUR QUINTU

33 Jesusaqui tsjii quint'ichizakazza, tuž cjican:
—Arajpach Yooz mantiz puntuqui jalla tužučha. Tsjaa maatak žonqui čhjep medida tupžcu nii liwatura jac'uquiz utchinčha; nižaza t'ajzinčha, tjapa nii t'anti maza tsijtkatzjapa.
34 Tjapa tjaajintanacami quintunacztan paljaytatačha. Arajpach Yooz puntuquiztan tjaajincan, Jesusaqui quintunacztankaz tjaajinchičha.
35 Jalla nuž tjaajincan, Jesusaqui tuquita profetaž chiita takuqui cumplissičha. Profetaqui jalla tuž cjijrchičha:
“Quintunacztankaz chiyučha. Tii muntu kallantitiquiztan weriž chiita tjaajintanaca ana intintazzucačha. Jalla nii ana intintaztanaca paljayučha”.

ANA WAL PASTU QUINTU INTINTAZKATTA

36 Jalla nižta puntunaca chiiz žeržcu, Jesusaqui žoñinacžquiztan ojkchičha;
kjuyquiz luzzičha. Jalla nicju niiž tjaajinta žoñinacaqui macjatchičha, tuž
cjican:
—Nii zkal yokquiz čhjacta ana wal pastu, jalla nii puntuquiztan wejt-
nacaquiz intintazkatalla.
37 Jalla nekztanaqui Jesusaqui intintazkatchičha tuž cjican:
—Wejrqui tsewctan cuchanžquita Yooz Zoñtčha. Wejrtčha zuma similla
čhjaciñtqui.
38 Nii zkal yokaqui tii muntučha. Nii zuma zkalanacaqui cjičha, arajpach
Yooz mantuquiz kamñi žoñinacačha nii. Ana zuma pastunacaqui diabluž
mantuquiz kamñi žoñinacačha.
39 Nii ana wal pastu čhjacñimi diablupachačha. Zkala ajz timpuqui
tii muntu tucužinz timpučha. Nii zkala ajzñi piyunanacaqui Yooz anji-
lanacačha.
40 Jaknužt nii ana wal pastunaca ricujžcu, ujquin ujzjapa tjojttaž cječhaj
niiqui, jalla nižta iratаž wataquičha tii muntu tucužinžcan, ultim juyzuž
nekz.
41 Jalla nii oraqui wejt anjilanaca cuchanžcačha, tii muntuquiztan tjapa
ana wal žoñinaca ricuji. Wejt anjilanacaqui tjapa ujnaca paakatñi žoñinacami,
nižaza tjapa ana wali paañinacami ricujaquičha.
42 Jalla nuž ricujžcu, infiernuquin tjojttaž cjequičha kjakchi jurnuquiz-
takaz. Jalla nekzi anchaž kaaquičha, nižaza waljaž ižke kjojznaquičha.
43 Yooz kuzcama kamñi žoñinacazti arajpach Yooz wajtquiz želaquičha,
tjuñižtakaz kjancan. Jakziltat nonzñi cjuñchizčhuczlaja, nonžna.

IYA QUINTUNACA

44 Arajpach Yooz mantuquiz kamañaqui jalla tužučha. Tsjii yokquiz
pajk paaz čhjojžtatačha. Tsjii žoñiqui nii čhjojžta paaz wajtchičha. Nii
wajtžcu, wilta čhjojzičha nekzpacha. Ancha cuntintutačha. Nekztanaqui
tjapa niiž cusasanaca tuyi ojkchičha. Niiž cusasanaca tjuyžcu, nii yoka
kjaychičha. Jalla nužučha arajpach Yooz kamañquiz luzqui. Nii kamañaqui
čhjulquiztanami juc'anti valorchizza.
45 Nižaza arajpach Yooz mantuquiz kamañaqui tužučha. Tsjii tintichiz
žoñiqui zuma valorchiz perlanaca kjayi ojkchičha.
46 Nekztan tsjii ancha zuma valorchiz perla wajtchičha. Jalla nekztanaqui
tjapa niiž cusasanaca tuychičha, nii perla kjayzjapa.
47 Nižaza arajpach Yooz mantiz puntuqui tužučha. Tsjii ch'iz tanñi
žoñinacaqui niiž ch'iz tanz pajk kotquiz tjojtzičha. Jalla nuž tjojtžtiquiztan
tjapaman ch'iznaca tanchičha.
48 Nekztan ch'iz tanz chjijpztanaqui, kot at tjiiquin jwessičha. Jalla nekz-
tanaqui ninacaqui nijwc julžcu, ch'iz pjalzičha. Zuma ch'iznaca canastiquiz
yaazičha. Ana zuma ch'iznacazti tjojtchičha.
49 Jalla nižta iratаž tii muntu tucužinžtanaqui wataquičha. Anjilanacaqui
ulanžcaquičha žoñinaca pjali, zuma žoñinaca ana zuma žoñinaca, nii.
50 Nii ana zuma žoñinacaqui infiernuquin tjojttaž cjequičha tsjii kjakchi
jurnuquiztakaz. Jalla nekzi ancha kaaquičha, nižaza ižke kjojaquičha.
51 Jalla nekztanaqui Jesusaqui žoñinacžquiz pewczičha, tuž cjican: —
¿Ančhucqui tjapa tii weriž chiita quintunaca intintiya?
Nii žejlñi žoñinacaqui kjaazičha, tuž cjican:
—Wejt Jiliri, wejrnacqui intintasučha.
52 Nekztan Jesusaqui cjichičha:
—Tsjii lii tjaajiñi maestruqui arajpach Yooz mantuquiz cjisnaquiž niiqui,
tsjii kjuya patrunažtakaz cjissa. Jalla nuž cjistiquiztan niiž ziztanacquiztan

zuma tjaajintanaca zizkatasačha, tuquita tjaajintami nižaza anzta tjaajintami.
53 Jalla tii arajpach Yooz mantiz puntuquiztan chiiz žeržcu, jalla nekztan
Jesusaqui ojkchičha, niiž persun yoka.
54 Jalla nicju irantižcu, ajcz kjuyquiz tjaajñi kallantichičha. Nii nonžñi
žoñinacaqui ispantichičha tuž cjican: —¿Jakziquin tii žoñizti ancha tižtanaca
zizñi cjissitajo? ¿Kjažt ancha tižta milajrunaca paasajo?
55 Carpinterož majchkazza tiiqui. Tiiž maaqui María cjitičha. Nižaza tiiž
lajknacaqui Jacobočha, Josečha, Simonačha, nižaza Judassa.
56 Nižaza tiiž cullaquinacaqui učhumnacžtan kamčha. Jalla nižtiquiztan,
¿jakziquin tiiqui tižtanaca zizzitajo?
57 Jalla nižta pinsitiquiztan ninacaqui Jesusižjapa quintra cjissičha. Pero
Jesusaqui ninacžquiz cjichičha:
—Persun wajtchiz žoñinacami, nižaza persun kjuychiz žoñinacami tsjii
Yooziž uchta profetžquiz ana rispitčha. Parti žoñinacazti niižquiz rispitčha.
58 Jalla nižtiquiztan nekzi ana ancha milajrunaca paachičha, nii wajtchiz
žoñinacaqui Jesusižquiz ana criichiž, nekztan.

14

JUAN BAUTISTA CONTA

1 Jalla nii oranaca Herodes cjita jiliriqui Jesusiž quintu nonchičha.
2 Jalla nuž nonžcu, niiž piyunanacžquiz cjichičha:
—Juan Bautistala tiiqui. Ticziquiztan jacatatchila. Jalla nižtiquiztan walja
milajarunaca paazjapa poderchizlani.
3 Jalla nuž tsucchičha Herodes jiliriqui. Tuquiqui Herodesqui Juan
tankatchičha. Čhejlžcu carsilquin chjitchičha. Jalla nuž paachičha, niiž
tjunaž cjen. Niiž tjunqui Herodías cjitičha. Tuquiqui naaqui niiž jilž
tjuntačha. Felipe cjitatačha Herodes jilaqui.
4 Jalla nižta anawali zalziž cjen, Juanqui Herodižquiz chiižinchicha tuž
cjican:
—Naa maatak žon anaž am tjun cjichuca. Felipiž tjunčha naaqui.
5 Jalla nuž chiižintiquiztan Herodes Juan conz pecatčha. Pero žoñinaca
ekscu ana atchičha. Tjapa žoñinacaqui Juanžquiz rispitchičha tuquita Yooz
taku parliñi profetažtakaz.
6 Nii Herodesqui niiž persun cumpleañ tjuñquiziqui pjijsta paachičha. Jalla
nuž pjijsta paan, naa Herodías majtqui ulanžquichinčha, invittaž žoñinacž
yujcquiz tsati. Jalla nuž tsatan ancha justassičha Herodesqui.
7 Zuma tsattiquiztan Herodesqui taku onzičha, tuž cjican:
—Čhjulum mayčhaja, jalla nii tjaasačha.
8 Ima mayan maaqui mataquiz mantichinčha, Juanž acha mayzjapa. Jalla
naaža maaž chiita takucama Herodesquiztan maychinčha, tuž cjican:
—Tsjii chuwquiz Juan Bautistaž acha tjaalla.
9 Jalla nuž maytiquiztan Herodesqui llact'azzičha. Pero invittaž žoñinacaž
nonznan taku onzičha. Jalla nižtiquiztan naaža maytacama mantichičha.
10 Juanqui carsilquiz želatčha. Jalla nijwc cuchanchičha, Juanž acha pooti.
11 Jalla nekztanaqui tsjii chuwquiz acha zjijczcu, naaquiz tjaatatačha.
Nekztan naaqui maaquinž tjaachinčha.
12 Jalla nii quintu nonžcu, Juanž tjaajinta žoñinacaqui Juanž curpu chjichi
tjonchičha. Nekztanaqui nuž chjichcu niiž curpu tjatzičha. Jalla nuž tjatžcu,
Jesusižquin mazñi ojkchičha.

LUJLZ ČHJERI TJAATA

13 Nii quintu nonžcu Jesusaqui najwk ojkchičha, ana žoñi žejlž yokquin.
Warcuquiz ojkchičha. Pero žoñinacaqui nuž ojkchi quintu nonchičha. Jalla
nekztanaqui ninacaqui nii yokaranpacha wajtanacquiztan ulanchičha. Je-
susižquin wilta zali kjojchin ojkchičha.
14 Warcuquiztan ulanžcu Jesusaqui tama žoñinaca cherchičha. Jalla nuž
cheržcu niiž kuzquiz sint'ichičha ninacžtajapa. Nekztan zjijcta laanaca
čhjetinchičha.
15 Waj zezi cjisnan niiž illzta žoñinacaqui Jesusižquin tjonchičha, tuž cjican:
—Waj zezilla. Čhjeri pečča. Tii yokquiziqui anaž čhjeri žejl-la. Jalla
nižtiquiztan tii žoñinaca cutzna. Okaj cjee, joch kjuyaran čhjeri kjayžcumi
lulačhani tinacacni.
16 Jesusaqui ninacžquiz cjichičha:
—Anaž cuchta cjesača. Ančhucaž čhjeri tjaaquičha.
17 Nekztanaqui ninacaqui kjaazičha, tuž cjican:
—Wejtnacalta ana lujlz čhjeri žejlča. Pjijska t'antalla pizc ch'iztankaz
žejlča.
18 Jesusaqui ninacžquiz cjichičha:
—Nii čhjeri wejtquiz zjijca.
19 Jalla nekztanaqui Jesusaqui žoñinacžquin mantichičha, pasturan julzna
cjee. Jalla nuž julzkatžcu nii pjijska t'anta nii pizc ch'iz persun kjaržtan
tanzičha. Tanžcu tsewcchuc arajpach kjutñi cherzičha, nižaza Yooz
Ejpžquin gracias cjican chiichičha. Nekztanaqui t'anta kjolžcu tjaajinta
žoñinacžquiz tojunchičha. Nekztan ninacaqui parti žoñinacžquin partir
paychičha.
20 T'antanaca ch'iznaca lujlžcu liwjpacha nii žoñinacaqui chjekchi cjis-
sičha. Nižaza nii t'antiquiztan nii ch'iznacquiztan žejtchinacaqui tuncapan
canasta chjijpi ricujtačha.
21 Jalla nii t'anta ch'iz lujlchi žoñinacaqui pjijska warank luctakanacatačha.
Maatakanacami ocjalanacami ana kantatačha nii oraqui.

JESUSAQUI KJAZ JUNTUÑ OJKCHA

22 Nekztanaqui Jesusaqui niiž tjaajintanaca warcuquiz luzkatchičha,
niiž tuqui kota kakjayajo tsjii latu kotquin irantizcama. Jesusazti nii
žejlñi žoñinacžquiz persun kjuyquin okaj cjican nijwctan najwkchuc
cuchanchičha.
23 Jalla nuž cuchanžcu Jesusaqui curulla yawchičha, zinalla Yooz Ejpžtan
parlisjapa. Jalla nuž mayizan ween cjissičha. Nicju zinatačha Jesusaqui.
24 Nii oraqui niiž tjaajinta žoñinacaqui kotž taypiquin okatčha. Tjamiqui
warcuž quintra walja tjamatčha. Nižaza kjaz ljojkimi warcu waljaž aytin-
quiskatatčha.
25 Wali chawc kjantati Jesusaqui ninacžquin žcatžinchičha, kjaz juntuñ
ojkcan.
26 Niiž tjaajinta žoñinacaqui, Jesusa kjaz juntuñ tjoñi cheržcu, ancha tsuc-
chičha, nižaza kjawchičha, tuž cjican:
—Cuntinažlani —cjican kjawchičha.
27 Pero ninacaž kjawan Jesusaqui ninacžquiz paljayžquichičha, tuž cjican:
—Tjup kuzziz cjee. Wejrpančha. Anaž tsuca.
28 Nekztanaqui Pedruqui paljaychičha, tuž cjican:
—Wejt Jiliri, amžlaj niiqui, wejr kjawznalla kjaz juntuñ ojkzjapa am
irantiscama.
29 Jesusaqui niižquiz cjichičha:
—Pichalla amqui.

Nekztanaqui Pedruqui warcuquiztan ulanžcu, kjaz juntuñ oki kallantichičha, Jesusa jakziquin tjenatčhaja, jalla nicju.
30 Nii walja tjamiž cjen tsucchičha. Tsucžcu, kjazquiz luzi kallantichičha. Nekztan kjawchičha, tuž cjican:
—Wejt Jiliri, wejr yanapalla, wejr žejtkatalla.
31 Nii orapacha Jesusaqui Pedruž kjara tanzičha, nižaza niižquiz cjichičha:
—Ancha upa kuzzizamčha amqui. ¿Kjažtiquiztan am kuz turwayskatchamtaya?
32 Ninacaž warcuquin luztan, tjamiqui zekchičha.
33 Jalla nii cheržcu warcuquiz žejlñi žoñinacaqui Jesusiž yujcquiz quillzičha, tuž cjican:
—Chekapan werara Yooz Maatimkalala amqui.

LAANACA ČHJETINTA

34 Jalla nuž kota kajkžcu, Genesaret cjita yoka irantichičha.
35 Nii yokchiz žoñinacaqui Jesusa pajchičha. Jalla nekztan "Jesusa tekz žejlčha", cjican liwj nii yokaran mazmazzičha. Nii quintu maztiquiztan tjapa laanaca zjijcchičha, jakziquin Jesusa želatčhaja, jalla nicju.
36 Nii žoñinacaqui Jesusižquiz walja rocchičha, tuž cjican: —Am zquit puntalla mekaz lanzkatžinalla. Tjapa lanzñi žoñinacaqui žejtchi cjissičha.

15

UJ PUNTU

1 Jalla nekztanaqui tsjii kjaž fariseo žoñinacaqui nižaza tsjii kjaž lii tjaajiñi maestrunacžtanpacha Jesusižquiz macjatchičha. Ninacaqui Jerusalén wajtquiztan tjonchičha. Jesusižquiz pecunchičha, tuž cjican:
2 —¿Kjažtiquiztan amiž tjaajintanacaqui učhum tuquita atchi ejpnacž custurumpi ana cazjo? Ana kjara awjžcu, lujl-la.
3 Pero Jesusaqui ninacžquiz pewczičha, tuž cjican:
—Ančhuczti, ¿kjažtiquiztan Yooz mantita lii ana cazjo? Nii lii caz cjenpacha persun custurumpinacakaz paala ančhucqui.
4 Yoozqui tuž cjichičha: "Am maa ejpmi rispitaquičha". Nižaza cjichičha: "Jequit persun maa ejpž quintra chjaawjkatačhaja, jalla niiqui contaj cjila".
5 Pero ančhuczti tuž tjaajiñčhuččha: Žoñiqui persun maa ejpžquin chiyasačha, tuž cjican: "Am anal yanapasačha. Tjapa wejt cusasanaca Yoozquin tjaatačha nekztan".
6 Jequit nižta chiyačhaj niiqui, niiž persun maa ejpžquiz anaž yanapchuca cjesačha. Jalla nuž tjaajincan ančhucqui Yooz mantita ana walkatchinčhuččha, persun custurumpi jarukaz ojkzjapa.
7 Ana wal kuzziz žoñinaca. Isaías cjita profetaqui ančhuca puntuquiztan zuma kjana cjijrchičha, tuž cjican:
8 "Tii žoñinacaqui atžtankaz wejtquiz rispitčha. Pero tinacž ultim kuzzti wejtquiztan ažquinčha. Nižaza wejr anaž rispitčha.
9 Tinacaqui inakaz wejtquin custurumpi paačha. Tinacž tjaajintanacaqui žoñiž mantitakazza".
10 Jalla nekztanaqui Jesusaqui žoñinaca kjawzičha, nižaza tuž cjichičha:
—Nonžna, nižaza intintazñi kuzziz cjee.
11 Anaž zawnctan kjuylchuc žoñž atquiz luzñiqui uj cjesačha žoñžquiziqui. Antiz žoñž atquiztan ulanñi, jalla niiž uj cjesačha žoñžquiziqui.
12 Jalla nuž chiitiquiztan Jesusiž tjaajinta žoñinacaqui niižquin macjatchičha, nižaza cjichičha:

—Nii fariseo žoñinacaqui am chiita taku nonžcu ancha žawjwatčha. ¿Nii ana naychamjo?

13 Pero Jesusaqui ninačžquiz kjaazičha, tuž cjican:

—Jakzilta zkalat wejt arajpach Yooz Epiž ana čhjacta cječhaja, jalla nii zkalaqui zep'ižtanpacha kajlžtaž cjequičha.

14 Ninačžquiz ana chjijquiza. Ninacaqui zur žoñinacažtakazza. Yekja zuranačžquiz irpican, pucultanpacha wali ojtquiz tjojtsnasačha.

15 Pedruqui Jesusižquiz cjichičha:

—Tii puntuquiztan wejtnacaquiz tjaajznalla.

16 Jesusaqui cjichičha:

—¿Ančhucqui zakaz ana intintiya?

17 Tjapa atquiz luzñi čhjeriqui pjuchquiz luzza, nekztan wir kjutñiž ulančha. ¿Jalla nii ana intintiya?

18 Pero atquiztan ulanñi chiitaqui kuzquiztan tjončha. Jalla nii žoñžquiziqui uj cjesačha.

19 Kuzquiztanpanž ulančha tižtanaca, ana wali pinsisnacaqui, nižaza žoñi conzqui, nižaza adulteriuquiz ojklayzqui, nižaza yekja maatakžtan žejlzqui, nižaza cusasanaca kjañzqui, nižaza toscar taku chiizqui, nižaza ana wal taku joojoozqui.

20 Jalla nižtanaca uj cjesačha žoñžquiziqui. Pero ana kjara awjžcu, jalla nižta lujlžcu, anapan uj cjesačha. Jalla niiqui žoñž custurumpikazza.

YOOZQUIN KUZZIZ MAATAKA

21 Jalla nekztanaqui Jesusaqui nijwctan ojkchičha Tiro nižaza Sidón cjita yokquin.

22 Jalla nijwc želan tsjaa cananea yokchiz žoñqui Jesusižquiz tjonzinčha, kjawcan:

—Wejt Jiliri. Davidž majchmajtquiztan tjonñi. Wejr oksnalla. Wejt majtqui zajraž tantačha. Jalla nižtiquiztan ana wira wali laačha.

23 Jesusaqui ana čhjulumi kjaazičha. Jalla nekztan niiž tjaajinta žoñinacaqui roqui tjonchičha, tuž cjican:

—Tsjiika oka cjee. Učhum wirquiz kjaw jawi apžquičha.

24 Nekztanaqui Jesusaqui cjichičha:

—Yooz Ejpqui wejr cuchanžquichičha Israel wajtchiz žoñinačžquin, ninačžquinkaz. Nii Israel žoñinacaqui katchi uuzanacažtakazza.

25 Pero naa maatak žoñqui macjatžquichinčha, nižaza niiž yujcquiz quillzinčha, tuž cjican:

—Wejt Jiliri, wejr yanapt'alla.

26 Nekztan Jesusaqui naaquiz cjichičha:

—Maatinačž t'anta ana kjañasačha, pawcžquin tjaazjapaqui. Jalla niiqui ana wali cjesačha.

27 Jalla nuž chiižinta cjenami naaqui cjichinčha:

—Jesalla, wejt Jiliri. Pero pacunacami patrunaž mizquiztan tjawkzi čhjerilla lujlčha.

28 Jalla nekztanaqui Jesusaqui cjichičha:

—Čullacalla, walja Yoozquin kuzzizamčha. Jaknužum am pecčhaja, nužoj cjila.

Jalla nii orapacha naaža majtqui žejtchi cjissinčha.

LAANACA CHJETINTA

29 Jalla nekztanaqui Jesusaqui nijwctan ulanchičha, Galilea cjita kot ata watchičha. Nekztan tsjii curulla yawžcu julzičha.

30 Tama žoñinacaqui irantižquichičha, jakziquin nii želatčhaja, jalla nicju.
Ninacaqui laanaca zjijcchičha, zuch žoñinaca, zur žoñinaca, ana chiiñi
žoñinaca, čhjojritžta žoñinaca, tjapaman laanaca, jalla ninaca zjijctatačha,
Jesusiž yujcquin. Jesusaqui ninaca liwj čhjetinchičha.
31 Jalla nuž cheržcu, žoñinacaqui ancha ispantichičha. Ana chiiñi
žoñinacaqui chiiñi cjissičha. Čhjojritžta žoñinacaqui žejtchi cjissičha. Zuch
žoñinacaqui ojklayñi cjissičha. Zur žoñinacaqui cherñi cjissičha. Jalla nuž
cheržcu žoñinacaqui walja Yooz honora waytichičha, "Israel žoñinacž Yooz
ancha honorchiz cjilalla", cjican.

JESUSAQUI ČHJERI TJAACHA

32 Jalla nekztanaqui Jesusaqui niiž tjaajinta žoñinaca kjawžcu, tuž
cjichičha:
—Tii žoñinacžtajapa kuzquiz anchal sint'učha. Čhjep maj wejttan chica
žejlčha, nižaza ana čhjul čhjerchizza. Persun kjuyanacquin anal cutz
pecučha ana lujlchi cjen. Tinacaqui ana lujlchi okaquiž niiqui, jiczaranž
tismayasačha.
33 Nekztan niiž tjaajinta žoñinacaqui cjichičha:
—¿Jaknužt čhjeri cunsicas, tii wacchi žoñinacžtajapajo? Tii yokquizic anaž
kjayzmi žejlčha.
34 Jesusaqui ninacžquiz pewczičha, tuž cjican:
—¿Kjaž t'antichizt ančhucjo?
Ninacaqui kjaazičha, tuž cjican:
—Pakallak t'antačha, nižaza tsjii kjaž ch'iznacžtan.
35 Jalla nekztan Jesusaqui nii žoñinacžquiz mantichičha, yokquiz julznajo.
36 Nekztan persun kjaržtan nii pakallak t'anta ch'iztanpačha tanzičha.
Jalla nekztan Yoozquin gracias cjican tjaachičha. Nekztan nii t'antanaca
ch'iznaca kjolkjolzičha. Nekztan niiž tjaajinta žoñinacžquiz toj tojzičha.
Nekztan ninacazti partir paychičha nii tama žoñinacžquiz.
37 Tjapa nii tama žoñinacazti čhjeri lujlžcu chjekchi cjissičha. Nižaza
žejtchinacaqui pakallak canasta chjijpi ricujtatačha.
38 Pusi warank luctak žoñinacatačha lujlchiqui. Nižaza nii oraqui
maatakami ocjalami muzpa želatčhay, pero ana kantatačha.
39 Jalla nekztanaqui Jesusaqui nii žoñinacžquiz liwj cuchanchičha okajo.
Niimi warcuquin luzzičha. Nekztan Magdala cjita yokquin ojkchičha.

16

JESUSIŽ QUINTRA ŽOÑINACA

1 Fariseo žoñinacami, saduceo žoñinacami Jesusa cherzñi ojkchičha. Jesusiž
quintra uj jwes pecatčha. Jalla nižtiquiztan Jesusižquiztan maychičha,
arajpach milajru tjeeznajo, tsjii sinalažtakaz.
2 Jesusaqui ninacžquiz kjaazičha, tuž cjican:
—Zezilla arajpach tsjiri ljoc cjissi cjen, "Jakac zuma tjuñiž cjequičha"
cjiñčhuččha.
3 Nižaza wentan tjuñi tjewktan arajpach tsjiri ljoc cjissi cjenaqui, walja
tsjiri cjenaqui, "Tonjiqui ana zum tjuñiž cjequičha" cjiñčhuččha. Ana zum
kuzziz žoñinaca. Ančhucqui tsewcta tsjiri cheržcu, zuma tjuñi ana zuma tjuñi
cječhaja, jalla nii zumpacha zarayiñčhuččha. Pero ančhucqui weriž paata
sinalanaca cheržcu, ana zuma zarayiñčhuččha.
4 Ana zum kuzziz žoñinacaqui Yoozquiztan zarakchiž cjen, sinala sinala
mayčha. Ančhucžtajapa Jonás puntuqui siñalažtakaz žejlčha. Ana iya tjeežta
cjequičha. —Jalla nuž chiižcu Jesusaqui ninacžquiztan zarakchičha.

5 Niiž tjaajinta žoñinacaqui kotquin tsjii latu kajkchičha. Nižaza t'anti žaka chjitz tjatstkalčha.
6 Nekztanaqui Jesusaqui ninacžquiz cjichičha:
—Tii taku nonžna. Fariseo žoñinacž liwaturžquiztanami nižaza saduceo žoñinacž liwaturžquiztanami zumpacha cwitasaquičha.
7 Jalla nii chiita nonžcu, tjaajinta žoñinacaqui ninacpora parlassičha, tuž cjican:
—Učhumqui ana t'anta zjijctačha, jalla nižtiquiztan nižta chiičha.
8 Jesusaqui ninacž pinsita zizcu, ninacžquiz paljaychičha tuž cjican:
—¿Kjažtiquiztan ančhucqui t'antiquinkaz pinsejo? Ančhucqui ancha upa kuzzizčhuččha.
9 Anapanž ančhucqui wira intintas, ¿tižta ana cjuñzjo? Pjijska t'antiquiztan pjijska warank luctak žoñžquiz partir payžcu lujlkatchinla. Nekztan ¿kjaž canasta nii žejtchi t'antanaca ricujtataya?
10 Nižaza pakallak t'antiquiztan pusi warank luctak žoñžquiz partir payžcu lujlkatchinla. Nekztan ¿kjaž canastat nii žejtchi t'antanaca ricujtataya?
11 Fariseo žoñinacž puntuquiztanami nižaza saduceo žoñinacž puntuquiztanami, jalla nii liwatur puntu chiichinčha. Jalla nii chiitaqui anačha ultim t'anti puntuquiztanaqui. ¿Anaž nii intintas, ančhucya?
12 Jalla nekztanaqui ninacaqui zumpacha intintazzičha. Jesusaqui ultim t'anti liwaturquiztan ana nii puntu chiižinchičha. Pero fariseož tjaajinta puntuquiztan nižaza saduceož tjaajinta puntuquiztan, jalla nii puntu chiižinchičha, jalla nii tjaajintanacquiztan cwitasaquičha, cjican.

¿JECT JESUSAQUI?

13 Jalla nekztanaqui Jesusaqui Cesarea de Filipo cjita yokquin ojkchičha. Nii irantižcu, niiž tjaajinta žoñinacžquiz pewczičha, tuž cjican:
—Wejrqui tsewcta cuchanžquita Yooz Zoñtčha. Zoñinacaqui wejt puntuquiztan ¿kjažt cjeejo?
14 Ninacaqui kjaazičha, tuž cjican:
—Yekjapanacaqui am puntuquiztan tuž cjicha: “Juan Bautistačha niiqui”. Yekjapanacaqui cjičha, “Eliassa niiqui”. Nižaza yekjapanacaqui cjičha, “Jeremiassa niiqui”. Nižaza yekjapanacaqui cjičha, “Tsjii yekja profetačha niiqui”.
15 Jalla nekztanaqui Jesusaqui ninacžquiz pewczičha, tuž cjican:
—Ančhuczti wejt puntuquiztan ¿kjažzaž cjeejo?
16 Simón Pedruqui tuž cjichičha:
—Yooziž uchta Cristumčha amqui, žejtñi Yooz Maatimčha.
17 Jesusaqui nekztan cjichičha:
—Simón, Jonás maati, jalla nuž chiitiquiztanaqui cuntintum cjee amqui. Anaž jakzilta žoñimi amquiz nii tjaajinchiqui. Wejt arajpach Yooz Ejppankazza am zizkatchiqui.
18 Amquiz cjiwčha. Tekztan najwkchuc amqui Pedro cjitam cjequičha. Nižaza tii maz simintuchiz wejrqui wejt icliza kjuyačha. Wejt iclizaqui wejtquin kuzziz žoñinacačha. Ticzmi wejt iclizquiztan ana atipasačha.
19 Wejrqui amquiz llawižtakaz poder tjaačha žoñinaca arajpach Yooz mantuquiz luzkatzjapa. Tii muntuquiz amqui jequit Yooz mantuquiz luzkatačhaja, jalla niiqui arajpach Yooz wajtquin luzkatta zakaz cjequičha. Nižaza tii muntuquiz jequit Yooz mantuquiz ana luzkatačhaja, jalla niiqui arajpach Yooz wajtquin ana luzasačha.
20 Jalla nekztanaqui Jesusaqui niiž tjaajinta žoñinacžquiz mantichičha, tuž cjican:

—Anaž jecžquizimi maznaquičha, “Niičha Cristuqui” cjicanaqui.

JESUSAQUI NIIZ TICZ PUNTU CHIICHA

21 Nekztan najwkchuc Jesusaqui tjaajinta žoñinacžquiz niiž ticz puntuquiz-
tan paljayi kallantichičha, tuž cjican:
—Wejrqui Jerusalén watja ojkstančha. Jalla nicju nii wajtchiz jilirinacami,
nižaza timplu jilirinacami, nižaza lii tjaajiñi maestrunacami jalla ninacaqui
wejr walja sufriskataquičha. Ultimquiziqui wejr conaquičha. Jalla nuž
contiquiztan čhjep majquiztan jacatatačha.
22 Nekztanaqui Pedruqui Jesusa tsjii latu chjitchičha, chiižinzjapa.
Chiižinžcan, tuž cjichičha:
—Wejt Jiliri, amiž nuž chiitacama Yooz Ejpqui anaj niic nuž munlalla.
Amquiz anaj nižta watlalla.
23 Jalla nuž chiitiquiztan Jesusaqui Pedruž kjutñi kjutzičha, tuž cjican:
—Satanás, wejtquiztan zaraka. Amqui wejr ujquiz tjojtskatz pečcha. Am
kuz pinsitaqui anaž Yooz pinsita, antiz žoñiž pinsitakazza.
24 Jalla nekztanaqui Jesusaqui niiž tjaajinta žoñinacžquiz cjichičha:
—Jequit wejttan chica kamz peččhaj niiqui, primiruqui persun kamañ
wiraqui tjatzla. Sufrisjapaqui listoj cjila, ticzcama. Nekztan wejttan chicaž
kamaquičha.
25 Jakziltat persun kamañ wira ana tjats peččhaj niiqui, arajpach ka-
mañaqui ana tjaataž cjequičha. Jakziltat wejt laycu persun kamañ wira
tjatznačhaja, jalla niiqui arajpachquin wiñaya kamaquičha.
26 Tsjii žoñiqui tjapa tii muntuquiz žejlñi cusasanaca kanasačha. Pero
nekztan infiernuquin okaquiž niiqui, tjapa nii kanta cusasanaca, ¿čhjuljapat
sirwejo? Inakaz cjequičha. Arajpachquin Yooztan kamzqui persun liwri-
izqui anaž paaztanac kjayasačha.
27 Wejrqui tsewctan cuchanžquita Yooz Žoňtčha. Tsjii noojiqui wejrqui
wejt anjilanacžtan quejpžčačha; wejt Ejpž wali aztan quejpžčačha. Jalla nuž
quejpžcu, wejrqui zapa mayniżquiz tjaačha, jaknužt kamčhaja, jalla nii jaru
tjaačha.
28 Weraral cjiwčha. Tsjii noojiqui wejrqui mantiz poderžtan tjonačha.
Yekjap tekzi žejlñi žoñinacaqui nii noojcama ana ticznaquičha.

17

JESUSAQUI TSJEMATAZ CJISSICHA

1 Sojta tjuñquiztan Jesusaqui Pedružtan, Jacobžtan, Juanžtan, Jacobož
lajk, jalla ninaca chjitchičha. Ninacžtan alaja nuž pajk curquin ojkžcu,
yawchičha.
2 Jalla nicju ninacž yujcquin tsjemat chercherchiz cjissičha. Jesusiž yu-
jcqui walja c'ajñi cjissičha tjuñižtakaz. Nižaza niiž zquitimi muzpa llijñi
cjissičha, nižaza ancha chiwi.
3 Nii orapacha Moisestan Eliastan parizichičha. Nii pucultan žoñiqui
Jesusiztan parlican želatčha.
4 Jalla nekztan Pedruqui Jesusižquiz cjichičha:
—Wejt Jiliri, tekz žejlzqui walikazza. Am pecaquiž niiqui, čhjep chjujlli
kjuyaž kjuyačha wejrnacqui, tsjiiqui amta, tsjiiqui Moisesta, tsjiiqui Eliasta.
5 Pedruž nuž chiyan, zuma kjañi tsjiriqui ninacžquiz urpuntichičha.
Tsjirquiztan tsjii jora chiižquichičha, tuž cjican:
—Tiičha wejt k'ayi Maatiqui. Tiiž cjen anchal cuntintutčha. Jalla tiiž
takunaca catoka.

6 Jalla nii chiižquita nonžcuqui, nii čhjep tjaajinta žoñinacaqui yokquiz tuzi
t'okzičha. Muzpa tsucchičha.
7 Jalla nuž tuzi t'okzi želan, Jesusaqui ninaczquiz macjatžquichičha. Ni-
naczquiz kjarztan lanlanžinchičha, tuž cjican:
—Tsijtsna. Anačha tsuca.
8 Ninacaqui acha waytižcu Jesusa alajakaz cherzičha, ana iya jecmi cher-
chičha.
9 Nekztanaqui curquiztan chjijwžcan, Jesusaqui ninaczquiz mantichičha,
tuž cjican:
—Anaž jeczquizimi nii ančhucaž cherta maznaquičha, weriž ticziquiztan
jacatatta, jalla niicama.
10 Nekztanaqui niiž tjaajinta žoñinacaqui Jesusižquiz pewczičha, tuž cjican:
—Lii tjaajiñi maestrunacaqui cjiñičha, primero Elías profetaqui tjon-
stančha, nii. ¿Kjažtiquiztan nii maestrunacaqui nižta chiiya?
11 Jesusaqui kjaazičha, tuž cjican:
—Últimupanž Eliasqui wejt tuqui tjonchičha. Niiqui tjappachaž tjaczičha,
wejr tjonzjapa.
12 Wejrqui cjiwčha. Eliasqui tjonchitala. Pero lii maestrunacaqui nii
Elías ana pajchila. Antiz ninacž kuzcama nii Elías čhjulumi sufriskatchičha.
Nižaza ninacaqui wejrzakaz ancha sufriskataquičha.
13 Jalla nuž Jesusiž chiitiquiztan nii tjaajinta žoñinacaqui tantiyazzičha,
Juan Bautistačha Eliasqui, nii.

TSJII MAJCHQUI ZAJRAZ TUCKATTA

14 Jalla nekztanaqui curquiztan chjijwžcu, parti žoñinaczquiz
irantižquichičha. Nekztan tsjii žoñiqui Jesusižquiz macjatžcu, niiž yujcquiz
quillzičha. Nižaza tuž cjichičha:
15 —Wejt Jiliri, wejt majchquiz okžnalla. Niiqui t'ucñipančha. Ancha
sufričha. Avisac ujquiz tjojtsa, nižaza kjazquiz zakaz tjojtsa.
16 Tekz zjijcchinčha am tjaajinta žoñinaczquiz. Ninacaqui ana čhjetñi
atchičha.
17 Jesusaqui kjaazičha, tuž cjican:
—Tii timpuquiz kamñi žoñinacaqui ana Yoozquin kuzzizza, ana zumačha.
¿Čhjulorcamat wejr ančhucatan želaqui? ¿Čhjulorcamat ančhucaquiz
awantaqui? Wejtquin zjijca nii am majch.
18 Jalla nekztanaqui Jesusaqui nii majch tanñi zajra ujzičha; nekztan
chjatkatchičha. Jalla nii orapacha žejtchi cjissičha.
19 Jalla nekztanaqui tjaajinta žoñinacaqui Jesusižquiz zinapora pewczičha,
tuž cjican:
—¿Kjažtiquiztan wejrnacqui zajraž tanta žoñi ana čhjetñi atchintaya?
20 Jesusaqui kjaazičha, tuž cjican:
—Ančhucqui anačha Yoozquin tjapa kuzziz. Jalla nižtiquiztan ana ch-
jatkati atčha. Weraral cjiwčha. Tsjii mostasa cjita simillaqui koltallačha.
Čhjactiquiztan walja pakjiž pajkčha. Yoozquin tjapa kuzzizčhuc cječhaj
niiqui, jalla tuž paasačha. Tii curumiž mantasačha, tuž cjican: “Tekztan
najwk oka”. Jalla nuž mantitiquiztan curucž okasačha. Tjappacha čhjulumi
paasačha ančhucqui, ultimu Yoozquin tjapa kuztan cječhaj niiqui.
21 Pero tii punta zajra chjatkatzjapa, Yoozquin mayiziz waquizičha.
Nižaza ayunas waquizičha.
22 Galilea yokaran juntupacha ojklaycan, Jesusaqui niiž tjaajinta
žoñinaczquiz chiichičha, tuž cjican:
—Wejrqui tsewctan cuchanžquita Yooz Zoñtčha. Wejrqui žoñinacž kjar-
quin intirjital cjeečha.

23 Nižaza contal cjeečha. Nižaza čhjep majquiztanzti jacatatačha.
Jalla nuž chiitiquiztanaqui ancha llaquisiskatchičha nii tjaajintanačžquiz.

TIMPLU IMPUESTO

24 Nekztan Jesusižtan niiž tjaajintanačztanpacha Capernaum watja irantichičha. Nekztan timplujapa impuesto cobriñinacaqui Pedružquin cherzñi ojkchičha. Jalla niižquin zalžcu pewczičha tuž cjican:
—¿Ančhuca tjaajiñi maestruqui timplu impuesto ana pacñikaya?
25 Pedruqui kjaazičha, tuž cjican:
—Impuesto pacñipančhay.
Jalla nekztanaqui Pedruqui kjuyquiz luzzičha, jakziquin Jesusac želatčhaja, jalla nicju. Ima Pedruž chiyan, Jesusaqui niižquiz paljaychičha, tuž cjican:
—Simón, ¿tii tantiya? Tii muntuquiz žejlñi jilirinacaqui impuesto cobriñička. ¿Jakziltižquiztan cobriya? ¿Persun wajtchiz žoñinačžquiztankaya? už ¿yekja wajtchiz žoñinačžquiztan, ja'?
26 Pedruqui kjaazičha tuž cjican:
—Yekja wajtchiz žoñinačžquiztanpančha.
Nekztan Jesusaqui cjichička:
—Jalla niztiquiztan nii jilirinačž persun wajtchiz žoñinacaqui impuestonaca ana pacasačha.
27 Jalla nuž cjenami, anaž jecmi učhum quintra iñiziñi cjiskatz pecučha. Jaziqui kotquin oka. Nekztan ch'iz tanzjapa kjazquiz anzuelo tjojtznaquička. Primiru tanzi ch'iz lecznaquička. Nii ch'iz ata waakatžcu, tsjii paaz wachaquička. Nii paazqui wejt impuestojapa, nižaza am impuestojapa wacaquička. Nii paaz chjicha, učhum impuestonaca paczjapa.

18

¿JECT TUCQUIN CJES?

1 Jalla nii orapacha tjaajinta žoñinacaqui Jesusižquiz macjatžcu pewczičha, tuž cjican:
—Arajpach Yooz wajtquiz, ¿ject juc'ant pajk puestuquin uchtaž cjeequi?
2 Jalla nekztanaqui Jesusaqui tsjii uza kjawzičha. Nii uza ninačž taypiquiz tsijtskatchičha.
3 Nekztanaqui Jesusaqui cjichička:
—Weraral cjiwčha. Ančhucqui tii ocjalž kuz irata, niżta kuzziz pečha. Ančhuca kuz ana campiita cječhaj niiqui, arajpach Yooz wajtquiz anapan luzasačha.
4 Jalla niztiquiztan tii ocjalž kuz irata, jalla niżta humilde kuzziz cjis waquizičha. Jakziltat niżta kuzziz cjisnaquiž niiqui, jalla niičha arajpach Yooz wajtquiz juc'ant honorchizqui. Juc'ant zuma puestuquiz uchtaž cjequička.
5 Jequit weriž cjen tsjii ocjalaztakaz humilde kuzziz žoñi risiwčhaja, jalla niiqui wejrzakaz risiwčha.

PAAZQUIZTAN CWITASA

6 'Nižaza jakzilta humilde kuzziz žoñit wejtquin tjapa kuztan criyačhaja, jalla niižquiz ana jakziltami ujquiz tjojtskatz waquizičha. Ujquiz tjojtskataquiž niiqui, nii ujquiz tjojtskatñi žoñž jorquiz tsjii pajk molinu tjaaj mokžcu, koz kotquiz jacuntiz waquizičha. Jalla nii tsjan cusaž cjesačha nii ujquiz tjojtskatñi žoñztaqui.
7 ¡Zoñinacajay! Ujquiz tjojtaquička, nižaza ujquiz tjojtskataquička. Pero nekztan ana walinaca tjonaquička. Tii muntuquiz ujquiz tjojtskatñinaca

panž želaquičha, pero nii ujquiz tjojtskatñinacaqui ninacžtajapa ana waliž cjequičha.
8 'Jalla nižtiquiztan am kjaražlaj už kjojchažlaj ujquiz tjojtskatčhaja, nii uj paañi kjara cjicu už kjojcha cjicu pootzna, nižaza najwk tjojta. Jalla nuž tsjii kjara cjicu už tsjii kjojcha cjicu pertissi cjenami am parti curpuqui ana infiernuquin tjojttaž cjesačha. Jalla nuž waliž cjesačha.
9 Nižaza am čhjujcquiqui ujquiz tjojtskatčhaja, jalla nii čhjujcqui lecžna, nižaza najwk tjojta. Yooztan wiñaya kamzjapaqui tsjii čhjujquiqui pertissiž cjequiž niiqui, waliž cjequičha. Tjapa curpuqui infiernuquin tjojttaž cjequiž niiqui, ana waliž cjequičha.

ZARAKCHI UUZA QUINTU

10 'Humilde kuzziz žoñinacžtan ana chjaawjkata. Ančhucaquiz cjiwčha, ninacž anjilanacaqui wejt arajpach Yooz Ejpž yujcquiz žejlñipančha.
11 Wejrqui tsewctan cuchanžquita Yooz Zoñtčha. Wejrqui tii muntuquiz tjonchinčha, ujquiz kamñi žoñinaca liwriizjapa.
12 '¿Jalla tii tantiya? Tsjii žoñiqui patac uuzichiztačha. Patac uuziquiztan tsjiillaqui yekjaquin zaraktan, nii žoñiqui nii llatuntunc llatuncani uuzinaca curquin ecaquičha, zarakchi uuza kjuržquizjapa.
13 Nižaza katchi uuza wachaquiž niiqui, nekztan walja chipznaquičha ana zarakchi uuzanacžquiztan juc'anti.
14 Jalla nižta irata ančhuca arajpach Yooz Ejpqui humilde kuzziz žoñinacžquiztan anapan jakziltami pertita cjis munčha.

UJ PERTUNZ PUNTU

15 'Am jilaqui am quintra ana wali paaquiž niiqui, jalla niiztan zinapora palt'a, niiž ana wali paata ujquiztan "ujchizpančha" cjican cjeequi. Jalla nuž amiž chiižintiquiztan catokaquiž niiqui, nii jilaqui ricujta cjequičha.
16 Zinapora chiižintiquiztan ana nonz pecaquiž niiqui, nii uj paañi jilžquiztan okaquičha. Nekztan iya pucultan jila kjawžcu, wilta nii uj paañi jilžquin okaquičha, niiž paata uj tjeezjapa. Jalla nuž paažcu pucultan cjicu už čhjepultan cjicu testicž taypiquiz niiž paata uj tjeežta cjequičha.
17 Nii uj paañiqui anapanž niiž uj maz pecaquiž niiqui, jalla nii puntuquiztan tjapa icliz jilanacžquin maznaquičha. Anapan niiž uj maz pecaquiž niiqui, ana Yoozquin criichi jilažtakaz čhejlnaquičha, nižaza impuesto cobriñi žoñižtakaz.
18 Ultim weraral cjiwčha. Tii muntuquiz jequit am čhelačhaja, jalla niiqui arajpach Yooziž čhejlta zakaz cjequičha. Nižaza tii muntuquiz jequit am cutznačhaja, jalla niiqui arajpach Yooziž cutžta zakaz cjequičha.
19 Tii zakal chiižinučha. Tii muntuquiz pucultan ančhucqui tsjiikaz Yoozquiztan mayaquiž niiqui, ančhucaquiz tjaataž cjequičha. Wejt arajpach Yooz Ejpqui ančhucaž mayta tjaaquičha.
20 Nižaza tsjii pucultanami čhjepultanami wejtquin kuzziz cjen wejt tjuuquiz ajcznaquiž niiqui, jalla ninacž taypiquiz wejrzakaz želačha.
21 Wiruñaqui Pedruqui Jesusižquin pewczñi ojkchičha. Zalžcu, jalla tuž pewczičha:
—Wejt Jiliri, ¿Kjaž wiltamiž wejt jilaqui wejt quintra uj paažcu pertuna mayisasaya? ¿Nižaza wejrqui kjaž wiltat pertunasaya? ¿Pakallak wilta pertunasaya?
22 Jesusaqui niižquiz kjaazičha, tuž cjican:
—Wejrqui cjiwčha, anaž pakallak wilta cjesačha. Antiz pakallak tunc pakallakuni wiltan wiltan pertunasačha.

KAJCHIZ ZOÑI QUINTU

23 Arajpach Yooz mantiz puntuquiztan jalla tuzučha. Tsjii chawc jiliriqui
piyunanačžquiz kaja packatz pecatčha.
24 Jalla nuž packatan tsjii kajchiz žoñiqui zjijctatačha. Nii žoñiqui walja
kajanacchiztačha, tsjii kjaž millona.
25 Nii piyunžtaqui anaž pacz paaz želatčha. Nekztan patrunaqui jalla
tuž mantichičha: “Tii žoñi tuya, paaz cunsiczjapa. Nižaza niiž tjunmi, oc-
jalanacami, tjapa niiž cusasanacami liwj tuyla kaja pacz paaz cunsiczjapa”.
26 Nekztanaqui nii piyunaqui patrunž yujcquiz quillzičha, nižaza
roct'ichičha, tuž cjican: “Wejt patruna, pertunalla. Tjappachal pacačha”.
27 Nižtami patrunaqui ancha okzičha; nižaza nii kaja ana cobrichičha.
Jalla nižtiquiztan liwrii cjissičha nii kajquiztan.
28 Wajilla nii piyunaqui nijwctan ulanžcu tsjii piyun maztan zalchičha. Nii
piyun maziqui tsjii kjažtalla kajatačha nii pertunta piyunžquiz. Nekztan
nii pertunta piyunaqui jor t'ullcu tanchičha, nii packatzjapa, tuž cjican:
“Kajquiztan tjappacha paca”.
29 Jalla nekztanaqui nii piyun maziqui niiž yujcquiz quillzičha, nižaza
roct'ichičha, tuž cjican: “Pasinsis kuzziz cjee. Nii kajallquiztan tjappachakal
pacačha”.
30 Nii kaja cobriñizti ana munchičha. Antiz carcilquin uchantichičha, jalla
nii kaja paczcama.
31 Parti piyunanacaqui nižta paañi cheržcu ancha sint'ichičha. Nekztan
patrunžquiz mazñi ojkchičha. Jalla nicju tjappacha quint'ichičha, jaknužt
watčhaja, nii.
32 Jalla nekztanaqui patrunaqui nii pertunta piyuna wilta kjawžkatchičha.
Nekztan cjichičha: “Ana zum kuzziz piyuna, wejrqui tjapa am kajanaca
pertunchinčha, amiž roct'iñiž cjen.
33 Jaknužt wejrqui am kajquiztan, pertunchinčhaja, jalla nužuzakaz am-
laqui am piyun mazquiz pertunstančha”.
34 Jalla nekztanaqui patrunaqui juc'anti žawjzičha. Nižaza mantichičha,
nii piyuna casticzjapa, tjapa niiž kaja paczcama.
35 Jesusaqui nii quintu quint'ican jalla tuž žerzičha:
—Jakzilta ančhucaquiztan niiž jilžquiz kuzquiztan ana pertunačhaja, jalla
nužuzakaz wejt arajpach Yooz Ejpqui ančhucaquiz ana pertunaquičha.

19

MAATAKZTAN JALJTIZ PUNTU

1 Jalla nuž tjaajinžcu Jesusaqui Galilea yokquiztan ojkchičha. Judea
yokquin irantichičha, Jordán cjita pujž tuwanchuc.
2 Muzpa žoñinacaqui niižquiz apzičha. Jalla nicju muzpa laanaca
čhjetinchičha.
3 Jalla nekztanaqui yekjap fariseo žoñinacaqui Jesusižquiz macjatchičha,
ujquiz tjojtskatzjapa. Nekztan tuž pewczičha:
—¿Čhjul uj paatiquiztanaqui persun maatakžtanaqui jaljtasaya?
4 Jesusaqui ninačžquiz kjaazičha, tuž cjican:
—Yoozqui tii muntu paacan, luctakžtan maatakžtan paachičha. ¿Cjijrta
Yooz takuqui ana liichinčhucjo?
5 Yooz takuqui tuž cjičha: “Jalla nižtiquiztan tsjii žoñiqui tjunatan zalzjapa,
maa ejpžquiztan zarakstančha. Zalžcu pucultan tsjii lucutiñi cjissa”.
6 Jalla nuž kjanapacha tjeeža, anaž iya pucultan žoñi, pero tsjiikazza.
Jalla nižtiquiztan anaž jaljtasačha. Yoozza tsjii luctakžtan tsjaa maatakžtan
chjalziqui, tsjii lucutiñi cjisjapa. Yooz chjalžtaqui ana jaljta cjesačha.

7 Nekztanaqui pewczičha tuž cjican:
—Moisesqui jalla tuž mantichičha. Tsjii certificado de divorcio tjaaquiž
niiqui, tjunatan jaljtasačha. ¿Kjažtiquiztan nižta manticheje, ana jaljtiz
želanajo?
8 Jesusaqui ninaczquiz kjaazičha, tuž cjican:
—Ančhucaž chojru kuzziz cjen Moisesqui tjunatan jaljtis lii tjaachičha.
Primirquiztanpacha anataž nižta.
9 Wejrqui ančhucaquiz chiižinučha. Adulteriuquiz ojklayñiž cjenkaz am
maatakžtan jaljtasačha. Jequit ana adulterio paachiž cjenaqui niiž persun
maatakžtan jaljtačhaja, nižaza yekja maatakžtan zalznačhaja, jalla niiqui
adulterio uj paačha. Nižaza jequit divorcita maatakžtan zalznačhaja, nii
zakaz adulterio paačha.
10 Tjaajinta žoñinacaqui niižquiz cjichičha:
—Luctakžtan persun maatakžtan jalla nižta cjesaž niiqui, anaž cumpinčha
zalzqui.
11 Jesusaqui nekztan cjichičha:
—Tjapa žoñinacaqui tii tjaajinta anaž catokaquičha. Jakziltižquiz Yoozqui
tjaajnačhaja, jalla niiqui tii tjaajintaqui catokaquičha.
12 Zoñinacaqui punta punta ana zalzi cjičha. Yekjapanacaqui nastiquiztan-
pacha ana zalzucačha. Yekjapanacazti capunapantačha, jalla nižtiquiztan
ana zalzñi atasačha. Yekjapanacazti ana zalz pecčha, arajpach Yooz
Ejpžtajapa langzjapa. Jecmiž tii takucama kami catokaquiž niiqui, paj
kamla.

OCJALANACZ PUNTU

13 Zoñinacaqui ocjalanaca Jesusižquiz zjijcchičha, ocjalanaczquiz kjarztan
lanznajo, nii ocjalanacztajapa Yoozquin mayižinajo. Pero tjaajinta
žoñinacaqui zjijcñi žoñinaczquiz atajchičha.
14 Nekztan Jesusaqui cjichičha:
—Tii ocjalanaca wejtquin tjonaj cjee, ana ataja. Tii ocjalanacz kuz irata
jalla nižta kuzzizza arajpach Yooz mantita kamañchiz žoñinacaqui.
15 Nekztan Jesusaqui ocjalanaczquiz kjarztan lanzičha. Jalla nekztan nii
yokquiztan ojkchičha.

RICACH TJOWAQUI TJONCHICHA

16 Wiruñaqui tsjii tjowaqui Jesusa cherzñi ojkchičha. Nekztan pewczičha,
tuž cjican:
—Zuma Maestro, Yooztan wiñaya kamzjapa, ¿čhjul zumanacat wejr
paasaya?
17 Jesusaqui kjaazičha, tuž cjican:
—¿Kjažtiquiztan “Zuma Maestro” cjee amjo? Tsjii alajačha zumaqui.
Yoozkazza niiqui. Yooztan wiñaya kamz pecčhaj niiqui, Yooz Epiž manti-
tanac jaru kama cjee.
18 Nii tjowaqui jalla nekztan kjaazičha, tuž cjican:
—¿Čhjul mantitanacaya?
Jesusaqui niižquiz cjichičha:
—Anačha žoñi conzqui. Anačha adulteriuquiz ojklayzqui. Anačha
tjangzqui. Anačha toscara chiizqui, jeczquizimi.
19 Am maa ejpmi rispitaquičha. Jaknužum persunpachquiz okzñamžlaja,
jalla nižta okzñi kuzziz cjispančha žoñinaczquizimi, lijitum maziztakazza.
20 Nii tjowaqui nekztan cjichičha:
—Tjapa nii mantitanacami cumpliñčha koltiquiztanpacha. ¿Jaziqui čhjulut
wejtta pjaltasa?

21 Jesusaqui tuž cjichičha:
—Ancha wali cjissim pecčhaj niiqui, oka, nižaza amta žejlñi cusasanaca tuyzna. Jalla nii tuyžcu, porinacž ona. Jalla nižtiquiztan arajpachquin cusasanacažtakaz zuma honora tjaatam cjequičha. Jalla nii cumpliscu wiltam tjonaquičha wejttan chica ojklayzjapa.
22 Jalla nižta chiita nonžcu, nii tjowaqui walja llaquita kuzziz ojkchičha. Ancha ricachutačha.
23 Jalla nekztanaqui Jesusaqui niiž tjaajinta žoñinacžquin cjichičha:
—Weraral ančhucaquiz cjiwčha. Tsjii ricachu žoñi arajpach Yooz mantuquiz luzjapa ancha ch'amaž cjesačha.
24 Tsjii camello cjita animala žejlčha. Nii camelluqui ch'aman acuj cjuñ pjetquiz luzasačha. Jalla nižtaž ricachunacaqui tsjan ch'amačha Yooz kamañ jiczquiz luzqui, Yooz wajtchiz žoñi cjisjapa.
25 Jalla nuž nonžcu, tjaajinta žoñinacaqui walja ispantichičha. Nekztan ninacpora pewcsarassičha, tuž cjican:
—¿Jectpan liwriita cjesajo?
26 Jesusaqui ninacž kjutñi cherzičha. Jalla nekztan cjichičha:
—Žoñinacaqui anaž persunpacha liwrii atasačha. Yoozpankazza liwriiñiqui. Yoozqui jecmi liwrii atasačha.
27 Jalla nekztanaqui Pedruqui Jesusižquiz cjichičha:
—Wejt Jiliri, wejrnacqui tjapa persun cusasanaca jaytichinčha, amtan chica ojklayzjapa. ¿Jalla nižtiquiztan wejrnacqui čhjulut canas?
28 —Jesusaqui kjaazičha, tuž cjican:
—Weraral ančhucaquiz cjiwčha. Ew muntuquiz želan, wejrqui poderchiz puestuquiz luzačha. Ančhucazakaz poderchiz puestunacquiz luzaquičha, tuncapan Israel partira mantizjapa.
29 Jakzilta žoñit weriž cjen kjuyanaca, jilanaca, cullaquinaca, maa ejp, tjun, ocjalanaca, yokanaca ecačhaja, jalla ninacaž walja zuma kamañ wirchiz cjequičha. Nižaza arajpachquin Yooztan wiñaya kamaquičha.
30 Arajpachquin Yoozqui wacchi tii timpuquiz tucquin cjiñi žoñinaca wirquin cjiskataquičha. Nižaza Yoozqui wacchi tii timpuquiz wirquin cjiñi žoñinaca tucquin cjiskataquičha.

20

PIYUNANACZ QUINTU

1 'Arajpach mantiñi Yooz puntuquiztan jalla tužučha. Wentanalla tsjii yokchiz wali pajk patrunaqui piyunanaca kjuri ulanchičha, uwas frut zkala ajzjapa.
2 Piyunanacztan acuerduquiz luzzičha, zita langztan tsjii denario cjita paaz paczjapa. Jalla nekztanaqui langzñi cuchanžquichičha.
3 Nekztan wenzlaka wilta ulanchičha. Palazquin inakaz žejlñi žoñinaca cherchičha.
4 Ninacžquiz paljaychičha, tuž cjican: “Ančhucqui wejt zkal yokquin langzñi oka. Wejrkal zumpacha pacačha”. Nekztanaqui ninacaqui ojkchičha.
5 Taypuru patrunaqui wilta ulanchičha, iya piyunanaca kjuri, nižaza langznajo. Nižaza taypuru zezi cjeella wilta ulanchičha, piyunanaca kjuri, nižaza langznajo.
6 Nii noojpacha zezi cjee wilta palaz kjutñi ulanchičha. Nižaza palazquin inakaz žejlñi žoñinacztan zalchičha. Ninacžquiz paljaychičha tuž cjican: “¿Kjažtiquiztan ančhucqui tonj zita ana langz žejljo?”

7 Ninacaqui patrunžquiz kjaazičha, tuž cjican: “Anaž jecmi wejrnac
langznajo rocchičha”. Nekztanaqui patrunaqui cjichičha: “Ančhucqui wejt
yokquin zakaz langzñi oka. Wejrkal jakniižlaj niil pacačha”.
8 Tjuñiž kattan nii yokchiz patrunaqui niiž langzkatñi encargado man-
tichičha, tuž cjican: “Kjawžca langzñi piyunanaca, paczjapa. Primiruqui
wiri tjonchi piyunanaczquiz pacaquičha; wirquin, tuqui tjonchi piyu-
nanaczquiz pacaquičha”.
9 Jalla nekztanaqui nii wiri luzzi piyunanacaqui langzkatñižquiz mac-
jatchičha. Zapa mayni ninaczquiz pactačha, tsjii nooj lanztaž niztapacha.
Tsjii denario cjita paaz tanzičha.
10 Jalla nekztanaqui wirquin paczquita primiru piyuna luzzi žoñinaca
kjawztatačha. Jalla nii primiru piyuna luzzi žoñinacaqui pinsichičha jila paca
tanzjapa wiri piyuna luzzi žoñinaczquiztan. Jalla nekztanaqui pacchičha
tsjii denario cjita paaz zakaz.
11 Jalla nii paca tanžcu patrunž quintra quijchičha,
12 tuž cjican: “Tii wirquin piyuna luzzi žoñinacaqui tsjii orakaz langzičha.
Wejrnaczti primirquiztanpacha langzinčha, nižaza zita ancha sii kjakquiz
otžcan langzinčha. Ninaczquizimi wejtnacaquizimi tsjiikaz pacchamčha”.
Jalla nuž cjican quijchičha.
13 Nii patrunaqui tsjii ninaczquiz kjaazičha, tuž cjican: “Jila, amquiz anal
incallchinčha. Jalla nuž tsjii acuerduquiz luztapanla, tsjii denario paaz
paczjapa.
14 Tii paca tanzna, nižaza oka. Tii wirquin piyuna luzzi žoñinaczquiz
nižazakaz pacz pecučha, amquiz pactala, jalla nuž zakaz.
15 Wejt persun paaztan jaknužut wejr pinsučhaja, jalla nuž wejt mu-
nañpiquiz pacasačha. Weriž zuma pacñi kuzziz cjen amqui iñiziñi kuzziz
cjissamla”.
16 Jalla niżta iratažwirquin cjiñinacaqui tucquinž cjequičha. Nižaza tuc-
quin cjiñinacaqui wirquinž cjequičha. Kjawžta žoñinacaqui wacchičha. Illzta
žoñinacazti kolucullačha.

JESUSAQUI NIIZ TICZ MAZZICHA

17 Wiruñaqui Jesusaqui niiž tjaajinta žoñinaczztan Jerusalén ojkchičha.
Jalla nuž jiczquiz ojkcan, Jesusaqui tsjii latu niiž tuncapan illzta žoñinaca
chjitchičha, nižaza ninaczquiz tuž cjichičha:
18 —Ančhucqui zizza, tii jiczqui Jerusalén kjutñiž ojkčha, nii. Jerusalén
wajtquin wejrqui intirjital cjeečha timplu jilirinaczquizimi lii tjaajiñi
maestrunaczquizimi. Jalla ninacaqui wejr conaquičha. Wejrqui tsewctan
cuchanžquita Yooz Zoñtčha.
19 Nižaza wejrqui yekja wajtchiz žoñinaczquiz intirjital cjeečha, ana wali
burla paata cjisjapa. Nižaza wejrqui wjajttal cjeečha. Ultimquiziqui
cruzquiz ch'awcta contal cjeečha. Jalla nekztan čhjep majquiztanzti ja-
catatačha.

TSJII FAVORA MAYTA

20 Jacobztan Juanztan ninacz maaqui Jesusizquiz macjatzquichinčha.
Jacobztan Juanztan ninacz ejpqui Zebedeo cjitatačha. Jalla naa maaqui
maatinaczztanpacha Jesusizquin macjatchinčha. Nekztanaqui naaqui Jesu-
siz yujcquiz quillzinčha, tsjii favora mayzjapa.
21 Nekztan Jesusaqui naaquiz cjichičha:
—¿Amqui čhjulum pecya? —cjican.
Naaqui kjaazinčha, tuž cjican:
—Amqui am mantis puestuquin luzcu tii wejt pucultan majchnaca am
latuquiz uchnalla, tsjiiqui žew latuquiz nižaza tsjiiqui zkar latuquiz.

22 Jesusaqui tuž kjaazičha:
—Ančhucqui čhjulut mayčhaja ana intintazza. Wejrqui walja sufris tančha. ¿Nižtapacha ančhuc sufrasaya? Nižaza tsjii nooj ancha sufrican watačha tsjii bautismožtakaz. ¿Jalla nižtapacha ančhuc sufrasaya?
Ninacaqui tuž kjaazičha:
—Nii sufris watimi atasačha.
23 Nekztan Jesusaqui cjichičha:
—Weraral cjiwčha. Ančhucpacha sufris tanznaquičha, tsjii licz wazužtakaz. Nižaza sufris wataquičha, tsjii bautismožtakaz. Pero wejrqui mantis puestuquin luzcu, žew latuquizimi zkar latuquizimi ana jecmi uchasačha. Wejt Yooz Ejpkaz nii puestunaca tjaaquičha jecžtajapa tjacžtakazlani, jalla ninacžta.
24 Parti nii tuncapan illzta žoñinacaqui nii mayta puntu nonžcu nii pucultan jilazullcaž quintra žawjchičha.
25 Pero Jesusaqui tjappacha nii tjaajintanaca kjawzičha, nekztan tuž cjichičha:
—Ančhucqui zumpacha zizza, jalla tužu. Tii muntuquiz nación jilirinacaqui patrunažtakaz mantiñičha, nižaza chawc jilirinacaqui parti žoñinacžquiziqui niiž mantita cazkatñipankazza.
26 Ančhucqui ana nižta irata cjee. Tsjii kjutñičha nii irat kuzqui. Ančhucaquiztan jequit chawc jiliržtakaz cjis pecčhaja, jalla niiqui piyunažtakaz cjis waquizičha parti žoñinacžquiziqui.
27 Nižaza jequit ančhucaquiztan tucquin mantiñi cjis pecčhaja, jalla niiqui wirquin cjis waquizičha, parti žoñinacaž mantitacama cjisjapa.
28 Wejrqui tsewctan cuchanžquita Yooz Zoñtčha. Wejrpacha tii muntuquiz ana tjonchinčha, sirwita cjisjapa. Antiz wejrčha tjonchinqui, žoñinacžquiz sirwisjapa, wejr ticzcama. Jalla nuž ticžcu walja preciochiztakal cjeečha, žoñinaca liwriizjapa. —Jalla nuž cjichičha Jesusaqui.

ZUR ZOÑINACA CHJETINTA

29 Jalla nekztanaqui Jericó wajtquiztan ulnan, muzpa žoñinacaqui Jesusižquiz apzičha.
30 Jicz latuquin pucultan zur žoñi julzi želatčha. Ninacaqui Jesusaž watñi nonžcu, kjawchičha tuž cjican:
—Wejt Jiliri, Davidž majchmajtquiztan tjonñi, wejrnacž okznalla.
31 Nekz žejlñi žoñinacaqui ninacžquiz ujzičha, ch'uj cjeyajo. Ninacazti juc'anti kjawchičha, tuž cjican:
—Wejt Jiliri, Davidž majchmajtquiztan tjonñi, wejrnacž okznalla.
32 Jalla nekztan Jesusaqui tsijtscu, ninaca kjawzičha. Kjawžcu ninacžquiz tuž pewczičha:
—¿Čhjuluž werj paaj cjii ančhucya?
33 Nii zur žoñinacaqui kjaazičha, tuž cjican:
—Wejt Jiliri, wejtnaca čhjujquiž čhjetinžinalla.
34 Nekztanaqui Jesusaqui ninacžquiz sint'izcu čhjujqui lanlanžinchičha. Jalla nii orapacha cherñi cjissičha. Jalla nekztanaqui Jesusižquiz apzičha.

21

JESUSAQUI JERUSALEN WAJTQUIN LUZZICHA

1 Jerusalén watja žcatžincan, Betfagé watja irantichičha. Betfagé watjaqui Olivos cjita curu žcatitačha. Nicju irantican Jesusaqui pucultan tjaajinta žoñinaca cuchanchičha, tuž cjican:

2 —Jalla nii najwkta watja oka. Jalla nicju mokta ljat azni wachaquičha,
nižaza pajk zjijc maltum wawchizza naa azniqui. Mokta jeržcu wejtquin
akžcaquičha.
3 Jakzilta žoñimiž atajasaž niiqui, niižquiz ančhucqui "Wejt Jiliriž pečcha.
Wajilla tjepunta cjequičha tii azniqui", nuž cjican nii žoñžquiz cjequičha. —
Jalla nuž mantichičha Jesusaqui.
4 Jalla nii watchiqui profetaž cjijrta taku cumplissičha. Tuquitan nii
profetaqui tuž cjijrchičha:
5 "Sión wajtchiz žoñinacžquiz tuž chiya: Chera, ančhuca chawc Jiliri tjonča,
humilde kuzziz. Nižaza zjijc maltum aznuquiz yawchi tjonaquičha,
nižaza nii zjijc aznuž maatanpacha tjonaquičha. Jalla ninacaqui
carga kuzñi aznunacača'".
Jalla nuž cjijrchičha nii profetaqui.
6 Jalla nekztanaqui nii pucultanaqui ojkchičha. Nižaza jaknužt Jesusaqui
mantitčhaja, jalla niicama paachičha.
7 Ninacaqui ljat azñi naaža pajk zjijctanpacha akžquichičha. Jalla nuž
akžcu, zquitinaca aznunacž juntuñ caruntichičha. Nekztan Jesusaqui
yawchičha.
8 Niiž ojkz jicz latuquiz muzpa žoñinaca želatča. Ninacž zquiti jiczquiz
chjinzičha. Yekjapaqui ramuz čhjañinaca murchičha jiczquiz chjinzjapa.
9 Tucquin ojkñi žoñinacami wirquin tjonñi žoñinacami chipcan walja wiwi
kallantičhičha, tuž cjican:
—¡Viva tii Yooz tjuuquiz tjonchi žoñi! ¡David cjita chawc Jilirž majchma-
jtquiztan tjonñi! ¡Amqui rispittaj cjila! ¡Amquiz honora tjaataj cjila! ¡Yooz
Ejpžquin zakaz honora tjaataj cjila! —Jalla nuž wiwchičha.
10 Jesusaž Jerusalén watja luztan, tjapa nii chawjc wajtchiz žoñinacaqui
walja ispantichi tjojknakchičha. Nižaza walja pewcpewczičha, tuž cjican:
—¿Jectpan teejo?
11 Žoñinacaqui tuž kjaazičha:
—Tiiqui Jesusa cjita profetala. Nazaret de Galilea, jalla najwktan
tjonchičha.

JESUSAQUI TIMPLU PEWZICHA

12 Jalla nekztan Jesusaqui Yooz timpluquin luzzičha. Jalla nicju
tuyñinacami kjayñinacami timpluquiztan liwj tirkatchičha zancchuccama.
Nižaza paaz campiiñi žoñinacž mizami pjočžinchičha; paloma tuyñinacž
sillami pjočžinchizakazza.
13 Jalla nuž paažcu tuž cjichičha:
—Yooz Takuqui tuž cjičha: "Wejt kjuyaqui Yoozquin mayiziz kjuyača".
Ančhuczti tjañinacž kjuyažtakaz paachinčhuččha.
14 Jalla nicju tsjii kjaž zur žoñinaca Jesusižquiz macjatžquichičha, nižaza
tsjii kjaž zuch žoñinaca. Jesusaqui ninaca čhjetinchičha.
15 Pero timplu jilirinacami lii tjaajiñi maestrunacami jalla nii čhjetiñi
milajru cheržcu, žawjchičha. Nižaza ocjalanacaqui timpluquin Jesusižquiz
tuž wiwchičha: "¡David cjita chawc jilirž majchmajtquiztan tjonñi! ¡Rispit-
taj cjila!" Jalla nuž nonžcu timplu jilirinacami lii maestrunacami ancha
žawjchičha Jesusiž quintra.
16 Nekztan Jesusižquiz paljaychičha, tuž cjican:
—¿Tinacaž chiita taku ana nonžjo?
Jesusaqui ninacžquiz kjaazičha, tuž cjican:
—Nonznučha. Nižaza nii puntu Yooz takuqui tuž cjičha:
"Ocjalanacami piz itzñi wawanacami wejttajapa honora zumpachaž
tjaaquičha. Jalla nuž paaquičha Yoozqui".

¿Jalla nii cjijrta Yooz taku liichinčhuckaya; ana jaa?
17 Jalla nekztanaqui ninaczquiztan ojkchičha. Betania watja ojkchičha. Jalla nicju alujassičha.

ANA FRUTCHIZ MUNTI

18 Jakatažuqui wenzlaka Jerusalén watja quejpcan čhjeri eecskatchičha.
19 Jicz latuquiz higo munti cherchičha. Jalla nii muntiquin macjatchičha, fruta apakžcu lujlzjapa. Pero fruta ana wajtchičha, čhjañchiz alajatačha. Jalla nižtiquiztan Jesusaqui nii muntiquiz cjichičha:
—Jazic anam iya fruta pookñi cjequičha.
Jalla nii orapacha nii muntiqui kjonchičha.
20 Jalla nižta munti kjonñi cheržcu, tjaajinta žoñinacaqui ispantichičha, nižaza Jesusižquiz pewczičha, tuž cjican:
—¿Kjažtiquiztan nii higo munti ratulla kjonya?
21 Jesusaqui tuž kjaazičha:
—Weraral ančhucaquiz cjiwčha. Ančhucqui Yoozquin tjapa kuztančhucčhalaj niiqui, nižaza ana payznakñi kuzzizčhucčhalaj niiqui, tii irata zakaz paasačha. Nižaza juc'ant pajk milajru paasačha. Tii curumi mantasačha, tuž cjican: "Tekžtan oka. Pajk kotquin tjojtsna". Jalla nuž mantižcu nižta zakaz okasačha.
22 Nižaza ančhucqui čhjulumi tjapa kuztan Yoozquiztan mayačhaja, jalla niit jama ančhucaquiz tjaataž cjequičha.

¿JEC JESUSIZQUIZ MANTICHI?

23 Jerusalén irantižcu Jesusaqui wilta timpluquin luzzičha. Jalla nicju tjaajnan, timplu jilirinacami wajtchiz jilirinacami niižquiz macjatžquichičha. Nekztan pewczičha, tuž cjican:
—¿Jec am mantichi tii paazjapajo? ¿Jec jilirit am utchi jiliržtakaz cjisjapajo?
24 Jesusaqui ninaczquiz tuž kjaazičha:
—Wejrzal ančhucaquiz tsjii pewcznačha. Ančhucqui wejtquiz kjaaznaquiž niiqui, wejrzakal ančhucaquiz maznačha, jec wejr mantichi, nii.
25 Wejtquiz kjaaznalla. ¿Ject Juan mantižquichi bautisjapaya? ¿Yoozkaya, žoñinaca, ja'?
Jalla nekztanaqui ninacpora parlatčha, tuž cjican:
—¿Jaknužum cjeequi? Učhumž "Yoozqui Juan mantichičha" cjicanž kjaaznaquiž niiqui, jalla tiicni učhumnacaquiz kjaaznačhan, cjican: "Nižtiquiztan ¿kjažtiquiztanž ančhucqui ana nii criichinčhucta?"
26 Nižaza učhumž "Zoñiqui Juan mantichičha" cjicanž kjaaznaquiž niiqui, žoñinacaqui učhumnacaquiz ¿kjaž cjiquejo? —Jalla nuž parlatčha. Žoñinacaqui Juanž puntu cjiñičha, Yooz parti parliñi profetačha niiqui. Jalla nižtiquiztan ninacaqui žoñinaca eksičha, "Učhum conačhani", cjican.
27 Jalla nuž parližcu ninacaqui Jesusižquiz cjichičha:
—Ana zizučha wejrnacqui.
Jalla nižta kjaaztiquiztan Jesusaqui cjichičha:
—Wejrmi ana zakal ančhucaquiz maznačha, jec wejr mantichi tii paazjapa.

PUCULTAN MAJCHWICH QUINTU

28 Wiruñaqui Jesusaqui tsjii puntu chiichičha, tuž cjican:
—Tii puntu tantiya. Tsjii žoñiqui pucultan majchwichtačha. Tsjiižquiz cjichičha: "Wejt maati, tonjiqui uwas frut ajzñi oka".
29 Nii mantita maatiqui tuž kjaazičha: "Anačha". Jalla niiž wiruñalla niiž kuz campiichičha. Nekztan uwas frut langzñi ojkchičha.

30 Nižaza nii ejpqui tsjii maati cheri ojkchičha. Niižtan zalžcu, nižtazakaz
uwas frut ajzñi mantičha. Jalla niiqui kjaazičha, tuž cjican: “Tata,
okasačha”. Ultimquiziqui nuž cjiscuqui ana ojkchičha.
31 Nii pucultanquiztan ¿jakzilta maatit niiž ejpž mantitacama paachiya?
Ninacaqui kjaazičha tuž cjican:
—Primiru mantitaž, jalla niičha.
Jalla nekztanaqui Jesusaqui cjičha:
—Weraral ančhucaquiz cjiwčha. Impuesto cobriñinacami, nižaza ujchiz
maatakanacami arajpach Yooz wajtquiz ančhucž tuqui luzaquičha.
32 Juan Bautistaqui tjaajñi tjonchičha, jaknužt ančhucalaqui kamžtažlaja,
jalla nii tjaajinchičha. Pero ančhucqui niiž tjaajinta ana criichinčhuččha.
Impuesto cobriñinacazti nižaza ujchiz maatakanacazti niiž tjaajinta cri-
ichičha. Jalla nii cherchinčhučha ančhucqui. Jalla nižtanaca cheržcumi,
ančhucqui ana Yoozquin cjisjapa kuz campiichinčhuččha. Ančhuččha niiž
taku ana criichinčhucqui.

ANA WAL PIYUNANACŽ QUINTU

33 'Jalla tii quintu zakaz nonžna. Tsjii yokchiz patrunaqui uwas zkala
čhjacchičha. Nekztan uwas zkal muytata pirka pirkichičha. Nižaza tsjii
maz ojt paachičha, uwas kjaz spjijtzjapa. Nižaza tsjii campanturiž cherchi
kjuychičha, nii zkala itzjapa.
'Nekztan nii patrunaqui zkal yoka alquilchičha piyunanacžquiz. Nekztan
jicz ojkchičha.
34 Zkala ajz timpu irantižcan, patrunaqui tsjii kjaž piyuna
cuchanžquichičha, niiž parti zkala ricujajo.
35 Pero nii zkala alquilñi žoñinacazti nii cuchanžquita piyunanaca
tanchičha. Tsjiiqui kitžtačha. Tsjiiqui contačha. Tsjiiqui maztan čhajctačha.
36 Nekztanaqui patrunaqui wilta piyunanaca cuchanžquichičha, prim-
irquiztan juc'anti. Pero nii zkala alquilñi žoñinacazti nižtapacha ana wali
paachizakazza.
37 Ultimquiziqui patrunaqui niiž persun majch cuchanžquichičha, tuž
tantiican: “Wejt ultim maatiqui rispitžinaa” cjican.
38 Niiž majch cheržcu, nii alquilñi žoñinacaqui ninacpora palt'ichičha, tuž
cjican: “Jalla tiikat liwj tii irinsa tanznačhani. Jalla nižtiquiztan ž-conla,
učhumnacaltajapa tii yok irinsa cjeyajo”.
39 Jalla nekztanaqui nii žoñinacaqui majch tanchičha; nekztan yokquiztan
jwescu conchičha.
40 Jalla nekztanaqui Jesusaqui pewczičha, tuž cjican:
—Jalla nii patrunpacha tjonžcu, ¿čhjulukat nii alquilñi žoñinacžtajapa
paačhani?
41 Zoñinacaqui kjaazičha tuž cjican:
—Nii ana wal žoñinacaqui contaž cjequičha, ana importayžcu. Nekztan nii
zkal yoka yekja piyunanacžquiz alquilaquičha, zkala ajz timpu niiž parti
zkala ricujžcu niižquiz tjaata cjisjapa.
42 Nekztan Jesusaqui ninacžquiz cjičha:
—Yooz takuqui tuž cjičha:
“Kjuy pirkiñinacaqui tsjii maz tjojtchičha. Nii tjojta mazqui isquinquiz
cjissičha. Juc'ant chekan mazqui cjissičha. Yoozqui nuž utchičha.
Učhumqui jalla nii cheržcu ispantichičha”.
Jalla nuž cjičha cjijrta Yooz takuqui. Ančhucqui nii Yooz taku liichinčhuččha,
¿ana jaa?
43 Ančhucaquiz chiižinučha, ančhucqui nii ana wal alquilñi
žoñinacažtakazza. Jalla nižtiquiztan ančhucqui Yooz kjuychiz famillquiztan

chjatkattaž cjequičha. Yekja žoñinacaqui Yooz famillquiz luzaquičha. Yooz kuzcama kamñi žoñinacaqui luzaquičha.
44 Nonžna. Maz puntuquiztan zakal chiyučha. Jakziltat nii maz cjen ujquiz tjojtsnačhaja, jalla niiqui pirasužtakaz t'okuntaž cjequičha. Nižaza jakziltiž juntuñ nii mazqui tjojtsnaquiž niiqui, pulpužtakaz t'okuntaž cjequičha. Nii žoñinacaqui k'ala akžtaž cjequičha.
45 Jalla nii Jesusiž chiita takunaca nonžcu, timplu jilirinacami, fariseo parti jilirinacami tantiichičha, ninacž puntu chiiñi, nii.
46 Jalla nuž tantiižcu, Jesusa tanz pecatčha. Pero ana atchičha, parti žoñinaca ekscu. Parti žoñinacaqui Jesusiž puntu tantiyatčha, Yooz taku parliñi profetačha, nii.

22

YOOZ KJUYCHIZ FAMILIA

1 Jalla nekztanaqui Jesusaqui wilta tjaajinchizakazza. Jalla tuž cjican quint'ichičha:
2 —Arajpach Yooz kjuychiz familiaqui jalla tužučha. Tsjii chawjc jiliriqui niiž majchtajapa zalz pjijsta paachičha.
3 Niiž piyunanaca cuchanchičha, invitta žoñinaca kjawzñi. Nii kjawžta žoñinacaqui ana tjonz pecchičha.
4 Nekztanaqui yekja piyunanaca cuchanchizakazza, tuž cjican: “Invitta žoñinacžquin mazca, ‘Chjeri lujlz tjacztačha. Wejt wacanaca conkatchinčha, nižaza cjew animalanacami. Tjappacha listučha, jaziqui pjijstiquin tjonla’ ”.
5 Jalla nuž chiyanami nii invitta žoñinacaqui ana cazquichičha. Tsjiiqui zkal yoka ojkchičha. Tsjiiqui tuyžtan ojkchičha.
6 Parti invitta žoñinacaqui kjawzñi cuchanta piyunanaca tanzičha. Nekztan kitchičha, conañcama.
7 Jalla nekztanaqui nii chawc jiliriqui ninacž quintra žawjzičha. Nekztan zultatunaca cuchanžquichičha, nii piyuna conñinaca conžcajo. Nižaza, ninacž watja ujžcajo.
8 Jalla nižta paažcu chawc jiliriqui piyunanacžquiz cjichičha: “Tjappacha zalz pjijstac listučha. Nii primir invitta žoñinacaqui ana tjonz waquizičha.
9 Jalla nižtiquiztan ančhucqui pajk calliranž ojklayžca. Jecnacžtanami zalačhaja, jalla ninacžquiz tjonajum cjequičha tii zalz pjijstiquin”.
10 Jalla nekztanaqui piyunanacaqui call kjutñi ulanchičha, nižaza tjapa niiž zaltanaca kjuyquiz ajcskatžquichičha, zuma žoñimi, ana zuma žoñimi. Jalla nekztanaqui pjijsta paaz kjuyaqui chjijpsi cjissičha.
11 Jalla nekztanaqui chawjc jiliriqui luzquichičha invitta žoñinaca cherzñi. Tsjii žejlñi žoñi naychičha, ana pjijsta paaz zquiti cutchi želatčha.
12 Jalla nuž nayžcu nii chawjc jiliriqui niižquin paljaychičha tuž cjican: “Jila, ¿kjažtiquiztan amqui ana pjijsta paaz zquiti cujtchi luzquichamtajo?” Nii žoñiqui ch'uj quirchičha.
13 Nekztanaqui chawjc jiliriqui pjijsta atintiñi žoñinacžquiz mantichičha, tuž cjican: “Kjojchanacami kjaranacami čhejlžina. Zawnc zumchiquiz tjojta, jalla nicju kaala, nižaza niiž ižke kjojla”.
14 Jesusaqui cjichizakazza:
—Kjawžta žoñinacaqui tamačha. Illzta žoñinacaqui kolucullačha.

IMPUESTO PACZ PUNTU

15 Jalla nekztanaqui fariseo žoñinacaqui ojkchičha. Ninacaqui acuerduquiz kazzičha, Jesusiž quintra tsjii ujchiz cjiskatzjapa. Jaknužumi Jesusa tsjii ana wali chiikataquičha; jalla nii ujchiz cjiskatz pecatčha.

16 Jalla nekztan ninacž partiquiztan yekjap žoñinaca cuchanžquichičha,
Herodes parti žoñinacžtanpacha. Jalla nii cuchanta žoñinacaqui Jesusižquiz
cjichičha:
—Maestro, wejrnac zizučha, amqui werarapan chiičha, nižaza Yooz
kamañ puntuquiztan weraram tjaajiñamčha, kjažtami žoñiqui chiičhani,
nižaza kjažta žoñimi želačhani.
17 Jaziqui amqui tii tantiižinalla. ¿Roman chawc jiliržquin impuesto pacz
wali cjesaya? už ¿anaž wali cjesaj? Jalla nii ziz pečučha.
18 Pero Jesusaqui ninacž ana zuma pinsita intinzuna zizzičha. Jalla
nižtiquiztan ninacžquiz kjaazičha tuž cjican:
—Ana zum kuzziznaca, ¿kjažtiquiztan ančhucqui wejt quintra uj jwes
pecjo?
19 Impuesto pacz paaz tjeezna.
Jalla nekztan tsjii denario cjita paaz zjijcchičha.
20 Jalla nii paaz cheržcu, Jesusaqui ninacžquiz pewczičha, tuž cjican:
—Tii paazquiz ¿jecž yujctaya? Nižaza tii cjijrta tjuu, ¿jecž tjuutaya?
21 Nii quintranacaqui kjaazičha, tuž cjican:
—Roman chawc jiliržtačha.
Jesusaqui nekztan cjichičha:
—Roman chawc jiliržtaqui jalla nii jiliržquin tjaasa. Nižaza čhjulut Yooz-
taqui Yoozquinpan tjaasa.
22 Jalla nuž nonžcu, nii quintranacaqui ispantichičha. Nekztan Jesu-
sižquiztan zarakžcu ojkchičha.

JACATATZ PUNTU

23 Jalla nii noojpacha yekjap saduceo parti žoñinacaqui Jesusa cheri
ojkchičha. Saduceo parti žoñinacaqui ana criiñitačha, ticziquiztan jacatatz,
nii. Jalla nuž cjenami Jesusižquiz pewczičha. Tii quintu quint'ican,
pewczičha, tuž cjican:
24 —Maestro, Moisesaqui učhumnacalta cjijrtkalčha, tuž cjican: “Tsjii
žoñi ticznasaž niiqui, niiž tjun ana ocjalchiz cjesaž niiqui, nekztan nii ticzi
žoñž jilaqui naa žewatan zalz waquizičha, nii ticzi jilž cuntiquiztan ocjala
paazjapa”.
25 Jaziqui wejrnacporquiz pakallak jilazullca želatčha. Jilir jilaqui zal-
sičha. Nekztan ticzičha ana ocjalchiz. Jalla nekztan jilirž jar jilaqui naa
žewatan zalsizakazza.
26 Nii jilaqui ticzizakazza ana zinta ocjala ecžcu. Nekztan yekja taypir
jilžtan nižtazakaz watchičha. Nižaza tjappach nii pakallak jilazullquižquiz
nižta watchičha.
27 Tjapa nii pakallak jilazullcaž ticztan, naa žewqui ticzinzakazza.
28 Jaziqui ticziquiztan jacatatžcu, naa žewqui ¿jakziltiž tjun cjequejo? Tjap-
pacha naatancama zalzitačha.
29 Jesusaqui ninacžquiz tuž kjaazičha:
—Ančhucqui tsjii kjutñi kiwkchinčhučča. Ančhucqui Yooz takumi ana
zuma zizza. Nižaza Yooz azimi ana pajča.
30 Ticzi žoñinacaž jacatattanaqui zalzqui ana želaquičha. Zoñinacami žoñž
maatinacami ana zalznaquičha. Nii timpuquiz žoñinacaqui arajpach Yooz
anjilanacažtakaz cjequičha.
31 Pero nii ticziquiztan jacatatz puntu, ¿Yooz tawkquiz ana tuž liich-
inčhucjo? Tii puntuquiztan Yoozpachaž chiichiqui. Jalla tuž cjican Yoozqui
cjichičha:
32 “Wejrqui Abrahamž Yoozza, nižaza Isaacž Yoozza, nižaza Jacobž
Yoozza”. Anačha ticzi žoñž Yoozqui. Antiz žejtñi žoñž Yoozza.

33 Jalla nuž chiita nonžcu, nekz žejlñi žoñinacaqui Jesusiž chiitiquiztan
ispantichičha.

JUC'ANT CHEKAN MANTITAQUI

34 Jalla nuž chiižcu Jesusaqui saduceo parti žoñinaca ch'uju paachičha.
Jalla nuž ch'uj paatiquiztan fariseo parti žoñinacaqui wilta ajczičha.
35 Tsjii lii maestruqui nižaza fariseo partinacžquiztan uj jwesjapa yanz
pecatčha. Jesusižquiz pewczičha, tuž cjican:
36 —Maestro, učhum liiquiztanaqui ¿čhjul mantitat juc'ant chekanaya?
37 Nekztan Jesusaqui kjaazičha, tuž cjican:
—Tii mantitačha juc'ant chekanaqui. "Ančhuca Yooz Ejp Jiliržquiz sirwa,
tjapa kuztanami, tjapa animužtanami, tjapa pinsamintužtanami".
38 Parti mantitanacquiztan cjenaqui jalla niičha chekanaqui.
39 Niiž jaru tii mantitaqui žejlčha. "Jaknužum persunpachquiz
okzñamžlaja, jalla nižta okzñi kuzziz cjistančha žoñinacžquizimi, liijitum
maziztakaz".
40 Jalla nii pizc mantitanacačha chekanaqui. Nižaza tjapa Moisés tjaata
liimi, nižaza tjapa profetanacaž tjaajintanacami nii pizc mantitanacž par-
tiquiztan chiičha.

CRISTUZ PUNTU

41 Fariseo žoñinacaž ajczi želan, Jesusaqui ninacžquiz pewczičha tuž cjican:
—Ančhucqui Cristumž puntuquiztan tantiya. ¿Cristuqui jecž majch niiqui?
42 Nekztanaqui ninacaqui Jesusižquiz kjaazičha, tuž cjican:
—Davidž majchmajtquiztan tjonñičha niiqui.
43 Jalla nuž kjaaztiquiztan Jesusaqui ninacžquiz cjichičha:
—David jiliriqui Cristuž puntuquiztan chiican, "Chawc Jiliri" cjichičha.
Jalla nuž chiižcu, Yooz Espíritu Santuž chiikatchiqui.
44 Davidaž cjijrta Yooz takuqui tuž cjičha:
"Yooz Jiliriqui wejt chawjc Jiliržquiz cjichičha: 'Wejrqui am kjojch koztan am
quintri žoñinaca tjeczkatačha. Nii oracama wejt žew latuquiz julzna'."
45 Jaziqui Davidaqui "chawjc Jiliri" cjichičha Cristuž puntuquiztan. Jalla
nižtiquiztan ¿jaknužt nii chawjc Jiliri Davidž majchqui cjesajo? —Jalla nuž
pewczičha Jesusaqui.
46 Anaž jecmi kjaazñi atchičha, ana zinta takumi. Jalla nužquiztanpacha
ana čhjulumi pewczñi atchizakazza iya. Jalla nii orquiztanpacha pecunz
eksipančha nii quintra žoñinacaqui.

23

ANA ZUM TJAAJIÑINACŽ PUNTU

1 Jalla nekztanaqui Jesusaqui nekz žejlñi žoñinacžquizimi niiž tjaajinta
žoñinacžquizimi tuž cjichičha:
2 —Lii tjaajiñi maestrunacami nižaza fariseo žoñinacami persun puntuquiz-
tan tuž tantiičha, tjaajinz puestuquiz uchtačha Moisés liiquiztan punta
punta tjaajinzjapa, nii. Jalla nuž tantiičha persun amtiquiziqui.
3 Ančhucqui ninacaž tjaajintacama oka. Nižaza ninacaž chiitacama paa.
Pero ninacž kamz jaru, ana kama. Ninacaqui tjaajinčha, pero persun
tjaajinta jaru ana ojkčha, ana cumpličha.
4 Ninacaqui walja mantitanaca paačha, walja kuziztakaz žoñinacžquiz
jepčha. Tjapa ninacž mantitanacaqui anapan atchucačha. Jalla nuž cjenami
tjapa mantitanaca žoñinacžquiziqui tirapanž ijsijčha. Pero ninacapacha
anaž čhjulquizimi yanapčha nii cumplisjapa.

5 Ninacaqui čhjulu paatami paača, žoñinacakaz cherajo. Yujc ayquizimi kjarquizimi cjijrta Yooz taku jweranchiž ojklayča, nižaza parti žoñinacžquiztan juc'anti lajch chjajlchiz zquiti cujtchiž ojklayča. Jalla nižtaž ojklayž juztazza.

6 Pjijstiquiz cjen tucquin panž julz pečča. Nižaza ajcz kjuyquiz cjen tucquin panž julz pečča honorchiz cjisjapa.

7 Ninacaqui žoñinacž taypiquiz cjen rispitžtan tsaanta cjis pečča, nižaza "Maestro" cjita cjis pečča.

8 'Ančhucqui anača žoñinacžquiz "maestro" cjita cjis peczqui. Tjapa ančhucqui jilazullquičhučča. Tsjii Maestruchizčhuckazza. Cristučha nii Maestruqui.

9 Nižaza ančhucqui tii muntuquiz kamcan anaž ječžquizimi "ejp" cjican chiiz waquizača. Tsjii Ejpchizčhuckazza. Arajpach Yooz Ejpča niiqui.

10 Nižaza ančhucqui anača žoñinacžquiz "jiliri" cjita cjis peczqui. Tsjii jilirchizčhučča. Cristučha niiqui.

11 Ančhucquiztan jequit jiliriztakaz cjis peččhaja, jalla niiqui piyunažtakaz cjis waquizača parti žoñinacžquiziqui.

12 Jequit persun honora waytiz peččhaja, ultimquiziqui ana honorchiz cjequača. Nižaza jequit humilde kuzzizlaja, jalla niiqui ultimquiziqui honorchiz cjequača.

13 'Lii tjaajiñi maestrunaca, nižaza fariseo parti žoñinaca, ana zuma kuzziz žoñinacčhučča. Ančhucqui anawalipanž cjisnaquača. Zoñinaca atajiñčhučča, arajpach Yooz wajtchiz ana luzajo. Ančhucpachaž ana luzza, nižaza pecchi cjenami parti žoñinacžquizimi ana luzkatiñčhučča.

14 Lii tjaajiñi maestrunaca, nižaza fariseo žoñinaca, ana zuma kuzziz žoñinacčhučča. Ančhucqui anawalipanž cjisnaquača. Zew maatakanacžquiztan kjuy cusasanaca kjañiñčhučča. Jalla nuž paažcumi nii maataka incallzjapa ažka ažka Yoozquin maytažoka payiñčhučča ninacztajapažtakaz. Jalla nuž paatiquiztan ančhucqui juc'anti castictaž cjequača.

15 'Lii tjaajiñi maestrunaca, fariseo žoñinaca, ana zum kuzziz žoñinacčhučča. Jaziqui ančhucqui anawalipanž cjisnaquača. Ančhucqui jaknužumi ančhuca cuzturumpi jaru žoñinaca ojkkatzkaz pečča. Jalla nuž ojkkatžcuqui ančhucqui nii žoñinaca ančhucaquiztan pizc wilta wilta juc'anti anawaliž cjiskatča, infiernuquin casticta cjisjapa.

16 'Ančhucqui anawalipanž cjisnaquača, zur žoñiztakaz irpiñinaca. Ančhucqui cjiñčhučča: "Jakziltat timplu tistiwcchiz juramintu paaquiž niiqui, jalla nii juramintuqui anaž walča. Pero jakziltat timplu kor paaz tistiwcchiz juramintu paaquiž niiqui, jalla nii juramintuqui walča".

17 Zumzu zur žoñinaca. ¿Jakziltat juc'ant chekanaqui, timpluquin žejlñi korinacakaya, už timplupanej? Timpluž cjen nii korinacaqui walča.

18 Nižaza ančhucqui cjiñčhuczakazza: "Jakziltat timplu altar tistiwcchiz juramintu paaquiž niiqui, jalla nii juramintuqui anaž walča. Pero jakziltat altarquin uchta ofrenda tistiwcchiz juramintu paaquiž niiqui jalla nii juramintuqui walča".

19 Zumzu zur žoñinaca. ¿Jakziltat juc'ant chekanaqui, ofrendakaya, už altarapanej? Altaraž cjen nii ofrendaqui walča.

20 Jakziltat altar tistiwcchiz juramintu paaquiž niiqui, nižaza tjapa nii altar juntuñ žejlñinaca tistiwcchiz juramintu paača.

21 Nižaza jakziltat timplu tistiwcchiz juramintu paaquiž niiqui, nižaza timpluž Yooz tistiwcchiz juramintu paača.

22 Nižaza jakziltat arajpach tistiwcchiz juramintu paaquiž niiqui, nižaza
arajpach Yooz tistiwcchiz juramintu paačha. Yoozquí arajpachquin žejlčha,
nižaza arajpachquiztan mantičha.

23 'Lii tjaajiñi maestrunaca, nižaza fariseo žoñinaca, ana zum kuzziz
žoñinacčhuččha. Ančhucqui anawalipanž cjisnaquičha. Ančhucqui diez-
mos tjaayiñčhuččha mentquiztan, anizquiztan, cominquiztan. Jalla nii
kolta plantanacquiztan ančhucqui diezmos tjaayiñčhuččha. Pero ančhucqui
liiž chekan mantitanac jaru ana kamiñčhuččha. Yooz kuz jaru ana
kamiñčhuččha, nižaza ana okzñi kuzzizčhuččha; nižaza ana Yoozquin
kuzzizčhuččha. Jalla nižta chekan lii jaru ana kamiñčhuččha. Jalla nižta jaru
kamz waquizičha, diezmos tjaacanami.

24 Ančhucqui zur irpiñinaca. Tižta irata paayiñčhuččha. Tsjii žoñiqui kolta
zmoyalla culchičha ana lujlzjapa. Jalla nuž cjenami pajk ana wali animala
ana culžcu lujlchičha. Jalla nižta irata paayiñčhuččha.

25 'Liy tjaajiñi maestrunaca, nižaza fariseo žoñinaca, ana zum kuzziz
žoñinacčhuččha. Anawalipanž cjisnaquičha ančhucqui. Wazumi chuwami
zawnctanaqui ajuntaž cjesačha. Jalla nuž cjenami kjuyltan cjujchiž cje-
sačha. Jalla nižtaž ančhucqui. Zawncta curpuqui walikaz chercherčha.
Ančhuca kuzquizzti cjujchinacažtakaz žejlčha. Tjañi zaazmi anawali
paazmi jalla nižta kuzzizčhuččha ančhucqui.

26 Zur fariseo žoñinaca, primiruqui zuma kuzziz cjisna ajunta
chuwažtakaz; nekztanaqui zuma žoñiž tsijtchizakaz cjequičha.

27 'Lii tjaajiñi maestrunaca, nižaza fariseo žoñinaca, ana zum kuzziz
žoñinacčhuččha. Anawalipanž cjisnaquičha ančhucqui. Chiw ljocžtan tjarta
sipulturužtakazza ančhucqui. Ančhuca tsitiqui walikazza. Ančhuca kuzzti
ana walipančha. Sipultura ticzi žoñinacž tsjijnacžtan chjijpsi, nižta ana
walička.

28 Jalla nižtaž ančhucqui. Žoñinacaqui ančhuc zuma žoñižtakaz nayčha.
Pero ančhuca persun kuzquizzti juc'ant anawalinaca žejlčha.

29 'Lii tjaajiñi maestrunaca, nižaza fariseo žoñinaca, ana zum
žoñinacčhuččha. Anawalipanž cjisnaquičha. Ančhucqui profetanacž
sipulturunaca azquichiñčhuččha, nižaza Yooz kuzcama kamñita žoñinacž
monumentunaca c'achjalla cjiskatiñčhuččha.

30 Nižaza nii zuma žoñinacž puntuquiztan tuž cjiñčhuččha: "Učhum
tuquita atchi ejpnacaqui anawali kamchičha. Wejrnacqui nii tuqui tim-
puquiz kamtasaž niiqui, anaž profetanaca conzjapa yanaptasačha".

31 Jalla nuž chiican, ančhucpacha chiičha, profeta conñi žoñinacž majch-
maatičhuččha, nii.

32 Jaknužt ančhuca tuquita atchi ejpnacaqui anawali paatčhaja, jalla
nižtazakaz payiñčhuččha.

33 'Zkoražtakaz žoñinaca. Zkoražta sarchiz žoñinaca. Ančhucqui anapanž
wira atipasačha infiernuquin casticzquiztanaqui. Castictapanž cjequičha.

34 Ančhuc juc'ant casticta cjisjapa, ančhucaquiz cuchanžcačha profe-
tanaca, nižaza Yooz puntu zuma zizñinaca, nižaza Yooz puntu tjaajinñinaca.
Jalla nii žoñinaca cuchanžquichiž cjen, ančhuczti tsjii yekjanaca conaquičha,
yekjanaca cruzquiz ch'awcznaquičha, yekjanaca ajcz kjuyquizpacha wjaj-
taquičha. Nižaza yekjanaca wajtquiztan watja tanzjapa apznaquičha.

35 Jalla nuž paatiquiztan ančhuca ujnacquiztanami nižaza ančhuca
tuquita atchi ejpnacž ujnacquiztanami caztictaž cjequičha. Ančhuca atchi
ejpnacaqui zuma žoñi conchičha, Abelquiztanpacha asta Berequías majch
Zacarías, jalla niicama. Zacariasqui timpluquizpacha contatačha, altar žcati.

36 Ančhucaquiz weraral cjiwcha. Tjapa nii uj paatanacquiztan casticta
cjequičha tii timpuquiz kamñi žoñinacaqui.

JERUSALEN WAJTCHIZ ZOÑINACŽ PUNTU

37 Nekztan Jesusaqui chiichičha, tuž cjican: Jerusalén wajtchiz žoñinaca,
Jerusalén wajtchiz žoñinaca. Profetanaca coniñčhuččha. Nižaza Yooz
cuchanžquita profetanaca maztan čhaciñčhuččha. Kjaž wilta wejrqui tii
žoñinaca juntis pecchinčha, cwitisjapa. Jaknužt wallpiqui kjar koztan oz-
machanaca cwitičhaja, jalla nižta irata tii žoñinaca cwitis pecchinčha. Tii
žoñinacazti wira ana nuž cwitiskatz pecchičha.

38 Tii taku nonžna. Ančhuca kjuyanacaqui jaytitaž cjequičha.

39 Ančhucaquiz cjiwčha. Tsjii noojiqui ančhucqui wejt puntuquiztan
chiyaquičha, tuž cjican: “Yooz Jilirž tjuuquiz tjonñi, amqui honorchiz cjila”.
Jalla nii noojcama ančhucqui ana wejr wilta cheraquičha.

24

JUDIO TIMPLU PUNTU

1 Nekztanaqui Jesusaqui timpluquiztan ulanchičha. Nekztan niiž tjaajinta
žoñinacaqui niižquin macjatžcu, tuž cjichičha:

—Cherzna. Ancha c'achjačha tii timplu kjuyanacaqui.

2 Jesusaqui kjaazičha, tuž cjican:

—Tjapa tii timplu kjuyanaca zumpacha cherzna. Ančhucaquiz weraral
cjiwčha. Tsjii noojiqui tii kjuyanacaqui k'ala pajltaž cjequičha. Ana zinta
tii maznaca pirkita želaquičha.

TII MUNTU TUCUZINZ PUNTU

3 Nekztan ninacaqui Olivos cjita curullquin ojkchičha. Nicju Jesusaž julzi
želan, tjaajinta žoñinacaqui niižquiz jamazit tuž cjichičha:

—Maznalla. ¿Čhjulorat nii amiž chiita wataqui? Nižaza am tjonz siñala,
¿jakziltat cjeequiya? Nižaza tii muntu tucuzinz siñala, ¿jakziltat cjeequiya?

4 Nekztanaqui Jesusaqui kjaazičha tuž cjican:

—Ančhucž cwitaza, ana jecmi ančhucaquiz incallskata.

5 Muzpa žoñinacaqui wejt tjuužtan tjonaquičha, “Wejrtčha Cristutqui”
cjican. Jalla nuž chiižcu tama žoñinaca incalltaž cjequičha.

6 Nižaza ančhucqui quira žejlž quintunaca zizaquičha; nižaza yekja quira
quintunaca arawasaquičha. Jalla nuž cjenami anaž tsuca. Nuž watstančha.
Imazičha tii muntu tucuzinzqui.

7 Nacionpora talznaquičha; nižaza quira paaquičha. Nižaza mach'a
želaquičha, nižaza conanaca ojklayaquičha, nižaza walja yoka chekjincan
terremotož wataquičha, wacchi yokaran.

8 Tjapa tii wattanaqui juc'anti t'akjiziz želaquičha.

9 'Jalla nekztanaqui ančhucqui jilirinaczquiz intirjitaž cjequičha
sufriskatzjapa. Nižaza contaž cjequičha ančhucqui. Nižaza ančhucaž
wejtquiz criichiž cjen, tjapa ana criichi žoñinacaqui ančhuca quintraž
cjequičha.

10 Jalla nuž watan, muzpa Yoozquin criichi žoñinacaqui quejpsnaquičha.
Yoozquin criichi žoñinacž quintra cjisnaquičha, jilirinaczquin intirjizcama.
Criichi žoñinaczquiz ancha chjaawjkataquičha nii quejpsñinacaqui.

11 Muzpa toscara chiiñinaca ojklayaquičha, tuž cjican: “Yooziž tjaata
takučha tiiqui”. Nii toscar takunacztan muzpa žoñinaczquiz incallaquičha.

12 Anawalinacaž miraquičha. Zoñinacpora ana zuma munasaquičha.

13 Jakziltat wejt tjonzcama tjurt'iñi kuzziz želačhaja, jalla niiqui ultimquiz-
iqui liwriitaž cjequičha.
14 Yooziž liwriita žoñinacačha Yooz kjuychiz familiaqui. Jalla nii zuma taku
tjapa kjutñi tii muntuquiz parlitaž cjequičha, tjapa žoñinaca zizajo. Jalla nii
wattanaqui tii muntuqui tucuzinznaquičha.
15 'Tii zakal cjiwčha. Tii puntuquiztan Daniel cjita profetaqui cjijrchičha:
"Tsjii noojiqui tsjii juc'ant ana wali akñi žoñi parizaquičha. Yooz chekan
kjuyquinkaz luzaquičha". (Tii taku liiñiqui intintaza.)
16 Jalla nuž cheržcu Judea yokquin žejlñi žoñinacaqui curunaczquin atipz
waquizičha.
17 Nižaza nuž cheržcu kjuy juntuñ žejlñi žoñinacaqui chjujžcu ana kjuya
luzla, cusasanaca chjitzjapa.
18 Nižaza pampiquin žejlñi žoñinacaqui persun zquiti apti ana quejpžquila.
19 Nii tjuñquiziqui ic maatakanacami k'azllu wawchiz maatakanacami
ancha t'akjiri želaquičha.
20 Yoozquinčha mayiza ančhucqui, anaj zac timpuquin nižtanaca wats-
japa, nižaza anaj jeejz tjuñquiz nižtanaca watsjapa.
21 Tii sufris timpu juc'anti sufris cjequičha yekja sufrisnacquiztanami.
Yooz tii muntu paatiquiztan jecchuc anapančha tižta sufrisnacaqui
watchiqui. Nižaza tekžtan najwcchuc anaž iya juc'anti sufrisqui cjequičha.
22 Yoozqui anaž tii sufrisnaca tucuskatasaž niiqui, tjapa žejlñi
žoñinacaqui ticznasačha. Yoozqui niiž illžta žoñinacž laycu nii sufrisnaca
tucuskataquičha.
23 'Nižaza yekjap žoñinacaqui ančhucaquiz chiyasačha, tuž cjican:
"Tekzičha Cristuqui". Yekjapac chiyasačha, "Nii nacjučha Cristuqui" cjican.
Jalla nuž chiyanami anapančha nii taku criyaquičha ančhucqui.
24 Incallñi žoñinacaž tjonaquičha. Yekjapaqui "Cristutčha wejrqui" cje-
quičha. Yekjapaqui "Yooziž tjaata taku mazniñtčha wejrqui" cjequičha.
Ninacaqui walja ispantichuca milajrunacaž paaquičha, incallzjapa. Tjapa
žoñinacaž incallz pecaquičha, asta Yooziž illzta žoñinacami.
25 Ima tižtanacaž tjonan wejrqui ančhucaquiz ultim weraral maznučha,
ana incallta cjisjapa.
26 Zoñinacaqui "Ch'ekti yokquin cheržquilalla, nicjučha Cristuqui" cje-
quičha. Jalla nii quintu nonžcu, anapanž okaquičha. Nižaza "Tii kjuyquizza
Cristuqui" cjequičha. Jalla nii quintu nonžcu, anapan criyaquičha.

JESUCRISTUQUI WILTA TJONAQUICHA

27 'Ančhucaquiz cjiwčha. Jalla tižtal irata tjonačha wejrqui. Wejrqui
tsewctan cuchanžquita Yooz Zoñtčha. Jaknužt lliwjlliwjñi tuwantan ta-
jachuc lliwjčhaja, jalla nuž tjonačha.
28 Jakziquin zerwi žejlčhaja, jalla nekzi zkaranacaž ajcznaquičha.
29 'Nekztanaqui tii sufris timpu wattan, tjuñiqui zumaquičha;
kataquičha, ana iya kjanaquičha. Jiizmi nižazakaz ana iya kjanaquičha.
Warawaranacami pachquiztan tjojtsnaquičha. Nižaza tseecu azziz
žejlñinacaqui chjekinskattaž cjequičha.
30 Jalla nekztanaqui arajpachquin wejt siñalaqui parisaquičha. Wejrqui
tsewctan cuchanžquita Yooz Zoñtčha. Jalla nuž wejt siñala cheržcu tjapa ana
criichi žoñinacaqui kaaquičha. Ninacaqui wejt tjonz cheraquičha. Wejrqui
tsjir taypiquiz tjonačha walja aztan, nižaza Yooz Epiž aziž tjeežcan.
31 Nižaza wejt anjilanaca cuchanžcačha weriž illzta žoñinaca juntjapzjapa,
trompeta tjawžcu. Illztanacaqui tjapa tii muntuquiztanpacha juntaptaž
cjequičha.

32 'Ančhucqui higuera munti puntuquiztan zizza, jalla tuž. Higuera
muntiqui ch'ojñantiz kallantaquiž niiqui, waj kutunz timpuž kallantaquičha.
Jalla nii zizza ančhucqui.
33 Jalla nižta iratаž tjapa weriž chiita wattan, tii muntuqui waj tucuz-
inznaquičha. Jalla nuž ančhucaquiz zizkatz pecučha. Jaknužt tsjii žoñiqui
kjuy zana žcatžinčhaja, luzjapa, jalla nižta iratаž žcatzinchičha tii muntu
tucuzinzqui.
34 Ančhucaquiz weraral cjiwčha. Ima tii timpuquiz kamñi žoñinacaž
ticznan, tjapa weriž chiitanaca wataquičha.
35 Arajpachami tii yok muntumi liwj tucuzaquičha. Wejt takunacazti
wiraž ana tucuzaquičha.
36 'Pero wejt tjonz tjuñimi, wejt tjonz orami anaž jecmi zizasačha, anaž
arajpach Yooz anjilanacami, anaž Yooz Majchmi. Yooz Ejp alajakaz zizza.
37 'Jaknužt Noež timpu watčhaja, jalla nuž wataquičha wejt tjonz
tjuñquiziqui.
38 Noež timpuquiz ima tii muntu kjaztan tuzkatta cjen, žoñinacaqui tuž
kamñitačha, lujlcan, liccan, zalzcan, zalzjapa majtnaca tjaacan. Jalla nuž
kamñitačha Noež warcuquiz luz tjuñicama.
39 Kjaz juyzu tjonzcama žoñinacaqui ana čhjul tantiyassi žejlchičha. Nekz-
tan kjaz tjontiquiztan tjappacha žoñinacaqui kjazquiz kuzta ticzičha. Jalla
nižta iratаž wataquičha wejt tjonž tjuñquiziqui.
40 Jalla nii noojiqui pucultan žoñiqui pampiquin cječhani. Tsjiiqui araj-
pach kjutñi waytižcu chjitžtаž cjequičha. Tsjiiqui ectаž cjequičha.
41 Nižazakaz pucultan maatakanacaqui jawuncan želačhani. Tsjaaqui
arajpach kjutñi waytižcu chjitžtаž cjequičha. Tsjaaqui ectаž cjequičha.
42 'Jalla nižtiquiztan ančhucqui walja naynay želaquičha. Čhjulorat wejr,
am Yooz Jiliri, tjonačhaja, jalla nii ora ana zizzuca.
43 Ančhucqui tii zizza. Kjuychiz žoñiqui tjañi tjonz ora ziztasаž niiqui,
walja naynay žejltasačha, niiž kjuya ana tjañiž luzta cjisjapa.
44 Jalla nižta iratаž ančhuqui naynay želaquičha. Tiripintit, ana pinsita
orquiz tjonačha. Wejrqui tsewctan cuchanžquita Yooz Zoñtčha.

PIZC PUNTA PIYUNANACA

45 Tsjii kjuychiz žoñiqui piyunanacžquiz kjuya tjiisičha, cwitisjapa, nižaza
lujlz ora čhjeri tjaazjapa. ¿Jakzilta piyunat zuma cumpliñi, nižaza zuma
cwitiñiya? Nii tantiya.
46 Jalla tižtаž piyunanacaqui. Kjuychiz žoñiž irantižcan tsjii piyunaqui
cwitican žejlchičha, jaknužt cumpjiitažlaja, jalla nuž cumplican žejlchičha.
Jalla niičha zuma piyunaqui. Nižaza nii piyunaqui cuntintuž cjequičha.
47 Ančhucaquiz weraral cjiwčha. Nii kjuychiz žoñiqui tjapa niiž
cusasanaca cumpjiyaquičha nii zuma piyunž kjarquiz.
48 Nii kjuy cumpjiita piyunaqui ana zuma cječhaj niiqui, pinsasačha jalla
tuž: “Aaaa, wejt patrunaqui ana uri tjonasaka”, cjican cjequičha.
49 Jalla nekztan parti piyunanacžquiz wjajtasačha. Nižaza ana zum
žoñinacžtan cumpant'asačha, lujlcanami liccanami.
50 Jalla nuž kaman, nii kjuychiz patrunaqui tiripintitž tjonaquičha, tsjii
ana zizta orquiz.
51 Jalla nekztanaqui nii ana zum piyunaqui zuma castictаž cjequičha.
Nižaza nii ana zuma piyunaqui chjatkattаž cjequičha. Nižaza infiernuquin
žejlcan, kaaquičha, nižaza ižke kjojaquičha.

25

TUNCA TURTAKANACZ QUINTU

1 'Tii zakal chiyučha. Arajpach Yooz mantis puntuqui jalla tužučha. Tunca
turtakanacaqui micha tanžcu tsjii zalzñi tjowžquin ojkchičha.
2 Pjijskaltanaqui ima ojkcan ana zuma tantiichičha. Tsjii pjijskaltanaqui
zuma listu tjaczitačha.
3 Nii pjijskaltan ana zuma tantiitazzi turtakanacazti michaka chjitchičha,
ana iya parafina chjitchičha, tsjiižtan camzjapaqui.
4 Nii pjijskaltan zuma listu ojkchinacaqui wilta camzjapami parafina
chjitchičha.
5 Nii zalzñi tjowaqui ana uri tjonchičha. Jalla nižtiquiztan tjaji
tjonkatchičha tjappacha. Nižaza tjajchičha.
6 Jalla nekztanaqui chica arama kjawñi jora nonzičha, tuž cjican:
"Cherzna. Zalzñi tjowa tjonžca. Ulanžca nižaza risiwžca".
7 Tjapa nii turtakanacaqui žaazičha, nižaza micha teezjapa tjaczičha.
8 Niiž upaquiztanalla nii pjijskaltan ana zuma tantiyazzi turtakanacaqui
tsjii pjijskaltan turtakanacžquiz cjichičha, "Parafina tojnalla, wejtnaca para-
fina upzičha. Nižaza wejtnaca micha tjessa".
9 Pero nii walja tantiitazzi turtakanacaqui tuž kjaazičha: "Ana atchuca.
Wejtnacaltami ančhucaltami anaž wacasačha. Jalla nižtiquiztan ančhucaž
oka, jakziquin parafina tuyčhaja, jalla nicju. Ančhucaltajapa kjayžca".
10 Nii pjijskaltan turtakanacaž parafina kjayi ojktan, zalzñi tjowaqui
irantižquichičha. Nekztan nii tantitazzi turtakanacaqui zalzñi tjowžtan
kjuyquiz luzzičha, zalz pjijsta paazjapa. Jalla nekztanaqui kjuya
chawczičha.
11 Wiruñaqui nii kjayi ojkchi turtakanacaqui quejpžquichičha, tuž cjican:
"Wejt Jiliri, Wejt Jiliri, cjetznalla, cjetznalla".
12 Pero niiqui kjaazičha, tuž cjican: "Ančhuc anal pajučha".
13 Jalla nižtiquiztan Jesusaqui ninacžquiz chiižinchičha tuž cjican:
—Anchucqui walja zuma listu tjacziž cjequičha. Wejt tjonz tjuñi orami ana
zizza.

TJAATA PAAZNACA QUINTU

14 'Arajpach Yooz kamañaqui jalla tužučha. Tsjii žoñiqui jiczquin ojkz cjen,
niiž piyunanaca kjawzičha. Piyunanacžquiz paaz tjiizičha.
15 'Tsjii tsjiižquiz pjijska warank paaznaca tjaachičha. Tsjiižquiz
paa warank paaznaca tjaachičha. Tsjiižquizqui tsjii warank paaznaca
tjaachičha. Zapa maynižquiz ninacž negocio paaz atñi jama tjaachičha.
Jalla nekztanaqui ojkchičha.
16 Nii tsjii pjijska warank paaznaca tanzñi piyunaqui paaztan negocio
paachičha. Jalla nuž paažcu tsjii pjijska warank paaznacztan canchičha.
17 Nižazakaz nii tsjii paa warank paaznaca tanzñi piyunaqui paaztan
negocio paachičha. Jalla nuž paažcu tsjii paa warank paaznacztan canchiza-
kazza.
18 Nii tsjii warankalla paaznaca tanzñi piyunazti patrunž paaz chjojzičha.
Yokquiz ojt jwetžcu, jalla nekz chjojzičha.
19 'Ažktan niiž wiruñ nii paaz kajžñi patrunaqui quejpžquichičha. Jalla
nekztanaqui piyunanacžquiztan kaja cobrichičha.
20 Primiruqui nii tsjii pjijska warank paaznaca tanzñiqui tjonchičha. Jalla
niiqui patrunžquiz paaznaca intirjichičha, tuž cjican: "Wejt Jiliri, wejtquiz
pjijska warank paaznaca tjaachamčha. Nii paaztan trabajžcu, iya pjijsk

warank paaztan canchinčha. Jalla tiičha amiž tjaatami nižaza weriž cantami”.
21 Patrunaqui niižquiz cjichičha: “Walikazza. Amqui ancha zuma piyunamčha. Zuma trabajchamčha. Zkoluc paaz zuma trabajtiquiztan, jaziqui juc'anti paaznaca amquiz cumpjiyačha”. Nižaza cjichičha: “Luzca. Wejttan chica chjipzna. Cuntintum cjee”.
22 Jalla niiž wiruñ nii tsjii paa warank paaznaca tanzñi piyunaqui tjonchičha, tuž cjican: “Wejt Jiliri. Wejtquiz paa warank paaznaca tjaachamčha. Iya tsjii paa warank paaztan canchinčha. Jalla tiičha amiž tjaatami nižaza weriž cantami”.
23 Niiž patrunaqui niižquin cjichičha: “Walikazza. Amqui ancha zuma piyunamčha. Zuma trabajchamčha. Zkoluc paaz zuma trabajtiquiztan, jaziqui juc'anti paaznaca amquiz cumpjiyačha”. Nižaza cjichičha: “Luzca. Wejttan chica chjipzna. Cuntintum cjee”.
24 Pero nekztan nii tsjii warank paaznaca tanzñi piyunaqui tjonchičha. Niiqui patrunžquiz cjichičha: “Wejt Jiliri. Amqui c'ar patrunamčha. Jalla nii zizzatučha. Amqui ana čhjulumi paažcumi canñamčha. Nižaza ana čhjačžcumi, ajzñamčha.
25 Jalla nižtiquiztan ekzinčha, nižaza ojkžcu am paaznaca yokquiz chjojchinčha. Pero tekziž am paazqui”.
26 Patrunaqui nii piyunžquiz tuž kjaazičha: “Ana zum piyuna. Jayri piyuna. Wejrqui ana čhjačžcu ajzñinpančha, nižaza ana čhjulumi paažcu caniñpančha. Jalla nižtapanim zizla amqui.
27 Jalla nižtiquiztan wejt paaz bancuquiz mekaz uchanchucataž, jalla. Jalla nuž paatasaž niiqui, wejrqui quejpžcu bancuquiztan paaz majchtanpacha ricujtasačha”.
28 Jalla nekztanaqui nii patrunaqui nekzi žejlñi žoñinačžquiz cjichičha: “Tii piyunžquiztan nii warank paaznaca kjaña. Nii tunca warank paaznacchiz piyunžquiz tjaa.
29 Jakziltat želinchižlaja, jalla niižquiz iya tjaataž cjequičha, jilacama. Nižaza jakziltat zkoluc želinchižlaja, nižaza ana zuma trabajchižlaja, jalla niižquiztan tjappacha kjañtaž cjequičha.
30 Tii ana zum piyuna chjatkata, zawncta zumchiquin. Jalla nicju kaaquičha, nižaza ižke kjojaquičha”.

ZOÑINACA PJALZTAZ CJEQUICHA

31 ‘Wejrqui tsewctan cuchanžquita Yooz Zoñtčha. Tsjii noojiqui wejrqui wilta tjonačha, wejt azi tjeežcan. Rey cjita Jiliri cjeečha. Tjapa wejt anjilanačztanpacha tjonačha. Poderchiz tjonačha žoñinaca pjalzjapa. Tsjan chekan juez Jiliritčha wejrqui.
32 Wejt yujcquin tjapa tii muntuquiz kamñi žoñinaca juntjaptaž cjequičha. Jalla nekztanaqui wejrqui ninaca pjalznačha, jaknužt tsjii awatiriqui uuza yekja nižaza cabra yekja pjalznačhaja, jalla nuž.
33 Pjalžcu uuzanacaqui žew latuquiz cjequičha, cabranacazti zkar latuquiz cjequičha.
34 Wejrtčha chekan juez jiliritqui. Nekztanaqui wejt žew latu pjalžtanačžquiz tuž cjeečha: “Wejt Epiž k'aachita žoñinaca, pichalla ančhucalta tjaczta kamaña tanzjapa. Tii muntu paata ora, niwjctanpacha ančhucalta nii kamaña tjacztačha, Yooztan kamzjapa, nii kjuychiz familia cjisjapa”.
35 Nižaza cjeečha, “Ančhucqui zumanaca paachinčhuccha. Weriž čhjeri eecsiž cjen, ančhucqui wejtquiz čhjeri tjaachinčhuccha. Nižaza weriž kjaz

pecan, ančhucqui wejtquiz kjaz onanchinčhuččha. Nižaza yekja yokquin ojklayan, ančhucqui wejtquiz tjajz kjuyquiz kjawzinčhuččha.
36 Weriž ana zquitchiz cjen ančhucqui zquiti onanchinčhuččha. Nižaza laaquichi cjen, wejtquin tjonzinčhuččha. Nižaza carsilquiz chajwcta cjen, ančhucqui wejtquin cherzñi tjonchinčhuččha".
37 Jalla nekztanaqui zuma kamañchiz žoñinacqui wejtquin cjequičha: "Wejt Jiliri, ¿čhjulora am čhjeri eecsi cherchintaya? Nižaza čhjeri lujlzjapa, ¿čhjulora onanchintaya? ¿Čhjulora am kjaz pecan, onanchintaya?
38 ¿Čhjulora am yekja yokquin ojklayan tjajz kjuyquiz kjawzintaya? ¿Čhjulora am ana zquitchiz cjen, zquiti onanchintaya?
39 Nižaza ¿čhjulora am laaquichi cjen, tjonzintaya? ¿Čhjulora am carsilquiz cjen, amquin tjonzintaya?"
40 Jalla nekztanaqui zuma kamañchiz žoñinačžquiz kjaaznačha, tuž cjican: "Anchucaquiz weraral cjiwčha. Wejrtčha chekan juez Jiliritqui. Čhjulora wejt jilanačžquiz yanapčhaja, humilde jilanacaž cjenami, jalla niiqui wejtquiztakaz yanapchinčhuččha". Nuž chiyačha pjalz tjuñquiz.
41 Jalla nekztanaqui wejrqui, chawc juez Jiliri cjican, nii zkar latu pjalžtanačžquiz cjeečha: "Ančhucqui, Yoozqui ančhuca quintračha. Jaziqui wejtquiztanž infiernuquin oka. Diabluztami niiž anjilanačztami tjacztačha nii infiernuqui. Ančhucqui zakaz nii infiernuquin wiñaya sufraquičha.
42 Weriž čhjeriž eecsiž cjen, ančhucqui ana wejtquiz čhjeri onanchinčhuččha. Weriž kjaz pecan, ančhucqui ana wejtquiz kjaz onanchinčhuččha.
43 Weriž yekja yokquin ojklayan, ana tjajz kjuyquiz kjawzinčhuččha. Weriž ana zquitchiz cjen, ana zquiti onanchinčhuččha. Weriž laa cjen, nižaza carsilquiz cjen, ančhucqui ana wejr cherzñi tjonzinčhuččha".
44 Jalla nekztanaqui ninacaqui cjequičha: "Wejt Jiliri, ¿čhjulora am čhjeri eecsi cjen, kjaz pecchi cjenami, yekja yokquin ojklaychi cjen, ana zquitchiz cjen, laa cjen, carsilquiz chawcta cjen, jalla čhjulora am nižta cherchintaya? Nižta chertučhaja, yanaptasačha".
45 Jalla nektanaqui wejrqui, chawc juez Jiliri cjican, ninačžquiz kjaaznačha, tuž cjican: "Anchucaquiz weraral cjiwčha. Čhjulora wejt jilanačžquiz humilde cjenami ana yanapchižlaja, wejtquiztakaz ana yanapchinčhuččha".
46 Jalla nekztanaqui nii ana zuma kamañchiz žoñinacaqui infiernuquin cuchantaž cjequičha, wiñaya casticta cjisjapa. Nii zuma kamañchiz žoñinacazti Yooztan chica wiñaya kamzjapa okaquičha.

26

JESUSA TANZ TANTIITA

1 Tjappacha nii chiitanaca žeržcu, Jesusaqui niiž tjaajinta žoñinačžquiz cjichičha:
2 —Ančhucqui zizza, puc majčha pascua pjijstaqui. Jalla nii pjijsta ora wejrqui intirjital cjeečha cruzquiz ch'awcta cjisjapa. —Jalla nuž cjichičha Jesusaqui.
3 Jalla nii oraqui timplu jilirinacami, liy tjaajiñi maestrunacami judío wajtchiz jilirinacami ajczičha, Caifás jilirž kjuy patiuquiz. Caifás cjitaqui timplu jilirinačžquiztan chawc jiliritačha.
4 Jalla nicju ninacaqui palt'ichičha, nižaza kazzičha mañžtan Jesusa tanzjapa. Jalla nuž tanžcu, Jesusa conzjapa kazzičha.
5 Nuž kazcu tuž cjichičha:

—Pjijsta paan Jesusa tanz anaž cjichuca. Zoñinacaqui aptjapznasačha.

JESUSIŽ ACHQUIZ ASIITI ALZTA

6 Jesusaqui Betania wajtquiz želatčha, Simonž kjuyquiz. Niiž tuquiqui
Simonaqui janchi mojkchi laatačha.
7 Jalla nekz želan, tsjaa maatak žonqui Jesusižquiz macjatžquichinčha.
Naaqui tsjii putilla chjitchinčha. Nii putillquiz cuza mazk'a ulurchiz asiiti
želatčha, ancha jila walurchiz. Nii putilltačha zuma alabastro cjita maztan
paataqui. Jesusa mizquiz želan naa maatak žonqui niiž achquiz zuma asiiti
alžinchinčha.
8 Niiž tjaajintanacaqui nii cheržcu, žawjzičha, naa žoña quintra. Jalla
nekztan tuž cjichičha:
—¿Kjažtiquiztan tii walurchiz asiiti pertejo?
9 Jalla tiiqui antis tuychucatačha walja jiluñ, nižaza pori žoñinacžquiz
yanapzjapa.
10 Jesusaqui nii chiiñi nonžcu tjaajintanacžquiz ujzičha:
—¿Kjažtiquiztan taa žonatan chjijcjisejo? Anačha taa žon kjaž cjisqui. Jalla
tuž taa žoñaž paataqui wejtquiztan walikazza.
11 Porinacžquiz yanapz pecaquiž niiqui, porinacaqui ančhucatan panž
želaquičha. Wejrzti ančhucatan ana žejlztanpančha.
12 Jalla taa maatak žoñqui wejtquiz tii zuma ulurchiz asiiti alžinžcu, wejt
curpu tjaczinčha, tjatta cjisjapa.
13 Ančhucaquiz weraral cjiwčha. Jakziquinami tii muntuquiziqui liwriiñi
Yooz taku parlita cječhaja, jalla nižtazakaz taa maatak žonaž paataqui
parlita zakaz cjequičha, jalla naaquiztan cjuñta cjisjapa.

JUDASQUI JESUS TARAZUNAQUICHA

14 Tuncapan illzta žoñinacžquiztan tsjiiqui Judas Iscariote cjitatačha. Jalla
niiqui ojkchičha timplu jilirinacžtan parli.
15 Jalla nuž parlican cjichičha:
—Ančhucaquiz Jesusal intirjasaž niiqui, ančhucqui ¿kjaž paaz pacas?
Jalla nii orapacha quinsa tunc paaznaca Judasquiz pacchičha.
16 Jalla nužquiz Judasqui čhjulorat Jesusa tankatchuca cječhaja, jalla nii
ora walja kjurchičha.

SANTA CENA PAACHICHA

17 Jalla nekztanaqui ana liwaturžtan t'anta lujlz pjijzta, jalla nii pjijztaž
primir tjuñquiz tjaajinta žoñinacaqui Jesusižquin macjatžcu tuž pewczičha:
—¿Jakziquin wejrnacqui tjaczñi ojkz pecya, pascu čhjeri lujlzjapaya?
18 Jesusaqui tuž kjaazičha:
—Watja oka. Tsjii žoñžtan zalaquičha. Niižquiž cjee, “Maestruqui ž-cjičha.
‘Wejt ticz ora wajillačha. Am kjuyquiz pascua pjijztal paačha wejt tjaajinta
žoñinacžtan’ ”.
19 Nekztanaqui Jesusaž mantitacama ojkchičha. Nii tokinzt'ita kjuyquiz
pascu čhjeri tjaczičha.
20 Weenjapa cjistan Jesusaqui nii kjuyquiz žejlcan mizquiz julzičha niiž
tuncapan tjaajinta žoñinacžtan.
21 Jalla nuž čhjeri lujlcan, ninacžquiz cjichičha:
—Ančhucaquiz weraral cjiwčha. Tsjii tsjii ančhucqui wejt quintra
paaquičha, nižaza tarazunaquičha.
22 Jalla nuž chiitiquiztan tjaajinta žoñinacaqui walja llaquita cjissičha. Jalla
nekztan ninacaqui tsjiiza tsjiiza pewczičha, tuž cjican:
—Wejt Jiliri, ¿wejr cjesajo?
23 Nekztanaqui Jesusaqui tuž kjaazičha:

—Anziqui wejttan chicaž tii chuwquiztan lujlčha nii tarazunñi žoñiqui.
24 Wejrqui tsewctan cuchanžquita Yooz Zoñtčha. Jaknužt cjijrta Yooz
takuqui cjičhaja, jalla niicama okačha. Nii tarazunñi žoñiqui anaj maa
pjuchquiztan nastčhaja, waliž cjitasačha niižtaqui. Wejr tarazuntiquiztan
wali chawc ujchiz cjequičha.
25 Jalla nekztanaqui Judasqui, nii tarazunñi žoñiqui, tuž cjichičha:
—Maestro, ¿wejr cjesajo?
Jesusaqui tuž kjaazičha:
—Jesalla, amchiya.
26 Jalla nuž pascua čhjeri lujlcan Jesusaqui niiž persun kjaržtan t'anta
tanzičha. Nekztan Yooz Ejpžquin gracias cjican tjaažcu, t'anta kjolzičha.
Jalla nuž kjolžcu, niiž tjaajinta žoñinacžquiz tjaachičha, tuž cjican:
—Lujlzna. Jalla tiičha wejt curpu cuntaqui.
27 Jalla nekztan persun kjaržtan tsjii wazu tanzičha. Yooz Epžquin gracias
cjican tjaachizakazza. Nekztan tjaajinta žoñinacžquin čhjalžcu zapa mayni
licchičha. Jalla nuž čhjalžcu, tuž cjichičha:
—Tii wazquiztan tjapa ančhucqui liczna.
28 Wejt ljocquiztanž cjičha tiiqui. Wejt ljocžtan tsjii ew acta tjulžtaž
cjequičha. Wacchi žoñinacž laycu wejt ljocqui tjawktaž cjequičha ninacž uj
pertunta cjisjapa.
29 Wejr cjiwčha. Uwas kjaz ana iya licačha, čhjulorcama wejt Yooz Ejp
tjapa mantačhaja, jalla nekztan ančhucatan wilta uwas kjaz licačha.

TJAAJINTA ZOÑINACAQUI WICHANZNAQUICHA

30 Nekztan Yooz wirzu itzcu, Olivos cjita curulla ojkchičha.
31 Jalla nekztanaqui Jesusaqui niiž tjaajinta žoñinacžquiz tuž cjichičha:
—Jalla tii weenqui tantal cjeečha. Nekztan tjapa ančhucqui ana wejtquin
kuzziz tucaquičha. Jalla nuzpan cjijrta Yooz takuqui cjičha: “Uuza awatiri
contanaqui uuzanacaqui wichanznaquičha”.
32 Wejr jacatatžcuqui ančhuca tuqui okayačha Galilea cjita yoka.
33 Nekztanaqui Pedruqui cjichičha:
—Tjappacha ana amquin kuzziz tucačhani. Wejrzti ana wira nižta cje-
sačha.
34 Jalla nuž chiitiquiztan Jesusaqui tuž kjaazičha:
—Amquiz weraral cjiwčha. Jalla tii weenpacha čhjep wilta amqui ana wejr
pajñi chiican k'otaquičha, ima wallpaž kjawan.
35 Nekztan Pedruqui Jesusižquiz kjaazičha, tuž cjican:
—Wejrqui amtan chicami waztal ticznasačha. Anapan amquiztan
k'otasačha.
Nižaza tjapa nii tjaajintanacaqui tsjiika chiichičha.

JESUSAQUI GETSEMANI CJITA YOKQUINCHA

36 Jalla nekztan Jesusaqui niiž tjaajintanacžtan Getsemaní cjita yoka iran-
tichičha. Jalla niwjc irantižcu, ninacžquiz cjichičha:
—Tekz julzna ančhucqui. Wejrqui nii nawcju Yooz Ejpžtan parli okačha.
37 Jalla nekztan Pedružtan nižaza Zebedeož pucultan majchnacžtan
chjitchičha. Nekztanaqui Jesusaqui kuzquiz walja llaquisatčha, nižaza
anchaž llactazatčha.
38 Jalla niztiquiztan Jesusaqui nii čhjepultan chjichta tjaajin-
tanacžquiziqui cjichičha:
—Wejt kuzqui ancha llaquissa, ticzmayačha. Ančhucqui tekzi žela.
Wilaquičha, anačha tjajaquičha.

39 Jalla nekztanaqui Jesusaqui tsjii koluc nawjcchuc ojkchičha.
Yokquizkaz tuzi t'okžcu Yoozquin mayizichičha, tuž cjican:
—Wejt Yooz Ejp. Tii juc'ant sufris timpu anal watz pecučha. Tii sufrisquiz-
tan liwriichucažlaj niiqui, amqui wejr liwriyalla. Pero anal wejt kuzcama
cjis pecučha. Antiz jaknužt am kuz amtičhaja, am munañpakaj cjila.
40 Jalla nekztanaqui tjaajintanačžquin quejpžquichičha. Tjajchi
zalchičha. Jaziqui Jesusaqui Pedružquiz cjichičha:
—¿Ančhucqui anapanz wejttan tsjii orami wilasi atya?
41 Tjaji watzi žela, nižaza wilazaquičha. Yoozquin mayizaquičha, ana
ujquiz tjojtsjapa. Chekapan, ančhuca kuzqui wilasačha. Pero ančhuca
curpuzti anaž awantasačha.
42 Nekztan Jesusaqui wilta Yooztan parli ojkchičha. Tuž cjican, may-
izichičha:
—Wejt Yooz Ejp, tii sufrisquiztan ana liwriita cjichucažlaj niiqui, am kuz
munañpaj cjila.
43 Nekztan wilta tjaajintanačžquin quejpžcu tjajchi zalchičha. Ancha tjaji
tjonatčha.
44 Čhjepquiziqui wilta ninačžquiztan ojkchičha, Yooz Ejpžquin parli.
Primiru jaknužt parličhaja, jalla nuž zakaz parlichičha.
45 Jalla nekztanaqui tjaajintanačžquin quejpchičha. Ninačžquin paljay-
chičha, tuž cjican:
—Jaziqui tjajchinčhuččha ančhucqui, nižaza jeejzinčhuččha. Nužukazza.
Wejrqui ujchiz žoñinačž kjarquiz intirjital cjeečha. Anz nii ora irjatžquičha.
46 Zaazna. Ojkla. Wejr tankatñi žoñiqui nii najwcž tjončha.

JESUSA PRESO CHJICHTA

47 Jesusa nuž chiyan, Judasqui irantižquichičha. Niitačha Jesusiž tunca-
pan illzta žoñinačžquiztanqui. Judastan tama žoñinacaqui tjonchičha pajk
cuchillunacchiz, nižaza wjajtz carotinacchiz. Timplu jilirinacami wajt jilir-
nacami ninaca cuchanžquichičha.
48 Tarazunñi Judasqui niiž tuquilla nii žoñinačztan kazzitačha, tuž cjican:
—Wejrqui nii žoñžquiz chjulznačha. Jalla niiž cjequičha nii žoñiqui. Jalla
nekztan zuma tanžcu chjichaquičha.
49 Jalla nuž kazcu Judasqui Jesusižquiz macjatchičha, tuž cjican:
—Tjaajiñi Maestru, ¿walikazkay?
Jalla nuž tsaanžcu, chjulzičha.
50 Jesusaqui niižquiz kjaazičha, tuž cjican:
—Jila, ¿čhjulquin am tjonjo?
Jalla nekztanaqui žoñinacaqui žcatžinžquichičha, nižaza preso chjichi
tanchičha.
51 Jalla nuž paan, tsjii tsjii Jesusiž tjaajinta žoñiqui pajk cuchillu joožcu,
quintri žoñž cjuñi čhjajtžinchičha. Nii cjuñi chjajtžinta žoñiqui timplu jilirž
piyunatačha.
52 Jalla nekztan Jesusaqui tuž cjichičha:
—Am pajk cuchillu čhjojzna, nii cuchill čhjojzquiz. Jakziltat pajk cuchillu
joojoočhaja, jalla ninacaqui pajk cuchillžtan conta zakaz cjequičha.
53 Wejt Yooz Ejpžquiztan mayasačha, wejtquiz yanapzjapa. Jalla nuž may-
tiquiztan wejt Yooz Ejpqui anzpachaž wacchi anjilanaca cuchanžcasačha,
tuncapan walja tama ejércitonacacama. ¿Nii ana zizya?
54 Pero jalla nižta anal mayačha. Jalla tižta watstančha, jaknužt cjijrta Yooz
taku chiičhaja, jalla nii cumplistančha.
55 Jalla nekztanaqui Jesusaqui nii tjonchi žoñinačžquiz cjichičha:

—Ančhucqui pajk cuchillunacžtan wjajtz carotinacžtan wejr tani tjonchinčhuccča, wejr tjañi cjes, nižtažtakaz. ¿Kjažtiquiztan nižta tjonchinčhuctajo? Zapurupan ančhucatan žejlchinčha, timpluquiz tjaajincan. Jalla nii oranacaqui anaž wejr tanchinčhuccča.

56 Tjapa tii watñinacaqui jaknužt tuquita profetanacaž cjijrtčhaja, jalla niit jama cumplistančha.

Jalla nekztanaqui tjapa Jesusiž tjaajinta žoñinacaqui tsucaña wichanzičha. Jesusa zinalla ecchičha.

CHAWC JILIRINACZ YUJCQUIN CHJICHTA

57 Jalla nii Jesusa tanñi žoñinacaqui Caifás cjita jiliržquin chjitchičha. Caifasqui timplu jilirinacž chawc jiliritačha. Caifás kjuyquin liy tjaajiñi maestrunacami wajt jilirinacami ajczitačha.

58 Pedruqui nii chawc jilirž kjuy patiucama apzičha ažquiztanalla. Nii patiuquin luzcu, julzi želatčha wijilñi policianacžtan. Jaknužt Jesusa watčhaja, jalla nii cherzjapa želatčha.

59 Timplu jilirinacami, wajt jilirinacami, tjapa mantiñi jilirinacami Jesusiž quintra uj jwes pecatčha, toscaraž cjenaqui, conkatzjapa.

60 Wacchi žoñinacami toscar tawkžtan prisintižquichičha Jesusiž quintra uj tjojtunzjapa. Pero ana čhjul uj jwesi atchičha. Ultimquiziqui pucultan toscar tisticunacaqui apantižquichičha,

61 tuž cjican:

—Tii žoñiqui cjiñičha, “Yooz timplu t'ezinžu, čhjep majquiz wiltal tsijtsnasačha”.

62 Jalla nekztanaqui timplu chawc jiliriqui tsijtsičha. Jesusižquiz cjichičha:

¿Kjažtiquiztan am ana kjaazjo? ¿Kjaž cjican tii žoñinacaqui am quintra chiijo?

63 Jalla nuž chiižinanami Jesusaqui ch'uju žejlchičha. Jalla nekztanaqui nii timplu chawc jiliriqui niižquiz cjichizakazza:

—Žejtñi Yooz tjuuquiz am juramintu paakatačha, werara chiizjapa. Mazna. ¿Amqui Cristumkaya? ¿Nižaza Yooz Majchpanikaya?

64 Jesusaqui kjaazičha, tuž cjican:

—Wejrčhay. Amqui jaknužum chiičhaja, jalla nužučha. Wejr zakal ančhucaquiz cjeečha. Wejrqui tsewctan cuchanžquita Yooz Zoñtčha. Tsjii noojiqui ančhucqui wejr cheraquičha, juc'anti azziz Yooz žew latuquiz julzi. Nižaza arajpachquiztan tsjir taypiquiz wilta tjonačha.

65 Jalla nuž kjaaztiquiztan timplu chawc jiliriqui niiž persun zquiti wjajržinchičha, žawjchi kjanapacha tjeezjapa. Nižaza cjichičha:

—Tii žoñiqui persun tawkžtan Yooz quintra chiichičha. ¿Kjažt iya tisticunaca pecznasajo? Ančhucpacha tiiž ana wal takunaca nonzinčhuccča.

66 ¿Kjažtat cjees?

Ninacaqui kjaazičha, tuž cjican:

—Tiiqui ujchizpančha. Paj ticzla.

67 Jalla nekztanaqui Jesusiž yujcquiz llawzižtan tjujti kallantichičha, nižaza wjajtchičha. Partinacaqui yujcquiz čhajczičha,

68 tuž cjican:

—Amqui Cristumžlaj niiqui, jazic ¿jequit am čhajczjo? Jalla nii pajalla.

PEDRUQUI K'OTCHICHA

69 Nii ora Pedruqui zancu kjuy patiuquin julzi želatčha. Nekz želan tsjaa piyuniqui niižquiz macjatžcu paljaychinčha, tuž cjican:

—Amqui ojklayñamla nii Galilea yokchiz Jesusiztan, ¿ana jaa?

70 Pedruqui parti žoñinacž yujcquiz k'otchičha, tuž cjican:

—Chjulquiztankam chiičhani, anal intintazučha.
71 Nekztanaqui Pedruqui zan kjutñi žcatžinchičha. Nekztan tsjaa piyuniqui nii cheržcu parti žoñinačžquiz cjichinčha:
—Tii žoñipan ojklayatla tii Nazaret wajtchiz Jesusižtan chica.
72 Pedruqui wilta k'otchičha. Juramintužtan tuž cjichičha:
—Nii žoñi anapan pajučha.
73 Jalla niiž upaquiztan nekz žejlñi žoñinacaqui Pedružquiz macjatžcu, cjichizakazza:
—Chekapan, amqui zakaz Jesusiž parti žoñinačztan chica ojklayñamla. Am takuqui kjanapachala, ninacaž takukam chiila.
74 Nekztanaqui Pedruqui wilta k'otchičha, juramintu paacan.
—Anapal nii žoñi pajučha. Toscara chiichinžlaj niiqui, Yooz wejr casticačhani. —Nuž cjichičha Pedruqui. Jalla nii orapacha tsjii wallpi jora kjawchičha.
75 Jalla nii wallpa kjawñi nonžcu, Pedruqui Jesusiž chiita taku cjuñzičha. Niiž tuquiqui Jesusaqui cjichičha: “Ima wallpaž kjawan, čhejp wilta amqui ana wejr pajñi chiican k'otaquičha”. Jalla nuž cjuñžcu Pedruqui nekztan ulanchičha. Nižaza walja kuzquiz sint'ican kaachičha.

27

JESUSAQUI CHAWC JILIRIZQUIN CHJICHTA

1 Kjanžquitan tjapa timplu jilirinacami, wajtchiz jilirinacami tsjii acuerduquiz luzzičha Jesusa conkatzjapa.
2 Jalla nekztan Jesusa chejlžcu chjitchičha Poncio Pilato cjita chawc jiliržquin. Nii oraqui naciona mantiñi gobernutačha Pilatuqui.

JUDASQUI TICZICHA

3 Jesusa tarazunñi Judasqui Jesusa conata cheržcu, kuzquiz walja sint'ichičha. Jalla nuž sint'ižcu nii quinsa tunc tjaata paaz tjepunchičha timplu jilirinačžquizimi wajtchiz jilirinačžquizimi.
4 Paaz tjepunžcu, tuž cjichičha:
—Wejr uj paachinčha. Ana čhjul ujchiz žoñi tarazunchinčha.
Ninacazti niižquiz tuž kjaazičha:
—Jalla niiqui, ¿čhjul importejo wejtnacaquiztanajo? Niiqui amtakazza.
5 Jalla nekztanaqui Judasqui timpluquinpacha nii paaz tjojtunchičha. Nekztan ojkchičha. Persunpacha jora mokžcu, tsjijpscu ticzičha.
6 Nekztanaqui timplu jilirinacaqui paaz ricujžcu, tuž cjichičha:
—Tii paazqui anaž učhumqui ofrend cajquiz uchasačha. Tiičha žoñž ljok kjayta paazqui.
7 Nekztanaqui ninacaqui kazzičha nii paaztan yoka kjayzjapa. Nii yokaqui Campo del Alfarero nižta cjita tjuuchiztačha. Yekja wajtchiz ticzi žoñinaca tjatzjapatačha nii yokaqui.
8 Nužquiz tii timpucama nii yokž tsjii tjuuqui Campo de Sangre cjitazakaztačha.
9 Jalla nuž Jeremías profetž takuqui cumplissičha. Tuqui timpu Jeremiasqui cjijrchičha, tuž cjican: “Israel žoñinacaqui nii žoñi tankatz precio utchičha, quinsa tunc paaznaca, jalla nii.
10 Nii quinsa tunc paaznačztan Campo del Alfarero cjita yoka kjayaquičha, jaknužt Yooz Jiliriž mantičhaja, jalla nuž”.

JESUSAQUI CHAWC JILIRZ YUJCQUIN ZEJLCHA

11 Nekztanaqui Jesusaqui naciona mantiñi chawc jiliržquin chjichtatačha. Nii mantiñi jiliriqui Jesusižquiz tuž pewczičha:

—¿Amqui judionacž chawc jilirimkaya?
Jesusaqui tuž kjaazičha:
—Am jaknužum chiičhaja, nužučha.
12 Timplu jilirinacami wajtchiz jilirinacami, jalla ninacaž uj tjojtuntan,
Jesusaqui anaž čhjulumi kjaazičha.
13 Jalla nekztanaqui Pilato jiliriqui tuž cjichičha:
—¿Anam am kjaaznaquiya tjapa tii am quintra chiyanaqui?
14 Jesusazti jalla nuž chiyanami ana čhjulumi kjaazičha. Jalla nižtiquiztan
nii mantiñi chawc jiliriqui ispantichičha. Ana čhjul pinsimi atchičha.
15 Jalla nii pascu pjijztiquiz Pilato chawc jiliriqui tsjii cuzturumpichiz-
tačha. Tsjii priz žoñiqui cutzpanikaztačha žoñinacaž chiitacama.
16 Tsjii ana wal žoñiqui Barrabás cjita prisu zakaztačha.
17 Žoñinaca ajcziž cjen Pilatuqui ninacžquiz pewczičha, tuž cjican:
—¿Jakzilta tii tanta žoñinacat liwrii cutžta cjeequi? ¿Barrabás cjeequi? už
¿Jesús, Cristo cjita cjeeja?
18 Pilato jiliriqui zizzičha, Jesusa chjaawjcu judío žoñinacaqui nii intir-
jichičha, jalla nii.
19 Pilatuqui niiž jusjiis mizquiz julzi želatčha. Jalla nicju želan niiž tjunqui
tsjii žoñi mazñi cuchanžquichinčha. Nii mazñi žoñiqui tuž chiichičha: “Am
tjun cjičha: 'Nii zuma žoñžquiz ana mitisaquičha. Nii žoñiž cjen tižwan
juc'ant ana wali čhjuuzinčha. Nii žoñžquiz ana mitis waquizičha'”.
20 Pero timplu jilirinacami wajtchiz jilirinacami, nii žejlñi žoñinacžquiz
intintiskatchičha, Barrabás cutzna cjeyajo, nižaza Jesusa contaj cjila cjeyajo.
21 Jalla nekztanaqui nii mantiñi jiliriqui wilta žoñinacžquiz pewczičha, tuž
cjican:
—¿Jakzilta pirit tii pucultan tantanacquiztan liwrii cutznaqui?
Žoñinacaqui kjaazičha, tuž cjican:
—Barrabás cutzna.
22 Pilato jiliriqui wilta ninacžquiz pewczičha, tuž cjican:
—Tii Cristo cjita Jesusižquiz, ¿čhjulut wejr paa-aqui?
Tjappacha nii žoñinacaqui kjaazičha, tuž cjican:
—¡Cruzquiz ch'awczna!
23 Nekztanaqui Pilato jiliriqui cjichičha:
—¿Čhjul uj paachi teejo?
Nii žoñinacazti juc'anti kjawchičha:
—¡Cruzquizka ch'awczna! —cjican.
24 Jalla nekztanaqui Pilato jiliriqui naychičha, nii žoñinaca ana intin-
tiskatchuca. Nii žoñinacaqui walja žawjchiž ch'ajrapatčha. Jalla nekz-
tanaqui Pilato jiliriqui kjaz zjijckatchičha. Nii zjijcta kjazquiz kjara awjzičha
žoñinacž yujcquiz, tuž cjican:
—Tii zuma žoñž ticzqui anaž wejt uj cjequičha. Ančhuca ujž cjequičha.
25 Tjapa nii žoñinacaqui kjaazičha, tuž cjican:
—Wejtnacaltazat uj cječhani, nižaza wejtnaca ocjalanacžtami.
26 Jalla nekztanaqui Pilato jiliriqui Barrabás liwrii cutzičha. Nekztanaqui
Jesusa wjajtzjapa mantichičha. Nižaza cruzquiz ch'awcta cjeyajo, zultatu-
nacžquiz intirjichičha.
27 Jalla nekztanaqui nii mantita zultatunacaqui jilirž palacio kjuyquin
Jesusa chjitchičha. Nekztanaqui tjapa nii zultatž tropanaca kjawsassičha,
Jesusa muytata.
28 Nekztanaqui Jesusa čhjojkchičha. Jalla nuž čhjojkžcu tsjii ljoc murat
zquiti tjutzičha.

29 Nekztan niiž achquiz ch'ap pillužtakaz paažcu scaržinchičha, nižaza
žew kjarquiz wara tanskatchičha. Jalla nuž paažcu niiž yujcquiz quillzičha,
tuž cjican:
—¡Viva tii judío žoñinacž chawc jiliri! —Jalla nuž chiican burla paachičha.
30 Nižaza llawzižtan niižquiz tjujtchičha. Niiž kjarquiztan wara kjañcan,
achquiz wjajtchičha.
31 Jalla nuž burla paažcu, niižquiztan ljoc murat zquiti čhjojkchičha.
Nekztan wilta niiž persun zquiti tjutzičha. Jalla nekztanaqui cruzquiz
ch'awczjapa Jesusa chjitchičha.

JESUSAQUI CRUZQUIZ CH'AWCTA

32 Jalla nuž Jesusa chjichcan tsjii Cirene wajtchiz žoñi zalžquichičha.
Simón cjitatačha. Jalla nii žoñiqui Jesusiž cruza kuzkatchičha.
33 Jalla nuž Gólgota cjita yokquin irantichičha. Nii yokaqui "Ach Tsjij yoka"
cjitazakaztačha.
34 Jalla nicju tsjii vinžtan jaržtan t'ajžta lickatchičha. Pero nii mallžcu, ana
licz pecchičha.
35 Cruzquiz ch'awcžcu, zultatunacaqui Jesusiž zquiti tanzjapa surtias-
sičha. Jalla nuž paatan profetž takuqui cumplissičha. Nii tuquita profetaqui
tuž cjichičha: "Wejt zquiti tanzjapa surtiasaquičha".
36 Jalla nekztanaqui nijwcpacha ninacaqui wilzjapa julzičha.
37 Kjažtiquiztan Jesusa cruzquiz ch'awctatažlaja, jalla nii tabliquiz cjijr-
tatačha, tuž cjican, "Tiičha Jesusaqui, judío žoñinacž chawc jiliri". Jalla nuž
cjijržcu ach tsewctuñ nii tabla ch'awcžinchičha.
38 Nižaza pucultan tjañinaca cruzquiz ch'awctatačha, tsjiiqui žew latu
tsjiiqui zkar latu.
39 Nekz watñi žoñinacaqui iñarcan, acha wewcžiñitačha.
40 Nižaza tuž cjichičha:
—Amqui cjiñamla, "Timplu t'ezinžcu čhjep majquiztan tsijtsnasačha". Jalla
nižta payi atasaž niiqui, jazic persunpacha liwriisalla. Yooz Maatimžlaj
niiqui, cruzquiztan apakscu, chjijwžcalla.
41 Jalla nižta irata zakaz iñarchičha timplu jilirinacami, liy tjaajiñi
maestrunacami, fariseo parti žoñinacami, wajtchiz jilirinacami. Jalla ni-
nacaqui porapat parlassičha tuž cjican:
42 —Tiiqui yekja žoñinaca liwriichičha, pero persunpacha anaž liwrii atčha.
Israel žoñinacž chawc jiliržlaj niiqui, cruzquiztan apakscu, chjijwžquila.
Nekztan niižquiz criyasačha.
43 "Tiičha cjiñiqui, Yoozquin tjapa kuzziztčha. Wejrtčha Yooz Maatiqui",
cjican. Yoozqui tii k'aachichižlaja, jaziqui anzpacha Yooz tiij liwriila.
44 Nii cruzquiz ch'awcta tjañinacami Jesusižquiz quintra chiichizakazza.

JESUSAQUI TICZICHA

45 Taypurquiztan majña kak oracama tjapa nii yokaqui zumchi cjissičha.
46 Jalla nii orapacha Jesusaqui tjapa aztan kjawchičha, tuž cjican:
—Elí, Elí, ¿lama sabactani? —Jalla nii takuqui cjičha: "Wejt Yooz, wejt Yooz,
¿kjažtiquiztan wejr jaytichamtajo?"
47 Yekjap nekz žejlñi žoñinacaqui jalla nii kjawñi nonžcu, cjichičha:
—Nonžna. Tiiqui Elías profetaž kjaw kjawla.
48 Nekztan tsjii tsjiiqui esponja cjita kjaz ch'umñi apti zajtchičha. Jar vinu
ch'umkatžcu zjijcchičha. Nekztanaqui war puntižtan chjapžcu, Jesusižquin
chjalzičha, liquinzjapa.
49 Parti žoñinacaqui cjichičha:

—Zela cjee. Antiz chekžla, Elías tii liwrii cunamit tjonačhan.
50 Nekztanaqui Jesusaqui altu joržtan wilta kjawchičha. Jalla nuž kjawžcu ticzičha.
51 Jalla nii orapacha pajk timplu cortina chicatquiz juystokaz wjajrzičha, tsewctan kozzuc. Nižaza yokac chjekinchičha. Nižaza cur akjinacaqui c'acchičha.
52 Nižaza sipulturanacaqui cjetsi cjissičha. Muzpa Yoozquin criichi ticzi žoñinacaqui jacatatchičha.
53 Jesusaž jacatattiquiztan nii parti jacatatchi žoñinacaqui Jerusalén wajtquiz luzquichičha. Jalla nicju muzpa žoñinacaqui ninaca cherchičha.
54 Zultat capitanaqui nii Jesusa wijilñi zultatunacžtanpacha yoka chjekiñi cheržcu, nižaza tjapa nii watñi cheržcu, walja tsucchičha. Jalla nekztan cjichičha:
—Chekapan tii žoñiqui werar Yooz Maatitakalala.
55 Jalla nicju wacchi maatakanacaqui želatčha, ažquiztan chekžcan. Nii maatakanacaqui Galilea yokquiztanpacha Jesusa apzičha, nii atintizjapa.
56 Jalla nii maatakanacaqui tuž cjita tjunchiztačha: María Magdalenatačha; nižaza Mariiqui Jacob Josež maatačha; nižaza Zebedeož tjun želatčha. Naaqui majchwichchiztačha.

JESUSIŽ CURPU TJATŽTA

57 Waj zumznan, tsjii ricach žoñi, José cjita tjonchičha. Arimatea wajtchiz žoñitačha. Nižaza Jesusa cumpañt'iñi žoñitačha.
58 Jalla nii žoñiqui Pilato jiliržquin zali ojkchičha. Nuž zalžcu, Jesusiž curpu maychičha. Nekztan Pilato jiliriqui mantichičha nii curpu intirjajo.
59 Josequi Jesusiž curpu chjichcu, limpu saban pañžtan capzičha.
60 Niižta ew sipultura želatčha, mazquiztan jwetta. Jalla nii sipulturquiz Jesusiž curpu tjatchičha. Jalla nuž tjatžcu, sipultur zana pajk maztan pjuczičha. Nekztan ojkchičha.
61 Jalla nicju María Magdalena, nižaza tsjaa María julzi želatčha, sipulturž yujcquiz.

SIPULTURA ZUMPACHA PJUCZTA, NIŽAZA WIJILTA

62 Jakatažuqui, jeejz tjuñijapa tjaczcu, timplu jilirinacami, fariseo parti žoñinacami Pilato jiliržquin zali ojkchizakazza.
63 Jalla nuž zalžcu tuž cjichičha:
—Wejt Jiliri, wejrnacqui tuž cjuñznučha. Tii toscar chiiñi žoñiqui, žejtcanaqui, tuž cjichičha: “Chjep maj ticziquiztan jacatatačha wejrqui” cjican chiiñitačha.
64 Jalla nižtiquiztan mantižinalla čhjep majcama sipultura zumpacha wijilta cjila. Ana zuma wijilta cjequiž niiqui, niiž tjaajinta žoñinacaqui ween niiž curpu chjichi tjonasačha. Jalla nekztanaqui žoñinačžquiz k'otasačha: “Jesusaqui ticziquiztan jacatatchičha” cjican. Nižta toscara juc'ant anawaliž cjesačha, primira toscara chiitiquiztan.
65 Jalla nekztanaqui Pilato jiliriqui ninačžquiz cjichičha:
—Jalla tekz zultatunaca žejlčha wijilñijapaqui. Ančhucqui oka, nii sipultura zumpachaž chawjčža, jaknužt atčhaja, jalla nuž.
66 Jalla nekztanaqui ojkžcu, sipultura zumpacha chawjčžquichičha. Nižaza nii chawjčžta maz latuquiz sinalt'ižcu ecchičha. Nižaza nekzpacha nii sipultura wijilñi zultatunacami ecchičha.

28

JESUSAQUI JACATATCHIČHA

1 Kjantati jeejz tjuñi watžcu María Magdalena cjitiqui tsjaa Mariatan
sepultura cherzñi ojkchičha, primir siman tjuñi kallznan.
2 Tsjii Yooz anjilaqui arajpachquiztan chjijwžquichičha. Nekztan yoka
walja chjekinchičha. Anjilaž nii sipultura pjučžta maz cjewžinchiqui. Nekz-
tan Yooz anjilaqui nii maz juntuñ julzičha.
3 Anjilaqui ancha kjañchičha liwjliwjñižtakaz. Nižaza ancha chiwitačha
niiž zquitiqui, kjatñižtakaz.
4 Jalla nuž cheržcu wijilñi zultatunacaqui walja tsucchičha chjekinzcama.
Ticzi žoñižtakaz cjissičha.
5 Jalla nekztanaqui nii anjilaqui maatakanačžquiz cjichičha:
—Anaž ančhuc eksna. Wejrqui zizučha, ančhucqui Jesusaž kjurčha,
cruzquiz ch'awcta Jesusa.
6 Anaž tekz žejlčha. Niiqui jacatatchičha, jaknužt chiitčhaja, jalla nuž.
Pichay, tii sipultura cherzna.
7 Nekztanaqui apuraž oka. Niiž tjaajinta žoñinačžquiz mazca, tuž cjican:
“Jesusaqui ticziquiztan jacatatkalčha. Ančhuca tuqui Galilea yokquin okay-
chičha. Jalla nicjuž ančhucqui Jesusa jacatatchi cheraquičha”. Wejrqui
cuchanžquitačha tii puntuquiztan ančhucaquiz maznajo. —Nuž cjican pal-
jaychičha anjilaqui.
8 Jalla nekztanaqui sipultur kjuya cheržcu, maatakanacaqui apura
ojkchičha, ispantichi nižaza walja cuntintu. Zati pariju ojkchičha tjaajin-
tanačžquin mazñi.
9 Jalla nuž okan Jesusaqui ninačžquiz parizichičha. Nekztan ninačžquiz
tsaanchičha. Nii maatakanacaqui Jesusižquiz macjatžcu rispitcan, quill-
jatchičha, Nekztan niiž kjojcha žcojrzičha.
10 Jalla nekztanaqui Jesusaqui cjichičha:
—Anaž ančhucqui eksna. Wejt jilanačžquin mazca, Galilea yok kjutñi ojkla
ninacaqui. Jalla nicju ninacaqui wejr cheraquičha. Jalla nii maznaquičha.

ZULTATŽ QUINTU

11 Jalla nuž nii maatakanacaž okan wijilñi zultatunacaqui watja ojkchičha.
Nekztan timplu jilirinačžquin tjapa watchinaca quint'ichičha.
12 Jalla nekztanaqui timplu jilirinacaqui wajtchiz jilirinačžquin parli
ojkchičha. Nuž parližcu tsjii acuerduquiz luzzičha. Jalla nekztanaqui nii
quint'iñi zultatunačžquiz paaz tjaachičha,
13 tuž cjican:
—Ančhucqui tii wajtchiz žoñinačžquiz cjequičha: “Ween wejtnacaž tjajan,
niiž tjaajinta žoñinacaqui Jesusiž curpu kjañžcu chjitchičha”. Jalla nužuž
cjequičha.
14 Chawc jiliriqui ančhucaž quint'ita nonznaquiž niiqui, wejrnacqui
niiztan parlačha ančhucqui ana casticta cjisjapa.
15 Jalla nekztanaqui nii zultatunacaqui nii ch'iižinta paaz tanžcu,
ojkchičha. Jalla nekztan nii paaz laycu toscara chiichičha. Jalla nižta
toscar quintu judío žoñinacaqui chiichiiñičha anz tii timpuquiziqui.

JESUSIŽ MANTITANACA

16 Jalla nii maatakanacaž maztiquiztan nii tuncaman tjaajinta žoñinacaqui
Galilea yoka ojkchičha, Jesusaž t'okinzt'ita curquin.
17 Jalla nicju Jesusa cheržcu, niižquiz rispitchičha. Yekjapa kuz turwaysi
zelatčha, ultimu werara Jesucristo, už anaj Jesucristo.
18 Jalla nekztanaqui Jesusaqui ninačžquin macjatžcu, tuž cjichičha:
—Wejtquizpacha tjapa mantiz poder tjaatačha, arajpachquin žejlñinaca
mantizjapami, nižaza tii yok muntuquiz žejlñinaca mantizjapami.

19 Jaziqui ančhucqui cuchnučha. Tjapa tii muntu nacionanačžquin
oka. Tjapaman nacionchiz žoñinačžquiz wejtquin kuzziz cjisjapa tjaajinžca.
Nižaza Yooz Ejp, Yooz Majch, Yooz Espíritu Santo, jalla wejtnaca tjuužtan
criichi žoñinaca bautizaquičha.
20 Nižaza tjapa weriž mantitanaca nii žoñinačžquiz tjaajnaquičha ninaca
cazajo. Zapuru wejrqui ančhucatan chica cjeečha, tii muntu tucuzinžcama.
Jalla nii ančhucqui tiraž cjuñaquičha. Jalla nužoj cjila. Amén.

EL SANTO EVANGELIO SEGUN SAN MARCOS

1 Liwriiñi takuqui Jesucristo Yooz Majch puntuquiztan jalla tužučha. Jesucristučha Yooz Majchqui.

JUAN BAUTISTAZ PUNTU

2 Tuqui timpuqui tsjii Yooz cuntiquiztan chiiñi profeta želatča, Isaías cjita.
Nii profetaqui cjijrchičha tii takunaca:
"Nonžna. Yoozqui Jesucristuž tuqui tsjii žoñi cuchanžcaquičha, tjappacha tjacznajo.
3 Jaziqui ch'ekti yokquin nii žoñž joraqui altu tawkžtan paljayaquičha, tuž cjican: 'Tsjii chawc jiliriqui tjonaquičha. Jaknužt jicz zuma tjacznačhaja, jalla nižta ančhuca kuznaca zuma tjaczna. Ančhuca kamañanacaqui zuma lijitumapanž cjee' ".
Nuž cjijrchičha Isaías cjita žoñiqui.
4 Jalla nižtapan Juan Bautistaqui ch'ekti yokquin parizizquichičha. Nižaza žoñinaca bautissičha. Nižaza paljaychičha, tuž cjican:
—Kuznacaž campiya, ujnaca pertunta cjisjapa. Nekztan ančhuc bautisasačha.
5 Tama žoñinaca Juanžquin ojkchičha, Judea cjita yokquiztan, nižaza Jerusalén cjita wajtquiztan. Jakzilta žoñit persun ujnacquiztan "ujchizpanča" cjican kuzquiz zint'ičhaja, jalla niiqui bautistatačha Jordán cjita puj kjazquiz.
6 Juanž zquitiqui camello chomquiztan watstatačha. Nižaza Juanqui zkiz tsjaychiztačha. Niiž čhjeriqui tižtatačha: langosto cjita kolta animalanaca, nižaza misq'ui. Jalla nii lujlñitačha.
7 Juanqui ojklaycan žoñinacžquiz paljaychičha, tuž cjican:
—Tsjiiqui wejt wirquin tjončha. Jalla niičha wejtquiztan tsjan juc'anti poderchizqui. Niižquiz atintisjapa anal waquisučha, niiž čhjata jeržcu chjojkzinimi. Inakaztča wejrqui.
8 Kjaztankal bautisučha. Nii tjonñi jilirizti Espíritu Santužtan bautisaquičha.

JESUSAQUI BAUTISTATACHA

9 Nekztanaqui Jesusaqui Nazaret cjita wajtquiztan ojkchičha. Nazaaret watjaqui Galilea cjita provinciquintačha. Jesusaqui Juanžquin ojkchičha, Jordán cjita pujquin. Nekz Juanqui Jesusa bautissičha.
10 Jesusaqui kjazquiztan ulancan arajpacha cjetzi cherchičha, nii orapacha. Yooz Espíritu Santo palomažtakaz chjijwžquiñi cherzičha. Niiž juntuñpacha irantižquichičha.
11 Nekztan arajpachquiztan tsjii jora paljayžquiñi nonzičha, tuž cjican:
—Amča wejt k'ayi Maatimqui. Amiž cjen ancha cuntintutča wejrtqui.

JESUSIZTAN DIABLUZTAN

12 Nekztanaqui Espíritu Santuqui ch'ekti yokquin Jesusa ojklayskatchičha.
13 Jalla nicjuž pusi tunc tjuñi kamchičha Jesusaqui. Nekziqui q'uit animalanaca zakaz želatča. Jaziqui Satanás cjita diabluqui Jesusižquiz tjonzičha; ujquiz tjojtskatz pecatča. Pusi tunc tjuñi ujquiz tjojtskatz yanznatča. Nekztan Yooz anjilanacaqui tjontjonžquiñitačha Jesusa atintizjapa.

JESUSAQUI TJAAJINCHICHA

14 Wiruñaqui Juanqui carsilquiz chawjctatačha. Nekztan Jesusaqui Galilea
cjita yokquin ojkchičha. Nii yokquin Yooz liwriiñi taku paljaychičha, jaknužt
žoñinaca Yooz wajtchiz žoñi cjissaja, nii.
15 Tuž cjican, paljaychičha:
—Tii timpumiž otčha. Anzpacha žoñinacaqui Yooz wajtchiz žoñi cjesačha.
Kuznaca campiya, “ujchizpančha”, cjican. Nekztan tii liwriiñi takuž tjapa
kuztan catoka. Tii takuž criya.

CH'IZ TANÑI ZOÑI KJAWZTA

16 Tsjii pajk kota želatčha, Galilea cjita. Jesusaqui kot ataran ojklaycan pu-
cultan jilazullca cherchičha; Simón, nižaza Andrés cjitatačha. Ninacatačha
ch'iz tanñinacaqui. Nii ora ch'iz tanz kjazquiz tjojtznatčha.
17 Nekztan Jesusaqui ninacžquiz cjichičha, tuž cjican:
—Ančhucqui, wejttan chicaž ojklayñiž cjee. Anziqui ch'iz tanz langzzizza.
Pero wejrqui ančhucaquiz yekja langzquin utznačha, Yooztajapa žoñinaca
kjawzqui, nii.
18 Nekztanaqui nii orapacha ninacaqui ch'iz tanz eccu, Jesusižtan chica
ojklayñi cjissičha.
19 Jesusaqui tsjii koloculla nawjcjapa ojkžcu, tsjii pucultan žoñinaca cher-
chizakazza; Jacobo, nižaza Juan cjitatačha. Ninacž ejpqui Zebedeo cji-
tatačha. Nii pucultan žoñinaca warcuquiz želatčha, ch'iz tanz azquichcan.
20 Jaziqui Jesusaqui ninaca kjawzičha, niižtan chica ojklayñi cjisjapa.
Ninacž ejp warcuquiz želatčha, piyunanacžtan. Pero Jacobžtan Juanžtan ejp
ecchičha, Jesusižtan ojklayzjapa.

ZAJRAŽ TANTA ZOÑI

21 Nekztanaqui jeejz tjuñi Capernaum cjita watja luzzičha Jesusižtan ni-
nacžtan. Nekziqui judío žoñinacž ajcz kjuyquiz luzzičha. Nekztan Jesusaqui
tjaajinchičha.
22 Chawc jiliri irata tjaajnatčha, zuma zizñi. Judiuž lii tjaajiñinacažtakaz
ana nuž tjaajnatčha. Jesusiž tjaajintiquiztan žoñinacaqui ispantichičha:
—¡Ancha cuzala! —cjican.
23 Nii ajcz kjuyquizpacha tsjii zajraž tanta žoñi želatčha. Nii žoñiqui
kjawchičha, tuž cjican:
24 —Jesusa, Nazaret wajtchiz žoñimla. ¿Kjažtiquiztan am wejtnacaquiz
mitizi? Wejrnaca aki tjonchamžlani. Jaziqui am pajučha. Zuma Yooz
Zoñimla. —Nuž cjican, kjawchičha.
25 Nekztan Jesusaqui zajrižquiz ujzičha, tuž cjican:
—¡Ch'uj žela! Tii žoñžquiztan ulna.
26 Nekztan zajraqui nii tanta žoñi chekjinskatžcu, nižaza altu tawkžtan
kjawžcu, ulanchičha.
27 Nižta cheržcu, žoñinacaqui ancha tsucchičha. Ninacpora parlassičha, tuž
cjican:
—¿Čhjulut nižta teejo? Tsjemataž tjaajinla. Walja azziz tawkchizla. Tii
žoñiqui zajramiž mantila. Nižaza zajrami tiiž taku cazla. —Nuž ispantichi
parlassičha.
28 Oralla Jesusiž paataqui mazmaztatačha tjapa nii yokaran.

SIMON PEDRUŽ AJMUZ MAA

29 Nekztanaqui ajcz kjuyquiztan ulanžcu, Jesusaqui Simón, nižaza Andrés,
jalla ninacž kjuyquiz luzzičha, Jacobžtan Juanžtan, nuž.
30 Simónž ajmuz maaqui ajpsquiz ch'ujlñi conchiz laaquichi želatčha.
Tjapa curpu walja kjakatčha. Jaziqui Jesusižquiz mazzičha.

31 Jesusaqui macjatžcu, naaža kjara tanžcu, tsijtskatchičha. Nekztanaqui
naaža kjakñi cona zarakchičha. Nekztan naa žonqui ninaca atintichinčha.

ANCHA ZOÑINACA CHJETINTA

32 Nekztanaqui nii zez tjuñiž kattan Jesusižquiz tjapa laaquichi žoñinacami,
nižaza zajraž tanta žoñinacami zjijctatačha.
33 Nižaza Jesusaž alujta kjuy zanaran tjapa nii wajtchiz žoñinacaqui
ajczičha.
34 Nekztanaqui Jesusaqui tjapaman laa žoñi čhjetinchičha. Žoñinačžquiztan muzpa zajranaca chjatkatchičha. Zajranacaqui Jesusa
pajchičha; pero Jesusaqui ana chiikatchičha.

YOOZ TAKU PARLITA

35 Jakawenz tažuqui ima kjanžcan Jesusaqui žaazičha, iya zumchi zumchi
cjican. Wajtquiztan ulanžcu, ana žoñž žejlz yokquin ojkchičha, Yooz Ejpžtan
parli.
36 Wiruñaqui Simonaqui niiž mazinacžtan Jesusa kjuri ojkchičha.
37 Jesusižquiz zalžcu cjichičha:
—Tjapa žoñinacaqui am pewc pewcža.
38 Nekztan Jesusaqui cjichičha, tuž cjican:
—Nacjuñž ojkla, visin watjanacquin. Nicju zakaz Yooz taku paljayzquiz-
tančha wejrqui. Jalla niijapa tii muntuquiz tjonchinčha.
39 Nekztanaqui Galilea yokaran ojklaychičha, ajcz kjuyanacquin Yooz taku
paljaycan, nižaza zajranaca chjatkatcan.

MOJKCHI JANCHICHIZ ZOÑI

40 Tsjii mojkchi janchichiz žoñi želatčha. Niiqui Jesusižquiz tjonchičha.
Quillžcu, rocchičha, tuž cjican:
—Wejr čhjetinzim pecčhaj niiqui, wejr čhjetinzim atčha amqui.
41 Nekztan Jesusaqui nii žoñi okžcu, niižquiz lanzičha, tuž cjican:
—Wejr am čhjetnasachiya. Jaziqui čhjetintam cjissa.
42 Jalla nuž chiitiquiztanaqui nii orapacha nii žoñiqui žejtchi cjissičha,
mojkchi janchi laa cjitiquiztan.
43-44 Nekztanaqui Jesusaqui nii žoñžquiz iwjt'ichičha, tuž cjican:
—¡Jaziqui tii čhjul am chiichiijay! Anačha ječžquizimi chiichiizqui. Tim-
pluquin oka amqui. Nekztan timplu jiliržquin persuna tjeežca. Nižaza
čhjetintiquiztan Moisés mantitacama paa. Jaknužt Moisesqui ofrenda
uchajo mantičhaja, jalla nuž ofrenda uchaquičha. Jalla nižtiquiztan žoñinaca
am žejtchi zizaquičha. Jazic oka amqui. —Nuž mantichičha Jesusaqui.
45 Nekztan nii žejtchi žoñiqui tjapa kjutñi ojklaychičha, nii žejtta quintu
parlican. Tjapa žoñinačžquin nii quint'ichičha. Jalla nekztanaqui tjapa
žoñinacaqui Jesusižtan zalz pecatčha. Jalla nižtiquiztan Jesusaqui anaž jakzi
wajtquizimi luzi atchičha, žoñiž zizan. Ana žoñž žejlz yokuñ ojklaychičha.
Nižtami tjapa kjuttan žoñinacaqui niižquin tjonñitačha.

2

ZUCH ZOÑI CHJETINTA

1-2 Tsjii kjaž majquiztan Jesusaqui Capernaum wajta quejpchičha, persun
kjuyquiz. Nii zizcuqui, tama žoñinacaqui ajczičha, kjuya chjijpscama. Nižaza
anatačha campo kjuy zanaran. Nekztan ajczi žoñinačžquiz Jesusaqui Yooz
taku tjaajinchičha.
3 Nuž tjaajnan, pakpaltan žoñinaca tjonchičha, tsjii zuch žoñi kuzi.

4 Muzpa žoñi ajcziž cjen, Jesusižquin ana macjati atchičha. Nekztanaqui
tsewctan kjuya pjetžcu, pjetquiztan zuch žoñi kjuylchuc chjijunžquichičha,
niiž tjajz zquitquiziqui.
5 Ninacaqui Jesucristužquin tjapa kuztan tjonchičha. Nii nayžcu, Je-
susaqui zuch žoñžquiz paljaychičha, tuž cjican:
—Jilala. Jaziqui am ujnaca pertuntačha.
6-7 Kjuyquiz julzi yekjap žoñinaca želatčha, judiuž lii tjaajiñi žoñinaca.
Ninacaqui kuzquiz pinsatčha, tuž cjican:
—¿Kjažtiquiztan tiiqui nižta chiijo? Anawalipančha tiiž takuqui. ¿Ject
ujnaca pertunasajo? Yoozpanikazla ujnaca pertunñiqui. —Jalla nuž pin-
sichičha lii tjaajiñi žoñinacaqui.
8 Jesusaqui persun kuzquiz ninacž pinsita zizzičha. Nekztan ninacžquiz
paljaychičha, tuž cjican:
—¿Kjažtiquiztan ančhuca kuz nižta pinsejo?
9 ¿Jakzilta takut pjasila chiiz cjesajo? Tii zuch žoñžquiz chiižinsjo, “Am
ujnacami pertunta”, ¿cjis pjasila cjesaya? už “Tsijtsna. Am tjajz zquiti aptižcu
oka”, ¿nuž chiiz pjasila cjesaj?
10 Tsewctan cuchanžquita Yooz Zoñtčha wejrqui. Tii muntuquiz jiliritčha,
ujnaca pertunzjapami. Jalla nii zizjapa, ančhucqui tiiž chera.
Nekztanaqui zuch žoñžquiz cjichičha:
11 —Amquiz cjiwčha, tsijtsna. Am tjajz zquitinaca aptaza. Oka am kjuya.
—Nuž cjican chiichičha Jesusaqui.
12 Nekztanaqui nii zuch žoñiqui tsijtsičha. Tjajz zquiti aptichičha. Liwj
tjappachaž cheran, ulanchičha. Jalla nižta cheržcu tjapa žoñinacaqui walja
ispantichi quirchičha, tuž cjican:
—Tižta wira ana cheriñčha.
Nekztanaqui Yoozquin honora waytichičha.

LEVI CJITA ZOÑI

13 Nekztanaqui Jesusaqui wajtquiztan ulanžcu, pajk kot ataran wilta
ojklayatčha. Nuž ojklayan, žoñinacaqui niižquin macjatžquichičha. Nekztan
Jesusaqui ninacžquiz tjaajinchičha.
14 Wiruñaqui nawjcjapa ojkchičha. Jiczquiz ojkcan, Leví cjita žoñi cher-
chičha, aduanž kjuyquiz julznan. Levíž ejpqui Alfeo cjitatačha. Jesusaqui
niižquiz paljaychičha, tuž cjican:
—Wejttan chica ojklayñim cjequičha.
Nekztan tsijtscu, Jesusižtan ojkchičha Leviqui.
15 Nižaza Leviž kjuya luli ojkchičha. Nicju Jesusižtan niiž tjaajintanacžtan
nuž lulan, aduanerunacžtan nižaza ujchiz žoñinacžtan nekzizakaz lulatčha.
Muzpa žoñinacaqui Jesusižquin apzitačha.
16 Tsjii kjažt judiuž lii tjaajiñi žoñinaca zakaz želatčha, fariseož parti-
nacami. Jaziqui Jesusižtan anazum žoñinacžtan juntu lulan, naychičha.
Nekztan pewczičha niiž tjaajinta žoñinacžquiz, tuž cjican:
—¿Kjažtiquiztan tii Jesusa aduanerunacžtan nižaza ujchiz žoñinacžtan lu-
jljo?
17 Ninacž chiita nonžcu, Jesusaqui kjaazičha, tuž cjican:
—Zuma žejtchinacaqui anaž kullñi pecasačha. Laa žoñinacaž kullñic
pecčha. Wejrqui “Zumal kamučha” cjiñi žoñinacžquiziqui ana kjawzñi
tjonchinčha. Antiz “ujchizpančha” cjiñi žoñinacžquiz kjawzñi tjonchinčha.

AYUNAS PUNTU

18 Juanž tjaajintanacžtan fariseož parti žoñinacžtan, jalla ninacaqui ayunasñipantačha. Jaziqui žoñinacaqui Jesusižquiz pewczñi tjonchičha, tuž cjican:
—¿Kjažtiquiztan Juanž tjaajintanacžtan nižaza fariseož tjaajintanacžtan ayunasñejo? Amiž tjaajintanacazti ana ayunasñipanla.
19 Nekztan Jesusaqui ninacžquiz tuž cjichičha:
—Zalz pjijstiquiz impittaž cjenaqui, ¿kjažt ayunasasajo? Zalsñi žoñžtan pjijstaž paačha. Zalsñi žoñi želanpacha, anaž ayunasasačha.
20 Tii jarquin nii zalsñi žoñiž kjantaž cjequičha. Nekztanž ayunasasačha.
21 Jesusaqui tii takuzakaz chiichičha:
—Anaž jakziltami zijzi zquitquiziqui ew rimintižtan rimintasačha. Nižta rimintasaž niiqui, zijzi zquiti juc'anti wjajrskatasačha. Ewqui zijziquiztan jaljiznasačha. Nekztan juc'antiž tsjelanznasačha.
22 Nižaza anaž jakziltami zijzi zkiz luusquiz ew vino alznasačha. Nižta alznasaž niiqui, zkiz luus wjajrskatasačha ew vinuqui. Nekztanaqui zkiz luusmi vinumi pizcpacha pertisnasačha. Ew vinuqui ew zkiz luusquizpanž alznasačha. —Nuž cjichičha Jesusaqui.

JEEJZ TJUÑI QUINTU

23 Nekztanaqui tsjii jeejz tjuñi Jesusaqui tiric zkal taypiran okatčha tjaajintanacžtan. Zkal taypiran ojkcan tjaajinta žoñinacaqui tiric oza kjajpchičha.
24 Nii cheržcu, yekjap fariseonacaqui Jesusižquiz paljaychičha, tuž cjican:
—Cherzna. ¿Kjažtiquiztan nižta paajo? Jeejz tjuñquiziqui nižta anapančha paazqui. Učhum lii quintrala, ¿ana jaa?
25 Nekztan Jesusaqui kjaazičha, tuž cjican:
—Ančhucqui Yooz taku liichinčhucčha, ¿ana jaa? Cjijrta Yooz takuqui tuž cjičha: učhum tuquita atchi ejp, Davíd cjitaqui, niiž mazinacžtan čhjeri eecskatchičha. Ana čhjul čhjerchiz cjen,
26 Yooz timpluquiz luzzičha. Nii ora timplu chawc jiliritačha Abiatar cjitaqui. Timpluquin Yooz yujcquiz nonžta t'antanaca želatčha. Jalla nii t'anta aptižcu, lujlchičha David cjitaqui. Nižaza niiž mazinacžquiz tojunchičha. Anapantačha permitta nii t'anta lujlzqui ina žoñžlaqui. Nižta lujlžcuqui lii quintrala niiqui. Timplu jilirinacažtapankaz nii t'anta lulaj cjitaqui.
27 Nekztanaqui Jesusaqui ninacžquiz chiižinchizakazza:
—Zoñž laycu jeejz tjuñiqui uchtatačha. Nii jeejz tjuñquiztanaqui žoñičha juc'ant chekanaqui.
28 Wejrqui tsewctan cuchanžquita Yooz Zoñtčha. Jeejz tjuñquizimi čhjulu paaz cjenami weril mantasačha. —Nuž cjichičha Jesusaqui.

3

KJARA KJOÑCHI ZOÑI

1 Nekztanaqui Jesusaqui wilta tsjii judionacž ajcz kjuyquiz luzzičha. Nekz tsjii kjara kjoñchi žoñi želatčha.
2 Ujchiz jwesjapa quintri žoñinacaqui Jesusa awayt'atčha, jeejz tjuñquiz čhjetnaquiya, už anaž čhjetnasaj.
3 Nekztanaqui Jesusaqui kjara kjoñchi žoñžquiz paljaychičha, tuž cjican:
—Tsijtsna. Tii taypiquin cjisna.
4 Nekztan parti žoñinacžquiz paljaychizakazza, tuž cjican:
—¿Jeejz tjuñquiziqui učhum liiqui kjažt cjeejo? ¿Žoñžquiz zuma paasaya uz žoñžquiz ana zuma paasaja; žoñž wira liwriyasaya uz žoñž wira ticskatasaja? —Nuž pewczičha Jesusaqui.
Ninacazti ch'ujukaz želatčha.

5 Nekztan Jesusaqui niiž muytata žejlñi žoñinacž kjutñi chercherzičha.
Ninačžjapa žawjchičha; nižaza ninačž chojru kuzziz cjen, llaquitatačha.
Nekztan laa žoñžquiz paljaychičha, tuž cjican:
—Am kjara chjinzna.
Nuž kjara chjinžcu, žejtchi quirchičha.
6 Nekztanaqui fariseo žoñinacaqui ulanchičha. Ulanžcu Herodes partinačžtan Jesusiž quintra parlichičha:
—¿Jaknužt Jesusa conas? —cjican.

JESUSAQUI TJAAJINCHICHA

7 Nekztanaqui Jesusaqui niiž tjaajintanačžtan ojklaychičha pajk kot ata.
Muzpa tama žoñinacaqui apzičha.
8 Tjapa kjuttan yokquiztan tjonchičha, Galilea yokquiztan, Judea yokquiztan, Jerusalén wajtquiztan, Idumea yokquiztan, Jordán pujž najwctan yokquiztan, Tiro Sidón wajtanac kjuttan, tjapa tii yokanacquiztan Jesusižquin tjonchičha, niiž ancha wali paatanaca cheri.
9 Nekztanaqui Jesusaqui niiž tjaajintanačžquiz chiižinchičha:
—Wejtta warcuž tjačžina, tii tama žoñinaca ana wejtquiz ts'acjasajo.
10 Muzpa žoñinacaž čhjetintaž cjen, tjapa laa žoñinacaqui Jesusižquin tjonchičha. Niižquiz lanzjapa, ancha ts'acjassičha.
11 Nižaza čhjulorami zajranacaqui nii cherčhaja, niiž yujcquiz quillzičha.
Kjawcan, chiichičha:
—Yooz Matimčha amqui, —cjican.
12 Jalla nekztanaqui Jesusac ninačžquiz walja iwjt'ichičha, tuž cjican:
—Wejtquiztanac anačha ančhucqui chiizqui, “Yooz Maatimčha”, cjican.

TUNCAPAN APOSTOLONACA ILLZTA

13 Nekztanaqui Jesusaqui tsjii curullquin yawchičha. Niiž kuz pecta žoñinaca illžcu ninaca kjawzičha. Nekztan niižquin macjatchičha illzta žoñinacaqui.
14 Tuncapan žoñi utchičha niiztan kamajo, nižaza Yooz taku parlajo.
15 Ninačžquiz poderchiz cjiskatchičha, Yooz aztan laa žoñinaca čhjetnajo, nižaza zajrami chjatkatajo.
16 Nii illzta žoñinacaqui tinacatačha; Simonatačha; niiqui Pedro cjitazakaztačha.
17 Jacobotačha; Zebedeož majchtačha niiqui. Juantačha; Jacobož lajktačha niiqui. Jacobžtan Juanztan altu jorchiz cjen Boanerges cjitazakaztačha.
18 Andrestačha. Felipitačha. Bartolomitačha. Mateotačha. Tomastačha. Yekja Jacobotačha; Alfeož majchtačha niiqui. Tadeotačha. Yekja Simonatačha; tsjii politicutačha niiqui, cananiž partitačha.
19 Judas Iscariotitačha; Jesusiž quintra tarazunchičha niiqui. Jalla nužučha Jesusiž illzta žoñinacaqui.

JESUSIZ QUINTRA CHIICHICHA

Nekztanaqui Jesusaqui kjuyquin ojkchičha niiž illzta tjaajintanačžtan.
20 Nekziqui muzpa žoñinacaqui ajcsizakaztačha. Jesusaqui niiž tjaajintanačžtanaqui ana čhjeri luli atchičha, žoñinacaž muzpa ajcziž cjen.
21 Nekztanac yekjap žoñinacaqui cjichičha:
—Lucuratažniiqui, —cjican.
Jaziqui žoñiž lucurata cjiñiž cjen Jesusiž parintinacaqui tjonchičha Jesusa chjichi.
22 Nižaza Jerusalenquiztan judiuž lii tjaajiñinacaqui tjonchičha, tuž cjican:
—Jesusaqui Beelzebú cjita zajraž tantačha. Nii zajriž jilirž aztan yekja zajranaca chjatkatñičha tiiqui. —Nuž cjichičha.

Beelzebú cjitaqui zajriž jiliritačha.
23 Nekztanaqui nižta chiiñi žoñi kjawžcuqui, Jesusaqui paljaychičha, tuž cjican:
—¿Jaknužt Satanás cjita zajraqui persunpacha chjatkatasajo?
24 Tsjii wajtchiz žoñinacaqui pizcquiz t'aksnasaž niiqui, tsjiimi tsjiimi quintrasasaž niiqui, nii wajtaqui tjatantaž cjequičha.
25 Nižaza tsjii kjuychiz žoñinacaqui pizcquiz t'aksnasaž niiqui, tsjiimi tsjiimi quintrasasaž niiqui, nii kjuychiz žoñinaca wichansnasačha.
26 Satanasaqui persuna t'aksnasaž niiqui, ezasačha. Niiž aziqui miransnasačha. Anaž azziz cjesačha.
27 'Jaziqui anaž jecmi tsjii azziz žoñž kjuyquiziqui luzi atasačha, ima azziz žoñi čhejlcanaqui. Anaž niiž kinakunacami jwesi atasačha. Čhejlžcu, nekztan kinakunaca jwesi luzasačha.
28 Cheka ultimu werara chiyučha, tjapa ujnacami tjapa anazum takunacami pertuntaž cjesačha.
29 Pero jakzilta žoñit Yooz Espirituž quintra chiičhaj niiqui, anaž pertunta cjesačha. Nii žoñiqui wiñaya ujchiz cjequičha.
30 Žoñiž "Zajraž tantamčha amqui," cjiñiž cjen, nuž paljaychičha Jesusaqui.

JESUSIZ MAATAN LAJKNACZTAN

31 Nekztanaqui Jesusiž maatan lajknacžtan tjonchičha. Kjuy zanquiztan tsijtscu, Jesusa kjawskatchičha.
32 Kjuyltan žoñinacaqui Jesuižquiz muytata julzi želatčha. Ninacaqui Jesusižquiz mazzičha:
—Tekz am maa tjonchinčha am lajknacžtan. Am kjawža, —cjican.
33 Nekztanaqui Jesusaqui kjaazičha:
—¿Ject wejt maajo, wejt jilanacajo?
34 Nii muytata julzi žoñinacž kjutñi cheržcu, Jesusaqui cjichičha:
—Tinacačha wejt maaqui, wejt jilanacaqui.
35 Jakziltat Yooz mantitacama ojkčhaja, niičha wejt jilaqui, wejt cullaqui, wejt maaqui.

4

ZKALA ČHJACZ QUINTU

1 Wilta Jesusaqui kot atquiz tjaajinchičha. Nekztanac muzpa žoñinacaqui niižquiz macjatžquichičha. Jalla nekztan Jesusaqui walsiquiz luzzičha kot kjutñi. Žoñinacazti kot atquiz žejlchičha.
2 Nekztan nii walsiquiztan žoñinacžquiz muzpa tjaajinchičha, tuž cjican:
3 —Nonžna ančhucqui. Tsjii žoñiqui zkal čhjaqui tewcchičha. Nekztan zkal semilla wichcan wichcanka čhjacchičha.
4 Nuž čhjacan, parti semillanacaqui jicz latuquiz tjojtsičha. Nekzi weżlanacaqui tjonchičha nii semilla luli.
5 Parti semillanacaqui maz yokaran tjojtsičha. Maz juntuñaqui ljawallatačha yokaqui. Nekztan ratulla jeczičha nii čhjactaqui.
6 Pero sii kjakiqui nii čhjactaqui ujsičha. Ana kozi zep'i atžcu, ratulla kjoñchičha.
7 Parti semillanacaqui ch'ap yokaran tjojtsičha. Nekztan ch'apinacakaz pajkchi, nii čhjactaqui tjatanchičha. Ana pookchičha.
8 Parti semillanacazti zuma yokquiz tjojtsičha. Nekztan cuza jeczičha, pajkchičha, čhjerchičha. Jaziqui nii semillanacaqui quinsatunca sojtatunca, patac čhjerchiz zapa zkal ozquiz, nuž pookchičha.

9 Jalla nekztanaqui Jesusaqui chiižinchičha:
—Jakziltažlaja nonzñi cjuñchiz niiqui, nonžla.

CHJACZ QUINTU INTINTISKATTA

10 Wiruñaqui Jesusa zinalla želan, niiž tuncapan tjaajinta žoñinacžtan nekz
žejlñinacžtan, ninacaqui Jesusa pecunchičha čhjacz quintu.
11 Nekztanaqui Jesusaqui kjaazičha, tuž cjican:
—Ančhucaquiz Yooz tjaajnaquičha ančhuca kuzquiz, niiž mantita kamaña
puntuquiztan zizjapa. Yekjap žoñinacžquizzti quintunacžtankaz nii pun-
tuquiztan chiyučha, ana criichi kuzziz cjen.
12 Jalla nižta chiyučha, chercanpacha ana zizajo, nonzcanpacha ana intin-
tajo, ana kuz campiizkatajo, ujquiztan ana pertunta cjisjapa.
13 Nekztanaqui Jesusaqui tjaajinta žoñinacžquiz pewczičha, tuž cjican:
—¿Anačha tii zkala čhjacz quintu ziz, ančhucjo? ¿Jaknužt parti weriž chiita
quintunaca zizasajo?
14 Ančhucaquiz tjaajnučha. Zkala čhjacz quintuqui jalla tuž cjičha: Jakzil-
tat Yooz taku paljayčhaja, jalla niičha nii zkala čhjacñi žoñiqui.
15 Tsjii semillanacaqui jicz latuquiz tjojtsičha. Čhjulorat tsjii žoñinacaqui
Yooz taku nonžaja, oralla Satanasaqui tjonča, kuzquiztan nonžta taku
kjañzjapa. Jalla nižtačha nii jicz latuquiz yokažtakaz žoñinacaqui.
16 Nižaza tsjii semillanacaqui maz yokaran tjojtsičha. Nii maz yokažtakaz
žoñinacaqui Yooz taku nonžcu, orallaž catokča. Pero tsjii upacamakaz Yooz
tawk jaru kamča.
17 Ana koz zep'ichiz zkalažtakazza ninacaqui. Yooz taku catoktiquiztan
yekjap žoñinacaqui quintrassa, ninaca chjaawjča. Nižaza pruebanacac
tjonča. Nekztan ratulla Yooz taku tjatža, quejpsa.
18 Nižaza tsjii semillanacaqui ch'ap yokaran tjojtsičha. Nii ch'ap
yokažtakaz žoñinacaqui Yooz taku nonža.
19 Nekztanaqui čhjulquinami pinsičha. Wali jiru cjis pecča; čhjultakimiž
pecča. Nekztan kuzqui turwaysa. Nižta kuzziz cjen, Yooz taku tjatanñičha.
Čh'ap yokaran čhjacta semillanaca ch'apiž atipta, anaž pakji atča. Jalla
nižtaž nii ch'ap yokažtakaz žoñinacaqui. Nužquiz nii žoñž kuzquiz Yooz
takuqui anaž pookča.
20 Tsjii semillanacaqui zuma yokquiz tjojtsičha. Nii zuma yokažtakaz
žoñinacaqui Yooz taku nonžcu, tjapa kuztan catokča. Nekztanaqui ninacž
kuzquiz Yooz takuqui cusaž pookča. Nii zum yokquiz čhjactaqui cusaž
čhjerča —quinsatunca, sojtatunca, patac čhjerchiz zapa zkal ozquiz. Jalla
nižta Yooz takuqui pookča zuma žoñinacž kuzquiziqui.

MICHA TJEEZ QUINTU

Jesusaqui tsjiižtan quint'ichičha, tuž cjican:
21 —Micha ana tjeeznasačha cajun kjuyltan nonzjapa, nižaza tjajz zquit
koztan nonzjapa. ¿Jalla nižta cjesajo? Anaž cjesačha. Micha tjeezqui iztacž
juntuñ nonznasačha, zuma kajajo.
22 Čhjulu čhjojžtami ažtapanikaz cjequičha. Nižaza Yooz puntu ana
ziztanacami kjanapacha ziztapanikaz cjequičha.
23 Jakziltažlaj nonzñi cjuñchiz niiqui, nonžla.
24 Jesusaqui cjichizakazza:
—Weriž chiita taku zuma nonžnalla ančhucqui. Jaknužt ančhuc tjaačhaja,
jalla nižtazakaz Yoozqui ančhucaquiz tjaasačha; iya zakaz yapznasačha
Yoozqui.

25 Jakziltažlaj catokñi kuzziz niiqui, juc'anti zuma kuz tjaataž cjequičha,
Yooz taku intintajo. Jakziltažlaj ana catokñi kuzziz niiqui, juc'anti tur-
wayskattaž cjequičha. Jalla nižtiquiztan Yooz takuqui anapan intintiñiž
cjequičha. —Nuž tjaajinchičha Jesusaqui.

ZKAL QUINTU

26 Nižaza Jesusaqui iya tjaajinchičha, tuž cjican:
—Yooz wajtchiz žoñinacaqui jalla tužučha. Tsjii žoñiqui zkala čhjaččha.
27 Nekztan ween tjajčha, majiñ žaaža. Jaknužt zkalaqui ječžaja, pajkčhaja,
nii ana zizza žoñiqui.
28 Zkal yokaqui juyžtokaz pookčha. Primiruqui zkalaqui ječža, nekztan
pjajkjallčha, nekztan ozziz cjissa, nekztan čhjerchizza. Nuž pookčha.
29 Nekztan zkala wejlziž cjen pajk cuchillžtan zkala ajza. Zkala ricujz
timpučha.

MOSTAZA CJITA SEMILLA PUNTU

30 Jesusaqui tsjii quintužtan tjaajinchičha.
—Yooz wajtchiz žoñinaca, ¿jalla nii puntu irata čhjulut cjesajo?
Ančhucaquiz cjiwčha, tii quintu irata cjesačha, mostaz quintu.
31 Tsjii semillaqui mostaza cjitačha. Tjapa semillquiztan juc'ant zkoltal-
lačha.
32 Pero čhjacta mostaz semillaqui walja pakji pajkčha, čhjul zkalquiz-
tanami juc'anti. Pajk itzzizza. Layñi wežlanacami itzquiz julžcu, ziwžquiz
jeejznasačha. —Nuž tjaajinchičha Jesusaqui.
33 Jalla nižta quintunacžtan žoñinacžquiz tjaajinchičha, quintu nonžñi
otchañcama.
34 Quintunacžtankaz tjaajinchičha. Nekztan niiž persun tjaajinta
žoñinacžquiz zapa quintumi intintiskatchičha, parti žoñinacaž ana želan.

JESUSAQUI TJAMIMI KJAZ LJOJKIMI MANTICHA

35 Tsjii nooj tjuñiž kattan, Jesusaqui niiž tjaajinta žoñinacžquiz paljay-
chičha, tuž cjican:
—Tii kotž najwktuñtanž ojklay, —cjican.
36 Nekztan parti žoñinaca eccu, Jesusaqui tsjii walsiquiz ojkchičha niiž
tjaajintanacžtan. Nižaza yekja walsanacaqui ninacžtan chica ojkchičha.
37 Nekztanaqui tsjii wali pjursanti tjami zalchičha. Jaziqui juc'anti tjamiž
cjen walsiquiz ancha kjaz luzzičha. Walsaqui jozipan kjaz chjijpsičha.
38 Jesusaqui walsa kjuyltan tsjii azquiz tjajatčha, wirquin. Tjaajinta
žoñinacaqui Jesusa žiñzičha, tuž cjican:
—¡Tjaajiñi Maestro! ¡Ticzmayala učhumqui! ¿Anam llaquisya?
39 Wajtžcuqui Jesusaqui tjami mantichičha, apaltajo. Kjaz ljojki man-
tichizakazza:
—¡Ch'uj žela! —cjican.
Nekztanac tjamimi nižaza kjaz ljojkinacami apaltichičha.
40 Nekztan Jesusaqui ninacžquiz cjichičha:
—¿Kjažtiquiztan ancha tsucchinčhuctajo? ¿Ana wejtquiz kuzzizčhuckaya?
41 Tjaajinta žoñinacaqui ancha ispantichi cjissičha. Ninacpora parlassičha,
tuž cjican:
—¿Čhjul žoñit teejo? Tiiž takucama tjamimi nižaza kjaz ljojkimi cazla.

5

ZAJRAZ TANTA ZOÑI

1 Nekztanaqui kotž najwctuñtan irantichičha Gadara cjita yokquin.

2-3 Jesusaqui walsiquiztan ulantan, tsjii zajraž tanta žoñiqui campu santuquiztan tjonchičha. Campu santuquin kamñitačha. Nižaza anaž jecmi nii zajraž tanta žoñi čheli atatčha, jir carinžtanami.
4 Kjaž wilta kjojchami kjarami carinžtan čhejlžinzpantačha. Chejlžtiquiztan carinaqui kjoksñipankaztačha; t'una kjolzñipankaztačha. Anaž jecmi nii žoñž azquiziqui alcansatčha, nii atipzjapaqui.
5 Ween majiñ campu santuran cururan ojklayñitačha kjawcan. Maztan persun janchi chjojritsñitačha.
6 Ažquiztan nii žoñiqui Jesusa cheržcu, zajtžquichičha, Jesusiž yujcquiz quillzlaki.
7 Nekztan altu joržtan chiichičha, tuž cjican:
—Jesusa, Arajpach Yooz Maati, ¿kjažtiquiztan am wejtquiz mitisi? Am roct'učha, anaž wejr tjatnalla, anaž wejr sufriskatalla.
8 Tuquiqui Jesusaqui mantichičha, tuž cjican:
—Zajra, tii žoñžquiztan ulna.
Nuž mantitiquiztan zajraqui chiichičha.
9 Nižaza Jesusaqui pewczičha:
—¿Čhjul tjuuchizamta? —cjican.
Nii zajraqui kjaazičha, tuž cjican:
—Tama cjitaž wejt tjuuqui. Tamačha wejrnacqui.
10 Nekztan nii zajranacaqui Jesusižquiz ancha rocchičha, ana najwcuñ ojklayskatajo.
11 Nekziqui tsjii lumquiz tama cuchinacaqui lulatčha.
12 Nižtaqui Jesusižquiz rocchičha, tuž cjican:
—Cuchinacžquin wejrnac cuchnalla. Cuchinacžquizkaz luzkatalla.
13 Nekztanac Jesusac cjichičha:
—Oka nižtaqui.
Ulanžcu zajranacami cuchinacžquiz luzzičha. Tsjii pizc waranka cuchinaca želatčha. Zajranacaž luztan cuchinacaqui ispantichičha. Kot kjutñi jira pariju chjujcuntichičha. Kjazquiz luzcu, ticzičha.
14 Nekztanaqui nii cuchi itzñi žoñinacaqui tsucaña zajtchičha. Wajtquinami jochquinami cwint'ichičha cuchi kjazquiz katta quintu. Nekztan žoñinacaqui ojkchičha, nii paatanaca cherzñi.
15-16 Jesusižquin irantižcu, zajraž tanta žoñi žejtchi cherchičha. Julzi, zquitimi cujtzi, žejtchi, nižta cherchičha. Jalla nuž cheržcu nii žoñinacaqui ancha tsucchičha. Ispantichičha. Nekztan nii cherzñi žoñinacaqui yekja žoñinacžquiz mazzičha. Jaknužt nii zajraž tanta žoñi watčhaja, jaknužt nii cuchinacami watčhaja, nii mazmazzičha.
17 Nekztanaqui žoñinacaqui Jesusižquiz rocatčha:
—Tii yokquiztan okalla amqui, —cjican.
18 Nekztan Jesusa walsiquiz luznan nii žejtchi žoñiqui Jesusižquiz rocatčha:
—Amtanpan tira žejlz pecučha, —cjican.
19 Jesusaqui ana munchičha, tuž cjican:
—Am kjuya oka amqui, am jamillanacžquin. Ninacžquiz mazca, “Wejr okzičha Yoozqui. Yooz čhjetintitčha wejrqui”, cjican.
20 Nekztanaqui Tunca Wajtanaca cjita yokaran ojklaychičha nii žejtchi žoñiqui. Nicjuñ jaknuž Jesusaqui nii čhjetinchižlaja, jalla nii mazmazquichičha. Jalla nekztanaqui nii maztiquiztan tjapa žoñinacaqui tsucchičha.

JESUCRISTUCHA LAA ŽOÑI CHJETINÑIQUI

21 Nekztanaqui Jesusaqui kot najwctuñtan quejpžquichičha walsiquiz. Kot
ataran želan, nekziqui muzpa tama žoñinacaqui niiž muytata ajczičha.
22 Jalla nekztan tsjii Jairo cjita žoñiqui tjonchičha. Judionacž ajcz kjuy
jiliritačha niiqui. Jesusa cheržcu niiž yujcquiz ezlaki quillzičha.
23 Nekztan Jesusižquiz ancha rocchičha, tuž cjican:
—Ticzmayaž wejt kolta uzqui. Tjonžcalla amqui. Wejt uzaquiz am persun
kjaržtan lanžinalla, wejt uz žetajo, ana ticznajo.
24 Nekztanac Jesusaqui niižtan chica nii žoñž kjuya ojkchičha. Okan tama
žoñinacaqui Jesusiž wirquiz apzičha, ts'acjascan tejwc tejwcwarascan.
25 Žoñinacž taypiquiz tsjaa laa žon želatčha. Tuncapan wata ljoc okiñtačha.
26 Tsjii kjaž kullñi žoñinacžquin ojkchinčha. Juc'anti sufriskatchičha ni-
nacaqui. Nužquiz inapankaz tjappacha naaža cusasa castassinčha. Naa
žonqui juc'anti laa cjisnatčha; ana wira žeti atatčha.
27-28 Jesusiž paata quintunaca nonchinčha. Nekztan Jesusiž wirquiztan
macjatchinčha. Tama žoñinacž taypiquiz želan, tuž cjican pinsichinčha:
—Niiž zquitikaj lanznučhaj niiqui, žetaka.
Nekztan niiž zquiti lanzinčha.
29 Lanžcu nii orapacha tsijtsičha naaža ljoc ojkñiqui. Žejtchinčha. Persun
janchiquiz naychinčha, nii laaquiztan žejtchi.
30 Jesusaqui persun kuzquiz naychičha, niiž aztan naa žon čhjetinchičha,
nii. Nayžcu wir kjutñi cherzičha. Nekztan pewczičha, tuž cjican:
—¿Ject wejt zquiti lanzejo?
31 Nekztanac niiž tjaajinta žoñinacaqui cjichičha:
—Cherzna. Tama žoñinaca ancha amquiz ts'acjassa. ¿Kjažtiquiztan am nuž
pewczjo, “Ject wejr lanzejo?” cjicanajo.
32 Nekztan Jesusac žoñinacž kjutñi chercherzičha, jectčhalaj nii lanzi, nii
pajzjapa.
33 Nekztan naa žonqui persun curpu žejtchi nayžcuqui, ekekscan cjar-
catcan macjatchinčha, Jesusiž yujcquiz quillzinčha. Nekztan naaqui tjapa
werara mazzinčha.
34 Nekztan Jesusaqui cjichičha:
—Cullacalla. Tjapa kuztan criichiž cjen, čhjetinta cjissamčha. Jaziqui
žejtchipanim cjequičha. Cuntintum okaquičha.
35 Nekztanaqui Jesusiž naa žonaquiz chiyan, tsjii žoñinacaqui tjonchičha;
Jairo cjita judio jilirž kjuyquiztan tjonchičha. Nii jiliržquiz cjichičha:
—Am uzqui ticzinčha. Anam iya tii maestružquiz molistis waquizičha.
36 Jesusazti nii žoñinacž chiita taku ana catokchičha. Nekztan nii jiliržquiz
cjichičha:
—Ana am niic kuz turwayskata. Yoozquin tjapa kuztanpan cjeella.
37 Nekztan Jesusaqui Pedružtan Santiagužtan Juanžtan (Santiaguž lajk)
ninacakaz apskatchičha. Partinaca ana apskatchičha Jesusaqui.
38 Nekztan judío jilirž kjuyquin irantižquichičha. Nekzi žoñinacaqui ancha
kjawcanž kaatkalčha. Nižta cherchičha Jesusaqui. Ancha arnatčha nii kaañi
žoñinacaqui.
39 Kjuyquin luzcu, Jesusaqui cjichičha:
—¿Kjažtiquiztan ancha aranjo, nižaza kaajo? Taa uzqui anačha ticzin,
tjajčha.
40 Nekztan nii žejlñi žoñinacaqui tjassičha, nii nonžcu. Jesusazti zancuñ
nii žoñinaca ulanskatchičha. Nekztanaqui Jesusaqui maa ejpžtan niiž mazi-
nacžtan luzzičha, jakziquin naa uz želatčhaja, nicju.
41 Nekztan Jesusaqui naa uza kjara tanzičha. Nižaza altu tawkžtan chi-
ichičha:

—Talita cumi, —cjican.
Nii takuqui cjičha, “Usalli, žaazna”.
42 Nekztanac nii orapacha naa uzqui žaaziñčha. Ojklaychiñčha. Tuncapan
watchiztačha naa uzqui. Nekztanaqui nii žoñinacaqui kuz kata tsucchičha.
Ancha ispantichičha.
43 Nekztan Jesusaqui zuma iwjt'ichičha, tuž cjican:
—Ana jecžquizimi tii čhjetinta quintu chii chiyaquičha.
Nuž mantižcu, ninacžquiz mantichizakazza, naa uzaquiz čhjeri tjaajo, nii.

6

NAZARET CJITA WAJTQUIN OJKCHICHA

1 Nekztanaqui Jesusaqui najwctan persun wajtquin ojkchičha niiž tjaajin-
tanacžtan.
2 Jeejz tjuñquiziqui judionacž ajcs kjuyquiz tjaajinchičha. Nii nonžcuqui
žoñinacaqui ispantichičha, tuž cjican:
—¿Jakziquin zizzit tii žoñi tii tjaajinznacaya? ¿Jaknuž zizzit tii tjaajinz-
nacaya? ¿Jaknuž paachit tii milajrunacaya? ¿Jaknužupan teejo?
3 Tiiqui carpintirukazla, María majchčha tiic, ¿ana jaa? Tiiž lajknacaqui Ja-
cobo, José, Judas, Simón cjitačha. Ninacžtan tiiž cullaquinacžtan tii wajtquiz
učhumnacžtan kamčha. —Nuž cjichičha.
Nekztanaqui nii wajtchiz žoñinacaqui Jesusiž quintra muzpa žawjzičha.
4 Nekztan Jesusac chiichičha:
—Tjapa žoñinacaqui Yooziž uchta profetžquiz rispitla. Pero persun wajtchiz
žoñinacami persun parintinacami persun familianacami profetžquiz anaž
rispitz pecñičha.
5 Nekziqui nii wajtquiz tsjii kjažultan žoñi čhjetinchičha, kjaržtan lanžcu.
Ana iya milajru paayi atchičha.
6 Ana criiñiž cjen Jesusaqui cjichičha:
—¿Kjažtiquiztan tii žoñinacaqui ana criijo? ¿Kjažt cjisnaquejo?
Nekztanaqui nii wajtquiztan ulanžcu, visinunacž wajtquiztan wajta tjaa-
jinñi ojklaychičha Jesusaqui.

TJAAJINTA ZOÑINACA CUCHANTA

7 Jesusaqui niiž tuncapan tjaajinta žoñinaca kjawžcu, pucultan pucultan
cuchanchičha:
—Ančhucqui Yooz aztan zajranaca chjatkataquičha, —cjican.
8 Jalla nekztanac mantichičha, tuž cjican:
—Ančhucqui anaž čhjulumi chjichaquičha jiczjapaqui, anaža žak quelzmi
anaza čhjerimi anaza paazmi. Tsjii atskaz chjichaquičha.
9 Čhjata čhjatžcučha okaquičha. Nižaza tsjii zquitillchizkaz okaquičha,
ana pizc zquitchiz.
10 Ančhucqui jakziquinž alujasačhaja, nekziž kamaquičha, čhjulorat nii
wajtquiztan ulnačhaja, niicama.
11 Jakzilta watjat ančhuc ana cherz pecčhaja, nižaza ančhuca takumi ana
nonz pecčhaja, jalla nii wajtquiztan ulnaquičha. Nekztan nii yok pulpu
ančhuca kjojchquiztan tsajt tsajtsnaquičha, ninacž uj tjeezjapa. Ultim wer-
aral cjiwčha, juyzu tjuñquiziqui Sodomo nižaza Gomorra cjita watjanacchiz
žoñinacaqui castictaž cjequičha. Pero nii ana ančhuc pecñi žoñinacazti juc'anti
castictaž cjequičha. —Nuž cjichičha Jesusaqui.
12 Jalla nekztanaqui niiž tuncapan tjaajinta žoñinacaqui Yooz taku paljayi
ulanchičha, tuž cjican:
—Ančhucqui tjappacha kuz campiya. Ančhuca uj paaznacaqui eca.

13 Nekztanaqui zmali zajranaca chjatkatchičha. Nižaza asiitižtan achquiz
tjawkžcu, muzpa laanaca čhjetinchičha.

JUAN BAUTISTA CONTA

14 Tjapa kjutñi nii yokaran žoñinacaqui Jesusiž ancha wali paata mila-
jrunaca zizzičha. Herodes cjita nacionž chajwc jilirimi zizzizakaztača. Nii
Jesusiž paata milajrunacž puntu nonžcuqui, Herodesaqui cjichičha:
—Juan Bautistala tiiqui. Ticziquiztan jacatatchižlani. Jalla nižtiquiztan
walja milajrunaca paazjapa poderchizlani.
15 Yekjap žoñinacaqui cjichičha:
—Elías cjita profetila tiiqui.
Yekjapaqui cjichičha:
—Tuquitan Yooz taku parliñi profetažtakazla tiiqui.
16 Jesusiž quintu nonžcu Herodes cjita nacionž chawc jiliriqui cjichičha:
—Juan Bautistala tiiqui. Wejrqui tiiž acha pootkatchinčha. Anziqui
jacatatchila tiiqui. —Nuž cjichičha Herodesaqui.
17 Tuquiqui tužu watchičha. Herodiy cjita žonqui Felipiž tjuntača. Fe-
lipitača Herodes jilaqui. Nekztan Herodesaqui Felipiž tjunatan zalsičha.
Nekztan Herodiy cjita tjunqui Herodižquiz paljaychičha:
—Nii Juan tankata. Carsilquiz chawjczna. —Nuž cjichinčha naaqui.
18 Tuquitan Juanqui Herodes cjita jiliržquiz chiižinchičha, tuž cjican:
—Am persun jilž tjunatan zalsamčha amqui. Nuž ana waquisičha. Jaziqui
liy quintram kamčha amqui.
19 Nekztanaqui naa Herodiiqui Juanž quintra ancha žawjchinčha.
Conkatzpan pecatčha. Pero ana atchinčha.
20 Juanqui zuma kuzziztačha, ana ujchiz žoñi. Nekztan Herodesaqui
Juanžquiz eksičha. Nekztan Herodiyqui ana conkati atchinčha. Herode-
saqui Juanž taku nonžcu, walja paysnakchičha. Jalla nuž cjenami Juanž taku
juztazñipankaztačha.
21 Wiruñaqui niiž cumpliaños pjijztiquiz Herodesaqui cusa čhjerinaca luli
kjawzičha. Wajt jilirinaca, sultatž jilirinaca, Galiliquiztan ricach žoñinaca,
ninaca kjawzičha. Nii tjuñquiz naa Herodiyqui ancha kuz tjutzinčha, Juan
conkatzjapaqui.
22 Nii nooj jakziquin čhjeri lujlčhaja, nicju Herodiyž turqui tsati luzzinčha.
Nekztanaqui naa turaž ancha tsajtchinčha. Nii cheržcu, juztazzičha
Herodiztan niiž invitta žoñinacžtanaqui. Nekztan nii Herodes jiliriqui naa
turaquiz paljaychičha, tuž cjican:
—Čhjulum pecčhaj niiqui, wejtquiztan mayaquičha. Amquiz tjaačha.
23 Jaziqui Herodesac turaquiz juramentužtan chiichičha, tuž cjican:
—Čhjulu pecanami amiž maytacama chicat wejt nacionami amquiz
tjaasača.
24 Nekztan ulanžcu naa turqui maa pewczinčha:
—¿Čhjulut wejr mayas, mama? —cjican. Maaqui kjaazinčha:
—Juan Buatistiž acha maya.
25 Nekztan apura jiliržquiz luzquichinčha naa turqui. Maychinčha maaž
mantitacama, tuž cjican:
—Anzpacha tsjii chuwquiz Juan Bautistiž achal pecučha.
26 Nekztanaqui nii jiliriqui ancha llactazzičha. Juramentužtan chiichiž
cjen, nižaza niiž mazinacaž nonziž cjen, ana kjaž cjiyi atchičha.
27 Nekztan sultatu cuchanchičha Juanž acha zjijcajo.
28 Carsila ojkchičha mantita sultatuqui. Nekztanaqui Juanž acha pootžcu
chuwquiz zjijcchičha. Naa turaquiz acha tjaatatača. Nekztan naaqui
maaquin acha tjaažquichinčha.

29 Jalla nekztanaqui Juanž acha poota nonžcuqui, Juanž tjaajintanacaqui niiž curpu mayi tjonchičha, chjitzjapa, yokquiz tjatzjapa.

LUJLZ ČHJERI TJAATA

30 Wiruñaqui Jesusiž cuchanta žoñinacaqui quejpžquichičha. Jesusižquiz cwint'ichičha tjapa ojklaytanacami tjapa tjaajintanacami. Nekztan Jesusaqui ninačžquiz paljaychičha, tuž cjican:

31 —Jakziquint ana žoñinaca žejlčhaja, nicju tjappachaž ojklalla. Nicju jeejžcaquičha. Ancha žoñinacaž tjontjonžtiquiztan wira ana čhjerimi lujlzucatačha.

32 Nekztanaqui Jesusižtan niiž tjaajinta žoñinačztan, jalla ninacakaz ojkchičha; ana žejlz yokquin walsiquiz ojkchičha.

33 Pero eclichi žoñinacaqui ninaca ojkñi cherchičha. Žoñinacaqui ninaca pajžcu tjapa wajtquiztan kjojchuñ zajtchičha. Jaziqui nii žoñinacaqui Jesusiž tuqui irantichičha.

34 Jesusaqui nii yokquin irjatžcuqui walsiquiztan ulanchičha. Nekztan tama žoñinaca cherzičha. Nii žoñinaca okzičha. Ana awatirchiz uuzanacažtakaz nii žoñinaca želatčha. Nekztanac Jesusac walja tjaajinchičha.

35 Ima tjuñ katalla Jesusiž tjaajintanacaqui tjonchičha, tuž cjican:

—Ana žejlz yokquizla učhumqui. Tjuñiqui wajillaž kataquičha.

36 Jaziqui tii žoñinacaqui joch kjutñimi wajt kjutñimi cuchnalla, nicju čhjerimi kjayžcajo. Ninačzta čhjeri ana žejlčha.

37 Jesusaqui kjaazičha:

—Ančhuččha tinačžquiz čhjeri tjaa.

Ninacaqui cjichičha:

—¿Tinačžquiz čhjeri tjaazjapa, paa patac paaztan t'anta kjayi okas?

38 Nekztan Jesusac kjaazičha:

—¿Kjaž t'antat ančhucalta žejljo? Cheržca ančhucqui.

Nekztan cheržcu quejpžquichičha ninacaqui. Nekztan chiichičha, tuž cjican:

—Pjijska t'anta pizc ch'iz žejlčha.

39 Jalla nekztanaqui Jesusaqui ninačžquiz cjichičha:

—Jaziqui pastu yokaran t'aka t'aka tii žoñinaca tjulžna,

40 patacquiztan pataca, pjijska tuncquiztan pjijska tunca.

Nekztan nužupan julzičha žoñinacaqui.

41 Nekztanaqui Jesusaqui nii pjijska t'anta pizc ch'iz niiž kjarquiz tanzcuqui, tsewcchuc cherzičha. Nekztan Yooz Ejpžquin gracias cjican chiichičha. Nekztan t'anta kjolzičha. T'una t'una kjolžcu, tjaajintanačžquiz tojzičha, parti žoñinačžquiz onajo. Nižaza nii pizc ch'iz tojzizakazza žoñinaca lulajo.

42 Nekztan tjapa žoñinacaqui chjeki cjissičha.

43 Nekztanaqui žejtchi t'anti t'unanacami ch'iz t'unanacami tuncapan canasta chjijpi ricujchičha.

44 Nii t'anta lujlñi luctak žoñinacaqui pjijska warankatačha.

JESUSAQUI KJAZ JUNTUÑ OJKCHICHA

45 Nekztanaqui Jesusaqui niiž tjaajintanaca walsiquiz luzkatchičha, nii kota kakajo, Betsaida cjita wajtquin kotž najwcchaktan. Ninačž ojktan Jesusaqui parti žoñinačžquiz cjichičha:

—Ančhuca kjuyaž okaquičha.

46 Žoñinaca cuchanžcuqui Jesusaqui cur kjutñi yawchičha, Yooz Ejpžtan parlisjapa.

47 Nii oraqui zumchitačha. Curquin Jesusaqui zinallatačha. Pajk kotquiziqui nii tjaajinta žoñinaca walsiquiz kjaz kot taypiquintačha.
48 Jesusaqui curquiztan walsa cherchičha. Tjamiqui pjursantitačha. Nii tjaajinta žoñinacaqui tjapa aztan langznatčha, najwcchaktan walsa tjakzjapa. Ima kjantatiž cjen ninačžquin ojkchičha Jesusaqui. Kjaz juntuñ ojkchičha, tsjii latu watzjapa.
49 Nii tjaajintanacazti Jesusa kjaz juntuñ ojkñi cherchičha. Nekztanac kjawchičha:
—Cuntinaž caa, almaž caa, —cjican.
50 Ancha tsucchičha. Nekztanaqui Jesusaqui paljaychičha, tuž cjican:
—Anačha tsuca ančhucqui. Wejrtčha. Tjup kuzziz cjee.
51 Nekztanaqui walsiquiz luzzičha Jesusaqui. Nii oraqui tjamiqui zekzičha. Jalla nekztanaqui tjaajintanacaqui ispantichičha. Inakaz cjissičha.
52 Ninacatačha ana nii t'anta milajru intintazñinacaqui. Imazi ninačž kuznacatačha zizñi.

JESUSAQUI LAA ZOÑINACA ČHJETINCHICHA

53 Nekztanaqui pajk kota kajkžcuqui Genesaret cjita yokquiz irantichičha. Nekztan walsa kjaz kot atquiz mokžcu ecchičha.
54 Walsiquiztan ulnan žoñinacaqui Jesusa pajchičha.
55 Jalla nekztanac nii žoñinacaqui tjapa kjutñi ojkchičha, laanaca zjijczjapa. Jakziquint Jesusa želatčhaja, nicju laa žoñinaca zjijcchičha zquitquiz callžcu.
56 Jochiran kolta watjaran pajk watjaran ojklayatčha Jesusaqui. Jakziquint ojklayatčhaja, nekzi laa žoñinaca zjijcñipankaztačha. Nižaza žoñinacaqui Jesusa rocchičha, laa žoñinaca Jesusiž zquiti lanznajo. Jesusiž zquiti lanzñinacaqui žejtchičha.

7

¿čHJULUT UJ CJES ZOÑžQUIZIQUI?

1 Nekztanaqui fariseo žoñinacaqui Jesusižquiz macjatchičha, tsjii kjažt judiuž lii tjaajiñinačztan Jerusalenquiztan tjonchi. Jakziquin Jesusa želatčhaja, jalla nicju ajcsičha.
2 Nižaza nekzi Jesusiž tjaajinta žoñinacaqui čhjeri lulatčha, kjara awjz costumbre ana paažcu. Nuž ana kjara awjžcu lulan, cherchičha parti žoñinacaqui. Nekztan quintra chiichičha.
3 Nii fariseo žoñinacaqui ana kjara awjžcu, wira ana lujlñitačha. Parti judio žoñinacaqui nižtazakaztačha. Jaziqui tuquita žoñinačž costumbre nužupan chjojñitačha.
4 Nižaza čhjeri kjayžcu ana kjara awjz costumbre paažcu, ana wira lujlñipantačha. Nužupan ancha costumbre cumpliñinacatačha. Wazunacami mazcanacami jir mazcanacami catrinacami nižtanaca ajunñipankaztačha.
5 Nuž cjen nii fariseo žoñinacaqui judiuž lii tjaajiñinačztan Jesusižquiz pewczičha, tuž cjican:
—¿Kjažtiquiztan am tjaajintanacaqui tuquita costumbre ana cumplejo? Ana kjara ajwžcu lujl-la.
6 Jesusaqui ninačžquiz kjaazičha, tuž cjican:
—Anazum kuzziz žoñinaččhuččha ančhucqui. Ultim werara ančhuca puntuquiztan chiichičha tuquita Isaías cjita žoñiqui. Tuž cjican cjijrtkalčha:
"Tii žoñinacaqui tawkžtankaz Yooz rispitčha; juntuñkazza. Ultimu kuzquiz ana Yooz rispitčha.

7 Inapankaz Yooz sirwičha tii žoñinacaqui. Tinacaqui žoñž taku tjaajiñičha,
‘Tiičha Yooz takuqui’, cjican”.
—Nuž cjijrtkalčha Isaías cjita žoñiqui.
8 Jesusaqui cjichizakazza:
—Nižtapan ančhucqui Yooziž mantita ana cumpliñčhuččha. Zoñž cuz-
turumpi cumpliñčhucpankazza. Mazcanacami wazunacami ajunz nižta
costumbrenaca cumpliñčhucpankazza.
9 Ančhucqui Yooziž mantita tjatančha. Ančhuca costumbrekaz tucquin
utčha.
10 Tuquita Moisés cjita žoñiqui chiižinchičha:
“Am maa ejp rispita. Nižaza jakziltami niiž maa ejpž quintra ch-
jaawjkatačhaja, jalla niiqui, contaj cjila”. Nuž mantichičha Moisesaqui.
11 Ančhuczti tuž cjiñčhuččha: “Jakzilta žoñit niiž maa ejpžquiz chiyasačha,
tuž cjican, ‘Wejrqui amquiz anal yanapi atasačha. Tjapa wejt cusasanaca,
Yoozquiz tjaatačha’.
12 Nuž chiyačhaj niiqui, maa ejp yanapz anaž waquisičha”. Nuž
cjiñčhuččha ančhucqui.
13 Nižtiquiztan ančhuca costumbre ana tjatzñiž cjen, Yooz mantitaqui
tjatža. Jalla nižta paayiñčhucpankazza ančhucqui. —Nuž chiižinchičha
Jesusaqui.
14 Nekztanaqui Jesusaqui wilta žoñinaca kjawzičha, tuž cjican:
—Ančhucqui, tjappacha nonžna. Wejt taku intintazñi cjee.
15 Anaž zawnctan kjuylchuc luzñiqui uj cjesačha žoñžquiziqui. Zoñž
kuzquiztan ulanñi niiž uj cjesačha žoñžquiziqui.
16 Jakziltažlaj nonzñi cjuñchiz niiqui, nonžla.
17 Nekztanac Jesusac žoñinaca eccu kjuya ojkchičha. Kjuya luzcu niiž
tjaajintanacaqui Jesusižquiz nii ana intintazta takunaca pewczičha.
18 Jalla nekztan Jesusaqui kjaazičha, tuž cjican:
—¿Ančhucqui nižtazakaz anaž naazya? ¿Anapanž intintiya? Tužučha
niiqui. Anačha zawnctan kjuylchuc luzñiqui uj cjesačha žoñžquiziqui.
19 Nii lujltaqui kuzquiz ana luzasačha; pjuchquizpanž luzza. Nekz-
tan pjuchquiztan wir kjutñi ulančha zawnccchuc. Jalla nižtiquiztan čhjul
čhjeripankaz lulasačha žoñinacaqui.
20 Nekztan cjichizakazza:
—Kuzquiztan ulanñi niiž uj cjesačha žoñžquiziqui.
21 Zoñž kuzquiztan tižta ana walinaca ulančha: anawali pinsiz, adulteri-
uquiz ojklayz, yekja maatakžtan žejlz, žoñi conz,
22 tjañi cjis, wali jiru cjis pecz, uj paaz, incallz, anawali kamañchiz cjis,
čhjultaki zmaz, anazum takunaca joojooz, mita cjis, anazum kuzziz cjis.
23 Nižtanaca kuzquiztan ulančha. Jalla nižtanaca uj cjesačha
žoñžquiziqui.

JESUSIZQUIN KUZZIZ MAATAKA

24 Nekztanaqui Jesusaqui tsijtsičha. Jakziquin Tiro Sidón cjita watjanaca
žejlčhaja, nijcchuc ojkchičha. Nicju tsjii kjuyquiz alujassičha. Ana žoñiž
pajta kamz pecatčha. Pero ana pajta kamzqui anapantaž atchuca.
25 Jesusiž tjonta zizcu nii orapacha tsjaa žonqui Jesusiž yujcquiz quillzlaki
macjatžquichinčha. Naaža uzqui zajraž tantatačha.
26 Sirofenicia cjita yokchiz žontačha naaqui. Grecia cjita taku chiyiñtačha.
Jaziqui naa žonqui Jesusa rocchinčha:
—Wejt uzaquiztan zajra chjatkatžinalla, —cjican.
27 Nekztan Jesusaqui kjaazičha:

—Primiru maatinaca čhjeri chjeki lujlsa. Maatinacž čhjeriqui kjañžcu pawcžquin tjojtanz anaž waquizičha.
28 Naaqui kjaazinčha, tuž cjican:
—Nužupanzačha. Weraram chiičha. Pero pacunacami mis koztan ocjalž tajwkta čhjerinaca lujlčha.
29 Nekztanac Jesusac chiichičha:
—Amiž zuma chiitiquiztan zajraqui ulanskatchinčha am uzaquiztanaqui. Jaziqui am kjuya quepa.
30 Nekztanaqui kjuya quejpchinčha naa žonqui. Nii kjuyquin naaža uz ajpsquiz želanami, zajraqui chekapanž ulantkalčha.

OÑ ZOÑi CHJETINTA

31 Nekztan Jesusaqui Tiro cjita yokquiztan quejpžquichičha. Sidón cjita watja, Decápolis cjita yoka watžcu Galilea cjita kot ataran ojklaychičha.
32 Nicju tsjii oñ žoñi Jesusižquiz zjijctatačha. Cjacja chiiñizakaztačha. Nekztan žoñinacaqui Jesusižquiz rocatčha:
—Am kjaržtan tii žoñi lanžinalla, —cjican.
33 Nekztanaqui Jesusaqui nii žoñi chjitchičha tsjii latu. Nekztan nii oñ žoñž cjuñquiz loc'anžtan čhjapzičha. Nekztan llawsiztan tjujtžcu nii žoñž las lanzičha.
34 Nižaza Jesusaqui tsewcchuc cheržcu:
—Aayj, —cjican llactazzičha.
Nekztan chiichičha,
—Efata, —cjican.
Nii tsjemat taku cjičha, “Cjetzi cjee”, nii.
35 Nekztanac nii žoñž cjuñinacaqui cjetzi cjissičha. Niiž lasqui žejtchizakazza. Cusa chiiñi cjissičha.
36 Nekztanaqui Jesusaqui mantichičha, tuž cjican:
—Tii anam ječžquizimi maznaquičha.
Nekztanaqui žoñinacaqui nii taku ana cassičha. Nekztan Jesusaqui juc'anti ana chiychiyajo mantichičha. Nekztan nii žoñinacazti juc'anti mazmazzičha tjapa kjutñi.
37 Jaziqui walja ispantichičha nonzñi žoñinacaqui, tuž cjican:
—Tjapa niiž paatanacaqui ancha zumačha. oñ žoñimi nonskatñičha. Up žoñimi chiikatñičha. Ancha cusačha.

8

JESUSAQUI CHJERI TJAACHICHA

1 Tsjii nooj muzpa žoñinacaqui wilta ajcsičha. Čhjeri miranzcama žejlchíčha. Nekztan Jesusaqui niiž tjaajintanaca kjawžcu, ninacžquiz paljaychičha, tuž cjican:
2 —Čhjep maj tii žoñinacaqui wejttan kamchičha. Jaziqui tinacaqui ana čhjerchizza. Tinacžquiz okžnučha.
3 Ana čhjeri tjaažcu kjuya cuchnasaž niiqui, jiczquiz čhjerž kjara tismayasačha. Yekjap žoñinacaqui ažquiztan tjonchičha.
4 Jesusiž tjaajintanacaqui kjaazičha:
—Wazquizza učhumqui; anaž čhjulumi žejlčha tekziqui. ¿Čhjul čhjeri tii žoñinacžquiz tjaasajo, wejrnacjo?
5 Nekztan Jesusaqui ninacžquiz cjichičha:
—¿Kjaž t'antat ančhucalta žejlya?
Tjaajintanacaqui kjaazičha:
—Pakallaku.

6 Jaziqui Jesusaqui nii žoñinacžquiz chiichičha:
—Ančhucqui, yokquiz julzna.
Nekztanaqui t'anta tanžcu Yooz Ejpžquin gracias cjican chiichičha. Nekztan t'anta kjolkjolžcu, niiž tjaajintanacžquiz tjaachičha, žoñinacžquiz tojznajo. Nekztan partir paychičha tjaajinta žoñinacaqui.
7 Nii tjaajintanacaqui tsjii kjaž chi'iznacchiztačha. Nii tanžcu Jesusaqui wilta Yooz Ejpžquin gracias cjican chiichičha. Nekztan tjaajintanacžquiz chiichičha:
—Tii žoñinacžquiz tii ch'iznaca tojzna, ančhucqui.
8 Nii žoñinacaqui lujlchičha, chjekañcama. Nekztan žejtchi čhjerinaca tjappacha juntižcu, pakallaku canasta chjijpsičha.
9 Nii lujlñi žoñinacaqui tsjii pusi warankatačha. Nekztan Jesusaqui žoñinaca cuchanchičha, kjuya okajo.
10 Jesusaqui tjaajintanacztan walsiquiz luzcu, Dalmanuta cjita yokquin ojkchičha.

JESUSIZ QUINTRA ZOÑINACA

11 Fariseo žoñinacaqui tjonžcu, Jesusižquiz ch'ayi kallantichičha, tuž cjican:
—Amqui Yooztamčhalaj niiqui, milajru tekz paalla nižtaqui.
12 Nekztan Jesusaqui walja llactazcan ujrsičha. Nekztan chiichičha, tuž cjican:
—¿Kjažtiquiztan milajrukaz pecjo? ¿Tii žoñinacajo? Weraral cjiwčha, milajru ana paasačha.
13 Nii žoñinaca eccu, walsiquiz luzcu, ojkchičha, wilta kot nawjktuñtan kajkzjapa.
14 Jesusiž tjaajintanacaqui t'anta chjitz tjatsičha. Tsjii t'antakaz želatčha walsiquiz.
15 Nekztan Jesusaqui ninacžquiz chiižinchičha:
—Cwitazaquičha fariseož liwaturžquiztan nižaza Herodiž liwaturžquiztan.
16 Nekztan nii tjaajinta žoñinacaqui Jesusiž chiižintiquiztan palt'ichičha, tuž cjican:
—Učhumqui ana t'anta zjijctala. ¿Kjaž cjeequejo?
17 Nekztan ninacaž nuž parlan, Jesusaqui pewczičha:
—¿Kjažtiquiztan t'antiquiztan parli ančhucjo? ¿Anapanž intintiy? ¿Kjažtat ančhucjo? ¿Ančhuca kuzqui ana naazñipan, kjažtatajo?
18 ¿Ančhuca čhjujquiqui anaj cherchiya? ¿Ančhuca cjuñimi anaj nonziya? ¿Tii anapanž cjuñkaya?
19 Wejrqui pjijska t'antižtan pjijska warank luctak žoñinaca lulunchinčha. ¿Nekztan kjaž canastat nii žejtchi t'anta ricujtatajo?
Ninacaqui kjaazičha:
—Tuncapani.
20 Nekztan Jesusaqui pewczizakazza:
—Wejrqui pakallaku t'antižtan pusi warank žoñi lulunchinčha. ¿Nekztan kjaž canastat nii žejtchi t'anta ricujtatajo?
Ninacaqui kjaazičha:
—Pakallaku.
21 Nekztan Jesusaqui pewczizakazza:
—¿Anapanž zuma intintas, ančhucjo?

ZUR ZOÑI CHJETINTA

22 Nekztan Betsaida cjita yokquin irantichičha. Nekzi tsjii kjažu žoñinacaqui Jesusižquiz tsjii zur žoñi zjijcchičha. Zjijczcu rocchičha:

—Tii lanžinalla, —cjican.
23 Nekztan Jesusaqui nii zur žoñž kjarcu tanžcu, wajtž tjiya chjitchičha.
Nekztan niiž čhjujcquiz llawsižtan t'awzičha. Kjaržtan lanžcu pewczičha:
—¿Jaziqui čhjultakinacam cherya?
24 Zur žoñiqui acha waytižcu chercherzičha. Nekztan kjaazičha:
—Zoñi cherchucačha, ojklayñi. Pero ana cusal cheručha; muntinacažtakaz
nii žoñinaca cheručha.
25 Jesusaqui nii žoñž čhjujcquiz wilta kjaržtan lanzičha, zuma cherajo.
Nekztan niiž čhjujqui zuma žejtchičha. Nii žoñiqui zuma calaru cherchičha
ažkquin.
26 Jesusaqui čhjetinžcu niiž kjuya cuchanchičha, tuž cjican:
—Anam wajtquiz luzaquičha. Anaž jecžquizimi tii čhjetinta chiyaquičha.

¿JECT JESUSAQUI?

27 Nekztan Jesusaqui tjaajintanacžtan ojkchičha, Cesarea de Filipo cjita
yok kjutñi. Ojkcan Jesusaqui pewczičha:
—¿Ject wejrjo? ¿Kjažt cjii žoñinaca wejt puntuquiztanajo?
28 Niiž tjaajinta žoñinacaqui kjaazičha:
—Yekjap žoñinaca, “Juan Bautistala”, cjičha. Yekjapac, “Eliasla”, cjičha.
Yekjapac, “Tsjii Yooz taku parliñi profetala”, cjičha.
29 Nekztan Jesusaqui pewczičha:
—¿Ančhuczti, jaknuž cjii wejt puntuquiztanajo?
Pedruqui kjaazičha:
—Yooziž cuchanžquita Cristumčha amqui, —cjican.
30 Nekztan Jesusaqui mantichičha:
—Anaž jecžquizimi nii maznaquičha.

JESUSAQUI MAZINCHICHA NIIZ TICZ

31 Nekztan niiž tjaajinta žoñinacžquiz wilta tjaajñi kallantichičha, tuž
cjican:
—Wejrqui tsewctan cuchanžquita Yooz Zoñtčha. Jaziqui ancha t'akjisačha.
Wajt jilirinacami timlu jilirinacami judio tjaajiñinacami, ninacaqui wejtquiz
chjaawjkataquičha. Wejrqui contal cjeečha. Nekztan čhjep majquiztan
jacatatačha.
32 Jesusaqui nuž kjanacama niiž ticz mazinchičha. Tii mazintiquiztan
Pedruqui tsjii latu Jesusa chjitchičha. Nekztan paljaychičha, tuž cjican:
—¿Kjažtiquiztan nižta chiijo? Anapan nižta chiyalla amqui.
33 Jesusaqui wir kjutñi parti tjaajinta žoñinacžquin cherzičha. Nekztan
Jesusaqui Pedro ujzičha, tuž cjican:
—Satanás, zaraka wejt yujcquiztan. Amiž pinsita anačha Yooziž pinsita,
žoñiž pinsitakazza.
34 Nekztan Jesusaqui nekz žejlñi žoñinaca kjawžcu, chiižinchičha, tuž
cjican:
—Jequit wejttan chica ojklayz pecčhaj niiqui, primiraqui persun kamañ
wiraqui tjatžla. Sufrisjapaqui listoj cjila, ticzcama. Nekztan wejttan chicaž
kamaquičha.
35 Jakziltat persun kamañ wira ana tjatz pecčhaj niiqui, arajpach ka-
mañaqui ana tjaataž cjequičha. Jakziltat tii muntuquiz Yooz tawk laycu
nižaza wejt laycu persun kamañ wira tjatznačhaja, jalla niiqui arajpachquin
wiñaya kamaquičha.
36 Tsjii žoñiqui tjapa tii muntuquiz žejlñi cusasanaca canasačha. Pero
nekztan infiernuquin okaquiž niiqui, tjapa nii canta cusasanaca, ¿čhjuljapat
sirwasajo? Inakaz cjequičha.

37 Arajpachquin Yooztan kamzqui persun liwriizqui anaž paaztanac
kjayasačha.
38 Wejrqui cjiwčha, tii muntuquiz žoñinaca žejlčha, ana Yooz kuzcama
ojklayñi, persun kuzcama ojklayñi, ujchizza. Nii žoñinačztan želan, jakziltat
wejtquiztan nižaza wejt tawkquiztan asačhaja, nižaza ana pajñi chiyačhaj
niiqui, jalla niižquiztan wejrzal ana pajñi chiyačha. Tsjii nooj wejrqui wejt
Ejpž aztan tjonačha zuma arajpach Yooz anjilanačztan. Nii ora wejtquiztan
asñi ana pajñi žoñinačžquiztanaqui wejrzal ana pajñi chiyačha. Wejrqui
tsewctan cuchanžquita Yooz Zoñtčha. —Nuž cjichičha Jesusaqui.

9

1 Jesusaqui cjichizakazza:
—Ultimu werara wejr cjiwčha, tsjii nooj Yoozqui aztan mantaquičha. Ima
nii tjuñi tjonan yekjap tekzta žoñinacaqui anaž ticznaquičha.

JESUSAQUI TSJEMATA CJISSICHA

2 Sojta tjuñquiztan Jesusaqui čhjepultan tjaajinta žoñinaca chjitchičha, Pe-
dro, Jacobo, Juan, jalla ninačztan. Pakpaltan tsjii curu yawchičha. Nicju nii
čhjepultanž yujcquiz Jesusaqui tsjemat chercherchiž cjissičha.
3 Niiž zquitiqui ancha llijatčha. Ancha chiw kjatñiztakaztačha. Anaž jec
žoñimi nižta chiwi zquiti cjiskati atčha.
4 Nekztan pucultan žoñinaca ječquichičha; Elías nižaza Moisés cjitatačha
ninacaqui. Jesusiztan parlichičha.
5 Nekztan Pedruqui Jesusižquiz paljaychičha:
—Wejt Tjaajiñi. Walikazza tekz žejlzqui. Čhjep chjujlli kjuya kjuyz-
nasačha, tsjiiqui amta tsjiiqui Moisesta, tsjiiqui Eliasta.
6 Nekztan nii tjaajinta žoñinacaqui ancha tsucchičha. Pedruqui čhjulut
chiyi ana zuma tantiichucatačha.
7-8 Nekztan ninačžquiz tsjiriqui urpuntichičha. tsewctan tsjirquiztan tsjii
joraqui chiižquichičha:
—Wejt k'ay Majchčha tiiqui. Tiižquiz nonžna.
Nekztan tjaajinta žoñinacaqui tjapa kjutñi chercherzičha. Anazaka
čhjulumi tjenchičha. Jesusapankaz želatčha nii chjepultan žoñinačztan.
9 Jesusaqui nii curquiztan chjijwžquican ninačžquiz paljaychičha, tuž
cjican:
—Ančhucaž cherta ana ječžquizimi chiichiyaquičha. Weriž jacatattan,
nekztan chiichiyaquičha ančhucqui. Wejrqui tsewctan cuchanžquita Yooz
Zoñtčha.
10 Ninacpora pewcsarassičha:
—¿Čhjulut tii jacatatz puntu cjeejo?
Nižtami Jesusiž chiitacama ojkchičha.
11 Nekztan Jesusižquiz pewczičha:
—Judiuž lii tjaajiñinacaqui cjiñičha, “Primiruqui Elías profetaqui tjon-
stančha”, nii. ¿Kjažtiquiztan nižta chiiya?
12 Jesusaqui kjaazičha, tuž cjican:
—Ultimupan Elías profetaqui primiru tjonchičha, tjappacha tjaczjapa.
Nižaza cjijrta Yooz takuqui tuž cjičha, wejr tsewctan cuchanžquita Yooz
Zoñž puntuquiztan. Tekziqui ancha sufračha wejrqui. Čhjaawjtaza iñartaza
cjeečha.
13 Jaziqui wejr cjiwčha, Eliasaqui tjonchila. Nekztan žoñinacaqui Elías
ninačž munañparu paachičha. Nužupan cjijrta Yooz takuqui cjičha Elías
puntuquiztan. —Nuž cjichičha Jesusaqui.

ZAJRAZ TANTA UZA CHJETINTA

14 Nekztan parti tjaajinta žoñinacžquiz irantichičha. Nekzi muzpa
žoñinacaqui želatkalčha. Parti tjaajintanacžtan judiuž lii tjaajiñinacžtan
ch'aazatkalčha.
15 Tjappacha Jesusa cheržcu ispanti ch'uj cjichičha. Nekztan tsaani za-
jtchičha.
16 Jesusaqui pewczičha, tuž cjican:
¿Ninacžtan čhjulut chiyas?
17 Tsjii žoñiqui kjaazičha:
—Tjaajiñi Maestro, wejrqui wejt uza amquiz zjijcchinčha. Zajraž luztan,
upa cjissičha.
18 Jakziquinami zajraqui wejt uzquiz pankaz luzza. Nekztan t'uckatčha.
Nekztan yokquiz tjojtsa. Atquiztan čh'utukaž jup'okičha. Ižkekaž jojčha.
Ljajtikaž cjissa. Jaziqui amiž tjaajintanacžquiz rocchinčha, zajra ch-
jatkatajo. Ninacaqui ana chjatkati atchičha.
19 Jaziqui Jesusaqui kjaazičha:
—Ančhucqui, ana criiñi žoñinacčhucpančha. ¿Čhjuloracamat ančhucatan
kamac wejrjo? ¿Čjuloracamat ančhucatan awantac wejrjo? Nižtac nii uza
zjijcžca.
20 Nekztan nii uzac zjijctatačha. Nii zajraqui Jesusa cheržcu uza
t'uckatchičha. Nekztan nii uzaqui yokquiz tjojtsičha. Yokquizpacha
zunt'ichičha, atquiztan čh'utu jup'okcan.
21 Jesusaqui ejpžquiz pewczičha:
—¿Čhjuloratanpacha am uza laacjichitajo?
Niiž ejpqui kjaazičha:
—Koltallquiztanpacha.
22 Tii zajrapan wilta wilta tjojt tjojtskatčhani ujquizimi kjazquizimi tic-
skatzjapaqui. Am cunam atčhani. Tii kullžinalla. Okžnalla wejrnacqui.
23 Nekztan Jesusaqui nii ejpžquiz chiichičha:
—¿Kjažtiquiztan am nuž cjeejo, “Am cunam atčhan”, cjicanajo? Yoozquin
tjapa kuzziz žoñiqui čhjulumipankaz atasačha.
24 Nii uz ejpqui altu joržtan chiichičha:
—¡Tjapa kuzziz wejrqui! ¡Juc'anti Yoozquin kuzziz cjis yanapt'alla!
25 Jesusaqui naychičha, muzpa žoñinaca ajcsquiñi. Nekztan zajra ujzičha,
tuž cjican:
—Zajra, amqui tii uza upa oñi cjiskatchamčha. Wejrqui am mantučha.
Tiižquiztan ulna. Anam iya tii uza tanaquičha.
26 Nii zajraqui uza wilta t'uckatchičha. Nekztan ancha kjawcan,
ulanchičha. Nii uza ticziztakaz cjissičha. Nekztan jila parti žoñinacaqui
chiichičha:
—¡Ticzila tii uzaqui!
27 Nekztan Jesusac kjarallcu tanžcu žinzičha. Nekztan nii uzaqui tsijtsičha.
28 Nekztanac tjaajinta žoñinacaqui kjuy luzcu jamazit Jesusižquiz
pewczičha, tuž cjican:
—¿Kjažtiquiztan wejrnacqui ana nii zajra chjatkati atojo?
29 Jesusaqui kjaazičha:
—Ana Yooztan parliscu ana ayunascu, anaž tii zajranacaqui chjatkati
atasačha.

JESUSAQUI NIIŽ TICZ MAZINCHICHA

30 Nekztanaqui Jesusaqui niiž tjaajintanacžtan ojkchičha Galilea yoka nuž. Ana žoñiž zizan nekz žejlz pecatčha, niiž tjaajinta žoñinacžquiz iya tjaajinzjapa.
31 Tuž cjican tjaajinchičha:
—Wejrqui tsewctan cuchanžquita Yooz Zoñtčha. Tsjii žoñiqui wejr tarazunaž paaquičha, wejr tankatzjapa. Nekztan tantapal cjeečha. Contal cjeečha. Nekztan čhjep majquiztan jacatatačha.
32 Tjaajintanacaqui Jesusiž takunaca ana cusa intintazi atchičha. Nižaza Jesusa iya pewcz eksičha:
—¿Kjažt cjiy, nii am takunacajo? —Nuž cjican, pewcz pecatčha, pero.

¿JEC ZOÑIT TUCQUINAQUI?

33 Nekztan Capernaum cjita wajta irantichičha. Kjuyquiz luzcu Jesusaqui niiž tjaajintanaca pewczičha:
—¿Ojkcan ančhuc čhjulučha parliya?
34 Nekztan anaž čhjulumi kjaazičha. Ojkcan tii puntu parlatčha, "¿Ject tucquinaqui cjes?" cjican.
35 Nekztan Jesusaqui julzičha. Niiž tuncapan tjaajinta žoñinaca kjawžcu, paljaychičha:
—Jakziltat tucquinac cjis pecčhaj niiqui, wirquinpankaz cjis waquizičha. Mantapaazpankaz waquizičha.
36 Jesusac tsjii uza kjawžcu, taypiquiz tsijtskatchičha. Nii uza žcojrzičha, tuž cjican:
37 —Jakzilta žoñit wejt laycu tsjii ocjala sirwičhaja, jalla niiqui wejr sirwičha. Nižaza anaž wejr alaja sirwičha; wejrž cuchanžquiñi nii zakaz sirwičha.

CRISTUZ FAVORA PAAÑI ZOÑI

38 Nekztan Juanqui cjichičha:
—Tjaajiñi, am tjuužtan tsjii žoñiqui zajranaca chjatkatatčha. Niiqui ana učhumtan chica ojklayñičha. Nekztan wejrnacqui ujzinčha, "Nižta anačha paazqui", cjican.
39 Jesusaqui cjichičha:
—Ana nižta chiya. Jakzilta žoñit wejt tjuužtan tsjii milajru paačhaj niiqui, wejt quintra ana pjazila chiyaquičha.
40 Jakzilta žoñižlaja ana učhum quintra niiqui, učhumnaca partizakazza.
41 Weraral chiyučha, ančhucqui Cristuž illzta žoñinacpančhuccha. Jakzilta žoñit weriž cjen ančhucaquiz tsjii kjazllami onančhaja, jalla niiqui nekztan ultimu juc'ant zumanaca tanznaquičha arajpachquin.

UJQUIZTAN CWITASA

42 Nekztan Jesusaqui tjaajinchičha, tuž cjican:
—Wejtquiz criichi žoñinaca žejlčha, humilde kuzziz cjiñi. Jakzilta žoñit nižta criichi žoñinaca ujquiz tjojtskatačhaja, jalla niiqui ana wali paačha. Nii paañi žoñž jorquiz pajk tjaaj mokžcu, koz kotquiz jacuntiz waquizičha. Jalla nižta tsjan cusaž cjesačha nii žoñžtaqui.
43 Am kjarat ujquiz tjojtskatz pecčhaj niiqui, pootzna. Infiernuquin pizc kjarchiz ojkzqui, nii ana waliž cjesačha. Juc'anti cusaž cjesačha tsjii kjarchizkaz arajpachquin luzqui. Infiernuquin ujqui wira ana tjesnasačha.
44 Infiernuquiziqui žoñi lujlñi lak'unacami anaž ticznaquičha. Nii asñi ujqui anaž wira tjesnaquičha.
45 Nižaza am kjojchat ujquiz tjojtskatz pecčhaj niquii, pootzna. Infiernuquin pizc kjojchchiz Yooz cuchnasaž niiqui, ana waliž cjesačha. Juc'anti

cusaž cjesačha tsjii kjojchchizkaz arajpachquin ojkzqui. Infiernuquin ujqui wira ana tjesnasačha.
46 Infiernuquiziqui žoñi lujlñi lak'unacami anaž ticznaquičha. Nii asñi ujqui ana wira tjesnaquičha.
47 Am čhjujquit ujquiz tjojtskatz pecčhaj niiqui, leczna. Infiernuquin pizc čhjujcchiz Yooz cuchnasaž niiqui, ana waliž cjesačha. Juc'anti cusaž cjesačha tsjii čhjujcchizkaz arajpachquin ojkzqui.
48 Infiernuquiziqui žoñi lujlñi lak'unacami anaž ticznaquičha. Nii asñi ujqui ana wira tjesnaquičha.
49 'Tjapa žoñinacaqui ujžtan tjacžtaž cjequičha. Zapa wilananacaqui yawcžtan tjacžtapančha, jalla nižta.
50 Yacuqui zumačha. ¿Yacuž lak'anznasaž niiqui, kjažt wilta ch'uyi cjisnasa? Yawcchizpanž ančhuc želaquičha. Porapat zumaž kamaquičha.

10

JALJTIZ PUNTU

1 Nekztan Jesusaqui Capernaum wajtquiztan ulanžcu, Judea yokquin ojkchičha; nižaza Jordán cjita pujž najwctuñtan ojkchičha. Nicju muzpa žoñinacaqui wilta ajcsičha. Nekztan Jesusaqui wilta tjaajinchičha, jaknužt tjaajiñitažlaj, nii.
2 Fariseo žoñinacaqui tjonchičha, Jesusa ujquiz tjojtskatzjapa. Nekztan pewczičha, tuž cjican:
—¿Učhum liiqui kjažt cjeejo? ¿Tsjii luctakaqui persun tjunatan jaljtiz waquizasaya? Tjaajnalla.
3 Jesusaqui ninacžquiz pewczičha:
—¿Moisés cjita žoñiqui, jaknužt ančhucaquiz mantichiya?
4 Nekztan ninacaqui kjaazičha:
—Moisesaqui tuž mantichičha, “Tsjii luctakaqui certificado de divorcio tjaasačha tjunatan jaljtizjapa. Nekztan jaljtasačha.”
5 Nekztanaqui Jesusaqui chiižinchičha:
—Ančhuca chojru kuzziz cjen nuž mantitatačha.
6 Niiž tuquiqui ana nižta mantitatačha. Tuqui timpuqui Yoozqui tjappacha paacan, žoñi paachičha luctaka maataka.
7 “Nižtiquiztan žoñiqui maa ejpžquiztan zarakaquičha, tjunatan kamzjapa.
8 Nekztan nii lucutiñi žoñiqui tsjiikaz cjissa”. Anaž iya pucultan žoñi, pero tsjiikazza.
9 Yoozqui tsjii lucutiñi cjiskatchičha. Nekztan lucutiñi žoñiqui anapan jaljtiz waquizičha.
10 Wiruñaqui niiž tjaajinta žoñinacaqui kjuyquiz Jesusa jamazit pewczičha nii jaljtiz puntuquiztan.
11 Jesusaqui kjaazičha:
—Jakzilta žoñit tjunatan jaljtižcu yekja maatakatan zalžaj niiqui, ujž paačha, tuquita tjuna quintra.
12 Nižaza jakzilta žont persun luctakžtan jaljtižcu, yejka luctakžtan zalžaj niiqui, ujzakaz paačha, tuquita lucž quintra.

JESUSAQUI OCJALANACA K'AACHICHA

13 Tsjii nooj žoñinacaqui Jesusižquin ocjalanaca zjijcchičha, kjaržtan lanznajo. Nuž zjijcan Jesusiž tjaajintanacaqui nii ocjala chjaawjchičha.
14 Nižta chjaawjñi nayžcu Jesusaqui žawjchičha. Nekztan tjaajinta žoñinacžquiz chiižinchičha, tuž cjican:

—Tii ocjalanacaqui wejtquiz tjonaj cjee. Anaž chjaajwa. Tii ocjalanacž kuzziz irata, jalla nižta žoñinacača Yooz wajtchiz žoñinacaqui.
15 Ultim weraral chiyača, ocjalanacaqui maa ejpž mantitanaca cazza. Jalla nižta irata žoñinacaqui Yooz mantitanaca caz waquizača. Ana cazaquiž niiqui, wira ana Yooz wajtchiz žoñinaca cjequača.
16 Nekztan Jesusaqui ocjalanaca žcojržcu k'aachichača. Zapa mayniżquiz kjaržtan lanžcu:
—Yooz am wintijla, —cjichača.

RICACH ZOÑIŽ QUINTU

17 Nekztanaqui žoñinacžquiztan Jesusaž zaraktan tsjii žoñiqui zati pariju tjonchača, niiž yujcquiz quillslaki. Nii žoñiqui cjichača:
—Tjaajiñi Maestro, zumamž amqui. Yooztan wiñaya kamzjapaqui, ¿čhjul zumanacat wejr paasaya?
18 Jesusaqui kjaazača:
—¿Kjažtiquiztan, "Zumamž amqui", cjeejo? Anaž jec žoñimi zumaqui, Yoozpankazza zumaqui.
19 Amqui Yooz mantitanaca zizñamča: "Anača adulteriuquiz ojklayzqui. Anača conzqui. Anača tjañi cjisqui. Anača toscara chiizqui. Anača incallzqui. Am maa ejpča rispitzqui".
20 Nii žoñiqui kjaazača:
—Tjaajiñi Maestro, koltallquiztanpacha tjapa tinaca caziñča.
21 Jesusaqui nii žoñž kjutñi cherzača, k'aachtican. Nekztan cjichača:
—Tsjii cusasa pjaltača amtaqui. Tjappacha am čhjultaki žejlñinaca tuyzna. Poris žoñinacžquiz nii paaz ona. Oka jaziqui. Nekztan am arajpachquin juc'anti ricachum cjequača. Nuž paažcu wejtquin tjona. Sufrisjapa listu cjee. Nekztan wejttan chica ojklayñi cjequača.
22 Walja ricachutača nii žoñiqui. Nekztan nii chiitiquiztan ancha upa kuz cjissača. Llaquita ojkchača.
23 Nekztan Jesusaqui tjapa kjutñi chercherzača. Nekztan tjaajintanacžquiz paljaychača, tuž cjican:
—¡Ricachunacžtaqui walja ch'amača Yooz wajtchiz žoñinaca cjisqui!
24 Niiž tjaajintanacaqui Jesusaž chiitiquiztan ancha tsucchača. Nekztanaqui Jesusaqui wilta paljaychača, tuž cjican:
—Jilanaca. ¡Jakzilta žoñit tii wir cusasanacquiz kuz tjaačhaja, jalla ninacžtaqui walja ch'amača Yooz wajtchiz žoñinaca cjisqui!
25 Tsjii camello cjita animala žejlča. Nii camelluqui ch'aman acuj cjuñquiz luzasača. Ricachunacazti tsjan ch'aman Yooz wajtquiz luzasača, Yooz mantita žoñinaca cjisjapa.
26 Nii chiitiquiztan tjaajinta žoñinacaqui juc'anti tsucchača.
—¿Jequit liwriita cjesajo? —cjican, pewcsassača.
27 Jesusaqui ninacžquiz cherzača. Nekztanac cjichača:
—Žoñiqui anaž persunpacha liwrii atasača. Yoozpankazza liwriiñiqui. Yoozqui jecmi liwrii atasača.
28 Nekztan Pedruqui Jesusižquiz paljaychača:
—Nonžna. Wejrnacqui tjappacha ecchinča, amtan chica ojklayzjapaqui.
29 Nekztan Jesusaqui cjichača:
—Weraral ančhucaquiz cjiwča. Jakzilta žoñit Yooz tawk laycu wejt laycu kjuya, jilanaca, cullacanaca, maa, ejp, maatinaca, zkalanaca, jalla ninaca ecačhaj niiqui,
30 tii muntuquiz kjuyanaca, jilanaca, cullacanaca, maanaca, maatinaca, zkalanaca, nižtanaca patac wiltaž ninacžtajapa želaquača. Pero chjaawjta

iñartazaž cjequičha. Jalla nuž cjenami, arajpachquin wiñaya Yooztan zuma kamaquičha.

31 Walja anzic tucquin žoñinacaqui wirquin cjisnaquičha ultimquiziqui. Nižaza walja anzic wirquin žoñinacaqui tucquin cjisnaquičha ultimquiziqui.

JESUSAQUI NIIZ TICZ MAZINCHICHA

32 Nekztan Jesusaqui Jerusalén cjita wajtquin okatčha tjaajintanacžtan. Jesusačha ninacž tuqui ojkchiqui. Nii tjaajinta žoñinacaqui tsucchi okatčha. Nii parti apzñinacaqui ekscan okatčha. Nekztanac Jesusac niiž tuncapan tjaajintanaca kjawžcu, tsjii kjutñi chjitchičha. Nekztan jaknužt niižquiz watačhaja jalla nii mazinchičha.

33 Jesusac cjichičha:

—Nonžna. Wejrqui tsewctan cuchanžquita Yooz Žoňtčha. Jerusalén watjaž ojkčha učhumqui. Jalla nii wajtquin tarazuna paatal cjeečha. Timlu jilirinacžquiz nižaza judío tjaajiñinacžquiz tantal cjeečha. Nekztan ninacaqui, "Ticžla tiiqui", cjequičha. Nekztan yekja wajtchiz žoñinacžquiz intirjital cjeečha.

34 Nekztan wejr munu paatal cjeečha. Llawsižtan tjujttal cjeečha. Wjajttal cjeečha. Ultimquiziqui contal cjeečha. Nekztan ticžcuqui čhjep majquiztanac jacatatačha.

JACOBZTAN JUANZTAN

35 Nekztanaqui Zebedeož majchnacaqui Jacobžtan Juanžtan Jesusižquin macjatchičha tuž cjican:

—Tjaajiñi Maestro, čhjulut amquiztan pecučhaj niiqui, tjaalla.

36 Jesusaqui pewczičha:

—¿Čhjuluž pecya?

37 Nii pucultan žoñiqui kjaazičha:

Čhjuloram am tjappacha mantačhaj niiqui, wejrnac julskatalla, tsjiiqui žew kjuttan, tsjiiqui zkar kjuttan.

38 Nekztan Jesusaqui cjichičha:

—Ančhucqui tii mayta ana intintichiňčhuccha. Wejrqui tsjii wasu licznačha. Nižaza tsjii bautismo bautista cjeečha. ¿Jalla nižtapacha ančhuc sufri atasajo?

39 Ninacaqui kjaazičha:

—Atasačhay.

Nekztan Jesusaqui cjichičha:

—Wejr irata ančhucqui tsjii wasu licznaquičha. Nižaza tsjii bautismo bautista cjequičha.

40 Pero žewquiztan nižaza zkarquiztan julznaj cjičhaj niiqui, wejr ana nii atasačha. Jakziltižtažlaj nii julz tjaczta niiqui, ninacžtaž cjequičha.

41 Nekztan nii parti tunca tjaajintanacaqui nuž nonžcu, žawjchičha Jacobuž nižaza Juanž kjutñi.

42 Nekztan Jesusaqui tjaajinta žoñinaca kjawzičha, tuž cjican:

—Ančhucqui zizza. Tsjii nacionž chawjc jiliriqui nacion nužpachaž cazkatčha. Tsjii c'ari patrunažtakaz cjissa jilirinacaqui. Jilirinacaqui tjapa žoñinaca rispitskatčha.

43 Ančhuczti anačha nižta cjisqui. Jakziltat ančhucaquiztan juc'ant chekan žoñi cjis pečhaj niiqui, partinacž piyuna cjis waquizičha.

44 Jakziltat ančhucaquiztan ancha tucquin cjis pečhaj niiqui, tjapa žoñinacž mantuquizpanž cjis waquizičha.

45 Jalla nižtijapa wejr tjonchinčha. Tsewctan cuchanžquita Yooz Zoñtčha.
Pero ana žoñiž sirwita cjisjapa tjonchinčha. Antiz žoñinaca sirwisjapa tjonchinčha. Zoñinacž cuntiquiztan ticzjapami, žoñinaca liwriizjapami, niijapa tjonchinčha wejrqui.

ZUR ZOÑI CHJETINTA

46 Nekztan Jesusaqui Jericoquiztan ulanžquichičha tjaajinta
žoñinacžtanami tama žoñinacžtanami. Jicz latuquiz tsjii zur žoñi julzi
želatčha, tomangžcan. Bartimeo cjitatačha, Timeož majch.
47 Nii Nazaret wajtchiz Jesusa macjatžquiñi nayžcu, nii zur žoñiqui
kjawchičha, tuž cjican:
—¡Jesusa, Davidž Majchimčha! ¡Wejr okžnalla!
48 Nekztan žoñinacaqui nii zur žoñi ujsičha:
—¡Ch'uj žela! —cjican.
Nekztan nii zur žoñiqui juc'anti kjawchičha:
—¡Davidž Majch, wejrpanž okžnalla!
49 Nekztan Jesusaqui tsijtsičha.
—Nii žoñi kjawžca, —cjichičha. Zoñinacaqui nii zur žoñi kjawzičha, tuž
cjican:
—Tsijtsna. Zuti cjee. Jesusaž am kjawža.
50 Nekztan niiž zquiti cujtžcu, tjojktichičha. Jesusižquin macjatchičha.
51 Nekztan Jesusaqui nii žoñi pewczičha:
—¿Čhjulum pecya? ¿Kjažum wejr paljay-ya?
Nii zur žoñiqui kjaazičha:
—Tjaajiñi Maestro, ancha zurtčha wejrqui. Cherz pecučha.
52 Jesusaqui cjichičha:
—Am tjapa kuztan cjen žejtchamčha. Jazic oka.
Nii orapacha nii žoñž čhjujquiqui cjetsičha. Cherñi cjissičha. Nekztan
Jesusaž okan nii žoñiqui apzičha.

11

JESUSAQUI JERUSALEN WATJA LUZZICHA

1 Nekztanaqui pizc wajtquin irantichičha Tsjiiqui Betfagé cjitačha, tsjiiqui
Betania cjita. Jerusalén wajtž žcatillatačha, Olivos cjita cur zanquiz. Jesusaqui tsjii pucultan tjaajinta žoñinaca tuqui cuchanchičha,
2 tuž cjican:
—Jerusalén watja oka. Irantižcu tsjii mokžta aznu cheraquičha. Nii
aznuqui ana zinta žoñiž yawztačha. Jalla nii aznu jweržcu wejtquin zjijcaquičha.
3 Yekjap žoñiž pewcznanaqui, “¿Kjažtiquiztan nižta paa?” cjenaqui,
ančhucqui tuž kjaaznaquičha, “Chawjc jiliriž pečča”, cjican. “Upaquiztan
tii aznuc tjepuntaž cjequičha”.
4 Nekztan nii pucultanaqui ojkchičha. Tsjii aznu cherchičha, kjuy zanquiz
mokžta; callquiztačha. Nekztan ninacaqui aznu jwersičha.
5 Yekjap nekz žejlñi žoñinacaqui pewczičha:
—¿Kjažtiquiztan ančhuc nii aznu jwerjo?
6 Jesusiž chiitacama kjaazičha. Nužquiz nii žoñinacaqui cutzičha.
7 Jesusižquin nii aznu zjijcchičha. Nekztan zquitinaca carunsičha, Jesusiž
yawzjapa.
8 Yekjap žoñinacaqui ch'ojña ramuzanaca pootžcu, nii jiczquiz chjinchičha.
Zquitinaca chjinchizakazza. Nuž paachičha rispitsjapa.

9 Jesusiž tucquin ojkñi žoñinacami Jesusiž wirquin apzñi žoñinacami tjappacha wiwchičha, tuž cjican:
—¡Viva tii Yooz tjuuquiz tjonchi žoñi! ¡Yooz wintijla!
10 ¡Tiiž mantaquičha, učhum tuquita žoñičha David cjita, jalla nižta! ¡Yooz wintijla! ¡Viva učhum Yooz!
11 Jalla nužu Jesusaqui Jerusalén watja luzzičha. Nižaza timpluquiz luzzičha. Tjapa kjutñi chercherchičha. Nekztan tjuñiž zeziž cjen Betania cjita wajtquin ojkchičha niiž tuncapan tjaajinta žoñinacžtan.

ANA FRUTCHIZ MUNTI

12 Jakatažuqui Jesusaqui Betania wajtquiztan ulanžcan, čhjeri eecskatchičha.
13 Ažquiztan higuer munti cherchičha, ch'ojña chjañchiz. Nii munti cherzñi ojkchičha, “Frutaj žejlž”, cjican. Nii munti irantan, chjañikaz želatčha. Anatačha frut timpu.
14 Nekztan Jesusaqui nii muntiž quintra chiichičha:
—Tii muntiquiztan anaž jecmi iya fruta lulaquičha.
Niiž tjaajintanacaqui nii chiita nonzičha.

JESUSAQUI TIMPLU PEWZICHA

15 Nekztan Jesusaqui niiž tjaajinta žoñinacžtan Jerusalén watja irantižcu timpluquiz luzzičha. Nekztan timpluquiztan zawncchuc liwj tuyñi žoñinacami kjayñi žoñinacami tjirkatchičha. Paaz campiiñi žoñinacž mizami paloma tuyñiž zillami k'ala pjokžinchičha.
16 Jesusaqui nii timplu patiuran kužñi žoñinaca k'ala jarq'uichičha.
17 Nekztanac chiižinchičha, tuž cjican:
—Cjijrta Yooz takuqui tuž cjičha: “Wejt kjuyačha Yooztan parlis kjuyaqui. Jakzilta žoñimi Yooztan parlasačha tekziqui.” Ančhucqui tii timplu tjangz kjuyažtakaz paachinčhuccha.
18 Nekztan timplu chawjc jilirinacaqui judio lii tjaajiñinacaqui nii quintu zizcu parlichičha:
—¿Jaknužt tii Jesusa conas? —cjican.
Tjapa žoñinacazti Jesusiž tjaajintiquiztan ispantichičha:
—Ancha cusala, —cjican.
Nižtiquiztan nii quintri žoñinacaqui Jesusižquiztan eksñitačha.
19 Tjuñiž kattan Jesusaqui wajtquiztan ulanchičha niiž tjaajinta žoñinacžtan.

ANA FRUTCHIZ MUNTIQUI KJOÑCHIČHA

20 Jakawenztažuqui nii higuer cjita munti wilta watchičha. Waaa, kjoñchi cherchičha, žep'anacžquiztanpacha.
21 Pedruqui Jesusiž tuquita chiita taku cjuñžcu cjichičha:
—Tjaajiñi Maestro, cheržca. Amqui tii muntiž quintra chiichamčha. Jaziqui kjoñchičha.
22 Jesusaqui kjaazičha:
—Yoozquiz tjapa kuztan cjee.
23 Weraral cjiwčha, jakzilta žoñit nii najwc curquiz, “Curu, tekztan zaraka. Pajk kotquiz luzca”, nuž cjican chiyasaž niiqui, nižtapachaž curu okasačha, ana paysnakasaž niiqui, tjapa kuztan cjesaž niiqui.
24 Jaziqui ančhucaquiz chiyučha, čhjulumi Yoozquiztan mayizaquiž niiqui, tjaataž cjequičha, Yoozquin tjapa kuztanž cjee.
25 Nižaza ančhucqui čhjulorat Yoozquiztan mayisaja, nii orac ančhuca quintra žoñinacž uj pertunaquičha. Nekztan ančhuca Yooz Ejpqui ančhuca ujmi zakaz pertunaquičha.

26 Ančhucqui ana žoñž uj pertunasaž niiqui, nižaza arajpach Yooz Ejpqui
ančhuca ujnaca anazakaz pertunasača.

¿JECT JESUSIZQUIZ MANTICHI?

27 Nekztanaqui Jesusaqui Jerusalén watja wilta quejpchača niiž tjaajinta
žoñinacžtan. Jesusaž timpluran ojklayan timplu jilirinacžtanami lii tjaa-
jiñinacžtanami wajt jilirinacžtanami jalla ninacaqui Jesusižquin tjonchača.
28 Nekztan pewczača:
—¿Ject jilirit am mantichi, tii paazjapajo? ¿Jec jilirit am utchi jiliržtakaz
paazjapajo?
29 Jesusac nekztan kjaazača:
—Wejrmi jazic ančhucaquiz zakal pewcznača. Ančhucaž kjaaztan, wejr
zakal ančhucaž pewcžtac kjaaznača, jec jilirit wejr utchi, nii.
30 Tiil pewcznača ančhucaquiz. ¿Ject Juan mantichi, bautisjapajo?
Yoozkaya už žoñej. Jazicž kjaazna.
31 Nekztanac ninacpora ancha ch'aasi kallantichača, tuž cjican:
—¿Kjažum kjaaznaquejo? "Yooz mantitača", cjequiž niiqui, nekztan
"¿Kjažtiquiztan ančhuc nii Juan ana criichinčhuctajo?" nuž cječhan tiicni.
32 Učhumqui anapanča chiyi atasača, "Zoñiž mantitacha", cjican.
Zoñinacaqui walja nii Juanžquin rispittiquiztan, cjichača:
—Werara Yooz taku parliñi profetača Juanqui.
Nižtiquiztan nii jilirinacaqui žoñinaca ekscu,
33 ana kjaazñi atchača. Ninacaqui chiichača:
—¿Jaknužukazlan? Nekztanac Jesusac cjichača:
—Nižaza wejr ana zakal maznasača, jec jilirit wejr utchi, nii.

12

ANA ZUM PIYUNANACZ QUINTU

1 Nekztan Jesusaqui tsjii quintu paljaychača, tuž cjican:
—Tsjii žoñi želatča, patruna. Nii žoñiqui uwas zkala čhjacchača. Nekztan
pajk uyu pirkichača nii zkal muytata. Nižaza maz ojt paachača, uwas kjaz
spjijtzjapa. Nekztan campanturi cherchi torre pirkichača, zkala itzjapa.
'Nekztan nii patrunaqui zkala partira tjaachača piyunanacžquiz. Nekz-
tan ažkquin ojkchača.
2 Nekztanaqui zkala ricujz timpuž tjontan nii patrunaqui tsjii piyuna
cuchanžquichača, niiž partir zkala ricujzjapa.
3 Nii partira tanzñi žoñinacaqui patrunaž cuchanžquita piyuna tanžcu
kijtchača. Wjajtchača. Ana čhjulchiz cuchanchača patrunžquin.
4 Nekztan nii patrunaqui tsjiižtan wilta cuchanžquichača. Nii partira
tanzñi žoñinacaqui nii patrunž piyuna maztan čhajcchača. Achquiz chjo-
jritchača. Chjaawjkatchača.
5 Nekztan nii patrunaqui wilta tsjii piyuna cuchanžquichača. Čhjep
wiltiquiziqui piyuna conchača. Nižta anawali paachača tsjii kjaž cuchanta
piyunanacžquiz. Partiqui wjajttatača. Partiqui contatača.
6 'Iya tsjii želatča nii patrunž k'ay majch. Ultimquiziqui nii patrunaqui
k'ay majch cuchanžquichača, "Wejt majch rispitta cjequiča", cjican.
7 Nii partira tanzñi žoñinacazti ninacpora parlassača tuž cjican, "Tsjii nooj
tii majchqui ejpž irinsa tanznasača. Tii zkal yokanaca k'alaž ricujasača.
Ojklay tiiž conla. Nekztan tsjii nooj učhumnacaltaž tjappacha tii zkal
yokanaca cjequiž, jalla".
8 Nekztanaqui nii majch tanžcu conchača. Nekztan nii yokquiztan niiž
ticzi curpu jwescu, tjojtchača.

9 Nekztan Jesusaqui pewczičha:
—¿Nii uwas zkalchiz patrunaqui, čhjulut paačhaja? Wejr cjiwcha, nii patrunaqui tjonaquičha. Nekztan nii partira tanzñi žoñinaca conaquičha. Nekztan niiž uwas zkal yokanaca yekjanacžquiz tjaaquičha.
10 'Ančhucqui Yooz taku liichinčhučča, ¿ana jaa? Tsjii Yooz takuqui tuž cjičha:
"Kjuy pirkiñinacaqui tsjii maz tjojtchičha. Nii tjojta mazqui isquinquiz cjissičha. Ultimquiziqui tucquin cjissičha.
11 Yoozqui nuž cjiskatchičha. Nii cheržcu ancha ispantichinčhumča".
Nuž cjičha cjijrta Yooz takuqui.
12 Nekztanaqui nii quintri žoñinacaqui Jesusa tanz pecatča:
—Tii quintu wejtnaca quintraž, —cjican.
Nekztan nii žejlñi žoñinaca ekscu, quintri žoñinacaqui Jesusa ecchičha, ana kjaž cjiscu. Nužquiz ojkchičha.

TASA TJAAZ PUNTU

13 Yekjap fariseo žoñinacaqui Herodes žoñinacžtan cuchanžquitatačha, Jesusa pewczñi. Niiž chiitiquiztan tsjii anazum taku jwes pecatča.
14 Jaziqui cjichičha:
—Tjaajiñi Maestro, zizuž wejrnacqui, am werarapan chiiñamča, žoñinacaž am quintra chiichiž cjenami. Nižaza am taku anaj tsjii tsjii chiichila žoñinacž laycu. Yooztan kamz puntuquiztan werarapan tjaajiñamča. Jazic tjaajžnalla tii puntu. Wejrnacqui César cjita jiliržquiz tas paaz tjaayiñča. ¿Nuž walikazkay už anaž wali cjesaj? ¿Nii tas paaz tjaaz waquizasaya, už anaž waquizasaj, jaa?
15 Jesusaqui ninaca pizc kuzziz zizatča. Nekztan kjaazičha:
—¿Kjažtiquiztan ančhucqui wejr ujchiz jwes pecjo? Tsjii paaz zjijca, cherzjapa.
16 Tsjii paaz zjijcchičha. Nekztan Jesusac pewczičha:
—¿Tii paazquiz, jecž yujctaya? ¿Jecž tjuu cjijrtataya?
Ninacaqui kjaazičha:
—César cjita jilirž tjuučha. Niiž yujcča niiqui.
17 Nekztan Jesusaqui chiichičha.
—Chjulumi jiliržta cjenaqui jiliržquiz tjaa. Nižaza čhjulumi Yoozta cjenaqui Yoozquiz tjaa.
Nuž chiitiquiztan ninacaqui ancha ispantichičha.

JACATATZ PUNTU

18 Nekztan yekjap saduceo žoñinacaqui Jesusa cherzñi ojkchičha. Jacatatz puntu ana criñipantačha. Jesusižquin macjatžcu pewczičha:
19 —Tjaajiñi Maestro, Moisesaqui učhumnacalta cjijrtkalča, tuž cjican: "Tsjii žoñi ticznasaž niiqui, niiž tjun ana ocjalchiz cjesaž niiqui, nekztan nii ticzi žoñž jilaqui naa žewatan zals waquizičha, nii ticzi jilž cuntiquiztan ocjala paazjapa".
20 Jaziqui pakallak jilazullca želatča. Nii jilir jilaqui zalsičha. Nekztan ticzičha ana ocjalchiz.
21 Nekztan tsjii taypir jilaqui naa žewatan zalsizakazza. Nekztan ana ocjalchiz ticzizakazza. Nekztan yekja taypir jilaqui naa žewatan zalsizakazza. Nekztan ana ocjalchiz ticzizakazza.
22 Tjappach nii pakallak jilazullcanacaqui naa žonatan zalsičha. Nekztan tjappacha ana ocjalchiz ticzičha. Ultimquiziqui naa žonqui ticzinča.
23 Jaziqui žoñinaca jacatattanaqui wilta žeti tantanaqui ¿jakzilta jilž tjun naa žon cjequejo? Pakallakuqui naa žonatan zalsičha.

24 Jesusaqui kjaazičha:
—Ančhuca takuqui tsjii kjutñi chiyiñčhucpančha. Ančhucqui Yooz takumi
Yooz azimi anapan zizza.
25 Ticzi žoñinacaž jacatattanaqui anaž zals želaquičha. Anaž tjotjowami
turtakanacami zalznaquičha. Arajpach anjilanaca irataž kamaquičha.
26 Jacatatz puntuquiztan Moisesaqui liwruquiz cjijrtkalčha. Liich-
inčhuččha, ¿ana jaa? Tsjii ujsñi kalquiztan Yoozqui Moisesquiz paljaychičha,
tuž cjican: “Abrahamž Yooztča wejrtča. Nižaza Isaacž Yooztča, nižaza
Jacobž Yooztča”.
27 Yooz Ejpqui anačha ticzi žoñž Yoozqui, žejtñi žoñž Yoozqui. Nižtiquiztan
ančhuca takuqui ancha tsjii kjutñipankazza.

¿JAKZILTA YOOZ MANTITAT CHEKANAQUI?

28 Nekztanaqui žoñinacžtan Jesusižtan ch'aasñi nonžcu tsjii judiuž lii
tjaajiñi žoñiqui macjatžquichičha. Jesusaž zuma kjaaztiquiztan nii žoñiqui
pewczizakazza, tuž cjican:
—¿Jakzilta Yooz mantitat chekanaqui?
29 Jesusaqui kjaazičha:
—Tii Yooz mantitačha chekanaqui: “Nonžna ančhucqui, Israeli wajtchiz
žoñinaca. Tsjan chawjc jilirička učhum Yoozqui. Ana iya yekja Yooz žejlča.
Yoozqui Jiliripančha.
30 Ančhucqui tii ančhuca Yoozquiz tjapa kuztan sirwaquičha, nižaza tjapa
animužtanami, nižaza tjapa pinsamintužtanami, nižaza tjapa aztanami”.
Jalla nii Yooz mantitačha chekanaqui.
31 Nižtazakaz nii jaru tii Yooz mantitac žejlča. Tuž cjička: “Jaknužum
persunpachquiz okzñamžlaja, jalla nižta okzñi kuzziz cjistančha
žoñinacžquizimi, lijitum maziztakaz”. Tii pizc mantitanacačha juc'ant
chekanaqui čhjul mantitanacquiztanami.
32 Nekztan nii judío tjaajiñiqui cjichičha:
—Tjaajiñi Maestro, werara chiichamča. Am chiitaqui cusačha. Tsjii
Yoozpankaz žejlča; ana iya želasačha.
33 Tii Yoozquiz sirwispanž waquizila, tjapa kuztan, nižaza tjapa ani-
mužtan, nižaza tjapa pinsamintužtan nižaza tjapa aztan. Nii jaruqui
jaknužum persunpachquiz okzñamžlaja, jalla nižta okzñi kuzziz cjistančha
žoñinacžquizimi, lijitum maziztakaz. Yoozquin ujta wilana puntu mantitami
nižaza ofrenda tjaaz mantitami jalla nii mantitanacžquiztan tii pizc Yooz
mantitanačha juc'ant chekanaqui.
34 Nii judío tjaajiñi žoñiqui zuma intintazzi razunchiz chiichičha. Nižta
nayžcu Jesusaqui chiichičha:
—Amqui Yooztan kamz jicz cježullačha, Yooz mantita žoñi cjisjapa.
Nekztan žoñinacaqui iya pecunchi Jesusižquiz pewczñi anaž atatča.

¿CRISTUQUI JECZ MAJCHTATA?

35 Jaziqui Jesusaqui timpluquiz tjaajincan, cjichičha:
—Nii judío tjaajiñinacaqui tuž cjička: “Davidž majchkazza Cristuqui”.
¿Kjažtiquiztan nuž cjeejo?
36 Arajpach Yooz Espirituqui David chiikatchičha, tuž cjican:
“Yooz Ejpqui wejt chawjc jiliržquiz cjichičha: ‘Tsjii ora wejrqui am kjojch
koztan am quintri žoñinaca t'okskatačha. Nii oracama wejt žew latu
julzna’ ”.
37 Jaziqui Davidaqui persunpacha cjichičha: “Chawjc jilirička tiiqui”.
¿Nižtiquiztan jaknužt niiž chawjc jiliri niiž majchqui cjesajo? —Nuž cjichičha
Jesusaqui.
Nii tama žejlñi žoñinacaqui Jesusiž taku nonz juztazzička.

JUDIO LII TJAAJIÑINACA

38 Nižaza tjaajincan Jesusaqui cjichičha:
—Judío lii tjaajiñinačžquiztan cwitazaquičha. Ninacac tol zquitchiz ojklayz
juztazñičha. Ninacaqui palazquiz tsaanskatzmi rispitskatzmi jalla niika
pecñičha.
39 Ninacaqui ajcz kjuyquiz tucquin julz pecñičha. Nižaza pjijstiquiz lujlcan
ancha tucquin cjicjis pecñičha.
40 Ninacpacha žewžewanaca t'akjiri cjiskatñičha. Nižaza žoñinaca incal-
lzjapa ažka Yooztan parlitažoka cjiñičha. Jaziqui ninacaž juc'anti casticta
cjequičha.

OFRENDA PUNTU

41 Nekztan Jesusaqui ofrenda tjaaz cajun yujcquin julzičha. Nekzi žoñinaca
paaz uchan cherchičha. Yekjap ricachunacaqui muzpa paaz utchičha.
42 Nekztan tsjaa poris žewqui tjonchinčha. Pizc paazalla utchinčha,
koluculla.
43 Jalla nekztanaqui Jesusaqui niiž tjaajinta žoñinačžquiz kjawzičha. Nekz-
tan intintiskatchičha:
—Weraral chiyučha, naa poris žewqui nii cajunquiz juc'anti utchinčha,
tjapa nii parti žoñinačžquiztan cjen.
44 Nii parti žoñinacaqui čhjetinta paaz utchičha. Naa poris žewzti tjappacha
naatan kamñi paaz utchiñčha.

13

JUDIO TIMPLUZ PUNTU

1 Nekztan timpluquiztan ulnan tsjii tjaajinta žoñiqui Jesusižquiz paljay-
chičha, tuž cjican:
—Tjaajiñi Maestro, cheržca. Tii pajk maznacami tii pajk kjuyanacami
ancha cusačha.
2 Jaziqui Jesusaqui niižquiz chiichičha:
—Tii pajk kjuyanaca cherčha amqui. Wejrqui cjiwčha, tsjii nooj ana zinta
tii maznacaqui pirkita želaquičha. Tjappacha pajlžtaž cjequičha.

TII MUNTU TUCUZINZ PUNTU

3 Nekztan Olivos cjita curu ojkchičha, timpluž zanquiz. Nekzi Jesusac julzi
želatčha; ana iya žoñi želatčha. Nekztan Pedružtan, Jacobožtan, Juanžtan,
Andrestan, ninacaqui Jesusižquiz pewczičha, tuž cjican:
4 —Maznalla wejtnacaquiz. ¿Čhjulorat nii amiž chiita wataquejo? ¿Ima
amiž chiita watan, čhjulunacat wataquejo?
5 Nekztan Jesusaqui kjaazičha:
—Ančhucqui persunpachquiz cwitaza, anačha jeczquizimi incallskata.
6 Žoñinacaqui wejt tjuu aynakcanž tjonaquičha, tuž cjican: “Wejrtčha
Cristutqui”, Jalla nekztanaqui muzpa žoñinacaqui incallskataquičha.
7 ‘Ančhucqui quintunaca nonznaquičha, quira žejlz quintunaca,
ch'ajwa quintunaca. Nekztan anačha tsucaquičha ančhucqui. Nižtapanž
wataquičha. Tii muntu tucuzinzqui imaž irjatžquičha.
8 Nacionporaž kichjasaquičha. Wajtporaž kichjasaquičha. Tjapa kjutñi
yokac chjeknaquičha. Mach'anaca želaquičha. Žoñipora kichjasaquičha.
Ancha žoñinaca t'akjisaquičha tjapa kjutñi. Sufrisnaca uzcakaž kallza.
Wiruñac juc'ant sufrisnaca želaquičha.
9 ‘Ančhucqui persuna waljaž cwitazaquičha. Žoñinacaqui ančhuc tanžcu
jilirinačžquin chjichaquičha. Nekztan ajcz kjuyquiz wjajtazakaz cjequičha
ančhucqui. Weriž cjen chawjc jilirž yujcquizimi wajt jilirž yujcquizimi

apantitaž cjequičha. Nekztan wejt puntuquiztan ninačžquiz maznaquičha
ančhucqui.
10 Ima tii muntuž tucuzan, Yooz takuqui tjapa nacionquin maz maztaž
cjequičha.
11 Čhjulorat ančhucqui jiliržquiz apantita cječhaja, jalla nii ora anačha
eksnaquičha, ¿kjažt wejr cjeequejo? —cjicanaqui. Nižaza anačha ancha
čhjulu chiismi pinsaquičha ančhucqui. Nii oraqui Yooz ančhucaquiz tjaajz-
naquičha, čhjul takut chiyačhaja, nii. Ančhuca persun pinsita inapankazza.
Nii oraqui Yooz Espirituqui ančhucaquiz chiikataquičha.
12 Tsjii jilaqui persun jila tarasunaquičha conkatzjapa. Ejpnacaqui persun
maati tarasunaquičha conkatzjapa. Maatinacami maa ejpž quintra tsijt-
snaquičha conkatzjapa.
13 Ančhuc weriž cjen tjapa žoñinacaž chjaawjtaž cjequičha. Jakzilta žoñit
ticzcama wejtquiz tjurt'ačhaja jalla niiqui liwriitaž cjequičha.
14 ‘Daniel cjita Yooz taku parliñi profetaqui cjijrtkalčha, tuž cjican: “Tsjii
nooj tsjii juc'ant anawal akñi žoñi želaquičha”. Jakziquin niiqui ana
žejlsalaja, nicjuñ želaquičha tii anawaliqui. Čhjulorat ančhucqui nižta
cheračhaja, nii ora curunacquin atipas waquizičha tjapa Judea yokquin
žejlñinacaqui. Liiñi žoñiqui intintazla.
15 Nii kjuy juntuñ žejlñi žoñinacaqui chjijwžcu ana kjuya luzla, čhjulumi
chjichi jwesjapa.
16 Nii zkalquin žejlñi žoñinacaqui ana kjuya quejpla, zquiti apti.
17 Nii timpuquiziqui ic maatakanacami k'azllu wawchiz maatakanacami
ancha t'akjiri cjequičha.
18 Yoozquinčha mayiza ančhucqui, anaj zak timpuquin tižtanacac tjonla,
nii.
19 Tii sufris timpu yekja sufrisnacquiztan juc'anti sufris cjequičha. Tuqui
timpuqui Yoozqui tii muntu paachičha. Nekztan jecchuc anapanž tižta
sufrisnacac watchiqui. Tekztan najwcchuc anaž iya juc'anti sufrisqui cje-
quičha.
20 Yoozqui anaž tii sufrisnaca tucuskataquiž niiqui, tjapa žoñinacaž ticz-
naquičha. Yoozqui niiž illzta žoñinacž cjen tii sufrisnaca tucuskataquičha.
21 ‘Nižaza yekjap žoñinacaqui ančhucaquiz chiyaquičha: “Chera. Ticjučha
Cristuqui”. Yekjapac chiyaquičha: “Nacjučha Cristuqui” cjican. Nuž chiichiž
cjenami, anapančha nii taku criyaquičha ančhucqui.
22 Incallñi žoñinacaž tjonaquičha. Tsjii incallñinacaqui: “Cristutčha we-
jrqui”, cjequičha. Yekjapazti: “Yooz taku parliñtčha wejrqui”, cjequičha.
Ninacaqui walja ispantichuca milajrunacaž paaquičha, incallzjapa. Tjapa
žoñinacaž incallz pecaquičha, Yooz illzta žoñinacami.
23 Ima tižtanacaž tjonan wejrqui ančhucaquiz mazinchiñčha.
Nižtiquiztan walja cwitazaquičha ančhucqui. Nižta kuzziz cjee.

¿JAKNUŽT CRISTUQUI TJONAQUI?

24 ‘Nekztanaqui tii sufris timpu wattan, tjuñiqui zumaquičha. Nižaza jiizmi
anaž iya kjanaquičha.
25 Warawaranacami tsewctan tjojtsnaquičha. Tseecu azziz žejlñinacaqui
chjekinskattaž cjequičha.
26 Jalla nekztanaqui žoñinacaqui tii tsewctan cuchanžquita Yooz Zoñiž cher-
aquičha. Wejrqui tsjir taypiquiz tjonačha, walja aztan, ancha ispantichuca.
27 Nekztanaqui tjapa kjutñi nii arajpach Yooz anjilanacaqui cuchanta
cjequičha, weriž illztanaca juntjapžcajo. Tjapa yok tjiyquiztanpacha tjapa
arajpach tjiyquiztanpacha juntjapžtaž cjequičha.

28 'Ančhucqui tii puntu zizaquičha higuera cjita muntiquiztan. Čhjulorat
nii muntiqui ch'ojñantis cjissaja, jalla nii ora waj kutunz timpu žcatičha.
Nužupanž zizza ančhucqui.
29 Jalla nižtapacha tii weriž chiita watan, ančhucqui tuž zizaquičha; tii
tsewctan cuchanžquita Yooz Zoñiqui wajillaž tjonaquičha, nii. Nižaza tii
muntu tucuzinzqui žcatillačha.
30 Weraral cjiwčha, tjapa tii timpuquiz žejlñi žoñinacaqui ana ticznaquičha,
ima tii weriž chiita watan.
31 Arajpachami yokami tucuzaquičha. Wejt takunacazti wiraž ana tucuza-
quičha. Nužupanž cumplisnaquičha.
32 'Wejt tjonz tjuñimi wejt tjonz orami anaž jecmi zizasačha, anaž nii
arajpach Yooz anjilanacami, anaž Yooz majchmi. Yooz Ejp alajakaz zizza.
33 'Ančhucqui, persuna naazna, cwitaza, Yoozquin mayiza. Čhjulorat nii
tjuñi tjonačhaja, nii ora ana zizza ančhucqui.
34 Jalla tii quintuž iratačha wejt tjonz tjuñi. Tsjii žoñiqui ažkquin ojkz tan-
tiichičha. Ima niiž kjuyquiztan zarakcan zapa mayni niiž piyunanaczquiz
langz tjaačha. Kjuy cwitiñi žoñžquiz zuma cwitajo mantičha.
35 Nekztan ojkžcu, čhjulorat nii kjuychiz žoñiqui quepačhaja, jalla nii
ora, piyunanacaqui ana zizza, niit už zeztan tjonačhaja, niit už chica
arama tjonačhaja, niit už kjantat ora tjonačhaja niit už wentan tjonačhaja.
Čhjulorat tjonačhaja, ninacaqui anaž zizza. Nižtiquiztan piyunanacaqui
listuž cjila.
36 Jalla nii irata ančhucqui listuž cjee. Tiripintit ančhucaž tjajan
tjonasačha.
37 Wejrqui ančhucquizimi tjapa žoñinaczquizimi chiyučha, listupančha
cjee.

14

¿JAKNUŽUM JESUSA TANAS?

1 Puc majkaz pjaltičha pascu pjijztiquinaqui. Nii orazakaz yekja pjijztaqui
kalltiznatčha, ana liwaturchiz t'anta lujlz pjijzta. Jalla nii ora timplu jilirinacztan judio tjaajiñinacztan palt'ichičha, tuž cjican:
—¿Jaknužum Jesusa incallžcu tanas?
Nižaza nuž tanžcu, Jesusa conzjapa kazzičha.
2 Ninacaqui tantiižcu, cjichičha:
—Pjijztiquiz anaž tanz waquizasačha. Zoñinacaqui učhum quintraž cjis-
nasačha.

JESUSIZ ACHQUIZ ASIITI ALZTA

3 Jesusaqui Betania cjita wajtquiz želatčha, Simonž kjuyquiz. Nii Simon-
aqui tuquitan mojkchi janchichiz žejlñitačha. Nekzi lulan tsjaa maatak
žonqui tsjii putillžtan tjonzinčha. Nii putillquiz cusa mazk'a ulurchiz asiiti
želatčha, nardo cjita, ancha jila walurchiz. Nii putillaqui zuma alabastro
cjita maztan paatatačha. Nekztan naa maatak žonqui putilla kjolžcu Jesusiž
achquiz asiiti alsinčha.
4 Yekjap nekz žejlñi žoñinacaqui žawjzičha. Ninacpora palt'ichičha, tuž
cjican:
—¿Kjažtiquiztan nii mazk'a ulurchiz asiiti pertejo?
5 Naalaqui asiiti tuysalani quinsa patac denario cjita paazuñ. Nekztan nii
paazqui poris žoñinaczquiz onansalani.
Naaža quintra chutchičha.
6 Nekztan Jesusaqui chiichičha:

—¿Kjažtiquiztan taa žonatan chjijcjisejo? Anačha taa žon kjaž cjisqui. Wejtquiziqui walika paachinčha.
7 Poris žoñinacami panž žejlčha. Čhjulorami ninačžquiziqui yanapasačha. Wejrqui anal ančhucatan tira želačha.
8 Taa žonqui jaknužt payi atčhaja, nii paachinčha. Ima wejt curpu tjatan asiitižtan alsinčha.
9 Chekpacha weraral cjiwčha, jaksiquinami tjapa kjutñimi Yooz taku parlita cječhaja, jalla nicju taaža paata parlita cjequičha, taa maatak žon cjuñznajo.

JUDASQUI JESUSA TANKATZ PINSICHICHA

10 Nekztanaqui Judas Iscariotiqui timplu jilirinačžquin palt'i ojkchičha. Jesusiž tuncapan tjaajinta žoñinačžquiztantačha Judasqui.
11 Judas taku nonžcu jilirinacaqui ancha chipchičha:
—Paaz tjaasačha, —cjican.
Nekztanaqui Judasqui tantiichičha, čhjulorat wali cječhaja, Jesusa tankatzjapa, nii.

PASCU CHJERI LUJLCHICHA

12 Pjijzta kallñi tjuñi, ana liwaturžtan t'anta lujlz pjijzta, nii tjuñi judio wajtchiz žoñinacaqui pascu uuza conñičha. Nii noojpacha tjaajinta žoñinacaqui Jesusižquiz pewczičha:
—¿Jakziquin wejrnacqui ojkz waquiziya, pascu čhjeri luli tjaczjapaya?
13 Nekztan Jesusaqui pucultan tjaajintanaca cuchanchičha, tuž cjican:
—Wajtquin oka. Nekzi tsjii žoñžtan zalaquičha kjaz luuz kužži. Nii žoñž wirquiz apznaquičha.
14 Jakziquin nii žoñiqui luzačhaja, jalla nicju nii kjuychiz žoñžquiz paljayaquičha, tuž cjican: “Tjaajiñiqui cjichičha: ¿Jakziquin wejt tjaajintanačžtan pascu čhjeri lulasaya? ¿Jaknit nii kjuyajo?”
15 Nekztan nii kjuychiz žoñiqui tsewcta pisuquin tsjii pajk kjuya tjeeznaquičha ančhucaquiz. Nii kjuya listu tjačžta cjequičha. Jalla nicju učhumqui čhjeri kisnaquičha. —Nuž mantichičha Jesusaqui.
16 Nužquis nii pucultan tjaajintanacaqui zarakchičha. Watja ojkchičha. Jesusiž chiitacama nižtapacha watchičha. Nekztanaqui pascu čhjeri kissičha.
17 Tjuñiž kattan Jesusaqui tjonchičha tuncapan tjaajintanačžtan.
18 Čhjeri lujlcan Jesusaqui chiichičha:
—Weraral cjiwčha, ančhucaquiztan tsjii wejttan lujlñiqui wejr tarazunaquičha.
19 Ninacaqui nužquiz llaquita cjissičha. Nekztan ninacaqui Jesusižquiz pewczičha. Tsjiiqui:
—¿Wejrkay? —cjichičha.
Tsjiic:
—¿Wejrkay? —cjichizakazza.
20 Nekztanac Jesusac kjaazičha:
—Tuncapaniž ančhucqui tsjiiqui wejr tarazunaquičha. Anziqui niičha wejttan chica čhjeri lujlchi.
21 Wejrqui tsewctan cuchanžquita Yooz Žoñtčha. Wejr okačha, Yooz taku cjijrtacama. Jakziltat wejr tarazunačhaja, jalla niiqui juc'anti castictaž cjequičha. Nii tarazuñi žoñiqui anaj maa pjuchquiztan nastčhaj niiqui, juc'ant cusaž cjitasačha.
22 Nekztanaqui čhjeri lujlcan, Jesusaqui t'anta tanžcu Yoozquin gracias cjican chiichičha. Nekztan t'anta kjolžcu, tjaajintanačžquiz tojzičha, tuž cjican:

—Tanzna. Tii t'antačha wejt curpu cuntaqui.
23 Nekztan tsjii wazu tanzičha. Yoozquin gracias cjican chiichizakazza.
Nekztan ninacžquiz tjaatan, tjappacha ninacaqui nii wazquiztan liczičha.
24 Jesusaqui chiichičha:
—Wejt ljocquiztan cjičha tiiqui. Wejt ljocžtan tsjii ew acta tjulžta cjequičha.
Wejt ljocqui tjapa žoñinacž cuntiquiztan tjawktaž cjequičha.
25 Weraral cjiwčha, uwas kjaz ana iya licačha, čhjulorat Yooz tjapa mantačhaja, jalla nii oracama.

PEDRUQUI JESUSA ANA PAJÑI TUCAQUICHA

26 Tsjii Yooz wirsu itscu ojkchičha Olivos cjita curullquin.
27 Nekziqui Jesusaqui chiichičha:
—Tii weenaqui tjapa ančhucqui ana wejtquin kuzziz tucaquičha.
Nižtapan cjijrta Yooz takuqui cjičha:
“Wejr arajpach Yoozqui awatiri conačha. Nekztan uuzanacaqui wichansnaquičha”.
28 Jesusaqui cjichizakazza:
—Nekztan jacatatžcuqui ančhuca tuqui okjayačha Galilea cjita yokquin
29 Nekztan Pedruqui chiichičha:
—Tjappacha ana amquin kuzziz cječhani. Wejrqui ana wira nižta cjesačha.
30 Jesusaqui kjaazičha:
—Weraral cjiwčha, tii weenpacha amqui ana wejr pajñi tucaquičha, Ima wallpaž pizc wiltaž kjawan, amqui čhjep wilta wejr ana pajñim chiyaquičha.
31 Pedruqui juc'anti tjurt'ichičha, tuž cjican:
—Wejrqui amtan chicami waztal ticznasačha. Anapan amquiztanac zarakasačha.
Tjapa nii tjaajintanacaqui nižtapacha tjurt'ichičha.

JESUSAQUI YOOZTAN PARLICHICHA

32 Nekztan Getsemaní cjita yokquin ojkchičha. Nicju Jesusaqui niiž tjaajinta žoñinacžquiz chiichičha:
—Tekzi julzna. Wejrqui Yooztan parli okačha.
33 Nekztan Pedružtan Jacobžtan Juanžtan chjitchičha. Jesusaqui walja llaquita kuzziz turwaysičha.
34 Niiž tjaajintanacžquiz paljaychičha:
—Wejt kuzqui ancha llaquita, ticzucačha. Ančhucqui tekzi žela. Wilazaquičha; anačha tjajaquičha.
35 Nekztan tsjii koluc tuquinalla ojkchičha Jesusaqui. Yokquizkaz tuzi t'okzičha. Yoozquiztan mayizichičha, tuž cjican:
—Tii juc'ant sufris timpu anal wats pecučha. Tii sufrisquiztan liwriychucažlaj niiqui, amquiž liwriyalla.
36 Tira maycan cjichičha:
—Yooz Ejp, amqui čhjulumipankam atasačha. Tii sufrisnacquiztan liwriyalla. Pero anal wejt kuzcama paaz pecučha. Jaknužt am kuz amtičhaj niiqui, jalla nuž am munañpaj cjila.
37 Nekztanaqui tjaajintanacžquin quejpžquichičha. Tjajchi zalchičha. Nekztanaqui Jesusaqui Pedružquiz cjichičha:
—¿Simona, amquim tjajya?
38 ¿Anam tsjii orami wilazi atya? Wilaza. Yoozquiztan mayiza, ana ujquiz tjojtzjapa. Ančhucqui ancha kuztančha. Pero ančhuca curpuzti anaž awantasačha.

39 Nekztan Jesusaqui wilta Yooztan parli ojkchičha. Tuquiqui jaknužt
parličhaja, nižtazaka parlichičha.
40 Wilta tjaajintanacžquin quejpžquichičha. Wilta tjajchi zalchičha. An-
cha tjaji atipskatchičha. Ninacaqui Jesusižquiz ana kjaazñi atchičha.
41 Jalla nekztan Jesusac čhjep wilta ojkžcu quejpžquichičha. Nekztan
chiichičha:
—Jaziqui tjajchinčhuččha, ančhucqui, nižaza jeejzinčhuččha. Nužukaz.
Wejrqui tsewctan cuchanžquita Yooz Žoňtčha. Wejrqui ujchiz žoňinacž
kjarquiz tankattal cjeečha. Nii ora anziqui irjatžquichičha.
42 Žaazna. Ojkla. Cheržna. Wejr tarazuňi žoňiqui nii nacjuž tjončha.

JESUSAQUI TANTATACHA

43 Nii ora Jesusaž nuž chiyan, tsjiiqui tuncapan tjaajinta žoňinacžquiztan
tjonchičha, Judas cjita. Tama žoňinacaqui Judastan tjonchičha pajk cuchillu-
nacchiz, nižaza wjajtz carotinacchiz. Timplu chawjc jilirinacžtan judío lii
tjaajiňinacžtan wajt jilirinacžtan ninacaž cuchanžquita tjonchičha.
44 Tuquitan nii tankatňi Judasqui kazzičha Jesusa tankatzjapa. Nuž kazcu,
cjichičha:
—Tsjii žoňil chjulznačha. Niiž niic cjequičha. Nekztan zuma tanžcu
chjichaquičha.
45 Nii ora Judasqui Jesusižquiz macjatchičha:
—Tjaajiňi Maestro, —cjican.
Nekztan nii chjulzičha.
46 Nekztan žoňinacaqui Jesusa tanchičha, preso chjitzjapa.
47 Tsjii nekz tsijtchi žoňiqui pajk cuchillu jwessičha. Jalla nekztan tsjan
chawjc jilirž piyuna chjojritchičha. Tsjii cjuňi pootžcu apakchičha.
48 Nekztan Jesusac chiichičha:
—Ančhucqui cuchillunacžtan carotinacžtan wejr tani tjonchinčhuččha,
tsjii tjaňi cjes, nižtažtakaz.
49 Zapuru ančhucaltan žejlchinčha, timpluquiz tjaajincan. Wira ana
wejr tanchinčhuččha. Pero anziqui jaknužt Yooz taku chiičhaja, nužupanž
cumplita cjila.
50 Nekztanaqui tjapa niiž tjaajinta žoňinacaqui tsucaňa wichanzičha. Je-
susa zinalla eclichičha.
51 Tsjii tjowaqui Jesusa apzičha, tsjii zquiti irzi. Nii tjowac tantazakaz-
tačha.
52 Nekztan nii zquiti cutžcu, k'alapacha tsucaňa atipchičha.

JESUSA CHAWJC JILIRINACZQUIN CHJICHTA

53 Nekztanaqui Jesusaqui chjichtatačha timplu tsjan chawjc jilirž kjuya.
Nekziqui timplu chawjc jilirinacžtan wajt jilirinacžtan judío lii tjaa-
jiňinacžtan ajczitačha.
54 Pedruqui ažquiztan apzičha, chawjc jilirž kjuy patio luzcama. Nii
patiuquiz zultatunacžtan julzi želatčha, uj latuquiz kutuncan.
55 Kjuyquiziqui timplu jilirinacaqui tjapa jiliri mazinacžtan Jesusiž quin-
tra chiiňi žoňi kjuratčha, Jesusa conta cjisjapa. Ana zinta uj wajtchičha.
56 Muzpa tama žoňinacaqui Jesusiž quintra toscara chiichičha. Pero ninacž
toscar takuqui anaž wira casatčha.
57 Yekjap žoňinacaqui tsijtscu toscara chiichičha, tuž cjican:
58 —Wejr nonziňčha, tii žoňi tuž chiiňi, “Tii žoňiž kjuyta timplu pajlznačha.
Nekztan čhjep majquiztan yekja timplu kjuyačha, ana žoňiž kjuyta”. Nuž
chiiňi nonzinčha wejrqui.
59 Anaž nižtami žoňinacž takuc casatčha.

60 Ultimquiziqui nii timplu chawjc jiliriqui tsijtsičha žoñinacž taypiquiz.
Jesusižquiz pewczičha:
—¿Anam kjaazñi at, kjažtatajo? ¿Kjaž cjican am quintra chii tii žoñinacajo?
61 Jesusaqui ana čhjulu tawkžcu, želatčha, ana kjaazičha. Nekztan nii tsjan
chawjc jiliriqui wilta pewczičha:
—¿Amqui Cristumkaya? ¿Arajpach Yooz Machimkaya?
62 Jesusaqui kjaazičha:
—Jesalla. Wejrtčha Cristutqui. Wejrqui tsewctan cuchanžquita Yooz
Zoñtčha. Tsjii nooj ančhucqui wejr cheraquičha, juc'anti azziz Yooz latuquiz
julzi. Nekztan arajpachquiztan tsjirquiz tjonačha.
63 Nižta chiitiquiztan nii timplu chawjc jiliriqui niiž zquiti wjajrzinchičha,
žawjchi tjeezjapa. Nekztan cjichičha:
—¿Kjažtiquiztan iya quintra chiiñi žoñi pecasajo?
64 Ančhucqui nonzinčhuccha. Tiiž takuqui Yooz quintračha. Ana wali-
pančha. ¿Čhjulučhum paaqui, kjažum cjeequi? ¿Tantiyalla?
Nekztan tjappacha quintra chiichičha:
—Tii žoñi contaj cjila, —cjican.
65 Nekztan yekjapaqui Jesusižquiz llawsižtan tjujtchičha, wjajtchizakazza.
Nekztan niiž yujc pañžtan tjotžinžcu, cjichičha:
—¡Pajalla, jaziqui! ¿Ject am wjajtchejo?
Nižaza zultatunacaqui Jesusiž yujcquiz čhajczičha.

PEDRUQUI JESUSA ANA PAJÑI TUCCHICHA

66 Nii ora Pedruqui kjuy patiuquiz želatčha. Nekzi tsjaa žonqui tjonch-
inčha. Naa žonqui timplu tsjan chawjc jilirž piyunitačha.
67 Pedruž uj latuquiz kutnan, cherchinčha. Nekztan paljaychinčha:
—Amqui nii Nazaret wajtchiz žoñžtan chica ojklayñamla, nii Jesusižtan.
68 Pedruqui Jesusa ana pajñi chiichičha:
—Nii žoñi anal pajučha. Am takumi anal intintučha.
Nuž chiižcu, zancu ulanchičha.
69 Nicju naa žonqui wilta cherchinzakazza. Nii žejlñi žoñinacžquiz maaz-
inčha, tuž cjican:
—Tii žoñicha ninacžtan chica ojklayñi.
70 Pedruqui wilta Jesusa ana pajñi chiichičha. Nekztan tsjii upaquižtan nii
žejlñi žoñinacaqui Pedružquiz cjichizakazza:
—Chekapan amqui ninacžtan chica ojklayñi žoñimla. Amqui Galilea wa-
jtchiz žoñimla. Nii žoñinacž irataž chiiñamla.
71 Nekztan Pedruqui juramintužtan chiichičha, tuž cjican:
—Wejr toscara chiichinžlaj niiqui, Yooziž castictal cjila. Tii amiž chiita žoñi
ana wira pajučha.
72 Pizcquizic nii orapacha tsjii wallpaqui kjawchičha. Nekztanaqui Pe-
druqui Jesusiž chiita taku cjuñzičha. Tuž mazinchitačha, “Ima wallpaž
pizc wiltaž kjawan, amqui čhjep wilta wejr ana pajñim tucaquičha”. Nekz-
tanaqui Pedruqui nii cjuñžcu, ancha llaquita cjissičha. Nekztan ancha
kaachičha.

15

JESUSA PILATUZQUIN CHJICHTA

1 Kjantati timplu chawjc jilirinacžtan wajt jilirinacžtan judío lii tjaa-
jiñinacžtan tjappacha jilirinacžtan ajczitačha. Nekztan Jesusa čhejlžcu Pilato
jiliržquin chjitchičha. Nekztan niižquiz intirjichičha.
2 Nekztan Pilatuqui pewczičha:

—¿Am judionacž chawjc jilirimya?
Jesusaqui kjaazičha:
—Nužupanzačha, amiž chiitacama.
3 Nekztan nii timplu jilirinacaqui Jesusiž quintra čhjultaki tjojtunchičha.
4 Pilatuqui pewczizakazza:
—¿Kjažtiquiztan am ana kjaazñi atjo? Tjapamanaž am quintra chiila, pero.
5 Jesusaqui ana čhjulu tawkžcu želatča. Nužquiz Pilatuqui ana iya čhjulumi chiižiñi atchičha.

ZOÑINACAQUI JESUSIZ QUINTRA CHIICHICHA

6 Pilatuqui pascu pjijztiquiz tsjii piriz žoñi cutzñipantačha žoñinacaž chiitacama.
7 Carsilquiz tsjii kjažultan gobierno quintri žoñinacaž chawjcta želatča. Barrabás cjita ujchiz žoñi carsilquiz chawjctazakaztača. Revolucionquiz žoñi conchičha Barrabás cjita žoñiqui.
8 Jaziqui žoñinacaqui Pilatu pewczñi tjonchičha, tuž cjican:
—Wejtnacalta tsjii žoñi cutžinalla. Tuquitanpacha nuž cutzñampanla amqui.
9 Pilatuqui kjaazičha:
—¿Ančhucqui pecya, tii judionacž chawjc jiliri cutzta cjisjapajo?
10 Jesusa čhjaawjcu, nii timplu jilirinacaqui Pilatužquiz intirjichičha; nii zizzičha Pilatuqui.
11 Nekztan nii timplu jilirinacaqui Jesusiž quintra žoñinaca aptjapchičha. Nekztan žoñinacaqui maychičha, Barrabaspankaz cutzta cjisjapa.
12 Pilatuqui wilta pewczičha:
—¿Tiizti? ¿Jaknužt wejr paaj cjii ančhucjo? Ančhucqui tii judionacž jilirička cjinčhucla.
13 Nii žoñinacaqui kjawchičha:
—¡Tii žoñi conzna! ¡Cruzquiz ch'awczna!
14 Nekztan Pilatuqui chiichičha:
—¿Kjažtiquiztan, čhjul uj paachit teejo?
Nii žoñinacazti juc'anti kjawchičha:
—¡Cruzquiz ch'awczna!
15 Pilatuqui nužquiz žoñinacž kuz wali cjisjapa Barrabás cutzičha. Jesusa cusa wjajtkatžcuqui, Pilatuqui zultatunacžquiz intirjichičha, cruzquiz ch'awcta cjisjapa.
16 Nekztan nii zultatunacaqui jilirž kjuy patiuquin Jesusa chjitchičha. Nekzi parti zultatunaca ajcznajo kjawzičha.
17 Nekztan Jesusižquiz tsjii morat zquiti tjutzičha. Nižaza tsjii ch'apirar pillu irata nižtiztan Jesusiž achquiz scarzinchičha.
18 Nekztan ararcan kjawchičha:
—¡Viva tii judío nacionž chawjc jiliri! —cjican.
19 Nekztan tsjii parztan Jesusiž achquiz t'etkatchičha; llawsiztan tjujtchičha; rispittažoka quillsičha.
20 Nekztan burla paažcuqui Jesusižquiztan nii morat zquiti chjojkžinchičha. Niiž persun zquiti tjutzičha. Nekztanaqui Jesusa chjitchičha cruzquiz ch'awczjapa.

JESUSAQUI CRUZQUIZ CH'AWCTATACHA

21 Tsjii Cirene wajtchiz žoñi želatča, Simón cjita. Pucultan žoñž ejptačha niiqui, Rufo, nižaza Alejandruž ejp. Jochquiztan kajkžcatča. Nekz watan mantichičha, Jesusiž cruza kužajo. Nužquiz uytissičha.

22 Nekztan Jesusaqui Golgota yokquin chjichtatačha. Golgota cjitaqui tuž
cjičha: “Ach Tsjij Yokačha”.
23 Nekztan Jesusižquiz vinu mirržtan t'ajžta tirinchičha. Jesusazti ana licz
pecchičha.
24 Jalla nekztanaqui cruzquiz ch'awcžcu, sultatunacaqui zurtiychičha niiž
zquitinaca tanzjapa, jakzilta sultatut nii zquiti tanznačhaja, nii zizjapa.
25 Wenzlaka Jesusaqui cruzquiz ch'awctatačha.
26 Kjažtiquiztan tii žoñi cruzquiz ch'awctatažlaja, niiqui cjijrchičha tsjii
tawliquiz, tuž cjican: “Tiiqui judionacž chawjc jilirička”.
27 Jesusižtan chicapacha tsjii pucultan tjañinaca yekja cruzanacquiz
ch'awctazakaztačha, tsjiic žew kjuttan tsjiic zkar kjuttan.
28 Nužupan tuquitan cjijrta Yooz taku cjičha. Nii Yooz taku tuž cjičha:
“Ujchiz žoñinacžtan chica uchtačha”. Nužquiz nii Yooz takuqui cumplissičha.
29 Zoñinacaqui nekz watcan acha wewcžinchičha; ancha žawjchi, tuž cji-
can:
—¡Aaj! Amqui timplu pajltasačha. Nekztan čhjep majquiziqui wilta
kjuytasačha, jalla nuž cjichamčha, ¿ana jaa?
30 Jaziqui persunpacha am cruzquiztan zarakalla. Persunpacha liwriyalla
amqui.
31 Nižaza nii timplu chawjc jilirinacžtan judío tjaajiñinacžtan parlassičha,
Jesusa iñarcan, tuž cjican:
—Yekjapanacžquiz liwriichičha tiiqui. Persunpachazti anaž liwrii atčha.
32 Cristužlaj niiqui, Israel nacionž chawjc jiliržlaj niiqui, persunpachaj
cruzquiztan apakscu, chjijwžquila. Nekz criyaquiž učhumqui.
Zoñinacaqui Jesusa iñarchičha. Niiztan chica ch'awcta žoñimi iñarchizakazza.

JESUSAQUI TICZICHA

33 Taypurquiztan tjapa nii yokac zumchi cjissičha, majñakak oracama.
34 Nii ora Jesusaqui tjapa aztan kjawchičha:
—Eloi, Eloi ¿lama sabactani? —Tii takuqui cjičha: “Wejt Yooz, wejt Yooz
¿kjažtiquiztan wejr ecchamtajo?”
35 Yekjap nekz žejlñinacaqui nii taku nonžcu cjichičha:
—Nonžna. Elías kjawža tiiqui, nii tuquitan Yooz taku parliñi profetaqui.
36 Tsjiiqui ninacžquiztan zajtchičha. Nekztan tsjii esponja cjita kjaz
licñiquiz jar vinu licskatchičha. Nekztan quejpžcu tsjii parquiz tsjijpchi
Jesusižquiz macjatskatchičha nii jar vinu ch'umznajo. Nekztan nii žoñiqui
parti žoñinacžquiz chiichičha:
—Tjewžla učhumqui. Jaknužukat Eliasac cruzquiztan apaki tjonačhani,
niiž chekžla.
37 Jesusaqui juc'anti kjawchičha. Nužquiz ticzičha.
38 Nii oraqui pajk timplu pañu juystokaz chicatquiz wjajrsičha, tsewctan
kozzuc.
39 Nii romanž sultatunacž jiliriqui Jesusiž yujc kjuttan želatčha. Tjappacha
niiž wattanaca cheržcu cjichičha:
—Chekapan Yooz Majchtakalčha tii žoñiqui.
40 Nižaza tsjii kjažultan maatakanacaqui ažquiztan chekzičha. Nii
maatakanacaqui tinacatačha: María cjititačha, Magdalena wajtchiz žonqui.
Nekztan María cjitizakaztačha, Josež maa, nižaza Jacobž maa (lajktačha
Jacoboqui). Nekztan Salomé cjititačha.
41 Nii maatakanacaqui Jesusa apzitačha, nižaza yanapchitačha, Jesusa
Galilea yokaran ojklayan nii ora. Nekztan ninacaqui Jesusiztan chica

Jerusalenquin tjonchičha. Nii cruzaž nekziqui muzpa maatakanaca želatčha.

JESUSAQUI TJATZTATACHA

42 Nii noojiqui pjijzta tjacz tjuñitačha. Jeejz tjuñi ispirazakaztačha.
43 Nižtiquiztan tjuñiž kattan tsjii José cjita Arimatea wajtchiz žoñiqui walja tjup kuzziz Pilatužquin ojkchičha. Nekztan Jesusiž curpu maychičha. Walja rispitta jiliritačha nii Josiqui. Yooz tjapa mantiz timpu tjewznatčha.
44 Niiž tjontiquiztan, Pilatuqui ispantichičha, tuž cjican:
—¿Kjažt waj ticzi cjesajo?
Nekztan zultatž jiliri kjawzičha, nii pewczjapa.
45 Nii zultatž jiliriqui kjaazičha:
—Jesalla, ticzičha, —cjican.
Nekztan Pilatuqui Jesusiž curpu chjitzjapa permiso tjaachičha José cjita žoñžquiz:
—Nižtaqui niiž curpu chjichalla, —cjican.
46 Nekztan Josiqui zuma chiw pañu kjaychičha. Jesusiž curpu chjijunžcu nii pañquiz tejlzičha. Nekztan tsjii sipulturquiz majkzičha. Nii sipulturaqui pajk mazquiz pjettatačha. Nii sipulturž zana tsjii pajk maztan pjuczičha.
47 Pucultan maatakanacaqui Jesusiž curpu tjatñi cherchičha. Tsjaaqui María Magdalena cjititačha. Tsjaac María cjitizakaztačha, yekja Josiž maa.

16

JESUSAQUI JACATATCHICHA

1 Judionacž jeejz tjuñi jakatažu María Magdalenatan Jacobž maa Mariatan Salomatan, nii čhjepultan maatakanacaqui cusa ulurchiz asiiti kjaychičha, Jesusiž ticzi curpu tjajlinzjapa.
2 Ancha wentan ninacaqui sipultura cherzñi ojkchičha tjuñiž tewctanalla.
3 Sipultura ojkcan ninacpora parlassičha tuž cjican:
—¿Jequit učhumtaqui cjetžinaquejo? ¿Nii pjucžta pajk mazjo?
4 Nekztan irantižcu, nii pajk pjucžta mazqui cjetžta cherzičha.
5 Sipultura luzcu, žew latu kjuyltan tsjii tol chiw zquitchiz tjowa julzi cherchičha. Nužquiz nii maatakanacaqui ancha tsucchičha.
6 Nii tjowaqui paljaychičha, tuž cjican:
—Anaž tsuca maataka. Ančhucqui Jesusaž kjurčha, nii cruzquiz ch'awcta žoñi. Niiqui jacatatchičha jaziqui. Anačha tekzi. Cherznalla. Tii sipulturquiz ana žejlčha.
7 Jazic ančhucqui oka. Niiž tjaajinta žoñinacžquin mazca. Pedružquizimi zaka mazna. Tuž cjican ančhuc maznaquičha: “Jesusaqui ančhucaž tuqui okjayaquičha Galilea cjita yokquin. Nekzi Jesusižtan zalaquičha ančhucqui. Jaknužt tuquitan chiižinchipančhaja, jalla nužučha”.
8 Nekztanaqui nii maatakanacaqui sipulturžquiztan ulanžcu, zati pariju quejpchičha, tsucaña chjekincan. Tsucaña ana čhjulumi chiyi atchičha jeczquizimi.

JESUSAQUI MARIA MAGDALENAQUIZ PARIZICHICHA

9 Jesusaqui kjantatilla jacatatžcuqui primiraqui María Magdalenaquiz parizichičha. Tuquitan Jesusaqui naaquiztan pakallaku zajranaca chjatkatchitačha.
10 Naa žonqui Jesusiž mazinacžquin mazñi ojkchinčha. Ninacaqui llaquita želatčha, kaacan.
11 Nekztan mazzinčha:
—Jesusaqui jacatatchičha. Wejrqui nii cherchinčha, —cjican.

Nii nonžcu nii tjaajinta žoñinacaqui ana criichičha. Inapanka chiitažoka naychičha.
12 Wiruñaqui pucultan tjaajinta žoñinacaž wajtquiztan okan, Jesusaqui
parizichizakazza, tsjemata cjissi.
13 Nekztan quejpžcu, nii pucultanaqui parti tjaajintanacžquiz mazzičha.
Nii mazta ana zakaz criichičha.

JESUSAQUI WILTA PARIZICHICHA

14 Wiruñaqui Jesusaqui nii tuncamani tjaajinta žoñinacžquiz parizichičha,
čhjeri lulan. Ninacaqui jacatatta maztaqui ana criichičha. Nekztan ninacž
ana criiñi kuzziz cjen ninacžquiz iwjt'ichičha Jesusaqui.
15 Nižaza Jesusaqui mantichičha, tuž cjican:
—Jazic ančhucqui okaquičha tjapa kjutñi tii muntu intiru. Tjapa
žoñinacžquizimi liwriiñi taku paljayaquičha.
16 Jakziltat tii taku criičhaja, jalla niiqui liwriitaž cjequičha; nižaza
bautista cjequičha. Jakziltat tii taku ana criičhaj niiqui, ancha castictaž
cjequičha.
17 Yooz taku criichinacaqui tii milajrunaca paaquičha. Wejt tjuuquiz
zajranaca chjatkataquičha. Yekja takunaca chiyaquičha.
18 Zkora tanžcu zkoržquiz ana chjojrichtaž cjequičha. Tsjii veneno licžcu,
ana ticznaquičha. Kjaržtan lanžcu, laa žoñinaca čhjetnaquičha. Nižta
paaquičha Yooz taku criichi žoñinacaqui.

JESUSAQUI ARAJPACHA OJKCHICHA

19 Nii taku chiižcu chawjc jilir Jesusaqui arajpacha ojkchičha. Nekzi Yooz
žew latuquiz julzičha.
20 Nekztanaqui nii tjaajinta žoñinacaqui ulanžcu, tjapa kjutñi Yooz li-
wriiñi taku paljaychičha. Chawjc jiliripančha Jesucristuqui. Jalla niičha
ninacžquiz yanapñiqui. Nii Yooz aztan paata milajrunacaqui tuž cjičha: “Tii
Yooz takuqui werarapančha”. Nužupanž cjila. Amén.

EL SANTO EVANGELIO SEGUN SAN LUCAS

1-2 Ancha zuma Teófilo, tii cartal amquin cjijržcučha, Jesucristuž puntuquiztan. Jesucristuž nasta tjuñquiztanpacha jaknužt watčhaja, jalla niiqui ana tjatzičha cherchi žoñinacaqui. Nii cherchi žoñinacaqui wejtnacaquiz tjaajinchičha. Nižaza yekja žoñinačžquiz tjaajinchizakazza Jesucristuž puntuquiztan. Nekztan tsjii kjaž žoñinacaqui Jesucristuž puntuquiztan cjijrchičha niiž jaru niiž jaru.

3 Nižaza wejrqui zumpacha pewcpewczinčha jaknužt Jesucristuž nasta tjuñquiztanpacha watčhaja, jalla nii. Jalla nuž pewcpewčzcu wejrqui pinsichinčha Jesucristuž puntuquiztan cjijrzjapazakaz niiž jaru niiž jaru. "Jalla niic waliž cjesačha", cjican pinsichinčha wejt kuzquiz. Jaziqui walja zuma Teófilo, amquin tii cartal cjijržcučha,

4 Jesucristuž puntu tjaajintanaca zumpacha zizajo.

JUAN BAUTISTAŽ NASTAQUI

5 Ima Juan Bautistaž nasan jalla tuž watchičha. Judea yokquin Herodes cjita pajk jiliriqui mantiñitačha. Nižaza Zacarías cjita timplu cwitiñi žoñi želatčha. Niiqui Abías cjita t'akquiztantačha. Niiž tjun cjititačha Elisabet. Ninacaqui Aarón cjita tuquita atchi ejpžquiztan tjonñitačha.

6 Nii pucultan lucutiñ žoñiqui Yooz yujcquiziqui zuma kamañchiztačha. Yooz Epiž mantitacama kamñitačha. Jalla nuž kaman ana čhjul ujmi ninacž quintra tjeezñi atasačha jecmi.

7 Ninacaqui ana zinta majchchiztačha. Elisabet cjitiqui ana wira matiñtačha. Nii oraqui pucultan lucutiñi chawc chawcwatačha.

8 Tsjii nooj Zacarías t'akquiztan turnuž tjonatčha, Yooz sirwizjapa timpluquiz. Jalla nižtiquiztan Zacariasqui Yooz sirwatčha timpluquiz.

9 Nii timplu cwitiñinacaqui tsjii žoñi inzinzu tjaazñi illzñipantakalčha. Nekztan Zacariižquiz illzičha. Jalla nuž illztaž cjen Zacariasqui Yooz timpluquiz luzzičha, inzinzu tjaazñi.

10 Jalla nii inzinzu tjaazñi oraqui tama žoñinacaqui Yoozquin mayizican želatčha timplu zancu.

11 Jalla nekztanaqui tsjii Yooz anjilaqui Zacariižquiz parisquichičha timpluquiz. Nii anjilaqui inzinzu altarž žew latuquiz tsijtsičha.

12 Anjila cheržcu Zacariasqui kuz turwaysi cjissičha, ancha tsucchičha.

13 Anjilaqui cjichičha:

—Zacarías, ana am tsuca. Yoozqui amiž mayizitaqui nonzičha. Jalla nižtiquiztan Yoozqui am Elisabet cjiti tjunaquiz lucmajch wawaž majtkataquičha. Jalla nuž majttan am wawaqui Juan cjita tjuuchiz cjequičha.

14-15 Jalla nii am majchqui walja pajk jiliriž cjequičha Yooz Ejpž yujcquiziqui. Jalla nii majttiquiztanaqui, amqui cuntintum cjequičha, walja chipsnaquičha. Nižaza walja zoñinacami chipsnaquičha, am tjunaž majttiquiztanaqui. Am majchqui vinumi awarintimi ana licaquičha. Ima maa pjuchquiztan ulnan Yooz Espíritu Santuqui am majch kuzquiz luzaquičha.

16 Am majchqui walja Israel wajtchiz žoñinaca Yooz Ejpžquin wilta sirwizkataquičha.

17 Nižaza am majchqui ima Jesucristuž ojklayan ojklayaquičha, Yooz taku paljaycan. Cjuñzna. Tuqui timpuqui tsjii Yooz puntu paljayñi profeta želatčha, Elías cjita. Yooz Espíritu Santuqui nii Eliasquiz Yooziž tjaata taku

paljayskatchičha. Jalla nii tjaata taku paljaychičha Eliasqui, ana ekscu. Yoozquin tjurt'iñi kuzziztačha. Jalla nižtapacha Yooz Espíritu Santuqui am majchquiz Yooziž tjaata taku paljayskataquičha. Niiž paljaytiquiztan ejpžtanami maatinacžtanami wilta zumanskataquičha. Nižaza am majch paljaytiquiztan ana Yooz kuzcama kamñi žoñinacami Yooz kuzcama kamñi cjisnaquičha. Jalla nižtiquiztan Israel wajtchiz žoñinacaqui Yooz Majch tjonz tjuñi tjewznaquičha. Zuma kamcan, ninacaqui tjewznaquičha, Yooz Majch zuma risiwt'isjapa. —Jalla nuž Zacariižquiz paljaychičha nii Yooz anjilaqui.

18 Nekztan Zacariasqui anjilžquiz pewczičha, tuž cjican:

—¿Ultim werara amiž chiitajo? ¿Jaknužt zizasajo? Wejrqui walja chawc žoñtla pero. Wejt maatakami chawc žon zakazza.

19 Nii anjilaqui kjaazičha, tuž cjican:

—Wejrqui Gabriel cjititčha. Yooz manta payiñtčha. Yoozqui wejr mantižquičha amquiz tii zuma takunaca maznajo.

20 Amqui weriž chiita ana criitiquiztan, upam cjisnaquičha, am maati majtzcama. Yooziž pinsita tjuñquiz weriž chiita takuqui cumplisnaquičha. —Jalla nuž chiichičha anjilaqui.

21 Zacarías timplu kjuyltan ažka želatčha, ulanžquiz oraqui watatčha. Jalla nižtiquiztan tjewzñi žoñinacaqui kuzquiz pinsichičha, kjažtiquiztan ana ulanžquejo, jalla nii. Žoñinacaqui zancu muzpa tjewznatčha, Zacarías ulanžquizcama.

22 Nekztanaqui Zacariasqui ažktanalla ulanžquichičha. Pero ana jaknužt chii atchičha. Jalla nižtiquiztan nii zawnc žejlñi žoñinacaqui ispantichičha. “Timplu kjuyltan anjilžtan zalzižlani”, jalla nuž cjeyassičha. Upa cjissiž cjen Zacariasqui žoñinacžquiz kjaržtan paljaychičha.

23 Tsjii kjaž majquiztan Zacariasqui timplu cwitis turnu cumplichičha. Nii tjuñinaca žeržcu, persun kjuya ojkchičha.

24 Wiruñaqui niiž Elisabet cjiti tjunqui ica cjissinčha. Nekztan Elisabet tsjii pjijska jiiz kjuyaran želatčha. Ana kjuyquiztan kjuya ojklaychinčha. Naaqui persun kuzquiz pinsichinčha tuž cjican:

25 “Yooz Jiliriqui wejr cjuñžcu, wejtquiz ickatchičha. Jaziqui žoñinacaqui anaž iya wejr iñarasačha”.

JESUCRISTUZ NASTAQUI MAZINTACHA

26 Nekztanaqui sojta jiizquiztan Elisabet ickattanaqui, Yoozqui Gabriel cjita anjila cuchanžquichičha Galilea cjita yokquin, Nazaret cjita wajtquiz.

27 Nii wajtquiz tsjaa tunsill tur želatčha María cjiti. David cjita atchi ejpžquiztan tjoniñtačha. Mariiqui José cjita žoñžtan kazzintačha zalzjapa. Yoozqui naa Mariaquiz anjila cuchanžquichičha.

28 Naaquiz tjonžcu, anjilaqui paljaychičha, tuž cjican:

—Cullacalla, Yooz k'ayamčha amqui. Yooz kjarquizza. Nižaza Yoozqui amtan chicapachačha. Yoozqui tjapa maatakžquiztanam amquiz juc'ant wali favoraž paaquičha. —Jalla nuž tsaanchičha anjilaqui.

29 Anjilž taku nonžcu Mariiqui ispantichinčha. Kuzquiz pinst'ichinčha, nii tsaantaqui anal intintasačha, cjican.

30 Nekztanaqui anjilaqui naaquiz cjichičha:

—María, ana tsucaquiž amqui. Yoozqui amquiz wali pajk favora paaquičha.

31 Jalla nižtiquiztan amqui icaquičha. Lucmajch wawchizim cjequičha. Nii wawaqui Jesús cjita tjuuchiz cjequičha.

32 Tsjii noojiqui nii am majchqui wali pajk jiliriž cjequičha. Arajpach Yooz Ejpž Majchpančha niiqui. Werar Yooz Ejpqui niiž Majchquiz pajk mantiñi

cjiskataquičha, Israel wajtchiz žoñinačžjapa. Am David cjita atchi ejptačha tuquita pajk mantiñiqui. Jalla nižta pajk mantiñi cjequičha am majchqui.

33 Israel wajtchiz žoñinaca wiñayaž mantaquičha. Niiž mantitaqui wiñayaž
želaquičha. Anaž tucuzinznasačha. —Nuž paljaychičha anjilaqui.

34 Nekztanaqui Mariiqui anjilžquiz pewczinčha, tuž cjican:

—¿Jaknužt tii cjesaya? Wejrqui ana luctaka pajučha.

35 Nii anjilaqui kjaazičha, tuž cjican:

—Yooz Espíritu Santuqui amquiz tjonznaquičha. Jalla nuž tjonan arajpach Yoozqui niiž aztan tsjirižtakaz weezcaquičha am juntuñ. Nii oraqui Yooz Espíritu Santuqui am t'icznaquičha. Jalla nižtiquiztan nii am maatiqui juc'ant zuma lijitum kamañchiz cjequičha. Yooz Majchpančha niiqui.

36 Nižaza amquiz maznučha tuž, am jamillquiztan Elisabet cjitiqui ick-atchitačha, chawc žon cjenami. Tuquiqui žoñinacaqui Elisabet puntuquiztan cjiñitačha: "Naa žončha ana matiñqui" cjicanaqui. Jaziqui sojta jiizkaz icchinčha.

37 Yoozqui čhjulumipankaz paasačha. —Jalla nuž chiichičha anjilaqui.

38 Nekztanaqui Mariiqui cjichinčha:

—Wejrqui Yooz Jiliriž mantitacama kamiñ žontčha. Yoozqui wejtquizimi amiž chiitacama paaj cjila.

Jalla nuž Mariaž chiitan, anjilaqui ojkchičha.

MARIAZ ELISABETAQUIN OJKTA

39 Nekztanaqui tsjii kjaž majquiztan Mariiqui zati pariju ojkchinčha Judea cjita kolta curunacchiz yokquin.

40 Jalla nicju Zacarías kjuya luzzinčha. Kjuya luzcu Elisabetaquiz tsaanch-inčha.

41 Nuž Mariaž tsaanan Elisabeta wawaqui pjuch kjuyl cjenpacha kissičha. Nekztanaqui nii oraqui Espíritu Santuqui naa Elisabetaquiz luzzičha nižaza chiikatchičha.

42 Jalla nekztan naaqui alto tawkžtan Mariaquiz paljaychinčha, tuž cjican:

—Yoozqui amquiz tjapa maatakžquiztanami wali pajk favora paachičha. Nižaza nii am majchqui walja honorchiz cjesaž cjila.

43 ¿Kjažtiquiztan taa arajpach Jilirž maaqui wejtquin tjonžquejo? Wejrqui inakaztčha. Anal waquisučha.

44 Amiž tsaanta taku nonžcu, wejt wawaqui pjuchquiz ancha cuntintu kis kissičha.

45 Yooziž apayžquita taku criichamčha, nii Yooziž chiita takucama cumplisnaquičha, jalla nii criichamčha. Jalla nižtiquiztan zuma cuntintum cjequičha. Nuž cjichinčha Elisabetqui.

46 Nekztanaqui Mariiqui chiichinčha, tuž cjican:

"Wejt Yooz Jiliriž honoral waytačha.

47 Wejt Liwriiñi Yooziž cjen, wejt kuzmi anchaž chipčha.

48-49 Wejrqui inakaztčha. Yooz mantitacama kamiñ žontčha. Yoozqui wejtquiz cjuñzquichičha. Jaziqui walja azziz Yooz Ejpqui wejtquiz t'iczičha. Jalla nuž wejtquiz pajk obra paachičha. Tekztan nawjcchuc tjapa žoñinacaqui wejt puntuquiztan parlaquičha: 'Yoozqui naaquiz zuma favora paachičha', cjican. Werar Yoozqui ječžquiztanami juc'anti zumapankazza.

50 Yoozqui tjapa niižquin rispitñi žoñinačžquiz okzñipančha, watay wata okzñipančha.

51 Yoozza walja pajk obranaca paañiqui. Mit kuzziz žoñinacaž pinsitanaca inakaz cjissa.

52 Walja azziz jilirinaca jwessa ninacž puestuquiztan. Antiz humilde kuzziz
žoñinaca honorchiz cjiskatčha.
53 Nižaza jakziltat ana cusasanacchiz t'akjiri žejlčhaja, jalla nii
t'akjirinacžquiz walja cusasanaca tjaaquičha Yoozqui. Antiz ricachunzcazti
laachi kjarquiz ana čhjulchiz quejpkataquičha.
54-55 Nižaza Yoozqui učhum tuquita atchi ejpnacžquizimi, Abra-
hamžquizimi, Abrahamž majchmaatinacžquizimi, jalla ninacžquizimi
taku tjaachičha, ninaca tirapan okznajo. Jalla nuž okžcu Yoozqui walja
yanapčha Israel wajtchiz Yooz sirwiñi žoñinacžquin, ninaca ana tjatsñičha”.
Jalla nuž chiichinčha Mariiqui.
56 Tsjii čhjep jiiz Mariiqui Elisabetatan kamchinčha. Nekztan quejpch-
inčha naaža persun kjuya.

JUAN BAUTISTAZ NASTA

57 Naa Elisabeta majtz tjuñiqui irantižquichičha. Nekztan lucmajch wawa
majtchinčha.
58 Jalla nuž cjen, Yoozqui Elisabetaquiz ancha zuma favora paachičha.
Jalla nii quintu zizcuqui, Elisabeta wisinunacami jamillanacami naaquin
tjonzñi ojkchičha. Nekztan ninacaž tjonžtan, Elisabetaqui ancha cuntintu-
takalčha. Ninacami cuntintuzakaztačha.
59 Jalla nekztan quinsakal tjuñquiztan Zacariastan Elisabetatan timplu
ojkchičha wawa chimpus cuztrumpi paakatzjapa. Nii cuztrumpi paatan
ejpž tjuužtan tjuuzkatz pecatčha, Zacarías cjican.
60 Wawž maaqui cjichinčha:
—Anaž. Tii wejt maatiqui Juan cjita tjuuchizpanž cjequičha.
61 Partinacazti pewczičha:
—¿Kjažtiquiztan nižta tjuuskatz pecjo? Am jamillanacquiztan anaž nižta
tjuuqui žejlčha.
62 Jalla nekztanaqui wawž ejpžquiz kjaržtan pewczičha, čhjul tjuuchizim
pecas, jalla nii.
63 Ejpqui tsjii maychičha, tjuu cjijrzjapa. Nekztanaqui cjijrchičha, tuž
cjican: “Wejt maatiqui Juan cjitaž cjequičha”. Nekztanaqui tjappacha
ispantichičha nii puntuquiztan.
64 Nii orapacha Zacariasqui wilta chiiñi cjissičha. Jalla nuž wilta chii atcan,
Yooz honora paljaychičha.
65 Jalla nuž cjen wisinunacami ispantichi quirchičha. Tjapa kjutñi nii
Judea yokaran nii quintu ojkchičha.
66 Tjappacha nii quintu zizñi žoñinacaqui kuzquiz pinsichičha: “¿Tii uzaqui
čhjulut cjisnaquejo?” cjican. Yooz kjarquizpantačha nii wawaqui.
67 Nekztanaqui Yooz Espíritu Santuqui Zacariižquiz chiikatchičha. Jalla
nižtiquiztan Zacariasqui Yooziž tjaata takucama paljaychičha, tuž cjican:
68 “Yooz Jiliri honorchiz cjilalla. Niičha Israel žoñinacž Yoozqui. Učhum
Yoozqui niiž mantitacama kamñi žoñinacžquin cjuñzičha. Jaziqui
liwriita cjequičha učhumqui.
69 Yoozqui walja azziz Liwriiñi cuchanžquichičha, učhumnacaquiz. Davidž
majch maatinacžquiztanpacha majttačha nii Liwriiñiqui. David cjitaqui
Yooz mantitacama kamñitačha.
70 Tuqui timpuquiztanpacha jalla nužupan Yoozqui taku tjaachičha. Yooz
taku paljayñi žoñinacaqui niiž jaru niiž jaru nii Yooziž tjaata taku maz-
mazzičha.
71 Nii maztaqui tužutačha: ‘Liwriitačhumž cjequičha, učhum quintra
žoñinacžquiztanami, učhum chjaawjkatñi žoñinacžquiztanami’.

72 Yooz Ejpqui učhum tuquita atchi ejpnaczquiz taku tjaachičha, tuž cjican:
‘Wejrqui ančhucaquiz tira okzniňčha. Weriž zuma tjaata taku anal tjat-
snačha’.
73 Nižaza Yooz Ejpqui učhum tuquita Abraham ejpžquiz taku juramintužtan
tjaachičha, niijapami učhumjapami.
74 Učhum quintra žoňinaczquiztanami liwriitanaqui, učhumqui ana ekscu
Yoozquin sirwasačha.
75 Nižaza učhumqui Yooz kuzcamakaz zuma lijituma kamaquičha. Jalla nuž
kamcan učhumqui Yooz sirwaquičha ticzcama”.
76-77 Nižaza Zacariasqui tira paljaychičha, tuž cjican: “Juan, wejt maati,
amqui Jesús Jilirž tjonz tuqui ojklayaquičha, Israel žoňinaca nii zuma tjew-
znajo. Amqui jaknužt žoňinacž ujnacami pertunta cječhaja, jalla nii intin-
tiskataquičha. Žoňinacž ujnaca pertunta cjen, liwriitaž cjequičha. Jalla nuž
intintiskattiquiztanaqui profeta cjitam cjequičha amqui, arajpach Yooziž
tjaata taku paljayni profeta.
78 Yoozqui učhum ancha okzňiž cjen učhum liwriyaquičha. Tsewctanpacha
tsjii Liwriiňi cuchanžquichičha, učhum kuzquiz tjuňižtakaz kjanajo. Jalla
nižtiquiztan ew timpužtakaz cjequičha.
79 Jalla nii Liwriiňiqui zuma kjanacamapanž Yooz zuma kamañ jicz
tjeeznaquičha, zumchiquiztakaz kamňi žoňinaczquizimi, ticzquiztan eksňi
žoňinaczquizimi. Nižaza nii Liwriiňiqui učhum zuma irpaquičha, Yooz
Ejpžtanami učhumtanami zumanznajo”.
Jalla nuž cjichičha Zacariasqui.
80 Nekztanaqui nii Juan cjita uzaqui pajkchičha. Zapuru juc'anti Yoozquin
tjurt'iňi kuzziztačha. Jalla nekztanaqui tsjii ch'ekti yokquin ojklayatčha,
Israel wajtchiz žoňinaczquiz niiž obra tjeezcama.

2

JESUCRISTUZ NASTA

1 Jalla nii timpuquiz tsjii walja chawc jiliri želatčha, Augusto cjita. Nii
chawc jiliriqui mantichičha, tuž cjican:
—Tjappacha žoňinacaqui tjuu apuntiskataquičha.
2 Nii timpuquiz Cirenio cjita jiliri želatčha, Siria yokchiz žoňinaca mantiňi.
Jalla nii timpuquiz primir censuqui watchičha.
3 Nekztanaqui tjapa žoňinacaqui persun watja ojkspantačha, persun tjuu
apuntiskati.
4 Jalla nuž cjen José cjita žoňiqui Galilea cjita provinsiquiztan, Nazaret cjita
wajtquiztan ulanžquichičha. Judea cjita provinsiquin, Belén cjita wajtquin
ojkchičha. Jalla nicju David cjita tuquita atchi ejpqui nassitačha. Davidž
majchmaatquiztan tjonňitačha Josequi.
5 Jalla nuž cjen nicju ojkchičha, tjuu apuntiskati. María cjiti turatan zalz-
japa kazzitačha Josequi. Nii oraqui naa Mariiqui Espíritu Santuž t'iczztatačha.
Juztan Mariatan pucultan ojkchičha, tjuu apuntiskati.
6 Belén wajtquin irantižcu, María majts oraqui tjonchičha.
7 Jalla nicju Mariiqui primir wawa majtchinčha, Belén wajtquiz, animalž
tjajz kjuyquiz. Wawaqui pañ awallžtan capžtatačha. Jalla nuž capžcu
animalž tjajz kjuyquiz t'apžtatačha. Anaž iya alujamintu wajtchucatačha.

AWATIRINACAQUI JESUSIZQUIZ RISPITI TJONCHICHA

8 Belén wajt žcatiran uuzi itzňi awatirinaca želatčha. Awatirinacaqui
pakara uuzi itzňitačha pamparanpacha.

9 Jalla nuž želan tiripintit Yooz anjilaqui ječžquichičha. Tsewctan ninačž
kjutñi walja kjanžquichičha. Nuž cheržcu ninacaqui ancha tsucchičha.
10 Jalla nekztanaqui nii anjilaqui cjichičha:
—Ana tsuca ančhucqui. Zuma quintul zjijčžcučha. Tsjii Liwriiñiqui tjapa
žoňinačžtajapa cuchanžquitačha. Jalla niiž cjen žoňinacaqui zuma cuntintuž
cjequičha.
11 Tii zeziqui Davidž wajtquiziqui tsjii wawa majttačha. Jalla niiqui
Jesucristo Yoozza, ančhuc Liwriiñi.
12 Ančhucqui nii wawa wachaquičha pañ awallžtan capžta; nižaza an-
imalž tjajz kjuyquiz t'apžta wachaquičha. Jalla nuž ważtaž cjen siňala
cuntažtakaz cjequičha. Jalla nuž cjenaqui ančhucqui zizaquičha, chekapan
weraraž chiitkalala, niiqui. —Nuž cjichičha anjilaqui.
13 Jalla nekztan anjilžtan chica tama Yooz anjilanacaqui tsewctan
ječžquichizakazza. Yooz anjilanacaqui Yooz honora waytichičha, tuž cjican:
14 —Tsewcta arajpach Yooz honorchiz cjilalla. Nižaza tii yokquiziqui Yooz
okžta žoňinaca zuma cuntintu kuzziz cjilalla.
15 Jalla nuž chiižcu, Yooz anjilanacaqui tsewc arajpacha quejpchičha.
Nekztan nii awatirinacaqui porapat parlassičha, tuž cjican:
—Anjilaž maztaqui arajpach Yoozquiztan tjonchikalala. Tsjii Liwriiñi
majttakalala. Jalla nii cheriž Belén watjaž ojklalla.
16 Jalla nekztanaqui awatirinacaqui zati pariju ojkchičha. Belén wajtquin
animalž tjajz kjuyquiz luzzičha. Nekzpacha awatirinacaqui zalchičha Mari-
atan Juztan wawa t'apzi.
17 Ninačžtan zalžcu tjappacha Yooz anjilaž chiitanaca nii wawž pun-
tuquiztan quint'ichičha.
18 Awatirinacaž nuž maztiquiztan, tjappacha nonžñi žoňinacaqui ispan-
tichičha.
19 Mariizti persun kuzquiz nii mazta chjojchinčha. Nii mazta puntuquiz
pinsican walja pinsamintu aptazzinčha.
20 Awatirinacaqui uuzi ichi quejpchičha. Nižaza Yooz honora paljay-
chičha, tuž cjican:
—Yoozza chekanaqui. Ancha walićha učhumž nonžtanaca, učhumž cher-
tanacami. Yooz anjilaž chiitacama nižtapacha cherchinčhumla. —Jalla nuž
cjican Yooz honora waytissičha awatirinacaqui.

JESUSAQUI TIMPLUQUIN CHJICHTACHA

21 Majttiquiztan quinsakal tjuñquiziqui jalla nekztan nii wawžquiz chim-
puz cuztrumpi paachičha. Ima Mariaž ican, Yooz anjilaqui Mariaquiz
chiichičha, “Jesús cjita cjequicha amiž primir majtta wawaqui”. Jalla
nižtiquiztan nii anjilaž chiita tjuužtan tjuuzkatchičha.
22 Tuquitanpacha tsjii taku mantichičha Moisesqui, tuž cjican: “Majtžcu
ima pusi tunc tjuňiž cjen, maatakanacaqui Yooz sirwiz cuzturumpinaca
ana payi atasačha. Pusi tunc tjuňiž tjonan, timpluquiz tsjii cuztrumpi
paazpančha. Jalla nekztanaqui wilta Yooz sirwiz cuztrumpiž paasačha”.
Jalla nižtiquiztan majtta tjuňquiztan pusi tunc tjuňi pjojkan Juztan Mari-
atan ninačž wawa chjitchičha Jerusalén cjita watja. Jalla nicju timpluquin
ojkchičha wawa Yoozquin cumpjii.
23 Tsjii Yooz liiqui tuž cjichičha, “Primir lucmajch wawa majtžcu, Yoozquin
cumpjitaž cjequičha Yooz sirwajo”. Nuž Yooz lii ut'aysiž cjen lii jaru
cumplichičha.
24 Yooz mantita lii jaru nii lucutiňiqui ojkchičha. Yooz liiqui zakaz cjičha:
“Tsjii pariza paluma uz tsjii pariza wežla palomažtakaz Yoozquin tjaas-
pančha”. Jaziqui nužupan Yoozquin tjaachičha.

25 Nii timpuqui Jerusalenquiz tsjii Simeón cjita žoñi želatčha. Nii žoñiqui
Yooz kuzcama kamñitačha; Yooz lii jaru kamñitačha. Nižaza Israel wajtchiz
žoñinacž Liwriiñi tjewzičha. Simeonqui Espíritu Santuž irpita žoñipantačha.
26 Espíritu Santuqui Simeonžquiz taku tjaachičha, tuž cjican: “Ima ticzcan,
amqui Yooz cuchanžquita Liwriiñi Jiliri cheraquičha”.
27 Jalla nuž taku tjaatiquiztanaqui Espíritu Santuqui Simeón irpichičha
timplu kjutñi. Nii oraqui Jesusiž maa ejpqui nii timpluquin chjitchičha.
Nekziqui Jesusižquiz mantita lii jaru cumplichičha.
28 Jesusa cjita wawa cheržcu, Simeonqui kjaržtan kaazičha. Jalla nuž
kaažcu, Yooz honorchiz cjeyajo, tuž cjichičha:
29 —Yooz Tata, wejrqui amiž mantitacama kamiñ žoñtčha. Tuquiqui we-
jtquiz taku tjaachamčha. Anziqui amiž chiita taku cumplichamčha. Jaziqui
tižtiquiztanaqui cuntintul ticznasačha.
30 Jaziqui wejt persun čhjujcžtan tii amiž cuchanžquita Liwriiñi cherch-
inčha.
31 Tjappacha tii muntuquiz žejlñi žoñinacžtajapa tii Liwriiñi
cuchanžquichamčha.
32 Tii Liwriiñiž cjen, Israel žoñinacžquizimi parti žoñinacžquizimi Yooz ka-
mañ jicz tjeežtaž cjequičha, liwriita cjeyajo. Nižaza tii Liwriiñiž cjen, Israel
wajtchiz žoñinacaqui zuma honorchiz cjisnaquičha. —Jalla nuž chiichičha
Simeonaqui.
33 Simeonž chiitiquiztan Jesusiž maa ejpqui ninacž kuzquiz ispantichičha.
34 Nekztanaqui Simeonaqui ninacžta Yoozquin mayizichičha walikaz
cjeyajo. Nižaza Jesusiž maaquiz paljaychičha, tuž cjican:
—Werarapančhay, tii wawaž cjen walja Israel wajtchiz žoñinaca liwriita-
panž cjequičha. Nižaza tii wawaž cjen yekjapa Israel wajtchiz žoñinacazti
ujquin tjojtznaquičha. Tiiqui walja chawc jiliripanž cjequičha. Pero walja
žoñinacaqui nii anaž rispitaquičha, Yooziž cuchanžquita cjenami.
35 Tii wawaž cjen žoñinacaž kuzquiz pinsitanacaqui pajtaž cjequičha.
Nižaza María, amqui tii wawaž cjen ancha llaquitam cjequičha. —Jalla nuž
mazzičha Simeonaqui.
36-37 Nii oraqui tsjaa Ana cjiti žon želatčha, timpluquiz zakaz. Naatačha
Yooz taku paljayiñ profetqui. Jalla naaqui Fanuelž majttačha, Aser cjita
t'akquiztan. Pakallawk wata zalztiquiztan, naaža lucuqui ticzičha. Anziqui
walja chawc žontačha. Quinsakalc tunca pusin watchiztačha naa žewqui;
timpluquiztan anapan ulniñtačha. Ayunascan Yoozquin mayizican, Yooz
Ejpžquin sirwiñtačha majiñami weenami.
38 Jesús cjita wawa timpluquiz želan, nii orapacha Ana cjiti žonqui nii
wawžtan zalchinčha. Nuž zalžcu Yoozquin sparaquiž cjichinčha. Nekz-
tan nii wawž puntu paljayi kalltichinčha Jerusalén watja liwriiz tjuñi
tjewzñinacžquiz.

JESUSAQUI PAJKCHICHA

39 Tjapa Yooz mantita lii cumplizcuqui Jesusiž maa ejpqui Galilea yokquin
quejpchičha. Niiž persun watja Nazaret cjita quejpchičha.
40 Jalla nii wajtquinaqui nii uzaqui pajkchičha. Tsjan tjupi y nižaza
tsjan čhjultaki zizñi cjissičha. Yooz Ejpqui nii walja cwitichičha, nižaza
yanapchičha.
41 Zapa wata niiž maa ejpqui Jerusalenquin ojkchičha, pascua pjijsta payi.
42 Jesusaqui tuncapan wajtchiz cjen, niiž jamillžtan Jerusalenquin
ojkchičha pascua pjijsta cuztrumpi payi.

43 Jalla nekztan pjijsta žeržcuqui, quejpchičha ninacaqui. Jesús uzazti
Jerusalén wajtquiz eclichičha. Niiž maa ejp ana ecliñi naychičha.
44 Niiž maa ejpqui pinsatčha, “Niiž mazinacžtanž caa”, cjican. Jalla nuž
cjen niiž maa ejpqui ojkchičha tsjii nooj intiru. Pero tjuñi kattan, Jesusa
kjurchičha jamillanacžquin nižaza ocjalž maziran.
45 Maa ejpqui Jesusa ana wačhi atchičha. Jalla nekztanaqui Jerusalén
watja quejpchičha, jalla nicju kjurzjapa.
46 Tsjii čhjep majquiztan, maa ejpqui Jesús watchičha timplu kjuyla. Tim-
pluquiz Israel lii tjaajiñi maestrunacžtan želatčha. Maestrunacž takunaca
nonznatčha. Y nižaza maestrunacžquiz pewcznatčha Jesusaqui.
47 Nii uažpaljayta taku nonžcu tjapa žoñinacaqui ispantichičha, nii uaž
nuž čhjulumi zizñiž chiyan.
48 Jalla nekztanaqui nuž žejlñi cheržcu, ispantichi cjissičha maa ejpmi.
Nekztanaqui niiž maaqui chiižinchinčha:
—Aay, tii wejt uza jay. ¿Kjažtiquiztan am nižta eclichamta? Am
ancha llaquita kjurchinčha wejrnacqui. —Jalla nuž maaqui niižquiz
chiižinchinčha.
49 Jalla nekztanaqui Jesusaqui maaquiz kjaazičha, tuž cjican:
—¿Wejr tjapa kjutñi kjurchamkaya? Wejt persun Ejpž kjuyquiz
žejlstanpantačha wejtlaqui. ¿Jalla nii ana zizzat amya?
50 Jalla nuž chiyan niiž maa ejpqui ana intintazzičha.
51 Nekztanaqui Jesusaqui maa ejpžtan Nazaret cjita watja ojkchičha. Nicju
irantižcu maa epiž mantitanaca cazñipanikaztačha. Maaqui jalla niiž nuž
wattanacquiztan kuzquiz chjojchinčha.
52 Jalla nekztan Jesusaqui tsjan pajkchičha. Nižaza tsjan zizñi pinsam-
intuchiztačha. Yooz Ejpmi žoñinacami niiž cjen cuntintutačha.

3

JUAN BAUTISTAQUI YOOZ TAKU PALJAYCHICHA

1 Zacarías Juan cjita majchqui Yooz taku paljayi kallantichičha. Jalla nii
timpuquiz tii jilirinaca želatčha. Tsjiiqui Tiberio cjitatačha, juc'ant chawc
jiliritačha niiqui. Tunca pjijskan wata jiliri cjican mantichičha. Nižaza tira
mantiñipantačha. Tsjiizuñqui Poncio Pilato cjitatačha. Niiqui mantichičha
Judea cjita yokquin. Tsjiizuñqui Herodes cjitatačha. Niiqui Galilea yokquin
chawc jiliritačha. Niiž lajkqui Felipe cjitatačha. Nii Felipiqui Iturea cjita
yoka, Traconite cjita yoka, jalla nii pizc yokquin mantiñitačha. Tsjiizuñqui
Lisanias cjitatačha. Niiqui Abilinia cjita yokquin mantiñitačha. Nii timpuqui
ninacatačha pajk jilirinacaqui.
2 Nižaza nii timpuqui Anastan Caifastan timplu chawc jilirinacatačha. Nii
timpuqui Juanqui želatčha tsjii ch'ekti yokquin. Jalla nuž želan Yoozqui
Juanžquiz takunaca paljaychičha.
3 Nekztan Juanqui tjapa kjutñi Jordán puj yokaran ojklaychičha. Nicju
žoñinacžquiz paljaychičha, tuž cjican:
—Ančhucqui kuznacaž campiya; Yoozquin kuzziz cjisna. Nekztan
ančhuca ujnaca pertunta cjequičha. Jalla nekztanaqui bautistaž cjesačha.
—Jalla nuž paljaychičha Juanqui.
4 Tuquita tsjii Isaías cjita Yooz taku paljayñi profeta želatčha. Niiž cjijrta
takucama watchičha. Jalla tuž cjican, cjijrchičha:
“Ch'ekti yokquin tsjii žoñiqui altu tawkžtan paljayžcaquičha, tuž cjican: ‘Tsjii
chawc jiliriž tjonaquičha. Jaziqui zuma kamañ jicz tjaczna. Tsjii
zuma jicztakaz ančhuca kuznaca zumpacha tjaczna, y nižaza zuma
lijitumapanž cjee.

5 K'awanaca liwj tjattjatzna. Curunacami lumanacami zumpachaž wjajržna,
nii jicz zuma zok'o okajo. Nižaza nii t'ojonacaqui zumpacha kjujzcatzna.
Jalla nuž zuma kamañ jicz tjacznaquičha.
6 Nii chawc jiliriž tjontan, tjapa tii muntuquiz žejlñi žoñinacami Yooz Epiž
cuchanžquita Liwriiñiž cheraquičha' ".
Jalla nuž cjican cjijrchičha nii Isaías cjita žoñiqui.

JUAN BAUTISTAQUI ZOÑINACžQUIZ CHIIZINCHICHA

7 Nekztanaqui žoñinacaqui tjapa watjanacquiztan ulanžquichičha, Juanž
bautista cjisjapa. Juanqui nii žoñinacžquiz cjichičha:
—Zkora irata incallñi žoñinaca. Yooz Ejpqui ujchiz žoñinaca wajillaž casti-
caquičha. ¿Ject ančhucaquiz nii mazzejo? ¿Nii casticu atipzjapa wejtquinž
tjonya?
8 Kuz campiichinčhucžlaj niiqui, zumapankaz kamaquičha,
ančhuca campiita kuz kjana tjeezjapa. Ančhucqui anaž mit
kuzziz porapat chiyasaquičha, tuž cjican: "Wejrnacqui Abrahamž
majchmaatinacžquiztanpacha tjoniñčha. Yoozqui anaž wejrnaca
casticasačha". Jalla nižta ana chiichiiz waquisičha ančhucqui. Yoozqui
tii maznacquiztan Abrahamž majchmaatinaca paasačha.
9 Ančhucqui tsjii frut muntižtakazza. Ana zuma fruta pookñi muntiqui
k'aačhtaž cjequičha jir achtan. Jalla nuž k'aačhtiquiztanaqui, ujtaž cje-
quičha. Jalla nižta iratаž ančhucaquiz wataquičha. Ana zuma kamañchiz
žoñinaca castictaž cjequičha. —Nuž cjican paljaychičha Juanqui.
10 Jalla nekztanaqui žoñinacaqui Juanžquiz pewczičha:
—¿Jaziqui čhjulut paaqui wejrnacjo?
11 Nekztanaqui Juanqui kjaazičha, tuž cjican:
—Jequit pizc almillchiz cjechaj niiqui, tsjii almillaqui ana almillchiz
žoñžquin tjaasačha. Tsjii wacchi čhjerchiz žoñiqui tsjii ana čhjerchiz
žoñžquin niiž čhjeri tojnaquičha. —Nuž cjichičha Juanqui.
12 Jalla nekztanaqui tsjii impuesto cobriñi žoñinacaqui Juanžquin
tjonchičha, bautista cjisjapa. Nekztanaqui Juanžquiz pewczičha, tuž cjican:
—Tjaajiñi, ¿wejrnacqui čhjulut paaquiya?
13 Juanqui kjaazičha, tuž cjican:
—Lii jaruž cobraquičha. Anaž juc'anti cobraquičha ančhucqui.
14 Nižaza tsjii zultatunacaqui Juanžquiz pewczičha, tuž cjican:
—¿Wejrnaczti čhjulut paaquiya?
Juanqui kjaazičha, tuž cjican:
—Ančhucqui žoñžquiztan anaž čhjulumi kjañasačha. Nižaza anaž
fuerziyasačha. Nižaza žoñžquizimi ana inapankaz tjojtnasačha, tsjii cusasa
packatzjapami. Nižaza ančhuc persun suelduchiz cuntintupanž cjee. —Jalla
nuž cjican kaazičha Juanqui.
15 Tjapa žoñinacaqui Yooziž cuchanžquita Cristuž tjonz ancha tjewznatčha.
Jalla niižtiquiztan žoñinacaqui kuznacquiz pinsichičha: "Juanqui Cristužlani"
cjican.
16 Pero Juanqui tjappacha nii žoñinacžquiz cjichičha:
—Nonžna. Wejrqui kjaztankal bautisučha. Tsjiizuñ wejt wirquin tjončha.
Jalla niičha wejtquiztan tsjan juc'ant poderchizqui. Anal niiž čhjata chjojkzinimi
atasačha, niižquiz atintisjapa. Inakaztčha wejrqui.
17 Juanqui tira paljaychičha, tuž cjican:
—Ančhucqui trigo zkalažtakazza. Nii tjoñi jiliriqui trigonaca kjojaquičha.
Nekztan itsanacami zuma trigumi pjalznaquičha. Nii zuma triguqui ricu-
jtaž cjequičha. Niiž persun kjuyquin majcžtaž cjequičha. Nii itsanacazti

liwj ujžtaž cjequičha, ana tjesñi ujquiz. Jalla nižta irataž ančhucaquiz wataquičha.

18 Jalla nuž žoñinačžquiz chiižinchičha Juanqui. Nižaza yekja chiižintanacami paljaychičha, zuma Yooz taku paljaycan.

19 Nižaza wiruñaqui Juanqui Herodes cjita jiliržquiz iwjt'ichizakazza. Herodes cjita jiliriqui niiž jilž tjunatan zalsičha. Felipe cjitatačha niiž jilaqui. Nižaza Herodesqui iya anawalinaca paachitakalčha. Nekztan Juanqui Herodesquiz iwjt'ichičha tjapa niiž anawali paatiquiztan.

20 Herodeszti ana nonzičha. Juc'anti anawalinaca paachičha, Juan carsilquiz chawjczcama.

JESUCRISTUZ BAUTISTA

21 Juanqui ima carsilquiz chawcta želan, walja žoñinaca bautissičha. Nižaza Jesusa bautissizakazza. Jesusaqui bautista cjiscu Yooz Ejpžquin mayizatčha. Nii orapacha arajpacha cjetzičha.

22 Yooz Espíritu Santuqui tsjii palumažtakaz chjijwžquichičha Jesusiž juntuñ. Nižaza arajpachquiztan tsjii altu jora paljayžquiñi nonzičha. Nii joraqui tuž cjican chiižquichičha:

—Amčha wejt ultim k'ayi Maatimqui. Amiž cjen anchal cuntintutčha wejrtqui.

JESUCRISTUZ TUQUITA ATCHI EJPNACAČHA TINACAQUI

23 Jesusaqui nii oraqui quinsatunc watchiztačha. Jalla nekztanaqui niiž Yooz Epiž tjaata trabajo kallantichičha. Jesusiž tuquita atchi ejpnacaqui tinacačha. Primero Josež maati cjitažtakaztačha. Josequi Eliž majchtačha.

24 Eliqui Matatž majchtačha. Matatqui Leviž majchtačha. Leviqui Melquiž majchtačha. Melquiqui Janaž majchtačha. Janaqui Josež majchtačha.

25 Josequi Matatías majchtačha. Matatiasqui Amós majchtačha. Amosqui Nahumž majchtačha. Nahumqui Esliž majchtačha. Esliqui Nagaiž majchtačha.

26 Nagaiqui Maatž majchtačha. Maatqui Matatías majchtačha. Matatiasqui Semeiž majchtačha. Semeiqui Josež majchtačha. Josequi Judaž majchtačha.

27 Judaqui Joanaž majchtačha. Joanaqui Resaž majchtačha. Resaqui Zorobabelž majchtačha. Zorobabelqui Salatielž majchtačha. Salatielqui Neriž majchtačha.

28 Neriqui Melquiž majchtačha. Melquiqui Adiž majchtačha. Adiqui Cosamž majchtačha. Cosamqui Elmodamž majchtačha. Elmodamqui Erž majchtačha.

29 Erqui Josuež majchtačha. Josuequi Eliezerž majchtačha. Eliezerqui Jorimž majchtačha. Jorimqui Matatž majchtačha.

30 Matatqui Leviž majchtačha. Leviqui Simeonž majchtačha. Simeonqui Judaž majchtačha. Judaqui Josež majchtačha. Josequi Jonanž majchtačha. Jonanqui Eliaquimž majchtačha.

31 Eliaquimqui Meleaž majchtačha. Meleaqui Mainanž majchtačha. Mainanqui Matataž majchtačha. Matataqui Natanž majchtačha.

32 Natanqui Davidž majchtačha. Davidqui Isaiž majchtačha. Isaiqui Obedž majchtačha. Obedqui Booz majchtačha. Boozqui Salmonž majchtačha. Salmonqui Naasonž majchtačha.

33 Naasonqui Aminadabž majchtačha. Aminadabqui Aramž majchtačha. Aramqui Esromž majchtačha. Esromqui Fares majchtačha. Faresqui Judaž majchtačha.

34 Judaqui Jacobž majchtačha. Jacobqui Isaacž majchtačha. Isaacqui
Abrahamž majchtačha. Abrahamqui Tarež majchtačha. Tarequi Nacorž
majchtačha.
35 Nacorqui Serugž majchtačha. Serugqui Ragauž majchtačha. Ragauqui
Pelegž majchtačha. Pelegqui Heberž majchtačha. Heberqui Salaž majch-
tačha.
36 Salaqui Cainanž majchtačha. Cainanqui Arfaxadž majchtačha. Ar-
faxadqui Semž majchtačha. Semqui Noež majchtačha. Noequi Lamecž
majchtačha.
37 Lamecqui Matusalenž majchtačha. Matusalenqui Enocž majchtačha.
Enocqui Jaredž majchtačha. Jaredqui Mahalaleelž majchtačha. Maha-
laleelqui Cainanž majchtačha.
38 Cainanqui Enós majchtačha. Enosqui Staž majchtačha. Setqui Adanž
majchtačha. Adanqui Yooziž paatiquiztan Yooz maatitačha.

4

SATANAS CJITA DIABLUQUI JESUSA UJQUIZ TJOJTSKATZJAPA PECATČHA

1 Jesusiž kuztan Yooz Espíritu Santuž kuztan tsjii kuzziztačha. Jalla
nuž cjen Jesusaž Jordán cjita pujquiztan okan, Espíritu Santuqui Jesusa
chjitchičha ch'ekti yokquin.
2 Jalla nii ch'ekti yokquin žejlchičha pusi tunc tjuñi. Jalla nuž želanaqui
nii Satanás cjita diabluqui Jesusa ujquiz tjojtskatzjapa pecatčha. Jalla nii
pusi tunc tjuñi Jesusaqui ana čhjeri lujlchičha. Jalla nižtiquiztan pusi tunc
tjuñquiztan ana lujlchiž cjen čhjeri eecskatchičha.
3 Jalla nekztanaqui nii diabluqui cjichičha:
—Ultim Yooz Maatimžlaj niiqui, amqui tii mazquiztan t'anta tuckatalla. —
Nuž diabluqui chiichičha.
4 Jesusaqui kjaazičha, tuž cjican:
—Cjijrta Yooz takuqui tuž cjičha: “Zoñinacaqui anaž čhjeržtan alaja
žetasačha. Yooz takučha chekanaqui, jalla niičha ultim čhjerižtakazqui,
Yooztan wiñaya žetzjapaqui”.
5 Jalla nekztanaqui nii diabluqui Jesusa chjitchičha tsjii pajk cur pun-
tiquin. Jalla nicju tjapa tii muntuquiz žejlñi yokanaca tjeezičha tsjii ratukaz.
6-7 Nekztanaqui diabluqui Jesusižquiz cjichičha:
—Wejt yujcquiz quillsnaquiž niiqui, nižaza wejr rispitaquiž niiqui, tjapa
tii yokquiz žejlñinaca amquiz tjaataž cjequičha. Wejrqui tjapa tii yokanaca
tjaačha, am mantisjapa. Tii yokquiz žejlñinaca amtaž cjequičha tjappacha.
Tii tjappacha wejtquiz tjaatatačha. Jaziqui wejrqui jakziltižquiz tjaaz
pecučhaja, jalla niižquin tjaasačha. —Jalla nuž cjichičha diabluqui.
8 Nekztanaqui Jesusaqui kjaazičha, tuž cjican:
—Satanás, wejtquiztan zaraka. Cjijrta Yooz takuqui tuž cjičha: “Ultim ara-
jpach Yoozquinkaz rispita. Nižaza nii alaja sirwa. Niikazza Yooz Jilirička”,
nuž cjican cjijrtačha.
9-11 Nekztanaqui nii diabluqui Jesusa chjitchičha Jerusalén cjita watja.
Nicju timplu pjurniquin chjitchičha. Nekztan cjichičha:
—Cjijrta Yooz takuqui tuž cjičha: “Yooz Ejpqui niiž anjilanaca man-
taquičha, am cwitisjapa. Ninacž kjaržtan am cwitaquičha, ana am kjojcha
čhjojritžta cjeyajo čhjul mazquiztanami”. Nuž cjijrtačha. Jaziqui ultim Yooz
Maatimžlaj niiqui, tsewctan kossuc tii yokquiz layžcalla.
12 Nekztanaqui Jesusaqui kjaazičha, tuž cjican:

—Cjijrta Yooz takuqui tuž cjičha: “Žoñiqui ultim arajpach Yooz ana inakaz nuž yanznaquičha”.

13 Jalla nekztanaqui diabluqui ana čhjulu iyas pinsiñi cjissičha, Jesusa ujquiz tjojtskatzjapaqui. Nekztanaqui tsjii kjažtapacha niižquiztan zarakchičha. Wiruñ wilta ujquiz tjojtskatz yanznaquičha.

JESUCRISTUQUI YOOZ PUNTU PALJAYCAN OJKLAYCHICHA

14 Nekztanaqui Jesusaqui quejpžquichičha Galilea cjita yokquin. Walja Espíritu Santuž azziztačha. Tjapa yok kjutñi niiž quintuqui ancha ojkchičha.

15 Galilea yokquin želan judío ajcz kjuyanacquizimi tjaajiñitačha. Niiž tjaajintiquiztan tjapa žoñinacaqui niiž honora waytichičha.

NAZARET CJITA WAJTQUIN OJKCHICHA

16 Nekztanaqui niiž persun watja ojkchičha, Nazaret cjita. Jalla niitačha niiž pajkta watjaqui. Jeejz tjuñ nojiqui ajcz kjuyquin luzzičha, niiž cuztrumpi jaru. Jalla nii ajcz kjuyquin žejlcan, tsijtsičha Yooz taku liizjapa.

17 Nekztanaqui Isaías cjita profetaž cjijrta Yooz taku, jalla nii libruqui chjalžtatačha Jesusa liyajo. Nii libro cjetžcu wajtchičha tii cjijrta taku. Nekztan liichičha, tuž cjican:

18 “Yooz Espíritu Santuqui wejt kuzquiz žejlčha. Wejrqui illztačha, pori žoñinačžquiz zuma taku maznajo. Nižaza wejrqui cuchanžquitačha llaquizñi žoñinaca ana llaquiz llaquizajo. Nižaza wejrqui cuchanžquitačha tanta žoñinačžquiz maznajo, ‘Liwriitaž cjequičha ančhucqui’ cjican. Nižaza wejrqui cuchanžquitačha zur žoñinačž čhjujqui čhjetnajo. Nižaza wejrqui cuchanžquitačha ana zuma langzkatta žoñinaca liwriyajo.

19 Yooz Ejpqui žoñinačžquiz zuma favora paaquičha. Jalla nuž nii zumanaca paazjapa Yooz Espíritu Santuqui wejttan chicapachačha”.

Jalla nuž Yooz taku cjijrtačha.

20 Jalla nekztanaqui Jesusaqui nii libro pjučžcu ajcz kjuya atintiñi žoñžquiz intirjichičha. Nekztan nužquiz julzičha. Tjappacha nekz žejlñi žoñinacaqui tira niižquin chekznatčha.

21 Nekztanaqui paljayi kallantichičha, tuž cjican:

—Tonjpacha tii cjijrta Yooz taku cumplissičha ančhucaž nonžnan.

22 Nekztanaqui žoñinacaqui chiichičha, tuž cjican:

—Walikazza tii Jesusaqui.

Niiž zuma chiita takunacquiztan ispantichičha. Ninacpora parlassičha, tuž cjican:

—¿Anaj tiic Juz maatiya?

23 Nekztan Jesusaqui tuž chiichičha:

—Ančhucaquiztan žoñi wejtquiz chiyačhani, “Am kullñi žoñimžlaj niiqui, ima wejr kullcan, am persunpacha kullalla”. Wejrqui Capernaum wajtquin milajrunaca paachinčha, jalla nii quintu nonzinčhuččha. Jaziqui ančhucqui wejtquiz tuž chiyačhani: “Niztapacha tii am persun wajtquin paažinalla”. Nuž wejtquiz chiyačhani.

24 Jesusaqui tirapan paljaychičha, tuž cjican:

—Weraral chiyučha. Yekja wajtchiz žoñinacaqui tsjii Yooz taku paljayñi profeta zuma risiwasačha. Persun wajtchiz žoñinacazti nii Yooz taku paljayñi profetžquiz anaž juyzu paačha.

25 Tuquiqui tsjii Elías cjita Yooz taku paljayñi profeta želatčha. Nii timpuqui walja žewžew maatakanaca želatčha Israel wajtquinaqui. Čhjep wata sojta jiizziz ana wira chijinchičha. Jalla nižtiquiztan walja mach'atačha. Ana čhjeri želatčha nii wajtquinaqui.

26 Israel wajtquin walja žewžew maatakanaca želanami, Eliasqui ninacžquin ana cuchantatačha. Pero Sarepta cjita wajtquin tsjaa žew želatčha, Sidón cjita wajtž žcati. Jalla naa yekja wajtchiz žewaquin cuchantatačha Eliasqui. Jalla nužupan cjetčha.

27 Nižaza tuquí timpuzakaz tsjii Eliseo cjita Yooz taku paljayñi profeta želatčha. Nii timpuquí walja mojkchi janchichiz laa žoñinaca želatčha; lepra cjita conačha niiqui. Pero Eliseuqui persun wajtchiz laa žoñinacžquiz ana čhjulumi čhjetinchičha. Antiz tsjii Naamán cjita Siria wajtchiz žoñžquiz čhjetinchičha. —Jalla nuž chiichičha Jesusaqui.

28 Jalla nuž chiita nonžcu, tjappacha nii ajczñi žoñinacaqui muzpa žawjchičha Jesusiž quintra.

29 Ninacaqui walja tsijtsičha. Nekztanaqui wajtquiztan Jesusa ulanskatchičha. Nii watjaqui pajk waranc k'aw žcati želatčha. Jalla nuž k'aw kjutñi Jesusa chjitchičha, nii k'awquiztan kossuc tjojtsjapa.

30 Ultimquiziqui Jesusazti ninacž taypi watchičha. Ana čhjulumi kjaž cjita ojkchičha.

TSJII ZAJRAŽ TANTA ŽOÑI ČHJETINTA

31 Nekztanaqui Jesusaqui ojkchičha Capernaum cjita watja Galilea cjita yokquin. Jalla nicjuqui jeejz tjuñ nooj Jesusaqui tjaajinchičha ajcz kjuyquin.

32 Niiž tjaajintiquiztan žoñinacaqui walja ispantichičha. Jesusaqui pajk jilirž tawkžtan tjaajinchičha.

33 Jalla nii ajcz kjuyquiz tsjii zajraž tanta žoñi želatčha. Nii žoñiqui kjawchičha, tuž cjican:

34 —¡Ay! Jesusa, Nazaret wajtchiz žoñimčha. ¿Kjažtiquiztan am wejtnacaquiz mitizi? ¿Kjažtiquiztan wejrnac aki tjon amjo? Wejrqui am pajučha. Yooziž zuma cuchanžquita Žoñimčha amqui. —Jalla nuž cjichičha nii zajraqui.

35 Nekztanaqui Jesusaqui nii zajrižquiz ujzičha, tuž cjican:

—¡Ch'uj žela! ¡Tii žoñžquiztan zaraka!

Jalla nekztanaqui žoñi tjojtcu zajraqui ulanchičha žoñinacaž cheranpacha. Ana nii žoñi čhjojritžcu, ecchičha.

36 Nekztan tjapa žoñinacaqui ispantichičha. Jalla nekztan parlassičha, tuž cjican:

—¿Čhjul mantiñi takumekaz chiila tiiqui? Walja azziz tawkchizza. Tii žoñiqui zajramiž mantila. Tiiž mantitiquiztan zajramiž ulanla. —Nuž ispantichi parlassičha.

37 Tjapa kjutñi nii yokaran Jesusiž ispantichuca paatanacquiztan walja parlasñitačha.

SIMON PEDRUŽ AJMUŽ MAA ČHJETINTA

38 Nekztanaqui Jesusaqui nii ajcz kjuyquiztan ulanžcu ojkchičha. Nekztan Simonž kjuyquin luzzičha. Jalla nekz Simonž ajmuž maa ch'ujlñi cona laacjichi želatčha. Tjapa curpu walja kjakchi želatčha. Nii žejlñi žoñinacaqui Jesusižquiz roct'ichičha:

—Čhjetinžinalla, —cjican.

39 Nekztanaqui Jesusaqui naa laa žona kjutñi chutjatchičha. Nekztan laa žon čhjetinchičha. Ch'ujlñi conaqui apaltichičha nužquiz. Nii orapacha naa žonqui žaazinčha, nekztanaqui ninaca atinti kallantichinčha.

TJAPAMAN LAA ŽOÑINACA ČHJETINTA

40 Nekztanaqui tjuñiz kattan, žoñinacaqui tjapaman laa žoñinaca zjijc-
čičha, Jesusa čhejtnajo. Nekztan Jesusaqui zapa maynižquiz persun
kjaržtan lanzičha. Jalla nuž lanžcu čhjetinchičha.
41 Nižaza tsjii kjaž laa žoñinačžquiztan zajranaca ulanskatchičha. Jalla nuž
ulanskatan zajranacaqui kjawchičha:
—Yooz Maatimčha amqui, —cjican.
Nii zajranacaqui zizatčha, Yooziž cuchanžquita Cristupankazza
Jesusaqui, jalla nii. Jalla nižtiquiztan Jesusazti zajranačžquiz ujzičha,
tuž cjican:
—Jalla wejt puntuquiztan anapančha chiichiisqui.

JESUSAQUI YOOZ ZUMA KAMAÑ PUNTU PALJAYCHICHA

42 Niiž jakakattaž wentan Jesusaqui wajtquiztan ulanchičha, ana žoñž
žejlz yokquin. Pero nii wajtchiz žoñinacazti walja nii kjurchičha. Nižtami
kjurñi žoñinacaqui irantichičha jakziquin Jesusa želatčhaj, jalla nicju. Nii
žoñinacaqui Jesusaž atajs pecatčha, ana jakziquinami okajo.
43 Pero Jesusaqui ninačžquiz cjichičha:
—Yekjap watjanacquin jaknužt žoñinacaqui Yooz zuma kamañchiz kamz
waquizičhaja, jalla nii paljayzquiztančha wejrqui. Jalla niijapa wejrqui tii
muntuquiz cuchanžquitačha.
44 Jalla nuž paljaycan Jesusaqui ojklaychičha Galilea yokaran. Jalla nuž
ojklaycan ajcz kjuyquizimi paljayñitačha.

5

JESUCRISTUQUI MILAJRU PAACHICHA

1 Tsjii nooj Jesusaqui tsjii pajk kot atquin želatčha. Genesaret cjitačha nii
pajk kotaqui. Jalla nekz želan walja žoñinacaqui niižquin tjonchičha. Yooz
taku nonzjapa niiž muytata ancha ts'acjasatčha.
2 Jesusaqui pizc laachi warcu cherchičha kot atquiz. Tsjii ch'iz tanñi
žoñinacaqui warcunaca ecchitačha. Ninacaqui ch'iz tanz rednaca awjnatčha.
3 Jalla nekztanaqui Jesusaqui Simón cjita žoñž warcuquiz luzzičha. Si-
monžquiz nii warcu koluc atskatchičha kot mor kjutñi cheechi. Jesusaqui
warcuquiz julžcu, žejlñi žoñinačžquin tjaajñi kallantichičha.
4 Jalla nuž žoñinačžquiz tjaajñi žeržcu, Simonžquiz cjichičha:
—Tii warcu am chjicha tsjan kos kjutñi. Jalla nekztan am ch'iz tanz rednaca
tjojtžna.
5 Simonaqui kjaazičha tuž cjican:
—Wejt Tjaajiñi Maestro, zeziqui wejrnacqui pakara langzinčha, pero ana
zinta ch'iz tanchinčha. Nižtaqui amiž mantanaqui wejt ch'iz tanznaca
tjojtznačha.
6 Nekztanaqui ch'iz tanz tjojtžcu, walja muzpa ch'iz tanchi joozičha, redmi
wjajrzñi kallantichičha.
7-8 Nii oraqui ninačž mazinaca yekja warcuquintačha koluc ažkquinalla.
Ch'iz tanz wjajrzñi kallantiquiztan mazinaca kjaržtan wilzcu, kjawzičha
yanapi tjonajo. Nii mazinacaqui irantižcu, nii pizc warcuquiz ch'iztan chji-
jpsičha. Ch'iztan jos nii kotquiz kos julzñi tjurchičha nuž wacchi ch'iz tanziž
cjen. Nii cheržcu, Simón Pedruqui Jesusiž yujcquiz quillzičha. Nekztan
cjichičha:
—Wejt Yooz Jiliri, ancha ujchiz žoñtčha wejrqui. Amtan chica ojklayzqui
anal waquizučha.
9 Jalla nii wacchi ch'iz tanchiž cjen, Simonaqui walja ispantichičha, nižaza
niiž mazinacami.

10 Tsjii pucultan mazinacaqui Jacobžtan Juanžtan cjitatačha. Ninacaqui Zebedeož majchnacatačha. Jacobžtan Juanžtan nižaza ispantichi cjissičha. Jesusaqui Simonžquiz cjichičha:

—Ana am tsuca. Jalla tekztan nawjkchuc jaknuž ch'iz juntichamžlaja, jalla nižta irata amqui žoñinacam juntaquičha Yooztajapaqui.

11 Jalla nekztanaqui warcunaca yokquin irantiskatžcu, ninacaqui tjappacha ecchičha. Nižaza nii ch'iz tanz langz jaytichičha Jesusižtan chica ojklayzjapa.

MOJKCHI JANCHICHIZ LAA ŽOÑI CHJETINTA

12 Tsjii noojiqui Jesusaž tsjii wajtquiz želan, tsjii mojkchi janchichiz laa žoñi tjonchičha. Jesusa cheržcuqui, niiž yujcquiz puct'ichičha yokquizpacha. Jalla nekztanaqui rocchičha, tuž cjican:

—Wejt Jiliri, wejr čhjetnalla. Am wejr čhjetinzim pecčhaj niiqui, wejr čhjetinzim atčha amqui.

13 Nekztanaqui Jesusaqui kjaržtan lanzičha, tuž cjican:

—Wejr am čhjetnasachiya. Jaziqui čhjetintam cjissa.

Jalla nuž chiitiquiztanaqui nii orapacha nii žoñiqui žejtchi cjissičha mojkchi janchi laaquiztan.

14 Nekztanaqui Jesusaqui nii žoñi mantichičha ana jecžquizimi nuž nii čhjetinta puntu chiichiyajo. Nižaza cjichičha:

—Timpluquin oka amqui. Timplu jiliržquin persuna tjeežca. Nižaza čhjetintiquiztan Moisés mantitacama paa. Jaknužt Moisesqui ofrenda uchajo mantičhaja, jalla nuž ofrenda uchaquičha. Jalla nižtiquiztan žoñinaca am žejtchi zizaquičha. Jazic oka amqui. —Nuž mantichičha Jesusaqui.

15 Jalla nuž ana chiyajo mantichiž cjenami, Jesusiž paata puntu juc'anti juc'anti parlita cjissičha tjapa kjutñi žoñinacžquin. Jalla nii quintu nonžcuqui, ju'anti žoñinacaqui ajcsquichičha Jesusiž taku nonzjapa. Nižaza laanacami ajczquichičha Jesusaž čhjetinta cjisjapa.

16 Jalla nižtiquiztanaqui Jesusaqui nii žoñinacžquiztan zarakžcu ana žoñinacž žejlz yokquin ojkchičha. Jalla nii yokquin Yooz Ejpžquin mayizichičha.

ZUCH ŽOÑI CHJETINTA

17 Tsjii nooj niiž wiruñ Jesusaqui tjaajnatčha. Jalla niiran fariseo cjita žoñinacaqui julzi želatčha, nižaza judiuž kamañ lii tjaajiñi žoñinaca želatčha. Jalla ninacaqui tjapa Galilea watjanacquiztan tjonchičha, nižaza Judeaquiztan, nižaza Jerusalenquiztan. Nižaza Jesusaqui laa žoñinaca čhjetincan, Yooz azi tjeezičha.

18 Jalla nekztanaqui tsjii kjaž žoñinacaqui tsjii zuch žoñi zjijcchičha tjajz zquitquiz callžcu. Irantižcu kjuyquiz majcz pecatčha. Jesusiž yujcquiz nonzinz pecatčha.

19 Pero muzpa žoñinacacaž ajcsiž cjen, ana Jesusižquin macjati atchičha. Nekztanaqui kjuya yawžcu, tsewctan kjuya pjetchičha, tejanaca apakžcu. Pjetquiztan nii zuch žoñi tsewctan kjuylchuc majcchičha tjajz zquitquiz callžcu. Kjuyltan žejlñi žoñinacž taypi nuž Jesusiž yujcquin apjatchičha.

20 Ninaca tjapa kuztan tjonchi nayžcu Jesusaqui laa žoñžquiz cjichičha:

—Jilala, jaziqui am ujnacaqui pertuntačha.

21 Jalla nekztanaqui judiuž kamañ lii tjaajiñinacžtan fariseonacžtan kuzquiz pinsi kallantichičha, tuž cjican: “¿Ject tii žoñejo? ¿Kjažtiquiztan nižta chiijo? Yooz quintra anawalipanla tii žoñž takuqui. ¿Ject ujnaca pertunasajo? Yoozpanikazla ujnacaqui pertunñiqui”. Jalla nuž pinsichičha nii žoñinacaqui.

22 Jesusaqui persun kuzquiz ninacaž pinsita naychičha. Nekztan ninacžquiz paljaychičha, tuž cjican:
—¿Kjažtiquiztan anchuca kuz nižta pinsejo?
23 ¿Jaksilta takut pjasila chiiz cjesajo? Tii zuch žoñžquiz chiižinsjo, “Am ujnacami pertunta”, ¿cjis pjasila cjesaj? už “Tsijtsna. Am tjajz zquiti aptižcu oka”, ¿nuž chiiz pjasila cjesaj?
24 Tsewctan cuchanžquita Yooz Zoñtčha wejrqui. Tii muntuquiz jiliritčha, ujnaca pertunzjapa. Razunal chiyučha. Jalla nii zizjapa ančhucqui tiiž chera.
Nekztanaqui zuch žoñžquiz cjichičha:
—Amquiz cjiwčha, tsijtsna. Am tjajz zquitinaca aptaza. Oka am kjuya. —Nuž cjican chiichičha Jesusaqui.
25 Nii orapacha nii zuch žoñiqui tsijtsičha, žoñinacaž cheranpacha. Tjajz zquiti aptižcu, persun kjuya ojkchičha. Yooz honora waytican ojkchičha.
26 Jalla nižta cheržcu tjapa žoñinacaqui walja ispantichi quirchičha. Ekekscan ninacaqui Yooz honora waytichizakazza. Nižaza ninacpora parlassizakazza:
—Tonj tjuñiqui walja ispantichucanaca cherchinčhumčha.

LEVI CJITA ZOÑIQUI JESUSIZQUIN KUZZIZ CJISSICHA

27 Jalla nekztanaqui Jesusaqui ulanchičha. Jalla nuž ulanžcu tsjii Leví cjita žoñi cherchičha. Impuesto cobriñi žoñitačha niiqui. Impuesto cobriñi puestuquiz julzi želatčha žoñinacžquiz cobrican. Jesusaqui nii žoñžquiz cjichičha:
—Wejttanž ojkla.
28 Nekztanaqui Leví cjita žoñiqui tsijtsičha. Impuesto cobriz langz apatatžcu, Jesusižtan chica ojkchičha.
29 Nekztanaqui Jesusižtan pjijsta paazjapa, Leviqui persun kjuyquiz zuma čhjeri tjaczičha. Chjeri lujlcan Jesusaqui impuesto cobriñinacžtan nižaza yekja ujchiz žoñinacžtan chica julzi želatčha.
30 Jalla nii cheržcu, fariseo žoñinaca nižaza judiuž lii tjaajiñi maestrunaca jalla ninacaqui Jesusiž tjaajinta žoñinacžquiz chuchi kallantichičha, tuž cjican:
—¿Kjažtiquiztan impuesto cobriñinacžtanami ujchiz žoñinacžtanami čhjeri lujl ančhucjo?
31 Nekztanaqui Jesusaqui nuž nonžcu kjaazičha ninacžquiz, tuž cjican:
—Wiw žoñinacaqui kullñi žoñi anaž pecasačha. Antiz laa žoñinacaž pecchiya.
32 Wejrqui “zumal kamučha” cjiñi žoñinacžquiziqui anal kjawzñi tjonchinčha. Antiz “ujchizpančha” cjiñi žoñinacžquiz kjawzñi tjonchinčha, ninaca Yoozquin kuzziz cjisjapa.

AYUNAS PUNTU

33 Jalla nekztanaqui žoñinacaqui Jesusižquiz chiichičha, tuž cjican:
—Juanž tjaajintanacami fariseož tjaajintanacami walja ayunasñičha. Y nižaza ninacž cuzturumpi jaru walja Yoozquin mayiziñičha. Pero amiž tjaajinta žoñinacazti ana ayunasñipanla. ¿Kjažtiquiztan nižtajo? Čhjeriž lujlžla, nižaza mazk'a kjaz licžla, nižtakazla. —Nuž cjican uj tjojtunz pecchičha nii žoñinacaqui.
34 Nekztanaqui Jesusaqui ninacžquiz kjaazičha, tuž cjican:
—Zals pjijstiquiz žoñinacaž impittaž cjenaqui, ¿kjažt zalsñi žoñžtajapa ayunasasajo? Nii zalsñi žoñi želanpacha anaž ayunasasačha.
35 Tii jarquin nii zalsñi žoñiž kjañtaž cjen, jalla nekztanž ayunasasačha.

36 Tsjii taku chiichizakazza, tuž cjican:
—Anaž jecmi tsjii ew zquitquiztan riminta apakasačha, tsjelanzi zquiti rimintisjapa. Jalla nuž paaquiž niiqui, nii ew zquiti pertisnaquičha. Nižaza nii ew riminta apjattaqui tsjel zquitquiztan tsjemata cjequičha.
37 Nižaza anaž jecmi tsjii zijzi zkiz luusquiz ew vino alznasačha. Nižta alznasaž niiqui, zkiz luus wjajrskatasačha ew vinuqui. Nekztanaqui zkiz luusmi vinumi pizcpacha pertisnasačha.
38 Ew vinuqui ew zkiz luusquizpanž alznasačha. Nekziqui zkiz luusmi vinumi zumapanž cjesačha.
39 Y nižaza t'amchi vinu liczcu, anaž ew vinu pecasačha. “Wejtta t'amchi vinuqui walikazza”, cjican cjequičha. Nižtazakaz žoňinacaqui Yooziž tjaata ew kamaňa ana pecasačha.

6

TSJII JEEJZ TJUÑQUIZ WATTA

1 Tsjii jeejz tjuň noojiqui Jesusaqui zkal taypiranž okatčha niiž tjaajinta žoňinacztan. Jalla nuž ojkcan niiž tjaajinta žoňinacaqui tric oza kjajpchičha. Nuž kjajpžcu kjarztan kjojchičha. Nekztan lujlchičha.
2 Nii cherzcu tsjii kjažultan fariseo žoňinacazti ninacžquiz pewczičha, tuž cjican:
—¿Kjažtiquiztan ančhucqui nižta paajo? Jeejz tjuňquiziqui nižta anapančha paazqui. Učhum lii quintrala, ¿ana jaa?
3 Nekztanaqui Jesusaqui ninacžquiz kjaazičha, tuž cjican:
—Ančhucqui Yooz taku liichinčhucpančha, ¿ana jaa? Cjijrta Yooz takuqui tuž cjičha: učhum David cjita tuquita atchi ejpqui niiž mazinacztan čhjeri eecskatchičha.
4 Čhjeri eecznanaqui arajpach Yooz timpluquin luzzičha. Nicju Yooz yujcquiz nonžta t'antanaca želatčha. Jalla nii t'anta aptižcu, lujlchičha. Nižaza niiž mazinacžquiz tojunchičha. Anapantačha permitta nii t'anta lujlsqui ina žoňžlaqui. Nižta lujlžcuqui, lii quintrala niiqui. Timplu jilirinacztapankaz nii t'anta lulaj cjitaqui.
5 Nižaza Jesusaqui ninacžquiz cjichičha:
—Wejrqui tsewctan cuchanžquita Yooz Žoňtčha. Jeejz tjuňquizimi čhjulu paaz cjenami mantasačha. —Nuž cjichičha Jesusaqui.

KJARA KJOÑCHI ZOÑI ČHJETINTA

6 Niiž wiruň jeejz tjuňquiziqui Jesusaqui luzzičha judionacž ajcz kjuyquiz. Jalla nii ajcz kjuyquin tjaajňi kallantichičha. Nicju tsjii žoňi želatčha žew kjara kjoňchi.
7 Nižaza judiuž lii tjaajiňinacztan, fariseonacztan želatčha. Nii žoňinacaqui Jesusaž awayt'atčha, jeejz tjuňquiziqui čhjetnaqui anaž čhjetna, jaa, jalla nii. Jalla nuž awayt'atčha, Jesusiž quintra nii jaru aptisjapa.
8 Pero Jesusaqui nižta ana wali pinsitanaca kuzquiz naychipančha. Jalla nekztanaqui kjara kjoňchi žoňžquiz paljaychičha, tuž cjican:
—Tsijtsna. Tii taypiquin cjisna.
Nuž chiitiquiztanaqui nii žoňiqui nii taypiquin tsijtsičha.
9 Nekztanaqui Jesusaqui parti žoňinacžquiz paljaychizakazza, tuž cjican:
—Wejrqui anchucaquiz tsjii pewcsnasačha. ¿Jeejz tjuňquiziqui učhum liiqui kjažt cjeejo? žoňžquiz zuma paasaya uz žoňžquiz ana zuma paasaja. Žoňž wira liwriyasaya uz žoňž wira ticskatasaja. Anchucqui zumpacha zizza, zuma paazqui učhum lii jaručha jeejz tjuňquizimi. —Jalla nuž cjican, chiižinchičha Jesusaqui.

10 Jalla nekztanaqui Jesusaqui niiž muytata žejlñi žoñinacž kjutñi
chercherzičha. Nekztan kjara kjoñchi žoñžquiz cjichičha:
—Am kjara chjinzna.
Nii žoñiqui nuž kjara chjinžcu niiž kjara žejtchi quirchičha.
11 Quintra žoñinacazti nii cheržcu walja žawjchičha Jesusiž quintra. Jalla
nekztanaqui ninacpora pewcsarassičha, jaknužt Jesusiž quintra paa-as, jalla
nii.

TUNCAPAN APOSTOLONACA ILLZTA

12 Niiž wiruñaqui Jesusaqui tsjii curullquin ojkchičha Yooz Ejpžquin may-
izi. Ween pakara Yooz Ejpžquin mayizichičha.
13 Tjuñiž tjewctanalla, niiž tjaajinta žoñinaca kjawzičha. Kjawžcu, Je-
susaqui tuncapani illzičha niiž mantita apostolonaca cjisjapa.
14 Nii illzta apostolunacaqui tuž cjita tjuunacchiztačha: Simonatačha;
nižaza niiž tsjii tjuuqui Pedro cjitazakaztačha. Andrestačha, Simonž lajk
Jacobotačha. Juantačha. Felipetačha. Bartolometačha.
15 Mateotačha. Tomasatačha. Jacobotačha; niiqui Alfeo cjita žoñž majch-
tačha. Simonatačha, nižaza niiqui Canaan t'akquiztantačha.
16 Judastačha, Jacobž lajk; nižaza Judas Iscariotitačha; jalla niiqui Jesusiž
quintra tarazunchičha.
17 Jalla nekztanaqui Jesusaqui niiž illztanacžtan chjijwžquichičha curul-
lquiztan. Pampiquin irantižcu, niiž tjaajinta žoñinacžtan tsijtsičha. Nicju
wacchi žoñinaca želatčha, tjapa kjuttan Judea yokquiztan, nižaza Jerusalén
wajtquiztan, nižaza Tiro yokquiztan, nižaza Sidón yokquiztan, jalla nii
yokanacquiztan tjonchičha. Nii žoñinacaqui Jesusiž takunaca nonzñi iran-
tižquichičha. Yekjapanacaqui tjonchičha laanacquiztan čhjetinta cjisjapa.
18 Nižaza yekjapanacaqui tjonchičha zajranacaž tantiquiztan liwriita cjis-
japa. Jalla nekztanaqui Jesusaqui ninaca čhjetinchičha.
19 Jesucristuqui čhjetinz azziztačha. Nižaza Jesusaqui tjapa nii žejlñi
laanaca čhjetinchičha niiž aztan. Tjappacha laa žoñinacaqui Jesusa lanz
pecatčha, čhjetinta cjisjapa.

JESUSIZ TJAAJINTANACA

20 Nekztanaqui Jesusaqui niiž tjaajinta žoñinacž kjutñi cherzičha. Nekztan
paljaychičha, tuž cjican:
—Ančhucqui porinaca, Yooz mantita zuma kamañaqui ančhucaltajapačha.
Jalla nižtiquiztan cuntintuž cjee.
21 'Čhjeri eecsñinaca, wiruñ Yoozqui ančhucaquiz wali cjiskataquičha, tsjii
čhjeržtan chjekchižtakaz. Jalla nižtiquiztan cuntintuž cjee.
'Llaquitanaca, anzic ančhuc kaačhan. Wiruñaqui ananiiž
chipchipaquičha. Jalla nižtiquiztan cuntintuž cjee.
22-23 'Ančhucqui, Yooz Majchquin sirwiñi žoñinacčhuččha. Quintra
žoñinacaqui ančhucaquiz chjaawjkatčha. Nižaza jakurpayaquičha.
Nižazaž ch'aanaquičha. Nižaza iñaraquičha. Ančhucaquiz ana zumapanž
nayaquičha. Jalla nuž cjenami ancha cuntintuž cjee. Ančhuczti
arajpachquin ojkžcu, wali kamañ wira tanznaquičha, tsjii chawc
premiužtakaz. Nižtapan tuquitanpacha tii žoñinacž tuquita atchi ejpnacaqui
Yooz sirwiñi profetanacžquiz chjaawjkatñipantačha. Jalla nižtiquiztan
anziqui cuntintuž cjee.
24 'Ančhucqui ricachunaca, cuntintukaz tii wirquiz kamchinčhuččha.
¡Wiruñ anawalipanž ančhucaquiz wataquičha!
25 'Ančhucqui zuma cusasanacchiz kamchinaca, poriztakaz cjisnaquičha.
Yoozquin ana cjuñziž cjen t'akjiriž cjisnaquičha. Ana walinacquiztan
chipchinaca tsjii noojiqui ananiiž kaaquičha nižaza llaquitaž cjequičha.

26 'Ančhucqui, Yooz taku chiitažoka cjiñi žoninacčhuccha. Tjapa
žoñinacaqui ančhuca honora waytaquiž niiqui ančhucaquiz juc'ant anawaliž
cjequičha. Tuquitanpacha tii žoñinacž tuquita atchi ejpnacaqui nižtapan
honora waytichičha toscara chiichiiñinacžquiz.

QUINTRA ZOÑINACŽTANAMI ZUMA KUZZIZPANŽ CJEE

27 'Ančhucqui, wejt taku nonzñinaca, ančhucaquiz tuž cjiwčha: Ančhuca
quintra žoñinacžtanami zuma kuzzizpanž cjee. Y nižaza zumapanž ni-
nacžtan paa, nižaza ančhuca chjawjkatñinacžtanami zumapanž cjee.
28 Nižaza ančhuca quintra laykiñi žoñinacžquiz zuma tawkžtan paljaya
ančhucqui. Nižaza ančhuc iñariñi žoñinacžtajapa zuma tawkžtan Yoozquin
mayt'ižina.
29 Jakziltamiž am yujcquiz kichasaž niiqui, ana nižtapacha amqui kicha.
Anačha cutjatzqui. Nižaza jakziltamiž am ira kjañasaž niiqui, nii kjañaj cjee.
30 Nižaza jakziltamiž amquiztan mayi tjonasačha, nuž tjaa. Jakziltamiž
amquiztan kjañasačha, nuž kjañaj cjee. Anam amqui quijasačha.
31 Jaknužt ančhucqui parti žoñinaca ančhucatan zuma kamz pecčhaj ni-
iqui, jalla nižtapacha ančhucqui žoñinacžtan zuma kama.
32 'Yekjapanacaqui ančhucatan zumaž munazičha. Ančhucqui ninacžtan
alajapankaz zuma munazaquiž niiqui, ¿kjažtiquiztan ančhucqui "Zumal
paa-učha" cjican chiyasajo? Nižta iratazakaz paačha anawal kuzziz
Žoñinacami.
33 Yekjapanacaqui ančhucaquiz yanapčha. Ančhucqui ninacžtan ala-
japankaz yanapaquiž niiqui, ¿kjažtiquiztan ančhucqui "Zumal paa-učha"
cjican chiyasajo? Nižta iratazakaz paačha anawal kuzziz žoñinacami.
34 Yekjapanacaqui ančhucaquiz onza. Ančhucqui ninacžtan alajapankaz
onznaquiž niiqui, ¿kjažtiquiztan ančhucqui "Zumal onznučha" cjican
chiyasajo? Nižta irata zakaz paačha anawal kuzziz žoñinacami. Nekztan
tsjii onzñizakaz tjewza.
35 Pero ančhucqui quintra žoñinacžtanami zuma munazizpanž
waquizičha. Nižaza ančhucqui quintra žoñinacžquizimi yanapz panž
waquizičha. Nižaza ančhucqui onžcumi anaž tjewz waquizičha "Niimiž
onz, jaa" cjicanaqui. Jalla nuž kamtiquiztanaqui Yoozqui ančhucaquiz tsjii
pajk honora tjaaquičha. Nižaza nuž kamtiquiztan ančhucqui tjeeža werar
arajpach Yooz maatinacaž, nii. Nižaza nuž kamcanaqui Yooz irataž kamčha.
Yoozqui okzñizakazza quintra žoñinacžquiziqui.
36 Yooz Ejpqui walja okzñipančha. Nižta irata ančhucqui okzñi kuzziz cjee.

ZUMA KAMAQUICHA

37 'Ančhucalaqui anačha žoñinacž uj paatanaca chii chiizqui. Jalla nuž
žoninacž uj paatanaca chii chiyaquiž niiqui ančhucqui juc'ant ujchiz cje-
quičha Yooz yujcquiziqui. Nižaza žoñinacžquizimi "Amqui Yooziž castictaj
cjila", cjican chiyaquiž niiqui anchucqui Yooziž casticta zakaz cjequičha.
Nižaza jakzilta žoñit ančhuca quintra uj paačhaja, jalla niižquiz pertunz
waquizičha. Nekztan Yoozqui ančhucaquiz ujnaca zakaz pertunaquičha.
38 Ančhucqui okzñi kuzziz žoñinacžquizimi tjaa. Jalla nuž tjaan Yoozqui
ančhucaquiz juc'anti tjaaquičha. Jalla tuž Yoozqui tjaaquičha. Ančhuca
quelzquiz chjijpi tjaaquičha. Tsajtscu tsajtscu nižaza walja kala ts'aczcu
tjaaquičha. Jakziltat tuptalla tjaačhaja, jalla niižquiz nuž tuptalla zakaz
Yoozqui tjaaquičha. Nižaza jakziltat čhjuñi kuzziz tjaačhaja, jalla niižquiz
nuž čhjuñi zakaz Yoozqui tjaaquičha.
39 Jesusaqui tsjii takunacžtan chiichičha, tuž cjican:

—¿Jaknužt zur žoñiqui yekja zur žoñi irpiñižtakaz zuma chjichasajo? Pucultanpachaž ojtquiz tjojtsnasačha. Jalla nižtaž ana zuma cjicjiñi žoñinacaqui.
40 Tsjiilla cjesačha. Tsjii tjaajinta žoñiqui niiž tjaajiñižquiztan anaž juc'anti cjesačha, aunquimi istutiižcu tjaajiñi maestrupanikaz cjequičha. —Jalla nuž tjaajinchičha Jesusaqui.

UJ PUNTUQUIZTAN

Nižaza Jesusaqui tjaajinchičha, tuž cjican:
41 —Amqui am jilž čhjujcquiz tsjii cjujchilla cherasaž niiqui, ¿kjažtiquiztan am persun čhjujcquiz pajk cjujchi ana cherjo?
42 Am persun čhjujcquiz nii pajk cjujchi ana cherasaž niiqui, ¿kjažtiquiztan am jilžquiz chiijo, “Jila, am čhjujcquiztan nii cjujchilla apakžinačha”, cjicanajo? Ana zum žoñičha amqui. Primeruqui am persun čhjujcquiztan pajk cjujchi apakalla. Nekztan zuma cherasačha. Y nižaza am jilž čhjujcquiztan cjujchilla apakasačha. —Jalla nuž tjaajinchičha Jesusaqui uj puntuquiztan.

ZOÑINACAQUI PAJTAZ CJESACHA NINACZ KAMTIQUIZTAN

43 Nižaza žoñinacž kamañ puntuquiztan Jesusaqui tjaajinchičha tuž cjican:
—Tsjii zum muntiquiztan ana zum frutanaca anawira pookasačha. Nižaza tsjii ana zum muntiquiztan zum frutanaca anazakaz pookasačha.
44 Nižaza zapa muntinaca niiž frutanacquiztan pajza. Jalla nižtiquiztan tsjii ch'ap muntiquiztan higo fruta anaž pooki atasačha. Nižaza tsjii ch'ap muntiquiztan uwas fruta anaž pooki atasačha.
45 Tsjii zuma kuzziz žoñiqui zuma takunaca paljayñipanča. Tsjii ana zuma kuzziz žoñizti ana zuma takunaca paljayñipanča. Jaknužt kuzquiz pinsičhaja, jalla nuž chiičha žoñinacami.
46 Jesusaqui cjichizakazza:
—Ančhucqui anaž weriž chiitacama kamča. Jaziqui, ¿kjažtiquiztan ančhucqui wejt tjuu aynakjo, wilta wiltajo, “Wejt Jiliri, wejt Jiliri”, cjicanajo?
47 Yekjap žoñinacazti wejtquin tjonžcu wejt takunaca tjapa kuz nonža Nižaza weriž chiitacamaž kamča. Jalla tižtaž nii žoñiqui.
48 Jalla nii žoñiqui kjuya kjuychičha. Primeraqui yoka jwetchičha, maz zalzjapa. Nii mazquin zalžcu, jalla nii maz juntuñ chjuczičha nii kjuy simintu. Nekztan kjuya pirkichičha. Wiruñaqui tsjii puju kjaz chjijpi ojkchičha, walja pjatsi. Nekztanaqui nii kjazqui ojkchičha, kjuya t'eznata. Pero anapan t'ezñi atchičha. Nii kjuyaqui maz juntuñ kjuytatačha.
49 Yekjap žoñinacazti wejt taku ana tjapa kuz nonža. Nižaza weriž chiitacama anaž kamča. Jalla tižtaž nii žoñiqui. Jalla nii žoñiqui kjuyazakaz kjuychičha, ana maz simintuchiz. Wiruñaqui nižazakaz tsjii puju pjatzi, kjazqui kjuya t'ezinsjapa ojkchičha. Nekztanaqui nii kjuyaqui ezzičha. K'ala kuztačha. Jalla nižtaž nii ana weriž chiitacama kamñí žoñiqui.

7

TSJII CHJETINTAQUI

1 Jesusaqui nuž paljayz žeržcuqui, Capernaum cjita watja ojkchičha.
2 Nicju tsjii romano zultat jiliri želatča. Niiž ancha zuma piyunaqui ancha laatačha, ticzmayatačha.
3 Nii zultat jiliriqui Jesusiž quintu zizcu, tsjii kjažultan judionacž jilirinaca cuchanžquichičha, Jesusižquiz roczcajo niiž piyuna čhjetnajo.
4 Jalla nekztanaqui mantita žoñinacaqui Jesusižquiz macjatchičha. Nekztanac ancha roct'ichičha, tuž cjican:

—Tii zultat jiliriqui ancha zumačha. Jalla nižtiquiztan yanapchucapančha.
5 Učhum watja walja rispitñičha. Nižaza tsjii učhumž ajcz kjuya kjuykatchičha niiqui.
6-7 Nekztanaqui Jesusaqui nii rocñinacžtan ojkchičha. Kjuya žcati cjisnan, nii zultat jiliriqui tsjii niiž mazinaca cuchanžquichičha, Jesusižquiz chii, tuž cjican:
—Wejt jiliri, am yujcquizic anal waquizučha, am wejt kjuyquiz luzajo. Wejrqui persunpacha eksinčha am kjuri ojkzjapa. Am ojkzqui ch'amaž cjesačha. Tekztanpacha tsjii taku chiyalla. Nuž amiž chiitiquiztanac žetaquičha wejt piyunaqui.
8 Wejrmi wejt jiliriž mantitacama ojklayiñčha. Nižaza wejt zultatunacaqui weriž mantitacama ojklayñičha. Jaziqui tsjiimil mantučha, “Oka” cjican. Nekztan ojkčha. Nižaza tsjiimil kjawznučha. Nekztanac tjončha. Nižaza tsjiimil mantučha, “Tižta paa” cjican. Niimi zakaz paačha. Nižtazakaz amqui mantasačha, wejt piyuna žetajo.
9 Jalla nižta taku nonžcu, Jesusaqui, chiichičha:
—Cusapachaž chiičha nii žoñiqui, —cjican.
Nekztanaqui apsñi žoñinacž kjutñi chersičha. Cheržcu tuž cjichičha:
—Chekapan tii žoñiqui juc'ant Yoozquin kuzzizza tjapa Israel wajtchiz žoñinacžquiztanami.
10 Nii jiliriž cuchanta žoñinacaqui jilirž kjuya irantižcu chekapan laa piyuna žejtchi zalchičha.

TSJII ZOÑI JACATATCHI

11 Wiruñaqui Jesusaqui tsjii Naín cjita watja ojkchičha, niiž tjaajinta žoñinacžtan nižaza tama žoñinacžtan.
12 Wajt žcati irantižcu, tsjii alma callñi cherchičha. Jalla nii ticziqui zinta maatitačha. Niiž maaqui žewtačha. Walja nii wajtchiz žoñinacaqui cumpañtatčha.
13 Cheržcu, Jesucristu Jiliriqui naa maatak žonaquiz okzičha, tuž cjican:
—Ana kaa amqui.
14 Nekztanaqui Jesusaqui žcatžinchičha. Almiž cajuna lanzičha. Alma callñinacaqui nužquiz tsijtsičha. Nekztanaqui Jesusaqui ticzi žoñžquiz cjichičha:
—Jilala, amquiz cjiwčha, “Žaažna”.
15 Jalla nii chiitiquiztanaqui nii ticzi žoñiqui žaazičha. Nekztanac chii kallantichičha. Nekztanaqui Jesusaqui niiž maaquiz intirjichičha.
16 Jalla nuž cheržcu, tjappacha tsucchičha. Nižaza tjappacha Yoozquin honora waytichičha, tuž cjican:
—Učhum wajtquizpacha tsjii chawc Yooziž cuchanžquita žoñiqui jecsila, oré. Yoozqui niiž wajtchiz žoñinaca yanapi tjonchičha.
17 Jalla nekztanaqui tjapa Judea yokaran nižaza nii yok tjiyaran Jesusiž zuma paata quintu ojkchičha.

JUAN BAUTISTAQUI JESUCRISTUZ PUNTU ZIZ PECCHICHA

18 Juan Bautistaž tjaajinta žoñinacaqui nii žoñi jacatatchi quintu quint'ichičha Juanžquiz. Jalla nižtiquiztan Juanqui Jesusiž quintu zizzizakazza. Nekztanaqui pucultan niiž tjaajintanaca kjawzičha.
19 Nekztan Jesusižquin cuchanžquichičha, niižquin pewcznajo, tuž cjican:
—Cristuqui tjonitaž cjila. ¿Amqui Yoozquiztan cuchanžquita Cristumpankaya; uz yekjaž tjonasaj?

20 Juanž cuchanta žoñinacaqui Jesusižquin žcatžinchičha. Jalla nekztanaqui irantižcu, cjichičha:
—Juan Bautistaqui wejrnacž cuchanžquičha amquiz pewcznajo: “Cristuqui tjonitaž cjila. ¿Amqui nii Cristumkaya, uj yekjaž tjonasaj?”
21 Nii orapacha nuž irantitiquiztan Jesusaqui walja žejlñi laanaca čhjetinchičha. Nižaza zajraž tanta žoñinaca čhjetinchičha. Nižaza zur žoñinacž čhjujqui čhjetinchičha.
22 Jalla nekztanaqui Jesusaqui ninacžquiz kjaazičha, tuž cjican:
—Juanžquin quepa. Amiž chertanaca nonžtanaca quint'ižca. Weriž paatanaca mazca. Zur žoñinaca cherzñi cjissila. Nižaza coj žoñinaca zuma kjojchchiz ojklayñi cjissila. Nižaza mojkchi janchichiz žoñinacami zuma janchichiz žejtčhi cjissila. Nižaza oñ žoñinacami nonzñi cjissila. Nižaza ticzi žoñinaca jacatatchi cjissila. Nižaza pori žoñinacžquiz Yooz liwriiñi taku paljaytapančha.
23 Jakziltat weriž paatanaca, chiitanaca nonžcu ana kuz turwayzižlaj niiqui, walipanikaz cjequičha.

JUAN BAUTISTAZ PUNTU

24 Juanž cuchanžquita žoñinacaž ojktan, Jesusaqui Juanž puntuquiztan chiichičha. Tjapa žoñinacžquiz tuž cjichičha:
—¿Čhjulu ch'ekti yokquin cherzñi ojkchinčhuctaya? ¿Tsjii tjamiž tjizinta kalu cherzñi ojkchinčhuctaya? Anapanž jaz.
25 ¿Tsjii finu zquitchiz žoñi cherzñi ojkchinčhuctaya? Anapanž, jaz. Finu zquitchiz žoñinaca chawc jilirž kjuyquiz žejlčha. Nižaza wali jiru kamñi cusasanacchiz žoñinaca chawc jilirž kjuyquiz žejlčha.
26 Nekztanac, ¿čhjulu cherzñi ojkchinčhuctajo? Yooz taku paljayñi profeta cherzñi ojkchinčhuccha. Nužupancha. Juanqui Yooz yujcquiz juc'antičha parti Yooz taku paljayñi profetanacžquiztanaqui.
27 Juanž puntuquiztan Yooz tawk libruquiz cjijrtačha tuž cjican:
“Yooz Ejpqui tsjii žoñi cuchanžcaquičha ima Cristuž Yooz taku paljayi ojklayan. Nii žoñiqui Israel žoñinacžquiz Cristo zuma tjewskataquičha”.
28 Juan Bautistačha parti žoñž maatiquiztan tsjan juc'antiqui. Pero tjapa Yoozquin kuzziz žoñimi Yooz maati cjequičha. Čhjul Yooz maatimi žoñž maatiquiztan tsjaa juc'antičha. —Jalla nuž cjichičha Jesucristuqui.
29 Jalla nuž nonžcuqui tjapa Juanž bautistaž žoñinacami cjichičha:
—Zumapančha Yooz Ejpqui, —cjicanaqui. Nužuzakaz cjichičha impuesto cobriñi žoñinacami, Juanž bautista cjicanaqui.
30 Pero fariseo žoñinacazti judiož lii tjaajiñinacžtanpacha Yoozquin kuzziz puntuquiztan chiižinta ana juyzu paachičha. Nižaza Yooziž cuchanžquita Juan Bautista ana rispitchicha. Nižtiquiztanaqui ana Juanž bautistatačha.
31 Jesucristo Jiliriqui cjichičha:
—¿Kjažtat tii timpuquiz žejlñi žoñinacajo? ¿Jectnaca iratatajo tinacajo?
32 Ocjala irataž tiinaca, ¿ana jaa? Ocjalanacaqui palazquin uzincan niiž mazinacžquiz altu tawkžtan kjaw kjawčha, tuž cjican: “Wejrnacaž pincallu pjujtan, ana tsajtchinčhuccha anchucqui. Wejrnacaž llaquita itsan, ana kaachinčhuccha”. Jalla nižta ocjala iratačha tii timpuquiz žejlñi žoñinacaqui.
33 ¿Kjažtiquiztan nižta iratajo? Juan Bautistaqui tjonchičha. T'anta ana lujlñitačha. Vinumi ana licñitačha. Jalla nižtiquiztan anchucqui chiichinčhuccha: “Zajriž tantačha niiqui”, cjican.
34 Wiruñaqui wejrqui tjonchinčha. Čhjulumi lujlchinčha. Nižaza čhjulumi licchinčha. Jalla nižtiquiztan anchucqui wejt quintra chutčha: “Walja lujlñičha licñičha tiiqui. Jalla tiipančha ujchiz žoñinacž maziquiya, nižaza impuesto cobriñinacami”. Nuž chiyiñčhuccha.

35 Tuž zakal cjiwčha: Yooz puntu zuma zizñi žoñinacaqui Yooz tjaajinta
puntu tjeeža.

JESUSAQUI TSJII FARISEO ZOÑž KJUYQUIN LUJLCHICHA

36 Wiruñaqui tsjii fariseo žoñiqui Jesusa luli kjawzičha. Nekztanaqui niiž
kjuya ojkchičha Jesusaqui. Niiž kjuya irantižcu misquiz julzičha lujlzjapa.
37 Nii wajtquizpacha tsjaa ancha ujchiz maatak žonqui želatčha. Jesusa
luli ojkchi quintu zizcu, fariseo žoñž kjuya irantižquichiñčha alabastro cjita
maz putillžtan. Nii putillaqui zuma uluraz aceiti chjijpitačha.
38 Nižaza naaqui ancha kaacan Jesusiž kjojch latuquiz julzinčha. Jalla
nekztanaqui naaža čhjujc kaj čhjojcan Jesusiž kjojcha awjzñi kallantich-
inčha. Nekztan naaža persun charžtan Jesusiž kjojcha chjujzinchinčha,
zuma kjoñipacha. Nekztan Jesusiž kjojcha chjulsinčha. Nekztanaqui Jesusiž
kjojchquiz nii zuma uluraz aceitižtan tjajlzinchinčha.
39 Jalla nuž cheržcuqui, fariseo impitñi žoñiqui persun kuzquiz pin-
sichičha, tuž cjican: “Tii žoñiqui ultim werar Yooz taku paljayñi žoñižlaj
niiqui, tiiqui zizkalal, taa maatak žoñ ancha uj payiñčha, jalla nii. Taa žoñzti
tiiž kjojcha zakal lanlanžla”.

¿JAKZILTAT JUC'ANTI YOOZQUIN K'AACHIÑI CJESAYA?

40 Jalla nekztanaqui Jesusaqui fariseo žoñžquiz cjichičha:
—Simona, amquiz tsjii taku chiyasačha.
Nekztan nii Simón cjita fariseuqui kjaazičha, tuž cjican:
—Tjaajiñi, wejtquiz chiyalla.
41 Jalla nekztanaqui Jesusaqui cjichičha:
—Tsjii pucultan žoñiqui denario cjita paaz kajatačha. Tsjii žoñiqui 500
denario cjita paaz kajatačha. Tsjiizuñzti 50 denario kajatačha.
42 Jalla nekztanaqui nii pucultanaqui ana wira pjojki atchičha. Nižtami
ana wira pjojki atchiž cjen nii kajñi žoñiqui nii pucultan žoñinačžquiz
cjichičha: “Ančhucaž kajžta paazqui anal cobračha. Jaziqui nužquizpanikal
pertunačha”.
Nekztanaqui Jesusaqui fariseo žoñžquiz pewczičha, tuž cjican:
—Jaziqui kjaaznalla amqui. ¿Jakziltat nii pucultan žoñžquiztan nii ana
cobriñi žoñžquiz juc'anti k'aachiiñi cjesaya?
43 Jalla nekztanaqui Simón cjita fariseuqui kjaazičha, tuž cjican:
—Nii pajk kaja ana cobrita žoñiqui juc'ant k'aachiñi cječhani.
Nekztanaqui Jesusaqui cjichičha:
—Razunam chiičha.
44 Nekztanaqui naa maatak žona kjutñi cheržcu Jesusaqui Simonžquiz
cjichičha:
—Wejrqui am kjuya luzquichinčha. Amqui anam kjaz onanchamčha, tii
wejt kjojcha awjzjapa. ¿Taa maatak žon cherkay? Taa maatak žonzti persun
čhjujc kajlliztan wejt kjojcha awjzinčha. Nekztanaqui persun charžtan
chjujzinčha.
45 Amqui wejtquiz anam chjulzamčha. Naazti nuž luzcu wejt kjojchami
chjul chjulžinchinčha.
46 Amqui wejt achquiz ana aceitimi alžinchamčha. Naazti wejt kjojchquiz-
imi zuma uluraz aceite alzinčha.
47 Jalla nižtiquiztan amquiz chiižinučha tužu. Walja naaža ujnaca pertun-
tiquiztan taa maatak žonqui juc'anti wejr k'ayachtičha. Jakziltat ujlliquiztan
pertunta cječhaja, jalla niiqui anaž juc'anti k'ayachtičha.
48 Jalla nekztanaqui Jesusaqui naa maatak žonaquiz cjichičha:
—Am ujnacaqui pertuntačha.

49 Nekztan parti impitta žoñinacaqui nii nonžcu ninacpora parla kallantassičha, tuž cjican:
—¿Ject tii žoñejo? Wali ujnacamiž pertunla. Ujquiztan žoñinacamiž pertunčha.
50 Jesusaqui naa maatak žonaquiz cjichičha:
—Amiž criitiquiztan jaziqui amqui liwriitačha. Jaziqui cuntintum okaquičha.

8

MAATAKANACAQUI JESUSIZQUIZ YANAPCHICHA

1 Wiruñaqui Jesusaqui wacchi watjanacaran jochinacaran ojklaychičha. Jalla nuž ojklaycan Yooz mantita zuma kamaña, jalla nii puntu paljaychičha. Niiž tuncapan illzta apostolonaca niiztan chicapachatačha.
2 Nižaza tsjii kjažultan niiž čhjetinta maatakanaca cumpañtichičha, ninacztan chica. Niiž tuquiqui nii maatakanacaqui zajraž tantatačha, y nižaza conanacchiztačha. Jalla nii maatakquiztan tsjaaqui María Magdalena cjititačha. Jalla naaquiztan pakallak zajranaca ulanchitačha.
3 Nižaza tsjaa žon želatčha, Juana cjiti, Chuza cjita žoñž tjuntačha. Naaža lucuqui Herodes cjita jiliri yanapñi secretariotačha. Nižaza tsjaa Susana cjiti žon želatčha. Nižaza tsjii kjažultan iya maatakanacaqui apsñitačha. Nii maatakanacaqui persun cusastan atintiñitačha Jesusižquiz.

CHJACZ QUINTU

4 Walja žoñinacaqui watjanacquiztan Jesusa cheri ulanžquichičha. Walja žoñinacaž nuž juntazziž cjen, Jesusaqui tsjii quintu quint'ichičha, tuž cjican:
5 —Tsjii zkala čhjacñi žoñiqui zkal čhjaqui ojkchičha. Nekztan zkal semilla wichcan wichcan čhjacchičha. Čhjaccan, parti semillanacazti jiczaran tjojtsičha. Nii tjojtsi semillaqui tjecantatačha, y nižaza weżlanacaž lujltatačha.
6 Tsjii parti zkal semillanacazti maz yokaran tjojtsičha. Nii tjojtsi semillanacaqui jeczcanpacha nužquiz kjoñchičha. Anaž umit yoka želatčha.
7 Parti zkal semillanacazti ch'ap yokaran tjojtsičha. Nuž juntu pakan ch'apinacakazza atipchiqui.
8 Parti zkal semillanacazti zum yokquiz tjojtsičha. Nekztan pajkchičha. Nuž pajkžcu, zuma čhjeri pookchičha, patac čhjerchiz zapa chjojlluquiz. —Nuž quint'iżcu Jesusaqui altu tawkžtan cjichičha:
—Jecčhalaj cjuñchiz niiqui, ž-nonžna.
9 Jalla nekztanaqui niiž tjaajinta žoñinacaqui Jesusižquiz pewczičha:
—¿Jaknužt chii tii am takojo? —cjican pewczičha.
10 Jalla nekztanaqui Jesusaqui kjaazičha tuž cjican:
—Ančhucaquiz Yoozpachaž tjaajnaquičha ančhuca kuzquiz, niiž mantita kamañ puntuquiztan, nii. Yekjap žoñinacžquizzti quintunacztankaz chiyučha Yooz mantita kamaña puntuquiztan. Jalla nužquiz weriž chiita quintu nonžcuqui parti žoñinacaqui ana wira intintiñiž cjissa. Weriž chiitiquiztanaqui ana wira tantiiñiž cjissa.
11 Nekztanaqui Jesusaqui niiž tjaajinta žoñinacžquiz cjichičha:
—Jalla tižta puntunacquiztanž chiičha wejt zkala čhjacz quintuqui. Yooz takučha nii zkal semillanacaqui.
12 Nii jiczaran žejlñi žoñinacaqui Yooz taku nonzičha. Yooz taku nonžtanaqui, diablu cjita zajraqui tjonza, ninacž kuz turwayžinzjapa. Jalla nuž paačha diabluqui, nonzñi žoñinacaž Yooz taku ana criyajo, y nižaza ninacaž ana liwriita cjeyajo.

13 Nižaza nii maz yokaran žejlñi žoñinacaqui Yooz taku nonzičha. Yooz taku nonžcupacha cuntintuž catokčha. Pero Yoozquin tjapa kuzzizpan ana nonža. Tsjiipacamakaz catokčha. Čhjul pruebaž tjonanami ratullaž quejpsa.
14 Nižaza nii ch'ap yokaran žejlñi žoñinacaqui Yooz taku nonzičha. Yooz taku nonžcu anaž tjapa kuztan catokčha. Cusasanacapankaz cherza; nižaza wali jiru kamspanž pečča; nižaza pjijstanacapankaz pečča. Jalla nižtiquiztan čhjul ana walinaca tjontan, ninačž kuznaca turwayskatča. Persun kuzquiz pectiquiztanaqui Yooz taku tjatža. Jalla nižtiquiztan ana zuma kamasača. Ana pookñi zkalažtakaz kamča.
15 Nii zum yokquiz žejlñi žoñinacaqui Yooz taku nonzičha. Tjapa kuztan Yooz taku nonža. Tjapa kuztanž catokčha. Nižaza Yooz takucama zuma kamča Yoozquin tjurt'iñi kuzziz. Jalla nižtiquiztan zuma pookñi zkalažtakaz kamča, zumapankaz kamča.

MICHA TJEEZ QUINTU

16 Jesusaqui tjaajinchičha tuž cjican:
—Anaž jecmi micha tjeeznasača cajun kjuyltan nonzjapa, už tjajz zquit koztan nonzjapa. Micha tjeez nonz juntuñpanž nekzipan tewznasača kjuyquiz luzñi žoñinačzquin kjanajo.
17 Čhjulu čhjojžtami ažtapanikaz cjequičha. Nižaza ana Yooz puntu ziztanacami kjanapacha ziztapanikaz cjequičha.
18 Weriž chiita taku zuma nonžnalla ančhucqui. Jakziltažlaj catokñi kuzziz niiqui, juc'anti zuma kuz tjaataž cjequičha, Yooz taku intintajo. Jakziltažlaj ana catokñi kuzziz niiqui, juc'anti turwayskattaž cjequičha. Jalla nižtiquiztan Yooz takuqui anapan intintiñiž cjequičha, “intintučha wejrqui” chiichiž cjenami. —Jalla nuž tjaajinchičha Jesusaqui.

JESUCRISTUZ FAMILIA PUNTU

19 Wiruñaqui Jesusiž maatan niiž lajknačztan irantižquichičha, jakziquin Jesusac želatčhaja, jalla nicju. Pero niižquin ana macjati atchičha. Kjuyquiz walja žoñinaca želatča.
20 Jalla nekztanaqui tsjii žoñiqui Jesusižquiz mazzičha, tuž cjican:
—Am maami am jilanacami kjuy zancu žejlča. Am cherz pečča.
21 Jesusaqui nekztan kjaazičha, tuž cjican:
—Yooz taku nonzñi žoñinacaqui y nižaza Yooz takucama kamñi žoñinacaqui, ninacapančha wejt familia cuntaqui, wejt maa cuntaqui, y nižaza wejt jilanaca cuntaqui.

JESUSACHA TJAMIMI KJAZ LJOJKIMI MANTIÑIQUI

22 Tsjii nooj Jesusaqui niiž tjaajinta žoñinačztan luzzičha tsjii warcuquiz. Nekztanaqui tuž cjichičha:
—Tii kotž nawjktuñtanž ojklay.
23 Jalla nuž ojkcan Jesusaqui tjajchičha. Nekztanaqui tiripintit wali pjursanti tjami zalchičha. Jalla nii tjamiž cjen warcuqui kjaz ljojkiztan julzmayaž cjisnatča, kjaz chjijpi.
24 Nekztanaqui Jesusiž tjaajinta žoñinacaqui Jesusa žinchičha, tuž cjican:
—Tjaajiñi Maestro, Tjaajiñi Maestro, kotquiz julzmayaž cjis učhumqui. Ticznačhan učhumni. —Jalla nuž chiitiquiztanaqui Jesusaqui žaazičha. Nekztanaqui tjamžquiz nižaza kjaz ljojkimi mantichičha apaltajo. Jalla nuž mantitiquiztanaqui tjamimi kjaz ljojkimi apaltichičha. Ch'ujupan cjissičha. Nužquiz walikaztačha.
25 Jalla nekztanaqui Jesusaqui niiž tjaajinta žoñinačžquiz chiižinchičha, tuž cjican:

—¿Ana wejtquin kuzziz cjissinčhuckaya? —Nuž pewcztiquiztan, nii tjaajinta žoñinacazti tsucchi ispantichi cjissičha. Nižtiquiztan ninacpora parlassičha, tuž cjican:

—¿Ject tii žoñejo? Tjamimi kjazmi tiiž mantitacamaž ojkčha, tiiž chiita takukaz cazza.

TSJII ZAJRAZ TANTA ŽOÑI CHJETINTA

26 Nižtami Gadara cjita yokquin irantichičha, kotž nawjktuñtan, Galilea cjita yokž nawjktuñtan.

27 Jesusa yokquiz chjijwžtan tsjii nii wajtchiz žoñiqui macjatžquichičha. Ažk watanaca zajraž tantapantakalčha nii žoñiqui. Zajraž tantiquiztan ana zquiti cutñitakalčha. Nižaza ana kjuyquizimi kamñitakalčha. Campu santuran kamñitakalčha.

28-29 Jesusa cheržcu, niiž yujcquiz tuzi t'okzičha yokquizpacha; kjawcan puct'ichičha. Nekztanaqui Jesusaqui žoñi tanñi žajra mantichičha žoñžquiztan ulnajo. Nii chiitiquiztan zajraqui kjawchičha, tuž cjican:

—Jesusa, Arajpach Yooz Maati, ¿kjažtiquiztan am wejtquiz mitisi? Am roct'učha, anaž wejr tjatnalla, anaž wejr sufriskatalla.

Tuquiqui wilta wilta zajraqui nii žoñi tanñitakalčha. Nižaza nii wajtchiz žoñinacaqui zajraž tanta žoñi čhejlñitakalčha, y nižaza carinžtan mokñitakalčha. Jalla nuž moktiquiztanami čhejltiquiztanami carina kojkžcu atipasñipankaztakalčha. Jalla nekztan zajraqui nii žoñi ch'ekti yokaran zajt zajtskatchičha.

30 Nekztanaqui Jesusaqui nii pewczičha, tuž cjican:

—¿Čhjul tjuuchizzamta?

Nii zajraqui kjaazičha:

—Tama cjitaž wejrqui, —cjican.

Tama zajranacaqui nii žoñžquiz lusñitakalčha.

31-32 Zcati cururan wacchi cuchinacaqui lujlcan žejlñitakalčha. Jalla nižtiquiztan zajranacaqui Jesusižquiz rocchičha, tuž cjican:

—Anaž wejrnac casticta cjeyajo mantalla. Nii cuchinacžquin luzkatalla. —Jalla nuž mantiskatz pecchičha zajranacaqui. Nekztanaqui Jesusaqui nuž mantichičha.

33 Jalla nekztanaqui nuž mantitiquiztan zajranacaqui žoñžquiztan ulanžcu cuchinacžquin luzi ojkchičha. Cuchinacžquin luzcuqui cuchinaca tjiiranchičha tsjii k'aw kjutñi. Nekztanaqui nii cuchinacaqui kossucpacha tjojtsičha nii barranc k'awquiz. Nižaza kotquin tjojtsičha. Jalla nužquiz tjapa ticzičha.

34 Cuchi itzñinacaqui nii cheržcu walja tsucchi zajtchičha. Watjaran jochiran quintu quint'ican ojklaychičha.

35 Nii quintu nonžcu walja žoñinacaqui ojkchičha nii paatanaca cheri. Jesusižquin irantižcu, nii zajraž tanta žoñi žejtchi cherchičha. Nii žoñiqui julzi želatčha Jesusiž kjojch latuquiz, zquiti cujtchi. Nižaza zuma tawkchiztačha, ana lucuratžtakaztačha. Jalla nuž cheržcu, nii cheri tjonchi žoñinacaqui nužquiz ispantichičha.

36 Nii žoñi čhjetiñi cherchi žoñinacaqui quint'ichičha parti žoñinacžquiz, jaknužt Jesusaqui žoñi čhjetinčhaja, jalla nii.

37 Nii quintu nonžcu, tjapa Gadara cjita yokquiz žejlñi žoñinacaqui Jesusižquiz roqui kallantichičha nawjk okajo. Nii žoñinacaqui cuchinacaž pertissiž cjen waljaž eksnatčha. Jalla nižtiquiztanaqui Jesusaqui tsjii warcuquiz luzzičha, ojkzjapa.

38 Nii zajriquiztan čhjetinta žoñiqui Jesusižquiz rocchičha, tuž cjican:

—Amtan chical ojkkatalla.

Pero Jesusaqui kjaazičha, tuž cjican:

—Tekz am žela.
39 Am kjuya oka. Žoñinacžquizim amqui quint'aquičha jaknužt Yoozqui
am čhjetintčhaja, jalla nii.
Nekztanaqui nii žoñiqui ojkchičha. Jalla nuž ojkžcu tjapa kjutñi watjaran
quint'ichičha, jaknužt Jesusaqui nii čhjetintčhaja, jalla nii.

JESUCRISTUCHA LAA ŽOÑI CHJETINÑI

40 Jalla nekztanaqui Jesusaž kotž nawjktuñtan quejpžquitan, žejlñi
žoñinacaqui tjapa kuz risiwchičha. Tjappacha Jesusiž tjonz tjewsitačha.
Nekztanaqui niiž tjontiquiztan cuntintutačha.
41 Jalla nekztan tsjii Jairo cjita žoñiqui irantižquichičha; ajcz kjuy jiliri-
tačha. Nii žoñiqui Jesusiž yujcquiz puct'ichičha. Nekztanaqui rocchičha niiž
kjuya okajo.
42 Nii oraqui nii žoñž zinta majtqui ticzmayatačha. Tuncapan watchiz-
tačha naa majtqui. Nekztan Jesusaqui jilirž kjuya ojkchičha. Jesusaž okan,
walja žoñinacaqui ts'acjascan apzičha.
43 Jalla ninacžtan juntu tsjaa laa maatak žonqui okatčha. Tuncapan wata
inturu ljok ojkñi laa t'akjisichintakalčha. Nižaza medicunacžquiz kullkat-
jawi ancha castassinčha, ana čhjulchiz cjissintačha. Nuž kullkatžcumi ana
wira žetatčha.
44 Nekztanaqui naa laa žonqui Jesusiž wir kjuttan macjatchinčha. Niiž
zquit tjiiquiz lanzinčha. Nii orapacha nuž lanžcuqui žejtchinčha. Nižaza
ljok ojkñimi tsijtsičha.
45 Jalla nekztanaqui Jesusaqui pewczičha, tuž cjican:
—¿Ject wejr lanzejo?
Tjappacha ninacaqui ana zizñi chiichičha, nuž pewcžtiquiztan. Jalla nuž
cjen Pedruqui niiž mazinacžtan cjichičha:
—Tjaajiñi Maestro, tii žoñinaca ancha amquiz ts'acjassa, nižaza tjapa kjut-
tanž am tewjctewjcčha. Jaziqui ¿kjažtiquiztan am nuž pewcžjo, “¿Ject wejr
lanzejo?” cjicanajo?
46 Nekztanac Jesusaqui cjichičha:
—Tsjii tsjiiqui wejr lanzičha. Wejr persun kuzquiz naychinčha wejt aziqui
tsjii čhjetinchičha, jalla nii.
47 Naa maatak žonqui waj nuž Jesusiž kuzquiz pajta ziztiquiztan, cjarcat-
can macjatchinčha. Nekztan Jesusiž kjojchquiz quillzinčha. Tjapa žoñinaca
želan naaqui mazzinčha, nii orac lanzintaž naaqui, jalla nii. Nižaza nii
lanžcu nii orapacha žejtchi quirchinčha naaqui. Jalla nuž cjican mazzinčha
Jesusižquiz.
48 Jalla nekztanaqui Jesusaqui cjichičha:
—Cullacalla, tjapa kuztan criichiž cjen čhjetinta cjissamčha. Jaziqui
cuntintum am okaquičha.
49 Jesusaž ima naatan parla žeržnan, tsjii žoñiqui tjonchičha Jairo cjita žoñž
kjuyquiztan. Nii Jairuqui ajcz kjuy jiliritačha. Tjonchi žoñiqui Jairužquiz
cjichičha:
—Am majtqui ticzinpančha. Anam iya tii Maestružquiz molistis
waquizičha.
50 Jalla nii takunaca nonžcuqui, Jesusaqui Jairužquiz cjichičha:
—Ana am nic kuz turwayskata. Yoozquin tjapa kuzziz cjee. Nekztan am
uzqui žetaquičha.
51 Jairuž kjuya irantižcu, Jesusaqui anaž jecmi kjuyquiz luzkatchičha.
Jesusiztan Pedružtan, Jacobžtan, Juanžtan, naa uza maa ejpžtan jalla ni-
nacakaz luzkatchičha.

52 Nii kjuyquiz žejlñi žoñinacaqui tjappachaž kaatkalčha. Nižaza naa uzaž ticziž cjen walja llaquitatakalčha. Pero Jesusaqui ninačžquiz cjichičha:
—Anaž kaa. Taa uzqui anačha ticzin, antiz taa uzqui tjajčha.
53 Nuž Jesusiž chiitiquiztan nii žejlñi žoñinacaqui tjassičha nii nonžcu. Ticzinpančha nuž zizzičha parti žoñinacaqui.
54 Jalla nekztanaqui Jesusaqui naa uza kjara tanzinchičha, y nižaza altu tawkžtan chiichičha, tuž cjican:
—Kolta cullacalla, žaazna.
55 Nii orapacha wilta žejtchin cjissinčha. Nižaza nii orapacha tsijtsinčha. Nekztan Jesusaqui mantichičha naa uzaquiz čhjeri tjaaznajo.
56 Naaža maa ejpqui nuž jacatatchiž cjen ancha ispantichičha. Nekztanaqui Jesusaqui ninačžquiz paljaychičha:
—Anaž jeczquizimi chiichiyaquičha tii čhjetinta quintu, —nuž cjichičha Jesusaqui.

9

APOSTOLUNACA CUCHANTA

1 Jalla nekztanaqui Jesusaqui niiž tuncapan illzta apostolonaca kjawzičha. Nekztan ninačžquiz mantiz azi tjaachičha, tjapaman zajranaca chjatkatzjapa, nižaza tjapaman laanaca čhjetinzjapa.
2 Nižaza Jesusaqui ninačžquiz mantichičha Yooz zuma kamañ puntuquiztan paljayajo, y nižaza laa žoñinaca čhjetnajo.
3 Nižaza cjichičha:
—Ančhucqui anaž čhjulumi chjichaquičha, jiczquin ojkcan. Anaza ajtsmi, anaza žak quelsmi, anaza čhjerimi anaza paazmi. Nižaza zinta zquitikaz chjichaquičha.
4 Jakzi kjuyquinami irantižcuqui nii kjuyquin alujasaquičha. Jalla nicjuž kamaquičha, nii yokquiztan ojkzcama.
5 Yekjap wajtchiz žoñinacaqui ančhuc anaž risiwz pecaquiž niiqui, nii wajtquiztanž ulnaquičha. Nižaza ančhuca kjojchquiz zcatchi pulpunaca tsajt tsajtsnaquičha. Jalla nii tsajt tsajtstaqui siñalaž cjequičha ninačž quintra, ančhuc ana risiwchiž cjen.
6 Jalla nekztanaqui Jesusiž nuž taku tjaatiquiztan apostolonacaqui niiž mantitacama ojkchičha. Tjapa jochinačž kjutñi ojkchičha, liwriiñi Yooz taku paljaycan, y nižaza laanaca čhjetincan.

JUAN BAUTISTAZ PUNTU

7 Tsjii chawc jiliriqui Herodes cjita želatčha. Jesusiž quintu zizcu, ana čhjulumi naazipančha nii oraqui. Inakaz želatčha. Jesusiž quintu nonžcu yekjapanacazti cjichičha:
—Juanqui ticziquiztan jacatatchižlani.
8 Yekjapanacazti chiichičha tuž cjican:
—Tiila Eliasqui; jeczquichila.
Elías cjitaqui tuquita Yooz taku paljayñi profetatačha. Yekjapanacazti Jesusiž puntu chiichičha, tuž cjican:
—Tiila tsjii tuquita Yooz taku paljayñi profetaqui, jacatatchila.
Jalla nuž cjenami Herodes cjita jiliriqui inakaz cjissičha.
9 Nii Herodesqui tuž cjichičha:
—Wejrpančha mantichintqui, Juanž acha muržcajo. Anziqui wacchi milajru paata quintunaca nonznučha. ¿Jectpan nii milajrunaca paañejo? ¿Juanpan cjesajo?
Jalla nekztanaqui Herodesqui Jesusiztan walja zalz pecchičha.

ZOÑINACŽQUIZ CHJERI TJAAZ MILAJRU

10 Wiruñaqui Jesusiž illzta apostolonacaqui cutjatchičha. Nekztan Jesusižquiz quint'ichičha jaknužt kamtčhaja, jalla ninaca. Jalla nekztanaqui Jesusaqui ninaca chjitchičha tsjii ana žejlz yokquin, Betsaida cjita wajtž žcati.

11 Nuž ojkta zizcu, žoñinacaqui walja apzičha. Nekztanaqui nuž apžtiquiztan Jesusaqui zuma risiwchičha. Ninacžquiz paljaychičha Yooz mantita zuma kamañ puntu. Nižaza laanaca čhjetinchičha.

12 Zezi cjee ora Jesusiž tuncapan illzta apostolonaca niižquin macjatchičha, tuž cjican:

—Tii žoñinaca cuchna joch kjutñi wajt kjutñi okaj cjee; tjajz kjuya kjuržcaj cjee; nižaza lujlz čhjeri kjuržcaj cjee. Tekziqui anaž čhjulumi žejlčha. Jalla nuž cuch waquizičha amqui.

13 Pero Jesusaqui niiž illzta apostolonacžquiz chiižinchičha, tuž cjican:

—Ančhucž antiz čhjeri tjaa.

Ninacaqui kjaazičha, tuž cjican:

—Anaž wejtnacalta čhjulumi žejlčha. Pjijska t'antallžtan pizc ch'izlliztan, niztallakaz wejtnacalta žejlčha. Tinacžquiz tjaazjapa anapan wacasačha. Tinacžquiz tjaasjapa, ¿čhjeri kjayi okasaya?

14 Nii žejlñi žoñinacaqui pjijska warank luctakatačha. Nekztanaqui Jesusaqui niiž tjaajintanacžquiz cjichičha:

—Tjulžna tii žoñinacaqui pjijska tuncquiztan pjijska tunca jalla nuž t'aka t'aka tjulžna.

15 Jalla nuž niiž mantitacama paachičha. Nekztan tjappacha julzičha.

16 Nekztanaqui Jesusaqui persun kjarquiz nii pjijska t'anta nii pizc ch'iz tanzičha. Nuž tanžcu arajpach kjutñi cherzičha. Nekztan Yooz Ejpžquin sparaquiž cjichičha, jalla nii t'antiquiztan, ch'izquiztan. Jalla nekztanaqui t'unžcu niiž tjaajintanacžquiz chjalzičha, parti žoñinacžquiz tojznajo.

17 Nekztanaqui tjapa nii žoñinacaqui chjekañcama lujlchičha. Jalla nuž lujltanaqui žejtchi t'anta ch'iz t'unanaca tuncapan canasta chjijpi ricujchičha.

JESUSACHA YOOZIZ CUCHAÑžQUITA CRISTUQUI

18 Tsjii nooj ana žoñinaca želan, Jesusaqui Yooz Ejpžquin mayizatčha. Niiž tjaajinta žoñinacapantačha niiztan chicapachaqui. Jesusaqui ninacžquiz pewczičha:

—¿Jaknužt pinsi žoñinacaqui wejt puntuquiztanajo?

19 Nekztanaqui nii tjaajintanacaqui kjaazičha, tuž cjican:

—Yekjap žoñinacaqui cjičha, Juan Bautistaž amqui. Yekjapanacazti zakaz cjičha, Elías amqui. Yekjapanacazti cjičha, tuquita Yooz taku paljayñi profetažlani jacatatchini, —jalla nuž cjičha.

20 Jaziqui nekztanaqui Jesusaqui wilta pewczičha, tuž cjican:

—Ančhuczti, ¿wejt puntuquiztan kjažzaž cjeejo?

Pedruqui kjaazičha, tuž cjican:

—Yooziž cuchanžquita Crustumčha amqui.

21 Jalla nekztanaqui Jesusaqui zumpacha niiž tjaajintanacžquiz iwjt'ichičha, ana jecžquizimi nižta maznajo.

JESUSAQUI NIIZ PERSUN TICZ MAZZICHA

22 Nižaza Jesusaqui cjichičha:

—Yooz cuchanžquita žoñtčha wejrqui. Pero walja sufristančha; nižaza wajt jilirinacami timplu chawc jilirinacami judiož lii tjaajiñinacami wejr ana jiliriztakaz nayaquičha. Nižaza wejr conta cjistančha. Nižaza čhjep majquiztan jacatatačha.

23 Wiruñaqui tjapa nii žejlñi žoñinacžquiz paljaychičha, tuž cjican:
—Jequit wejttan chica kamz pecčhaj niiqui, primiraqui persun kamañ wira tjatžla. Nižaza čhjul pruebanaca watanami zapuru wejttan chicapacha cjee, aunquimi persun wirami apt'ačhani.
24 Jakziltat persun kamañ wira ana tjats pecčhaj niiqui, arajpach kamañaqui ana tjaataž cjequičha. Jakziltat wejt laycu persun kamañ wira tjatznačhaja, jalla niiqui arajpachquin wiñaya kamaquičha.
25 Arajpachquin wiñaya kamañ wira pertaquiž niiqui, ¿tii muntuquiz žejlñi cusasa čhjuljapat sirwasajo?
26 Nižaza quintra žoñinacaž želan, jakziltat wejtquiztan wejt tawkquiztan ana pajñi chiyaquiž niiqui, wejrqui niztazakal niižquiztan ana pajñi chiyačha wejt mantiz timpuquiz, nekziqui. Tsjii noojiqui walja poderchiz quejpžcačha wejt Yooz Ejpž aztan, nižaza wejt Yooz Ejpž anjilanacztanpacha. Mantizjapa quejpžcačha.
27 Weraral cjiwčha. Tsjii žoñinaca tekz žejlcanpacha anaž ticznaquičha ima Yooz mantiz timpuquiz kallantan.

JESUSAQUI TSJEMATAZ CJISSICHA

28 Tsjii quinsakal tjuñquiztan Jesusaqui curulla yawchičha Yooz Ejpžtan parli. Nižaza čhjepultan niiž illzta žoñinaca chjitchičha, Pedružtan, Jacobžtan, Juanžtan; jalla ninacaqui Jesusižtan chica ojkchičha.
29 Yooz Ejpžtan parlican, Jesusiž yujcmi niiž cujtta zquitimi walja llijñi kjanapanikaz cjissičha, chiwicamatačha.
30 Nii orapacha pucultan luctak žoñiqui parisižquichičha, Jesusižtan parlisjapa. Nii pucultanaqui Moisestan Eliastantačha.
31 Nii pucultanaqui walja chiw kjana llijñi taypiquiz tjonatčha. Jesusiž ticz puntu parlatčha. Jerusalén wajtquiz jaknužt ticznačhaja jalla nii puntu.
32 Nii oraqui Pedružtan niiž mazinacztan anchaž tjaji tjonkatatčha pero nii cheržcu ninacž tjajimi zajtchičha. Jesusiž tjeežta honora cherchičha nii pucultan žoñinacaž niiztan želan. Walja chiwi llijñi kjanñi cherchičha.
33 Pucultan žoñinacaž Jesusižquiztan zarakan, Pedruqui cjichičha:
—¡Wejt Tjaajiñi Maestro, tekz žejlzqui walipankazza! Jaziqui čhjep chjujlli kjuya kjuysla, tsjiiqui amta, tsjiiqui Moisesta, tsjiiqui Eliasta, jalla nuž.
Pedruqui ana zuma tantiižcu chiichičha.
34 Jalla nuž Pedruž chiyan, tsjii tsjiržtakaz macjatžquichičha. Nekztan ninacžquiz urpuntichičha. Jalla nuž urpuntitiquiztan nii čhjepultan illzta žoñinacaqui walja tsucchičha.
35 Tsjirquiztan tsjii jora chiižquiñi nonzičha, jalla tuž cjican:
—Jalla tiičha wejt k'ayi Maatiqui. Jalla tiiž chiita taku nonžna.
36 Jalla nuž nii joraž chiitan, Jesusaqui zinalla želatčha. Nii čhjepultan illztanacaqui nužquiz ch'uju quirchičha. Ana jecžquizimi nii cherta puntu chiichičha.

TSJII ZAJRAZ TANTA ZOÑI CHJETINTA

37 Niiž jaka tažu curquiztan chjijwžquichičha. Walja žoñinacaqui Jesusižtan zali tjonchičha.
38 Nii tama žoñinacžquiztan tsjii žoñiqui altu tawkžtan paljaychičha, tuž cjican:
—Wejt Tjaajiñi Maestro, wejt zinta majch cheržinžcalla.
39 Wilta wilta zajraž tantačha. Nii zajraqui anchaž kjaw kjawkatčha. Nižazaž t'uckatčha. Atquiztan ch'utuž jupokskatčha. Persun janchiž čhjojritskatčha. Niižquiztan ana zarakz pecčha.

40 Amiž tjaajinta žoñinacžquiz rocchinčha, wejt majch čhjetžinajo. Ana atchipančha.
41 Jalla nekztanaqui Jesusaqui kjaazičha, tuž cjican:
—Tii žoñinacajay ana criiñipančha. ¡Walja ujnacchizčhucpančha ančhucjay! ¿Čhjul oracamat ančhucatan wejr želaquiya? ¿Čhjul oracamat ančhuca ujquiztan wejr awantaquiya? Nižtaqui am majch zjijcžcalla.
42 Nii žoñž laa majch Jesusižquiz macjatan, zajraqui yokquiz tjojtchičha. Wilta t'uckatchičha. Jalla nekztanaqui Jesusaqui zajra ujzičha. Nii žoñž majch čhjetinžcu, niiž persun ejpžquiz intirjichičha.
43 Nii Yooz aztan paata obra cheržcu tjapa žoñinacaqui ispantichičha. Žoñinacaž ispantichi želan, Jesusaqui niiž tjaajinta žoñinacžquiz paljaychičha, tuž cjican:
44 —Tjapa kuztanž tii weriž paljayta nonžna ančhucqui. Anaž tjatzna. Wejrqui tsewctan cuchanžquita Yooz Žoñtčha. Quintra žoñinacžquiz wejr intirjital tarazuntal cjeečha.
45 Jalla nuž chiyan niiž tjaajinta žoñinacaqui ana intintazzičha. Nižaza nii chiitaqui ana kjanzt'itatačha, ninaca intintajo. Ana intintazcumi, pewcz eksnatčha niiž chiita taku kjana intintisjapa.

YOOZ YUJCQUIZ, ¿JECT TUCQUIN CJES?

46 Wiruñaqui niiž tjaajinta žoñinacaqui ninacpora ch'aassi kallantichičha, jakziltat ninacžquiztan tucquin cjes, jalla nii.
47 Ninacž kuz pinsita zizcu Jesusaqui tsjii uza tsijtskatchičha niiž latuquiz.
48 Nekztan ninacžquiz paljaychičha:
—Jequit wejt cuntiquiztan tsjii uza risiwčhaj niiqui, wejrpacha risiwčha. Nižaza jequit wejr risiwčhaja, nižaza risiwčha wejr cuchanžquiñi. Jakziltat ančhucaquiztan wirquin nayta cjicjiyačhaja, jalla niičha tucquin zuma honorchizqui.
49 Wiruñaqui Juanqui cjichičha:
—Wejt Tjaajiñi Maestro, tsjii žoñiqui am tjuu chiican zajranaca chjatkatchičha. Nii cheržcu wejrnacqui ujzinčha, “Ana nižta paa”, cjican. Nii žoñiqui anačha učhumnacatan ojklayñi.
50 Pero Jesusaqui cjichičha:
—Anaž nuž atajčha, jalla. Nižta paañiqui anačha učhumnacatan quintra. Jakziltažlaja ana učhumnacatan quintra, jalla niiqui učhum favoraž paačha.

TSJII OJKTA PUNTU

51 Jalla nekztanaqui Jesusiž arajpacha ojkz tjuñi žcatžinžcatčha. Jalla nižtiquiztan walja p'ektichičha Jerusalén watja ojkzjapa.
52 Niiž tuqui žoñinaca cuchanchičha, alujamint kjuya kjuržcajo. Jalla nekztanaqui nii cuchanta žoninacaqui Samaria cjita yokquin tsjii watja macjatchičha.
53 Nii Samaria wajtchiz žoñinacazti ana kjuyquiz kjawz pecatčha Jesusaž Jerusalén watja ojkz cjen.
54 Nii quintu nonžcu Jacobžtan Juanžtan Jesusižquiz cjichičha:
—Wejt Jiliri, ¿kjažt cjes? Wejrnacqui arajpachquiztan uj mantižquila, cjiwčha, ninaca tjatanzjapa. Jaknužt tuqui timpu Elías cjita Yooz taku paljayñi profeta paatčhaja, jalla nuž. Jalla nuž waliž cjesaž, ¿ana jaa?
55 Jalla nuž chiitiquiztan Jesusaqui ninacaž kjutñi cherzičha. Nekztanaqui ujzičha, tuž cjican:
—Ančhuca kuzqui ana walička. Anaž tantiyassa ančhucqui.

56 Wejrqui tsewctan cuchanžquita Yooz Zoňtčha. Wejrqui tsewctan tjonchinčha, ujchiz žoňinaca liwriizjapa. Ana tjonchinčha ujchiz žoňinaca tjatanzjapa.
Jalla nekztanaqui yekja watja ojkchičha.

JESUCRISTUZTAN CHICA OJKLAYZ PUNTU

57 Jiczquiz okan, tsjii žoňiqui Jesusižquiz cjichičha:
—Wejt Jiliri, jakziquinam ojkčhaja amqui, wejrqui chicapachal ojklayz pecučha.
58 Nekztan Jesusaqui niižquiz kjaazičha, tuž cjican:
—Kitinacami kjuychizza. Nižaza wežlanacami tjurchizza. Wejrzti anal kjuychizza, tjajzjapami.
59 Wiruñaqui Jesusaqui yekja žoňžquiz tuž cjichičha:
—Wejttan chicaž ojklaya.
Nii žoňiqui kjaazičha, tuž cjican:
—Wejt Jiliri, primiraqui wejt ticzi ejp tjatznačha.
60 Nekztan Jesusaqui kjaazičha, tuž cjican:
—Ticziztakaz ana zuma kamañchiz kamňi žoňinacaqui, jalla ninacaj ticzinaca tjatžla. Amqui ojkla, Yooz mantita zuma kamañ puntuquiztan paljayzjapa.
61 Wiruñaqui yekja žoňiqui Jesusižquiz cjichičha:
—Wejt Jiliri, amtan chica ojklayz pecučha. Pero primiraqui wejt familianaczquiz wejt ojklayz puntu mazinžquiz pecučha.
62 Nekztan Jesusaqui kjaazičha, tuž cjican:
—Jakziltat Yooztajapa langzňi kalltičhaja, jalla niiqui tirapan Yoozta langz waquizičha, ana wir kjutňi cheržcu. Jakziltat wir kjutňi cherznasaž niiqui, nižaza tuquita kamañ wirquiz quejps pecasaž niiqui, jalla niiqui anaž Yooz mantita zuma kamaňa tanznasačha.

10

JESUSAQUI YOOZ LANGZQUIN ZOÑINACA CUCHANCHICHA

1 Jalla wiruñaqui Jesusaqui pakallak tunc žoňinaca illzičha. Jalla nuž illžcu Jesusaqui niiž tuqui tjapa kjutňi pucultan pucultan cuchanchičha, jakziquint okačhaja, jalla nii.
2 Ima cuchancan ninaczquiz cjichičha:
—Tsjii puntul chiižinasačha. Zkalaqui walja žejlčha. Pero zkala ajzňi žoňinacačha upaqui. Yooz Ejpqui zkal Patrunačha. Jalla niztiquiztan Yooz Ejpžquiztan mayiza, zkala ajzňi žoňinaca cuchanžcajo.
—Jalla nuž paljaychičha Jesusaqui, žoňinacačha zkalažtakaz.
3 Nižaza Jesusaqui niiž cuchanžquita žoňinaczquiz cjichičha:
—Ančhucqui uuzanacažtakaz cuchnučha. Tanňi kitinacaž cheechi žoňinacž taypiquin ojklayaquičha ančhucqui. Jaziqui persunpachaž cwitazaquičha.
4 Nižaza anaza quelsmi chjichaquičha, anaza paaz pulsami. Ana enenžcu jiczquizic okaquičha.
5 Tsjii kjuya luzcu, ančhucqui tsaanaquičha, tuž cjican: “Tii kjuychiz žoňinacaqui walipankaj cjila”.
6 Nicju zuma kamňi žoňinaca želaquiž niiqui, walipankaz cjequičha nii kjuychiz žoňinacaqui. Nižaza nii kjuyquiz zuma kamňi žoňinaca ana želaquiž niiqui, ančhucaž tsaanta takuqui nužquizkaz cjequičha.
7 Kjuyquiztan kjuya ana ojklayaquičha. Tsjii kjuya irantižcu, nekzpachapan kamaquičha. Chjulut nii kjuychiz žoninacaqui onačhaja jalla niicž lujlznaquičha. Langzňi žoňinaca pacta cjis waquizičha.

8 Tsjii watja irantižcu nii wajtquiz jakziltakat ančhuc kjawžnačhaj niiqui,
jalla nekziqui lujlznaquičha čhjulu onanami.
9 Nižaza nekz žejlñi laanaca čhjetnaquičha. Nižaza paljayaquičha, tuž
cjican: “Yooz mantita zuma kamaña ančhucaquiz žcatžinžquičha”.
10-11 Nižaza tsjii wajtquiz irantižcuqui, jalla nii wajtquiz anaž ančhuc
kjawznaquiž niiqui, calli kjutñiž ulnaquičha, nii wajt žoñinačžquiz tuž cjican:
“Tii wajt pulpu wejtnaca kjojchquiz zcatchipan cjen, jalla tii wajt pulpu
tjappacha tsajt tsajtsnačha. Jalla tii tsajtstaqui siñalaž cjequičha ančhuca
quintra. Pero ančhucqui tuž zizla, Yooz mantita zuma kamaña ančhucaquiz
žcatžinžquichitačha”. Jalla nuž chiižcuqui, nii ana ančhuc kjawzñi wajtquiz-
tan okaquičha.
12 Wejr cjiwčha ančhucaquiz; casticz tjuñquiziqui nii wajtchiz
žoñinacaqui juc'anti castictaž cjequičha, nii tuquita Sodoma cjita wajtchiz
žoñinačžquiztanaqui.

YOOZQUIN ANA JUYZU PAAÑI ZOÑINACŽ PUNTU

13 ¡Corazín wajtchiz žoñinaca, ančhucaquiz anawaliž wataquičha! ¡Nižaza
Betsaida wajtchiz žoñinaca, ančhucaquiz anawaliž wataquičha! Ančhuca
watjanacquiziqui walja milajrunaca paatatačha. Tiro Sidón cjita wat-
janacquiz nii milajrunaca paataž cjitasaž niiqui, walipan nii wajtchiz
žoñinacaqui werar Yoozquiz cjuñzñiž cjitasačha, “Ujchizpantčha; pertu-
nalla”, cjicanaqui. Nižaza ninacž uj sint'ižcu nii wajtchiz žoñinacaqui llaquita
kuz kjanapacha tjeesñi cjitasačha, lutu zquitchiz cujtžcu, nižaza achquiz
kjupžtan tjajlžcu, jalla nuž.
14 Jalla nižtiquiztan ančhucqui casticu tjaaz tjuñquiziqui juc'anti castictaž
cjequičha nii Tiro Sidón cjita watjanacchiz žoñinačžquiztanaqui.
15 Capernaum wajtchiz žoñinaca, ¿kjažtiquiztan ančhucqui pinsejo,
“Yoozqui učhum honorchiz cjiskataquičha”, cjicanjo? Anaž nuž cjesačha.
Pero ančhuczti kozzuc tjojttaž cjequičha infiernuquin sufrisjapa, parti
ujchiz žoñinačžtan chica.
16 Nekztan Jesusaqui niiž tjaajinta žoñinačžquiz tuž cjichičha:
—Jakziltat ančhuca taku nonžaj niiqui, nižaza wejt takumiž nonža. Nižaza
jakziltat ančhuca taku ana nonz pecčhaj niiqui, nižaza wejt taku anaž nonz
pecčha. Nižaza jakziltat wejt taku ana nonz pecčhaj niiqui, nižaza werj
cuchanžquiñi Yooz Ejp anaž nonz pecčha.

CUCHANTA ZOÑINACAQUI QUEJPZQUICHICHA

17 Wiruñaqui nii pakallak cuchanta žoñinacaqui ancha cuntintu que-
jpžquichičha, tuž cjican:
—Wejt Jiliri, am tjuu chiižcu, am aztan zajranacami ulanskatchinčha.
18 Nekztanaqui Jesusaqui ninačžquiz cjichičha:
—Jesalla, tsjii rayužtakaz Satanás cjita diabluqui arajpachquiztan tjojt-
sičha. Jalla nuž cherchinčha.
19 Wejrqui ančhucaquiz wejt azi tjaazinčha. Jalla nižtiquiztan ančhucqui
zkorami yek'achuncami tjecznaquiž niiqui anaž kjaž cjisnasačha. Nižaza nii
wejt aztan tjapa quintranaca atipaquičha.
20 Zajranacaž ulantiquiztan ančhucqui anaž ancha chipchipasačha. An-
tiz ančhuca tjuunaca arajpachquin apuntitiquiztan, nekztanž ančhucqui
chipchipz waquizičha.

CUNTINTU ZOÑINACA

21 Nii orapacha Jesusaqui ancha cuntintutačha Yooz Espíritu Santuž cjen.
Nekztan cjichičha:

—Yooz Tata, arajpachquinami yokquizimi ampančha wali chawc jilirimqui. Am puntunaca humilde žoñinacžquiz tjeezamčha, intintajo. Pero tii muntuquiz wali estudiantinacami zizñinacami am puntunaca anaž intintazzičha, čhjojžtažtakaz ninacžquiziqui. Jalla nužupančha am munañpaqui, Yooz Tata. Jalla nižtiquiztan am honora waytučha.

22 Nižaza Jesusaqui cjichičha:

—Yooz Tata, tjapa amiž ziztanacami wejtquiz tjaajinchamčha. Anaž jecmi wejt kuz zizza. Yooz Tata, am panikaz wejt kuz zizza. Nižaza am kuz anaž jecmi zizza. Wejr panikal zizučha. Nižaza Yooz Tata, jakziltižquiz wejrqui am kuz zizkatz pecučhaja, jalla ninacazakaz am kuz zizaquičha.

23 Jesusaqui niiž tjaajinta žoñinacžtan zina želatčha. Ninacžquiz cheržcu cjichičha:

—Anchucqui zuma paatanaca cherchinčhuccha. Jakziltat weriž paatanaca persun čhjujcžtan cherchižlaja, cuntintuž cjesačha.

24 Wacchi tuquita Yooz taku paljayñinaca nižaza tuquita chawc jilirinaca, jalla ninacaqui weriž zuma paatanaca cherz pecatčha. Pero ana cherchičha. Nižaza ninacaqui Yooz puntu takunaca nonz pecatčha. Pero ana nonzičha. Jaztankaz ančhucqui tii cherchinčhuccha, nižaza nonzinčhuccha. Jaziqui cuntintuž cjee.

ZUMA KUZZIZ ŽOÑINACA

25 Wiruñaqui tsjii judiož lii tjaajiñi žoñiqui tsijtsičha. Nekztanaqui Jesusižquiz paljaychičha, Jesusa lii quintra chiikatzjapa. Nekztan pewczičha, tuž cjican:

—Wejt Tjaajiñi Maestro, Yooztan wiñaya kamzjapa ¿čhjulut paaz waquizisaya?

26 Nekztanaqui Jesusaqui niižquin kjaazičha, tuž cjican:

—¿Kjaž cjijrtat učhum liiquiziya? ¿Jaknuž liichamtajo?

27 Nii lii tjaajiñiqui kjaazičha, tuž cjican:

—Žoñinacžlaqui Yoozquin tjapa kuzziz cjistančha. Yoozquin tjapa animužtanami sirwistančha, nižaza tjapa aztanami, nižaza tjapa pinsamintužtanami. Tjapa kuzziz Yoozquin cjistančha. Nižaza jaknužt persunpachquiz okzñamžlaja, jalla nižta okzñi kuzziz cjistančha žoñinacžquizimi, lijitum maziztakaz.

28 Jalla nekztanaqui Jesusaqui cjichičha:

—Walikam kjaaza. Jalla nuž amiž kjaaztacama kamaquiž niiqui, Yooztan wiñayam kamaquičha.

29 Jesusiž chiitiquiztan nii lii tjaajiñiqui atipz pecatčha. Jalla nekztanaqui Jesusižquiz pewczičha, tuž cjican:

—¿Jec žoñinacžquiz wejrlaqui okstankaya?

30 Nekztanaqui Jesusaqui kjaazičha, tuž quint'ican:

—Tsjii žoñiqui Jerusalén wajtquiztan okatčha, Jericó cjita wajt kjutñi. Nuž jiczquiz okan, tsjii kjažultan tjañinacžtan zalzičha. Tjañinacaqui nii žoñi kijtchičha, nižaza tjapa niiž zquitinaca niiž paaznaca kjañchičha. Nekztanaqui zuma chjojricama ana žaañipacha ecchičha. Nužquiz ticzmaya želatčha.

31 Nekztan tsjii icliz jiliriqui nii jicziñpacha okatčha. Pero chjojrichta žoñi cheržcu, tsjii latu chjuužcu watchičha.

32 Niiž jarupachaqui tsjii timpluquiz sirwiñi žoñiqui nii jicziñpacha ojkchizakazza. Nižaza nii chjojrichta žoñi cheržcu, nawcjuñ zakaz chjuuzičha.

33 Jalla nekztanaqui tsjii Samaria wajtchiz žoñiqui nii jicziñpacha tjonchizakazza. Jalla nuž nii kijchta chjojrichta žoñi cheržcu, ancha okzičha.

34 Jalla nekztanaqui kijchta žoñžquiz macjatchičha. Chjojricama
cheržcu kullzinchičha aceitižtan vinžtan. Nuž kullžcu chjojri jeržinchičha
zumpacha. Nekztanaqui persun aznuquiz tewžcu chjitchičha, tsjii
alujamintuquin. Jalla nicju cwitichičha.
35 Jaka tažuqui ima wilta jicz ojkcan nii Samaria wajtchiz žoñiqui per-
sun paaz jescu, pizc billete pacchičha alujamintuchiz žoñžquiz. Nekztan
cjichičha, “Tii chjojrichta žoñi am cwitižinalla. Tii paaz ana alcansaquiž
niiqui, wejrqui pjojkačha, quejpžcuqui”.
36 Jaziqui, ¿jakziltat nii čhjepultiquiztan chjojrichta žoñžquiz zuma
okzikaya, lijitum mazižtakazya? ¿Jaknužum am tantii? Kjaaznalla.
37 Jalla nekztanaqui nii lii tjaajiñiqui kjaazičha, tuž cjican:
—Nii oksñi žoñipančha zuma mazižtakazqui.
Nekztanaqui Jesusaqui cjichičha:
—Jaziqui oka, nužuzakaz ammi paalla.
38 Jalla nekztanaqui Jesusaqui tira ojkchičha. Ojkcan tsjii wajtquin
luzzičha. Jalla nicju Marta cjiti žonqui naaža kjuyquiz Jesusa kjawzinčha.
39 Martiqui cullacchiztačha, María cjititačha. Mariiqui Jesusiž kjojch
latuquiz julzinčha, nii chiiñi nonzjapa.
40 Martizti naaža kjuy lurañquiz kuz tjaatčha. Nekztan Jesusižquiz mac-
jatčhinčha, tuž cjican:
—Wejt Jiliri, taa cullaquiqui wejr zinallakal tii kjuya lurañanacquiz jakjur-
payčha. Ana wejr yanapčha. ¿Anam wejtquiztan sint'iya? Am chiižinžinalla,
wejr yanapajo.
41 Nekztanaqui Jesusaqui naaquiz kjaazičha, tuž cjican:
—Marta, Marta, kjuy lurañanacžquiz kuz tjaachiž cjen am kuzqui tur-
wayzikalala. Jalla nižtiquiztan ancha llaquitamkalala amqui.
42 Tsjii zintallapanikaz žejlčha chekanaqui. Mariiqui nii zuma illzinčha.
Naaqui kuz tjaačha wejt taku nonzjapa. Anaž jecmi taa cullaqui wejt taku
nonžtiquiztan apaki atasačha.

11

YOOZ EJPŽQUIN MAYIZIZ PUNTU

1 Tsjii nooj tsjii yokquin Jesusaqui Yooz Ejpžquin mayizatčha. Nuž mayiziz
žeržtanaqui niiž tjaajintanacžquiztan tsjii tjaajinta žoñiqui pewczičha tuž
cjican:
—Jaziqui wejt Jiliri, Yooz Ejpžquin mayiziz tjaajznalla. Jaknužt Juanqui
niiž tjaajinta žoñinacžquiz Yooz Ejpžquin mayiziz tjaajinchižlaja, jalla nuž.
2 Nekztanaqui Jesusaqui tjaajinchičha, tuž cjican:
—Yoozquin mayizizqui tužučha:
“Učhum arajpach Yooz Ejp, am tjuuqui zuma honorchiz cjilalla. Nižaza
am mantiz timpu irantižquilalla. Nižaza am munañpaj cjilalla tii
yokquizimi tsewc arajpachquinami.
3 Nižaza tonjtijapa nižaza zapurutijapa čhjeriž tjaažcalla, azziz cjisjapa.
4 Wejrnacqui pertunchinčha wejtnacaquiz ana zuma paañi žoñinaca. Jalla
nižtiquiz amqui wejtnaca ujnacaž pertunalla. Nižaza čhjul anawalin-
acami wejtnacaquiz ana watkatalla. Antiz čhjul anawalinacquiztanami
liwriyalla”.
5 Nekztan Jesusaqui ninacžquiz cjichizakazza:
—Tsjii žoñiqui amiguchiztačha. Nii amiguqui chica aramaž kjuyquiz
tjonchičha, tuž cjican: “Amigo, čhjep t'antaž kajžnalla.
6 Wejt kjuyquiz tsjii žoñi irantižquichičha jiczquiztan. Anaž wejttac
čhjulumi žejlčha niižquiz tjaazjapa”.

7 Nekztanaqui nii žoñiqui kjaazičha kjuyltan, tuž cjican: “Anaž wejr chiižina. Kjuyami zuma chawjcžtacha. Nižaza wejt ocjalanacaqui ajpzquiz wejttan chicaž tjajčha. Anaž žaazñi atasačha. Nekztan anal čhjulumi tjaayi atasačha”.
8 Amiguž cjenami ana tjaayi žaaz pecchičha. Pero nižtami tjaayi žaazičha, ana iya molistita cjeyajo.
9 Jaziqui cjiwčha, Yooz Ejpžquiztan maya, nekztan Yooz Ejpqui ž-tjaaquičha. Nižaza zuma kamaña kjurzna, nekztan wačhaquičha. Nižaza kjuy chawjczquiztan t'oc t'ocžcaquičha, nekztan cjetžtaž cjequičha.
10 Mayñi žoñinacami ninacž mayta tjaataž cjequičha. Nižaza kjurñi žoñinacami nuž kjuržcu wachaquičha. Nižaza chawjczquiztan t'oc t'ocñi žoñinacžquizimi cjetžtaž cjequičha. Jalla nužučha Yooz Ejpžquin mayizizqui.
11 ¿Kjažt tsjii ejpqui ančhucporquiz t'anta mayñiž majchquiz “Tiž t'antaqui” cjican tsjii maz chjalznasajo? Anapanž nuž cjesačha. Nižaza, ¿kjažt ejpqui ch'iz mayñi majchquiz “Tiž ch'izqui” cjican zkorakaz chjalznasajo? Anaž nužupan chjalznasačha.
12 Nižaza ¿kjažt ejpqui wallpi ziñi mayñi majchquiz “Tiž wallpi ziñiqui” cjican yek'achunca chjalznasajo? Anaž nužupan chjalznasačha.
13 Jaziqui ančhucqui ana zum kuzziz cjenami zuma cusasapanikaz tjaasačha persun maatinacžquiziqui. Ancha zuma kuzziz Yooz Ejpqui juc'ant zumanaca ančhucaquiz tjaasačha. Jakziltat Espíritu Santo mayačhaja, jalla niižquiz arajpach Yooz Ejpqui Espíritu Santo cuchanžcaquicha, nii mayñinacž kuzquiz.

JESUSIZ QUINTRA CHIICHICHA

14 Wiruñaqui zajraqui tsjii žoñi upa cjiskatchičha. Nekztanaqui Jesusaž nii zajra ulanzkattan, nii upa ana chiiñi žoñiqui chii kallantichičha. Nekztan nuž paatiquiztan nekz žejlñi žoñinacaqui walja ispantichičha.
15 Yekjap žoñinacaqui Jesusiž quintra chutchičha, tuž cjican:

—Tiiqui anawal žoñikalala. Zajranacž Beelzebú jilirž aztan yekja zajranaca chjatkatčha.

16 Yekjap quintra žoñinacaqui yanz pecatčha, arajpach Yooz aztan milajru paañi, ana arajpach Yooz aztan paañi, jalla nii. Yanzjapa pewczičha:
—Jaziqui arajpach milajru paala, —cjican.
17 Pero Jesusaqui ninacž kuz zizzičha. Jalla nižtiquiztan paljaychičha, tuž cjican:
—Tsjii nacionchiz žoñinacaqui t'aka t'aka cjisnaquiž niiqui, ninacaž kichassiž cjen, nii nacionaqui tjatantaž cjequičha. Nižaza tsjii famillchiz žoñinacaqui chaasaquiž niiqui, ninacaž kichassiž cjen nii famillaqui tjatantaž cjequičha.
18 Nižaza Satanás cjita zajraž partimi t'aka t'aka cjesaž niiqui, ultimu tjatantaž cjesačha. ¿Kjažt nii zajranacž azi tjurasajo? Anaž azziz cjesačha. Anapanž tjurasačha. Jaziqui ančhucqui tuž cjičha, wejrqui zajranacž Beelzebú cjita jilirž aztan yekja zajranaca chjatkatčha, jalla nuž cjičha ančhucqui.
19 Pero wejrqui anaž nužu jalla. Nonžna. Ančhuca partinacami zajranaca chjatkatñizakazza. ¿Jecž aztan ninacac chjatkatjo? ¿Beelzebú cjita zajriž aztan chjatkatjo? Anaž cjesačha. Ančhuca parti žoñinacaž paatiquiztan intintiz waquizičha, zajriž aztan anapan zajranaca chjatkatasačha, jalla nuž intintiz waquizičha. Jalla nižtiquiztan ančhucqui kjanapachačha ana zuma razunchizqui.

20 Jaziqui ultim werara Yooz aztanpankal wejrqui zajranaca chjatkatučha.
Yooz aztan chjatkattiquiztan, kjanapacha tjeeža, Yooz mantiz kamañ timpu
irantižquičha, jalla nii.
21 'Tsjiilla quint'asačha. Tsjii walja armichiz žoñiqui persun kjuya walja
tjurt'iñitačha. Jalla nižtiquiztan kjuyquiz chjojtanaca segurotačha.
22 Nuž armichiž cjen cuntintu želatčha. Nekztanaqui tsjii tsjan tjup
žoñiqui tjonchičha. Armichiz žoñi atipžcu, tjapa niiž armanaca kjañchičha.
Nekztan tjapa niiž chjojta cusasanaca kjañchizakazza. Nekztan tjup žoñiqui
niiž mazinačžquiz kjañta cusasanaca tojunchičha.
23 'Nonžna. Jakziltat ana wejt favora cječhaj niiqui, wejt quintračha.
Nižaza jakziltat Yooztajapa žoñinaca ana juntjapi yanapčhaj niiqui, wejt
quintra Yoozquiztan žoñinacaž wichanskatčha.

ZAJRIZ PUNTU

24 Nižaza Jesusaqui cjichičha:
—Tsjii zakal quint'asacha. Tsjii zajraqui žoñžquiztan ulanžcu kjoñ
yokaran ojklaychičha, jeejzjapa kjurcan. Ana jeejz watžcuqui, niiž
kuzquiz pinsichičha, tuž cjican: “Jaziqui wejr quepaka jakziquiztan
ulanžquitučhaja, jalla nicju”.
25 Jalla nuž quejpžcu niiž ulanta žoñžquiz zalchičha. Nii žoñž kuzqui
tsjii zuma pewžta kjuyažtakaztakalčha, nižaza zuma žcayi azquitžta
kjuyažtakaztakalčha.
26 Jalla nuž zaltiquiztan nii zajraqui pakallak juc'ant anawali zajranaca
zjijqui ojkchičha. Ninaca zjijczcu, tjapa nii zajranacaqui žoñž kuzquiz
luzzičha. Jalla nižtiquiztan nii žoñiqui juc'ant anawaliž cjissičha tuquita
kamzquiztan, tsjan ana zuma.
27 Jesusaž nuž quint'an, tsjaa maatak žonqui nii žejlñi žoñinačžquiztan altu
joržtan paljaychičha, tuž cjican:
—Honorchiz cjila am matiñ maaqui, am jwessinž cjen.
28 Nekztanaqui Jesusaqui cjichičha:
—Juc'ant honorchiz cjila Yooz taku nonzñinaca. Nižaza Yooz tawk jaru
kamñinaca.

ZOÑINACAQUI SIÑALA CHERZKAZ PECATCHA

29 Tsjan tsjan žoñinacaqui Jesusiž muytataž ajcznatčha. Nekztanaqui Je-
susaqui paljayi kallantičhičha, tuž cjican:
—Jazta timpu žoñinacaqui ana zum kuzzizza. Milajru siñala paañipankaz
pecčha. Tuqui timpuqui Jonás cjita zoñiqui želatčha, Yooz taku paljayñi. Jalla
nižta paljayzqui tsjii siñalažtakazza, Yooziž cuchanžquita cjican. Wejrzakal
Yooz taku paljayučha. Anaž iya čhjul siñalami želasačha tii žoñinačžtaqui.
30 Yooz Ejpqui Nínive cjita wajtchiz žoñinačžquiz Jonás cjita žoñi
cuchanžquichičha, casticu tjaaz tjuñi maznajo. Jalla niitačha siñalaqui,
nii timpuquiz kamñi žoñinačžtaqui. Nižaza Yooz Ejpqui arajpachquiztan
wejr cuchanžquichičha. Jalla wejrtčha siñalaqui, jazta timpuquiz kamñi
žoñinačžtaqui. Anaž iya čhjul siñalami tjaataž cjequičha.
31 Pjalz tjuñquiziqui, jazta timpuquiz kamñi žoñinacaqui pjaltaž cjequičha,
zuma, ana zuma, jalla nii. Ana zuma žoñinacaqui castictaž cjequičha.
Nonžna. Tuqui timpuqui tsjaa maatak jilir želatčha, wartuñtan watja
mantiñ. Pjalz tjuñquiziqui naaqui jakatatžcu jazta timpuquiz kamñi žoñinačž
uj kjana tjeeznaquičha, jazta žoñinaca casticta cjeyajo. Naaqui muzpa
ažkquiztanpacha tjonchinčha Salomón cjita jiliržquiz zali, niiž zuma razun
taku nonžñi. Pero tekzi wejrqui želučha Salomonžquiztan tsjan chekan
jiliriqui. Pero jazta timpuquiz kamñi žoñinacaqui wejt taku anaž nonz
pecčha. Nižtiquiztan juc'ant ujchizza, nižaza juc'ant castictaž cjequičha.

32 Nižaza pjalz tjuñquiziqui Nínive wajtchiz žoñinacaqui jacatatžcu jazta timpuquiz kamñi žoñinacž uj kjana tjeeznaquičha. Jonás cjita žoñiž Yooz taku paljaytiquiztan, nii Nínive wajtchiz žoñinacaqui Yoozquin kuzziz cjissičha. Pero tekzi wejrqui želučha Jonasquiztan tsjan chekan jiliriqui. Nižaza wejrtčha tsjan chekan Yooz taku parliñtqui. Pero jazta timpuquiz kamñi žoñinacazti anal Yoozquin kuzziz cjissicha, weriž paljayta Yooz taku nonžcu. Nižtiquiztan juc'ant ujchizza. Nižaza juc'ant castictaž cjequičha.

KJANQUIZ KAMZ QUINTU

33 Nekztanaqui Jesusaqui quint'ichičha tuž cjican:

—Anaž jecmi tsjii lámpara tjeezcu, chjojzakquiz nonznasačha, nižaza anaž tsjii cajon kjuylami nonznasačha. Nii lamparaqui tseecupanž tsjijpsnasačha, kjuyquiz luzñi žoñinacžquiz kjanajo.

34 Žoñž čhjujquiqui persun kuz lamparažtakazza. Žoñž čhjujqui zumažlaj niiqui nižaza žoñž kuzmi zumazakazza, zuma kjanquiztakaz kamčha. Pero žoñž chjujqui ana zumažlaj niiqui, kuzmi ana zumazakazza, zumchiquiztakaz kamčha.

35 Zuma kjanquizim kamčhaj niiqui, persun kamaña zumaž cwitazaquičha, ana zumchi kamañchiz cjisjapa.

36 Tsjii žoñiqui kjanquiztakaz zumapankaz kamčhaj niiqui, nižaza ana čhjul ana waliquiz kamčhaj niiqui, liwj niiž kamtanaca zumaž cjequičha, jaknužt tsjii lámpara wali kjančhaja, jalla nuž.

ANA ZUM KUZZIZ ŽOÑINACŽ PUNTU

37 Jesusaž chiyan, tsjii fariseo žoñiqui Jesusa čhjeri luli kjawzičha, niiž kjuyquin. Pucultanaqui kjuya irantižcu, kjuya luzzičha. Nekztan mizquiz julzičha.

38 Jesusaqui kjara awjz custurumpi ana cumplichičha ima lujlcan. Jalla nii cheržcu fariseo žoñiqui ispantichičha. Jesusaqui persun kuzquiz naychičha fariseo žoñiž ispantita.

39 Nekztanaqui Jesusaqui niižquiz paljaychičha, tuž cjican:

—Tsjii žoñiqui tasanaca chuwanaca zawnctankaz awjza, nižaza chjujža. Nižta iratačha ančhucqui fariseonaca. Ančhucqui zawnctankaz limpučha. Pero kjuyltanaqui ančhuca kuzqui walja cjujchinacchizpančha. Ančhuca kuzquiz tjangz zizza, nižaza čhjul anawali paazmi zizza.

40 ¡Zumzu žoñinaca! Yoozqui curpumi kuzmi paachičha. ¿Jalla ančhucqui anaž nii zizjo?

41 Ančhuca cusasanacquiztan žoñinacžquiz tjaaz waquizičha. Ančhucqui tjapa žoñinacžtan okzñi kuzziz cjesaž niiqui, ančhuca kuzmi zumapanž cjesačha Yooz Ejpž yujcquiziqui, ana kjara awjz cuzturumpi paažcumi.

42 ¡Ayii pori fariseonaca! Ančhucqui Yoozquin diezmos tjaayiñčhuččha, nižaza tjapa plantanacquiztanami diezmos tjaayiñčhuččha. Jalla nuž paacan walikazza. Pero nuž tjaacanami ančhucqui ana lijituma zuma kamañquiz kamchinčhuččha, nižaza ana Yoozquin kuzzizčhuččha. Zuma kamzqui, nižaza Yoozquin kuzzizqui, jalla niičha chekanaqui. Pero diezmos tjaazmi zakaz cumpliz waquizičha.

43 ¡Ayii pori fariseonaca! Ajcz kjuyquiziqui tucquin julzkaz pečča, nižaza honorchizkaj cjiw cjičha ančhucqui. Nižaza ančhucqui jakzi calliranami zuma rispitchizkaž wejr tsaanja cjičha ančhucqui.

44 ¡Ayii pori fariseonaca! Nižaza ¡ayii pori lii tjaajiñinaca! Ana lijitum kuzzizčhuččha. Ančhuca liiqui cjičha jakziltat tsjii sipultur juntuñ ojkchaja jalla niiqui Yoozquin ana macjatasačha. Jalla nižta irata ančhucqui žoñinacžquiz ana Yoozquin macjatskatčha. Pero žoñinacaqui ančhucaž puntu

cjiňča, “Yooz žoňinacača ninacaqui”. Ančhucqui ninaca incallča, ana zuma kuzziz cjen. Ančhucqui ana pajta sipulturažtakazza.

45 Jalla nuž chiitiquiztan tsjii lii tjaajiňiqui kjaazača, tuž cjican:

—Tjaajiňi Maestro, jalla nuž chiižcu, wejtnacaquiz ana zumam chiača.

46 Nekztanaqui Jesusaqui cjichača:

—¡Ayii pori lii tjaajiňinaca! Ančhucqui parti žoňinacžquin niiž jaru niiž jaru ch'ama cuzturumpinaca yapchinčhuččha: kuzi cuntažtakaz jepzinčhuččha. Ch'ama cuzturumpinaca yapchiž cjenami, ančhucqui anaž tsjii loc'anžtanami yanapz pečča, žoňinaca nii cuzturumpinaca cumplajo.

47 ‘¡Ayii! Ančhucqui ancha t'akjirača. Ančhuca tuquita atchi ejpnacaqui Yooz taku paljayňi profetanaca conchača. Ančhucpacha nii paljayňinacž sipulturanaca kjuyňicha, niwjctanaqui ančhucqui rispittažokaz cjača. Pero ančhucqui anaž ultimu rispitča.

48 Tuquiqui ančhuca ejpnacaqui nii Yooz taku paljayňinaca conchača. Nuž conchi cjenami ančhucaquiztan walikazza. Anzimi ančhucqui sipulturanaca kjuyča, zuma žoňižtakazza. Pero ultimquiziqui ančhucqui ninacaž paljayta Yooz taku anazakaz nonz pečča.

49 ‘Jalla nižtiquiztan Yooz Ejpqui ančhuca puntuquiztan zuma razun taku chiichača, tuž cjican: “Wejrqui wejt taku paljayňi profetanacami apostolonacami cuchanžcača. Nekztanaqui yekjapanaca nii Yooz taku paljayňinacžquiztan contaž cjequača. Yekjapazti kijchtaž cjequača”.

50 Tii muntu kalltiz, niwctanpacha Yooziž cuchanžquita žoňinaca conchača ančhuca tuquita atchi ejpnacaqui. Ančhucqui nižta ana wal kuzzizzakazza. Jaziqui Yoozqui jazta timpuquiz žejlňi žoňinacžquiz zakaz casticaquača.

51 Tsjii Zacarías cjita žoňiqui altaržtan timplužtan, jalla nii taypiquiz contatača. Abel contiquiztanami Zacarías contiquiztanami nižaza tjappacha contanacquiztanami Yooz Ejpqui jazta timpuquiz žejlňi žoňinacžquiz casticaquača.

52 ‘¡Ayii pori lii tjaajiňinaca! Liwriiňi Yooz taku liižcu, zizcu, žoňinacžquiz ana nii tjaajinchinčhuččha. Yooz taku tsjii llave irata tanzinčhuččha. Nii llave tanžcanpacha ančhucmi liwriiňi Yooz jiczquiz ana luzzinčhuččha. Y nižaza nii llave tanžcu, ana cjetžinchinčhuččha, liwriiňi Yooz jiczquiz žoňinaca luzajo.

53 —Jalla nuž chiižinžcu Jesusaqui ojkchača.

Nii lii tjaajiňinacžtan nii fariseonacžtan, jalla ninacaqui muzpa žawjchi cjissača Jesusiž quintra. Nižaza ninacaqui Jesusižquiz wiltan wiltan pewczača,

54 Jesusiž quintra tsjii ujchiz jwezjapa. Jesusiž kjaaztiquiztan uj tjojtunz pecatča.

12

FARISEO ZOŇINACA

1 Jesusaž nuž tjaajnan, zmali wacchi žoňinacaqui tjonchača, waranka waranka. Nižaza zmali porapat tewksascan tewksascan tjonchača. Primeraqui Jesusaqui niiž tjaajinta žoňinacžquiz paljaychača, tuž cjican:

—Fariseo žoňinacaqui anaž ultimu Yoozquin kuzzizza. Anaž lijitum Yooz žoňinacača, aunquimi lijitum žoňižtakaz cjicjiňi cjenami. Ninacžquiztan zumpachaž cwit'azaquača, ana ninaca irata cjisjapa.

2 Tsjii noojiqui tjapa chjojzakuň paatami tjeežtaž cjequača. Nižaza tjapa chjojzakuň pinsitami ziztaž cjequača. Tsjii noojiqui žoňž ultim kuz tjeežtaž cjequača.

3 Nižaza jamazit chiitanacami kjana ziztaž cjequičha. Chjojzakuñ chiitanacami tjapa žoñinacaqui zizaquičha.

¿JECŽQUIN EKS WAQUIZIYA?

4 'Jaziqui ančhucqui, wejt mazinaca, tuž wejr chiižinučha. Anačha eksqui tii curpu alaja conñižquiziqui. Curpu conžcu anaž iya čhjulumi payi atasačha.
5 ¿Jecžquin antiz ančhucqui eks waquiziya? Yooz Ejpžquin eks waquizičha. Yooz Ejpqui žoñž curpu žeti tucuzinskatžcu žoñž animumi infiernuquin tjojtzjapa azzizza. Jalla niižquizza chekanaqui eksqui.
6 'Tsjii pjijska weżlaqui pizc paazkaz cwističha. Anačha juc'ant valorchiz cjen, Yooz Ejpqui zapa weżlallami cjuñčha.
7 Pero zapa žoñžquiz juc'anti cjuñčha. Nižaza ančhuca ach charami kanžintačha, zintallquiztan zintalla. Anaž ančhucqui tsuca. Nii weżlanacžquiztan ančhuččha juc'ant valorchizqui. Yooz Ejpqui ančhuc juc'ant cwitaquičha weżlanacžquiztan.

JESUCRISTUŽ FAVORA CJEE

8 'Ančhucaquiz cjiwčha: Jakziltat parti žoñž yujcquiz wejt favora cječhaj niiqui, nižaza wejrqui Yooz anjilanacž yujcquiz nii žoñž favorazakal chiyačha.
9 Jakziltat parti žoñž yujcquiz wejr ana pajñi nicačhaj niiqui, nižaza wejrqui Yooz anjilanacž yujcquiz nii žoñž quintra ana pajñi zakal cjeečha.
10 'Jakzilta žoñit Yooz Epiž cuchanžquita Žoñž quintra chiyačhaj niiqui, pertuntaž cjesačha. Pero jakzilta žoñit Yooz Espíritu Santuž quintra chiyačhaj niiqui, anapanž wira pertuntaž cjequičha.
11 'Wiruñaqui ančhucqui juezanacž yujcquin nižaza jilirinacž yujcquin chjichtaž cjequičha, ajcz kjuyquiz. Jalla nuž chjichtiquiztan ana kuz turwaysi cjequičha, jaknužt chiyačhaja, nižaza jaknužt tjurt'azalaja, jalla nii.
12 Ančhuca chiiz ora Yooz Espíritu Santuqui ančhuca kuzquiz chiizjapa tjaajznaquičha, jaknužt chiizalaj, jalla nii.

CWITAZA, ZMAZÑI KUZZIZ ANA CJISJAPA

13 Tsjii žoñiqui Jesusižquiz paljaychičha, tuž cjican:
—Wejt Tjaajiñi Maestro, wejt jilžquiz chiinalla, wejt parti irinsa tjaa-ajo.
14 Nekztanaqui Jesusaqui niižquiz cjichičha:
—Jila, ¿kjažtiquiztan amqui wejr jiliržtakaz cheržjo? Anapanž wejr juez partirtqui, ančhuca quija azquitzjapaqui.
15 Nižaza Jesusaqui ninacžquiz cjichičha:
—Persun kuzquiz naazna, nižaza cwitaza ana zmazñi kuzziz cjisjapa. Žoñž wira kamañaqui anaž niiž wacchi cusasanacquiztan yatisinsa.
16 Jalla nekztanaqui Jesusaqui tii quintu quint'ichičha, tuž cjican:
—Tsjii ricach žoñi želatčha. Nii žoñž yokquiziqui zkalanacaqui ancha cusa pookchičha.
17 Jalla nuž pooktiquiztan nii ricach žoñiqui kuzquiz pinsichičha, tuž cjican: “¿Kjažt wejr cjequejo? Wejt yaaz kjuyanacaqui tii ajzta zkal čhjeri anaž wacasačha”.
18 Jalla nekztanaqui pinsichičha, tuž cjican: “Aaaa. Tuž jazic cjeeka. Wejt zkala yaaz kjuyanaca pajlznaka. Nekztanaqui tsjan pajk kjuyanaca kjuysnaka. Jalla nekz tjappach zkal čhjeri yaaznaka, nižaza tjapa wejt cusasanaca”.

19 Jalla nekztanaqui nii ricach žoñiqui niiž persun kuzquiz cjichičha:
“Aaaa. Wejrqui zmali cusasanaca yaazinčha, nižaza zmali čhjerinaca yaaz-
inčha, ažk wata tjurñipacha. Jeejznaka, nižaza cusa lujlsnaka, licsnaka.
Nižaza cuntintul cjeeka”.
20 Pero Yoozqui nii žoñžquiz cjichičha, “Zumzu žoñimčha amqui.
Tižwanpacha amqui ticznaquičha. Am zkal čhjerimi am cusasanacami
nii yaaztanacami inamayaž cjequičha, ¿čhjuljapat cjeequi neejo? ¿Jecžtapan
cjeequi neejo?”
21 Jaknužt nii ricach žoñžquiz watchižlaja, jalla nižta irataž wataquičha
persunjapapankaz cusasa juntjapñi žoñinačžquiziqui. Nižta žoñinacaqui
Yooz yujcquiziqui poripanž cjisnaquičha.

YOOZ EJPQUI NIIZQUIN KUZZIZ ZOÑINACA CWITICHA

22 Jalla nekztanaqui Jesusaqui niiž tjaajinta žoñinačžquiz cjichičha:
—Ančhucaquiz tuž cjiwčha. Žoñiqui žejtzjapaqui lujlz čhjeri pečča. Jalla
nuž cjenami, ančhucqui anača čhjerinačžquiz kuzqui llaquizizkatzqui.
Nižaza žoñiqui curpu wali cjisjapa zquiti pečča. Jalla nuž cjenami
ančhucqui anača zquitinačžquiz kuzqui llaquizizkatzqui.
23 Žoñž žetiqui čhjerquiztan juc'anti importičha. Nižaza persun curpumi
zquitquiztan ju'canti importičha.
24 Wežlanačžquiz cherzna. Anaž zkalami čhjačča. Nižaza anaž ajza.
Nižaza ana čhjeri yaaz quetallchizza. Nižaza ana čhjeri yaaz kjuychizza.
Jalla nuž cjenami nii wežlanačžtaqui lujlz čhjerinacami panž žejlča. Yooz
Ejpkaz čhjeri tjaača. Pero ančhucqui Yooz yujcquiziqui wežlanačžquiztan
juc'antiž importičha. Jaziqui ančhucaquiz zakaz Yoozqui lujlz čhjeri
tjaaquičha, žejtzjapaqui.
25 Anaž jec kolta žoñimi persunpacha tsjan lajcha paki atasača, llaquiziñi
kuzziz cjenami ancha lajcha pečñi kuzziz cjenami.
26 Jalla nižta ana atchucažlaj niiqui, ¿kjažtiquiztan lujlz čhjerinačžquizimi
zquitinačžquizimi ančhuca kuzqui llaquizizkatjo?
27 ‘Plantanačž pjajkallaž cherzna. Anaž langza. Anaž kawančha. Yoozqui
nii pjajkallanacaž pajkkatča. Zmali finu zquiti cujtžcumi anaž jecmi
pjajkallquiztanami juc'ant c'achalla cjesača. Nižaza finu zquiti cujtžcumi
nii ancha ricachu Salomón jiliriqui anača pjajkallquiztan juc'ant c'achaqui.
28 Plantanacaqui tsjii upacamakaz c'achallača. Nekztanaqui jakatažu
kattažu tsjii jurnuquiz tjutjunzjapa ujžtača. Jalla nuž cjenami Yooz Ejpkaz
nii plantanacami nižta cwitičha. Ančhuččha Yoozquin ana tjapa kuzziz
žoñinaca. Ančhuczti Yooz yujcquiziqui čhjul plantaquiztanami juc'antiž
importičha. Jalla nižtiquiztan Yoozqui ančhuc juc'anti cwitičha; zquitchiz
panž cjequičha.
29 Jalla nižtiquiztan ančhucqui ana ancha llaquiziñi kuzziz ojklaya, čhjul
čhjeri kjurzquiztanami.
30 Tii muntuquiz ana Yoozquin criichi žoñinacaqui ancha llaquiziñi kuzziz
ojklayča nižta cusasanaca kjurcan. Ančhucqui anača nižta llaquiziñi
kuzziz ojklayzqui. Werar Yooz Ejpchizčhuččha. Yooz Ejpqui zizza, čhjulut
ančhuc peččhaj, jalla nii. Ančhucqui čhjeri, zquiti, cusasanaca pečča,
zejtzjapa, jalla nii zizza Yooz Ejpqui.
31 Nižtiquiztan ančhucqui Yooz Ejpžquinpankaz walja kuzziz cjee. Nižaza
niiž mantita zuma kamañquiz kuzziz cjee. Nekztanaqui Yooz Ejpqui
ančhucaquiz čhjulumi cawalikaz tjaaquičha.

ARAJPACHQUIN CUSASANACCHIZ ZOÑINACA

32 'Nižaza Yooz Ejpqui ančhuca uchaquičha mantiñi puestuquiz. Jalla
nužučha Yooz munañpaqui. Tii muntuquiz žejlcan anaž eksna, ančhucqui
wejt uuzanacčhuccha, aunqui kolucullami.
33 Ančhuca cusasa žejlñinaca tuysna. Nekztan t'akjiri kamñi žoñinacžquiz
tojna. Tii muntuquiz žejlcan jaknužt ančhucaqui zuma žak quels tjaczaja,
jalla nižta irata zuma munaziñi kuz tjacz waquizičha wiñaya zuma kamz-
japa. Arajpachquin zuma cuntintu kamzjapa, ančhuca kuz tjaczna, zuma
azquicha. Tii muntuquiziqui tjañ žoñiqui ančhuca cusasanaca kjañasačha.
Arajpachquin tjañ žoñinaca ana luzasačha. Nižaza tekziqui tjujtami cjurimi
ančhuca zquitinaca lulasačha. Arajpachquin tjujtami cjurimi ana želasačha.
34 Jakziltat tii muntuquiz walja cusasanachizlaja, tii muntuquiz kamañ
wirquiz kuz tjaačha. Pero jakziltat arajpachquin kamañ wirquiz kuz
tjaačhaja jalla niiqui arajpachquin walja cusasanacchiz cjequičha.

KUZ TJACZI CJEE

35 Nižaza Jesusaqui tii quintu quint'ichičha, tuž cjican:

—Arajpachquin ojkzjapa ančhucqui kuz zuma tjaczi tjewžna, tsjii tjeežta
lamaparažtakaz.
36 Tižtažtakaz cjee. Tsjii patrunaqui zalsñi pjijstiquin ojkchičha. Piyu-
nanacaqui patrunž cuttižquiz tjewža, niiž irantižquitan kjuy zan chawjcz
cjetžinzjapa. Jalla nižta irata ančhucqui Yooz tjonz tjuñi zuma tjewžna.
37 Weraral cjiwčha. Patrunaž tjonz oraqui jakzilta piyunanacat tjaji
wajtsi tjewznačhaja, jalla ninacaqui cuntintuž cjee. Jalla nii piyunanacaqui
patrunž misquiz julskattaž cjequičha. Nekztanaqui nii patrunapachaž
čhjeri tjaaquičha, nižaza ninacžquiz atintaquičha. Jalla nižta irata Yoozqui
paaquičha niiž tjonz tjewzñinacžquiz.
38 Chica aramami, kjantatimi, čhjulorakat nii patrunaqui irantižquičhani.
Nii oraqui jakzilta piyunanacat tjaji wajtsi tjewz tjewznačhaja, cuntintuž
cjequičha.
39 Tsjiilla zakaz cjiwčha, ančhucaž zizjapa. Tsjii kjuychiz žoñiqui čhjulorat
tjañi tjonačhaja, jalla nii ora zizaquiž niiqui, tjaji wajtsipan tjewznaquičha,
nii tjañi ana luzkatzjapa, nižaza ana tjangskatzjapa. Tjañi tjonz ora zizcu,
anapan niiž kjuya nužkaz ecasačha.
40 Ančhucmi nižaza Yooz tjonz tjuñi walja listu tjacziž tjewžna. Tirip-
intit tsjii ana pinsita oraqui wejrqui quejpžcačha. Wejrtčha tsewctan
cuchanžquita Yooz Žoñtqui.

PIZC PUNTA PIYUNANACA

41 Jalla nekztanaqui Pedruqui Jesusižquiz pewczičha, tuž cjican:

—Wejt Jiliri, ¿tii quintu quint'ichamčha wejtnacaltajapakazkaya? už ¿tjapa
žoñinacžtajapa, jaa?
42 Jesús Jiliriqui kjaazičha, tuž cjican:

—Tsjii kjuy cwitiñi žoñi želatčha zuma cumpliñi, nižaza zuma intintiñi. Nii
kjuychiz tuyñuqui zuma žoñž kjarquiz niiž kjuya ecchičha, tjapa nii kjuyquiz
žejlñinacžtan. Čhjeri tjaaz ora čhjeri tjaajo, jalla nuž zakaz ecchičha nii žoñz
kjarquiz. ¿Ject nii zuma cumpliñi žoñejo?
43 Jalla tiičha nii žoñiqui. Kjuy tuyñu quejpsquizcama jakzilta žoñit niiž
kjuya zuma cwitican žejlčhaja, jalla niičha zuma cumpliñi žoñiqui. Nižaza
cuntintuž cjequičha nii zuma cwitiñi žoñiqui.
44 Wejrqui weraral cjiwčha. Kjuya tuyñuqui cumpliñi žoñž kjarquiz tjapa
kjuy cusasanaca ecasačha.

45 Tsjemata cwitiñi žoñi zakaz želatčha. Nii žoñiqui kuzquiz pinsichičha,
“Kjuychiz tuyñuqui anaž uri tjonasaž, jaz”, cjican pinsichičha. Jalla nekz-
tanaqui nii kjuychiz luctaka cjiñi maataka cjiñi piyunanaca wjajtñitačha.
Nižaza nii žoñiqui persun lujlsquin licsquin kuz tjaachičha.
46 Tiripintit tsjii ana pinsita nooj kjuychiz tuyñuqui quejpžquichičha. Tsjii
ana zizta ora quejpžquichičha. Jalla nižtiquiztan kjuychiz tuyñuqui nii ana
zuma cwitiñi žoñžquiz juc'anti anawaliž casticu tjaaquicha. Nii ana zuma
žoñiqui jaknužt ujchiz žoñinacaž castictaž cječhaja, jalla nižtapacha castictaž
cjequičha.
47 Tsjii piyunaqui zumpacha niiž patrunaž pecta langz zizzičha. Niiž
patrunž langz zizcanpacha, ana langzičha. Jalla nuž zizcanpacha, ana
langztiquiztanaqui juc'anti castictaž wjajtztaž cjequičha.
48 Nižaza jakzilta piyunat ana niiž patrunaž pecta langz zizzaja, jalla nižta
cjenpacha ana cumpliččhaja, jalla niiqui upa casticta cjequičha. Jakzilta
žoñžquiz wacchi cusasanaca cwitajo tjaatčhaja jalla nii žoñiqui tjapa nii
cusasanacquiztan quint'istančha. Jakzilta žoñžquiz wacchi cusasanaca
cwitajo cumpjiita cječhaja, jalla nii žoñiqui cusasanacchiz tuyñužquiz
quint'istančha tjapa cumpjiita cusasanacquiztan.

IYA TJAAJINTA

49 Tsjiilla zakaz quint'ichičha Jesusaqui, tuž cjican:
—Tekz werjqui tsjii uj peksñižtakaz tjonchinčha. Nii uj peks oraqui wajiž
cjila.
50 Wejrqui tsjii wali pajk prueba watačha bautismužtakaz. Nižaza nii
watscama, ancha llaquital cjeečha.
51 Weriž tjontiquiztan žoñinacaqui anazumquin cjequičha; t'aka t'akaž
cjequicha, wejtquiz criichinaca, ana wejtquiz criichinaca, jalla nuž.
52 Tii timpuquiztan nawjkchuc tsjii famillanacami t'aka t'akaž cjequičha.
Tsjii famillquiz pjijskaltan cječhani, čhjepultanac quintraž cjequičha pucul-
tan žoñžjapaqui.
53 Nižaza ejpžtan persun majchtan quintraž cjequičha. Nižaza majchžtan
persun ejpžtan quintraž cjequíčha. Nižaza maatan persun tjunmat matatan
quintraž cjequičha. Nižaza naa tjunmat matatan persun maatan quin-
traž cjequíčha. Nižaza kjan maatan wazatan quintraž cjequičha. Nižaza
wazatan kjanatan quintraž cjequičha. Jalla nuž cjisnaquičha, wejtquiz
criichinacžtan ana wejtquiz criichinacžtan.

KUZ CAMPIYA, ANA CASTICTA CJEYAJO

54 Jalla nekztanaqui Jesusaqui žoñinacžquiz cjichičha:
—Ančhucqui cjiñčhuččha, wacchi tsjirinaca tajatan ulanžcaquiž niiqui,
“chijnačhani”, nuž cjiñčhuččha. Nekztan jalla nuž chijñiž watčha.
55 Nižaza wartan quera queržcaquiž niiqui, “kjutñit cječhani”, nuž
cjinčhuččha. Nekztan jalla nuž kjutñiž watčha.
56 ¡Hipócrita cheechi žoñi! Ančhucqui ¡ana lijitum kuzziz žoñinaca! Tjamž
puntu tsjirž puntu walja zizñi chiiñčhuččha. ¿Kjažtiquiztan Yooz siñalanaca
ana tantiyasajo? Kuz campiya, ima casticz ora irantan.
57 'Nižaza ¿kjažtiquiztan kamz puntu ana tantiyasajo, jaačha zuma
kamčhaja, jaačha ana zuma kamčhaja, jalla nii?
58 Jakziltat am quijžcu jiliržquin chjichačhaja, jalla niižquiztan pertunam
mayizaquičha ana enenžcu, ima jiliržquin irantican. Am quija ana per-
tunazta cjenaqui, nii jiliriqui policiiquiz am intirjasačha. Nekztanaqui nii
policiaqui am carsilquiz chawcwasačha.

59 Nekztanaqui wejrqui cjiwčha, carsilquiztanaqui anapanim ulnasačha, liwj tjappacha paczcama. Anziqui kuz campiya; Yoozquiztan pertuna maya, ana casticta cjeyajo.

13

YOOZQUIN KUZZIZ CJEE

1 Nii orapacha tsjii kjaž žoñinacaqui quintu zjijcchičha, Jesusižquiz mazñi. Tuž cjican quint'ichičha. Pilato cjita jiliriqui tsjii Galilea wajtchiz žoñinaca conkatchičha. Nii conta žoñinacž ljocqui animal ljocnacžtan t'ajzičha. Tuquiqui animala contkalčha, Yoozquin ofrenda tjaazjapa.

2 Jalla nuž nonžcu Jesusaqui cjichičha:

—¿Kjažtiquiztan Galilea wajtchiz žoñinacžquiz nuž anawali watchitajo? ¿Parti Galilea wajtchiz žoñinacžquiztan juc'ant ujchiz ninacajo? ¿Jalla nižtazaž ančhuc pinsiya?

3 Ančhucqui anačha nižta pinsa. Ančhucqui Yoozquin kuzzizpan cjee. Ana nižta cjisnaquiž niiqui, ančhucaquiz juc'ant anawaliž watasačha.

4 Jesusaqui quint'ichizakazza, tuž cjican:

—Tsjii tunca quinsakalcuni žoñinacaqui ticzičha Siloé cjita wajt campanturi jalla ninacž juntuñ pajlžtiquiztan. ¿Kjažtiquiztan nižta watchitajo? ¿Parti Jerusalén wajtchiz žoñinacžquiztan juc'ant ujchiz ninacajo? ¿Jalla nižtazaž ančhuc pinsiya?

5 Ančhucqui anačha nižta pinsa. Ančhucqui Yoozquin kuzzizpan cjee. Ana nižta cjisnaquiž niiqui, ančhucaquiz juc'ant anawaliž watasačha.

ISRAEL ZOÑINACŽ PUNTUQUIZTAN

6 Jalla nekztanaqui Jesusaqui tsjii quintu zakaz quint'ichičha, tuž cjican:

—Tsjii žoñiqui niiž yokquiz jiws muntinaca čhjacchičha. Tsjii nooj ojkchičha "jiwsa pookchižcaa" cjican, ojkchičha. Irantižcu, muntinacquiz ana čhjul jiws frutanaca watchičha.

7 Jalla nižtiquiztan nii yoka cwitiñi žoñžquiz cjichičha: "Chera, čhjep wata jiws frutanaca kjuri tjonchinčha. Ana jiws frutanaca pookchikalčha. Jaziqui tii muntinaca k'atzna. Inapanikaz žejlčha."

8 Jalla nekztanaqui nii yoka cwitiñi žoñiqui patrunžquiz cjichičha: "Wejt patruna, tii watcamakaz žela cjee. Wejrqui yokal zumpacha kjullznačha, nižaza wanžtan wanit'ačha.

9 Jalla nižtiquiztanaqui jiws frutanaca pookz atčhani. Anapan pookaquiž niiqui, nekztanaqui k'atžtaž cjequičha". —Jalla nuž quint'ichičha Jesusaqui.

TSJAA MAATAK ZONQUI CHJETINTATACHA

10 Tsjii jeejz tjuñquiziqui, Jesusaqui ajcz kjuyquiz tjaajnatčha.

11 Jalla nekz želatčha tsjaa laa maatak žon. Tunca quinsakalcun watanaca laatačha. Tsjii zajraqui naa žon taj chutu paatkalčha. Nižtiquiztanaqui anawira ts'iru tsijtsniñtačha, ana čhjulu paazjapami.

12 Jesusaqui naa žon cheržcu, kjawzičha, nekztan tuž cjichičha:

—Cullacalla, am laaquiztan liwriita cjequičha.

13 Nekztanaqui Jesusaqui niiž kjaržtan lanzičha naa žonaquiz. Jalla nii orapacha naa žonqui ts'iru cjissinčha. Nižtiquiztan Yooz Ejpžquin honora paljaychiñčha.

14 Nii ajcz kjuy jilirizti Jesusižjapa žawjzičha, nii jeejz tjuñquiz čhjetintiquiztan. Nekztanaqui nii jiliriqui zoñinacžquiz cjičhicha:

—Sojta tjuñikaz langz waquizičha. Jalla nii langz tjuñiran laanacaqui tjonsa čhjetintaž cjisjapa. Anačha jeejz tjuñquiziqui tjonzqui.

15 Jalla nekztanaqui Jesús Jiliriqui nii jiliržquiz cjichičha:
—Ana zum kuzziz žoñinaca. Jeejz tjuñquiziqui tjapa ančhucanacaqui wacami aznumi cutzniñčhuččha, kjaz liqui okajo, ¿ana jaa?
16 Taa maatak žonqui Abrahamž majch maatquiztan tjoniñčha. Tunca quinsakalcun wata chututačha, Satanás cjita zajraž nuž chutu paañiž cjen. ¿Kjažt tii jeejz tjuñquiziqui taa laa žonqui ana čhjetinta cjesajo? Jeejz tjuñquizmi čhjetinzpanikazza.
17 Jesusiž nuž chiitiquiztanaqui tjapa niiž quintra žoñinacaqui azzi quirchičha. Parti žoñinacazti cuntintutačha, Jesusaž nuž pajk milajrunaca paachiž cjen.

YOOZ MANTAPARU OJKÑI ZOÑINACŽ PUNTU

18 Jalla nekztanaqui Jesusaqui cjichičha:
—Tižtačha Yooz mantaparu ojkñi žoñinacž puntuqui. Jalla nii puntuqui intintazkatasačha, mostaz cjita semillž puntu chiitiquiztan. Jalla tužučha.
19 Tsjii mostaza cjita semilla žejlčha, ancha zkoltalla. Žoñiž čhjactan, walja pakjiž pajkčha, tsjii pajk muntiž, nizta pakji. Nižaza nii mostaz muntiquiz weżlanacaqui tjuraž paasačha. Jalla nužupan Yooz mantaparu ojkñi žoñinaca yapaquičha, mostaz munti pajkñila, jalla nižta irata.
20 Nižaza Jesusaqui cjichičha:
—Tii takunacžtanzakaz Yooz mantaparu ojkñi žoñinacž puntu intintazkatasačha. Jalla tužučha.
21 Tsjaa maatak žonqui čhjep tupu jac'užtan levaturžtan t'ajzinčha. Nekztanaqui tjappacha nii t'anti masaqui t'amchičha. Jalla nižta iratačha, tjapa kjutñi tii muntuquiz žoñinacaqui Yooz mantita kamañchiz cjisnaquičha.

LIWRIITA ZOÑŽ PUNTU

22 Wiruñaqui Jerusalén jiczquiz ojkcan, Jesusaqui tjaajinchičha. Jakziran watatčhaja, jalla nii watjaran jochiran tjaajinchičha.
23 Nuž tjaajnan, tsjii žoñiqui Jesusižquiz pewczičha, tuž cjican:
—Wejt Jiliri, ¿koluckaz liwriita žoñinacajo?
Nekztanaqui Jesusaqui kjaazičha, tuž cjican:
24 —Ančhucqui tjapa kuz cjee, arajpach ojkñi zkoz jicz zanquiz luzjapa. Wejrqui ančhucaquiz cjiwčha. Casticz tjuñquiziqui tjapa žoñinacaqui luz pecaquičha. Nii oraqui anaž ataquičha. Jalla nižtiquiztan anziqui liwriiñi zanquiz luzjapa, tjapa kuz cjee.
25 Tsjii noojiqui arajpach kjuychiz tuyñuqui tsijtsnaquičha liwriiñi zana chawjczjapa. Ančhucqui, zawnctan cjiñinaca, nii chawjczta zanquiz t'ok t'okaquičha, tuž cjican: “Wejt jiliri, cjetznalla, cjetznalla”. Kjuychiz žoñiqui kjaaznaquičha, tuž cjican: “Anal ančhuc pajučha. ¿Jecnactčhuckazlaj ančhucqui?”
26 Jalla nuž chiitiquiztan ančhuczti zakaz chiyačhani, tuž cjican: “Amtan chica lujlchinčha. Nižaza wejtnaca wajt calliran tjaajinchamčha”.
27 Pero nii arajpach kjuychiz tuyñuqui kjaaznaquičha, tuž cjican: “Ančhucqui anapal pajučha, cjiwla. Wejtquiztan oka, tjapa ančhucqui ana zuma kuzzizčhuččha”.
28 Nekztan Jesusaqui cjichičha:
—Abrahamžtan, Isaacžtan, Jacobžtan, tjapa Yooz taku paljayñi profetanacžtan, tjappacha ninacaqui arajpach Yooz kjuyquiz želaquičha. Ančhuczti zawnctanpanikaz želaquičha. Jalla nuž zawnctan žejlcan ančhucqui kaaquičha, nižaza ižkež jojaquičha, ana luzzucaž cjen.
29 Tjapa kjuttan criichi žoñinacaqui arajpach Yooz kjuyquin luzaquičha, užatan, wartan, tajatan, tuwantan, nuž tjapa kjuttan. Nižaza nii luzzi

žoñinacaqui arajpach Yooz kjuyquiz cusa atintitaž cjequičha. Yooz čhjeri luli julznaquičha.

30 Nižaza Yoozqui arajpachquin yekjap tii muntuquiz wirquin cjiñi žoñinaca tucquin cjiskataquičha. Nižaza yekjap tii muntuquiz tucquin cjiñi žoñinaca wirquin cjiskataquičha.

JERUSALEN CJITA WAJTQUIN TICZ PUNTU

31 Jesusiž taku žeržtan, nii noojpacha, tsjii kjaž fariseo žoñinacaqui tjonchičha, tuž cjican:

—Tekztan am oka. Herodes cjita jiliriqui am conz pečča.

32 Jalla nekztanac Jesusaqui kjaazičha, tuž cjican:

—Ančhucqui nii mañus Herodesquin oka. Niižquin chiižca, tuž cjican: "Tsjii kjaž tjuñi tirapal Yooz obranacal paa-učha, zajranaca chjatkatcan, laanaca čhjetincan. Nekztan tsjii kjaž tjuñquiztan wejt obra žerznačha".

33 Pero wejrqui tsjii kjaž tjuñi tiral kamačha, Jerusalén wajtquin ticzcama. Jerusalén wajtquin Yooz taku paljayñi profetanacaqui ticstančha.

34 '¡Jerusalén, Jerusalén wajtchiz žoñinaca! Ančhucqui Yooz taku paljayñinaca coniñčhučča. Nižaza Yooziž cuchanžquita žoñinaca maztan čhjaquiñčhučča. Wallpiqui persun ozmachanaca kjarž koztan juntiñil, jantey. Jalla nižta irata wejrqui tii wajtchiz žoñinaca juntiz pečučha. Ančhuczti ana wira wejtquin tjonz pequiñčhučča.

35 Jalla nižtiquiztan ančhuca wajt yokaqui ana Yooz kjarquiz žejlčha. Nižaza wejrqui cjiwčha. Tsjii noojiqui ančhucqui wejt puntuquiztan chiyaquičha, "Honorchiz cjila, tii Yooziž cuchanžquita žoñiqui". Jalla nii oracama, ančhucqui wejr ana wilta cheraquičha.

14

TSJII CURPU TJUUCHI ZOÑIQUI CHJETINTATACHA

1 Tsjii jeejz tjuñquiziqui Jesusaqui tsjii fariseo jilirž kjuya luli ojkchičha. Yekja fariseo žoñinacaqui Jesusa awayt'atčha.

2 Nižaza nii kjuyquiz želatčha tsjii curpu tjuuchi žoñi. Jesús žcati želatčha.

3 Nii cheržcu Jesusaqui fariseo žoñinačžquiz lii tjaajiñinačžquiz, jalla ninačžquiz pewczičha, tuž cjican:

—¿Jeejz tjuñquiziqui tsjii laa žoñi čhjetnasay? už ¿ana čhjetnasaj?

4 Ninacazti ch'ujukaz cjissičha. Nekztanaqui Jesusaqui laa žoñi kjawžcu, čhjetinchičha. Nekztan laa žoñžquiz cjichičha:

—Oka amqui —cjicanaqui.

5 Nekztanaqui Jesusaqui fariseo žoñinačžquiz tuž cjichičha:

—Jeejz tjuñquiz cjenami aznumi wacami tujquiz tjojtsiž cjen okžcu, ¿anaž jooznasajo?

6 Jalla nuž chiitiquiztanaqui ana jaknuž kjaazñi atchičha.

PJIIJZTA PUNTU

7 Nekztanaqui Jesusaqui nii kjuyquin lujlcan jalla tižta cherchičha. Kjawžta žoñinacaqui tucquin julz kjuratčha, nižaza honorchiz cjis pecatčha. Jalla nižta cjicjiñi cheržcu, Jesusaqui, tuž cjichičha:

8 —Amqui tsjii zalzñi pjijztiquiz kjawžta cjesaž niiqui, anačha tucquinpan julzqui. Am jarupacha tsjii juc'ant jilir žoñiqui tjonasaž niiqui, am tucquin julzpantaž cjesačha.

9 Ječčhalaj pucultan ančhucqui kjawzi, jalla nii kjawzñi žoñiqui amquiz chiyasačha, "Am julz tii juc'ant jiliržquin tjaa", cjican. Jalla nižtiquiztanaqui amlaqui azanpanti wirquin julz cjesačha. Am aziž cjesačha.

10 Ana niżta paa. Antiz tuž cjee. Tsjii zalzñi pjijztiquiz kjawztaž cjesaž niiqui, wirquinpankaz julzqui. Nekztan nii kjawzñi žoñiqui irantižcuqui, amquin chiyasačha, tuž cjican: “Wejt k'ayi jila, ticchuc watžca, tucquin julžca”. Jalla nuž kjawžcu tucquin tjulžtiquiztan parti žoñinacž čhjujcquiziqui honorchizim cjesačha.

11 Jakzilta žoñit parti zoñinacžquiz persun honora chii chiyačhaj niiqui, wiruñaqui nii žoñiqui ch'ujukaz cjesačha. Pero humilde kuzziz žoñizti honorchiz cjiskattaž cjequičha.

12 Nižaza Jesusaqui nii kjawzñi žoñžquiz cjichičha:

—Čhjeri tjaasim pecčhaj niiqui, anam kjawznaquiž am persun mazinacžquiz, nižaza am persun jilanacžquiz, nižaza am persun famill parintinacžquiz, nižaza am ricach visinunacžquiz, jalla ninacžquiz alaja anam kjawznaquičha. Ninaca čhjeri luli kjawznasaž niiqui, ninacaqui am zakaz kjawznasačha. Niztiquiztan amzakam čhjeri tanznaquičha. Niztiquiztan ana gastichim cjequičha.

13 Ana niżta paa. Antiz tuž cjee. Čhjeri tjaasim pecčhaj niiqui, kjawznaquičha pori žoñinaca, zuch žoñinaca, coj žoñinaca, zur žoñinaca, jalla ninacžquiz kjawznaquičha.

14 Nuž paažcu cuntintum cjequičha. Ninacaqui anaž čhjulumi tjepñi atasačha. Yooz zuma kamañchiz žoñinacž jacatatž tjuñiž tjontan, jalla nekzim amqui tjepuntam cjequičha.

15 Jalla nuž Jesusiž chiita taku nonžcu, tsjii julzi žejlñi žoñiqui Jesusižquiz cjichičha:

—Arajpach Yooz Ejpž kjuyquin lujlñinaca cuntintuž cjequičha.

16 Jalla nekztanaqui Jesusaqui nii žoñžquiz quint'ichičha, tuž cjican:

—Tsjii nooj tsjii žoñiqui pajk pjijzta paachičha. Tuquiqui walja žoñinaca kjawskatchičha pjijztiquiz.

17 Pjijzta čhjeri lujlz ora piyunaqui kjawžta žoñinacžquiz cuchanžquitačha, tuž cjeyajo: “Tjappacha listu tjacžtačha, jaziqui ž-tjona”.

18 Nekztanaqui kjawžta žoñinacaqui pasinza mayizichičha. Tsjii žoñiqui cjichičha: “Anzilla yoka kjaychinčha. Jalla nii cheržquistančha. Jalla niztiquiztan amqui wejr pasinzt'alla”.

19 Tsjiizti cjichičha: “Anzilla tunca waca kjaychiñčha. Jalla nii waca yanstančha. Jalla niztiquiztan zumaž pasinzt'alla”.

20 Tsjiizti cjichičha: “Anzilla tjunatan zalzinčha. Niztiquiztan anal oki atasačha”.

21 Nii cuchanžquita piyunaqui quejpžcu patrunžquiz tjappacha quint'ichičha, jaknuž žoñinacat kjaaztčhaja, jalla nii. Nuž quint'itiquiztan nii patrunaqui walja žawjchi cjissičha. Nižaza piyunžquiz cjichičha: “Uri ojklayžca calliran nižaza wajt tjiyaran. Pori žoñinaca zjijczna, nižaza zuch žoñinaca, cojonaca, zuranaca, jalla ninaca kjawžca”.

22 Wiruñaqui nii piyunaqui mazzičha tuž cjican: “Wejt patruna, amiž mantitacama ojklaychinčha. Nižaza iya julz campo žejlčha”.

23 Nekztanaqui patrunaqui cjichičha piyunžquiz: “Wilta ojklayžca callinacaran jicznacaran. Žoñinaca kjawkjawcan ojklayžca kjuyquiz chjijpsnajo. Kjawžta žoñinacžquiz tjonkatžca”.

24 Nekztan Jesusaqui cjichizakazza:

—Wejrqui cjiwčha. Weriž primira kjawžta žoñinacaqui anapan čhjeri lulasačha wejt arajpach pjijztiquiziqui. —Jalla nuž cjichičha Jesusaqui.

JESUCRISTUZQUIN KUZZIZ PUNTU

25 Walja žoñinacaqui Jesusa apzičha. Nekztanaqui Jesusaqui tsijtscu žoñinacž kjutñi quejpchičha, tuž cjican:

26 —Jakzilta žoñit wejtquin kuzziz cječhaj niiqui, niiž persun ejpmi,
maami, tjunmi, maatinacami, persun jilanacami, persun cullaquinacami,
nižaza niiž persun kamañ wirami, jalla ninacžquiztanami wejtquin juc'anti
kuzziz cjistančha. Anaž wejtquin juc'anti kuzziz cjequiž niiqui, anaž wejt
partir žoñi cjichuca cjesačha.
27 Jakzilta žoñit wejt partir žoñi cjis pečhaj niiqui, tjapa kuztanž wejtquiz
cjistančha niiž persun wira apt'iz cjenami.
28 Tsjilla cjesačha. Jequit tsjii campanturi kjuyz pečhaj niiqui, primiruqui
gasto zumpacha tantiistančha, paaz wacata ana wacata, jaknuž nii campan-
turi tsajczjapa, jalla nii.
29 Ana zumpacha tantiižcu kallantaquiž niiqui, nekztan ana tsaqui atchu-
caž cjesačha. Jalla nuž ana tsajcñi cheržcu parti žoñinacaqui nii žoñžquiz
iñarasačha,
30 tuž cjican: “Nii žoñiqui campantur kjuyi kallantichičha. Nekztan ana
tsaqui atchičha. Ana zuma tantiichičha”. Jalla nuž tjasaquičha.
31 Nižaza jakzilta chawc jilirit quira zalz pecačhaj niiqui, primiruqui
zumpacha tantiistančha, niiž tunca warank zultatunaca tsjiizuñž paatunc
warank quintra zultatunacžquiz atipata, ana atipata, jalla nii.
32 Ana atipchucažlaj niiqui, quintra jiliržquin ažquin cjen cumisiuna
cuchansa, nužquiz pasinza paajo, acuerdo luzjapa.
33 Jalla nižta, ima wejtquiz kuzziz cjen, zumpacha tantiiz waquizičha.
Jakzilta žoñit čhjultakquiztanami anaž wejtquiz juc'anti kuzziz cjequiž ni-
iqui, anapanž wejt parti žoñi cjesačha.
34 ‘Yacuqui zumačha. Yacuqui lak'ansnasaž niiqui, ¿jaknužt wilta zuma
cjesajo?
35 Anapanž cjesačha. Anaž yokjapa sirwasačha, nižaza anaž yok kulljapa
sirwasačha. Jalla nuž ana sirwanami tjojtspanikazza. Jakziltažlaj cjuñchiz
niiqui, zumpacha nonžna Yooz puntu intintisjapa.

15

KATCHI UUZI QUINTU

1 Impuesto cobriñi žoñinaca nižaza ujchiz žoñinaca Jesusižquiz mac-
jatžquichičha, niiž taku nonzjapa.
2 Jalla nižtiquiztanaqui fariseo žoñinacžtan lii tjaajiñinacžtan jalla ni-
nacaqui Jesusiž quintra chutchičha, tuž cjican:
—Tii žoñiqui ujchiz žoñinacami risiwñipanikazza, nižaza ninacžtan chica
čhjeri lujlñičha.
3 Jalla nižtiquiztan Jesusaqui ninacžquiz quint'ichičha tuž cjican:
4 —Tsjii žoñiqui patak uuzichiztačha. Nekztanaqui tsjiilla katchičha. Jalla
nekztanaqui parti uuzinaca ilakz yokquin ecchičha, katchi uuzi wajtzcama.
¿Jakziltat ančhucaquiztan ana nižta paajo?
5 Nižaza katchi uuzi wajtžcuqui, azkar juntuñ tjojtžcu, awatiriqui
tjonchičha, ancha cuntintu.
6 Nižaza kjuya irantižcuqui žcatinta visinunacžquiz nižaza mazinacžquiz
kjawzičha, tuž cjican: “Wejttan cuntintuž cjee. Wejt katchi uuziqui wajtch-
inčha”.
7 Nižaza wejrqui cjiwčha, jalla nižta iratačha arajpachquinaqui. Tsjii
ujchiz žoñiqui Yoozquin kuzziz cjesaž niiqui, arajpachquin žejlñinacaqui
ancha cuntintuž cjisnaquičha. Llatunc tunc llatuncani ana Yoozquin kuzziz
žoñinaca želačhani: “Wejrnacqui zuma kamok”, cjicanaqui. Pero araj-
pachquinaqui ninacžquiztan juc'anti cuntintuž cjequičha nii zinta Yoozquin
kuzziz žoñiž cjen.

KATCHI PAAZ QUINTU

8 Jesusaqui quint'ichizakazza, tuz cjican:

—Nižaza tsjaa tunca paazziz žon želatčha. Nekztanaqui tsjii paaz tjatanchinčha. Paaz tjatanžcu, lámpara pekzinčha. Nižaza kjuya pewchinčha, zumpacha. Nuž zuma pewcan, katchi paaz wajtchinčha.

9 Nii paaz wajtžcu, mazinaczquiz nižaza žcatinta visinunaczquiz kjawzinčha, tuž cjican: “Wejttan cuntintuž cjee. Wejt katchi paaz wajtchinčha”.

10 Wejrqui cjiwčha. Nižaza arajpachquinaqui Yooz anjilanacaqui cuntintuž cjequičha čhjulorami tsjii ujchiz žoñiqui Yoozquin kuzziz cjìsnačhaja, jalla nii oraqui.

EJPŽQUIZTAN ZARAKCHI MAJCH QUINTU

11 Nižaza Jesucristuqui tii quintu zakaz quint'ichičha, tuž cjican:

—Tsjii žoñi želatčha, pucultan lucmajch ocjalchiz.

12 Nii upañažta majchqui ejpžquiz cjichičha: “Tata, irinsaž wejtquiz tjaall amqui”. Jalla nekztanaqui ejpqui irinsa t'akžinchičha pucultan majchnaczquiz.

13 Tsjii kjaž majquiztan upañažta majchqui irinsa tuychičha. Nekztan tjappacha niiž cusasanaca juntjapžcu, ažkquin ojkchičha yekja nacionquin. Nekztan nii nacionquin tjappacha niiž cusasanaca gastichičha, ana zuma kamcan.

14 Nužquiz tjappacha cusasanaca miržcuqui, upañažta majchqui ana čhjulchiz cjissičha, žoñi maya. Nižaza nii nacionquiz čhjeri upsičha. Upañažta majchqui čhjerž kjara passičha.

15 Nekztanac niiqui langz kjuri ojkchičha. Tsjii žoñžquiz langz wajtchičha. Nii patrunaqui jochi mantichičha, cuchi ichajo.

16 Ancha čhjeri eeczkatchičha nii ejpžquiztan zarakchi majchqui. Ana čhjulu lulimi onantaž niiqui. Jalla nekztanac cuch lulinacami chjajpinacami lujlznatakaztačha.

17 Jalla nekztanaqui kuzquiz pinsiskatchičha, tuž cjican: “Tjappacha wejt ejpž piyunanacaqui cusa čhjerinaca lujlčhani. Nižaza žejtchinacami žejlčhani. Wejrzti tekzi t'akjiri želučha; čhjerž kjara pascu, ticz atučhani.

18 Quepaž wejrqui, tira wejt ejpžquin. Nižaza wejt ejpžquin cjeečha: ‘Wejt Tata, Yooz quintra am quintra uj paachinčha.

19 Wejrqui anam am maati cjichucačha. Kjažllami tsjii am piyunažtakaz uywalla’ ”. Jalla nuž cjican pinsichičha.

20 Nekztanaqui ejpžquin zarakchičha; ejpž kjuy kjutñi ojkchičha. Ažkquin cjen ejpqui niiž majch pajchičha. Kuzquiz ancha okzičha, ancha k'aaztichičha. Nekztan majch zali zajtchičha. Majch žcojržcu, chjulzičha.

21 Nekztanaqui majchqui ejpžquiz cjichičha: “Tatay, wejrqui Yooz quintra, am quintra uj paachinčha. Jaziqui wejr am maati anaž cjichuca”.

22 Jalla nekztanaqui ejpqui piyunanaczquiz cjichičha: “Uri, jila walurchiz zquiti jwesanžca. Nii zquitžtan wejt majch tjutžna. Niiž loc'anquiz zurtija majczina. Nižaza zapato tjutžna.

23 Nekztanac ančhucqui walipunt cjew wacaž zjijczca conzjapa. Pjijztaž paaquičha. Zuma čhjeriž lulaquičha.

24 Wejt majch ticziztakaz katchitačha. Jaziqui ticziquiztan jacatatchiztakaz tjonchičha. Niztami niiztan zalchinčha”. Jalla nekztanaqui pjijzta payi kallantichičha.

25 ‘Jalla nuž upañažta majch tjonz ora, niiž jilaqui joch yokquintačha. Kjuy žcati irantižcan, pjijzta nonzičha, tsajtñi wayliž jora.

26 Jalla nižtiquiztanaqui jilir majchqui tsjii tsjii piyuna kjawzičha. Nuž
kjawžcu, “¿Čhjulut wat?” cjican, pewczičha.
27 Piyunaqui kjaazičha, tuž cjican: “Am lajkqui tjonchila. Wiwusa
anazak kjaž cjissi tjonchičha. Nižtiquiztan am ejpqui walipunt cjew wac
conkatchičha, pjijzta paazjapa”.
28 Jalla nii quintu zizcu, jilir majchqui walja žawjchičha. Pjijztiquiz ana
luz pecatčha. Nuž cjen ejpzakazza nii roqui ulanžquichi luzcajo.
29 Nekztanaqui jilir majchqui ejpžquiz cjichičha: “Kjaž watanaca wejrqui
am sirwichinčha. Nižaza am mantitacama okintačha. Jalla nuž cjenami ana
wira tsjii cabrallami onanñamtačha, wejt mazinacžtan pjijzta paazjapami.
30 Anziqui tii am ana cazñi majchqui tjonchičha. Tiiqui ana zuma kamcan
am paaz gastichila, ana zum maatakanacžtan zejlcan. Nuž paata cjenami,
niižtajapa tsjii walipunt cjew waca conchamčha”.
31 Jalla nekztanaqui niiž ejpqui kjaazičha, tuž cjican: “Wejt maati, amqui
wejt chicaž kamñampanla. Tjapaž wejttac žejl-la, niic amtacamačha.
32 Tii am lajkqui ticzižtakaztačha. Jaziqui ticziquiztan jacatatchižtakaz
tjonchičha. Nižaza katchitačha. Jaziqui ważtačha. Jalla nižtiquiztan ancha
cuntintuž cjen pjijzta paaz waquizičha”.

16

CUSASANACA CWITIÑI PIYUNA QUINTU

1 Nižaza Jesusaqui niiž tjaajinta žoñinacžquiz tsjii quintu zakaz
quint'ichičha, tuž cjican:
—Tsjii ricach žoñi želatčha. Niiž kjuy cusasanaca cwitajo tsjii piyuna
utchičha. Wiruñaqui yekja žoñinacaqui nii patrunžquiz mazzičha, tuž cjican:
“Tii am piyunaqui am cusasanaca ancha anawali gastiñičha”.
2 Jalla nekztanaqui patrunaqui piyunžquiz kjawzičha, tuž cjican: “¿Čhjul
quintut am puntuquiztan nonojo? Jaziqui jaknužum amqui wejt cusasa
cwitižinčhaja, jalla nii wejtquiz quint'alla. Amiž ana zuma cwitichiž cjen
anam iya wejt cusasa cwitasačha”.
3 Nekztanaqui nii piyunaqui pinsichičha, tuž cjican: “¿Jaziqui kjažt wejr
cjisnaquejo? Wejt patrunaqui wejrž jakjurpayla nii wejt langzquiztanaqui.
Jaziqui ana ancha langziž cjisnula wejrqui. Wejtta azi ana žejlčha, zkal
yokquiz langzjapa. Nižaza žoñžquiztan tomangz eksnučha, azučha.
4 ¿Jalla nuž ana langzñi atchiž cjen, čhjulut paa-as?” Nekztan piyunaqui
cjichičha: “Aaaa. Čhjulut paa-as, nii zizučha wejrqui. Nekztan žoñinaca wejr
atintiñiž želačhan. Wejr kjawznačhan ninacž kjuyquizimi”.
5 Jalla niiž pinsita jaru piyunaqui zina zina patrunž kajchi žoñinaca
kjawzičha. Tsjii primira kajchi žoñžquiz pewczičha, tuž cjican: “¿Kjažum
wejt patrunžquiz kajchamta?”
6 Kajñi žoñiqui kjaazičha, tuž cjican: “Patac turril aceite kajchinčha”. Jalla
nekztanaqui piyunaqui cjichičha: “Tiž am factura. Uri julzna. Yekja factura
paa. Pjijska tunca turril aceitekaz cjijrzna”.
7 Wiruñaqui tsjiizuñ kajchi žoñžquiz pewczičha, tuž cjican: “Am, ¿kjažum
kajchamta wejt patrunžquiz?” Kajñi žoñiqui kjaazičha, tuž cjican: “Patac
quintal tiricu”. Nii piyunaqui cjichičha: “Tiž am factura. Nižaza yekja
factura paa, quinsakal tunca quintal tiricukaz cjijrzna”.
8 Jalla nii piyunaž nuž paan patrunaqui nii anawal piyuna c'uñchi pa-
jchičha, niiž cusasanaca cwitiñi. Jalla nižtažtakaz anawali kamñi žoñinacaqui
tii muntuquiz cusasquin kuzziz kamčha. Jalla nuž kamcan ninacaqui c'uñchi
tjojknakñičha zuma kamñi žoñinacžquiztan juc'anti.

9 'Wejrqui cjiwčha. Tii ujchiz muntuquiz kamcanaqui žejlñi cusasanaca
gastis waquizičha, zuma paacan tsjii zuma amigo tanzjapa. Jalla nekztan
ticžcu ančhucqui kjawztaž cjequičha niiž arajpach kjuyquin.
10 'Jakzilta žoñit koluc cusasanaca zumpacha cwit'ačhaj niiqui, nižaza
wacchi cusasanaca zumpachazakaz cwit'aquičha. Nižaza jakzilta žoñit
koluc cusasanaca ana zuma cwit'ačhaj niiqui, nižaza wacchi cusasanaca ana
zuma cwit'ichiž cjequičha.
11 Nižaza jakzilta žoñit tii ujchiz muntuquiz žejlñi cusasanaca ana
zumpacha cwit'asačhaj niiqui, jalla nižta ana zuma kamchiž cjen, Yoozqui
werar arajpach cusasanaca nii cwitiñijapa ana tjaasača.
12 Jakzilta žoñit Yooziž tjaata cusasanaca ana zuma cwit'ačhaj niiqui jalla
nižta ana zuma kamchiž cjen, Yoozqui arajpach cusasanaca tjaaz cjen pacha
ana tjaasača.
13 'Anaž jakzilta piyunami pizc patruna sirwi atasača. Piyunaqui tsjii
patrunžquizkaz kuz tjaasača. Tsjiizuñ patrunaž jaytaquičha. Nižaza
nii piyunaqui tsjii patrunžquizkaz zumpacha sirwaquičha. Nii tsjii pa-
trunžquiz anapan zuma sirwi atasača. Yoozmi paazmi žejlčha pucultan
patrunažtakaz. Pero žoñinacaqui pucultižquiz kuz ana tjaasača. Tsjii
patrunžquizpankaz zuma sirwasača.
14 Ancha paaz pecñi fariseo žoñinacaqui tjapa Jesusiž chiita taku nonzičha.
Jalla nuž nonžcu Jesusa iñarchičha.
15 Jesusaqui nižtiquiztan cjichizakazza:
—Ančhucqui cusa žoñižtakaz ojklayiñchucčha žoñž yujcquiziqui. Yoozzti
ančhuca kuz zizza. Tii muntuquiz žejlñi žoñinacaqui ana zuma kuzziz
žoninacž honorakaz waytičha. Yooz Ejpzti nii ana zuma kuzziz žoñinaca
chjaawjñipanča.

LII PUNTU

16 Nižaza Jesusaqui cjichičha:
—Juan Bautistaž tjonzcama, Moisés mantita lii azziztača. Nižaza Yooz
taku paljayñi profetž tjaajintanacami azziztača, Juan Bautistaž tjonzcama.
Nii timpuqui jalla nii mantita takunaca azziztača. Pero Juan Bautistaž tjon-
tiquiztan, liwriiñi Yooz taku nižaza Yooz mantita kamañ puntu paljayzqui,
jalla niičha tsjan chekanaqui. Jaziqui walja žoñinacaqui Yooz mantita ka-
mañquiz luzjapa tjapa kuz tjaača.
17 'Jalla nuž cjenami tjuñimi warawarami yokami katasača. Pero tjapa nii
arajpach Yooz liizti anaž wira katasača.

JAKJURPAYZ PUNTU

18 Nižaza Jesusaqui cjichičha:
—Jakzilta žoñit niiž maataka jakjurpayžcu yekja maatakžtan zalsnačhaj
niiqui, jalla nuž cjenaqui adulterio uj paača. Nižaza jakzilta žoñit jakjur-
payta maatakžtan zalsnačhaj niiqui, adulterio uj zakaz paača.

RICACH ZOÑžTAN PORI ZOÑžTAN QUINTU

19 Nižaza Jesusaqui tsjii quintu zakaz quint'ichičha, tuž cjican:
—Tsjii wali jiru ricach žoñiqui želatča. Zuma finu zquiti cujtzñitača.
Nižaza zapuru pjijztakaz ancha cusa čhjeri lujlchičha.
20 Nii oraqui tsjii pori žoñi želatča Lázaro cjita. Niiž janchiqui walja zkira
cjijtchitača. Zapuru ricach žoñž kjuy zanquiz julzi žejlñitača.
21 Nii ricachuqui žejtchi čhjerinaca tjojtñitacha. Nii pori žoñizti tjojtta
žejtchi čhjerinaca lujlz pecñitača. Pacunacaqui pori žoñžquiz macjatžcu
niiž zkiranaca issañitača.

22 Tsjii noojiqui nii pori žoñiqui ticzičha. Nekztanaqui Yooz anjilanacaqui
nii chjitchičha Yooz illzta zuma yokquin, Abraham cjita žoñžtan chica
želajo. Wiruñaqui nii ricachu žoñiqui ticzizakazza. Nekztanaqui yokquiz
tjatžtatačha.
23 Nii ricachu žoñiqui infiernuquin sufrican želatčha. Nicju sufrican, tsewc
kjutñi cherchičha. Ažquiztan cherchičha Abrahamžtan Lazaružtan.
24 Jalla nuž cheržcu, kjawchičha, tuž cjican: "Abraham tatay, wejr okz-
nalla. Lázaru cuchanžca, niiž loc'ana kjaztan t'awžcu, wejt lasquiz lanznajo,
ch'uñkatajo. Tii asñi ujquiz anchal sufručha".
25 Abrahamzti cjichičha: "Jila, cjuñznalla, muntuquiz kamcan, ancha cusa
kamchamčha. Lazaruzti t'akjiri kamchičha. Jaziqui anziqui Lazaruqui
kuztačha, ancha cuntintučha. Amzti ancha sufrička.
26 Nižazakaz Yoozqui pajk pal k'awa utchipančha wejtnacquiztanami
amquiztanami. Jaziqui tekztan nawjkchuc ojkz pecñinacaqui anaž okasačha.
Nižaza nawjktan tjonz pecñinacaqui anaž tjonasačha".
27-28 Jalla nekztanaqui nii ricuqui cjichičha: "Abraham tatay, wejtta pji-
jskaltan jilanaca žejlčha. Jaziqui am rocučha, wejt ejpž kjuyquin Lázaro
cuchanžinžcalla, ninacžquiz paljayajo, nižaza tii infiernuquiz ana tjonajo".
29 Pero Abrahamqui niižquiz kjaazička, tuž cjican: "Ninacžta žejl-la
Moisés cjijrtami nižaza Yooz taku paljayñi profetanacž cjijrtami. Nii cjijr-
tanacquiz cazla, kuz tjaala".
30 Jalla nekztanaqui nii ricuqui kjaazička tuž cjican: "Razunam chiička,
Abraham tatay. Pero tsjii žoñiqui ticziquiztan ninacžquin okačhaj niiqui,
Yoozquin kuzziz cjiskatačhani".
31 Nekztanaqui Abrahamqui cjichičha: "Ninacaqui Moisés mantita taku
nižaza Yooz taku paljayñinacž taku ana criyačhaj niiqui, tsjii ticziquiztan
jacatatchi žoñž takumi ana zakat criyačhani". —Nuž quint'ichičha Jesusaqui.

17

UJQUIZ TJOJTTA PUNTU

1 Nekztanaqui Jesusaqui niiž tjaajinta žoñinacžquiz cjichičha:
—Ujquiz tjojtskatñi žoñinaca žejlñipantačha. Pero Yoozqui nii ujquiz tjojt-
skatñi žoñinacaqui anawaliž watkataquička.
2 Jakzilta žoñit Yoozquin kuzziz žoñi ujquiz tjojtskatačhaj niiqui, nižta
ana zum žoñinacaqui koz kot kjazquin tjojttaž waquizička, tsjii pajk taj
maztan jorquiz mokžinta. Jalla nuž tsjan cusaž cjesačha nii ujquiz tjojtskatñi
žoñžtaqui.
3 'Nižta žoñinacžquiztan anchucqui walja cwitassa, ana ujquiz tjojts-
japa. Tsjii am jilanacžquiztan am quintra uj paačhaj niiqui, jalla niižquiz
žumpacha chiižina, niiž kuz campiita cjeyajo. Nekztan niiž kuz campiita
cječhaja, jalla nii uj paañi žoñžquiz pertunaquička amqui.
4 Zapa wiltami nii am quintra uj paañi žoñiqui pertuna mayiziččhaj niiqui,
amqui pertunaquička, tsjii nooj pakallawk wilta am quintra uj paanami.

YOOZQUIN KUZZIZ PUNTU

5 Wiruñaqui Jesusiž illzta žoñinacaqui Jesusa jiliržquiz paljaychička tuž
cjican:
—Juc'anti Yoozquin kuzziz cjisjapa yanapalla.
6 Nuž maytiquiztan Jesusaqui kjaazička, tuž cjican:
—Tsjii mostaz semillaqui aunqui koltallami wali pakji pakñička. Jalla
nižta iratačha anchucqui. Yoozquin walja kuzzizčhucčhalaj niiqui, mila-
jrunacami zakaz paasačha. Walja Yoozquin kuzziz želanaqui, tii sicómoro

cjita muntiquiz cjesačha, tuž cjican, “Tekztan pajlta cjee, nižaza kotquin tjojtta cjee”. Jalla nuž chiitiquiztan nižtapachaž cjesačha.

PIYUNŽ PUNTU

7 Jesusaqui cjichizakazza:
—Tsjilla chiyasačha. Ančhucaquiztan piyunchiz žoñi želasačha. Piyunaqui joch yokquiztan tjonasačha, uywanaca itzcu, nižaza zkala yoka kjullžcu. Jalla nuž langzquiztan tjontanaqui, anapanž ančhucqui cjesačha, “Watžca, julzna, tiičha lujlzna” cjicanaqui.
8 Ančhucqui antiz piyunžquiz cjesačha, “Čhjeriž apura kisna. Nižaza wejr atintisjapa, zumpacha tjaczna. Wejrqui lulačha, licačha. Nekztanž amqui lulaquičha, nižaza licaquičha”. Jalla nuž tsjii piyunžquiz cjesačha.
9 Jakzilta piyunat niiž patrunž mantitanaca paačhaj niiqui, patrunaqui sparaquiž cjesajo?
10 Ančhucqui Yooz piyunažtakazza. Jalla nižtiquiztan tjapa Yooz mantitacama kamcan, ančhucalaqui chiiz waquizičha, tuž cjican, “Wejrnacqui am piyunitčha. Inakaztčha wejrnacqui. Jaknužt paaz waquizičhaja, jalla niikaz paayinčha”.

MOJKCHI JANCHICHIZ ZOÑINACA ČHJETINTATACHA

11 Jalla nekztanaqui Jesusaqui Jerusalén watja ojkcan, Samaria cjita yoka Galilea cjita yoka nii taypiquin watchičha.
12 Nekztanaqui tsjii watjallquiz, waj irantawc cjen, tuncaltan mojkchi janchichiz žoñinacaqui Jesusižquin zali tjonchičha. Ažkquiztan Jesusižquiz chiižinchičha.
13 Altu tawkžtan tuž cjichičha:
—¡Jesusa, Jiliri, wejtnacaquiz okznalla!
14 Jalla nii laanaca cheržcu, Jesusaqui cjichičha:
—Icliz jiliržquin persun janchi tjeezñi oka.
Jalla nuž ojkcan, laanacaqui žejtchi quirchičha.
15 Tsjii tsjiiqui persun janchi žejtchi cheržcu cuttichičha, Jesusiž kjutñi, altu joržtan Yooz honora waytican quejpčhičha.
16 Jalla nuž Jesusižquin wilta zalžcu, niiž yujcquiz quillzičha, nižaza tuzi t'okzičha yoka iranta. Jesusižquiz ancha sparaquiž cjichičha. Nii žoñiqui Samaria wajtchiz žoñitačha.
17 Nekztanaqui Jesusaqui cjichičha:
—¿Ančhucqui anataj tuncaltanpacha žejtchinčhucjo, tii laaquiztanajo? ¿Jakziquint tsjii partinacajo?
18 Amqui anaž tii wajtchiz žoñila. Am zinakaz quejpžquila Yoozquin honora wayticanaqui.
19 Nekztan Jesusaqui nii žoñžquiz cjichičha:
—Tsijtsna, oka. Amiž tjapa kuz criitiquiztan, jaziqui čhjetintamčha.

YOOZ MANTIZ TJUÑI PUNTU

20 Nekztanaqui fariseo žoñinacaqui Jesusižquiz pewczičha, tuž cjican:
—¿Čhjulorat Yooz Epiž mantiz tjuñi irantižcaquiya?
Nekztanaqui Jesusaqui kjaazičha, tuž cjican:
—Yooz Epiž mantiz tjuñiqui anačha cherchuca.
21 Anačha “tekzipan” cjican nii tjuñi tjeeznasačha. Nižaza anačha “nii nawjk” cjican nii tjuñi tjeeznasačha. Yooz mantizqui žoñinacž kuzquizpachačha. Jalla nižtiquiztanac Yooz mantizqui anaž cherchuca cjesačha.
22 Jalla nekztanaqui Jesusaqui niiž tjaajintanacžquiz cjichičha:

—Tsjii sufris timpuqui irantižcaquičha ančhucaquiz. Jalla nekztanac ančhucqui wejr arajpachquiztan quejpsquiñi cherz pecaquičha, tsjii noojillami. Pero weriž arajpachquin želan, anaž wejr cheri atasačha. Wejrqui tsewctan cuchanžquita Yooz Zoñtčha.

23 Nižaza nii sufris timpuquiziqui žoñiqui Cristuž puntuquiztan parlaquičha, tuz cjican: “Arajpachquiztan chjijwžquichičha. Tekzi žejlčha”. Tsjiizti zakaz chiyaquičha, “Nii nacjučha Cristuqui” cjican. Pero ančhucqui anaž nicju okaquičha, nižaza nii chiita taku anaž criyaquicha.

24 Tsjii liwjliwjñi rayu cjita tjonñila, jantey, jalla nuz liwjtayžcaquičha, liwjpacha irantaž kjanžnaquičha. Jalla nižta irata wejrqui arajpachquiztan wilta tjonačha. Weriž tjonan, tjappacha zizasačha. Jalla nižtaž wejt tjonz tjuñiž cjequičha.

25 Anziqui primiraqui wejrqui walja sufristančha. Nižaza tii timpuquiz kamñi žoñinacžquiztan anapan criital cjeečha. Ana werj cherz pecaquičha.

26 Jaknužt Noež kamta timpuquiz watčhaja, jalla nižtazakaz wataquičha ima weriž tjonan. Wejrqui tsewctan cuchanžquita Yooz Zoñtčha.

27 Noež timpuquiz jalla tuž kamñitačha žoñinacaqui. Zuma čhjeri lujlñitačha, nižaza licñitačha. Nižaza zalzñitačha, nižaza zalzjapa tjaañitačha. Jalla nuž žoñinacaqui kamchičha asta Noež pajk warcu kjuyquiz luzcama. Yooz kamañquiz kamzqui ana importayñitačha. Jalla nekztanaqui kjaz juyzuqui tjonchicha. Jalla nii juyzuquiziqui tjappacha anawali kamñi žoñinacaqui ticzičha.

28 Nižaza jaknužt Lot cjita žoñž timpuquiziqui watčhaja, jalla nižtazakaz wataquičha ima weriž tjonan. Lujlñitačha, licñitačha, kjayñitačha, tuyñitačha, čhjacñitačha, y nižaza kjuya kjuyñitačha. Yooz kamañquiz kamzqui ana importayñitačha.

29 Jalla Lotž Sodoma cjita wajtquiztan ulantan, tiripintit uj azupri chijñi tjonchičha. Nuž chijintiquiztan tjappacha ujžcu ticzičha.

30 Wejt tjonz tjuñquiziqui nižta iratazakaz wataquičha. Wejrqui tsewctan cuchanžquita Yooz Zoñtčha.

31 ‘Nii wejt tjonz tjuñquiziqui jakziltat kjuy zawncu želačhaja, anaž kjuy cusasanaca aptiñi luz waquizičha. Nižaza jakziltat joch yokquin želačhaja, anaž wajt kjuya cuttis waquizičha.

32 Lotž tjuna puntuquiztan cjuñzna.

33 Jakziltat persun kamañquiztan ana jaytačhaja, jalla niiqui anaž arajpachquin kamaquičha. Nižaza jakziltat persun kamañ wira jaytičhaja, jalla niiqui arajpachquin wiñaya kamaquičha.

34 ‘Nižaza wejrqui cjiwčha. Weriž tjonan nii arama pucultan tsjii kjuyquiz tjajaquičha. Jalla nuž tjajan, tsjiiqui arajpach kjutñi waytižcu chjichtaž cjequičha, tsjiizti pachpiquiz nii kjuyquiz ectaž cjequičha.

35 Nižaza pucultan maatakanaca chica jawuncan, tsjaaqui arajpach kjutñi waytižcu chjichtaž cjequicha. Tsjaazuñzti pachpiquiz ectaž cjequičha.

36 Nižaza pucultan luctakanaca joch yokquin želan, tsjiiqui arajpach kjutñi waytižcu chjichtaž cjequičha, tsjiizuñzti nii joch yokquinpacha ectaž cjequičha.

37 Jalla nižta tjaajinta takunaca nonžcu, niiž tjaajinta žoñinacaqui pewczičha, tuž cjican:

—Wejt Jiliri, ¿jakziquin tižtanaca wataquiya?

Jalla nekztanaqui Jesusaqui kjaazičha, tuž cjican:

—Jakziquin ticzi janchi žejlčhaja, jalla nicju cunturinacaqui muzpa ajcsñičha. Jalla nižta irata jakziquin ana wali paañinacaqui žejlčhaja, jalla nicju ana walinaca wataquičha.

18

ZEW ŻONATAN JUEZ JILIRŻTAN QUINTU

1 Nekztanaqui Jesusaqui tjaajinchičha, žoñinacžlaqui Yoozquin mayizizpančha, ana upa kuzcan, jalla nuž tjaajinchičha.
2 Tjaajincan jalla tuž quint'ichičha:
—Tsjii juez jiliri tsjii wajtquiz želatčha. Yooz ana rispitñitačha, nižaza ana čhjul žoñimi rispitñitačha.
3 Nii wajtquizpacha želatčha tsjaa žew maatak žon. Tsjii nooj naa žonqui juez jiliržquin ojkchinčha, tsjii quija quijsquizjapa, nižaza naaža quintrižtan naa zumpacha azquichajo.
4-5 Ažkapan juez jiliriqui ana naaža quija nonz pecchičha. Niiž wiruñ nižtami pinsichičha, tuž cjican: "Taa žew žonqui tirapanikal quijžtan wejr molističha. Yoozmi žoñimi wejtta anaž importičha. Jalla nuž cjenami taaža quija nonznačha, wejtquiz ana tira molistajo tii quijžtan. Wejrqui ana azquichačhaj niiqui, naaž tjontjonanaqui wejt žawjwat zjijcnačhani".
6-7 Nekztanaqui Jesús Jiliriqui cjichičha:
—Jalla nuž chiichičha nii anawal juez jiliriqui. Nižaza Yooz Ejpqui niiž illzta žoñinacž quijanaca azquichaquičha. Ninacaqui majiñami weenami Yoozquinkaz mayizičha. Ninacž mayizitiquiztan Yoozqui ana enenžcu ninacž quintranaca azquichaquičha.
8 Wejrqui cjiwčha, tsjii noojiqui Yooz Ejpqui niiž illztanacž quija apuraž atintaquičha. Yooziž tsewctan cuchanžquita Žoñi tjontan, Yoozqui ultimupan niiž illztamiž quija azquichaquičha. Nii tjonz tjuñquiziqui, ¿tii yokquiz žejlñi žoñinacaqui Yoozquin kuzziz želasaya?

YOOZQUIN MAYIZIZ PUNTU

9 Tsjii žoñinacaqui želatčha, persun honora waytican, nižaza parti žoñinaca iñarcan. Jalla nii žoñinacžquiz tii quintu quint'ichičha Jesusaqui, tuž cjican:
10 —Pucultan žoñinacaqui timpluquin ojkchičha, Yoozquin mayiza. Tsjiiqui fariseo partiquiztantačha. Tsjiizuñqui impuesto cobriñi žoñitačha.
11 Fariseo žoñiqui tsijtchi mayiziñitačha, tuž cjican: "Yooz Tata, amquiz sparaquiž cjiwčha. Wejrqui anačha nii yekja žoñinaca iratitqui. Ninacačha tjañinacaqui, nižaza ninacačha ñejonacaqui, nižaza ninacačha adulteriuquiz ojklayñinacaqui. Nižaza wejrqui anačha tii impuesto cobriñi iratitqui.
12 Wejrqui pizc wilta simanquiz ayunasiñčha. Nižaza tjapa weriž cantiquiztan tsjii tunca parti tjayiñčha".
13 Jalla nii impuesto cobriñi žoñizti wirquin acha colzi želatčha. Ana tsewcchuc cherzipanž želatcha. Jalla nuž persun ujchiz cjen persun tuzi čhajccan želatčha. Nižaza cjichičha: "Yooz Tatay, wejr ujchizpantčha. Wejr oknalla".
14 Jaziqui ančhucaquiz cjiwčha. Nii impuesto cobriñi žoñiqui Yooz Epiž yujcquiziqui niiž ujquiztan liwriitačha. Niiž kjuya pertunta ojkchičha. Nii fariseo žoñizti Yooz Epiž yujcquiziqui tira ujchizpantačha. Ana pertunta cjissičha. Persun honora waytiñi žoñinacaqui ultimquiziqui azipanž cjesačha. Nižaza ultimquiziqui humilde kuzziz žoñinacazti honorchiz cjiskattaž cjequičha.

OCJALANACZ KUZ PUNTU

15 Tsjii nooj žoñinacaqui Jesusižquin ocjalanaca zjijcchičha, kjaržtan lanznajo. Nuž zjijcan, Jesusiž tjaajinta žoñinacaqui ocjala zjijcñi žoñinaca ujzičha.
16 Nuž nonžcuqui Jesusaqui kjawzičha, tuž cjican:
—Ocjalanaca wejtquin tjonaj cjee, ana chiižina. Tii ocjalanacž kuz irata jalla nižta kuzzizza Yooz Epiž mantita kamañchiz žoñinacaqui.

17 Tii razunazakal chiyučha. Ana tii ocjalanacž kuz irata Yoozquin kuzzizzalaj niiqui, ana Yooz Ejpž arajpach watja luzasačha.

LIWRIITA CJIS PUNTU

18 Wiruñaqui tsjii jiliriqui Jesusižquiz pewczičha, tuž cjican:
—Tjaajiñi Maestro, zumačha amqui. Arajpach wajtquin wiñaya kamzjapa, ¿čhjulut paasaya?
19 Nekztanaqui Jesusaqui kjaazičha, tuž cjican:
—¿Kjažtiquiztan amqui wejtquiz "zumačham" cjeejo? Anaž jecmi zumaqui, Yoozpankazza zumaqui.
20 Amqui Yooz mantitanaca zizza: "Anačha adulteriuquiz ojklayzqui. Anačha žoñimi conzqui. Anačha tjañi cjisqui. Anačha toscarami chiizqui. Am maa ejpčha rispitzqui".
21 Nekztanaqui nii jiliriqui cjichičha:
—Wejrqui koltallquiztanpacha tjapa nii lii jaru cumpliñčha.
22 Jalla nuž nii žoñiž chiita nonžcu, Jesusaqui cjichičha:
—Tsjiillakaz pjaltičha amtaqui. Tjappacha am čhjultak cusasanaca tuysna. Nekztan porinacžquiz nii paaz ona. Jalla nuž onanžcuqui tsewcta arajpachquin juc'ant ricachum cjequičha. Jaziqui nekztan wejttan chica ojklayñi cjesačha.
23 Nii oraqui walja ricachutačha nii žoñiqui. Jalla nuž Jesusiž chiitiquiztan nonžcu, walja llactazzičha.
24 Nii žoñi llaquita cheržcu, Jesusaqui cjichičha:
—Ricachunacžtaqui walja ch'amačha Yooz kamañ jiczquiz luzqui, Yooz mantita kamañquiz cjisjapaqui.
25 Tsjii camello cjita pajk animalaqui ch'aman acuj cjuñquiz luzasačha. Ricachunacžtaqui tsjan ch'amačha Yooz jiczquiz luzqui, Yooz mantita kamañquiz cjisjapaqui.
26 Jalla nii nonžcu, nonzñi žoñinacaqui cjichičha:
—¿Jequit liwriita cjesajo?
27 Nekztanaqui Jesusaqui cjichičha:
—Žoñiqui anaž persunpacha liwrii atasačha. Yoozpankazza liwriiñiqui. Yoozqui jecmi liwrii atasačha.
28 Nekztanaqui Pedruqui cjichičha:
—Wejt Jiliri, wejrnacqui tjappacha ecchinčha, amtan chica ojklayzjapa.
29 Jalla nekztanaqui Jesusaqui kjaazičha, tuž cjican:
—Weraral chiyučha. Jakzilta žoñimi kjuya, maa ejp, jilanaca, cullaquinaca, tjun, maatinaca, jalla ninaca ečhaj niiqui, Yooz mantita kamañquiz ojklayzjapa,
30 tii muntuquiz žejlcan juc'anti tjaataž cjequičha. Y nižaza arajpachquin ojkžcu, Yooztan wiñaya cuntintu kamaquičha.

JESUSAQUI NIIZ PERSUN TICZ ORA MAZZICHA

31 Nekztanaqui Jesusaqui niiž tuncapan tjaajintanaca tsjii latu kjawzičha, tuž cjican:
—Jaziqui Jerusalén watjaž ojkla. Wejrqui tsewctan cuchanžquita Yooz Žoňtčha. Tuquitanpacha Yooz taku paljayñi profetanacaqui wejt puntuquiztan mazincan cjijrchičha. Jalla nii Jerusalén wajtquin ninacž mazinta taku tjappacha cumplisnaquičha.
32 Yekja wajtchiz žoñinacžquiz intirjital cjeečha. Nižaza ancha iñartal cjeečha; ararital cjeečha. Nižaza llawziztan tjujtal cjeečha.
33 Nižaza wjajtal cjeečha. Nekztanaqui contal cjeečha. Pero ticžcuqui čhjep majquiztan jacatatačha.

34 Jalla nii tjaajinta žoñinacaqui Jesusiž chiita ana zinta intintazatčha, čhjul puntuquiztan chiičhaja, jalla nii. Nii takuqui ana intintichuc takužtakaztačha.

ZUR ZOÑi CHJETINTA

35 Jalla nekztanaqui Jesusaqui Jericó cjita wajt žcati irantatčha. Jalla nuž irantan tsjii zur žoñi jicz latuquiz julzi želatčha, niiqui kjaraž chjinchjinatčha onajo.

36 Walja žoñinaca watwatñi nonžcu, zur žoñiqui pewczičha, tuž cjican:

—¿Kjažtiquiztan tama tama žoñinaca watwat?

37 Nekztanaqui žoñinaca kjaazičha, tuž cjican:

—Jesusa, nii Nazaret wajtchiz žoñiqui watčha tii jiczquiz.

38 Jalla nii zizcu, zur žoñiqui altu joržtan kjawchičha, tuž cjican:

—¡Jesusa, Davidž maati, wejr okznalla! Ana wali želučha.

39 Nii Jesusiž tuqui ojkñi žoñinacaqui nii zur žoñi ujzičha, ch'uj želajo. Zur žoñizti juc'anti altu joržtan kjawchičha, tuž cjican:

—¡Davidž majch, wejr okznalla!

40 Nekztanaqui altu joržtan chiiñi nonžcu, Jesusaqui tsijtsičha. Zur žoñi zjijqui cuchanchičha. Zur žoñi žcatžinžcu Jesusaqui pewczičha, tuž cjican:

41 —¿Čhjulut amta wejr paaquiya?

Nii zur žoñiqui kjaazičha, tuž cjican:

—¡Wejt Jiliri, čhjujcquiž cjetžinalla!

42 Nekztanaqui Jesusaqui cjichičha:

—Am čhjujcqui cjetžtaj cjisla. Amiž tjapa kuz criitiquiztanaqui, čhjetintamčha.

43 Nii orapacha zur žoñiqui cherñi cjissičha. Nekztanaqui Jesusižtan chica ojklayatčha, Yoozquin honora waytican. Jalla nižta paata cheržcu, tjapa žoñinacaqui Yoozquin honora waytichizakazza.

19

JESUSIZTAN ZAQUEOZTAN

1 Jalla nekztanaqui Jerusalén wajt kjutñi ojkcan Jesusaqui Jericó cjita watja luzzičha; nekztan nii wajt taypiquiz watchičha.

2 Nicju tsjii ricach žoñi želatčha Zaqueo cjita. Nii žoñiqui impuesto cobriñiž jiliritačha, ancha ricachutačha.

3 Nižaza nii žoñiqui Jesusa pajz pecatčha. Kolta žoñitačha. Jalla nižtiquiztan wacchi žoñinacž taypiquiz cjen, Jesusižquin anatačha cherchuca.

4 Nekztan Zaqueoqui tucquin žajtžcu tsjii sicómoro cjita munti yawchičha, Jesusa cherzjapa. Nii munti, jicz latuquiz želatčha, Jesusiž watz žcatipan.

5 Nii munti nuž watcan, Jesusaqui tsewcchuc cherzičha. Nuž cheržcu cjichičha:

—Zaqueo, apura chjijwžca. Tonj tjuñi am kjuyquiz kamstančha.

6 Jalla nuž chiitiquiztan Zaqueoqui apura chjijwžquichičha. Ancha cuntintu Jesusa risiwchičha.

7 Jalla nii cheržcu, tjappacha nii žoñinacaqui Jesusiž quintra chuchchičha, tuž cjican:

—Jesusaqui nii ujchiz žoñž kjuya kami ojkčha.

8 Jalla nekztanaqui Zaqueoqui tsijtscu, Jesusa Jiliržquiz cjichičha:

—Wejt Jiliri, tii zizza. Porinacžquiz tjaa-ačha chicata wejt cusasa žejlñinaca. Nižaza jakzilta žoñžquiztan wejr incalltučhaja, jalla nii žoñžquiz wejr tjepnačha pajkpic wiltiquiztan juc'anti.

9 Nekztanaqui Jesusaqui cjichičha:
—Tonj tjuñi tii kjuychiz žoñinacaqui liwriitačha, Yooz kamañquiz luzjapa.
Tii žoñiqui Abraham cjita majchmaatiquiztanpacha tjonñičha.
10 Wejrqui tsewctan cuchanžquita Yooz Zoñtčha. Wejrqui tii muntuquiz
tjonchinčha, ujchiz žoñinaca kjawzñi, nižaza ninaca liwrii.

PIYUNANACZQUIZ PAAZ INTIRJITA QUINTU

11 Jerusalén wajtž žcati želan, žejlñi žoñinacaqui pinsichičha, tuž cjican:
"Anzilla Yooz mantiz tjuñiqui tjonačhani". Jalla nuž pinsitiquiztan, nižaza nii
žejlñi žoñinaca niiž chiita taku nonznan, Jesusaqui tii quintu paljaychičha,
12 tuž cjican:
—Tsjii žoñi želatčha rispitta famillquiztan. Nii žoñiqui ažkquin yekja
wajtquin ojkchičha, chawc jilir nombramiento tanzjapa. Nuž tanžcu que-
jpžcaquičha.
13 Ima ojkcan, nii žoñiqui tunca niiž piyunanaca kjawzičha. Kjawžcu
zapa mayniżquiz tsjii pajk valorchiz paaz intirjichičha. Nižaza ninaczquiz
cjichičha: "Tii paaztan negociož paaquičha, wejt quejpsquizcama".
14 Nii žoñž persun wajtchiz žoñinacaqui nii walja chjaawjkatchičha. Jalla
nižtiquiztan niiž wirquin tsjii cumizuna mantichičha, tuž cjeyajo: "Tii žoñi
anaž pecčha učhum chawc jiliri cjisjapa".
15 Nižtami chawc jiliri nombritatačha. Nekztan niiž yoka quejpchičha,
mantizjapa. Niiž irantižcuqui, kjawzñi cuchanchičha niiž paaz intirjita
žoñinacžquin, jaknužt zapa mayni paaztan cančhaja, jalla nii zizjapa.
16 Primir piyunaqui prisintichičha, tuž cjican: "Wejt patruna, am paaztan
canchinčha tunca wiltan wiltan juc'anti".
17 Nii chawc jiliriqui nii piyunž honora paljaychičha, tuž cjican: "An-
cha walićha. Zuma piyunamčha amqui. Nii zkoluc paaztan zumpacha
trabajchamčha. Jaziqui amqui jilirim cjequičha, tunca watja mantiñim
cjequičha".
18 Tsjii piyunazti prisintichizakazza, tuž cjican: "Wejt patruna, am paaztan
canchinčha pjijska wiltan wiltan juc'anti".
19 Nii chawc jiliriqui paljaychičha, tuž cjican: "Jaziqui jilirim cjequičha.
Pjijska wajtquiztan mantiñim cjequičha".
20 Nekztanaqui tsjii piyunazti prisintichizakazza, tuž cjican: "Wejt pa-
truna, tiž am paazqui. Tsjii pañquiz žcucžcu chjojchinčha.
21 Amqui walja cumpliskatñi patrunamčha. Jalla niztiquiztan am
eksinčha. Ricujñamčha ana amiž nonztaqui. Nižaza ajzñamčha ana amiž
čhjactaqui".
22 Nekztanaqui nii chawc jiliriqui chiižinchičha, tuž cjican: "Ana zum
piyunamčha amqui. Am persun chiita takuqui am uj tjeeža. Amqui
zizzamčha, wejrqui kjanapanžlani cumpliskatiñ žoñtni, jalla nii. Ana weriž
nonztaqui ricujiñčhalani. Ana weriž čhjactaqui ajzniñčhalani.
23 Nižtiquiztanaqui, ¿kjažtiquiztanam amqui wejt paaz ana bancuquiz
majcžinjo? Bancuquiz majcžintiquiztan wejrqui paaz machtanpacha ricu-
jtasačha, tekz quejpžcu".
24 Nekztanaqui nii patrun jiliriqui parti žoñinacžquiz mantichičha, tuž
cjican: "Intirjita paaz kjañzna. Nii tunca paazziz žoñžquiz tjaa".
25 Zoñinacaqui cjichičha: "¡Wejt Jiliri! Tunca paazzizza nii žoñiqui".
26 Patrun jiliriqui kjaazičha, tuž cjican: "Ančhucaquiz tii razunal cjiwčha.
Jakzilta žoñit niiž wacchi tjaata cusasa zuma cwitačha, jalla niižquiz juc'anti
tjaata cjequičha. Nižaza jakzilta žoñit niiž kolocullа tjaata cusasa ana zuma
cwitačhaja, jalla niižquiztan asta nii zkolocullami kjañtaž cjequičha".

27 Nižaza nii jiliriqui mantichičha, tuž cjican: “Nii wejt quintra žoñinacaqui
ana wejr pecchičha ninacž chawc jiliri cjisjapa. Jaziqui zjijczna ticju.
¡Zjijcžcu wejt yujcquiz conzna!” Jalla nuž mantichičha nii jiliriqui.

JESUSAQUI JERUSALENQUIN LUZZICHA

28 Jalla nuž quint'ižcu, Jesusaqui Jerusalén watja tira ojkchičha.
29 Betfagé cjita nižaza Betania cjita watjanaca žcatžincan, nižaza Olivos
cjita curulla žcati želan, jalla nekztan pucultan niiž tjaajinta žoñinaca
cuchanchičha,
30 tuž cjican:
—Nii nawjkta watja oka. Jalla nicju ančhucqui mokta aznu wačhaquičha.
Anaž jecmi nii aznuqui yawchi. Jalla nekztanaqui moktiquiztan jweržcu,
tekz zjijca.
31 Jalla nuž jweržcu zjijcawc cjen cunamit žoñimiž pewcznačhan,
“¿Kjažtiquiztan tii aznu jwerjo?” cjicanaqui. Jalla nii puntu pewcztiquiztan
ančhucqui kjaaznaquičha, tuž cjican: “Jesusa Jiliriž tii aznu pečcha”.
32 Nekztanaqui nii pucultan tjaajintanacaqui ojkchičha. Jaknužt Jesusa
chiitčhaja, jalla nuž cjitacama watchičha. Jalla nuž tsjii mokta aznu
watchičha.
33 Jalla nuž jweran, nii aznuž tuyñunacaqui pewczičha, tuž cjican:
—¿Kjažtiquiztan nii aznu jwer ančhucjo?
34 Tjaajintanacaqui kjaazičha, tuž cjican:
—Jesusa Jiliriqui tii aznuž pečcha.
35 Nekztanaqui Jesusižquiz chjitchičha. Nekztan zquitinaca jepžcu ni-
nacaqui Jesusižquiz yawkatchičha.
36 Nii aznuquiz Jesusaž jiczquiz okan, žoñinacaqui zquiti chjinchičha,
zquitinac juntuñ okajo chawc jiliriztakaz.
37 Olivos cjita curulla watan, Jerusalén watja tjenzičha. Jalla nekztanaqui
tjapa niiž tjaajinta žoñinacaqui altu jorztan Yooz honora wayti kallantichičha.
Chipchipcan Yooz honora waytichičha, tjapa Jesusiž paata milajrunaca
cherčhiz cjen.
38 Nižaza cjichičha:
—¡Chawc Jiliri! ¡Yooz tjuuquiz tjonchi jiliri! ¡Honorchiz cjila! ¡Arajpacha
žejlñinaca cuntintuž cjee! ¡Arajpach Yoozquin wali honorchiz cjila!
39 Jalla nuž Jesusižquiz honora waytitiquiztan tsjii žejlñi fariseo
žoñinacaqui paljaychičha, tuž cjican:
—Tjaajiñi Maestro, tii am apzñi žoñinaca ujzna ch'uj želajo.
40 Nekztan Jesusaqui kjaazičha, tuž cjican:
—Ančhucaquiz cjiwčha, tii žoñinacaž ch'uj cjisnaquila niiqui, tii maz-
nacamiž altu jorztan chiyasačha, wejt honora waytizjapa.
41 Jerusalén watja žcatžincan, jalla nii watja cheržcu, Jesusaqui nii wa-
jtchiz žoñinacaž cjen kaachičha,
42 tuž cjican:
—Jerusalén wajtchiz žoñinaca, tonj tjuñquiziqui wejt puntuquiztan intintaz-
tasaž niiqui, zuma cuntintuž cjitasačha. Walipankaz kamtasačha. Ančhuca
kuznaca jeejskatz pecučha. Pero wejt puntuquiztan ančhucaquiztan
čhjojztačha. Jaziqui ančhucqui Yooz zumanaca anaž cherasačha.
43 Wejt puntu ana intintazziž cjen walja anawali tjuñinacaž tjonaquičha.
Nii tjuñinacquiziqui ančhuca quintra žoñinacaqui tii wajtž tjiya tsjii pirka quin-
tra paaquičha. Tjapa kjuttanž ančhuca wajt muytata quintrarionacaqui
želaquičha.
44 Nižaza ančhuca wajt pirkami k'ala pajltaž cjequičha. Tii wajtchiz
žoñinaca ocjalanacztanpacha contaž cjequičha. Nižaza tjappacha k'ala

pampa nonžtaž cjequičha, anaž maz tawkitami želaquičha. Yoozqui anchucaquiz tsjii liwriiñi cuchanžquichičha; ančhuczti nii liwriiñiqui ana pajchinčhučča. Jalla nižtiquiztan tii wataquičha. —Jalla nuž cjichičha Jesusaqui.

JESUSAQUI TIMPLU PEWZICHA

45 Jerusalén watja irantižcu, Jesusaqui timpluquiz luzzičha. Timpluquiztan zawncchuc liwj tuyñinacami kjayñinacami tjirkatchičha.
46 Ninacžquiz cjichičha:
—Cjijrta Yooz takuqui tuž cjičha: “Wejt kjuyaqui Yoozquin mayiziz kjuyačha”. Ančhuczti tii wejt kjuya tjañi žoñinacž kjuyažtakaz paachinčhučča.
47 Jalla nekztanaqui zapuru Jesusaqui tjaajnatcha timpluquiz. Pero timplu jilirinacami lii tjaajiñi maestrunacami wajt jilirinacami, jalla ninacazti jaknužt Jesusa coni atas, jalla nii kaznatčha.
48 Pero tjappacha nii wajtchiz žoñinacaqui Jesusiž taku nonzjapa kuz tjaatčha. Jalla nižtiquiztan ana jaknužquiztanami nii conz puntuqui asiptiskatz atatčha.

20

¿JECT JESUSIZQUIZ MANTICHI?

1 Zapuru Jesusaqui timpluquiz žoñinacžquiz tjaajnatčha, y nižaza liwriiñi Yooz taku paljayatčha. Jalla nuž tjaajnan, tsjii nooj timplu jilirinaca, lii tjaajiñi jilirinaca, wajt jilirinaca, jalla ninacaqui Jesusižquiz macjatchičha.
2 Nuž macjatžcu Jesusižquiz paljaychičha:
—Jaziqui am chiyaquičha. ¿Jec am mantichi tii paazjapajo? Nižaza ¿jec jilirit am utchi jiliržtakaz cjisjapajo?
3 Nekztanaqui Jesusaqui kjaazičha, tuž cjican:
—Wejrmi jazic ančhucaquiz zakal pewcznačha.
4 ¿Ject Juan mantižquichi bautisjapajo? ¿Yoozkaya uz žoñinaca, ja? Kjaazna.
5 Jalla nuž chiitiquiztanaqui ninacpora ch'aasi kallantichičha, tuž cjican:
—¿Jaknužum cjeequi? “Yooz mantitačha” cjican učhum kjaaznaquiž niiqui, “¿Kjažtiquiztan ančhuc nii Juan ana criichinčhuctajo?” jalla nuž cječhan tiicni.
6 “Zoñiž mantitacha Juanqui” cjican učhum kjaaznaquiž niiqui, tjapa žoñinacaqui učhum conačhani maztan čhjacjawi. Tii žoñinacaqui Juanž puntuquiztan cjiñičha, niiqui werarapančha Yooz taku paljayñi profetaqui, jalla nii.
7 Nuž palt'ižcu nii jilirinacaqui kjaazičha, tuž cjican:
—Wejrnacqui anal zizučha, jequit Juanqui bautisajo mantižquitčhaja, nii.
8 Nekztanaqui Jesusaqui cjichičha:
—Nižaza wejrqui ana zakal maznasačha, jec jiliriž mantita paa-učhaja wejrqui, nii.

ANA WAL PIYUNANACA QUINTU

9 Nekztanaqui Jesusaqui žoñinacžquiz paljayi kallantichičha. Paljaycan tii quintu quint'ichičha, tuž cjican:
—Tsjii patrun žoñiqui uwasanac zkala čhjaczičha. Nekztan nii zkala partira tjaachičha piyunanacžquiz. Nekztanaqui ažkquin ojkchičha ažk tjuñi kami.
10 Uwasa ajz cujicha timpu tjontan patrunaqui piyuna cuchanžquichičha niiž partir zkala ricujzjapa. Nii pachpiquiz partira langzñi žoñinacazti patrunaž cuchanžquita piyuna kijchcu chjatkatchičha. Ana čhjulchiz cuchanchičha.

11 Nekztanaqui patrunaqui wilta tsjiižtan piyuna cuchanžquichičha.
Nekztan partir yokquiz kamñi žoñinacaqui patrunaž cuchanžquita piyuna
ch'aanchičha, nižaza kijtchičha, nižaza ana čhjulchiz cuchanchičha pa-
trunžquin.
12 Nekztanaqui patrunaqui tsjiižtan cuchanžquichičha. Nii partira
žoñinacaqui cuchanžquita piyuna chjojritchičha, nižaza chjatkatchičha.
13 'Nižtami nii yokchiz patrunaqui pinsichičha, tuž cjican: "¿Čhjulut
wejr paas? Wejt k'ayi majch cuchnačha. Jalla nuž cheržcuqui nii partira
žoñinacaqui rispitačhani".
14 Pero partira zkala langzñi žoñinacazti cuchanžquita majch cheržcu,
ninacpora parlassičha, tuž cjican: "Tiiqui tjappacha tii irinsa tanznačhani.
Jaziqui ticž conžla. Nekztan učhumž tii zkal yokac tanznaquičha".
15 Nuž pinsitiquiztan partira langzñi žoñinacaqui cuchanžquita majch yok
tjiya jwescu conchičha.
Jaziqui pewcznučha:
—Nii zkal yokchiz patrunaqui ¿čhjulukat nii žoñinacžtanac paačhani?
16 Wejrqui cjiwčha. Tjonžcu zkal yokchiz patrunaqui partira langzñi
žoñinaca conaquičha. Nekztanaqui patrunaqui niiž zkal yoka yejkžquin
tjaaznaquičha.
Jalla nuž nii quintu nonžcu, žoñinacaqui cjichičha:
—¡Yooz munañpaqui anaj nii cjila!
17 Jesusaqui ninacž kjutñi cheržcu cjichičha:
—Wejt puntuquiztanaqui cjijrta Yooz takuqui tuž cjičha:
"Kjuy pirkiñinacaqui tsjii maz tjojtchičha. Nekztanaqui tjojtta mazqui isquin-
quiz cjissičha. Últimquiziqui tucquin cjissičha".
18 Nii maz cjen jakziltat ujquiz tjojtsnačhaja, jalla niiqui pirasužtakaz
t'okuntaž cjequičha. Nižaza jakziltiž juntuñ nii mazqui tjojtsnaquiž niiqui,
pulpužtakaz t'oknaquičha.
—Jalla nuž cjichičha Jesusaqui.

TASA PACZ PUNTU

19 Jesusaqui nii quintu chiyatčha quintra žoñinacž puntu. Jalla nižtiquiztan
timplu jilirinaca, nižaza lii tjaajiñi maestrunaca, jalla ninacaqui Jesusaqui
tanz pecatčha nii orapacha. Pero parti žejlñi žoñinaca ekscu, ana tani
atchičha.
20 Pero nii quintranacaqui Jesusižquiz tiraž awayt'atčha. Nižaza tsjii kjažt
awayt'ini žoñinaca mantichičha, Jesusižtan ojklayajo zuma žoñižtakaz. Nuž
chica ojklaycan Jesusižquiztan ana zuma taku jwes pecatčha, uj tjojtunz-
japa. Jalla nuž uj jwezanžcu nii wajt chawc jiliržquiz intirjiz pecatčha.
21 Jalla nuž awayt'ican Jesusižquiz pewczičha tuž cjican:
—Tjaajiñi Maestro, zizuž wejrnacqui, am werarapan tjaajiñamčha.
Kjažtam parti žoñinacac chiyaj cjee, amqui werarapankaz chiiñamčha
Yooz kamañ puntuqui.
22 Jaziqui tjaajznalla tii puntuquiztan. Wejrnacqui César cjita chawc
jiliržquiz tas paaz tjaayiñčha. ¿Jalla nuž tas paaz tjaazqui wali cjesaya, uz
anaž wali cjesaj?
23 Pero nuž pewctiquiztan nonžcu Jesusaqui ninacž pizc kuzziz nay-
chičha. Nekztanaqui cjichičha:
—¿Kjažtiquiztan ančhucqui chawc ujquin wejr tjojtskatz pecjo?
24 Tsjii paaz zjijca, cherzjapa.
Paaz zjijczcu, Jesusaqui cjichičha:
—¿Tii paazquiz jecž yujcta? ¿Nižaza tii paazquiz jecž tjuu cjijrtata?
Ninacaqui kjaazičha:
—César cjita jilirž yujcčha, niiž tjuuzakazza.

25 Nekztanaqui Jesusaqui ninacžquiz cjichičha:
—Chjulumi jiliržta cjenaqui jiliržquiz tjaa. Nižaza čhjulumi Yoozta cjenaqui Yoozquiz tjaa.
26 Anaž jecmi Jesusižquiztan ana wal taku jwesi atasačha nii žejlñi žoñinacž yujcquiz cjicanpachaqui. Jalla nuž Jesusiž kjaaztiquiztanaqui ninacaqui ispantichičha; ch'uju cjissičha.

ZOÑINACA JACATATZ PUNTU

27 Wiruñaqui tsjii kjažt saduceo cjita žoñinacaqui Jesusižtan zali ojkchičha. Nii saduceo žoñinacaqui tjaajiñitačha, ticzi žoñiqui anapan jacatatasačha, nuž cjiñitačha. Jalla nii jacatatz puntuquiztan Jesusižquiz paljaychičha,
28 tuž cjican:
—Tjaajiñi Maestro, Moisesaqui učhumnacalta cjijrtkalčha, tuž cjican: “Tsjii žoñi ticznasaž niiqui, niiž tjun ana ocjalchiz cjesaž niiqui, nekztan nii ticzi žoñž jilaqui naa žew žon tjunatan zals waquizičha, nii ticzi jilž cuntiquiztan ocjala paazjapa”.
29 Jaziqui pakallak jilazullca želatčha. Jilir jilaqui zalsičha. Nekztan ticzičha ana ocjalchiz.
30 Nekztanaqui tsjii taypir jilaqui žew žon tjunatan zalsizakazza. Nekztan ticzizakazza ana ocjalchiz.
31 Nekztanaqui yekja taypir jilaqui žew žon tjunatan zalsizakazza. Niiž jaru niiž jaru naa tjunatan zalsičha tjapa nii pakallak jilazullcanacaqui. Nižaza tjappacha ticzičha jilazullcanacaqui. Ana ocjala ecchipančha.
32 Ultimquiziqui naa maatak žonqui ticzinčha.
33 Jaziqui žoñinaca jacatattanaqui, ¿jakzilta jilž tjunt cjequejo naa žonjo? Tjappacha nii pakallak jilazullcaqui naa žonatan zalsičha. —Jalla nuž pewczičha saduceo quintra žoñinacaqui.
34 Jalla nižta puntuquiztanaqui Jesusaqui kjaazičha, tuž cjican:
—Tii muntuquiz žejlcanaqui luctakami maatakami zalza; nižaza maatinaca zalsjapa tjaačha.
35 Jakziltat Yoozquin kuzzizlaj niiqui ticziquiztan jacatatžcu, arajpach wajtquin želaquičha. Nicju žejlcan ana zalznaquičha. Nižaza anaž zalzmi želasačha.
36 Arajpachquin žejlcan, žoñinacaqui anjilažtakaz cjequičha; ana ticznasačha. Nižaza jalla nuž jacatattiquiztanaqui Yooz žejtñi maatinacapančha.
37 Yooz tawk libruquiz tsjii ujsñi kal quintu žejlčha. Nii quintu quint'ican Moisespachačha učhum zizkatchi, žoñinaca ticziquiztan jacatatñi, jalla nii. Nii Yooz tawk libruquiz Moisesqui cjijrchičha, tuž cjican: “Yooz jiliriqui Abrahamž Yoozza. Nižaza Isaacž Yoozza. Nižaza Jacobuž Yoozza”.
38 Nii žoñinacž curpu ticziž cjenami, žejtčha. Yoozqui anačha ticzi žoñž Yoozqui. Niičha žejtñi žoñž Yoozqui. Tjapa Yoozquin kuzziz žoñinacaqui žejtchipan žejlčha.
39 Jalla nekztanaqui tsjii kjaž lii tjaajiñi maestrunacaqui cjichičha:
—Žuma Tjaajiñi Maestro, walim chiichamčha.
40 Jesusiž walja zizñi zizñi chiican quintra žoñinacaqui eksičha iya pewczjapaqui. Panž atiptatačha ninacaqui.

JESUSAQUI TSJII PEWCZICHA

41 Nekztanaqui Jesusaqui cjichičha:
—Žoñinacaqui tuž cjiñičha: “Cristučha Davidž Majchqui”. ¿Kjažtiquiztan nuž cjeejo?
42-43 Davidpachačha cjichi Salmos cjita libruquiz, tuž cjican:

“Yooz Ejpqui wejt chawjc jiliržquiz cjichičha: ‘Am kjojch koztan am quintri
žoñinaca t'oksnačha, jalla nii t'okscama wejt žew latuquiz julzi žela
amqui’ ”.
44 Davidpachačha Cristuž puntuquiztan “Wejt chawjc jilirička” cjican chi-
ichičha. Jalla nižtiquiztan, ¿jaknužt Cristo chawjc jiliri cjicanpacha Davidž
majch cjesajo?

JUDIO LII TJAAJIÑI MAESTRUNACŽ PUNTU

45 Tjapa žoñinacaž nonznan, Jesusaqui niiž tjaajinta žoñinacžquiz paljay-
chičha, tuž cjican:
46 —Lii tjaajiñi maestrunacžquiztan cwitaza. Ninacaqui tol zquitchiz
ojklayz justasñičha, walja honorchiz cjisjapa. Nižaza palazquiz ojklaycan
zuma rispitchiž tsaanskatz pecñičha. Nižaza ajcz kjuyquiz tucquin julz
pecñičha. Nižaza pjijstiquiz lujlcan ancha tucquin julžcu honorchiz cjiskaz
pecñičha.
47 Nižaza ninacapacha žew maatakž cusasanaca tanzjapa, incallčha.
Zoñinaca incallzjapa Yooztan ažka ažka parlitažoka cjiñičha. Yoozquin tjapa
kuzziz žoñinacažtakaz tjeez pečcha. Jalla nižtiquiztan ninacaqui juc'ant tsjan
anawaliž castictaž cjequičha.

21

OFRENDA PUNTU

1 Tsjii nooj timpluquiz žejlcan, Jesusaqui wali jiru ricach žoñinaca cher-
chičha ofrend cajquiz paaz uchñi.
2 Nižaza tsjaa poris žew maataka cherchičha. Naa žewqui pizc paazalla
utchiñčha.
3 Jalla nii cheržcu Jesusaqui cjichičha:
—Tii razunal cjiwčha. Taa poris žew žonqui ofrend cajquiz juc'ant jila
utchiñčha, tjapa parti žoñinacžquiztan.
4 Parti žoñinacaqui žejtchi paaz utchičha. Naa poris žewzti tjappacha naaža
paaz utchiñčha; ana iya žejlčha, čhjeri kjayzjapa.

JUDIUZ TIMPLU PUNTU

5 Yekjap žoñinacaqui timplu puntuquiztan parlatčha, nižaza nii timpluquiz
žejlñi c'achja maznac puntuquiztan parlatčha, nižaza nii Yoozquiz ofrenda
tjaata puntuquiztan parlatčha. Jalla nuž nonžcu timplu puntuquiztan
Jesusaqui chiichičha, tuž cjican:
6 —Tsjii nooj tjapa tii timplu pajltaž cjequičha. Ana zinta tii maznaca
pirkita želaquičha.

TII MUNTU TUCUZINZ PUNTUQUI

7 Jalla nekztanaqui Jesusižquiz pewczičha, tuž cjican:
—Tjaajiñi Maestro, ¿čhjulorat tii amiž chiita wataquejo? Ima amiž chiita
takunaca watan, ¿čhjulut siñalažtakaz cjequejo?
8 Nekztanaqui Jesusaqui cjichičha:
—Ančhucqui persunpachquiz cwitaza, anačha incallskata. Walja
žoñinacaqui wejt tjuu aynakcanž tjonaquičha, tuž cjican: “Wejrtčha
Cristutqui”. Nižaza “Wajillaž Cristuž tjonaquičha”. Nuž cjicanž
ojklayaquičha. Jalla nuž chiyanami ančhucqui anačha criya, nižaza anaž
ninacžtan apznaquičha.
9 Čhjulorat quira zalz quintumi nižaza kichas zalz quintumi želačhaj
niiqui ančhucqui wiraž ana tsucaquičha. Nuž: watanami imaž tii muntu
tucuzinzqui irjatžcaquičha. Jalla nižta ana walinacačha primiraqui wat-
stanqui.

10 Jesusaqui tira paljaychičha, tuž cjican:

—Tsjii nacionžtan tsjii nacionžtan kichasaquičha nacionpora. Nacionanacquiztan quiranaca zalassaquičha.

11 Nižaza pajk terremotonacaž wataquičha, yokaž chjekinskatcan. Nižaza parti yokaran wali chawc mach'a želaquičha. Nižaza parti yokaran anawal cona želaquičha. Nižaza arajpachquin anawali ispantichucanacaž parizaquičha, pajk siñalažtakaz wataquičha.

12 'Pero ima tižtanaca watcan ančhucqui tantaž cjequičha, nižaza kijchtaž cjequičha. Nižaza ajcz kjuyquin chjichtaž cjequičha uj jwesanzjapa. Nižaza carsilquiz chawctaž cjequičha. Nižaza wali chawjc jilirž yujcquin chjichtaž cjequičha. Jalla nižtanacaž ančhucaquiz wataquičha, ančhucaž wejtquin kuzziz cjen.

13 Jilirž yujcquiz chjichta cjen, ančhucqui wejt favoraž tjurt'aquičha.

14 Ima jilirž yujcquiz tjurt'ican ančhucqui ančhuca kuzquiz ana tantiiz waquizičha, jaknužt tjurt'ačhaja, jalla nii.

15 Tjurt'iñi chiiz oraqui weril zizñi taku tjaajžcačha ančhuca kuzquiz. Nii ančhucaž zizñi taku chiitiquiztan anaž jecmi ančhuca quintra kjaazñi atasačha. Inakaz cjisnaquičha.

16 Ančhucqui tarasuntaž cjequičha. Maa ejp, jilanaca, famillanaca, mazinaca, jalla ninačžquiztanami tarasuntaž cjequičha ančhucqui. Nekztan yekjap ančhucaquiztan contaž cjequičha.

17 Nižaza wacchi tii muntuquiz kamñi žoñinacaqui ančhucaquiz chjaawjkataquičha, weriž cjen.

18 Jalla nuž cjenami anaž zinta ančhuca ach charami pertiskatta cjequičha.

19 Nižaza sufrichiž cjenami jakziltat zumpacha Yoozquin tjurt'ichi cječhaja, Yooztan wiñaya cuntintu kamaquičha.

20 Jesusaqui cjichizakazza:

—Jerusalén watja zultatuž muyuntita cjen, ančhucqui naaznaquičha, ultimu nii watjaqui t'ezintaž cjeekalaka, jalla nuž cjequičha ančhucqui.

21 Jalla nuž naazcan, Judea yokquin žejlñi žoñinacaqui cur kjutñi zajtcu atipz waquizičha. Nižaza Jerusalén wajtchiz žoñinacaqui wajtquiztan ulanz waquizičha. Nižaza joch yokquin žejlñi žoñinacaqui ana wajtquin quejpsquiz waquizičha, atipz waquizičha.

22 Nii noojiqui Yoozqui Israel žoñinaca casticaquičha. Casticz puntuquiztan tjapa Yooz tawk libruquiz cjijrtaqui cumplisnaquičha.

23 ¡Ic maatakanacajay! ¡Wawa t'ichiñi maatakanacajay! Ancha ana wali sufraquičha. ¡Tjapa tii yokquiz žejlñi žoñinacajay! Anchaž llact'azaquičha, castictaž cjequičha.

24 Žoñinacaqui quirquiz ticziž cjequičha. Yekjap žoñinacacazti tanžcu chjichtaž cjequičha yekja nacionquin. Nižaza yekja wajtchiz žoñinacaqui tii wajtchiz žoñinaca mantaquičha, nii yekjanačž timpu tucuzinžcama, nižaza Yooz munañpa timpucama.

25 'Jalla nekztanaqui tjuñquizimi jiizquizimi warawarquizimi, jalla ninačžquiz siñalanaca wataquičha. Nižaza pajk kot ljojkiž kjawaquičha. Jalla nižtiquiztan tii yokquiz žejlñi žoñinacaqui walja tsucchi kuzziz cjequičha, nižaza turwayžinta kuzziz cjequičha.

26 Arajpachquin žejlñi kjananacami čhjekinskattaž cjequičha. Jalla nii cheržcu žoñinacaqui pinsaquičha, tii muntu kjažt wataquejo, jalla nii. Tii muntu tucuzinz tjewznaquičha. Jalla nižta watan žoñinacaqui tsucscukaz tismayaquičha.

27 Jalla nekztanaqui žoñinacaqui wejr, nii tsewtan cuchanžquita Yooz Zoñi,
quejpžquiñi cheraquičha. Walja kjancan wejt azi tjeežcan tsjir taypiquiz
tjonačha.
28 Jalla nižta anawalinaca wati kallantan, ančhucqui walja Yoozquin
kuzziz cjee. Achamiž wayta, tsewcchučča cherzna. Wajillaž ančhuca ultim
liwriiz tjuñi tjonaquičha.
29 Nižaza Jesusaqui tii quintu quint'ichičha tuž cjican:
—Higo muntiquiztan naazna; čhjul muntimi naazna.
30 Ančhucmi tsjii munti ch'ojñapachaž c'ajan tuž zizza, kjutunz timpu
žcatžinčha, jalla nii.
31 Jalla nižta irataž tii weriž chiitanaca watan, ančhucqui tuž zizaquičha,
Yooz mantiz tjuñi žcatžinčha, jalla nii.
32 'Tii razunal cjiwča. Ima tjapa tii timpuquiz kamñi žoñinacaž ticznan,
tjapa weriž chiitanaca wataquičha.
33 Arajpachami yokami tucuzinznaquičha. Wejt takuzti anapanž tucuz-
inznaquičha, panž cumplisnaquičha.
34 'Ančhucqui persunpachquiz cwitaza. Ančhucqui anaž turpi kuzziz cjee.
Ana wali kamz cjen, nižaza licz cjen, nižaza tii wir cusasanačžquiz kuz tjaaz
cjen, jalla nuž cjen žoñinacaqui turpi kuzzizza. Ana zuma kaman Yooz tjonz
tjuñi tiripintit ančhuc tanaquičha
35 tsjii trampaqui tiripintitž tanža, jalla nižta irataž Yoozqui tii muntuquiz
ana wali kamñi žoñinaca tiripintit tanaquičha, casticzjapa.
36 Ančhuczti listu tjaczi tjewzñi cjee. Zapuru ančhucqui Yoozquiztan azziz
cjisjapa mayiza, tjapa watñi anawalinacquiztan atipzjapa, nižaza tsewctan
cuchanžquita Yooz Zoñž yujcquiz zuma prisintizjapa.
37 Jalla nuž tjaajinchičha Jesusaqui. Majiñqui Jesusaqui timpluquiz tjaaj-
natča zapuru. Weenqui Olivos cjita curullquin želi okatča.
38 Tjapa žoñinacaqui wentan timpluquiz tjonatča Jesusiž taku nonzñi.

22

JESUSA TANZ TANTIITA

1 Jalla nekztanaqui ana liwaturchiz t'anta lujlz pjijsta irantižcatča. Nii
pjijstaqui pascua cjitatača.
2 Nii oraqui timplu jilirinacami lii tjaajiñi maestrunacami, “¿Jaknužt Jesusa
conas?” cjican kazzičha. Pero ninacaqui parti žoñinaca walja ekscu, ana coni
atchičha.
3 Jalla nekztanaqui Satanás cjita zajraqui Judas kuzquiz luzzičha. Judasqui
Iscariote cjitazakaztača. Judasqui parti tuncapan illzta žoñinacžquiztan
nekztantača.
4 Judasqui timplu chawc jilirinacžtanami, timplu zultatž jilirinacžtanami
parli ojkchičha. Ninacžtan zalžcu, parlichičha, jaknužt ninacž kjarquiz
Jesusa intirjas, jalla nii.
5 Jalla nuž Judas parlitiquiztan quintra žoñinacaqui ancha cuntintutača.
Paaz tjaaz compromitchičha.
6 Jalla nižtiquiztan Judasqui asiptichičha, “Way” cjican. Nekztanaqui
tantiya kallantichičha, jaknužt ana tama žoñi želan Jesusa intirjas, jalla nii.

SANTA CENA PAACHICHA

7 Jalla nekztanaqui ana liwaturchiz t'anta lujlz pjijstaqui irantižquichičha.
Nii pjijstiquiz tsjii uuzi wilana conspantača, pascua pjijsta paazjapa.
8 Nekztanaqui Jesusaqui pucultan niiž tjaajintanaca cuchanchičha. Pe-
družtan Juanžtan ninacatača. Ima cuchancan ninacžquiz tuž cjichičha:

—Ančhucquiž oka, učhumnacaž pascua čhjeri lujlzjapa, tjaczca.
9 Nekztanaqui nii pucultan tjaajintanacaqui Jesusižquiz pewczičha, tuž cjican:
—¿Jakziquin wejrnacqui čhjeri tjacznaquiya?
10 Jesusaqui kjaazičha, tuž cjican:
—Ančhucqui watja luzcu, tsjii žoñžtan zalaquičha kjaz luuz kuzzi. Nii žoñž wirquiz apznaquičha, jakziquin luzačhaja, jalla nekz.
11 Jalla nekz luzcu nii kjuychiz žoñžquiz paljayaquičha, tuž cjican: “Wejt Tjaajiñi cjičha: ¿Jakziquin visitz kjuya žejlya, wejt tjaajintanacžtan pascu čhjeri lujlzjapaya?”
12 Nekztanaqui tsewcta pisuquiz tsjii pajk kjuya tjeeznaquičha ančhucaquiz. Nii kjuya listu tjaczta cjequičha. Jalla nekz čhjeri lujlz tjacznaquičha.
13 Jalla nekztanaqui nii pucultanaqui ojkchičha. Nekztan Jesusiž chiitacama watchičha. Jaziqui nekziqui pascu čhjeri kissičha.
14 Pascu čhjeri lujlz ora cjen, Jesusaqui niiž illzta žoñinacžtan misquiz julzičha.
15 Jalla nuž julžcu Jesusaqui ninacžquiz cjichičha:
—Wejrqui ančhucatan tii pascu pjijsta čhjeri lujlzjapa ancha pecchinpančha, ima ticzcan.
16 Ančhucaquiz cjiwčha, ančhucatan ana iya tii pjijsta paačha, čhjuloracamat Yooz ultimu tjapa mantačhaja, jalla nii oracama. Nekztan tii pjijsta wilta paa-ačha.
17 Jalla nekztanaqui Jesusaqui persun kjaržtan wasu tanzičha. Nekztan Yooz Ejpžquin sparaquiž cjichičha. Nekztanaqui niiž illztanacžquiz cjichičha:
—Tii wasu tanžna. Ančhuccama tojžcuqui liczna.
18 Tekztan nawjkchuc wejrqui uwas kjazqui anal iya licačha, čhjuloracamat Yooz tjapa mantačhaja, niicama.
19 Jalla nii licžcuqui, Jesusaqui persun kjaržtan t'anta tanzičha. Nekztan Yooz Ejpžquin sparaquiž cjichičha. Nekztanaqui t'anta kjolžcu niiž illztanacžquiz tjaachičha, tuž cjican:
—Tiičha wejt curpuž cuntaqui. Tii wejt curpuqui intirjitaž cjequičha ančhuca laycu. Nižaza wejr cjuñžcu, tii lujlznaquičha.
20 Nekztan čhjeri lujlžcu, wasu tanzičha. Nekztan niiž tuqui chiita taku irata chiichizakazza, tuž cjican:
—Wejt ljocqui ančhuca laycu tjawktaž cjequičha. Wejt ljocžtan ew žejtz kamaña ut'aytaž cjequičha. Tii wazuquiztan liczqui wejt ljoc cuntiquiztančha.
21 'Wejt quintra tarasunñi žoñiqui wejttan chicapachačha tii misquiz.
22 Wejrqui tsewctan cuchanžquita Yooz Žoñtčha. Wejrqui Yooz Epiž munañpi jaru jalla nii kamañ jiczquiz okačha. Wejt quintra tarasunñi žoñžquizzti anawaliž cjisnaquičha.
23 Jalla nuž chiitiquiztan tjaajinta žoñinacaqui ninacpora pewcsassičha:
—¿Jequit wejrnacquiztan nii tarasunñi žoñi cjes? —Nuž cjican ninacpora pewcsassičha.

¿JEQUIT TUCQUIN CJEEQUI?

24 Jalla niiž wiruñaqui nii tjaajintanacaqui ch'aassičha, ject tucquin naazi cjeequi, jalla nii.
25 Pero Jesusaqui ninacžquiz cjichičha:
—Chawc jilirinacaqui persun wajtchiz žoñinaca mantiñičha anawal patrunažtakaz. Nižaza nii jilirinacaqui mantita žoñinacžquiz jilirž honorakaz waytiskatčha, “walipan paačha tii jiliriqui”, cjican.

26 Ančhuczti anaž nižta paaz waquizičha. Antiz ančhucqui tižta
paaz waquizičha. Jakziltat tsjan chawc jiliržlaj niiqui, tjoważtakaz
cjis waquizičha. Nižaza jakziltat mantiñižlaj niiqui, piyunažtakaz cjis
waquizičha.
27 ¿Ject tucquin chekan žoñejo? ¿Misquiz julzñi žoñej chekanaqui? Už ¿nii
misquiz atintiñi žoñej, jaa? Tii razunal cjiwčha: Misquiz julzñi žoñičha
tucquin chekanaqui. Jalla nuž cjenami wejrqui ančhucaporquiz atintiñi
žoñižtakaztčha.
28 'Ančhucqui wejttan chica žejlchinčhucpančha wejtquiz anawali
watanami. Wejtquiztan ana zarakchinčhuccha.
29 Jalla nižtiquiztan wejrqui ančhuc uchačha, mantiñi jilirinaca cjisjapa.
Jaknužt wejt Yooz Ejpqui mantiñi jiliri cjisjapa wejr utčhaja, jalla nižta.
30 Jalla nuž cjen ančhucqui arajpach wajtquin wejttan chica želaquičha,
nižaza wejttan chica lujlznaquičha. Nižaza nekziqui wejttan chica jilirž
sillquiz julznaquičha tuncapan Israel t'akquiz žoninaca pjalzjapa.

SIMON PEDRUQUI JESUSA ANA PAJÑI CHIYAQUICHA

31 Nekztan Jesusaqui cjichičha:
—Simona, Simona, tiim zizaquičha amqui. Satanasqui am pecčha, niiž
parti cjiskatzjapa. Trigožtakaz layinz pecčha, ujquiz tjojtskatzjapa.
32 Simona, am laycu tjurt'ižinchinčha ana juc'anti upa kuzziz cjeyajo.
Amqui Yoozquin tjapa kuztan quejpžcu am jilanaca yanapaquičha tjup
kuzziz tjurt'ajo.
33 Nekztanaqui Simonaqui cjichičha:
—Wejt Jiliri, wejrqui listučha amtan chica ojkzjapa; carsilquizimi
lusasačha; nizaza amtan chicapachami ticsnasačha.
34 Jalla nuž chiitiquiztanaqui Jesusaqui cjichičha:
—Pedro, amquiz chiyučha, ima wallpaž kjawan, amqui wejt puntuquiztan
nicaquičha. Chjep wilta wejr ana pajñim chiyaquičha.

JESUSIZ CHIIZINTA TAKUNACA

35 Jalla nekztanaqui Jesusaqui paljaychičha, tuž cjican:
—Tuquiqui wejrqui ančhuc cuchanchinčha ana quelzziz, nižaza ana
paazziz, nižaza ana yekjat čhjatchiz. Jalla nuž okan ¿ančhucaquiz čhjulut
pjaltichiya?
Nekztanaqui ninacaqui kjaazičha:
—Anaž čhjulumi pjaltichičha, —cjican.
36 Nekztanaqui Jesusaqui ninacžquiz cjichičha:
—Anziqui jakziltat quelzziz cječhaja, nii quelzqui chjicha. Nižaza jakziltat
paazziz cječhaja, nii paazqui chjicha. Jakziltat ana armichiz žejlčhaja,
persun chaquita tuyžla, arma kjayžjapa.
37 Ančhucaquiz chiyučha. Wejt puntuquiztanaqui Yooz takuqui tuž cjičha:
“Castictaž cjequičha anawal žoñinacžtan chica”. Wejt persunquiz cumplis-
tančha nii cjijrta Yooz takuqui. Nižaza tjapa cjijrta Yooz takuqui wejt
puntuquiztan cumplistančha.
38 Jalla nekztanaqui ninacaqui cjichičha:
—Wejt Jiliri, tekzi pizc arma žejlčha.
Jesusaqui kjaazičha:
—Nužquizka cjila, —cjican.

JESUSAQUI YOOZ EJPZQUIN MAYIZICHICHA

39 Jalla nekztanaqui Jesusaqui ulanchičha. Olivos cjita curullquin
ojkchičha, jalla nicju ojkñipantačha. Tjaajinta žoñinacaqui Jesusižquiz
apzičha.

40 Olivos cjita curulla irantižcu, Jesusaqui cjichičha:
—Yooz Ejpžquin mayiza ana ujquiz tjojtsjapa.
41 Nekztanaqui Jesusaqui niiž tjaajintanačžquiztan žoñiž maz čhjacta, jalla
nužullquin ojkchičha. Jalla nicju quillsičha Yooz Ejpžquin mayizizjapa.
42 Mayizican cjichičha:
—Yooz Tata, amqui munaquiž niiqui, wejr liwriyalla tii sufrisquiztan. Pero
anal wejt kuzcama ojkz pecučha. Jaknuž am kuz munčhaja, jalla niicama
ojkz pecučha.
43 Jalla nii oraqui arajpachquiztan tsjii Yooz Epiž cuchanžquita anjilaqui
ječžquichičha, Jesusa azi tjaazjapa.
44 Jesusaqui jalla nuž ancha llact'azcan, tjapa aztan Yoozquin mayizatčha.
Jalla nuž mayizan ancha pjalñi pjatzičha ljočztakaz čhjujatčha yok kjutñi.
45 Yoozquin mayiziz žeržcu, tsijtsičha Jesusaqui. Nekztanaqui niiž tjaa-
jintanačžquiz quejpchičha. Ninaca llaquizinpantiž tjajatčha. Nuž cjen
Jesusaqui tjajñi zalchičha.
46 Jalla nekztanaqui Jesusaqui cjichičha:
—¿Ančhucqui kjažtiquiztan tjaj-jo? Žaazna, Yoozquin mayiza ana ujquiz
tjojtsjapa.

JESUSA PRESO TANTA

47 Jesusaž ima parla žerznan, walja žoñinaca tjonchičha. Judas cjita žoñiqui
tucquinpan tjonchičha. Judasqui nii tuncapan illzta žoñinačž partiquiztan-
tačha. Nekztan Jesusižquin macjatchičha chjulzjapa.
48 Jesusaqui Judasquiz cjichičha:
—Judas, ¿wejr tsjii chjulžcum amqui tarazunaquiya? Wejrtčha Yooz
cuchanžquita žoñtqui.
49 Jesusižtan žejlñi žoñinacaqui jalla nižta cheržcu, pewczičha, tuž cjican:
—Wejt Jiliri, ¿cuchillu armižtan tjurt'aquiya?
50 Tsjii nii tjaajintanačžquiztan timplu jilirž piyuna čhjojritchičha, žew
cjuñi chjajtžinchičha.
51 Pero Jesusaqui cjichičha:
—Nužquizkaz cjee. Armižtan ana iya tjurt'aquičha.
Nekztanaqui nii orapacha Jesusaqui nii piyunž cjuñi lanžcu čhjetinchičha.
52 Timplu chawc jilirinacami nižaza timplu zultatž jilirinacami, nižaza
wajt jilirinacami, jalla ninacami Jesusa preso chjichi tjonchičha. Ninačžquiz
paljaychičha Jesusaqui, tuž cjican:
—¿Kjažtiquiztan ančhucqui cuchillu armižtan, nižaza tuñžtan tjonch-
inčhucta, wejr tanzjapaya? ¿Wejrqui tjañ žoñtkaya?
53 Zapuru timpluquiz kamchinčha ančhucatan chica. Nii oraqui wejr
ana kjaž cjichinčhuččha. Pero anzičha ančhuca tanz oraqui. Tii orakaz
zumchiquiz kamñinacaqui mantasačha.

PEDRUQUI JESUSA ANA PAJÑI CHIICHICHA

54 Jalla nekztanaqui žoñinacaqui Jesusa preso tanchičha. Tanžcu timplu
chawc jilirž kjuya chjitchičha. Pedruqui ažkquiztanalla apzičha.
55 Jalla nii jilirž kjuy patio taypiquiz tsjii uj luminaru taazičha. Žoñinacaqui
uj muytata julzi želatčha. Nižaza Pedruqui ninačžtan chica julzi želatčha.
56 Jalla nuž uj kjanquiz julzi želan, tsjaa piyun žonqui Pedro žejlñi cherch-
inčha. Nekztan naaqui cjichinčha:
—Tii žoñiqui nii žoñžtan chica ojklayñitala, niiž tiic, ¿ana jaa?
57 Pedruzti nuž cjitiquiztan nicchičha, tuž cjican:
—Cullaca, nii žoñi anal pajučha.

58 Jalla niiž wiruñpacha, tsjiizuñ Pedro cherchizakazza. Jalla nuž cheržcu, cjichičha:
—Amqui nii parti žoñimla.
Nekztanaqui Pedruqui kjaazičha; tuž cjican:
—Anapančha wejrqui.
59 Tsjii orquiztanaqui yekja žoñiqui paljaychizakazza, tuž cjican:
—Ultim werara, tii žoñiqui nii žoñžtan chica ojklayñipantala. Tiiqui Galilea wajtchiz žoñizakazla.
60 Jalla nekztanaqui Pedruqui cjichičha:
—Jila, čhjulukam nižta chiičhani, anal zizučha.
Jalla nuž chiyan nii orapachaqui tsjii wallpi jora kjawchičha.
61 Jalla nuž wallpi jora kjawan, Jesusaqui Pedruž kjutñi kjutžcu cheržquichičha. Jalla nižtiquiztan Pedruqui, Jesús Jilirž tuqui chiita cjuñzičha. Tuquiqui Jesusaqui cjichičha: "Ima wallpaž kjawan, amqui wejt puntuquiztan nicaquičha. Čhjep wilta wejr ana pajñim chiyaquičha".
62 Jalla nuž watžcu, Pedruqui ulanchičha. Nuž ulanžcu ancha kaachičha, Jesusa ana pajñi chiižcu.
63 Jesusa itzñi žoñinacaqui walja iñarchičha. Nižaza Jesusa wjajtchičha.
64 Nižaza Jesusiž čhjujcqui chawjcžinžcu yujcquiz kijtchičha, tuž cjican:
—¡Tantiyalla! ¿Ject am kijchjo?
65 Nižaza niiž quintra čhjul anawalinacami chiichičha, nuž iñarchičha.

JESUSA JILIRINACZ YUJCQUIZ CHJICHTA

66 Tjuñiž tjewctanalla, tjapa judío jilirinacaqui juntassičha, wajt jilirinacami, timplu jilirinacami, lii tjaajiñinacami, jalla ninacami. Jalla nekztanaqui Jesusa chawjc parliz kjuya chjitchičha. Nicju ajczi jilirinacžquin apantichičha. Nekztan jilirinacaqui niižquiz pecunchičha, tuž cjican:
67 —Jaziqui am chiya, ¿ampanim Cristumpanikaya?
Jesusaqui kjaazičha, tuž cjican:
—Wejrqui "jesalla" cjež niiqui, anaž wejr criyaquiž ančhucqui.
68 Nižaza wejrqui ančhucaquiz pewcznaž niiqui, anaž wejr werara kjaazta cjeečha. Nižaza wejr anaž cujtznaquičha
69 Wejrqui tsewctan cuchanžquita Yooz Zoñtčha. Tekztanpacha wejrqui tjapa azziz Yooz Ejpž žew latuquiz julzil cjeečha. —Jalla nuž kjaazičha Jesusaqui.
70 Jalla nekztanaqui tjapa nii žejlñi žoñinacaqui pecunchičha, tuž cjican:
—¿Am Yooz Majchimpanikaya?
Nekztan Jesusaqui kjaazičha, tuž cjican:
—Wejrpančha, ančhucž pecunčha, jalla nužupančha.
71 Jalla nekztanaqui ninacaqui cjichičha:
—¿Čhjul juc'antiž tisticu tumpasajo? Učhumpachala niiž persun ata chiiñi nonztaqui, ana wali chiichičha, "Yooz Majchčha wejrqui" cjican.

23

JESUSIZTAN PILATO CJITA JILIRZTAN

1 Jalla nekztanaqui tjapa nii žejlñi jilirinacaqui tsijtsičha. Nekztanaqui Jesusa chjitchičha Pilato cjita jiliržquin.
2 Jalla nicju uj tjojtñi kallantichičha, tuž cjican:
—Wejrnacqui tii žoñi wajtchinčha, tii wajtchiz žoñinacžquiz anawaliž aptjapcan zelatčha. Jalla nuž wajtchinčha. Tii žoñizakaz cjičha: "Učhumqui Romanž jilirž tasa ana tjaaz waquizičha" jalla nuž cjičha tiiqui. Nižaza

cjičha, “Wejrtčha Yooz cuchanžquita Cristutqui”. Nuž cjican, cjičha, “Wejrtčha chawc jiliritqui”.

3 Jalla nekztanaqui Pilato cjita jiliriqui tuž pewczičha:

—¿Judío wajtchiz žoñinacž chawc jilirim amya?

Nekztan Jesusaqui kjaazičha, tuž cjican:

—Jalla nužupančha, am nuž chiita, jalla nii.

4 Nekztanaqui Pilatuqui timplu chawc jilirinacžquiz, nižaza žejlñi žoñinacžquiz cjichičha:

—Anal tii žoñžquiz čhjul ujmi wačhučha.

5 Nii žoñinacazti ancha ujquiz tjojtskatz pecatča. Jalla nižtiquiztan cjichičha:

—Tii žoñiqui niiž tjaajintižtan waljaž tjojktila tjapa Judea yokquin žejlñi žoñinacaqui. Primiraqui Galilea yokquinž nižta paatča tiiqui. Jaziqui tekzi nižtazakaz paača.

JESUSA HERODIZQUIZ CHJICHTA

6 Jalla nuž nonžcu, Pilatuqui pewczičha, tuž cjican:

—¿Tiiqui Galilea yokchiz žoñikaya?

7 “Jesalla” cjican kjaaztan, Pilatuqui Herodes cjita Galilea chawc jiliržquin nii Jesusa cuchanchičha. Herodesqui Jerusalén wajtquiz želatča nii ora.

8 Jesusa cheržcuqui Herodesaqui ancha cuntintutača. Walja niiž puntuquiztan quintunaca nonchičha. Jalla nižtiquiztan ažkanaca Jesusižtan zalz pecatča. Jesusa milajru paañi cherz pecatča.

9 Herodesaqui walja pewcñi kallantichičha. Pero Jesusazti ana kjaazñi žejlchičha.

10 Jalla nicju zakaz timplu jilirinacami lii tjaajiñinacami chicapacha želatča. Ninacaqui walja Jesusiž quintra chiichičha, uj tjojtunzjapa.

11 Herodesaqui zultatunacžtan Jesusa iñarchičha. Burla paachičha. Zultatunacaqui Jesusižquiz chawc jilirž punchu tjutzičha. Jalla nekztanaqui Herodesaqui wilta Pilatužquin cuchanžquichičha.

12 Nii oraqui Herodestan Pilatužtan amigo pajassitača. Niiž tuquiqui quintratača.

JESUSA PILATUZQUIN CUCHANTA

13 Jalla nekztanaqui Pilatuqui juntjapchičha timplu jilirinacami wajt jilirinacami, nižaza žoñinacami.

14 Juntjapžcu, cjichičha:

—Ančhucqui wejtquiz tii žoñi zjijcchinčhuccha, tuž cjican: “Tii zoñiqui žoñinacaž aptjapñicha”. Nekztanaqui ančhuca yujcquiz tiižquiz pecunchinla. Jalla nuž pecuntiquiztan tii žoñž ujqui ana watchinpanla, anchucaž tii žoñžquiz uj tjojtuntiquiztanaqui.

15 Herodesaqui nižazakaz ana čhjul ujmi watchičha. Jalla nižtiquiztan wilta wejtquin cuchanžquitača. Ziza ančhucqui, tii žoñiqui anapanž ticz waquizičha.

16 Jaziqui cunkal casticača, nekztanaqui cutsnača.

17 Nii pjijstiquiz cjenaqui Pilat jiliriqui cuzturumpichiztača, tsjii pres žoñi liwrii cuts, jalla nii. Nii cuzturumpi paañitača žoñinacž kuz wali cjisjapa.

18 Jalla nuž Pilatuž chiitiquiztanaqui tjappacha nii žoñinacaqui kjawi kallantichičha, tuž cjican:

—¡Panž chjichla tiiqui! ¡Antiz Barrabás cutsla!

19 Jalla nii Barrabasqui carsilquiz chawctatača, nii wajtquin jilirž quintra žoñinaca aptjaptkalča, y nižaza žoñiž contkalča. Jalla nižtiquiztan carsilquiz chawjctatača.

20 Pilatuqui Jesusa cuts peccan žoñinacžquiz wilta paljaychičha.
21 Nii žoñinacazti juc'anti altu joržtan kjawchičha, tuž cjican:
—¡Cruzquiz ch'awczna! ¡Cruzquiz ch'awczna!
22 Chjep wiltiquiz Pilatuqui paljaychičha tuž cjican.
—Tii žoñi, ¿čhjul anawali paachejo? ¡Wejrqui tii žoñž uj ana wachula! ¡Anaž ticz waquizičha tiiqui! ¡Jaziqui cunkal casticačha, nekztanac cutsnačha!
23 Pero nii žoñinacazti juc'anti kjawchičha, "Cruzquiz ch'awczna" cjican. Timplu jilirinacami žoñinacami ancha kjawchičha, Pilatuž kuz atipscama.
24 Jalla nuž kjawtiquiztan Pilatuqui ninacž kuzcama paachičha. Jesusa cruzquiz ch'awczcajo mantichičha.
25 Nižaza Pilatuqui Barrabás cjita žoñi cutzičha žoñinacž kuzcama. Nii Barrabasqui carsilquiztačha, jilirž quintra žoñinaca aptjaptiquiztan, nižaza žoñi contiquiztan. Pilatuqui Jesusa intirjichičha nii žoñinacž kuzcama wali cjeyajo.

JESUSA CRUZQUIZ CH'AWCTA

26 Jalla nekztanaqui zultatunacaqui Jesusa chjitchičha, cruzquiz ch'awczjapa. Jalla nuž chjichan tsjii žoñi tanzičha cruza tjuzjapa. Nii žoñiqui Cirene wajtchiztačha, Simona cjitatačha. Jochquiztan tjonatčha. Jalla nuž Simona tanžcu zultatunacaqui Jesusiž cruza tjuzzičha. Nekztan Jesusiž wirquiz ojkkatchičha.
27 Walja žoñinacaqui apznatčha. Walja maatakanaca kaacan kjawcan ancha llaquita apzicha.
28 Pero Jesusaqui maatakanacžquiz cheržcu paljaychičha, tuž cjican:
—Jerusalén wajtchiz maatakanaca, wejtquiztan ana kaa. Ančhuca persunjapa nižaza ančhuca maatinacžquiztan kaa.
29 Tsjii ora tjonaquičha. Nii oraqui žoñinacaqui sufris cjen chiyaquičha, "Ana majtñi maatakanacaqui cuntintuž cjequičha. Nižaza anaž icchi maatakanacaqui cuntintuž cjequičha. Nižaza anaž piz t'ichiñi maatakanacaqui cuntintuž cjequičha".
30 Nii ora zakaz žoñinacaqui walja sufris cjen curunacžquiz paljayaquičha, tuž cjican: "Wejtnac juntuñ tjojtžca". Nižaza lumanacžquiz cjequičha, "Wejrnacž chjojsna, tsjii tjatta cunta".
31 Tsjii ch'ojñi muntiquiz tižta paaquiž niiqui, kjoñ muntiquiz juc'ant ana wali paaquičha. —Jalla nuž paljaychičha Jesusaqui.
32 Zultatunacaqui pucultan tjañinaca cruzquiz ch'awczjapa chjitchičha Jesusiž tan chica.
33 Calavera cjita yoka irantižcu, Jesusa cruzquiz ch'awcchičha. Nižaza nii pucultan tjañinaca cruzquiz ch'awctazakaztačha, tsjii tjañizti žew latuquiztan, tsjii tjañizti zkar latuquiztan.
34 Cruzquiz ch'awctan, Jesusaqui cjichičha:
—Yooz Tatay, tii žoñinaca pertuna, čhjulut paačhaja, anaž intintičha ninacaqui.
Nii ora zultatunacaqui Jesusiž zquiti tanzjapa, zurtiyassičha.
35 Jalla nekzi žoñinacaqui walja chekznatčha. Jilirinacami ancha burla paachičha, tuž cjican:
—Tiiqui yekjanaca liwriichičha. Ultim werar Cristumčhalaj niiqui, Yooziž illztamčhalaj niiqui, persunpacha liwriyalla.
36 Nižaza zultatunacaqui burla paachičha. Macjatžcu jar vinu tirinchičha.
37 Nižaza cjichičha:
—Amqui judionacž chawc jilirimčhalaj, niiqui, persunpacha liwriyalla.

38 Nižaza cruzquiz Jesusiž ach juntuñ litranaca cjijrtatačha. Čhjep
tawkquiztan cjijrtatačha, griego taku, latín taku, hebreo taku. Jalla tuž
cjijrtatačha: “Tiičha judionacž chawc jiliriqui”.
39 Tsjii ch'awcta tjañi žoñiqui Jesusižquiz ana wal taku chiichičha, tuž
cjican:
—Amqui Cristumčhalaj niiqui, persunpacha liwriyalla. Nižaza wejr-
nacmiž liwriya.
40 Tsjii ch'awcta tjañizti nii tjañ mazquiz ujzičha, tuž cjican:
—Amqui cruzquiz ch'awctazakazza. ¿Am anam Yooz eks, kjažtatajo?
41 Učhumqui ujquiztan sufristančha. Cruzquiz ch'awcta cjispanz
waquizičha. Tii žoñizti ana čhjul ujchizza.
42 Nekztan nii tsjii tjañ žoñiqui Jesusižquiz paljaychičha, tuž cjican:
—Jesusa, čhjulorat amqui mantiz kallantačhaja, jalla nii ora wejr
cjuñznalla.
43 Nekztanaqui Jesusaqui kjaazičha, tuž cjican:
—Weraral amquiz cjiwčha, tonjtanpacha amqui wejttan chica cjequičha,
Paraíso cjita zuma yokquinaqui.

JESUSAQUI TICZICHA

44 Nii oraqui taypuruž cjisnatčha. Tjapa nii yokaqui zumchi cjissičha,
majñakak oracama.
45 Tjuñiqui zumchi cjissizakazza. Nižaza pajk timplu cortina chicata
wjajrzičha.
46 Jalla nekztanaqui Jesusaqui altu joržtan kjawchičha, tuž cjican:
—Yooz Tatay, am kjarquiz wejt animu cumpjiyučha.
Jalla nuž chiižcu, ticzičha.
47 Jalla nuž watchi cheržcu tsjii romanž zultat jiliriqui Yooz honora paljay-
chičha, tuž cjican:
—¡Ultim weraratakalčha, tiiqui lijitum žoñitakalčha! Ana ujchiztakalčha.
48 Nižaza nuž watchi cheržcu tjapa nii cherñi žoñinacaqui ancha llaquita
ojkchičha.
49 Jesusiž mazinacami nižaza nii Jesusa Galilea wajtquiztan apzi
maatakanacami ažkquiztan chekzcan quirchičha. Tsijtscukaz cheksičha nii
watñiqui.

JESUSIZ CURPU SIPULTURQUIZ TJATZTA

50 Tsjii zuma žoñi želatčha José cjita. Yooz mantitacama kamñitačha. Judea
yokquin Arimatea wajtchiz žoñitačha. Judiuž jilirinacž partitačha.
51 Nii zuma Josequi Yooz mantiz tjuñiž tjewsñipantačha. Nižaza niiqui
anatačha Jesusa conz kuzzizqui parti jilirinacžtanaqui.
52 Nekztan Pilatužquin ojkchičha Jesusiž curpu mayi.
53 Nekztanaqui Josequi Jesusiž curpu cruzquiztan apakžcu tsjii wali pajk
pañužtan capzičha. Nekztanaqui sipulturquiz tjatzičha. Nii sipulturuqui
wali pajk mazquiz pjettatakalčha. Anatakalčha yekja almami tjatta niiqui.
54 Jeejz tjuñi žcatžintiquiztan, žoñinacaqui tjacznatčha jeejz tjuñquiz
žejlzjapa.
55 Nii Galilea yokquiztan Jesusižtan chica tjonchi maatakaqui Juzquiz
apzičha, Jesusiž sipulturu cheri, jaknužt tjatžtažlaja, nii cheri.
56 Jalla nekztanaqui persun kjuya quejpžcu, zuma ulurchiz aceitenaca
nižaza tjajlinz cremanaca jalla nii tjaczičha. Nekztanaqui jeejz tjuñquiziqui
jeejzičha, judiuž lii jaru.

24

JESUSAQUI JACATATCHICHA

1 Tumincuqui simana kalltiznan maatakanacaqui Jesusiž sipultura
ojkchičha walja wentan. Tjaczta ulurchiz aceitenaca chjitchičha,
Jesusiž curpu tjajlinzjapa. Jalla nuž okan yekja maatakanacaqui
cumpant'ichizakazza.
2 Jalla nicju irantižcu nii sipulturu pjučžta mazqui cjetžta cherzičha.
3 Nekztanaqui sipulturquiz luzzičha. Pero Jesusiž curpuqui ana wa-
jtchičha.
4 Jalla nižtiquiztan ninačž kuz turwayskatatčha. Ana jaknužquin zizi
atchičha, čhjulu paachuca, jalla nii. Nuž želan pucultan luctak žoñižtakaz
tsijtsi cherzičha. Ninačž zquiti walja llijatčha. Maatakanačztan chica
cjissičha.
5 Jalla nuž cheržcu walja tsucchičha maatakanacaqui. Tuzi t'okzičha. Jalla
nuž cjen pucultan luctakažtakaz anjilaqui chiižinchičha maatakžquiz, tuž
cjican:
—¿Kjažtiquiztam ančhucqui ticzinacporquiz žejtñi žoñi kjurjo?
6 Anaž tekz žejlčha niiqui. Jacatatchičha niiqui. Ančhučž cjuñzna, Galilea
yokquiz ojklayan Jesusaqui nižta mazinchipanla, jalla nii.
7 Nicju Jesusaqui mazinchičha, “Yooz Epiž cuchanžquita Žoñtčha wejrqui.
Ujchiz žoñinačž kjarquiz intirjital cjeečha. Nižaza cruzquiz ch'awčžcu contal
cjeečha. Pero čhjep majquiztanaqui jacatatačha”. Jalla nuž Jesusaqui
mazinchitačha.
8 Jalla nuž chiyan maatakanacaqui cjuñzičha Jesusiž mazintanaca.
9 Jalla nekztanaqui sipulturquiztan quejpžcu, tjappacha quint'ichičha niiž
tuncamani illzta žoñinačžquiz, nižaza tjapa nekz žejlñi žoñinačžquiz.
10 Jalla nii quint'iñi maatakanacaqui tižta tjuuchiztačha: María Magdale-
natačha, Juanatačha, Jacobuž maatačha Mariiqui, nižaza tsjii kjaž yekja
maatakanacatačha. Jalla ninacaqui Jesusiž illzta žoñinačžquiz quint'ichičha,
jaknužt watchi, jalla nii.
11 Jalla nii maatakanačž quint'ita anapan criichičha Jesusiž illzta
žoñinacaqui.
—¿Čhjulukat lucuratažtakaz chiičhani nii maatakanacaqui? —jalla nuž
cjichičha Jesusiž illzta žoñinacaqui.
12 Jalla nuž ana criižcumi Pedruqui ulanžcu sipulturu cherzñi zajtchičha.
Colžcu sipulturu kjuylchuc cherzičha. Nii capžta pañunaca tsjii latu chjo-
jkžta želatčha. Jalla nii cheržcu, walja kuzquiz pinsican ojkchičha, čhjulut
watčhaja, jalla nii.

EMAUS CJITA WAJTQUIN OJKTA

13 Nii noojpacha pucultan Jesusiž tjaajinta žoñinacaqui Emaús cjita watjaž
okatčha. Emaús watjaqui tsjii tuncaman kilometrotačha Jerusalén wajtquiz-
tan.
14 Jiczquiz ojkcan, ninacpora parlassatčha, tjapa Jesusiž puntu watchi-
naca, jalla nii.
15 Nuž parlasan, Jesusapachačha žcatžinžquichi. Nekztan ninačztan chica
ojkchičha.
16 Jesusižtan chica ojkcanami, nii pucultanaqui anapan pajñi cjissičha.
17 Jalla nekztanaqui Jesusaqui ninačžquiz pewczičha, tuž cjican:
—Jiczquiz ojkcan, ¿čhjul puntu ančhucqui parlasjo? ¿Kjažtiquiztan llaquita
ančhuc ojkjo?
18 Tsjiizuñqui Cleofás cjitatačha. Jalla niiqui kjaazičha, tuž cjican:

—Tjapa žoñinacaqui Jerusalén wajtquiz wajtchi quintu zizza. Am nekz žejlcan, ¿nii watchinaca anam ziz, jaa?

19 Nekztanaqui Jesusaqui kjaazička, tuž cjican:

—¿Čhjulu watchitaya?

Nekztanaqui nii pucultanaqui cjichička:

—Tii quintu žejlča. Tsjii Jesusa cjita žoñi želatča, Nazaret wajtchiz žoñi. Yooz taku paljayñi profetatača niiqui. Yooz Ejpž yujcquizimi žoñinacž yujcquizimi walja Yooz aztan milajrunaca paaččha. Nižaza Yooz taku zumapan parlička.

20 Jalla nekztanaqui učhum timplu jilirinacami učhum wajt jilirinacami nii Jesusa intirjička cruzquiz ch'awczjapa, conzjapa.

21 Wejrnacqui cjetača, “Niiqui Israel wajtchiz žoñinaca liwriyaa” cjichintača. Nižaza tonjtanpacha čhjep majča, tižta watchiqui.

22-23 Wejtnacaquiztan tsjii kjaž maatakanacaqui wentan Jesusiž sipulturu cherzñi ojkchička. Jalla nekztanac “Jesusiž curpu ana žejlcha” cjican tjonchička. Tjonžcu quint'ička, tižta. Sipulturquin anjilanaca chertkalča. Anjilanacaqui cjitkalča “Jesusaqui vivo žejtchička” cjican. Jalla nuž quint'itkalča maatakanacaqui. Jalla nuž quint'itiquiztan tsucchinča wejrnacqui.

24 Jalla nii quintu nonžcu tsjii kjažt wejtnaca mazinacaqui sipulturu cherzñi ojkchička. Nii maatakaž quint'ita, jalla nižtapacha cherzička. Pero Jesusa ana cherchička.

25 Jalla nekztanaqui Jesusaqui cjichička:

—Ancha ana intintiñi ančhucqui. ¿Kjažtatajo? ¡Ancha ch'aman criichinčhuččha tjapa Yooz taku paljayñi profetanacž cjijrtaqui!

26 Ima honorchiz mantican, Cristuqui nuž sufrispantaž niic, ¿ana jaa?

27 Jalla nekztanaqui Jesusaqui ninacžquiz tjaajñi kallantička, tjapa cjijrta Yooz takunaca niiž puntuquiztan, jalla nii. Tjaajincan, Moisés cjijrta libruquiztan kallantička. Nižaza tjappacha Yooz taku paljayñi profetanacž libruquiztan tjaajinčha niiž persun puntuquiztan.

28 Jalla nekztanaqui jakziquin ojktčhaja, jalla nicju irantitan, Jesusaqui tira wajtz cjichitača.

29 Nii pucultan žoñinacaqui Jesusižquiz rocatča, tuž cjican:

—Wejtnacatan žela. Tjuñi zezillaž cjissa, joz zumča.

Nekztanaqui Jesusaqui ninacžtan chica tsjii kjuyquiz želi luzzička.

30 Nekztanaqui tjapa ninacaqui misquiz julzička. Nuž julžcu Jesusaqui t'anta tanzička niiž kjaržtan. Nekztanaqui Yooz Ejpžquin sparaquiž cjichička. Nekztan ninacžquiz tojzička.

31 Nuž paan nii pucultan žoñinacaqui Jesusa pajñiž cjissička, čhjujqui cjetžintažtakaz. Pero nii orapacha Jesusaqui liwj katchička.

32 Nii pucultanaqui ninacpora parlassička, tuž cjican:

—Učhumnacatan jiczquiz okan nižaza Yooz taku tjaajnan, učhumnaca kuzqui ancha zint'atča. Jalla nižtataž, ¿ana jaa?

33 Jalla nekztanaqui ana tjewžcu Jerusalén watja quejpchička. Jalla nicju Jesusiž tuncaman illzta žoñinacžtan zalchička, yekja mazinacžtan juntazzi.

34 Ninacaqui cjichička:

—Ultim werara jacatatchipanča Jesusa Jiliriqui. Simonaqui zakaz cherchička.

35 Nekztanaqui nii pucultanaqui zakaz quint'ička, jaknužt jicquiz okan, ninacžquiz watčhaja, jalla nii. Nižaza jaknužt Jesusižquiz pajtčhaja t'anta tojznan, nii quint'ichizakazza.

JESUSAQUI TIRIPINTIT PARIZICHICHA

36 Jalla nuž parlan, Jesusapachača ninacž taypiquiz tsijtsiqui. Jesusaqui
ninacžquiz tsaanchača, tuž cjican:
—¡Zuma kuzziz cjee!
37 Ninacaqui ancha ispantichi cjissača, ancha tsucchača. Pinsichača,
“Almaž caa” cjican.
38 Pero Jesusaqui cjichača:
—¿Kjažtiquiztan ančhucqui tsucchinčhucta? ¿Kjažtiquiztam wejt pun-
tuquiztan ančhuca kuzquiz turwaysita?
39 Wejt kjaraž cherzna. Wejt kjojchaž cherzna. Wejrpachača. Lanzna.
Chera. Tsjii alma animuqui ana janchichizza, nižaza ana tsjijchizza.
Ančhucqui cherča, wejrtča janchichizmi tsjijchizmi.
40 Jalla nuž chiican, Jesusaqui kjaranaca kjojchanaca tjeezača.
41 Jalla nekztanaqui nii žejlñi žoñinacaqui kuzquiz pinsichača, “Jesusaqui
žejlča werara, ana werara”, nii. Nižtami cuntintutača. Ispantichi želan,
Jesusaqui ninacžquiz cjichača:
—Ančhucalta ¿čhjulut lujlzjapa žejl?
42 Nekztanaqui Jesusižquiz tjaachača ch'iz canca, nižaza mazk'a.
43 Jesusaqui nii čhjeri tanžcu lujlchača ninacaž cheran.
44 Nekztanac cjichača:
—Tuquiqui ančhucaltan žejlcan ančhucaquiz mazinchintača, jaknužt
wejtquiz watstantažlaja, jalla nii. Jaziqui cumplispantača tjapa wejt pun-
tuquiztan cjijrta Yooz takunaca. Moisesqui wejt puntuquiztan cjijrchača,
nižaza tuquita Yooz taku paljayñi profetanacaqui cjijrchizakazza wejt pun-
tuquiztan. Nižaza salmos cjita liwruquiz cjijrta zakaztača wejt puntuquiz-
tan. Jalla nii tjapa cumplispantača.
45 Jalla nekztanaqui Yooz taku tjaajincan zumpacha intintiskatchača.
46 Nižaza cjichača:
—Jalla tuž cjijrtatača. Cristuqui ticspantača. Nižaza čhjep majquiztan
jacatatspantača.
47 Nekztan Cristuž mantita kamañquiz kamcan žoñinacaqui tjapa kjutñi
nacionanacaran liwriiñi taku paljaystanča. Jerusalén wajtquiztan liwriiñi
taku paljayi kallantistanča. Jalla tuž cjican, paljayaquača, “Yoozquin
kuzziz cjee, nižaza kuznaca campiya, ujnaca pertunta cjisjapa”.
48 Ančhucqui jalla nižtapacha paljayaquača. Tisticunacača ančhucqui.
49 Yooz Ejpqui ančhucaquiz taku compromitchača ančhuca kuzquiz
Espíritu Santu cuchanzjapa. Wejrqui ančhucaquiz wajilla cuchanžcača nii
wejt Yooz Epiž compromitta Espíritu Santo, jalla nii. Nižaza tii Jerusalén wa-
jtquizpachaž kamla, tsewctan cuchanžquita Espíritu Santuž azi tanzcama.

JESUSA ARAJPACHQUIN CHJICHTA

50 Jalla nekztanaqui Jesusaqui ninaca chjitchača wajtž tjiya, Betania cjita
watjacama. Jalla nicju kjara waytižcu, ninacžquiz cjichača:
—Yooz Ejpqui ančhucaquiz zuma yanapla.
51 Jalla nuž chiižcuqui, Jesusaqui ninacžquiztan zarakchača. Tsewcchuc-
pacha waytiscu chjichtatača.
52 Nii ecta žoñinacaqui Jesucristuž honora paljayžcu Jerusalén cjita watja
ancha cuntintuž cuttižquichača.
53 Jalla nicju ninacaqui timpluquiz pan žejlchača, Yooztajapa honora
waytican. Jalla nužoj cjila. Amén.

EL SANTO EVANGELIO SEGUN SAN JUAN

YOOZ TAKU CJITACHA JESUCRISTUQUI

1 Ima tii muntu želan Jesucristo želatčha. Jalla niičha Yooz Taku cjita.
Nižaza Yooz Ejpžtančha. Niimi Yoozzakazza.
2 Primirquiztanpacha niiqui Yooz Ejpžtanpančha.
3 Jalla niiž cjen Yoozqui tjappacha paachičha. Tjapa niiž paatacamačha.
Anaž yekjaž paataqui žejlčha.
4 Jalla niizakazza žeti tjaachiqui. Nižaza žejtcan žoñinacaqui persun
kuzquiz zuma kamaña zizasačha. Tsjii kjanažtakaz Jesucristuqui Yooz zuma
kamaña žoñž kuzquiz zizkatñičha.
5 Jaknužt tsjii kjanaqui zumchiquiz kjančhaja, jalla nižta Jesucristuqui
zumchiquiz ojklayñi žoñinacž kuzquiz zuma kamaña zizkatčha. Nii zum-
chiquiz ojklayñi žoñinacačha ana zuma kamañchizqui. Pero Jesucristuž
cjenpankaz Yooz zuma kamaña zizasačha.
6 Tsjii Yooziž cuchanžquita žoñi želatčha, Juan cjita.
7 Nižaza Jesucristučha zuma kamaña zizkatñiqui. Juanqui Jesucristuž
puntuquiztan mazñi tjonchičha, tsjii kjanažtakaz. Nižaza testicu cunta Jesu-
cristuž puntu werara mazzinchičha. Tjapa žoñinacžquiz nuž mazzinchičha,
Jesucristužquiz criyajo.
8 Juanqui anačha ultim Yooz zuma kamaña zizkatñiqui. Antiz tsjii testicu
cunta tjonchičha, nii Yooz zuma kamaña zizkatñiž puntuquiztan mazzinz-
japa.
9 Jesucristučha ultimu Yooz zuma kamaña zizkatñiqui. Jalla niičha zapa
žoñinacž kuzquiz Yooz zuma kamaña zizkatñiqui. Nižaza Jesucristuqui tii
muntuquiz tjonchičha.
10 Jalla nuž tjonžcu tii muntuquiz kamchičha. Nižaza niičha tjapa tii
muntuquiz žejlñinaca paañiqui. Niiž paataž cjenami tii muntuquiz žejlñi
žoñinacaqui Jesucristo ana pajz pecchičha.
11 Jesucristo Yooz Majchqui niiž persun wajtchiz žoñinacžquiz tjonchičha.
Pero nii žoñinacazti Jesucristo ana pajz pecchičha.
12 Pero jakziltami nii Jesucristo pajz pečhaja, nižaza niižquin tjapa kuztan
criičhaja, jalla ninacaqui ultim Yooz maatinacapanž cjissa.
13 Jalla nuž muñchičha Yoozqui. Anaž persun maa ejpž kuzcama, nižaza
anaž persun kuzcama, nižaza anaž žoñiž pinsitacama, antiz Yooziž pinsita-
cama žoñinacaqui Yooz maatinaca cjissa.
14 Yooz Taku cjita Jesucristuqui tii muntuquiz tjonžcu, žoñž curpuchiz
wejtnacatan juntu kamchičha. Jalla tii muntuquiz kamcan Jesucristuqui
Yooz zuma okzñi kuz tjeezičha. Nižaza Yooz lijitum kamañ puntunacami
werara tjeezičha. Tii muntuquiz kaman, wejrnacqui niiž ancha zuma
arajpach kamaña cherchinčha. Niičha Yooz Ejpž zinta Majchqui. Jalla
nižtiquiztan niiž tjeežta arajpach kamañaqui niiž kamañapankalčha.
15 Juanqui nii Yooz Majch puntu mazzinchičha, tuž cjican:
—Jalla tiiž puntuquiztan tuqui chiichinčha, tuž cjican: “Tsjiiqui tjončha
wejt jarupacha. Jalla niičha wejtquiztan juc'ant chekanaqui. Ima weriž
nasan pan želatkalčha niiqui”.
16 Nii Yooz Majchqui tsjan juc'ant zuma kuzziz cjen učhumnacaquiz zuma
arajpach kamañchiz cjiskatchičha juc'anti juc'anti.

17 Tuqui timpu Moisesqui lii mantitanaca žoñinacžquiz tjaachičha. Jaziqui
Jesucristuqui Yooz zuma okzñi kuz žoñinacžquiz tjeeža. Nižaza žoñinacžquiz
Yooz zuma kamañchiz cjiskatčha, nižaza Yooz puntunaca zizkatčha.
18 Jesucristučha Yooz Majchqui. Anapanž jec žoñimi Yooz cherchiqui. Niiž
zinta Majch alajakazza Yooz cherchiqui. Nii Yooz Majchqui Yooz Ejpžtan
tsjii kuzzizpankazza. Jalla nižtiquiztan niičha Yooz puntunacami werara
zizkatñiqui.

JUAN BAUTISTAZ CHIITA TAKU

19 Juanž mazzintaqui Jesucristuž puntuquiztan jalla tužučha. Jerusalén
wajtchiz judío žoñinacaqui Juanž puntuquiztan iya ziz pecatčha. Nekztan
timplu jilirinacami timpluquiz sirwiñinacami Juanžquin pewczñi
cuchanžquitatačha. Ninaca pewczičha, tuž cjican:
—¿Amqui jequimtaya?
20 Juanqui zumpacha mazzinchičha. Nii pewczñi žoñžquiz ana nicchičha.
Mazzincan tuž cjichičha:
—Wejrqui anačha Cristutqui, ančhucaž tjewžtaqui.
21 Jalla nekztanaqui nii pewczñi žoñinacaqui wilta pewczičha tuž cjican:
—¿Jequimt amjo? ¿Elías cjita profetamkaya?
Juanqui kjaazičha, tuž cjican:
—Anačha Eliastqui.
Nekztanaqui ninacaqui pewczičha, tuž cjican:
—Nii profeta tjoniž cjizpacha, ¿niimi amya?
Juanqui kjaazičha, tuž cjican:
—Wejr anačha niitqui.
22 Jalla nekztanaqui ninacaqui cjichičha:
—¿Jecpant amjo? Wejrnacqui quintu chjitstančha wejrnac
cuchanžquiñinacžquin. Am persun puntuquiztan ¿kjažum cjii?
23 Nekztan Juanqui tuž kjaazičha:
—Wejrtčha alto joržtan ch'ekti yokquin paljayiñtqui. Tuž paljayiñčha:
“Yooz Jiliržtajapa zuma kamañ jicz tjaczna”. Jaknužt Isaías cjita profeta
chiitčhaja, jalla nuž paljayiñčha.
24 Nii pewczñinacaqui fariseo žoñinacaž cuchanžquitatačha, Juanžquin.
25 Ninacaqui pewczizakazza tuž cjican:
—Nižtaqui amqui anaž Cristumni, nižaza anaž Eliasni, nižaza anaž nii
tjonñi profetamni. Ana nižta žoñimžlaj niiqui, ¿kjažtiquiztan am judio
žoñinaca bautisjo?
26 Juanqui ninacžquiz kjaazičha tuž cjican:
—Wejrqui kjaztankaz bautisiñčha. Judío žoñinacžquiztan tsjiiqui žejlčha,
jalla niiqui ančhucqui anaž pajčha.
27 Jalla niiqui wejt jaruž tjončha. Jalla nuž cjenami niičha wejtquiztan
juc'ant tsjan chekanaqui. Jalla nii atintizjapa wejrqui anal waquizučha, niiž
zapat chiqui jwerzinimi, anaž cjichuca.
28 Betábara cjita yokquin nuž Juanžquiz pecuntatačha. Betábara cjita
yokaqui Jordán cjita pujž tuunačha. Jalla nicju Juanqui bautisatčha.

UUZI WILANAZTAKAZZA JESUCRISTUQUI

29 Jakatažuqui Juanqui Jesusa tjonñi cherchičha. Jalla nuž cheržcu, tuž
cjichičha:
—Cherzna. Tiičha Yoozquiztan cuchanžquita žoñi, uuzi wilanažtakaz.
Jalla tiiqui tii muntuquiz žejlñi žoñinacž cuntiquiztan ticznaquičha. Ujchiz
žoñinacž laycu ticznaquičha, ninacaž ujnacquiztan ana casticta cjeyajo.

30 Wejrqui tiiž puntuquiztan mazzinchinčha tuž cjican: “Wejt wirquin
tjončha tsjiiqui. Jalla niičha wejtquiztan juc'ant tsjan chekanaqui. Ima weriž
nasan, niiqui želatkalčha”.
31 Wejrqui persunpacha tii žoñi anal zizaytučha, jecčhalaj, jalla nii. We-
jrqui Yooz mantita jaru kjaztan bautisiñčha, Israel wajtchiz žoñinačžquiz nii
pajkatta cjisjapa.
32 Nižaza Juanqui Jesusiž puntuquiztan tuž chiichizakazza:
—Wejrqui arajpachquiztan Yooz Espíritu Santo palumažtakaz chjijwžquiñi
cherchinčha. Nekztan nii palumaqui Jesusiž juntuñpacha cjisquichičha.
33 Tuquiqui wejrqui persunpacha tii žoñi anal zizaytučha, jecčhalaj, jalla
nii. Pero Yoozqui wejr mantichičha kjaztan bautisajo. Nižaza wejtquiz
tuž cjichičha: “Espíritu Santuqui ječžquiz chjijwžcačhaja, nižaza niižquiz
želačhaja, jalla niičha Espíritu Santužtan bautisñiqui. Jalla nii cheržcu
niižquiz pajaquičha”.
34 Jaziqui nižtapan cherchinčha, jalla nižtiquiztan wejrqui ančhucaquiz
maznučha, tiičha werar Yooz Maatiqui, cjican.

ANDRESTAN PEDRUZTAN

35 Jakatažuqui Juanqui pucultan niiž tjaajinta žoñinačztan tsijtsi želatčha.
36 Jesusaž nijcchuc ojklayan, Juanqui niižquin cheržcu tuž cjichičha:
—Cherzna. Tiičha Yoozquiztan cuchanžquitaqui. Uuzi wilanažtakaz
cjequičha.
37 Nii pucultan Juanž tjaajintanacaqui jalla nuž chiiñi nonžcu Jesusižquiz
apzičha.
38 Jalla nekztanaqui Jesusaqui wir kjutñi cheržcu, ninaca apzquiñi nay-
chičha. Ninačžquiz cjichičha:
—¿Čhjuluž ančhuc kjurya?
Nii apzñi žoñinacaqui tuž kjaazičha:
—Rabbí. (Rabbí cjita takuqui Tjaajiñi Maestro cjičha ninačž tawkquiztan.)
¿Jakziquinam am kamya?
39 Jesusaqui ninačžquiz cjichičha:
—Picha. Wejttan oka, cherzjapa.
Jalla nekztanaqui tjonzñi ojkchičha, jakziquin kamchitažlaja, jalla nicju.
Tjuñi zezi cjen nii pucultanaqui Jesusižtan kamchičha nii zeztan ween
pakara.
40 Tsjii pucultiquiztan Andrés cjitatačha, Simón Pedruž lajktačha. Jalla
niiqui Juanž chiita nonžcu Jesusa apzičha.
41 Pero Andresqui ima Jesusižtan ojklaycan niiž Simón cjita jila kjuri
ojkchičha. Jalla niižtan zalžcu, tuž mazzičha:
—Wejrqui Mesiastan zalchinčha. (Ninačž tawkquiztan Mesías cjita tjuuqui
Cristuž cjicha. Cristo cjita tjuuqui “Yooz illzta” cjičha.)
42 Jalla nekztanaqui Andresqui niiž jila Jesusižquiz zjijcchičha. Jesusaqui
nii cheržcu, tuž cjichičha:
—Amqui Simona cjitamčha, Jonás majch. Tekztan najwcchuc Cefas cjita
cjequičha. (Cefas cjita tjuuqui Pedro cjičha, ninačž tawkquiztan. Pedro cjita
tjuuqui “maz” cjičha.)

FELIPZTAN NATANAELZTAN

43 Jakatažuqui Jesusaqui Galilea yokquin ojkz pinsichičha. Jalla nuž
okawk cjen, Felipe cjita žoñžtan zalchičha. Niižquiz tuž cjichičha:
—Wejttanpanim chica ojklayaquičha.
44 Nii Felipiqui Betsaida wajtchiz žoñitačha. Andrestan Pedružtan nii
wajtchiz žoñinacazakaztačha.

45 Jalla nekztanaqui Felipiqui Natanael kjuri ojkchičha. Jalla niižtan
zalžcu cjichičha:
—Tsjii žoñžtan zalchinčha. Niiž puntuquiztan Moisesqui cjijrchipantala
Yooziž tjaata liy librunacquiz. Nižaza niiž puntu profetanacaqui cjijrchiza-
kaztačha. Niiqui Jesusa cjitačha, Josež majch. Nazaret wajtchiz žoñičha nii
Jesusaqui.
46 Jalla nuž nonžcu Natanaelqui tuž cjichičha:
—¿Nazaret wajtquiztan zuma žoñi želasajo? Anaž jaz.
Felipiqui niižquiz tuž kjaazičha:
—Cheržquilay.
47 Jesusaqui Natanael cjita žoñi macjatžquiñi cheržcu, tuž cjichičha:
—Cheržca. Nii žoñičha lijitum Israel wajtchiz žoñiqui, ana incallñiqui,
nižaza zuma kuzzizza.
48 Jalla nekztanaqui Natanaelqui Jesusižquiz pewczičha tuž cjican:
—¿Jaknužum am wejr pajjo?
Jesusaqui niižquiz kjaazičha tuž cjican:
—Ima Felipe am kjawznan, wejrqui am cherchinčha, higo munti koztan.
49 Natanaelqui tuž cjichičha:
—Tjaajiñi Maestro, am Yooz Maatimkalala, Israel žoñinacž chawc Jilir-
imkalala.
50 Nekztanaqui Jesusaqui niižquiz cjichičha:
—Wejrqui chiichinčha, am higo munti koztan žejlñi cherchinčha, nii. Jalla
nižta chiitiquiztan alaja wejtquizim kuzziz cjissamčha. Pero wiruñaqui
juc'ant pajk obranaca cheraquičha amqui.
51 Nižaza Jesusaqui cjichizakazza:
—Ančhucaquiz weraral cjiwčha. Ančhucqui arajpacha cjetsi cheraquičha,
nižaza Yooz anjilanacaqui wejt juntuñ chjijwžquiñi yawžquiñi cheraquičha.
Wejrtčha tsewctan cuchanžquita Yooz Žoñtqui.

2

ZALZ PJIJZTA

1 Čhjep majquiztan tsjii zalz pjijzta želatčha Caná wajtquin, Galilea
yokquin. Jesusiž maa nicju želatčha.
2 Nižaza Jesusaqui niiž tjaajinta žoñinacžtanpacha nii zalz pjijztiquiz
kjawžtatačha.
3 Jalla nuž pjijzta paan vino upzitačha. Jalla nekztanaqui Jesusiž maaqui
niižquiz cjichinčha:
—Vino upzičha.
4 Jesusaqui naaquiz tuž kjaazičha:
—Maataka, ¿kjažtiquiztan nii puntu wejtquiz chiijo? Wejt langz ora
imazičha.
5 Pero naaqui nekz atintiñi sirwizunacžquiz cjichinčha:
—Tiiž mantitacama ančhucž paaquičha.
6 Jalla nicju sojta pajk maz luuznaca želatčha. Judío žoñinacaqui ajunz
cuzturumpi paazjapa luuznaca joojooñitačha. Zapa luuzquiz quinzakal tunc
litro, patac litro, nuž kjaz luzñitačha.
7 Nekztan Jesusaqui nii pjijzta paañi sirwizunacžquiz mantichičha, tuž
cjican:
—Tii luuznacquiz ančhucqui kjaz chjijpznaquičha.
Nekztanaqui luuz joracama kjaznaca chjijpzičha.
8 Jalla nekztanaqui Jesusaqui cjichičha:

—Jaziqui tsjii zkoluculla coožna. Nekztan pjijzta paañi patrunžquiz chjicha.

Jalla nuž niiž chiitacama chjitchičha.

9 Nii pjijzta paañi patrunaqui mallzičha nii kjazquiztan vino tucchi. Jakziquiztan tjonchi nii vino, jalla nii ana zizatčha. Sirwizunacakaz zizatčha. Ninacaž kjazqui cootkalčha. Jalla nuž nii vino mallžcu pjijzta paañi patrunaqui nii zalzñi tjowa kjawzičha.

10 Nekztan tuž cjichičha:

—Čhjul žoñimi zuma vino panž tjaačha primiraqui. Nekztan kjawžta žoñinacaž zuma vino lictan nii jaru ana zuti zuma vino zakaz tjaačha. Amzti tii oracama tii ancha zuma vino čhjojcham, ¿kjažtatajo?

11 Jalla niitačha Jesusaž primer paata milajruqui. Caná de Galilea wajtquiz paachičha. Jesusaqui nii milajru paacan, niiž arajpach kamañami azimi tjeezičha. Jalla nižtiquiztan niiztan chica ojklayñi žoñinacaqui niižquizimi tjapa kuz cjissičha, nižaza criichičha.

12 Jalla niiž wiruñ Capernaum wajtquin ojkchičha. Niiž maatan, niiž lajknacžtan, niiž tjaajinta žoñinacžtan, jalla ninacaqui niiztan chica ojkchičha. Jalla nicju tsjii kjaž maj kamchičha.

TIMPLU PEWZA JESUCRISTUQUI

13 Judío žoñinacž pascua pjijzta wajillatačha. Jalla nižtiquiztan Jesusaqui Jerusalén watja ojkchičha.

14 Jalla nicju timplu patiuquiz luzcu, animala tuyñinaca cherchičha. Vacanaca, uuzinaca, nižaza palumanaca jalla nižtanaca timplu patiuquiz tuyñi cherchičha. Nižaza paaz campiiñinaca ninacž puestuquiz julzi cherchizakazza.

15 Jalla nižtanaca cheržcu Jesusaqui poota zkizquiztan lazu paachičha. Jalla nekztanaqui nii laztan zancchuc liwj tirkatchičha vacanacami, uuzinacami tjapa nii tuyñinacžtanpacha. Nii paaz campiiñi žoñinacž paazmi k'ala witzinchičha, nižaza ninacž mizanacami pjokžinchičha.

16 Nekztan paluma tuyñi žoñinacžquiz ujzičha tuž cjican:

—Tjapa tinaca jwesa. Wejt Yooz Ejpž kjuya anačha tuyz kjuya tjaczqui.

17 Jalla nekztanaqui niiž tjaajinta žoñinacaqui cjijrta Yooz taku cjuñzičha. Yooz tawk libruquiz tuž cjijrtkalčha: “Am kjuya rispitta cjiskatz pecučha. Nuž pectiquiztan akztal cjeečha”.

18 Jalla nekztanaqui judío žoñinacaqui niižquiz pewczičha tuž cjican:

—Jalla nižtanaca paazjapa, ¿ject am mantichejo? Yoozqui am mantichižlaj niiqui, tsjii siñala milajruž tjeežna.

19 Jesusaqui tuž kjaazičha:

—Tii timplu pajlžta cjequičha. Nekztan čhjep majquiz wilta tsijtsnačha.

20 Jalla nižta chiiñi nonžcu judío žoñinacaqui cjichičha:

—Tii timplu kjuycanaqui pusi tunc sojtan wata kjuytala pero. ¿Amqui čhjep majquizkaz tii timplu tsijtsnasajo? Anapan niim atasačha amqui.

21 Jalla nuž nii timplu puntuquiztan chiican Jesusaqui niiž persun curpu puntuquiztanž chiyatčha.

22 Jesusaž ticziquiztan jacatattan niiž tjaajinta žoñinacaqui nii chiita cjuñzičha. Nekztan Yooz takumi criichičha, Jesusaž jacatatz punto cjijrta. Nižaza Jesusiž chiitanacami criichizakazza.

23 Pascua pjijztiquiz Jesusaqui Jerusalén wajtquiz želatčha. Jalla nicju želan walja žoñinacaqui niižquin criichičha. Niiž paata milajrunacami siñalanacami, nii cheržcu criichičha.

24 Jesusaqui niiž persun kuzquiz žoñinacž kuz, jaknužt cječhaja, jalla nii
zizatčha. Jalla nižtiquiztan Jesusaqui nii juntuñ criichi žoñinacžquiz ana
juyzu paachičha.
25 Jesusaqui persunpacha žoñinacž kuz jaknužt cječhaja jalla nii zizatčha.
Jalla nižtiquiztan niiqui anaž jec tjaajzñimi pecatčha žoñinacž kuz puntuquiz-
tanaqui.

3

JESUSIZTAN NICODEMUZTAN

1 Tsjii fariseo žoñi želatčha, Nicodemo cjita, judío žoñinacž jiliritačha.
2 Jalla nii Nicodemuqui tsjii ween Jesusižquin tjonzñi ojkchičha. Nekztan
Jesusižquin paljaychičha, tuž cjican:
—Tjaajiñi Maestro, žoñiqui ana Yooz poderžtanžlaj niiqui, nekztan ana
milajrunaca paasačha, amiž paata milajru, nižtanacami. Jalla nižtiquiztan
wejrqui zizučha, Yoozquiztan tjonchamčha, Yooz obra tjeezñi nižaza Yooz
puntu tjaajñi.
3 Jalla nekztanaqui Jesusaqui niižquiz cjichičha:
—Amquiz weraral cjeečha. Jequit ana pizc wilta nassi cječhaja, jalla niiqui
arajpach Yooz wajtquiz ana kamasačha.
4 Jalla nižta chiitiquiztan nii Nicodemo cjita žoñiqui tuž pewczičha:
—Pero, ¿kjaž tsjii žoñiqui wilta majtta cjesajo? Wilta majtta cjisjapa, ¿maa
iczquiz wiltaž luzasajo?
5 Jesusaqui tuž kjaazičha:
—Ultimu werarapal cjiwčha. Jequit kjazquiztanami Espíritu
Santužquiztanami ana nassi cječhaja jalla niiqui arajpach Yooz wajtquiz
ana luzasačha.
6 Jequit maa ejpžquiztankaz nassaja, jalla niiqui žoñž kamañchizkazza.
Pero jequit Yooz Espíritu Santuquiztan zakaz nassaja, jalla niiqui Yooz
Espíritu Santuž kamañchizza.
7 Weriž chiitiquiztan anam am ispantaquičha. Tjapa žoñinacaqui pizc wilta
nastanpančha cjiwčha.
8 Nicjumi ticjumi tjamiqui tjamčha. Nii tjamž jora nonžcanami jakz-
iquiztan tjamžquičhaja, jakzitchuc ojkčhaja, jalla nii ana zizzuca. Jalla
nižta irataž Yooz Espíritu Santuqui jecž kuzquizimiž luzasačha. Nižaza
ana Yoozquin criichi žoñinacaqui criichi žoñinacž kamaña cherčha. Pero nii
Espíritu Santuž tjaata kamaña ana intintazucačha.
9 Jalla nekztanaqui Nicodemuqui wilta pewczičha, tuž cjican:
—¿Jaknužupan cjes teejo?
10 Jesusaqui niižquin tuž kjaazičha:
—Amqui Israel žoñinacžquiz tjaajiñi maestrumla. ¿Jalla tii weriž chiita ana
intintazzucakaya?
11 Ultimupan wejr cjiwčha. Wejrqui tii puntuquiztan intintazcu chiyučha.
Weraraž chiyučha, tii weriž zizta nižaza cherta puntunacami. Jalla nuž
cjenami amqui weriž chiita anam catokčha.
12 Tii muntuquiz watñi puntuquiztan chiyan ana intintazza amqui. Jaz-
iqui juc'ant altu razunžtan arajpach Yooz puntuquiztan chiyanami, ¿jaknužt
am intintasasajo?
13 'Anaž jecmi arajpachquin yawchiqui. Wejrpankal arajpach Yooz pun-
tuquiztan zumpacha zizučha. Wejrqui arajpachquiztan chjijwžquichinčha.
Wejrqui arajpachquiztan cuchanžquita Yooz Žoñtčha.

14 Nižaza wejrqui cruzquiz waytital cjistančha. Jaknužt Moisesqui tsjii
korquiztan paata zkora pajk tuñquiz waytitčhaja, jalla nižta wejrqui waytital
cjistančha,
15 wejtquin criichi žoñinacžquiz ew kamaña tjaazjapa, ninaca Yooztan
wiñaya kamajo, ana infiernuquin sufrajo.

YOOZ EJPCHA ZOÑINACŽQUIZ OKZÑIQUI

16 Yooz Ejpqui tii muntuquiz žejlñi žoñinacžquiz ancha okžquichipančha.
Jalla nižtiquiztan niiž zinta Majch cuchanžquichičha, žoñinacžquiz ew ka-
mañchiz cjiskatzjapa. Jakziltat niiž zinta Majchquiz criyačhaja, ew ka-
mañchiz cjequičha Yooztan wiñaya kamzjapa ana infiernuquin sufrajo.
17 Yooz Ejpqui niiž Majch tii muntuquiz cuchanžquichičha. Niiž cjen
žoñinaca liwriita cjesačha infiernuquin ana casticta cjisjapa.
18 'Jakziltat Yooz Majchquiz criyačhaja, jalla niiqui ana infiernuquin cas-
tictaž cjequičha. Pero jakziltat Yooz Majchquiz ana criyačhaja, jalla niiqui
infiernuquin castictapanž cjequičha, Yooz zinta Majchquiz ana criitiquiz-
tan.
19 Yooz zinta Majchčha Yooz kamaña tjeezñiqui zuma kjanažtakaz. Jalla
nuž cjenaqui tii muntuquiz tjontan, žoñinacaqui ana wali kamañchiz kamz-
panž pecatčha, zumchiquiz kamzpanž pecatčha. Nižaza ninacaž ana wali
kamtanacaž cjen Yooz kamañchiz cjis ana pecchipančha. Jalla nižtiquiztan
castictapanž cjequičha.
20 Tjapa ana wali kamñinacaqui Yooz kamaña tjeezñižjapa quintračha.
Nižaza Yooz kamaña tjeezñižquiz anaž cherz pecčha, ninacž ana wali kam-
tanaca ana tjeezta cjisjapa.
21 Pero jakziltat werar Yooz kamañ jaru kamz pecčhaja, jalla niiqui Yooz
kamaña tjeezñižquiz macjatžquičha kjanapacha tjeezjapa, niiž zuma kam-
tanaca Yooz aztan kamtačha, nii. —Jalla nuž cjichičha Jesusaqui.

JUAN BAUTISTAZ CHIITA

22 Jalla nuž Nicodemužtan parližcu, Jesusaqui tjaajintanacžtan Judea
yokquin ojkchičha. Jalla nicju niiž tjaajintanacaqui bautiscan žejlchičha.
23 Nižaza Juan bautiscan zakaz želatčha. Salim cjita wajt žcati Enón cjita
wajtquin želatčha. Jalla nicju wacchi kjaz želatčha. Nekztan žoñinacaž
tjonatčha bautista cjisjapa.
24 Jalla nižtanaca watchičha, ima Juanqui carsilquin chawcta cjen.
25 Jalla nekztanaqui Juanž tjaajinta žoñinacžtan tsjii kjaž judío žoñinacžtan
ch'aassičha, ajunz cuzturumpi puntuquiztan.
26 Juanž tjaajintanacaqui niižquin mazñi tjonchičha, tuž cjican:
—Tjaajiñi maestro, tsjiiqui amtan chica želatčha Jordán pujž tuuna. Amqui
niiž puntuquiztan mazzinchamčha. Jalla niiqui tekz žejlčha bautiscan.
Nižaza tjapa žoñinacaqui niižtan ojkzpanž cjissa.
27 Juanqui ninacžquiz tuž cjichičha:
—Yooz Ejpqui wejtquiz tsjii kamaña tjaachičha; nižaza tsjii puestuquiz
wejr utchičha. Jaknužt Yoozqui žoñžquiz kamaña tjaatčhaja, jalla nii jaru
žoñiqui kamz waquizičha.
28 Ančhucpacha weriž chiita nonzinčhuččha. Wejr cjichinčha: Anačha
wejr Cristutqui. Wejrzti niiž tuqui cuchanžquita žoñtčha.
29 Tsjii zalz pjijztiquiz zalzñi tjowaqui yanapñi mazinacžquiztan tsjan
importantičha. Nii zalzñi tjowaqui tjunchizza. Yanapñi mazinacaqui jalla
nii nonžcu cuntintučha, nižaza chipchipčha. Jalla nižta iratačha anziqui.
Wejrqui Jesusiž quintu nonžcu ancha cuntintutčha.

30 Niiqui juc'anti juc'anti tucquin cjistančha. Wejrzti niižquiztan juc'anti juc'anti wirquin cjistančha.

JESUSACHA TSEWCTAN TJONCHI ŽOÑI

31 Nii tsewctan tjonchi žoñičha tjapa žoñinacžquiztan juc'anti chekanaqui. Tii yok muntuquiz kamñi žoñinacaqui tii yokjapakaz kamañchizza. Nižaza tii yokjapa kamaña puntuquiztankaz parlička. Nii tsewctan tjonchi žoñizti tjapa žoñinacžquiztan juc'antička.

32 Nii tsewctan tjonchi žoñiqui arajpachquin čhjulut chertčhaja, nonžtčhaja, jalla nii žoñinacžquiz mazzička. Jalla nii zumanaca maztiquiztanami žoñinacaqui anaž wira criiz pečča.

33 Jakziltat niiž mazta criičhaja, niiqui tjurt'aquička, Yooziž chiita takuqui werarapankalala, cjican.

34 Yooziž cuchanžquita žoñiqui Yooz takupanž parlička. Yooz Espíritu Santučha niiž kuzquiz žejlñipan, yanapzjapa. Jalla nižtiquiztan Yooz takupanž parlička.

35 Yooz Ejpqui niiž Majch k'aachička. Jalla nižtiquiztan tjappacha tjaachička niiž Majch kjarquiz.

36 Jalla nižtiquiztan jakziltat Yooz Majchquiz criyačhaja, jalla niiqui Yooztan wiñaya kamaquička. Nižaza jakziltat ana Yooz Majchquiz criyačhaja nižaza ana cazačhaja, jalla niiqui anapanž Yooztan kamasačha. Nižaza Yooz Ejpqui cjička, nii žoñiqui castictaž cjequička.

4

JESUSIZTAN SAMARIA WAJTCHIZ MAATAKZTAN

1 Žoñinacaqui Jesusižquiz walja tjonchička niiztan chica ojklayzjapa, Juanžquiztan juc'ant tama. Nižaza Juanžquiztan juc'anti žoñinaca bautissicha. Jalla nii quintu ojklayan, fariseo žoñinacaqui nii quintu nonchička. Nekztan Jesusiztan quintrazi kallantichička. Nii zizzička Jesusaqui.

2 Jalla nuž nii Jesusiž bautis quintu ojklaychiž cjenami, Jesusaqui anaž bautissička. Antiz niiž tjaajinta žoñinacakaz bautisatčha.

3 Pero fariseo žoñinacaqui Jesusiž puntuquiztan nonžcu, Jesusiztan quintrazi kallantichička. Jalla nižtiquiztan Jesusaqui Judea yokquiztan zarakchička, Galilea yokquin quejpžquizjapa.

4 Jalla nii jiczquiz ojkcan, Samaria yoka nuž watstantačha.

5 Jalla nuž Samaria yokquin ojkcan Sicar cjita wajtquin irantichička. Tuqui timpu Jacob cjita žoñiqui niiž José cjita majchquiz tsjii yoka tjaachitačha. Nii yok žcati Sicar cjita watja želatčha.

6 Jalla nicju tsjii kjaz tuj želatčha, Jacobž tuj cjitatačha. Jesusaqui jiczquiz ojktiquiztan otchička. Nekztan tuj latuquiz julzička. Nii oraqui taypur wajitačha.

7-8 Nekztanaqui niiž tjaajinta žoñinacaqui watja luzzička lujlz čhjeri kjayzjapa. Jesusaž nuž zinalla želan, tsjaa Samaria wajtchiz maatakqui nii tujquin kjaz cooyi tjonchinčha. Jesusaqui naaquiz paljaychička:

—Kjaz onalla, —cjican.

9 Jalla nuž kjaz tomangztiquiztan naa Samaria wajtchiz maatak žonqui cjichinčha:

—Amqui judío žoñimla. Wejrqui Samaria wajtchiz žontčha. ¿Kjažtiquiztan amqui wejtquiztan kjaz mayjo?

(Judío žoñinacžtan Samaria wajtchiz žoñinacžtan porapat ana parliñipanla, pero.)

10 Jalla nekztanaqui naa maatakaž chiitiquiztan Jesusaqui tuž kjaazička:

—Wejrqui amquiztan kjaz maychinčha. Pero amzti wejt puntuquiztanami
nižaza Yooziž tjaaz puntuquiztanami intintitasaž niiqui, jalla nekztan we-
jtquiztan žejtñi kjaz maytasačha. Nižaza nii žejtñi kjaz tjaatam cjitasačha.
11 Jalla nekztanaqui naa maatakqui tuž cjichinčha:
—Señor, am anaj kjaz coozizzamla. Tii tuj kozičha. ¿Jakzictanam nii žejtñi
kjaz tjaasajo?
12 Učhum Jacob cjita tuquita ejpqui tii tuj ecanchičha. Nižaza tii tujquiztan
kjaz licñitačha, nižaza niiž maatinacami, nižaza niiž animalanacami. ¿Amqui
niižquiztan juc'antim cjes, kjažtatajo?
13 Jalla nekztanaqui Jesusaqui naaquiz cjichičha:
—Jakziltat tii tuj kjazquiztan licčhaja, jalla niiqui wiltaž kjaz pecaquičha.
14 Pero jakziltat weriž tjaata kjaz licčhaja, jalla niiqui anaž iya kjaz pecñiž
cjequičha. Weriž tjaata kjazqui niiž persun kuzquiz tsjii jalzurižtakaz
cjisnaquičha wiñaya žejtzjapa.
15 Jalla nekztanaqui naa maatak žonqui niižquiz cjichinčha:
—Señor, nii kjaz tjaalla, ana iya kjaz peczjapa, nižaza tii tujquiz ana iya kjaz
cooyi tjonzjapa.
16 Nekztanaqui Jesusaqui naaquiz cjichičha:
—Oka, am luctaka kjawžca. Nekztan wiltam wejtquin tjonaquičha.
17 Naa maatak žonqui tuž kjaazičha:
—Ana luctakchiztčha.
Jalla nuž kjaaztiquiztan Jesusaqui tuž cjichičha:
—Amqui weraram chiičha, “Ana luctakchiztčha” cjicanaqui.
18 Amqui pjijska luctakchiztakalala amqui. Jalla nižtiquiztan anziqui am
lucum cjičhaja, jalla niiqui anaž am ultim lucuqui. Jaziqui weraram chiičha.
19 Jalla nekztanaqui naa maatak žonqui Jesusižquiz tuž cjichinčha:
—Señor, amčha profetaqui, nuž tantiyučha.
20 Wejtnaca tuquita ejpnacaqui tii curquiz Yooz rispitñitačha. Ančhuc
judío žoñinacazti cjiñchuccha, Jerusalén wajtquin Yooz rispitsa, nii.
21 Nekztanaqui Jesusaqui naaquiz tuž kjaazičha:
—Maataka, weriž chiita taku criya. Tsjii tjuñi tjonča. Jalla nii tjuñquiziqui
anaž tii curquizimi nizaza anaž Jerusalén wajtquizimi Yooz Ejp rispi-
taquičha.
22 Ančhucqui Yooz ana zuma pajžcu rispitčha. Wejrnaczti Yooz lijituma
pajžcu rispitučha. Judío partiquiztanž Yooziž cuchanžquita Liwriiñiqui
tjonča.
23 Nii tjonz tjuñquiziqui, nižaza anzimi, werar Yooz Ejp rispitñinacaqui
kuztanami animužtanami Yooz rispitaquičha. Nižaza Yooz Ejpž kuzcama
weraraž rispitaquičha. Jalla nižta rispitñinacaž Yooz Ejpqui pecčha.
24 Yoozza ana janchichizqui, animužtakaz. Jalla nižtiquiztan niižquin
rispitñinacaqui kuztanami animužtanami nii rispitstančha. Nižaza Yooz
kuzcama werara rispitstančha.
25 Jalla nekztanaqui naa maatak žonqui Jesusižquiz cjichinčha:
—Tsjii noojiqui tsjii Yoozquiztan cuchanžquita cjitaqui tjonaquičha.
(Mesías, nižaza Cristo cjitazakazza niiqui.) Jalla nii tjonžcu wejtnacaquiz
tjapa Yooz puntuquiztan tjaajnaquičha.
26 Nekztanaqui Jesusaqui naaquiz tuž cjichičha:
—Werjtčha niitqui, amquiz paljayučha.
27 Jalla nuž parlan Jesusiž tjaajinta žoñinacaqui quejpžquichičha. Nuž Je-
susaž tsjaa Samaria wajtchiz žonatan parliñi cheržcu, ispantichičha. Ancha
ispantižcu tjapa nii tjaajintanacaqui ana pewczñi atchičha, “Naaquiztan

¿čhjulum pec?” cjican, už “¿Kjažtiquiztan naa žonatan parli?” cjican ana pewczñi atchičha.
28 Nekztanaqui naa maatak žonqui kjaz luuz eccu, watja ojkchinčha. Nekztan žoñinačžquin tuž quint'ichinčha:
29 —Ojklay, tsjii žoñiž cheržquilay. Niiqui tjapa weriž kamta puntu zizza. Wejtquiz nii puntu chiichičha. ¿Anaj tii Yooz cuchanžquita Cristo cjesaya?
30 Nekztanaqui zoñinacaqui wajtquiztan ulanžquichičha, jakziquin Jesusa želatčhaja, jalla nicju.
31 Ima nii žoñinacaž irantižcan, niiž tjaajintanacaqui Jesusižquiz chiižinchičha, tuž cjican:
—Tjaajiñi Maestro, čhjululla mekaz lujlžnalla.
32 Jesusazti ninačžquiz cjichičha:
—Wejttac yekja lujlz žejlčha. Jalla nii lujlzqui ančhucqui anaž pajčha.
33 Jalla nuž chiitiquiztan niiž tjaajintanacaqui ninacpora pewcsassičha, tuž cjican:
—¿Jequit tiižquiz lujlz čhjeri zjijcanchi cjesajo?
34 Jesusaqui ninačžquiz cjichičha:
—Wejrqui wejt cuchanžquiñiž kuzcama kamučha. Nižaza niiž pecta langz cumplučha. Jalla niičha wejtta lujlz čhjeri cuntaqui.
35 Ančhucqui cjinčhuččha, “Zkala ajzquinaqui pajkpic jiiz pjaltičha”, jalla nuž cjiñčhuččha. Pero wejr ančhucaquiz cjiwčha, “Nii žoñinačžquin cherzna. Pookchi zkalanacažtakaz ninacaqui. Ricujz pečča.
36 Jakziltat nii pookchi zkalanaca ricujačhaja, jalla niiqui pactaž cjequičha. Nižaza nii ricujta žoñinacaqui Yooztan wiñaya kamaquičha. Jalla nižtiquiztan zkala čhjacñimi ajzñimi nuž chicapacha cuntintuž cjequičha.
37 Tii zkala puntuquiztan chiitaqui werarapančha. Jalla tuž cjičha: “Zkala čhjacñiqui tsjiičha. Nižaza zkala ajzñiqui yekjačha”.
38 Wejrqui ančhuc cuchanžquichinčha, ana amiž trabajta zkala ricujzjapa. Yekjanacačha nii zkalac trabajchi Yooz taku paljaycan. Ančhucqui nii trabajtiquiz yapzinčhuččha, ultimquiziqui Yooztajapa ricujta cjisjapa.
39 Jalla nekztanaqui wacchi Samaria wajtchiz žoñinacaqui niižquiz criichičha, naa maatak žonaž maztaž cjen. “Niiqui tjapa weriž kamta puntu zizza”, jalla nuž cjican mazzinčha naaqui.
40 Nižaza Jesusižquiz tjonžcu, nii Samaria wajtchiz žoñinacaqui Jesusižquiz rocchičha, tuž cjican:
—Wejtnacatan kamt'alla.
Nekztanaqui Jesusaqui ninačztan puc maj kamchičha.
41 Jalla nuž niiž persuna tjaajintiquiztan iya juc'anti nii žoñinacaqui niižquiz criichičha.
42 Ninacaqui naa maatak žonaquiz tuž cjichičha:
—Wejrnacqui criyučha. Anaž amiž maztiquiztankaz criyučha. Antiz niiž taku persuna nonžcupan criyučha. Chekapan, tiiqui Yooz cuchanžquita Cristukalčha, žoñinačžquiz liwriiñiqui. Anzil nii zizučha wejrnacqui, niiž tjaajinta taku nonžcu.

TSJII CHJETINTAQUI

43 Puc majquiztan Jesusaqui Galilea yokquin ojkchičha.
44 Jalla nekztanaqui Jesusaqui tuž chiichičha:
—Tsjii Yooz cuntiquiztan chiiñi profetaqui niiž persun wajtchiz žoñinačžquiz ana rispittačha.
45 Jalla nekztanaqui Galilea irantitan, nii žoñinacaqui Jesusa zuma risiwchičha. Nii žoñinacaqui Jerusalén ojkchizakaztačha, pascua pjijzta payi.

Jalla nicju žejlcan tjapa Jesusaž paatanaca cherchičha. Jalla nižtiquiztan nii žoñinacaqui Jesusa zuma risiwchičha.

46 Galilea yokquin žejlcan, Jesusaqui Caná cjita watja wilta ojkchičha. Tuquiqui nii wajtquiz kjazquiztan vino tuckatchičha. Tsjii pajk jilirž secretariuqui Capernaum wajtquiz želatčha. Nii secretariuž majchqui laatačha.

47 Jesusaž Judea yokquiztan Galilea tjonchi quintu zizcu, nii secretariuqui Jesusa roqui ojkchičha niiž kjuyquin tjonžcajo, nižaza niiž majch čhjetnajo. Niiž majchqui ticzmayatačha.

48 Jalla nekztan Jesusaqui niižquiz cjichičha:

—Ančhucqui sinalanacami milajrunacami ana cheraquiž niiqui, ana criyasačha.

49 Nekztan nii secretariuqui cjichičha:

—Señor, ima wejt majch ticznan wejt kjuyquin tjonžcalla.

50 Jesusaqui nekztan cjichičha:

—Am kjuya quepa, am majchqui žetaquičha.

Nekztan nii secretariuqui jalla nuž Jesusaž chiitan nii criichičha. Jalla nekztan kjuya quejpchičha.

51 Jalla nuž niiž kjuya okan, niiž piyunanacaqui niižquin zalžquichičha, tuž cjican:

—Am majchqui žejtchičha.

52 Jalla nuž chiitiquiztan nii secretariuqui pewczičha, čhjulora niiž majch žeti kallantichi, jalla nii. Niiž piyunanacaqui cjichičha:

—Zezcu taypuruž paztanalla nii kjakñi ch'ujlñiqui apaltichičha.

53 Nii ejpqui cjuñzičha, nii orapacha Jesusaqui cjichičha, “Am majchqui žetaquičha”. Jalla nižtiquiztan nii ejpqui tjapa kuztan Jesusižquiz criichičha, tjapa niiž kjuychiz žoñinacžtanpacha.

54 Judea yokquiztan Galilea quejpžcu, Jesusaqui nii milajru paachičha. Jalla niiztanaqui pizc wilta milajru paachičha.

5

LAA ZOÑI CHJETINTA

1 Wiruñaqui judío žoñinacaqui pjijzta paatčha. Jalla nuž paan, Jesusaqui Jerusalén watja quejpžquichičha.

2 Jerusalén wajtquiz tsjii pajk zana želatčha, uuzi zana cjita. Jalla nii žcati tsjii žoñiž paata cocha kjazjapa želatčha. Nii cochaqui Betesda cjitatačha Hebreo tawkquiztan. Nii coch muytata pjijska kjuyallanaca želatčha.

3 Jalla nekzi wacchi laanaca želatčha, zuranaca, zuch žoñinaca, ana tsijtñinaca. Nii laa žoñinacaqui kjaz kizkiz tjewznatčha.

4 Awiz awizaqui tsjii anjilaqui nii cochquiz tjoñičha kjaz tjarñi. Jalla nuž nii kjaz tjarnan, primera kjazquiz luzzi žoñiqui žejtchi cjisñitačha, čhjul laaquiztanami.

5 Tsjii laa žoñiqui quinsa tunc quinsakalcun wata laa želatčha.

6 Jesusaqui nii laa žoñi cherchičha. Nekztan Jesusaqui zizzi cjissičha, nii žoñi ažk watanaca laachitačha, nii. Jalla nuž zizcu nii laa žoñžquiz pewczičha tuž cjican:

—¿Žejtchi cjissim pecya?

7 Nii laa žoñiqui kjaazičha tuž cjican:

—Señor, anaž jecmi tii kjaz tjarnan wejr luzkatñi žejlčha. Luz pecučha, pero yekjakaz wejt tuqui luzza, tii kjazquizqui.

8 Nekztanaqui Jesusaqui niižquiz cjichičha:

—Žaazna, am tjajz zquiti apta, ojklaya.

9 Jalla nii orapacha žejtchi cjissičha. Niiž tjajz zquiti aptižcu ojkchičha.
Jeejz tjuñquiz nii čhjetintaqui watchičha.
10 Jalla nižtiquiztan judío žoñinacaqui nii čhjetinta žoñžquiz tuž
chiižinchičha:
—Jeejz tjuñquiziqui, anačha tjajz zquiti joojooz cjitaqui. Lii quintrala niiqui.
11 Nii čhjetinta žoñiqui tuž kjaazičha:
—Jalla nii wejr čhjetiñi žoñiqui wejr mantichičha, tuž cjican: “Tjajz zquiti
aptižcu, oka”. Jalla nuž cjichičha.
12 Nii judío žoñinacaqui pewczičha tuž cjican:
—¿Ject amquiz nuž cjichejo, “Tjajz zquiti aptižcu oka”, cjicanajo?
13 Jesusaqui nii oraqui walja nekz žejlñi žoñinacž taypiquiztan katchičha.
Jalla nižtiquiztan nii žoñiqui ana pajchičha, ject nii čhjetinčhaja, jalla nii.
14 Niiž wiruñ Jesusaqui nii laaquiztan žejtchi žoñžtan zalchičha tim-
pluquin. Nekztan niižquiz cjichičha:
—Jila, amqui žejtchamčha. Jaziqui ana wilta uj paaquičha. Uj paaquiž
niiqui, amquiz juc'ant anawalim cjisnasačha.
15 Jalla nekztanaqui nii žoñiqui judío žoñinacžquin mazñi ojkchičha, Je-
susačha nii čhjetiñi žoñiqui, jalla nii mazzičha.
16 Nii Jesusaž nižta jeejz tjuñquiz čhjetintiquiztan judío žoñinacaqui Jesusiž
quintra cjissičha; conz pecatčha.
17 Ninacžquiz Jesusaqui tuž cjichičha:
—Wejt Yooz Ejpqui tiraž langža, wejrmi nižtapachal langznučha.
18 Jalla nižta chiitiquiztan nii judío žoñinacaqui juc'ant žawjchičha, nižaza
juc'anti conz pecatčha. Jesusaqui jeejz tjuñquiz ana permitta langz man-
tichičha, judío žoñinacž lii quintra. Nižaza “Yooz Ejpčha wejt persun Ejpqui”
cjican chiichičha. Nuž cjican “Wejrmi Yoozzakaztčha” cjichičha. Jalla
nižtiquiztan nii judío žoñinacaqui Jesusiž quintra juc'anti aptichičha, conz-
japa.

JESUCRISTUCHA YOOZ MAJCHQUI

19 Nižaza Jesusaqui tuž cjichičha:
—Ančhucaquiz weraral chiyučha. Wejrtčha Yooz Majchqui. Pero persun
kuzcama anal paasačha. Yooz Epiž tjaata obranacal paa-učha. Jaknužt Yooz
Ejpqui obra paačhaja, jalla nužuzakaz wejr Yooz Majchqui obra paa-učha.
20 Yooz Ejpqui wejr k'aachičha, nižaza tjapa niiž paata obranacami we-
jtquiz tjeeža. Nižaza Yooz Ejpqui juc'anti pajk obranacaž tjeeznaquičha,
ančhuc ispantichi cjeyajo.
21 Jaknužt Yooz Ejpqui ticzinaca jacatatskatčhaja, nižaza wilta žeti
tjaačhaja, jalla nižta zakaz wejrqui žeti tjaačha, wejt munañpicama.
22 Yooz Ejpqui persunpacha ana casticu tjaačha. Pero wejtquiz tjapa niiž
mantiz poder intirjichičha castictu tjaazjapa.
23 Jalla nuž intirjichičha, tjapa žoñinaca wejtquiz rispitajo, jaknužt Yooz
Ejpžquin rispitčhaja, jalla nuž. Jakziltat wejtquiz ana rispitčhaja, jalla niiqui
wejr cuchanžquiñi Yooz Ejpžquin ana zakaz rispitčha.
24 'Ančhucaquiz weraral chiyučha. Jakziltat weriž chiita taku nonžcu tjapa
kuztan catokčhaja, nižaza wejr cuchanžquiñižquiz kuz tjaačhaja, jalla niiqui
Yooztan wiñaya kamčha. Nižaza ana casticta cjequičha. Infiernuquin ojkñi
jiczquiz eccu, arajpach ojkñi jiczquiz kamčha, Yooztan wiñaya kamzjapa.
25 Ančhucaquiz weraral chiyučha. Tsjii timpu tjončha, nižaza anzimi nii
timpučha. Anziqui ticzižtakaz kamñi žoñinacaqui wejt taku nonznaquičha.
Jakziltat wejt taku nonžcu tjapa kuztan catokačhaja, jalla niiqui ew ka-
mañchiz kamaquičha. Yooz Majchtčha wejrqui.

26 Yooz Ejpqui persunpacha žejtkatz poderchizza. Nižaza wejt Yooz Ejpqui
nii poder wejtquiz intirjichičha.
27 Wejrqui tsewctan cuchanžquita Yooz Žoňtčha. Jalla nižtiquiztan Yooz
Ejpqui pjalz puestuquiz wejr utchičha. Jaziqui arajpachquin kamzmi nižaza
infiernuquin casticzmi jalla nii mantiznaca wejtquiz intirjichičha.
28 Tii weriž chiitiquiztan ana ispanta. Tsjii timpu tjončha. Jalla nii tim-
puquiz tjapa ticzinacaqui wejt joraž nonznaquičha. Nekztan sipulturquiz-
tanž žaaznaquičha.
29 Zuma kamchinacaqui jacatataquičha Yooztan wiňaya kamzjapa. Ana
zuma kamchinacazti jacatataquičha infiernuquin casticta cjisjapa.

YOOZ EJPZTAN YOOZ MAJCHTAN

30 'Wejrqui persun kuzquiztanac anal pjalznasačha. Jaknužt wejt Yooz Ejp
mantičhaja, jalla niicamal pjalznučha. Anal wejt kuzquiztan pjalz pecučha.
Antiz wejr cuchanžquiňiž kuzcama pjalz pecučha. Jalla nižtiquiztan weriž
pjaltaqui lijitumačha.
31 Wejrkal persunpacha wejt favora chiyasaž niiqui, weriž chiita taku anaž
walasačha.
32 Pero yekja tisticu wejt favora žejlčha. Jalla niičha Yooz Ejpqui. Niiž wejt
puntuquiztan chiita takuqui werarapančha. Jalla nii zizučha.
33 Ančhucqui Juanžquin pewczňi cuchanžquichinčhuccha wejt pun-
tuquiztan. Niiž kjaaztaqui werarapančha.
34 Žoňiž wejt favora werara chiiňiž cjenami, wejtquiz anaž ancha impor-
tičha. Yooz Ejpčha wejt favora ultim werara chiiňiqui. Nuž cjiwčha, ančhuc
wejtquiz criyajo, ančhuc liwriita cjisjapa.
35 Juanqui tsjii tjeezta lamparažtakaz kjanatčha. Jalla nuž kjancan nii
Juanqui wejt puntu kjanzt'ichičha. Nižaza tsjii upacamakaz niiž kjanquiz
ančhucqui cuntintu kamchičha.
36 Juanqui wejt favora chiichičha. Pero tsjiiqui žejlčha Juanžquiztan
juc'anti. Jalla niičha Yooz Ejpqui. Niiqui wejt favora zakaz chiičha. Nižaza
wejt Yooz Ejpqui wejr mantichičha obranaca cumplizjapa. Tii obranac-
quiztan wejr pajtapan cjesačha, Yoozquiztan tjonchin, ana Yoozquiztan
tjonchin, nii. Tii weriž paata obranaca kjanapacha tjeeža, Yooz Epiž wejr
cuchanžquita, jalla nii.
37 Wejr cuchanžquiňi Yooz Ejppacha wejt favora chiičha. Ančhucqui niiž
persun jora ana nonznasačha nižaza niiž tsiti ana cherasačha.
38 Yooz Ejpqui wejr cuchanžquichičha. Pero ančhucqui wejtquiz ana
criičha. Jalla nižtiquiztan niiž takumi ančhuca kuzquiz ana zakaz catokčha.
39 Ančhucqui cjijrta Yooz taku anchaž istutiičha. Nekztan ančhucqui
tantiičha, “Yooz taku istutiichiž cjen wejrnacqui Yooztan wiňaya kamaka,”
cjican. Pero nii cjijrta Yooz takunacaqui wejt puntuquiztanž chiičha.
40 Jalla nuž istutiižcupacha, ančhuczti anaž wejtquiz macjatz peccha, Yooz
Ejpžtan wiňaya kamzjapaqui.
41 'Žoňinacaž tjaata honora wejtquiz anaž importičha.
42 Ultimu ančhucqui ana Yoozquin kuzzizčhuccha. Nii zizučha.
43 Wejt Yooz Ejpž cuntiquiztan tjonchi cjenami, ančhucqui anaž wejr
criičha. Pero yekja žoňiqui persun kuzcama ančhucaquiz tjonasaž niiqui,
niižquiz criyasaž, jaz.
44 Ančhucqui ančhucporaž honorchiz cjeyas peccha. Ančhucqui Yooziž
tjaata honorchiz cjisjapa anaž importičha. Jaziqui, ¿jaknužt ančhuc wejr
criyasajo?

45 Ančhucqui Moisés liiquiz kuz tjaachiž cjen, pinsaquičha, Yooztan wiñaya
kamaka, jalla nii. Pero nii Moisespacha ančhuca ujnacaž tjeeznaquičha,
Yooz Ejpž yujcquiziqui. Anačha wejrqui Yooz Ejpž yujcquiz ančhuca ujnaca
tjeezniñtqui.
46 Moisesqui wejt puntuquiztan cjijrchičha. Jalla nižtiquiztan ančhucqui
Moisés cjijrta criitasaž niiqui, wejtquiz zakaz criitasačha.
47 Ančhucqui nii Moisés cjijrtanaca ana criičhaj niiqui, ¿jaknuž weriž
chiitanaca criyasajo?

6

JESUSAQUI ČHJERI TJAACHA

1 Jalla nuž chiižcu Jesusaqui Galilea cjita kotž nawjctuñtan ojkchičha. Nii
kotaqui Tiberias, cjitazakaztačha.
2 Walja žoñinacaqui niižquin apzičha, milajrunaca paañi cheržcu nižaza
laanaca čhjetinchi cheržcu.
3 Pero Jesusaqui tsjii curu yawchičha niiž tjaajintanacžtan. Jalla nicju
julzičha.
4 Nii oraqui judío žoñinacž pascua pjijzta žcatitačha.
5 Acha waytižcu, Jesusaqui walja žoñinaca apžquiñi cherchičha. Nekz-
tanaqui Felipžquiz paljaychičha, tuž cjican:
—¿Jakziquiztan lujlz čhjerinaca kjayžcaqui, tii tama žoñinacžquiz luli tjaaz-
japaya?
6 Jesusaqui nuž chiichičha Felipe yanzjapa, jaknužt kjaazñi, jalla nii. Nii
ora Jesusa persun kuzquiz zizatčha, jaknužt nii žoñinaca luli tjaačhaja, jalla
nii.
7 Nekztanaqui Felipiqui kjaazičha, tuž cjican:
—Paa patac pajk paaz walurchiz t'anta anaž alcansasačha, zapa mayni
zkoluccama lujlz cjenami.
8 Tsjii tjaajintaqui, Andrés, cjitatačha, Simón Pedruž lajk. Jalla niiqui tuž
cjichičha:
9 —Tekz tsjii uza žejlčha, pjijska siwat t'antichiz, pizc ch'izziz. Pero ¿tama
žoñinacžquiz wacas teejo?
10 Nekztanaqui Jesusaqui mantichičha:
—Tjappacha nii žoñinaca, julznajo.
Jalla nii yokaqui walja pastu yokatačha. Nekziqui tsjii pjijska warank
luctak žoñinaca julzičha.
11 Jalla nekztanaqui Jesusaqui nii t'anta tanžcu, Yoozquin gracias cji-
can cjichičha. Nekztanaqui tjaajintanacžquin tjaachičha. Jalla nii tjaa-
jintanacaqui partir paychičha nii julzi žoñinacžquiz. Nužuzakaz nii pizc
ch'iztan tojžcu, lujlkatchičha, jaknužt zapa mayni pecatčhaja, jalla nuž.
12 Jalla nuž nii žoñinacaž chjekchiž cjen, Jesusaqui niiž tjaajintanaca man-
tichičha, tuž cjican:
—Nii žejtchi t'unanaca ricuja, ana čhjulumi pertita cjeyajo.
13 Nekztanaqui žoñinacaž lujlz žeržtan, niiž tjaajintanacaqui nii pjijska
siwat t'antiquiztan žejtchinaca ricujchičha. Tuncapan canasta chjijpi ricu-
jchičha.
14 Nekz žejlñi žoñinacaqui Jesusiž paata milajru cheržcu, tuž cjichičha:
—Chekapani, tiikalala nii tjonñi profetaqui.
15 Jesusaqui ninacž kuzquiz naychičha. Ninacaqui Jesusa pjorzaž ma-
jkz pecatčha, ninacž chawc jiliri cjeyajo. Jalla nižtiquiztan Jesusaqui ni-
nacžquiztan zarakžcu cur punt kjutñi yawchičha, zina žejlzjapa.

JESUSAQUI KJAZ JUNTUÑ OJKCHA

16 Tjuñiž kattan niiž tjaajinta žoñinacaqui kot atquin chjijwžquichičha.
17 Nii curquiztan chjijwžcu warcuquiz luzzičha, Capernaum watja irantizjapa. Jalla nekztanaqui kotquiz oki kallantichičha. Ween zumchitačha. Jesusaqui imapanž ninačžquin tjonatčha.
18 Kotquiz okan tsjii pjursant tjamiqui tjamžquichičha. Jalla nižtiquiztan kjaz ljojkjinacaqui waljaž ljojkinžquichičha.
19 Tsjii tupu zkoluc jilalla ojkchiž cjen, ninacaqui Jesusaž warcuquin žcatžinžquiñi cherchičha. Jesusaqui kjaz juntuñ tjonatčha. Pero Jesusižquiz ana pajatčha nii zumchiquiz cjen. Jalla nekztan ninacaqui ancha tsucchičha.
20 Nekztan Jesusaqui ninačžquiz tuž cjichičha:
—Werjtčha. Anačha tsuca.
21 Jalla nuž chiitiquiztan ninacaqui Jesusa warcuquiz cuntintu luzkatchičha. Kot taypiquiztačha. Pero nii ratupacha kot atquin cjissičha, jakzi wajtquin okatčhaja, jalla nicju.

ŽOÑINACAQUI JESUSA KJURČHA

22 Jakatažuqui nii kotž nawjctuñtan ecta žoñinacaqui Jesusa ana cherchičha. Zezcu zeztan tsjii warcukaz želatčha. Jesusaqui warcuquiz ana luzzičha. Niiž tjaajinta žoñinacakaz warcuquiz ojkchičha. Pero jakziquin Jesusaqui želatčhaja, ana zizzičha nii ecta žoñinacaqui.
23 Nekztan yekja warcunacaqui irantižquichičha Tiberias cjita wajtquiztan. Jakziquin nii žoñinaca t'anta lujlchižlaja, jalla nicju irantižquichičha. Ima lujlkatcan, Jesús Jiliriqui Yoozquin parlichičha gracias cjican.
24 Nekzi ecta žoñinacaqui Jesusami niiž tjaajintanacami ana nekz cheržcu warcunacquiz luzzičha. Capernaum watja ojkchičha Jesusa kjuri.

JESUCRISTUŽ CHIITA TAKU

25 Kot tsjii latuquin irantižcu, žoñinacaqui Jesusižtan zalchičha. Jalla nuž zalžcu niižquiz pewczičha tuž cjican:
—Tjaajiñi Maestro, ¿čhjulora tekz irantižquichamtajo?
26 Jesusaqui ninačžquiz tuž kjaazičha:
—Ančhucaquiz ultim weraral chiižinučha. Zezcu ančhucqui t'anta lujlchinčhuččha chjekjañcama. Jalla nižtiquiztanž ančhucqui wejr kjurčha. Weriž paata milajru anaž intintazza ančhucqui. Jalla niiž intintaztasaž niiqui anaž wejr kjurtasačha čhjeri lujlzjapakaz. Antiz wejr kjurtasačha, Yooz puntu tsjan zizjapa.
27 Anačha miranzñi čhjerquinaqui kuz tjaazqui. Tsjii ratujapakazza niiqui. Antis ana miranzñi Yooz čhjerquiñčha kuz tjaa. Yooz Ejpžtan wiñaya kamzjapačha niiqui. Nii Yooz čhjeriqui wejrqui ančhucaquiz tjaasačha. Yooz Ejpqui niijapa wejr utchipančha. Wejrqui tsewctan cuchanžquita Yooz Zoñtčha.
28 Jalla nekztanaqui nii žoñinacaqui pewczičha tuž cjican:
—¿Čhjulu obranacat paaz waquisasaya, Yooz munañpa cumplisjapaya?
29 Jesusaqui ninačžquiz kjaazičha, tuž cjican:
—Yooz cuchanžquita Zoñžquiz kuz tjaa; niižquiz criya. Jalla niičha Yooz munañpaqui.
30 Nekztanaqui ninacaqui cjichičha:
—¿Amqui čhjul milajrum tjeeznas, wejrnac cherzjapajo? Nekztan amquin criyasačha. ¿Čhjul obram paa-as?
31 Učhum tuquita atchi ejpnacaqui ch'ekti yokquin maná cjita čhjeri lujlchičha. Nižaza nii puntuquiztan Yooz tawk libruquiz tuž cjijrtačha: “Moisesqui ninačžquiz arajpachquiztan tjonñi čhjeri tjaachičha”.

32 Jalla nuž chiitiquiztan Jesusaqui tuž kjaazičha:

—Ančhucaquiz ultim weraral chiižinučha. Moisesqui ančhuca atchi ejpnačžquiz čhjeri tjaachičha. Pero Moisesqui anačha tjaachiqui ultim werar arajpach t'anta čhjeriqui. Wejt Yooz Ejpča ultim werar arajpach t'anta čhjeri tjaachiqui.

33 Jalla nii Yooziž tjaata t'antaqui arajpachquiztan chjijwžquichičha. Jalla niičha tii muntuquiz žejlñi žoñinačžquiz arajpach žeti tjaañiqui.

34 Nekztanaqui ninacaqui Jesusižquiz cjichičha:

—Señor, nii t'anta chjeri panž tjaalla.

35 Jalla nekztanaqui Jesusaqui tuž cjichičha:

—Wejrtča arajpach žeti tjaañi t'antitqui. Jequit wejtquin tjonačhaja jalla niiqui ana wira čhjeri eeczñiz cjequičha; nižaza jequit wejtquiz criyačhaja, jalla niiqui ana wira kjaz kjara pasñiž cjequičha.

36 Tuqui wejrqui ančhucaquiz chiichinča, "Ančhucqui wejr cheržcumi wejtquiz ana criichinčhucča".

37 Yooz Ejpqui wejt mantuquiz cjisjapa žoñinaca intirjichičha. Tjapa nii intirjita žoñinacaqui wejtquiz tjonaquičha. Nižaza jakziltat wejtquiz tjonačhaja, jalla niiqui ana weriž čhjatkattaž cjequičha.

38 Wejrqui arajpachquiztan ana wejt persun kuzcama payi tjonchinča. Antiz wejrqui wejr cuchanžquiñi Yooz Ejpž kuzcama payi tjonchinča.

39 Jalla tiičha wejt Yooz Ejpž kuzqui. Niiž kuz tuž pecča, wejr ana zinta niiž intirjita žoñinaca pertiskatajo, nižaza ninaca jacatatskatajo.

40 Nižaza tiičha wejt Yooz Ejpž kuzqui. Niiž kuz tuž zakaz pecča, jequit wejr pajačhaja, nižaza wejtquin criyačhaja, jalla niiqui Yooztan wiñaya kamaquičha. Nižaza wejrqui ninaca ticziquiztan jacatatskatača ultim juyzu pjalz tjuñquiziqui. Jalla nužučha wejt Yooz Ejpž kuzqui.

41 Tuqui Jesusaqui chiichičha, tuž cjican:

—Wejrtča arajpachquiztan tjonchi t'antitqui. Jalla nii chiitiquiztan judío žoñinacaqui niiž quintra chutchičha.

42 Ninacaqui cjichičha:

—¿Anaj tii Jesusac Jus maatejo? Učhumqui niiž maa ejpžquiž pajla. ¿Kjaž tiizti "Arajpachquiztan tjonchinča" cjican chiyasajo?

43 Jalla nekztanaqui Jesusaqui ninačžquiz cjichičha:

—Ančhucqui anaž nuž wejt quintra chucha.

44 Yooz Ejpqui wejr cuchanžquichičha. Nižaza niičha wejtquiz macjatskatñiqui. Jakziltat wejt Epiž macjatskatta cječhaj niiqui jalla ninacakaz wejtquiz tjonasača. Anažlaj wejt Epiž macjatskatžquitaqui, wejtquiz anaž tjonasača. Nižaza jacatatz tjuñquiziqui wejtquiz criichinacaqui jacatatskatača, ninaca Yooztan wiñaya kamzjapa.

45 Profetanacaqui tuquitan tuž cjijrchičha: "Yoozqui tjapa niiž partir žoñinačžquiz tjaajnaquičha". Jalla nižtiquiztan jequit wejt Epiž tjaajinta nonžaja, nižaža catokčhaja, jalla niiqui wejtquiz tjonča, nižazaž criičha.

46 'Jalla nuž wejt Yooz Epiž tjaajinta cjenami, anaž jecmi persun čhjujcžtan Yooz Ejp cherchiqui. Wejr alajačha Yooz Ejp cherchintqui. Wejrqui Yooz Ejpžquiztan tjonchinča.

47 Ančhucaquiz ultim weraral chiyučha. Jequit wejtquiz criyačhaja, jalla niiqui Yooztan wiñaya kamča; nižaza arajpachquin žejtñiž cjequičha.

48 Wejrtča arajpach žeti tjaañi t'antitqui.

49 Ančhuca tuquita atchi ejpnacaqui ch'ekti yokquin maná cjita t'anta lujlchičha. Pero nii t'anta lujlchiž cjenami, ninacaqui ticzizakazza.

50 Wejrtčha arajpachquiztan tjonchi t'antitqui. Jequit wejt t'antiquiztan
lulačhaja, jalla niiqui Yooztan wiñaya kamaquičha; arajpachquin žejtñiž
cjequičha.
51 Wejrqui arajpachquiztan tjonchinčha. Jaziqui wejrpančha žeti tjaañi
t'antitqui. Jequit tii t'antiquiztan lulačhaja, jalla niiqui Yooztan chica wiñaya
kamaquičha. Tii wejt curpuqui t'anta cuntačha. Wejt curpuqui tjaa-ačha, tii
muntuquiz žejlñi žoñinaca Yooztan wiñaya kamajo.
52 Jalla nuž chiitiquiztanaqui nii judío žoñinacaqui ninacpora ch'aazi
kallantichičha, tuž cjican:
—¿Kjaž tiiž persun curpu učhum lulajo tjaasajo?
53 Jesusaqui nekztanaqui cjichičha:
—Ančhucaquiz weraral chiyučha. Jequit ančhucaquiztan wejt curpu ana
lulačhaj niiqui, nižaza wejt ljoc ana licačhaj niiqui, jalla niiqui anapanž
ultimu arajpach žejtz wirchiz cjesačha. Anapan Yooztan wiñaya kamasačha.
54 Jequit wejt curpu lulačhaj niiqui, nižaza wejt ljoc licačhaj niiqui, jalla
niičha Yooztan chica wiñaya kamñiqui. Nižaza nii žoñinacaqui tsjii tjonz
tjuñquiziqui weriž jacatatskattaž cjequičha, Yooztan wiñaya kamzjapa.
55 Wejt curpuqui ultimu arajpachquin žejtkatñi čhjerička. Nižaza wejt
ljoččha ultimu arajpachquin žejtzjapa liczqui.
56 Jequit wejt žejtkatñi curpu lujlčhaja, nižaza wejt žejtkatñi ljoc licčhaja,
jalla ninacačha wejttan tsjii kuzzizqui. Nižaza wejrtčha ninacztan tsjii
kuzzizqui.
57 Wejr cuchanžquiñi Yooz Ejpčha arajpach žejtñi kamañchizqui. Wejrmi
niiž cjen arajpach žejtñi kamañchiztčha. Nižaza jequit wejtquiztan lujlčhaja,
jalla niičha weriž cjen arajpach zejtñi kamañchizqui.
58 Wejrtčha nii arajpachquiztan tjonchi t'antitqui. Jalla tii t'antaqui
anačha nii maná cjita t'anta irataqui. Nii maná t'anta lujlchiž cjenami,
ančhuca tuquita atchi ejpnacaqui ticzička. Jequit tii wejt t'anta lulačhaja,
jalla niiqui arajpachquin wiñaya žetaquičha.
59 Jalla nuž Jesusaqui tjaajinchička Capernaum wajtquiz ajcz kjuyquiz.

TSJII ZOÑINACAQUI ANAZ CRIICHA

60 Jalla nižta tjaajinta nonžcu walja niižquiz apzñinacaqui tuž cjichička:
—Tii chiitaqui ch'amačha intintazqui. ¿Jequit tiiž tjaajintižquiz criyasajo?
61 Jesusaqui persun kuzquiz zizzička, tsjii apzñi žoñinacaqui niiž chiitiquiz-
tan chutchička jalla nii. Jalla nižtiquiztan tuž cjichicha:
—¿Tii chiitiquiztan chuchya, wejtquiztan zarakz pecya?
62 Tuquiqui arajpachquin wejr želatčha. Ančhucqui wejr wilta araj-
pachquin ojkñi cheraquiž niiqui, nekztan ¿jaknužt ančhuc cjeequi?
63 Tsjii žoñiqui animuž cjen žejtčha. Niiž curpuqui curpukazza, ana wiñaya
žejtñička. Nižaza weriž chiita takuqui ančhuca animunaca arajpachquin
žetñi cjiskatasačha, Yooztan wiñaya kamajo.
64 Yekjapanacaqui ančhucaquiztan wejtquiz ana criičha.
Jesusaqui primirquiztanpacha zizzička, jequit niižquin ana criichi
cječhaja, jalla nii Nižaza zizzička, jequit niiž quintra tarazuna paačhaja,
jalla nii.
65 Jalla nekztanaqui Jesusaqui tuž cjichička:
—Wejrqui cjichinpančha, “Yooz Ejppankazza žoñinaca wejtquiz mac-
jatskatñiqui, wejtquiz criizjapa. Jequit wejtquiz macjatžquichi cječhaja,
jalla niiqui wejtquiz tjončha, nižaza criičha. Pero jequit ana macjatžquichi
cječhaja, jalla niiqui anapan wejtquiz tjonasačha, criizjapa”.

66 Jalla nekztanaqui walja nii apzñinacaqui Jesusižquiztan zarakchičha.
Niižtan chica ana iya ojklaychičha.
67 Nekztanaqui Jesusaqui niiž tuncapan tjaajintanačžquiz pewczičha, tuž
cjican:
—¿Ančhuczakaz zarakz pecya?
68 Nekztanaqui Simón Pedruqui kjaazičha, tuž cjican:
—Wejt Jiliri, ¿ječžquin wejrnac okasajo? ¿Yooz puntu tjaajinta cjisjapajo?
Am takunacakazza werara tjaajintaqui, jaknužt Yooztan wiñaya kamčhaja,
nii.
69 Wejrnacqui amquiz criichinčha. Nižaza zizñi cjissinčha, amqui Yooz
cuchanžquita Cristumpančha; wiñaya žejtñi Yooz Ejpž Maatimčha.
70 Jesusaqui nekztan tuž cjichičha:
—Wejrqui ančhuc illzinčha, tuncapani. Jalla nižta cjenami tsjii
ančhucaquiztan diabluž mantuquiz žejlčha.
71 Jalla nuž chiican Jesusaqui Judas Iscariote, niiž puntuquiztan
chiichičha. Simonž majchtačha niiqui. Judasqui tuncapan illzta
žoñinačžquiztanpachačha. Niiqui tarasunažcu, Jesusa intirjaquičha quintra
žoñinačž kjarquiz.

7

JESUSIZ LAJKNACAQUI NIIZQUIN ANA CRIICHA

1 Jalla nekztanaqui Jesusaqui Galilea yokaran ojklaychičha. Judea
yokquin ana ojklayz pecatčha. Jalla nicju judío žoñinacaqui Jesusa conz
pecatčha.
2 Nii timpuquui tsjii judío žoñinačž pjijztaqui žcatitačha. Nii pjijzta paazjapa
chjujlla kjuyanaca kjuychičha.
3 Jalla niztiquiztan Jesusiž lajknacaqui niižquiz paljaychičha, tuž cjican:
—Ana tekz žela amqui. Judea yokquin oka. Jalla nicju am apzñinaca
žejlčha. Jalla ninačžquiz amiž paata obranaca cherskata.
4 Jakziltami žoñinačžquiz persun poder cherskatz pečchaja, jalla niiqui
anaž chjojzacuñ obranaca paačha. Jaziqui amqui obranaca paaz poderchiz-
zamžlaj niiqui, kjanapacham žoñinačžquiz tjeeznaquičha.
5 Jesusiž lajknacami ana niižquin criichičha.
6 Nekztan Jesusaqui ninačžquiz cjichičha:
—Ančhucqui čhjulorami pjijzta okasačha. Wejt ojkz oraqui imazičha.
7 Tii muntuquiz žejlñi žoñinacaqui ančhucatan ana chjaawjkatasačha. We-
jttanzti chjaawjkatčha. Wejrqui kjanapacha tjeeznučha ninacaž ana wali
paatanaca. Jalla niztiquiztan wejttan quintračha.
8 Ančhuckaz pjijzta oka. Wejrqui anal okasačha. Wejt ojkz oraqui
imazičha.
9 Jalla nuž chiižcu, nii Galilea yokquin eclichičha.

JESUSAQUI PJIJZTA OJKCHICHA

10 Niiž lajknacaž pjijzta ojktanaqui Jesusaqui chjojzacuñ ojkchizakazza,
žoñinaca ana cherajo.
11 Judío žoñinacazti Jesusa kjurchičha nii pjijzta paañi žoñinačžporquiz, tuž
cjican:
—¿Jakziquin nii žoñi želasaya?
12 Wacchi nii pjijztiquin žejlñi žoñinacaqui Jesusiž puntu parlatčha. Yekjap
žoñinacaqui cjetčha: “Niičha zuma žoñiqui”. Yekjap žoñinacazti cjetčha:
“Niičha ana zuma žoñiqui. Žoñinačžquiz tsjii kjutñi tjaajincan incallñičha”.

13 Pero judío jilirinaca ekscu, anaž jecmi Jesusiž favora cuza kjana parlatčha, antiz jamazitž parlatčha.
14 Pjijzta taypi cjisnan, Jesusaqui timpluquin luzcu tjaajinchičha.
15 Jesusaž nuž tjaajnan judío žoñinacaqui ispantichičha, tuž cjican:
—¿Kjaž tii žoñiqui zizñi zizñi tjaajnasajo, ana instutiižcojo?
16 Jalla nuž nii judío žoñinacaž parlitiquiztan Jesusaqui tuž kjaazičha:
—Weriž tjaajintaqui anačha wejt kuzquiztan jwesta. Antiz wejr cuchanžquiñiž kuzquiztan tjončha.
17 Jakziltat Yooz kuzcama kamz pečchaj niiqui, nii žoñiqui zizaquičha, weriž tjaajintaqui Yoozquiztan tjonchičha, nii. Anačha wejt persun kuzquiztan tjonchiqui.
18 Jakziltat persun kuzcama tjaajinčhaja, jalla niiqui persun honorakaz waytiz pečča. Pero wejrqui Yooz kuzcama tjaajnučha. Yooz Ejpqui wejr cuchanžquichičha. Jaziqui Yooz honora waytiz pečučha. Weriž tjaajintami kamtami Yooz kuzcamapankazza. Werarapančha. Ana zinta toscara chiyasačha.
19 'Moisesqui ančhucaltajapa lii ecchičha, ¿ana jaa? Jalla nuž ecchiž cjenpacha, anaž jecmi ančhucaquiztan nii lii jaru kamchinčhučča. ¿Kjažtiquiztan ančhucqui wejr conz pecjo, ančhuca lii quintrajo?
20 Jalla nižtiquiztan nii žoñinacaqui kjaazičha tuž cjican:
—Amqui zajraž tantamča. ¿Ject am conz pecjo?
21 Jesusaqui ninačžquiz kjaazičha tuž cjican:
—Tsjii pajk obra paachinča jeejz tjuñquiz. Jalla nižta paatiquiztan ančhucqui ispantichinčhučča. Pero weriž paata obra ana intintazzinčhučča.
22 Nonžna. Moisesqui janchiquiz chimpuz cuzturumpi ančhucaquiz mantichičha. Primirquiztanpacha ančhuca atchi ejpnacatačha nuž mantichiqui. Wiruñaqui Moisés zakaz nuž mantichičha, nii jaru. Jalla nižtiquiztan ančhucqui nii lii jaru žoñž janchiquiz chimputa cjiskatiñčhučča, jeejz tjuñquizimi.
23 Moisés lii rispittapanž cjisjapa, ančhucqui jeejz tjuñquiz cjenami žoñž janchiquiz chimputa cjisiñčhučča. Jalla nižtiquiztan ¿kjažtiquiztan ančhucqui wejt quintra žawj-jo, weriž jeejz tjuñquiz žoñž curpu čhjetintiquiztanajo?
24 Ančhucqui, Yooz kuzmi nižaza žoñž kuzmi ana zizcuqui, anačha uj jwez peczqui. Ujchiz jwez peccuqui zuma ujchiz jwezpančha.

¿JAKZIQUIZTAN TJONCHI JESUSAJO?

25 Jalla nekztanaqui yekjap Jerusalén žejlñi žoñinacaqui pewczičha, tuž cjican:
—Tiičha nii conz pecta žoñi, ¿ana jaa?
26 Pero tekz žejl-la, anaž chjojzacuñ tjaajinla; kjanaž tjaajinla. Niiž quintra žoñinacaqui ana kjažmi cjila. Jaziqui, ¿jilirinacami pajkay, tiiqui Yooz cuchanžquita Cristokay? Anapanž cjesačha.
27 Wejrnacqui zizučha, jakziquiztan tii žoñi tjonchižlaja, jalla nii. Pero Cristuž tjonžcuqui anaž jecmi zizaquičha jakziquiztan tjončhaja, jalla nii.
28 Jalla nekztanaqui Jesusaqui timpluquin tjaajincan, alto tawkžtan tuž cjichičha:
—Ančhucqui cjiñchučča, nii žoñi pajučha, nižaza jakziquiztan tjonchižlaja, nii. Ultimu ančhucqui wejr ana pajča. Wejrqui persun kuzquiztan ana tjonchinča. Antiz cuchanžquita tjonchinča. Nii wejr cuchanžquiñiqui zuma lujitumačha. Nižaza ančhucqui nii ana pajča.

29 Pero wejrqui niižquiztan tjonučha. Nižaza niiqui wejr
cuchanžquichičha. Jalla nižtiquiztan wejrqui nii pajučha.
30 Jalla nižta chiitiquiztan ninacaqui preso tanz pecatčha. Jesusiž preso
tanta cjis oraqui imazitačha. Jalla nižtiquiztan ana jakziltami tanzñi
atchičha.
31 Jalla nuž tanz pecñi žoñinaca želanami walja žoñinacaqui Jesusižquin
criichičha. Nii criichinacaqui tuž cjichičha:
—Yooz cuchanžquita Cristo tjonžcuqui, ¿tii žoñžquiztan juc'ant cuza mila-
jrunaca paasajo?

ZULTATUNACA CUCHANTA

32 Jalla nekztanaqui fariseo žoñinacaqui Jesusiž puntu chiitanaca
nonžcu, ninacaqui timplu jilirinačžtanpacha Jesusa preso tani zultatunaca
cuchanžquichičha.
33 Jalla nižtiquiztan Jesusaqui cjichičha:
—Wejrqui tsjii kjaž jiizkal ančhucatan želačha, jalla nekztan wejr
cuchanžquiñižquin quepačha.
34 Jalla nekztan ančhucqui wejr kjuraquičha. Jalla nuž kjurcan anaž wejr
wachi ataquičha. Nižaza ančhucqui anaž oki atasačha, jakziquint wejr
želačhaja, jalla nicju.
35 Jalla nekztanaqui nii judío žoñinacaqui ninacpora pewcsassičha, tuž
cjican:
—¿Jakziquint tii okas, ana watžta cjisjapajo? ¿Yekja yokquin kamñi judío
žoñinačžquin nižaza nekz žejlñi žoñinačžquin okas teejo, ninačžquin tjaajinz-
japajo?
36 ¿čhjulut tiiž chiitac cjes? “Ančhucqui wejr kjuraquičha, pero wejr ana
wachi ataquičha”, cjican. Nižaza “Ančhucqui anaž oki atasačha, jakziquint
wejr želačhaja, jalla nicju” cjican. Jalla nuž chiyanaqui, ¿čhjulut cjes?
37 Jalla nekztanaqui pjijzta tucužinž tjuñquiziqui wali chawc tjuñitačha.
Jalla nii tjuñquiziqui Jesusaqui tsijtscu, alto tawkžtan paljaychičha:
—Jakziltat kjaz kjara passaja, jalla niiqui wejtquiz macjatžca, wejt wiñaya
žejtkatñi kjaz liczjapa.
38 Jequit wejtquiz criyačhaja, jalla niiž kuzquiztan walja zumanaca ul-
naquičha jaknužt tsjii zuma jalzurquiztan zuma kjaznaca ulančhaja, jalla
nižta. Jalla nuž Yooz tawk libruquiz cjijrtačha.
39 Jalla nuž chiican Jesusaqui Espíritu Santuž puntuquiztan chiichičha.
Wiruñaqui Yooz Espíritu Santuqui Jesusižquiz criichinačž kuzquiz luza-
quičha. Pero Jesusaqui imaž ticznatčha, nižaza imaž tsewc arajpacha
okatčha. Jalla nižtiquiztan imazitačha Espíritu Santo tjaataqui.

CRISTUZ PUNTU PARLITA

40 Jalla nuž Jesusaž chiita nonžcu yekjap žoñinacaqui cjichičha:
—Chekapan tiičha nii tjonñi profetaqui.
41 Yekjapazti tuž cjichičha:
—Tiičha Yooziž cuchanžquita Cristuqui.
Yekjapanacaqui cjichičha:
—¿Kjaž Galilea žoñinačžquiztan Cristuc nasasajo? Anaž cjesačha.
42 “Cristuqui Davidž majchmajtquiztan naspančha, nižaza Belén cjita
wajtquin nasaquičha. Nii watjaqui Davidž watja cjitačha”. Jalla nuž cjičha
Yooz takuqui.
43 Jalla nuž parližcu nii žoñinacaqui t'aka t'aka cjissičha, Cristuž puntuquiz-
tan ch'aazcu.

44 Yekjapanacaqui Jesusa preso tanz pecatčha. Jalla nuž peccanami, ana
jaknužumi payi atchičha.
45 Timplu zultatunacaqui timplu jilirinacžquinami fariseonacžquinami
quejpchičha, ana Jesusa preso tani atžcu. Nii jilirinacaqui zultatunacžquiz
cjichičha:
—¿Kjažtiquiztan ančhuc nii ana zjijcjo?
46 Nii žultatunacaqui kjaazičha, tuž cjican:
—Anaž jecmi chiičha, jaknužt nii žoñi chiyatčhaja, jalla nužuqui. ¿Yooziž
cuchanžquita nii žoñejo?
47 Jalla nekztanaqui fariseo žoñinacaqui tuž cjichičha:
—¿Ančhuczakaz incallskatchinčhucž, jaz?
48 Tjapa učhum jilirinacami nižaza tjapa fariseo žoñinacami niižquinaqui
ana criichipanla.
49 Tii ana lii pajñi žoñinacaqui, jalla ninacakazza niižquin criichiqui. Ni-
nacaqui Yooziž castictapanž cjequičha.
50 Nicodemo cjitatačha tsjiiqui ninacžquiztan. Tuquiqui ween chjojzacuñ
Jesusižquin zina ojkchičha. Jalla niiqui ninacžquiz cjichičha:
51 —Učhum liiqui tuž cjičha, “Tsjii žoñiqui ima casticta cjican, primero
kjawžta cjequičha, niiž persun razuna nonžta cjisjapa”. Nuž cjičha učhum
liiqui, ¿ana jaa?
52 Nekztanaqui ninacaqui kjaazičha tuž cjican:
—¿Am zakaz Galileaquiztanajo? Yooz taku istutiya. Anaž jec profetaqui
Galileaquiztan tjonasačha. Jazim zizaquiž, jaz.
53 Jalla nekztanaqui tjappacha persun kjuya ojkchičha.

8

ADULTERIUQUIZ OJKLAYÑI ŽON

1 Jesusaqui Olivos cjita curulla ojkchičha.
2 Jakatažuqui kjantati timpluquin quejpžquichičha. Tjapa nekz žejlñi
žoñinacaqui niižquin tjonchičha. Jesusaqui julžcu wilta tjaajinchičha.
3 Jalla nuž julzi tjaajnan, lii tjaajiñinacami fariseonacami tsjaa maatak žon
zjijcchičha. Jalla naa maatak žonqui adulterio paachiž cjen tanstkalčha.
Žoñinacaqui jalla nuž tanžcu naa maatak žon Jesusiž yujcquiz zjijcchičha.
Nižaza nii žejlñi žoñinacž taypiquiz tsijtskatchičha naa žonqui.
4 Nekztanaqui ninacaqui Jesusižquiz tuž paljaychičha:
—Tjaajiñi Maestro, taa maatak žonqui adulterio paañipacha tanassinčha.
5 Moisés liiquiz tuž mantitačha, “Tižta adulteriuquiz cjicjiñi žoñinacaqui
čhajc jawi conz cjitačha”. Am, ¿kjažum cjiy?
6 Jalla ninacaqui nuž paljaychičha, Jesusa kjaz cjiñit cjes, jalla nii ziz-
japa. Nižaza Jesusiž chiitiquiztan ujchiz jwez pecatčha, niiž quintra tsjii uj
tjojtunzjapa. Jalla nekztanaqui Jesusaqui pachpiquiz colžcu yokquiz cjijri
kallantichičha, niiž loc'anžtan.
7 Pero ninacaqui tirapanž Jesusižquiz pewcnatčha, “Am, ¿kjažum cjii?” cji-
can. Jalla nekztan Jesusaqui zumpacha acha waytižcu, ninacžquiz cjichičha:
—Ančhucaquiztan jakziltapirižlaj ana ujchiz, niiqui primiru taa maatak
žonaquiz maztan čhajczkazza.
8 Jalla nuž chiižcu wilta colžcu yokquiz tira cjijratčha.
9 Jalla nuž Jesusiž chiitiquiztan nii žoñinacaqui persun ujquiztan
sint'ichičha. Nekztanaqui mayat mayat ch'uju ulñi kallantichičha. Chawc
žoñinacaž primiraqui ulanchiqui. Nekztan tjappacha nii žoñinacaž ulantan,
Jesusaqui naa maatak žonatan, nuž pucultankaz, eclichičha.

10 Jalla nekztanaqui Jesusaqui wilta acha waytichičha. Anaž jecmi želatčha. Naa maataka alajakaztačha. Nekztan naaquiz cjichičha:
—Cullaca. ¿Jakziquin amquiz uj tjojtunñi žoñinacajo? ¿Ana jakziltami am castiqui atchikaya?
11 Naa maatak žonqui cjichinčha:
—Wejt Jiliri, anaž jakziltami wejr castiqui atchičha.
Nekztanaqui Jesusaqui naaquiz cjichičha:
—Wejrmi anal am ujquiztan casticačha. Jaziqui oka amqui, anam iya uj paaquičha. —Nuž pertunchičha Jesusaqui.

KJANAZTAKAZ JESUCRISTO

12 Wiruñaqui Jesusaqui žoñinacžquiz wilta paljaychičha, tuž cjican:
—Wejrqui tii muntuquiz žejlñi žoñinacžquiz zuma kamaña tjeeznučha, tsjii kjanažtakaz. Jakziltat wejt kamañ jaru kamačhaja, jalla niiqui anawal zumchiquiz anaž kamaquičha. Nižaza nii zuma kamañchiz žoñinacačha wiñaya Yooztan kamñinacaqui.
13 Jalla nekztanaqui nii fariseo žoñinacaqui cjichičha:
—Am alaja am persunjapa chiičha. Jalla nižtiquiztan anaž walčha.
14 Jesusaqui kjaazičha, tuž cjican:
—Tii weriž chiitaqui wejt persunjapa cjenami walčha. Wejrqui zizučha jakziquiztan tjontučhaja, nižaza jakzit wejr okačhaja, jalla nii. Anchuczti anaž nii zizza.
15 Ančhucqui žoñiž pinsita jarukaz wejtquiz uj tjojtz peččha. Pero wejt kuz ana zizza. Wejrzti anal nižta uj tjojtiñčha.
16 Pero weril tsjii žoñžquiz “Uj paachamčha” cjeež niiqui, wejrqui weraral chiyučha nii žoñiž uj paañiž cjen. Anal wejt kuzquiztankaz chiyučha. Wejr cuchanžquiñi Yooz Ejpž kuzcamakal wejrmi chiyučha. Wejrmi wejt Yooz Ejpmi tsjiikaz chiyučha.
17 Ančhuca liiquiz tuž cjijrtačha: “Pucultan tistic žoñinacaqui tsjiikaz chiyaquiž niiqui ninacž chiitaqui walčha”.
18 Wejrqui persun puntuquiztan chiyučha. Nižaza wejr cuchanžquiñi Yooz Ejpqui wejt puntuquiztan zakaz chiičha. Jaziqui weriž chiitaqui panž walčha.
19 Jalla nekztanaqui ninacaqui Jesusižquin cjichičha:
—¿Jakziquint am Ejpjo?
Jesusaqui tuž kjaazičha:
—Ančhucqui wejr anaž ultimu pajčha, nižaza wejt Ejpmi anaž pajčha. Wejr ultimu pajčhaj niiqui, wejt Ejp zakaz pajasačha.
20 Nuž tjaajincan Jesusaqui timpluquiz želatčha. Jakziquin ofrenda utz cajanaca želatčhaja, jalla nekz želatčha. Nuž želan, anaž jecmi Jesusa preso tanchičha. Jesusa preso tanta cjis oraqui imazitačha.

JESUSA OJKZ PUNTU

21 Jalla nekztanaqui Jesusaqui wilta ninacžquiz cjichičha:
—Wejr okačha. Jalla nekztanaqui ančhucqui wejr kjuraquičha. Pero jakziquint wejr okačhaja, jalla nicju ančhucqui anaž oki atasačha. Ančhucqui ticznaquičha persun ujquiztan ana pertunta.
22 Nekztanaqui nii judío žoñinacaqui cjichičha:
—Tiiqui chiičha, “Jakziquint wejr okačhaja, jalla nicju ančhucqui ana oki atasačha”, cjicanž chiičha. ¿Tiiqui persunpacha curpu conasaya?
23 Nekztanaqui Jesusaqui tuž cjichičha:
—Ančhucqui tii kozta yokchiz žoñčhuckazza. Wejrzti tsewcta yokchiz žoñtčha. Ančhucqui tii yokquiz žejlñi žoñž kuzcama kamiñčhuččha. Wejrzti ana tii yokquiz žejlñi žoñž kuzcama kamiñčha.

24 Jalla nižtiquiztan wejrqui ančhucaquiz chiichinčha, ančhucqui ticznaquičha, persun ujquiztan ana pertunta. Ultimupan ančhucqui weriž chiitaqui ana catokaquiž niiqui, ticznaquičha, persun ujquiztan ana pertunta.
25 Jalla nekztanaqui ninacaqui pewczičha, tuž cjican:
—¿Jequimt amjo?
Jesusaqui tuž kjaazičha:
—Jaknužt wejt persun puntuquiztan chiintčhalaja, jalla nižta žoňtpančha wejrqui.
26 Ančhuca puntuquiztan wejtta walja chiiz žejlčha, ančhuca uj tjeezjapa. Pero wejt chiizqui anačha wejt kuzquiztanqui. Antiz wejr cuchanžquiňiž kuzcamapankazza. Wejr cuchanžquiňiqui werara chiiňipanča. Wejrqui niižquiztan nonžtanaca maznučha tii muntuquiz žejlňi žoňinacžquiz. Jalla nižtiquiztan weriž chiitaqui ančhuca puntuquiztan ultim weraračha. —Jalla nuž chiichičha Jesusaqui.
27 Jalla nuž Yooz Ejpž puntuquiztan chiyan, nii judío žoňinacaqui ana intintazzičha.
28 Jalla nekztan Jesusaqui cjichičha:
—Wejrqui tsewctan cuchanžquita Yooz Zoňtčha. Chjulorat ančhucqui wejr tsewcchuc waytita cheračhaja, jalla nii ora ančhucqui zizaquičha, weraračha wejt persun puntuquiztan chiitaqui, nii. Wejrqui anal wejt persun kuzquiztan kamučha. Antiz wejt Yooz Epiž kuzcama kamučha. Wejt waytiz oraqui jalla niizakaz zizaquičha.
29 Wejr cuchanžquiňiqui wejttan chicaž žejlčha. Wejrqui niiž kuzcamapan kamučha. Jalla nižtiquiztan wejt Ejpqui anaž wejr zina ecčha.
30 Jalla nuž Jesusiž chiitiquiztan muzpa žoňinacaqui niižquin criichičha.

LIWRIIZ PUNTU

31 Jalla nekztanaqui Jesusaqui niižquiz criichi judío žoňinacžquiz cjichičha:
—Ančhucqui weriž chiita tawkquiz tjapa kuztan tjurt'aquiž niiqui, ultim werara wejt partir žoňinaca cjequičha.
32 Nižaza Yooz takučha ultim weraraqui, nii zizaquičha. Jalla nuž werara zizcu liwriitaž cjequičha.
33 Nii ana criichi judío žoňinacaqui Jesusižquiz kjaazičha, tuž cjican:
—Wejrnacqui Abrahamž majchmajtquiztan tjoniňčha. Jaziqui Yooz wajtchiz žoňinactčha wejrnacqui. Yekjaž mantuquiz anaž wira žejlchinčha. Amzti, ¿kjažtiquiztan chiichamta, “Ančhucqui liwriitaž cjequičha” cjicanajo?
34 Jesusaqui ninacžquiz cjichičha:
—Ančhucaquiz weraral chiyučha. Jakziltat uj paacan kamčhaja, jalla niiqui ujž mantuquiz kamčha.
35 Tsjii mantita piyunaqui patrunž kjuyquiz kamchi cjenami ultimu anaž nii kjuychiz famillž partiquiz želasačha. Antiz nii famillž majchqui jalla niičha famillž partiquiz žejlňipanča.
36 Jalla nižtiquiztan ančhucqui Yooz Majchiž liwriita cjequiž niiqui ultim werara liwriita cjequičha, Yooz kjuychiz famillquiz cjisjapaqui.
37 Wejr zizučha, ančhucqui Abrahamž majchmajtquiztan tjoniňčhuččha, nii. Pero jalla nuž cjenami, ančhucqui weriž chiitanaca anapan catokčha. Jalla nižtiquiztan ančhucqui wejr conz pečča.
38 Wejrqui chiyučha, wejt Yooz Epiž chiitanaca, jalla nii. Ančhuczti ančhuca epiž chiita jaru paačha.
39 Ninacaqui tuž kjaazičha:
—Wejtnaca atchi ejpčha Abrahamqui.
Pero Jesusaqui ninacžquiz cjichičha:

—Ančhucqui ultimu Abrahamž majchmajtčhuc cjičhaj niiqui, niiž kamta irataž kamčhani.
40 Yoozquiztan nonžtanac jaru werara chiichinčha. Jalla nuž werara
chiitiquiztan ančhuczti wejr conz pečča. Abrahamqui ana nižta paachičha.
41 Ančhucqui persun epiž kamta irataž kamča.
Nekztanaqui ninacaqui cjichičha:
—Wejrnacqui anačha adulteriuquiz kamñi maa ejpžquiztan tjoniñqui. We-
jtnaca maa ejpnaca zizučha. Nižaza wejrnacqui tsjii arajpach Ejpchizkazza.
Yoozza niiqui.
42 Jesusaqui nekztan cjichičha:
—Ančhuca ejpqui Yoozzalaj niiqui, ančhucqui wejttan zuma munazi-
tasačha. Wejrqui Yooz Ejpžquiztančha; niižquiztan tjonučha. Niiž pinsi-
tiquiztan tekz tii muntuquiz želučha. Anal wejt kuzcamakaz tjonchinčha.
Wejt Yooz Ejpqui wejr cuchanžquichičha.
43 ¿Kjažtiquiztan ančhucqui weriž chiitanaca ana intintazasajo?
Ančhucqui weriž chiitanaca anapanž kuztan nonz pečča, nekztan.
44 Ančhuca ultim ejpqui diablučha. Niiž kuzcama kamz pequiñčhučča.
Primirquiztanpacha niičha žoñi conñiqui. Nižaza diabluqui werara chi-
izquiztan ana juyzu paañičha. Anapančha werar taku chiiñi niiqui. Niiž ana
zum kuzcamapan toscar takunaca chiičha. Niipankazza toscara chiiñiqui.
Nižaza niičha toscar chiiñinacž ejpqui.
45 Wejrqui ančhucaquiz weraral chiyučha. Ančhuca diablu ejpchiz cjen,
weriž werara chiitanaca ana criiñčhučča.
46 ¿Ject ančhucaquiztan tsjii weriž paata uj tjeesnasajo? Wejrqui Yooz taku
werarapan chiyučha. ¿Kjažtiquiztan wira ana wejtquiz crii ančhucjo?
47 Yooz partir žoñinacaqui Yooz takuž nonža. Ančhuczti anapančha Yooz
partira. Jalla nižtiquiztan ančhucqui Yooz taku ana nonz pečča.

IMA ABRAHAM ZELAN, JESUCRISTUQUI ZELATCHA

48 Nekztan judío žoñinacaqui Jesusižquiz kjaazičha tuž cjican:
—Amqui anawal Samaria wajtchiz žoñimžlani. Zajraž tanta žoñimžlani.
Nužupančha.
49 Jesusaqui ninacžquiz tuž kjaazičha:
—Wejrqui anačha zajraž tantitqui. Wejt Yooz Ejpž honora waytučha.
Ančhuczti wejr iñarcan wejtquiz anaž honora tjaačha.
50 Wejrqui persun honora ana waytiz pecučha. Tsjiiqui žejlčha. Jalla
niičha wejt honora waytiz pecñiqui. Jalla niičha lijituma pjalzñiqui.
51 Wejrqui ančhucaquiz weraral chiyučha. Jequit weriž chiitacama
kamčhaja, jalla niiqui ana ticzñiž cjequičha; Yooztan wiñaya kamaquičha.
52 Jalla nuž chiitiquiztan judío zoñinacaqui tuž kjaazičha:
—Jalla nuž amiž chiitiquiztan wejrnacaqui zizzinčha, zajraž tantapan-
imkalal amqui. Abraham ticzičha; profetanacami ticzizakazza. Amzti
cjičha, “Jequit weriž chiitacama kamčhaja, ana ticzñiž cjequičha”, nii.
53 Amqui wejtnacaž ticzi Abraham ejpžquiztan tsjan jilirim cjes,
¿kjažtatajo? Yooztajapa chiiñi profet žoñinacami ticzičha. ¿Chjul žoñipanim
amzt cjesajo?
54 Jesusaqui tuž kjaazičha:
—Wejt persun honora waytaž niiqui, jalla nuž waytita honoraqui anaž
walčha. Wejt Yooz Ejpčha wejt honora waytiñiqui. Jalla niiž puntu
ančhucqui “Wejtnaca Yoozza” cjiñčhučča.
55 Ančhucqui nii Yoozqui anapan pajča. Wejrkal nii pajučha. “Wejrqui
Yooz Ejp anal pajučha”, cjesaž niiqui, wejrqui toscaral cjesačha, ančhuc
irata. Yooz Ejp pajučha; nižaza niiž chiitacama kamučha.

56 Tuquita atchi Abraham ejpqui wejt tjonž tjuñi nonžcu, walja cuntintutačha. Nižaza wejt tjonz tjuñi zizcu, walja chipchičha.
57 Jalla nuž chiitiquiztan nii judío žoñinacaqui Jesusižquiz cjichičha:
—Amqui imazi pjijzka tunc watchizzam pero. ¿Jaknužt amzti Abraham pajcham cjesajo?
58 Jesusaqui ninačžquiz tuž kjaazičha:
—Ančhucaquiz ultim weraral cjiwčha. Ima Abraham želan, wejrqui žejlchinčha.
59 Jalla nuž chiitiquiztan judío žoñinacaqui maznaca aptichičha. Jesusa maztan čhajcz pecatčha. Jesusazti chjojzičha. Nekztan timpluquiztan ulanchičha. Nekz žejlñi žoñinačž taypiquiztan atipassičha.

9

ZUR ŽOÑI CHJETINTA

1 Jalla nekztanaqui Jesusaqui jiczquiz ojkchičha. Nii jicz latuquiz tsjii zur žoñi želatčha. Majttiquiztanpacha zuratačha.
2 Jalla nii žoñi cheržcu Jesusiž tjaajinta žoñinacaqui pewczičha, tuž cjican:
—Tjaajiñi Maestro, ¿kjažtiquiztan zurapan majttata? ¿Niiž maa ejpž ujquiztan nižta zura majtta cjesaya? Už ¿persunž ujquiztan cjesaj?
3 Jesusaqui ninačžquiz tuž kjaazičha:
—Anaž niiž persun ujquiztanami, nižaza anaž niiž maa ejpž ujquiztanami zura majttatačha. Antiz zura žejlčha, niiž zuržquiz Yooz obra tjeežta cjisjapa.
4 Jaknužt žoñinaca majiñ langžaja, jalla nižta irata wejrnacqui tii muntuquiz žejlcan langstančha. Wejt cuchanžquiñiž tjaata obranaca langstančha. Zumz timpu wajillačha. Zumchi cjenaqui anaž jecmi langzuca.
5 Tii muntuquiz žejlcan wejrqui žoñinačžquiz Yooz zuma kamaña tjeeznučha, tsjii kjanažtakaz.
6 Jalla nuž chiižcu, Jesusaqui yokquiz tjujtzičha. Nekztan nii tjujtžta llawsa yok pjilžtan tjarzičha. Jalla nii aptižcu nii zur žoñž čhjujcquiz tjajlžinchičha.
7 Nekztanaqui nii zur žoñžquiz cjichičha:
—Siloé cjita coch paata kjazquin oka. Jalla nicju čhjujqui awjžca.
Siloé cjita tjuuqui “Cuchanžquita” cjičha ninacž tawkquiz. Jalla nekztanaqui nii zur žoñiqui ojkžcu čhjujqui awjzičha. Nekztan cherñi cjissičha. Cherñi quejpžquichičha.
8 Jalla nekztan niiž žcati kamñi žoñinacami nižaza niižquiz pajñi žoñinacami nii žejtchi cheržcu, tuž cjichičha:
—¿Anaj tiiqui nii paaz tomtomangzñi žoñiya? Tuquiqui julzi žejlñitala.
9 Yekjapanacaqui cjetčha:
—Niipansala.
Yekjapac cjetčha:
—Anapanž nii tiiqui. Nižtažtakazla, pero.
Pero nii žejtchi žoñipachačha cjichiqui:
—Wejrpantčha.
10 Jalla nekztanaqui niižquiz pewcunchičha:
—¿Kjažum am jazic cher, kjažtatajo?
11 Niiqui ninačžquiz kjaazičha tuž cjican:
—Nii Jesusa cjita žoñiqui llawsižtan yok pjilžtan tjarzičha. Jalla nuž tjaržcu wejt čhjujcquiz tjajlžinchičha, tuž cjican: “Siloé cjita kjazquin oka. Jalla nicju ajunžca”. Jalla nekztanaqui ojkchinčha wejrqui. Chjujqui ajunžcu cherñi cjissinčha.
12 Jalla nekztanaqui nii žejtchi žoñžquiz pewczizakazza tuž cjican:

—¿Jakziquin nii žoñiya?
Niiqui tuž kjaazičha:
—Anal zizučha.
13 Jalla nekztanaqui jakatažuqui nii zurquiztan čhjetinta žoñiqui fariseo partinaczquin chjichtatačha.
14 Jeejz tjuñquiz Jesusaqui nii milajru paachičha.
15 Fariseo žoñinacaqui nii zurquiztan čhjetinta žoñžquiz wilta pecunchičha, tuž cjican:
—¿Anziqui kjažtam cherya?
Nii žoñiqui tuž kjaazičha:
—Llawsižtan pjilžtan tjaržcu, wejt čhjujqui tjajlžinchičha. Jalla nekztan wejt čhjujqui ajunžcu, cherñi cjissinčha. Jaziqui cheručha.
16 Tsjii fariseo žoñinacaqui nii Jesusižjapa quintra chiichičha, tuž cjican:
—Nii žoñiqui anaž Yooz partiquiztan cjesačha. Niiqui ana jeejz tjuñimi rispitchila.
Yekjapazti cjetčha:
—¿Kjažt ujchiz žoñiqui nižta milajrunaca paasajo? Anaž cjesačha.
Jalla nižtiquiztan Jesusiž puntuquiztan t'aka t'aka cjissičha.
17 Jalla nuž t'aka t'aka cjiscu, wilta nii zurquiztan čhjetinta žoñžquiz pecunchičha, tuž cjican:
—¿Amqui kjažum cjii, am čhjujqui čhjetiñi žoñž puntu?
Nii žoñiqui tuž kjaazičha:
—Wejrqui cjiwčha, jalla niičha Yooz cuntiquiztan chiiñi profet žoñipanqui.
18 Tuquiqui nii žoñiqui zuratačha, jaziqui cherñi cjissičha. Pero nii judío žoñinacaqui nii milajru ana criiz pecatčha. Jalla nekztan nii žoñž maa ejp kjawzičha, pewczjapa.
19 Jalla tuž pewczičha:
—¿Tiic am majchkaya? ¿Tiic zurapan majttatakaya? ¿Kjažt tiizti cherñi cjesajo?
20 Nii maa ejpqui kjaazičha, tuž cjican:
—Tiipančha wejtnaca majchqui. Nižaza zurapan majttatačha. Jalla niikal chiyasačha.
21 Anziqui cherñi cjissižlani, jalla nii puntuquiztanaqui anal zizučha. Nižaza jecčhalaj tiiž čhjujqui čhjetinchi anal zizučha. Tiika pewcnani. Pajk žoñičha tiiqui. Tiipachaž razunaqui tjaasačha.
22 Nii judío žoñinacaqui tsjii acuerduquiz parlassitačha, jakziltat Jesusiž puntuquiztan "Tiičha Cristuqui" cjican chiyačhaja, jalla niiqui ajcz kjuyquiztan chjatkattaž cjistančha. Jalla nii acuerduquiz parlassitačha. Jalla nižtiquiztan nii zur žoñž maa ejpmi ekzičha; ana kjanacama chiiz pecatčha.
23 Jalla nižtiquiztan ninacaqui kjaazičha, tuž cjican:
—Tiika pewcnani. Pajk žoñičha tiiqui.
24 Jalla nekztanaqui nii judío žoñinacaqui nii zurquiztan čhjetinta žoñi wilta kjawzičha. Nekztan tuž cjichičha:
—Yooz honora wayta. Anačha Jesusiž honora waytizqui. Wejrnaca zizučha, nii čhjetinñi cjita žoñiqui walja uj paañipančha.
25 Jalla nekztan nii zurquiztan čhjetinta žoñiqui tuž kjaazičha:
—Wejrqui anal zizučha, uj paañi ana uj paañi, nii. Pero wejrqui zuratačha. Jaziqui cheručha. Jalla nužupan zizučha.
26 Wilta niižquin pecunchičha, tuž cjican:
—¿Jaknužt paachitajo? ¿Jaknužt am čhjujqui čhjetintajo?
27 Nii žoñiqui tuž kjaazičha:

—Ančhucaquiz chiichinsala. Weriž chiita ana nonz pečča. ¿Kjažtiquiztan wilta wilta wejr chiiyaj cjeejo? ¿Ančhucazakaz niižtan chica ojklayñi cjis pecjo?

28 Jalla nekztanaqui nii judío žoñinacaqui nii zurquiztan čhjetinta žoñžquiz ch'aanichača tuž cjican:

—Amqui nii žoñž jaru ojkča. Wejrnaczti Moisés jaru okača.

29 Yoozqui Moisesquiz chiichača. Jalla nii zizača. Tii žoñžquiztanaqui anal zizača, jakziquiztan tjončhaja, jalla niimi.

30 Jalla nekztanaqui nii čhjetinta žoñiqui tuž cjichača:

—Tiača ispantichuca. Ančhucqui jakziquiztan tjončhaja, nii ana zizza. Wejtquiz pero čhjujqui čhjetinžinchača.

31 Učhumqui zizla. Yoozqui ujchiz žoñinacž mayiztaqui anaž nonznasača cjača. Yooz rispitñi žoñinacžquizimi nižaza Yooz kuzcama kamñi žoñinacžquizimi, jalla ninacžquiz nonznasača Yoozqui cjača.

32 Anawira tsjii zur žoñž čhjujqui čhjetinta quintu žejlñitala, tuquitanpachami.

33 Nii žoñiqui ana Yooz partiquiztanžlaj niiqui, ana čhjul pajk obrami paačhani.

34 Jalla nekztanaqui nii judíonacaqui tuž cjichača:

—Amqui ujchizpan majttamtača. ¿Jaziqui wejtnacaquiz tjaajinzim pec, kjažtatajo?

Jalla nekztan nii zurquiztan čhjetinta žoñi ajcz kjuyquiztan chjatkatchača.

ZURANZ PUNTUQUIZTAN

35 Jalla nuž chjatkattiquiztan Jesusaqui zizzača. Jalla nekztan nii žoñžtan wilta zalžcu, tuž cjichača:

—¿Tsewctan cuchanžquita Yooz Žoñžquizim criya?

36 Nii čhjujqui čhjetinta žoñiqui tuž kjaazača:

—Señor, maznalla, ¿ject niiqui? Wejrqui niižquin criyasača.

37 Jesusaqui niižquin kjaazača, tuž cjican:

—Anziqui werim cherča. Niača wejrtqui, amtan parliñtqui.

38 Jalla nekztanaqui nii žoñiqui Jesusiž yujcquiz rispitcan quillzača, tuž cjican:

—Wejt Jiliri. Amquiz criyača.

39 Jesusaqui niižquiz cjichača:

—Wejrqui tii muntuquiz tjonchača, žoñinaca pjalzjapa. Tsjii žoñinaca žejlča ana zuma kamañchiz. Pero ninacž ujquiztan kuz zint'ača, "ujchizpanča wejrqui" cjican. Wejrqui tjonchinča ninaca zuma kamañchiz cjiskatzjapa. Tsjii žoñinaca žejlča. Jalla ninacaqui ana zuma kamañchizzakazza. Pero "Yooz puntu zuma zizača" cjiñača. Jalla nuž chiichiyanami ninacača zur žoñinacažtakaz. Jalla nii tjeezjapa, tii muntuquiz tjonchinča.

40 Jesusaž nuž chiyan yekjap fariseo žoñinacaqui niiž žcati želatča. Ninacaqui nii chiita nonžcu, pewczača tuž cjican:

—¿Wejrnacmi zur žoñinacažtakaz cjesajo? Anaž cjesača.

41 Jalla nekztanaqui Jesusaqui ninacžquiz tuž cjichača:

—Ančhucqui persun kuzquiz zur žoñižtakaz naytasaž niiqui, ančhucqui anaž ančhuca ujquiztan casticta cjitasača. Pero "Wejrnacqui Yooz puntu zuma zizača" cjicanž chiila. Jalla nižtiquiztan ančhuca ujquiztan casticta cjequača.

10

UUZANACƶ QUINTU

1 Jesusaqui zakaz cjichičha:
—Ančhucaquiz weraral chiyučha. Jakziltat uuzi uyquiz ana zan kjutan
luzzaja, yekja latuquiztan chjojzacuñ luzzaja, jalla niičha ana wal tjañiqui.
Uuzanaca kjañzjapa luzza.
2 Pero jakziltat uuzi uy zanquiztanpan luzzaja, jalla niičha uuzi itzñi
awatiriqui.
3 Nižaza uy zana cwitiñi žoñiqui uy zana cjetžiñičha nii uuza awatiri
luzjapa. Nižaza nii uuzanacaqui awatirž jora pajčha. Nii awatiriqui uuza
tjuucu tjuucu kjawža, nižaza uyquiztan jwessa.
4 Jalla nuž tjapa niiž uuzanaca jwescu, niiž uuzanacž tucquinž ojkčha.
Nižaza nii uuzanaca niiž wirquiz apža, jora pajžcu.
5 Tsjii ana pajta žoñž wirquiziqui anaž apža, antiz nii ana pajta
žoñžquiztan zajtčha, niiž jora ana pajžcu.
6 Jalla nuž Jesusaqui quint'ichičha. Pero nonžñi žoñinacazti ana wira
intintazzičha, čhjul puntuquiztan chiičhaja, jalla nii.

ZUMA AWATIRI

7 Jalla nekztanaqui Jesusaqui wilta ninacžquiz chiichičha, tuž cjican:
—Ančhucaquiz weraral chiyučha. Wejrtčha uuzi uy zantqui.
8 Ima weriž tjonan, žoñinacaqui tjonchičha, “Yoozquiztan tjonučha”,
cjicanaqui. Pero tjañicamačha tjapa nii tjonchi žoñinacaqui. Uuza
tjangzñinacačha ninacaqui. Pero ninacž wirquiziqui wejt uuzanacaqui
ana apzičha.
9 Wejrtčha uuzi uy zantqui. Jakziltat weriž cjen Yooz jamillquiz luzzaja
jalla niiqui liwriitaž cjequičha. Jalla niiqui Yooz uuza cuntaž cjequičha.
Uuza uyquiz luznaquičha, zaž ulnaquičha, zuma pastu watzjapa. Liwriita-
paž cjequičha.
10 'Tjañi cjicjiñi žoñinacaqui tjončha, cjisñi, coni, nižaza tirkati, jalla nii alaja
tjončha. Wejrzti tjonchinčha, zuma kamaña tjaazjapa, ančhuc ancha zuma
kamañchiz cjiskatzjapa.
11 Wejrtčha zuma awatirtqui. Tsjii zuma awatiriqui niiž uuzanacž laycu
ticznasačha.
12 Pero yekjapanacaqui paca tanzjapakaz uuza ichñičha. Jalla ninacaqui
tsjii uuzi tanñi animalaž tjonan uuzi eccu zatasačha. Nii uuzaqui anačha
persun uuzanaca. Jalla nuž uuzanaca ectan nii anawal animala tjonchiqui
uuzanacaž tančha, nižaza witčha. Anačha nižta zuma awatiriqui.
13 Nii anawal awatiriqui paca tanzjapakaz uuzi ichñičha. Ana nii
uuzanacžjapa juyzu paañičha, čhjulunacat watačhaja, jalla nii. Jalla
nižtiquiztan uuzanaca eccu, anawal animalquiztan zatasačha.
14-15 'Wejrtčha zuma awatirtqui. Jaknužt wejt Yooz Ejpqui wejtquiz
pajčhaja, nižaza wejrmi wejt Ejpžquiz pajučhaja, jalla nižtačha wejrqui wejt
uuzanacžquiz pajučha, nižaza wejt uuzanacaqui wejtquiz pajčha. Wejrqui
wejt uuzanacž laycu ticznačha.
16 Wejtta zakaz žejlčha yekja uuzanaca ana tii uyquiz cjiñiqui. Wejrqui
nii uuzanaca ricujzquiztanzakaztčha. Jalla ninacaqui wejt taku cazaquičha.
Tjapa wejt uuzanacaqui tsjii tamaž cjequičha, nižaza tsjii awatirchiz.
17 Wejt uuzanacž laycu ticznačha, nižaza jacatatačha. Jalla nižtiquiztan
Yooz Ejpqui wejr k'aachičha.
18 Anaž jecmi wejr ticzkatasačha. Antiz wejrqui persun kuzquiztan
ticznačha. Nižaza poderchiztčha jacatatzjapa. Jalla nii poder wejt Yooz
Ejpqui wejtquiz tjaachičha.

19 Jalla nuž Jesusiž chiita taku nonžcu judío žoñinacaqui wilta t'aka t'aka
cjissičha.
20 Tsjii žoñinacaqui cjichičha:
—Zajraž tantala. Lucuratala tiiqui. ¿Kjažtiquiztan tiiž chiita ančhucqui
nonžjo?
21 Yekjapac cjichičha:
—Tiiqui anaž zajraž tanta žoñižta chiičha. ¿Nižaza zajraž tanta žoñiqui tsjii
zur žoñi čhjetnasajo? Anaž cjesačha.

TSJII ŽOÑINACAQUI JESUSA ANA NONZ PECCHA

22 Zac timputačha. Nižaza Jerusalén wajtquin timplu cumpleañ pjijzta
paatčha.
23 Jalla nii oraqui Jesusaqui timpluquin ojklayatčha, Salomón cjita kjuy
patiuran.
24 Jalla nuž ojklayan judío žoñinacaqui Jesusiž muytata ajczičha, tuž cjican:
—¿Čhjulorcama amqui wejtnaca kuz turwayskataquejo? Amčhalaj
Cristumž niiqui, tsjiika kjanacama chiizna.
25 Jesusaqui ninaczquiz tuž kjaazičha:
—Ančhucaquiz nuž cjichinčha. Pero weriž chiitami ana criichinčhuččha.
Jaknužt wejt Yooz Ejp mantačhaja, jalla nii mantita jaru zuma obranacal
paa-učha. Jalla nii obranacaž cjen, ančhucqui zizasačha, werjtčha Cristo už
anažlaj Cristo, nii.
26 Ančhuczti ana wejtquiz criiñčhuččha. Ančhucqui anačha wejt
uuzažtakazi, jaknužt tuquiqui chiitučhaja, jalla nii.
27 Wejt uuzanacaqui wejt jora pajčha, nižaza wejrqui wejt uuzanaca
pajučha. Nižaza nii wejt uuzanacaqui wejtquiz apžquiñipančha.
28 Wejrqui ninaczquiz zuma kamaña tjaa-učha, Yooztan wiñaya kamzjapa.
Anapan infiernuquin okasačha. Nižaza anaž jecmi wejt kjarquiztan ninaca
kjañasačha.
29 Wejt Yooz Ejpqui wejt kjarquiz tjaachičha. Jalla niiqui tjappachquiz-
tanami juc'ant azzizza. Jalla nižtiquiztan anaž jecmi Yooz Ejpžquiztan wejt
uuzanaca kjañasačha.
30 Wejttan wejt Yooz Ejpžtan tsjii kuzziztčha.
31 Jalla nuž chiitiquiztan nii judío žoñinacaqui maztan aptižcu wilta Jesu-
sižquiz čhajcz pecatčha.
32 Nekztan Jesusaqui ninaczquiz cjichičha:
—Wejrqui Yooz Ejpž aztan zuma obranacal ančhucaquiz tjeezinčha. Nii
zuma obranaca Yooz kuzcama paachinčha. ¿Jakziltat nii zuma obranacquiz-
tan wejr maztan čhajcz pecjo?
33 Nii judío žoñinacaqui tuž kjaazičha:
—Anal am čhacačha, zuma obriquiztan. Yooz quintra chiitiquiztan am
čhacačha. Amqui žoñimkazza. Pero Yooztakam cjiicjiičha.
34 Jalla nekztanaqui Jesusaqui ninaczquiz tuž cjichičha:
—Ančhuca liiquizpacha tuž cjijrtapančha: “Yoozqui cjičha: ‘Ančhucqui
Yooztakazza.’ ”
35 Cjijrta Yooz takuqui anaž niqui atasačha. Jalla nii zizza učhumqui.
Yoozqui niiž taku catokñi žoñinacž puntuquiztan cjichičha, “Ančhucqui
Yooztakazza”, cjicanaqui.
36 Yoozqui wejr ut'aychičha tii muntuquiz cuchanžquizjapa. Jalla
nižtiquiztan wejrqui cjichinčha, “Wejrtčha Yooz Majchtqui”. Jalla nuž
chiitiquiztan, ¿kjažt ančhucqui Yooz quintra chiiñi cjeejo?

37 Wejrqui wejt Yooz Epiž mantita obranaca ana paayiñ cjitasaž niiqui,
wejtquiz criiz ana waquizičha.
38 Pero wejt Yooz Epiž mantita obranaca paayiñčha. Jalla nižtiquiztan
wejtquin criya. Weriž chiitiquiztan anačha wejtquiz criyačhaj niiqui, weriž
paata obranacquiztan mekaž wejtquiz criyalla. Wejtquin criyaquiž niiqui,
ančhucqui intintazaquičha, wejttan Yooz Ejpžtan tsjiikazza, jalla nii. Wejt
Yooz Ejpqui wejt kuzquiz žejlčha, nižaza wejrqui wejt Yooz Ejpž kuzquiz
želučha. —Jalla nuž chiichičha Jesusaqui.
39 Nekztanaqui wilta Jesusa preso chjitz pecatčha. Pero Jesusaqui ni-
načžquiztan atipassičha.
40 Jalla nekztanaqui Jesusaqui Jordán pujž tuuna ojkchičha. Jakziquin
Juanqui primero bautistčhaja, jalla nicju želatčha.
41 Walja žoñinacaqui niižtan zali ojkchičha. Ninacaqui tuž cjichičha:
—Chekapan, tjapa Juanž chiita tiiž puntuquiztan werarapančha. Ana čhjul
milajru paachi cjenami, Juanqui tiiž puntuquiztan werarapan chiiñitakalala.
42 Jalla nicju želan walja nekz žejlñi žoñinacaqui Jesusižquiz criichičha.

11

LAZARO TICZICHA

1 Tsjii laa žoñi želatčha, Lázaro cjita. Betania wajtchiz žoñitačha. María,
nižaza naaža cullaqui, Marta, jalla nii pucultanaqui Betania wajtchizzakaz-
tačha.
2 Mariiqui nii laa Lazaruž cullaquitačha. Nižaza Mariiqui Jesusa Jilirž
kjojchquiz zuma ulurchiz asiiti alžinchintačha. Nekztan naaža persun ach
charžtan Jesusiž kjojchanaca chjujžinchintačha.
3 Jalla nuž nii pucultan maatakanacaqui Jesusižquiz mazñi
cuchanžquichičha, tuž cjican:
—Wejt Jiliri, amiž pecta k'aachita amigo laa cjichičha.
4 Jesusaqui nii mazta nonžcu, cjichičha:
—Niiž laacjitiquiztan ana ticznaquičha. Antiz niiž laacjitiquiztan Yooz
azi tjeežtaž cjequičha. Nižaza Yoozqui honorchiz cjequičha. Nižaza Yooz
Majchqui honorchiz zakaz cjequičha.
5 Jesusaqui Martaquiz, naaža cullaqui Mariaquiz, nižaza ninacž jila
Lazaružquiz, jalla ninačžquiz anchaž k'aachichičha.
6 Jalla nuž cjenami Lazaruž laa quintu nonžcu, Jesusaqui iya puc majžtan
kamchičha, jakziquin kamatčhaja, jalla nicju.
7 Jalla nii puc majquiztan niiž tjaajintanačžquiz cjichičha:
—Wiltaž Judea yokquin okla.
8 Nekztanaqui niiž tjaajintanacaqui cjichičha:
—Tjaajiñi Maestro, ažk tsjii kjaž majkaz nekzta žoñinacaqui am maztan
čhajcz pecatla, conzjapaqui. ¿Wilta am nicju ojkz pecya?
9 Jesusaqui ninačžquiz tuž kjaazičha:
—Tsjii noojiqui tuncapan orchizza, majiñqui. Jakziltat kjanquiz ojkčhaja,
anaž ezasačha. Jalla nižta iratačha wejt kjanquiz ojkñi žoñinacaqui. Ima niiž
ticz ora irantižcan, walikaz cjequičha.
10 Jakziltat ween zumchiquiz ojkčhaja, jalla niiqui ezasačha, kjanaž ana
želanaqui. Jalla nižtačha ana wejt kjanquiz ojkñi žoñinacaqui. Ana Yooz
kuzcama kamtiquiztan anawalquiz tjojtsnasačha.
11 Nekztanaqui Jesusaqui ninačžquiz cjichičha:
—Učhum Lázaro amiguqui tjajčha. Pero wejrqui Lázaro tjajil wajtskatačha.
12 Jalla nekztanaqui niiž tjaajintanacaqui cjichičha:
—Jiliri, tjajčhaj niiqui, nuž cjenaqui upallat cjissani; žetaquiž, jaz.

13 Niiž tjaajintanacaqui tsjii kjutñi intintazzičha. Jesusaqui Lázaro ticz
puntuquiztan chiichičha. Niiž tjaajintanacaqui ultimu tjajz puntuquiztan
intintazzičha.
14 Jalla nižtiquiztan Jesusaqui kjanapacha chiichičha tuž cjican:
—Lazaruqui ticzičha.
15 Ana nicju žejlchiž cjen wejrqui cuntintučha. Jalla nuž cjenčha
ančhucaltajapaqui waliqui, wejtquiz juc'anti criichi cjisjapa. Jazic nii cheriž
ojkla.
16 Nekztanqui Tomasaqui, niiž mazinacžquiz cjichičha:
—Učhumnac zakaz ojkla, tiižtan chica ticzñi.
Tomasaqui "Pacha" cjita žoñizakaztačha.

JESUSACHA JACATATSKATÑIQUI

17 Betania watja irantižcu, Jesusaqui zizzičha, Lazaruž ticžtaqui nižaza
tjattaqui pajkpic tjuñitačha.
18 Betania watjaqui Jerusalén wajtquiztan pizc kilómetro jilallatačha.
19 Jalla nii žcati želan walja žoñinacaqui Martaquiz nižaza Mariyaquiz
kuzñi tjonzitačha, ninacž jila ticziž cjen.
20 Martiqui Jesusaž waj irantižquiñi quintu nonžcu, Jesusižquin zali ojkch-
inčha. Mariiqui kjuyquin eclichintačha.
21 Jesusižtan zalžcu, Martiqui paljaychinčha, tuž cjican:
—Wejt Jiliri, am tekz žejltasaž niiqui, wejt jilaqui ana ticzi cjitasačha.
22 Jalla nuž cjenami wejrqui zizučha, čhjulu amiž Yoozquiztan mayiztami
tjaataž cjequičha. —Jalla nuž Jesusižquiz chiichinčha Martiqui.
23 Jesusaqui naaquiz cjichičha:
—Am jilaqui jacatataquičha.
24 Martiqui cjichinčha:
—Wejrqui zizučha, tii muntu tucužinžtan, jacatatz tjuñquiziqui
jacatataquičha.
25 Nekztan Jesusaqui naaquiz cjichičha:
—Wejrtčha jacatatskatiñtqui, nižaza arajpach žeti tjayiñtqui. Jakziltat
wejtquiz criyačhaja, ticzi cjenami, wilta žetaquičha.
26 Nižaza jakzilta žejtñi žoñimi wejtquiz criyačhaja, jalla niiqui anaž wira
ultimu ticznasačha. Arajpachquin wiñaya žetaquičha. ¿Jalla nii crii amya?
27 Naaqui tuž kjaazinčha:
—Criyučha, wejt Jiliri. Nižaza criyučha, amqui Cristumčha; nižaza Yooz
Maatimčha tii muntuquiz tjonchiqui. Jalla niiqui criyučha.

MARIAQUI JESUSIZTAN ZALI ULANCHINCHA

28 Jalla nuž chiižcu, Martiqui naaža Marii cullaqui kjawzñi ojkchinčha.
Nekztan Mariaquiz jamazit chiichinčha, tuž cjican:
—Tjaajiñi Maestruqui tekz tjonchičha. Am kjawžca cjičha.
29 Jalla nuž nonžcu Mariiqui apura žaazinčha. Jesusižquin zali ojkchinčha.
30 Jesusaqui imaž watja irantižcatčha, jakziquin Marti niiztan zalčhaja,
jalla niiranž želatčha.
31 Lázaro jilaž ticziž cjen, Mariaquiz kuzcan žoñinaca kjuyquin želatčha.
Jalla ninacaqui María apura žaažcu ulanñi cheržcu wirquizpacha apzičha.
Ninacaqui cjichičha, "Lázaro jilž sipulturquin kayit ojkčhani" cjican.
32 Jesusižtan zalžcu Mariiqui niiž yujcquiz quillzinčha, tuž cjican:
—Wejt Jiliri, tekzim cjitčhaj amqui, wejt jilaqui anaž ticzi cjitasačha.
33 Jesusaqui naa María kaañi cheržcu, nižaza naatan tjonñi judío žoñinaca
kaañi zakaž cheržcu, persun kuzquiz ancha sint'ichičha, nižaza ancha
llaquita cjissičha.

34 Jalla nekztan pewczičha, tuž cjican:
—¿Jakziquin tjatchinčhuctaya?
Ninacaqui cjichičha:
—Jiliri, niiž cheržinžcalla.
35 Nekztanaqui Jesusaqui kaachičha.
36 Jalla nuž cheržcu žoñinacaqui cjichičha:
—Cherzna. Lázaro jila anchaž k'aachichičha.
37 Yekjapa ninacazti cjichičha:
—Tiiqui zur žoñž čhjujqui čhjetinchičha. ¿Anaj tiic Lázaro jila čhjetnasaya, ana ticzi cjisjapaya?

LAZARO JACATATSKATTA

38 Jalla nekztanaqui Jesusaqui ancha kuzquiz sint'ican, sipulturquin macjatchičha. Sipulturaqui pajk mazquiz pjetatačha. Nižaza pajk maztan pjucžtatačha, nii sipultur zana.
39 Jesusaqui nekztan cjichičha:
—Nii maz cjewžna.
Martiqui, nii ticzi jilž cullaquiqui, cjichinčha:
—Wejt Jiliri, pajkpic tjuñi tiiž ticztaqui. Jalla nižtiquiztan tiiqui chjonanchižlani.
40 Nekztanaqui Jesusaqui naaquiz cjichičha:
—Amqui wejtquiz criyaquiž niiqui, Yooz azi tjeežtam cheraquičha. ¿Anaj werj nuž amquiz chiichinpanejo?
41 Jalla nekztanaqui nii sipultura mazqui cjewžtatačha. Nekztanaqui Jesusaqui arajpach kjutñi cheržcu, tuž cjichičha:
—Yooz Ejp, weriž mayizta nonzñiž cjen gracias amquin cjiwčha.
42 Weriž mayiztaqui nonzñampančha amqui. Jalla nii zizučha. Tekz tsijtchi žoñinacžtajapa nuž chiyučha, amčha wejr cuchanžquichi, jalla nii criyajo.
43 Jalla nuž mayizizcu, Jesusaqui alto tawkžtan mantichičha tuž cjican:
—Lázaro, nekztan ulanžca, ticchuc tjona.
44 Nii ticziqui ulanžquichičha, kjarami kjojchami jweržintapacha, nižaza niiž yujcmi tsjii pañžtan ch'okžinta. Nekztanaqui Jesusaqui nekz žejlñi žoñinacžquiz mantichičha:
—Nii jweržina. Nekztan ojklayaj cjee.

JESUSA CONZJAPA KAZZICHA

45 Jalla nižtiquiztan muzpa judío žoñinacaqui Jesusižquin criichičha. Ninacaqui Mariaquiz cumpantižcu Jesusiž paata milajru cherchičha.
46 Yekjap nekz žejlñi žoñinacazti fariseo žoñinacžquin mazñi ojkchičha. Nicju tjapa Jesusiž paatanaca quint'ižquichičha.
47 Jalla nuž nonžcu fariseo partir žoñinacami timplu jilirinacami tjapa jilirinaca ajcskatchičha. Nekztan jilirinacžquiz pewczičha, tuž cjican:
—Nii žoñiqui anchaž milajrunaca paačha. ¿Učhumnacqui kjaža cjeequi nii žoñžtan?
48 Jalla nužkaž milajrunaca tira paañižlaj niiqui, tjapa žoñinacaqui niižquincama criyačhani. Jalla nuž cjenaqui roman jilirinacaqui zultatunaca cuchanžcačhani, učhum timplu pajlzjapani, nižaza učhum naciona akzjapani.
49 Nii wataqui Caifás cjitaqui uchtatačha timplu chawc jiliri. Jalla niiqui paljaychičha, tuž cjican:
—Ančhucqui ana zizñi žoñinacažtakaz, ¿kjažtatajo?

50 Učhum wajtchiz žoñinacžtajapa nii Jesusac ticstančha, tjapa učhumnaca
ticz cjenquiztanpacha. Jalla nuž waquizičha. Tjapa tii naciona akžinasaž
niiqui, jalla niiž ana wali cjesačha. Nuž ana waquizičha.
51 Nii timplu chawc jiliriqui anačha persun kuzquiztan chiichiqui. Timplu
chawc jiliriž cjen, Yoozza nuž chiikatchi. Jalla nuž chiican, Jesusiž puntu
mazinchičha, Jesusaqui nii wajtchiz žoñinacžtajapa ticznaquičha.
52 Anazaž nii wajtchiz žoñinacžtajapakaz ticznaquičha. Tjapa
žoñinacžtajapa ticznaquičha. Yooz partiquiz kamñi žoñinacaqui tjapa kjutñi
tii muntuquiz wichanzičha. Jalla ninacaqui Jesusaqui tjapa nacionquiztan
ricujaquičha. Tsjii Yooz jamillajapa ricujaquičha.
53 Jalla nuž palt'ižcu nii noojtanpacha judío jilirinacaqui Jesusa conzjapa
kazzičha.
54 Jalla nižtiquiztan Jesusaqui chjojzacuñ ana kjanacama ojklaychičha
Judea cjita yokquiz. Jerusalén žcati yokquiztan ojkchičha Efraín wajtquin.
Efrain watjaqui ch'ekti yok žcatitačha. Jalla nicju niiž tjaajintanacžtan
kamchičha.
55 Judío žoñinacž pascua pjijzta wajillatačha. Jalla nižtiquiztan walja
žoñinacaqui jochinacquiztanami zkolta watjanacquiztanami Jerusalén watja
ojkchičha ima pascua pjijzta tjonan. Ajunz cuzturumpi payi ojkchičha. Ana
nii cuzturumpi paaquiž niiqui, ana pascua pjijzta paasačha.
56 Nii tjonchi žoñinacaqui Jesusa kjuratčha. Timpluquin tsijtchi žejlcan
ninacpora Jesusiž puntu pewcsassičha, tuž cjican:
—¿Am jaknužum tantii? ¿Tii pjijztiquiz Jesusac tjonasaya?
57 Nižaza fariseo partir žoñinacami timplu jilirinacami ordena tjaachičha,
jequit Jesusa cheračhaja, jalla niiqui ninacžquiz maztančha, Jesusa preso
tanta cjisjapa.

12

ASIITI TJAJLZINTA QUINTU

1 Pascua pjijzta wajilla sojta tjuñiž cjen Jesusaqui Betania watja ojkchičha,
Lazaruž kjuya. Niiž tuquiqui Jesusaqui ticziquiztan nii Lázaro jila ja-
catatskatchitačha.
2 Jalla nicju Jesusižquiz rispitcan zuma čhjeri tjaczinchičha. Martiqui
čhjeri atintichinčha. Lazaruzti mizquiz želatčha, Jesusižtan chica lujlcan nii
parti žoñinacžtanpacha.
3 Jalla nuž lulan Mariiqui medio litro zuma ulurchiz asiiti zjijcchinčha.
Nii asiitiqui zuma legal nardo cjita asiititačha, wali preciuchiztačha. Jalla
nii asiitižtan Jesusiž kjojchquiz alžcu tjajlžinchinčha. Nekztan naaža per-
sun ach charžtan chjujžinchinčha. Walja zuma ulurchiztačha. Tjapa nii
kjuyquiziqui nii zuma ulura chjijpsitačha.
4 Jalla nuž asiiti alžinñi cheržcu, Judas Iscariote cjita Simonž majchqui
chutchičha. Jalla niiqui Jesusiž tjaajinta žoñinacž partiquiztantačha. Nižaza
niipacha niiž wiruñ Jesusiž quintra tarasunaž paaquičha. Jalla nii Judasqui
naa Mariaquiz paljaychičha, tuž cjican:
5 —¿Kjažtiquiztan tii aceite ana 300 paazuñ tuytata, pori žoñinacžquiz
yanapzjapajo?
6 Judaszti anaž porinaca importayatčha. Tjañi zaañitačha. Niiž kjarquiz-
tačha paaz pulsaqui. Nižaza nii utžta paaznacquiztan tjangñitačha. Jalla
nižtiquiztan nuž chiichičha.
7 Jalla nekztanaqui Jesusaqui Judasquiz cjichičha:
—Ana naaquiz nuž cjee. Ima wejt ticz tjuñi tjonan, naaqui wejttajapa tii
aceite čhjojchinčha, wejr zuma tjatta cjisjapa.

8 Tii muntuquiz porisanacac panž žejlčha. Wejrzti ančhucatan ana tira želačha, tii muntuquiz.

LAZARUZAKAZ CONZ PECCHA

9 Walja judío žoñinacaqui Jesusiž quintu zizzičha, Betania wajtquin žejlñi, jalla nii. Jalla nekztan nicju ojkchičha, Jesusa cherzñi, nižaza Lázaro cherzñi. Jesusaqui Lázaro ticziquiztan jacatatskatchičha.

10 Jalla nuž Lázaro jacatatskatta quintu nonžcu timplu jilirinacaqui Lazaruzakaz conz kazzičha.

11 Jalla nii Lazaruž jacatattaž cjen, walja judío žoñinacaqui nii jilirinacž chiitanaca ana cazzičha. Nekztan zarakžcu, Jesusižquiz apoychičha. Nižaza niižquin criichičha.

JERUSALEN WAJTQUIN LUZTA QUINTU

12 Walja žoñinacaqui Jerusalén watja tjonžcu, nekz želatčha pascua pjijzta paazjapa. Jakatažuqui žoñinacaqui zizzičha, Jesusaqui wajtquin wajillaž irantižquičha, jalla nii.

13 Jalla nekztan chjañinacžtanpacha ramuza cjita munti itsa kjajpchičha. Jalla nuž nii ramuz itsanac manžcu, wajtž tjiya Jesusa risiwi ulanchičha, tuž kjawcan:

—¡Yoozqui honorchiz cjila! ¡Yooz Jilirž tjuuquiz tjonñi žoñi rispittaj cjila! ¡Israel chawjc jiliri rispittaj cjila!

14 Jesusaqui tsjii aznu cunsicžcu, yawchičha, jaknužt Yooz tawk liwruquiz cjijrtčhaja, jalla nuž.

15 Cjijrta Yooz takuqui tuž cjičha:

—Sión wajtchiz žoñinaca, anaž eksna. Cherzna. Aznuquiz yawchi am chawjc jiliriž tjončha.

16 Jalla nuž watan nii ora niiž tjaajintanacaqui anaž intintazatčha, kjažtiquiztan nižta wat, jalla nii. Jesusa arajpacha ojktan, jalla nekztan ninacaqui intintazzi cjissičha. Jalla nii ora cjuñzičha, tuquitan cjijrta Yooz takuqui tjapa nii watchinaca mazinchičha, nii. Nii cjijrtanac jaru, nužcama watchičha.

17 Niiž tuquiqui Jesusaqui Lázaro ticziquiztan jacatatskatchičha. Nekztan kjawžcu sipulturquiztan ulanskatžquichičha. Jalla nii cherñi žoñinacaqui parti žoñinacžquiz walja parlichičha tjapa nii milajru paatiquiztan.

18 Jalla nižtiquiztan Jesusaž paata milajru zizcu, walja žoñinacaqui Jesusižquin zali ojkchičha.

19 Jalla nuž cheržcu fariseo žoñinacaqui ninacpora tuž cjichičha:

—Wejrnacqui jazicž cheručha. Tjapa žoñinacaqui niižquin ojkzpanž cjiskalala. Nižaza wejrnacqui anaž čhjulumi kjaž cjiyi atchuca cjesaž, jaz.

GRIEGO WAJTCHIZ ZOÑINACA

20 Nii pjijzta ojkchi žoñinacžporquiz tsjii kjaž griego wajtchiz žoñinaca želatčha. Ninacaqui Jerusalén watja ojkchizakazza, Yooz rispiti.

21 Ninacaqui Felipižquin tjonchičha. Felipiqui Betsaida wajtchiztačha, nižaza Galilea yokchiztačha. Felipižquiz rocchičha tuž cjican:

—Señor, wejrnacqui Jesusižtan zalz pecučha.

22 Nekztanaqui Felipiqui Andrežquiz mazñi ojkchičha. Nekztanaqui pucultanaqui Jesusižquiz mazñi ojkchičha.

23 Jalla nuž maztiquiztan Jesusaqui cjichičha:

—Wejrqui tsewctan cuchanžquita Yooz Zoñtčha. Jaziqui wejt ticz ora wajičha. Jalla nekztanaqui wejrqui honorchiz cjeečha.

24 Ančhucaquiz weraral chiyučha. Tsjii čhjacta trigo semillaqui yokquiz tjatžta, katča. Jalla nižta čhjacta cjen, ew zkala jecža, nižaza pookča. Ana nižta čhjacta cjequiž niiqui, nužquizkaz žejlča semillaqui.
25 Jalla nižta iratača tii chiitaqui. Jakziltat persun kuzcamakaz kamz pecčhaja, jalla niiqui ultim zuma kamaña pertaquača. Pero jakziltat tii muntuquiz žejlcan persun kuzcama ana kamz pecčhaja, nižaza Yooz kuzcama kamz pecčhaja, jalla niiqui wiñayjapa zuma kamañchiz cjequača.
26 Jakziltat wejtquiz sirwačhaja, jalla niiqui wejttan chica ojklaysa čhjul sufrizquiztanami. Nekztan jakziquin wejr želačhaja, jalla nicju wejttan chica wejt sirwiñinaca zakaz cjequača. Nižaza jakziltat wejtquiz sirwačhaja, jalla niižquiz wejt Yooz Ejpqui honoraž tjaaquača.

JESUSIZ TICZ MAZINTA

27 'Anziqui wejt kuzqui ancha turwaysača. ¿Kjaž cjisnaqui? Yooz Ejp, tii sufrisquiztanž liwriyalla. ¿Nuž cjis wali cjesaya? Anača. Wejrqui tii muntuquiz tjonchinpanča, sufrisjapaqui.
28 Yooz Ejp, am munañpaj cjila; ampacha rispittaj cjila. —Nuž cjichača Jesusaqui. Jalla nii orapacha arajpachquiztan tsjii joraqui paljayžquichača, tuž cjican:
—Wejrqui rispittitča, nižaza rispittapan cjeača, amiž cjen.
29 Nekz žejlñi žoñinacaqui jalla nii chiiñi jora nonžcu, cjichača:
—Tsjii jorjorñi želatča —nuž cjichača.
Yekjapanacaqui tuž cjichača:
—Tsjii anjilaž paljayžquichila.
30 Jalla nekztanaqui Jesusaqui cjichača:
—Anaž wejttajapa nii jora chiižquichača, antiz ančhucaltajapača.
31 Weriž ticztaž cjen tii muntuquiz žejlñi žoñinacaqui pjalžtaž cjequača. Nižaza tii muntuquiz mantiñi diabluqui atiptaž cjequača, chjatkattaž cjequača.
32 Yooz Zoñtča wejrqui. Jaziqui tii yokquiztan cruzquiz waytital cjeača. Nekztan tjapa wejt partir žoñinacžquiz wejtquin macjatskatača, wejtquin criizjapa.
33 Jalla nuž chiican Jesusaqui jaknužt ticznačhaja, jalla nii chiichača.
34 Nekz žejlñi žoñinacaqui tuž cjichača:
—Učhumnacqui učhum liiquiztan zizzača, Cristuqui wiñaya žetaquača. ¿Kjaž amqui chiyasajo, Yooz Zoñi cruzquiz waytita cjequača, cjicanajo? ¿Ject tii Yooz Zoñejo?
35 Jalla nekztanaqui Jesusaqui cjichača:
—Wejrqui tsjii upacamakal ančhucatan želača Yooz kamaña tjeežcan, tsjii kjanažtakaz. Jalla nuž wejt kjana želan, ančhucqui zuma kamañchiz kama. Zumchi cjis wajillača. Nii zumchi cjen, ana tsucaquača. Jakziltat anawal zumchiquiz kamčhaja, jalla niiqui jakzitchuc ojkčhaja, jalla nii ana zizza.
36 Jaziqui tsjii kjanažtakaz weriž želan, wejtquiz criya, zuma Yooz kamaña tjeezñinaca cjisjapa.
Jalla nuž chiižcu Jesusaqui ojkchača. Nekztan ninacžquiztan čhjojzača.

ISAIAS CJIJRTA TAKU CUMPLISSICHA

37 Ninacaž cheran walja milajrunaca paachača Jesusaqui. Jalla nuž paachiž cjenami parti žoñinacaqui ana niižquin criichača.
38 Jalla nuž ana criitiquiztan Isaías cjita profetž takunaca cumplissača. Isaías cjita Yooz cuntiquiztan chiiñi profetaqui tuž cjichača:

"Yooz Jiliri, ¿ject wejtnacaž chiita taku criijo? Nižaza am azi tjeeznan, žoñinacaqui anapaž intintazza".
39 ¿Kjažt žoñinacaqui criyasajo? Isaiasqui tuž cjichičha:
40 "Yoozqui tii žoñinaca zur žoñižtakaz cjiskatchičha, ana cherñi žoñinacažtakaz cjeyajo. Nižaza chojru kuzziz cjiskatchičha, ana intintazñi kuzziz cjeyajo. Jalla nuž cjen ana wejtquin macjatžcaquičha, liwriita cjeyajo".
Nuž cjijrchičha Isaiasqui,
41 tuquitan Jesusaž tjeežta honora puntu zizcu.
42 Jila parti ana criichiž cjenami, muzpa žoñinacaqui Jesusižquiz criichičha, nižaza jilirinacami. Pero fariseo žoñinaca ekscu ana kjanacama cjiicjiichičha. Jamazit criichičha, ana ajcz kjuyquiztan chjatkatta cjeyajo.
43 Žoñinacaž rispitta cjis pecatčha, Yoozquiztan cjen juc'anti. Jalla nižtiquiztan jamazit criichičha Jesusižquiz.

JESUSIZ CHIITA TAKU

44 Jalla nekztanaqui Jesusaqui altu joržtan chiichičha tuž cjican:
—Jakziltat wejtquiz criičhaja, jalla niiqui wejr cuchanžquiñižquiz nužuzakaz criičha.
45 Nižaza jakziltat wejr cherčhaja, jalla niiqui wejr cuchanžquiñižquiz nužuzakaz cherčha.
46 Wejrqui tii muntuquiz tjonchinčha, Yooz kamaña tjeezjapa, tsjii kjanažtakaz. Jakziltat wejtquiz criičhaja, jalla niiqui anawal zumchiquiz ana tira kamaquičha.
47 Jakziltat weriž chiita nonžcu ana catokačhaja, jalla niiž quintra tii ora anal chiyučha. Wejrqui žoñinacž quintra chiizjapa ana tjonchinčha. Antiz žoñinaca liwriizjapa tjonchinčha.
48 Jakziltat wejtquiz ana criičhaja, nižaza werj ana cherz pecčhaja, nižaza weriž chiita taku ana catokčhaja, jalla niičha persun quintra cjiicjiiñiqui. Pjalz tjuñquiziqui weriž chiita taku ana catoktiquiztan jalla nižtiquiztan Yooz Ejpqui ultimquiz ninaca casticaquičha.
49 Wejrqui anal persun kuzquiztan chiiñčha. Antiz wejr cuchanžquiñi Yooz Ejpž mantita jaru chiiñčha, nižaza niiž mantitacama tjaajniñčha.
50 Wejt Yooz Epiž mantitacama kamzqui arajpachquin Yooztan wiñaya kamzjapapančha. Jaziqui weriž chiitaqui Yooz Epiž mantitacama chiichinčha.

13

JESUSAQUI PIYUNAŽTAKAZ KJOJCHANACA AWJZICHA

1 Ima pascua pjijzta tjonan, Jesusaqui zizzičha niiž ticz ora wajitačha, jalla nii. Nižaza zizzičha, tii muntu eccu niiž Ejpžquinž okaquičha, nii. Tii muntuquiz žejlcan Jesusaqui niiž pecta mazinaca walja k'aachichičha, ultim werarapan. Ticzcama k'aachichičha.
2 Pascua pjijzta paacan, Jesusaqui niiž tjaajintanacžtan čhjeri lujlchičha. Judas Iscariote cjita Simonž majch chicapacha nekz želatčha. Judas kuzqui diabluž mantuquiz cjiskatchičha. Diabluž mantitaž cjen Judasqui tarzuna paaz pinsichičha, Jesusa tankatzjapa.
3 Jesusaqui zizzičha, Yooz Ejpqui tjapa mantiznaca niiž kjarquiz tjaachičha. Nižaza niiqui Yooz Ejpžquiztan tjonchičha, nižaza Yooz Ejpžquin quepaquičha. Jalla nii zizzičha Jesusaqui.
4 Jalla nuž zizziž cjenami, piyunažtakaz cjissičha. Misquiztan tsijtscu, niiž juntuñta zquiti chjojksičha. Nekztanaqui toalla aptižcu, niiztan tsjaasičha.

5 Jalla nekztanaqui tsjii purinquiz kjaz alžcu, niiž tjaajintanacž kjojcha awjžiñi kallantichičha. Nekztan nii tsjaazta toallžtan kjojchanaca chjujžinchičha.
6 Nižaza Jesusaqui Simón Pedro cjita žoñžquiz niiž kjojcha awjžiñi macjatchičha. Nekztan Pedruqui Jesusižquiz cjichičha:
—Wejt Jiliri, ¿amqui wejt kjojcha awjžinz pecya? Ana wejt kjojcha awjžinz waquizičha.
7 Jalla nuž chiitiquiztan Jesusaqui tuž kjaazičha:
—Tii weriž paataqui amqui ana intintazza anziqui. Tii jarquinam intintazaquičha.
8 Pero Pedruqui cjichičha:
—Wejt Jiliri, amqui wejt kjojcha anapanim awjžinasačha.
Jesusaqui niižquiz kjaazičha, tuž cjican:
—Wejrqui am kjojcha anal awjžinaž niiqui, anam wejt partiquiz cjesačha.
9 Jalla nekztanaqui Simón Pedro cjitaqui tuž cjichičha:
—Wejt Jiliri, ana wejt kjojcha alajakaz awjnasačha, wejt kjarami achami awjžinalla.
10 Jesusaqui niižquiz tuž cjichičha:
—Tsjii ajunta žoñiqui anaž wilta wilta ajunz pecčha, antiz kjojchakaz ajunz pecčha. Nekztan limpuž niiqui tjappacha. Ančhucqui limpučha, pero tsjiiqui ana limpučha ančhucqui.
11 Jesusaqui zizzičha, jakziltat tarsuna paazcu nii tankatačhaja, nii. Jalla nižtiquiztan nuž chiichičha Jesusaqui, “Tsjiiqui ana limpučha ančhucqui” cjicanaqui.
12 Nekztan Jesusaqui ninacž kjojchanaca awjawjžiñžcu, niiž juntuñta chjojkta zquiti aptichičha. Zquiti cujtžcu wilta misquiz julzičha. Nekztan ninacžquiz cjichičha:
—¿Tii weriž paata ančhucqui intintazziñčhuckaya?
13 Ančhucqui wejr “Tjaajiñi Maestruž” cjičha, nižaza “Jiliriž” cjičha. Jalla nužupančha wejrqui. Jalla nižtiquiztan nužpan chiiz waquizičha.
14 Wejrtčha werara ančhuca Jiliritqui nižaza Tjaajiñi Maestrutqui. Jaziqui wejrqui ančhuca kjojcha ajunžinchinčha. Jalla nižta irata ančhucmi piyunanacažtakaz, porapat yanaparassa, nižta kjojchanaca ajunz tjepi.
15 Jazic nižta paachinčha, ančhuc nižtapacha paajo.
16 Ančhucaquiz ultim weraral chiyučha. Tsjii piyunaqui niiž jiliržquiztan anačha juc'anti Nižaza tsjii cuchanžquitaqui niiž cuchanžquiñižquiztan anačha juc'anti.
17 Ančhucqui tii puntu intintazzaj niiqui, jalla nii jaru kamz waquizičha. Nekztan cuntintuž cjequičha ančhucqui.
18 'Wejrqui weriž illztanaca pajučha. Nižaza tsjiizuñ pajučha. Niiž puntuquiztan cjijrta Yooz takuqui tuž cjičha: “Tsjii wejttan chica lujlñiqui wejt quintraž cjisnaquičha”. Jalla nii cjijrta Yooz takuqui cumplisnaquičha. Tjapa ančhuca puntuquiztan anal chiyučha.
19 Pero anziqui ima tankatan ančhucaquiz chiyučha jaknužt wejr tanta cječhaja, nii puntu kjanzt'učha. Jalla nižtiquiztan wejr tantanaqui, ančhucqui wejtquiz criyaquičha, wejrtčha Yoozquiztan cuchanžquitaqui, jalla nii.
20 Ančhucaquiz weraral chiyučha. Jakziltat weriž cuchanžquita žoñinaca risiwčhaja, jalla niiqui wejr zakaz risiwčha. Nižaza jakziltat wejr risiwčhaja, jalla niiqui wejr cuchanžquiñižquiz risiwtazakaz cjequičha.

JESUSAQUI TARAZUNTAŽ CJEQUIČHA

21 Jalla nuž chiižcu Jesusaqui persun kuzquiz ancha llaquita sint'ichičha.
Jalla nekztan tuž kjanapacha cjichičha:
—Ančhucaquiz weraral chiyučha. Tsjii ančhucaquiztan wejr
tankataquičha.
22 Jalla nuž chiitiquiztan niiž tjaajintanacaqui porapat chersassičha,
kuzquiz pinsican, “¿Jakziltižjapa chiičhaja?” jalla nii.
23 Tsjii ancha k'aayi tjaajinta žoñi Jesusiž latuquiz žcati julzi želatča.
24 Jalla nekztan Simón Pedruqui nii žcati žejlñižquiz kjaržtan paljaychičha.
“¿Ječžquiztanpan chii? Maznalla”, cjicanaqui.
25 Jalla nižtiquiztan nii žcati žejlñi žoñiqui Jesusižquiz pewczičha tuž
cjican:
—Wejt Jiliri, ¿ject am tankatñi žoñiqui?
26 Jesusaqui tuž kjaazičha:
—Ječžquizkat wejrqui čhjer mazquiquiz t'awžcu tii t'anta tjaačhaja, jalla
niiž cjequičha niiqui.
Jalla nekztanaqui nii t'anta t'awžcu, Judas Iscariotiquiz tjaachičha. Niiqui
Simonž majchtačha.
27 Jalla nii t'awžta t'anta tanžtanaqui, Satanás cjita diabluqui Judas
kuzquiz luzzičha. Nekztanaqui Jesusaqui Judasquiz paljaychičha, tuž cji-
can:
—Čhjulum paačhaja, apura paa.
28 Nii parti mizquiz julzi žoñinacaqui ana intintichičha, nii Jesusiž chiita.
29 Yekjapanacaqui tantiyatčha, jalla tuž: Judas paaz pulsa tanzñiž cjen,
Jesusaqui niižquiz mantichižlani pjijzta paazjapa čhjulunaca kjayžjapani.
Yekjapanacazti zakaz tantiyatčha, jalla tuž: Judas paaz pulsa tanzñiž cjen,
Jesusaqui mantichižlani, pori žoñinacžquiz paaz onanzjapani.
30 Judasqui nii t'anta tanžcu nii orapacha ulanchičha. Nii oraqui ween-
tačha.

EW MANTITAQUI

31 Jalla nuž Judas ulantanaqui, Jesusaqui cjichičha:
—Wejrtčha Yooz cuchanžquita Žoñtqui. Jaziqui wejrqui wejt Yooz tjaata
kamaña tjeeznučha, honorchiz cjisjapa. Nižaza weriž cjen Yooz Ejpqui
honorchiz cjequičha.
32 Jalla nižtiquiztan Yooz Ejpqui wejtquiz zakaz honorchiz cjiskataquičha.
Jalla niiqui wajillaž wataquičha.
33 Weriž pecta jilanaca, tsjii upacamakaz ančhucatan želačha. Nekz-
tan ančhucqui wejr kjuraquičha. Pero jaknužt tuquiqui žoñinacžquiz chi-
itučhaja, jalla nižtapachal anziqui ančhucaquiz tuž chiyučha: Jakziquint
wejr okačhaja, jalla nicju ančhucqui ana oki atasačha.
34 Wejrqui tsjii ew mantita ortina ančhucaquiz tjaa-učha: “Porapat zuma
munazizpančha, jalla nii. Jaknužt wejrqui ančhucatan zuma munazi-
tučhaja, jalla nižta ančhucqui porapat zuma munazaquičha”.
35 Ančhucaž nii ortina mantita jaruž kaman, tjapa žoñinacaqui zizaquičha,
ančhuccha weriž tjaajinta žoñinacapan.

PEDRUQUI K'OTAQUICHA

36 Jalla nekztanaqui Simón Pedruqui niižquiz cjichičha:
—Wejt Jiliri, ¿am jakzim okaquiya?
Jesusaqui niižquiz kjaazičha, tuž cjican:
—Jakziquint wejr okačhaja, jalla nicju anaž apzñi atasačha anziqui. Tii
jarquinaqui amqui wejtquin tjonaquičha.
37 Pedruqui cjichizakazza:

—Wejt Jiliri, ¿kjažtiquiztan anzic ana am apzñi atasajo? Anzimi amquiztanami weril ticznasačha.
38 Jesusaqui tuž kjaazičha:
—¿Wejtquiztan ticznasaya? Ultim weraral amquiz cjiwčha: Ima quer wallpaž kjawan, amqui čhjep wilta wejr ana pajñim toscara chiyaquičha.

14

ARAJPACHA OJKZ PUNTU

1 Wejt tjaajinta žoñinaca, Yooz Ejpžquin criyiňčhucčha nižaza wejtquiz zakaz criya. Ana turwayzi kuzziz cjee.
2 Wejt Ejpž arajpach kjuyquin wacchi campu žejlčha, kamzjapa. Ana nižta žejltasaž niiqui wejrqui ančhucaquiz maztasačha. Jaziqui wejrqui okačha ančhucaltajapa campu tjaczquizjapa.
3 Jalla nuž campu tjaczñi ojkžcu, wiltal quejpžcačha ančhuc chjichi, wejttan kamzjapa. Jakziquint wejr želačhaja, jalla nicju ančhuc zakaz želaquičha, weriž chjichtaž cjen.
4 Ančhucqui jakziquint wejr okačhaja, niiqui zizza. Nižaza wejt ojkz jicz zizza.
5 Nekztanaqui Tomasqui cjichičha:
—Wejt Jiliri, jakziquinam am okačhaja, anal zizučha wejrnacqui. ¿Kjažt am ojkz jicz zizasaya?
6 Jesusaqui niižquiz tuž kjaazičha:
—Wejrtčha jicz cuntitqui, arajpachquin irantizjapaqui. Nižaza wejrtčha werarapankaztqui. Weriž cjen werar Yooz kamaña zizasačha. Nižaza wejrtčha žeti tjaayiňtqui, Yooztan winaya kamzjapa. Weriž cjenpankaz Yooz Ejpžquin iranti atasačha.
7 Ančhucqui wejr ultimu pajtasaž niiqui, ančhucqui wejt Yooz Ejp zakaz pajtasačha. Jaztanpacha weriž cjen ančhucqui wejt Yooz Ejp pajčha, nižaza weriž cjen ančhucqui Yooz Ejp cherčha.
8 Nekztanaqui Felipiqui cjichičha:
—Wejt Jiliri, Yooz Ejp cherkatalla, nužquiz niimi bastakal cjeečha.
9 Jesusaqui tuž kjaazičha:
—Felipe, ančhucatan ažkpacha žejlchinzala. ¿Anapanim wejr pajjo? Jakziltat wejr cherčhaja, nižaza Yooz Ejp cherčha. ¿Kjažt am nuž cjeejo, “Yooz Ejp cherkata”, cjicanajo?
10 Wejrmi Yooz Ejpmi tsjii kuzzizza. ¿Jalla nii anam crii amya? Weriž ančhucaquiz chiitaqui anaž persun kuzquiztan chiyučha, antiz Yooz Ejpž cuntiquiztan chiyučha. Yooz Ejpqui wejt kuzquiz žejlčha. Jalla nižtiquiztan niiž cjen obranacal paa-učha.
11 Wejrmi Yooz Ejpmi tsjii kuzzizza. Jalla nii criyaquičha, jaziqui. Weriž chiitiquiztan ana criyasaž niiqui, weriž paata obranaca cheržcu mekaz criyalla.
12 Werarapan ančhucaquiz chiyučha. Jakziltat wejtquiz criican tjapa kuzziz cječhaja, jalla niiqui weriž paata obranaca iratаž zakaz paaquičha, nižaza weriž paata obranacquiztan juc'ant pajk obranaca paaquičha, weriž Yooz Ejpžquin ojktiquiztan.
13 Wejtquiz tjapa kuzziz cjen, ančhucqui čhjul mayiztami Yooz Ejpžquiztan mayačhaj niiqui, jalla nii mayiztiquiztan wejrkal čhjulumi tjaa-ačha. Jalla nuž tjaa-ačha, weriž cjen Yooz Ejp juc'ant honorchiz cjisjapa. Werjtčha Yooz Majchqui.
14 Ančhucqui wejtquiz tjapa kuzziz cjen čhjul mayiztami mayačhaja, jalla nii mayiztiquiztan wejr tjaa-ačha.

ESPIRITU SANTUZ PUNTU

15 'Ančhucqui wejttan tjapa kuztan munazaquiž niiqui, weriž tjaata ortinanaca cazaquiča.
16 Wejrqui Yoozquiztan mayača, tsjii tjurt'ižiñi cuchanžquizjapa. Nii tjurt'ižiñiqui ančhuca kuzquiz wiñayaž kamaquiča. Yooz Espíritu Santača niiqui.
17 Nii tjurt'ižiñiqui werara intintazkataquiča. Ana criichi žoñinacž kuzquiz anaž luzasača. Ninacaqui nii tjurt'ižiñi ana cherasača, nižaza ana pajasača. Nii tjurt'ižiñiqui ančhuca kuzquiz žejlča. Jalla nižtiquiztan nii pajča ančhucqui. Nižaza wiñaya ančhuca kuzquizpacha želaquiča.
18 Wejrqui ančhuc anal ecača maa ejp wajchallažtakaz. Ančhucaquin wilta tjonača.
19 Tsjii upacamakaz, nekztan ana criichi žoñinacaqui ana iya wejr cheraquiča. Anchuczti wejr wilta cheraquiča. Nižaza jacatatžcu wiñayjapa žetača. Weriž žejtchiž cjen, ančhuc zakaz wiñaya žetaquiča Yooztan kamcan.
20 Jacatatžtanaqui ančhucqui zizaquicha, wejrqui wejt Yooz Ejpžtan tsjii kuzzizza. Nižaza ančhucqui wejttan tsjii kuzzizza. Nižaza wejrqui ančhucatan tsjii kuzzizza.
21 Jakziltat weriž mantita ortinanaca catokčhaja, nižaza cumpličhaja, jalla niiqui ultimuž wejttanž munazača. Nižaza jakziltat wejttan munazičhaja, jalla niižtan zakaz wejt Yooz Ejpqui munazača. Nižaza wejrzakal niižtan munazača. Nižaza wejrqui nii žoñžquiz kjanacama wejt puntu zizkatača.
22 Nekztan Judas (anača Iscariotiqui) tuž pewczača:
—Wejt Jiliri, ¿kjažtiquiztan amqui wejtnacaquizkaz pajkataquiya, am puntuquiztan zuma zizjapaya? Nižaza ¿kjažtiquiztan parti žoñinacžquin am persuna ana pajkataquiya? ¿Kjažtiquiztan nuž cjeejo?
23 Jesusaqui tuž kjaazača:
—Jakziltat wejttanpan munazičhaja, jalla niiqui weriž chiita taku cazza, nižaza wejt Yooz Ejpqui niižtan munazača, nižaza wejrnacqui niižquin tjonača, niiž kuzquiz kamzjapa.
24 Jakziltat wejttan ana munazičhaja, jalla niiqui weriž chiita taku ana cazza. Weriž chiita takuqui anača wejt persun kuzquiztan. Antiz wejr cuchanžquiñi Yooz Ejpž kuzquiztanpančha weriž chiita takuqui.
25 'Ančhucatan iya žejlcan ančhucaquiz tii puntunaca chiyača.
26 Wejt wiruñ weriž cjen Yooz Ejpqui tsjii tjurt'ižiñi cuchanžcaquiča. Yooz Espíritu Santača nii tjurt'ižiñiqui. Jalla niiqui wejt cuntiquiztanž cjequiča. Niiqui ančhucaquiz tjapa Yooz puntunaca tjaajnaquiča, nižaza tjapa weriž chiita takunaca cjuñkataquiča.
27 'Wejrqui ančhuca kuznaca jeejzkatača. Ančhuca kuznaca jeejzkatžcuqui okača. Zoñinacaqui anapanž žoñž kuz nižta jeejzkatasača. Ančhuca kuznacaqui anača turwaysi cjee, nižaza anača eksna.
28 Ančhucqui weriž chiita nonzinčhuččha: Okača, nižazal ančhucaquiz wiltal tjonača, jalla nii. Ančhucqui wejttan zuma munaztasaž niiqui, chipchiž cjitasača, nii weriž chiitaž cjen. Wejrqui wejt Yooz Ejpžquin okača. Wejt Yooz Ejpqui wejtquiztan juc'antiča.
29 Ima ojkcan ančhucaquiz anziqui mazinchinča, jalla nuž wattan wejtquiz tjapa kuztan criyajo.
30 'Tii muntuquiz žejlñi žoñinacaž mantiñiqui tjoncha. Jalla nii anawal mantiñi diabluqui Judasquiz cuchanžquiča, wejr tankatzjapa. Jalla

nižtiquiztan tsjii upacamakaz ančhucatan parlučha. Pero nii anawal mantiñiqui wejtquiztan anačha juc'ant azzizqui. Jazic niiqui wejr anaž mantasačha.
31 Wejrqui wejt Yooz Epiž mantitacama okačha. Jalla nižtiquiztan tii
muntuquiz žejlñi žoñinacaqui zizaquičha, wejrqui Yooz Ejpžtan zuma mu-
nazičha, jalla nii. Jaziqui žaažna. Tekžtan ojkla.

15

UWAS MUNTI PUNTU

1 'Wejrtčha chekan lijitumtqui, tsjii zuma uwas muntižtakaz. Wejt Yooz
Ejpqui nii munti cwitiñičha.
2 Nii uwas muntiquiztan skoz uwas piz itzanacaž pajkčha. Jakzilta uwas
piz itzat ana čhjerchiz pajkčhaja, nii ana čhjerñi itzaqui c'utžtaž cjequičha.
Nižaza nii munti cwitiñiqui čhjerñi itzanaca zumpachaž azquichaquičha,
juc'ant čhjeri pookajo. Yooz Ejpča nii munti cwitiñiqui.
3 Weriž chiitiquiztan ančhucqui zuma kuzziz cjissinčhuččha.
4 Nižaza wejrqui ančhucatan tsjii kuzziztčha. Jalla nižta ančhucqui wejt-
tan tsjii kuzziz cjee. Tsjii muntiquiztan ojkñi piz itzaqui nii muntiquiztan
apakta cjequiž niiqui, ana čhjerchiz cjisnasačha. Antiz nii zuma mun-
tiquiz pajkñi itzanacakaz čhjerasačha. Jalla nižta nii munti itzanaca iratač
ančhucqui. Ančhucqui wejttan ana tsjii kuzziz cječhaj niiqui, ana zuma
kami atasačha. Antiz wejttan tsjii kuzziz cječhaj niiqui, nekzipanž zuma
kamaña nižaza zuma obranaca tjeeznasačha.
5 'Wejrtčha nii zuma uwas muntižtakaztqui. Ančhuczti nii uwas piz pajkñi
itzanacažtakazza. Jakziltat wejttan ultimu tsjii kuzzižlaj niiqui, nižaza
wejrmi niižtan tsjii kuzziz cjesaž niiqui, jalla niičha ancha zuma kamaña
nižaza zuma obranaca tjeezñiqui. Jakziltat wejttan ana tsjii kuzzižlaj niiqui,
Yooz yujcquiz ana čhjul zum obranacami tjeeznasačha.
6 Jakziltat wejttan ana tsjii kuzzižlaj niiqui, Yoozquiztan chjatkattaž cje-
quičha. Nekztanaqui ana zuma kamañchiz cjen kjoñchi itsanacažtakaz
cjequičha. Jalla nižtiquiztan nii kjoñchi itsanacažtakaz ricujtaž cjequičha
ujquin ujzjapa.
7 'Ančhucqui wejttan tsjii kuzzižlaj niiqui, nižaza weriž tjaajinta takunaca
catokaquiž niiqui, nekztan wejtquiztan čhjulumiž mayasačha. Nekztanaqui
amiž mayiztiquiztan tjaataž cjequičha.
8 Ančhucqui walja zuma obranaca tjeezñiž cjen, Yooz Ejpqui honorchiz cje-
quičha. Nižaza ančhuca zuma obranacchiz cjen ančhucqui weriž tjaajinta
žoñinacčhuččha, jalla nii kjanapachaž tjeeznaquičha.
9 Jaknužt wejt Yooz Ejpqui wejttan zuma munazičhaja, jalla nižtapacha
wejr ančhucatan zuma munazučha. Weriž ančhucatan munazñiž cjen, jalla
niipanž cjuñzna.
10 Ančhucqui weriž mantita ortinanaca cumplaquičha. Jalla nekztan
wejrqui ančhucatan tirapan munaziñil cjeečha. Wejrqui wejt Yooz Epiž
mantita ortinanaca cazzinčha. Jalla nižtiquiztan niiqui wejttan tirapanž
munazičha. Jalla nižta irata ančhucatan wejttan cjequičha.
11 'Jalla nii puntunaca ančhucaquiz chiyučha, wejttan chica cuntintuž
cjisjapa, nižaza ančhuca kuznacami ancha cuntintu cjisjapa.
12 Weriž mantita ortinaqui tužučha, jaknužt wejr amtan zuma munazi-
tučhaja, jalla nižta irata ančhucqui porapat munazaquičha.
13 Jakziltat persunpacha niiž mazinacž laycu ticžaja, jalla niiqui, ancha
munaziñi kuz tjeeža. Jalla nižta žoñžquiztan anaž juc'anti munaziñi kuzziz
žoñic želasačha.

14 Ančhucqui weriž mantitacama kamaquiž niiqui, nekzipančha
ančhucqui wejttan munaziñiqui.
15 Tekztan najwcchuc anal ančhucaquiz “wejt piyunanacačha”
cjican cjesačha. Tsjii piyunaqui čhjulut patruna paačhaja, ana zizza.
Wejrqui tjapa wejt Yooz Epiž chiitaqui ančhucaquiz zizkatchinčha.
Jalla nižtiquiztan tekztan najwcchuc ančhucaquiz “wejt mazinacapančha”
cjeečha.
16 Ančhucqui ana wejr illzinčhucčha. Wejrzti ančhuc illzinčha, nižaza
apóstol puestuquiz utchinčha, Yooz taku parli okajo, nižaza walja žoñinaca
wejtquiz criiskatajo. Nižaza nii wejtquiz criichi žoñinacaqui wejtquiz tiraž
tjurt'aquičha. Wejtquiz kuzziz cjen, čhjul mayiztami Yooz Ejpžquiztan
mayačhaja, jalla nii mayiztaqui tjaataž cjequičha.
17 Wilta ančhucaquiz mantučha:
Porapat zuma munazaquičha.

CRIICHI ŽOÑINACAQUI CHJAAWJKATTA CJEQUICHA

18 'Ana criichi žoñinacaž ančhucatan chjaawjkatan, cjuñzna, jalla nižta
ninacaqui wejttan chjaawjkatchičha.
19 Ana criichi žoñinacž partiraž cjitasaž niiqui, ančhucqui ninacžquiz mu-
nazita cjitasačha. Pero wejrqui ančhuc illzinčha. Jalla nižtiquiztan anačha
ana criichi žoñinacž partira ančhucqui. Nižaza nižtiquiztan ančhucqui ana
criichi žoñinacžquiz ana munazita cjequičha, nižaza chjaawjtaž cjequičha.
20 Weriž chiitac cjuñzna. Wejrqui cjichinčha, “Tsjii piyunaqui niiž
patrunžquiztan anačha juc'anti”. Ana criichi žoñinacaqui wejtquiz
sufriskatchičha. Nižaza ninacaqui ančhucaquiz zakaz sufriskataquičha.
Weriž tjaajinta taku ana catokchičha. Jaziqui ančhucaž tjaajinta taku ana
zakaz catokaquičha.
21 Pero ana criichi žoñinacaqui ančhuca quintra cjequičha, ančhucaž we-
jtquiz kuzziz cjen. Nii quintranacaqui wejr cuchanžquiñi anaž pajčha. Jalla
nižtiquiztan ančhucaquiz quintrazza.
22 Wejrqui ninacžquiz Yooz taku mazñi ana tjontasaž niiqui, ninacaqui
ana nii pajk ujchiz cjitasačha. Pero wejrqui wejt puntuquiztan kjana-
pacha ninacžquiz chiichinčha. Jalla nižtiquiztan ninacaqui ana čhjulumi
chiyi atasačha, casticz tjuñquiziqui. Nižaza ninacžquiziqui anaž pertunac
želasačha.
23 Jakziltat wejtquiz chjaawjkatčhaja, jalla niiqui wejt Yooz Ejpžquiz zakaz
chjaawjkatčha.
24 Wejrqui ninacž yujcquiz walja milajru obranaca paachinčha, jakzilta
wali žoñžquiztanami juc'anti. Pero anapančha wejtquiz criiz pecchičha.
Jaziqui pajk ujchiz cjissičha. Jalla nižta obranaca anal paatasaž niiqui,
ninacaqui ana nii pajk ujchiz cjitasačha. Pero nižta obranaca paachinčha.
Nižaza ninacaqui weriž paata milajrunaca cherchičha. Jalla nuž cheržcumi,
wejtquizimi wejt Yooz Ejpžquizimi chjaawjchipančha.
25 Jalla nuž ninacaž chjaawjtaqui cjijrta Yooz taku cumplissičha. Ninacž
liiquizpacha cjijrta Yooz takuqui, tuž cjičha: “Wejtquiz chjaawjchičha ana
čhjul razunžtan”.
26 'Wejrqui Yooz Ejpžquiztan ančhucaquiz Yooz Espíritu Santo
cuchanžcačha. Jalla nii Yooz Ejpžquiztan tjonchi Espíritu Santuqui
wejt puntuquiztan werarаž intintazkataquičha, nižaza ančhucaltajapa
tjurt'ižinaquičha. Jalla nii Espíritu Santuqui tjonžcu wejt puntuquiztan
zizkataquičha.
27 Primirquiztanpacha ančhucqui wejttan chica ojklaychinčhucpančha.
Jalla nižtiquiztan ančhuczakaz wejt puntuquiztan zizkataquičha.

16

PRUEBANACAZ TJONAQUICHA

1 'Tjapa weriž chiitanacaqui ančhucaquiz chiichinča, čhjul sufrisquiz-
tanami tirapan wejtquin kuzziz cjisjapa, nižaza ana wejtquiztan zarakzjapa.
2 Jazta timpuquiz ančhucqui ajcz kjuyanacquiztan chjatkattaž cjequača.
Nižaza tsjii sufris ora tjonaquača. Jalla nii oraqui jecmit ančhuc
conačhaja, jalla nii conñi žoñiqui cjequača, "Wejrtča Yooz sirwintqui. Jalla
nižtiquiztan nii žoñi conchinča", nuž cjequača.
3 Nii ančhuc conñi žoñinacami wejtquizimi wejt Yooz Ejpžquizimi anapan
pajča. Jalla nižtiquiztan ančhuc conasača.
4 Tjapa weriž chiitanacaqui ančhucaquiz chiichinča, ančhucaquiz
yanapzjapa. Nii sufris ora tjontanaqui jalla tii weriž chiitanaca
cjuñznaquača. Primirquiztanpacha tii sufris puntuquiztan ančhucaquiz
kjanacama ana chiichinča. Ančhucatan kamiñtača. Jalla nižtiquiztan tii
sufris puntu ana chiiz pecchintača.

ESPIRITU SANTUZ PUNTU

5 'Pero anz wajilla wejr cuchanžquiñižquin okača. Ančhucaquiztan anaž
jakziltami wejr pewcža, "¿Jakzit okačhaja?" jalla nii.
6 Anchucqui ancha llaquita cjissinčhucča, jalla nuž weriž chiiñiž cjen.
7 Pero wejrqui werara takunaca chiyača. Weriž ojktanaqui waliž cje-
quača ančhucaltaqui. Wejrqui anal okasaž niiqui, tjurt'ižiñi Espíritu San-
tuqui anaž tjonasača. Pero wejr ojkžcuqui nii Tjurt'ižiñi cuchanžcača.
8 Jalla niiqui tjonžcuqui, ana criichi žoñinacž kuzquiz ninacž persun uj tan-
tiyaskataquača. Nižaza Yooziž mantita kamañ puntu tantiyaskataquača,
nižaza nii Espíritu Santuqui Yooz casticz puntu tantiyaskataquača.
9 Espíritu Santuqui ana criichi žoñinacž kuzquiz persun uj
tantiyaskataquača, wejtquiz ana criichiž cjen.
10 Nižaza nii Espíritu Santuqui ana criichi žoñinacž kuzquiz Yooziž mantita
kamañ puntu tantiyaskataquača, weriž Yooz Ejpžquin ojkchiž cjen. Jalla
nižtiquiztan ančhuc zakaz wejr ana iya cheraquača.
11 Tii muntuquiz mantiñi diabluqui Yooziž yatisinžtača, ana wali-
pančha, nii. Jazic niiqui castictaž cjequača ultim juyzuquiz. Jalla
nižtiquiztan Espíritu Santuqui ana criichi žoñinacžquiz Yooz casticz puntu
tantiyaskataquača.
12 'Iya juc'anti kjažumi ančhucaquiz chiižinznaca žejlča wejttaqui. Pero
anziqui ančhucqui anaž nii intintazasača.
13 Werar intintazkatñi Espíritu Santuqui tjonžcu, ančhucaquiz tjaaj-
naquača tjapa weraranaca. Anaž persun kuzquiztan tjaajnaquača, antiz
Yoozquiztan nonžtanaca tjaajnaquača. Nižaza tekztan najwcchuc čhjulut
watačhaja, jalla nii zakaz tjaajnaquača.
14 Espíritu Santuqui wejt puntuquiztan ančhucaquiz tjaajnaquača. Jalla
nuž tjaajinñiž cjen wejrqui honorchiz cjeača.
15 Tjapa Yooz Epiž chiitaqui wejrpankazza chiiñtqui. Tsjiikaztča we-
jrnacqui. Jalla nižtiquiztan wejrqui chiichinča, Espíritu Santuqui wejt
puntuquiztan ančhucaquiz tjaajnaquača, nii.

CUNTINTUZ CJEQUICHA

16 'Upaquiztancama ančhucqui wejr ana cheraquača. Nekztanaqui tsjii
kjaž majquiztan wejr wilta cheraquača.
17 Nekztanaqui yekjap tjaajintanacaqui porapat pewcsassača, tuž cjican:

—¿Kjažt cjii tjeejo, tuž cjicanajo? “Upaquižtancama ančhucqui wejr ana cheraquača. Nekztanaqui tsjii kjaž majquiztan wejr wilta cheraquača”. Nižaza tiiqui “Wejrqui Yooz Ejpžquin okača”, cjača. Jalla nuž cjican, ¿kjažt cjii teejo? ¿Čhjul puntut chii teejo?

18 Ninacaqui cjichizakazza:

—“Upaquižtancama” chiicanaqui, ¿kjažt cjii teejo? Anača intintazzuca tiiž chiitaqui.

19 Jesusaqui persun kuzquiz zizatča, ninacaqui niižquin tsjii pewcz pecatča, jalla nii. Jalla nekztanaqui Jesusaqui ninacžquiz tuž cjichača:

—Wejrqui chiichinča, tuž cjican: “Upaquižtancama ančhucqui wejr ana cheraquača, nekztanaqui tsjii kjaž majquiztan wejr wilta cheraquača”. Jalla nuž chiican, ¿kjažt cjii? ¿Jalla niača ziz pecya?

20 Ultim weraral ančhucaquiz cjiwča. Ančhucqui llaquita cjequača, nižaza kaaquača. Ana criichi žoñinacazti cuntintuž cjequača. Ančhucqui llaquita kuzziz cjenami, tsjii kjaž majquiztan ancha chipchipcan cuntintuzakaz cjisnaquača.

21 Nonžna. Majtz ora irantižcan tsjaa maatak žonqui janchinaca walja mizkatiňča. Nekztan wawa majtžcuqui, naa maatak žonqui wawchiz cjen ana janchi mizkattami cjuňiňča. Wawchiz cjen, ancha cuntintača naaqui.

22 Jalla nižta irataž ančhucqui anziqui llaquita kuzzizza. Pero wejrqui am wilta cherača. Jalla nii oraqui ančhuca kuznaca cuntintuž cjequača. Nižaza nii ančhuca cuntintu cjis kuzqui anaž jecmi wilta nižta llaquita cjiskatasača.

23 'Nii orquiztan najwcchuc ančhucqui zizňi cjiscu wejr anaž iya pewcnaquača. Ančhucaquiz weraral chiyača. Wejtquiz tjapa kuztan cjen, ančhucqui Yooz Ejpžquiztan čhjulumi mayačhaja, jalla nekztan weriž cjen nii mayiztaqui tjaataž cjequača.

24 Tii oracama ančhucqui anaž čhjulumi maychinčhučča wejt tjuuquiz. Mayiza, nekztanaqui tjaataž cjequača, ančhuca kuz juc'anti cuntintu cjisjapa.

JESUSIZ CHIITANACA

25 'Tii oracama wejrqui ančhucaquiz ch'aman intintazzuc takunaca chiichinča. Tsjii tjuňiqui tjonča. Jalla nii tjuňquiztan nižta ch'aman intintazzuc takunacami anal iya chiyača. Antiz Yooz Ejpž puntuquiztan jalla niil kjanacama chiyača.

26 Nii oraqui ančhucqui wejt tjuuquiz čhjulquiztanamiž mayizaquača. Nekztan wejrqui ančhucaltajapa anal iya maynača wejt Yooz Ejpžquiztanqui.

27 Ančhucqui wejttan munazichinčhučča. Nižaza wejtquiz criichinčhučča, wejrqui Yooz Ejpžquiztan tjonchi, jalla nii. Jalla nižtiquiztan Yooz Ejppacha ančhucatan munazača.

28 Wejrqui Yooz Ejpžquiztan tii muntuquiz tjonchinča. Nižaza tii muntuquiztan, wejt Yooz Ejpžquin quepača.

29 Jalla nekztanaqui niiž tjaajintanacaqui cjichača:

—Jaziqui ultimu kjanacama chiichamča, ana ch'aman intintazzuc takunacžtan.

30 Jaziqui zizača, amqui tjapa čhjulumi zizňampanča, nii. Ampankam wejtnaca kuzmi zizza. Jalla nižtiquiztan wejrnacqui anal iya pewcnasača. Nižaza wejrnacqui ultim chekpacha criyača, amqui Yooz Ejpžquiztan tjonchamča, jalla nii.

31 Jesusaqui ninacžquiz tuž kjaazača:

—¿Jaziqui ančhucqui ultim chekpacha criichinčhucjo?

32 Tsjii ora wajičha. Anzpachačha nii oraqui. Nii oraqui ančhucqui
wichanziž cjequičha, nižaza zina zina wichanziž cjequičha. Wejrqui zinalla
ectal cjeečha. Pero wejr zina ecta cjenami, wejrqui ana zina cjeečha. Wejt
Yooz Ejpž wejttan chica cjequičha.
33 Jaziqui tjappacha tii takunaca ančhucaquiz chiichinčha, wejtquiz
kuzziz cjen, cuntintu cjisjapa. Tii muntuquiz žejlcan ančhucqui
sufraquičha. Walja tjup kuzzizpan cjee. Wejrqui tjapa liju atipchinčha.

17

JESUSIZ YOOZ EJPZTAN PARLITA

1 Jalla nuž chiižcu Jesusaqui tsewcchuc arajpach kjutñi cherzičha. Nekz-
tan Yooz Ejpžtan parlichičha, tuž cjican:
—Yooz Tatay. Wejt sufris ora tjončha. Wejrtčha am Majchtqui. We-
jtquiz honorchiz cjiskatalla. Nekztan wejrqui amquiz juc'ant honorchiz
cjiskatačha.
2 Tjapa žoñinaca mantizjapa, jalla nii poder wejtquiz tjaachamčha. Jakzil-
tami amqui wejtquiz intirjičhaja wejt parti cjisjapa, jalla ninacžquiz araj-
pachquin wiñaya kamkatačha wejrqui.
3 Amčha zinta werara Yoozqui. Nižaza wejrtčha Jesucristutqui; amiž
cuchanžquita Zoñtčha. Wejt parti žoñinacaqui amquizimi wejtquizimi
pajčha. Jalla nižtiquiztan arajpachquin učhumtan wiñaya kamaquičha.
4 'Tii muntuquiz kamcan amquiz honorchiz cjiskatchinčha. Nižaza amiž
mantita obranaca žerzinčha.
5 Jaziqui, Yooz Tatay, amquin wilta quejpžcu, arajpachquin amtan chica
želaquičha. Nekztan wejtquiz honorchiz cjiskatalla. Ima tii muntu želan,
wejrqui amtan chica honorchiztala. Jalla nižta tuquita honorchiz irata wilta
wejtquiz honorchiz cjiskatalla.
6 'Amqui žoñinaca illzamčha, wejt partiquiz cjisjapa. Jalla nii žoñinacžquiz
intintazkatchinčha am puntuquiztan. Ninacaqui amtačha. Nižaza wejt
parti cjisjapa wejtquiz tjaachamčha. Nižaza ninacaqui am takunac jaru
kamčha.
7 Jaziqui wejt partir žoñinacaqui zizza, tjapa weriž chiitaqui amquiztan
tjonñicamačha, jalla nii.
8 Amiž chiita takunacacama ninacžquiz tjaajinchinčha. Jalla nekztan
ninacaqui weriž tjaajinta catokchičha. Nižaza weriž tjaajinta žoñinacačha
zizñipanqui, wejrqui amquiztan tjonchinčha, jalla nii. Nižaza criichipančha,
amqui tii muntuquiz wejr cuchanžquichamčha, nii.
9 'Jaziqui ninacžtajapa amquiz mayizučha. Ana criichi žoñinacžtajapa anal
mayizučha. Antiz wejt partir žoñinacžtajapakaz mayizučha, amiž illzñiž
cjen.
10 Amtačha tjapa wejt partir žoñinacaqui. Nižaza wejttačha ninacaqui. Jalla
ninacaž cjen wejrqui honorchizza.
11 'Wajilla ana iya tii muntuquiz kamačha. Nii wejt partir žoñinacaž
eclaquičha. Tii muntuquiz tira želaquičha ninacaqui. Wejrzti amquin que-
jpžcačha. Zuma arajpach Yooz Tatay, tii žoñinaca wejtquiz tjaachamčha. Jaz-
iqui am aztan tinaca tirapan cwitalla, tsjii kuzziz cjeyajo, jaknužt učhumqui
tsjii kuzzizlaja, jalla nižta.
12 Tii muntuquiz tinacžtan kamcan, tii žoñinaca cwitichinčha, am aztan.
Nižaza tinacžquiztan tsijtsinchinčha čhjulquiztanami ana kjaž cjisnajo. Tsji-
iqui pertissipančha. Jalla nuž pertisjapa nii Judas Iscariotiqui žejltkalčha.
Jalla nuž cjen tuquita cjijrta Yooz taku cumplissičha.

13 'Anziqui wejrqui amquin quejpžcačha. Iya tsjii zkoluczštan tii
muntuquiz kamcan wejrqui tinacžquiz chiižinučha, wejtquiz criichi
žoñinacaž wejržtapacha cuntintu cjeyajo.
14 Wejrqui tinacžquiz am taku tjaajinchinčha. Jaknužt wejrqui ana cri-
ichi žoñinacž partiquiz ana želatučhaja, jalla nižta irata wejtquiz criichi
žoñinacaqui ana žejlčha ana criichi žoñinacž partiquiz. Jalla nižtiquiztan ana
criichi žoñinacaqui ninacžquiz chjaawjčha.
15 Amquiztan ana mayizučha, wejt žoñinacaž tii muntuquiztan chjichtaž
cjisjapa. Antiz amquiztan mayizučha, ana wal diablužquiztan wejt žoñinaca
tsijtsinta cjisjapa.
16 Jaknužt wejrqui ana criichi žoñinacž partiquiz ana želatučhaja, jalla
nižta irata wejt žoñinacaqui ana žejlčha, ana criichi žoñinacž partiquiz.
17 Amiž chiitaqui ultim weraračha. Am takuž cjen wejtquiz criichi
žoñinaca zuma kamañchiz cjiskata. Čhjul ana zuma kamañquiztanami zarak-
skata.
18 Jaknužt amqui tii muntuquiz žejlñi žoñinacž kjutñi wejr
cuchanžquičhaja, jalla nižaza wejrqui tii muntuquiz žejlñi žoñinacž kjutñi
wejt žoñinaca cuchnučha.
19 Wejtquiz criichi žoñinacžtajapa ancha kuztančha wejrqui ticzjapa.
Nižaza am werar tawk jaru kamtiquiztan tii žoñinaca t'akžinučha amta
cjeyajo.
20 'Wejrqui tii tekžta žoñinacžtajapa alaja anal mayizučha, antiz tjapa
wejtquiz anzimi wiruñami criichi žoñinacžtajapa mayizučha. Tii tekžta
žoñinacaž Yooz taku paljaytiquiztan yekjapanacaqui wejtquiz criyaquičha.
Jalla ninacžtajapa zakaz mayizučha.
21 Jalla tjapa ninacžtajapa mayizučha tsjii kuzziz cjisjapa. Yooz Tatay,
amqui wejttan tsjii kuzzizza. Nižaza wejrqui amtan tsjii kuzziztčha. Jalla
nižta irata ninacaqui učhumnacaquiz tsjii kuzziz cjila. Jalla nuž mayizučha,
tii muntuquiz žejlñi žoñinaca criyajo, am wejr cuchanžquichi, jalla nii.
22 Amiž wejtquiz tjaata arajpach kamaña, jalla nii kamaña ninacžquiz
cjiskatchinzakazza, tsjii kuzziz cjeyajo, jaknuž učhumqui tsjii kuzzizzalaja,
jalla nižta.
23 Jaknužt amqui wejttan žejlčhaja, jalla nižtačha wejrqui ninacžtan
želačha, ninaca tsjii kuzzizpan cjeyajo. Jalla nižtiquiztan žoñinacaqui ziza-
quičha, amqui wejr cuchanžquichičha, jalla nii. Nižaza žoñinacaqui za-
kaz zizaquičha, amqui ninacžtan munazičha, jaknužt amqui wejttan mu-
nazičhaja, jalla nižta.
24 'Yooz Tatay, amqui wejtquiz tii žoñinaca tjaachamčha, wejtquiz criyajo.
Jalla tinacaqui wejttan chica kamñijapa pecučha, jakziquin wejr želačhaja,
jalla nicju. Jalla nuž juntu žejlcan tinacaqui wejt arajpach kamaña kjana
cheraquičha. Ima tii muntu želan, wejttan munaziñiž cjen amqui wejtquiz
nii arajpach kamaña tjaachamčha. Jalla nii kamaña cheraquičha wejt partir
žoñinacaqui.
25 Ultim lijitum Tatayi ana criichi žoñnacaqui am anaž pajčha. Wejrzti am
pajučha. Nižaza jalla tinacaqui zizza, amqui wejr cuchanžquichamčha, jalla
nii.
26 Am puntuquiztan tinacžquiz zumpacha intintazkatchinčha. Nižaza we-
jrqui tiral intintazkatučha, ninacaž zuma munazizjapa, jaknužt učhumqui
zuma munazičhaja, jalla nižta. Nižaza am puntuquiztan ninacžquiz intin-
tazkatučha, wejr ninacžtan tsjii kuzziz cjisjapa.

JESUSAQUI TARAZUNTACHA

1 Jesusaqui nuž chiižcu niiž tjaajintanacžtan ojkchičha. Cedrón cjita k'awž
tsjii latuquin ojkchičha. Jalla nicju ch'ojñi muntinaca želatčha. Nijcchuc
luzzičha.
2 Jesusaqui nii yokquin kjaž wilta ajczñipantakalčha niiž tjaajintanacžtan.
Tarazunñi Judasqui nii yoka pajchičha.
3 Jalla nicju Judasqui zultatunacami, nižaza timplu wijilñi zultatunacami,
jalla ninaca chjitchičha. Timplu jilirinacami, fariseo žoñinacami jalla ni-
nacačha nii timplu wijilñi zultatunaca cuchanchiqui. Ninacaqui iran-
tichičha michanacžtan teyanacžtan pajk cuchillunacžtan, nižaza wjajtz
carotinacžtan. Jalla nižtanacžtan irantichičha.
4 Jesusaqui čhjulut watačhaja, jalla nii tjapa zizatčha. Nii tjonchi
žoñinacžquiz macjatžcu, pewczičha, tuž cjican:
—¿Jectčha kjur ančhucjo?
5 Jalla ninacaqui kjaazičha, tuž cjican:
—Wejrnacqui kjuručha Jesusa, nii Nazaret wajtchiz žoñi.
Jesusaqui tuž kjaazičha:
—Wejrtčha niitqui.
Judas, nii tarazuñi žoñiqui ninacžtan chica tsijtchi želatčha.
6 Jesusaž "Wejrtčha niitqui" cjitiquiztan nii tanñi žoñinacaqui wir kjutñi
atžcu porapat tewksarascu yokquiz tjojtassičha.
7 Jesusaqui wilta pewczičha:
—¿Jectpan ančhuc kjurjo? —cjican.
Ninacaqui wilta kjaazičha, tuž cjican:
—Wejrnacqui kjuručha Jesusa, nii Nazaret wajtchiz žoñi.
8 Jesusaqui nekztan zakaz cjichičha:
—Wejrtčha cjichinsala. Ančhucqui wejr kjurčha. Jaziqui tii parti žoñinaca
cutznaquičha.
9 Jalla nekztan Jesusaž tuqui chiita taku cumplissičha. Tuquiqui Jesusačha
chiichiqui, jalla tuž: "Yooz Epiž wejtquiz tjaata žoñinacaqui ana tsjiimi
pertichinčha".
10 Simón Pedruqui pajk cuchillchiztačha. Jalla nii cuchillu jwescu, Pe-
druqui timplu jilirž piyunž žew cjuñi pootžcu chjajtžinchičha. Jalla nii cjuñi
chjajtžinta žoñiqui Malco cjitatačha.
11 Nekztanaqui Jesusaqui Pedružquiz cjichičha:
—Am cuchillu cuchillž žejlžquiz quijtžna. Wejt Yooz Ejpž pinsita kuz jaru
wejtlaqui sufristančha. ¿Anaj wejr tii sufrasajo?

JESUSAQUI CHJICHTACHA

12 Jalla nekztanaqui zultatunacami, zultatž comandantimi, nižaza judío
timplu wijilñi zultatunacami, jalla ninacaqui Jesusa tanžcu kjara jw-
eržinchičha.
13 Nekztan Anás cjita jilirž kjuyquiz chjitchičha. Anasqui Caifás ajmuž
ejptačha. Jalla nii wata Caifasqui timplu chawjc jiliritačha.
14 Nii Caifasqui tuquiqui tuž cjitkalčha: "Učhumnacaltajapa tsjii žoñi
ticstančha, tjapa žoñinaca ana conta cjeyajo".
15 Jesusa chjichan, Simón Pedružtan tsjii tjaajinta žoñžtan Jesusa apzičha.
Nii tsjii Jesusiž tjaajinta žoñiqui timplu jiliriž pajtatačha. Jalla nižtiquiztan
Jesusižquiz apžcu nii timplu jilirž patiuquin luzzičha.
16 Pedruqui ana pajtaž cjen zancu eclichičha. Nekztan nii tsjii luzzi
tjaajinta žoñiqui ulanžquichičha, naa ulanz zanquiz cwitiñi žonaquin pal-
jayzjapa. Jalla nuž paljayžcu patiuquiz Pedro luzkatchičha.
17 Nekztan naa cwitiñi žonqui Pedružquiz pewczinčha, tuž cjican:

—¿Anaj am zakaz nii žoñžtan chica ojklayñamtajo?
Nekztan Pedruqui chiichičha:
—Anaž wejr, —cjican.
18 Ch'uñuriž cjen piyunanacami timplu zultatunacami uj taazičha carpunžtan. Nekztan nii uj parazquiz tsijtchi kutnatčha. Ninačztan chica Pedruqui tsijtchi zakaz želatčha, kutuncan.

TIMPLU CHAWJC JILIRŽQUIN APANTITA

19 Jalla nekztanaqui timplu chawjc jiliriqui Jesusa pecunchičha, niiž tjaajinta žoñinačž puntuquiztanami nižaza niiž persun tjaajintami.
20 Jesusaqui niižquiz kjaazičha, tuž cjican:
—Tjapa žoñinačž yujcquiz tjaajinchinčha. Učhum ajcz kjuyquizimi timpluquizimi tjaajinchinčha. Timpluquiz tjapa žoñinaca ajczñičha. Ana chjojzaka tjaajinchinčha.
21 ¿Kjažtiquiztan nuž wejr pecunjo? Weriž tjaajinta nonzñi žoñinačžquiz pewczna, čhjulut tjaajintučhaja, jalla nii. Jalla ninacaqui weriž tjaajintanaca zizza.
22 Jalla nuž chiitan, tsjii nekz tsijtchi žejlñi zultatuqui Jesusa yujcquiz kjaržtan tsjajpchičha, tuž cjican:
—¿Jalla nuž timplu jiliržquiz kjaazkaya?
23 Jesusaqui nii zultatžquiz kjaazičha, tuž cjican:
—Wejr ana zuma chiitučhaj niiqui, ¿jaknužt cjican ana zuma chiichintajo? Zumal chiyučha. ¿Kjažtiquiztan am wejr tsjajpjo?
24 Jalla nekztanaqui Jesusa kjara jweržintapacha cuchanchičha Caifás timplu chawjc jiliržquin.

PEDRUQUI K'OTCHICHA

25 Jalla nii oraqui Simón Pedruqui tsijtchi želatčha nii ujquiz kutuncan. Tsjii tsjii nekz žejlñi žoñiqui Pedružquiz cjichičha:
—Amqui nii žoñžtan chica ojklayñamčha, ¿ana jaa?
Pedruqui toscara chiichičha:
—Anačha wejrqui, —cjican.
26 Jalla nekztanaqui tsjii timplu jilirž piyunaqui Pedružquiz pewczizakazza. Nii piyunaqui nii cjuñi chjajtžinta piyunž familiatačha. Jalla tuž cjican pewczičha:
—Nii munti yokquin nii žoñžtan chica am cherchinla, ¿ana jaa?
27 Pedruqui wilta toscara chiichičha. Jalla nuž wilta toscara chiyan, nii orapacha tsjii querwallpi jora kjawchičha.

PILATUŽQUIN CHJICHTA

28 Jalla nekztanaqui Caifás cjita žoñžquiztan Jesusaqui chjichtačha pajk mantiñiž kjuyquin. Waj kjantatitačha. Nii judío žoñinacapacha nii pajk mantiñiž kjuyquin ana luzzíčha, ninačž cuzturumpi cjen. Jalla nuž luztasaž niiqui, pascua pjijzta čhjeri ana lujltasačha.
29 Jalla nižtiquiztan Pilatuqui ninačžquiz paljayi ulanžquichičha, tuž cjican:
—Ančhucqui, ¿čhjul ujž tii žoñž quintra jwes pecya?
30 Zoñinacaqui tuž kjaazičha:
—Tii žoñiqui ana čhjul pajk ujnacami paatasaž niiqui, anal wejrnacqui tii intirjitasačha.
31 Nekztanaqui Pilatuqui ninačžquiz cjichičha:
—Ančhuckaz chjicha, ančhuca lii jaruž justicia paažca.
Nii žoñinacaqui kjaazičha, tuž cjican:
—Wejtnacalta žoñi conzqui lii quintračha.

32 Niiž tuquiqui Jesusaqui chiitkalčha, persun ticz puntuquiztan, jaknužt
ticznačhaja, jalla nii. Nižaza niiž chiitaqui cumplisnaquičha.
33 Pilatuqui wilta niiž kjuyquin luzquichičha. Jesusa kjawžcu, niižquiz
pewczičha, tuž cjican:
—¿Judío žoñinacž chawc jilirimkaya?
34 Jesusaqui niižquiz kjaazičha, tuž cjican:
—¿Amqui jalla nuž persun kuzquiztan wejr pewczya? Už ¿yekja žoñinaca
amquiz nuž pewczna cjichi jaa?
35 Pilatuqui tuž kjaazičha:
—Wejrqui judío žoñt, ¿jaa? Am persun wajtchiz žoñinacami nižaza am
persun timplu jilirinacami, jalla nii žoñinacačha wejtquin am intirjichiqui.
¿Čhjul uj paachamt, amjo?
36 Jesusaqui nekztan cjichičha:
—Wejtla mantizqui anačha tii muntuquiztan. Tii muntuquiztan we-
jtla mantiz cjesaž niiqui, wejt piyunanaca kichaskatasačha wejt quintra
žoñinacžquiz, ana wejr intirjita cjisjapa. Pero wejtla mantizqui anačha tii
muntuquiztanaqui.
37 Nekztan Pilatuqui cjichičha:
—¿Nižtaqui amčhalani mantiñi jilirinqui?
Jesusaqui cjichičha:
—Jesalla, wejr mantiñi jilirtchiya, am chiičha jalla nuž. Tii muntuquiz
tjonžcu nassinčha, werara puntu tjaajinzjapa. Jakziltat nii werara tjaajinta
jaru kamčhaja, jalla niiqui weriž chiita taku nonža.
38 Jalla nuž chiitiquiztan Pilatuqui cjichičha:
—Werara puntuqui, ¿čhjulut neejo?
Jalla nuž pewczcu Pilatuqui wilta ulanchičha judío žoñinacžquin parli.
Ninacžquiz cjichičha:
—Wejrqui tii žoñžquiz ana čhjul ujmi jwesi atučha.
39 Pascu pjijztiquiz ančhucalta tsjii custurumpi žejlčha, wejtla tsjii preso
tanta žoñi cutzqui. ¿Tii judío wajtchiz chawjc jiliri cutznaquiya? ¿Jalla nuž
cutskatz pecya?
40 Judío žoñinacaqui kjawchičha:
—¡Tii žoñi ana cutzna! ¡Barrabás cutzna! —cjican. Barrabasqui tsjii anawal
tjañi žoñitačha.

19

PILATUQUI JESUSA CUTZ PECCHA

1 Jalla nekztanaqui Pilatuqui wilta kjuylchuc Jesusa majcchičha. Nekz-
tanaqui Jesusižquiz wjajtajo mantichičha.
2 Nekztan zultatunacaqui ch'apquiztan tsjii pillužtakaz paachičha. Jalla
nii paatižtan Jesusiž achquiz tewžinchičha. Nižaza jilirž murat zquiti
tjutzičha.
3 Jalla nuž paažcu niižquin macjatchičha,
—¡Viva, judío žoñinacž chawjc jiliri! —cjican.
Nižaza Jesusiž yujcquiz kjaržtan tsjajpchičha.
4 Nekztan Pilatuqui judío žoñinacžquin wilta ulanžquichičha. Nekztan
ninacžquiz cjichičha:
—Cherzna. Ančhucaž intirjita žoñi ticju jwescačha, ančhuc zumpacha
intintazajo. Wejrqui tii žoñžquiz anal čhjul ujmi jwesi atučha.

5 Jalla nekztan Jesusaqui ulanzkatžquichičha. Ch'apquiztan paataqui
achquiz tewžinta, nižaza jilirž murat zquiti tjutžta. Nekztanaqui Pilatuqui
ninačžquiz cjichičha:
—Tiičha ančhucaž intirjita žoñiqui.
6 Timplu jilirinacami, nižaza timplu wijilñi zultatunacami nii cheržcu, alto
joržtan kjawcan, chiichičha:
—¡Cruzquizkaz ch'awczna! ¡Cruzquizkaz ch'awczna! —cjican.
Pilatuqui ninačžquiz cjichičha:
—Way, nižtačž chjicha ančhucqui, nižaza cruzquiz ch'awčžca. Pero we-
jrqui ana čhjul ujmi tiižquiz jwesi atchinčha.
7 Nekz žejlñi judionacaqui tuž kjaazičha:
—Wejrnacqui liichiztčha. Wejtnaca lii jaru tii žoñic ticstančha, tiiqui
“Wejrtčha Yooz Majch” cjican ojklaychiž cjen.
8 Jalla nii chiita taku nonžcu, Pilatuqui tsjan eksičha Jesusižquiztan.
9 Jalla nižtiquiztan Pilatuqui niiž kjuya wilta luzzičha Jesusižquin pewcz-
japa. Jalla tuž pewczičha:
—¿Jakziquiztan žoñipant amya?
Jesusazti ana čhjulumi kjaazičha.
10 Jalla nižtiquiztan Pilatuqui niižquiz wilta paljaychičha, tuž cjican:
—¿Kjažtiquiztan am ana wejtquiz kjaazjo? Wejrqui mantasačha, am cutz-
japa. Nižaza mantasačha cruzquiz ch'awczjapa, ¿Jalla nii ana ziz amjo?
11 Jesusaqui niižquiz kjaazičha, tuž cjican:
—Yoozqui amquiz mantiz poder ana tjaatasaž niiqui, amtaqui mantiz
poder ana žejltasačha. Yooz amquiz mantiz poder tjaachiž cjenkaz wejr
mantasačha. Jalla nižtiquiztan jecčhalaj amquiz wejr intirjichi, jalla ni-
nacačha amquiztan juc'ant ujchizqui.
12 Jalla nuž nonžcu Pilatuqui Jesusa anchaž jaknužumi cutz pecatčha pero
nii judío žoñinacazti kjawžcan chiichičha, tuž cjican:
—Tii žoñi cutznaquiž niiqui, am zakaz César tsjan chawjc jilirž quintra
paaquičha. Jakziltat “Wejrtčha chawjc jiliritqui” cjican chečhaj niiqui, César
chawjc jilirž quintraž paačha.
13 Pilatuqui jalla nuž nonžcu, zultatu mantichičha, Jesusa zancchuc
jwescajo. Žancchuc jwesquichičha Gabata cjita patiuquin. Gabata tuž
cjičha, maznačžtan curta, jalla nii. Jalla nicju Pilatuqui jusjiiz julzquiz
julzičha.
14 Jalla nii tjuñiqui tjacz tjuñitačha jaka pascua pjijztaž cjen. Nižaza
taypurutačha. Nekztanaqui Pilatuqui nii judío žoñinačžquiz cjichičha:
—Tiičha ančhuca chawjc jiliriqui.
15 Ninacaqui kjawchičha, tuž cjican:
—¡Ticžla tiiqui! ¡Ticžla tiiqui! ¡Cruzquiz ch'awčžla!
Nekztan Pilatuqui ninačžquiz cjichičha:
—¿Kjažt ančhuca tsjan chawjc jiliri ch'awcznas?
Nii timplu jilirinacaqui tuž kjaazičha:
—Wejtnacaltaqui zinta tsjan chawjc jiliri žejlčha, César cjitačha.
16 Jalla nekztanaqui Pilatuqui ninačž kuzcama Jesusa intirjichičha
cruzquiz ch'awcta cjisjapa.

CRUZQUIZ CH'AWCTACHA

17 Jalla nekztanaqui Jesusaqui chjichtatačha. Persuna cruza kuzi
ojkkatchičha Ach Tsjij cjita tjuuchiz yokquin. Nii yokaqui hebreo tawkquiz
Gólgota cjitatačha.

18 Jalla nicju cruzquiz ch'awctatačha, nižaza niižtan chica tsjii pucultan žoñinaca yekja cruzanacquiz ch'awctazakaztačha, Jesusiž porap kjuttan,
Jesusazti ninacž taypiquiz.
19 Nižaza Pilatuqui tsjii letrero paakatchičha, tuž cjican: “Jesusa Nazaret
wajtchiz žoñi. Judionacž tsjan chawjc jiliri”. Jalla nii paažcu Jesusiž ach
juntuñ cruzquiz ch'awcžinchičha.
20 Chawc wajt žcati Jesusaqui cruzquiz ch'awctatačha. Jalla nižtiquiztan
walja judío žoñinacaqui niiž letrero liichičha. Nii letreruqui čhjep tawkquiz-
tan cjijrtatačha, hebreo tawkquiztanami, griego tawkquiztanami, nižaza
latín tawkquiztanami.
21 Nii letrero cheržcu timplu jilirinacaqui Pilatužquiz cjichičha:
—Ana cjijra, “Judionacž tsjan chawjc jiliri” cjicanaqui. Antiz cjijra, “Tii
žoñiqui cjičha, ‘Wejrtčha judionacž tsjan chawjc jiliritqui’ ”. Jalla nuž cjijra.
22 Pilatuqui tuž kjaazičha:
—Jaknužt cjijrchinžlaja, nužupanikaz cjequičha.
23 Zultatunacaqui Jesusa cruzquiz ch'awcžcu niiž zquiti ricujchičha.
Nižaza pajkpic partiquiz tojzičha, nii pajkpaltan zultatunacaqui. Tsjii pajk
tol zquitiqui ana ch'ucuchiz watztatačha, tsewcchuc kozzuc pakjipacha.
24 Jalla nižtiquiztan nii zultatunacaqui porapat kazassičha, tuž cjican:
—Anačhum wjajrla. Antiz surtiila. Tii zquitiqui jecžquizkat surti
cayačhani niižtaž cjequičha.
Jalla nuž paatan cjijrta Yooz takuqui cumplissičha. Cjijrta Yooz taku tuž
cjičha: “Ninacžpora wejt zquiti tojzičha, nižaza parti zquitquiztan surtiyas-
sičha”. Jalla nuž paachičha nii zultatunacaqui.
25 Jalla nekz Jesusiž cruz žcati tsijtsiñ želatčha, Jesusiž maa; nižaza niiž
maa cullaqui; nižaza María (Cleofas tjuntačha); nižaza María Magdalena; nii
pajkpaltan želatčha.
26 Jesusaqui niiž maa cherchičha. Nižaza niiž pecta tjaajinta žoñi naaža
žcati tsijtchi želatčha. Jalla nuž cheržcu Jesusaqui niiž maaquiz cjichičha:
—Maataka, tiičha am maati cunta.
27 Nekztanaqui nii tjaajinta žoñžquiz cjichizakazza:
—Taačha am maaqui.
Jalla nekztanpacha nii tjaajinta žoñiqui Jesusiž maa ricujžcu persun kjuya
chjitchičha.

JESUSAQUI TICZA

28 Jalla nekztanaqui Jesusaqui zizzičha, tjapa Yooz Epiž tjaata langznaca
liwj žeržtapantačha, jalla nii. Nekztan cjichičha:
—Kjaz kjaral paznučha.
Jalla nuž cjican, cjijrta Yooz takuqui cumplissičha.
29 Jalla nekzi tsjii ojch želatčha jar vinchiz. Jalla nekztanaqui kjaz ch'umñi
esponja t'awzičha nii vinquiz. Nekztan hisopo cjita munti parquiz chjapžcu,
Jesusiž atquin ch'iižinchičha.
30 Jesusaqui nii jar vinu licžcu, nekztan cjichičha:
—Tjapaž cumplissay. —Jalla nuž chiižcu Jesusaqui acha colžcu ticzičha.
31 Pascua pjijzta tjacz tjuñitačha. Niiž jakatažu jeejz tjuñitačha, nižaza
chawc pjijzti tjuñitačha. Jalla nižtiquiztan judío žoñinacaqui nii cruzquiz
ticziž curpunaca anaž nuž tsjijptapacha čhjelínz pecatčha. Jalla nižtiquiztan
nii judionacaqui Pilatužquin maychičha, cruzquiz ch'awcta žoñinacž lis
tsjij kjolkjolžinajo, apura ticskatsjapa. Nekztan ticžtan cruzquiztan apakz-
nasačha.

32 Nekztan Pilatuqui zultatunaca mantichičha, nii cruzquiz ch'awctanacž
lis kjolzjapa. Primir tjañž lismi kjolžinchičha. Nižaza tsjii tjañž lizmi
kjolžinchizakazza.
33 Nekztanaqui Jesusižquiz macjatžcu, nii zultatunacaqui cherzičha, ticzi,
jalla nii. Jalla nižtiquiztan niiž lismi ana kjolkjolžinchičha.
34 Pero tsjii zultatuqui Jesusiž ch'ill kjuttan chjapžinchičha pajk
cuchillžtan. Jalla nuž chjaptan ljocmi kjazmi lewchičha.
35 Wejrpacha jalla nii cherchinčha. Jalla nižtiquiztan werara ticlarchinčha
nii puntuquiztan, ančhuczakaz criyajo. Weriž ticlarta takuqui werara-
pančha.
36 Jalla tii watchi puntunacquiztan cjijrta Yooz takuqui cumplissičha.
Cjijrta Yooz takuqui jalla tuž cjičha: “Anaž jakzilta niiž tsjijmi kjoltaž cje-
quičha”.
37 Nižaza tsjii cjijrta Yooz takuqui tuž cjicha: “Ninacaqui ninacaž chjapta
žoñiqui cheraquičha”.

JESUSAQUI TJATZTACHA

38 Jalla nekztanaqui tsjii Arimatea wajtchiz žoñiqui, José cjita, Pilatužquin
mayi ojkchičha. Josequi Jesusiž curpu maychičha tjatzjapa. Josequi
chjojzaka Jesusiž chiita tjaajintanaca catokchičha, ana jeczquizimi mazcu.
Parti judío jilirinacžquiztan eksičha. Jalla nuž maytan Pilatuqui permiso
tjaachičha. Jalla nekztanaqui Josequi ojkchičha Jesusiž curpu chjichi.
39 Nižaza Nicodemo cjita žoñiqui Jesusiž curpu tjaczñi tjonchičha. Jalla nuž
Jesusiž curpu tjaczjapa zjijcchičha, tsjii quintala zuma ulurchiz mirržtan
aloestan t'ajžta. Niiž tuquiqui Nicodemuqui Jesusižquin ween tjonzitačha.
40 Joseztan Nicodemztan Jesusiž curpu tjaczičha. Nižaza nii mirržtan
aloestan jalla ninacztan zuma pañunacztan Jesusiž curpu capzičha,
jaknužutažlaj nii judío žoñinacž cuzturumpi, jalla nuž.
41 Jesusiž cruzquiz ch'awcta yokquin muntinaca želatčha. Nii muntinac
yokquiz tsjii ew sepulturu želatčha, ana jec ticzimi tjatztatačha nii ew
sepulturquiz.
42 Judionacž jeejz tjuñimi pascua pjijzta tjuñimi wajillatačha. Pero nii ew
sepulturuqui žcatillatačha. Jalla nižtiquiztan nii sepulturquin Jesusiž curpu
tjatchičha.

20

JESUSAQUI JACATATCHICHA

1 Semana kalltiznan nii tuming wenz chawjc kjantati María Magdalena
sepulturquin ojkchinčha. Nekztan cherchinčha sepultura pjuczta maz,
cjetztatačha.
2 Jalla nekztan María Magdalenqui zati pariju ojkchinčha, Simón Pe-
družquin, nižaza nii Jesusiž pecta tjaajinta zoñžquin. (Jalla niičha tii liwru
cjijrñi Juan cjitaqui.) Jalla naa Mariiqui ninacžquiz paljaychinčha, tuž
cjican:
—Jesús Jilirž curpu sepulturquiztan chjichtačha. Nižaza jakziquin
chjichcu tjatztakazlani anačha zizzuca.
3 Jalla nekztanaqui Pedružtan nii tsjii pecta tjaajinta žoñztan ulanžcu
sepultura cherzñi ojkchičha.
4 Ninacac pucultan juntu zatatčha. Nii tsjiiqui tsjan apura zajtchičha
Pedružquiztan. Jalla nuž zajtžcu Pedruž tuqui sepulturquin irantichičha.
5 Irantižcu sepulturquiz colžcu chercherzičha, nii Jesusiž curpu tejlžta
pañunaca nekzikaz cherzičha. Pero ana luzzičha.

6 Niiž wiruñ Simón Pedruqui irantichizakazza. Jalla niiqui sepulturquiz
luzzičha. Nižaza niiqui Jesusiž curpu tejlžta pañunaca cherzičha.
7 Jesusiž acha jeržinta pañu morokpachalla tsjii latu nonžtatačha. Parti
pañunacžtan anatačha juntu.
8 Jalla nekztanaqui nii tuqui irantiñi žoñiqui sepulturquiz luzzizakazza.
Jalla nii pañunaca cheržcu, criichičha, Jesusa jacatatchi, jalla nii.
9 Cjijrta Yooz takuqui Jesusaž ticziquiztan jacatatz puntuquiztan chiičha.
Pero Jesusiž tjaajintanacaqui nii cjijrta Yooz taku imaž intintazatčha.
10 Jalla nekztanaqui Pedružtan Juanžtan, jalla nii pucultanaqui kjuya
quejpchičha.

MARIA MAGDALENAZ QUINTU

11 Maria Magdalena cjitiqui sepultur zancu želatčha, kaacan. Jalla nuž
kaacan sepultur kjutñi colžcu cherzinčha.
12 Nekz sepulturquiz pucultan anjilanaca chiw zquiti cutchi želatčha.
Jakziquiz Jesusa tjatžtatažlaja, jalla nekz julzi želatčha. Tsjiiqui ach kjuttan-
tačha, tsjiiqui kjojch kjuttantačha.
13 Nii anjilanacaqui naaquiz pewczičha:
—Cullacalla, ¿kjažtiquiztan am kaa? —cjican.
Naaqui tuž kjaazičha:
—Wejt Jilirž curpu chjitchičha. Jakziquin chjitžtakazlani, anal zizi atučha.
14 Jalla nuž chiižcu, kjutzquichinčha. Jalla nuž kjutžcu Jesusa tsijtsi
cherziñčha. Pero Jesusa ana pajchinčha nii ratu.
15 Nekztan Jesusaqui naaquiz pewczičha, tuž cjican:
—Cullacalla, ¿kjažtiquiztan am kaa? ¿Jequim kjurya?
Mariiqui persun kuzquiz pinsichinčha: “Munti yoka cwitiñi žoñiž caa”,
cjican. Jalla nižtiquiztan niižquiz cjichinčha:
—Señor, amqui Jesusiž curpu chjitchamžlaj niiqui, maznalla, jakziquin nii
curpu cjichamta. Nekztan wejrqui niiž curpu chjichasačha.
16 Jesusaqui nekztan naaquiz cjichičha:
—¡María!
Mariiqui nuž chiiñi nonžcu zumpacha kjutzinčha. Nekztan Jesusižquiz
chiichinčha:
—¡Raboni! —cjican. Nii takuqui hebreo tawkquiz “Maestro” cjičha.
17 Nekztanaqui Jesusaqui naaquiz cjichičha:
—Wejr cutzna. Wejrqui imazil Yooz Ejpžquin okučha. Jaziqui mazñi
okaquičha weriž tjaajinta jilanacžquin. Tuž cjican maznaquičha: “Wejrqui
Yooz Ejpžquin okačha. Jalla niiqui wejt Ejpčha, nižaza ančhuca Ejpzakazza.
Nižaza niičha wejt Yoozqui, nižaza ančhuca Yoozqui”.
18 Jalla nekztanaqui María Magdalenqui Jesusiž tjaajintanacžquin mazñi
ojkchinčha, tuž cjican:
—Jesusa Jiliri cherchinčha.
Nekztan ninacžquin Jesusiž chiitanaca mazzinčha.

JESUSAQUI WILTA PARIZICHICHA

19 Tumincuqui jalla nii nooj ween niiž tjaajintanacaqui tsjii kjuyquiz
želatčha. Kjuya zuma chawjcchitačha, quintra žoñinaca ekscu. Jalla nuž
cjen Jesusaqui tsijtsi ninacž taypiquiz parizichičha. Nekztan ninacžquiz
tsaanchičha, tuž cjican:
—Ančhucqui walikaz cjee.
20 Jalla nuž tsaanžcu, Jesusaqui ninacžquiz tjeezicha niiž pjetta
kjaranacaž, nižaza niiž chjapta ch'illa. Jalla nekztanaqui ninacaqui Jesús
Jiliri cheržcu, ancha chipchi cuntintutačha.

21 Jalla nekztanaqui Jesusaqui wilta ninaczquiz tuž chiichiča:
—Walikaz cjee. Jaknužt Yooz Ejpqui wejr cuchanžquichiča, jalla nižta zakaz wejrqui ančhucaquiz cuchanžcača.
22 Jalla nuž chiican, Jesusaqui ninacž kjutñiž pjujziča, tuž cjican:
—Ančhucqui, Yooz Espíritu Santuž tanzna.
23 Jakzilta žoñž ujnaca ančhucqui pertunaquiž niiqui, Yooz Epiž pertuntaž cjequiča. Nižaza jakzilta žoñž ujnaca ančhucqui ana pertunaquiž niiqui, ana pertuntaž cjequiča.

WILTA PARIZICHICHA, TOMAS ŽELAN

24 Nii oraqui nii tuncapan illzta žoñinaczquiztan tsjiiqui ana želatča, Tomás cjita. Niiž tsjii tjuuqui "Pacha" cjitatača. Jesusa tjonz, nii ora ana želatča.
25 Wiruñaqui parti tuncapan tjaajintanacaqui Tomasquiz quint'ichiča, tuž cjican:
—Jesús Jiliri wejrnac cherchinča.
Pero Tomaszti tuž cjichiča:
—Anal criyasača. Wejrqui Jesusiž clawžtan pjetta kjarami ana cheraž niiqui, nižaza nii pjetquiz ana wejt kjar loc'ana chjapznaž niiqui, nižaza niiž ch'ill pjetquiz wejt kjara ana chjapznaž niiqui, jalla nižtiquiztan anal criyasača.
26 Quinsakal tjuñquiztan nii tjaajintanacaqui wilta kjuyquin želatča, Tomastanpacha. Kjuy chajwcchiž cjenami, Jesusaqui ninacž taypiquiz tsijtsi parizichiča. Nekztan ninaczquiz tsaanchiča, tuž cjican:
—Ančhucqui walikaz cjee.
27 Jalla nekztanaqui Tomasquiz paljaychiča, tuž cjican:
—Wejt kjara cherzna. Am kjar loc'ana tekz chjapzna. Nižaza am kjara zjijca, wejt ch'illquiz chjapzna. Anapan tira ana criiñi kuzziz cjee. Antiz criya, wejtquiz kuzziz cjee.
28 Tomasqui tuž kjaaziča:
—¡Wejt Jiliri! ¡Wejt Yooz!
29 Jesusaqui nekztan niižquiz cjichiča:
—Jaziqui Tomás, amqui wejr cheržcu criichamča. Ana wejr cheržcu criichinacaqui, juc'ant waliž cjequiča.
30 Jesusaqui niiž tjaajintanacaž cheran walja milajrunaca paachiča. Parti milajrunacakaz tii libruquiz cjijrtatača.
31 Jalla tekz cjijrta milajrunacaqui wejrqui cjijrchinča ančhucqui criyajo, Jesusaqui Cristuča, nižaza Yooz Majchča, jalla nii. Nižaza cjijrchinča, ančhuc Cristužquin kuzziz cjisjapa, arajpachquin wiñaya kamzjapa.

21

JESUSAQUI WILTA PARIZICHICHA

1 Niiž wiruñ Jesusaqui niiž tjaajintanaczquiz wilta parizichiča, Tiberias kot atquin. Jalla tuž watchiča.
2 Nekz želatča, Simón Pedružtan, "Pacha" cjita Tomastan, Caná de Galilea wajtchiz Natanaelžtan, Zebedeož majchnacztan, nižaza tsjii pucultan iya tjaajintanacztan. Jalla ninaca juntu želatča.
3 Nekztan Simón Pedruqui cjichiča:
—Wejrqui ch'iz tani okača.
Nii partinacaqui cjichiča:
—Wejrnacmi amtan chical okača.
Jalla nekztan kotquin ojkchiča. Nicju tsjii warcuquin luzziča. Pakara langzcanami ana čhjul ch'izmi tani atchiča.

4 Kjanžcanalla, Jesusaqui kot atquin parizizquichičha. Nii tjaajintanacaqui ana zizatčha, nii Jesusažlaj, jalla nii.
5 Nekztanaqui Jesusaqui ninacžquiz cjichičha:
—Jilanaca, ¿ana čhjul ch'izmi tanchinčhuckaya?
Ninacaqui kjaazičha:
—Ana čhjul, —cjican.
6 Nekztanaqui Jesusaqui ninacžquiz cjichičha:
—Nii warcuž žew latuquiz ch'iz tanz tjojtzna. Jalla nekz ch'iznaca tanznaquičha.
Jalla nuž tjojtžtiquiztan wacchi ch'iznaca tanzičha. Wacchi ch'iznaca tanchiž cjen, wirataž ana warcuquin joozuca.
7 Nii Jesusaž ancha k'aachita žoñiqui Pedružquiz cjichičha:
—Niičha Jesús Jiliriqui.
Nuž chiitiquiztan nii orapachalla Pedruqui niiž chjojkta zquiti cutžcu, kot kjazquin luzzičha, kjaz juntuñ narcan Jesusižquin ojkzjapa. Warcuquiz langzcan, ana zquitchiztačha, calzunsillo alaja.
8 Parti tjaajintanacaqui warcuquiz ojkchičha ch'iz tanzquiz ch'iznaca joocan. Nii ch'iz tanzqui ch'iznacžtan chjijppachatačha. Nii joocan kot atquin macjatžquichičha. Ninacaqui kot atquiztan patac metruž jalla nužquinkaztačha.
9 Nekztanaqui kot atquin irantižcu, warcuquiztan ulanchičha. Nižaza uj paraza cherchičha, ch'iz tjucta. Nižaza t'anta želatčha.
10 Nekztanaqui Jesusaqui ninacžquiz cjichičha:
—Tsjii kjaž ančhucaž tanta ch'iznaca zjijca.
11 Jalla nuž maytiquiztan Simón Pedruqui warcuquiz luzcu nii ch'iznaca kot atquin joožquichičha. Nii ch'iz tanzqui pajk ch'iznacžtan chjijpitačha, patac pjijska tunca quinsani ch'iznacchiztačha. Jalla nuž wacchi tanchiž cjenami, nii ch'iz tanzqui ana wjajrzičha.
12 Jesusaqui ninacžquiz cjichičha:
—Picha. Čhjeriž lujl-lay.
Ana ultimu pajžcumi anaž jecmi nii tjaajintanacžquiztan pewczñi atatčha, "¿Ject amya?" cjicanaqui. Ninacaqui "Jesús Jilirižlani" nuž kuzquiz pinsichičha.
13 Jalla nekztanaqui Jesusaqui ninacžquin žcatžinžquichičha. T'anta tanžcu, ninacžquiz tjaachičha, nižaza ch'iz zakaz ninacžquiz tjaachičha.
14 Ticziquiztan jacatatžcu, tii čhjep wiltiquiziqui Jesusaqui niiž tjaajintanacžquiz parizichičha.

SIMON PEDRUŽQUIZ CHIICHICHA

15 Jalla nuž čhjeri lujltiquiztan, Jesusaqui Simón Pedružquiz pewczičha, tuž cjican
—Simón, Jonás maati, ¿amqui tii žoñinacžquiztan wejttan juc'anti munazkaya?
Pedruqui tuž kjaazičha:
—Jesalla, wejt Jiliri. Amqui zizza, wejr am pecučha, jalla nii.
Nekztan Jesusaqui niižquiz cjichičha:
—Wejt žoñinacžquiz arajpach čhjeri tjaa. Ninacačha uuzanacažtakazqui.
16 Nekztan Jesusaqui Pedružquiz wilta pewczičha, tuž cjican:
—Simón, Jonás maati, ¿amqui wejttan zuma munazkaya?
Pedruqui tuž kjaazičha:
—Jesalla, wejt Jiliri. Amqui zizza, wejr am pecučha, jalla nii.
Jesusaqui niižquiz cjichičha:
—Wejt žoñinaca cwita. Ninacačha uuzanacažtakazqui.

17 Nekztanaqui Jesusaqui čhjep wiltiquiziqui Pedružquiz pewczičha:
—Simón, Jonás maati, ¿amqui wejr peckaya? —cjican.
Pedruqui jalla nuž čhjep wilta pewcztiquiztan llaquita cjissičha. Jalla nekztanaqui Pedruqui tuž kjaazičha:
—Wejt Jiliri, amqui tjapa zizñampančha. Amqui zizza, wejr am pecučha, jalla nii.
Nekztan Jesusaqui niižquiz cjichičha:
—Wejt žoñinacžquiz arajpach čhjeri tjaa.
18 Ultim weraral amquiz chiyučha. Amqui tjowa cjicanaqui zquiti cujtžcu jakziquinam ojkz pecčhaja, ojkñamtačha. Pero chawczcuzti, amqui kjaram waaznaquičha. Yekja žoñiqui am zquiti tjutznaquičha, nižaza ana amiž ojkz pecta, jalla nijcchuc chjichta cjequičha.
19 Jalla nuž chiižcu, Jesusaqui mazinchičha, jaknužt Pedro ticstančhalaja, nižaza jaknužt Pedruž cjen Yoozquin honora tjaataž cječhaja, jalla nii. Nekztan nuž chiižcu, Jesusaqui Pedružquiz tuž cjichičha:
—Wejt kamañquizka kama.

TJAAJINTA K'AYI ZOÑI

20 Nekztanaqui Pedruqui wir kjutñi kjutžcu, Jesusiž tjaajinta k'ayi žoñž kjutñi cherzičha. Nii tjaajinta k'ayi žoñiqui pascu pjijztiquiz čhjeri lulan, Jesusiž latuquiz želatčha. Niiqui Jesusižquiz pewczitačha, tuž cjican: “Wejt Jiliri, ¿ject am tankataquiya?”
21 Jalla nii tjaajinta žoñž kjutñi cheržcu, Pedruqui Jesusižquiz pewczičha, tuž cjicha:
—Wejt Jiliri, ¿tii žoñžquiz čhjulut wataquiya?
22 Jesusaqui Pedružquiz tuž kjaazičha:
—Wejt tjonzcama tii žoñž žejtz munaž niiqui, ¿čhjulut amquiz importiya? Wejt kamañquizka kama amqui.
23 Jalla nuž Jesusaž chiitiquiztan, tii quintu ojkchičha, nii tjaajinta k'ayi žoñiqui ana ticznaquičha, jalla nii. Pero Jesusaqui ana nižta chiichičha, “Amqui ana ticznaquičha” cjican. Pero Jesusaqui cjichičha, “Wejt tjonzcama tii žoñž žejtz munaž niiqui, ¿čhjulut amquiz importiya?” Jalla nužkaz cjichičha.
24 Wejrpachačha nii tjaajinta k'ayi žoñiqui. Wejrqui tii cartiquiz cjijrtanaca maznučha. Nižaza tii liwruquiz cjijručha. Nižaza criichi žoñinacaqui zizza, weriž mazta taku werarapančha.
25 Nižaza iya juc'anti Jesusaž paatanaca žejlčha. Tjapa niiž paatanaca cjijrta cjesaž niiqui, nii cjijrta liwrunaca tjapa tii muntuquiz chjijpsnasačha. Nižaza iya juc'anti želaquičha. Nužukazza. Amén.

LOS HECHOS DE LOS APOSTOLES

1 Zuma Teófilo, tuqui wejrqui tsjii libro cjijrchinčha tjapa Jesucristuž
puntuquiztan. Jesusiž ojklaytanacami tjaajintanacami cjijrchinčha, nasta
tjuñquiztan,
2 arajpacha quejpsquiz tjuñicama. Ima arajpacha quejpžcan Jesu-
sižtan Espíritu Santužtan apostolonaczquin mantichičha, jaknužt kamz
waquizičhaja, jalla nii.
3 Jesusaqui ticziquiztan jacatatžcu tii yokquiz iya pusi tunc tjuñi žejlchičha
niiž apostolonaczquiz persuna tjon tjonzjapa. Tjon tjonžcan, kjanapacha
tjeezičha, "Jacatatchinčha", cjican. Nižaza jaknužt Yooz mantuquiz kamz
waquizičhaja, jalla nii tjaajinchičha.
4 Tsjii nooj niiž apostolonacztan juntjapžcu, Jesusaqui ninaczquiz
chiižinchičha, tuž cjican:

—Anačha tii Jerusalén wajtquiztan ulnaquičha. Tekzičha tjewznaquičha
ančhucqui, wejt Yooz Epiž chiita taku cumpliscama. Niiqui Espíritu Santo
cuchanžcaquičha; jalla niicamaž tjewznaquičha. Tuquitan wejrqui anchu-
caquiz nii puntu paljaychinpantačha.
5 Juan Bautistaqui kjaztan bautissipančha. Anziqui tsjii kjaž majquiz-
tan ančhucqui Espíritu Santužtan bautistaž cjequičha. —Nuž cjichičha Je-
susaqui.

JESUCRISTUQUI ARAJPACHQUIN QUEJPCHICHA

6 Apostolonacaqui Jesusiztan juntjapsi cjen, pewczičha, tuž cjican:

—Wejt Jiliri, ¿anzpacha amqui tii Israel wajtchiz žoñinaca ninacž quin-
tranaczquiztan liwriyaquiya? ¿Tii žoñinaca persuna mantisjapaya?
7 Nekztanaqui Jesusaqui ninaczquiz kjaazičha, tuž cjican:

—Yooz Ejppankazza timpunacaqui mantiñiqui, čhjulorat tii tii watačhaja,
jalla nii. Nižaza Yoozqui ančhucaquiz ana zizkatz munčha, čhjulorat tii
Israel žoñinaca liwriita cječhaja, jalla nii.
8 Pero Espíritu Santuž ančhuca kuzquiz luztan, ančhucqui tjup kuzziz cje-
quičha. Jalla nekztan ančhucqui wejt puntuquiztan paljayñi ojklayaquičha
Jerusalén wajt yokaran, nižaza Judea yokaran, nižaza Samaria yokaran,
nižaza tjapa kjutñi. —Jalla nuž cjichičha Jesusaqui.
9 Nekztan apostolonacaž cheran Jesusaqui ninacž taypiquiztan tsewcchuc
waytissičha. Yooz Epiž chjichtatačha arajpacha. Nužquiz tsjir taypiquiz
katchičha Jesusaqui. Ana iya tjenchičha.
10 Nekztanaqui tsewcchuc cheksnan, pucultan chiw zquitchiz
žoñinacažtakaz jeczquichičha ninacž žcati.
11 Nii pucultan anjilanacaqui tuž cjichičha:

—Galilea žoñinaca, ¿kjažtiquiztan ančhucqui tsewcchuc chekžqui? Je-
susaqui ančhucaquiztan arajpacha chjichtačha. Pero tsjii nooj nii Je-
susapacha wilta tii muntuquiz quejpžcaquičha, jaknužt tsjir taypiquiz
katčhaja, jalla nuž tsjir taypiquizzakaz jeczcaquičha. Nuž tjonaquičha. —
Nuž cjichičha anjilanacaqui.

MATIASQUI ILLZTA APOSTOL CJISSICHA

12 Jalla nekztanaqui apostolonacaqui Olivos cjita curullquiztan chjijwžquižcu, Jerusalén watja quejpchičha. Jerusalén watjaqui nii curullquiztan žcatitačha, jeejz tjuñquiz jaknužt judiuž lii jaru ojkz waquizičhaja, jalla nužullquin ojkztačha.

13 Jerusalén watja irantižcu apostolonacaqui alujta kjuya luzzičha; tsewcta altu pisuquin alujtatačha. Nii apostolonacaqui tinacatačha: Pedrotačha, Jacobotačha, Juantačha, Andrestačha, Felipitačha, Tomastačha, Bartolomitačha, Mateotačha, Jacobo cjita Alfeož majchtačha, Simonatačha (niiqui cananista cjita partir žoñitačha), nižaza Judas cjita Jacobož majchtačha. Jalla ninacatačha apostolonacaqui.

14 Tjapa ninacaqui tsjii kuzziz Yoozquin mayizizjapa ajcajczñipantačha. Ninacčtan chica želatčha Jesusiž lajknacčtan, Jesusiž maatan, nižaza yekja maatakanacčtan. Tjappacha Yoozquin mayizican želatčha.

15 Tsjii noojiqui jalla nuž chicapacha želan Pedruqui tsijtsičha, nii Yoozquin criichi žoñinacž taypiquiz. Nii oraqui tsjii patac paatuncani nužquintakalčha nii criichi žoñinacaqui. Pedruqui ninacžquiz cjichičha:

16 —Jilanaca, cullaquinaca, Judasqui Jesusa tanñi žoñinaca irpichičha. Tuquitan jalla nii Judas puntuquiztan Espíritu Santuqui Davidžquiz mazinchičha, Yooz tawk liwruquiz cjijrta cjisjapa. Nižaza nii Espíritu Santuž mazintaqui cumplispantačha. Jaziqui cumplissičha.

17 Judasqui učhum partiquiztantačha. Nižaza Yoozta langzñiquiz uchtatačha.

18 Nii anawali paañi Judasqui Jesusa tarasunta paaztan tsjii yoka kjaychičha. Nekztan, kozzuc achchiz tjojtscu, walu pjatsi ticzičha.

19 Tjapa Jerusalén wajtchiz žoñinacaqui nii Judas quintu zizza. Jalla nii quintu nonžcu, Judas kjayta yoka tjuuskatchičha, Acéldama cjican. Acéldama tjuuqui ninacž tawkquiztan "Ljoc Yoka" cjičha.

20 Judas puntuquiztan Salmos cjita liwruquiz tuž cjijrtačha: "Niiž kjuyaqui jaytítaj cjila. Nižaza ana jecmi nii kjuyquiz kamla". Salmos cjita liwruquiz tuž zakaz cjijrtačha: "Niiž puestuquiz yekja uchtaj cjila".

21 Pedruqui tira chiichičha, tuž cjican:

—Jalla nii Yooz takuž cjen učhumnacquiztan tsjiiqui illza, Judas puesto tanzñijapa. Jaziqui nii puesto tanzñi žoñiqui tjapa wejrnacaž Jesusižtan ojklayta timpu cumpant'ichi žoñinacžquiztan illzta cjistančha.

22 Juanž bautis timpu jalla nijctanpacha Jesusa arajpacha ojkzcama, jalla nii timpu cumpant'ichi žoñinacžquiztan nii žoñiqui illzta cjistančha. Nekztan nii žoñiqui wejtnacatan chicapacha cjequičha, Jesusaž jacatatta puntu paljayzjapa. —Nuž cjichičha Pedruqui.

23 Nekztanaqui pucultan žoñi illsičha, tsjiiqui Judas puesto tanzñijapa. Tsjiiqui José cjitatačha, nižaza Josiqui Barsabás cjitazakaztačha. Nižaza Josiqui Justo tjuuchizzakaztačha. Tsjiizuñqui Matías cjitatačha.

24 Nekztan nii ajczñi žoñinacaqui mayizichičha, tuž cjican:

—Jesús Jiliri, amqui tjapa žoñinacž kuz zizza. Jaziqui tii pucultiquiztan amiž illzta apóstol tjeeznalla.

25 Niiqui Judas puestuquiz uchtaž cjequičha, amquin sirwiñiž ojklayzjapa. Judasqui nii puestuqui pertichičha anawali uj paažcu. Jaziqui infiernuquin ojkchičha. Jalla nuž niižtaqui waquizichičha. —Jalla nuž mayizichičha.

26 Nekztanaqui ject Jesusiž illzta, jalla nii zizjapa, zurtiassičha, nii pucultiquiztan jakziltižquiz nii zurti cayačhaja, jalla nii. Jalla nuž zurtiascu, nii zurtiqui Matiasquiz caychičha. Jalla nekztan Matiasqui nii parti tuncaman illzta apostolonacžtan juntu cjissičha. Lijitum apóstol nužquiz cjissičha.

2

YOOZ ESPIRITU SANTUQUI TJONCHA

1 Pentecostés cjita pjijsta tjuñquiz tjapa Jerusalén žejlñi criichi žoñinacaqui
juntassičha tsjii kjuyquizkaz.
2 Tiripintit tsewctan tsjii chawc tjamž joražtakaz nonzičha. Tjapa nii kjuya
zmali kjaazkatchičha.
3 Jalla nekztanaqui uj lastakaz jecžquichičha zapa mayni ninacž jun-
tuñcama t'akžta, yekja yekja. Jalla nuž zapa maynižquiz nii ujnacaqui
želatčha.
4 Jalla nuž tjonžcu Espíritu Santuqui tjapa ninacžquiz luzzičha. Nekztan
ninacaqui parijunaca yekja yekja taku chiichiichičha, jaknužt nii Espíritu
Santuž chiikatčhaja, jalla nii.
5 Nii timpunacaqui Jerusalén wajtquin wacchi judío žoñinaca kamñi
želatčha, ninacž cuzturumpi jarupan paañi. Nii judío žoñinacaqui tjapa
kjuttan ajczquichitačha.
6 Jalla nii suyniñi jora nonžcu, žoñinacaqui juntassičha. Zapa mayni
nii žoñinacaqui persun taku nonzičha. Nekztan ana tantiichuca, čhjulut
watačhaja, nii.
7 Jalla nižtiquiztan ninaca ancha kuz turwaysi cjissičha. Ispantichi ninac-
pora parlassičha, tuž cjican:
—¿Tjapa nižta chiichiiñinacaqui anaj Galilea wajtchiz žoñinacajo?
8 Zapa mayni učhum persun takuž nonža. ¿Jaknužupan teejo? —Jalla nuž
cjichičha.
9 Nekz želatčha Partia žoñinaca, nižaza Media žoñinaca, nižaza Elam
žoñinaca, nižaza Mesopotamia žoñinaca, nižaza Judea žoñinaca, nižaza Ca-
padocia žoñinaca, nižaza Ponto žoñinaca, nižaza Asia yokchiz žoñinaca,
10 nižaza Frigia žoñinaca, nižaza Panfilia žoñinaca, nižaza Egipto žoñinaca,
nižaza Africa žoñinaca, nii Afric yokaqui Cirene yokž nawjktuñtan. Nižaza
Roma wajtquiztan tjonñi žoñinaca želatčha. Yekjapanacaqui judío maa
ejpchiz žoñinacatačha. Yekjapanacaqui ana judío maa ejpchiz cjenami ju-
dionacž cuzturumpi paañi žoñinacapantačha.
11 Nižaza želatčha Creta wajtchiz žoñinaca, nižaza Arabia žoñinaca. Nii
žoñinacaqui parlassičha, tuž cjican:
—Wacchi watjanacchiz žoñinacala učhumtanaqui. Pero zapa mayni
učhum persun takunacaž nonžla. ¡Nii tjapa takunacžtan chiiñinacaqui Yooziž
ispantichuca paatanaca quint'ila!
12 Jalla nuž chiichiiñi nonžcu tjappacha ispantichičha. Kuz turwaysi
cjissičha. Nekztan pewcsassičha, tuž cjican:
—Nii puntuquiztanac, ¿kjažt cjeejo?
13 Yekjapanacaqui iñarchičha, tuž cjican:
—Aaaa, ninacaqui licchikazza.

PEDRUQUI ZOÑINACŽQUIZ PALJAYCHICHA

14 Nekzpacha tsijtsi želatčha nii tuncapan illzta apostolonaca. Jaziqui
Pedruqui altu joržtan paljaychičha, tuž cjican:
—Judea yokquiz kamñi žoñinaca, nižaza Jerusalén wajtquiz žejlñi žoñinaca,
wejt taku zumpachaž nonžna. Čhjulužlaja, jalla niil kjanzt'ačha.
15 Ančhucqui “Tii žoñinaca licchikaz” cjican pinsičha. Pero tii žoñinacaqui
anačha licchi. Anzic wenzlakačha.
16 Anziqui Joelž cjijrta Yooz taku cumplissa. Nii Joelqui Yooz cuntiquiztan
mazinchičha, tuž cjican:

17 “Yoozqui tuž cjičha, Tii timpu tucuzinžtan wejrqui tii muntuquiz žejlñi
žoñinačžquiz wejt Espíritul tjaačha. Wejt Espíritu Santuž kuzquiz
luzziz cjen, ančhuca maatinacaqui lucmajch cjiñi tjunmata cjiñi wejt
takuž parlaquičha. Nižaza Espíritu Santuž cjen tjotjowaqui vision-
anaca cheraquičha. Nižaza chawc chawcwanacaqui wiyquin chjuuz-
naquičha.
18 Jalla nii timpuquiz wejt sirwiñinačžquiz luctaka cjiñi maataka cjiñi wejt
Espíritu cuchanžcačha. Nii Espíritužcjen, ninacaqui wejt takuž parlaquičha.
19 Tsewc arajpachquinami tii yokquizimi wejrqui ispantichuca siñalanaca
tjeeznačha, ljocnaca, ujnaca, tsokchi tsjirinaca, uj žketižtakaz, jalla nuž.
20 Ima Jesucristo Jiliriž tjonan, tjuñiqui zumchi cjisnaquičha. Nižaza jiizmi
ljocžtakaz cjisnaquičha. Jalla nižtanaca watan, wajillaž Yooz chawc tjuñiqui
tjonaquičha, Yooz wali azi tjeezñi tjuñi.
21 Nii timpuquiziqui jakziltat liwriita cjisjapa Yooz Jiliržquin mayizičhaja,
jalla niiqui liwriitaž cjequičha”.
Jalla nuž cjijrchičha Joelqui.

22 'Israel wajtchiz žoñinaca, wejt taku nonžna. Jesusaqui Nazaret wa-
jtchiz žoñitačha. Ančhuca watjanacquiz ojklaycan Jesusaqui Yooz aztan
ispantichucanacami, milajrunacami, siñalanacami, jalla ninaca tjeezičha.
Nii tjeežta obranaca ančhucqui zizza. Jalla nii obranacaqui kjanapacha
tjeezičha, Jesusaqui Yooz Epiž cuchanžquita žoñipankazza, jalla nii.
23 Jalla nuž pajk obranaca paachiž cjenami ančhucqui Jesusa conkatch-
inčhuččha. Nekztanaqui ančhucqui uj paañi žoñinačžquiz Jesusa intirjich-
inčhuččha cruzquiz ch'awczjapa. Tuquitanpacha Yooz Ejpqui jalla tižtanaca
watzpan zizatčha. Nižaza niiž muntacama tii watzjapa mantichičha.
24 Ančhucqui Jesusa conkatchinčhuččha. Yooz Ejpzti Jesusa
jacatatskatchičha. Anawal ticzquiztan liwriichičha. Nii ticzqui
Jesusižquiztanaqui anapantačha atipchuca.
25 Tuqui ažk watanaca David cjita jiliriqui Jesusiž puntu cjijrchičha tuž
cjican:

“Yooz Jiliri wejttan chica željñipančha. Jalla nuž wejt kuzquiz Yoozquin
zint'iñpančha. Yoozqui wejt žew latuquiz žejlčha, wejr yanapzjapa,
nižaza wejr ana čhjulquiztanami eksnajo.
26 Jalla nižtiquiztan wejt kuzqui wali cuntintutčha. Chipchipcan wejt
tawkžtan Yoozquin honoral tjaa-učha. Ticz cjenami, Yoozquin kuzziztčha,
Yooz Ejpqui wejr jacatatskataquičha.
27 Yooz Tata, amqui ticzi žoñinačžtan wejt alma anam ecaquičha. Wejrqui am
lijitum sirwiñi žoñtqui. Jaziqui wejt curpuqui anam ecaquičha sipulturquiz
mokajo.
28 Nižaza wejtquiz arajpach kamaña tjaajinchamčha. Tii muntuquiz amtan
chica kamcan ancha cuntintul cjeečha”.
Jalla nuž Jesusiž puntuquiztan cjijrchičha Davidqui.

29 'Jilanaca, učhum David cjita tuquita atchi ejpž puntuquiztan kjana-
pacha intintiskats pecučha. David jiliriqui ticzičha. Nižaza tjattatačha.
Anzcama niiž sipulturuqui učhum yokquiz žejlčha.
30 Davidqui illztatačha Yooz taku chiiñijapa. Yooz Ejpqui niižquiz juram-
intužtan compromitkalčha tuž cjican: “David, tsjiiqui am majchmaatquiz-
tan (Cristo cjita) pajk jiliri cjequičha. Niiqui mantiz puestuquiz uchtaž
cjequičha, tii wajtchiz žoñinaca mantizjapa.” Jalla nuž Yoozqui Davidžquiz
compromitchičha.

31 Jalla nii zizcu, Davidqui tuquitanpacha Cristuž jacatatz puntuquiztan
chiichičha, tuž cjican: “Cristuž almaqui ticzi žoñinacžtan anaž ecta cje-
quičha. Nižaza Jesucristuž curpumi anaž mokaquičha.” Jalla nuž Cristuž
puntuquiztan chiichičha.
32 Jaziqui Yooz Ejpqui nii Jesucristo jacatatskatchičha. Jacatattan, we-
jrnacpachačha Jesucristo cherchintqui. Jaziqui tisticu cjican, nii puntu
weraral chiyasačha.
33 Jesucristuqui jacatatžcu, Yooz Ejpž žew latuquiz walja honorchiz cjis-
sičha, Yooz Ejpžtan chica mantiñi. Nižaza Yooz Epiž tuquita chiita tawk jaru
Jesucristuqui Espíritu Santo žoñinacžquiz cuchanžquichičha arajpachquiz-
tan. Nii Espíritu Santuž tjonchiž cjen tii ančhucaž chertanacami nonz-
tanacami watchičha.
34 Davidqui persun puntuquiztan ana chiichičha. Davidčha tsewc araj-
pachquin ana ojkchiqui, Yooztan mantizjapa. Davidpachačha tuž cjichiqui:
“Wejt Yooz Ejp Jiliriqui wejt Yooz Majch Jiliržquiz chiichičha: ‘Honorchiz
cjisjapa, wejt žew latuquiz julzna wejttan chica mantizjapa.
35 Tsjii noojiqui am quintra žoñinaca k'ala atipžtaž cjequičha. Am kjojch
koztan tjecžtažtakaz cjequičha. Jalla nii oracama wejt žew latuquiz julzna’
”.
36 ‘Ančhucqui Jesucristo cruzquiz ch'awcchinčhuččha. Pero anziqui Yooz
Ejpqui tii Jesusa tsjan chawc jiliri utchičha žoñinaca liwriizjapa. Jalla nuž
intintiñi waquizila tjapa Israel wajtchiz žoñinacaqui. Ultim weraračha tii
takuqui. —Nuž cjican Pedruqui paljaychičha.
37 Jalla nuž nonžcu nii žoñinacaqui persun kuzquiz ancha zint'ichičha.
Jalla nižtiquiztan Pedružquizimi parti apostolonacžquizimi pewczičha, tuž
cjican:
—Jilanaca, ¿kjažt cjisnaqui? ¿Čhjulut wejrnac paaqui?
38 Nekztanaqui Pedruqui kjaazičha, tuž cjican:
—Ančhucqui persun uj pajžcu, kuz campiya. Nekztanaqui Jesucristuž tju-
uquiz bautistaž cjee. Jalla nekztanaqui ančhuca ujnaca pertuntaž cjequičha.
Nižaza Yooz Espíritu Santuqui ančhuca kuzquiz nužukaz luzaquičha.
39 Nii compromitta Espíritu Santuqui tjaataž cjequičha ančhucaquizimi
ančhuca maatinacžquizimi, ažkquin wajtchiz žoñinacžquizimi, nižaza tjapa
učhum Yooz Jiliriž kjawžta žoñinacžquizimi. Jalla ninacžquizimi Yooz
Espíritu Santo tjaataž cjequičha. —Jalla nuž kjaazičha Pedruqui.
40 Wacchi takunacžtan Pedruqui ninacžquiz chiižinchičha, tuž cjican:
—Liwriita cjis waquizičha, Cristuž quintra uj paañi žoñinacžtan ana cas-
ticta cjisjapa.
41 Jalla nekztanaqui walja žoñinacaqui Pedruž chiita taku tjapa kuztan
catokchičha. Jalla nuž catoktiquiztan tjapa ninaca bautistaž cjissičha. Nii
noojiqui tsjii čhjep warank žoñinacaqui yapžquichičha parti Yoozquin criichi
žoñinacžquin. Jalla nuž mirchičha.
42 Tjapa nii criichi žoñinacaqui apostolonacaž tjaajintanacžquiz walja tjapa
kuztačha. Ninacaqui tsjii kuzzizpan cjissičha. Chica juntasñitačha Yoozquin
mayizizjapa, nižaza čhjeri lujlzjapa.

CRIICHI ŽOÑINACŽ KAMTA

43 Apostolonacaqui walja milajrunacami siñalanacami paachičha. Jalla nuž
paatiquiztan tjapa žoñinacaqui ispantichičha.
44 Tjapa Yoozquin criichinacaqui juntu kamchičha. Nižaza tjapa ninacž
cusasami tsjiiquiz juntjapñitačha, zapa maynižquiz tojunzjapa.
45 Parti cusasa tuyžcu, nii paaz tojunñitačha, ana želinchiz žoñinacžquiz.

46 Zapuru timpluquiz ajczñipantačha Yoozquin sirwizjapa. Nižaza criichi
žoñinacž kjuyquiztan kjuya okatčha, juntu chjeri lujlzjapa. Humilde kuzziz
zuma cuntintu lujlñipantačha.
47 Nižaza Yoozquin honora tjaañipantačha. Jalla nuž nii criichinacaž
zuma kamtiquiztan parti žoñinacaqui ninaca zuma rispitñitačha. Zapuru
žoñinacaqui criichičha, liwriita cjisjapa. Nekztan parti criichi žoñinacžquiz
juntassičha. Jaziqui Jesucristo Jiliriqui criichi žoñinaca mirkatchičha.

3

ZUCH ZOÑI CHJETINTA

1 Tsjii noojiqui majñakak ora, Pedružtan Juanžtan pucultan timplu kjutñi
yawchičha. Nii oraqui Yoozquin mayiziz oratačha.
2 Nicju tsjii zuch žoñi želatčha. Zucha nassipantačha. Zapuru tim-
pluquin chjitžtatačha. Hermosa cjita timplu zanquiz žejlñitačha, timplu
luzñi žoñinacžquiztan paaz tomangzjapa.
3 Nii zuch žoñiqui Pedružtan Juanžtan timplu luzñi cheržcu, paaz
tomangzičha.
4 Nekztanaqui Pedružtan Juanžtan nii zuch žoñž kjutñi cherzičha. Nekz-
tanaqui Pedruqui cjichičha:
—Wejtnaca kjutñi cheržca.
5 Jalla nuž chiitiquiztan nii zuch žoñiqui “Paaz onaá” cjican cherzičha.
6 Pedruqui cjichičha nekztanaqui:
—Anaž wejtta paaz žejlčha. Antis wejtta Jesucristuž azi žejlčha, jalla
niižtan yanapasačha. Jesucristo cjita Nazaret wajtchiz žoñž aztan amquiz
cjiwčha, tsijtsna. Oka.
7 Nižaza Pedruqui nii zuch žoñž žew kjarcu tanžcu, tsijtskatchičha. Nii
tsijtskatan nii orapacha niiž kjojchanacaqui tsijtsñi cjissičha.
8 Jalla nekztanaqui nii zuch žoñiqui layžcu tsijtsičha, nižaza ojklayñi
cjissičha. Nekztanaqui Pedružtan Juanžtan chica timplu luzzičha, ojkcan,
laylaycan, nižaza Yooz tjuu alawazcan.
9 Tjapa timpluquiz žejlñi žoñinacaqui nii zuch žoñi ojklayñi cherchičha,
nižaza Yooz tjuu alawazñi nonzičha.
10 Nekz žejlñi žoñinacaqui nii žoñi pajchičha. Nii žoñipacha zapuru Hermosa
cjita timplu zanquiz žejlñitačha, paaz tomtomangžcan. Nii čhjetinta žoñi
cheržcu ispantichi cjissičha.

PEDRUZ PALJAYTA

11 Nii čhjetinta žoñiqui Pedružquiztan Juanžquiztan anaž eclawk cjetčha.
Ninaca Portal de Salomón cjita timplu kjuyquiz želatčha. Jalla nijcchuc tjapa
nii timpluquiz žejlñi žoñinacaqui zati pariju juntassičha. Ispantichičha.
12 Nekztanaqui Pedruqui nii juntasquiñi žoñinaca cheržcu, ninacžquiz
paljaychičha, tuž cjican:
—Israel wajtquiz žoñinaca, ¿kjažtiquiztan ančhucqui ispantiya?
¿Kjažtiquiztan ančhucqui wejrnaca chekžjo? Wejrnacpacha anačha tii
žoñi čhjetinchintqui. Anal wejtnaca aztan ojklayskati atchinčha. Nižaza
wejrnacaž persuna zuma kamtiquiztan anal tii žoñi čhjetinchinčha.
13 Antiz Yoozkaz tii žoñi čhjetinchiqui. Nii Yoozqui učhum tuquita ejpnacž
Yoozza, Abraham, Isaac, Jacobo, ninacž Yoozza. Jalla nii Yoozpacha niiž
Majch Jesusižquiz pajk honorchiz cjiskatchičha. Nii Jesusaž cjen, tii žoñic
žejtchičha. Ančhuczti jilirinacžquiz nii Jesusa intirjichinčhučča. Nekz-
tanaqui Pilatuž cutz tantiiztan, ančhucqui ana cutskatz pecchinčhučča.
“Tiiqui anapančha Yooziž cuchanžquitaqui” cjican chiichinčhučča.

14 Jesusaqui ana čhjul ujchizza. Yooz Ejpž kuzcama kamñičha. Nii Jesusa
cuts cjenpacha, ančhucqui tsjii pajk ujchiz žoñi cutskatz pecchinčhuččha.
15 Jalla nuž nii žeti tjaañi Jesucristo conchinčhuččha ančhucqui. Yooz
Ejpzti Jesusa ticztiquiztan jacatatskatchičha. Jalla nii puntuquiztanaqui
wejrnacpachačha cherchintqui. Jaziqui nii puntu zuma werara chiyasačha.
16 Tii Jesucristučha azzizqui. Jesucristužquiz tjapa kuztan cjican, wejrnac-
qui Jesucristuž aztan tii ančhucaž pajta žoñi čhjetinchinčha. Jesucristužquin
tjapa kuzziz cjen tii žoñiqui zumpacha žejtchičha. Jalla nuž ančhucqui
tjappachaž cheržcu, nayaquičha.
17 'Jaziqui jilanaca, ančhucmi ančhuca jilirinacami Jesusa
conchinčhuččha. Jalla nii ora ančhucqui čhjulut paatčhaja anaž zizatčha.
18 Jalla nuž cjenami Yoozqui niiž persun taku cumpliskatchičha. Tuquiqui
Yoozqui tjapa niiž taku chiiñi profetanačžquiz chiikatchičha, tuž cjican,
“Yooz cuchanžquita Cristuqui sufristančha”. Nii takuqui cumplissičha.
19 Jaziqui ančhucqui Yoozquin kuzziz cjee, persun uj pajžcu. Yoozquin
quejpžca, ančhuca ujnaca pertunta cjisjapa. Jalla nekztanaqui Yooz Jiliriqui
ančhuca kuznaca cuntintu cjiskataquičha.
20 Nižaza Yooz Jiliriqui wilta cuchanžcaquičha Jesucristo ančhucalta uchta
liwriiñiqui.
21 Ima Jesucristuž wilta tjonan Yooz Ejpqui tjappacha azquichaquičha,
jaknužt tuquita zuma kuzziz Yooz taku chiiñi žoñinacaž mazinčhaja, jalla
niicama cumpliskataquičha. Jalla nii cumplis oracama Jesucristužlaqui
tsewc arajpachquin kamspančha.
22 Moisesqui učhum tuquita ejpnačžquiz cjichičha: “Yooz Jiliriqui
ančhucaquiz tsjii Yooz taku chiiñi profeta cuchanžcaquičha. Nii žoñiqui
ančhuca wajtchiz žoñinačžquiztanpacha ulnaquičha. Jaknužt Yooz Ejpqui
wejr cuchanžquitčhaja, jalla nužuzakaz tsjii cuchanžcaquičha. Ančhucqui
nii Yooz Epiž cuchanžquita žoñž taku tjapa kuztan nonžna, čhjulut
chiyačhaja, jalla nii.
23 Jakziltat ana niiž taku nonznawk cječhaj niiqui, Israel wajtchiz
žoñinačžquiztan pjaltaž cjequičha. Nižaza walja castictaž cjequičha”. Nuž
cjičha Moisesqui.
24 Nižaza tii timpu puntuquiztan tjapa Yooz taku chiiñi profetanacaqui
parlichipančha Samuelžquiztanpacha jecchuc.
25 Nii profetanačž taku Yooz Ejpqui ančhucaltajapa chiikatchičha.
Ančhucaltazakaz Yooz Ejpqui tsjii zuma taku tjaachičha učhum tuquita
ejpnačžquiz. Jalla tuž cjican, Yoozqui Abrahamžquiz taku tjaachičha:
“Am majchmaatiž cjen, tjapa tii muntuquiz žejlñi žoñinačžtajapa favoral
paa-ačha wejrqui”.
26 Yooz Ejpqui niiž Majch jacatatskatžcu, ančhucaquiz primira
cuchanžquichičha, favora paacan. Jazic tjapa ančhuc anawali paaznaca
apatatspančha.

4

PEDRUŽTAN JUANŽTAN

1 Pedružtan Juanžtan jalla nuž parlan, timplu jilirinacaqui, timplu zultatž
jiliržtan saduceo parti žoñinačžtan tjonchičha.
2 Pedružtan Juanžtan žoñinaca tjaajnatčha, tuž cjican:
—Jesusaqui ticziquiztan jacatatchičha. Jalla nuž kjanapacha tjeeža, tjapa
ticzi žoñinacaqui jacatataquičha, jalla nuž. —Jalla nižta chiitiquiztan ancha
žawjchičha nii jilirinacaqui.

3 Jalla nekztanaqui Pedružtan Juanžtan preso chjitžtatača. Nižaza car-
silquiz majctatača, jakatažcama. Nii oraqui zeziqueyatača.
4 Jalla nuž Pedružtan Juanžtan Yooz puntu chiichiichiž cjen, tama nonzñi
žoñinacaqui tjapa kuztan Yoozquin criichača. Luctak criichi žoñinacakaz tsjii
pjijska warankatača.
5 Jakatažuqui Jerusalén wajtquin ajczitača wajt jilirinacami, timplu jilirinacami lii tjaajiñinacami.
6 Nii oraqui timplu chawc jiliritača Anasqui. Niimi ajczitača, nižaza
Caifastan, Juanžtan, Alejandružtan. Nižaza tjapa timplu chawc jilirinacž
famillanacami ajczitača.
7 Jalla nuž ajcziž cjen Pedružtan Juanžtan zjijckatača. Nekztanaqui nii
jilirinacž taypiquiz apantiskatžcu pewczača, tuž cjican:
—Ančhucqui, ¿jakzilta jiliriž mantitaž cjen nižta ančhuc paajo?
8 Jalla nekztanaqui Espíritu Santuqui Pedružquiz tuž chiikatača:
—Israel wajtchiz jilirinaca, timplu jilirinaca,
9 wejrnacqui ančhucaž yujcquiz zjijctača, tsjii wali paata zumpacha
zizajo. Jaknužt tii zuch žoñi žejtchižlaja, jalla nii ziz pecaquiž niiqui, niil
quint'asača.
10 Wejrnacqui ančhuca yujcquiz weraral chiyača, ančhuc nii quintu
zumpacha zizajo; nižaza tjapa Israel wajtchiz žoñinaca zumpacha zizajo.
Jesucristuž aztan tii žoñi čhjetinta žejlča tjapa ančhuca yujcquiz tsijtchi.
Ančhucqui nii Nazaret wajtchiz Jesucristo cruzquiz ch'awcchinčhučča.
Nekztanaqui Yoozqui niipacha ticziquiztan jacatatskatača.
11 Ančhucqui kjuy pirkiñinacažtakaz nii zuma maz tjojtča, “Ana cusa”
cjican. Jalla nii tjojtta mazqui Jesusapanča. Nii tjojtta mazzti ancha cusala,
isquinquiz nonžta maz irata cjissača. Yoozqui cjčhača, “Tii mazza tsjan
juc'ant chekanaqui”.
12 Jesucristupankazza Liwriiñiqui. Yooz Ejpqui anaž iya jakziltami
utčhča liwriiñi cjisjapa. Tii muntuquiz žejlñi žoñinacžquiztan ana iya
liwriiñi žoñi žejlča. Jesucristupankaz učhum liwriiñi atasača.
13 Jalla nuž Pedruqui chiichača Juanžtan. Nii pucultanaqui ana is-
tutiñitača, campuquin kamñi žoñikazza. Jalla nuž cjenami Pedružtan
Juanžtan tjup kuzziz chiichača, ana ekscan. Jalla nii nayžcu nii jilirinacaqui
ispantichača. Nižaza pajchipan cjissača, nii pucultanaqui Jesusižtan chica
ojklaychitača, jalla nii.
14 Nekz chica nii čhjetinta žoñimi tsijtchi želatča. Jalla nižtiquiztan ana
čhjul quintrami chii atchača.
15 Jalla nekztanaqui nii čhjepultan žoñinaca ajczquiztan ulanskatača.
Ninacaž ulantan, nii jilirinacaqui ninacpora zmali parlassača,
16 tuž cjican:
—¿Čhjul učhum tii žoñinacžtan paaquejo? Tjapa Jerusalén žoñinacaqui
tinacaž paata milajru zizkalala. Tinacaqui pajk siñala tjeezača. Anača
nicchuca učhumqui.
17 Tii chiitaqui ana iya zizta cjisjapa, učhumqui ninacžquiz mantiz
waquizača, ana iya Jesusiž puntu parlajo. “Nižta parlaquiž niiqui,
ančhucqui casticta cjequača” jalla nuž chiižinz waquizača.
18 Nekztanaqui nuž parli žeržcu, nii jilirinacaqui Pedružtan Juanžtan
kjawzača. Nekztan tuž chiižinchača:
—Jaziqui ančhucqui anaž iya parlaquača nii Jesusiž tjuužtan. Nižaza anaž
jecžquizimi tjaajnaquača Jesusiž puntuquiztan. —Jalla nuž mantichača.
19 Jalla nuž mantitiquiztan Pedružtan Juanžtan kjaazača, tuž cjican:

—Ančhucpachaž tantiyasa. ¿Čhjulut walikaz Yooz yujcquiziya? ¿Ančhucaž mantita caz wali cjesaya? už ¿Yooz mantita caz wali cjesaja?

20 Wejrnacqui anal weriž chertanacami nonžtanacami parlis jaytasača. Jalla nuž parlispančа wejrnacqui.

21 Jalla nekztanaqui nii jilirinacaqui Pedružquiz Juanžquiz zuma ch'aanchača. Pero nižtami ninacaqui cutztatača. Jalla nužquiz nii jilirinacaqui ana castiqui atchača. Parti žoñinacami Yoozquin alawazzača, nižaza Yoozquin honora tjaachača jalla nii milajru paatiquiztan.

22 Nii čhjetinta žoñiqui pusi tunc wata jilchiztača.

CRIICHI ZOÑINACAQUI MAYIZICHICHA

23 Nekztanaqui Pedružtan Juanžtan carsilquiztan cutztiquiztan niiž mazinacžquin ojkchača. Tjapa ninacž ojklaytanaca quint'ichača, jaknužt nii timplu jilirinacami wajt jilirinacami chiitčhaja, jalla nii liwj quint'ichača.

24 Jalla nuž quint'itiquiztan, tjapa ninacaqui tsjii kuzziz Yoozquin mayizichača, tuž cjican:

—Yooz Jiliri, tjapa mantiñi Jiliri. Amqui arajpachami yokami, kot kjazmi, nižaza tjappacha paachamča.

25 Amtan Espíritu Santužtan am David cjita sirwiñi tuž chiikatchamča:

"¿Kjažtiquiztan Yooz quintra žawjchi chiichii nacionanacchiz žoñinacaqui?
¿Kjažtiquiztan tii muntu žoñinaca ana zuma tantii?

26 Nižaza tii muntuquiz chawc jilirinacaqui Yooz quintra tsijtsa, nižaza chawc jilirinacaqui Yooz Jilirž quintra nižaza niiž uchta Jesucristuž quintra parlizjapa juntassa".

Nuž cjican cjijrchača Davidqui.

27 Jalla tižta weraračа. Herodestan, Poncio Pilatužtan, Israel wajtchiz žoñinacžtan, yekja wajtchiz žoñinacžtan, jalla tjapa ninacaqui tii wajtquin juntassača wali zuma Jesusiž quintra paazjapa. Pero am Majch utchamča, tsjan chawc jiliri cjisjapa.

28 Jalla nuž juntascu ninacaqui am kuzquiz pinsitacama cumplissača. Nužquiz cjissača. Amiž tuquitan pinsita jaru, jalla nužpacha watchača.

29 Anziqui, Yooz Jiliri, wejtnaca quintra ch'aanita taku am zizza. Jaziqui wejtnacaquiz, amiž mantita ojkñi žoñinacžquiz, zuma tjup kuz tjaažcalla, ana ekscan am taku parlajo.

30 Nižaza am azi tjaažcalla, laa žoñinaca čhjetinzjapa, nižaza zuma obranacami, nižaza siñalanacami, nižaza milajrunacami paazjapa, am zuma Majch aztan. —Jalla nuž chiican Yoozquin mayizichača.

31 Jalla nekztanaqui Yoozquin mayiziz žeržtan jakziquin ajczitažlaja, jalla nii kjuya čhekjinchača. Nižaza tjapa ninacaqui Espíritu Santuž azi tanzača ninacž kuzquiz. Jalla nižtiquiztan walja tjurt'iñi kuzziz Yooz taku parlichača.

CRIICHI ZOÑINACŽ KAMTA

32 Tjapa nii wacchi criichinacaqui tsjii kuzziztača. Nižaza ninacž pinsamintuqui tsjiipanikaztača. Jakzilta žoñit cusasanacchiz želatčhaja, nii žoñinacaqui ana cusasquiztan chiiñitača, "Wejt cusasaž tiic" cjicanaqui. Antis tjapa ninacž cusasanacaqui tsjiižtakaz želatča, tjapa criichi žoñinacžtajapa.

33 Nii Jesusiž illzta apostolonacaqui Jesús Jiliriž jacatatz puntuquiztan tirapan paljayñitača, zuma atipñi tawkžtan. Zuma wali azziz tawkžtan atipñipantača. Nižaza Yoozqui ninaca walja yanapchača.

34 Ninacžquiztan anaž tsjii t'akjir žoñi želatča. Jakzilta criichi žoñižlaja yokchizimi kjuychizimi, jalla ninacaqui nii tuyžcu paaz zjijcñipanikazza.

35 Nii paaz zjijcžcu apostolonacžquin intirjiñipanikaztačha. Nižaza ninacaqui nii paazqui chicata tojzñitačha ana želinchiz žoñinacžquiz.
36 Nižaza tsjii José cjita levita t'akquiztan žoñi želatčha, Chipre cjita isla yokchiz žoñi. Nii José cjita criichi žoñiqui yekja tjuuchizzakaztačha Bernabé cjita. Jalla nuž tjuuskatchičha apostolonacaqui. Nii Bernabé tjuuqui tuž cjičha, "Zuma Kuzñi", jalla nii.
37 Nii Bernabé cjita žoñiqui tsjii yokchiztačha. Nekztanaqui nii yoka tuychičha. Nii yoka tuyžcu, paaz zjijcchičha. Nekztanaqui apostolonacžquin nii paaz intirjichičha.

5

ANANIAS, NIZAZA SAFIRA UJ PAACHICHA

1 Yekja žoñi želatčha, Ananías cjita. Safira cjiti tjunchiztačha. Ninacaqui persun yoka tuychizakazza.
2 Nii yok tuyta paazqui t'ecžcu, persunaltajapa parti čhjojchičha. Partillakaz chjitchičha apostolonacžquin, jalla nužuñ yoka tuychižtakaz. Niiž tjunqui nii t'ecžta paaz zizatčha.
3 Jalla nekztanaqui Pedruqui cjichičha:
—Ananías, ¿kjažtiquiztan am kuzquiz Satanás luzzita? ¿Espíritu Santužquiz tižta k'otsjapaqui? Nii yok tuyta paazqui t'ecsamčha.
4 Ima tuycan nii yokaqui amtapantakaya, ¿ana jaa? Tuyžcu, nii yoka tuyta paazqui amtazakaztaž, ¿ana jaa? ¿Kjažtiquiztan tižta ana wali pinsichamtajo? Amqui Yoozquiz k'otchamčha; ana žoñžquiz k'otchamčha.
5 Pedruž nuž chiitiquiztan, Ananiasqui ticzi tjojtsičha. Jalla nižtiquiztan nii quintu nonchi žoñinacaqui ancha eksñi cjissičha.
6 Jalla nuž ticstan, tsjii kjažt tjotjowanacaqui macjatchičha, Ananías ticzi curpu murtajzjapa. Nekztan nii tjotjowanacaqui tjati chjitchičha.
7 Tsjii čhjep orquiztan, Ananías tjunqui tjonchinčha. Naaža lucu ticzi quintu ana zizatčha.
8 Nekztanaqui Pedruqui naaquiz pewczičha, tuž cjican:
—Wejtquiz maznalla. ¿Ančhuca yoka tuyta paaz nužullakazkaya?
Nekztanaqui naaqui kjaazičha, tuž cjican:
—Jesalla, nužullapančha.
9 Nekztanaqui Pedruqui naaquiz cjichičha:
—Ančhucqui Yooz Espíritu Santo incallz pecatčha. ¿Kjažtiquiztan ančhucqui pucultan nuž kaasjo? Nii zancucž tjončha nii am lucu tjatžquiñinacaqui. Nižaza anziqui amzakaz chjichaquičha.
10 Nii orapacha Pedruž kjojchquiz tjojtžcu ticzinčha. Nii tjotjowanacaqui kjuya luzcu naa ticzin cherchičha. Nižaza jwezcu tjati chjitchičha naaža lucž latuquin.
11 Jalla nižtiquiztan tjapa nii iclizziz žoñinacami, nižaza nii quintu nonchi žoñinacami ancha eksñi cjissičha.

MILAJRUNACA PAATA

12 Nii tjuñinacquiz apostolonacaqui walja siñalanacami milajrunacami paañitačha žoñinacaž cheran. Nižaza tjapa criichinacaqui Portal de Salomón cjita kjuyquiz ajczñitačha.
13 Ana jakzilta ana criichi žoñinacami criichinacžtan mazi pajas, ancha eksnatčha. Jalla nuž cjenami žoñinacaqui walja rispitchičha criichinacžquiz.
14 Nižaza tsjan tsjan žoñinacaqui Yooz Jiliržquin kuzziz cjissičha, luctaka cjiñi maataka cjiñi. Walja žoñinacaqui Yoozquin criichičha.

15 Niżaza laa żoñinacami callquin jweztatačha. Callquin tjajz zquiti
chjinżcu, t'apżtatačha. Niżaza camillquiz zakaz nonżtatačha. Jalla nuż
nonżta żejlcan Pedruż tjonz tjewzičha, tsjii kjażta čhjetinta cjeyajo. Pedruż
siwsallamekaj laa żoñinacž juntuñ wat jaa, cjiñitačha.
16 Niżaza nii wajt vicin watjanacquiztan walja żoñinacaqui tjontjonatčha
Jerusalenquin. Laanacami zajraż tantanacami zjijc zjijcatčha. Niżaza tjapa
laa żoñinacaqui čhjetintatačha.

PEDRUZTAN JUANZTAN CARSILQUIZ CHAWJCTA

17 Jalla niżtiquiztanaqui timplu chawc jiliriqui saduceo parti żoñinacžtan
ancha iñizichičha.
18 Jalla nuż iñiziżcu, apostolonaca preso tanchičha, carsilquiz chawjczjapa.
19 Jalla nuż carsilquiz chawjctaż cjen ween tsjii Yooz Jilirż anjilaqui
tjonchičha. Niżaza carsil zan chawjcz cjetsičha. Cjetżcu, apostolonaca
jwessičha tuż cjican:
20 —Timpluquin oka. Jalla nicju tsijtsna. Jesucristuż kamaña puntuquiztan
tjapa żoñinacžquiz paljayaquičha.
21 Jalla nii anjilaż chiita jaru, jakatażuqui wentanalla timplu ojkchičha.
Timpluquin luzcu, tjaajñi kallantichičha. Jalla nii orazakaz timplu chawc
jiliriqui niiż mazinacžtan parliz kjuyquiz ajczičha. Tjapa Israel wajtchiz
jilirinaca kjawzičha. Niżaza zultatunaca mantichičha, nii chawjcta apos-
tolonaca zjijcajo.
22 Jalla nuż carsilquin irantiżcu, nii cuchanta zultatunacaqui ana čhjulumi
wajtchičha. Quejpżcu quint'ichičha,
23 tuż cjican:
—Wejrnacqui carsilquin irantiżcu, zuma chawjcta zalchinčha. Niżaza
ichñi zultatunacaqui żelatčha carsil zawnctan. Nekztanaqui carsila cjetżcu,
luzzinčha. Nii kjuyltanaqui cherassinčha anaż zinta pres żoñi żelatčha.
24 Jalla nii quintu nonżcu timplu chawc jilirimi timplu zultatż jilirimi
niżaza parti timplu jilirinacami, jalla tjappacha ninacaqui zuma kuz tur-
wayzi cjissičha, ¿Kjażt cjequejo? cjican.
25 Jalla nii orazakaz tsjii żoñiqui irantiżquichičha, tuż cjican:
—Ančhucaż carsilquiz chawjcta żoñinacaqui timpluquin żoñinacžquiz tjaa-
jinčha. —Nuż cjican quint'ichičha.
26 Nekztanaqui nii guardiñi zultatż jiliriqui ojkchičha zultatunacžtan.
Nekztan apostolonaca zjijcchičha, ana chjojritżcu. “Chjojritżtaż cjesaż ni-
iqui, parti żoñinacaqui wejrnacž maztan čhjacasaka”, jalla nuż pinsichičha
nii zultatunacaqui.
27 Jalla nuż zjijcżcu, nii parliz kjuyquin tsijtskatchičha chawc jilirinacž
yujcquiz. Jalla nuż żelan nii timplu chawc jiliriqui chiižinchičha, tuż cjican:
28 —Wejrnacqui ančhucaquiz ana iya parlaj cjichintala. Niżaza nii żoñż
puntuquiztanaqui ana iya tjaajnaj cjichintala. Jaziqui, ¿čhjulu paach-
inčhuctajo? Ančhucqui tjapa tii Jerusalén watja chjijpchinčhuččha ančhuca
tjaajintiżtan. Niżaza nii żoñi contiquiztan wejtnacaquiz uj tjojtunz pecch-
inčhuččha.
29 Jalla nekztanaqui Pedružtan parti apostolonacżtan kjaazičha, tuż cji-
can:
—Primiraqui wejrnacqui Yooz castančha. Niiż jarukaz żoñimi cazasačha.
30 Ančhucqui cruzquiz ch'awcżcu Jesusa conchinčhuččha. Nekztan
učhum tuquita atchi ejpż Yooz tii Jesusa jacatatskatchičha.
31 Jacatatskatżcu Yoozqui nii Jesusa pajk honorchiz cjiskatchičha. Niiż
żew latuquiz żelan, Yooz Ejpqui mantis poder tjaachičha, Jesusa tsjan chawc

jiliri cjisjapa. Nižaza Jesusačha Liwriiñiqui, tii Israel wajtchiz žoñinaca kuz
campiiskatajo, ninacž uj pertunta cjeyajo.
32 Jalla tii puntunacquiztan wejrnacqui zizučha. Nižaza tisticu cjican
wejrnacqui nii chiyučha Espíritu Santužtanpacha. Yoozqui nii Espíritu Santo
tjaačha niiž kuzcama kamñi žoñinacžquiz. —Nuž cjican cjichičha Pedruqui.
33 Jalla nii nonžcuqui, nii jilirinacaqui apostolonacžjapa ancha
žawjchičha. Conz pecatčha.
34 Pero nii jilirinacžquiztan tsjii Gamaliel cjita fariseo želatčha. Nižaza lii
tjaajiñi maestrutačha niiqui. Tjapa žoñinacaqui niižquiz walja rispitñitačha.
Jalla nii Gamaliel cjita žoñiqui tsijtsičha. Nuž tsijtscu mantichičha apos-
tolonaca zancu jwescajo tsjii ratu.
35 Nekztan parti jilirinacžquiz tuž cjichičha:
—Israel wajtchiz žoñinaca, ančhucqui tii žoñinacžquiztan cwitazaquičha.
Anaž čhjulumi paaz waquizičha.
36 Ančhucž cjuñzna, tsjii tuquiqui Teudas cjita žoñiqui jecžquichičha. Nii
žoñiqui "Wejrtčha chekan žoñtqui", tuž cjican ojklaychičha. Jalla nekz-
tanaqui pajcpic patac žoñinacaqui nii apzičha. Pero nii Teudasqui con-
tatačha. Nekztanaqui nii apzñi žoñinacaqui wichanzičha. Nužquiz niiž
tjaajintaqui tjatantatačha.
37 Niiž wiruñ censo tjuñinacžquiz tsjii Judas cjita žoñiqui jecžquichičha.
Galilea wajtchiztačha. Zoñinacaqui nii apzquichičha. Ultimquiziqui contaza-
kaztačha. Nekztanaqui niiž apzñinacaqui wichanzi cjissičha.
38 Jalla nižtiquiztan nižta wattanaca cjuñžcu, tii žoñinacž quintra anačha
čhjulumi paa. Ana tinacžquiz mitis waquizičha. Tii žoñinacaqui persun
kuzcamakat paačhaja, nuž cjenaqui anaž tjurasačha. Orallaž kataquičha.
39 Yooz kuzcamat tii žoñinacaqui paačhaja, jalla nekziqui tinacaqui anaž
tjatanchuca cjesačha. Tinacaqui Yooz parti žoñinacažlaja, jalla nii quintra
paasaž niiqui, Yooz quintraž cjesačha. Jalla nižtiquiztan tii žoñinacž quintra
anaj paala. —Jalla nuž cjican nii žoñinacžquin chiižinchičha Gamaliel cjita
žoñiqui.
40 Nižtiquiztanaqui tjapa jilirinacaqui naazi cjissičha. Jalla nekz-
tanaqui kjawzičha apostolonaca. Kjawžcu, ninaca wjajtchičha. Nižaza
chiižinchičha ana iya parlajo nii Jesusiž puntuquiztan. Nekztan ninacaqui
cutztatačha.
41 Jalla nuž cutztan, jilirinacž yujcquiztan ulanchičha. Yoozqui jalla nuž
munchičha, Jesusiž laycu sufrichi ninacaqui, jalla nuž. Jalla nuž cjenaqui
ancha cuntintutačha apostolonacaqui.
42 Nekztanaqui zapuru Jesucristuž puntuquiztan tira tjaajnatčha,
nižaza tiraž paljayatčha timpluquinami kjuyquinami, "Jesusaqui Yooz
cuchanžquita Cristučha" cjiñitačha.

6

PAKALLAK CRIICHI JILANACA ILLZTA

1 Nii timpuquiz Yoozquin criichinacaqui waljaž yapatčha. Nuž yaptiquiz-
tan tsjii quija žejlchičha. Griego taku chiiñi judionacaqui hebreo taku chiiñi
judionacž quintra quijzičha, tuž cjican:
—Wejtnaca žew maatakanaca ana cusa atintitačha. Zapuru čhjeri tojzquiz
upa čhjeri onantačha.
2 Jalla nuž quijtiquiztan nii tuncapan apostolonacaqui tjapa Yoozquin
criichinaca kjawzičha. Nekztanaqui tjappacha juntjapžcu ninacžquiz
cjichičha:

—Wejrnacqui Yooz taku parli apatatsqui anaž waquizičha, čhjerikaz atintisjapaqui.
3 Jilanaca, pakallak žoñinaca ančhucaquiztan kjurzna. Zuma kuzziz žoñi, nižaza Yooz Espíritu Santuž irpita žoñi, jalla nižaza zuma intintazzi žoñi, nižta žoñinaca kjurzna. Nekztan ninacaqui tii čhjeri atintiz puestuquin uchta cjequičha.
4 Wejrnaczti Yoozquin mayiziz, nižaza Yooz taku tjaajinz tiral atintačha. Nii langzquiz tiral kuz tjaa-ačha.
5 Jalla nii parlita jaru tjappacha asiptichičha. Nekztanaqui pakallak zuma žoñinaca illztatačha, čhjeri atintisjapa. Primeruqui Esteban illztatačha. Estebanaqui Yoozquin tjapa kuzziztačha, nižaza Yooz Espíritu Santuž irpita kamñitačha. Nižaza illztatačha Felipiztan, Procoružtan, Nicanorztan, Timonztan, Parmenastan, nižaza Nicolastan. Nicolasqui Antioquía wajtchiz žoñitačha. Ima Jesucristužquiz kuzziz cjican Nicolasqui judío cuzturumpichiztačha, ana judío žoñi cjenami.
6 Jalla nuž illzcu nii pakallak žoñinaca apostolonaczquin chjichtatačha. Nekztanaqui apostolonacaqui ninaczta mayizichičha, nižaza ninacz achquiz kjarztan lanzičha, nii puestuquiz cjeyajo.
7 Jalla nekztanaqui Yooz taku paljayta cjen, Jerusalén wajtquin criichi žoñinacaqui anchaž miratčha. Nižaza wacchi judiuž timplu jilirinacami tjapa kuztan Yooz taku catokchičha.

ESTEBAN PRESO TANTA

8 Estebanaqui walja Yooz aztantačha, nižaza Yooziž yanaptatačha. Jalla nižtiquiztan walja milajrunacami siñalanacami paachičha žoñinacaž cheran.
9 Tsjii nooj tsjii kjaž judío cuzturumpi paañi žoñinacaqui Estebanztan ch'aasi kallantichičha. Nii judío cuzturumpi paañi žoñinacaqui "Liwrita žoñi" cjitatačha. Ninacztan, tsjii kjažt Cirene wajtchiz žoñinacztan, nižaza Alejandría wajtchiz žoñinacztan, nižaza Cilicia wajtchiz žoñinacztan, nižaza Asia yokquin kamñi žoñinacztan, jalla nii žoñinacaqui Estebanztan ch'aassičha.
10 Jalla nuž ch'aascan, Estebanžquiz ana atipi atchičha. Estebanqui Espíritu Santuž tjaajinta taku chiiñipantačha.
11 Jalla nižtiquiztan nii quintra žoñinacaqui toscar tisticunacaž taku kjaychičha, tuž chiican k'otajo:
—Tii Estebanqui ana wali tawkztan Moisés quintrami nižaza Yooz quintrami chiichičha. Wejrnacqui nuž chiyanaqui nonzinpančha. —Jalla nii takunacztan tisticunaczquiz tjaajzičha.
12 Jalla nekztanaqui nii Estebanž quintra žoñinacaqui parti žoñinaczquiz walja žawjkatchičha. Žoñinacami, wajt jilirinacami, nižaza judío lii tjaajiñi maestrunacami, tjapa ninacaqui žawjchi cjissičha. Nuž žawjchi cjiscu Esteban tanchičha. Nekztanaqui Esteban tanžcu, pajk parliz kjuya chjitchičha.
13 Nižaza toscar tisticunaca apantižquichičha. Nii toscar tisticunacaqui tuž cjichičha:
—Tii žoñiqui tirapan tii Yooz timplu quintra chiiñičha, nižaza Yooz lii quintra chiiñičha. Nužupanž parliñičha.
14 Nižaza wejrnacqui nonzinčha, "Nii Jesús cjita Nazaret wajtchiz žoñiqui tii timplu pajlznaquičha", nuž cjican tiiqui chiiñičha. Nižaza tiiqui cjiñičha, "Nii Jesusaqui Moisés tjaata cuzturumpinaca campiyaquičha". Nuž cjiñičha tiiqui.
15 Jalla nekztanaqui tjapa nii julzi jilirinacami Estebanž kjutñi cherzičha. Nii oraqui Estebanž yujcqui anjilž yujcztakaz cherzičha.

7

ESTEBANQUI TJURT'ICHICHA

1 Nekztanaqui timplu chawc jiliriqui Estebanžquiz pewczičha, tuž cjican:
—¿Ultimu nužupanza amya?

2 Nekztanaqui Estebanqui kjaazičha, tuž cjican:
—Wejt jilanaca, ejpnaca, jilirinaca, nonžna. Učhum zuma honorchiz Yoozqui učhum tuquita atchi ejp Abraham cjita žoñžquiz persuna tjeezičha. Nii oraqui Abrahamqui Mesopotamia yokquin kamñitačha. Imaž Harán yokquin kami okatčha.

3 Nii oraqui Yoozqui Abrahamžquiz cjichičha: “Am yoka eca, nižaza am parintinacami eca. Jakzi yokquinam okačhaja, jalla nicju am tjaajznačha”.

4 Jalla nižtiquiztan Abrahamqui Caldea yokquiztan ulanchičha, Harán yokquin kami ojkchičha. Nekz kaman Abrahamž ejpqui ticzičha. Nekztanaqui tekzi tii učhumž kamz yokquiz Abraham tjonchičha. Yoozza nii irpichiqui.

5 Jalla tekz kaman, Yoozqui ana čhjul yok irinsami tjaachičha. Abrahamžtajapa persun yoka ana želatčha. Jalla nuž cjenami Yoozqui taku ecchičha, tuž cjican: “Tii yoka amtapanž cjequičha. Nižaza am ticžtanaqui tii yokaqui am maatinacaž tanznaquičha”. Jalla nuž cjican Yoozqui Abrahamžquiz taku tjaachičha. Nii oraqui Abraham ana ocjalchiz cjenami, Yoozqui nuž chiichičha.

6 Nižaza Yoozqui niižquiz cjichičha, “Wiruñaqui am majchmaatinacaqui yekja yokquin kamaquičha, nacjuñta žoñinacažtakaz. Nekziqui pusi patac wata kamaquičha. Jalla nii yokquin am majchmaatinacaqui yekja žoñž mantakaz paaquičha. Nižaza sufrican kamaquičha”.

7 Nižaza Yoozqui cjichičha: “Am majchmaatinaca sufriskatchiž cjenaqui, wejrqui nii sufriskatñi žoñinaca casticačha. Nekztanaqui am majchmaatinacaqui nii yokquiztan ulanžcaquičha. Ulanžcu tii yokquiz wejr sirwaquičha”.

8 Nižaza Yooz Ejpqui tsjii compromiso paachičha Abrahamžtan. Nii compromis jaru Abrahamqui persun janchiquiz chimpuskatchičha. Nižaza quinsakal tjuñquiztan Isaac majch nastan, Abrahamqui niiž persun majchquiz chimpuchičha. Wiruñaqui Isaacqui niiž majch Jacobžquiz chimpuchičha. Wiruñaqui nižazakaz Jacobqui niiž tuncapan lucmajch maatinacžquiz chimpuchičha. Jacobž lucmajch maatinacžquiztan tjonchičha učhum tuncapan t'akanaca.

9 'Nii Jacobž majchnacaqui učhum tuquita atchi ejpnacatačha. Ninacaqui José cjita lajkž quintra iñiziñitačha. Jalla nižtiquiztan ninacž lajk tuychičha. Nekztanaqui nii tuyta lajkqui Egipto yokquin chjichtačha. Pero Yooz Ejpqui Josižtan chicapachatačha nii oraqui.

10 Nekztan sufrichi želan Yoozqui José liwriichičha. Nižaza walja zizñi cjissičha. Jalla nuž cjen Faraón chawc jiliriqui Josižtan cuntintutačha. Nekztanaqui Faraonqui José utchičha, Egipto wajtchiz žoñinaca mantiñijapa, nižaza Faraonž kjuychiz žoñinaca mantiñijapa.

11 'Wiruñ tsjii kjaž watquiztan tsjii mach'a žejlchičha, ancha sufrichičha tjapa Egipto yokquin kamñi žoñinacami, nižaza tjapa Canaán yokquin kamñi žoñinacami. Jalla nuž cjen učhum tuquita ejpnacaqui ana čhjulu lujlsmi nii timpunacac wachatčha.

12 Pero Jacobqui tsjii quintu nonchičha, Egipto yokquin trigo žejlchi. Nuž nonžcu niiž majchnaca cuchanchičha. Niiž majchnacaqui učhum tuquita ejpnacatačha. Jalla niitačha primer ojktaqui Egipto yokquinaqui.

13 Nekztanaqui pizc wilta ojkžcu, Josequi niiž jilanacžquiz pajkatchičha.
Jalla nižtiquiztan Egipto chawc jiliriqui Josiž familia pajchičha.
14 Jalla nekztanaqui Josequi mantichičha niiž ejp Jacobo zjijcajo, nižaza
tjapa familianacžtanpacha. Ninacaqui pakallak tunca pjijskani žoñitačha.
15 Jalla nekztanaqui Jacobqui kami ojkchičha Egipto yokquin. Nekzi
ticzičha Jacobqui. Nii yokquin ticzizakazza učhum tuquita atchi ejpnacaqui.
16 Wiruñaqui nii atchi ejpnacž tsjijnaca chjichtatačha Siquem cjita
yokquin. Nicju tjattatačha Abrahamž kjayta yokquin. Abrahamqui nii
Siquem yoka paaztan kjaychičha Hamor cjita maatinacžquiztan.
17 ʻTuquitan juramintužtan Yoozqui Abrahamžquiz taku tjaachičha, tuž
cjican: “Am majchmaatinacžquiz tii yoka tjaačha”. Nii tjaata taku
cumplis ora žcatžinžcan Israel wajtchiz žoñinacaqui waljaž miratčha Egipto
yokquinaqui.
18 Nii oranaca Egipto yokquinaqui tsjii chawc jiliriqui mantiz kallan-
tichičha, ana José pajñi.
19 Nii jiliriqui učhum wajtchiz žoñž quintra pinsichičha. Nekztan anawal
quintra paachičha učhum tuquita atchi ejpnacžquiz. Nii jiliriqui man-
tichičha, Israel lucmajch maatinaca majttan zawnc uchla, ticzi cjisjapa.
20 Jalla nii timpu Moisesqui majttatačha. Ancha c'achja wawatačha niiqui.
Yoozqui nii wawžtan wali cuntintutačha. Niiž maa ejpqui čhjep jiiz kjuyquiz
mantiñchičha.
21 Ana iya nii wawa čhjoj čhjoji atžcu, kjuyquiztan chjitchičha. Nekz-
tanaqui Egipto chawc jilirž persun majtqui nii Moisés wawa wajtchinčha.
Jalla nuž wajtžcu, persun maatižtakaz uywazzinčha.
22 Jalla nižtiquiztan Moisesqui tjapa nii Egipto žoñinacž tjaajintanaca zizñi
cjissičha. Nižaza zuma paatiquiztanami nižaza zuma chiitiquiztanami
walja rispittatačha Moisesqui.
23 ʻNiiž pusi tunc watchiz cjican Moisesqui parti Israel žoñinacžquin tsjii
tjonzñi ojkz pecchičha.
24 Jalla nuž tjonzñi ojkžcu cherchičha, tsjii Egipto žoñiqui tsjii Israel žoñi
wjajtatčha, jalla nii cherchičha. Nii Israel žoñžtan cjatžcu kijtchičha. Nekz-
tan nii Egipto wjajtñi žoñžquiz ayni tjepuncan conchičha.
25 Nekztanaqui Moisesqui kuzquiz zizzičha, Yoozqui nii utchičha, Israel
žoñinaca Egipto žoñinacž mantuquiztan liwriizjapa, jalla nii. Nižaza Moi-
sesqui pinsichičha, Israel žoñinacaqui nižtazakaz zizzičha. Pero nii Israel
žoñinacazti ana nižta naazičha, Moisesqui Yooz uchta liwriiñi, jalla nii.
26 Jaka tažuqui Moisesqui tsjii pucultan Israel žoñinacžtan ch'aasñi
zalchičha. Jalla nuž zalžcu, pertunaskats pecchičha, tuž cjican: “Jilanaca,
pucultan ančhucqui Israel žoñinacčhuččha. ¿Kjažtiquiztan ančhucpora
ch'aasjo?”
27 Nekztanaqui ana wal uj paañi žoñiqui Moisés tewkzičha, tuž cjican:
“¿Ject am jiliri utchejo, wejrnac mantiñijapajo?
28 Zezcu Egipto žoñi conchamčha. ¿Jazic wejrzam conz pecjo?”
29 Jalla nii nonžcu Moisesqui atipassičha Madián yokquin. Jalla nicju
kamchičha nacjuñta žoñi cjenaqui. Nicju tjunatan zalzcu, pucultan ocjalchiz
cjissičha, nii yokquin kaman.
30 ʻPusi tunc watquiztan nekztan tsjii ch'ekti yokquintačha Moisesqui,
Sinaí cjita cur žcati. Jalla nekz želan, tsjii anjilaqui niižquin jecžquichičha,
tsjii kalu ujžtan taaztažtakaz, nii taypiquiz.
31 Jalla nii cheržcu, Moisesqui ispantichičha. Jalla nii uj cheri macjatcan,
nonzičha Yooz Jilirž jora. Nii joraqui tuž cjichičha:

32 “Wejrqui am tuquita atchi ejpnacž Yooztčha. Abrahamž Yooztčha,
nižaza Isaacž Yooztčha, nižaza Jacobž Yooztčha”. Nekztanaqui Moisesqui
tsucchi kjarcati kallantichičha. Iya ana cherzñi atchičha.
33 Nekztanaqui Yooz Jiliriqui cjichičha: “Am čhjata chjojkzna. Tii amiž
tecžta yokaqui wejt yokačha.
34 Wejrqui weriž illzta žoñinacaž sufriñi cherchinčha nii Egipto yokquin
kamñi. Nižaza ninacaž llaquizan ninaca kjawñi nonzinčha. Jalla
nižtiquiztan ninaca liwrii chjijwžquichinčha. Picha, ninaca liwriizjapa am
cuchnačha Egipto yokquin”.
35 'Tuqui Israel wajtchiz žoñinacaqui Moisesquiz ana rispitchičha. Niižquiz
cjichičha: “¿Ject am jiliri utchejo, wejrnaca mantiñijapajo?” Jalla nuž cjenami
Yoozqui nii Moisespacha jiliri utchičha, Israel žoñinaca liwriyajo. Israel
žoñinaca liwriizjapa, nii taazta kalquiz jecžquichi anjilaqui Moisesquiz yana-
paquičha.
36 Jalla nekztanaqui Moisesqui učhum tuquita atchi ejpnaca jwessičha
nii Egipto yokquiztan. Ima nii yokquiztan ulanskatan milajrunacami Yooz
siñalanacami paachičha, nižaza Ljoc cjita kot taypiquiz tjakzičha, jalla nuž
milajru paachičha. Nekztan pusi tunc wata ch'ekti yokquin ojklaycan
milajrunacami Yooz siñalanacami paachičha.
37 Jalla tii Moisespacha Israel wajtchiz žoñinacžquiz cjichičha: “Yoozqui
wejr cuchanžquichičha ančhuc liwriizjapa. Jalla nižta irata Yoozqui Israel
žoñinacžquiztan yekja liwriiñi profeta cuchanžcaquičha. Jalla niiž tjontan
ančhucqui niižquiz caza”. Jalla nuž cjichičha Moisesqui.
38 Nižaza Moisesqui Israel žoñinacžtan ch'ekti yokquin žejlchičha, Sinaí
cjita cur latuquiz. Jalla nekz tsjii anjilžtan parlichičha. Nižaza učhum
tuquita atchi ejpnacžquiz palt'ižinchičha. Jalla nižtiquiztan Yooz taku
tanzičha, tjurñi Yooz taku. Učhumnacaltajapa nii tanzičha. Nižaza
učhumnacaquiz nii taku tjaajinchičha.
39 'Učhum tuquita ejpnacaqui Moisesquiz ana caz pecchičha. Ana pajz
pecatčha, Yooziž uchta jiliri, jalla nii. Egipto yokquinpanž quejps pecatčha.
40 Jalla nekztanaqui učhum tuquita ejpnacaqui Aaronžquiz paljaychičha,
tuž cjican: “Yooznaca paažinalla, wejtnaca tucquin chjichñijapa. Nii Moi-
sesaqui wejrnaca ulanskatchičha Egipto yokquiztan. Pero anziqui anal
zizi atučha, čhjulukat niižquiz watčhani. Cunamit curquiztan ana que-
jpžcačhani”.
41 Jalla nekztanaqui nii žoñinacaqui korquiztan tsjii wac chul turu
paakatchičha ninacžtajapa, tsjii yooz cjisjapa. Nekztan nii paata yoozquiz
wilana conchičha. Nižaza ninacaž paata yoozquiztan ancha cuntintutačha.
42 Jalla nižtiquiztan Yoozqui ninaca jaytichičha, ninacž persun kuzca-
makaz kamajo. Jalla nižtiquiztan persun kuzcama cjicjican arajpach tjuñimi,
jiizimi, warawaranacami sirwichičha. Jalla nii puntuquiztan Yooz taku
chiiñi profetanacaž cjijrta liwruquiz tuž cjijrtatačha:
“Israel žoñinaca, ančhucqui pusi tunc wata ch'ekti yokquin kamcan, wilana
conchinčhuččha. ¿Wejtquin sirwisjapa nižta paachinčhucjo?
43 Anapančha. Antis Moloc cjita žoñiž paata yoozquin jawkchinčhuččha nii
wilananaca. Nižaza Renfán cjita warawara yooztakaz cherchinčhuččha.
Jalla nii warawar yoozquin rispitchinčhuččha wilana tjaacan.
Nižaza ančhuca tuqui nii žoñiž paata yooznaca chjitskatiñčhuctačha.
Ančhucpachaž nižta yooznaca paachinčhucqui, nekz sirwizjapa. Jalla
nižtiquiztan ančhuc jwesačha ančhuca kamz yokquiztan. Jalla nuž jwescu
Babilonia cjita yokquiztan nawjctuñtan chjichačha”.
Jalla nuž Yooz tawk liwruquiz cjijrtatačha.

44 'Ch'ekti yokquin ojklaycan učhum tuquita ejpnacaqui zkiz timpluchiztača. Yoozqui Moisesquiz nii timplu plano tjeezična. Nekztanaqui Yooz mantita plan jaru, nii timpluqui paatatača. Nekziqui Yoozqui sirwitatača.
45 Nii zkiz timplu učhum tuquita ejpnacaqui tanzična irinsažtakaz. Josuež irpita, učhum tuquita ejpnacaqui nii timplu chjitchična, Canaán yokquin luzcan. Nekz žejlñi žoñinačžquiztan nii yoka tanzična. Yooz pacha nii žoñinaca chjatkatchična, učhum tuquita ejpnačžquiz tjaazjapa. Nii yoka tanžcu jalla nekz kamchična Davidž kamtacama.
46 David cjita jiliriqui Yooziž ancha okžtatača. Jalla nižtiquiztan Davidqui tsjii timplu kjuya kjuyz pecatča Yooz sirwizjapa. Niiž tuquita ejp Jacobqui nii Yooz sirwichizakazza.
47 Pero ultimquiziqui Salomón cjita Davidž majch, niična Yooz timplu cjican kjuychiqui.
48 Jalla nuž timplu kjuyta cjenami, werar Yoozqui anaž žoñiž kjuyta kjuyquiz želasača. Jalla nuž cjichizakazza tsjii Yooz taku chiiñi profet žoñiqui. Yooz puntuquiztan jalla tuž cjijrchična nii profet žoñiqui:
49 "Wejt mantis julzza arajpachaqui. Tii yokaqui wejt kjojcha jeejzkatzjapažtakazza. ¿Čhjuluž cheechi kjuya ančhucqui wejttajapa kjuyasajo? Jalla nuž cjična Yooz Jiliriqui. ¿Jakziquint wejt jeejz yoka žejlJo?
50 Wejrtča tjappacha paachintqui".
Jalla nuž Yooz puntuquiztan cjijrtatača.
51 Nižaza Estebanqui tira chiichična, tuž cjican:
—Ančhucqui ancha chojru kuzzizčhucpanča, ana Yoozquin kuzzizčhucča. Cjuñchizčhucča pero ana Yooz taku nonzinčhucča. Nižaza ančhucqui Yooz Espíritu Santužquiz anapan caziñčhucča. Tuquita ejpž nižtazakazza ančhucqui.
52 Ančhuca tuquita ejpnacaqui Yooz taku chiiñi profetanačžquiz ana rispitchipanča. Antis sufriskatchipanča. Nii profetanacaqui tsjii tsjan zuma žoñiž tjonz mazinchična. Ančhuca tuquita ejpnacazti ninaca conchična. Jaziqui nii zuma žoñiqui tjonchična. Ančhuczti nii žoñi preso tankatchinčhucča, y nižaza conkatchinčhucča.
53 Anjilanacaqui ančhucaquiz Yooz lii tjaachična. Jalla nii tjaata lii ana cazziñčhucča. —Jalla nuž Estebanqui paljaychična.

ESTEBAN CONTA

54 Estebanž chiita taku nonžcu, ancha žawjchična. Nižaza Estebanž quintra ižke jojchična, ninacaž žawjchi tjeezjapa.
55 Estebanzti Espíritu Santuž irpitapankaztača. Nekztanaqui Estebanqui arajpach kjutñi cherzična. Nekztan Yoozquiztan walja c'ajžquiñi cherchična. Nižaza Yooz Ejpž žew latuquiz Jesusa tsijtsi cherchizakazza.
56 Nekztan Estebanqui cjichična:
—¡Arajpach kjutñi cheržna! Arajpacha cjetzil cherača. Nižaza Yooz Ejpž žew latuquiz tsijtsi žejlča Jesusa Yooz Maatiqui.
57 Ninacazti ana nonzñi yujcchična. Cjuñi chawczična. Nižaza altu joržtan kjawcan apura zalchična tanzjapa.
58 Jalla nuž tanžcu, wajtquiztan jwessična. Nekztan wajtž tjiiquin, maztan čhajcchična. Nii maz čhajcñi žoñinacaqui tsjii Saulo cjita tjowžquiz ninačž zquiti cwitižinajo ecchična.
59 Jalla nuž maztan čhajcan, Estebanqui Yoozquin mayizichična, tuž cjican:
—Wejt Yooz Jesús Jiliri, wejt animu chjichalla.

60 Jalla nekztanaqui Estebanqui quillzičha. Altu joržtan kjawchičha, tuž cjican:
—Wejt Yooz Jiliri, tii žoñinaca tii ujquiztan pertunalla amqui.
Jalla nuž kjawžcu, ticzičha.

8

CRIICHI ZOÑINACA WICHANZI

1 Nekztanaqui nii Saulo cjita tjowaqui Esteban conzjapaqui tjapa kuztačha. Jalla nii noojpacha Yoozquin criichinacž quintra juc'anti juc'anti sufriskati kallantichičha Jerusalén wajtquiz. Jalla nižtiquiztanaqui tjapa criichi žoñinacaqui wichanzičha tjapa Judea yokaran nižaza Samaria yokaran. Nii Jesusiž apostolonacazti ana wichanzičha.
2 Tsjii kjažultan Yoozquin zuma sirwiñinacaqui Estebanž curpu tjatzičha. Nižaza ancha kaachičha niižquiztan.
3 Nekztan nii Saulo cjita žoñiqui criichinacž quintra ancha anawali paachičha. K'ala tjatanz pecchičha. Nižaza kjuyquiztan kjuya ojklaychičha luctaka cjiñi maataka cjiñi tanzjapa, nižaza carsilquiz chawjckatsjapa.

SAMARIA WAJTQUIN YOOZ TAKU PALJAYTA

4 Jakziquin nii wichanzi criichinacaqui ojktčhaja, jalla nicju liwriiñi Yooz taku paljayñitačha.
5 Tsjii wichanzi žoñiqui Felipe cjitatačha. Jalla nii žoñiqui tsjii Samaria yokquiz žejlñi watja ojkchičha. Jalla nicju Cristuž puntuquiztan paljayi kallantichizakazza.
6 Jalla nuž paljayan žoñinacaqui walja ajczičha. Tjapa nii žoñinacaqui Felipiž paljayta taku tjapa kuztan nonznatčha. Nižaza Felipiž paata milajrunaca cheržcu, niiž chiita taku tjapa kuztan catokchičha.
7 Walja zajraž tanta žoñinacaqui čhjetintatačha. Nii laa žoñinacžquiztan zajraqui kjawcan ulanchičha. Nižaza walja zuch žoñimi cojumi čhjetintazakaztačha.
8 Jalla nižtiquiztan tjapa nii wajtchiz žoñinacaqui cuntintutačha.
9 Jalla nii wajtquiz tsjii Simón cjita wayt'ir žoñi želatčha. Tuquitanpacha wayt'iri ojklayñi žoñitačha, nii Samaria wajtchiz žoñinaca incallcan.
—Wejrtčha chekan žoñtqui —cjican ojklayñitačha.
10 Jalla niiž taku walja nonz pecñitačha. Nižaza kolta cjiñimi pakji cjiñimi tuž cjiñitačha:
—Tii žoñičha walja Yooz aztanaqui. Yooztakazza tiiqui. —Nuž cjican cjiñitačha.
11 Ažk watanaca nii wayt'ir žoñiqui žoñinaca incallžcu, walja cazkatñitačha.
12 Jalla nekztanaqui Felipiqui tjonchičha Yooz taku paljayi. Yooz Epiž mantiz puntuquiztan nižaza Jesucristuž puntuquiztan jalla nuž paljaychičha. Jalla nuž paljaytiquiztan walja luctaka cjiñi maataka cjiñi tjapa kuztan criichičha Yooz Ejpžquin. Nekztan criitiquiztan bautistatačha.
13 Nižaza Simonpachačha criichiqui, nižaza bautistatačha. Jalla nekztanaqui Felipžquiz cumpanti kallantichičha. Felipiž milajrunaca paan, walja ispantichičha nii Simonaqui.
14 Nekztanaqui Jerusalenquin žejlñi apostolonacaqui quintu nonchičha, Samaria wajtchiz žoñinaca Yooz taku catokchičha, jalla nii. Jalla nuž nonžcu nicju tsjii pucultan cuchanžquichičha, Pedružtan Juanžtan.
15 Jalla nuž irantižcuqui, nii pucultanaqui Samaria wajtchiz criichinacžtajapa Yoozquin mayizichičha, Espíritu Santu tanznajo.

16 Tuquiqui anaž jakziltižquizimi Espíritu Santuqui luztkalča. Jesucristuž
tjuužtan alajakaz bautistatakalča.
17 Jalla nekztanaqui Pedružtan Juanžtan ninacž juntuñ kjaržtan lanzača.
Jalla nižtiquiztan Espíritu Santuqui ninacžquiz luzzača.
18 Jalla nuž kjaržtan lanztiquiztan Espíritu Santuž luzñi cheržcu, Simon-
aqui paaz tirzača,
19 tuž cjican:
—Wejtquin zakaz nii am azi tjaalla. Jalla nekztanaqui wejrzakaz kjaržtan
lanžcu žoñinacžquiz Espíritu Santo luzkatača.
20 Jalla nekztanaqui Pedruqui Simonžquiz cjichača:
—Am paazmi amtanpacha k'ala katžla. Yooz onanta Espíritu Santo anaž
kjayasača paaztan. ¿Kjažtiquiztan nižta am pinsejo?
21 Amqui tii langzquiz anaž mitisiz waquizača. Tii Yooztajapa langzquiz
anaž amta cjesača. Yooz yujcquiziqui am kuzqui anača zuma.
22 Jalla nii am anawali pinsisnaca jayta, nižaza apatata. “Wejrqui anawali
pinsichinpanča” cjican Yoozquin rocaza, am kuz pinsitanaca pertunta
cjisjapa. Nekztan cunami pertunta cjis atčhani.
23 Amqui ana zuma kuzzizzamča. Anawali pinsiskaz am kuzquiz
tjonča. Wejrqui am ana wali int'iskatča.
24 Jalla nekztanaqui Simonaqui kjaazača, tuž cjican:
—Wejttajapa Yooz Jiliržquin mayiziñalla, ana čhjulumi tii amiž chiita
takunacquiztan wejtquiz watajo.
25 Nekztanaqui nii apóstol žoñinacaqui Jesucristo Jilirž puntuquiztan zuma
chiichača, nižaza Yooz taku zuma parlichača. Jalla nekztanaqui Samaria
yokquiz wacchi kolta watjaran liwriiñi Yooz taku paljayñi ojklaychača. Jalla
nuž ojklayžcu quejpchača Jerusalén watja.

FELIPZTAN ETIOPIA WAJTCHIZ ŽOÑžTAN

26 Niiž wiruñ tsjii Yooz anjilaqui Felipžquiz cjichača:
—Zaažna. Jerusalén wajtquiztan warchuc oka, Gaza ojkñi jiczquin.
Ch'ekti yoka nuž watča nii jiczqui.
27 Nekztanaqui Felipiqui žaažcu, ojkchača. Nii jiczquiz ojkcan tsjii
Etiopía wajtchiz žoñžtan zalchača. Nii žoñiqui eunucutača. Nižaza jilirž
cusasanaca cwitiñi žoñitača. Candace cjita žonqui tsjan chawc jiliritača
Etiopía wajtquin. Jalla naa chawc jilirž mantuquiztača nii cusasanaca
cwitiñi žoñiqui. Nii žoñiqui Jerusalén watja ojkchitača werar Yooz rispits-
japa.
28 Jaziqui persun watja quepi ojkchača. Niiž persun cawall autuquiz julzi
želatča, Isaías cjijrta Yooz taku liican. Isaiastača tuquita Yooz taku chiiñi
profetaqui.
29 Jalla nekztanaqui Espíritu Santuqui Felipižquiz cjichača:
—Nii cawall autuquiz macjata.
30 Jalla nuž macjatžcu Felipiqui nonzača, nii žoñiqui Isaías cjijrta Yooz taku
liiñi, jalla nii. Jalla nuž nonžcu Felipiqui pewczača, tuž cjican:
—¿Nii Yooz taku am intintiya?
31 Nii žoñiqui kjaazača, tuž cjican:
—Anaž wejtquiz jec tjaajiñimi žejlča. ¿Jaknužt wejr intintasajo?
Nekztanaqui nii žoñiqui Felipe kjawzača, nii autu juntuñ yawzcajo,
niižquiz julžinžcajo.
32 Jalla nii cjijrta Yooz taku tuž cjetča:

"Uuzažtakaz coni chjichtaž cjequičha. Uuzaqui ch'ujukaz žejlpančha tsjii
čhjijpñi žoñžquiziqui, jalla nižta conz oraqui ch'ujuž cjequičha niiqui.
Anaž chiyaquičha.
33 Zuma kamañchiz cjenami ombrawillta cjequičha. Ana čhjul justici-
ami wataquičha. Niiž majchmaatquiztan, ¿jequit tii puntu watchinaca
quint'izjapa želas? Tii muntuquiz niiž kamz wira tucuzinznaquičha".
34 Jalla nii liižcu nii jiliriqui Felipžquiz pewczičha tuž cjican:
—¿Jecž puntuquiztan tii profetaž cjijrta chiijo? ¿Niiž persun puntuquiz-
tankaya? už ¿yekja žoñž puntuquiztan, jaa?
35 Jalla nekztanaqui Felipiqui nii liita Yooz taku puntuquiztan tjaajñi
kallantichičha. Jesucristuž puntuquiztan niiqui chiyatčha. Jalla nii zuma
liwriiñi taku tjaajzičha.
36 Jalla nekztanaqui tsjii wijiña macjatcan, nii jiliriqui cjichičha:
—Tekz kjaz žejlčha. ¿Anaj tii kjazquiz bautista cjesaya?
37 Felipiqui kjaazičha, tuž cjican:
—Am persun tjapa kuztan criyaquiž niiqui, bautistam cjesačha.
Nii jiliriqui kjaazičha tuž cjican:
—Jesucristuqui Yooz Majchčha, jalla nii tjapa kuztan criyučha.

FELIPIQUI YOOZ TAKU KJANZT'ICHICHA

38 Jalla nekztanaqui nii cawall autu tsijtskatchičha. Nekztanaqui pucultan
chjijwžquichičha kjaz kjutñi. Nekztanaqui Felipiqui nii jiliri bautissičha.
39 Kjazquiztan ulnan, Yooz Espíritu Santuqui Felipe chjitchičha. Felipiqui
ana iya tjenchičha nii jiliržquiz. Jalla nuž cjenami nii jiliriqui tira ojkchičha
cuntintu.
40 Felipizti Azoto cjita wajtquin chjichtatačha. Nižaza wajtquiztan watja
ojklaycan, liwriiñi Yooz taku paljayñi ojkchičha, Cesarea cjita watja irantis-
cama.

9

SAULO JESUCRISTUZTAN ZALCHICHA

1 Jalla nuž Felipe ojklayanaqui Sauluqui Yoozquin criichi žoñinaca tanz-
japa nižaza conzjapa tirapan kuz tjaatčha. Anapanž jaytiz pecatčha. Nekz-
tanaqui timplu chawc jiliri cherzñi ojkchičha.
2 Nii chawc jiliržquiztan ortina maychičha. Damasco cjita watja ojkz
pecatčha. Jalla nicju ajcz kjuyaran ojklayz pecatčha, Yooz jiczquiz luzñi
žoñinaca kjurzjapa, criichi luctaka cjiñi maataka cjiñi kjurzjapa. Nii cri-
ichinaca wajtžcu preso tanz pecatčha, Jerusalenquin chjitzjapa. Jalla nižta
ojklayzjapa ortina maychičha.
3 Ortina jwescu, ojkchičha Damasco cjita wajt kjutñi. Damasco žcatilla
cjen, tiripintit tsjii wali pajk kjanaqui muzpa kjanžquichičha niiž muytata.
4 Sauluqui yokquiz tjojtsičha. Jalla nuž tjojtzcu tsjii jora nonzičha, tuž cjiñi:
—Saulo, Saulo, ¿kjažtiquiztan am wejt quintramjo?
5 Nekztanaqui Sauluqui pewczičha, tuž cjican:
—Wejt Jiliri, ¿ject amya?
Nii tsewctan chiiñi joraqui kjaazičha, tuž cjican:
—Wejrtčha Jesusitqui. Amqui wejt quintram paačha. Nuž paacan, am-
pacham quintra paačha. Tsjii wacaqui ar parž quintra llawkžcu, persun
janchiž quintraž paačha. Jalla nižta irata am persun quintram paačha.
6 Nekztanaqui Sauluqui tsucžcu cjatinzka tjonzičha niiž curpuqui. Nekz-
tanaqui cjichičha:
—Wejt Jiliri, ¿čhjulu wejr paajum cjee amya?
Yooz Jiliriqui cjichičha:

—Zaažna. Watja luzna. Jalla nicju amquiz kjana chiita cjequičha čhjulut paasalaja, jalla nii.

7 Saulužtan chicapacha ojklayñi žoñinacaqui ancha tsucchičha. Ninacaqui nonzizakazza nii jora chiižquiñi. Pero ana cherchičha jecmi.

8 Jalla nekztanaqui Sauluqui žaazičha yokquiztan. Jalla nuž žaažcu čhjujquiqui cjetzičha, pero ana wira cheri atchičha. Jalla nižtiquiztan Sauluž kjarcu tanžcu Damasco watja chjitchičha niiztan chica ojklayñi žoñinacaqui.

9 Jalla nii wajtquin čhjep maj ana cherñi žejlchičha. Nižaza ana čhjeri lujlñi anaza kjaz licñi žejlchičha.

10 Jalla Damasco wajtquin tsjii Ananías cjita Yoozquin criichi žoñi želatčha. Nii Ananiasquiz Yooz Jiliriqui jecžquichičha wiiquin, tuž cjican:

—¡Ananías!

Jalla niiqui kjaazičha, tuž cjican:

—Wejt Jiliri, tekzičha wejrqui.

11 Nekztanaqui Yooz Jiliriqui cjichičha:

—Zaažna. Sok'o cjita call kjutñi oka. Nekztan Judas kjuyquiz pewcžna, tuž cjican: "¿Saulo, Tarso wajtchiz žoñi anaj žejlya?" Jalla nuž pewcznaquičha. Nii Sauluqui Yoozquin mayizican želaquičha.

12 Tsjii wiiquin chjuužcan, tižta cherchičha Sauluqui. Tsjii Ananías cjita žoñiqui niižquiz luzzičha. Jalla nuž luzcu kjaržtan niiž juntuñ lanzičha wilta cherajo. Chjuužcan Sauluqui jalla nuž cherchičha.

13 Jalla nuž nonžcu, Ananías cjichičha:

—Wejt Jiliri, tii žoñžquiztan wacchi quintunaca nonchinčha. Jerusalén wajtquiz juc'anti anawali paachičha amquin criichinacžquiz.

14 Anziqui tekzpacha tjonzizakazza. Timplu chawc jiliriž tjaata ortinchiz tjonchičha, tjapa amquin rispitñi žoñinaca tanžcu preso chjitsjapa.

15 Pero Jesucristo Jiliriqui cjichičha:

—Oka amqui. Wejrqui tii žoñi illzinčha, wejt puntuquiztan parlajo. Yekja nacionchiz žoñinacžquizimi nižaza ninacž jilirinacžquizimi nižaza Israel nacionchiz žoñinacžquizimi, jalla nuž wejt puntuquiztan parlaquičha tiiqui.

16 Jalla niiqui wejt puntuquiztan parliñiž cjen ancha sufraquičha. Wejrqui niižquiz intintiskatačha jalla niiž sufris puntuquiztan.

17 Jalla nekztanaqui Ananiasqui ojkchičha jakziquin Saulo želatčhaja, jalla nicju. Saulužquin luzcu, kjaržtan niiž juntuñ lanzičha, tuž cjican:

—Saulo, jila, amiž jiczquiz tekz tjonan Jesusa Jiliriqui amtan zalchičha. Jalla nii Jesusa Jiliriqui wejtquin mantižquičha, am wilta cherkatajo, nižaza Espíritu Santuž am kuzquiz luzajo.

18 Nii orapacha Sauluž čhjujcquiztan ch'iz cjajpažtakaz tjojtsičha. Nekztan wilta cherñi cjissičha. Nekztanaqui Sauluqui žaazičha, nižaza bautista cjissičha.

19 Jalla nekztanaqui čhjeri lujlžcu, wilta azi tanzičha. Nekztan tsjii kjaž maj Damasco cjita wajtquin kamchičha Yoozquin criichinacžtan.

SAULUQUI JESUSIZ PUNTUQUIZTAN PALJAYCHICHA

20 Jalla nuž kamcan Sauluqui ajcz kjuyanacquiziqui Jesusiž puntuquiztan paljayi kallantichičha tuž cjican:

—Jesusaqui werar Yooz Majchpančha.

21 Nii nonzñi žoñinacaqui ispantichičha, tuž cjican:

—Tii žoñiqui Jerusalén wajtquin ojklaychičha Jesucristužquin rispitñi žoñinaca tani. Tekzizakaz tjonchičha Jesucristužquin criichinaca tanažlani. Nižaza preso chjichažlani, timplu jilirinacžquin intirjizjapa. Jalla nii žoñipančha, ¿ana jaa?

22 Pero Sauluzti juc'anti tjup kuzziz Yooz taku parlichičha. Juc'anti juc'anti
atipñi takunacžtan parlichičha. Zuma kjana intintiskatchičha, Jesusa Yooziž
cuchanžquita Cristučha, jalla nii. Jalla nuž intintiskatan, nii Damasco
wajtquin kamñi judionacami kuz inakaz turwaysi quirchičha.

SAULUQUI ATIPCHICHA

23 Tsjii kjaž majquiztan nii žejlñi judío žoñinacaqui palt'ichičha Saulo conz-
japa.
24 Nii žoñinacaž conz palt'ita zizzičha Sauluqui. Majiñami weenami wajtž
zana tjewsnatčha, čhjulorat wajtquiztan ulnačhaja, jalla nii ora Saulo conz-
japa.
25 Pero tsjii ween nii wajtchiz criichinacaqui tsjii pajk canastiquiz yaažcu,
Saulo chjijunžquichičha. Tsjii pajk alto murallaž muyuntitatača nii wat-
jaqui. Jalla nii juntuñ chjijunchičha zawncchuc. Jalla nuž atipassičha
Sauluqui.

SAULUQUI JERUSALENQUIN QUEJPCHICHA

26 Sauluqui Jerusalén watja quejpžcu Yoozquin criichi žoñinacžtan ajcz
pecatčha. Nii criichinacazti Saulužtan ajcz eksičha. “Ana ultimu Yoozquin
criichižcaa” cjican kuzquiz pinsichičha.
27 Jalla nuž cjenami Bernabé cjita jilaqui Saulo chjitchičha,
apostolonacžtan zalzjapa. Nekztanaqui Bernabequi apostolunacžquin
mazzičha, jaknužt Saulo jiczquiz ojkcan Jesucristo Jiliržtan zaltčhaja, jalla
nii. Nižaza jaknužt Jesucristo Jiliriqui Saulužquiz paljaychičhalaja, nii
mazñi. Nižaza jaknužt Damascuquin Sauluqui Jesucristo puntuquiztan tjup
kuzziz parlichaja, jalla nii mazzizakazza.
28 Nekztanaqui Sauluqui Jerusalén wajtquin ojklaychičha; nižaza her-
manonacžtan kamchičha.
29 Jalla nuž žejlcan Sauluqui Jesucristuž puntuquiztan tjup kuzziz paljay-
chičha. Nižaza griego taku chiiñi judionacžtan ch'aascan parlichičha. Nii
žoñinacaqui Saulo conz pecatčha.
30 Jalla nii quintu zizcu, nii parti criichinacaqui Saulo chjitchičha Cesarea
cjita wajtquin. Jalla niwjctan Tarso cjita watja cuchanchičha.
31 Jalla nekztanaqui nii timpuqui walikaz želatčha iclizanacami, Judea
yokquin žejlñi iclizanacami, Galilea yokquin žejlñi iclizanacami, Samaria
yokquin žejlñi iclizanacami. Jalla nuž tjappacha walipantača. Yoozquin
criichinacami Yooz Jiliri walja tjapa kuzziz cjisnatčha. Rispitñi kuzziz-
tača. Nižaza Espíritu Santuqui ninaca kuzñitačha, cuntintu kamajo. Jalla
nižtiquiztan walja yapchičha Yoozquin criichinacaqui.

ENEAS CHJETINTA

32 Nižaza Pedruqui criichi žoñžquiztan žoñi tjontjonžcan ojklayatčha.
Nižaza Lida wajtchiz Yooz parti žoñinacžquiz tjonzñi ojkchičha.
33 Jalla nicju Eneas cjita žoñžtan zalchičha. Eneasqui quinsakal wata laa
zuchu želatčha, tjajz ajpzquiz želatčha.
34 Nekztanaqui Pedruqui niižquiz cjichičha:
—Eneas, Jesucristuqui am čhjetnaquičha. Žaažna. Am tjajz zquiti
zumpacha chjinžna.
Nii orapacha Eneasqui žaazičha.
35 Nekztanaqui nii Lida wajtquiz kamñi žoñinacami nižaza Sarón wajtquiz
kamñi žoñinacami nii zuch žoñi čhjetinta cherchičha. Nekztanaqui niiž
tuquita ejpnacž cuzturumpinaca eccu, Yooz Ejp Jiliržquin criichičha. Nižaza
Yooz kamañchiz cjissičha.

DORCAS CJITI ŽON JACATATSKATTA

36 Jalla nii timpuzakaz Jope cjita wajtquin tsjaa Yoozquin criichi žon želatčha, Tabita cjiti. Griego tawkquiz Dorcas cjiti tjuuchiztačha. Naa maatak žon zuma paatanaca paacan zuma kamiñpantačha, nižaza t'akjir žoñinaca okzniñtačha.
37 Jalla nii timpu Dorcas cjiti žonqui laa cjiscu, ticzinčha. Ima tjatcan naaža curpu awjžcu, tsjii kjuyquiz tsewcta pisuquin chjichtatačha.
38 Jope watjaqui Lida žcatillatačha. Jalla nii Lida wajtquin Pedruqui želatčha. Jalla nuž zizcu nii Jope wajtchiz hermanonacaqui pucultan žoñinaca cuchanchičha Pedružquin rocajo, tuž cjican:

—Apuraj tjonla, ana enenžcu.

39 Nekztanaqui Pedruqui tsijtscu ninacžtan ojkchičha. Jalla nicju irantižcu nekztan Pedruqui chjichtatačha, Dorcas curpu majcžta kjuyquin. Nii kjuyquin Pedružtan chica žejlcan žew maatakanacaqui kaatčha. Nižaza ninacaqui Pedružquiz tjeezičha Dorcas paata zquitinaca, nii.
40 Jalla nekztanaqui Pedruqui tjappacha nii parti žoñinaca ulanskatchičha. Ninacaž ulantiquiztan quillžcu Yoozquin mayizichičha. Naa ticzin žona curpu kjutñi cheržcu chiichičha, tuž cjican:

—Tabita, žaažna.

Jalla nižtiquiztanaqui naa ticzin žonqui čhjujcqui cjetzinčha. Nekztanaqui Pedro cheržcu, julzinčha.
41 Pedruqui naaža kjarcu tanzičha, nekztan tsijtskatchičha. Nuž tsijtskatzcu Pedruqui parti jilanacami nižaza žew maatakanacami kjawzičha. Nekztan Dorcas žejtchin tjeezičha.
42 Tjapa nii Jope wajtchiz žoñinacaqui nii quintu zizzičha. Jalla nižtiquiztan walja Yoozquin criichičha.
43 Pedruqui tsjii kjaž maj nii wajtquiz kamchičha, Simón cjita žoñž kjuyquiz. Nii Simonaqui zkizinaca koñz langzñitačha.

10

PEDRUZTAN CORNELIUZTAN

1 Cesarea wajtquiz tsjii Cornelio cjita žoñi želatčha. Niiqui zultatž jiliritačha, Italian cjita regimientoquiztan.
2 Jalla nii jiliriqui niiž familianacžtanpacha arajpach Yooz rispitñitačha. Nižaza Yoozquin mayiziñitačha. Nižaza pori judío žoñinacžquiz walja paaztan yanapt'ichičha.
3 Tsjii noojiqui majñakak ora chjuužtažokaz tsjii Yooz anjila cherzičha, kjanapacha. Nii anjilaqui niižquin tjonžquichičha tuž cjican:

—¡Cornelio!

4 Corneliuzti tsucchi anjilž kjutñi cherzičha. Nekztan pewczičha:

—Wejt Jiliri, ¿čhjulutaya? —cjican.

Nekztanaqui nii anjilaqui kjaazičha, tuž cjican:

—Amqui Yooz Ejpžquin mayiziñamčha. Nuž naychičha Yooz Ejpqui. Nižaza am t'akjir žoñinacžquiz yanaptanaca naychičha. Jalla nuž nayžcu, Yooz Ejpqui cuntintučha. Nižaza am cjuñža.
5 Jaziqui Jope wajtquin žoñinaca cuchanžca, Simona kjawzjapa. Nii Simonaqui Pedro cjitazakazza.
6 Pedruqui yekja Simonžtan alujtačha. Nii yekja Simonaqui zkizi koñz langzñi žoñičha. Niiž kjuya pajk kot žcati žejlčha. Nii Pedruž amquiz chiyaquičha, čhjulut am paas cječhaja, jalla nii. —Jalla nuž chiichičha nii anjilaqui.

7 Nii anjilaž ojktanaqui, Corneliuqui pucultan piyunanaca kjawzičha.
Nižaza atintiñi zultatunačžquiztan tsjii zuma cumpliñi zultatu kjawzičha.
Nii zultatuqui Yoozquin kuzzizzakaztačha.
8 Nekztanaqui Corneliuqui nii kjawžta žoñinačžquiz tjapa quint'ichičha.
Jalla nekztan Jope wajtquin cuchanchičha.
9 Niiž jaka tažuqui nii čhjepultan cuchanta žoñinaca Jope kjutñi ojkchičha.
Jope watja žcatiž cjen, nii oraqui Pedruqui kjuy juntuñta patiuquin
yawchičha Yoozquin mayizi. Nii oraqui taypurutačha.
10 Jaziqui Pedruqui ancha čhjeri eecskatatčha, lujlz pecatčha. Jalla nuž
čhjeri kisan, Pedruqui nii tsewcta patiuquin tsjii chjuužtažokaz cherzičha.
11 Jalla tuž cherzičha: arajpacha cjetzi tsjii pajk mantilažtakaz chji-
jwžquichičha yokquin. Nii mantilaqui pajkpic punta žcučžintačha.
12 Jalla nii mantiliquiz tjapaman pajkpic kjojchanacchiz animalanacami,
zkoranacami, wežlanacami želatčha.
13 Nekztanaqui Pedruqui tsjii jora nonzičha, tuž cjican:
—Pedru, tsijtsna. Conžna. Lujlzna.
14 Pedruzti kjaazičha, tuž cjican:
—Wejt Jiliri, nižta anal paasačha. Nii punta animalanaca ana lulasačha.
Lii quintračha. Jaziqui nižta anal lulasačha wejrqui.
15 Jalla nuž kjaaztiquiztanaqui nii joraqui wilta chiižquichičha, tuž cjican:
—Yoozqui amquiz chiichičha, “Zumačha niiqui, lujlzjapa” cjican. Jalla
nii Yooziž chiita taku anam amqui nicasačha, “Ana zumačha lujlzjapa. Lii
quintračha” cjicanaqui.
16 Jalla tižta čhjep wilta watchičha. Nekztanaqui nii mantilaqui arajpach
kjutñi waytitatačha.
17 Nekztanaqui Pedruž kuzquiz pinsichičha, tuž cjican: “Nii chjuužtakaz
cherta ¿jaknužt cjii? ¿Čhjulut Yoozqui wejtquiz intintiskatž pec?” Nii ora-
pacha Simonž kjuya pewcpewczičha Corneliuž cuchanžquita žoñinacaqui.
Nekztanaqui Simonž kjuy zanquin irantichičha.
18 Irantižcu, nii žoñinacaqui altu joržtan pewczičha, tuž cjican:
—¿Simón anaj tekz alujya? Simonž tsjii tjuuqui Pedro cjitačha.
19 Pedruqui tirapanž pinsatčha nii chjuužta puntuquiztan. Jalla nuž
pinsan, Espíritu Santuqui niiž kuzquiz cjichičha:
—Cheržca, Pedro. Čhjepultan žoñinaca am kjurčha.
20 Tsijtsna. Chjijwžca. Ana paysnakcan ninačžtan oka. Wejrtčha ninaca
cuchanžquichintqui.
21 Jalla nekztanaqui Pedruqui chjijwžquichičha, nii Corneliuž
cuchanžquita žoñinačžtan zali. Ninačžquiz cjichičha:
—Ančhucqui tsjii žoñi kjurčha. Wejrtčha niitqui. ¿Čhjulquin ančhucqui
tjonchinčhuctay?
22 Nekztan ninacaqui kjaazičha, tuž cjican:
—Cornelio cjita zultatž jiliriž cuchanžquita tjonučha wejrnacqui. Niiqui
walja rispitta žoñičha. Nižaza niiqui Yooz rispitñičha. Tjapa judío žoñinacaqui
niiž zuma kamañ wira quint'iñičha. Tsjii Yooz anjilaqui niižquin man-
tichičha, tuž cjican: “Žoñinaca cuchna, Pedro cjitaqui tekz am kjuyquiz
kjawzjapa. Pedruž chiita taku nonžna amqui”. Jalla nuž Corneliužquiz
cjichičha nii Yooz anjilaqui.
23 Nekztanaqui Pedruqui kjuyquiz kjawzičha atintita cjisjapa. Tsjii arama
nekz tjajžinchičha. Jaka tažuqui Pedruqui ninačžtan ojkchičha. Nižaza tsjii
kjaž Jope wajtchiz hermanonacaqui niiztan chica ojkchičha.

24 Niiž kat tažu Cesarea watja irantichičha, Corneliuž kjuyquin. Jalla
nicju Corneliuqui tjewznatčha niiž parintinačztan, nižaza tsjii zuma mazi-
načztan. Corneliuqui ninaca kjawzičha, ninacazakaz Pedruž taku nonzjapa.
25 Pedruž kjuyquin luztan Corneliuqui niiztan zalchičha. Nekztan Pedruž
yujcquiz quillzičha, nii amzjapa.
26 Pedruzti tsijtskatchičha, tuž cjican:
—Tsijtsna amqui. Wejrmi am irat žoñizakaztčha. Anačha Yooztakaztčha.
27 Jalla pucultan parlican, luzzičha. Nii kjuyquin walja ajczi žoñinaca
zalchičha.
28 Pedruqui ninačzquiz cjichičha:
—Ančhucqui zizza. Tsjii judío žoñiqui yekja wajtchiz žoñztan anaž mazi
cjisnasačha, anaž ninačztan ajcznasačha. Nižaza yekja wajtchiz žoñž
kjuyquin anaž tjonznasačha. Jalla nuž judiož lii cjičha. Pero Yoozqui wejr
intintiskatchičha. Anziqui čhjul žoñimi Yooz partiquiz cjesačha, nii. Jalla
nižtiquiztan wejrqui anal chiiz waquizučha, “Nii žoñiqui ana Yooz partiquiz
cjesačha” cjicanaqui.
29 Nekztan amiž kjawztiquiztan wejrqui ana kjaž chiižcu tjonchinčha; ju-
dionačz lii quintra cjenami ana nicchinčha. Pero ziz pecučha, ¿kjažtiquiztan
wejr kjawzinčhucta ančhucqui?
30 Jalla nekztanaqui Corneliuqui kjaazičha tuž cjican:
—Ažk pajkpic tjuñi wattan tii majñakak ora wejrqui kjuyquiz želatučha,
Yoozquin mayizican, nižaza ayunazcan. Jalla nuž želan, tsjii walja llijñi
zquitchiz žoñiqui wejtquiz jeczquichičha.
31 Nižaza wejtquiz cjichičha: “Cornelio, Yoozqui am mayizita nonzičha.
Nižaza amiž t'akjir žoñinaczquiz okztanaca cjuñzičha.
32 Jaziqui Jope wajtquin žoñinaca cuchna, Simona zjijcajo. Nižaza niiž tsjii
tjuuqui Pedro cjitačha. Yekja Simonž kjuyquiz alujazi žejlpachačha, pajk kot
žcati. Nii yekja Simonaqui zkizi koñz langzñi žoñičha. Nii Pedruqui tjonžcu,
amtanž parlaquičha”. Jalla nuž wejtquiz chiichičha nii anjilaqui.
33 Jalla nuž nii chiita tawk jaru, apura cuchanchinčha am kjuri. Walim
tjonchamčha. Jaziqui tekzi tjappacha wejrnacqui Yooz Ejpž yujcquiz
žejlčha. Jaknužt Yoozqui wejrnacalta amquiz cjitčhaja, jalla nii tjappacha
nonz pecasučha wejrnacqui.

PEDRUZ PALJAYTA TAKUNACA

34 Jalla nekztanaqui Pedruqui paljayi kallantichičha, tuž cjican:
—Jaziqui intintazučha. Ultim weraraž, Yoozqui tii muntuquiz žejlñi
žoñinaca anaž yekja yekja illillza.
35 Yoozquin rispitznaquiž niiqui, nižaza Yooz kuzcama kamaquiž niiqui,
Yoozqui jakzilta čhjul wajtchiz žoñžquizimi asiptasačha. Anziqui jalla nuž
intintazučha.
36 Yooz Ejpqui Israel žoñinačzquiz amigo pajassičha. Nekztan niiž zuma
kamañ puntu zizkatchičha. Jesucristuž cjen zuma cuntintu kuzziz cjisñi
atasačha, jalla nii. Jesucristučha čhjulquiztanami chekan Jiliriqui, wali
azziz.
37 Ančhucqui zumapanž zizza, jaknužt judío yokquiz watčhaja, jalla nii.
Primero Juanqui Yooz taku mazmazzičha. Nižaza žoñinaca bautissičha.
Nekztanaqui Jesucristuqui niiž persun Galilea yokquiz obranaca tjeezñi
kallantichičha.
38 Jesusaqui Nazaret wajtchiz žoñitačha. Yooz Ejpqui niižquiz walja
Espíritu Santuž azi tjaachičha. Jalla nižtiquiztan ojklaychičha, walinaca
paacan, nižaza zajraž tanta žoñinaca liwriican. Jalla nuž paachičha, Yooz
Ejpztan niiztan chicapachaž nuž cjen.

39 Tjapa Jesusaž ojklaytanacami paatanacami cheržcu, jalla nii maznasačha wejrnacqui, Judea yokaran ojklaytanacami, nižaza Jerusalén watjaran ojklaytanacami. Wiruñaqui Jesusaqui cruzquiz ch'awctiquiztan conta ticzičha.
40 Jalla nuž contiquiztan čhjep majquiztan Yooz Ejpqui Jesusa jacatatskatchičha. Jacatatskatžcu Yoozqui wejtnacaquiz parizizkatchičha.
41 Jesusaqui parti žoñinačžquiziqui ana parizichičha. Antiz wejtnacaquiz alaja parizichičha. Nižaza jecnacat Yooz Ejp illztčhaja, jalla ninačžquiz parizichičha Jesusaqui. Nižaza wejrnacmi Jesusaž jacatattiquiztan niiztan juntu lulassinčha, nižaza kjazmi juntu licassinčha.
42 Nekztanaqui Yooz Ejpqui tii Jesusapacha wali Juez Jiliržquin utchičha. Juez cjen nii Jesús chawc Jiliriqui žejtñi žoñimi ticzi žoñimi juzjizaquičha. Jalla nii mazmazñijapa wejrnac cuchanžquichičha Jesusaqui.
43 Nižaza tuquitanpacha Yooz taku parliñinacaqui Jesusiž puntuquiztan parlichipančha, tuž cjican: “Jakziltat nii Jesusižquiz tjapa kuztan criyačhaj niiqui ujnacquiztan pertuntaž cjequičha”.

ESPIRITU SANTUZ LUZTA

44 Jalla nuž Pedruž chiyan, Espíritu Santuqui tjapa niiž chiita taku nonzñi žoñinačžquiz luzzičha.
45 Jalla nuž cjen nii Pedružtan tjonchi judío žoñinacaqui ispantichi quirchičha, Espíritu Santuqui tjaatazakaztačha ana judío žoñinačžquiziqui.
46 Espíritu Santo tanžcu, nii žoñinacaqui yekja ana pajta taku chiichiyatčha. Nižaza Yoozquin waljaž alawatčha. Jalla nižtiquiztan ispantichi cjissičha nii žejlñi judionacaqui.
47 Nekztanaqui Pedruqui cjichičha:
—Wejtnacaquiz Espíritu Santo tjaatačha. Nižaza tinačžquiz Espíritu Santo tjaatazakazza. Jaziqui tinaca bautista cjisjapa, ¿jec žoñit atajas?
48 Jalla nekztanaqui Pedruqui mantichičha, Jesucristuž tjuuquiz tinaca bautista cjeyajo. Nekztanaqui nii žoñinacaqui Pedružquiz rocchičha tsjii kjaž maj ninačžquiz kamt'ajo.

11

PEDRUZ JUDIO ZOÑINACŽQUIZ MAZTA

1 Nii Judea yokaran žejlñi illzta apostolonacami, jilanacami, jalla ninacaqui quintu nonchičha, yekja wajtchiz žoñinacaqui Yooz taku catokchičha, jalla nii.
2 Pedruqui Jerusalén watja quejpžquichičha. Jalla nuž quejptan parti judío criichinacaqui Pedruž quintra chuchchičha,
3 tuž cjican:
—¿Kjažtiquiztan učhum lii quintra amqui yekja wajtchiz žoñinačžquin tjonzñi ojkchamtajo? ¿Kjažtiquiztan učhum lii quintra ninačztan lujlchamtajo?
4 Nekztanaqui Pedruqui nii parti judionačžquiz quint'ichičha, jaknužt watčhaja primerquiztanpacha Corneliuž puntu, jalla nii. Tuž cjican, quint'ichičha:
5 —Wejrqui Jope wajtquin želatučha. Yoozquin mayizican, tsjii chjuužtažoka cherchinčha, jalla tižta. Tsjii pajk mantilažtakaz tsewctan chjijwžquichičha. Niiž pajkpic puntuquiztan žcucžintatačha. Jakziquiztažlaj wejrqui, jalla nekz wejr tirichuc irantižquichičha.
6 Jalla nuž irantižquitanaqui zumpacha cherzinčha, čhjulut nii kjuyltan žejl, cjican. Jalla nuž wejrqui cherchinčha tjapaman pajkpic kjojchchiz

animalanaca, k'it animalanacami, zkoranacami, weẓlanacami, jalla nuẓ cherchinčha.
7 Nii orazakaz tsewctan tsjii žoñẓ joraẓtakaz nonzinčha. Wejtquin chiiẓquichičha tuẓ cjican: “Pedro, tsijtsna. Conẓna. Niẓaza lujlzna”.
8 Wejrzti kjaazinčha, tuẓ cjican: “Wejt Jiliri, niẓta anal paasačha. Nii punta animala ana luli atasačha, am lii quintračha. Jaziqui niẓta anal paasačha wejrqui”.
9 Jalla nuẓ kjaaztiquiztanaqui nii joraqui wiltazakaz chiiẓquichičha, tuẓ cjican: “Yoozqui chiichičha, ‘Ẓumaẓ tiiqui lujlzjapa’ cjican. Nii Yooz zuma cjitaqui ana amqui ‘Ana lulasaẓ’ cjeella. Yooziẓ chiita taku anam nicz waquizičha, ‘Ana lulasaẓ. Lii quintračha’ cjicanaqui”.
10 Jalla nuẓ čhjep wilta watchičha, nekztanaqui nii mantilaqui waytitatačha tsewcchucpacha.
11 Nekztanaqui čhjepultan žoñinacaqui weriẓ alujta kjuyquiz irantiẓquichičha. Cesarea wajtquiztan cuchantatačha wejr kjuri.
12 Niẓaza Espíritu Santuqui wejr mantichičha ninacẓtan ana paysnakcan okajo. Niẓaza sojtaltan jilanacaqui wejttan chica ojkchičha. Jalla nicju irantiẓcu, tjappacha wejrnacqui tsjii žoñẓ kjuyquiz luzazzinčha.
13 Niẓaza nii kjuychiz žoñiqui wejtnacaquiz quint'ichičha, jaknuẓt niiẓ kjuyquiz tsjii anjila chertčhaja, jalla nii. Nii anjila tsijtsi cherchiquičha. Niẓaza nii anjilaqui niiẓquiz tuẓ cjichiquičha: “Jope wajtquin žoñinaca cuchanẓca, Simona kjawznajo. Niiẓ tsjii tjuuqui Pedro cjitačha.
14 Jalla niiqui amquiz chiyaquičha, jaknuẓt ammi niẓaza tjapa am familianacami liwriita cječhaja, jalla nuẓ”.
15 Nekztanaqui wejrqui ninacẓquiz parli kallantitan, Espíritu Santuqui ninacẓquiz luzzičha, jaknuẓt tuquiqui učhumnacaquiz luztčhaja, jalla nuẓ.
16 Jalla nekztanaqui wejrqui Jesusaẓ niiẓ tuqui chiita taku cjuñzinčha. Jesucristo Jiliriqui cjichičha, “Juanqui kjaztan bautisñipantačha. Ančhucqui antis Espíritu Santuẓtan bautistaẓ cjequičha”.
17 Jesucristo Jiliržquiz criichiẓ cjen Yoozqui učhumnacaquiz Espíritu Santo tjaachičha. Niẓta iratapacha Yoozqui ninacẓquiz Espíritu Santo tjaachičha. Jaziqui wejrqui anal Yooz quintra cjesačha. —Nuẓ quint'ichičha Pedruqui.
18 Jalla nii quintu nonztiquiztan nii Jerusalén wajtchiz criichinacaqui ana iya chutchičha. Nuẓquiz ch'ujquichičha. Yoozquin alawazzičha, tuẓ cjican:
—Niẓazakaz yekja wajtchiz žoñinacaqui persun ujnaca pajẓcu, niẓaza persun kuznaca campiiẓcu, jalla nekztan ninacaqui persun ujnacquiztan pertuntazakaz cjequičha. Niẓaza wiñaya Yooztan kamaquičha.

CRIICHI ŻOÑINACA WICHANZI

19 Esteban conẓcuqui, yekja Yoozquin criichinaca zakaz walja tanzquin cjissičha. Jalla nuẓ cjen criichinacaqui yekja watjanacquin atipassičha. Fenicia, Chipre, Antioquía, jalla nii yokanac kjutñi wichanzičha. Jalla nicju liwriiñi Yooz takunaca parlichičha. Judío žoñinacẓquiz alaja parlichičha, ana yekja žoñinacẓquiziqui.
20 Yekjapa criichi jilanacaqui Chipre yokquiztan niẓaza Cirene yokquiztan ojkchičha. Nekztanaqui nii yokanacquiztan Antioquía watja irantichičha. Nekztan Antioquía wajtquin yekjapa criichinacaqui ana judío žoñinacẓquiz parlichizakazza Liwriiñi Jesucristo Jiliržquiz puntu takunacquiztan.
21 Jesucristo Jiliržquiz aziqui ninacẓquiztačha. Niẓaza nii parlitiquiztanaqui walja žoñinacaqui tuquita cuzturumpinaca jaytiẓcu, Jesucristo Jiliržquin tjapa kuztan criichičha.

22 Nekztanaqui Jerusalén iclizziz criichinacaqui nii quintu nonchičha.
Jalla nii quintu nonžcu, Bernabé cjita žoñi cuchanchičha Antioquía watja.
23 Jalla nicju irantižcu, Bernabequi cherchičha, jaknužt Yoozqui nekz
žejlñi criichinacžquiz okztčhaja, jalla nii. Nii criichinacaqui walja cuntin-
tutačha. Jaziqui Bernabequi tjappachquiz chiižinchičha, tuž cjican:
—Yoozquin criichinaca, zuma tjapa kuztan Yooz jiczquiz kamaquičha.
24 Nižaza Bernabequi wali zuma žoñitačha. Niiqui Espíritu Santužtan tsjii
kuzziztačha. Nižaza Yoozquin tjapa kuzziztačha. Jalla nuž zuma kamcan
walja žoñinaca Yoozquin macjatskatžquichičha Bernabequi.
25 Jalla nekztanaqui Bernabequi Tarso watja ojkchičha Saulo kjuri. Saulo
wajtžcu Antioquía chjitchičha.
26 Jalla nicju tsjii wata intiru criichinacžtan žejlchičha. Tama žoñinacžquiz
Yooz taku tjaajinchičha. Antioquía wajtquiziqui criichinacaqui cristiano
tjuuchiz cjissičha. Tuquiqui nižta tjuuchiz ana želatčha.
27 Jalla nii timpuqui tsjii kjažultan Yooz taku parliñi žoñinacaqui Jerusalén
wajtquiztan Antioquía ojkchičha.
28 Tsjiiqui Agabo cjitatačha. Niiqui nii ajczñi criichinacž taypiquiz tsijt-
sičha. Tsijtscan Yooz Espíritu Santuqui nii Agabo chiikatchičha, tuž cjican:
—Tjapa tii yokquiz wali čhjer mach'a želaquičha.
Jalla tižta watchičha, Claudio cjita chawc jiliriž mantiz timpuqui.
29 Jalla nižtiquiztan nii Antioquía wajtchiz criichinacaqui acuerdo
luzzičha Judea wajtchiz jilanacžquin tsjii yanapñi cuchanzjapa. Zapa
mayniqui jaknužt onanchucažlaja jalla nuž onanchičha, nii Judea wajtchiz
criichi jilanacžquin yanapzjapa.
30 Nižaza nii onantanaca apaychičha Judea wajtchiz icliz jilirinacžquin.
Bernabežtan Saulužtan nii apayanacaqui chjitchičha.

12

JACOBO CJITA APOSTOL CONTACHA

1 Jalla nii timpu Herodes cjita chawc jiliriqui yekjap Yoozquin criichi
žoñinaca tanchičha.
2 Nižaza Herodesqui Jacobo conkatchičha pajk cuchillžtan. Jacobqui
Juanž jilatačha.
3 Jalla nuž contiquiztanaqui judío žoñinacaqui muzpa chipchipchičha. Jalla
nuž nayžcu Herodesqui Pedro preso tanchizakazza. Jalla nii oraqui ana
liwaturchiz t'anta lujlz pjijstatačha.
4 Pedro preso tantiquiztan, carsilquiz chawctatačha. Carsilquiz pajkpic
t'ak zultatunaca wijilñi uchtatačha. Zapa t'akaqui pajkpic zultatuchiztačha.
Pascua pjijsta pastanalla Herodesqui Pedro jwes pinsichičha, nii Jerusalén
wajtchiz žoñinacžquiz tjeezjapa.
5 Nuž Pedruqui tirakaz carsilquiz chawcta želatčha, zultatuž cwitita. Nii
parti Yoozquin criichi jilanaca cullaquinaca niižtajapa walja tjapa kuztan
Yoozquin mayizatčha.

PEDRO CARSILQUIZTAN LIWRIITA

6 Jaka tažuqui Herodesqui Pedro jwes pecatčha žoñinacžquiz tjeezjapa.
Ima jwesan nii ween Pedruqui tjajatčha, carinžtan čhejlta pucultan zultatž
taypiquiz. Yekja zultatunacaqui carsil zanquiz wijilatčha.
7 Jalla nii weenpacha tiripintit Yooz anjilaqui tjonchičha. Nižaza nii
carsil kjuyltan muzpa waljaž kjanchičha. Nekztanaqui nii anjilaqui Pedruž
latuquiztan lanzičha. Nuž lanžcu tjaji wajtskatchičha. Nekztanaqui Pe-
družquiz paljaychičha:

—Uri žaažna, —cjican.
Jalla nii orapacha Pedruž kjara čhejlta carinaqui juztoka tjojtsičha.
8 Nižaza nii anjilaqui cjichičha:
—Cinturuna zumpacha yajkzna. Nižaza am čhjata čhjatzna.
Jalla nuž Pedruž paan, nii anjilaqui cjichičha:
—Am irs irsna. Wejt wirquiz apžca.
9 Nekztanaqui Pedruqui anjilž wirquizpacha ulanchičha carsilquiztan. Nii ora Pedruqui werara ana werara, ana zuma zizi atchičha. “Chjuuznoka wejrqui” cjican pinsatčha.
10 Jalla nekztanaqui primera wijilñi zultatu watchičha. Nekztanaqui nii jaru wijilñi zultatu watchizakazza. Nekztanaqui carsil zanquin irantichičha. Nekztan carsil jir chawjczqui juztoka cjetsičha. Jalla nekztanaqui callquinpacha ulanchičha, nižaza ojkchičha. Jalla nuž cjen yekja callquin zina ectačha. Anjilaqui nužquiz juztokaz katchičha.
11 Pedruqui nekztan zumpacha naazičha, carsilquiztan liwriita, nii. Nekztanaqui cjichičha:
—Ultim werara liwriitaž wejrqui. Anal chjuuznukalala. Wejt Yooz Ejp Jiliriqui niiž anjila cuchanžquichičha wejr liwriizjapa Herodes kjarquiztan, nižaza nii anawali paaz pecñi judío žoñinacž kjarquiztan.
12 Jalla nuž pinsican, Pedruqui María kjuya ojkchičha. Naa Mariiqui Juanž maatačha. Juanž tsjii tjuuqui Marcos cjitazakaztačha. Jalla naaža kjuyquin walja Yoozquin criichi žoñinacaqui ajczitačha, nii ora Yoozquin mayizatčha.
13 Pedruž kjuy patio zana t'okt'okan, tsjaa tur cullaqui Rode cjiti ulanžquichinčha, ject tjonchi, cjican.
14 Pedruž jora čhajzcu, ancha cuntintu zajtchinčha partinacžquin mazñi, Pedručha tjonchi, cjican. Tjatzintačha, nii patio zana cjetzinz.
15 Nii quintu nonžcu, criichi žoñinacaqui cjichičha:
—¡Amqui lucuratamčha!
Jalla nuž chiyan, naaqui werarapančha cjichinčha. Nii partinacazti cjichičha:
—Anaž nii cjesačha. Niiž animužlani anjilažlaj.
16 Pedruzti tira zanquiz t'okžinchičha. Nekztan chawjcz cjetžinchičha. Pedro cheržcu, walja tsucchi cjissičha.
17 Pero Pedruqui kjaržtan siñala utchičha nii ajczi žoñinaca ch'uj cjeyajo. Jalla nekztanaqui Pedruqui quint'ichičha, jaknužt Yoozqui nii carsilquiztan liwriitčhaja, jalla nii. Nižaza cjichičha:
—Ančhucqui nužuzakaz quint'aquičha Jacob jilžquin nižaza parti criichinacžquin. Wejr okaž, —cjichičha.
Jalla nekztanaqui Pedruqui ulanchičha, yekja kjutñi ojkzjapa.
18 Tjuñiž tewjctanalla, Pedro ana žejlñi cheržcuqui, nii wijilñi zultatunacaqui ancha tsucchičha, nižaza kuz turwayskatchičha. Pedruqui jaknužt ulantčhaja, jalla nii ana wira jaknuž zizi atchičha.
19 Nekztanaqui Herodesqui Pedro kjuri cuchanchičha. Ana wachi atchičha. Jalla nekztanaqui Herodesqui nii wijilñi zultatunacžquiz zumpacha pewcpewczičha. Jalla nuž pewc pewcžcu, nii zultatunaca conajo mantichičha. Jalla niiž wiruñ Herodesqui Judea yokquiztan ojkchičha, Cesarea wajtquin želi.

HERODES TICZICHA

20 Herodesqui žawjchičha Tiro Sidón wajtchiz žoñinacž quintra. Jalla nižtiquiztanaqui ninacaqui acuerdo palt'ichičha Herodes yujcquiz prisintisjapa. Nii Tiro Sidón watjanacchiz žoñinacaqui Herodes tjaata čhjeržtan

kamñitakalčha. Nižaza tsjii Blasto cjita žoñi želatčha. Niiqui Herodes secretariotačha. Jalla nii žoñinacaqui Blasto cjita secretario roct'ichičha ninacžta favora tjurt'ižinajo, Herodes ana quintra cjeyajo.

21 Herodesqui tsjii tjuñi citchičha ninaca nekzi prisinti cjeyajo. Jalla nii cita tjuñquiziqui Herodesqui niiž wali jilir zquiti cujtsičha audiencia watzjapa. Jalla nuž zquiti cujtžcu, niiž mantiñi sillquin julzičha. Nekztanaqui tsjii kjaž takunaca chiichičha.

22 Jalla nuž chiitiquiztanaqui nii nonzñi žoñinacaqui kjawi kallantichičha, tuž cjican:

—Tii chiiñi žoñiqui anačha ina žoñi. ¡Antis yoozpančha!

23 Jalla nuž kjawtiquiztan Herodesqui cuntintutačha, nii žoñinacaž kjawta taku ana nicz pecatčha, "Anačha wejrqui Yooztqui" cjicanaqui. Ana werar Yooz Ejpžquin honora tjaachičha. Jalla nižtiquiztan nii orapacha Yooz Ejp Jiliriqui niiž anjila cuchanžquichičha, Herodes chawc laa cjisnajo. Jalla nekztanaqui nuž laacjižcu Herodesqui lak'už liwj mirta ticzičha.

24 Pero nii liwriiñi Yooz takuqui tjapa kjutñi parlita cjissičha. Nekztanaqui tsjan tsjan žoñinacaqui tjapa kuztan nii parlita Yooz taku criichičha.

25 Bernabežtan Saulužtan nii pucultanaqui apayta onantanaca intirjižcu, Jerusalén wajtquiztan Antioquía quejpchičha. Nižaza Juan chjichcu ojkchičha. Juanqui niiž tsjii tjuuqui Marcos cjitazakaztačha.

13

BERNABEZTAN SAULUZTAN CUCHANTA

1 Antioquía wajtchiz Yoozquin criichi žoñinacžquiztan Yooz puntu tjaajiñinaca, nižaza Yooz taku chiiñi profetanaca želatčha. Jalla tinacatačha: Bernabé, Saulo, Simón (Negro cjitazakaztačha), Lucio (Cirene wajtchiz žoñitačha), nižaza Manaén (niiqui junto pajkchičha Herodestan. Herodesqui Galilea kjuttan mantiñitačha).

2 Tsjii nooj Yoozquin alawazjapa ajczitačha, nižaza nii ora ayunasatkalčha. Jalla nuž cjen Espíritu Santuqui ninacžquiz cjichičha:

—Ančhucqui Bernabé nižaza Saulo yekja t'akžina, weriž munta trabajo paañijapa.

3 Jalla nekztanaqui Yoozquin mayizizcu, nižaza ayunascu, nii Yoozquin criichinacaqui Bernabežtan Saulužtan ninacž juntuñ kjaržtan lanzičha. Nekztanaqui nii pucultanaqui cuchanchičha, Yooz trabajo trabajžcajo.

BERNABEZTAN SAULUZTAN CHIPRE YOKQUIN OJKTA

4 Nekztanaqui Espíritu Santuž cuchanžquitan Bernabežtan Saulužtan ojkchičha Seleucia cjita watja. Jalla nicju warcu zalchičha Chipre cjita yoka ojkzjapa.

5 Jalla nicju irantižcu Salamina cjita watja luzzičha. Jalla nicju judionacž ajcz kjuyanacquiz Yooz taku parli kallantichičha. Juan Marcos ojkchizakazza ninaca yanapi.

6 Tjapa nii Chipre cjita yokaran ojklaychičha. Niztami Pafos cjita watja irantichičha. Jalla nicju tsjii judío žoñztan zalchičha. Nii žoñiqui Barjesús cjitatačha. Nii žoñiqui laykatakalčha. Nižaza toscara chiiñitakalčha, "Wejrqui Yooz taku chiichiyučha" cjiñitakalčha.

7 Jalla nii layka žoñiqui chawc jiliri Sergio Paulo cjita niiztan chicatakalčha. Jalla nii jiliriqui cusa zizñi žoñitačha. Nii žoñiqui Yooz taku nonz pecatčha. Jalla nižtiquiztan Bernabežtan Saulužtan kjawskati cuchanchičha.

8 Nii layka žoñiqui ninacž quintra chiichičha, nii jiliriqui ana Yooz taku
nonznajo, nižaza Yoozquin ana kuzziz cjeyajo. Nii layka žoñž tsjii tjuuqui
Elimas cjitazakaztačha.
9 Nižaza Saulužtsjii tjuuqui Pablo cjitazakaztačha. Nii Pabluqui Espíritu
Santužirpitapantačha. Nii layka žoñiž Yooz tawk quintra chiitiquiztan,
Pabluqui nii žoñž kjutñi zumpacha cherzičha,
10 tužcjican:
—Amqui anawalimčha. Incallñamčha. Amqui zajriž maatimčha. Nižaza
Yooz kuz quintramčha. Amqui Yooz Ejpž taku tsjii kjutñi intintiskatz
pecñampančha. ¿Kjažtiquiztan nižta amjo?
11 Jaziqui Yooz Ejp Jiliriqui am casticaquičha. Zuram cjequičha. Tsjii kjaž
maj tii tjuñ sii anam cheraquičha.
Jalla nii orapacha zura cjissičha, zumchiquizpan. Ana zinta cheri atžcu,
nii layka žoñiqui tsjii žoñi kjurchičha niiž kjarcu tanžcu chjichñijapa.
12 Jalla nižta cheržcu, nii chawc jiliriqui Yoozquin criichičha. Yooz taku
puntu tjaajintiquiztan walja ispantichi quirchičha nii jiliriqui.

ANTIOQUIA OJKTA

13 Jalla nekztanaqui Pabluqui niiž mazinacžtan warcu zalchičha Pafos wa-
jtquiztan ojkzjapa. Nekztan Perge cjita watja irantichičha. Perge watjaqui
Panfilia yokquintačha. Nekztan Juanqui ninaca ecchičha, Jerusalén watja
quejpžquichičha.
14 Nekztanaqui ninacaqui Pergequiztan watchičha Antioquía watja. An-
tioquía watjaqui Pisidia yokquintačha. Jalla nicju tsjii jeejz tjuñquiz luzzičha
tsjii judionacž ajcz kjuyquiz. Nekztanaqui luzcu, julzičha.
15 Jalla nuž želan cjijrta Yooz tawk liwruqui liitatačha, Moisés cjijrta Yooz
takumi, nižaza Yooz cuntiquiztan chiiñi profetanacaž cjijrta takumi, jalla nii
liitatačha. Jalla nuž liižcu ajcz kjuy jilirinacaqui Bernabežquiz Pablužquiz
chiyajo nuž cjichičha, tužcjican:
—Jilanaca, ančhucalta tsjii zuma taku želanaqui, anzpachaž chiya.
16 Nekztanaqui Pabluqui tsijtsičha. Nižaza kjara waytižcu ch'uj
cjiskatchičha. Jalla nuž ch'uju želan, paljaychičha tužcjican:
—Israel wajtchiz žoñinaca, nonžna. Nižaza werar Yooz rispitñi žoñinaca,
nonžna.
17 Israel wajtchiz žoñinacž Yoozza werar Yoozqui. Jalla nii Yoozqui
učhum tuquita atchi ejpnaca illzičha niižquin sirwajo. Nii timpuquin
Egipto yokquin tirapan kamchičha yekja wajtchiz žoñinacažtakaz. Jalla
nižta želanami Yoozqui walja mirkatchičha. Wiruñaqui Yooz Ejpqui niiž azi
tjeezcan jwezquichičha nii yokquiztan.
18 Pusi tunc watanaca ch'ekti yokaran ojklayan, Yoozqui ninacž anawali
kamzquiztan awantichičha.
19 Nii timpupacha pakallak nacionanacaqui Canaán yokquin žejlñitačha.
Jalla tjappacha nii yokquiz žejlñinaca tjatanchičha Yoozqui, nižaza ninacž
yoka tjaachičha učhum tuquita atchi ejpnacžquiz, tsjii irinsažtakaz.
20 Nekztanaqui pusi patac pjijska tuncan watanaca juezanaca utchičha
učhum ejpnacžquiz mantiñijapa, Samuelž timpu irantisquizcama.
Samuelqui Yooz cuntiquiztan chiiñi profetatačha.
21 Jalla nii Samuelž timpuquiz učhum ejpnacaqui tsjii pajk jiliri maychičha
ninaca irpiñijapa. Jalla nuž maytiquiztan Yoozqui Saúl illzičha ninaca man-
tiñijapa. Nii Saúlqui Cis majchtačha, nižaza Benjamín t'akquiztantačha. Nii
Saúlqui pusi tunc watajapa mantiñitačha.

22 Nekztanaqui Yoozqui niiž puestuquiztan Saúl jwessičha. Jalla nekztanaqui nii rey puestuquin David utchičha. Davidž puntuquiztan Yoozpachačha tuž cjichiqui: “Wejrqui tii David cjita žoñi nayučha Isaíž majchčha. Tii žoñiž cjen ancha cuntintutčha. Wejt kuzcamapanikaz kamñipančha tiiqui”. Jalla nuž cjichičha Yoozqui.

23 Tsjii Davidžquiztan majchmaati ojkñiqui Jesusa cjitačha. Tuquiqui Yoozqui taku ecchičha Israel wajtchiz žoñinaca liwriizjapa. Jalla nii taku cumplisjapa, Yoozqui tii Jesusa cuchanžquichičha Israel žoñinacžquiz.

24 Ima Jesusaž Yooz langz kalltan, Juanqui tjapa Israel žoñinacžquiz parliñitačha, tuž cjican: “Ančhucqui persun ujnaca pajžcu, kuznacaž campiya, nekztan bautistaž cjesačha”.

25 Juanž ticz tjuñi žcatžinzcan, Juanqui cjichičha: “Ančhucqui jaknužt wejt puntuquiztan pinsičhaja, niiqui anačha niit wejrqui. Wejt wirquin tjončha tsjiiqui, wejtquiztan juc'ant jilirička. Nii atintizjapa, anal waquizučha, nižaza wejrqui inakaztčha.”

26 'Jilanaca, Abrahamž majchmaatinaca, nižaza Yooz rispitsñinaca, ančhucqui nonžna. Ančhucaltajapaž tii liwriiñi Yooz taku žejlčha.

27 Jalla nii Jerusalén wajtquiz kamñi žoñinacami, nižaza niiž jilirinacami, jecčhalaja Jesusaqui, nii ana zizatčha. Zapa jeejz tjuñquiz judionacž ajcz kjuyquin tuquita profetanacž cjijrta taku liiñipančha. Jalla nuž liyanami nii taku anaž intintazñipantačha. Nii žoñinacapachačha tuquita Yooz taku cumpliskatchiqui, Jesusa conta cjiskatchičha, nuž.

28 Nii Jesusižquiz ana čhjul ujmi watchičha, nii conzjapaqui. Jalla nuž cjenami ninacaqui Pilato chawc jilržquiztan maychičha, nii Jesusa conzjapa.

29 Nekztanaqui Jesusiž puntuquiztan jaknužt tuquitanpacha Yooz tawk liwruquiz cjijrtatažlaja, jalla tjapa nii cjijrta takunaca cumplissičha. Nii taku cumplistiquiztan Jesusiž curpu cruzquiztan apakchičha. Nekztanaqui niiž curpu tjattatačha.

30 Yooz Ejpzti Jesusa ticziquiztan jacatatskatchičha.

31 Nekztanaqui tsjii kjaž majquiztan Jesusaqui niiž mazinacžquiz tjontjonzičha. Niiž mazinacaqui niiztan chica ojkchičha Galilea yokquiztan Jerusalén watja. Nižaza ninacaqui anziqui žoñinacžquiz niiž puntuquiztan tiraž parlička.

32 'Jaziqui Yoozqui učhum tuquita atchi ejpnacžquiz taku ecchičha. Wejrnacqui nii cumplista takunaca zjijcchinčha ančhucaquiz mazjapa. Jalla nii zuma mazta ančhucaquiz parlučha. Yoozqui učhum ejpnacžquiz taku ecchičha.

33 Učhumqui nii tuquita atchi ejpnacžquiztan tjonchinčha. Učhumnacalta Yoozqui niiž ecta taku cumplissičha, Jesusa jacatatskatchiqui, nii. Nižaza niztapacha segundo salmuquiz cjijrtatačha tuž cjican: “Amqui wejt maatimčha. Tonj tjuñi žejtkatchinčha”.

34 Nižaza Yooz Ejpqui niiž jacatatz puntuquiztan chiichičha, tuž cjican: “Ticziquiztan am curpu jacatatskatačha, ana wira sipulturquiz mojkzjapa”. Jalla nii puntuquiztan chiičha cjijrta Yooz takuqui, tuž cjican: “Yoozqui Davidžquiz taku ecchičha, jalla nii tawk jaru ančhucaquiz zuma favora paasačha Yoozqui”.

35 Jalla nužpan chiičha tsjii salmuquiziqui, tuž cjican: “Am zuma sirwiñiž curpu ana ecta cjesačha mokajo”.

36 Jalla nuž weraračha. Davidqui niiž timpu žejlñi žoñinacžquiz yanapchičha, jaknužt Yooz mantičhaja, jalla niicama. Nekztanaqui Davidqui ticzička niiž ejpnaca irata. Nekztan niiž ticzi curpu tjattiquiztan mojkchičha.

37 Jesucristuzti Yooziž jacatatskatchičha. Niiž curpuzti ana mojkchičha.
38 Jilanaca, ančhucqui tuž ziz waquizičha. Jesusiž cjen ujnaca pertuntaž
cjesačha. Jalla nii zuma taku ančhucaquiz parlučha.
39 Moisés mantita lii jaru kamcanami, ana pertunta cjisñi atčha. Jesu-
sižquiz macjatchi cjenaqui jalla nižtakaz tjapa ujnacami pertuntaž cjesačha.
40 Jaziqui ančhucqui cwit'aza, ana nii tuquita cjijrta casticu sufrisjapa.
Tuquitan Yooz taku parliñi profetanacaqui cjijrchičha, tuž cjican:
41 "Nonžna, Yooztan quintrazñinaca, azzucaž ančhucqui, nižaza chjatkatchu-
caž ančhucqui. Wejrqui Yooz Ejptčha. Ančhuca kamz timpuquiz wali
pajk obranaca paachinčha. Jalla nuž ančhucaquiz quint'ichi cjenami
ančhucqui ana criyasačha. Jalla nižtiquiztan ispantichi cjisna, nižaza
casticta cjequičha, ančhucqui Yooz quintra tjasñinaca".
42 Nuž chiižcu Pabluqui niiž mazinacžtan judionacž ajcz kjuyquiztan
ulanchičha. Yekjap ana judionacž ejpchiz žoñinaca želatčha. Jalla ninacaqui
roct'azzičha, tuž cjican:
—Tii jar jeejz tjuñquiz tii puntunacquiztan wejtnacaquiz wilta tjaaznalla.
43 Nii ajcz kjuyquiz nii cultu žeržcu walja judío žoñinaca, nižaza judiož cuz-
turumpi paañinaca, jalla ninacaqui Pabluž tan Bernabežtan chica apzičha.
Nii pucultanaqui zuma taku tjaachičha, tuž cjican:
—Ančhucqui Yoozquin tjapa kuztanž cjee. Nižaza tjurt'iñi kuzziz cjee.
44 Jalla nii wiruñta jeejz tjuñquiziqui joz tjapa nii wajtchiz žoñinacaqui
ajczičha Yooz taku nonzjapa.
45 Jalla nuž ajczi cheržcu, nii judío žoñinacaqui iñizichičha. Nekztanaqui
Pabluž quintra chiichičha, niiž taku ana walkatzjapa. Nižaza Pablo
iñarchičha.
46 Nekztanaqui Pabluž tan Bernabežtan ana ekscu chiichičha, tuž cjican:
—Ančhucqui judío žoñinacčhučča. Nižtiquiztan ančhucaquiz primer-
aqui tii liwriiñi Yooz taku chiistančha. Ančhuczti tii Yooz taku anaž nonz
pečča. Nižaza Yooziž tjaata wiñaya žeti anaž risiwz pečča, jalla nuž
tantiichinčhučča ančhucqui. Jalla nižtiquiztan anziqui ana judío ejpchiz
žoñinacžquiz tii Yooz taku paljayačha.
47 Jalla nuž mantichičha Yooz Ejp Jiliriqui, tuž cjican:
"Wejrqui ančhucaquiz utchinčha, tjapa nacionanacquin žoñinacžquiz wejt
puntu kjanzt'ajo. Ančhucaž cjen tjapa kjuttan tii muntuquiz yok
tjiiquin kamñi žoñinacami liwriitaž cjequičha".
48 Jalla nuž nonžcu, nii ana judío ejpchiz žoñinacaqui ancha chipchičha.
Nižaza Yooz tawk puntuquiztan, tuž cjichičha: "Tii Yooz takuqui zuma-
pančha". Jakziltat arajpachquin wiñaya kamzjapa Yoozqui illzaja, tjapa
ninacaqui nii parlita Yooz taku criichičha.
49 Tjapa yokaran Jesucristo Jilirž puntuqui parlitatačha.
50 Judío žoñinacazti quintra aptazzičha. Nekztan ninacaqui tsjii kjaž
rispitta judío cuzturumpi paañi maatakanacžtan, nižaza tsjii kjaž wali zuma
rispitta wajt jilirinacžtan palt'ichičha. Nii judío žoñinacaž cjen ninacaqui
Pabluž nižaza Bernabež quintra aptazzizakazza, nii yokquiztan chjatkatz-
cama.
51 Jalla nižtiquiztan Pabluž tan Bernabežtan ninacž kjojchquiztan zcatchi
pulpu tsajtsičha. Jalla nii tsajtstaqui tsjii siñalažtakaztačha nii wajtchiz
žoñinacž quintrajapa. Nii yokquiztan ulanžcu, Iconio cjita watja ojkchičha.
52 Pero nii Yooz taku catokñi žoñinacaqui ancha cuntintutačha. Nižaza
Espíritu Santuž irpitapanž cjissičha.

14

ICONIO WATJA OJKTA

1 Iconio cjita wajtquin kamcan Pablužtan Bernabežtan luzzičha nii judionacž ajcz kjuyquin. Nekztan Jesucristuž puntuquiztan parlitiquiztan, walja judío žoñinacžtan, nižaza ana judío žoñinacžtan, walja ninacaqui Yoozquin criichičha.

2 Pero nii ana criichi judío žoñinacazti ana criiz pecchipantačha. Nekztan ninacaqui parti žoñinaca Yoozquin criichinacž quintra aptazzičha, nižaza criichinacž quintra pinsiskatchičha, "Nii Yoozquin criichi žoñinacaqui anawalipančha" cjicanaqui.

3 Jalla nižtiquiztan Pablužtan Bernabežtan ažk tjuñi kamchičha nii wajtquin. Nižaza zuma tjurt'iñi kuzziz paljaychičha. Nižaza Jesucristo Jiliržquin tjapa kuzziztačha. Jalla nižtiquiztan Jesucristuqui azi tjaachičha, siñalanacami milajrunacami paajo. Jalla nuž paatiquiztan kjanapacha tjeežtatačha, Yooz okzñi takuqui weraračha, jalla nii.

4 Nii wajtchiz žoñinacaqui pizc partiquin t'akzičha. Parti žoñinacazti judío žoñinacžquin apuychičha. Parti žoñinacazti apostolonacžquin apuychičha.

5 Jalla nekztanaqui judío žoñinacaqui parti žoñinacžtan, nižaza nii wajt jilirinacžtan, tsjii parla asiptichičha Pablo Bernabé ch'aanizjapa, nižaza ninaca maztan čhajczjapa.

6 Pablužtan Bernabežtan jalla nii quintu zizcu, atipassičha. Listra wajt kjutñi ojkchičha. Nižaza Derbe wajt kjutñi ojkchizakazza. Nii pizc watjanacaqui Licaonia cjita yokquintačha.

7 Tjapa nii Licaonia yokaran zuma liwriiñi Yooz taku parlichičha.

PABLO MAZTAN ČHAJCTA

8 Nii Listra wajtquin tsjii zuch žoñi želatčha. Majttiquiztanpacha nižtapantačha, wira ana ojklayñitačha. Jalla nicju julzi želatčha.

9 Nii zuch žoñiqui Pabluž chiita taku nonzičha. Nii žoñiqui "Pabluqui wejr čhjetnasaž jaz" cjican pinsichičha. Nižaza Pabluqui niiž kuzquiz naychičha, Yoozquin tjapa kuzziz cjeta, jalla nii.

10 Jalla nižtiquiztan Pabluqui niižquiz zuma chekžcu, altu joržtan chiižinchičha, tuž cjican:

—Sok'opacha tsijtsna, am persun kjojchtan.

Jalla nižta chiitiquiztanaqui nii zuch žoñiqui tsjii layzcu tsijtsičha, nekztan ojklayi kallantichičha.

11 Jalla nii Pabluž paata cheržcu, žoñinacaqui walja kjawi kallantichičha. Licaonia tawkquiztan kjawchičha tuž cjican:

—Yooznacaqui žoñižtakaz tsewctan chjijwžquichičha učhumnacaquiz.

12 Nii žoñinacaqui cjetčha, Bernabequi Júpiter cjita yoozza. Pabluqui parliñipantačha, jalla nuž cjen nii žoñinacaqui cjichičha, Pabluqui Mercurio cjita yoozza.

13 Wajt tjiiquin Júpiter yooz timpluquiz želatčha. Nii timplu fabriqueruqui wac turunaca nižaza pjajkjallanaca zjijcchičha, wajt zanquiz, jalla nekz. Nii fabriqueržtan nii wajtchiz žoñinacžtan Pablužquiz Bernabežquiz sirwiz pecatčha Yooztakaz. Wac turunacžtan wilana ljokt'iz pecatčha.

14 Nekztanaqui Pablužtan Bernabežtan jalla ninacaqui nižta paa-awc cjen naazičha. Jalla nuž naažcu persun zquiti wjajrsičha, anal nii pecučha cjican. Nižaza nii žoñinacž taypiquin kjawcan luzcu, altu joržtan chiichičha, tuž cjican:

15 —Žoñinaca, ¿kjažtiquiztan wejtnacaltajapa tižta paajo? Wejrnacqui ančhuca irata žoñizakaztčha. Ančhucqui jalla tižta paaz cuzturumpinaca

jaytiz waquizičha. Inapanikazza tii ančhuc cuzturumpinacaqui. Werar žejtñi Yoozza tjapa kuztanqui sirwizqui. Jalla nuž cjican ančhucaquiz mazñi tjonchinčha. Nii werar Yoozqui paachičha arajpacha, yokanaca, kotanaca, nižaza tjapa žejlñinaca paachičha.

16 Tuqui timpuqui žoñinacaqui persun kuzcama ojklayñitačha. Jalla nuž ojklayan Yoozqui ana kjaž cjiñitačha.

17 Yoozqui chijñi apayžquičha, zuma zkala pookajo. Nižaza Yooz cjen wali čhjeri žejlča, učhumnaca lujlzjapami, nižaza cuntintu kamzjapami. Jalla nuž zumanaca tjaačha Yoozqui. Nižtiquiztan žoñinacaqui Yooz pajz waquizičha.

18 Jalla nuž chiyanami nii wajtchiz žoñinacaqui tira wilana conawkkaz cjetčha, Pablužquiz Bernabežquiz sirwizjapa. Ch'aman tii custurumpinacquiztan apatatskatchičha. Ultimquiziqui nižtami ana wilana conchičha.

19 Jalla nekztanaqui tsjii kjaž judionacaqui tjonchičha Antioquía wajtquiztan, nižaza Iconio wajtquiztan. Jalla nii tjonchi žoñinacaqui nii wajtchiz žoñinačžquiz kazzinchičha Pabluž quintra. Nekztanaqui maztan Pablo muzpa čhajcchičha. Nekztan nii čhajcñi žoñinacaqui, “Ticzičha” cjican Pablo wajtž tjiya joochičha.

20 Wajtž tjiiquin ectaž cjen jalla nekzi criichinacaqui ajczičha Pabluž muytata. Jalla nuž želan, Pabluqui žaazičha. Nekztan wajtquin wilta luzzičha. Nekztanaqui jaka tažuqui Bernabežtan Pablužtan ojkchičha Derbe cjita wajt kjutñi.

21 Jalla nicju zuma liwriiñi Yooz taku paljaychičha. Jalla nuž paljayan walja žoñinacaqui Yooz taku criichičha. Nekztanaqui Listra Iconio Antioquía nii watjanac kjutñi quejpchičha.

22 Jalla nii watjanacquin Pablužtan Bernabežtan Yoozquin criichi žoñinaca tjurt'iñi kuzziz cjisjapa walja chiižinchičha, tuž cjican:

—Yoozquin kuzzizpankaz tira kamaquičha. Yooz mantuquiz kamchiž cjen, tii muntuquiz ancha sufrispančha učhumnacaqui.

23 Nižaza zapa iclizquin jilirinaca nombrichičha. Nekztanaqui Yoozquin mayizizcu ayunazcu Pabluqui nii nombritanaca Yoozquin cumpjiichičha. Nii nombrita jilirinacaqui Yoozquin tjapa kuzziztačha.

PABLUZTAN BERNABEZTAN ANTIOQUIA QUEJPCHICHA

24 Jalla nekztanaqui Pabluqui Bernabežtan Pisidia cjita yokaran watchičha. Nekztanaqui Panfilia cjita yokquin irantichičha.

25 Jalla nicju Perge wajtquin Yooz taku paljaychičha. Nekztanaqui Atalia cjita wajt kjutñi ojkchičha.

26 Jalla nicju warcu zalchičha, Antioquía ojkzjapa. Tuquiqui ima okan, Antioquía wajtchiz criichinacaqui Pablužtan Bernabežtan, nii pucultan Yoozquin cumpjiichičha Yooz taku paljayajo. Jalla nuž Yooz taku paljayz trabajo žeržcu, Antioquía watja quejpchičha.

27 Jalla nicju irantižcu, Pabluqui Bernabežtan nii wajtchiz criichinaca juntaskatchičha. Nekztan nii criichinačžquiz quint'ichičha, tjapa Yooz aztan paatanaca. Nižaza quint'ichičha, jaknužt yekja wajtchiz žoñinacaqui Yoozquin criichičha; nižaza Yooz jiczquiz luzzičha.

28 Nižaza ažk tjuñinaca Pablužtan Bernabežtan nicju žejlchičha criichinačztan.

15

JERUSALENQUIN AJCZTA PUNTU

1 Jalla nii timpuqui tsjii kjaž žoñinacaqui Judeaquiztan Antioquía ojkchičha.
Jalla nicju ninacaqui Yoozquin criichinacžquin tjaajñi kallantichičha, tuž
cjican:
—Moisés mantita cuzturumpinaca paastančha, liwriita cjisjapa.
2 Pablužtan Bernabežtan nižta tjaajiñi žoñinacžtan walja ch'ayi ch'ayi
parlichičha nii cuzturumpi paaz puntuquiztan. Ultimquiziqui Pablužtan
Bernabežtan yekjap criichinacžtan nombrita cjissičha, Jerusalén watja ojkz-
japa. Jalla nicju nii parlita puntuquiztan wilta parlaquičha apostolonacžtan
nižaza icliz jilirinacžtan.
3 Jalla niijapa nii Antioquía criichinacaqui ninaca cuchanchičha. Jalla
nuž ojkcan, Fenicia yokaran Samaria yokaran watchičha. Jalla nuž wajtcan
Pablužtan Bernabežtan quint'ichičha, jaknužt yekja nacionchiz žoñinacaqui
ninacž tuquita cuzturumpinaca jaytičhaja, nižaza jaknužt Yoozquin kuzziz
cjistčhaja, jalla nii quint'ichičha. Jalla nii quintu nonžcu žoñinacaqui "Ancha
cuzala" cjican cjichičha.
4 Pablužtan Bernabežtan Jerusalén watja irantitan, nii wajtchiz criichi-
nacami apostolonacami nii icliz jilirinacami tjapa juntu Pablužtan Bern-
abežtan risiwchičha. Jalla nekztanaqui Pabluqui Bernabežtan quint'ichičha
jaknužt ninacaqui Yooz aztan paatčhaja, jalla nii.
5 Nekztanaqui yekjap fariseo partiquiztan criichinacaqui tsijtsičha, tuž
cjican:
—Nii yekja nacionchiz criichinacaqui judionacž chimpuz custurumpi jalla
nii paastančha. Nižaza Moisés mantita liicama kamla.
6 Jalla nekztanaqui apostolonacami icliz jilirinacami ajczičha jalla nii
puntu parlizjapa.
7 Jalla nuž ažkpacha ch'ayi ch'ayi parližcu, Pedruqui tsijtsičha, tuž cjican:
—Jilanaca, ančhucqui tižta zizza. Tuquiqui Yoozqui ančhucaquiztan wejr
illzipanla, yekja nacionchiz žoñinacžquiz nii zuma liwriiñi Yooz taku pal-
jayajo, ninaca nii liwriiñi taku criyajo.
8 Nižaza Yooz Ejpqui tjapa žoñinacž kuz zuma zizza. Nii yekja nacionchiz
žoñinaca criiñi kuzziz cjen, Yoozqui ninacžquiz Espíritu Santo luzkatchičha.
Jaknužt učhumnacaquiz Espíritu Santo luzkattčhaja jalla nužuzakaz. Nižaza
Espíritu Santo tjaacan, Yoozqui tjeezičha, yekja nacionchiz criichinaca per-
sun maati cunta ricujchizakazza, jalla nii.
9 Yoozqui ninacžtan učhumnacatan ana pjalpjalzičha. Yoozquin tjapa kuz
cjen ninacaqui kuz campiichičha. Nižaza Yoozqui ninaca pertunchičha,
zuma kuzziz cjeyajo.
10 Jaziqui Yooz Ejpqui nižta munchičha. Ančhucqui Yooz quintra cje-
quiž niiqui, casticta cjequičha. Ančhucqui nii yekja wajtchiz criichinaca
učhum cuzturumpi tjuz pečča, tsjii liczi kuzižtakaz. Učhumpachaž nii
cuzturumpinaca ana tjapa payi atchičha, nižaza učhum tuquita atchi ejp-
nacžquiztanpacha ana tjapa payi atchičha. Jaziqui, ¿kjažtiquiztan nižta
ninaca paakatz pecjo?
11 Nii cuzturumpi paañiž cjen anaž jakziltami ujnacquiztan liwriita cje-
sačha. Jesucristo Jiliriqui okzñi kuzziz cjen žoñinacž laycu ticzičha. Jalla
nižtiquiztan Jesucristužquin criichiž cjen učhumnacami ninacami ujnac-
quiztan liwriita cjesačha.
12 Jalla nuž Pedruž chiitiquiztan tjappacha ch'uju cjissičha. Nekztanaqui
Pablužtan Bernabežtan ninaca quint'ichičha, jaknužt yekja nacionanacaran
ojklaycan Yooz aztan siñalanacami milajrunacami paatčhaja, jalla nii.
13 Jalla nuž quint'i žeržtan, Jacoboqui cjichičha:
—Jilanaca, nonžna.

14 Simón Pedruqui učhumnacaquiz quint'ichičha jaknužt tuquiqui
Yoozqui persun maati cunta ana judío žoňinaca ricujchižlaja, jalla nii.
15 Nižaza Yooz taku parliňi profetanacž cjijrta tawk jaručha niiqui. Cjijrta
Yooz takuqui tuž cjičha:
16 "Tii wattanaqui quejpžcačha. Davidž kjuyquiztan ojkňi žoňinacaqui pajlzi
kjuyažtakaz žejlčha. Jaziqui Davidž pajlzi kjuyaqui wiltal kjuyačha.
Wiltal waytačha, ew žoňinaca cjisjapa.
17 Jalla nekztanaqui tjapaman nacionchiz žoňinacaqui Yooz Ejp Jilirž kamaňa
pecaquičha. Jakziltat Yooz kjawztažlaja, jalla nii žoňinacaqui Yoozquin
tjonaquičha.
18 Jalla nuž cjichičha Yooz Jiliriqui tuqui timpuquiztanpacha, žoňinacaž
zizajo".

19 'Jalla nižtiquiztan wejr cjiwčha. Nii ana judío žoňinacaqui ana molistis
waquizičha. Ninacaqui ninacž tuquita cuzturumpinaca jaytichičha, Yooz
kuzcama kamzjapa. Jalla nuž cjenaqui ana kjaž cjis waquizičha, nii učhum
cuzturumpinaca paaz puntuquiztan.
20 Tiikaz učhumqui ninacžquin cjijrasačha, tuž cjican: "Žoňiž paata
yoozquin wilana jawkta chjizwi anačha lujlsqui. Nižaza anačha adulteri-
uquiz ojklayzqui. Nižaza jora zkenzcu conta animal chjizwimi anačha
lujlsqui. Nižaza čhjul animal ljocmi anačha lujlsqui". Jalla niikaz cumplis-
tančha nii yekja wajtchiz criichinacaqui.
21 Tuquitanpacha zapa wajtquiziqui Moisés liiqui parlitatačha. Nižaza
zapa ajcz kjuyquiz liitatačha zapa jeejz tjuňquiziqui.

22 Jalla nekztanaqui apostolonacami icliz jilirinacžtan nižaza tjapa cri-
ichinacžtan palt'ichičha, tsjii tsjii ninacžquiztan illzjapa. Nekztan Judas
illztatačha, niiž tsjii tjuuqui Barsabás cjitazakaztačha. Nižaza Silas illztaza-
kaztačha. Jalla nii pucultanaqui walja zuma jilanaca cjitatačha niiž mazi
jilanacžquiztan. Nekztanaqui nii illzta žoňinacaqui Pablužtan Bernabežtan
cuchantatačha Antioquía wajtquin, nii cuzturumpi paaz parlita puntu maz-
japa.
23 Jalla ninacžtan tsjii carta apaychičha. Nii cartiquiz tuž cjichičha:

"Wejtnaca jilanaca, wejrnacqui Jesusiž illzta apostolonactčha, nižaza icliz
jilirinactčha, nižaza Yoozquin criichinactčha. Wejrnacqui ančhucaquin
tsaanznučha. Ančhucqui ana judío žoňinacčhuččha. Antioquía wajtchiz
žoňčhuččha, nižaza Siria yokquin kamiňčhuččha, nižaza Cilicia yokquin
kaminčhuczakazza.
24 Wejrnacqui tsjii quintu zizzinčha. Tekztan tsjii kjaž žoňinacaqui
ančhucaquin ojktkalčha, ana jec jiliriž mantita ojkchičha. Jalla ninacaž
chiita taku ančhuca kuz turwayskatčhani. Ninacaqui cjičhani, "Judionacž
chimpuz cuzturumpi paastančha. Nižaza tjapa Moisés liiqui cumplis-
tančha". Jalla nuž chiižcu, paysnakňi kuzziz cjissinčhuczlani.
25 Jalla nii quintu zizcu, nii puntuquiztan wejrnacqui zuma palt'ichinčha.
Nekztanaqui wejrnacqui kazzinčha, tsjii pucultan wejtnacaquiztan illzjapa.
Nii pucultanaqui illztatačha ančhuc cherzňi okajo. Ninacaqui Pablužtan
Bernabežtan chica okaquičha. Nii Pablo Bernabé, jalla ninacaqui ancha
zuma pecta jilanacačha.
26 Nii Pablužtan Bernabežtan Jesucristo Jilirž mantita ojklaycan joz
conkatchičha.
27 Nižtiquiztan wejrnacqui Judastan nižaza Silžtan cuchanchinčha,
ančhucatan tii puntu parlizjapa. Nižaza ančhucaquiz tjapa tii puntuquiztan
paljayaquičha.

28 Wejtnacquizimi Espíritu Santužquizimi walikaztačha tinacaqui. Wejrnacqui ančhucaquiz anaž tsjii liczi kuzi tjuz waquizasačha, anaž wejtnac liczi cuzturumpi paakatz waquizasačha. Jalla tiikaz paakatz waquizičha.
29 Žoñiž paata yoozquiz wilana jawkta chjizwi anačha lujlsqui. Nižaza čhjul animal ljocmi anačha lujlsqui. Nižaza jora zkenzcu conta animal chjizwimi anačha lujlsqui. Anačha adulteriuquiz ojklayzqui, luctaka cjiñimi maataka cjiñimi. Zuma lucutiñipan kamsa. Jalla nuž kamaquiž niiqui, walikaz cjequičha ančhucqui. ¡Zumakaz ojklaya!" Jalla nuž cjijrtatačha nii cartaqui.
30 Nekztanaqui nii cuchanta žoñinacaqui cartižtan ojkchičha Antioquía watja. Jalla nicju irantižcu, tjapa nii wajtchiz criichi žoñinaca juntazzičha. Nekztan nii carta intirjichičha.
31 Jalla nii carta liižcu, nii jilanacaqui walja chipchičha, nii zuma takunaca cjijržquitaž cjen.
32 Nižaza nii Judastan Silžtan Yooz taku paljayñitačha. Jalla nuž paljaycan walja žoñinacžquiz kuzzičha. Nižaza nii criichinacaqui tjurt'iñi kuzziz cjiskatchičha ninacž tawkžtan.
33 Jalla tsjii kjaž tjuñinaca nicju kamchičha, Judastan Silžtan. Nekztanaqui ninaca cuchanžquiñi jilanacžquin quejpz pecatčha. Jalla nuž peccan parti criichinacaqui cjichičha:
—Yooz Ejpžtan ančhucqui zumakaz okalla.
34 Jalla nekztanaqui Judasqui ojkchičha. Ultimquiziqui Silasqui eclis tantiichičha.
35 Nižaza Pabluqui Bernabežtan Antioquía wajtquin eclichizakazza. Nekztanaqui parti jilanacžtan Yooz taku walja tjaajnatčha ana criichi žoñinacžquiz, nižaza liwriiñi Yooz taku paljayatčha.

PABLUQUI WILTA YOOZ TAKU PALJAYI OJKCHA

36 Jalla niiž wiruñ Pabluqui Bernabežquiz paljaychičha, tuž cjican:
—Wiltaž jaziqui ojklalla. Jakzi watjanacquin učhumqui liwriiñi Yooz taku parlitažlaja, jalla nii jilanacžquin tjontjonžquilalla. Jaknužt kamčhaja jalla niičhum cheržquilalla.
37 Bernabequi Juan chjitz pecatčha. Juanž tsjii tjuuqui Marcos cjitazakaztačha.
38 Niiž tuquiqui Panfilia wajtquin žejlcan, Marcosaqui Pablužquiztan Bernabežquiztan quepi zarakchičha. Ana iya chica ojklaychičha Yooz taku parlican. Jaziqui Pabluqui Marcos ana chjitz pecatčha.
39 Jalla nižtiquiztan Pablužtan Bernabežtan ch'aassičha. Nekztanaqui jaljtichičha. Bernabequi Marcos chjitžcu tsjii warcu luzzičha Chipre kjutñi ojkzjapa.
40 Pabluzti Silas cjita žoñi illzičha niiztan chica ojkñijapa. Nii žejlñi jilanacaqui Pablužtan Silžtan Yoozquin cumpjiichičha, Yooz zuma yanapajo.
41 Nekztan ninaca Siria yok kjutñi ojkchičha. Siria yokaran nižaza Cilicia yokaran ojklaychičha, iclizquiztan icliza ojklaychičha, criichi jilanaca tjurt'iñi kuzziz cjeyajo.

16

TIMOTEOQUI PABLO CUMPANT'ICHICHA

1 Nekztanaqui Pablužtan Silžtan irantižquichičha Derbe Listra cjita watjanacquiz. Jalla nicju tsjii Yoozquin criichi žoñžquiz zalchičha, Timoteo cjita. Niiž maaqui judío žontačha, Yoozquin criiñtačha. Niiž ejpqui griego žoñitačha.

2 Nižaza Listra wajtchiz criichi žoñinacami Timoteo rispitchičha. Iconio wajtchiz žoñinacaqui Timoteo rispitchizakazza.
3 Nekztanaqui Pabluqui Timoteo kjutzñi pecatčha. Jalla nižtiquiztan Pabluqui judionacž cuzturumpi jaru Timoteo chimpuskatchičha, nii yokaran kamñi judionacaž ana quintra chiyajo. Timoteož ejpqui griego žoñitačha, anatačha judío. Jalla nuž cjen Timoteoqui ana chimpuchiztačha, judionacaž irata. Jalla nii zizzičha nii yokaran kamñi judionacaqui.
4 Nekztanaqui tjapa watjanaca ojklaycan, Pabluqui niiž mazinacžtan Jerusalén parlita quintu mazzičha. Apostolonacami Jerusalén icliz jilirinacami, jalla ninacaž chiita taku quint'ichičha tjapa Yoozquin criichi jilanacžquiz.
5 Jalla nižtiquiztanaqui niiran žejlñi criichinacaqui Yoozquin walja tjapa kuzziz cjissičha. Nižaza zapuru Yooz jiczquiz luzatčha iya žoñinacaqui. Jalla nižtiquiztan tsjanž yapatčha Yoozquin criichi jilanacaqui.

PABLUZ CHJUUZTA

6 Jalla nekztanaqui Espíritu Santuqui Pablužquizimi niiž mazinacžquizimi atajchičha, ana Asia yokaran Yooz taku parliñi ojklayajo. Jalla nižtiquiztan ninacaqui Frigia, nižaza Galacia cjita yokanacaran ojklaychičha.
7 Jalla nuž ojklayžcu, Misia cjita lintiquin irantichičha. Jalla niwjctan Bitinia yokquin luzquiz pecatačha. Jalla nuž pinsan Jesucristužtan Espíritu Santužtan nii yoka luz ana munchičha.
8 Jalla nižtiquiztan Bitinia yokquin ana luzzičha. Antis Misia yokquin watžcu, Troas cjita watja irantichičha. Jalla nii watjaqui pajk kot tjiiquiz želatčha.
9 Jalla nicju tsjii ween Yoozqui Pablo chjuuzkatchičha. Chjuuzcan jalla tuž Pabluqui cherchičha, tsjii Macedonia wajtchiz žoñi cherchičha. Tsijtsi želatčha. Nižaza rocatčha, tuž cjican: “Macedonia yok kjutñi kajkžcalla amqui. Yanapt'alla”.
10 Jalla nuž wiiquin chjuužcuqui Pabluqui tjaczičha Macedonia ojkzjapa. Nižazakaz wejrnacmi tjaczinčha Pabluztan ojkzjapa. Ultimupanž Yoozqui wejrnaca kjawzičha, nawjk ojklayajo liwriiñi taku paljayajo.

PABLUZTAN SILZTAN FILIPOS CJITA WAJTQUIN OJKTA

11 Jalla nekztanaqui Troas wajtquin tsjii warcu zalazzinčha. Nekz luzcu ojkchinčha. Nii pajk kot taypiquiz tsjii kolta yoka želatčha, Samotracia cjita. Jalla nii tirichuc ojkchinčha. Niiž jaka tažuqui Neápolis cjita watja irantichinčha.
12 Jalla nekztan ojkchinčha Filipos cjita watja. Nii watjaqui tuquitanpacha romano cjita wajtchiz žoñinacaž julžtatačha. Jalla Macedonia yokquin nii watjaqui tsjan chekan pakjitačha yekja watjanacquiztanaqui. Jalla nicju tsjii kjaž maj kamchinčha.
13 Tsjii jeejz tjuñquiz wajtquiztan ulanchinčha, nižaza puj atquin. Jalla nicju žoñinacaqui ajczñitačha, Yoozquin mayizi. Jalla nuž žejlcan wejrnacqui julzinčha. Nekztanaqui liwriiñi Yooz taku palt'ican, nii ajczi maatakanacžquiz paljaychinčha.
14 Tsjaa maatakqui Lidia cjititačha. Naaqui Tiatira cjita wajtchiz žontačha. Nižaza naaqui fin murat telanaca tuyiñtačha. Naa žonqui Yoozquin walja kuz tjaachintačha. Jalla nuž cjen, Yoozqui naaža kuzquiz Pabluž chiita taku catokskatchičha.
15 Jalla nižtiquiztan naa žonqui bautistatačha naaža familianacžtanpacha. Nekztanaqui wejtnacaquiz roct'ichinčha, tuž cjican:

—Ančhucqui ultimupan wejrqui Jesucristužquin criichinčhataqui cjičhaj niiqui, wejt kjuyquin tjonžcalla alujazjapa. —Nuž roctiquiztan naaža kjuyquiz wejrnacqui alujazzinča.

16 Tsjii noojiqui wilta Yoozquin mayiziz yokquin ojkcan, wejrnacqui tsjaa zajriž tanti turatan zalchinča. Naa turqui ariwiñi zizzintača. Naaqui patrunž manta payiñtača. Jalla nižtiquiztan walja paaz ganiñtača naaža patrunžjapa.

17 Naa turqui Pablužquiz nižaza wejtnacaquiz apzñi kallantichinča. Jalla nuž apzcan kjawiñtača, tuž cjican:

—Tii žoñinacaqui arajpach Yooz sirwiñiča. Nižaza ančhucaquiz liwriiñi Yooz taku paljayñiča. —Jalla nuž kjawcan chiichinča.

18 Zapuru nižta kjawcan wejtnacaquiz apzniñtača. Jalla nižtiquiztan Pabluqui naažajapa tsjii zkoluc žawjznawcž cjetča. Jalla nuž cjen naaža kjutñi quejpžcu cherzača. Nižaza naa tanñi zajrižquiz chiichiča, tuž cjican:

—Zajra, Jesucristuž tjuuquiz am ulna cjiwča taa turaquiztan.

Jalla nii orapacha nii zajraqui naa turaquiztan ulanchiča.

19 Jalla nižtiquiztan naa tura patrunanacaqui naaža ariwiñiquiztan ana iya paaz gani atchiča. Jalla nuž cjetča nii patrunanacaqui. Jalla nižtiquiztan ninacaqui Pablužtan Silžtan tanchiča. Nekztanaqui pajk plazquin chjitchiča nii wajt pajk jilirinacž yujcquin.

20 Juez jilirinacžquin prisintiskatchiča, tuž cjican:

—Tii judío žoñinacaqui učhum žoñinaca aptjapča.

21 Nižaza ninacž tsjemat cuzturumpinaca tjaajinča. Jalla nii cuzturumpinaca učhumqui anaž catokz waquizača. Nižaza ana niicama kamz waquizača. Lii quintrača. Učhumnacaqui roman žoñinacčhumča.

22 Jalla nuž chiitiquiztan nii wajtchiz žoñinacaqui Pabluž nižaza Silž quintra tjojktichiča. Nižaza nii juez jilirinacaqui mantichiča, ninacž cujtta zquiti chjojkžinajo, nekztan paržtan wjajtajo.

23 Jalla nuž walja wjajtžcu, carsilquiz chawjcchiča. Nižaza nii carsila itzñi žoñi mantichiča, ninaca zuma wijilajo.

24 Jalla nuž mantitiquiztan, nii carsila itzñi žoñiqui ninaca carsil kjuyl majcchiča, nawjk c'utžjati. Jalla nekzi pajk mazu madera želatča, niiqui žoñi castics maderapantača. Nii maderquiz ninacž kjojcha majcžinchiča.

25 Jalla nuž cjenami chica arama Pablužtan Silžtanaqui Yoozquin mayizican želatča. Nižaza Yooz wirsu itscan želatča. Jalla nuž mayizan, nuž itsan, nii parti carsilquiz chawjcta žoñinacaqui nonzača.

26 Jalla nekztanaqui tiripintit tsjii tembloraž tjonchi. Nekztan nii carsil yokanacami pirkanacami liwj chekjinskatchiča. Jalla nuž chekjintiquiztanaqui tjapa nii carsil zananacami justokaz cjetsiča. Nižaza nii preso žoñinacž čhejlta carinanacami justokaz jersiča.

27 Jalla nižta watžcu, carsil itzñi žoñiqui tjaji wajtsiča. Nii carsil zananaca cjetsi cheržcu, “Pris žoñinacaqui atipchiž caa” nuž cjican pinsichiča. Jalla nuž pinsiscu, niiž pajk cuchillu jwessiča, cuchillžtan persuna conzjapa.

28 Nekztanaqui Pabluqui kjawchiča, tuž cjican:

—Anam persunpacha čhjojrichaquiča. Tjapa chawjcta pris žoñinacami tekz žejlča.

29 Jalla nekztanaqui nii carsila itzñi žoñiqui micha tjeesnaj cjichiča. Nekztanaqui carsil kjutñi zati pariju luzzača, walja tsucchi chekjincan. Nekztan Pabluž Silž kjojchquiz tuzi t'oksiča.

30 Nekztanaqui zancu jwescu, pewczača, tuž cjican:

—Jilanaca, wejr liwriita cjisjapa, ¿čhjulut wejr paaz waquizasaya?

31 Pablužtan Silžtanaqui kjaazičha, tuž cjican:
—Jesucristo Jiliržquiz tjapa kuztan criya. Jalla nuž cjenaqui liwriita
cjequičha am familianačztanpacha.
32 Jalla nekztanaqui Pablo Silasqui niižquizimi niiž kjuy famil-
ianačzquizimi Yooz taku paljaychičha.
33 Nii weenpacha nii carsila itzñi žoñiqui ninačz čhjojri awjžinchičha. Jalla
nekztanaqui niimi tjapa familianacami bautista cjissičha.
34 Nekztanaqui nii carsila itzñi žoñiqui Pablužtan Silžtan jalla ninaca
chjitchičha persun kjuya. Niiž kjuyquin čhjeri tjaachičha. Nii žoñiqui
familianačztanpacha walja cuntintutačha Yoozquin criižcu.
35 Nii wenziqui juez jilirinacaqui zultat policianaca mantichičha car-
silquin, Pablužtan Silžtan cutz ortinžtan cuchanchičha.
36 Ninačaž carsilquin irantitan, nii carsila itzñi žoñiqui Pablužquiz
cjichičha:
—Nii juez jilirinacaqui wejtquin ortina apayžquichičha, ančhuc cutznajo.
Nižtiquiztan ančhucqui jazic liwriiž okaquičha.
37 Pabluzti nii zultat policianačzquiz paljaychičha, tuž cjican:
—Wejrnacqui roman parti žoñinactčha. Tjapa tii wajtquiz žejlñinačž yu-
jcquiz wejrnaca wjajtchičha, ana wejtnacaquiz zumpacha pewčzcu. Nekz-
tanaqui inapacha wejrnac carsilquiz majcchičha. ¿Jaziqui ančhucqui wejr-
naca chjojzaka cuts pecya? ¡Anaž cjesačha! Antiz ninacaj persuna wejrnac
tii carsilquiztan jwesi tjonla.
38 Nekztanaqui nii policianacaqui ojkžcu nii juez jilirinačzquiz tjapa nii
puntuquiztan quint'ichičha. Pablužtan Silžtan roman parti žoñinacquiztan,
jalla nii quintu zizcu, ancha tsucchi cjissičha.
39 Jalla nižtiquiztan pertuna mayizi ojkchičha. Nekztanaqui nii jilirinacaqui tjonžcu jwessičha. Nekztan Pablužquizimi Silžquizimi rocchičha, tuž cjican:
—Tii wajtquiztanž ulna.
40 Jalla nekztanaqui carsilquiztan ulanžcu Pablužtan Silžtan Lidia kjuya
ojkchičha. Jalla nekztanaqui criichi jilanaca cheržcu, “Tjurt'iñi kuzziz cjee
ančhucqui” cjican chiižinchičha. Nekztanaqui ojkchičha.

17

ZOÑINACAŽ APTJAPZTA TESALONICA WAJTQUIN

1 Jalla nekztanaqui wilta ojkchičha, Pablužtan Silžtanaqui. Anfípolis
nižaza Apolonia jalla nii yokanaca watchičha. Nekztanaqui Tesalónica cjita
pajk watja irantichičha. Jalla nekzi tsjii judionačz ajcz kjuya želatčha.
2 Nii wajtquin Pablugui nii acjz kjuyquin ojkchičha, niiž cuzturumpi
jaru. Tsjii čhjep jeejz tjuñinacquiziqui Pabluqui nii ajczñi žoñinačžquiz paljay-
chičha, nii tuquitan cjijrta Yooz tawk jaru.
3 Yooz tawkquiztan tjaajinchičha Jesucristuž puntuquiztan, tuž cjican:
—Jesucristuqui sufrispantačha, niiž ticzcama. Niiž ticziquiztan ja-
catatspantačha. Nii Jesusapachačha Yooziž cuchanžquita Cristuqui. Jalla
nuž ančhucaquiz paljayučha.
4 Jalla nii paljaytiquiztan yekjap judionacaqui Jesucristužquin criichičha.
Nekztanaqui ninacaqui Pablužtan Silžtan juntu cjissičha. Nižaza walja
griego parti žoñinacaqui Jesucristužquiz criichizakazza. Tuquiqui Yooz Ejp-
kaz sirwichičha. Nižaza walja rispitta maatakanacaqui Jesucristužquin
criichizakazza.
5 Jalla nuž cjen ana criiñi judionacaqui ancha iñiziñi cjissičha. Nekz-
tanaqui nii ana criiñinacaqui yekjap ñejo kuzziz žoñinaca juntjapchičha,

Pabluž Silž quintra parlizjapa. Nekztanaqui ninacaqui juc'anti žoñinaca juntichičha. Nii žoñinaca juntižcu, žoñinaca aptjapchičha Pabluž Silž quintra. Nekztanaqui tjapa nii quintra aptjapzñi žoñinacaqui Jasonž kjuya ojkchičha. Jalla nuž ojkžcu, nii kjuya muyuntichičha, Pablo Silas kjurcan. Nii pucultan žoñinaca jwes pecatčha, parti žoñinacžquiz intirjizjapa.

6 Pero Jasonž kjuyquiz Pablo Silas ana watchičha. Nižtiquiztanaqui nii quintra žoñinaca Jasón tanchičha, nižaza yekjap nekz žejlñi jilanacžtan. Nekztanaqui nii criichinacaqui chjichtatačha wajt jilirinacž yujcquin. Nii jilirinacž yujcquiz želan, nii quintra žoñinacaqui altu joržtan chiichičha, tuž cjican:

—Tii žoñinacaqui jakziquin ojktčhaja, nekz žejlñi žoñinacž kuz turwayskatčha. Jalla tinacaqui tekz tjonchizakazza, ana wal kamaña quejpskatzjapa.

7 Jasonqui niiž kjuyquiz Pablo Silas alujchitakalčha. Nižaza tinacaqui cjičha, yekja chawc jiliri žejlčha, Jesusa cjita. Nužukaz cjičha tinacaqui. Jalla nuž cjenaqui niiqui ancha učhum lii quintračha, nižaza učhum roman chawc jilirž quintračha. —Nuž cjican quintra chiichičha.

8 Jalla nuž nonžcu, tjapa nii wajtchiz žoñinacami jilirinacami walja žawjchičha.

9 Ultimquiziqui Jasonqui niiž mazinacžtanpacha tsjii wali printa tjaachičha, ninaca cutta cjeyajo.

PABLUZTAN SILZTAN KAMTA BEREA CJITA WAJTQUIN

10 Jalla nii nooj weenpacha criichi jilanacaqui Pablužquiz Silžquiz nii wajtquiztan ulanskatchičha. Nekztan Berea cjita watja ojkchičha. Jalla nicju irantižcu, judionacž ajcz kjuya luzzičha.

11 Jalla nii judionacaqui tsjan zuma kuzziztačha nii Tesalonic wajtchiz judionacžquiztan. Tjapa kuztan Yooz taku catokñitačha. Nižaza zapuru ninacaqui tuquita cjijrta Yooz taku liižcu liižcu zumpacha tantiichičha, nii Pabluž Silas chiita taku, werara ana werara, jalla nii zizjapa.

12 Jalla nižtiquiztan walja nii judionacaqui Jesucristužquin criichičha. Nižaza walja griego parti žoñinacaqui criichizakazza, rispitta luctakanacami maatakanacami criichizakazza.

13 Jalla nekztanaqui nii Tesalónica wajtchiz judionacaqui nonzičha, Pabluqui Berea wajtquin Yooz taku paljayñi ojkchičha. Jalla nii quintu zizcu, Berea watja ojkchičha. Jalla nicju ninacaqui žoñinaca žawjwaž zjij-canchičha, Pabluž quintra.

14 Jalla nuž cjen nii criichi jilanacaqui ana enenskatžcu Pablo cuchanžquichičha pajk kot kjutñi. Silžtan Timoteožtan, jalla ninacazti Berea wajtquiz eclichitačha.

15 Nekztanaqui Pablužtan cumpant'iñi žoñinacaqui Pablo chjitchičha Atenas cjita watja. Jalla nekztanaqui quejpžquichičha tii takunacžtan: “Silžtan Timoteožtan, jalla ninacaqui Pablužquin apura irantiz waquizičha”, cjican.

PABLUZ KAMTA ATENAS CJITA WAJTQUIN

16 Nekztan Pabluqui Silas Timoteo tjewsnatčha. Atenas cjita wajtquiz žejlcan, wacchi žoñiž paata yooznaca cherchičha. Nii wajtquiziqui jakzimi žoñiž paata yooznacapanikaz želatčha. Jalla nuž cheržcu niiž kuzquiz ancha sint'ichičha.

17 Jalla nižtiquiztan Pabluqui judionacž ajcz kjuyquin paljaychičha. Judionacžquizimi Yooz rispitñi žoñinacžquizimi paljaychičha. Nižaza zapuru pajk plazquin paljaychičha, ojklayñi žoñinacžquiz.

18 Jalla nii plazquiz tsjii istutiiñinaca želatčha. Parti nii istutiiñinacaqui Epicúreos t'akquiztantačha. Parti nii istutiiñinacazti Estoicos cjita

t'akquiztantačha. Jalla ninacaqui Pablužquiz paljaychičha. Nekztanaqui yekjap istutiiñinacazti cjichičha:

—¿Jaknužkat tii žoñic chiičhani, waljaž chiičha pero? ¿Čhjulut intintiskatz pecjo?

Yekjap istutiiñinacazti cjichičha:

—Niičha yekja yooznacž puntuquiztan paljayñiqui.

Pabluqui Jesusiž puntuquiztan nižaza ticzquiztan jacatatz puntuquiztan chiichičha. Jalla nuž chiitiquiztan nii istutiiñinacaqui nižta chiichičha.

19 Nekztanaqui nii istutiiñinacaqui Pablo chjitchičha tsjii Areópago cjita yokquin. Jalla nicju ajczñitačha parlizjapa. Nekztan Pablužquiz chiichičha tuž cjican:

—Nawjctan amqui tsjii ew tjaajintanaca zjijcchamčha. Jalla nii ew taku ziz pecučha wejrnacqui.

20 Amqui tsjemat istrañchuc takunaca chiičha. Kjažt cjii nii takunacaya, jalla nii intintaz pecučha wejrnacqui.

21 Nii Atenas wajtchiz žoñinacaqui nižaza nii parti wajtquin kamñi žoñinacaqui čhjul ew takunacami nonzkaz pecatčha. Nižaza čhjul ew takunacami chiiz kaz pecatčha. Jalla nii ew takunacquizkaz ninacž kuz tjaañitačha.

22 Jalla nii Areópago yokquin Pabluqui ninacž taypiquin tsijtsičha. Jalla nuž tsijtscu, tuž cjichičha:

—Atenas wajtchiz žoñinaca, ančhucqui wacchi yooznaca rispitinčhuččha, jalla niil cheručha.

23 Tii wajtquiz ojklaycan, wejrqui ančhuca silunaca cherchinčha. Nižaza tsjii silquin cherchinčha tuž cjijrta: "Tii siluqui ana pajta Yooz sirwizjapačha". Nii ana pajta Yooz ančhucqui rispitčha, ana pajžcupacha. Jalla nii ana pajta Yooz puntuquiztan chiyučha.

24 'Nii Yoozqui tii muntu paachičha, nižaza tjapa tii muntuquiz žejlñi cusasanaca. Jaziqui arajpachquinami yokquizimiž mantičha. Nii Yoozqui žoñinacž kjuyta timplunacquiz ana kamčha.

25 Anaž čhjulumi pečča, žoñiž sirwita paataqui. Niipachaž zapa maynižquiz žeti tjaačha, nižaza quera atquiztan jeejsjapa tjaačha, nižaza tjappacha tjaačha žoñinaczquiz.

26 'Tsjii lucutiñi žoñžquiztan tjapa tii muntuquiz žejlñi žoñinaca tjonkatchičha Yoozqui, tjapa kjutñi tii muntuquiz kamajo. Nižaza žoñinacž žejtz timpumi ticz timpumi, jalla nii Yoozpachaž mantičha. Nižaza jakziquin tsjii žoñiqui kamslaja, jalla niimi zakaz mantičha Yoozqui.

27 Jalla nuž mantichičha Yoozqui, žoñinaca nii kjurajo, nižaza wachajo. Ultimupančha Yoozqui učhumnacaquiztan anaž ažkquin žejlčha.

28 Yooziž cjen učhumqui žejtčha, nižaza ojklayčha. Jalla nižtazakaz yekjap ančhucaquiztan cjijrchičha, tuž cjican: "Yooziž paatačha učhumqui".

29 Nekztanaqui učhumqui Yooz paatiquiztan, učhumlaqui anaž pinsis waquizičha, tuž cjican: "Ultim Yoozza žoñiž paataqui, korquiztan, paazquiztan, mazquiztan, jalla nižta žoñiž paataqui".

30 Tuqui timpuqui žoñinacaqui Yooz puntuquiztan ana zumpacha zizzičha. Jalla nuž cjen Yoozqui žoñinacž uj awantichičha. Anziqui tjapa tii jazta žoñinacžquiz mantichičha, tuž cjican: "Persun uj pajžcu, kuzza campiya".

31 Nekztanaqui Yoozqui tsjii tjuñi utchičha, tjapa tii muntuquiz žejlñi žoñinaca werara pjalzjapa. Tsjii Yooziž illzta žoñiqui tjapa žoñinaca pjalaquičha, Yooz Ejpž cuntiquiztan. Yoozqui nii illzta žoñi ticziquiztan jacatatskatchičha. Jalla niztiquiztan Yoozqui kjanapacha tjeezičha, nii žoñiqui

illztatačha pjalñijapa, jalla nii. Jaziqui niižquin criya. —Nuž paljaychičha Pabluqui.

32 Jalla nii ticziquiztan jacatatchi quintu nonžcu, yekjapanacaqui tjassičha. Yekjapanacazti cjichičha:

—Tii jarquin tii amiž chiita puntuquiztan wilta nonznačhani.

33 Jalla nekztanaqui Pabluqui ninacžquiztan ojkchičha.

34 Yekjapanacazti Pablužquiz apzičha, niiž taku criižcu. Ninacžquiztan tinaca želatčha: Dionisiotačha tsjiiqui, nižaza niiqui Areópago cjita t'akquiztantačha. Nižaza Dámaris cjiti tsjaa maatak žonqui criichintačha. Nižaza tsjii kjaž iya žoñinacaqui criichičha.

18

PABLUZ KAMTA CORINTO CJITA WAJTQUIN

1 Wiruñaqui Pabluqui Atenas wajtquiztan ulanchičha. Corinto cjita watja ojkchičha.

2 Jalla nicju tsjii judío žoñžtan zalchičha. Nii žoñiqui Aquila cjitatačha. Ponto yokquiztan tjonchitačha. Niiž tuquiqui Claudio cjita chawc jiliriqui mantichičha tjapa judío žoñinaca Roma wajtquiztan ulnajo. Jalla nižtiquiztan Aquilaqui Italia yokquiztan ulanspantačha, niiž tjunatanpacha, Priscila cjiti. Ninacžquin Pabluqui tjonzñi ojkchičha.

3 Pablužtan ninacžtan tsjii oficiuchiztačha, tultu kjuya paañitačha. Jalla nižtiquiztan Pabluqui ninacžtan kamchičha junto nii tultu kjuya langzjapa.

4 Zapa jeejz tjuñquiz Pabluqui judionacž acjz kjuya ojkñitačha. Jalla nicju judionacžquiz Yooz taku paljayñitačha, nižaza ana judío žoñinacžquizimi. Zuma razunchiz tawkžtan paljaychipančha ninacaž zumpacha intintazñi cjisnajo.

5 Nekztan Silžtan Timoteožtan Macedonia yokquiztan irantižquichičha. Nekztanaqui Pabluqui Yooz takupanž paljayatčha. Yekja langzñijapa timpu ana želatčha. Nižaza Pabluqui judío žoñinacžquiz kjanacama intintiskatchičha, Jesusaqui ninacaž tjewžta Cristučha, jalla nii.

6 Nii judío žoñinacazti quintra cjissičha Pablužjapa. Nižaza niiž quintra anawalinaca chiichičha. Jalla nižta niiž quintra chiitiquiztan Pabluqui niiž zquiti tsajttsajtsinchičha, ninacž quintra tsjii siñala cjeyajo. Nižaza cjichičha:

—Ančhucqui infiernuquinž tjojttaž cjequičha, liwriiñi Yooz taku ana nonzinčhučča, nekztan. Jalla nuž castictaž cjen, ana wejtquiz uj tjojtnasačha. Ančhucqui kuzinpan Yooz taku ana criiz pečča. Tonjtan nawjcchuc wejrqui yekja wajtchiz žoñinacžquin okačha, ninacžquin liwriiñi Yooz taku paljayžcačha.

7 Nekztanaqui nii ajcz kjuyquiztan ulanžcu tsjii Justo cjita žoñž kjuya ojkchičha. Nii žoñiqui Yooz sirwiñitačha, nižaza ajcz kjuy latuquiz kjuychiztačha. Jalla nekz žejlñitačha.

8 Nii ajcz kjuy jiliriqui Crispo cjitatačha. Niiqui niiž familianacžtanpacha Jesucristužquin criichičha. Nižaza walja Corinto wajtchiz žoñinacaqui Yooz taku nonžcu criichičha. Nekztanaqui bautista cjissičha.

9 Jalla nekztanaqui tsjii ween Yooz Jiliriqui Pablo chjuuzkatchičha. Nii chjuužtiquiztan Yoozqui Pablužquiz cjichičha:

—Ana eksna amqui. Tirapan Yooz taku parla. Yooz taku paljayñi langzquiztan ana jayta.

10 Wejrqui amtan chicapachačha. Anaž jakziltami amquiz tani atasačha, ana wali paazjapaqui. Nižaza tii chawc wajtquiz muzpa žoñinacaqui wejtquin criyaquičha.

11 Jalla nuž chjuuzcu Pabluqui nii Corinto wajtquiz tsjii wata tirzuchiz
kamchičha, Yooz taku tjaajincan.
12 Jalla niiž wiruñ judío žoñinacaqui Pabluž quintra tsjii kuzziz ajczičha.
Nekztanaqui Pablo tanžcu, chawc jilirž yujcquin chjitchičha. Galión cji-
tatačha nii Acay yok jiliriqui.
13 Jalla nuž chjichcu, nii chawc jiliržquiz cjichičha:
—Tii žoñiqui učhumnaca lii quintraž ojklayčha. Tiiqui žoñinacžquiz ana
wal tawkžtan intintiskatčha, niiž Yooz sirwizjapa. Pero niiž Yooz sirwizqui
učhumnaca lii quintračha.
14 Pabluž chiyawc cjen Galión cjita jiliriqui judionacžquiz paljaychičha,
tuž cjican:
—Judío žoñinaca, tii žoñiqui ana wejtnaca lii quintra paachičha. Nižaza
ana chawc uj paachičha. Tsjii anawali paatasačha, nekztan ančhucaž quijta
razuna nonžtasačha.
15 Tii asuntuqui ančhuca takucamakazla; nižaza žoñž tjuu puntuquiztan
parlakazla; nižaza ančhuca liiquiztankazla. Jaziqui ančhucporaž parlasa;
nižaza ančhucporaž kjažmi arreglasa. Wejrqui anal tii ančhuca lii pun-
tuquiztan arreglis želučha.
16 Jalla nekztanaqui nii jiliriqui nii žoñinaca tjirkatchičha niiž oficinquiz-
tan.
17 Nii ajcz kjuya jiliriqui Sóstenes cjitatačha. Jalla niičha quijchiqui. Jalla
nuž nii jiliriž tjirkattiquiztan, tjapa nii wajtchiz žoñinacaqui nii quijñi žoñžtan
kichi tansičha, jalla nekzpacha, nii jilirž yujcquizpacha. Nii Galión cjita
jilirizti nuž kichjasanami ana importichičha.

PABLUQUI ANTIOQUIA QUEJPCHICHA

18 Nekztanaqui Pabluqui iyapan kamchičha. Nekztan nii criichi ji-
lanacžquiz “Okučha” cjican ulanchičha. Nekztanaqui tsjii warcu zali
ojkchičha, Siria yoka ojkzjapa. Priscilatan Aquilžtan chica ojkchičha. Cen-
crea cjita wajtquiz, ima warcuquiz luzcan, Pabluqui niiž ach chara k'ala
murchičha, tsjii compromitta cuzturumpi cumplisjapa.
19 Nekztanaqui warcuquiz ojkžcu, Efeso cjita watja irantichičha. Jalla
nicju Pabluqui Priscilatan Aquilžtan, jalla ninaca ecchičha. Nekztan
Pabluqui judionacž ajcz kjuya ojkchičha. Jalla nicju nii ajczñi judionacžtan
parlichičha.
20 Nekztanaqui nii judionacaqui Pablo roct'ichičha, iya tsjii kjaž majžtan
kamt'ajo. Pabluzti ana munchičha.
21 Jalla nekztan ima ninacžquiztan ojkcan, Pabluqui cjichičha:
—Jerusalén watja irantistančha, pjijsta paazjapa. Pero Yooz munanaqui
wejrqui quejpžcačha ančhucatan wilta zali.
Jalla nuž chiižcu, warcuquiz luzzičha. Nekztanaqui Efeso wajtquiztan
ojkchičha.
22 Nekztanaqui Cesarea cjita watja irantižcu, Pabluqui warcuquiztan
ulanchičha. Jalla nuž ulanžcu Jerusalén watja ojkchičha, criichi jilanacžquin
zalzjapa. Nekztan Antioquía wajt kjutñi ojkchičha.
23 Jalla nekz tsjii kjaž tjuñi kamžcu, wilta ojkchičha. Galacia nižaza Frigia
yokanacaran ojklaychičha. Jalla niiran iclizquiztan icliza ojklaychičha,
criichi jilanaca tjurt'iñi kuzziz cjiskatzjapa.

APOLOS CJITA YOOZ TAKU PALJAYÑI

24 Jalla nii timpuqui tsjii judío žoñiqui Efeso cjita watja irantichičha. Apolos
cjita tjuuchiztačha. Niiqui Alejandría pajk wajtchiz žoñitačha. Nižaza

niiqui Yooz taku walja zuma paljayñitačha. Nižaza cjijrta Yooz taku zumaž zizatčha.
25 Nii Apoložquiz Yooz kamañ puntu walja tjaajintatačha. Jaziqui walja tjapa kuztan Yooz taku parliñitačha. Juanž bautistakaz cjenami Jesucristuž puntuquiztan walja kjana tjaajinchičha.
26 Nekztanaqui Efeso wajtquiz žejlcan, Apolosqui ajcz kjuyquiz tjurt'iñi kuzziz tsijtsičha, Yooz taku paljayzjapa. Niiž paljayta taku nonžcu, Priscilatan Aquilžtan jalla ninacaqui tsjii Iatu Apolos chjitchičha, Yooz kamaña puntu tsjan kjana tjaajinzjapa.
27 Jalla nekztanaqui Apoložquiz Acaya cjita yokaran ojklayz pecatčha. Jalla nuž cjen jilanacaqui walja apoychičha, nižaza tsjii carta credencial apaychičha nii yokquin žejlñi jilanacžquiz, ninaca zuma risiwajo. Nii yokchiz jilanacaqui Yooz okzñiž cjen criichičha. Acaya irantiscuqui Apolosqui nii criichi jilanacžquiz zuma tjaajinchičha.
28 Nižaza zuma razunquiztan chiican, tjapa žoñinacž yujcquiz nii quintra judionacž pinsitanaca tjeezičha, anapan zumaž ninacž razunaqui. Ninaca atipchičha. Nii quintra judío žoñinacaqui ana kjaž cjii atchičha. Cjijrta Yooz tawk jaru intintiskatchičha, Jesusaqui ninacaž tjewzta Cristučha, nižaza Yoozquiztan cuchanžquita Cristučha, jalla nii.

19

PABLUZ KAMTA EFESO CJITA WAJTQUIN

1 Acayquiztan quejpžcu, Apolosqui Corinto wajtquiz želatčha. Pabluzti curunac yoka watžcu, Efeso watja irantichičha. Jalla nicju tsjii kjaž Yoozquin criichi žoñinacžtan zalchičha.
2 Jalla nuž zalžcu, Pabluqui pewczičha, tuž cjican:
—¿Ančhuc criiz oraqui Espíritu Santuqui ančhuca kuzquiz luzzikay?
Ninacaqui kjaazičha, tuž cjican:
—Anaž. Nii Espíritu Santo puntuquiztan anawira nonzinčha.
3 Jalla nižtiquiztanaqui Pabluqui pewczičha, tuž cjican:
—Ančhucqui, ¿čhjul bautismo tanzinčhuctaya?
Ninacaqui kjaazičha:
—Juanž bautismo tanzinčha —cjican.
4 Nekztanaqui Pabluqui cjichičha:
—Walikazza. Juanqui kuz campiiñi žoñinacžquiz bautisñitačha. Pero nii Juanž wirquin tsjiiqui tjonchičha. Jalla niičha Jesusaqui. Niiqui Yooz Ejpžquiztan cuchanžquita Cristučha. Jalla niižquin criiz waquizičha. Jalla nižtazakaz Juanqui žoñinacžquiz chiižiñitačha.
5 Jalla nii taku catokžcu, nii žoñinacaqui Jesucristo Jilirž tjuuquiz bautistatačha.
6 Nekztanaqui Pabluqui ninacž juntuñ kjarztan lanchičha. Jalla nuž lanznan Espíritu Santuqui tjonchičha. Jalla nižtiquiztan yekja takunacztan parli kallantichičha. Nižaza Yooziž zizkatta puntunaca parlichičha.
7 Jalla ninacaqui tsjii tuncapan žoñinacatakalčha.
8 Čhjep jiiz Pabluqui jalla nicju kamchičha. Jalla nuž kamcan ajcz kjuya ojkñipantačha. Nii ajcz kjuyquin zuma tjurt'iñi kuzziz paljayñipantačha, Yooz mantita kamañ puntuquiztan intintiskatcan.
9 Yekjap žoñinacazti wira ana criichipančha. Ninacaqui chojru kuzziz cjissičha. Yooz kamañ quintra parlichičha. Jalla nižtiquiztan Pabluqui ninacžquiztan zarakchičha. Nižaza criichi žoñinaca chjitchičha tsjii escuel kjuyquin. Nii escuelchiz žoñiqui Tiranno cjita tjuuchiztačha. Jalla nicju Pabluqui tjaajinchičha zapuru.

10 Jalla nuž tjaajincanaqui pizc wata kamchičha. Jalla nižtiquiztan
tjapa nii Asia provincia yokquin kamñinacaqui Jesusa Jilirž liwriiñi quintu
nonchičha. Judío žoñinacami, nižaza ana judío žoñinacami nii quintu
nonchičha.
11 Nižaza Yooz aztan Pabluqui wali pajk milajrunaca paachičha.
12 Jalla nižtiquiztan žoñinacaqui pañumi zquitimi Pablužquiz
lanskatchičha. Jalla nuž lanskatžcu, nii pañumi zquitimi chjitchičha, laa
žoñinacžquin. Jalla nižtiquiztan nii laanacaqui čhjetintatačha, nižaza nii
žoñinaca tanñi zajranacami ulanskatchičha.
13 Tsjii kjaž judío žoñinacaqui ojklayatčha, zajranaca chjatkatcan. Jalla
nuž chjatkatcan, nii žoñinacaqui Jesusa Jilirž tjuužtan ojklayz pecatčha.
Nekztanaqui zajranacžquiz cjichičha:

—Zajranaca, ančhuc ulnaj cjiwčha, Pabluž parlita Jesús tjuuquiz.

14 Jalla nižta paachičha pakallawk judío jilazullcaqui. Ninacž ejpqui
Esceva cjita tjuuchiztačha. Niiqui judiuž timplu chawc jiliritačha.
15 Nii pakallawk jilazullca nižta paan, tsjii žoñi tanñi zajraqui ninacžquiz
cjichičha:

—Jesús pajučha. Nižaza Pablo pajučha. Ančhucqui ¿jectčhuctajo?

16 Jalla nižtiquiztan nii zajra tanta žoñiqui tsjii layžcu ninacžquiz tanzičha,
kijchjapa. Nii zajraž tanta žoñiqui walja azziztačha. Jalla nii aztan ninaca
atipchičha. Nižaza k'alapacha čhjojritchipančha. Nižtami chjojrichta ana
zquitchiz atipassičha nii pakallawk žoñinacaqui.
17 Jalla nekztanaqui tjapa nii Efeso wajtchiz žejlñi žoñinacaqui nii quintu
zizzičha, judionacami, ana judionacami. Jalla nekztan walja eksnatčha.
Nižaza Jesucristo Jilirž tjuu walja alawazzičha.
18 Nižaza walja criichi žoñinacaqui ninacaž tuquita persun uj paatanaca
pajžcu, kjanacama mazzičha.
19 Nižaza yekjap žoñinacaqui ima Yoozquin criican, laykican ojklayñitačha.
Jalla ninacaqui ninacž layka ojklayz liwrunaca zjijcchičha. Nekztan k'ala
nii liwrunaca ujkatchičha tjapa žoñinacaž cheran. Pjijska tunc waranka pajk
ultimu paaz, nuž valorchiztačha nii liwrunacaqui.
20 Jalla nekztan nii criichi žoñinacaqui tjapa kjutñi Yooz taku paljayi ojklay-
chičha. Nekztan tsjan tsjan žoñinacaqui Yooz taku catokchičha.
21 Jalla niiž wiruñ Pabluqui niiž kuzquiz Macedonia nižaza Acaya
yokanacquin tjonzpanž tantiichičha. Jalla nuž wattan Jerusalén watja
irantispanž tantiichičha. Nižaza Pabluqui cjichičha:

—Jerusalén watja ojkžcuqui, wejtlaqui Roma watja irantistančha.

22 Jalla nižtiquiztanaqui Pabluqui pucultan yanapñinaca cuchanchičha
Macedonia. Nii pucultanaqui Timoteotačha, nižaza tsjiiqui Erastotačha.
Pabluzti tsjii kjaž majjapa eclichičha Asia yokquin.

ZOÑINACA APTJAPZTA EFESO WAJTQUIN

23 Jalla nii timpuqui walja žoñinaca aptjapzičha, Yooz kamañ jicz pun-
tuquiztan paljaytaž cjen.
24 Nii aptjapñi achaqui Demetrio cjitatačha. Jalla niiqui paazquiztan
yooznaca paañitačha. Jalla nuž paatiquiztan walja paaz canchičha, nižaza
parti nižta paañinacaqui. Diana cjiti žoñiž paata yooz timplu irata jalla nii
paachičha ninacaqui.
25 Nekztan Demetrio cjita žoñiqui tjapa nii yooznaca paañi žoñinaca jun-
tichičha, nižaza niiž langzñi mazinaca juntichizakazza. Nekztanaqui tuž
cjichičha:

—Jilanaca, ančhucqui zizza. Tii oficiuquiz langzcan, zuma paaz cančha učhumnacaqui, zuma kamzjapa.

26 Tii Pabluqui ojklayčha, “Žoñiž paata yooznacaqui anačha ultim yoozqui”, cjican. Jalla nuž chiyan, walja žoñinacaqui niiž taku criičha, tii Efeso wajtquinami, nižaza tjapa tii Asia provincia yokquinami. Niiž taku criižcu, učhum yooznacquiztan zarakchičha. Jalla nii quintu nonchinčhuččha, nižaza cherchinčhuččha.

27 Jalla nižtiquiztan tii učhum langznacaqui anat cusa cjisnačhani. Nižaza učhumž cansmi pertisnačhani. Anziqui tjapa tii Asia provincia yokquin žejlñi žoñinacami nižaza tjapa tii muntuquiz žejlñi žoñinacami naa yooz siñuri sirwiñičha. Pero Pabluž cjen, Diana cjiti pajk yooz siñuri timplumi ana rispittat cječhani.

28 Jalla nuž Demetriuž chiita taku nonžcu, walja žawjchi cjissičha. Jalla nuž žawjžcu, kjawchičha tuž cjican:

—¡Viva Diana yooz siñura! ¡Viva tii Efeso wajtchiz yooz! —nuž cjican kjawchičha.

29 Nekztan tjapa nii wajtchiz žoñinacž kuz turwayskatchičha. Nižtiquiztan nii wajtchiz žoñinacaqui Gayžtan Aristarcužtan, jalla ninaca kichi tanzičha. Nii pucultanaqui Macedonia yokquiztan Pabluztan chica ojkchitačha. Jalla nii pucultan tanžcu, pajk parliz kjuya chjitchičha.

30 Nižaza Pabluqui nii kjuya luz pecatčha, žoñinacžquiz paljayzjapa. Criichi žoñinacazti Pablo atajchičha, ana luzkatajo.

31 Nižaza yekjap Asia jilirinaca želatčha, Pabluž amigonacatakalčha. Jalla ninacaqui tsjii žoñi cuchanžquichičha Pabluzquin roczinajo, nii parliz kjuyquiz ana luzajo.

32 Tampachquiztan juntazcu žoñinacaqui kjawchičha tjapaman razunanaca chiican. Aptjapziž cjen nekztan nižta kjawchičha žoñinacaqui. Ancha pajk ch'awjwa paatčha. Jila manka žoñinacaqui čhjul puntu ajcztažlaja ana zizzičha.

33 Yekjap žoñinacaqui nii ajczta puntu zumpacha intintiskatchičha Alejandružquiz. Nekztan niiqui tucquin tsijtskatchičha, nii judionacžquiztan tjurt'ižinajo. Nekztanaqui Alejandruqui kjara waytižcu ch'uj cjeej cjichičha. Nekztanaqui niiqui tjapa žoñinacž yujcquiz tjurt'iziñž tawkžtan chiiz pecatčha.

34 Parti žoñinacazti Alejandro judío žoñi cjican zizcu, wilta kjawchičha tsjii pizc ora. Tsjii joržtan tuž cjican:

—¡Viva Diana yooz siñura! ¡Viva tii Efeso wajtchiz yooz!

35 Jalla nekztanaqui nii wajt secretariuqui žoñinaca ch'uj cjiskatžcu, paljaychičha tuž cjican:

—Efeso jilanaca, tii pajk yooz Diana siñura timplu tii Efeso wajtchiz žoñinacžquiz cumpjiitačha. Nižaza arajpachquiztan tjojtžquichinčha taa yooz siñuriqui. Tsjii maz cheechi tjonžquichinčha.

36 Jalla nii puntuquiztanaqui anaž jecmi nicasačha. Jaziqui ch'ujčha cjee. Ima zuma tantiyazcan anačha čhjulumi paa.

37 Tii ančhuca zjijcta žoñinacaqui ana čhjulumi chiichičha naa Diana siñurijapaqui, anazaž naa quintra čhjulumi paachičha.

38 Demetriužtan niiž langzñi mazinacztan quijz pecčhaj niiqui, niijapa juez jilirinaca žejlčha. Nii jilirinacžquinkaz ojkla, nii quija arreglisjapaqui.

39 Tsjii yekja puntu parliz pecčhaj niiqui, zumpachaž ajczcuž parla.

40 Tii aptjapzi puntuquiztan učhum chiiz razunanacaqui ana žejlčha. Jaziqui učhum gobiernuqui učhumnac quintra uj tjojtnasačha, tii nooj aptjapztiquiztan.

41 Tii parlaqui žeržta cjila, —nuž cjichičha nii secretariuqui.
Nekztanaqui žoñinaca liwj cuchanchičha, persun kjuya okajo.

20

PABLUZ OJKTA MACEDONIA NIZAZA GRECIA

1 Jalla nekztanaqui nii aptjapzta žoñinacaž ojktan, Pabluqui criichi žoñinaca kjawzičha, ninaczquiz tjaajinzjapa. Nekztanaqui Pabluqui "Okaž" cjichičha, Macedonia yoka ojkzjapa.
2 Jalla nii yokquin ojklaycan, criichi jilanaczquin zuma tawkztan ancha p'ekinchaychičha, tjurt'iñi kuzziz cjeyajo. Nekztanaqui Grecia yoka irantichičha.
3 Jalla nicju čhjep jiiz žejlchičha. Nekztan warcu zalz pecatčha, Siria yoka ojkzjapa. Warcu tanawc cjen, Pabluqui quintu zizzičha, judionacaqui niiž quintra parlassitaquičha, jalla nii. Jalla nižtiquiztan niiž warcuquiz ojkz cjitaqui nužquiz tijsičha. Yokaranpacha ojkchičha. Nekztan Macedonia yoka irantichičha.
4 Nižaza Pablužtan chica ojkchiqui tinacatačha: Sopatertačha (niiqui Berea wajtchiztačha), nižaza Aristarcutačha, nižaza Segundutačha (niiqui Tesalónica wajtchiztačha), nižaza Gayutačha (niiqui Derbe wajtchiztačha), nižaza Timoteotačha, nižaza Tiquicutačha, nižaza Trofimutačha. (Jalla Tiquicužtan Trofimužtan Asia provinciquiztantačha).
5 Jalla nii jilanacaqui wejtnaca tuqui okjaychičha. Jalla nuž okjayžcu Troas cjita wajtquin wejrnac tjewzičha.
6 Wejrnacqui ana liwaturchiz t'anta lujlz pjijsta paztan, Filipo cjita wajtquiztan zarakchinčha tsjii warcuquiz. Tsjii pjijska tjuñquiztan Troas watja irantichinčha. Jalla nicju kamchinčha tsjii simana.

PABLUZ KAMTA TROAS WAJTQUIN

7 Dominguqui wejrnacqui ajczinčha, Santa Cena paazjapa. Jalla nuž ajczcu Pabluqui tjaajinchičha criichi jilanaczquiz. Jaka tažu zarakz cjen, chica aramacama tjaajinchičha.
8 Wejrnacqui tsewcta pisuquin ajczintačha tsjii kjuyquiz. Kjanzjapa wacchi michanaca tjeestatačha.
9 Nižaza Eutico cjita tjowa ventanquiz julzi želatčha. Pabluž ažkapacha chiyan, nii tjowaqui ancha tjaji tjonkatchičha. Nekztan nii ventanquiztan kossuc tjojtsičha, čhjep pisu kjuyquiztan. Ticzi waytitatačha nii tjowaqui.
10 Nekztanaqui Pabluqui chjijwžquichičha. Nii tjowž juntuñ chutjatžcu žcojrzičha. Nekztanaqui parti jilanaczquin cjichičha:
—Anačha tsucaquičha. Zejtčha tiiqui.
11 Jalla nekztanaqui Pabluqui wilta yawchičha tsewcta pisuquin. Nekztan Santa Cena paachičha. Jalla nuž paažcu, Pabluqui tirapan parlichičha kjantatscama. Nekztan ojkchičha.
12 Partinacazti zuma kuzta eclichičha. Nii tjowa vivož cjen, cuntintu nii tjowa chjitchičha.
13 Nekztanaqui wejrnacqui warcuquiz okjaychinčha Asón yokacama. Pabluzti kjojchuñ ojkz pecatčha. Asón wajtquiztan Pablo zakaz warcuquiz ojkz tantiichičha. Jalla nuž cjican kaztatačha.
14 Nekztanaqui Asón wajtquin Pablužtan zalzinčha. Nekztanaqui Pabluqui wejtnacatan chica warcuquiz luzzičha. Nekztanaqui Mitilene kjutñi ojkchinčha.

15 Mitilenequiztan ojkcan, jaka tažuqui Quío latuquin watchinčha. Kat
tažuqui Samos cjita watja irantichinčha. Nekztanaqui Trogilio cjita wa-
jtquin jeejsassinčha. Niiž jaka tažuqui Mileto cjita watja irantichinčha.
16 Jalla nuž ojkchinčha, Asia yokquin ana wacchi tjuñi žejlzjapa. Efeso
wajtquin ana ojkz pecatčha. Antiz Jerusalén watja apura ojkz pecatčha
Pabluqui. Jalla nicju irantis pecatčha ima Pentecostés tjuñi tjonan.
Jaknužquiztanami irantisquizpanž pecatčha.

EFESO ICLIZ JILIRINACZQUIN CHIIZINTA

17 Mileto wajtquiz žejlcan, Pabluqui Efeso icliz jilirinaca kjawžquiñi
cuchanchičha.
18 Jalla nii jilirinacaž tjontan, Pabluqui ninaczquiz tuž chiižinchičha:

—Weriž Asia yokquiz tjontan, nii tjuñquiztanpacha jaknužt ančhucatan
chica kamtučhaja, jalla nii ančhucqui zizza.
19 Jalla nuž ančhucatan kamcan, humilde kuzziz Yooz Jiliržquiz sirwich-
inčha. Nižaza criichi žoñinaczquiztan wejt kuzquiz sint'itiquiztan ancha
kaachinčha, nižaza ancha pruebanacami sufrichinčha.
20 Tsjan zuma kamañchiz cjisjapa ančhucaquiz tjapa zumanaca tjaajinch-
inčha, tjup kuzziz. Plazquinami callquinami tjaajinchinčha, nižaza ančhuca
persun kjuyquiztan kjuya tjaajinchinčha.
21 Nižaza judionaczquizimi ana judionaczquizimi paljaychinčha wejrqui,
tuž cjican: “Ančhucqui persun uj pajžcu, kuznaca campiya. Jesucristo
Jiliržquin tjapa kuztan criya”.
22 Anziqui wejrqui Jerusalén watjal okačha. Espíritu Santuž mantital
okačha. Jalla nicju čhjulut watačhaja, anal zizučha.
23 Jalla tii puntukal zizučha. Tjapa watjaran weriž ojklayan Espíritu
Santuqui wejtquiz chiichičha, tuž cjican: “Amqui carsilquiz chawctam
cjequičha. Nižaza ancham sufraquičha”.
24 Pero nii mazintiquiztanaqui wejr anal turwasnučha. Tii muntuquiz
žejtzjapa anaž importičha wejrqui. Wejt wiraqui anaž chekanaqui. Jesu-
cristo Jiliriž tjaata apóstol cargo, jalla nii cumplistančha chekanaqui. Yooziž
tjaata kamañ jaru ojklayz pecučha, ticzcama. Liwriiñi Yooz taku parliz
pecučha, Yooz zuma okzñičha cjican.

25 ‘Yooz mantuquiz kamz puntuquiztan ančhucaquiz mazzinčha. Anziqui
ančhucqui wejttan anaž iya zalaquičha tekztan nawjcchuc.
26 Jalla nižtiquiztan ančhucaquiz chiyučha, tuž cjican: Anaž jecmi
ančhucaquiztan wejtquin uj tjojtnasačha, tuž cjican:
27 “Pabluqui anaž tjapa Yooziž tjaata taku tjaajinchičha” cjicanaqui. We-
jrqui tjapa Yooziž tjaata takunaca ančhucaquiz mazzinčha.
28 Jalla nižtiquiztanaqui ančhucqui persunpachquiz cwitaza, nižaza
parti ančhuca iclizziz jilanaca cwitaquičha ančhucqui. Espíritu Santuqui
ančhuc jiliriztakaz utchičha Yoozquin criichinaca cwitajo, nižaza Yooz tawk
čhjeri tjaajo. Nii criichi jilanacž laycu Jesucristo Yoozqui niiž persun
ljoc tawkchičha, cruzquiz ch'awczcu. Jaziqui criichi žoñinacačha Jesu-
cristužtaqui.
29 Tsjii zakal zizučha. Weriž ojktan, yekja žoñinacaqui ančhucaquin tjon-
aquičha ančhuc wichanzjapa, nižaza ančhuca icliza akskatzjapa. Ninacaqui
uuzi tanñi kitiztakaz luzcaquičha.
30 Nižaza ančhucaquiztan toscara chiiñinaca želaquičha tsjii kjutñi criichi
jilanaca chjitzjapa toscar tawkztan.

31 Jaziqui ančhucqui zumpacha cwitaza. Wejrqui čhjep wata intiru majiñami weenami zapa mayni ančhucaquiz tjaajinchinča. Nižaza ančhucaquiz chiichiižincan, ancha kaachinča.

32 'Jaziqui jilanaca, ančhucqui Yoozquin cumpjiyuča. Nižaza Yooz zuma taku zumpachaž catoka. Jalla nuž cjen ančhucqui tjurt'iñi kuzziz cjequača. Nekztan Yoozquiztan irinsa tanznaquača tjapa Yooziž t'akžta žoñinačžtan.

33 Wejrpachača paazmi zquitimi anapan pecchintqui ječžquiztanami.

34 Antiz wejrtča persun kjaržtan langziñtqui, čhjulut pecatučhaja, jalla niijapa, nižaza wejttan chica ojklayñi žoñinačžjapami. Jalla nii puntuquiztanaqui ančhucqui zumpachaž zizza.

35 Jalla nužupan ančhucqui langz waquizača, t'akjir žoñinačžquiz yanapzjapa. Jalla nuž kjana tjeezinča persuna langzcan. Nižaza Jesús Jilirž chiita taku cjuñzna. Jalla tuž cjača nii chiitaqui: "Onanñi žoñinacaqui juc'ant cuntintača tanzñi žoñinačžquiztanaqui".

36 Jalla nuž chiižcu, Pabluqui quillzača, tjapa nii žejlñi hermanonačztan, Yoozquin mayizizjapa.

37 Jalla nekztanaqui tjapa nii jilanacaqui kaachača Pabluž ojkz cjen. Pablo žcojrzača, nižaza chjulzača.

38 Pabluqui cjichača:

—Wejrqui okača, jaziqui anaž iya wejr cheraquača. —Jalla nižtiquiztan nii jilanacaqui ancha llaquita cjissača.

Jalla nekztanaqui warcu luzcama chica ojkchača.

21

PABLUQUI JERUSALEN WATJA OJKCHICHA

1 Jilanaca eccu, warcuquiz luzzinča. Nekztan Cos cjita yok tirichuc ojkchinča. Jaka tažuqui Rodas cjita yokquin ojkchinča. Jalla niwjctan Pátara cjita watja ojkchinča.

2 Jalla nii Pátara wajtquiztan tsjii Fenicia kjutñi ojkñi warcu zalchinča. Nekztan nii warcuquiz luzcu ojkchinča.

3 Jalla nuž ojkcan Chipre cjita yoka ažkquin cherchinča. Chipre yokaqui zkar latuquintača. Tira ojkchinča Siria yoka irantizcama. Tiro cjita wajtquiz kuzi ecz želan, nekztan Tiro watja luzzača.

4 Jalla nicju criichi jilanaca kjurchinča, zalañcama. Nekztanaqui ninačztan kamchinča tsjii simana. Ninacaqui Espíritu Santuž cjen chiikatchača Pabližquiz, tuž cjican:

—Amqui anatača ojkzqui Jerusalén watja.

5 Simanaž wattan, Tiro wajtquiztan ulanchinča. Nižaza tjapa nii wajtchiz criichi žoñinacaqui maatakanačztanami ocjalanačztanami wejtnacaquiz cumpant'ichača wajtž tjiya. Jalla nicju tsjii k'ara želatča, kot atquin. Nii k'arquiz quillžcu Yoozquin mayizassinča.

6 Nekztanaqui zumpacha kjara tansascu, jaljtassinča "Kjažllami okall" cjican. Nekztanaqui wejrnacqui warcuquiz luzzinča. Ninacazti kjuya quejpchača.

7 Nekztanaqui Tiro wajtquiztan zarakchinča, Tolemaida cjita watja irantiscama. Jalla nicju criichi jilanačžquin tsaani ojkchinča. Jalla nekztanaqui tsjii nooj kamchinča nii jilanačztan.

8 Niiž jaka tažuqui Pabližtan wejtnacatan ulanchinča. Nekztan Cesarea cjita watja irantichinča. Jalla nii wajtquiz irantižcu Felipž kjuya ojkchinča. Jalla niitača liwriiñi Yooz taku parliñiqui jalla nii oficiuchiztača.

Niiž tuqui Jerusalenquin pakallawk jilanaca illztatačha, Yooztajapa langzjapa. Tsjiiqui nii Felipitačha. Jalla niiž kjuyquin kamchinčha.
9 Nii Felipiqui pajkpaltan ana zalzi tjunmatanacchiztačha. Nižaza ninacaqui Yoozquiztan zizta taku parliñi profetanacatačha.
10 Jalla ninacž kjuyquin tsjii kjaž maj kamžcu, tsjii Agabo cjita žoñiqui tjonchičha Judea cjita yokquiztan. Nii žoñiqui Yooz taku parliñi profetatačha.
11 Jalla nii žoñiqui wejrnac tjonzñi tjonchičha. Nekztanaqui Pabluž jweranta kojch aptichičha. Nii kojchtan persun kjojcha kjara jwersičha tuž cjican:
—Espíritu Santuqui tuž cjičha: "Jalla nižtapacha Jerusalén wajtquin judío žoñinacaqui tii kojch tuyñi žoñi jwernaquičha. Jalla nuž jweržcu, yekja wajtchiz žoñinacžquiz intirjaquičha". —Nuž cjichičha Agabo cjita profetaqui.
12 Jalla nuž nonžcu, wejrnacmi nižaza nii Cesarea wajtchiz criichinacami tjappacha Pablužquiz rocassinčha ana Jerusalén watja okajo.
13 Pabluzti kjaazičha, tuž cjican:
—¿Kjažtiquiztan ančhuc kaajo? ¿Kjažtiquiztan ančhuc wejr llaquizkatjo? Wejrqui Jesucristuž cjen listučha čhejlta cjisjapami nižaza Jerusalén wajtquin ticzjapami.
14 Jaziqui wejtnaca razunžtan Pabluž taku ana atipi atchinčha. Jalla nuž cjen ana tira chiichinčha. Tiikazza cjichinčha:
—Yooz Jilirž munañpaj cjila.
15 Jalla nekztanaqui ojkzjapa tjaczinčha. Nekztan Jerusalén wajt kjutñi ojkchinčha.
16 Nižaza yekjap Yoozquin criichi jilanacaqui wejtnacaquiz cumpant'ichičha. Tsjii ninacžquiztan Mnasón cjita žoñi želatčha. Niiqui Chipre cjita wajtchiz žoñitačha. Ažk wata Yoozquin criichipantačha. Niiž kjuyquin alujazjapatačha Jerusalén wajtquin.

PABLUQUI JACOBŽQUIZ TJONZICHA

17 Jerusalén watja irantižcu, Yoozquin criichi jilanacaqui wejrnac ancha cuntintu risiwt'ichičha.
18 Niiž jaka tažu Pabluqui wejtnacatan Jacobžquin tjonzñi ojkchičha. Jalla nicju tjapa nii Jerusalén icliz jilirinacaqui želatčha.
19 Pabluqui jilanacžquiz tsaanžcu, tjappacha niiž ojklayta quint'ichičha. Yoozqui Pabližquiz wali pajk obranaca paakatchičha ana judío žoñinacž yokaran ojklayan. Jalla nii quint'ichičha Pabluqui.
20 Jalla nii takunaca nonžcuqui, Yooz honora chiichičha. Nižaza Pabližquiz cjichičha:
—Jila, walikazza niiqui. Nižaza tekzi tsjii kjaž warank judionacaqui Jesucristužquin criichizakazza. Jalla nii zizzamčha. Nižaza tjapa ninacaqui cjichipančha, "Moisés lii jaru ojkstančha" jalla nii.
21 Nižaza ninacaqui nonzičha tii quintu: Amqui yekja yokquin kamñi judionacžquiz tjaajinñamčha, "Moisés mantita lii ana cumplis waquizičha", jalla nii. Nižaza ninacaqui am puntuquiztan tuž nonzičha: Amqui "Lucmajch wawanaca ana chimputa cjis waquizičha", cjican tjaajinñamčha. Nižaza amqui "Učhum judío cuzturumpinac jaru ana paaz waquizičha" cjican tjaajinñamčha. Jalla nuž am puntuquiztan nonzičha tekz žejlñi hermanonacaqui.
22 Anziqui nii hermanonacaqui am tjonchi zizcu ajcznaquičha. Jaziqui, ¿jaknužum cjeequi?
23 Amqui jalla tužum paačhaj. Tii Jerusalén wajtquiz pajkpaltan žoñinaca žejlčha. Ninacaqui compromitta taku cumplistančha.

24 Amtan chica ninaca chjičha. Nekztan ninacžtan chica am učhum
cuzturumpi paa. Nižaza ninacž gasto pacna, ninaca persun ach chara
k'ala murta cjisjapa. Jalla nižtiquiztan tjappacha intintiskataquičha, amqui
učhumnaca cuzturumpi ana quintračha, jalla nii. Jalla nuž chiichiiñinacaqui
toscara cjitaž cjequičha. Ampachazakazim učhum lii jaru paačha. Jalla nuž
intintaquičha tjappachaqui.
25 Nižaza wejrnacqui nacjuñta wajtchiz ana judío criichinacžquiz cjijrch-
inčha, tuž cjican: "Žoñiž paata yoozquiz wilana jawkta chjizwi anačha
lujlsqui. Nižaza jora zkenzcu conta animal chjizwimi anačha lujlsqui.
Nižaza luctakžtanami maatakžtanami anačha adulteriuquiz ojklayzqui". —
Jalla nuž Pablužquiz chiichičha nii icliz jilirinacaqui.

PABLUQUI PRESO TANTATACHA

26 Jalla nekztanaqui Pabluqui nii pajkpaltan žoñinaca chjitchičha. Niiž
jaka tažuqui ninacžtan chica cuzturumpi paachičha. Nekztanaqui tim-
pluquin luzzičha čhjulorat nii cuzturumpi paaz tjuñinaca žerznačhaja, jalla
nii mazjapa. Nii cuzturumpi paaz tjuñinaca žerztan, Pabluqui persunjapami
ninacžtajapami ofrenda tjaastančha. Nii puntu zakaz timpluquin mazñi
luzzičha.
27 Nii pakallawk cuzturumpi paaz tjuñinaca žeržmayatačha. Jalla nii ora
tsjii kjažt judionacaqui želatčha Asia provinciquiztan tjonchi. Ninacaqui
Pablo cherchičha timpluquiz žejlñi. Jalla nuž cheržcu, ninacaqui tjapa
žoñinaca aptjapchičha Pabluž quintra. Nižaza Pablo tanzjapa jirchičha.
28 Nekztan kjawchičha tuž cjican:
—Israel wajtchiz žoñinaca. Yanapt'alla. Tiičha anawal žoñiqui. Tiiqui
tjapa kjutñi ojklaycan, žoñinacžquiz tjaajiñčha učhum nación quintrami,
nižaza Moisés lii quintrami, nižaza tii timplu quintrami. Nižaza anziqui tii
timpluquiz ana judío žoñinaca chjitchičha. Jalla nižtiquiztan tii Yooz timplu
quintraž paačha. Učhum alajakazza tii arajpach Yooz timpluquiz luzpanqui.
Ana judío žoñinacaqui ana luztančha. —Jalla nuž kjawchičha Pabluž quintra.
29 Niiž tuquilla Pabluqui Trófimo cjita žoñžtan želatčha. Trofimuqui
Efeso wajtchiz žoñitačha. Niiž pucultan chica cheržcu, nii judío žoñinacaqui
tuž pinsatčha, Pabluqui timpluquin nii Trófimo chjitchižlani, cjican. Jalla
nižtiquiztan Pabluž quintra kjawchičha.
30 Tjapa žoñinacaqui Pabluž quintra žawjchi tjojktichičha. Zati pariju
tjonchičha timplu kjutñi. Nekztanaqui Pablo tanchičha. Timplu kjuyltan
tanžcu zawncchuc joochičha. Nekztanaqui nii timplu zanami chawjczičha.
31 Ninacaqui Pablo conzmayatačha. Nekztan žoñinaca walja aptjapzi cjen,
zultatž jiliržquin maztatačha.
32 Jalla nii quintu zizcu, walja apura zultatunaca juntassičha ninacž
sargentunacžtan. Nekztan zati pariju jirchičha jakziquin tama žoñinaca
želatčhaja, jalla nicju. Nekztanaqui žoñinacaqui nii zultatunaca sargen-
tunacžtanpacha cherchičha. Nuž cheržcu Pablo kijtž cjen nužquiz ap-
atatchičha.
33 Jalla nekztanaqui nii zultatž jiliriqui macjatžcu Pablo preso tanchičha.
Nižaza mantichičha, pizc carinžtan chelajo. Nekztanaqui žoñinacžquiz
pewczičha:
—¿Ject teejo? ¿Čhjulu paachita tii žoñejo?
34 Nii žoñinacazti tjapaman puntunaca chiican kjawchičha. Ancha altu
joržtan arnan, nii zultatž jiliriqui ana intintasi atatčha. Jalla nižtiquiztan
mantichičha, cuartilquin chjicha, cjican.
35 Zultatž cuartil guardanacžquiz macjatžcan, zultatunacaqui Pablo way-
tižcu chjitchičha, ana nii žoñinacžquiz kijchkatzjapa.

36 Niiž wirquiz tama žoñinacaqui apzquichičha, kjaw jawi:
—¡Ticzla tiiqui! ¡Panj ticzla! —cjican.

PABLUQUI PERSUNA TJURT'ICHICHA

37 Nekztanaqui Pabluqui cuartilquiz makawc cjen zultatž jiliržquiz paljaychičha, tuž cjican:
—Wejrqui tsjii chiiz pecučha. ¿Wejr chiyasaya?
Nekztanaqui nii zultatž jiliriqui kjaazičha tuž cjican:
—¿Amqui griego taku chiiñam jaa?
38 Jaziqui amqui anaž nii anawal egipt wajtchiz žoñimčha. Niiqui ažk tjuñinaca gobiernuž quintra žoñinaca tjojktiskatchičha. Ch'ekti yokquin tsjii pajkpic warank guerrillero juntichičha gobierno niiž puestuquiztan chjatkatzjapa. ¿Ana nii egipto žoñimya?
39 Nekztanaqui Pabluqui kjaazičha, tuž cjican:
—Wejrqui judío žoñtčha. Cilicia cjita yokquin Tarso cjita wajtquin nassinčha wejrqui. Nii pajk wajtchiz žoñtčha wejrqui. Jalla nižtiquiztan tii žoñinačžquiz paljayskatalla. —Nuž permiso maychičha.
40 Nekztanaqui zultatž jiliriqui permiso tjaachičha, žoñinačžquiz paljayajo. Nekztanaqui Pabluqui tsijtsičha nii gradanac juntuñ. Nižaza kjara waytižcu žoñinaca ch'ujquizkatchičha. Jalla nuž žoñinaca ch'ujquizkatžcu, Pabluqui hebreo tawkquiztan paljaychičha, tuž cjican:

22

1 —Jilanaca, ejpnaca, wejrqui persunal tjurt'ačha. Wejt takuž nonžna.
2 Jalla nuž hebreo tawkžtan paljayan, walja ch'uj žejlchičha nii žoñinacaqui. Nekztanaqui Pabluqui paljaychičha, tuž cjican:
3 —Wejrqui judío žoñtčha. Nawjc Cilicia cjita yokquin Tarso cjita wajtquin nassinčha. Pero tekzi tii Jerusalén wajtquiz pajkchinčha. Gamaliel cjita maestruqui wejr tjaajinchičha, učhum atchi ejpnačž tuquita lii jarupančha tjaajinchiqui. Nižaza wejrqui tjapa kuztan Yoozquin sirwiñpančha, jaknužt ančhucqui tjapa kuztan učhum cuzturumpi jaru paačhaja, jalla nuž.
4 Tuquiqui wejrqui Yooz jiczquiz ojklayñi žoñinaca taniñtačha, conañcama. Nižaza Yoozquin criichi luctaka cjiñimi maataka cjiñimi preso tanžcu, cheliñtačha carsilquiz chawjckatzjapa.
5 Nižaza timplu jilirinacami tjapa wajt jilirinacami zizza, weraral chiyučha, nii. Ninacaqui wejtquiz carta credencial tjaachičha, Damasco wajtquin učhum judío jilanačžquiz tjeezjapa. Nekztan nicju ojkchinčha, Yoozquin criichi žoñinaca tanzjapa. Tekzi Jerusalén wajtquiz zjijcžcu, casticz pecchinčha. Jalla tii weriž ojklayta puntuquiztanaqui tii Jerusalén jilirinacaqui kjanacama declarasačha.

PABLUQUI JESUCRISTUZTAN ZALCHICHA

6 'Carta credencial tanžcu, wejrqui Damasco watjal ojkchinčha. Nižaza taypur ora irantiz cjen, tiripintit arajpachquiztan tsjii wali pajk ispijužtakaz kjanžquichičha wejt muytata.
7 Wejrqui yokquin tjojtzinčha. Jalla nuž tjojtžcu tsjii jora nonzičha, tuž cjican: “Saulo, Saulo, ¿kjažtiquiztan am wejt quintramjo?”
8 Jalla nekztanaqui wejrqui pewczinčha, tuž cjican: “Wejt Jiliri, ¿ject amya?” Jalla nekztanaqui wejtquiz kjaazičha, tuž cjican: “Wejrtčha Jesusitqui. Nazaret wajtchiz žoñtčha. Amqui wejt quintram paačha”.
9 Wejttan chica cumpant'iñi žoñinacaqui walja tsucchičha. Nižaza nii kjanžquiñi cherchizakazza. Pero nii wejtquiz chiizquiñi jora ana nonzičha.

10 Nekztanaqui wejrqui cjichinčha: “Wejt Jiliri, ¿čhjulu wejr paajum cjii amya?” Nekztanaqui wejt Yooz Jiliriqui kjaazičha, tuž cjican: “Žaažna. Tiraka amqui Damasco watja oka. Jalla nekz amquiz mazinta cjequičha čhjulut paasalaj, jalla nii”.

11 Jalla nii kjanaž cjen zuranzinčha. Jalla nekztanaqui wejt cumpant'iñi žoñinacaqui wejt kjarcu tanžcu Damasco watja irantizcama chjitchičha.

12 'Jalla nii wajtquin tsjii Ananías cjita žoñi želatčha. Jalla niiqui Moisés lii jaru walja cumpliñitačha. Nižaza tjapa nii Damasco wajtquin kamñi judionacami nii žoñž puntuquiztan “Zumapančha nii žoñiqui” cjiñitačha.

13 Nekztanaqui Ananiasqui wejtquiz tjonzñi tjonchičha. Jalla nuž tjonžcu wejt latuquiz tsijtsičha. Nekztan wejtquiz cjichičha: “Saulo jila, wilta cherñim cjequičha”. Jalla nii orapacha wejrqui cherñi cjissinčha. Nekztan Ananías kjutñi cherzinčha.

14 Jalla nekztanaqui Ananiasqui wejtquiz cjichičha: “Tuquitanpacha učhum ejpnacž Yoozqui am illzičha, niiž pinsita zizajo, nižaza niiž ancha zuma Majch cherajo, nižaza niiž jora nonžnajo.

15 Nižaza amqui niiž puntuquiztan paljayaquičha tjapa tii muntuquiz žejlñi žoñinacžquiz. Nižaza ninacžquiz amiž chertanaca, nižaza amiž nonztanaca declaraquičha.

16 Jaziqui apura žaažna, Yooz Jiliržquin tjapa kuztan cjee, am ujnaca pertunta cjisjapa. Nižaza bautista cjee”.

17 'Wiruñaqui Jerusalén watja quejpchinčha. Jalla nuž quejpžcu, timpluquin ojkchinčha Yoozquin mayizizjapa. Jalla nuž mayizican Yoozqui tsjii chjuužtažokaz wejt kuzquiz tjonskatchičha.

18 Nekztan Yooz Jiliri cherchinčha. Nižaza Yooz Jiliriqui wejtquiz cjichičha: “Tii Jerusalén wajtquiztan apura ulna. Amiž wejt puntuquiztan chiita takunaca anaž nonz pečča”.

19 Nekztanaqui wejrqui cjichinčha: “Wejt Jiliri, ninacaqui zizza weriž ojklaytanacaqui. Tjapa ajcz kjuyaran ojklayiñtačha, amquin criichinaca kjurcan. Jalla nii criichinaca wachtiquiztan, wejrqui ninaca wjajtkatchinčha.

20 Nižaza am puntu declarñi Esteban conan, wejrqui nicju tsijtsi želatučha. Nižaza wejt kuzmi tjapa kuztačha nii conan. Nižaza nii conñi žoñinacž zquitinaca cwitichinčha”.

21 Pero Yooz Jiliriqui wejtquiz chiižinchičha, tuž cjican: “Oka amqui. Ažkquin nacjuñta wajtchiz žoñinacžquin am cuchnačha”.

PABLUZTAN COMANDANTI JILIRZTAN

22 Jalla niicama žoñinacaqui Pabluž paljayta taku nonzičha. Nekztanaqui kjawi kallantichičha, tuž cjican:

—¡Ticzla tii žoñiqui! ¡Ana žejtz waquizičha!

23 Jalla nuž tirapan kjawcan, persun zquitinaca wewcwewcžinchičha, polvo žketinchizakazza.

24 Jalla niztiquiztan zultatž jiliriqui mantichičha, Pablo cuartelquin majkžnajo. Nižaza mantichičha, Pablo wjajtžcu mazkatzjapa, “¿Kjažtiquiztan nii žoñinacaqui niiž quintra nižta kjaw?” jalla nii puntuquiztan zizjapa.

25 Pablo wjajtzjapa čhejlžtaž cjen, Pabluqui nekz žejlñi tenientižquiz paljaychičha, tuž cjican:

—Ima zumpacha zizcan, ¿tsjii roman žoñi wjajtz waquiziya? Anapaž waquizičha.

26 Jalla nii taku nonžcu, nii tenientiqui niiž comandantižquiz ojkchičha, nii puntu mazjapa. Jalla nekztanaqui tuž cjichičha:

—Tii žoñiqui roman žoñipanzačha. Anaž čhjulumi nižtaqui kjaž cjila.

27 Nekztanaqui nii comandante jiliriqui Pablužquin macjatžquichičha.
Nekztan pewczičha, tuž cjican:
—¿Roman žoñim panj amya?
Pabluqui kjaazičha, tuž cjican:
—Jesalla.
28 Nekztan nii comandantiqui cjichičha:
—Wacchi paaz wejrqui pacchinpančha roman wajtchiz žoñi cjisjapaqui.
Nekztan Pabluqui kjaazičha, tuž cjican:
—Wejrqui nastiquiztanpacha roman wajtchiz žoňtčha.
29 Jalla nuž Pabluž taku nonžcu, nii Pablo wjajtajo mantita zultatunacaqui nužquiz wir kjutñi atzičha. Nižaza Pablo roman žoñi zizcu, nii comandantiqui nii wjajtzjapa čhejlchiž cjen, tsucchi quirchičha.

PABLUQUI JUDIO JILIRINACZQUIZ PRISINTISKATCHICHA

30 Niiž jaka tažuqui nii comandantiqui ancha ziz pecatčha Pabluž puntuquiztan. Ultimu, ¿kjažtiquiztan nii judío žoñinacaqui Pablo conkatz pecatjo? Jalla nekztan Pablo čhejlta carina apakžinchičha. Nižaza timplu chawc jilirinacami wajt jilirinacami juntjapznajo mantichičha. Jalla nuž juntjapztiquiztan nii comandantiqui Pablo ninacž yujcquin prisintisjapa chjitchičha.

23

1 Nekztanaqui Pabluqui nii ajczi jilirinacž kjutñi cherzičha. Jalla nuž cheržcu, tuž cjichičha:
—Jilanaca, wejt kuzquiz zizučha, tii noojcama wejrqui Yooz yujcquiziqui walika kamchinčha, nii.
2 Nuž chiitiquiztan, Ananías cjita chawc jiliriqui Pabluž žcati žejlñi žoňžquiz mantichičha Pabluž atquiz kijchnajo.
3 Pabluzti kjaazičha, tuž cjican:
—Pizc kuzziz žoñi, Yoozqui am casticaquičha. Amqui tekz julzamčha, učhum lii jaru wejr jusjizjapa. Jaziqui, ¿kjažtiquiztan amqui učhum lii quintra wejr kijchnajo mantichamtajo?
4 Jalla nii žejlñi žoñinacaqui kjaazičha, tuž cjican:
—¿Jalla nuž Yooz chawc jiliriqui chayskazkaya?
5 Nekztan Pabluqui cjichičha:
—Jilanaca, anal wejrqui zizatučha tiiqui Yooz chawc jiliržlaja, jalla nii. Cjijrta Yooz takuqui tuž cjičha: “Tsjii wajt jilirž quintraqui anačha chiizqui”.
6 Jalla nekztanaqui Pabluqui naazičha, parti ajczñi žoñinacaqui saduceo partiquiztantačha, nižaza parti ajczñi žoñinacazti fariseo partiquiztantačha. Jalla niztiquiztan altu jorztan nii žoñinacžquiz paljaychičha, tuž cjican:
—Jilanaca, fariseo parti žoňtčha wejrqui. Wejt familiaqui fariseo partizakazza. Tsjii noojiqui ticzi žoñinacaqui jacatataquičha. Jalla nii tjuñi wejrzakal tjewznučha. Jalla nii puntuquiztan ančhucqui wejr jusjičha.
7 Jalla nuž chiitiquiztan fariseo partinacztan saduceo partinacztan porapat aptjapzičha. Nekztanaqui nii ajczñi žoñinacaqui t'akzičha.
8 Nii saduceo žoñinacazti cjiñitačha, “Ticziquiztanaqui anaž wira jacatatasačha. Nižaza anaž anjilanacami zajranacami želasačha”, nuž cjiñitačha. Nii fariseo žoñinacazti jacatatz puntumi anjilanacž puntumi, zajranacž puntumi, tjapa nii puntunaca criiñitačha.
9 Jalla niztiquiztan altu jorztan ch'aasi kallantichičha. Nekztan tsjii kjaž lii tjaajiñi maestronacaqui tsijtsičha. Ninacaqui fariseo partiquiztantačha. Ninacaqui paljaychičha tuž cjican:

—Tii žoñžquiz ana čhjul ujmi wachučha wejrnacqui. Cunamit tsjii anjilačha Pablužquiz chiižinchini, už ispiritužlaj tiižquiz chiižinchi.

10 Juc'ant juc'ant ch'aascan aptjapsičha. Jalla nuž cjen comandante jiliriqui eksnatčha Pablo chjojritžta cječhaj, jalla nii. Nekztan nii comandantiqui zultatunačžquiz mantichičha nii judionačž taypiquiztan Pablo jwescu wilta cuartilquin chjichajo.

11 Niiž jaka zeztažu nii arama Yooz Jiliriqui Pablužquiz ječžquichičha, tuž cjican:

—Pablo, tjup kuzziz cjee. Jaknuž tii Jerusalén wajtquiz wejt puntuquiztan paljayčhamžlaja, nižaza Rom wajtquin wejt puntuquiztan paljaystančha.

PABLO CONZ KAZTA

12 Jalla niiž jaka tažuqui tsjii kjaž judío žoñinacaqui Pablo conzjapa juramentužtan tsjii acuerduquiz asiptassičha. “Pablo ana ticznaquiž niiqui, wejrnac contal cjeečha”. Nuž cjican asiptassičha. Nižaza ninacaqui palt'assičha ninacpora, tuž cjican:

—Anaž čhjul čhjerimi lujls, Pablo conañcama, —jalla nii.

13 Jalla nii parla asiptiñi žoñinacaqui pusi tunc jilatačha.

14 Nižaza ninacaqui mazñi ojkchičha timplu chawc jilirinačžquinami nižaza wajt jilirinačžquinami. Ninačžquiz mazzičha tuž cjican:

—Tsjii acuerduquiz asiptassinčha tuž cjican: “Pablo ana ticznaquiž niiqui, wejrnac contal cjeečha”. Nižaza palt'assinčha wejrnacpora, tuž cjican: “Anaž jecmi čhjul čhjerimi lujls, Pablo conañcama”, jalla nii.

15 Jaziqui ančhucqui parti jilirinačztanami nii comandante jiliržquiztan nii Pablo mayaquičha, tuž cjican: “Wilta Pablo cuchanžcalla wejtnacaquin. Wejrnacqui Pabluž puntuquiztan tsjan zumpacha intintiz pecasučha”. Jalla nuž cjican Pablo mayaquičha. Wejrnacqui listuž cjeečha Pablo conzjapa. Ima ančhucaquiz irantižcan, wejrnacqui nii Pablo conačha. —Jalla nuž cjichičha.

16 Jalla nekztanaqui Pabluž cullaca majchqui Pablo conz puntuquiztan nonzičha. Jalla nii nonžcuqui cuartilquin ojkchičha Pablužquiz mazñi.

17 Nekztanaqui Pabluqui tsjii zultatž teniente kjawzičha, tuž cjican:

—Tii tjowa chjicha comandantižquin. Tiiqui quintuchizza.

18 Nekztanaqui nii teniente nii tjowa chjitchičha tuž cjican:

—Nii Pablo prisita žoñiqui wejr kjawzičha. Nekztan wejtquiz chiichičha tii tjowa amquin chjichajo. Tiiqui amquiz quint'iz pečča.

19 Nekztan nii comandantiqui kjarcu tanžcu nii tjowa tsjii latu chjitchičha. Jalla nekztan pewczičha, tuž cjican:

—¿Čhjulum amqui wejtquiz chiiz pecya?

20 Jalla nekztanaqui tjowaqui kjaazičha tuž cjican:

—Judío žoñinacaqui tsjii acuerduquiz asiptassičha. Jaka wenz amquiztan mayaquičha Pablo chjitzjapa judío jilirinačž yujcquin. Jalla tuž mañžtan mayaquičha, “Wejrnacqui Pabluž puntuquiztan tsjan zumpacha intintiz pecasučha”. Jalla nuž cjican mayaquičha.

21 Amzti ana ninačžquiz juyzu paaz waquizičha. Tsjii pusi tunc jil žoñinacaqui juramentužtan tsjii acuerduquiz asiptassičha, tuž cjican: “Pablo ana ticznaquiž niiqui, wejrnac contal cjeečha”. Nižaza ninacpora palt'assičha, tuž cjican: “Anačha čhjeri lujls Pablo conañcama”. Nii žoñinacaqui čhjojziž tjewža Pablo irantisquizcama. Anzpacha listučha, amiž asiptita takukaz tjewža.

22 Jalla nii quintu nonžcu nii comandantiqui nii tjowa cuchanchičha. Nižaza mantichičha:

—Anaž jeczquizimi amiž quint'itaqui chiichiyaquičha, —jalla nuž cjican cuchanchičha.

PABLUQUI FELIX CJITA JILIRŽQUIN CUCHANTA

23 Jalla nekztanaqui nii comandantiqui pucultan teniente kjawzičha. Jalla nuž kjawžcu tsjii ortina mantichičha, tuž cjican:
—Zultatunaca tuž tjaczna, paa patac zultatu kjojchiñ ojkñijapa, nižaza pakallawk tunca zultatu cawallquiz yawchi ojkñijapa, nižaza paa patac zultatu lanziztan ojkñijapa. Ispir ora listu tjaczta cjequičha Cesarea watja ojkzjapa.
24 Nižaza tsjii cawallu tjaczinaquičha Pablo yawchi chjitzjapa. Nižaza Pablo chjichaquičha ana čhjulu kjaž cjižcu. Nekztanaqui Félix cjita chawc jiliržquiz intirjaquičha. —Jalla nuž mantichičha nii comandantiqui.
25 Nižaza nii Pablo chjichñi zultatunacztan tsjii carta apaychičha, tuž cjican:
26 “Al señor excelentísimo chawc jiliri Félix: Wejrqui amquin tsaanučha; Claudio Lisias wejrtčha.
27 Judío žoñinacaqui tii žoñi preso tanchičha. Nižaza conz cjichitakalčha. Jalla tiiqui roman žoñičha. Jalla nii zizcu, wejrqui zultatunacztan ojkchinčha, tii liwrii. Wejr irantan, judío žoñinacaqui tii conzmayatačha.
28 Wejrqui ziz pecatučha, ultimu kjažtiquiztan nii judío žoñinacaqui tii conkatz pecatjo, jalla nii. Nižtiquiztan judío jilirinacž yujcquin chjitchinčha.
29 Nekztanaqui zizzinčha nii judionacž lii puntuquiztankaz tii quintra uj tjojtunchičha. Anaž conz razunami nižaza ana carsilquiz chawjcz razunami želatčha tii judionacžquiztanaqui.
30 Jalla nekztanaqui nii judío žoñinacaqui tsjii acuerduquiz asiptassitakalčha tii Pablo conzjapa. Jalla nii zizcu, nekztan wejrqui amquin apura cuchanžcučha. Nižaza niižta quintra žoñinacžquiz mantichinčha, am yujcquiz parlajo, čhjul puntuquiztan quintra aptazaja, jalla nii. Jalla nužukazza”.
31 Jalla nekztanaqui ortin jaru zultatunacaqui ween Pablo chjitchičha, Antípatris cjita watjacama.
32 Niiž jaka tažuqui kjojchiñ ojkñi zultatunacaqui cuartilquin quejpžquichičha. Cawallquiz ojkñi zultatunacakaz tira Pabluztan ojkchičha.
33 Cesarea watja irantižcu, carta tjaachičha chawc jiliržquiz. Nižaza nii jiliržquiz Pablo intirjichičha.
34 Carta liižcu, nii chawc jiliriqui Pablo pewczičha, jakzi wajtchiz žoñitažlaja, jalla nii. Cilicia wajtchiz žoñi, nii zizcu,
35 tuž cjichičha:
—Am quintra aptazñi žoñinacaž tjonchiž cjen, am puntuquiztanaqui wejrqui atintačha.
Nekztanaqui nii jiliriqui mantichičha Herodes pajk kjuyquiz Pablo zuma wijilta želajo.

24

PABLUQUI FELIX YUJCQUIZ PRISINTICHICHA

1 Nekztan pjijska tjuñquiztan, Ananías cjita timplu chawc jiliriqui Cesarea watja irantichičha Jerusalén wajt jilirinacztanami nižaza tsjii Tértulo cjita tjurt'ižiñi awjatztan. Jalla ninacaqui chawc jilirž yujcquin prisintichičha Pabluž quintra chawc uj tjojtunzjapa.
2 Tsjii audiencia cjetztanaqui jilirž yujcquiz Pablo chjichtatačha. Nekztan nii Tértulo tjurt'ižiñi awjatuqui Pabluž quintra chii kallantichičha tuž cjican:

—Wejt excelentísimo chawc jiliri: Walikazza wejt watjaqui, nižaza cuntintu kamasučha. Sparaquičha amquin. Am walja zizñiž cjen zuma irpiñamčha wejtnacaquiz. Čhjul necesidad žejlčhaja, jalla nii atintichamčha.

3 Tjapa watjanacquin amiž uchta obranacquiztan ancha sparaquiž cjiwčha, zuma excelentísimo Félix. Nižaza tjapa žoñinacaqui nuž amquiz sparaquičha cjiñipančha.

4 Wejrqui am ana ancha molistis pecučha, tii puntuquiztankaz am atintalla. Nižaza tsjii ratu wejt taku nonžnalla.

5 Nuc ažka kamcan, wejrnacqui zizzinčha, tii žoñiqui wira anawalipančha. Nižaza tjapa kjutñi judío žoñinacaž aptjapčha, t'aka t'aka. Nižaza tiiqui walja achačha nii nazaren cjita t'akquiztan.

6 Nižaza wejtnaca timpluquin yekja wajtchiz žoñi luskatz yanchičha. Jalla nižta anawalipančha. Jalla nižtiquiztan wejrnacqui tii preso tanchinčha. Nižaza wejtnac lii jaru tii žoñi casticskatz pecatučha.

7 Nii Lisias cjita comandantizti fuerziižcu wejtnacaquiz mitissičha. Tama zultatunacžtan tii kjañchičha.

8 Nekztanaqui nii comandantiqui wejrnacqui tii žoñž uj tjeezjapa tekzi am yujcquiz tjonkatčha. Jazic amza tii pewczna. Jalla nekztanaqui tiižquiztanpacha zizaquičha wejrnaca ultim werara chiichinčha, wejtnacaž tjojunta uj puntuquiztan zumpacha zizaquičha. Tii žoñiqui walja ujchizza.

9 Nii žejlñi judío žoñinacaqui cjichizakazza:

—Tiiž chiita takunaca weraračha.

10 Nekztanaqui nii chawc jiliriqui kjara waytižcu Pablo chiikatchičha. Jalla nuž cjen Pablo paljaychičha, tuž cjican:

—Nuc ažk wata tekz tii nacionquiz amqui jiliri tsijtsamčha. Jaziquiz wejrqui ancha cuntintučha am yujcquiz tjurt'izjapaqui wejt puntuquiztan.

11 Ampacham wejt puntuquiztan averiguasačha. Tuncapan tjuñikaz weriž irantisquitaqui, nii Jerusalén wajtquin Yoozquin sirwizjapa tjonchintačha.

12 Anaž jec žoñimi wejr žoñžtan ch'assñi cherchiqui, nižaza wejrqui ana žoñinaca aptjapchinčha, Jerusalén wajtquizimi.

13 Tii wejt quintra žoñinacaqui anaž čhjul ujmi amquiz tjeezñi atčha.

14 Jalla tiičha ultim weraraqui. Wejrqui wejtnac ejpnacž Yoozpacha sirwučha Yooziž tjeežta kamaña jaru. Jalla nii Yooz kamañaqui yekjaž t'aka cjičha tinacaqui. Nižaza wejrqui criyučha tjapa Moisés cjijrta liimi, nižaza tjapa profetž cjijrta Yooz takunacami.

15 Nižaza criyučha Yoozqui ticziquiztan jacatatskataquičha zuma kamñi žoñimi ana zuma kamñi žoñimi. Jalla nii jacatatz tjuñi tjewznučha, tinacami nižazakaž tjewža.

16 Jalla nuž tjewžcan, Yooz yujcquizimi žoñž yujcquizimi wejt kuz zuma iwjt'ican persunpacha cwitasučha, ana ujchiz cjisjapa.

17 'Tsjii kjaž watanaca yekja nacionaran wejr cjklayžquichinčha. Jalla nuž ojklayžcu wejrqui wejt persun yoka quejpchinčha, limosnami ofrendanacami timpluquin uchjapa.

18 Jalla nuž paan, tsjii kjaž Asia provinciaquiztan tjonchi judionacaqui wejttan zalchičha. Timpluquin žejlchinčha judíož cuzturumpi jaru paacan. Timpluquin žoñinacaqui anatačha wacchi, nižaza anatačha čhjulumi aptazzi.

19 Jalla nii Asiaquiztan tjonchi judionacaqui jalla ninaczla tekziqui am yujcquiz prisintisquizlani wejt quintraqui, čhjul uj paatučhaja, jalla nii. Ninacaqui tsjii uj tjeeznačhaj niiqui, tekz am yujcquiz tjeežla.

20 Jalla nii ana atchucažlaj niiqui, tii žejlñi žoñinacaj weriž paata uj
kjanacama chiilalla. Wejr judío jilirinacž yujcquiz želan, uj paachinžlaj
niiqui kjanaj chiilalla.
21 Judío jilirinacž yujcquiz žejlcan, tiikaz altu joržtan chiichinčha: “Ticz-
iquiztan jacatatz tjuñi tjewznučha. Jalla nižtiquiztan tonj ančhucqui wejr
jusjičha”. Jalla niikazza weriž chiitaqui. —Nuž čjican Pabluqui chiichičha.
22 Jalla nuž nonžcu, Félix chawc jiliriqui nii cjetžta audiencia nužquiz
suspintiskatchičha. Nii jiliriqui Yooz jicz puntuquiztan zuma zizzičha. Jalla
nižtiquiztan Pabluž quintra žoñinacžquiziqui ana juyzu paachičha. Nekztan
cjichičha:
—Čhjulorat Lisias comandante tjonačhaja, jalla nekztanž tii ančhuca qui-
jaqui wilta atintita cjequičha. Nii nooj azquitžta cjequičha.
23 Nekztanaqui Félix chawc jiliriqui teniente capitanžquin mantichičha
Pablo tira kjuyquiz chawjcta cwitajo. Pero Pabluž amigonacžquiz permiso
tjaachičha, Pablo atintizjapa.
24 Tsjii kjaž majquiztan Félix chawc jiliriqui Drusila cjiti tjunatan
tjonžquichičha Pabluž taku nonzjapa. Jalla naaqui judioquiztan žontačha.
Nekztanaqui Pablo kjawzñi mantichičha. Niiž yujcquiz prisintižcu,
Pabluqui Jesucristužquin kuzziz puntuquiztan paljaychičha.
25 Nii jiliriž nonznan, Pabluqui parlichičha tii čhjep puntuquiztan: Yooz
zuma kamaña puntuquiztan, nižaza persun kuz zuma irpiz puntuquiztan,
nižaza Yooz casticz tjuñi puntuquiztan. Jalla nii parlita nonžcu Félix chawc
jiliriqui muzpa tsucchičha. Nekztanaqui cjichičha:
—Oka amqui. Wejttaž timpu želan, wilta am kjawznačha.
26 Félix chawc jiliriqui “paaz pac jaa” cjican jalla nuž Pablužquiztan
pecatčha. Paaz pactiquiztan Pabluqui cuchtaž cjitasačha. Jalla nižtiquiztan
nii jiliriqui kjaž wilta Pablo kjaw kjawatčha, “Cunamiž paaz pacasa jaa”
cjican. Pablo kjawžcu, niiztan parlichičha.
27 Félix jiliriqui judionacž kuz wali cjiskats pecatčha. Jalla nižtiquiztan
Pablo preso ecchičha. Pizc wata nuž watchičha. Jalla nekztanaqui Félix
chawc jiliriqui niiž puestuquiztan ulanchičha. Nii puestuquiz tsjiizuñ
luzzičha, Porcio Festo cjita tjuuchiztačha.

25

PABLUQUI FESTUŽ YUJCQUIZ PRISINTICHICHA

1 Festuqui chawc jilirž puestuquiz luzcu, niiž čhjep majquiztan Cesarea
wajtquiztan Jerusalén watja ojkchičha.
2 Jalla nicju timplu chawc jilirinacami walja acha wajt jilirinacami, jalla
ninacaqui Pabluž quintra quijchičha.
3 Nižaza rocchičha:
—Tsjii favora paalla —cjican. —Tii Jerusalén watja Pablo cuchanžcalla.
Nii oraqui ninacž kuzquiz pinsichičha, Pablo jiczquiz tjonan conzjapa.
4 Nekztanaqui Festo chawc jiliriqui kjaazičha, tuž cjican:
—Pabluqui Cesarea wajtquin preso žejlčha. Tsjii kjaž majquiztan wejr-
pachal quepačha nicju.
5 Jaziqui ančhuca jilirinacaqui wejttan chica Cesarea ojkla. Jalla nicju nii
žoñiqui ujchizpanžlaj niiqui, jalla niiž uj tjeezpanikazza ančhucalaqui.
6 Nii Festo jiliriqui quinsakal tjuñižlaj už tunca tjuñižlaj, jalla nuž
žejlchičha Jerusalén wajtquiz. Jalla nekztanaqui Cesarea watja quejpchičha.
Niiž jaka tažuqui niiž jusjiz oficinquiz luzzičha. Jalla nekztan Pablo zjijcajo
mantichičha.

7 Pablo zjijctiquiztan Jerusalén wajtquiztan tjonchi judionacaqui jusjiz
oficinquiz luzzizakazza. Pabluž muytata tsijtscu, wali chawc ujnaca tjoj-
tunchičha. Pero ana čhjul uj tjeezñi atchičha.
8 Jalla nekztanaqui Pabluqui persuna tjurt'ican takunaca chiichičha, tuž
cjican:
—Wejrqui ana čhjul ujmi paachinpančha, ana judionacž lii quintrami,
nižaza ana timplu quintrami, nižaza ana roman chawc jilirž quintrami.
Anapan uj paachinčha.
9 Nekztanaqui Festo jiliriqui judionacž kuz wali cjiskatzjapa tsjii favora
paaz pecatčha. Jalla nižtiquiztan Pablužquiz pewczičha, tuž cjican:
—¿Jerusalén watjam okasaya? Jalla nicju am quintra quijta puntuquiztan
atintasačha.
10 Jalla nižtiquiztan Pabluqui kjaazičha, tuž cjican:
—Roman chawc jilirž jusjiz oficinquiz želučha. Tekzpacha wejrqui jusjita
cjistančha. Amqui zumpacham zizza wejt puntuquiztan. Wejrqui ana čhjul
ujmi paachinčha tii judionacž quintrami.
11 Jaziqui wejrqui ujchizpančhalaj niiqui, casticta cjis anal jiwjatučha.
Nižaza uj paachiž cjen ticz waquizičhaj niiqui, ticzmi anal jiwjatučha. Pero
wejt quintra tjojtunta ujnacami ultimu ana tjeezkattačha. Nižtiquiztan
anaž nii judionacž kjarquiz wejr intirjita cjesačha. Jaziqui roman chawc
jiliržquinpan watz mayučha wejt puntuquiztan zumpacha arreglita cjis-
japa.
12 Jalla nekztanaqui Festo jiliriqui niiž tantiiñinacžtan palt'ichičha. Jalla
nuž palt'ižcu, Pablužquiz chiichičha, tuž cjican:
—Amqui roman chawc jilirižquin watz maychamčha. Jaziqui jalla nii
jiliržquinpanikam watačhani.

PABLUQUI AGRIPŽ YUJCQUIZ PRISINTICHICHA

13 Jalla tsjii kjaž majquiztan tsjii Agripa cjita chawc jiliriqui Cesarea
watja tjonchičha Berenice cjiti tjunatan. Jalla ninacaqui tjonchičha Festo
tsaanzjapa.
14 Jalla nicju tsjii kjaž maj kaman Festo jiliriqui ninacžquiz quint'ichičha
Pabluž puntuquiztan, tuž cjican:
—Tekz tsjii pres žoñi žejlčha, Félix jiliržquiztanpacha.
15 Wejrqui Jerusalén wajtquiz želan, timplu jilirinacami wajt jilirinacami
jalla ninacaqui tii žoñž quintra quijchičha. Ninacaqui wejtquiz tii žoñi
conkatz pecatčha.
16 Jalla nižtiquiztan wejrqui kjaazinčha tuž cjican: “Romanž liiqui
tuž cjičha: Quijta žoñžtan quijñi žoñžtan pucultan declarskatzpanikazza,
čhjulut watčhaja, jalla nii. Nekztan nii quijta žoñiqui persun takunacžtan
tjurt'asačha werarquiztanaqui. Nekztan chawc ujchizlaj niiqui, contaž
cjesačha”.
17 Jalla nižtiquiztan ninacaž tiwc tjonchiž cjen, ana timpu pertižcu, niiž
jaka tažuqui quija atintichinčha wejt jusjiz oficinquiz. Nii quijta žoñi zjijcajo
mantižcu zuma atintichinčha.
18 Nii quijñi žoñinacaqui prisintichizakazza. Wejrqui pinsichintačha, ni-
nacac chawc ujpan nii žoñžquiz tjeeznaa, cjican. Ultimu ninacazti ana čhjul
chawc ujmi tjeezkati atchičha.
19 Nii žoñž quintra chiichičha religión puntuquiztankaz. Tsjii Jesusa cjita
žoñiqui ticzičha. Pabluzti “Zejtčha niiqui” cjiñitakalčha.
20 Wejrqui nižta quija atintizjapa anal zuma zizatučha. Jalla nižtiquiztan
Pablužquiz pewczinčha, tuž cjican: “¿Jerusalén watja okasay? Jalla nicju tii
am quintra quij puntuquiztan atintasačha”. Jalla nuž chiichinčha wejrqui.

21 Jalla nekztanaqui niiqui maychičha roman chawc jiliržquin watz-
japa. Jalla nižtiquiztan Augusto cjita chawc jiliržquin watajo mantichinčha.
Nižaza tirapan preso želajo mantichinčha, čhjulorat chawc jiliržquin man-
tichuca cječhaja, jalla niicama.
22 Jalla nekztanaqui Agripa jiliriqui Festo jiliržquiz cjichičha:
—Wejrzakal nii žoñž razuna nonz pecučha.
Festo jiliriqui kjaazičha, tuž cjican:
—Jakapacham nonznaquičha.
23 Niiž jaka tažuqui Agripa cjita jiliriqui Berenice cjiti tjunatan pajk
audiencia kjuyquin luzquichičha, ancha zuma honorchiz. Zultatž jilirinacžtanami wajt jilirinacžtanami luzzizakazza. Nekztanaqui Festo jiliriqui
Pablo zjijcajo mantichičha.
24 Pablo zjijctiquiztan Festo jiliriqui tuž paljaychičha:
—Agripa chawc jiliri, nižaza tekz ajczi zuma žoñinaca. Tekzičha tii žoñiqui.
Walja judionacaqui tii žoñž quintra chiichičha Jerusalén wajtquinami tii
Cesarea wajtquizimi. Jalla ninacaqui wejr rocrocchičha tii žoñi conzjapa,
“Tii žoñiqui ana žejtz waquizičha” cjican.
25 Wejrpacha tii zuma pewcpewczcu, anapan čhjul uj wačhi atchinčha,
ticzkatajo. Nižaza tiiqui roman chawc jiliržquin watz maychičha jusjita
cjeyajo. Jalla nuž maytiquiztan tantiižcu, watajo mantichinčha.
26 Wejrqui roman chawc jiliržquin ¿čhjul puntut tii žoñž puntuquiz-
tanaqui cjijras? Anal zizučha. Jalla nižtiquiztan am yujcquiz prisin-
tiskatučha, señor Agripa, wejt chawc jiliri. Nižaza tjapa ančhucaquiz pris-
intiskatučha. Jaziqui ančhucqui tii žoñi zumpachaž pewczina. Nekztan
wejrqui aptačhani čhjul puntut cjijras, nii.
27 Tii pres žoñž quintra puntuquiztan kjanapacha cjijrz waquizičha. Ana
nižta cjijraquiž niiqui, anapal cuchñi atasačha. —Jalla nuž paljaychičha
Festo jiliriqui.

26

PABLUQUI TJURT'IÑI TAKUNACA WILTA CHIICHICHA

1 Jalla nekztanaqui Agripa jiliriqui Pablužquiz tuž cjichičha:
—Amqui am persunquiztan zuma tjurt'iz taku chiya.
Jalla nekztanaqui Pabluqui kjara chjinžcu paljayi kallantichičha, tuž cji-
can:
2 —Excelentísimo Agripa, chawc jiliri, ancha cuntintučha wejrqui, am
yujcquiz wejt puntunaca werara chiizjapa. Judío žoñinacaqui wejt quintra
ujnaca tjojtunchičha. Jakniżlaj nii werara chiyasačha.
3 Amqui tjappacha učhum judionacž cuzturumpinaca zumam zizza.
Nižaza učhumpora čhjul puntu ch'aasaj, nii ch'aastanacami zizza
amqui. Jalla nižtiquiztanaqui wejrqui ancha cuntintučha, am yujcquiz
tjurt'izjapaqui. Zuma pasinsistanž nonžnalla.
4 'Tjapa judionacaqui weriž kamta zizza. Wejt yokquiz ojklaytami nižaza
Jerusalén wajtquiz ojklaytami jaknuž ocjalquiztanpacha kamiñtažlaja, nii
zizza tjapa judionacaqui. Ninacžtan kamiñtačha.
5 Tjowanstiquiztanpacha fariseo t'akquiz žejlchinčha. Nii fariseo t'akaqui
učhum judionacž lii jarupan walja estricto kamñičha yekja judionacž
t'akanacquiztan cjenami. Jalla nii ažktan zizza nii wejt quintra ju-
dionacaqui. Jaziqui ninacakaj declarla, declarz pecčhaj niiqui.
6 Tuquiqui Yoozqui učhum tuquita ejpnacžquiz taku ecchičha, ticziquiz-
tan jacatatz puntu, jalla nii. Jalla nii jacatatzpan tjewznučha. Jalla nuž weriž
tjewztiquiztan, judionacaqui wejt quintra quijchičha.

7 Pero Israel wajtquiziqui wejtnac tuncapan t'akanacaqui Yooziž ecta
taku cumplis zakaz tjewža. Jalla nižtiquiztan Yoozquin rispitñičha, nižaza
majiñami weenami niižquin sirwičha. Wejt chawc jiliri, jalla niipan tjewzñiž
cjen judionacaqui wejt quintra tjojktichičha.
8 Ančhucmi zakaz criičhani, Yoozqui ticziquiztan žoñinaca jacatatzquičha,
nii.
9 'Tuquiqui wejrqui pinsiñtačha, nii Nazaret wajtchiz Jesusižquin criichi
žoñinacž quintra čhjul anawalinacami paaz waquizičha.
10 Jalla nuž wejrqui criichinacž quintra anawalinaca paachinčha
Jerusalén wajtquin. Učhum timplu jilirinacž mantita jaru walja criichinaca
carsilquiz chawjcskatchinčha. Nižaza criichinaca conajo, wejr zakal taku
utchinčha.
11 Nižaza kjaž wilta criichi žoñinaca sufriskatchinčha, Jesucristuž
quintra chiikatzjapa, nižaza Jesucristužquiztan quejpskatzjapa. Wejrqui
nižtapacha paachinčha judionacž ajcz kjuyquizimi. Nižaza walja
žawjwiñtačha nii criichinacž kjutñi. Jalla nuž žawjžcu wejrqui criichinaca
tani ojklayiñtačha yekja watjaranami.
12 'Jalla niijapa Damasco watja ojkchinčha, timplu chawc jilirinacž man-
tita jaru. Nižaza ninacaqui wejtquiz carta credencial tjaachičha, nii criichi
žoñinaca tanzjapa.
13 Jiczquiz okan, taypur ora tiripintit arajpachquiztan tsjii wali pajk
ispijužtakaz kjanžquichičha, tjuñ siiquiztan juc'anti. Wejt muytatami wejt
cumpant'iñi žoñinacž muytatami kjanchičha.
14 Niiž cjen, wejrnacqui yokquiz tsucaña tjojtsinčha. Nekztanaqui wejrqui
tsjii jora nonzinčha. Hebreo tawkquiztan wejtquiz paljayžquichičha, tuž
cjican: “Saulo, Saulo, ¿kjažtiquiztan am wejt quintramjo? Ampacha persun
quintra paačha. Tsjii wacaqui ar parž quintra llawkžcu, persun janchiž
quintra paačha, jalla nižta irata am persun quintra paačha”. Jalla nuž
paljayžquichičha nii tsewctan chiiñi joraqui.
15 Nekztanaqui wejrqui pewczinčha, tuž cjican: “Wejt Jiliri, ¿ject amya?”
Nekztan Yooz Jiliriqui wejtquiz cjichičha: “Wejrtčha Jesusitqui. Amqui wejt
quintram paačha. Wejrtčha niitqui.
16 Zaažna. Tsijtsna. Amqui wejr sirwaquičha. Nižaza tii amiž cher-
tanacami declaraquičha muzpa žoñinacžquiziqui. Wiruñaqui iyam cher-
aquičha wejt puntuquiztan. Jalla nekztan tjapa wejt puntuquiztan par-
laquičha. Jalla nižtajapa am illzinčha. Jalla nuž cjen amquiz pariscučha.
17 Jaziqui am cuchnačha ana judío žoñinacžquin wejt puntuquiztan
parližcajo. Nekztanaqui amiž parlan, wejrqui am cwitačha, judionacžquiztanami, nižaza nacjuñta žoñinacžquiztanami.
18 Nacjuñta žoñinacžquiz am cuchnačha, wejt puntuquiztan parlajo. Jalla
nuž amiž parlitiquiztan nii žoñinacž kuzqui cjetžintaž cjequičha wejt puntu
intintazajo, nižaza ana zumchiquiz kamajo, antiz zuma kamañquiz kamz-
japa. Nižaza amiž parlitiquiztan ninacaqui liwriita cjequičha, Satanás cjita
diabluž mantita jaru ana ojklayajo, antiz Yooz mantita jaru ojklayajo. Nižaza
wejtquin criyaquičha, ninacž ujnaca pertunta cjisjapa, nižaza Yooz kamaña
tanzjapa parti Yooz illzta žoñinacžtan”.
19 'Nekztanaqui, Agripa chawc jiliri, nii arajpachquiztan paljayta taku-
naca catokchinčha, nii jaru kamzjapa.
20 Primiraqui Damasco wajtquin žejlñi žoñinacžquiz liwriiñi Yooz taku
parli kallantichinčha. Nekztanaqui Jerusalén wajtquin nii Yooz taku par-
lichinzakazza. Niiž jaru Judea yokaran parlichinčha. Niiž jaru nacjuñta
žoñinacžquin Yooz taku parlichinčha. Judío žoñinacžquizimi ana judío

žoñinacžquizimi tjappachquiz parlichinčha, ninacž kuznaca campiyajo, Yooz sirwiz quejpznajo, nižaza Yoozquin quejpztiquiztan zuma kamaña tjeežnajo.

21 Jalla nižta Yooz takunaca parlitiquiztan judío žoñinacaqui wejr preso tanchičha timpluquiz, wejr conajo.

22 Anzcama Yoozqui wejr yanapčha. Jalla nižtiquiztan wejrqui tjurt'iñi kuzziz tii zuma Yooz taku parlučha humilde žoñinacžquizimi pajk jilirinacžquizimi. Tuquitan Yooz taku parliñi profetž chiita tawk jaru nižaza Moisés chiita tawk jaru, jalla niicama parlučha. Jalla ninacaqui mazinchičha, tuž cjican:

23 “Cristuqui sufristančha ticzcama. Nekztan ticziquiztan jacatatstančha. Jalla niiqui primer ticziquiztan jacatatchi žoñičha. Jalla nii Jesucristuž cjen tii zuma liwriiñi Yooz takuqui parlitapantačha učhum wajtchiz žoñinacžquizimi yekja wajtchiz žoñinacžquizimi”. Jalla nii liwriiñi taku zaka wejr parlučha.

PABLUQUI AGRIPZQUIZ CHIIZINCHICHA

24 Pablo jalla nuž tjurt'iñi taku paljayan, Festo jiliriqui altu tawkžtan cjichičha:

—Pablo, ¡lucuratažtakazza amqui! Zmali istutiižcu, jalla nižtiquiztan lucurata cjissamčhalani amqui.

25 Pabluqui kjaazičha, tuz cjican:

—Festo, zuma chawc jiliri. ¡Wejrqui anačha lucuratqui! Antiz weriž paljayta takunačha razunaqui, nižaza weraračha.

26 Tekzimi Agripa chawc jilirimi žejlčha. Niimi zumaž tii puntuquiztan zizza. Jalla nižtiquiztan wejrqui tjup kuztan tiiž yujcquiz chiižinučha. Tii Agripa chawc jiliriqui tjapa weriž paljayta puntunacaqui zizzipančha. Nižaza tii puntunacaqui watchičha tjapa žoñinacaž zizan, anačha tsjii chjojzak watchi quintu.

27 Señor Agripa, chawc jiliri, ¿profetaž parlita takum criya? Amqui criiž caa kal cjiwchiya.

28 Agripa chawc jiliriqui Pablužquiz kjaazičha, tuž cjican:

—¿Tsjii koluc takunacžtankam wejr cristiano cjiskatz pecya?

29 Nekztanaqui Pabluqui cjichičha:

—Tsjii kjaž takunacžtan už wacchi takunacžtan wejrqui ančhuc tuž cristiano cjiskatz pecučha. Ammi nižaza tjapa tonj nonzñi žoñinacami wejr irataj cjisla. Jalla nuž Yooz munañpaj cjeequi. Wejr irata Yoozquin criichej cjisla, pero ana tižta carinžtan mokta.

30 Jalla nuž Pabluž chiitan, tjappacha nii julzi žejlñi jilirinacaqui tsijtsičha, Agripa chawc jilirimi, nižaza Festo jilirimi, nižaza Berenice cjiti tjunmi.

31 Nekztanaqui ninacaqui Pabluž puntuquiztan parlizjapa tsjii latu ojkchičha ninaccama palt'i. Jalla nekztanaqui ninaccama kazzičha:

—Tii žoñiqui ana čhjul ujmi paachičha, conkatajo. Anaž conta cjesačha. Nižaza anaž carsilquizimi chawjcta cjesačha.

32 Nižaza Agripa chawc jiliriqui Festo jiliržquiz cjichičha:

—Tii žoñiqui ana roman jiliržquin watz maytasaž niiqui, cutztaž cjitasačha.

27

PABLUZ QUIJAQUI ROMA TJATZTACHA

1 Jalla nekztanaqui nii jilirinacaqui tantiichičha, Pabluž quija roman chawc jiliržquin tjatzjapa. Jalla nižtiquiztan Pablumi parti presonacami

intirjitatačha tsjii Julio cjita capitanžquiz, Italia watja chjitzjapa. Nii capitanaqui Augusto cjita batalionquiztan jiliritačha. Wejrqui Pablužquiz cumpant'ichinčha.

2 Adramitio cjita wajtquiz tsjii warcu želatčha. Nii oraqui nii warcuqui ojkzpachatačha Asia kjutñi. Jalla nuž cjen nii warcuquiz luzzinčha. Nižaza wejtnacatan Aristarco cjita žoñitačha. Niiqui Tesalónica wajtchiz žoñitačha. Tesalónica watjaqui Macedonia yokquintačha.

3 Jaka tažuqui Sidón cjita wajtquin irantichinčha. Jalla nicju Julio capitanaqui Pablužquiz tsjii favora paachičha, Pablužquiz permiso tjaachičha niiž mazinačžquin tjonznajo atintita cjisjapa.

4 Nekztanaqui Sidón wajtquiztan ulanžcu Chipre cjita zkolta yoka watchinčha. Zkar latu watchinčha tjamiž cjen.

5 Jalla nekztanaqui Cilicia nižaza Panfiliaž niiž waruñ chawc kota kajkchinčha Mira cjita watjacama. Mira watjaqui Licia cjita yokquintačha.

6 Jalla nicju zultatž capitanaqui tsjii Italia ojkñi warcu zalchičha. Nii warcuqui Alejandría wajtquiztan ulnatčha. Jalla nii warcuquiz capitanaqui wejrnac luzkatchičha tira ojkzjapa.

7 Nekztanaqui tsjii kjaž maj ojkchinčha zumat. Ancha tjamiž cjen ch'aman irantichinčha Gnido cjita yokž wartuñtan žcati. Nižaza nii ancha tjamiž cjen Salmón cjita yok žcati watchinčha. Nekztanaqui Creta yok žcati irantican tajachuc muytižcu ojkchinčha.

8 Tjamiž cjen, ch'aman ojkcan Creta cjita yok žcati ojkchinčha. Nižtami wejrnacqui irantichinčha Buenos Puertos cjita watja, Lasea wajtž žcati.

9 Jalla nicju irantizjapaqui walja timpuqui pertitačha. Auti timpu irantisquiz cjen, tjamiqui tirapan tjamchičha. Jalla nižtiquiztan anawalitačha chawc kotquiz ojkzqui. Jalla nižtiquiztan Pabluqui chiižinchičha,

10 tuž cjican:

—Jilanaca, wilta ojkzqui anawaliž cjequičha. Warcumi cargami pertisnačhani nižaza učhummiž ticznasačha.

11 Nii zultatž capitanazti Pabluž chiita ana cazzičha. Warcuchiz tuyñumi, nižaza warcuž capitanami, jalla ninacž takukaz nonzičha.

12 Nii wajtquiz auti timpu watzjapa, warcužtaqui anatačha cuza. Jalla nižtiquiztan jos tjappacha ninacaqui pinsatčha nawjctan ojkz tsjan cusa, nii. Fenice cjita wajtquin irantis pecatčha jaknužumi. Fenice watjaqui Creta yokquinzakaztačha. Nii wajtquiztan cheržtaqui pajk kota tjenčha warutuñtan, užatuñtan. Jalla nicjuñtačha waliqui auti timpu watzqui.

PAJK KOTQUIZ ANAWALI WATCHICHA

13 Jalla nekztanaqui warutan zuma queržcan ninacaqui pinsichičha, tira ojkzjapa. Jalla nekztan ninacaqui zarakchičha. Creta yok tjiyaranpan ojkchičha.

14 Tsjii kjaž majquiztan tsjii walja pjursanti tjamiqui tjonchičha užatan tuwantan cheechi.

15 Nekztanaqui tjamiqui warcu chjitchičha chawc kot mor kjutñi. Tjamž kjutñiqui anataž wira ojkchuca. Jalla nižtiquiztan jakzichuckat tjamiqui učhum chjichačhani, jalla nicjupankaz okačhani.

16 Jalla nekztanaqui Clauda cjita kolta yokž waruñ watchinčha. Jalla nicjuñ watan tjamiqui anatačha ancha pjursanti. Tsjii kolta warcuqui pajk warcuž wirquiz mojkžtatačha. Ana ancha tjamiž cjen nii kolta warcuqui pajk warcuquiz tewzičha ch'aman.

17 Jalla nuž tewžcu, nii pajk warcu kojchnačztan zumpacha t'ejžtatačha, ana cjacsnajo. Jalla niiran yok pjila želatčha Sirte cjita. Tjamiž cjen nii yok

pjilquiz julz eksnatčha. Jalla nižtiquižtan nii pajk pañuz cherchi pajk tultu apakchičha warcu tsewctan. Nekztanaqui tjamžquiz warcu chjitskatchičha.
18 Niiž jaka tažuqui nii tjam queraqui tira walja pjursantitačha. Jalla nižtiquiztan nii warcuquiz žejlñi kuzinacaqui pajk kotquiz tjojttatačha.
19 Jalla niipa tažuqui warcuž cusasanaca kot kjazquiz tjojtchinčha wejtnaca kjaržtan.
20 Tsjii kjaž majquiztan ancha ch'orawitačha. Jalla nuž ch'orawiž cjen anaž tjuñimi warawarami tjenatčha. Nižaza nuž ch'orawiž cjen wejrnacqui "Ticznačhani. Anaž jaknužumi liwriyasačha", nuž cjican chiichinčha.
21 Tsjii kjaž maj ana čhjeri lujlchi cjen Pabluqui ninacž taypiquiz tsijtsičha, tuž cjican:
—Jilanaca, anatačha učhumqui Cretquiztan ulansquiz, wejt taku cazpantačha ančhucalaqui. Nižaza anaž carganacami pertitasačha, nižaza učhumqui anaž tižta sufritasačha.
22 Anziqui ančhucqui tjup kuzziz cjisna, anačha llaquiza. Tii warcuž katanami, anaž jakziltami ticznaquičha.
23 Wejrqui Yooz sirwučha, nižaza Yooz partitčha. Zez ween Yoozqui tsjii anjila wejtquiz cuchanžquichičha. Nii anjilaqui wejtquiz ječžquichičha,
24 tuž cjican: "Pablo, ana eksna amqui. Roman chawc jilirž yujcquiz prisintistančha amqui. Jaziqui amiž cjen tjapa amtan chica ojkñi žoñinaca žetaquičha".
25 Jilanaca, anačha llaquiza. Wejrqui Yoozquin tjapa kuztančha. Jaknuž nii anjilaqui chiitčhaja, jalla niicamaž cumplisnaquičha.
26 Kot taypiquiz tsjii kolta yoka žejlčha. Jalla nii yoka irantiž cjen warcuqui yokquiz čhjakžcu, tsijtsnaquičha kjazquizpacha. —Jalla nuž paljaychičha Pabluqui.
27 Jalla nekztanaqui pizc simana ojktiquiztan, Adria cjita kot kjazquiz želan, tjamiqui warcu chjichatčha. Jalla nii ween chica arama warcu joojooñinacaqui pinsichičha, yokquin irantičhani, cjican.
28 Jalla nižtiquiztan kjazquiztan kozzuc yokquin tupžcu, zizzičha quinsa tunc sojtan metro. Nižaza tsjii kjažtapacha ojkžcu wilta tupzizakazza. Jalla nuž tupžcu, zizzičha paatunc pakallakun metro.
29 Kjaz kostan maz akji želačhani cjican pinsichičha. Nekztan warcu wirquiztan tsjii pajkpic pajk jirunaca quijtsičha ana nii maz ajkquin čhjakajo. Ekscan tjuñi tjewks tjewznatčha.
30 Jalla nuž tjewžcan, nii warcu joojooñinacaqui pinsichičha, warcuquiztan atipasjapa. Jalla nuž pinsižcu, nii tewžta kolta warcu kjazquiz chjijwnatčha. Jalla nuž chjijuncan nii pajk jirunaca quijtžtažokaž cjetčha nii warcuž yujcquiztan.
31 Jalla nuž cheržcu, Pabluqui zultatž capitanžquiz paljaychičha nižaza zultatunačquizimi, tuž cjican:
—Nii warcu joojooñinacaqui ana tii warcuquiz eclaquiž niiqui, ančhucqui ticznasačha.
32 Nuž nonžcuqui zultatunacaqui nii kolta warcu mojkta kojchnaca pootžinchičha kolta warcu kjazquin tjojtsnajo.
33 Jalla nii kjantati Pabluqui taku tjaachičha čhjeri lulajo, tuž cjican:
—Pizc simana tjontačha ančhucmi kuz turwayzi ana tjajchi nižaza ana lujlchi.
34 Nižtiquiztan ančhucqui čhjulullamekaz lujlznalla, azi tanzjapa. Anaž jecmi wira apt'isnasačha. Nižaza ana zinta čhjojrichta cjequičha.

35 Jalla nuž chiižcu Pabluqui tsjii t'anta tanzičha. Nižaza Yooz Ejpžquin
sparaquiž cjichičha tjapa nii žejlñi žoñinacž yujcquiz. Jalla nekztanaqui nii
t'anta kjolžcu lujlchičha.
36 Jalla nižtiquiztan tjapa nii žoñinacaqui lujlsquin kuzziz cjissičha. Nekz-
tan lujlchizakazza.
37 Nii warcuquiz paa patac pakallawk tunca sojtan žoñinacatačha.
38 Jaknužt zapa mayni pecčhaja jalla nuž lujlchičha. Jalla nuž lujlžcu nii
parti trig kuzinaca kjaz kotquin tjojtchičha nii warcu cježu cjeyajo.

WARCU KJAZQUIZ KATCHICHA

39 Tjuñi tjewktanalla, warcu joojooñinacaqui nii yoka cheržcu ana pajatčha.
Pero tsjii puj atquin pjila iñžta k'ar yoka želatčha. Nii yokquin warcu
tsijtskatz pecatčha.
40 Jalla nekztanaqui nii pajk quijtžta jirunacžquiz mojkta kojchmi
pootchičha. Kjazquizpacha cutzičha. Nižaza kochnaca jweržcu, warcu
irpiñi maderanaca cutsičha. Nekztan pajk tultu, warcu juntuñ tucquin
tsjijpsičha tjami tanzjapa. Jalla nižtiquiztan warcuqui puju iñžta yoka
žcatžinchičha.
41 Jalla nuž žcatžincan, pizc curinti ojkñi kjaz jalla nekz cjissičha. Jalla
nižtiquiztan nii warcuqui kjaz koztan yokquiz quijtsičha. Warcu tuc-
quiztanaqui pjilquiz luzzitačha. Ana jaknužquin kissičha. Nižaza warcu
wirquiztanaqui kjaz ljojkikaž warcu kjolatčha.
42 Jalla nuž cjen preso itzñi zultatunacaqui preso žoñinaca conz pecatčha,
ana atipskatzjapa kjazquiz narcan.
43 Zultatž capitanazti Pablo liwriiz pecatčha. Jalla nižtiquiztan presonaca
conawc cjen atajichičha. Nekztan mantichičha, tuž cjican:
—Kjazquiz narñi zizñi žoñinaca, ančhucqui primiraqui kjazquiz luzna,
yokquin irantizjapa.
44 Parti žoñinaca, ančhucqui tabla tanžcu kjazquiz zakaz luzna. —Jalla nuž
mantichičha nii capitanaqui.
Jalla nuž tjappacha yokquin irantichičha. Ana zinta ticzičha.

28

PABLUZ MALTA YOKQUIN KAMTA

1 Jalla nuž yokquin ulanžcu, nii kolta yokž tjuu zizzinčha Malta cji-
tatakalčha.
2 Jalla nii yokquin žejlñi žoñinacaqui wejrnaca ancha wali atintichičha.
Nižaza tsjii pajk uj taazinchičha wejrnac kutnajo. Chijniž cjen zaquiž cjen
wejtnacaltajapa uj taazinchičha.
3 Nekztanaqui Pabluqui kjoñ žup aptichičha. Nii žup ujquin tjoj-
tan, tsjii zkoraqui uj kjakiž cjen ulanžquichičha Pabluž kjarquin ch'atzi
chejchipacha.
4 Jalla nuž cheržcu nii yokchiz žoñinacaqui tuž cjeyassičha:
—Tii žoñiqui žoñi conñižlani. Kot kjazquiztan liwriitaž cjenami Yoozqui
anat munčhani, tiiž žejtzmi.
5 Pabluqui kjarquiztan zkora tsajttsajtsičha ujquiz. Zkoraž ch'attaž cje-
nami anapan kjaž cjissičha Pabluqui.
6 Tjapa nii žoñinacaqui Pabluž kjarat tjuwačhani cjican chekznatčha.
Nižaza tsjii ratuquiztan ticzit cjee tiiqui, jalla nuž pinsatčha nii žoñinacaqui.
Jalla nuž ažk tjewžcu, Pablo ana kjaž cjissi cherzičha. Jalla nižtiquiztan
pinsita campiižcu, nii žoñinacaqui cjichičha:
—Tii Pabluqui cheka Yoozzalani —cjican.

7 Ulanta yok žcati nii yokchiz jilirž yokanaca želatča. Nii jiliriqui Publio
cjitatača. Jalla niiqui wejrnaca zuma risiwchača. Čhjep maj wejrnac zuma
atintichača.
8 Publiož ejpqui laa želatča, tsjii ch'ujlñi conžtan, nižaza jawžtan.
Pabluqui niižquin tjonzñi ojkchača. Nekztanaqui Pabluqui nii laa žoñžta
Yoozquin mayizichača, čhjetinzjapa. Nekztanaqui niiž juntuñ kjaržtan
lanžcu, čhjetinchača.
9 Jalla nižtiquiztan parti nii yokquiz žejlñi laanacaqui tjonchizakazza, jalla
ninacami čhjetintatača.
10 Nuž čhjetintiquiztan nii žoñinacaqui wejtnacquiz walja rispitchača.
Čhjep jiizquiztan wilta tsjii warcuquiz luzzinča. Ima nii warcu luzan, nii
žoñinacaqui walja zuma žaka cjiižinchača, wejrnaca ojkzjapa.

PABLUQUI ROMA WAJTQUIN IRANTICHICHA

11 Warcuqui nii yokquiz auti timpu watchača. Alejandría wajtquiztan
tjonchitača. Nii warcuž tucquin pizc yooznacchiztača. Cástor y Pólux
cjitatača nii pizc yooznacaqui.
12 Nekztanaqui warcuquiz ojkcan, Siracusa wajtquin irantichinča. Jalla
nicju čhjep maj kamchinča.
13 Jalla nekztan warcuquiztan tira ojkchinča. Nekztan yok žcatiran
ojkcan, Regio cjita wajtquin irantichinča. Niiž jaka tažuqui wartan
queržquichača. Jalla nuž queržcan pucmajquiz irantichinča Puteoli wa-
jtquin.
14 Jalla nicju tsjii kjažultan Yoozquin criichi jilanacžtan zalchinča. Jalla
ninacaqui wejtnacaquiz invitchača ninacžtan tsjii simana kamajo. Jalla
nekztanaqui Roma wajt kjutñi zarakchinča.
15 Roma wajtchiz Yoozquin criichi jilanacaqui wejtnacaž tjonz quintu
zizzitakalča. Jalla nekztan wejtnacatan zali ulanžquichača. Jalla ninacaž
nuž zalzquichiquiztan, Pabluqui Yoozquin sparaquiž cjichača. Nižaza
juc'ant tjup kuzziz cjissača. Wejrnacqui ninacžtan zalchinča Foro de Apio
cjita yokquin, nižaza Tres Tabernas cjitazakaztača.
16 Jalla nekztanaqui Rom watja irantitanaqui nii capitanaqui preso
žoñinaca intirjichača roman zultatž jiliržquiz. Pero nii capitanaqui Pablo
kamkatchača yejkquin tsjii guardiñi zultatžtan.

PABLUŽ KAMTA ROMA WAJTQUIN

17 Čhjep majquiztan nuž irantižcu, Pabluqui kjawzkatchača Roma žejlñi
judío jilirinaca. Jalla nuž Pablužquin tjontan, Pabluqui ninacžquin paljay-
chača, tuž cjican:

—Jilanaca, wejrqui roman zultatžquiz preso intirjitatača Jerusalén wa-
jtquin, ana čhjulumi judionacž quintra paachi cjenami. Nižaza ana čhjulumi
učhum tuquita ejpnacž cuzturumpi quintra paachi cjenami.
18 Wejr zumpacha pecunžcu, ninacaqui wejr cuts pecatča. Wejt quintra
ana čhjul ujmi watchača, wejr conzjapaqui.
19 Judío partinacazti ana munchača. Jalla niztiquiztan roman chawc
jiliržquin wejt quija tjatznajo maychinča. Jalla nuž cjenami, wejrqui wejt
wajtchiz žoñinacž quintra ana čhjul uj tjeeskatz pecučha.
20 Jalla nižtiquiztan ančhuc kjawzkatučha ančhuca cherzjapa, nižaza
ančhucatan parlizjapa. Učhumqui Israel wajtchiz žoñinacčhumča. Jalla
učhumqui Yooziž cuchanžquita žoñi tjewža. Jalla nii tjewžta žoñi sirwiñiž
cjen wejrqui tii carinžtan čhejlta želučha.
21 Jalla nekztanaqui nii judionacaqui cjichača:

—Wejrnacqui am puntuquiztan ana čhjul cartami risiwchinča Judea wajtquiztan. Nižaza nii nawjctan tjonchi judío jilanacami anaž am quintra chiača.
22 Wejrnacqui amiž pinsita takunaca nonz pecača. Tjapa wajtquizimi tii ew yekja t'akž quintra chiača. Jalla nuž zizača.
23 Jalla nekztanaqui tsjii tjuñi citchača. Jalla nii citta tjuñquiziqui walja žoñinacaqui tjonchača jakziquin Pablo alujassi želatčhaja, jalla nicju. Jalla nuž žoñinacaž tjonžcu Pabluqui ninaczquiz paljaychača wenstanpacha zezicama Yooz mantita kamañ puntuquiztan. Pabluqui ninaca zumpacha intintiskatz pecatča Jesucristuž puntuquiztan. Moisés liiquiztanami nižaza profetanacaž cjijrta liwrunaczquiztanami punta punta chiižinchača, ninaca zuma intintazajo Jesusiž puntuquiztan.
24 Yekjapanacaqui Pabluž nuž chiita takunaca catokchača. Yekjapanacazti niiž takunaca ana nonzača.
25 Jalla ninacpora Jesucristuž puntuquiztan ch'aascan, nužquiz ninacaqui wichanzi kallantichača. Ima okan, Pabluqui cjichača:
—Espíritu Santuqui Isaías cjita profetžquiz paljaychača učhum tuquita ejpnaczjapa. Ančhuca puntuquiztan werarapan chiichača, tuž cjican:
26 “Oka, tii žoñinaczquiz paljayžca, tuž cjican: Ančhucqui nonzñeeka nonznaquača, pero ana intintazasača. Nižaza chekzñeeka chekznaquača, pero ana cumprintasasača.
27 Jalla nuž cjequača. Tii žoñinacž kuznacaqui walja tjupača, ana Yooz taku intintizjapa. Nižaza oñižtakazza ninacaqui, Yooz taku ana nonzjapa. Nižaza zuražtakazza Yooz paatanaca ana cherzjapaqui. Jalla nižtakaz žejlča ana intintiñi kuzziz cjisjapa. Nižaza ana wejtquin cut'iscaquača, liwriita cjisjapa”.
28 ‘Jalla tekztan nawjcchuc tii liwriiñi Yooz takuqui parlitaž cjequača ana judío žoñinaczquin. Jalla nii ziza ančhucqui. Nii yekja wajtchiz žoñinacaqui tii liwriiñi Yooz taku nonznaquača.
29 Jalla nuž Pabluž chiitiquiztan, judionacaqui ojkchača, ninacpora ancha ch'aascan.
30 Pabluqui pizc wata intiru nii aquilta kjuyquiz kamchača. Jakzilta niižquin tjonzñi žoñimi zuma risiwñipanikaztača.
31 Jalla ninaczquin parlichača Yooz mantita kamañ puntuquiztan, nižaza Jesucristo Jilirž puntuquiztan. Tjapa kuztan kjana tjaajnatča. Nižaza anaž jecmi Pablo atajchača, Yooz taku ana paljayajo.

LA CARTA DEL APOSTOL SAN PABLO A LOS ROMANOS

1 Wejr Pabluqui ančhucaquin tii cartal cjijržcučha. Jesucristuž mantitacama okiñ žoñtčha. Yooz Ejpqui wejr kjawžcu apóstol puestuquin utchičha, liwriiñi Yooz taku parlajo.
2 Tuquitanpacha Yoozqui tsjii liwriiñi žoñi cuchanžquiz compromitchičha. Jalla nii compromittaqui Yooz cuntiquiztan chiiñi profetanacaqui mazinchičha zuma Yooz tawk libruquiz.
3 Nii liwriiñi žoñiqui Jesucristo Jilirička. Yooz Majchčha niiqui. Jesucristuqui žoñi cjicanaqui Davidž majch maatinacquiztan tjonñitačha.
4 Nižaza Jesucristuqui ticziquiztan jacatatchička; nižaza zuma Yooz Espirituchizza. Jalla nii kjanapacha tjeeža, niičha walja azziz Yooz Majchqui, nii. Jesucristo Yooz Majchčha učhum Jiliriqui.
5 Jesucristuž cjen wejrqui zuma Yooz kamaña tanzinčha. Nižaza Jesucristuž cjen Yooz Ejpqui wejr apóstol puestuquiz utchičha, tjapa wajtchiz žoñinaca Jesucristužquin kuzziz cjeyajo, nižaza niižquiz cazajo. Jalla nuž apóstol kamañquiz kamcan, Jesucristužtajapa langznučha.
6 Ančhuc zakaz Jesucristužquiz kuzziz cjissinčhuččha. Yooz Epiž ančhuca kuzquiz kjawžtan Jesucristuž partiquiz cjissinčhuččha.
7 Wejrqui tjapa ančhucaquin cjijržcučha, Roma wajtquin žejlñi žoñinaččhuččha. Yooz k'ayi žoñinacaž cjen, Yoozqui ančhucaquiz kjawzičha, Yooz zuma kamañchiz cjeyajo. Učhum Yooz Ejpmi, nižaza Jesucristo Jilirimi ančhucaquiz zumaj yanapt'ila; nižaza cuntintu kuzziz cjiskatla.

PABLO ROMA WAJTQUIN TJONZ PECCHA

8 Jaziqui ančhucaž zuma kamtiquiztan Yooz Ejpžquin ancha gracias cjican chiyučha. Tjapa wajtchiz žoñinacaqui ančhuc puntu chiičha, ančhucqui ancha Jesucristužquin kuzzizza, nii. Jesucristuž cjen Yoozquin gracias cjican chiyučha.
9 Wejrqui tjapa kuz Yooz sirwučha, Yooz Majch liwriiñi puntu parlican. Jaziqui Yooz zizza, oracionžtan ančhucaquiz tirapan yanapučha, nii.
10 Nižaza Yoozquin mayizučha. Yooz munan, ultimu ančhucaquin jaknužquiztanami tjonzquiz atučhani. Ažka ančhucaquin tjonzquiz pecatučha.
11 Ančhucatan ancha zalz pecučha, Yooz kamañquiz ančhucaquiz tsjan zuma kami yanapzjapa, nižaza Yooz tjup kuzzizpan cjiñi yanapzjapa.
12 Ančhucmi wejrmi Jesucristužquinkaz kuzzizčhumčha. Jalla nižtiquiztan zalžcu porapat chiižinascu, Yoozquin juc'ant kuzziz cjesačha učhumqui.
13 Jilanaca, cullaquinaca, ančhucaquiz zizkatz pecučha, kjaž wiltami wejrqui ančhucaquin tjonz pecatučha. Pero tii orcama ana atchinčha. Ančhucaquin tjonz pecatučha, Rom wajtquiz zakaz Yooztajapa obranaca payi. Rom wajtquizimi, nižaza yekja watjanacquizimi Jesucristužtajapa langz pecučha, žoñinaca niižquin kuzziz cjeyajo.
14 Wejrqui liwriiñi Jesucristuž puntu parlistančha, k'ar žoñinačžquizimi campuquiz žejlñi žoñinačžquizimi, zizñi žoñinačžquizimi, ana zizñi žoñinačžquizimi. Jalla tjapa žoñinačžquizimi liwriiñi Jesucristuž puntu parlistančha.
15 Jalla nižtiquiztan wejrqui ančhucaquiz zakaz nii puntu parliz anchal pecučha.

ANCHA AZZIZZA LIWRIIÑI TAKUQUI

16 Jakziltat liwriiñi Yooz taku catokačhaj niiqui, liwriita cjequičha. Tuquiqui judío žoñinacžquiz nii liwriiz puntu parlitatačha. Nekztan yekja wajtchiz žoñinacžquiz parlitazakaztačha. Jakziltat nii liwriiz puntu catokačhaja, jalla niiqui liwriitaž cjequičha. Nižta azzizza liwriiñi Yooz takuqui. Jalla nižtiquiztan nii Yooz taku parlizjapa anal azučha; nii ancha zuma taku parlizjapa ancha juztaznučha.

17 Liwriiñi takuqui tuž cjičha; Yoozqui ancha zumačha; nižaza žoñinacžquiz nižta zuma nižaza ana ujchiz cjiskatasačha. Jalla nuž cjičha nii liwriiñi Yooz takuqui. Jaknužt žoñinaca Yooz yujcquiz ana ujchiz, nižaza zuma cječhaja, jalla nii zizkatučha, nii liwriiñi taku chiican. Jesucristužquiz kuzziz cjen, jalla nii alajakaz Yooz yujcquiz ana ujchiz, nižaza zuma kuzziz cjesačha. Cjijrta Yooz takuqui tuž cjičha: "Jakziltat Yoozquin kuzziz cječhaja, jalla niičha Yooz yujcquiz ana ujchizqui, nižaza zuma kuzzizqui. Nekztan Yooztan wiñaya kamaquičha".

YOOZ JAYTIZCU ZOÑINACAQUI UJPAN PAACHA

18 Arajpachquiztan Yooz casticuqui tjončha tjapa ana Yooz kuzcama kamñinacž quintra, nižaza anawali paañinacž quintra. Jalla nii anazum kamañchiz žoñinacaqui anawali paaznacapan pečča, Yooz zuma kamaña anaž importičha. Nekztan Yooz kuzcama ana kamčha. Yooz puntu werara zizawc cjen, atajčha.

19 Pero ninacž kuzquiz Yooz puntu zizasačha. Yoozqui žoñinacžquiz kjanapacha tjeezičha, niiž puntu.

20 Ana Yooz cheržcumi tii mundo paatiquiztanpacha Yooz puntu zizta cjesačha. Niiž paatanaca cheržcu, tjapa žoñinacaqui Yooz puntu zizasačha, Yoozqui wiñaya azzizza, nižaza werar Yoozpankazza, tii mundo paachi Yoozqui. Jalla nii kjana zizta cjesačha. Jalla nižtiquiztan Yooz kuzcama ana kamcanaqui anazuma kamañchiz žoñinacaqui ana razunchizza.

21 Zoñinacaqui Yooz puntu persun kuznacquiz zizza. Jalla nuž zizcumi, Yooz ana rispitčha, nižaza ana čhjulquiztanami "Gracias, wejt Yooz" cjican chiičha. Nekztan žoñinacaqui ina kaz pinsitanacchiz cjissičha. Nižaza ninacž chojru kuzziz cjen ana wali zumchiquiztakaz kamčha.

22 Zoñinacaqui "Wejrnaččha ziziñtqui" cjicanami, zumzužtakaz cjissičha.

23 Ancha zumapankazza Yoozqui. Pero žoñinacaqui nii wiñaya žejtñi Yoozquiz rispitz jaytichičha. Nekztan žoñinacaqui žoñiž paata yoozquizkaz rispitñi cjissičha. Nii žoñiž paata yooznacaqui ticzñi curpuchiz žoñinacž irata paatačha, nižaza weržlanacž irata paatačha, nižaza pajkpic kjojchchiz animalanacž irata paatačha, nižaza zkoranacž irata paatačha. Jalla nižta paatanacquiz rispitčha.

24 Jalla nižtiquiztan Yooz Ejpqui ninacžquiz jaytichičha. Nekztan ninacž anazuma pecñi kuzcama čhjul ujmi paañičha. Zoñinacpora azzucanaca paachičha.

25 Ninacaqui Yooz puntuquiztan werar razunanaca criichi ecchičha. Nekztan toscar razunanaca criichičha. Jalla nekztan ninacaqui Yoozquin ana rispitchičha. Yooziž paata obranacquizkaz rispitchičha, nižaza sirwichičha. Pero Yoozqui tjappacha paachičha. Jalla nii tjapa paañi Yoozqui wiñaya honorchizza. Jalla nužoj cjila. Amén.

26 Jalla nižta anawali kuzziz cjen Yoozqui ninaca jaytichičha, ninacaž anazum kuzcama azzucanaca paajo. Jalla nuž azzucanaca paacan maatakanacaqui porapat želassičha, jaknužt lucutiñi želas, jalla nižta.

27 Luctakanacaqui nižaza porapat ana wali želassičha, jaknužt lucutiñi želas, jalla nižta. Ninacpora ancha peccu, azzuca ujnaca paachičha. Ancha

akñi ujnacquiz tjojtsičha. Jalla nižtiquiztan ninacž persun curpuquizpacha casticu sufričha, nii ana wali paatiquiztan. Nižaza nižta sufris waquizičha ninacaqui.

28 Werar Yooz zizzucatačha, pero ninacaqui Yooz ana pajz pecatčha. Jalla nižtiquiztan Yoozqui ninaca jaytichičha, ninaca ana zuma pinsiñi kuzziz cjisjapa, nižaza ana zuma cjujchi kamañchiz cjisjapa.

29 Ninacž kuzquiz walja tjapaman ana zumanaca želatčha, chjijpipacha. Jalla tižta ana zumanaca želatčha; ana Yooz kuzcama kamz, adulteriuquiz ojklayz, žoñž quintra ana wali paaz, yekja žoñžquiztan zmaz, nižaza tjapa ana walimi paaz pecñi kuz želatčha. Nižaza ninacž kuznaca tižtačha: iñiziñi kuz, žoñi coñi kuz, žoñžtan quija ojklayz kuz, incallñi kuz, ana wal paaz pecñi kuz, nižaza ana wal quintu joojooñi kuz. Jalla nižta anawali kuzziz žoñi žejlčha.

30 Ninacaqui žoñž quintra chiiñinacačha. Yooz quintra chjaawjkatñičha. Nižaza žoñi iñarñičha, nižaza mitarazi kuzzizza, persunpacha honora waytisñičha. Nižaza ana zuma paazjapa tantiiñičha, nižaza maa ejp ana cazñičha.

31 Nižaza Yooz puntu ana intintiz pecñičha, nižaza chiižcupacha niiž taku ana cumpliñičha. Nižaza ana jec žoñžtanami munaziñičha. Nižaza ana pertunñičha. Nižaza ana jec žoñžquizimi okzñi kuzzizza.

32 Yoozqui mantichičha, jalla nižta žoñinacaqui ticzpan waquizičha. Jalla nuž Yooz mantita zizcumipacha, nii ana wali žoñinacaqui nižta ana wali paazkaz pecñičha, nižaza yekjaž nižta ana wali paanami, “Walikazza” cjiñičha.

2

YOOZZA LIJITUMA PJALZÑIQUI

1 Jakzilta žoñit tsjii uj paachi žoñžquiztan “Yooz nii casticla” cjican chiičhaja, jalla nii žoñiqui ana nižta ujpacha paaz waquizičha. Jalla nižta ujpacha paaquiž niiqui, persun casticu chiičha. Nižaza Yooz yujcquiziqui anaž razunchiz cjesačha niiž persun paata ujquiztan.

2 Yoozqui uj paañinaca lijituma pjalznaquičha, casticzjapa. Jalla nii učhum zizza.

3 Jequit yekja uj paañi žoñž quintra chiičhaja, nižaza nižta ujzakaz persuna paačhaja, jalla niiqui anapanž atipasačha Yoozquiztan. Panž castictazakaz cjequičha. Uj paažcu, anapan pinsa, “Ana Yooziž casticta cjeeka” cjican.

4 Jalla nižta pinsiñi žoñinacaqui Yooz puntu ana zuma intintičha. Yoozqui ancha zumačha, nižaza tsjan juc'anti okzñi kuzzizza, nižaza tsjan juc'anti pasinsis kuzzizza. Jalla nii werar razunačha. Pero jalla nižta kuzziz cjen, Yoozqui žoñinacžquiz persun uj sint'iskatz pecčha. Nuž sint'iskatžcu ujnaca paazqui eca. Jalla nuž pecčha Yoozqui. Jalla nii zizza ančhuc, ¿ana jaa?

5 Ančhucqui ana persun uj sint'iñiž cjen, nižaza chojru kuzziz cjen, juc'anti castictaž cjequičha Yooziž ultimu pjalz tjuñquiziqui. Jalla nii tjuñquiziqui Yoozqui žoñinacž paata ujnaca tjeeznaquičha; nekztan ultimuž casticaquičha.

6 Jalla nii tjuñquiziqui Yoozqui tjapa žoñinaca pjalznaquičha ninacaž paatiquiztan jama.

7 Jequit pasinsis kuzziz zuma kamañchiz kamčhaja, jalla ninacaqui Yooztan wiñaya kamaquičha. Jalla nii zuma kamñinacaqui Yooziž tjaata honorchiz cjis pecčha, nižaza Yooziž rispitta cjis pecčha, nižaza Yooztan wiñaya kamz pecčha.

8 Pero yekjapanacaqui persun kuzcamakaz kamz pečča, werar Yooz kamaña anaž pečča. Anawalinacž mantuquizpanž žejlča. Jalla ninacž quintra Yoozqui juc'anti žawjžcu casticaquača.
9 Tjapa anawali paañinacžtami sufris želaquača, nižaza wali llaqui želaquača. Anawali paañi judío žoñinacaqui juc'anti sufraquača. Pero tjapa anawali paañi žoñinacaqui zakaz sufraquača, infiernuquinaqui.
10 Tjapa zuma kamñinacazti Yooziž tjaata honorchiz cjequača, nižaza Yooziž rispittaž cjequača, nižaza llan kuzziz cuntintu cjequača. Nii zuma kamñi judío žoñinacaqui juc'ant waliž cjequača. Pero tjapa zuma kamñi žoñinacaqui zakaz waliž cjequača, arajpachquinaqui.
11 Yoozqui žoñinaca ana illillžcu lijituma pjalznaquača.
12 Yekjapanacaqui Moisés lii ana zizza. Jalla nižtiquiztan Yoozqui nii lii jaru ana casticaquača; persun uj paatiquiztanjama casticaquača. Yekjapanacaqui Moisés lii zizza. Jalla nižtiquiztan Yoozqui nii lii ana cumplitiquiztan jama casticaquača.
13 Jakzilta žoñinacat Moisés lii nonžcu, ana nii lii jaru kamčhaja, jalla niiqui Yooz yujcquiziqui tira ujchizza. Pero jakzilta žoñinacat Moisés lii cazzaja, jalla niiqui Yooz yujcquiziqui ana ujchizza.
14 Ana judío žoñinacaqui Moisés lii ana zizza. Jalla nuž ana zizcumi, ninacpacha persun kuzquiz zuma paaz zint'asača, jaknužt Moisés lii zuma paaz mantičhaja, jalla nuž. Nekztan nii kuzquiz zint'ita jaru zuma kamcan, ninacžtaqui liižtakazza nii kuzquiz zint'itaqui.
15 Jalla nuž zuma kamcan kjanapacha tjeeža, Yoozqui ninacž kuzquizpacha niiž mantitanaca zizkatcha, nii. Nii Yooziž zizkattacama ana kamtiquiztan casticta cjequača. Nižaza nii zizkattacama kamchižlaja, nekztan ana casticta cjequača. Yooz pjalz tjuñquiziqui ninacaž kamtanacquiztan jama pjaltaž cjequača.
16 Yoozqui Jesucristužquiz žoñinaca pjalzkataquača, chjojzaka paatiquiztanami, nižaza pinsitaquiztanami. Wejrqui niipan chiichinča liwriiñi Yooz puntu parlican.

JUDIO ZOÑINACAQUI MOISES LIICHIZZA

17 Yekjap ančhucaquiztan judío žoñinacčhučča. Ančhucqui Moisés liichiz cjen "Walikaztča wejrqui" cjiñčhučča. Nižaza mitarazi kuzziz cjiñčhučča, "Werar Yoozza wejt Yoozqui", cjicanaqui.
18 Ančhucqui jaknužt Yooz munčhaja, jalla nii zizza. Ančhucqui Moisés lii tjaajintaž cjen Yooz zuma kamaña panž zizza.
19 Yooz puntu ana zizñi žoñinaca želan, ančhucqui cjača, "Nii zuražtakaz žoñinacžquiz tjaajznasak" cjican. Nižaza ana wal zumchiquiztakaz kamñi žoñinaca želan, ančhucqui cjača, "Nii ana wal kamñi žoñinacžquiz Yooz zuma kamaña tjaajznasak" kaž cjača; "Werjtča ninacžtaqui kjanažtakaz" cjican.
20 Nižaza ančhucqui cjača: "Zumzu kamñi žoñinacžquiz Yooz kamaña sok'o tjaajznasak, ana tsjii kjutñi kamajo", kaž cjača. Nižaza ančhucqui cjača: "Yooz puntu koloculla zizñi žoñinacžquiz tjaajznasak", kaž cjača. Yooz puntu razunanacaqui Moisés liiquiz kjana žejlča. Jakziltat Moisés lii zuma zizaja, niiqui Yooz puntuquiztan zuma zizñi zizñi cjequača.
21 Jaziqui ančhucqui yekjžquiz tjaajznasaž niiqui, ¿kjažtiquiztan amiž tjaajinta jaru ana kamjo? Nižaza yekjap ančhucaquiztan chiižiniñčhučča, tuž cjican: "Anača tjañi zaazqui". Jalla nuž chiižcu, ¿kjažtiquiztan ančhucpacha tjañi zaajo?

22 Nižaza ančhucqui cjiñčhučča; “Anača adulteriuquiz ojklayzqui”.
Jalla nuž chiižcu, ¿kjažtiquiztan ančhucpacha adulteriuquiz ojklayjo?
Ančhucqui žoñiž paata yooznaca chjaawjča. Jaziqui, ¿kjažtiquiztan
ančhucqui timplu cusasanaca cjižjo?
23 Ančhucqui mit kuzziz cjiñčhučča: “Wejrnacqui Moisés liichiztča”.
Jalla nuž chiižcu, ¿kjažtiquiztan ančhucqui nii lii ana cazjo? Ančhucqui nižta
ana cazziž cjen Yoozquiz ana rispitča.
24 Cjijrta Yooz takuqui razunapanž chiiča. Yooz takuqui tuž cjiča:
“Ančhucaž uj paachiž cjen yekja wajtchiz žoñinacaqui ultim werar Yooz
quintraž chiiča”.
25 Tsjii chiižinučha. Ančhuc judío jilanacaqui Moisés lii jaru janchiquiz
chimputa cjissinčhučča. Moisés lii jaru kamchiž cječhaj niiqui,
ančhuczztaqui nii chimputa walča. Pero Moisés lii jaru ana kamchiž
cječhaj niiqui, nii chimputaqui anaž walča.
26 Jaziqui tsjii ana chimputa žoñiqui Moisés lii jaru kamchi cječhaja, jalla
niiqui Yooz yujcquiziqui chimputažtakaz cjequiča, niiž janchiquiz ana
chimputa cjenami.
27 Nižaza jakzilta ana chimputa žoñit Moisés lii jaru kamchi cječhaja,
jalla niiqui ančhuca uj tjeeža. Ančhucqui chimputaž cjenami nižaza Moisés
cjijrta liichiz cjenami, jalla nii lii ana cazza.
28 Jakziltat juntuñkaz lii jaru paačhaja, jalla niiqui anača ultimu Yooz
maatiqui. Nižaza jakziltat janchiquiz alaja chimputa cječhaja, jalla niiqui
anača ultimu Yooz maatiqui.
29 Pero jakziltat tjapa kuztan Yooz kuzcama kamčhaja, jalla niiča ultimu
Yooz maatiqui. Nižaza niiqui persun kuzquiz ultimu Yooziž chimputača.
Tsjii cjijrta lii jaru juntuñkaz kamz anača chekanaqui. Zoñž kuzquiztančha
kamz chekanaqui, lijituma Yoozquin kuzziz, už ana lijituma Yoozquin
kuzziz, nii. Jalla nižta lijitum kuzziz žoñiqui Yooziž tjaata honorchizza. Zoñiž
tjaata honora anaž importiča.

3

1 Yooz yujcquiziqui judío žoñinacaqui yekja wajtchiz žoñinacžquiztan ts-
jan walasaž niiqui, ¿čhjuljapat waljo? Nižaza janchiquiz chimputaqui,
¿čhjuljapat waljo?
2 Judío wajtchiz žoñinacaž cjican, zuma walča. Tužučha primer razu-
naqui. Judío žoñinacžquiz Yoozqui niiž cjijrta taku cumpjiichiča.
3 Nii Yooziž tjaata lii jaru yekjap judío žoñinacaqui ana lijituma kamchiča.
Jalla nuž ana lijituma kamchiž cjen, ninacaž compromitta taku ana cumplis-
siča. Jalla nuž cjenami Yoozqui niiž persun compromitta taku cumplača.
4 Nužupančha. Yoozqui taku chiižcu panž cumplača, tjapa žoñinacaž
chiita taku ana cumplichiž cjenami. Cjijrta Yooz takuqui tuž cjiča:
“Yooz, amiž chiitaqui lijitumača. Jalla nii ziztaj cjila. Zoñinacaž am quintra
uj tjojtunchiž cjenami amqui lijitumapankaz tjeežtaj cjila”.
5 Zoñinacaž toscara chiitaqui juc'ant tjeeža, Yoozza lijitumaqui, nii. Jaziqui,
¿kjaž cjeequi? Yoozqui nii toscara chiiñi žoñinaca ana casticz waquizača.
¿Nuž chiyasajo?
6 Anapančha. Yoozqui lijitumapančha. Nižaza Yoozqui uj paañi žoñinaca
ana casticaquiž niiqui, inakaz jusjasača.
7 Yekjapanacaqui tuž cjiñača: “Wejt toscara chiitaqui, Yooz lijitumaž, nii
tjeeznaquiž niiqui, ¿kjažtiquiztan wejrqui casticta cjesajo? Weriž toscar
chiitiquiztan Yoozqui juc'anti rispitta cjesača”. ¿Jalla nuž pinsichinčhucjo?
Jalla nii razunaqui ancha zumzučha.

8 Nižaza yekjapanacaqui cjiñičha: “Anazuma paatiquiztan zuma paaznaca tsjan kjana tjeežta cjesačha. Nekztan nii anazumanaca paaz waquizičha”. Nižaza cjiñičha: “Pablo zakaz nuž tjaajñičha”. Jalla nuž cjican, yekjap žoñinacaqui wejtnac quintra chiičha, wejrnacaž ana rispitta cjeyajo. Jalla nižta chiiñi žoñinacaqui casticta cjis waquizičha.

TJAPA ZOÑINACAQUI UJ PAACHA

9 Nekztan, ¿kjaž cjii? ¿Učhum judío žoñinacaqui parti žoñinacžquiztan tsjan wali žoñinacajo? Anapanž cjesačha. Wejrqui kjanapacha tjeezinčha, judío wajtchiz žoñinacami nižaza yekja wajtchiz žoñinacami tjappacha ujž mantuquiz žejlčha, nii. Tjapa žoñinacami uj paazquin kuz tjaačha.

10 Jalla nižtapacha cjijrta Yooz takuqui cjičha:
“Anaž jec lijitum kamañchiz žoñimi žejlčha, ana zintallami.
11 Anaž jec Yooz kamaña intintiñimi žejlčha, anaž jecmi Yoozta kamzquin kuz tjaačha.
12 Tjapa žoñinacaqui Yoozquiztan tsjii kjutñi zarakčha, nižaza ana zum kuzziz cjissa. Anaž jakziltami zuma paañic žejlčha, ana zinta.
13 Ninacž joranacquiztan anazuma chiitanaca ulančha, ticzinacž sipultura cjetžtažokaz. Chiican, žoñinaca incallčha. Zkorž atquiz žejlñi venenožtakazza ninacaž atquiztan chiitaqui.
14 Ninacaž chiitaqui žoñž quintrapančha, nižaza žoñžtan chjaawjkatčha.
15 Ninacž kjojchaqui apura zajtčha, žoñi conzjapa.
16 Ninacaqui žoñi akz pečcha, nižaza žoñžquiz llaquit kuzziz cjiskatčha.
17 Nižaza llan kuzziz kamaña anapan zizza.
18 Nižaza werar Yooz rispits puntuquiztan anaž pinsičha”.

19 Jakziltat tuquita Moisés lii mantuquiz žejlčhaja, jalla niiqui nii lii jaru kamstančha. Pero tjapa nii liichiz žoñinacaqui ana nii lii jaru kamčha. Jalla nižtiquiztan ch'uju cjissičha. Ana chiyasačha, “Wejrqui ana ujchiztčha” cjicanaqui. Tjapa žoñinacaqui, jaknužt kamčhaja, jalla nii cuenta Yoozquin tjaastančha. Tjapa žoñinacaqui Yooziž casticta cjis waquizičha.

20 Anaž jakziltami Moisés lii jaru zumpacha lijituma kamčha. Jalla nižtiquiztan Yooz yujcquiziqui anaž jakziltami ana ujchizza. Moisés lii zizcumi uj paaspančha. Jalla nižtiquiztan nii lii jaru ana kamtiquiztan tjapa žoñinacaqui zizza, panž ujchizza, nii.

¿ŽOÑINACAQUI, JAKNUZT ANA UJCHIZ CJESAJO?

21 Moisés liiquiztan Yoozqui yekjat lii jaru žoñinacžquiz ana ujchiz nižaza zuma cjiskatčha. Pero nii puntu Moisés liimi nižaza profetanacaž cjijrta takumi zakaz chiičha.

22 ¿Jaknužt žoñinacaqui ana ujchiz cjesajo? Jalla tužučha. Jakziltat Jesucristužquiz kuz tjaačhaja, jalla niiqui Yooz yujcquiziqui ana ujchiz nižaza zuma cjequičha. Yoozqui žoñinaca ana illillza.

23 Tjapa žoñinacaqui tsjii pariju ujchizza. Jalla nižta ujchiz cjenaqui Yoozqui ana jecžquizimi honorchiz cjiskatasačha.

24 Pero Jesucristuqui ujchiz žoñinacžta persun wiržtan pacchičha, ninaca ana casticta cjeyajo, nižaza Yooz yujcquiz zuma cjeyajo. Yoozqui Jesucristo cuchanžquichiž cjen žoñinacžquiz pajk favora paachičha. Jalla nuž cjen Yoozqui inat žoñinaca liwriyasačha, ninaca ana čhjulu paažcu.

25 Yooz Ejpqui Jesucristo cuchanžquichičha ujchiz žoñinacž laycu ticzjapa. Niiž ticziž cjen jakziltat Jesucristužquin kuz tjaačhaja, jalla niiqui persun ujquiztan ana castictaž cjequičha. Tuquitan ima Jesucristuž ticznan Yoozqui niižquin kuzziz žoñinacžtajapa pasinsis kuzziztačha; ninaca ana

casticchičha. Pero Yoozqui uj paañinaca casticstančha. Jalla nuž cjenami Jesucristuž cjen Yoozqui ujchiz žoñinaca pertunasačha. Jalla nižtiquiztan Jesucristo cuchanžquichiž cjen Yoozqui, persun kuz zuma lijitumaž, jalla nii tjeezičha.

26 Uj paañi žoñinaca ana castictaž cjenami, Yoozqui lijitumačha. Uj paañi žoñinacaqui Jesucristuž ticziž cjen ana castictačha. Jakziltat Jesucristužquin kuz tjaačhaja, jalla niiqui Yooz yujcquiziqui zuma cjissa, ana ujchiz, Jesucristuž cjen.

27 Jaziqui žoñinacaqui anapanž mitarazi kuzziz cjis waquizičha, "Yooz yujcquin walikaztčha wejrqui" cjicanaqui. ¿Kjažtiquiztan mit kuzziz ana nuž chiyas? Anaž jecmi Moisés lii jaru zuma kamchucaqui. Jalla nižtiquiztan ana lii jaru kamchiž cjen tjapa žoñinacaqui Yooz yujcquiz ujchizza. Jesucristužquin kuz tjaachiquiztan, jalla nužquizkaz Yooz yujcquiz zuma cjesačha, ana ujchiz. Jalla nižtiquiztan žoñinaca ana mitaraz kuzziz cjis waquizičha.

28 Wejrqui kjanapacha tjaajinchinčha, Jesucristužquin kuz tjaachiž cjen Yooz yujcquiz ana ujchiz nižaza zuma cjesačha, jalla nii. Moisés lii jaru kamchiž cjen Yooz yujcquiz anapančha zuma kuzziz cjichuca.

29 ¿Yoozqui judío žoñinacž Yooz alaja cjesajo? Anapančha. Yoozqui parti žoñinacž Yoozzakazza.

30 Zinta Yoozqui žejlčha. Jalla niiž yujcquiziqui chimputa judío žoñinacami ana chimputa yekja wajtchiz žoñinacami Jesucristužquin kuz tjaachiž cjenkaz zuma cjesačha, ana ujchiz.

31 Jalla nižtiquiztan nuž tjaajincan wejrqui, "Moisés liiqui anaž walčha", ¿nuž cjican tjaajnojo? Anazal nižta tjaajnučha. Liiqui panž walčha, cjiwčha.

4

ABRAHAMŽ PUNTU

1 Wejrnacqui Abrahamž majch maatinacquiztan tjoniňčhumčha. Tuquita atchi Abraham ejpž puntuquiztan, ¿kjaž cjii?

2 Abrahamqui Moisés lii jaru kamtasaž niiqui Yooz yujcquiz ana ujchiz cjitasačha. Nižaza "Wejrtčha Yooz yujcquiz zumtqui" cjican chii attasačha. Pero ana nuž chii atatčha Yooz yujcquiziqui.

3 Cjijrta Yooz takuqui tuž cjičha: "Abrahamqui Yoozquin kuz tjaachičha. Jalla nižta kuz tjaatiquiztan Yooz yujcquiz zumaž cjissičha, ana ujchiz".

4 Tsjii zakal chiyučha. Jakziltat langznačhaja, jalla niiqui paca tanznaquičha. Nii pactaqui anačha onanta, pero langztiquiztan nižta pacta cjis waquizičha.

5 Pero jakzilta ujchiz žoñinacat ana čhjulu paažcu, Yoozquin kuz tjaačhaja, jalla niiž kuz tjaatiquiztankazza Yooz yujcquiz ana ujchiz, nižaza zuma kuzziz. Ujchiz cjicanpacha kuz tjaatiquiztan Yoozqui cjičha, "Nii žoňž uj pertunučha. Wejt yujcquiz ana ujchizza".

6 Ana čhjulu paažcu nii kuz tjaañi žoñiqui ana ujchiz cjissa. Jalla nižta kuz tjaañi žoňž puntu David cjita tuquita ejpqui

7 tuž cjichičha:

"Jakzilta žoñinacž ujnacat Yooziž pertunta cječhaja, nižaza ninacž ujnacat Yooziž ana iya tjeežta cječhaja cuntintuž cjila.

8 Nižaza jakzilta žoñinacat ujnacquiztan Yooz Jiliriž ana casticta cječhaja, jalla nii žoñiqui cuntintuž cjila".

9 Nii Davidž chiitaqui ¿jec žoňž puntuquiztantajo? ¿Chimputa žoñinacž puntuquiztan alajakazkaya? ¿Užž yekja wajtchiz ana chimputa žoñinacž

puntuquiztan jaa? Wejrqui cjiwčha pizcquiztanpachačha. Abrahamqui Yoozquin kuz tjaachiž cjen Yooz yujcquiz ana ujchiz cjissičha.

10 ¿Čhjulorquiztanpacha ana ujchiz cjissitaya? ¿Ima chimpuchiz cjen? už ¿chimpuchiz cjen jaa? Wejrqui cjiwčha, anačha chimpuchiz cjen Yooz yujcquiz ana ujchiz cjissiqui, pero ima chimpuchiz cjen.

11-12 Ima chimputa cjican Abrahamqui Yoozquin tjapa kuz tjaachičha. Jalla nižtiquiztan Yooz yujcquiz ana ujchiz nižaza zuma cjissičha. Jalla niiž wiruñ Yoozqui nii chimputa lii mantichičha tjeezjapa kuz tjaachiž cjen Yooz yujcquiz ana ujchizza, zuma kuzzizza, jalla nii tjeezjapa. Jalla nižtiquiztan Abrahamqui tjapa Yoozquin kuz tjaañinačžta ejpžtakazza, ana chimputa žoñinačžtami, nižaza chimputa žoñinačžtami. Jalla nuž pinsichičha Yoozqui. Jakziltat kuz tjaachiž cjen Yooz yujcquiz ana ujchiz, nižaza zuma kuzziz cjisnačhaja, jalla ninacaqui Abrahamž ultim majchmaatinaca cjequičha. Učhum Abraham ejpqui ima chimputa cjican Yoozquin kuz tjaachičha. Jakzilta chimputa žoñinacat Abrahamžtapacha Yoozquin kuz tjaačhaja, jalla ninacaqui Abrahamž ultim majchmaatinaca cjequičha. Chimputakaz ana walčha, Yooz yujcquiz zuma cjeyajo.

YOOZIZ TJAATA TAKU

13 Yoozqui Abrahamžquizimi niiž majchmaatinačžquizimi compromitcan taku tjaachičha, tii muntuquiz cuntintuž cjequičha, jalla nii. Abrahamž lii jaru kamtiquiztan Yoozqui ana nižta taku tjaachičha. Pero Yoozquin kuz tjaachiž cjen nižaza zuma kuzziz cjen, Yoozqui nižta taku tjaachipančha.

14 Moisés liichiz kamñi žoñinacaqui tii muntu irinsa tanznačhaj niiqui, jalla nižtiquiztan Yoozquin kuz tjaazqui inakazza. Nižaza Yooziž tjaata taku anaž walkatčha. Pero anačha nižta. Anaž jecmi nii lii jaru zuma kamasačha.

15 Jaziqui lii jaru ana kamtiquiztan žoñinacaqui casticta cjistančha. Lii ana žejltasačha, nekztan lii quintra ana kamtasačha.

16 Jalla nižtiquiztan Yoozquin kuz tjaatiquiztankaz Yooz yujcquiz ana ujchiz, nižaza zuma kuzziz cjesačha. Nižaza Yoozqui žoñinačžquiz okziž cjen žoñinaca ana ujchiz cjiskatčha. Jalla nii wali pajk favora paachičha Yoozqui. Jalla nuž cjen Yooziž tjaata takuqui tirapanž walčha tjapa Abrahamž majchmaatinačžtaqui, Moisés liichiz žoñinačžtami, ana Moisés liichiz žoñinačžtami. Yooziž tjaata takuqui walčha tjapa Abrahamžtapacha Yoozquin kuz tjaachinačžtaqui. Abrahamqui tjapa učhum Yoozquin kuz tjaachi žoñinačž ejpžtakazza.

17 Jalla nužupanž cjijrta Yooz takuqui chiičha, tuž cjican: “Amqui wacchi nacionchiz žoñinačž epim cjequičha”. Jalla nižtiquiztan Abrahamqui učhum ejpžtakazza, Yooz yujcquiziqui. Abrahammi učhumnacami nii zinta Yoozquin kuz tjaachinčhumčha. Nii zinta Yoozqui ticzinacami jacatatskatčha, nižaza ana žejlñinaca žejlzkatčha.

18 Abrahamžquiz Yoozqui cjichičha: “Amqui wacchi nacionchiz žoñinačž epim cjequičha”. Jalla nii puntuquiztan zakaz Yoozqui Abrahamžquiz cjichičha: “Jalla nuž amqui wacchi majchmaatinacchiz cjequičha”. Yooz taku criichiž cjen Abrahamqui wacchi majchmaatinaca tjew tjewzičha, chawcwacama. Tsjii žoñinačaž “Amiž tjaata Yooz taku ana cumplita cjesačha” nuž chiiñi cjenami Abrahamzti tira tjewzičha, Yooz taku cumplispanž cjican.

19 Abrahamqui jos patac watchiz cjen ticz orquiztačha. Ana majchchizpan cjichucatačha. Nižaza niiž maatakaqui ana zinta majtchucatačha. Jalla nuž pucultan ana majtchuca cjicanami, Abrahamqui Yoozquin anačha upa kuzziz.

20 Nižaza ana kuz turwayskatchičha. Yooziž compromitta taku cumplis
ora tirapan tjewzičha, cumpliscama. Tirapantačha Yoozquin kuzziz. Nižaza
Yooz honora waytican, juc'anti Yoozquin kuzziz cjissičha.
21 Abrahamqui zzizičha, Yoozqui niiž compromitta taku ultimupan
cumpli atasačha. Jaziqui tirapan tjewznatčha, ana kuz paysnakžcu.
22 Jalla nižtiquiztan nižta Yoozquin kuz tjaatiquiztan Abrahamqui Yooz
yujcquiz ana ujchiz cjissičha, nižaza ancha zuma kuzziz.
23 Jalla nuž Yooz tawk liwruquiz cjijrtatačha. Nii cjijrtaqui anatačha
Abrahamž cjen alajakaz,
24 učhumnacaltajapa zakaz cjijrtatačha. Jakziltat Yoozquin kuz tjaačhaj
niiqui, Yooz yujcquiz ana ujchiz cjisnasačha. Nii Yoozqui učhum Jesucristo
Jiliri ticziquiztan jacatatchičha.
25 Jesucristuqui učhum ujquiztan contatačha; nižaza niiž jacatatchiž cjen
učhumqui Yooz yujcquiz ana ujchiz nižaza zuma cjissinčhumčha, niižquin
kuz tjaachiž cjen.

5

YOOZQUIN KUZZIZ ZOÑINACA

1 Jalla nižtiquiztan Yooz yujcquiz ana ujchiz, nižaza zuma kuzziz cjen,
Yoozqui anačha učhum quintra. Jesucristo Jiliriž cjen, nižaza niižquiz
kuzziz cjen učhumtan Yooztan walikazza.
2 Jesucristužquin kuzziz cjen učhumqui Yooz partiquiz luzzinčhumčha.
Jalla nii partiquiz učhumnacaqui panž žejlčha. Jalla nuž žejlcan cuntintuž
tjewža, Yooziž tjaata honora tanz ora, Yooztan honorchiz cjisjapa.
3 Nii Yooz zumanaca tjewžcan, učhumqui cuntintučhumčha. Nižaza sufris
želanaqui cuntintuzakazza. Sufrisquiztan pasinziz kuzziz cjissa. Jalla niiqui
učhumqui zizza.
4 Nižaza pasinziz kuzziz žejltiquiztan Yoozquin tjurt'iñi kuzzizpan
yatisinsa. Jalla nekztan zumquin yatisinžcu, Yooz honora tjaaz ora tjewža.
5 Yoozqui niiž Espíritu Santo učhumnaca kuzquiz luzkatchičha. Nii Espíritu
Santuqui učhum kuzquiz luzcu, Yooz ancha zuma munaziñi kuz učhumquiz
intintiskatčha. Jalla nižtiquiztan Yooziž tjaata honora tjewžcan učhumqui
zizza, ultimquiziqui panž tanznaquičha, nii. Ana inakaz tjewznaquičha.
6 Učhumpacha ujquiztan anatačha liwriizuca. Jalla nižtiquiztan Yooziž
pinsita timpuquiz Čristuqui ujchiz žoñinacž laycu ticzičha.
7 Anaž jakzilta žoñimi tsjii žoñžtajapa pjasila ticznasačha, zuma žoñi
cjenami. Čunamit tsjii ancha zuma kuzziz žoñžtajapa ticz pecačhani.
8 Yoozzti niiž zuma okzñi kuz tjeezičha, jalla tižta. Učhumnaca ujchiz cje-
nami Yoozqui niiž Majch Jesucristo cuchanžquichičha, učhumnacaltajapa
ticzjapa.
9 Jalla nižtiquiztan Yooz Majch ticziž cjen anziqui učhumqui Yooz Ejpž yu-
jcquiz ana ujchizza, nižaza zuma kuzzizza. Jalla niic zuma razunačha. Jaz-
iqui učhumqui zuma kuzzizza. Jalla nižtiquiztan tiizakaz zuma razunačha:
Jesucristuž ticziž cjen učhumqui ultim casticz tjuñquiziqui liwriitaž cje-
quičha Yooz casticzquiztan.
10 Tuquitan učhumnacaqui Yooz quintratačha. Jalla nuž Yooz quin-
tra želanami, Yoozqui niiž Majch cuchanžquichičha, žoñinacž laycu ticz-
japa, žoñinacaž pertunta cjeyajo. Jalla niiqui razunačha. Nižaza anziqui
učhumqui Yooz pertuntačha. Jalla nižtiquiztan učhumtan Yooztan wa-
likazza. Nižaza Yooz Majch jacatattiquiztan učhumqui ultimquiziqui tjapa
anawalinacquiztan liwriitapanž cjequičha, Yooztan wiñaya kamzjapa. Jalla
niiqui zuma razunazakazza.

11 Ultimquiziqui liwriitaž cjequičha. Nižaza anzimi liwriitazakaz učhumqui. Jalla nižtiquiztan učhumqui Yooztan tsjii kuzziz cjican, cuntintučha, Jesucristo Jiliriž cjen. Jesucristuž cjen učhumqui Yooziž pertunta cjissičha. Jalla nižtiquiztan učhumtan Yooztan walikazza.

ADANZTAN JESUCRISTUZTAN

12 Tsjiilla cjesačha. Tsjii žoñiž cjen uj žejlčha tii muntuquiz. Nižaza nii ujquiztan ticz žejlčha. Nižaza tjapa žoñinacami uj paačha. Jalla nuž uj paažcu, ticža.
13 Moisés liiž tuquiqui uj paazqui želatčha tii muntuquiz. Pero ana liichizlaj niiqui, žoñinacaqui nii lii quintra paata ujquiztan ana castictatačha.
14 Adanž timpuquiztanpacha Moisés timpucama žoñinacaqui ticzičha uj paatiquiztan. Jaknužt Adán primera uj paatčhaja, jalla nii ujpacha ana paachičha parti žoñinacaqui. Jalla nuž cjenami yekja ujnaca paachičha. Adanqui tjonñi Jesucristužtakaz tjapa tii muntuquiz žejlñi žoñinačžquiz contajichičha. Jalla nii puntuquiztan Adanžtan Jesucristužtan cassa.
15 Pero tii puntuquiztan anaž cassa. Adanž uj paatiquiztan anawalinaca žejlčha. Cristuž ticztiquiztanzti zumanaca zejlčha. Tsjii žoñiqui uj paachiž cjen tjapa žoñinačžquiz ticskatčha. Jalla niičha Adanqui. Nižaza tsjii žoñiž cjenkaz walja žoñinacaqui ujquiztan liwriitačha. Jalla niičha Jesucristuqui. Jesucristuž cjen Yoozqui žoñinaca okzičha. Žoñinacaž ana okžta cjichuca cjenami, Yoozqui žoñinačžquiz okzičha. Jalla nuž okztiquiztan Yoozqui Jesucristuž cjen žoñinaca liwriichičha niiž yujcquiz ujchiz ana cjisjapa. Nužupančha.
16 Adanž uj paatižtan Jesucristuž liwriiñižtan anaž cassa. Punta puntaž žoñinačžquiz contajičha. Adanž zinta ujquiztan tjapa žoñinacaqui pjalžtačha, casticta cjisjapa. Pero Jesucristuž liwriitiquiztan walja žoñinacaqui Yooz yujcquiz ana ujchiz nižaza zuma cjissa, walja ujnaca paachiž cjenami. Jesucristuž cjenkaz nižta cjissa.
17 Tsjii žoñž ujquiztan tjapa žoñinacaqui ticstančha. Jalla niic razunačha. Tiiqui tsjan zuma razunačha. Jakziltat Jesucristuž cjen ujquiztan liwriita cječhaja, jalla niiqui Yooz yujcquiz ana ujchiz cjequičha. Nižaza ujquiztan ticziž cjenpacha, Yooztan wiñaya kamaquičha. Nižaza honorchiz cjequičha.
18 Jaziqui tsjii žoñž ujquiztan tjapa žoñinacaqui pjalžtačha casticta cjisjapa. Nižaza tsjii žoñž ticztiquiztan tjapa žoñinacaqui ninacž ujquiztan pertunta cjesačha, ninacž ujquiztan ana casticta cjeyajo, nižaza Yooztan wiñaya kamajo.
19 Yooz mantita ana cumplichiž cjen Adanqui tjapa žoñinacažquiz ujchiz cjiskatčha. Jesucristuzti Yooz kuz cumplichiž cjen walja žoñinačžquiz Yooz yujcquiz ana ujchiz, nižaza zuma cjiskatčha.
20 Yoozqui Moisesquiz tsjii lii tjaachičha, žoñinačžquiz persun ujnaca kjanapacha tjeezjapa. Nii lii zizcuqui žoñinacaqui lii quintra juc'anti uj paachičha. Jalla nuž juc'anti uj paachiž cjenami, Yoozqui niiž okzñi kuz žoñinačžquiz juc'anti tjeezičha Jesucristuž cjen.
21 Uj paažcu žoñinacaqui ticstančha, nižaza casticta cjistančha. Pero žoñinacaž ujnacquiztan infiernuquin castictaž cjenpacha Yoozqui žoñinaca liwriichičha Jesucristo Jiliriž cjen. Žoñinacaqui Jesucristuž cjen Yooz yujcquiz ana ujchiz, nižaza zuma cjisnasačha, Yooztan wiñaya kamzjapa.

6

EW KAMAÑA PUNTU

1 Uj puntuquiztan yekjapanacaqui chiiñičha. Učhumqui tira uj paaz waquizičha, Yooz okzñi kuz juc'anti tjeežta cjisjapa.

2 Pero wejr cjiwčha, anapanž uj paaz waquizičha. Tuquitan ticzi
žoñinacažtakaztačha učhumqui, anazum kamañchiz kamcan. Pero
učhumž tuquitan anazuma uj paañi kamañquiztan jaytichinčhumčha. Jalla
nižtiquiztan uj paañi kamañchiz anapanž kamz waquizičha.
3 Tjapa učhumnacaqui, Jesucristužtan tsjii kuzziz cjissinčhumčha. Bautis-
taž cjen nekz tjeezinčhumčha. Jesucristuqui ticžcu, tjatztatačha. Jalla
nižta irata učhumqui anazum uj paaznaca tjatz waquizičha. Jalla nii
učhumnacaqui panž zizza.
4 Bautista cjiscu, nižaza Jesucristužtan tsjii kuzziz cjiscu, učhumnacaqui
uj paañi kamañquiztan jaytichinčhumčha. Nekztan zuma ew kamañchiz
cjissinčhumčha. Yooz Ejpqui persun aztan Jesucristo ticziquiztan ja-
catatskatchičha. Jalla nižta irata Yoozqui učhumnaca anazuma ka-
mañquiztan liwriichičha, zuma ew kamañchiz cjeyajo.
5 Jakziltat Jesucristužtan tsjii kuzziz cječhaja, jalla niiqui Jesucristužtan
ticzičha, anazum uj paañi kamañquiztan liwriita cjisjapa. Nižaza jakziltat
Jesucristužtan tsjii kuzziz cječhaja, jalla niiqui Jesucristužtan jacatatchičha,
ew zuma kamañchiz cjisjapa.
6 Jaknužt Jesucristuqui cruzquiz ch'awcta ticzižlaja, jalla nižta irata
učhumqui ticzižtakaz cjissičha uj paaz pecñi kuzquiztan. Jalla nižtiquiztan
učhum anazum uj paaz pecñi kuzqui nužquiz ana azziz cjissičha. Nižaza
nii uj paaz pecñi kuzqui ana iya mantasačha učhum kuzquizpacha. Jalla nii
učhumqui panž zizza.
7 Jakziltat uj paaz pecñi kuzquiztan ticzi cječhaja, jalla niiqui uj paañi
kamañquiztan liwriita cjequičha.
8 Nižaza jakziltat Jesucristužtan tsjii kuzziz cjissiž cjen uj paañi ka-
mañquiztan liwriita cječhaja, jalla niiqui ew kamañchiz cjequičha, Jesu-
cristužtakaz. Nižaza Jesucristužtan chica kamaquičha. Jalla nii razuna
criichinčhumčha.
9 Jesucristuqui ticziquiztan jacatatchičha. Jalla nižtiquiztan ana wilta
ticznaquičha, niižtaqui ana iya ticz žejlčha.
10 Jesucristuqui žoñinacž ujquiztan ticzičha, tsjii wilta. Ana wilta ticz-
naquičha. Jaziqui žejtčha, nižaza Yooztajapa kamčha.
11 Jalla nižtiquiztan ančhucqui cjuñzna, uj paañi kamañquiz liwriitaž, nii.
Jaziqui Jesucristo Jiliriž cjen Yooztajapa ew kamañchiz kamla.
12 Uj paaz pecñi kuzqui ana mantiskata, anazumanaca paajo.
13 Nii uj paaz pecñi kuzqui curpu mantis pecčhaj niiqui, panž ewjasa. Pero
ančhuca curpu zuma paazjapa, nižaza Yooz sirwizjapa kuz tjaa. Ančhucqui
anazum uj paañi kamañquiztan liwriita cjiscu ew zuma kamañchiz cjiss-
inčhuččha. Jalla nižtiquiztan ančhucqui Yooz kuzcama kamajo Yooz man-
tuquiz cjee, tjapa curpumi, nižaza kuzmi.
14 Ančhucqui anačha iya Moisés lii mantuquiz. Okzñi Yooz mantuquizza
ančhucqui. Jalla nižtiquiztan nii uj paaz pecñi kuzqui ana mantiskata.

YOOZ MANTUQUIZPANKAZ CJEE

15 ¿Kjaž cjesajo? Moisés lii mantuquiz ana žejlcan, nižaza okzñi Yooz
mantuquiz žejlcan, ¿uj paañi kamañchiz želasajo? Anapanž cjesačha.
16 Jakziltat tsjii žoñž mantuquiz žejlčhaja, jalla nii patrunž mantitanaca
caspanikazza. Jalla nižta irata jakziltat uj paaz pecñi kuz mantuquiz
žejlčhaja, ujnaca paasačha; jalla nekztan Yooziž castictaž cjequičha. Nižaza
jakziltat Yooz mantuquiz žejlčhaja, jalla niiqui Yooz kuzcama cumplis
waquizičha. Jalla nekztan tsjan tsjan zuma kamañchiz cjequičha. ¿Nii ana
ziz ančhucjo?

17 Tuquiqui ančhucqui uj paaz pecñi kuz mantuquiz žejlñitačha. Nekztan Yooz puntu zuma werar razunanacaqui ančhucaquiz tjaajintačha. Jaziqui jalla nii tjaajintanac jaru tjapa kuztan kamča. Jalla nižta ančhuca zuma kamañchiz cjen Yoozquin gracias cjican chiyučha.
18 Jalla nižtiquiztan nii uj paazquiztan liwriitačha ančhucqui. Nižaza zumanaca paazjapa tjapa kuz tjaachinčhuččha. Yooz manta paaz cjissinčhuččha.
19 Zoñž wirquiztan punta punta chiyučha, Yooz puntu intintazkatzjapa. Ana nižta chiitasaž niiqui, ančhucqui anaž intintaztasačha. Tuquiqui ančhucqui uj paaz pecñi kuz mantuquiz želatča, ujnaca paacan. Jalla nuž žejlcan juc'anti juc'anti uj paachinčhuctačha. Jazizti Yooz mantuquiz tsjan tjapa kuztan žela, tsjan zumanaca paazjapa. Jalla nuž žejlcan Yooztakaz tsjan tsjan zuma kuzziz cjisnaquičha.
20 Tuquiqui ančhucqui uj paaz pecñi kuz mantuquiz žejlcan, zumanaca paazjapa ana importičha.
21 Jalla nuž kamcan, ančhucaltajapa ¿čhjul walitajo? Jaziqui ančhucaž tuquita paatanacquiztan ančhucaltaqui azipančha. Jalla nižta anazum kamchi žoñinacaqui wiñayjapa Yooziž castictapanž cjequičha.
22 Pero ančhuczti nii anazum uj paañi kamañquiztan liwriitačha. Yooz mantuquiz cjissinčhuččha. Jalla nižtiquiztan ančhucqui tsjan tsjan zuma kamañchizza. Nižaza Yooztan wiñayaž kamaquičha.
23 Jakziltat anazum uj paañi kamañquiz kamčhaja, jalla niiqui Yooziž castictaž cjistančha. Nuž waquizičha. Pero Yoozqui žoñinacžtajapa tsjii pajk favora paachičha, žoñinacaž ana waquizan. Nužukaz paachičha niiž zuma okzñi kuzziz cjen. Jaziqui jakziltat Yooziž liwriita cječhaja, jalla niiqui Jesucristo Jiliriž cjen Yooztan wiñayaž kamaquičha.

7

LII PUNTU

1 Moisés lii zizñi jilanaca, cullaquinaca, ančhucqui zizza, ima ticzcan, žoñinacaqui Moisés lii mantuquiz žejlča.
2 Nižaza tsjaa maatakqui zalz kamz lii mantuquiz žejlča, naaža lucu ticzcama. Naaža lucuž ticznaquiž niiqui, nekztan naaqui nii lucutiñi kamañ liiquiztan liwriitačha.
3 Jaziqui naaža persun lucu žetan, naaqui yekja luctakžtan želaquiž niiqui, jalla naaqui adulterio paačha. Naaža lucu ticznaquiž niiqui, jalla nekz lucutiñ kamañ liiquiztan liwriitačha. Jalla nižtiquiztan yekja lucžtan zalžnanami, anaž adulterio cjesačha.
4 Wejt jilanaca, cullaquinaca, jalla nižta iratačha Moisés lii puntuquiztanaqui. Jesucristuqui ančhuca ujnacquiztan ticzičha. Niiž cjen ančhucqui Yooz yujcquiz ana ujchizza, zuma kuzzizza. Moisés lii mantuquiz žejlcan, anapan zuma kuzziz cjisñi atchucatačha. Jaziqui ančhucqui ticzi žoñižtakazza nii lii puntuquiztan. Jalla nižtiquiztan yekjaž mantuquiz žejlča, Jesucristuž mantuquiz, tsjii yekja lucžtan zalziž takaz. Jesucristuqui ticziquiztan jacatatchičha, ančhucaž Yooztajapa zumanaca paajo.
5 Tuquiqui učhum persun kuzcama kamcan, učhum uj paaz pecñi kuzqui učhumnacaquiz mantiñitačha, ujnaca paajo. Jalla nižta ujnaca paatiquiztan infiernuquin Yooziž casticta cjichucatačha. Moisés liiquiz "Anačha uj paazqui" cjican cjenami učhum uj paaz pecñi kuzqui juc'anti uj paazquin učhum chjitchičha.
6 Ima Jesucristužquin kuz tjaacan, jalla nižta kamchinčhumča. Pero jaziqui učhumqui Moisés liiquiztan liwriitačha. Tuquita nii liiž mantuquiz

učhum želatča, preso tanta žoñižtakaz. Anziqui Espíritu Santuž mantuquiz
žejlča. Niiqui učhumnacaquiz ew kamaña tjaachača.

¿JECT WEJR YANAPASAJO, ZUMA PAAZJAPAJO?

7 Jaziqui ¿kjažu cjeequi? ¿Moisés liiqui anawalejo? Anapanž cjesača.
Moisés lii mantuquiz ana kamtasaž niiqui, wejrqui wejt ujnaca anal pajkat-
tasača. Moisés liiquiz "Anača zmazñi kuzziz cjee" cjača. Nekztan wejt
zmazñi kuz zuma pajchinča.
8 Moisés liiquiz nižta mantita cjen, wejt uj paaz pecñi kuzqui tjapamana
zmaz pinsichača. Nii lii quintra ancha paaz pecatča. Pero nii liiqui ana
žejltasaž niiqui, jalla nižtiquiztan nii zmazqui anaž pajta cjitasakalča.
9 Ima Moisés lii pajcan, cuntintul kamchinča. Nekztan Moisés lii man-
titanaca pajtiquiztan wejt ujnaca pajchinča, nižaza juc'anti uj paach-
inča. Jalla nižtiquiztan persun kuzquiz weriž paata uj zint'ican, llaquita
žejlchintača. Wejt persun uj paatiquiztan Yooz castictal cjis waquizučha.
10 Wejrqui Moisés lii jaru zumpacha kamtučhaja, jalla nekztan Yooztan
cuntintu kamtasača. Pero nii Moisés lii jaru ana zuma kami atchinča. Jalla
nižtiquiztan nii liiž cjen wejtquiz tjeežtača, wejr castictal cjis waquizučha,
jalla nii.
11 Moisés liiquiz mantitanaca žejlča. Nii mantitanacaqui zizcuqui wejt
uj paaz pecñi kuzqui juc'ant uj paaz pecchača. Anapan nii lii jaru kami
atatučha. Incallta cjissinča. Nii lii jaru ana kamtiquiztan, Yooz casticta
cjichucatača.
12 Moisés liiqui Yooziž mantitatača. Jalla nižtiquiztan ancha zumača
nii liiqui. Nižaza nii liiquiz mantitami ancha zumapanča, nižaza Yooz
kuzcamača, nižaza wejtta walača.
13 Nii liiqui wejtta wali zumažlaj niiqui, ¿kjažtiquiztan nii liiž cjen Yooz
casticta cjis waquizasajo? Nii liiqui zumača. Pero nii zuma lii zizcuqui, wejt
uj paaz pecñi kuzqui juc'anti ana wal uj paaz pecchača. Jalla nekztan wejt
quintra Yooz casticz žejlča. Jalla nižtiquiztan tjeežtača, wejt uj paaz pecñi
kuzqui ana zumapanča, nii. Nižaza Moisés lii quintra paatiquiztan tsjan
juc'ant anazumaž cjissa wejt uj paaz pecñi kuzqui.
14 Učhumqui zizza, Moisés liiqui Yooz Espíritu Santuž kuzcamača. Wejrzti
persun kuzcama kamz pecučha. Jalla nižta kamcan wejt uj paaz pecñi kuz
mantuquiz želučha.
15 ¿Kjažtiquiztan nižta ana zuma paatojo? Anal intintazučha. Jesu-
cristužquin kuz tjaažcu, jalla nekztanpacha zuma paaz pecñi kuzziz cjiss-
inča. Jalla nižta kuzziz cjenami, uj paaz pecñi kuzzizpanča. Zuma paaz
peccumi, anal zuma payi atučha. Ana pecta uj paaznaca, jalla niikal wilta
wilta paa-učha.
16 Jalla nižta paachiž cjenaqui, wejrqui pajučha, Moisés liiqui zumača,
jalla nii.
17 Ana zuma paacanami wejt kuzquiz zuma paaz pecučha. Jalla
nižtiquiztan wejrpacha nii anazuma paatanaca anal iyal paaz pecučha. Pero
wejt uj paaz pecñi kuzqui nii ana zuma paatanaca paakatča.
18 Wejt uj paaz pecñi kuzqui ana zumapanča. Yooz aztankaz zuma
payi atasača. Wejrqui zuma paaz pecanami, wejt persun aztan nii zuma
paazqui anal atučha. Weriž kamtiquiztan nii razuna zizñi cjissinča.
19 Wejrqui weriž zuma paaz pectanacaqui anal paa-učha. Antiz weriž ana
paaz pectanacaqui, nii ana zumanacal paa-učha.
20 Jalla nižta ana weriž pectanaca paacan, wejrpacha ana nižta paa-učha.
Pero wejt uj paaz pecñi kuzqui nižta anazuma paakatča.

21 Jalla nižtiquiztan wejtquiz nižtapan žejlčha. Zuma paaz pecanami, wejt
uj paaz pecñi kuzkaz mantiz pecčha.
22 Wejt kuzquizpacha Yooz kuzcamapan paaz ancha pecučha.
23 Jalla nuž cjenami uj paaz pecñi kuzziztčha. Wejt curpu mantiz pecčha.
Jalla nižtiquiztan wejt uj paaz pecñi kuzqui wejt zuma paaz pecñi kuz
quintračha. Wejrqui anazuma paacan wejt uj paaz pecñi kuz mantuquiz
želučha. Nižaza nii uj paaz pecñi kuzqui wejt curpu mantičha. Weriž
kamtiquiztan nii razuna zizñi cjissinčha.
24 Ana waličha wejrqui. Jalla nižtiquiztan ¿jequit tii ana zuma paañi
curpuquiztan wejr liwriyaquiya? ¿Tii casticzkatñi curpuquiztanya?
25 Yoozquin gracias cjican, chiyučha, učhum Jesucristo Jiliričha wejt li-
wriiñiqui. Wejrpacha tjapa wejt zuma paaz pecñi kuztan Yooz kuzcama
kamučha, wejt uj paaz pecñi kuz uj paaz pecanami.

8

ESPIRITU SANTO KUZQUIZ ŽEJLČHA

1 Jesucristuž partiquiz žejlñi žoñinacaqui ana Yooziž casticta cjequičha.
Ninacaqui Yooz Espíritu Santuž kuzcama kamčha; uj paaz pecñi kuzcama
ana kamčha.
2 Jesucristuž cjen wejrqui Espíritu Santuž mantuquiz želučha. Espíritu
Santuž cjen ew kamañchiz kamučha. Nii Espíritu Santuqui uj paaz pecñi kuz
mantuquiztan wejr liwriichičha. Uj paaz pecñi kuz mantuquiz tira žejltasaž
niiqui, Yooziž wiñaya casticta cjitasačha.
3 Žoñinacaž uj paaz pecñi kuz mantuquiz žejlcan, Moisés lii jaru ana kami
atčičha. Jalla nižtiquiztan Yoozqui niiž persun Majch cuchanžquičičha.
Ujchiz žoñižtakaz curpuchiz kamčičha. Pero ana ujchizza niiqui. Žoñž
curpuchiz cjican, ujchiz žoñinacž laycu ticzičha. Jalla nuž cjen Jesu-
cristuqui ujchiz žoñinacž cuntiquiztan casticta cjissičha, Jesucristužquin
kuzziz žoñinaca ana casticta cjeyajo.
4 Moisés liiquiz Yooz kuzcama kamzqui mantitačha. Jakziltat uj paaz pecñi
kuz mantuquiz kamčhaja, jalla niiqui Yooz kuzcama ana kamčha, nižaza
Moisés liicama ana kamčha. Pero jakziltat Yooz Espíritu Santuž mantuquiz
kamčhaja, jalla niiqui Yooz kuzcama kamčha.
5 Jakziltat persun uj paaz pecñi kuzcama kamčhaja, jalla niiqui persun
pinsitanacžquizkaz kuz tjaačha. Pero jakziltat Espíritu Santuž kuzcama
kamčhaja, jalla niiqui Yooz Espíritu Santuž pinsitanacžquiz kuz tjaačha.
6 Jakziltat uj paaz pecñi kuz pinsitanacžquiz kuz tjaačhaj niiqui, Yooziz
wiñaya castictaž cjequičha. Pero jakziltat Espíritu Santuž pinsitanacžquiz
kuz tjaačhaj niiqui, Yooz kamañchiz kamaquičha, nižaza Yooztan niiztan
walikaz cjequičha.
7 Jakziltat persun anazum kuzcamakaz kamz pecčhaja, jalla niiqui Yooz
quintračha. Yooz kuzcama anapanž kamz pecčha, nižaza anapanž atčha.
8 Jakziltat persun kuzcamakaz kamz pecčhaja, jalla nuž kamtiquiztan
Yoozqui anapančha cuntintu.
9 Ančhuczti persun kuzcamakaz anaž kamčha. Yooz Espíritu Santuž
ančhuca kuznacquiz žejlchiž cjen, ančhucqui Espíritu Santuž kuzcama
kamčha. Jakziltat ana Jesucristuž Espirituchizlaja, anačha Jesucristuž par-
tichiz žoñiqui.
10 Jesucristuž ančhuca kuznacquiz žejlchiž cjen Yooz yujcquiz ana
ujchizčhučča, nizaza zuma kuzzizčhučča. Nižaza ančhuca animunacaqui

ew zuma kamañchizza. Uj paachiž cjen ančhuca curpunacaqui ticznaquičha.
Jalla nuž cjenami ančhuca animunacaqui Yooztan wiñaya kamčha.
11 Yooz Ejpqui niiž Espíritu Santuž cjen Jesucristo ticziquiztan
jacatatskatchičha. Nii Yooz Espíritu Santuqui ančhuca kuzquiz žejlčha. Jalla
nižtiquiztan Yooz Ejpqui niiž Espíritu Santuž cjen ančhuca ticzi curpunaca
zakaz jacatatskataquičha.

12 Jilanaca, cullaquinaca, tsjii mantuquiz kamspančha učhumqui. Anačha
uj paaz pecñi kuz mantuquiz kamzqui, persun kuzcamakaz paazjapa. Pero
Yooz Espíritu Santuž mantuquiz kamsa.
13 Jakziltat persun kuzcamakaz kamchiž cječhaja, jalla niiqui Yooziž
wiñaya castictaž cjequičha. Pero jakziltat Espíritu Santuž mantuquiz
žejlčhaja, jalla niiqui uj paaznaca jaytičha. Jalla nuž ujnaca jaytichiž cjen,
Yooz kamañchiz kamaquičha.

14 Jakziltat Yooz Espíritu Santuž irpita cječhaja, jalla niiqui Yooz maatičha.
15 Ančhucqui Yooz maatinacčhuččha. Jaziqui Espíritu Santuqui ančhuca
kuznacquiz luzziž cjen, ana Yoozquiztan eksñi kuzzizza. Espíritu Santuž
cjen, “Učhum Yooz Tata”,
16 jalla nuž cjican učhum kuznacaqui chiičha. Nižaza kuzquiz
sint'iskatčha, učhumčha Yooz maatinacaqui, jalla nii.
17 Nižaza Yooz maatinacaž cjen Yooziž tjaata zuma irinsa tanznaquičha,
jalla nii irinsačha Yooztan wiñaya kamzqui, Jesucristužtan chica. Tii
muntuquiz kamcan Jesucristuqui sufrichičha. Učhumqui Jesucristužquiz
sirwichiž cjen zakaz sufraquiž niiqui, nekztan arajpachquin niiztan chica
honorchiz cjequičha.

18 Tii timpuquiz sufrisnacaqui anačha ancha. Cjuñzna, Yooziž tjaata
honoračha ancha zuma. Jalla nuž cjuñznučha wejrqui. Jesucristuž tjonz
tjuñquiziqui učhumnacaqui zuma honorchiz cjequičha. Jalla nii tjeežtaž
cjequičha.
19 Tjapa tii muntuquiz žejlñinacaqui anchaž tjewža, Yooz maatinacž honora
tjeez tjuñi.
20 Adanž uj paatiquiztan tjapa tii muntuquiz čhjultakimi inakaz cjissičha.
Yooz munan jalla nuž cjissičha. Anačha juyztokaz inakaz cjissičha. Pero
tsjii noojiqui tii muntumi tii muntuquiz žejlñinacami anawalinacquiztan
liwriitaž cjequičha. Jalla nii tjuñi tjewža.
21 Jalla nii noojiqui tii muntumi tii muntuquiz žejlñinacami tjapa ana
walinacquiztanami liwriitaž cjequičha. Ticzmi anawali watñinacami ana
želaquičha. Liwriitiquiztan tii muntumi tii muntuquiz žejlñinacami liwj zu-
macama cjiskattaž cjequičha, jaknužt Yooz maatinacaqui zumapan cjiskat-
taž cječhaja, jalla nižta irata.
22 Adanž timpuquiztanpacha tii timpucama tjapa tii muntuquiz
žejlñinacaqui sufrička jaknužt tsjaa ic maataka majtz ora sufričhaja, jalla
nižta ancha ayincan žejlčha.
23 Učhum kuzquiz zakaz ancha sufrička, Espíritu Santuchiz cjenami. Nii
Espíritu Santuqui tsjii zuma adelanto učhum kuzquiz žejlčha. Jalla nuž cjen
učhumqui ancha tjewža, juc'ant tsjan zuma kamañchiz cjisjapa. Učhumqui
Yooz maatinacaž cjitiquiztan nii zuma kamañchiz cjisnaquičha. Nižaza
učhum Yooz maatinaca cjican, ew curpuchiz cjisnaquičha.
24 Jalla nuž učhumnacaqui tjewža liwriitaž cjen. Čhjulunacat chertčhaja,
jalla nii chertanaca ana tjewžta cjequičha. ¿Jec žoñit chertanaca tjewz-
nasajo?

25 Učhumnacaqui ana chertanaca tjewža. Yoozquiztan tjonñi zumanaca tjewža. Jalla nižtiquiztan pasinziz kuztan tjewstančha.
26 Jaknužt učhum zuma tjewzqui sufris awantizjapa yanapčhaja, jalla nižta irata Yooz Espíritu Santuqui učhum yanapča tjurt'iñi kuzziz cjisjapa. Učhumqui Yoozquiztan jaknužt mayiziz waquizičhaja, ana zizza. Jalla nižtiquiztan Yooz Espíritu Santupacha učhumnacalta ancha mayižinñičha, nižaza niipachaž ancha sint'ičha učhumnacalta. Nii Espíritu Santuž mayižintaqui žoñž tawkžtan ana chiita cjesačha.
27 Espíritu Santuqui criichi žoñinacžta mayižinñičha Yooz Ejpž kuzcamakaz. Jalla nuž mayižinan kuzquiz zizñi Yooz Ejpqui nii Espíritu Santuž kuzquiz pinsitanaca zizza. Jalla nižtiquiztan Yooz Ejpqui Yooz Espíritu Santuž učhumnacalta mayižintanaca zizza.

YOOZ EJPQUI NIIŽ MAATINACZTAN ANCHA MUNAZICHA

28 Yoozqui niiž pinsitacama žoñinaca kjawzičha, niiž maati cjiskatajo. Jalla nii kjawžta žoñinacaqui Yooztan zuma munazičha. Jalla nii munazita žoñinacžta Yoozqui čhjulu cjenami mantičha ninacžta zuma cjisjapa. Učhumqui nii zizza.
29 Yoozqui tuquitanpacha zizzičha, jecnacat niiž maatinaca cjisnačhaja, jalla nii. Nižaza tuquitanpacha Yoozqui niiž maatinaca utchičha, niiž zinta Majch irata cjisjapa, jalla nižta zuma cjisjapa. Jalla nuž Yoozqui pinsichičha, niiž zinta Majchqui jilir jila cjisjapa, tjapa Yoozquin criichi žoñinacžquiztan juc'ant honorchiz cjisjapa.
30 Yooz Ejpqui jecnacat niiž maatinaca cjisnačhaja, nii pinsichičha. Ninaca kjawzizakazza. Nižaza Yoozqui jecnacat kjawztčhaja, jalla ninaca ana ujchiz cjiskatčha. Nižaza Yoozqui jecnacat ana ujchiz cjistčhaja, jalla ninaca juc'ant zuma kamañchiz cjiskatčha.
31 Tjapa nii puntuquiztan učhumqui, ¿kjaž iya cjequejo? Yoozqui učhumnacaltajapapančha. Jalla nižtiquiztan ¿ject učhum atipasajo? Anaž čhjulumi.
32 Yoozqui niiž zinta Majch ana chjojchičha, antiz učhumnacaltajapa utchičha, učhum laycu ticzjapa. Jalla nuž niiž zinta Majch utchiž cjen učhumnacaquiz tjapa niiž zumanaca zakaz tjaaquičha, juc'ant zuma kamañchiz kamajo.
33 Nižaza Yooz illzta žoñinacžjapa anaž jecmi uj tjojtnasačha. Yoozpacha ninaca ana ujchiz cjiskatchičha.
34 Jalla nižtiquiztan ¿ject Yooz illzta žoñinacžquiz “Casticta cjistančha” cjican chiyasajo? Anaž jecmi. Jesucristučha ninacž laycu ticziqui. Nekztan ticziquiztan jacatatchičha. Anziqui Yooz Ejpž žew kjarquiz žejlčha, tjapa mantican. Jalla nii Jesucristupachačha učhumnacalta tjurt'ižinñiqui.
35 Čhjulunacaž watanami Jesucristuqui učhumnacatan munazičha: sufris watanami, llaquinaca watanami, chjaawjkatñi watanami, mach'a watanami, ana zquiti žejlž watanami, ana waliž tjonanami, ana wali ticz watanami, čhjulunacaž watanami Jesucristuqui učhumnacatan munazičha.
36 Cjijrta Yooz takuqui tuž cjičha:

“Yooz partiquiz žejlčhiž cjen učhumnacaqui sufrican sufrican zapuru ticzmayažtakaz žejlčha. Učhum quintra žoñinacaqui tantiičha, criichi žoñinacaž contaj cjila, cjican. Conz uuzanacažtakaz učhumnacaquiz nayčha”.

37 Pero čhjulunacaž watanami Jesucristuqui učhumnacatan panž munazičha. Nižaza čhjulunacaž watanami učhumnacaqui Jesucristuž cjen tjapa nii anawalinacžquiztan atipaquičha.

38 Anaž čhjulumi Yooz učhumnacatan ana munazizkati atasača: anaž
ticzmi, anaž žetimi, anaž anjilanacami, anaž mantinñinacami, anaž poder-
chiznacami, anaž anztan žejlñinacami, anaž jaztan žejlñinacami,
39 anaž tsewcta poderanacami, anaž tii yokquiz žejlñi poderanacami, anaž
čhjul paatanacami Yooz učhumnacatan ana munazizkati atasača. Yoozqui
učhumnacatan panž munazičha, učhumnacatan Jesucristo Jiliržtan tsjii
kuzziz cjen.

9

JUDIO WAJTCHIZ ŽOÑINACA

1 Tsjilla cjesača. Jalla tii puntuquiztan wejrqui zuma razunapal cjiwčha.
Jesucristužquiz kuzziz cjen razunal chiyučha, anal toscara chiyučha.
Espíritu Santuqui wejt kuz zizza. Lijituma cjiwčha.
2 Ancha llaquizučha, nižaza wejt kuzquiz anchal cjuñznučha wejt judío
wajtchiz žoñinacžquiz.
3 Wejt judío žoñinacaqui Jesucristuž partiquiz cjiskattasaž niiqui, we-
jrqui Jesucristužquiztan t'akžtacama cjis pectasača. Nižaza wejrqui ni-
nacž laycu infiernuquin castictacama cjitasača. Ninacaqui wejt parti
žoñinacača.
4 Israel majchmaatinacquiztan tjonchiž cjen, ninacaqui Yooz illzta
žoñinacača. Yoozqui judío žoñinacžquiz persun honora tjeezičha. Nižaza
Yoozqui judío žoñinacžtan acuerdunacquiz luzzičha. Nižaza Yoozqui
Moisesquiz lii tjaachičha ninacztajapa. Nižaza Yoozqui, jaknužt niižquiz
sirwiz waquizičhaja, jalla nii cuzturumpinaca ninacžquiz tjaachičha.
Nižaza tuqui timpuquiz Yoozqui ninacžquiz takunaca tjaachičha,
jaztanaqui tsjii Liwriiñi tjonaquičha, nii.
5 Učhum judío žoñinacž tuquita atchi ejpnacaqui Yooziž illztatača. Jaziqui
učhum judío žoñinacž majchmaatinacquiztan tjonñitača Cristuqui. Nekz-
tan žoñž curpuchiz cjissičha. Cristučha tjapa mantiñi Yoozpachaqui. Nižaza
wiñaya honorchiz cjila. Nužoj cjila. Amén.
6 Tjapa Israel cjita tuquita ejpž majchmaatinacaqui anača ultim lijitum
Israel wajtchiz žoñinaca, nižaza anača Yooz wajtchiz žoñinaca. Tjapa judío
žoñinacami ana Yooz maatinacaž cjenami, Yooz takuqui cumplissičha.
7 Nižaza tjapa Abrahamž majchmaatinacaqui anača ultim lijitum Abra-
hamž familiaqui. Cjijrta Yooz takuqui Abrahamž puntuquiztan tuž cjičha:
“Am ultim majchmaatinacaqui am majch Isaacžquiztan okaquičha”.
8-9 Jaziqui wejrqui cjiwčha, tjapa Abrahamžquiztan ojkñi majchmaati-
nacaqui anača ultimu Yooz maatinaca, nii. Yoozqui Abrahamžquiz taku
tjaachičha, tuž cjican: “Weriž chiita timpuquiz quejpžcačha, wejt taku
cumplizjapa. Jalla nii weriž quejpžquizcama am Sara cjiti tjunqui tsjii majch
mataquičha”. Nekztan Abrahamqui nii taku catokchičha. Nižaza Yoozqui
tjapa niiž taku catokñi žoñinacžquiz nayčha, ninacaqui ultim lijituma Abra-
hamž majchmaatinacača, nii.
10 Tsjilla cjesača nii puntuquiztan. Učhum Isaac tuquita atchi ejpqui
Rebeca cjiti tjunchizza. Nii lucutiñiqui pucultan majchnacchiztačha.
11-13 Nii pucultan ocjalaž ima matan, nižaza ima zuma ana zuma paan,
Yoozqui Rebecaquiz cjichičha, tuž cjican: “Am jilir majchqui niiž majch-
maatinacztanpacha niiž lajkžquiz piyunanaca cjequičha niiž lajkž majch-
maatinacžquizpacha”. Nižaza cjijrta Yooz takuqui tuž cjičha: “Jacob pecch-
inčha. Esau ana pecchinčha”. Jaknužt Yooz pinsitčhaja, jalla nuž illzičha.
Paatanacquiztan jama ana illzičha Yoozqui. Pero niiž pectacama illzičha,
nižaza kjawzičha niiž partiquiz cjisjapa.

14 Jalla nii puntuquiztan ¿kjaž iya cjequejo? ¿Yooz ana lijituma paajo? Anaž
cjesača. Yoozqui lijituma panž paača.
15 Yoozqui Moisesquiz cjichača, tuž cjican: “Wejt munañpacama wejt okzñi
kuz tjeeznača, nižaza wejt munañpacama favora paaznača”.
16 Ana žoñž munañpacama, nižaza ana žoñiž langžtacama Yoozqui okža.
Pero Yoozqui persun kuz munañpacama okža.
17 Cjijrta Yooz takuqui tuž cjača: Yoozqui Egipto nación chawc jiliržquiz
cjichača: “Wejrqui am utchinča chawc jiliri cjisjapa. Jalla nuž am utch-
inča, am quintra wejt azi tjeezjapa, nižaza tjapa tii žoñinačžquiz weriž
paata quintu mazta cjisjapa”. Jalla nuž cjichača Yoozqui.
18 Yoozqui persun kuz munañpacama okža, nižaza persun kuz mu-
ñpacama žoñinačž kuz chojruzakaz cjiskatča. Jalla nižta kjanapachača.
19 Cunamit tsjiiqui cječhani, tuž cjican:
—Jalla nižta cjen, ¿kjažtiquiztan Yoozqui žoñinačž ujquiztan casticaquejo?
¿Jec žoñit Yooz pinsita quintra kamasajo?
20 Jalla nižta chiiñižquiz pewcznača, ¿ject amjo Yooz quintra
ch'aazjapajo? ¿Tsjii ojchqui niiž paañižquiz chuchasajo, “¿Kjažtiquiztan
wejr nižta paajo?” cjicanajo?
21 Tsjii ojch paañiqui čhjulumi paasača ljocquiztanaqui. Ljocquiztan
paasača tsjii ancha c'achja ojchlla pjijztanačžquiz joojoota cjisjapa. Nižaza
ana zuma cheechi ojch paasača, zapuru joojoota cjisjapa.
22 Jalla nižta iratača Yoozqui. Yoozqui tsjii žoñinaca utchača, casticta
cjisjapa. Jalla nuž utchača, niiž azi tjeezjapa, nižaza niiž uj quintra žawjz
tjeezjapa. Jalla nuž tjeezñi peccanami Yoozqui pasinziz kuztan nii ana wal
žoñinaca awantača, casticz tjuñicama.
23 Nižaza Yoozqui yekjap žoñinaca utchača, niiž okžta cjisjapa. Tuquitan-
pacha nii žoñinaca tjaczača, arajpachquin zuma honorchiz cjisjapa. Nižaza
Yoozqui nii žoñinačztan okzñi kuztan žejlča, niiž juc'ant okzñi kuz tjeezjapa.
24 Učhum zakaz Yoozqui kjawzača, niiž okžta žoñinaca cjisjapa. Judío
wajtchiz žoñinacami ana judío wajtchiz žoñinacami, tjapa učhumqui Yooz
okžta žoñinaččhumča.
25 Jalla nii puntuzakaz Yoozqui Oseas cjijrta liwruquiz tuž cjača:
“Ana Yooziž illzta žoñinacaqui Yooziž illzta žoñinaca cjequača. Nižaza tuqui
ana pecta žoñinacaqui anziqui Yooziž pecta cjequača”.
26 Nižaza tuquiqui judío žoñinacaqui cjichača: “Ančhučča anaž Yooz
wajtchiz žoñinacaqui”. Pero tii timpuquiz nii iñarta žoñinacaqui “zejtñi Yooz
maatinacaž cjequača”.
27 Israel žoñinačž puntuquiztan Isaías profetaqui tuž cjichača: “Israelž
majchmaatinacaqui ancha tama želaquača, kot at pjilažtakaz, jalla nižta
miraquača. Jalla nuž mirchi cjenami, tsjii kjaž žoñinacakaz liwriitaž cje-
quača.
28 Yooz Jiliriqui tii muntuquiz žejlñi žoñinačžquiz niiž chiita taku
cumplaquača, panž apura cumplaquača”.
29 Jalla nii puntuzakaz Isaías profetaqui mazinchača tuž cjican:
“Walja azziz Yooz Jiliriqui tsjii učhum majchmaatinaca ana liwriitasaž
niiqui, tjappacha ticztasača Sodoma wajtchiz žoñinacažtakaz, nižaza
Gomorra wajtchiz žoñinacažtakaz”.

JUDIO ZOÑINACAQUI UJQUIZ TJOJTSA

30 ¿Kjaž cjequejo nekztanajo? Tuquiqui ana judío žoñinacaqui ana im-
portichača Yooz yujcquiz ana ujchiz cjisjapa. Jaziqui Jesucristužquin kuz
tjaachiž cjen Yooz yujcquiz ana ujchiz cjissača.

31 Nižaza judío žoñinacaqui Moisés lii jaru kamz pecatčha, Yooz yujcquiz
ana ujchiz cjisjapa. Pero nii lii jaru ana zumpacha kami atchičha.
32 ¿Kjažtiquiztan Yooz yujcquiz ana ujchiz cjisñi atatjo? Ninaca persun-
pacha lii jaru kamtiquiztan Yooz yujcquiz zuma cjis pecchičha. Pero ana
atchičha. Nižaza nii lii jaru kamz peccan, juc'ant ujchiz cjissičha, Jesu-
cristužquin ana kuz tjaachiž cjen. Jaknužt tsjii mazquiz tejžcu tjojtsaja, jalla
nižta irata Jesucristužquiztan ujquiz tjojtsičha.
33 Jalla nužpacha cjijrta Yooz takuqui cjičha:
"Žoñinaca nonžna; wejrqui Sión cjita wajtquiz tsjii utčha. Jalla niižquiztan
žoñinaca ujquiz tjojtsnaquičha. Tsjii maztakaz niižquiztan žoñinaca
t'eznaquičha. Pero jakziltat niižquiz kuz tjaačhaja, jalla niiqui ana
inakaz kuz tjaaquičha. Ana incallta cjequičha".

10

1 Jilanaca, cullaquinaca, judío žoñinaca liwriitaj cjila, jalla nužučha weriž
kuzquiz pectaqui. Nižaza jalla nužučha weriž Yoozquin mayiztaqui.
2 Ninacž puntuquiztan wejrqui ticlaračha, ninacaqui Yooz sirwiz pečča,
nii. Pero Yooz sirwiz puntu ana zuma intintazza.
3 Jaknužt Yoozqui žoñinaca ana ujchiz, nižaza zuma cjiskatčhaja, jalla
nii Yooz pinsita ana zizza. Ninacaqui persun kuzquiz pinsitacamakaz
Yooz yujcquiz zuma cjis pečča. Jalla nižtiquiztan Yooz pinsitiquiz ana
importichičha; nižaza Yooz taku ana nonža.
4 Jesucristuqui Moisés lii nužquiz apatatskatchičha. Jaziqui jakziltat Jesu-
cristužquiz kuz tjaačhaja, jalla niikaz Yooz yujcquiz zuma cjisnaquičha, ana
ujchiz.
5 Yooz yujcquiz zuma cjis puntuquiztan Moisesqui tuž cjijrchičha: "Jakzil-
tat wejt lii jaru kamčhaja, jalla niiqui Yooztan kamaquičha, lii jaru kamchiž
cjen". Pero žoñinacaqui nuž kami anapan atčha.
6 Jaziqui Jesucristužquiz kuz tjaachiž cjenkaz Yooz yujcquiz zuma cje-
sačha. Jalla nii puntuquiztan tužučha. Ančhuca kuzquiz ana pinsaquičha,
tuž cjican: "¿Ject arajpacha yawasay?" (Jalla nuž cjican, Jesucristo chjijwkatz
pečča.) Ana čhjul žoñimi nižta paasačha.
7 Nižaza ančhuca kuzquiz ana pinsaquičha, tuž cjican: "¿Ject ticzi
žoñinacžquin okaqui?" (Jalla nuž cjican, Jesucristo ticziquiztan jacatatskatz
pečča.) Ana čhjul žoñimi nižta paasačha.
8 Pero čhjul žoñimi Yoozquin kuz tjaachiž cjen Yooz yujcquiz zuma cjis-
nasačha. Yooz yujcquiz zuma cjisqui jalla tužučha. Liwriiñi taku ančhucalta
žejlčha, Yoozquin kuzziz cjisjapa. Nii taku ančhuca atžtan parlasačha,
nižaza ančhuca kuztan catokasačha. Jalla nii liwriiñi takuqui tužučha:
Jesucristužquiz kuz tjaaquiž niiqui, liwriita cjequičha, nii. Jalla niipacha
wejrnacqui paljayučha.
9 Ančhucqui ticlarstančha, Jiliripančha Jesucristuqui, cjicanaqui. Nižaza
ančhuca kuzquiz criistančha, Yoozqui Jesucristo ticziquiztan jacatatchičha,
jalla nii. Jalla nekztan liwriita cjequičha.
10 Žoñinacaqui tjapa kuztan criistančha, nekztan Yooz yujcquiz zuma cje-
quičha, ana ujchiz. Nižaza persun tawkžtan "Jesucristužquiz kuz tjaa-učha"
cjican ticlarstančha, nekztan liwriita cjequičha.
11 Cjijrta Yooz takuqui tuž cjičha: "Jakziltat Yoozquin kuz tjaačhaja, jalla
niiqui ana inakaz kuz tjaaquičha".
12 Judío žoñinacžtanami yekja wajtchiz žoñinacžtanami Yooz yujcquiziqui
tsjii parijukazza. Yooz Jilirička tjapa žoñinacžta Jiliriqui. Jakziltat liwriita
cjisjapa Yoozquiz mayizičhaja, jalla niižquiz Yoozqui okznaquičha; nižaza
liwriyaquičha.

13 Jalla nužpacha cjijrta Yooz takuqui cjičha: “Jakziltat Yooz Jiliržquiz
mayizičhaja, jalla niiqui liwriita cjequičha”.
14 Pero žoñinacaqui Yoozquin ana criyaquiž niiqui, ¿kjažt nii žoñinacaqui
Yoozquin mayizasajo? Nižaza Yooz puntuquiztan ana nonzitažlaj niiqui,
¿kjažt Yoozquiz criyasajo? Nižaza Yooz puntu paljayñi žoñi ana želaquiž
niiqui, ¿kjažt nonzñi cjesajo?
15 Nižaza Yooz puntu paljayñi žoñinaca ana cuchanžquitažlaj niiqui, ¿kjažt
Yooz puntu paljayta cjesajo? Cjijrta Yooz takuqui tuž cjičha: “Ancha
zumača Yooz puntu paljayñi žoñinacaqui. Paljayta Yooz taku catokžcu,
Yooztan žoñinacžtan wali cjiskatasača”.
16 Pero wacchi žoñinacaqui paljayta Yooz taku ana juyzu paača. Jalla
nužupan Isaiasqui cjichičha: “Yooz Jiliri, ¿ject wejrnacaž paljayta takunaca
criijo? Tsjii kjažukazza criichiqui”.
17 Jaziqui Jesucristuž puntu paljaytažlaja, nii puntu nonžta cjesača.
Nižaza Jesucristuž puntu nonžcu, žoñinacaqui niižquin kuz tjaasača.
18 Wejr pewcznučha, ¿Judío žoñinacaqui ana nonzejo? Nonzipančha. Yooz
takuqui cjičha:
“Tjapa kjutñi tii yokchiz žoñinacžquiziqui nii liwriiñi taku mazmaztača.
Nižaza tjapa tii muntuquiz žejlñi žoñinacaqui nii taku nonža”.
19 Tsjiižtan wilta pewcznučha, ¿Israel wajtchiz žoñinacaqui ana intintazz-
ikaya? Tuquiqui judío žoñinacž puntuquiztan Moisesqui cjichičha:
“Yoozqui ančhucaquiz iñiziskataquičha, yekja wajtchiz žoñinacžquiztan.
Nižaza Yoozqui ančhucaquiz žawjkataquičha tuquita ana Yooz pajñi
wajtchiz žoñinacžquiztan”.
20 Nekztanaqui Isaiasqui ana ekscu, tuž chiichičha:
“Ana werar Yooz pecñinacaqui ultimquiziqui Yooz pajchičha. Nižaza Yoozqui
persunpacha tjeezičha tuquita ana niižquiz pecñinacžquiz”.
21 Yooz Ejpqui Israel wajtchiz žoñinacž puntuquiztan tuž cjičha:
“Zita zita wejrqui ančhuc kjawznatučha wejtquin tjonajo. Ančhuczti anaž
wejt kjawžta cazza, antiz wejt quintrakazza”.

11

CRIICHI JUDIO ZOÑINACA ZEJLCHA

1 Jalla nižtiquiztan wejrqui pewcznučha, ¿Yoozqui niiž tuquita illzta
žoñinaca chjatkatjo? Anapanž cjesača. Wejrpacha Israel wajtchiztča,
Abrahamž majchmaatitča, nižaza Benjaminž parti žoñtča.
2 Tuquitanpacha Yoozqui Israel žoñinaca illzičha. Jalla nižtiquiztan anaž
chjatkatasača. ¿Jalla Elías puntuquiztan ana cjuñjo? Elías puntuquiztan
cjijrta Yooz takuqui tuž cjičha: Eliasqui Israel žoñinacž ujnaca Yoozquiz
tjeezičha, tuž cjican:
3 “Yooz Jiliri, ninacaqui amiž cuchanžquita profetanaca conchičha. Nižaza
am sirwiz altaranaca pajlchičha. Wejrqui am sirwiñi zinalla želučha. Ni-
nacaqui wejr zakaz conz pečča”. Jalla nuž cjichičha Eliasqui.
4 Nekztan Yoozqui Eliasquiz tuž kjaazičha: “Wejttajapa pakallawk warank
žoñinaca čhjetzinčha. Ninacaqui Baal cjita žoñiž paata yooz yujcquiz anapan
quillzičha”.
5 Jalla nižta irata tii timpuquiz zakaz tsjii kjaž judío žoñinacaqui Yooz
partiquiz žejlčha. Yoozqui ninacžquiz okžcu, illzičha.
6 Nii criichi judío žoñinacaqui Yooziž okziž cjenkaz illztača. Jalla
nižtiquiztan ana ninacaž kamtiquiztan illztača. Ninacaž kamtiquiztan
illzta cjitasaž niiqui, Yooz okzqui inakaz cjitasača.

7 ¿Jazic kjaž cjii? Israel wajtchiz žoñinacaqui ujquiztan liwriita cjis pecatčha.
Pero ana liwriitatačha. Yooziž illztanacaqui ninaca alajakaz liwriitačha.
Parti Israel žoñinacazti chojru kuzziz cjissičha.
8 Jalla nii chojru kuzziz žoñinacž puntuquiztan cjijrta Yooz takuqui tuž
cjičha:
“Yoozqui Israel žoñinacžquiz niiž puntu ana intintiñi kuzziz cjiskatchičha.
Jalla nižtiquiztan ninacaqui Yooz puntu chercanpacha ana
cherñižtakaz cjiskatchičha, nižaza Yooz puntu nonzcanpacha ana
nonzñižtakaz cjiskatchičha. Anzta tii timpucamaž nižta žejlčha”.
9 Nižaza Davidqui Yooz tawk liwruquiz tuž cjijrchičha:
“Yoozquin ana kuzziz žoñinaca žejlčha. Yooziž tjaatanacaqui ninacžquiz
ujquiz tjojtskatla. Tsjii trampažtakaz cjila, ujquiz tjojtskatzjapa.
Nižaza ninaca t'ezinla, ninacž uj paatiquiztan jama casticta cjisjapa.
10 Zur žoñinacažtakaz žejlcan Yooz puntu ana cherñi cjila. Nižaza ninacž
tajqui chutunziztakaz cjila, ana walinacaž tjonchiž cjen”.

YEKJA WAJTCHIZ ŽOÑINACŽ PUNTU

11 Jalla nižtiquiztan wejrqui pewcznučha, Israel wajtchiz žoñinacaqui
ujquiz tjojtsiž cjen, ¿wiñaya chjatkatta cjesajo? Anapanž cjesačha. Is-
rael wajtchiz žoñinacaž liwriiñi tawkquiz ana juyzu paachiž cjen, nii li-
wriiñi takuqui yekja wajtchiz žoñinacžquiz paljaytačha, Israel žoñinacžquiz
p'ekinchayzjapa, Yoozquin kuz tjaajo.
12 Israel žoñinacaž liwriiñi taku ana juyzu paachiž cjen parti žoñinacztajapa
zuma cjissičha. Nižaza ninacaž Yoozquiztan jaytitiquiztan yekja wa-
jtchiz žoñinacztajapa wali cjissičha. Jalla nižtiquiztan Israel žoñinaca wilta
Yooz partiquiz cjisnan tsjan juc'ant zumaž cjisnaquičha yekja wajtchiz
žoñinacztajapa.
13 Anziqui ančhuc yekja wajtchiz žoñinacžquiz chiyučha. Wejrqui yekja
wajtchiz žoñinacžquiz cuchanžquita apostoltčha. Jalla nižtiquiztan wejt
apóstol kamaña anchal importayučha,
14 wejt judío sarchiz žoñinaca p'ekinchayzjapa, nižaza tsjii kjažu liwriita
cjisjapa.
15 Judío žoñinacaž chjatkattaž cjen yekja wajtchiz žoñinacaqui pertunta cjis-
sičha, Yooztan wali cjisjapa. Jalla nižtiquiztan nii judío žoñinacaž wilta Yooz
partiquiz risiwta cjis cjen, žoñinacaqui ticziquiztan jacatatchi cjisnaquičha.
16 Judío žoñinacž tuquita atchi ejpnacaqui Yooz partiquiz želatčha. Jalla
nižtiquiztan tsjii tjonñi timpuquiz judío žoñinacaqui Yooz partiquiz wilta
cjisnaquičha. Jaknužt primir paata t'antaqui zumažlaja, jalla nekztan tjapa
nii t'anti mazaqui zuma zakazza. Nižaza tsjii munti sep'aqui zumažlaj
niiqui, nii tsijtñi muntiqui zuma zakazza.
17 Tsjii judío žoñinacaqui munti itzanacažtakaz ts'ojrtačha. Nižaza ančhuc
yekja wajtchiz žoñinacaqui tsjii ana pecta munti itzažtakazza. Pero
ančhucqui judío žoñinacž cjenpacha apjattačha, nii zuma muntiž cjen wali
zakaz cjeyajo. Nii zuma muntiqui Yooz partičha.
18 Ančhucqui jalla nuž apjattiquiztan, anaž judío žoñinaca iñaraquičha.
Jakziltat iñaračhaja, jalla niiqui tuž cjuñz waquizičha, ančhucqui nii sep'až
cjen žetiñčhuččha. Ana ančhucaž cjen nii sep'a žejtčha. Nii sep'ačha judío
žoñinacaqui. Cristučha tsjii judío žoñiqui. Jalla niiž cjen ančhucqui ew žeti
tanzinčhuččha.
19 Yekjapanacaqui cunamit cječhani, “Nii itsanacaqui ts'ojrtačha wejrnaca
apjatžta cjisjapa”.

20 Razunaž niiqui. Ana Yoozquin kuz tjaachiž cjen judío žoñinacaqui
chjatkattača. Ančhuczti Yoozquin kuz tjaachiž cjen jalla nii alajakaz Yooz
partiquiz žejlča. Jalla nižtiquiztan anača mitarazí kuzziz cjeella. Antiz
humilde kuzziz cjee, Yooz rispitcan.
21 Yoozqui ana kuz tjaañi judío žoñinacžjapa quintra cjissižlaj niiqui,
ančhucajapa zakaz quintra cjisnaquiča ana niižquiz kuzzizlaj niiqui.
22 Yoozza okzñimi nižaza casticñimi, jalla niiž tantiya. Yoozquiztan
zarakñi žoñinacžjapa casticñipanča. Nižaza niižquin kuz tjaañinacžjapa
okzñipanča. Ančhucqui tira Yoozquin kuzzizlaj niiqui, nekztan Yoozqui
ančhuc tira okznaquiča. Ančhucqui ana tira Yoozquin kuzzizlaj niiqui,
nekztan Yoozqui ančhucaquiz zakaz chjatkataquiča.
23 Nii chjatkatta judío žoñinacaqui wilta Yoozquin kuz tjaaquiž niiqui,
wilta Yoozqui ninaca ricujaquiča. Yoozqui ricujzmi atča, Yooz partiquiz
cjisjapa.
24 Ančhucqui yekja wajtchiz žoñinacača, ana pecta munti itzanacažtakaz.
Ana Yooz partiquiz želan Yoozqui ančhuc niiž partiquiz apjatchiča, yekja
wajtchiz žoñinacaž cjenami. Jalla nižta watan, judío žoñinacaqui Yooz par-
tiquiz wilta apjatžqui tsjan pjasilača, tuquiqui Yooz partiquiz žejlchiž cjen.

JUDIO ZOÑINACAQUI YOOZQUIN KUZ TJAAQUICHA

25 Jilanaca, cullaquinaca, tsjii tuquita ana zizta taku ančhucaquiz zizkatz
pecača, ana mitaraz kuzziz cjisjapa, “Wejrnacqui ziziñ žoñtča” cji-
canaqui. Jalla tuž zizkatz pecača: Yoozqui yekja wajtchiz žoñinacžquiz
niiž partiquiz cjiskatz pecča. Jakziltanacžquiz Yoozqui niiž partiquiz
luzkatz pecčhaja, jalla ninacaqui luzaquiča. Tjapa nii Yooziž pecta žoñinaca
Yooz partiquiz luzcama, jalla niicama Israel žoñinacaqui chojru ana intintiñi
kuzziz cjequiča.
26 Jalla nekztanaqui tjapa nii timpuquiz žejlñi Israel žoñinacaqui liwriita
cjequiča. Jalla nuž cjijrta Yooz takuqui cjiča:
“Sión wajtquiztan tsjii Liwriiñiqui tjonaquiča. Jacobž majchmaatinacquiz-
tan ana zum kamañanaca jaytiskataquiča.
27 Jalla nekztanaqui wejrqui ninacžtan compromitača, ninacž ujnaca per-
tunača, nii”.
28 Tii timpuquiziqui Israel žoñinacaqui Yooz liwriiñi tawk quintrača,
nižaza Yooz quintrača, ančhucalta wali cjisjapa. Jalla ninaca Yooz quintraž
cjenami Yoozqui ninacžtan munazička, ninacž tuquita atchi ejpnaca illziž
cjen.
29 Yoozqui tjaacanpacha anaž niiž tjaataqui kjañasača. Nižaza Yoozqui
illžcupacha, ana chjatkatasača.
30 Tuquiqui ančhucqui Yooz ana cazziñčhucča. Anziqui ančhucqui
Yooziž pertuntača, ninacaž ana Yooz cazziž cjen.
31 Tii timpuquiziqui Israel žoñinacaqui Yooz ana cazza. Jalla nuž cjenami tii
jarquin ninacaqui Yooziž pertuntaž cjequiča, jaknužt ančhucqui pertunta
cjistčhaja, jalla nižta. Jalla nižta Yoozqui niiž okzñi kuz tjeeznaquiča.
32 Yoozqui tsjii pariju tjapa žoñinacž ujnaca tjeezička, niižquiz ana cazta,
jalla nii. Jalla nuž tjeezička tjapa žoñinacžquiz tsjii pariju niiž okzñi kuz
tjeezjapa.
33 ¡Ancha juc'anti zumača Yoozqui! Ancha zuma pinsitanacchizza. Nižaza
Yoozqui tjapa intintazza. Nižaza Yooziž pinsitanaca anaž jecmi zuma intin-
tasača. Yooz pjalan anaž jecmi niižquiz mitisasača.
34 ¿Ject Yooz Jilirž pinsitanaca intintasajo? ¿Ject Yooz Jiliržquiz tjaajnasajo?
35 ¿Ject Yooz Jiliržquiz ayñi cjisjapa tjaasajo? Anaž jecmi.

36 Tjapa Yoozquiztan tjonča. Nižaza tjapa niiž cjen žejlča. Nižaza tjapa
niižtacamača. Yoozqui wiňaya honorchiz cjila. Jalla nužoj cjila. Amén.

12

YOOZ KUZCAMA KAMZ PUNTU

1 Jilanaca, cullaquinaca, Yooz ančhuc okziž cjen ančhucaquiz chiižinača,
ančhuca persun curpu Yoozquin tjaa, tsjii žejtňi wilanažtakaz. Ančhuca
persun curpu Yooztajapakaz cjee, ana zinta uj paacan. Nuž cjen Yoozqui
cuntintuž cjequača. Jalla nižtača Yooz ultim lijituma sirwizqui.
2 Jaknužt tii muntuquiz ana criichi žoňinaca kamčhaja, jalla nižta
ančhucqui ana kama. Antiz ančhucaz pinsitanacaž campiita cjee, Yooz
pinsitanacaž irata cjeyajo. Tjapa ančhuca kamaňa zuma cjee. Jalla nekztan
Yooz kuz zizňiž cjisnaquača. Yooz kuzqui zumapanča, nižaza Yooz kuz-
cama kamzqui Yoozquiz cuntintu cjiskatča, nižaza Yooz kuzcama kamcan
ančhucqui zumapan cjequača.
3 Yoozqui wejr okžcu apóstol puestuquiz wejr utchača. Jalla nižtiquiztan
tjapa ančhucaquiz chiižinača, persun puntuquiztan anača pinzizqui,
“Wejrqui tsjan zumtča” cjicanaqui. Jalla nuž pinziz anaž waquizača.
Antiz zapa mayni persun kamañ puntuquiztan zuma razunchiz pinziz
waquizača. Cjuňzna, Yoozqui zapa maynižquiz tsjii kamaňa tjaachača,
Yoozquin kuzziz cjitiquiztan jama. Jaziqui ana mitarazi kuzziz cjee.
4 Tsjii curpuquiz wacchi partinaca žejlča. Punta punta žejlča, cherňi,
nonzňi, lanzňi jalla nižta.
5 Jalla nižta irata Cristuž partiquiz žejlča. Učhumqui tamaž cjen tsjii
pariju Cristuž partiquizkaz žejlča, tsjii curpužtakazza. Cristuž partiquiz
žejlcan, učhumnacaqui tsjii kuzziz uniru žejlča.
6 Yoozqui zapa maynižquiz yekja yekja kamaňa tjaachača, jaknužt
munčhaja, jalla nuž. Jalla nii tjaata kamañ jaru kama. Yooziž tjaata taku
parliňi kamañchižlaj niiqui, jalla nii kamañquiz zuma kama, Yoozquiz tjapa
kuzquiztan jama.
7 Iclizquiz yanapňi kamañchižlaj niiqui, zuma yanapz waquizača. Yooz
puntu tjaajiňi kamañchižlaj niiqui, zumapan tjaajinz waquizača.
8 Yoozquin kamzjapa p'ekinchayňi kamañchižlaj niiqui, zumapan
p'ekinchayz waquizača. Yoozquin cusasanaca tjaaňi kamañchižlaj niiqui,
tjapa kuztan tjaaz waquizača. Icliza irpiňi kamañchižlaj niiqui, zumapan
irpiz waquizača. T'akjir žoňinačžquin okzňi kamañchižlaj niiqui, zuma
cuntintu yanapz waquizača.

ZUMAPAN KAMAQUICHA

9 Tjapa kuztan porapat lijitum zuma munaziňi cjee. Ana zuma paaznaca
anapan peca. Pero zuma paaznaca tjapa kuztanpan paa.
10 Porapat oksaspanča. Zuma kuztan parti hermanonačžquiz rispi-
taquača, anača tsjiiž rispitskaz tjewzqui.
11 Ana jayrazňi kuzziz cjee, pero c'unchi kuzziz cjee Yooz sirwizjapa.
Nižaza tjapa kuztanpan Yooz sirwa.
12 Arajpach zumanaca tjewžcan, cuntintuž kama. Llaquinacaž tjonanami
pasinziz kuzziz kama. Yoozquin parlicanpan žela.
13 Criichi žoňinacaž t'akjiri želan, panž yanapa. Tjonzňinaca tjonan, panž
kjawžna.
14 Ančhuca quintra žoňinačžtajapa Yoozquiztan mayižinaquača, ninaca
zuma cjisjapa. Anaž quintra chiichiyaquača. Antiz mayižinaquača.
15 Cuntintu žejlňi žoňinačžtan cuntintuza cjee. Kaaňi žoňinačžtan chicazaž
kaazna.

16 Porapat zuma munazican kama. Anačha mitarazi kuzziz tucquin cjis pecsqui. Pero humilde kuzziz wirquin cjican cuntintuž cjee. Anačha "Wejrqui zuma ziziñ žoňtčha" cjee.
17 Tsjiiqui ančhuca quintra paachiž cjen, ančhucqui anačha nižtapacha quintra tjepunzqui. Zumapanž paazjapa tjapa kuz tjaa.
18 Nižaza ančhucqui tjapa žoňinačžtan zuma kama, attacama.
19 Pecta jilanaca, cullaquinaca, ančhucpacha anačha quintra tanassa. Yoozpachaž ančhuca quintranaca casticaquičha. Jalla nuž cjijrta Yooz takuqui cjičha: "Yooz Jiliriqui tuž cjičha, 'Wejrtčha quintra žoňinaca castiquiňtqui. Wejr casticačha' ".
20 Nižaza Yooz takuqui cjičha: "Ančhuca quintra žoňinacaž čhjeri eecziž cjen, čhjeri ona. Nižaza kjaz kjara passiž cjen, kjaz ona. Jalla nuž paažcuqui nii žoňinačžquiz azkataquičha".
21 Tsjii žoňiqui ančhuca quintra paasačha. Ančhuczti ana nižtapacha tjepna. Pero nii quintra žoňžquiz zumžtanž paacan jalla nuž atipa.

13

1 Tjapa žoňinacaqui gobiernuž mantitanaca caz waquizičha. Yoozqui mantiz poder tjaačha tiižquizimi niižquizimi. Yoozqui jilirinačžquiz poder tjaachičha mantizjapa.
2 Jalla nižtiquiztan jakziltat jilirž quintra cječhaja, jalla niiqui Yooziž utžta žoňž quintračha. Nižaza nii quintra žoňinacaqui casticta cjequičha.
3 Zuma paañi žoňinacaqui anaž jilirinačžquiz eksnasačha. Antiz ana zuma paañi žoňinacaqui jilirinačžquiz eksnasačha. ¿Ančhucqui jilirinačžquiz ana ekscan kamz pecya? Zumapan kama. Nekztan nii jilirinacaqui ančhucaquiz walikaz cjican cjequičha.
4 Jilirinacaqui zizcumi ana zizcumi Yooz sirwičha, ančhucalta wali žejlzjapa. Pero ančhucqui ana zuma paaquiž niiqui, eksnasačha. Jilirinacaqui casticz poderchizza, anačha inakaz nii mantiz puestu tanža. Ninacaqui Yooz sirwičha, nižaza Yooz cuntiquiztan ana zuma paañi žoňinaca casticčha.
5 Jalla nižtiquiztan jilirinačž mantuquiz cjee, Yooz ana casticta cjisjapa, nižaza jilirinačžquiz tjapa kuztan cazpančha.
6 Jalla niijapa zakaz ančhucqui impuestonaca pjojkz waquizičha. Mantiňi gobiernuqui Yooz sirwican impuestonaca packatčha.
7 Tjapa jilirinačztan zumapan cjee. Tsjii tasa tjaaslaj niiqui, panž tjaa. Tsjii impuesto pacz waquiziž niiqui, panž paca. Jakziltižquiz rispitz waquiziž niiqui, niižquiz panž rispita. Jakziltižquiz honora waytižinz waquiziž niiqui, niižquiz honora waytižina.
8 Ana ječztanami kajchiz žela. Pero porapat zuma munaziz waquizičha. Jakziltat žoňinačztan zuma munazačhaja, jalla niiqui Yooz mantitanacaž cumplička.
9 Yooz mantita ortinanacaqui tuž cjičha: "Anačha adulteriuquiz žejlzqui. Anačha žoňi conzqui. Anačha tjañi zaazqui. Anačha toscara chiizqui. Anačha yekja žoňžta cusasa zmazqui". Jalla nii mantita ortinanacami nižaza tjapa mantitanacami cumplitaž cjequičha, tuž kamcan: "Jaknužta am persun kuztan zuma munazičhaja, jalla nuž žoňinačztan zuma munaziz waquizičha".
10 Jakziltat nižta zuma munazičhaja, jalla niiqui žoňinačž quintra anapan paaquičha. Jalla nižtiquiztan zuma munazican Yooz mantita ortinanaca cumplička.
11 Jalla nuž kamcan, tii timpu naya. Nii nii žela. Tuquiqui Jesucristužquiz kuz tjaachinčhumčha. Anziqui ultimu liwriiz tjuňiqui tsjan žcatžinžquička.

12 Tii kamz timpuqui waj tucuzinznaquičha. Nižaza Jesucristuž tjonz tjuñi
žcatžinžquičha. Jalla nižtiquiztan ana zuma paaz kamañquiztan zarakzpan
waquizičha. Zuma paaz kamañchiz kamz waquizičha, tsjii zuma armichiz
zultatužtakaz.
13 Zuma kamcan zuma žoñižta ojklaya, kjanquiztakaz ojklaycan. Anaž
pjijstanaca paacan, kama. Nižaza ana licchi kama. Nižaza ana adulteriuquiz
žejlcan kama. Nižaza ana zuma kamañchiz ana kama. Nižaza žoñinačžtan
ch'aascan ana kama. Nižaza žoñinačžtan iñisican ana kama.
14 Tsjii zuma armichiz zultatužtakaz Jesucristo Jilirž kuzcama kama. Uj
paaz pecñi kuz pinsitanačžquiz ana kuz tjaa, nii jaru kamzjapa.

14

CRIICHI ZOÑINACAQUI PUNTA PUNTA PINSAQUICHA

1 Tsjii llajlli kuzziz criichi žoñiqui želan, niižquiz zuma risiwaquičha, pero
niižtan ana payznakkatñi puntunaca ch'aas waquizičha.
2 Tsjii criichi žoñiqui tantiičha, čhjulumiž lulasačha, nii. Yekja criichi
žoñiqui tantiičha, chjizwi ana lulasačha, nii.
3 Nii čhjulumi lujlñi žoñiqui nii yekja žoñžquiz ana iñarz waquizičha.
Nižaza nii ana chjizwi lujlñi žoñiqui nii čhjulumi lujlñi žoñžquiz anaž uj
tjojtunz waquizičha. Yoozqui nii čhjulumi lujlñiqui risiwchičha, niižquiz
kuzziz cjen.
4 Jalla nižtiquiztan nii Yooz sirwiñi žoñžquiz ana uj tjojtunz waquizičha.
Niiž persun Yooz Patrunaqui niiž uj jwesnaquičha, ana zuma paachižlaj
niiqui. Yoozquiz kuzziz cjenaqui ultimquiziqui walikaz cjesačha. Yooz
Patrunaqui nii žoñžquiz wali cjiskatz atčha niiž aztanaqui.
5 Tsjii puntužtan chiižinučha. Tsjii criichi žoñiqui "Tsjii tjuñinacaqui chawc
tjuñinačha" cjičha. Yekja criichi žoñizti cjičha, "Tsjii parijučha tjuñinacaqui".
Zapa mayni persun kuzquiz zumpacha tantiižcuqui, jalla nii tantiita jaru
kama.
6 Tsjii criichi žoñiqui tsjii chawc tjuñi wartaquiž niiqui, Yooz honora
waytita cjisjapa wartiyaquičha. Tsjii criichi žoñizti nii tjuñi ana wartčhaja,
jalla niiqui Yooz honora waytita cjisjapa nižta ana wartčha. Nižaza tsjii
čhjulumi lujlñi žoñiqui Yoozquin gracias cjižcu jalla nuž lulaquiž niiqui, Yooz
honora waytita cjisjapa lulaquičha. Nižaza yekja criichi žoñiqui ana chjizwi
lulaquiž niiqui, Yooz honora waytita cjisjapa ana lujlčha. Nižaza ana lujlchiž
cjen niiqui Yoozquin gracias cjican chiiz waquizičha.
7 Anaž žoñinacaqui inakaz kamčha, nižaza anaž inakaz ticža.
8 Učhumqui tii muntuquiz kamcan Yooz Jiliržtajapapanž kamčha. Nižaza
ticzcan Yooz Jiliržtajapapanž ticža. Jalla nižtiquiztan žejtcanami ticzcanami
Yooz Jiliržtajapapančhumčha.
9 Jalla niijapa Jesucristuqui ticzičha, nižaza jacatatchičha, žejtñi žoñžtami,
ticzi žoñžtami tjapa žoñinačžta Jiliri cjisjapa.
10 Jalla nižtiquiztan ¿kjažtiquiztan am criichi jilžquiz uj tjojtunjo? Nižaza
¿kjažtiquiztan am jilž quintra iñarjo? Tjapa učhumqui Yooz yujcquiz prisin-
tistančha, niiž pjalžtaž cjisjapa.
11 Cjijrta Yooz takuqui tuž cjičha:
"Yoozqui ultimupanž cjičha, 'Wejt yujcquiz zapa mayni žoñiqui quillz-
naquičha. Nižaza zapa mayniqui wejtquin rispitaquičha; nižaza wejt
honora chiyaquičha' ".
12 Jalla nižtiquiztan tjapa učhumqui Yoozqui quinta tjaastančha.

UJQUIZ ANA TJOJTSKATA

13 Jalla nižtiquiztan učhumqui porapat ana iya ujnaca tjojtnaras waquizičha. Pero tjapa učhumqui tuž tantiiz waquizičha, yekja jilžquiz anapanž ujquiz tjojtskatz munzqui.
14 Čhjul cusasami tsjii criichi žoñžquiz ana ujchiz cjiskatasačha. Jalla nii razuna zizučha, Jesucristo Jiliržquiz kuzziz cjen. Jalla niic nužupančha. Jakziltat "Tii cusasaqui ujchiz cjiskatčha" cjican tantiyačhaja, jalla niižquiz nii cusasaqui ujchiz cjiskatasačha.
15 Ančhuca lujltiquiztan tsjii criichi žoñž kuz payznakaquiž niiqui, nii čhjeriqui anaž lujlz waquizičha. Jalla nii čhjeri tira lulaquiž niiqui, amqui nii payznakskatñi žoñžtan ana zuma munazičha. Yekja criichi žoñžquiz ana ujquiz tjojtskata, castica cjeyajo. Jesucristuqui niižtajapa zakaz ticzičha.
16 Tsjii žoñžtaqui čhjulu lujlzmi walikaz cjesačha. Pero nii lujltaž cjen parti žoñinacaqui, "Ana zuma kamañchizza nii criichi žoñiqui" cječhaj niiqui, nekztan ana lujlz waquizičha.
17 Yooz mantuquiz kamcan, čhjerimi liczmi ana importičha. Pero Espíritu Santuž cjen ana ujchiz cjee; nižaza Yooztan ančhucatan walikaz cjee; nižaza cuntintu kuzziz cjee. Jalla nužučha chekan zuma kamañaqui.
18 Jakziltat jalla nuž kamcan Cristužquiz sirwačhaja, jalla niiž cjen Yoozqui cuntintuž cjequičha. Nižaza parti žoñinacaqui "Nii žoñiqui walikaz kamčha" cjican chiyaquičha.
19 Učhumnacžtan parti žoñinacžtan zumapanž kamzjapa kuz tjaa. Nižaza parti criichinacžquiz juc'ant zuma kamañchiz cjeyajo, jalla nii kamzquiz kuz tjaa.
20 Ančhucaž čhjulumi lujltiquiztan anačha yekja criichi žoñžquiz Yooz zuma kamañquiztan jaytiskatzqui. Ana čhjul čhjerimi ujchiz cjiskatasačha. Pero nuž čhjulumi lujlžcu yekja criichi žoñžquiz ujquiz tjojtskataquiž niiqui, jalla niižtiquiztan anaž čhjulumi lujlz waquizičha.
21 Tsjii criichi žoñiqui ančhucaž chjizwi lujltiquiztan, nižaza vinu lictiquiztan, nižaza čhjulumi paatiquiztan ujquiz tjojtskatasaž niiqui, jalla niižtanaca paazqui ana waquizičha.
22 Jesucristužquiz tjapa kuzziz cjen čhjulu kamañchizlaja, jalla nii kamañ jaru Yooz yujcquiz kamz waquizičha. Yoozquizkaz quinta tjaastančha. Jalla nuž zuma kamcan persun kuzquiz uj ana sint'aquičha. Persun kuzquiz ana zinta uj sint'ican zuma kamaquiž niiqui cuntintuž cjequičha.
23 Pero jakziltat paysnakñi kuztan lujlčhaja, jalla nii paysnakžcu lujltiquiztan persun kuzquiz uj sint'aquičha, "Ujžcaa nii lujlzqui" cjican. Yoozquin ana tjapa kuztanžlaj niiqui, čhjulumi ujž cjesačha. Yoozquin kuzzizpan cjee.

15

PORAPAT YANAPARASAQUICHA

1 Yekjap učhumqui tjapa kuztanpan Yoozquinčha. Yekjapanacaqui Yooztan kamcan llajlla kuzzizza. Učhum kuzquiz pecta jarukaz anaž kamz waquizičha. Nii llajlla kuzziz criichi žoñinacaž pinsitanaca panž cjuñzna, zuma kami yanapajo.
2 Zapa mayni criichi žoñiqui parti criichi žoñinacžtajapa kamz waquizičha, ninaca tsjan zuma kamañchiz cjisjapa.
3 Jesucristuqui nižta kamchičha, anačha persun kuz wali cjisjapa kamchiqui. Cjijrta Yooz takuqui Jesucristuž puntuquiztan tuž cjičha: "Yooz quintra iñarñi žoñinacaqui wejt quintra iñarchičha".
4 Yooz takuqui učhumnacalta cjijrtkalčha, učhumnacaquiz tjaajinzjapa. Jalla tuž učhumnacaquiz tjaajinčha, zuma tjurt'iñi kuztan, pasinsis kuztan, nižaza p'ekinchayta kuztan, Yoozquin arajpachquin ojkz tjewzjapa.

5 Yoozqui učhumnacžtan pasinsis kuzzizza; nižaza učhumnacaquiz
p'ekinchayčha. Nii Yoozpacha učhumnacaquiz yanapt'ila, tsjii kuzziz
cjeyajo, nižaza zuma kamajo Jesucristuž munañpacama.
6 Jalla nuž tsjii kuzziz kamcan, učhumqui tsjii kuzziz Yooz honora way-
taquičha. Yoozqui učhum Jesucristo Jilirž Ejpčha. Jalla niiž honora way-
taquičha.

CRISTUŽ PUNTU

7 Jalla nižtiquiztan tsjiimi tsjiimi zumaž risiwžcu munazaquičha, jaknužt
Cristuqui učhumnacatan zuma munazičhaja, jalla nuž, Yooz honora waytita
cjisjapa.
8 Ančhucaquiz cjiwčha. Jesucristuqui judío žoñinaca liwrii nižaza yanapñi
tjonchičha. Nuž tjontiquiztan Yooz niiž taku lijituma cumpliñipan, jalla
nii tjeezičha. Yoozqui tuquitanpacha judío žoñinacž atchi ejpnacžquiz taku
tjaachičha. Jalla nii taku cumplichičha, Jesucristuž tjonchiž cjen.
9 Nižaza Jesucristuqui tjonchičha, yekja wajtchiz žoñinacžquiz Yooz hon-
ora waytiskatzjapa. Yooz ancha okzñi kuzziz cjen niiž honora waytitačha.
Jalla nužupan cjijrta Yooz takuqui chiičha, tuž cjican:
"Jalla nižtiquiztan wejrqui yekja nacionchiz žoñinacžtan žejlcan, am honora
waytačha. Nižaza am honora waytican, itsnačha".
10 Yooz tawk liwruquiz tuž cjijrtazakazza:
"Yekja nacionchiz žoñinaca, Yooz parti žoñinacžtan chica cuntintuž cjee".
11 Yooz tawk liwruquiz tuž cjijrtazakazza:
"Yekja nacionchiz žoñinaca, tjapa ančhucqui Yooz Jilirž honora wayta. Tjapa
žoñinacaqui Yooz zuma paatanacquiztan niižquin honora tjaala".
12 Nižaza Yooz tawk liwruquiz Isaiasqui tuž cjijrchičha:
"Isaíž majchmaatinacquiztan tsjiiqui tjonaquičha. Jalla nii tjonžcu yekja na-
cionchiz žoñinacaž mantaquičha. Nižaza niiž cjen ninacaqui liwriiñiž
tjewznaquičha".
13 Yoozza liwriiñi tjewzkatñiqui. Nii Yoozqui ančhuca kuz ancha cuntintu
cjiskatla. Nižaza Jesucristužquiz kuzziz cjen walikaz cjiskatla. Nekztan
ančhucqui Yooz Espíritu Santuž aztan zumpacha liwriiñiž ancha tjewz-
nasačha.
14 Wejt jilanaca, cullaquinaca, ančhucqui ancha zuma kamañchizza, nižaza
Yooz puntu zuma zizza, nižaza tsjiižquizimi tsjiižquizimi Yooz puntu zuma
intintiskatčha. Jalla nužupančha ančhuca kuzqui. Jalla niiqui zumpachal
zizučha.
15 Jalla nuž cjenami ana jiwjatžcu tsjii kjaž puntunaca cjijržcučha,
ančhucaquiz cjuñkatzjapa. Yoozqui wejtquiz favora paacan apóstol pues-
tuquiz utchičha, tii puestuquiz Jesucristo sirwizjapa. Jalla nižtiquiztan
ančhucaquiz cjijržcučha.
16 Jesucristo sirwican, yekja wajtchiz žoñinacžquiz liwriiñi Yooz taku
paljayučha. Jalla nuž Yooztajapa langznučha, nii yekja wajtchiz žoñinaca
Yoozquin kuz tjaajo. Ninaca tsjii zuma ofrendaztakaz Yoozquiz prisintis
pecučha. Nižaza Espíritu Santuž ninacžquiz zuma kamañchiz cjiskatchiž
cjen, Yoozqui ninacžquiztan cuntintuž cjequičha.
17 Jesucristo sirwican wejt Yooztajapa langžtiquiztan cuntintutčha we-
jrqui, tama žoñinaca niižquin kuz tjaachiž cjen.
18 Jesucristuž puntuquiztankaz wejrqui chiiz pecučha. Jesucristuqui
wejtquiz wacchi zuma obranaca paakatchičha, yekja wajtchiz žoñinaca
niižquin kuz tjaakatzjapa. Jesucristuž cjen, wejrqui milajru paatanacami
Yooz puntu chiitanacami nii yekja wajtchiz žoñinaca Yooz kuzcama
cazkatchinčha.

19 Espíritu Santuž aztan ninaca cazkatchinčha wacchi milajrunaca paacan.
Jalla nuž paacan, nižaza tjapa Jesucristuž puntuquiztan parlican, wejrqui
tjapa kjutñi ojklaychinčha, Jerusalenquiztan Ilírico yokaran.
20 Wejrqui kuzquiz tantiichinčha, jakziquin Yooz puntu parlitažlaja, jalla
nicju ana ojkz pecchinčha. Pero jakziquin Jesucristuž puntu ana parli-
tažlaja, jalla nicjuñ liwriiñi Jesucristuž puntuquiztan parlican ojklayača,
yekja žoñž iclizanaca ana mitiscu.
21 Cjijrta Yooz takuqui tuž cjača:
"Tuquiqui Yooz puntu ana nonzača. Jaziqui nii žoñinacaqui Yooz puntu
nonžcu catokaquača. Nižaza ninacaqui Yooz puntu intintaza-
quača".

PABLUQUI ROMA CJITA WAJTQUIN OJKZ PECCHA

22 Jalla nuž ojklaycan wejrqui ančhucaquiz ana tjonzñi atchinčha. Walja
tjonz pecaytača, pero anal atchinčha.
23 Ažk watanacquiztanpacha wejrqui ančhucatan zalz pecaytača. Anz-
iqui tii yokaran ojklayzqui žerzinčha.
24 Jalla nižtiquiztan ančhucaquin ojkz cjisnača; España ojkcan
tjonznača. Tsjii kjaž maj ančhucatan cuntintu kaman, ančhucqui wejr
yanapasača, wilta jiczquiz ojkzjapa España irantajo.
25 Pero anzpacha wejrqui Jerusalén watja okača, ofrendanaca chjichača
nicju žejlñi criichinaca yanapzjapa.
26 Macedonia wajtchiz žoñinacami Acaya wajtchiz žoñinacami kazzača
ofrendanaca utzjapa, Jerusalén pori criichinaczquiz yanapzjapa.
27 Jalla nuž ofrendanaca tjaaz puntuquiztan ninacapachača "Walača
niiqui" cjichiqui. Nižaza ninacaqui judío žoñinaczquiz kajažtakazza. Judío
žoñinacaqui ninaczquiz Yooz zuma tjaajintanaca tojunchača, ninaca liwriita
cjisjapa. Jalla nižtiquiztan nii yekja wajtchiz žoñinacaqui judío wajtchiz
žoñinaczquiz ninacz cusasanaca tojunz waquizača.
28 Primiraqui tii ojkz cumplistančha ofrendanaca intirjizjapa. Jalla nuž
ojktažu ančhucaquiz tjonznača, España ojkcan.
29 Nekztan liwriiñi Jesucristuž puntuquiztan zumpacha ančhucatan parliz
pecača. Jalla nekztanaqui Jesucristuž cjen wejtquizimi ančhucaquizimi
wali cjequača. Nužupanž cjequača.
30 Jilanaca, cullaquinaca, ančhucaquiz rocača učhum Jesucristo Jiliriž
cjen, nižaza munaziñi kuz cjiskatñi Espíritu Santuž cjen, oracionžtan yana-
palla. Wejrqui ancha Yoozquiztan mayača,
31 Judea wajtchiz quintra žoñinaczquiztan anapan tanta cjisjapa. Nižaza
oracionžtan yanapalla, tii weriž chjitžta ofrendanaca wali risiwta cjisjapa.
Pecača, judío criichi žoñinacaqui tii ofrendanaca zuma risiwčhaja, nii.
32 Jalla nuž zuma wataquiž niiqui, ančhucaquin tjonžcača Yooz munan.
Wejr cuntintu irantižquizjapa, mayižinaquača. Nižaza ančhucatan tjonžcu
porapat cuntintu kuzziz yanaparasjapa mayižinaquača. Jalla niijapa ora-
cionžtan yanapalla.
33 Yoozqui ančhuc walikaj cjiskatla. Jalla nužoj cjila. Amén.

16

PABLUZ TSAANTANACA

1 Tsjaa criichi cullaquiqui žejlča, Febe cjiti, jalla naa cullaquiqui ancha
zumča cjiwča. Naaqui Čencrea iclizquiz Yooztajapa sirwača.
2 Yooz Jiliriž cjen naa cullaqui zuma risiwaquača. Jalla nuž waquizača
Jesucristužquiz kuzziz jilanacaqui. Jalla naa cullacaquiz yanapaquača

čhjulu pecanami. Naaqui wacchi criichi žoñinačžquiz yanapchinča, nižaza wejtquizimi.

3 Priscilaquizimi Aquilžquizimi tsaanžinalla. Ninacaqui Jesucristužquin sirwiñi mazinacača.
4 Wejr ticznawc cjen ninacaqui wejr liwriiskatchača. Jalla nuž liwriiskatcan ninacaqui joz ticzizakazza. Jalla nižtiquiztan ninacaž cjen Yoozquin gracias cjican chiyača. Nižaza tjapa nacjuñta jilanacaqui ninacaž cjen Yoozquin gracias cjača.

5 Nižaza Priscila Aquilž kjuyquiz ajczñi jilanačžquiz tsaanžinaquača. Nižaza weriž pecta Epeneto tsaanžinaquača. Acaya wajtchiz žoñinačžquiztan primirpacha niiqui Cristužquin kuz tjaachača.

6 Nižaza Mariaquiz tsaanžinaquača. Naaqui ančhucatan žejlcan ancha langzinča.

7 Nižaza wejt wajtchiz žoñinačžquiz, Andrónico, nižaza Junias, tsaanžinaquača. Ninacaqui wejttan chica carsilquiz žejlchi compañerunacatača. Apostolunacazakaz ninaca rispitča. Weriž ima Jesucristužquiz kuz tjaan, ninacaqui Jesucristužquiz kuz tjaachača.

8 Nižaza Ampliasquiz tsaanžinaquača. Jalla niača weriž pecta maziqui. Niiqui Jesucristo Jiliržquin kuz tjaachizakazza.

9 Nižaza Urbanžquiz tsaanžinaquača. Niiqui Jesucristužquiz sirwiñi mazača. Nižaza weriž pecta Estaquizquiz tsaanžinaquača.

10 Nižaza Apelesquiz tsaanžinaquača. Jalla niiqui Jesucristužquiz kuz tjaažcu, Yooz kamaña pankaz kamča. Nižaza Aristóbulož kjuychiz žoñinačžquiz tsaanžinaquača.

11 Wejt wajtchiz žoñžquiz, Herodión, tsaanžinaquača. Nižaza Narcisož kjuychiz Yoozquin criichi žoñinačžquiz tsaanžinaquača.

12 Nižaza Trifenaquiz, nižaza Trifosaquiz tsaanžinaquača. Ninacaqui Yooz Jiliržtajapa sirwača. Nižaza učhum pecta Persidaquiz tsaanžinaquača. Naaqui Jesucristo Jiliržtajapa juc'anti langzinča.

13 Nižaza Rufžquiz tsaanžinaquača. Niiqui Jesucristužquiz tjapa kuz tjaažcu, parti hermanonačžquiz rispitta cjissača. Nižaza niiž maaquiz tsaanžinaquača. Naaqui wejt maa cuntitača.

14 Nižaza tsaanžinaquača tinačžquiz, Asincritužquiz, Flegontižquiz, Hermasquiz, Patrobasquiz, Hermesquiz, nižaza ninačžtan chica kamñi jilanačžquiz.

15 Nižaza tsaanžinaquača Filologužquiz, nižaza Juliaquiz, nižaza Nereožquiz, nižaza niiž cullacaquiz, nižaza Olimpasquiz, nižaza tjapa ninačžtan kamñi criichi žoñinačžquiz.

16 Nižaza porapat zuma tsaanassaquača, tjapa kuztan. Nižaza tjapa Jesucristužquiz kuz tjaañi žoñinacaqui ančhucaquiz tsaanz apayžquača.

17 Jilanaca, cullaquinaca, ančhucaquiz rocača, zumapanž ančhucqui cwitazaquača, nii t'akt'aksñi žoñinačžquiztan. Nižaza zumpacha cwitazaquača tsjii kjutñi tjaajiñi žoñinačžquiztan. Nii žoñinacaqui, jaknužt ančhucaquiz Yooz puntu tjaajinta cječhaja, jalla nii tjaajinta quintra tjaajinča. Ninačžquiztan ančhucqui zaraka.

18 Ninacaqui Jesucristužtajapa ultimu ana sirwača. Antiz ninacaqui persun kuzcamaž sirwača. Ninacaqui humilde criichinačžquiz incallča, zuma chiican, žoñinačž kuz wali cjisjapa.

19 Tjapa žoñinacaqui ančhuca puntu zizza, jaknužt ančhucqui Yoozquin cazzaja, jalla nii. Jalla nižtiquiztan wejrqui chipznača. Nižaza zumanaca paazjapa zizñi zizñi cjee. Ana zumanaca paachucaž cjen, ana mitisa.

20 Jalla nuž zuma kaman, Yoozqui ančhucaltajapa Satanás diablužquiz
tjeczcu, atipaquička. Yoozza ančhuc walikaz cjiskatñi. Nižaza učhum
Jesucristo Jiliriqui ančhucaquiz yanapt'ila. Amén.
21 Timoteuqui ančhucaquin tsaanz apayžquička. Niiqui wejt com-
pañeručha, wejr Yooztajapa langznan. Nižaza wejt wajtchiz žoñinaca, Lucio,
Jasón, Sosípater, jalla ninacaqui ančhucaquin tsaanz zakaz apayžquička.
22 Nižaza wejrqui, Tercio cjita žoñtčha ančhucaquin tsaanz zakaz
apayžcučha, Jesucristo Jilirž tjuuquiz. Wejrqui Pabluž chiitiquiztan tii
cartal cjijručha.
23 Nižaza Gayuqui ančhucaquin tsaanz apayžquička. Niiž kjuyquiz alu-
jassinčha. Nižaza niiqui čhjul criichi žoñimi kjawzñipanikazza, niiž kjuyquiz
alujazjapa. Nižaza Erastuqui ančhucaquin tsaanz apayžquička. Jalla
niička wajt paaz tanzñi tesoreruqui. Nižaza učhum jila Cuarto cjitaqui
ančhucaquin zakaz tsaanz apayžquička.
24 Učhum Jesucristo Jiliriqui tjapa ančhucaquiz zumaj yanapt'ila. Jalla
nužoj cjila. Amén.

ZERZ TAKUNACA

25 Ima žerzcan Yooz honora waytučha. Yoozqui ančhuc tjurt'iñi kuzziz
cjisnasačha. Nii liwriiñi Yooz puntumi, Jesucristuž puntumi parlučha. Jalla
nii parlita puntunacaqui Yoozqui ančhucaquiz zizkatchičha. Tuquitan nii
puntunaca ana ziztačha.
26 Tii timpuquizkaz Yoozqui nii puntunaca zizkatchičha. Nižaza profe-
tanacaqui nii puntunaca cjijrchičha Yooz tawk liwruquiz. Tii timpuquiz
wiñay žejtñi Yoozqui mantichičha, tjapa žoñinaczquiz nii puntunaca zizajo.
Jalla nuž mantichičha, žoñinaca Jesucristužquiz kuz tjaajo, nižaza casajo.
27 Yoozkazza zizñi zizñiqui. Jesucristuž cjen Yooz honoraqui wiñaya wayti-
taj cjila. Jalla nužoj cjila. Amén.

PRIMERA CARTA DEL APOSTOL SAN PABLO A LOS CORINTIOS

1 Wejrqui Pablutčha. Jesucristuž cuchanžquita apostoltčha. Jalla nuž
Yoozqui munchičha, wejr apóstol puestuquiz uchi. Wejrqui Sóstenes cjita
jilžtan tii cartal cjijržcučha ančhuc criichi žoñinacžquin.
2 Ančhucqui Corinto wajtchiz criichi jilanacčhuččha. Werar Yooz iclizziz
žoñinacčhuččha. Jesucristuž cjen Yoozqui ančhuc t'akzičha niiž zuma
kamañchiz cjisjapa. Jalla niijapaqui Yoozqui ančhuc kjawzičha. Nižaza
Yoozqui tjapa criichi žoñinaca kjawzičha niiž zuma kamañchiz cjisjapa.
Ančhucatan parti criichi žoñinacžtan Jesucristo Jiliržquin sirwičha. Jesu-
cristo Jilirž mantuquizza ninacami, nižaza učhummi.
3 Učhum Yooz Ejpžtan Jesucristo Jiliržtan, ančhucaquiz zumaj yanapla.
Nižaza ančhucžtajapa walikaj kamkatla.

YOOZQUI ZOÑINACŽQUIZ YANAPCHICHA

4 Jesucristuž cjen Yoozqui ančhucaquiz ancha okzičha. Ančhucaž okžtaž
cjen tirapan Yoozquin gracias cjican chiyučha.
5 Jesucristuž cjen Yoozqui ančhucaquiz zumpacha yanapchičha, Yooz
puntu zuma zizajo, nižaza Yooz taku zuma paljayajo.
6 Wejrnacaž Jesucristuž puntuquiztan paljaytan ančhucqui persun
kuzquiz zumpacha catokchinčhuččha.
7 Jalla nižtiquiztan ančhucqui tjapaman Yooziž tjaata kamañchizza. Jalla
nuž kamcan, Jesucristo Jiliriž tjonz tjuñi tjewža ančhucqui.
8 Jesucristo Jiliripacha ančhucaquiz tjurt'iñi kuzziz cjiskataquičha niiž
tjonz tjuñicama. Tjurt'iñi kuzziz tjewznan, Jesucristo Jiliriž tjonz tjuñquiziqui
ančhuca quintra anaž jecmi kjaž cjesačha. Yoozqui ančhuca ujnaca per-
tunchičha Jesucristuž cjen.
9 Nižaza ančhuc kjawzičha niiž Majch Jesucristo Jiliržtan tsjii kuzziz
cjeyajo. Nižaza Yoozza niiž kjawžta taku cumpliñiqui. Niiž tawkcama
ančhucaquiz cwitaquičha Jesucristuž tjonz tjuñicama.

T'AKA T'AKA CH'AASSICHA

10 Jilanaca cullaquinaca, učhum Jesucristo Jilirž tjuuquiz ančhucaquiz
rocučha, porapat tsjii kuzziz cjeyajo, nižaza ana pjali cjeyajo. Tsjii kuzziz
cjen tsjii pinsamintuchiz cjis waquizičha.
11 Wejt jilanaca cullaquinaca, tsjii kjaž žoñinacaqui Cloé famill
žoñinacžquiztan wejtquiz quint'ichičha, ančhucpora ch'aasiñčhucquičha,
jalla nii.
12 Ch'aascan, t'aka t'aka chiichiiñčhucquičha, tuž cjican: “Wejrtčha Pabluž
t'akquiztanqui”. Tsjiizti cjiñizakazquičha: “Wejrtčha Apolos t'akquiztanqui”.
Tsjiizti cjiñizakazquičha: “Wejrtčha Pedruž t'akquiztanqui”. Yekjapanacazti
cjiñizakazquičha: “Wejrtčha Cristuž t'akquiztanqui”. Jalla nužupan
ančhucqui ch'aasiñčhucquičha.
13 Nonžna ančhucqui. Cristuqui anačha t'aka t'aka. Ančhuca laycu
wejrqui anačha cruzquiz ch'awctaqui. Nižaza wejt tjuuquiz anačha bautis-
taqui, wejt t'akquiz cjisjapa.
14 Crispo, nižaza Gayo, jalla ninaca bautissinčha. Walizat ana iya bautis-
tučhaja. Jalla nižtiquiztan Yoozquin gracias cjican chiyučha.
15 Nižaza wejt tjuu ana waytasačha, “Pabluqui wejr bautissičha”, cji-
canaqui.

16 Aaa, tsjiilla wejr tjatzinčha; Estéfanas familia zakaz bautissinčha. Anal
iya jec bautistac cjuñučha.
17 Cristuqui anačha wejr bautisajo mantižquichi. Antis liwriiñi Yooz taku
paljayajo mantižquichičha. Jalla nuž Yooz taku paljaycan wejrqui anačha
chawjc takunaca chiichintqui. Chawjc takunaca chiitasaž niiqui, wejtquiz
kuz tjaatasačha. Jalla nižtiquiztan ančhucqui anaž učhum laycu conta
Jesucristužquiz tjapa kuztan cjitasačha. Nižaza Jesucristužquin tjapa kuz
ana criitasačha.

JESUCRISTO CRUZQUIZ CH'AWCTA PUNTU

18 Jesucristuqui cruzquiz ch'awctatačha. Jalla nii puntu paljaytiquiztan
infiernuquin ojkñi žoñinacaqui zumzu takunacažtakaz nayčha. Liwriita, ara-
jpachquin ojkñi žoñinacazti Yooz takupanž nayčha. Nii Yooz taku paljaytaž
cjen, Yoozqui niiž azi tjeeža.
19 Cjijrta Yooz takuqui tuž cjičha:
"Yoozqui tjeeznaquičha, ana criichi žoñinacaž ziztaqui inakazza, jalla nii.
Nižaza Yoozqui tjeeznaquičha, ana criichi žoñinacaž intintitaqui tsjii
kjutñičha, jalla nii".
20 Nonžna. Chawjc taku chiiñi žoñinacami, judío cuzturumpinac puntu
tjaajiñi žoñinacami, nižaza partir puntu parliñi žoñinacami, jalla ninacaqui
inakazza; Yooz puntuquiztan ana zizñinacačha. Jalla nuž tjeezičha Yoozqui;
ninacž takunacami pinsitanacami zumzukazza.
21 Tii muntuquiz žejlñi žoñinacaqui persun kuzquiz pinsican anapan Yooz
pajasačha. Jalla nuž Yoozqui munchičha. ¿Jaknužt žoñinacaqui Yooz pajasajo?
Jalla tižtačha. Wejrnacqui Jesucristuž puntuquiztan paljayučha. Nii paljayta
taku catokžcu žoñinacaqui werar Yooz pajasačha. Nižaza liwriita cjesačha.
Ana criichi žoñinacaqui nii liwriiñi taku zumzu takužtakaz nayčha. Jalla nuž
ninacaž zumzu taku nayanami, Yoozqui munčha, paljayta Yooz taku criižcu,
žoñinacaqui liwriita cjequičha, nii.
22 Judío wajtchiz ana criichi žoñinacaqui milajrunacakaz pecčha. Griego
wajtchiz ana criichi žoñinacazti ninacaž pinsita jarukaz liwriita cjis pecčha.
23 Ana walipančha nižta kuzziz žoñinacaqui. Jesucristuqui ticzičha,
žoñinaca ujquiztan liwriizjapa. Jalla nii Jesucristuž puntuquiztan wejr-
nacqui paljayučha, žoñinaca liwriita cjeyajo. Pero wejrnacaž Jesucristuž
ticžta puntu paljaytiquiztan, Judío wajtchiz žoñinacaqui ana criiz pecčha,
"¿Kjažt niičha liwriiñi cjesajo?" cjicanaqui. Parti žoñinacazti wejrnacaž
paljayta takunaca nonžcu zumzu takužtakaz nayčha. Pero lijitum liwriiñi
takupančha.
24 Jakzilta Judío wajtchiz žoñinacami yekja wajtchiz žoñinacami Yooziž
kjawžta nonžaja, jalla ninacaqui Jesucristuž puntu takunaca zumaž nayčha.
Nižaza Yooz taku nayčha, walja zizñiž taku, nii. Nižaza Jesucristuž cjen
liwriiñi Yooz aziž pajcha nii Yooziž kjawžta nonzñi žoñinacaqui.
25 Ana criichi žoñinacazti Yooz taku zumzu takužtakaz nayčha. Pero Yooz
takuqui tsjan zumačha tjapa zizñi žoñinacž tawkquiztanami. Nižaza Yoozqui
žoñinaca ujquiztan liwriizjapa juc'ant azzizza čhjul žoñinacžquiztanami.
Cruzquiz ch'awctaž cjen Cristo ana azziztakaz nayčha ana criichi
žoñinacaqui. Pero cruzquiz ch'awctiquiztan Cristuqui žoñinaca ujquiztan
liwriyasačha. Ana criichi žoñinacaqui persun aztan anaž liwriyasačha.
Cristupankazza liwriiñi azzizza.

YOOZIZ KJAWZTA ŽOÑINACA

26 Jilanaca, cullaquinaca, ančhucž cjuñzna. Yoozqui ančhuc kjawzičha.
Jalla nii kjawžta oraqui jila parti ančhucaquiztan ana zizñi žoñinacatačha tii

muntuquiz žejlñi žoñinacž yujcquiziqui. Nižaza ana mantiñi žoñinacatačha. Nižaza zuma rispitta familianacquiztan anatačha jila parti ančhucqui.

27 Yoozqui ančhuc illzičha ana zizñi žoñinaca cjenami. Nuž munčha ana criichi zizñi žoñinaca azkatsjapa ultimquiziqui. Nižaza Yoozqui ančhuc illzičha ana mantiñi žoñinaca cjenami. Nuž munčha ana criichi mantiñi žoñinaca azkatsjapa.

28 Nižaza Yoozqui ana rispitta nižaza iñarta žoñinaca illzičha, liwriizjapa. Nii žoñinacž puntuquiztan tii muntuquiz ana criichi žoñinacaqui cjiñičha, "Ana čhjuljapa sirwičha", cjican cjiñičha. Pero ultimquiziqui iñarta žoñinacaž liwriitiquiztan ana criichi rispitta žoñinacaqui inakaz cjiskattaž cjequičha.

29 Jalla nuž Yoozqui žoñinaca illz munchičha, niiž yujcquiz anaž jecmi mitarasi kuzziz cjeyajo.

30 Yoozqui Jesucristuž cjen ančhucaquiz tsjii ew kamañchiz cjiskatchičha. Nižaza Jesucristuqui učhumnacaquiz Yooz zuma pinsitanaca tjeezičha. Jesucristuž cjen učhumqui zuma cjissičha Yooz yujcquiziqui. Nižaza Jesucristuž cjen učhumqui Yooz kuzcama kamčha. Nižaza ultimquiziqui tjapa ana walinacquiztanami liwriitaž cjequičha učhumqui. Jalla nužučha Yooz zuma pinsitanacaqui učhumnacaltajapaqui.

31 Jalla niztiquiztan cjijrta Yooz takuqui tuž cjičha: "Jakziltat honora waytiz pecčhaja, persunpachquiziqui honora anaj waytila, antis mañtiñi Yoozquizkaz honoraj waytila".

2

YOOZ TAKU PALJAYZ PUNTU

1 Jilanaca, cullaquinaca, wejrqui ančhucaquiz liwriiñi Yooz taku paljayi tjonchinčha. Jalla nuž paljaycan ana chawjc tawkžtan paljaychinčha, tsjii walja zizñi žoñiztakazzi.

2 Ančhucatan želan, Jesucristuž puntuquiztan nižaza Jesucristuž ticžta puntuquiztan jalla niipanikazza weriž paljaytaqui. Jalla nuž wejrqui persun kuzquiz tantiichinčha, ima ančhucaquiz tjoncan.

3 Ančhucatan žejlcan, wejrqui humilde kuzziztačha, nižaza Yooz eksñi kuzziztačha.

4 Ančhucaquiz Yooz taku paljaycan ana chawjc tawkžtan atips pequiñtačha, tsjii walja zizñi žoñiztakaz. Pero paljayan, Espíritu Santučha niiž aztan ančhuca kuznaca atipchiqui, Jesucristužquin criyajo.

5 Yooz aziž tjeežtiquiztan ančhucaquiz criiskatz pecatučha. Ana chawjc taku paljaytiquiztan ančhucaquiz criiskatz pecatučha.

YOOZ PUNTUQUIZTAN INTINTAZ PUNTU

6 Pero tsjii tsjii Yooz puntunacaqui ch'amačha intintazqui. Jalla nii puntunacazakaz tjaajinz pecučha. Pero walja Yooz kuzcama kamñi criichi žoñinacakaz nii puntunaca intintazasačha. Jalla nii Yooz puntunacaqui anaž tii muntuquiz kamñi žoñinacž kuzquiz pinsitiquiztan tjončha. Nižaza anaž tii muntuquiz mantiñi jilirnacžquiztan tjončha. Jalla ninacaqui kataquičha, ninacaž pinsitanacztanpacha.

7 Ima tii muntu paacan Yoozqui persun kuzquiz pinsichičha, jaknužt žoñinaca liwriyačhaja, jalla nii. Ažk watanaca Yoozqui nii liwriiñi puntu ana kjanapacha intintazkatchičha žoñinacžquiz. Jaziqui tii timpuquizkaz Yoozqui intintazkatčha, učhum niiztan wiñaya kamzjapa. Yoozpachačha liwriiñi puntuquiztan tjaajinchiqui wejtquiziqui. Jalla nii tjaajinta kjanzt'učha.

8 Tii timpuquiz mantiñi žoñinacžquiztan anaž jecmi liwriiñi Yooz pinsita
intintazzička. Intintaztasaž niiqui zuma honorchiz Jesucristo Jiliri anaž
cruzquiz ch'awctasačha ninacaqui.
9 Cjijrta Yooz takuqui tuž cjička:
“Yoozqui zumanaca tjaczinchička niižquin sirwiñi žoñinacžtajapa. Nii Yooz
tjaczinta zumanacačha anaž jecmi cherchi, nižaza anaž jecmi nonzi,
nižaza anaž jecmi persun kuzquiz tantiyi atchiqui”.
10 Anzimi Yoozqui niiž zumanaca Espíritu Santuž cjen učhumnacaquiz
intintazkatchička. Espíritu Santuqui Yooz puntuquiztan zumpacha intin-
tazza, tjapa Yooz puntumi. Jalla nižtiquiztan učhumnacaquiz intin-
tazkatasačha.
11 Žoñinacaqui persun kuzquiz persun pinsitanacami zizza. Yekja žoñiqui
ultimu ana zizza. Jalla nižta irata Yooz Espíritu Santuqui Yooz Ejpž pinsi-
tanacami zizza. Ana čhjul žoñimi Yooz pinsitanaca zizi atasačha,
12 Yoozqui učhum kuznacquiz niiž persun Espíritu Santo luzkatchička, niiž
persun pinsita intintazkatajo. Ana criichi žoñž kuzqui Yooz pinsitanaca
anapan intintazkati atasačha. Jalla nižta kuz učhumnacaltaqui ana žejlčha.
13 Wejrnacqui Yooz puntu intintazcu, ančhucaquiz Yooz pinsitanaca tjaa-
jinchinčha. Žoñiž tjaajinta jaru nižaza zizñi žoñž chawjc tawk jaru anal
tjaajnučha. Pero Yooz Espíritu Santuž tjaajinta jaru, jalla niil tjaajnučha.
Jaziqui Yooz pinsitanaca tjaajnučha Espíritu Santuž irpita criichinaczquin.
14 Jakzilta žoñit ana Yooz Espíritu Santuž irpitažlaj niiqui, Espíritu Santuž
tjaajintanaca anaž catokčha. Zumzu tjaajintanacažtakaz nayčha. Jalla
nižtiquiztan ana Espíritu Santuchiz žoñinacaqui anapanž Yooz tjaajintanaca
intintazasačha. Yooz Espíritu Santuž irpita žoñinacapankaz Yooz puntu tjaa-
jintanaca intintazasačha.
15 Espíritu Santuž irpita žoñinacaqui tjapa tjaajintanaca tantiyasačha,
Yoozquiztan tjonñi taku cjicu, už žoñžquiztan tjonñi taku cjicu, jalla nii.
¿Pero ana Espíritu Santuž irpita žoñinacaqui Espíritu Santuž irpita žoñž taku
ana tantiyasačha, nižaza criichi žoñinacžquiz Yooz puntu ana tjaajnasačha?
¿Kjažtiquiztan nižta cjesajo?
16 Yoozqui niiž Espíritu Santuž cjen učhumnacaquiz Cristuž pinsitanaca
tjaajža. Jaziqui zizza. Cjijrta Yooz takuqui, tuž cjička: “Anaž jecmi persun
kuzquiztan Yooz pinsitanaca zizasačha. Jaziqui anaž jecmi Yoozquiz tjaaj-
nasačha”.

3

ANA CRIICHI ŽOÑINACAŽTAKAZ ANACHA KAMZQUI

1 Jilanaca, cullaquinaca, wejrqui ančhucaquiz tjapa Yooz puntu imazil
tjaajzñi atučha. Ančhucqui imazi zuma intintazasačha. Cristužquiz criichi
cjenami Yooz Espíritu Santuž tjaajinta jaru ana zuma kamiňčhuccha. Persun
kuzcama kamiňčhuccha, kolta ocjalanacažtakaz.
2 Jalla nižtiquiztan wejrqui Cristuž puntuquiztan tsjii kjaž
tjaajintanacakaz ančhucaquiz tjaajinchinčha. Jaknužt tsjii wawaqui lichi
liccha, nižaza anaž čhjeriqui luli atčha, jalla nižta irataž ančhucqui. Imazi
Yooz tawk čhjeri intintazasačha. Imazička Yooz tawk čhjeri lujlzquinaqui
ančhucqui.
3 ¿Kjažtiquiztan niztajo? Ančhuccha ana criichi žoñinacažtakazqui.
Ančhucpora quintras pequiňčhuccha, nižaza ch'aas pequiňčhuccha,
nižaza pjali cjicjiz pequiňčhuccha. Jalla nuž anawali kamcan iyazička
Yoozquin zuma sirwiñinacčhucqui. Nuž anawali kamcan, ana criichi
žoñinacažtakazza.

4 Yekjapanacaqui ančhucaquiztan cjičha, “Wejrqui Pabluž
t'akquiztančha”. Yekjapanacazti cjičha, “Wejrqui Apolos t'akquiztancha”.
Jalla nuž chiichiican ana criichi žoñinacažtakaz kamčha.

YOOZ TAKU TJAAJIÑINACŽ PUNTU

5 ¿Ject Apolosjo? ¿Ject Pablojo? Wejrnacaž Yooz taku paljaychiž cjen
ančhucqui Jesucristužquin criichinčhuččha. Wejrnacqui Yoozquin sir-
wiñkaztčha. Yoozqui zapa mayniž wejtnacaquiz sirwiz langz tjaachičha.
6 Jalla nižtiquiztan Yooz taku paljaychinčha, tsjii zkal čhjaqui kall-
tažokazzi. Wiruñaqui Apolosqui ančhucaquiz iya Yooz taku paljay-
chizakazza, jaknužt zkalquiz kjaztan jawiyaz, jalla nižta. Ultimquiz-
iqui Yoozpachačha zuma kamañchiz ančhucaquiz cjiskatchiqui, tsjii zuma
zkalažtakaz.
7 Jalla nižtiquiztan nii čhjacñimi nii jawiiñimi anaž čhjulumi. Yoozpanča
chekanaqui. Yoozqui žoñinacž kuzquiz langža, tsjii čhjacta žkalažtakaz
zuma pakzjapa.
8 Čhjacñimi jawiiñimi tsjiikazza ninacaqui. Yoozqui zapa mayñižquiz
pacaquičha niiž langztiquiztan jama.
9 Wejrnacqui Yooztajapa langzñi mazinactčha. Ančhucqui Yooz langžta
yok cuntičhuččha. Nižaza ančhucqui Yooz kjuyta kjuya cuntičhuččha.

YOOZTAJAPA LANGZ PUNTU

10 Yoozqui niiž kuzcama wejr apóstol puestuquiz utchičha. Jalla nekztan
Yooz taku paljaychinčha, žoñinaca Jesucristužquin criyajo. Wejrqui kjuya
kjuyñi maestružtakaztčha. Yooz kjuy simintu langzinčha. Nekztan Yooziž
tjaata langzquiztan jama yekjapaqui Yooz kjuya pirkichičha. Weriž kalltita
kjuy simint juntuñ jakziltat pirkačhaja, zumpachaž pirkiz waquizičha.
11 Wejrqui Jesucristuž puntuquiztanpankaz tjaajinchinčha. Jalla nii tjaa-
jintaqui Yooz kjuy simintužtakazza. Tsjemat simintuqui anačha Yooz kjuy-
japaqui.
12 Nii Yooz kjuy simint juntuñ punta punta pirkitamiž cjesačha. Koržtan,
paaztan, zuma maznacžtan, jalla ninacžtan pirkitaž cjesačha. Nižaza pirki-
taž zakaz cjesačha tabližtan, cañztan, pjitžtan jalla ninacžtan.
13 Pero zapa mayniž langžtaqui kjanapacha tjeežtaž cjequičha Yooz pjalz
tjuñquiziqui. Yoozqui ujžtanžtakaz tankataquičha. Nii ujžtan zapa mayniž
langžta yatizinskataquičha, zuma langžta, ana zuma langžta, jalla nii.
14 Jakziltiž langžtat ujžtan tankattiquiztan tjuračhaja, jalla niiqui zuma
pactaž cjequičha.
15 Jakziltiž langžtat ujsnačhaja, jalla niiqui ana pactaž cjequičha. Pero
nii žoñž wirakaz infiernuquiztan liwriita cjequičha, niiž langžta pertissi
cjenami.

CRIICHI ZOÑINACAQUI YOOZ TIMPLU CUNTACHA

16 Ančhucqui Yooz timplu cuntačha. Yooz Espíritu Santuqui ančhuca
kuznacquiz kamčha. ¿Jalla nii ana ziz ančhucjo?
17 Yooz timpluqui Yooztajapapančha. Ančhucpachačha Yooz
timplučhucqui. Jalla nižtiquiztan jakziltat ančhuc akačhaja, nii ančhuc
akñi žoñiqui zakaz akta cjequičha; Yooziž castictaž cjequičha.

ANA CRIICHI ZOÑINACŽ ZIZTAQUI

18 Ančhucqui anaž jecžquizmi incallskata. Jakziltat ančhucaquiztan
žoñinacž tjaajintanaca zuma zizñižlaja, jalla niiqui nii tjaajintanacžquiz
anačha kuz tjaazqui. Pero Yooz puntuquiztan tjaajintanacžquizkaz kuz
tjaaz waquizičha, nekztan lijitum zizñi žoñi cjequičha.

19 Zoñž kuzquiztan ziztaqui zumzu ziztažtakazza Yooz yujcquiziqui. Cjijrta Yooz takuqui tuž cjičha: “Jakzilta žoñit žoñiž pinsita jarukaz kamčhaj niiqui, jalla nižta kamtiquiztan Yooziž tantaž cjequičha, casticta cjisjapa”.
20 Nižaza cjijrta Yooz takuqui, tuž cjičha: “Tjapa ana criichi žoñinacž pinsitanaca inakazza. Jalla nii zizza Yooz Jiliriqui”.
21 Jaziqui anačha žoñž kuzquiztan tjaajintaqui kuzquiz sint'izqui, “Jalla nii žoñiqui zumaž tjaajinčha”, cjicanaqui. Yoozqui tjapa ančhucaquiz tjapa zumanaca tjaačha.
22 Tjappachačha ančhucaltaqui, Pablumi, Apolosmi, Pedrumi, tii muntuquiz žejlñimi, žetimi, ticzmi, tii anzta žejlñimi, tii jazta žejlñimi, tjappacha ančhucaltačha, Yoozquin sirwiz yanapzjapa.
23 Nižaza ančhuccha Cristužtajapaqui. Nižaza Cristučha Yooz Ejpžtajapaqui.

4

YOOZ SIRWIZ PUNTU

1 Wejrnacqui Yooz sirwiñi žoñinacakaztčha. Wejrnacaž Yooz sirwan, Yoozqui wejtnacaquiz niiž tuquita chjojzaka pinsitanaca tjaajinchičha, parti žoñinacžquiz tjaajnajo. Jalla nuž ančhucqui wejtnaca puntuquiztan pinsiz waquizičha.
2 Jakziltižquiz Yoozqui tjaajinčhaja, jalla nii tjaajintacama parti žoñinacžquiz tjaajinstančha nii žoñiqui. Jalla nužupan waquizičha.
3 Weriž tjaajintaqui yatisinžtaž cjequičha. Pero ančhucqui weriž tjaajinta yatisinznaquiž niiqui, čhjul žoñimi weriž tjaajinta yatisinznaquiž niiqui, wejtquiz anaž importičha. Werjpachami ultimu ana yatisinznasačha. Yoozkazza ultimu yatisinskatñiqui.
4 Wejrqui persun kuzquiz ana čhjul uj wachučhaj niimi, Yooz yujcquiziqui cunamižlani wejr ujchiztni. Ultimquiziqui Yooz Jiliriqui wejr yatisinskataquičha.
5 Jalla nižtiquiztan ančhucqui Yooztakaz anaž yekjapanacžquiz tantiiz waquizičha, ima pjalz tjuñi tjonanaqui, nižaza ima Jesucristo Jiliriž tjonanaqui. Ultimquiziqui Jesucristo Jiliriqui chjojta anawalinaca kjanapacha tjeeznaquičha. Nižaza tjapa žoñinacž kuzquiz pinsitanaca tjeeznaquičha, zumpacha pjalzjapa. Jakziltami zuma lijituma ulnačhaja, jalla niiqui honorchiz cjequičha; Yooziž tjaata honoržtan.

MITARAZI KUZZIZ ŽOÑINACA

6 Jilanaca, cullaquinaca, Apolužtan wejttan jalla nii wejtnaca puntuquiztan chiyučha, ančhucaquiz tjaajznajo. Wejtnacaž tjaajintami nižaza kamtami Yooz tawk jaručha. Jalla nuž nayžcu, ančhucmi Yooz tawk jaru kamñi kuzziz cjee. Anačha mitarazi kuzziz cjiicjiisqui, “Wejt Yooz taku tjaajiñiqui juc'ant zumačha; am Yooz taku tjaajiñiqui anal pecučha”, cjicanaqui.
7 ¿Ject ančhuca t'aka parti žoñinacžquiztan tucquin uchjo? Ančhuca t'akaž juc'ant waližlaj niiqui, Yoozpankaz juc'ant wali cjiskatchičha. Ančhucqui anačha persunpacha wali cjisnasačha. Jalla nižtiquiztan anačha atinaru kuzziz chiichiizqui, “Juc'ant walička wejt t'akaqui”, cjicanaqui.
8 ¿Ančhucqui wejrnac wirquin ecchinčhucjo? ¿Ančhucqui tjapa Yooz puntunaca zizjo? ¿Wali chawjc jilirinacažtakaz ančhucqui kuzquiz sint'ejo? ¿Wejrnac wirquin ecchinčhucjo? Ultimquiziqui ančhucqui anačha nižta. Jalla nižta cjenaqui walipanž cjesačha. Neesaj wejrnacmi ančhuca partiquiz cjiwčhani, ančhucatan chica jilirinaca cjisjapa.
9 Ančhucqui nayčha, Yoozqui wejrnac apostolonaca wirquin ectačha, conta cjisjapa utžta žoñižtakaz, jalla nii. Žoñinacami anjilanacami

nižaza tjapa tii muntuquiz žejlñinacami wejtnacaquiz chekža. Ana wali žoñinacažtakaz wejtnacaquiz chekža.

10 Wejrnacaž Jesucristuž puntuquiztan paljayan ana criichi žoñinacaqui cjiñičha, “Zumzu žoñinacčhuččha”. Nuž cjicanž wejtnacaquiz iñarčha. Ančhuczti persun puntuquiztan pinsiñčhuččha, “Cristuž cjen zuma zizñi žoñinactčha wejrnacqui”, cjicanaqui. Wejrnac apostolanacaqui humilde kuzziztčha. Ančhuczti persun puntuquiztan pinsiñčhuččha, “Tjup kuzziztčha”, cjicanaqui. Wejrnacqui iñartačha. Ančhuczti rispitta žoñižtakazza. Ultimquiziqui ančhucqui anačha nižta.

11 Anzcama wejrnac apostolanacaqui ancha sufručha čhjerquiztanami kjazquiztanami, nižaza zquitquiztanami. Nižaza wejrnacqui kichtačha. Nižaza anačha wejrnacqui žejlž kjuychiztqui.

12 Nižaza persun kjaržtan ochañcama langznučha. Zoñinacaž wejtnacaquiz iñaranami zuma tawkžtan kjaaznučha. Nižaza žoñinacaž wejtnacaquiz ana wali paanami, zuma tjurt'iñi kuzziz awantučha.

13 Zoñinacaqui wejtnaca puntuquiztan quintra chiičha. Jalla nuž quintra chiyanami, wejrnacqui zuma pazinziz kuzziz chiižinučha. Nižaza žoñinacaqui wejtnacaquiz tsjii cjujchi irataž cherčha, nižaza wirquinpanž tewjcža tsjii juc'ant ana zuma kamñi žoñižtakaz. Jalla nuž wejtnacaquiz watčha.

14 Jalla nuž cjijržcučha ana ančhuc azkatzjapa, antiz ančhucaquiz chiižinžcučha wejt k'ayi maatinacaž cjen.

15 Weriž Jesucristuž puntuquiztan paljaytiquiztan, ančhucqui Jesucristužquin criichinčhuččha. Jaziqui wejrqui ančhuca ejp cuntitčha. Kjažtamit ančhucaquiz wacchi tjaajiñinaca, nižaza irpiñinaca želačhani, tsjii ejpchizčhuckazza.

16 Jalla nižtiquiztan jaknužt wejr zuma kamučhaja, jalla nižta ančhucqui zuma kamz waquizičha.

17 Jalla nižtiquiztan wejt k'ayi Timoteo cuchanžcučha, ančhucaquiz cjuñkatzjapa, jaknužt wejrqui Jesucristo sirwican kamtučhaja, jalla nii. Nižaza tjapa kjutñi tjapa iclizziz žoñinacžquizimi tjaajnučha, jaknužt žoñinacžlaqui Cristuž kamañchiz kamzlaja, jalla nii. Jalla nuž Timoteoqui ančhucaquiz cjuñkataquičha. Timoteoqui zuma cumpliñi žoñičha. Timoteoqui weriž cjen Jesucristužquin criichičha.

18 Yekjapanacaqui ančhucaquiztan mitarazi kuzziz cjissinčhuččha. Tuz pinsichinčhuččha, “Pabluqui anapanž tjonzñi tjonasaka”, cjican.

19 Yooz munan, wejrqui wajillaž tjonačha. Nekztan wejrqui nii mitarazi kuzziz žoñinacaž langžta obra pajačha, nižaza jakniżta kamañchizlaja, jalla nii. Nii žoñinacaž chiitami wejtquiz anaž importičha.

20 Yooz mantuquiz kamcan, Yooz aztan zuma kamstančha. Jalla niičha chekanaqui; chiita takunacakazza anaž chekanaqui.

21 ¿Jaknužt ančhuc pecjo? ¿Ančhuc casticzjapa, wejrqui tjonz waquiziya? ¿Už humilde kuzziz k'ayachtican tjonz waquiza ja'? ¿Weriž tjontanaqui kjaž cjiñiž pec ančhucjo?

5

ANA WALI KAMTA QUINTU

1 Jilanaca, cullaquinaca, wejtquin tsjii ana wal quintu tjonchičha, ančhucaquiztan tsjiiqui niiž wirí maa persun tjun tjacsiquičha. Jalla niiqui juc'ant anawaličha. Ana criichi žoñinacami ana nuž paačha.

2 Jalla nuž cjenami ančhucqui tirapan mitarazi kuzzizčhuččha. Pero
ančhucalaqui llaquit kuzziz cjis waquizičha. Jalla nižta ana wali paañi
žoñiqui ančhucaquiztan jaytitaj cjila.
3 Wejrqui ančhucatan ana chica želučha. Jalla nuž cjenami, kuzquiz
llaquita sint'ižcučha. Nuž sint'ižcu wejrqui nii uj paañi žoñž puntuquiztan
tantiichinčha, ana wali paačha, jalla niiqui.
4 Ančhuczti wejt llaquita kuz cjuñžcan, Jesucristo Jilirž tjuuquiz ajcz-
naquičha nii uj paañi žoñž puntu tantiizjapa. Jalla nuž ajcžcu, Jesucristo
Jiliriqui niiž aztan ančhucatan chicaž cjequičha.
5 Nekztanaqui ančhucqui nii uj paañiqui Satanasquiz intirjaquičha, niiž
curpu t'akjisajo. Niiž curpu t'akjistiquiztan cunamit niiž kuzqui azquichta
cječhani. Jalla nekztanaqui Jesucristuž tjontanaqui niiž animuqui liwriita
cječhani.
6 Ančhuca mita kuzziz cjisqui anawalička. Jalla tii chiita taku cjuñzna,
“Koloculla liwraturaqui tjapa t'anti maza t'amcha”. Jalla nižta iratača
nii anawal žoñiqui ančhucatan chica kamcan parti žoñinacžquiz anawali
cjiskatasacha.
7 Tjapa ančhuca anawali kamañanaca eca, zuma kamañchizpan cjisjapa. Je-
sucristuqui učhum cuntiquiztan tsjii wilanažtakaz ticzička, učhum ujquiz-
tan ana casticta cjeyajo. Jalla nižtiquiztan ančhucqui ana ujchizza Yooz
yujcquiziqui. Tsjii zuma t'anti maza cuntičhuččha.
8 Jaknužt pascua pjijsta paañinaca zuma kamañchiz cjis pečhaja, jalla nižta
irata učhumqui zuma kuzziz cjis waquizička, nižaza Yooz kuzcama lijituma
kamz waquizička. Anazuma kuzziz, nižaza anazuma kamañchiz, jalla nižta
kamz ana waquizička.
9 Tuquiqui cartiquiz cjijržquichinčha tuž cjican: “Adulterio
paañinacžquiztan jaytaquičha, nižaza nižta paañinacžtan anaž cumpant'iz
waquizička”.
10 Jalla nuž cjijržcu wejrqui ultimupan anal cjiwčha, tjapa ana criichi
adulterio paañinacžtan ana želajo. Ana criichi žoñinacaqui anawaliž paačha,
adulteriuquiz ojklayčha, nižaza cusanacžquiz kuz tjaačha, nižaza tjañi
zaačha, nižaza žoñiž paata yooznaca sirwička. Tii muntuquiz nižta anawali
paañi žoñinaca panž žejlčha.
11 Yekjapanacazti “Yoozquin criyučha” cjican, anawali paačha; adulteri-
uquiz ojklayčha, nižaza cusasanacžquiz kuz tjaačha, nižaza žoñiž paata
yooznaca sirwička, nižaza anawal takunaca joojoočha, nižaza liččha, nižaza
tjañi zaačha. Jalla nižta anawali paacan jakziltat Yoozquin criyučha” cječhaj
niiqui, jalla nižta žoñinacžtan ana ojklayaquičha. Nižaza anačha nižta
paañinacžtanaqui čhjerimi lujlsqui. Panž ana cumpant'aquičha.
12 Wejrqui ana criichi žoñinaca anačha wejtlaqui tantiistanqui. Antiz
učhumqui icliz žoñinaca tantiistančha, ujchiz ana ujchiz, jalla nii.
13 Nii uj paañi žoñi jaytitaj cjila. Pero Yoozqui nii ana criichi žoñinaca
tantiyaquička, casticzjapa.

6

QUIJZ PUNTU

1 Jakziltat tsjii jilž quintra quijačhaja, jalla niiqui ana criichi juez yujcquiz-
iqui anaž quijz waquizička. Pero criichi jilanacžquin quijspančha.
2 Jesucristuž tjontan criichi jilanacaqui tjapa ana criichi žoñinacž puntu
jusjisaquičha. ¿Nii ana ziz ančhucjo? ¿Tjapa ana criichi žoñinacž puntu
jusjisaquiž niiqui, kjažt tsjii quija ana azquichi atasajo?

3 Criichi žoñinacaqui anjilanacž puntu zakaz jusjisaquičha. ¿Nii ana ziz ančhucjo? Jaziqui anjilanacž puntu jusjisaquiž niiqui, ¿kjažt tii muntuquiz žejlñi quija ana azquichi atasajo?
4 Ančhucaquiz quijanaca želaquiž niiqui, ¿kjažt ančhucqui ana criichi žoñžquin quijjo? Criichinacžquiztanaqui anaž čhjulumi ninacaqui.
5 Jalla nuž tii puntuquiztan chiižinučha ančhuc azajo. Ančhucaquiz quijanacačha anaž cjichuca. ¿Tsjii quija želan, ančhucaquiztan anaj azquichi atñi žoñi žejl, kjažtatajo?
6 Ana criichi jilirž yujcquiz quijas, ¿kjažtatajo?
7 Quija želanaqui, kjanapacha tjeeža, ančhucaquiz ana walička, jalla nii. Nii criichi jilaž uj paatiquiztanaqui nuž pasinza paachucakazza. Nižaza awantichucakazza.
8 Pero ančhucpachačha persun criichi jilanacž quintra payiñčhucqui, ana walinaca paacan nižaza tjañi zaacan, jalla nuž.

ARAJPACHQUIN KAMZ PUNTU

9 Ana wali kamañchiz žoñinacaqui anaž arajpach wajtquin Yooztan chica kamasačha. ¿Jalla nii ana ziz ančhucjo? Jaziqui ančhucqui anačha incallta cjisqui. Arajpachquin anaž okaquičha tii žoñinacaqui: adulteriuquiz ojklayñinaca, nižaza žoñiž paata yooz sirwiñinaca, nižaza pampa cjicjiñi zultirunaca, nižaza luctakpora tsjii luctakžtan tsjii maatakžtantakaz cjeyasñinaca.
10 Nižaza tjañinaca, nižaza cusasanacquin kuz tjaañinaca, nižaza licchinaca, nižaza quintra chiichiiñinaca, nižaza žoñinacžquiztan kjañz pecñinaca. Jalla tjapa nižta žoñinacaqui arajpachquin anapan okasačha Yooztan wiñaya kamzjapa.
11 Ima Yoozquin criicanaqui yekjap ančhucqui nižtatačha. Anziqui Jesucristo Jiliriž cjen, nižaza Yooz Espíritu Santuž cjen ančhuca ujnacaqui pertuntačha. Jalla nižtiquiztan ančhucqui Yooz partiquiz cjissička, nižaza Yooz yujcquiziqui walikaz ana ujchiz cjissička ančhuca ujquiztan liwriita.

YOOZTAJAPACHA UCHUMQUI

12 Jilanaca, cullaquinaca, tsjiilla cjesačha. Yekjapa ančhucqui chiičhani, criichi žoñiqui liwriitaž cjen čhjulu paazmi paasačha. Pero čhjulu paazmi zuma kamañchiz kamzjapa anaž yanapčha. Čhjulu paazmi paasačha, pero čhjul paazami ana wejt kuz atipskatz pecučha.
13 Tužučha razunaqui. Čhjeriqui pjuchjapačha. Nižaza pjuchqui čhjerijapačha. Ultimquiziqui Yoozqui piscpacha liwj tucužinzkataquička. Tužuzakazza razunaqui, učhum persun curpuqui anačha adulterio paazjapaqui. Antiz učhum curpuqui Jesucristo Jiliržquiz sirwiñijapačha. Nižaza Jesucristo Jilirička učhum curpuž mantiñiqui.
14 Yooz Ejpqui Jesucristo Jiliri jacatatskatchička. Nižaza Yoozqui niiž persun aztan učhum curpunaca jacatatskataquička.
15 Učhum curpunacaqui Jesucristužtajapačha. ¿Jalla nii ana ziz ančhucjo? Jalla niztiquiztan ¿kjažt criichi žoñž curpuqui putirii maatakžquin tjaata cjesajo? Anapanž cjichuca.
16 Jakzilta žoñit putirii maatakžtan adulterio paačhaj niiqui, nuž pucultan tsjii curpuchiztakaz cjissa. Cjijrta Yooz takuqui tuž cjička: “Luctakžtan maatakžtan lucutiñi cjequiž niiqui, tsjii curpuchiztakaz cjisnaquička”. ¿Jalla nii Yooz taku ana ziz ančhucjo?
17 Nižaza jakzilta žoñit persun kuz Jesucristo Jiliržquin tjaaquiž niiqui, nuž pucultan tsjii kuzziz cjissa.

18 Adulterio cjicjisqui anapanž pecalla. Jalla nižta paaquiž niiqui, persunažtajapa quintraž paačha. Parti paata ujnacaqui, anaž nii adulterio ujžtapachaqui.
19 Ančhuca curpuqui Yooziž tjaata Espíritu Santuž kjuya timplučha. Jalla nižtiquiztan Espíritu Santuqui ančhucaquizpacha žejlčha. ¿Jalla nii ana ziz ančhucjo? Ančhucqui patrunchizpančha.
20 Yoozqui ančhuc kjaychičha, wali preciužtan, Jesucristuž ljocžtan. Jalla nižtiquiztan ančhuca curpuquiztanami kuzquiztanami Yooztajapa honora waytiz waquizičha. Jalla nuž pizcpacha Yooztajapapančha. Jilanaca, anačha uj paazqui.

7

ZALZ PUNTU

1 Jaziqui amiž cjijrta pewcžtanacquiz kjaaznasačha. Jaziqui tii chiižinučha. Ana zalzqui walikazza.
2 Jalla nuž cjenami tii timpuquiz zalz waquizičha, ana adulterio ujquiz tjojtsjapa. Jalla nižtiquiztan zapa luctaka tsjaa maatakžtan zalz waquizičha. Nižaza zapa maataka tsjii luctakžtan zalz waquizičha.
3 Tsjii lucuqui zuma lucužta cjispančha persun maatakžtanaqui. Nižaza tsjaa tjunqui zuma tjunažta cjispančha persun luctakžtanaqui.
4 Tjuna curpuqui persun lucžtajapapančha. Nižaza lucž curpuqui persun tjunaltajapapančha.
5 Nižaza porapat lucutiñi curpu tjaa-asaquičha. Porapat tsjii acuerduquiz luzasaquiž niiqui, tsjii kjažtallaž nicasasačha, Yoozquin mayizizquin kuz tjaazjapa. Nii acuerduquiz luzta timpu wattan, nii lucutiñiqui ana iya nicz waquizičha. Tira nicaquiž niiqui persun curpu ana ewjazñi atačhani, nekztan Satanás diabluqui nii ana ewjazñi attiquiztan nižaza nictiquiztan adulteriuquiz tjojtskatasačha.
6 Nekztan jalla tuž chiižinučha, pero anal ultimu mantučha.
7 Wejrqui ana zalzniñčha. Jalla nižta kamñiž cjičhaj tjapa ančhucqui, jalla nižtal pecučha wejrqui. Pero Yoozqui zalz kamaña, nižaza ana zalz kamaña tjaačha. Jalla nižtiquiztan zapa mayni niiž persun Yooziž tjaata kamañ jaru kamstančha. Jalla niiqui walikazza.
8 Zultiržquizimi, žew luctakžquizimi žew maatakžquizimi tuž chiižinučha ančhucaquiz. Wejr irataž cjičhaj ančhucqui, ana zalzñi. Jalla niiqui waliž cjesacha.
9 Anchapanž zalz pecčhaj niiqui, zalzna cjichucačha. Ana zalzcanpacha nižaza ancha maataka peccan želasaž niiqui, ujquiz tjojtznasačha. Jalla nuž cjenaqui zalzla cjichucapanikazza.

JALJTIZ PUNTU

10-11 Zalzi žoñinaca, ančhucaquiz wejr mantučha, jalla tuž. Tsjaa tjunqui naaža persun luctakžtan ana jaljtiz waquizičha. Nižaza tsjii lucuqui niiž persun tjunatan ana jaljtiz waquizičha. Jaljtaquiž niiqui, ana iya yejkžtan zalznasačha. Pero nii lucutiñ žoñiqui porapat pertunas waquizičha. Jalla tii mantitaqui anačha weriž mantitakazzi, Yooz Jiliriž mantitapančha.
12 Parti žoñinacžquiz chiižinučha, tii chiižintaqui ana Yooziž mantitačha. Tsjii criichi žoñiqui ana Yoozquin criichiñ tjunchizlaj niiqui, nižaza naa tjunqui lucutiñipan kamz pecčhaj niiqui, nii criichi lucuqui ana jaljtiz waquizičha.
13 Nižaza tsjii criichi maatakaqui ana criichi lucchizlaj niiqui, nižaza naaža lucuqui lucutiñipan kamz pecčhaj niiqui, naa criichiñ tjunqui ana jaljtiz waquizičha.

14 Naaža cjen Yoozqui naaža ana criichi lucu cwitičha. Nižaza Yoozqui ana criichiñ tjun cwitičha naaža Yoozquin criichi lucchiz cjen. Ana nižta cjequiž niiqui, nii lucutiñ maatinacaqui ana criichi žoñinacž maatinacažtakaz cjesačha. Pero Yoozqui nii lucutiñ maatinaca cwitičha.

15 Pero tsjii ana Yoozquin criichi lucumi už tjunmi jaljtizpanž pečhaj niiqui, tsjiikaj jaljtila cjichucačha. Jalla nižta wataquiž niiqui nii Yoozquin criichi lucu cjicu už tjun cjicu jaljtasačha, porapat zuma kamasajo, ana wali kamchuca cjenaqui. Yoozqui učhum criichinaca kjawzicha, zuma kamajo.

16 ¿Criichi lucuqui niiž ana criichiñ tjun ultimu Yoozquin criiskatasajo? Ana zizzucačha. ¿Nižaza criichiñ tjunqui naaža ana criichi lucu ultimu Yoozquin criiskatasajo? Ana zizzucačha.

YOOZIZ TJAATA KAMAÑ JARU KAMZ WAQUIZICHA

17 Zapa mayniqui Yooziž tjaata kamañ jaru kjažtachichimi kamz waquizičha. Yooziž kjawžtaž cjen tsjii wira kamchinčhuččha. Jalla nii wira ana Yooz quintražlaj niiqui, nižta kamzquiz cjesačha. Jalla nužupan mantučha tjapa iclizziz žoñinacžquin.

18 Criiz oraqui jakziltat judío žoñž chimputažlaj niiqui, chimputa žela. Nižaza criiz oraqui jakziltat ana chimputažlaj niiqui, ana chimpuskata.

19 Chimputami ana chimputami anaž importičha. Yooz mantitacama kamzqui, jalla niičha importaqui.

20 Yoozquin criižcuqui čhjul žoñimi čhjul kamañchizlaja, jalla nii kamañquiz cuntintu žejlzkazza.

21 Criiz oraqui žoñž mantuquiz žejlcanami, amqui ana kuz turwayskataquičha. Nekztan, jalla nii žoñž mantuquiztan liwriita cjesaž niiqui, pan ulnaquičha, liwrii cjisjapa.

22 Jakzilta criichi žoñit žoñž mantuquizlaj niiqui, nii žoñž mantuquiz tira žejlcanami, cjuñzna, Jesucristo Jiliriž liwriitačha, nii. Nižaza jakzilta criichi žoñit žoñž mantuquiz ana žejlčhaja, tii cjuñzna, Jesucristuž mantuquiz žejlčha, nii.

23 Yoozqui ančhuc kjaychičha wali jila preciužtan. Cristuž ljokčha nii preciuqui. Jalla nižtiquiztan žoñž mantuquiz anačha cjiskatsqui.

24 Yoozquin criižcuqui čhjul žoñimi čhjul kamañchizlaja, jalla nii kamañquiz žejlz waquizičha. Kjažtachichimi cuntintu cjequičha Yooztan chica kamchiž cjen.

ZALZ PUNTU

25 Yoozqui wejtquiz ana taku tjaachičha zultirunacž puntuquiztan. Pero, wejrqui tuž chiižinučha. Nižaza cjuñzna, Yoozqui wejtquiz apóstol kamaña cumpjiichičha. Nižaza nii apóstol kamañ jaru panž kamučha. Wejrqui Yooziž illztitčha niižquin sirwizjapa. Jalla nižtiquiztan weriž chiižinta tawkquiz kuz tjaaz waquizičha.

26 Tuž chiižinučha. Tii timpuquiz kamzqui ch'amačha criichi žoñinacžtajapaqui. Jalla nižtiquiztan čhjul kamañchizlaja, jalla nii kamañquiz žejlz waquizičha. Zalzižlaja, zalzi žela; ana zalzižlaja, ana zalz waquizičha.

27 Jakziltat tjunchiz cječhaja, anaž persun maatakžtan jaljtiz waquizičha. Nižaza ana zalzi žoñiqui maataka kjurz ana waquizičha.

28 Pero jakziltat zalznačhaja, jalla nii zalžtaqui anačha ujqui. Nižaza jakzilta turt zalznačhaja, jalla nii zalžtaqui anačha ujqui. Tii ch'ama kamz timpuquiz zalzñinacžquiz juc'ant llaquinaca cjequičha. Wejrqui anaj nižta llaquita kamjaa ančhuc cjiwčhiya.

29 Jilanaca, cullaquinaca, tii walja ch'ama kamz timpuqui ana ažka tjuraquičha. Jalla nižtiquiztan tekztan nawjcchuc tjunchiz žoñinacaqui anaž tjunaquiz juc'anti kuz tjaaquičha. Antiz Yoozquin juc'anti kuz tjaaquičha.

30 Nižaza llaquita žejlñi žoñinacaqui anaž ancha llaquisaquičha. Yooztan kamchiž cjen cuntintu cjequičha. Nižaza čhjulquiztan chipsñi žoñinacaqui anaž juc'anti kuz tjaaquičha chipchipsquiziqui. Yoozquin juc'anti kuz tjaaquičha. Nižaza cusasanaca kjayñi žoñinacaqui anaž juc'anti kuz tjaaquičha kjayta cusasanacquiz.

31 Tii muntumi nižaza tii muntuquiz žejlñimi tucužinznaquičha. Jalla nižtiquiztan jakziltat tii muntuquiz želinchiz cječhaja, anaž nii želinchizquiz kuz tjaaquičha. Antiz Yoozquin juc'anti kuz tjaaquičha.

32 Ančhucqui tii muntu kamcan kuz turwayzquiztanaqui liwriitakaj cjeejal cjiwčhiya. Ana zalzñi žoñinacaqui Yooz kamañquizkaz kuz tjaaspančha; Yooz kuz cuntintu cjiskatz pečča.

33 Zalzñi žoñinacazti Yoozquin sirwicanami tii muntu kamañquiz kuz tjaačha, persun tjun cuntintu cjisjapa.

34 Nižaza zalzi maatakž kamañžtan zultir maatakž kamañžtan anačha tsjiikaz. Ana zalzi maatakqui Yooz kamañquizkaz kuz tjaačha. Curpumi kuzmi Yoozquin sirwizquin tjapa kuz tjaačha. Pero zalzi maatakazti Yoozquin sirwicanami tii muntu kamañquiz kuz tjaačha, persun lucu cuntintu cjisjapa.

35 Tii weriž chiižintaqui ančhucalta wali cjisjapačha, anaž ančhuca atajzjapa. Nižaza tii weriž chiižintaqui ančhucaquiz zuma kami yanapzjapačha, nižaza Yoozquinpankaz tjapa kuz tjayi yanapzjapa.

36 Tsjiilla cjesačha, zalz puntuquiztan zakaz. Jakzilta žoñžtat tsjaa majt želačhaja, zalz irarquiz tjonchiñ, nižaza ancha zalz pecchiñ. Ana chajalztiquiztan niiž kuz turwayskatčhaj niiqui, tuž chiižinučha. Niiž tur chjalz wali tantiižcu, chjalznasačha. Nii chjalzqui anačha ujqui.

37 Tii puntu iyal chiižinučha. Naa tura ejpqui ana chjalz pečchaj niiqui, ana chjalzucačha. Walikaz cjesačha. Naa turaž cjen, ana jarita cjesaž niiqui, nižaza niiž persun kuzquiz ana chjalz pinsitacamažlaj niiqui, ana chjalzucaž cjesačha. Jalla nii ana chjalzqui waliž cjesačha.

38 Jaziqui nii chjalzñi žoñiqui walikaz paačha. Pero nii ana chjalzñi žoñizti juc'ant walikaz paačha.

39 Zalzñi maatakaqui persun lucžtan kamaquičha, čhjulorat ticznačhaja, jalla niicama. Jalla niiqui liy jaručha. Jalla nuž lucu ticzi cjenaqui naa žew žonqui yekja lucžtan zalznasačha, pero Yoozquin criichi žoñizakaz cjesačha.

40 Pero naa žew žon ana zalznaquiž niiqui, juc'ant cuntintu cjequičha. Jalla nuž pinsučha wejrqui. Nižaza Yooz Espíritu Santučha wejt kuzquiziqui, weriž pinsita zuma cjisjapa.

8

ZOÑIŽ PAATA YOOZNACQUIN TJAATA CHJERI PUNTU

1 Tsjiilla cjesačha, žoñiž paata yooznacquin tjaata čhjeri puntuquiztan. Ančhucqui cjičha: “Tjapa wejrnacqui nii puntuquiztan zizučha”. Pero wejr cjiwčha, jakziltat “Wejrtčha ziziñtqui”, cječhaj niiqui, mit kuzziz cječhani. Nižaza jakziltat zuma munaziñi kuzziz cječhaj niiqui, parti criichi žoñinacažquiz yanapstančha zuma kamañchiz cjeyajo.

2 Jakziltat persun kuzquiz pinsican: “Ultim weraral zizučha”, cjican cječhaja, jalla niiqui ana zuma zizza. Anapanž ultim werara zizasačha.

3 Jakziltat Yoozquin tjapa kuz tjaačhaja, Yoozqui nii žoñi pajčha niiž maati cunta.

4 Jaziqui nii žoñiž paata yooznacquin tjaata čhjeri puntuquiztan, tuž cjiwčha. Žoñiž paata yooznacaqui anapančha ultim Yoozqui. Nižtiquiztan anačha čhjulumi. Werar Yoozqui zintallapanikaz žejlčha.
5 Tii muntuquiz žejlñi žoñinacž yooznacaqui wacchičha. Ana criichi žoñinacaqui tii yokquiz žejlñimi nižaza tsewc arajpachquin žejlñimi cjičha, "Niičha Yoozkaz", nižaza "Niičha učhum Jiliriqui", panž cjičha.
6 Učhumnacalta tsjii werar Yoozkaz žejlčha. Tsjii Yooz Ejp žejlčha. Niiqui tjapa žejlñinaca paachičha. Nižaza učhumnacaqui niižtajapačha. Nižaza tsjii Jesucristo Jilirikaz žejlčha. Niiž cjen tjapa žejlñinaca žejlčha, nižaza niiž cjen učhumnacaltaqui ew žejtz kamaña žejlčha.
7 Žoñiž paata yooznac puntuquiztan yekjap criichi žoñinacaqui ana zuma intintičha. Tuquita yekjapanacaqui ančhucaquiztan žoñiž paata yooznaca sirwiñitačha. Jalla nižtiquiztan anziqui yooznacquiz tjaata čhjeri lujlcan, nii paata yooznacquin pinsičha, nižaza persun kuzquiz sint'ičha. Jalla nižtiquiztan nii čhjeri lujlchiž cjen ultim Yooz quintra uj paačha.
8 Yooz yujcquiziqui čhjeri lujlchi cjenami ana čhjeri lujlchi cjenami anaž importičha. Jakziltat čhjul čhjerimi lujlčhaj niiqui, nii čhjerquiztan anaž tsjan Yoozquin kuzziz cjesačha. Nižaza jakziltat ana tjapaman čhjeri lujlčhaj niiqui, nii ana tjapaman čhjeri lujltiquiztan ana upa Yoozquin kuzziz cjesačha.
9 Pero žoñiž paata yooznacquin tjaata čhjeri lujlzquiztan cwitazaquičha, ana tsjii ana zuma intintiñi criichi jila ujquiz tjojtskatzjapa.
10 Ančhucqui zizza, žoñiž paata yoozqui anačha čhjulmi, jalla nii. Nižaza ančhucqui žoñiž paata yooznacquin ana sint'ičha. Pero yekjap jilanacazti tirapan žoñiž paata yoozquin kuzquiz sint'iskatčha, ultimu Yoozquin criichi cjicanami. Jaziqui yekjap ančhucaquiztan žoñiž paata yooz timpluquiz čhjeri lulasačha. Pero tsjii jilaqui ančhuc cheržcu lujlz zakaz pecasačha, aunquimi nii žoñiž paata yoozquin sint'icanami. Jalla nižtiquiztan nii žoñiž paata yoozquin sint'iñi jilaqui ultim Yooz quintra uj paasačha, nii žoñiž paata yoozquin tjaata čhjeri lujlžcu.
11 Jaziqui ančhucaž lujltiquiztan nii criichi jilaqui werar Yoozquiztan zarakskatčha. Jesucristuqui nii jilž laycu ticzičha, jalla.
12 Pero ančhucqui nii jilž kuz ana wali cjiskatčha. Jaziqui nii jilž quintrami uj paačha, nižaza Cristuž quintrami uj paačha.
13 Jalla nižtiquiztan žoñiž paata yoozquin tjaata čhjeri lujlchiž cjen wejt jila ujquiz tjojtskatasaž niiqui, anapan nii čhjeri lujlz pecučha. Wejrqui anapan yekja jila ujquiz tjojtskatz pecučha.

9

PABLUZ KAMAÑA PUNTU

1 Wejrqui liwriitčha. Jalla nižtiquiztan čhjulu paazmi paasačha. Wejrqui Jesucristuž cuchanžquita apostoltčha. Nižaza wejrqui persun čhjujcžtan učhum Jesucristo Jiliri cherchinčha. Nižaza weriž Yooz taku paljaytiquiztan, ančhucqui Jesucristo Jiliržquin criichinčhuččha. Jaziqui ančhucqui wejt obra cuntačha Yooztajapaqui.
2 Cunamit yekjapanaca wejr ana apóstol pajčhani. Ančhuczti wejr apóstol pajstančha. Ančhucaž Jesucristužquin criichiž cjen, wejrqui kjanapacha tjeeztitčha, ultim werara apóstol, jalla nii.
3 Wejt quintra chiiñinacžquiz kjaaznučha, tuž cjican: Wejrtčha lijitum apostoltqui.
4 Jalla nižtiquiztan criichi žoñinacaž tjaata čhjerimi nižaza čhjul tjaatami tanznasačha.

5 Nižaza apóstol kamañquiz ojklaycan criichiñ tjun chjichasačha. Jalla
nižta chjichñičha parti apostolanacaqui, nižaza Jesucristo Jilirž persun la-
jknacami, nižaza Pedrumi.
6 Wejttan Bernabežtan Yooz taku paljaycan tirapan langznučha, per-
suna mantinzjapa. Jalla nuž cjenami, tii mantinzjapa langzqui jaytasačha,
ančhucqui wejr mantinžinajo.

YOOZ TAKU PALJAYÑi ŽOÑž PUNTU

7 Tsjiilla cjesačha nii puntuquiztan. Zultatunacaqui anaž sirwičha, per-
suna mantincan. Nižaza zkala langzñi žoñiqui zkal čhjerquiztan lulasačha.
Nižaza uuza ichñi žoñiqui uuzi lichiž licasačha. Jalla nužupančha tii
muntuquiziqui.
8 Anačha wejt kuzquiztankaz tii chiitaqui. Jalla nuzupanž chiičha Moisés
cjijrta Yooz takuqui.
9 Nii Moisés cjijrta liiquiziqui tuž cjičha: “Tsjii zkala jojñi wacaqui anaž
ñujcz waquizičha”. Yoozqui jalla nuž cjican chiichičha anačha wacžtajapa,
10 antiz wejrnacaltajapačha. Niijapa nii Yooz taku cjijrtačha. Zkal yoka
kjullñi žoñimi, nižaza zkala jojñi žoñimi tjewznačha zkalquiztan tsjiiztan
tanzjapa.
11 Jaziqui wejrnacqui ančhucaquiz Yooz taku paljaychinčha, zkala
čhjacchižtakaz. Jalla nižtiquiztan wejtnacalaqui ančhucaquiztan
mantinzjapa tanzñi cjichuca, zkala langzñi žoñižtakaz.
12 Yekja Yooz taku tjaajiñi žoñinacaqui ančhucaquiztan mantinzjapa
tanchipančha. Wejtnacalaqui ančhucaquiztan juc'anti tanzuca. Wejrnaczti
anapan wira mantinz exijcan kamiñčha. Wejrnacqui persuna langztiquiz-
tan mantincan kamiñčha. Čhjulumi awantučha liwriiñi Cristuž taku catokz
ana atajta cjeyajo.
13 Timpluquiz langzñi žoñinacaqui timpluquiztan mantiñičha. Nižaza
timplu altarquiz wilana jawkñi žoñinacaqui wilana jawkta chjizwiquiztan
mantiñitacha. Jalla nii ančhucqui zizza.
14 Jalla nižtapacha Jesucristo Jiliriqui mantichičha, jakziltat liwriiñi Yooz
taku paljayačhaja, jalla niiqui nii Yooz taku paljayz langzquiztan manti-
nasačha.

PABLUQUI YOOZ TAKU PALJAYČHA, PERSUNA MANTINCAN

15 Wejrqui anapan mantinz exijcan kamiñčha. Nižaza anziqui anal
ančhucaquin cjijržcučha wejr mantinskatzjapa. Ana jakziltižquizimi
mantinskatz pecučha. Wejrqui ima žoñžquiz mantinskatzcan ticzkal
pecasačha. Tii persuna mantinz honora ana wejtquiztan kjañkatz pecučha.
16 Yooz taku paljaycan wejrqui anal mit kuzziz cjesačha. Yoozqui wejtquiz
nii kamaña tjaachičha. Jalla nižtiquiztan Yooz taku paljaystančha. Liwriiñi
Yooz taku ana paljayasaž niiqui, wejrqui castictal cjesačha.
17 Nižaza wejrqui persun kuzcamakaz Yooz taku paljaytasaž niiqui tsjii
pacz tjewztasačha, weriž Yoozquiz yanaptiquiztan. Pero anačha wejt
kuzcama tii puestuquin kamučha. Yoozqui tii Yooz taku paljayz kamaña
wejtquiz tjaachičha. Jalla nižtiquiztan Yooz taku paljaystanpančha wejrqui.
18 Nižaza liwriiñi Cristuž taku paljaycan ana jecžquiztanami cobriñčha,
wejr mantinžinajo. Antiz persunpacha mantinučha. Jalla nižta ojklayžcu
ancha cuntintutčha. Jalla niičha wejt kuzquiz pactažtakazqui.
19 Cristuž cjen wejrqui liwriitačha. Jaziqui žoñž kuzquiz pinsita jaru ana
kamučha. Jalla nuž liwriitaž cjenami, wejrqui tjapa žoñž kuz jaru paasačha,
walja žoñinaca Cristužquin kuzziz cjiskatzjapa.

20 Judío žoñinacžtan kamcan, judío žoñinacž cuzturumpi paa-učha, ninaca
Cristužquin kuzziz cjiskatzjapa. Nižaza, Moisés liy jaru kamñi žoñinacžtan
kamcan, Moisés liy paa-učha, ninaca Cristužquin kuzziz cjiskatzjapa. Ul-
timquiziqui anal nii Moisés liy mantuquiz kamučha.
21 Nižaza ana Moisés liy jaru kamñi žoñinacžtan kamcan, wejrqui zakal
Moisés liy jaru ana kamučha, nii žoñinaca Cristužquin kuzziz cjiskatzjapa.
Ultimquiziqui wejrqui werar Yooz liy jaru kamučha, nižaza Cristuž liy jaru
kamučha.
22 Nižaza čhjulquizimi kuz sint'iskatñi žoñinacžtan kamcan, wejrqui
nižtazakaz kuz sin'tiskattažokaz cjiñčha, nii žoñinaca Cristužquin kuzziz
cjiskatzjapa. Jalla nižta punta punta kamučha, jaknužumi žoñinaca liwriita
cjeyajo.
23 Jalla nižta punta punta kamucha, žoñinacžquiz liwriiñi Yooz taku
criiskatzjapa. Nižaza jalla nižta kamucha, persunpacha Yoozquiztan zu-
manaca tanzjapazakaz.
24 Tsjiilla cjesačha. Ančhucqui tuž zizza. Tsjii zajtñiquiz tjapa zajtñi
žoñinacžquiztan tsjiillapankaz gančha. Jalla nuž cjuñžcu ančhucqui Yooz
jiczquiz tjapa kuztan zajtz waquizičha, premio ganzjapa.
25 Tjapa piluta uziñinacaqui walja istutiičha ima canchiquiz luzcan. Nižaza
ana walinacquiztan jaytissa tsjan cusa uzinzjapa. Jalla nižta paačha, tsjii
chjañquiztan paata royti pillu ganzjapa. Nii premiuqui tsjii upacamakaz
tjurčha. Ančhuczti Yooz jiczquiz zajtčha, tsjii wiñaya tjurñi premio ganzjapa.
Jalla nii premiuqui cjičha, Yooztan wiñaya kamz, jalla nii.
26 Wejrqui anal inapampa Yooz jiczquiz zajt zajtcan kamučha. Tsjii pucul-
tan boxsiyasñi žoñinacaqui anaž tsjii kjutñi čhajcz pečcha. Antiz panž čhajcza
tsjiizuñž yujcquin. Wejrqui jalla nižtazakaz anal inapampa kamučha. Antiz
liwriiñi Yooz takucama kamučha.
27 Wejrqui persun kuzquizpacha ewjasučha čhjul anawalinacami
paazquiztan. Wejrqui jalla nuž paa-učha, Yooz wejr ana wirquin tjewcznajo.
Yekjapanaczquiz zuma tjaajinžcu wejrqui anal wirquin tjewczta cjis
pecučha, wejr ana zuma kamchinž cjen.

10

TUQUITA EJPNACZ KAMTA PUNTU

1 Tsjiilla cjesačha. Wejrqui ančhucaquiz tuž zizkatz pecučha. Egipto
yokquiztan ulanžquichi tuquita ejpnacaqui tsjir koztan kamatčha. Moisés
irpita kamatčha. Nižaza Moisesqui tjapa ninaca Ljoc Kota tjakchičha.
2 Jalla nuž irpitaž cjen, nižaza Ljoc Kota tjaktaž cjen, nii žoñinacaqui
Moisestan tsjii kuzziztačha. Jalla nižtiquiztan tjapa ninacaqui Moisés irpiñi
bautistažtakaztačha.
3 Nižaza tjapa ninacaqui Yooz tjaata čhjeri lujlchičha.
4 Nižaza tjapa ninacaqui tsjii pajk maz ajkquiztan Yooz tjaata kjaz lic-
chičha, curpu mantinzjapa, nižaza ninacž kuz wali mantinzjapa. Nižaza
ninacž kuz wali mantinzjapa Cristutačha mazquiztan ulanñi kjaztakaz. Jalla
nii Cristuqui chicapacha cumpañt'atčha ninacaž jiczquiz okan.
5 Jalla nuž Cristuž cumpañt'ita cjenami, jila parti nii žoñinacaqui anapan
Yoozquin kuzziztačha. Jalla nižtiquiztan Yoozqui anatačha cuntintu; ni-
nacž quintra žawjchičha. Jalla nižtiquiztan nii žoñinacaqui ch'ekti yokquin
ticzičha.
6 Jalla nii tuquita kamtaqui cjijrtatačha učhumnaca cjuñajo, nižaza nižta
ana walinaca tuquitažtapacha ana paajo.

7 Jaknužt yekjapa tuquita ejpnaca žoñiž paata yooznacquin sirwitčhaja,
jalla nižtapachaqui anapanž kamz waquizičha ančhucqui. Nii tuquita
ejpnacž puntuquiztan cjijrta Yooz takuqui, tuz cjičha: “Nii žoñinacaqui čhjeri
lujlžcu licžcu tsajts pjijsta payi waquintichičha.” Jalla nižta irata kamz anaž
waquizičha.
8 Nižaza yekjap tuquita ejpnacaqui adulterio paachičha. Jalla nižtiquiztan
ticzičha 23,000 žoñinacaqui tsjii noojikaz. Jalla nii cjuñzna. Adulterio anačha
paazqui.
9 Nižaza yekjap tuquita ejpnacaqui: “Yoozza pazinziz kuzzizqui”,
cjichičha. Jalla nekztan juc'anti anawalinaca paapaatčha. Ultimquiziqui
Yooz Ejpqui ninaca casticchičha. Jalla nii castictiquiztan walja žoñinacaqui
ticzičha, zkoranacaž čh'atta. Jalla nii cjuñzna. Anačha uj paazqui: “Yoozza
pazinziz kuzzizqui”, cjicanaqui.
10 Nižaza yekjap tuquita ejpnacaqui Yooz quintra chutchičha. Jalla
nižtiquiztan Yoozqui anjila cuchanžquichičha ninaca conzjapa. Jalla nii
cjuñžcu, ančhucqui Yooz quintra chuch anaž waquizičha.
11 Tjapa tuquita ejpnacaž kamtaqui Yooz tawk libruquiz cjijrtatačha
učhumnacaquiz chiižinzjapa ana nižta paajo. Tii muntu tucuzinz
žcatžinžquičha. Jalla nižtiquiztan tuquita ejpnacaž kamta quintunaca
zumpacha cjuñz waquizičha, ana nižta kamzjapa.
12 Jalla tuž cjiwčha. Jakziltat persun kuzquiz “walikaztčha wejrqui” cjican
pinsičhaja, jalla niiqui panž cwitazaquičha, ana ujquiz tjojtsjapa.
13 Čhjul pruebanacquizimi ančhuc sufričhaja, jalla nižta pruebanacquiz
zakaz tsjii tsjii criichi žoñinacaqui sufričha. Čhjul pruebanacaž sufriskatta
cjenami Yoozqui anchucaquiztan nii pruebanaca ana atipskataquičha.
Antiz ultimquiziqui Yoozqui čhjul pruebanacquiztan anchucaquiz atip-
skataquičha, ančhuc ana čhjul ujquiz tjojtsjapa, nižaza tjurt'iñi kuzziz awan-
tizjapa. Učhum Yoozza zuma yanapñiqui, učhumnacaž tjapa pruebanaca
tjurt'iñi kuzziz watajo.

ZOÑIŽ PAATA YOOZNACQUIZTAN ZARAKA

14 Weriž pecta jilanaca, cullaquinaca, žoñiž paata yooznacquiztan zaraka.
Anapanž ninačžquiz sirwa.
15 Ančhuččha zizñi žoñinacaqui. Ančhucpacha tii weriž chiita taku yatisinz-
nasačha, werara ana werara, jalla nii.
16 Cristuqui učhum laycu ticzičha. Jalla nii cjuñznajo Cristuqui cuzturumpi
mantichičha, uwas kjaz liczmi, nižaza t'anta lujlzmi. Nii uwas kjazza Cristuž
ljoc cuntaqui. Nižaza nii t'antačha Cristuž curpu cuntaqui. Nii Cristuž
mantita cuzturumpi paacan Yoozquin gracias cjican chiičha. Nii uwas kjaz
liccan Cristužtan tsjii kuzziz cjican tjeeža. Nižaza nii tojžta t'anta lujlcan
Cristužtan tsjii kuzziz cjican tjeeža.
17 Tsjii t'anta žejlčha, aunquimi t'unapacha kjolžtami. Nižtazakazza
učhummi. Walja tama criichinaca želanami, tsjii curpuchiztakazza. Tsjii
t'antiquiztan tjappacha lujlčha, jalla nuž tjeeža, tsjii kuzzizza tjappacha,
cjicanaqui.
18 Israel žoñinačžquiztan tii puntu cjuñzna. Jakziltat Yooz altarquin wilana
jawkčhaja, jalla niiqui wilanquiztan lujlcan nii altarž Yooztan tsjii kuzziz
cjican tjeeža.
19 Nonžna, žoñiž paata yoozqui anaž čhjulumi. Nižaza žoñiž paata
yoozquin tjaata chjizwimi anaž čhjulumi, chjizwikazza.
20 Pero jakzilta ana Yoozquin criichi žoñit wilana jawkčhaja, jalla niiqui
zajranačžquin wilana onančha, anapanž werar Yoozquin onančha.

Jalla nižtiquiztan ančhucqui anaž ninacžtan cumpañt'iz waquizičha. Cumpañt'aquiž niiqui zajranacžquiz kuzziz cjican tjeeža.
21 Anaž jakziltami Cristo Jilirž wasumi nižaza zajranacž wasumi tanznasačha. Nižaza anaž jakziltami Cristo Jilirž t'antami nižaza zajranacž čhjerimi tanznasačha. Anačha nižta kuzziz cjichuca. Antiz tsjii Yoozquizpanikaz kuzziz cjesačha.
22 Jakziltat zajranacž cuzturumpiquiz mitisaquiž niiqui, jalla nii žoñž quintra werar Yoozqui žawjwaquičha. Jalla nižtiquiztan ančhucqui nuž paaquiž niiqui, castictaž cjequičha. Ančhucqui anačha Yoozquiztan juc'anti azziz jalla.

ZOÑIŽ PAATA YOOZNACZQUIZ ANA MITISA

23 Jalla tuž weraračha. Tsjii criichi žoñiqui liwriitačha. Jalla nižtiquiztan čhjulumi paasačha. Pero tjapa paataqui juc'ant Yoozquin kuzziz cjisjapa anaž yanapčha. Nižaza čhjulu paatami anaž parti criichinacžquinami yanapčha zuma kamañchiz kamajo.
24 Parti criichinacaž zuma kamañchiz cjisjapačha kuz tjaazqui. Anačha persun kamañjapakaz kuz tjaazqui.
25-26 Cjijrta Yooz takuqui tuž cjičha: “Tjapa tii muntuqui Yooz Jiliržtacamačha, nižaza tjapa tii muntuquiz žejlñinacaqui Yooz Jiliržtacamačha”. Jalla nižtiquiztan mercatquiz kjayta čhjerimi lulasačha. Anaž persun kuz turwayskataquičha tuž pinsican, tii čhjerižlan žoñiž paata yoozquiz tjaata čhjeri, už žoñiž paata yoozquiz ana tjaata čhjerižlaj, jalla nii.
27 Nižaza ana werar Yoozquin criichi žoñiqui čhjeri lujlzjapa am impitasaž niiqui, okasačha, ojkz pecasaž niiqui. Jalla nuž okaquiž niiqui, čhjul onanta čhjerimi lujlznaquičha anaž persun kuz turwayskatcan.
28-29 Pero tsjiiqui amquiz maznačhani, tuž cjican: “Tii čhjeriqui žoñiž paata yoozquiz tjaata čhjerička. Jalla nii čhjeri ana lujlz waquizička”. Jalla nuz cjenaqui amlaqui anačha nii čhjeriqui lujlsinsqui, nii mazñi žoñž sint'iñi kuz anawali cjiskatzjapa, nižaza niiž kuz ana turwayskatzjapa. Am persun kuzqui walikaz cječhani, ana turwayta. Jalla nuž cjenami amqui nii čhjeri lulasaž niiqui, am jilž kuz turwayskatasačha.
Jalla nii weriž chiižintiquiztan yekjap ančhucaquiztan wejtquiz pewcznačhani, tuž cjican: “¿Kjažtiquiztan amqui nižta chiižinjo? Tsjii žoñiž sint'iñi kuzziz cjenami, čhjulumi paaz atučha, Cristuqui wejr liwriichičha.
30 Ima čhjul čhjerimi lujlcan Yoozquin gracias cjican chiyučha. Jaziqui, ¿kjažtiquiztan weriž lujltiquiztan žoñej wejtquin uj tjojtunjo?” Nuž cjican, wejtquiz chiyačhani.
31 Ančhucaquiz tuž kjaaznučha. Čhjeri lujlzmi, čhjulumi paazmi Yooztajapa honora waytiz waquizičha.
32 Ančhucqui anaž jec žoñimi ujquiz tjojtskata, judío žoñinacami, ana judío žoñinacami, nižaza Yooz iclizziz žoñinacami.
33 Wejrzti kjažllami tjapa žoñinacžquiz yanapučha zuma kamañchiz kamajo. Anal wejttajapakaz ojklayučha. Antiz parti žoñinacžtajapa ojklayučha, ninaca ujquiztan liwriita cjeyajo.

11

1 Wejrqui jaknužt Jesucristuqui kamtčhaja, jalla nižtazakal kamučha. Nižaza jaknužt wejr kamučhaja, jalla nižtazakaz kama ančhucqui.

ACHA CH'OKCHI CUZTURUMPI PUNTU

2 Jilanaca cullaquinaca, ančhucqui tjapa weriž tjaajintanaca cjuñčha, nižaza weriž tjaajintacama kamiñčhuččha. Jalla nižtiquiztan ančhucaquin

felicitučha. Ultimu anačha wejt kuzquiztan nii tjaajintaqui, antiz, wejtquiz tjaajintatačha.

3 Jilanaca, cullaquinaca, persun luctakž mantuquiz žejlčha maatakanacaqui. Nižaza zapa luctak žoñiqui Cristuž mantuquiz žejlčha. Nižaza Cristuqui Yooz Ejpž mantuquiz žejlčha. Jalla nii puntuquiztan ančhucaquiz intintiskatz pecučha.

4 Iclizquiz ajczcu luctak žoñinacaqui pañztan acha ch'okchi anapanž cjesačha, Yoozquin mayizicanami, nižaza Yooziž tjaata taku tjaajincanami. Acha ch'okchižlaj niiqui, persunjapa omobrawillaž cjesačha.

5 Nižaza iclizquiz ajczcu, criichi maatakanacaqui panztan acha ch'okchi panž cjesačha, Yoozquin mayizicanami, nižaza Yooziž tjaata taku tjaajincanami. Acha ana ch'okchinžlaj niiqui, persunjapa ombrawillaž cjesačha. Acha ana ch'okchinžlaj niiqui ach chara k'ala murtaž cjes, nižtažtakaz cjesačha.

6 Iclizquiz ajczcu, jakzilta maatakat ana acha ch'okchinžlaj niiqui, naaža persun ach chara k'ala murtaj cjila. Nekztan naaqui acha ch'okznasačha. Naaža ach chara k'ala murtaž cjen ombrawillaž cjesačha. Jalla nižtiquiztan maatakaqui acha ch'okchinpanž cjis waquizičha.

7 Yoozqui niiž kuzcama luctak žoñi paachičha niiž irata cjeyajo. Jalla nižtiquiztan luctak žoñiž cjen Yooztajapa honoraqui tjeeztačha. Nižaza maatakaž cjen luctakž honoraqui tjeeztačha, jalla nižtiquiztan criichi luctakaqui iclizquiz ajczcu anapan acha ch'okchi cjis waquizičha.

8 Tuquita timpuqui Yoozqui luctaka paachičha, nekztan luctakžquiztan maataka paachičha. Luctakaqui ana maatakžquiztan paatatačha.

9 Nižaza maatakaqui luctakztajapa paatačha. Luctakaqui anačha maatakztajapa paataqui.

10 Jalla nižtiquiztan maatakanacaqui acha ch'okz waquizičha, luctakž mantuquiz cjican tjeezjapa, anjilanacaž cjen.

11-12 Pero tii tantiya. Cristian kamañchiz cjen luctakanacami nižaza maatakanacami tsjiikazza. Yoozqui luctakžquiztan maataka paachičha. Nižaza luctakaqui maatakaž majtñiž cjen žejlčha. Pero tjappachaqui Yooziž cjen žejlčha. Jalla nižtiquiztan ana maataka žejltčhaja luctakaqui ana žejltasačha. Nižaza ana luctaka žejltčhaja maatakaqui ana žejltasačha. Nižaza anaj Yooz muntčhaja, anapanž čhjulumi žejltasačha.

13 Ančhucpacha tantiya. Yoozquin mayizican maatakaqui acha ch'okchinžlaj niiqui, ¿wali cjesaya? už ¿anawali cjesaj? Acha ch'okchi walipankazza maatakztaqui.

14 Nižaza luctakaqui lajch charchizlaj niiqui persunjapa ombrawillaž cjesačha. Jalla nužučha tii wirquiz kamañaqui. Tjapa žoñinacaqui persun kuzquiztan nuž zizza.

15 Nižaza maatakanacaqui pajk charchizlaj niiqui ninaczquizpacha honoraž cjesačha. Pajk charchizqui acha ch'okchi cuntačha. Jalla nižtiquiztan pajk charchiz cjisqui walikazza maatakztaqui.

16 Jakziltat nii puntu ch'aas pečhaja, jalla niiqui ziz waquizičha tužu. Wejrnacqui nii cuzturumpi pajzpančha. Nižaza tjapa Yooz iclizziz žoñinacaqui nii cuzturumpi jaru paaspančha.

SANTA CENA PAAZ PUNTU

17 Tsjiiztan zakal chiižinučha. Wejrqui ančhucaquiz zumpacha ewjtis waquizičha. Santa Cena paažcu ančhucqui koluculla akzta kamañchiz ulančha tsjan zuma kamañchiz cjenpacha.

18 Iclizquiz ajczcan, ančhucqui t'aka t'aka cjiicjiiñčhucquičha. Nii quintu wejtquiz irantižquichičha. Cunamit nižtapan cjiicjiičhani.

19 Pero jalla nižta t'aka t'aka cjitiquiztan, kjanapacha tjeeža, jecnacat
lijitum cristian kamañchiz criichinaca, nii. Jalla nižtiquiztan t'aka t'aka
cjichuca cječhani.
20-21 Ančhucqui Santa Cena cuzturumpi paazjapa chjeri luli
ajczinčhucquičha. Nekztan chjeri lujlcan zapa mayni ančhucaquiztan
persun čhjeri lujlskaz cjissinčhucquičha, ana tojunžcu. Jalla nižtiquiztan
koloculla čhjerchiz žoñinacazti čhjeri eecznan žejlchiquičha. Partizti chjeki
čhjeri lujlchi žejlchiquičha, nižaza yekjapazti mallzilla žejlchiquičha. Ana
wali paachinčhuččha. Jalla nižtiquiztan anačha Jesucristo Jiliriž mantita
Santa Cena cjichuca cjequičha.
22 ¿Ančhuczti lujlzjapa liczjapa, ana kjuychizčhuc, kjažtatajo? Nižta ana
wali paacan, ančhuqui tjeeža, ančhucaquiz Yooz iclizziz žoñinaca anaž
importičha, nii. Nižaza pori criichinacaqui azkatčha ana želinchiz cjenaqui.
¿Wejr ančhucaquiz kjažt cjes? ¿Wejr ančhucaquiz "Walikaz" chiyasaya?
Anapan nižta chiyasačha.
23 Jesucristo Jiliripachačha wejtquiz mantichiqui Santa Cena cuzturumpi
paajo. Jalla nii tjaajintacama ančhucaquiz zakal tjaajinchinčha. Ima Jesu-
cristo Jiliriž intirjita cjen, jalla nii weenpacha tsjii t'anta tanzičha niiž persun
kjaržtan.
24 Jalla nekztanaqui Yooz Ejpžquin gracias cjican cjichičha. Nekztanaqui
t'anta kjolžcu, tojunchičha, tuž cjican: "Tii t'antaqui wejt curpu cuntačha.
Wejrqui žoñž curpuchiz cjen ančhuc laycul ticznačha. Weriž ticžta cjuñzjapa
tii cuzturumpi wilta wilta paaquičha".
25 Nekztan čhjeri lujlžcu nižtapacha Jesucristuqui niiž persun kjaržtan
tsjii wasu tanzičha, tuž cjican: "Tii wasquiz uwas kjazqui wejt ljoc cuntačha.
Wejt ljoc cjen ew acta tjulžtaž cjequičha. Čhjulorat tii cuzturumpi paačhaj
niiqui, wejtquiz cjuñz waquizičha". Nuž mantichičha Jesucristuqui.
26 Čhjulorat tii Santa Cena cuzturumpi paachaj niiqui, ančhucqui tjeeža
Jesucristo ticzičha ančhuca laycu, jalla nii. Jalla nii cuzturumpi paaz
waquizičha, Jesucristo Jiliriž tjonzcama.
27 Jalla nižtiquiztan jakziltat nii Santa Cena cuzturumpi ana zuma paaquiž
niiqui, Jesucristo Jiliriž ombrawillaž cjequičha. Nižaza Jesucristo Jiliriž
quintra uj paaquičha; niiž curpuquizimi niiž ljocquizimi iñartažokaž cje-
quičha.
28 Ima Santa Cena paacan, zapa mayni persun kuzquiz amayt'asaquičha,
kjažtiquiztan Santa Cena cuzturumpi paa, jalla nii. Nekztan Santa Cena
cuzturumpi paasačha.
29 Nižaza Santa Cena paacan, Jesucristuž učhum laycu ticžta, jalla niičha
zapa mayni persun kuzquiz waljapanž cjuñz waquizičha. Santa Cena
paacan Jesucristo ana cjuñziž cjequiž niiqui, persun casticujapa cjequičha.
30 Santa Cena cuzturumpi ana wali paatiquiztan, walja ančhucaquiztan
laa žejlčha, nižaza ana wali žejlčha, nižaza yekjapanacaqui ticzičha.
31 Ima Santa Cena cuzturumpi paacan učhumnacapacha zapa mayni
persun kuzquiz zuma amayt'as waquizičha. Nekztan pertuna mayiziz
waquizičha. Nekztan Jesucristo Jiliriž anaž casticta cjequičha.
32 Jesucristo Jiliriqui učhum casticaquiž niiqui, azquichjapa panž cas-
ticčha, zuma kamañquin cjisnajo. Nekztan ana criichi žoñinacžtan chica ana
wiñaya casticta cjequičha.
33 Wejt jilanaca, cullaquinaca, čhjeri lujlzjapami nižaza Santa Cena
paazjapami ajczcu, zapa mayni tjewz waquizičha parti criichi žoñinacaž
zumpacha ajczquiscama.

34 Jakziltat čhjeri eecskatčhaja, persun kjuyquin zumpacha lujlznaquičha,
ima iclizquin ojkcan. Nekztan lujlžcu ajczquin okaquičha, Santa Cena
zuma paazjapa. Jakziltat Santa Cena ana zuma paaquiž niiqui, Yoozqui nii
žoñi casticaquičha. Nužulkazza nii puntuqui. Yekja puntunacaqui wejr
azquichačha, ančhucaquin cherzñi quejpžcu.

12

ESPIRITU SANTUZ TJAATA KAMAÑANACA PUNTU

1 Tsjii zakaz chiižinučha, Espíritu Santuž tjaata kamañanaca puntuquiztan.
Jalla nii ančhucaquiz zuma intintiskatz pecučha.
2 Tuquiqui ima ančhucaž Yoozquin criican ančhucqui ana criiñi žoñiž
paata yooznaczquiz tsjii kjutñi irpitatačha, jalla nižta irpiskatchinčhuččha
ančhucqui. Jalla nii ančhucqui zuma zizza.
3 Jakziltat Yooz Espíritu Santuž irpitažlaja, jalla niiqui ana chiyasačha:
“Jesusaqui laykjita cjila”, cjicanaqui. Nižaza jakziltat: “Jesusaqui Yooz
Jilirička”, cjican chiyachaja, jalla niiqui Espíritu Santuž irpitaž chiyaquička.
Jalla nuž intintiskatz pecučha.
4 Jilanaca, cullaquinaca, criichi žoñinacaqui yekja yekja Espíritu Santuž
tjaata kamañanacchizza, nižaza poderanacchizza. Pero tsjii Espíritu Santukaz
tjapa nii kamañanacami nižaza poderanacami tjaačha.
5 Nižaza criichi žoñinacaqui yekja yekja Yoozquin sirwičha. Pero tsjii Yooz
Jiliržquinkaz sirwičha.
6 Nižaza criichinacaqui yekja yekja wali obranaca paačha. Pero tsjii Yooz
Ejpkaz criichinaczquiz nii obranaca paakatčha.
7 Jaziqui tjapa criichinacaqui Yooz Espíritu Santuž tjaata kamañchizza,
parti criichinaczquiz juc'ant zuma kami yanapzjapa.
8 Tižta kamañanacaqui tjaatačha: Espíritu Santuqui yekjap criichinaczquiz
zuma pinsita razunanacchiz chiikatčha. Nižaza Yooz Espíritu Santuqui
yekjap criichinaczquiz zizñi zizñi chiikatčha.
9 Nižaza Espíritu Santuqui yekjap criichinaczquiz Yoozquin juc'ant tjapa
kuzziz cjiskatčha, zuma obranaca paazjapa. Nižaza Espíritu Santuqui yekjap
criichinaczquiz poder tjaačha laanaca čhjetnajo. Pero Espíritu Santuqui
tsjiikazza.
10 Nižaza Espíritu Santuqui yekjap criichinaczquiz poder tjaačha wali
milajrunaca paazjapa. Nižaza Espíritu Santuqui yekjap criichinaczquiz
poder tjaačha, Yooziž tjaata takunaca zuma kjanzt'izjapa. Nižaza Espíritu
Santuqui yekjap criichinaczquiz zizñi kuz tjaačha, žoñinacaž chiita takunaca
zumpacha tantiizjapa, Yoozquiztan tjonchižlan už zajrižquiztan tjonchižlaj,
jalla nii. Nižaza Espíritu Santuqui yekjap criichinaczquiz ana pajta taku
chiikatčha. Nižaza nii Espíritu Santupacha yekjap criichinaczquiz zizñi kuz
tjaačha, nii ana pajta chiita taku parti criichinaczquiz intintiskatajo.
11 Tsjii Espíritu Santukaz tjapa nii yekja yekja poderanaca tjaačha. Jaknužt
nii Espíritu Santuqui tjaaz munčhaja, jalla niicama tjapa criichinaczquiz
tjaačha.

CRIICHI ZOÑINACAQUI TSJIIKAZZA

12 Cristužtan niižquin criichi žoñinaczztan tsjii curpuchiz žoñižtakazza.
Tsjii žoñžta žejlčha, kjarami, lismi, čhjujcquimi, cjuñimi, jalla nižtanaca
žejlčha, pero tsjii žoñikazza. Wacchi cjenami tsjii curpukazza. Jalla nižta
iratačha Cristužtan criichinaczztan.
13 Criichinacaqui yekja yekja žejlčha, judionacami, yekja wajtchiz
žoñinacami, piyunanacami, ana piyunanacami, jalla nižtanaca žejlčha.

Pero bautistaž cjistanaqui Espíritu Santuž cjen tjapa nižta criichinaca tsjii žoñž curpu cunta cjissičha. Nižaza Yooz Ejpqui tjapa criichinacž kuzquizimi Espíritu Santo luzkatchičha.
14 Tsjii žoñžtaqui kjarami lismi achami čhjujcquimi cjuñimi jalla nižtanaca žejlčha. Punta punta žejlčha tsjii žoñž curpuquiziqui.
15 Jalla nižta iratačha Cristužtan niižquin criichinacžtan. Jalla nižtiquiztan tjapa Cristužquin criichinacaqui tsjiikazza. Jilanaca, cullaquinaca, nonžna. Tsjii žoñž kjojchaqui ana chiiz waquizičha, tuž cjican: “Wejrqui kjojchakazza, anačha wejr kjaraqui; jalla nižtiquiztan anaž tii žoñž curpuquiz želasačha”. Jalla nižta chiižcumi, nii kjojchaqui tirapančha nii žoñž curpu partiquizqui.
16 Nižaza tsjii žoñž cjuñiqui ana chiiz waquizičha, tuž cjican: “Wejrqui cjuñikazza, anačha wejr čhjujquiqui. Jalla nižtiquiztan anaž tii žoñž curpuquiz želasačha”. Jalla nižta chiižcumi, nii cjuñiqui tirapančha nii žoñž curpu partiquizqui.
17 ¿Tjapa žoñž curpuqui čhjujquicamažlaj niiqui, kjažt nonžnasajo? ¿Nižaza tjapa žoñž curpuqui cjuñicamažlaj niiqui, kjažt mucžnasajo?
18 Yoozqui žoñž curpuquiz punta punta utchičha, jaknužt munčhaja, jalla nuž. Jalla nižta irata Yoozqui punta punta Espíritu Santuž kamañanacami nižaza poderanacami tjaachičha criichinacžquiz.
19 Zoñž curpuquiz anaj punta punta žejlčhaja, anaž ultim žoñž curpu cjitasačha.
20 Punta punta želanami, tsjii curpukazza. Jalla nižta irata criichinacaqui punta punta poderanacchizza, nižaza kamañanacchizza, pero tjapa criichinacačha Yooz partiquiz, nižaza tsjiikazza.
21 Jalla nižtiquiztan čhjujquiqui kjaržquiz ana chiiz waquizičha, “Amqui anal pecučha”, cjicanaqui. Nižaza achaqui kjojchquiz ana chiiz waquizičha, “Amqui anal pecučha”, cjicanaqui. Nižaza tsjii criichi žoñiqui yekja criichi žoñžquiz ana chiyasačha: “Amqui anal pecučha”, cjicanaqui.
22 Zoñž curpuqui punta puntaž pečča. Jaziqui žoñž curpuquiz jallc'a partiqui zaka žejlčha. Nii jallc'a partiqui juc'antiž pečča.
23 Nižaza žoñž curpuquiz ana zuma chercherchiznaca žejlčha. Ninacaqui zquitžtan tjutžtačha zuma chercherchiz cjisjapa. Nižaza žoñž curpuquiz chjojžta partinaca žejlčha. Ninacaqui zquitžtan tjutžtačha, učhum ana azjapa.
24 Zuma chercherchiznaca tsjii zquiti tjutzqui anaž pečča. Yoozqui žoñž curpu nižta paachičha. Nižaza Yoozqui žoñž kuz peckatchičha, ana zuma chercherchiznaca tsjii zquitžtan zuma tjutzjapa. Jalla nižta iratačha iclizziz žoñinacaqui.
25 Jalla nižta munchičha Yoozqui, criichi žoñinacaž ana t'aka t'aka cjisjapa. Nižaza Yoozqui nižta munchičha, porapat zuma munaziñi kuzziz yanapasjapa.
26 Tsjii criichi žoñiž sufran, tjapa criichinacaqui kuzquiz sint'ičha. Nižaza tsjii criichi žoñiž honorchiz cjen, tjapa criichinacaqui niižtan chica chipčha.

CRIICHI ŽOÑINACŽ KAMAÑ PUNTU

27 Jilanaca, cullaquinaca, tjapa Yoozquin criichinacžtan Cristužtanpacha tsjii kuzzizza. Zapa mayni ančhucqui Jesucristuž partiquiz žejlčha.
28 Niižtiquiztan Yooz Ejpqui criichinacžquiz yekja yekja kamañanaca tjaačha, iclizziz žoñinacžquiz yanapzjapa. Primiraqui Yoozqui yekjap criichinacžquiz apóstol kamaña tjaachičha. Niiž jaru Yooziž tjaata taku paljayz kamaña tjaachičha yekjap criichinacžquiz. Niiž jaru Yoozqui niiž taku tjaajinz kamaña tjaachičha yekjap criichinacžquiz. Nižaza Yoozqui milajru

paaz poder tjaachičha. Nižaza Yoozqui poder tjaachičha laanaca čhjetnajo. Nižaza Yoozqui icliz langzquiz yanapz kamaña tjaachičha. Nižaza Yoozqui kamaña tjaachičha iclizziz žoñinacžquiz irpiñijapa. Nižaza Yoozqui poder tjaachičha, ana pajta takunaca chiichiyajo.

29 Anačha tjapa ančhucqui apóstol kamañchizqui. Nižaza anačha tjapa ančhucqui Yooziž tjaata taku paljayz kamañchizqui. Nižaza anačha tjapa ančhucqui Yooz taku tjaajinz kamañchizqui. Nižaza anačha tjapa ančhucqui milajru paaz poderchizqui.

30 Nižaza anačha tjapa ančhucqui laanaca čhjetinz poderchizqui. Nižaza anačha tjapa ančhucqui ana pajta takunaca chiiz poderchizqui. Nižaza anačha tjapa ančhucqui nii ana pajta chiita takunaca intintiskatz poderchizqui.

31 Ultim zuma kamañquiz kuz tjaa ančhucqui. Nižaza wejrqui ančhucaquiz nii juc'ant zuma kamañal tjaajnučha.

13

ZUMA MUNAZIZ KAMAÑAQUI JUC'ANT ZUMACHA

1 Jalla tužučha juc'ant zuma kamañaqui. Zuma munaziz kamañaqui juc'ant zumačha tjapa kamañanacquiztanaqui. Tsjii žoñiqui ana pajta žoñž takunacami nižaza anjilž takunacami chiyasačha. Jalla nižta chiichiž cjenami ana zuma munaziñi kuzziz cječhaj niiqui, jalla nii žoñiqui inapachaž chiyaquičha. Ina takukazza nii žoñž takuqui. Tsjii ina wjajtta cajažtakaz cjesačha.

2 Nižaza tsjii žoñiqui Yooziž tjaata takunaca paljayasačha; nižaza tjapa Yooz pinsitanaca zizasačha; nižaza tjapa Yooz puntu zizasačha. Pero ana zuma munaziñi kuzziz cječhaj niiqui, anaž čhjulumi cjequičha Yooz yujcquiziqui. Nižaza tsjii Yoozquin tjapa kuzziz žoñiqui Yoozquiztan mayizichiž cjen, tsjii curumi kiskatasačha. Pero jakziltat ana zuma munaziñi kuzziz cječhaja, jalla niiqui čhjulu parlizcumi zizcumi paazcumi anaž čhjulumi cjequičha Yooz yujcquiziqui.

3 Nižaza tsjii žoñiqui tjapa niiž želinchiznaca tojnasaž niiqui, nižaza Cristuž cjen persun curpumiž ujta cjisjapa intirjasaž niiqui, pero ana zuma munaziñi kuzziz cječhaja, jalla niiqui čhjulu paazcumi inakaz cjesačha nii persunaltajapa.

4 Zuma munaziñi kuzziz žoñiqui tižta kuzzizza. Pazinziz kuzzizza, nižaza okzñi kuzzizza, nižaza ana iñiziñi kuzzizza, nižaza ana persun kamaña alawasñi kuzzizza, nižaza ana mit kuzzizza.

5 Nižaza ana atinar kuzzizza, nižaza zuma munaziñi kuzziz žoñiqui ana malcriat kuzzizza. Nižaza persun kuzcamakaz anaž kamz pecčha. Nižaza ana žawjñi kuzzizza. Nižaza ana anawal ayñi tjepuns kuzzizza.

6 Nižaza tsjii jilaž ujquiz tjojtsi cjenaqui, anaž chipasačha zuma munaziñi kuzziz žoñiqui. Antiz tsjii jilaž zuma paachi cjenaqui, nekztan chipsnasačha.

7 Čhjul pruebanaca tjonanami zuma munaziñi kuzziz žoñiqui awantičha. Nižaza zuma munaziñi kuzziz žoñiqui parti criichinacž puntuquiztan persun kuzquiz cjičha; “Zuma kuzzizlan”, cjican. Nižaza zuma munaziñi kuzziz žoñiqui parti criichinacž puntuquiztan persun kuzquiz: “Zuma kamačhan”, cjičha. Nižaza čhjul pruebanacaž tjonanami Yoozquin tjurt'iñi kuzziz cjequičha zuma munaziñi kuzziz žoñiqui.

8 Nii zuma munaziz kamañaqui anawira tucuzinznaquičha. Nii Yooziž tjaata taku paljayz kamañaqui tucuzinznaquičha; nižaza nii ana pajta taku chiiz kamañaqui zakaz tucuzinznaquičha. Nižaza nii Yooz puntu zumpacha zizta paljayz kamañaqui panž tucuzinznaquičha.

9 Tii muntuquiz žejlcanaqui Yooz puntuquiztan anapanž tjappacha
zizi atasača. Nižaza Yooz puntuquiztan anapanž tjappacha intintiskati
atasača.
10 Wiruñaqui Yooztan kamcanaqui Yooz puntu tjappacha zizaquača. Jalla
nii timpuqui Yooz puntu tjaajinz kamañanacaqui kataquača.
11 Jalla tižta iratača Yooz puntu zizqui. Zoñiqui kolta uza cjicanaqui,
ocjal chiichiiz chiiñača, nižaza ocjal pinsi pinsiñicha, nižaza ocjalž pinsam-
intuchiz tantiiñača. Jalla nižta žejltača ocjala cjicanaqui. Jazizti pajk žoñi
cjiscuqui, ocjalažtakaz chiichiiznacami, pinsiznacami jaytitača. Jalla nižta
iratаž Yooz puntunaca zizqui.
12 Zur ispijquiz persun yujcqui ana zuma kjanaž tjenča. Jalla nižta
iratača anziqui Yooz puntunaca zizqui, ana kjana. Wiruñaqui Yooztan
kamcan zuma kjanaž zizaquača Yooz puntuqui. Anziqui anaž tjappacha
zizzuca Yooz puntuqui. Wiruñaqui Yooztan kamcan tjapa Yooz puntunaca
zizaquača, jaknužt Yoozqui učhum puntuquiztan zumpacha zizzaja, jalla
nižta.
13 Ultimquiziqui criichi žoñinacaqui Yoozquin tjapa kuzziz wiñaya cje-
quača. Nižaza criichinacaqui Yoozquiztan zumanaca niiž jaru niiž jaru
tjewznaquača. Nižaza criichinacaqui zuma munaziñi kuzziz wiñaya cje-
quača. Pero tsjiača chekan waliqui, zuma munaziñi kuz, jalla nii.

14

YOOZ TAKU PALJAYZ KAMAÑA PUNTU

1 Jalla nižtiquiztan zuma munaziz kamañquiz kuz tjaa. Jalla nii kamañača
juc'ant chekanaqui. Nižaza Yooz Espíritu Santuž tjaata kamañanacquiz kuz
tjaa. Yooz taku paljayz kamañquiz juc'anti kuz tjaa.
2 Nii anaž pajta taku chiiz kamañaqui anača chekanaqui. Nii kamañchiz
žoñiqui Yoozquizkaz chiača. Anaž žoñžquiziqui chiača. Jalla nuž ana pajta
taku chiyan parti žoñinacaqui anaž intintazi atča. Espíritu Santuqui ana
zizta chjojžta taku paljayzkatča nii ana pajta taku chiiñi žoñžquiz.
3 Pero nii Yooz taku paljayñi žoñiqui parti criichinacžquiz paljayča,
juc'ant zuma kamajo, nižaza Yoozquin tjurt'iñi kuzziz cjeyajo, nižaza kuzta
cjeyajo.
4 Nii ana pajta taku chiiñi žoñiqui persunjapakaz yanapča Yoozquin
juc'anti kuzziz cjisjapa. Nii Yooz taku paljayñi žoñizti parti criichinacžquiz
yanapča Yoozquin juc'anti kuzziz cjeyajo.
5 Wejrqui anačhucaquiz cjiwča, tjapa anačhucqui ana pajta taku chiichiiñi
cjiačhaja. Pero juc'ant chekanaqui, Yooz takunaca paljayñiž cjiačhaja, jalla
nižta anchal pecača. Nii Yooz takunaca paljayz kamañchiz žoñača juc'ant
chekanaqui nii ana pajta taku chiichiiz kamañchiz žoñžquiztanaqui. Jalla
nižtiquiztan ana pajta taku chiichiižcu, parti criichinacžquiz intintiskatz
waquizača Yoozquin juc'anti kuzziz cjeyajo.

ANA PAJTA TAWKZTAN PALJAYZ KAMAÑA PUNTU

6 Jilanaca, cullaquinaca, anačhucaquiz tjonžcu ana pajta tawkžtan paljayaž
niiqui, nii paljaytaqui inakaz cjequača anačhucaquiz. Ana yanapasača
tsjan zuma kamañchiz cjeyajo. Anačhucaquiz yanapzjapa, wejtlaqui kjana-
pacha paljaystanča, tsjii Yooziž tjaata ew takumi, tsjii Yooz puntu zizta
takumi, tsjii Yooziž intintiskatta takumi, tsjii Yooz puntu catokta takumi,
jalla nii. Nekztan anačhucqui yanaptaž cjequača, Yoozquin juc'anti kuzziz
cjisjapa.

7 Tsjii pincallu pjujñi žoñiqui čhjakčhjakaquiž niiqui, nii pjujta wirsu ana pajta cjequača. Nižaza pincallu pjujñinacami quitara icñinacami čhjul musicunacami tsjii wirsu ana kjanapacha tejlznaquiž niiqui, parti žoñinacazti čhjul wirsut pjujčhaja, icčhaja, anaž tantiyi ataquača. Jalla nižta iratača ana pajta tawkžtan chiizqui.

8 Tsjii quira zalzjapa trompetaž ana zuma claro tjawunaquiž niiqui, jalla nuž ana zuma tjawuntiquiztan zultatunacaqui anaž listu tjaczi cjequača nii quirajapaqui.

9 Jalla nižta irata zakaz ančhucaquiz watča. Tsjii criichi žoñiqui ana intintazuc takuž paljayaquiž niiqui, ančhucqui ana intintichiž cjequača, čhjulut chiitčhaja, jalla nii. Jakziltat ana intintazuc takuž chiičhaj niiqui, inakaz chiača.

10 Tii muntuquiz tjapaman takunacapanž žejlž, jaz. Nižaza zapa takuqui intintitaž cjesača jakziltižquizimi.

11 Pero wejrqui tsjii chiita taku anal intintasaž niiqui, niwjctanaqui yekja wajtchiz žoñižtakaztča nii chiiñi žoñžquiztanaqui. Nižaza nii yekja taku chiiñi žoñiqui wejtquiztan yekja wajtchiz žoñižtazakazza.

12 Ančhucaquiz nižtazakazza. Ančhucqui Espíritu Santuž tjaata kamañanacami ancha tanz pequiñčhuččha. Jalla nižtiquiztan ančhucqui tsjan chekan kamañanacquiz kuz tjaaz waquizača, parti criichinacaž Yoozquin juc'anti kuzziz cjeyajo.

13 Jalla nižtiquiztan jakziltat ana pajta taku chiyačhaja, Yoozquin mayiziz waquizača, niiž chiita taku zuma intintiskatzjapa parti criichinačzquiz.

14 Nižaza wejrqui ana pajta tawkžtan Yoozquin mayizaž niiqui, wejt animukaz mayaquača. Wejt kuzpacha anaž intintača. Jalla nižtiquiztan inakazza wejt kuzqui. Ana čhjul provechumi jwesasača.

15 ¿Jalla nuž cjenaqui kjažt cjes wejrqui? Kuztanami animužtanami Yoozquin mayiziz waquizača. Nižaza kuztanami animužtanami Yooz wirsu its waquizača.

16 Animukaz ana pajta tawkžtan Yoozquin gracias cjican chiyasača. Pero jalla nuž chiyan parti nonzñi žoñinacaqui anaž intintazi atasača. Jaziqui: “Amén. Jalla nužoj cjila”, cjican ana kjaazñi atasača.

17 Ana pajta chiita orasunaqui walikaz cjesača, Yoozquin gracias cjicanaqui. Pero nii orasunaqui parti criichinačzquiziqui anaž yanapča, Yoozquin juc'anti kuzziz cjeyajo.

18 Wejrqui ana pajta tawkžtan juc'anti chiyača tjapa ančhucaquiztan. Jalla nižtiquiztan Yoozquin gracias cjican chiyača.

19 Jalla nuž cjenami parti criichinačztan ajczcu, wejrqui nii parti criichinačzquiz tjaajinz pecača. Jaziqui ana pajta tawkžtan anal chiiz pecača. Jalla nuž chiyan parti criichinacaqui anaž tantiyi atasača. Jalla nižtiquiztan iclizziz žoñinačztan ajczcu pjijska intintita takunaca chiiz pecača, tunca waranka ana pajta takunacquiztan.

20 Jilanaca, cullaquinaca, pruebaž tjonan, anapan uj paa. Antiz zuma pinsiñiž cjee.

21 Cjijrta Yooz takuqui, tuž cjača: “Wejrqui yekja wajtchiz žoñinačzquiz paljayskatača. Ninacaqui ana intintazzuc tawkžtan tii wajtchiz žoñinačzquiz paljayaquača. Nižta ana pajta taku nonzcanami tii wajtchiz žoñinacaqui anaž wejtquin kuzziz cjequača. Jalla nuž cjača Yooz Jiliriqui”.

22 Ana pajta takunaca paljayanaqui jalla nii chiita takuqui ziñalažtakaz cjequača, ana criichi žoñinačzquiziqui. Nii ana intintazzuc takunacaqui anača criichi žoñinačztajapa. Yooziž tjaata takuž jalla niača criichi žoñinačztajapaqui. Nii takuqui anača ana Yoozquin criichi žoñinačztajapaqui.

23 Tjapa criichi žoñinacžtan ajcziž cjen tsjii ana criichinacaqui luzasačha.
Nekztan, ana pajta takunacakaz chiiñi nonznaquiž niiqui, ninacaqui criichi
žoñinacžquiz chersnaquičha lucurat žoñinacažtakaz.
24 Pero criichinacaqui Yooziž tjaata takunacakaz paljayaquiž niiqui, nekz-
tan nii ana criichi žoñinacaqui persun kuzquiz sint'aquičha. Yooz taku pal-
jaytaž cjen, nii ana criichi žoñinacž ujnaca tjeežtaž cjequičha. Nii criichinacž
chiita takunaca nonžcu persun kuzquiz amayt'asaquičha, nekztan persun
ana zuma kamtaž pajaquičha.
25 Jalla nuž ninacaž chjojzaca uj paatanacaqui tjeežtaž cjequičha. Jalla
nižtiquiztan quillžcu, werar Yoozquin macjatasačha, niižquin sirwizjapa.
Nekztan chiyaquičha; “Yoozqui ančhucatankalčha”, cjicanaqui.

CULTO PAAZ PUNTU

26 Jilanaca, cullaquinaca, iclizziz žoñinacžtan ajczcan, jalla tuž waquizičha.
Yekjapanacaqui Yooz wirsu tjaajnasačha. Yekjapanacazti tsjii zuma taku
tjaajnasačha. Yekjapanacazti tsjii Yooziž tjaata taku intintiskatasačha. Yek-
japanacazti ana pajta taku paljayasačha. Yekjapancazti nii ana pajta chiita
taku zumpacha intintiskatasačha. Jalla niiqui walikazza. Pero tjapa chiita
takunacaqui criichinacžquiz yanapz waquizičha, Yoozquin juc'anti kuzziz
cjeyajo.
27 Nii ana pajta taku paljayñi žoñiqui tsjii pucultan čhjepultanž nuž cje-
sačha. Nižaza niiž jaru niiž jaru turnasasačha. Nižaza ninacž chiita taku
intintiskatta cjis waquizičha.
28 Intintiskatñi žoñi ana želaquiž niiqui, nekztan ana pajta takunaca ana
chiiz waquizičha. Pero nii ana pajta taku chiiñi žoñinacaqui persun kuzquiz
paljayasačha, Yoozquinami.
29 Nižaza nii Yooz takunaca paljayñi žoñinacaqui tsjii pucultan čhjepultanž
nuž cjesačha. Parti criichinacaqui ninacž chiita taku zumpacha tan-
tiyaquičha, werara ana werara paljayñi, jalla nii.
30 Yoozqui tsjii julzi žoñžquiz taku tjaaquiž niiqui, nekztan nii ora chiiñiqui
nužquiz apatatasačha, niiž chiizquiztan.
31 Jilanaca, cullaquinaca, paljayñi žoñinacaqui niiž jaru niiž jaru paljayz
waquizičha, parti criichinacaž Yooz taku zumpacha zizajo, nižaza juc'anti
Yoozquin kuzziz pek'inchayta cjeyajo.
32 Nii Yooz taku paljayñi žoñinacaqui persun kuzquiz zuma ewjas
waquizičha, niiž jaru niiž jaru paljayzjapa.
33 Iclizquiziqui Yoozqui anaž tsjiiza tsjiiza arañi pečča. Iclizziz
žoñinacžtan ajcžcu zuma lijituma Yoozquin rispita. Zuma walikaz ajcz
waquizičha. Jalla nuž pečča Yoozqui.
Jalla tuž criichi žoñinacaqui ajczñipanča tjapa wajtquiziqui.
34 Nižaza iclizquiziqui maatak criichinacaqui ch'ujupanž želasačha, anaž
chiiz waquizičha. Nižaza maatak criichinacaqui luctakž mantuquiz cjis-
tanča. Jalla nuž cjičha cjijrta Yooz takuqui.
35 Maatakaqui tsjii puntu ana zuma intintičhaj niiqui, kjuyquin persun
luctakžquiz pewcznaquičha zuma intintizjapa. Nii ajcztiquizpacha ana
pewcznaquičha, criichinacžtajapa ana ombrawillta cjeyajo.
36 Ančhucqui nii tjaajinta jaru kamz waquizičha. Yooz takuqui
ančhucaquiztan anaž kalltičha. Nižaza anačha ančhuc alajquizkaz Yoozqui
taku tjaachiqui. Weriž tjaajintacama kamča tjapa iclizziz žoñinacaqui.
37 Jakziltat Yooz taku paljayz kamañchiz cječhaja, nižaza jakziltat Espíritu
Santuž tjaata kamañchiz cječhaja, jalla ninacžlaqui tii weriž cjijrta taku
pajstanča. Jalla tii takučha Yooz Jilirž mantitaqui.

38 Jakziltat tii weriž cjijrta taku ana pajz pecčhaj niiqui, parti criichinacaqui nii žoňžquiz anaž pajaquičha. Nii žoňiqui anapanž Espíritu Santuž tjaata kamañchizqui.
39 Wejt jilanaca, cullaquinaca, tužučha chekanaqui. Yooz takunaca paljayz kamañquiz kuz tjaa. Pero tsjii žoňiqui ana pajta tawkžtan chiyaquiž niiqui, jalla nii chiiňi žoňžquiz anaž atajz waquizičha.
40 Jilanaca, cullaquinaca, iclizquiziqui zuma jurmali cultu paaz waquizičha, nižaza ajcztiquiz paljayňinacaqui niiž jaru niiž jaru chiiz waquizičha.

15

JESUCRISTUZ JACATATTA PUNTU

1 Jilanaca, cullaquinaca, weriž tjaajinta takunaca cjuňskatz pecučha. Wejrqui werar liwriiňi Yooz taku tjaajinchinčha. Nižaza weriž tjaajintanaca nonžcu ančhucqui catokchinčhučča; nižaza nii tjaajintacama kamzjapa tjup kuzzizčhučča.
2 Nižaza liwriiňi Yooz taku tiraž catokaquiž niiqui, nii liwriiňi Yooz takuž cjen ančhucqui tsjan tsjan ujnacquiztan liwriita cjequičha, tsjan zuma kamzjapa. Juňta kuzquizkaz catokchižlaj niiqui, nii juntuňallakaz catoktiquiztan ultimu ana liwriitaž cjequičha.
3 Wejrqui ančhucaquiz juc'ant chekan takunaca tjaajinchinčha. Tuquiqui wejtquiz zakaz nii zuma takunacaqui tjaajintatačha. Jalla tužučha nii tjaajinta takunacaqui. Jesucristuqui učhum uj laycu ticzičha. Jaknužt Yooz tawk liwruquiz cjijrtatažlaja, jalla nii cjijrta jaru cumplissičha.
4 Nekztanaqui Jesusiž curpuqui tjatžtatačha. Nekztanaqui nuž tjatžtiquiztan čhjep majquiztan ticziquiztan jacatatchičha. Jaknužt Yooz tawk liwruquiz tuquitan cjijrtatažlaja, jalla nii jaru cumplissičha.
5 Jacatatžcu Jesucristuqui Pedružquiz parizichičha. Nekztanaqui niiž illzta apostolanaczquiz parizichizakazza.
6 Nekztanaqui niiž wiruň pjijska patac jilanac ajcziquiz parizichizakazza. Jila parti ninacaqui tira žejtčha, tsjii kjažta žoňinacakaz ticziqui.
7 Niiž wiruň Jacobžquiz parizichizakazza. Nekztanaqui tjapa niiž illzta apostolanaczquiz parizichizakazza.
8 Ultimquiziqui wejtquiz zakaz parizichičha. Wejrqui parti apostolanaczquiztan wirwirilla Yooz partiqui luzzinčha.
9 Wejrqui parti apostolanaczquiztan ana ancha waquizučha. Tuquiqui wejrqui Yoozquin criichinacz quintra ojklayiňtačha. Jalla nižtiquiztan anatačha Cristuž apóstol cjita cjichuca.
10 Yooz wejtquiz okzňiž cjen, wejrqui apóstol kamañquiz uchtitčha. Pero ana ina Yoozqui wejr utchičha. Wejrqui apóstol kamañquiz juc'anti jilacami langzinčha nii parti apostolanaczquiztan. Nii langztiquiztan wejrqui ana honorchiz cjichucačha, Yoozza honorchizqui. Yoozqui wejtquiz wali yanapchičha, apóstol kamañquiz zuma cumplisjapa.
11 Nužulkazza nii puntuqui. Chekpachačha wejrnacqui ančhucaquiz liwriiňi Yooz taku paljaychintqui. Jaziqui ančhucqui nii liwriiňi taku tjapa kuztan catokchinčhučča.

ZOŇINACAQUI JACATATAQUICHA

12 Jaziqui wejrnacqui tjaajinchinčha, Jesucristuqui ticziquiztan jacatatchi, jalla nii. Yekjap ančhuczti chiiňičha: “Zoňinacaqui ticzcu ana jacatatasačha”. ¿Kjažta nižta cjesajo?

13 Ticziquiztan ana jacatattasaž niiqui, Jesucristuqui anapaj jacatatchi
cječhani.
14 Nižaza Jesucristo ana jacatatchižlaj niiqui, jalla nižtiquiztan wejrnacaž
paljayta liwriiñi taku nuž cjenaqui inapankat cječhani. Nižaza ančhuca
Cristužquin criichi kamañaqui inapanzakat cječhani.
15 Wejrnacqui "Yoozqui Cristo jacatatskatchača" jalla nuž cjiwchiya. Ana
jacatatchižlaj niiqui, wejrnacqui toscar tisticužtakazlani Yooz puntuquiz-
tanani. Ticzi žoñinacaqui ana jacatattasaž niiqui, Yoozqui Jesucristo anapaj
jacatatskatchi cječhani.
16 Ticzi žoñinacaqui ana jacatattasaž niiqui, Jesucristupacha anapaj ja-
catatchi cječhani.
17 Nižaza Jesucristuqui anapan jacatatchižlaj niiqui, ančhucaž niižquin
tjapa kuztan criitaqui inapankat cječhani. Ančhuca ujquiztan anapan
liwriita cječhani.
18 Nižaza Jesucristužquin criichi ticzi žoñinacaqui ninacž ujchiz cjen cas-
ticta cječhani.
19 Jesucristužquin criichinacaqui ultim liwriiz ora tjewža. Nii tjewzqui
inakazlaj niiqui, učhumqui ana criichi žoñinacžquiztan juc'anti incalltaž
cječhani.
20 Pero ultim werara Jesucristuqui ticziquiztan jacatatchipančha. Jalla
niača primir ticziquiztan jacatatchi žoñiqui, primira pookchi zkala ricuj-
tažtakazza.
21 Primirquiztanpacha tsjii žoñiž uj paachiž cjen, tjapa žoñinacaqui tic-
stančha. Jalla nižtakaz tsjii žoñiž cjen tjapa Jesucristužquin criichi
žoñinacaqui jacatataquača, Yooztan wiñaya kamzjapa.
22 Adán cjita žoñiž cjen tjappachaž ticža, jalla nižtakaz Jesucristo cjita žoñiž
cjen tjapa niižquin criichi žoñinacaqui jacatatskatta cjequača.
23 Nižaza tjapa criichinacaqui jaknužt Yooz munčhaja, jalla niicama ja-
catatskatta cjequača. Jesucristo, niača primiraqui. Nekztan Jesucristuž
tjonz tjuñquiziqui niiž parti žoñinacaqui jacatataquača.
24 Jalla niiž wiruñ niiž parti žoñinacaž jacatattiquiztan, tii muntuquiz
tucuzinznaquača. Nekztan tjapa Jesucristuž quintra jilirinacami, nižaza
niiž quintra mantiñinacami, nižaza niiž quintra azziznacami, jalla tjappacha
liwj tjatantaž cjequača. Jalla nekztanaqui tjapa mantizqui Yooz Ejpžquin
intirjitaž cjequača.
25 Pero anziqui Cristuqui tira mantistančha niiž quintrarionaca liwj atip-
scama. Niiž quintranaca tjewcztažokaz cjequača.
26 Ultimquiziqui ticzqui atiptaž zakaz cjequača. Ticzqui ana iya
želaquača.
27 Yoozqui Cristo utchača tjappacha mantizjapa. Yooz Ejpkazza ana
Cristuž mantuquiz žejlča. Jalla nii puntu kjanača. Tjapa nekztanaqui
Cristuž mantuquiz žejlča.
28 Yoozqui Jesucristo utchača, tjappacha mantizjapa. Ultimquiziqui Je-
sucristo Yooz Majchqui tjapa tii muntuquiz žejlñinacami atipžcu, niipachaž
Yooz Ejpž mantuquiz cjequača. Yooz Ejpča wiñaya juc'ant chekanaqui
cjequača, tjappachquiztanaqui.
29 Tsjiilla cjesača, jacatatz puntuzakaz. Ančhucaltaž tsjii cuzturumpi
žejlča, criichi žoñiqui ima bautistan, ticziž cjen, žejtñi criichi žoñiqui nii
ticzi criichiž cuntiquiztan bautismo tanzñača. Ticziquiztan ana jacatatchi
cječhaja, ¿Kjažtiquiztan nižta paa ančhucjo? ¿Čhjuljapa bautismo tanžjo?
¿Ticzi žoñž cuntiquiztanajo?

30 Nižaza ticziquiztan ana jacatatchi cječhaj niiqui, ¿Kjažtiquiztan wejrnacqui zapuru sufrican Yooz taku paljayz kamañquiz tira ojklayojo?
31 Apóstol kamañquiz ojklayan anchucqui Jesucristo Jiliržquin criichinčhucčha. Jalla nuž cjen cuntintuž wejrqui. Jalla nuž chiican werar razunal chiyučha. Nižaza zapuru wejrqui ticz llaquizican želučha, apóstol kamañquiz ojklaycan. Jilanaca, jalla nuž chiican, werar razunal chiyučha.
32 Wejrqui Efeso cjita wajtquin preso cjicanaqui anawal q'uit animalanacžtan kichjaskattatača. Ticziquiztan anažlaja jacatatñi niiqui, weriž nuž sufritaqui inakat cječhani. Ana criichi žoñž pinsita jaru inapankazza weriž sufritaqui. Ninacaqui tuž cjiñača: “Lujlžla, licžla, jaka kat učhumqui ticznačhan”, jalla nuž cjiñača ana criichi žoñinacaqui. Ticziquiztan ana jacatattasaž niiqui, nuž cjiñi žoñinacaqui zuma razunchiztakat chiičhani. Pero ultimu žoñinacaqui jacatataquača.
33 Jaziqui ančhucqui anaž incallskata. Ana zuma kamañchiz mazinacchizčhucčhalaj niiqui, ančhucqui zuma kamañquiztan tsjii kjutñi chjichtaž cjesača.
34 Ančhucqui zuma lijitum razunanacchiz cjisna; nižaza lijituma cjee; anaž uj paa. Yekjap ančhucqui Yooz puntunaca ana zuma zizza. Jalla nii ančhucaquiz chiižinučha, ančhuc azajo.

JACATATCHI ZOÑINACŽ CURPU PUNTU

35 Cunamit tsjii žoñiqui pewcznačhan, tuž cjican: “¿Jaknužt ticzi žoñinaca jacatataquejo? ¿Čhjuluž cherchi curpuchiz cjequejo?”
36 Zumzu pewczñi pewczača. Semilla čhjacžcu, nii čhjacta semillaqui ana katchi cjequiž niiqui, ew zkala ana jecznasača.
37 Nii čhjacta semillaqui anaž ew zkalapacha cjesača. Nii čhjacta semillaqui semillakazza, trigo cjenami, yekja cjenami, semillakazza, anaž ew zkalapacha cjesača.
38 Semilla čhjactiquiztan jaknužt Yoozqui munčhaja, jalla nižta ew zkala ulanskatča. Čhjacta semillquiztan jama, punta puntaž ew zkala ulančha. Tjapa zkalanacaqui anača tsjiikaz. Punta punta žejlča.
39 Jalla nižta iratača tii muntuquiz žejlñi curpuqui. Zoñinacž curpuqui yekjača. Ch'iznacž curpuqui yekjača.
40 Nižaza arajpachquin žejlñinacž curpuqui yekjača. Nižaza yokquiz žejlñinacž curpuqui yekjača. Arajpach curpuqui tsjemata cheechi tjeeža yokquiz žejlñi curpuquiztan.
41 Tjuñ kjanaqui tsjematača jiiz kjanquiztan. Nižaza tsjematazakazza warawarž kjanquiztan. Nižaza tsjii warawarž kjanaqui tsjematazakazza yekja warawarž kjanquiztanaqui.
42 Jalla nižta iratača jacatatzqui. Ticzi curpuqui tsjematača jacatatchi curpuquiztan. Nii ticzi curpuqui tjatža, nižazaž mojkča. Nii jacatatchi curpuzti ana ticznasača, nižaza ana mokasača.
43 Nii ticzi curpuqui ana honorchizza. Nii jacatatchi curpuzti zuma honorchizza. Nii ticzi curpuqui ana azzizza. Jacatatchi curpuzti walja azzizza.
44 Nižaza ticzzuca curpuqui tii muntuquiz kamzjapa curpukazza. Jacatatchi curpuqui tsjematača, wiñaya kamzjapa. Tii muntuquiz kamcan, žoñinacaqui curpuchizza. Nižta zakaz jacatatžcu curpuchiz zakaz cjequača, wiñaya kamzjapa.
45 Cjijrta Yooz takuqui tuž cjača: “Tuquita žoñiqui Adán cjitatača, nižaza žejtñi curpuchiztača, tjapa niiž majch maatinacžtajapaqui”. Cristuqui

Adanžtapachazakazza. Jalla niiqui wiñaya žetiž tjaačha, tjapa niižquin criichi žoñinacžtajapaqui. Yooztan kamz, jalla niičha wiñaya žetiqui.
46 Tii muntuquiz žoñinacaqui kamčha žejtñi curpuchiz. Wiruñaqui jacatatžcuqui žoñinacaqui wiñaya žejtñi curpuchiz cjequičha.
47 Tuquita žoñiqui yok pjilquiztan paatačha. Wiruñta žoñiqui, Jesucristo Jiliriqui, arajpachquiztan tjonchičha.
48 Tii yokquiz kamñi žoñinacž curpuqui Adanž curpu iratačha. Nižaza Yooztan arajpachquin kamñi criichinacž curpuqui Jesucristuž jacatatchi curpu iratačha.
49 Učhumnacaqui Adán irata curpuchizza. Pero jacatatžcu Jesucristo irata kamaquičha, ew curpuchiz.
50 Jilanaca, cullaquinaca, jalla tii puntu tjaajnučha, ančhucaquiz zizkatzjapa. Janchichiz nižaza ljokchiz curpuqui arajpach wajtquin ana luzasačha. Nižaza tii mojkñi curpuqui anaž wiñaya žetasačha arajpachquin.
51 Tsjii zakaz ančhucaquiz zizkatz pecučha. Tjapa criichinacaqui anaž ticznaquičha. Pero tsjii ratullakaz curpunacaqui campiižintaž cjequičha.
52 Tsjii čhjujqui jaknužt ch'ipquiñižlaja, jalla nuž tsjii ratulla curpu campiižintaž cjequičha. Arajpach anjilaž trompeta tjawžtan, curpunacaqui campiižintaž cjequičha. Nii trompeta tjawžtan, ticzi žoñinacaqui jacatatskattaž cjequičha, ana iya ticzjapa. Nižaza žejtñi žoñinacž curpunacazakaz campiižintaž cjequičha.
53 Tii yokquiz žejlñi curpuqui anaž wiñaya tjurñi cjesačha. Jalla niztiquiztan učhumqui ew curpuž tanstančha wiñaya žejtzjapa. Nižaza učhum ticzñi curpuqui anaž wiñaya tjurñi cjesačha. Jalla niztiquiztan učhumqui ana ticzñi curpu tanstančha.
54 Učhumnacaqui ew wiñaya zejtñi curpuchiz cjequičha, nižaza ana ticzñi curpuchiz. Jalla nuž wattan Yooz takuqui cumplissi cjequičha. Yooz takuqui tuž cjičha: “Ticzqui atipžtaž cjequičha. Jalla niztiquiztan ana iya ticz želaquičha.
55 Nižaza ticzqui anapanž iya atipaquičha”. Ticzqui anaž iya žoñinacžquiz llaquita cjiskataquičha.
56 Ujchiz cjen ticz žejlčha. Nižaza ticzqui žoñinacžquiz llaquita cjiskatčha. Nižaza tuquita cjijrta liiqui žoñinacžquin persun ujnaca tjeeža.
57 Wejrqui Yoozquin ancha gracias cjican tjaa-učha. Jesucristo Jilirž cjen učhumqui ticzquiztan atipaquičha.
58 Jalla niztiquiztan, weriž pecta jilanaca, Yoozquin tjurt'iñi kuzziz cjee, nižaza Yoozquin tjup kuzziz cjee, nižaza Jesucristo Jilirž tjaata kamañquin juc'anti juc'anti kuz tjaa. Ančhucqui zizza, Jesucristo Jilirztajapa langzqui anačha inaqui.

16

CRIICHINACZTAJAPA PAAZ JUNTIZ PUNTU

1 Tsjii zakal chiižinučha, criichinacztajapa paaz juntiz puntuquiztan. Jaknužt Galacia provinciquin wejrqui tjapa iclizziz žoñinacžquiz chiižinchinčhalaja, jalla nižta irata ančhucaquiz chiižinučha, paaz juntantiz waquizičha, pori criichinacžquiz yanapzjapa, jalla nii.
2 Zapa siman tumincuqui ančhucqui ančhucaž cantiquiztan jama t'akz waquizičha. Jalla nuž t'akžcu chjojwaquičha wejt tjonzcama. Nekztan weriž tjontan, ana žoñ žoñžquiztan apura ojklaycan paaz juntantichuca. Ančhucaž t'akzta paazqui listupachakaz cjequičha.

3 Nižaza ančhucqui tsjii kjaž jilanaca illz waquizičha, nii juntantita paaz
chjichñijapa Jerusalén wajtchiz criichinačzquiz. Nižaza ančhucqui nii illzta
jilanačzquiz tsjii carta credencialž tjaaquičha. Nekztanaqui wejr tjonžcu,
wejrpachal ninaca cuchanžcačha Jerusalén watja.
4 Wejr ojkchuca cjequiž niiqui wejttan chicaž okaquičha ninacaqui.

TSJII KJAZT PUNTUNACA

5 Ima tjoncan, wejrqui Macedonia yokaran ojklayasaj cjiwčha. Wiruñaqui
Corinto irantasaj cjiwčha, ančhucaquiz tjonzjapa.
6 Irantižcu tsjii kjaž maj kamačhan, uz cunamit nicju sac timpu watačhani.
Nekztanaqui ančhucqui wejt ojklayzjapa yanapasačha, jakzi ojkz cjenami,
jalla nii.
7 Wejrqui tsjii upacama watcankaz ana tjonz pecučha. Antiz tsjii kjaž maj
ančhucatan kamz pecučha, Yooz Jiliriž munan.
8 Pero Efes wajtquin kamačha Pentecostes tjuñicama.
9 Tii Efes wajtquiz ancha Yooztajapa langz žejlčha. Nižaza zumpachapan
langznan, walja žoñinacaqui criyačhani. Nižaza walja Yooztajapa langzñi
quintra žoñinaca žejlčha.
10 Timoteož irantižquitan, ančhucqui Timoteož kuz cuntintupanž
cjiskataquičha. Niiqui Yooz Jiliržtajapa langža, wejr irata.
11 Jalla nižtiquiztan anaž jecmi ančhucaquiztan nii Timoteo iñarasačha.
Antiz ančhucqui juc'antiž yanapaquičha, nii zuma cuntintu tira ojklayajo.
Nižaza nii yanapaquičha, wejr cherzñi quejpžcajo. Tekzi wejrqui Timoteo
tjewznučha parti criichi jilanačztan.
12 Apolos jilž puntuquiztan tiil maznučha. Wejrqui ancha niižquiz
rocchinčha, yekjap jilanačzquiz cumpañt'ajo, ančhucaquin cherzñi. Parti
jilanačztan ojkz cjen Apoluqui ana okawk cjichičha. Wiruñ niiqui ančhuc
cherzñi okačhani, atchucaž cjen.
13 Ančhucqui persun kamaña cwitaza. Yoozquin tjurt'iñi kuzziz cjee. Yooz
aztan tjup kuzziz cjee.
14 Čhjulu paacanami zuma munaziñi kuzziz cjee.
15 Jilanaca, cullaquinaca, ančhucqui zizza. Acaya yokquiz Estefanasqui
niiž jamillanačztanpacha primira Yoozquin criichičha. Nekztanaqui ni-
nacaqui parti criichi jilanačzquiz yanapzjapa kuz tjaachičha.
16 Jalla nižta kuzziz žoñinačž tawk jaru kama. Nižaza tjapa nižta cri-
ichinačzquiz yanapñinacami, nižaza Yooztajapa langzñinacami rispitaquičha.
Nižaza ninačž tawk jaru kama.
17 Estefanastan Fortunatztan Acaicužtan jalla ninacaž tjontan, walja
cuntintutačha wejrqui. Ančhucaž ana wejttanž žejlchucaž cjen, ninacačha
ančhuc cuntiquiztan wejr yanapchiqui.
18 Wejttan kamcan ninacaqui wejt kuzquiz amtaychičha, jaknužt ančhuca
kuzquiz amtayčhaja, jalla nižta. Nižta žoñinacaqui, rispittaj cjila.
19 Asia provinciquin žejlñi jilanacaqui ančhucaquin tsaanžquičha.
Aquilztan Priscilatan, nižaza ninačž kjuyquiz ajczñi jilanačztan, jalla tjapa
ninacaqui ančhuc criichinačzquin tsaanžquičha, Jesucristo Jilirž tjuuquiz.
20 Nižaza tjapa criichi jilanacaqui ančhucaquin tsaanžquičha. Nižaza
ančhucaquiz porapat zuma kuztan tsaanassnaquičha.
21 Wejrqui Pablutčha. Persun kjarztan tii weriž tsaanta litraqui cjijručha.
22 Jakziltat Jesucristo Jilirzquin ana kuzziz cječhaja, nižaza quintra
cječhaja, jalla niiqui anawalquiz uchtaž cjequičha. ¡Učhum Jesucristo Jiliri
urej tjonla!

23-24 Nižaza Jesucristo Jiliriqui ančhucaquiz zuma yanapt'ila. Nižaza wejrqui tjapa ančhucaquin k'ayichučha Jesucristuž cjen. Jalla nužoj cjila. Amén.

SEGUNDA CARTA DEL APOSTOL SAN PABLO A LOS CORINTIOS

1 Wejr Pabluqui Jesucristuž illzta apostoltčha. Yoozqui niiž munañpi
jaru tii apostol puestuquiz wejr utchičha. Jaziqui tii cartal apayžcučha
ančhucaquin Corinto wajtchiz žoñinaca. Wejttan Timoteužtan ančhucaquin
tsaanžcučha. Nižaza tjapa Acaya yokquin kamñi žoñinacžquin tsaanžcučha.
Ančhucqui Yoozquin criichiž cjen Yooz icliz žoñinacčhuččha.
2 Učhum Yooz Ejpžtan Jesucristo Jilirztan ančhucaquiz yanapt'ila. Nižaza
ančhucaquiz walikaj kamkatla.

YOOZ EJP ANCHA OKZÑI NIŽAZA KUZÑI KUZZIZ

3 Učhum Jesucristo Jilirž Yooz Ejpžquiz honora waytitaj cjila. Yooz Ejpqui
okzñi kuzzizpančha, nižaza sufrita žoñinacžquiz zumpacha kuzñipancha.
4 Wejrnacaž sufranami Yooz Ejpqui kuzñipančha, niztapacha wejrnacaž
sufrita jilanacžquiz kuzjapa. Nekztanaqui wejrnacqui sufrita jilanacžquiz
maznasačha, "Yoozqui amquiz kuznasačha", cjican. Nižaza wejrnacpacha
ninacžquiz kuznasačha.
5 Jesucristužquin criichiž cjen Jesucristuž irata ancha sufručha. Nižaza
Jesucristučha wejrnacaquiz zumpacha kuzñiqui.
6 Jaziqui wejrnacqui ančhucaquiz tsjan zuma kuznasačha. Nižaza Yooz
taku paljaycan ančhucaltajapa sufručha, ančhuc liwriyta cjisjapa. Nižaza
wejrnacqui Yooziž kuztačha. Jaziqui nižtazakaz ančhucaquiz kuznasačha.
Nekztan ančhucqui kuzta kuzziz cjen sufrisnaca wataquičha, ana ančhuca
kuz turwayskatžcu. Jaziqui ančhucqui wejrnac irata sufrican, pasinziz
kuztan awantasačha.
7 Ančhucqui tjurt'iñi kuzzizčhuččha. Jalla nužupančha ančhucqui.
Ančhucqui wejrnac irata sufrička. Nižaza Yoozqui ančhucaquiz zakaz
kuznaquička. Jalla nužupanž cjequička.
8 Jilanaca, cullaquinaca, tii puntunaca ančhucaquiz zizkatz pecučha. Asia
yokaran ojklaycan, ancha sufrichinčha. Jalla nuž sufrican azi upziztakaz
cjissintačha, ticzmayaztakaztačha.
9 Jalla nižta sufritiquiztan kuzquiz tantiichinčha, ticzucapan, jalla nii.
Pero Yoozza ticzinacami jacatatskatñiqui. Jalla nižta sufrichinčha, persun
azquizimi nižaza pinsitanacquizimi ana kuzziz cjisjapa, antiz Yoozquin
juc'anti kuzziz cjisjapa.
10 Ultimquiziqui Yoozqui wejr liwriichičha, nii ticzmaya ojklayta prue-
banacquiztan. Nižaza wilta nižta prueba tjonaquiž niiqui wilta Yoozqui wejr
liwriyaquičha. Yoozquin kuzziz cjican, jalla nužupančha wejt razunaqui.
11 Ančhucqui wejtquiz mayizinalla, wejt pruebanacquiztan liwriita cjis-
japa. Jalla nuž ančhucaž ancha mayizintaž cjen liwriital cjeečha. Jalla
nekztan weriž yanaptaž cjen anchucqui Yoozquin gracias cjican chiyasačha.
Jaziqui wejttajapa mayizinalla.

PABLO CORINTO WAJTQUIN OJKZ PECATČHA

12 Wejrqui ančhucatan, nižaza tjapa žoñinacztanami Yooz zuma kamañchiz
kamchinčha, zuma lijituma. Ana pizc kuzziz kamchinčha. Wejt kuzquiz
zizučha anal toscara chiyučha, weraral chiyučha. Jalla nižta zuma kamcan,
ana žoñiž pinsita jaru kamchinčha. Okzñi Yoozqui wejtquiz yanapchičha,
nižta zuma kamzjapa. Jalla nižta zuma kamtaž cjen cuntintutčha wejrqui.

13 Weriž cjijrtaqui zuma werara zakazza. Liican, ančhucqui kjanaž intintasačha. Ana incallñi kuztan cjijržučha.
14 Yekjapanacaqui ančhucaquiztan wejt kuz pajčha. Wejt kuzqui juc'anti zumpacha pajspančha ančhucqui. Nekztan Jesucristo Jiliriž tjonz tjuñquiziqui ančhucqui weriž cjen cuntintuž cjesačha, jaknužt wejrqui ančhucaž cjen cuntintul cjeečha, jalla nižta.
15 Ančhucatan wejttan walikazza. Jalla nužupančha. Jalla nižtiquiztan weriž ojklaytiquiz ančhucaquin wilta tjonz pecaytučha. Nekztan ančhucqui pizc wilta cuntintu cjiskattaž cjitasačha, weriž pizc wilta tjonžtiquiztan.
16 Primiraqui Macedonia cjita provinciquin ojkcan ančhucaquiz tjonz pecaytučha. Nekztan Macedoniquin ojktažu wilta ančhucaquiz tjonz pecaytučha. Jalla nuž ančhucqui wejr yanaptasačha, Judea yokquin irantizjapa. Nužupan tantiižcu ana atchinčha.
17 Jalla nižtiquiztan yekjap žoñinacaqui wejtjapa chiichičha, Pabluqui p'ajpacužtakaz chiichičha, cjican. Anačha werara ninacž tantiitaqui. Wejrqui ana tantiyiñčha ana criichi žoñižtakaz. Ana criichi žoñinacaqui p'ajpawc razunchiz chiyasačha.
18 Lijitum Yoozqui zizza, wejrqui anačha p'ajpacužtakaz chiichintqui, nii
19 Silvanužtan, Timoteužtan, wejttan, jalla wejrnacqui anapan p'ajpawc razunanaca chiichintqui. Ančhucatan kamcan Jesucristo Yooz Majch puntuquiztan lijituma chiichinčha. Nižaza Jesucristuqui zuma lijitumačha. Niiž chiita taku cumpliñipančha.
20 Nižaza tjapa Yooz taku cumpliñipančha. Jalla nižtiquiztan Jesucristuž cjen Yooz tawkquiztan “Nužoj cjila” cjiñčha. Nuž cjican Yoozquin honora tjaa-učha.
21 Nižaza Yoozza wejtnacquizimi ančhucaquizimi Jesucristužquin tjurt'iñi kuzziz cjiskatñiqui. Nižaza Yoozza wejr utchiqui, niiž apóstol cjisjapa.
22 Yoozqui nii tjeezičha, nižaza wejtnaca kuzquiz niiž Espiritu Santo luzkatchičha. Jalla nižtiquiztan kjana tjeeztačha, Yooz žoñinacačha wejrnacqui, nii.

UJCHIZ ŽOÑI PERTUNTA

23 Jilanaca, cullaquinaca, Corinto wajtquin tsjii tjonzñi okitačha. Pero ana tjonchinčha, ančhuc ana ujzjapa. Jalla niičha ana wejr tjonñi razunaqui. Yoozqui zizza, weraral cjiwčha wejrqui.
24 Ančhucqui Yooz mantuquiz žejlčha, anaž wejt mantuquiz. Pero ančhucaquiz chiižinačhaj niiqui, yanapz pecučha, ultimu ančhuc juc'anti cuntintuž cjisjapa.

2

1 Wejrqui tantiichinčha, imazi ančhucaquin wilta tjonzñi. Wilta llaquiskatz anal pecatučha.
2 Ančhucaquiz llaquiskatasaž niiqui, anaž čhjulumi wejtquiz cuntintu cjiskatasačha. Ančhuccha wejtquiz cuntintu cjiskatñiqui. Jalla nižtiquiztan ančhucaquiz ana wilta llaquiskatz pecatučha.
3 Jaziqui ančhucaquin tjonz cjenpacha tuqui cjijržquichinčha zumpacha ewjt'ican, ančhuc anawalinaca azquichjapa. Nekztan wejrqui ančhucaquin irantižcu, cuntintu cjeečha, ana llaquita. Ančhuccha wejtquiz cuntintu cjiskatñiqui, ¿ana jaa? Weriž cuntintu cjen ančhucqui zakaz cuntintuž cjesačha. Jalla nužupanž cjesačha.
4 Tuqui cjijržquican, ančhucajapa ancha kuzquiz sint'iskatchinčha nizaza llaquisinčha, kaazcama. Jalla nuž cjijržquican anal ančhuc llaquiskatz

pecatučha, antiz wejt zuma munaziñi kuz tjeez pecaytučha. Ančhucatan ancha munazučha.
5 Nii ana wali kamñi žoñiqui ančhucaquiz ancha llaquiskatchičha. Wejtquiz zakaz llaquiskatchičha; pero ančhucaquiz juc'anti. Cunamit anaž tjapa ančhucaquiz llaquiskatchižlani, pero jila partipan ančhucaquiztan.
6 Jila parti ančhucqui nii ana wali kamñi žoñi casticchinčhuččha, nižaza chjaawjkatchinčhuččha. Nužquizkaz cjila.
7 Anziqui niižquiz pertunz waquizičha, nižaza niižquiz kuz waquizičha, nii žoñi ana juc'anti upa kuz cjisnajo.
8 Jaziqui ančhucaquiz rocučha, niižquiz zuma munaziñi kuz wilta tjeezjapa.
9 Tuqui tii puntuquiztan ančhucaquiz cjijržquichinčha, ančhuc zumpacha yanzjapa, tjapa weriž chiižinta cazzi, ana cazzi, jalla nii.
10 Nii ujchiz žoñiqui ančhucaž pertuntažlaja, jalla niiqui weriž pertuntazakazza. Cristuž yujcquiziqui pertunučha, añčhuc juc'ant zuma cjisjapa.
11 Nii ujchiz žoñi pertunta cjis waquizičha, Satanás diablu ana učhumnacaquiz atipskatzjapa. Diabluž ana wal mañanaca zizza uchumqui.

QUINTU ANCHA ZIZ PECCHICHA PABLUQUI

12 Troas watja irantichinčha, Cristuž liwriiñi taku paljayzjapa. Nekztan Jesucristo Jilirižtajapa langznan, muzpa žoñinacaqui Yooz taku nonzičha.
13 Pero Tito cjita jilžtan ancha zalz pecaytučha, ančhuc quintu zizjapa. Jalla nižtiquiztan wejt kuzqui anatačha cuza. Jalla nižtiquiztan Troas wajtchiz žoñinacžquiztan eccu, Macedonia yokquin ojkchinčha.
14 Nicju tjapa ančhucž quintu nonzinčha, walikazza ančhucqui. Yoozquin ancha gracias cjican chiyučha. Yoozpančha anawalinacquiztan wejrnaca atipskatchiqui. Nižaza tjapa kjutñi Yooz Ejpqui Cristuž puntuquiztan paljayta cjiskatčha wejrnacaž cjen. Jaknužt tjapa kjutñi tsjii zuma ulura žkejtčhaja, jalla nižta irata wejrnacaž paljayta liwriiñi taku tjapa kjutñiž ojkčha.
15 Wejrnacqui zuma inzinzužtakaz Yoozquiz cuntintu cjiskatučha, Cristuž puntu paljaycan. Liwriita žoñinacžquizimi ana liwriita žoñinacžquizimi Cristuž puntu paljayučha.
16 Nii ana liwriita žoñinacaqui anapan catoktiquiztan juc'anti casticta cjequičha. Jalla nižtiquiztan weriž paljaytaqui ana wali chjonanchi žketñižtakazza ninacžtajapa. Pero nii liwriita žoñinacazti weriž paljayta catoktiquiztan juc'ant zumaž cjequičha. Jalla nižtiquiztan weriž paljaytaqui zuma uluražtakazza ninacžtajapa. Jalla nižtiquiztan jequit Cristuž puntuquiztan paljayñi puesto tanznasajo?

YOOZ UCHTA ZONICHA PABLUQUI

17 Wejrqui Cristuž puntu paljaycan anal negocio paa-učha; nižaza Yooz taku anal queručha yekjap žoñinacažtakaz. Wejrzti zuma lijituma paljayučha zuma kuzziz. Yooz uchta apostultčha. Cristužtan wejttan tsjii kuzziz cjen, Yooz Ejpqui zizza, liwriiñi Yooz taku lijituma paljayučha.

3

1 Jalla nuž wejt puntuquiztan chiyanaqui, ančhucqui pinsačhani, wejr persunpacha honora waytiñi, jalla nii. Yekjapanacaqui tsjii carta nombramientužtan ojklayčha. Nižta carta nombramientuqui wejtta ana pecza, ančhucaquiz prisintizjapa. Nižaza ančhucaquiztan nižta carta anal mayasačha.

2 Ančhucpachačha wejt carta nombramiento cuntaqui. Ančhucqui weriž
paljaytiquiztan ew kamañchizza. Tjapa žoñinacaqui nii cherasačha, nižaza
pajasačha.
3 Cristuqui ančhucaquiz ew kamañchiz cjiskatčha, weriž paljaytaž cjen.
Jaziqui ančhuca ew kamañaqui tsjii carta nombramientužtakazza. Jalla
nii cartaqui anačha čhjul tintižtanami cjijrtaqui; anačha čhjul mazquizimi
cjijrtaqui. Yooz Espiritu Santuqui ančhuca kuzquiz luzzičha, ew kamañchiz
cjisjapa. Jaziqui ančhuca ew kamañaqui tsjii carta nombramientužtakazza.

CRISTUŽ LIWRIIÑI TAKU PALJAYZ

4 Ančhuččha kjana tjeezñiqui, wejrqui lijitum apostoltqui, nii. Jalla
nužupan cjiwčha. Cristuž cjen nuž chiyasačha Yooz yujcquiz.
5 Nuž cjican, zakaz cjiwčha: Wejrpacha ana čhjul walimi paasačha
Yooztajapa. Čhjul Yooztajapa wali paatami Yooz aztanpankaz paatačha.
Inakaztčha wejrqui. Pero Yoozqui wejr illzičha, niiž apóstol cjisjapa.
6 Yoozpacha wejr utchičha niiž ew compromis puntu paljayñi ojklayzjapa.
Nii ew compromisuqui anačha Moisés cjijrta liiquiztan, antiz Espiritu San-
tužquiztančha. Nii cjijrta lii cjen žoñinaca infiernuquin okaquičha, castictaž
cjisjapa. Espiritu Santuž cjen žoñinacaqui arajpachquin okaquičha, Yooztan
wiñaya kamzjapa.
7 Nii Moises cjijrta liiqui maznacquiz litranacztan cjijrtatačha. Nii cjijrta
lii tanžcu, Moises yujcqui walja c'ajchičha. Jalla nuž Moises yujc walja
c'ajan, parti Israel žoñinacaqui niiž yujc ana cheržñi atchičha. Moises yujcqui
jalla nuž c'ajñiž cjen, zumat zumat upa c'ajchičha. Yoozqui jalla nižta lii
tjaachičha, honorchiz cjisjapa, žoñinaca ana liwriiñi cjenami.
8 Yoozqui niiž ew compromiso juc'ant honorchiz cjiskatchičha. Ew com-
promisquiztan Espiritu Santuqui žoñinaczquiz liwriiskatčha.
9 Nii honorchiz lii ana cumplitiquiztan učhumqui castictajapa cjiss-
inčhumčha. Pero ew compromiso catokchiž cjen učhumqui Yooz yujcquiz
zuma cjissinčhumčha, ana ujchiz. Juc'ant honorchizza nii ew compro-
misuqui.
10 Tuquiqui Moisés liiqui honorchiztačha. Anzta ew compromisquiztan
nii tuquita liiqui ancha upa honorchizza, nii anzta compromisuqui juc'ant
honorchiz cjen.
11 Nii liiqui Cristuž tjonzcama mantizjapakaz tjaatatačha. Nekztan ana
iya walčha. Nii ew compromisuzti wiñayaž tjuraquičha. Jalla nižtiquiztan
juc'ant honorchiz žejlztančha.
12 Jalla nii ew compromiso ut'aytaž cjen wejrnacqui uchtačha, wiñaya li-
wriiñi taku paljayzjapa. Jalla nižtiquiztan tjup kuztan kjanacama chiyučha.
13 Nii Moises irata anal paa-učha wejrnacqui. Moisesqui niiž c'ajni yujc
chjojzičha, parti Israel žoñinaca ana cherzjapa, nii yujc c'ajñi katzcama.
Moises yujcqui ana tira c'ajñitačha. Nii tuž cjičha, liiqui anaž tira walčha,
apatatta, jalla nii.
14 Wejrnacqui liwriiñi puntuquiztan kjanacama chiyučha. Pero Israel
žoñinacazti nii puntu ana intintazzičha. Chojru kuzzizpantačha anzcama
ana intintazza. Moises lii liižcu nii liiquizkaz pinsičha. Cristužquin kuz tjaaz
ana pinsičha. Pero Cristužquin kuz tjaachiž cjenkaz liwriiñi Yooz puntu
intintazñi cjesačha.
15 Anzcama Moises lii liicanami ana liwriiñi Yooz puntu intintazasačha jila
parti judío žoñinacaqui.
16 Jesucristo Jiliržquiz kuz tjaažcu, nekztanž liwriiñi Yooz puntu intintaza-
sačha.

17 Jesucristo Jiliriqui Yooz Espiritužtan tsjii kuzzizza. Nižaza jakziltiž kuzquiz Jesucristuž Espíritu žejlčhaja, jalla niiqui liwriitapanž cjequičha.
18 Jalla nižtiquiztan liwriitaž cjen, tjapa učhumqui Jesucristo Jilirž honoraž tjeeža, tsjii ispijužtakaz. Nižaza učhumqui zumat zumat Jesucristuž irata juc'ant zuma cjissa. Nižaza niiž irata juc'ant juc'ant honorchiz cjissa. Jalla nuž učhumnacaltajapa cjiskatčha Jesucristo Jilirž Espirituqui. Nužupančha Yoozqui učhumnacaltajapa.

4

YOOZQUI PABLO UTCHICHA APOSTOL PUESTUQUIZ

1 Jalla nižtiquiztan anal upa kuzziz cjesačha. Yoozqui niiž okzñi kuzziz cjen wejr apóstol puestuquiz utchičha.
2 Jalla nii puestuquiz kamcan, wejrqui ana wali chjojzaka paaznaca, nižaza azzuca paaznaca ana wirapan paachinčha. Nižaza ana wali paaz mañanaca ana wira paachinčha. Nižaza Yooz taku anal tsjii kjutñi cjiyasačha. Antiz kjanacama werarapanikal chiyučha. Yoozza weriž chiitaqui zizñiqui. Nižaza weriž chiitiquiztan tjapa žoñinacaqui persun kuzquiz zizasačha, wejrtčha lijitum apostoltqui, jalla nii. Nuž cjiwčha, ana wali žoñinacaž wejtquiz uj tjojtnanami.
3 Weriž paljaytaqui zumzu takužtakazza ana criichi žoñinacžjapaqui. Ninacačha infiernuquin ojkñinacaqui.
4 Tii muntuquiz mantiñi diabluqui nii ana criichi žoñinacž kuz chojru cjiskatchičha, liwriiñi taku ana intintajo. Zur žoñižtakaz cjiskatchičha, Cristuž liwriiñi kjana ana cherajo, nižaza liwriiñi taku ana catokajo. Nii liwriiñi takučha ancha zumaqui. Ancha zuma Cristuž puntu chiičha. Jesucristučha Yooz Ejpž kuz tjeezñiqui.
5 Jilanaca, cullaquinaca, nonžna. Wejrqui Jesucristuž puntuquiztankaz paljayučha. Ultim chawjc Jiliripankazza Jesucristuqui. Nuž cjiwčha. Jesucristuž honora waytučha; anačha wejt persun honora waytučha. Nižaza Jesucristuž mantuquiz ojklaycan wejrqui ančhuca piyunitčha, ančhuc yanapzjapa.
6 Tuquitanpacha Yoozqui mantichičha ween zumchiquiz kjana cjeyajo. Nii Yoozpachačha wejt kuzquiz kjanchiqui, liwriini Yooz taku zumpacha intintizjapa, ancha zuma Yoozpan pajzjapa. Jesucristuqui niiž ancha zuma kamañchiz cjen Yooz kuzmi nižaza Yooz honora tjeezičha, učhum nii zuma intintajo.

PABLUQUI ANCHA SUFRICHICHA

7 Jaknužt zumanaca tsjii ljoc mazquiquiz chjojta cječhaja, jalla nižta irataž Yoozqui liwriiñi puntu wejtquiz cumpjiichičha žoñinacžquiz paljayajo. Jalla nuž Yoozqui wejr apóstol utchičha, niiž juc'ant zuma azi tjeezjapa. Liwriiñi aziqui Yoozquiztankaz tjončha, anaž wejtquiztan tjončha. Žoñikazza wejrqui.
8 Wejtta ancha anawalinaca želanami, ultimquiziqui wejrqui atipačha. Wejt kuz turwayskatanami, anaž wejt kuz llajllasa.
9 Žoñinacaž wejr chjatkatanami, Yoozqui wejr ana zinalla ečcha. Wejtquiz ancha sufriskatcanami, žoñinacaqui wejr anaž akasačha.
10-11 Jesucristužquin sirwican jakziquinami wejr ojklayučhaja, ancha sufručha, ticzmaya cjenami. Jalla nuž sufrican, Jesucristuž cjen tira žetučha; niižtajapa tii curpuquiz kamučha. Jesucristužquin sirwichiž cjen ancha sufručha. “Waj ticznaa; ticznaa” cjiwčha. Pero tii ticzñi curpchiz žejtcanaqui, Jesucristuž cjen kamučha.

12 Wejrqui walja sufrisnacal watučha. Wilta wilta ticzmayažtakaztača, Cristuž puntu paljaycan. Pero weriž paljaytiquiztan ančhucqui Cristuž žeti tanchinčhuccha.
13 Yooz takuqui tuž cjicha: “Yoozquin kuzziz cjen, wejrqui chiyučha”. Jalla nižta irata wejrqui Yoozquin kuzzizza, sufrita kamcanami. Jalla nižta kuzziz cjen, chiichiyučha, Cristuž puntu paljaycan.
14 Nuž paljayučha, tuž zizcu: Yoozqui Jesucristo Jiliri jacatatskatchičha, nižaza Jesucristužtan chica wejrmi ančhucmi jacatatskatta cjequičha. Yooz yujcquin chjichtaž cjequičha. Čhjulumi sufrican, nii cjuñznučha.
15 Tjapa wejtquiz watchinacaqui ančhucaltajapača. Liwriiñi Yooz taku paljayučha, juc'anti juc'anti žoñinaca Yoozquin kuzziz cjiskatzjapa, nižaza ninaca Yooziž yanapta cjiskatzjapa. Jalla nuž cjen tsjan tsjan žoñinacaqui Yoozquin gracias cjican chiyaquička, nižaza Yoozqui juc'anti honorchiz cjequička. Jalla nuž pecučha.
16 Jalla nižtiquiztan wejrqui anal llajllazučha. Kjažtami wejt curpu sufričhani wejt kuz zapuru tsjan tjupi cjissa; juc'anti Yoozquin kuzziztčha.
17 Tii wirquiz kamcan sufrisqui tsjii ratužtakazza; nekztan watčha. Pero tii muntuquiz sufritiquiztan učhumqui arajpachquin wiñaya honorchiz cjequička. Ancha sufrižcu, ancha juc'anti honorchiz cjequička. Arajpachquin ancha zuma kamaquička.
18 Nužupanž cjequička, tii muntuquiz žejlñi cusasanaczquiz anača kuz tjaazqui. Antiz arajpach zumanaczquin kuz tjaaz waquizička. Nekztan arajpachquin ancha honorchiz cjequička. Cherta cusasanaca wataquička. Arajpach zumanacazti wiñaya tjuraquička.

5

PABLUQUI ARAJPACHQUIN OJKZ PECCHA

1 Jalla tuž zizučha wejrqui. Tii žejtñi curpuqui ticziž cjequiž niiqui, Yoozqui ew curpuž tjaaquička, Yooz paata curpu. Nekztan arajpachquin wiñaya kamača.
2 Tii muntuquiz sufricanaqui anchal pasnučha ayincan. Ew arajpach curpu anchal pecučha, nekz kamzjapa.
3 Wejt kuzqui nii ew curpuchiz ancha pecčha, tsjii ew zquiti cujtz pecas, jalla nižta. Ana curpuchiz anal cjis pecučha.
4 Tii curpuchiz sufrican, aynučha. Tii curpuqui ticznaquička. Nižaza tii muntuquiz kamtaqui ana wiñayjapača. Jalla nižtiquiztan ew yekja curpuchiz cjis pecučha. Arajpachquin wiñayjapa kamz pecučha.
5 Yoozpachača nižtajapa wejr utchička. Nižaza Yoozza niiž Espíritu Santo wejt kuzquiz luzkatchiqui. Jaziqui arajpachquin kamspančha wejrqui.
6 Jalla nižtiquiztan wejrqui tjup kuzzizpančha. Tii curpuchiz kamcan, arajpachquin Yooztan chica ima žejlčha. Pero arajpach wajtchiz žoñtčha wejrqui. Jalla niil zizučha.
7 Tii muntuquiz kamcan, ana Yooz chercan kamučha. Pero ana cherta Yoozquin kuzzizpan kamučha ana niiž cheranami.
8 Jalla nižtiquiztan tjup kuzziz želučha. Tii curpuquiztan ulanžcu, nižaza Yooztan chica arajpachquin kamcan, jalla nii walikaz cjesača.
9 Jaziqui žejtcanami, ticz cjenami, Yoozquin kuzziztčha wejrqui. Weriž kamtiquiztan wejt Yoozquiz cuntintu cjiskatzpan pecučha.
10 Tjapa učhumnacqui Cristuž yujcquiz prisintistančha, pjalžta cjisjapa. Jaknužt tii muntuquiz kamtčhaja, zuma ana zuma, jalla niit jama pjalžtaž

cjequičha. Jalla nuž pjalžtiquiztan zapa maynižquiz arajpach kamaña tjaatež cjequičha.

ZOÑINACŽTAN YOOZTAN WALIKAZ CJESACHA

11 Jalla nižtiquiztan Jesucristo Jiliri ekscan zuma razunžtan ančhucaquiz chiyučha, zuma kamanchiz kamiñčha, cjican. Toscara anal chiyučha. Wejt kamaña Yooz zizza. Wejr cjiwčha, ančhucqui zakaz zizza zuma kamañchiz kamiñčha, jalla nii.

12 Jalla nuž chiican, persun honora anal waytiz pecučha. Antiz wejt puntuquiztan ančhucaquiz intintiskatz pecučha, wejtquiztan cuntintu cjisjapa. Jalla nekztanaqui ančhucqui wejt quintra žoñinacžquiz kjaaznasačha, zuma razuna tjaacan, "Pabluqui zuma kamñičha", cjican. Wejt quintra žoñinacaqui žoñinacžquiztan honorchiz cjis pečča. Ninacžtajapa zuma kuz anaž importayčha. Tucquin cjis, jalla niikaz importayčha ninacžtaqui.

13 Wejrzti zuma kuzziz cjis anchal pecučha. Wejt quintra žoñinacaqui cjiñičha "Lucuratačha Pabluqui". Jalla nuž chiyanami Yooztajapakal kamučha. Yekjap žoñinacazti cjiñičha, "Zuma razunžtan chiičha Pabluqui". Ančhucaltajapa zuma razunžtan chiyučha.

14 Jesucristuqui ancha okzñi kuzziz cjen tjapa žoñinacž laycu ticzičha. Žoñinacž cuntiquiztan ticzičha. Jalla nužupančha weraraqui. Jalla nuž tjapa kuztan criižcu, wejrqui Jesucristužquin sirwistančha, liwriiñi taku paljaycan.

15 Jesucristuqui tjapa žoñinacž laycu ticzičha, žoñinacaž ana persunjapa kamajo, antiz Cristužtajapa kamajo. Jalla nižtiquiztan jakziltat ew kamañchiz kamčhaja, jalla ninacaqui Jesucristužtajapa kamz waquizičha. Jesucristučha ninacž laycu ticziqui, nižaza jacatatchiqui.

16 Jaziqui Jesucristužtajapa kamcan, zizučha, žoñinacž kuzza chekanaqui, nii. Tuquiqui pinsatučha: Žoñinacž cherchi, pajk puesto ocupchi, wajt honora tanchi, jalla nižtanacačha chekanaqui, nuž cjican pinsatučha, Cristuž puntuquiztanami. Ana criichi žoñinacaž pinsitakaz pinsatučha. Anziqui ana iya nižta pinsučha.

17 Jaziqui tuž cjiwčha: jakziltat Cristužtan tsjii kuzziz cjissaja, jalla niiqui ew kuzzizza, nižaza ew kamañchizza. Tuquita kamaña liwj ecta, ew kamañchizpan kamčha.

18 Ew kuzmi nižaza ew kamañami Yooziž tjaatapančha. Cristuž cjen Yoozqui učhumnaca pertunchičha, niižtan učhumnacatan zuma cjisjapa. Nižaza Yoozqui wejrnaca utchičha parti žoñinacžquiz Yooz pertunz puntu paljayajo, Cristuž cjen žoñinacžtan Yooztan zuma cjesačha, cjican.

19 Yooz pertunz puntuqui jalla tužučha. Yoozqui Cristuž cjen tjapa žoñinaca pertunasačha, niižtan ninacžtan zuma cjisjapa. Žoñinaca pertunžcu, ana ujchiz cjiskatčha, ana casticta cjisjapa. Nižaza Yoozqui wejrnacaquiz cumpjiichičha, Yooz pertunz puntu paljayajo.

20 Jalla nižtiquiztan Cristuž cuntiquiztan ojklayučha niiž takunaca paljaycan. Jalla nuž ojklayan Yoozqui weriž cjen ančhucaquiz paljayčha. Jaziqui Cristužtajapa ančhucaquiz chiižinučha, Yoozquin kuz tjaalla, niižtan ančhucatan zuma cjisjapa. Jalla nuž chiižinučha.

21 Cristuqui ana čhjul uj paachičha. Učhum laycu Jesucristuqui Yooz yujcquiz učhum ujnacchiz cjissičha, učhumqui Yooz yujcquiz ana ujchiz nižaza zuma cjisjapa. Jalla nuž cjiskatchičha Yoozqui, niiž pinsitacama.

6

1 Jilanaca, cullaquinaca, wejrqui Yooztan langznučha, žoñinaca Yoozquin kuz tjaajo. Jaziqui ančhucaquiz chiižinučha, liwriiñi Yooz takuqui anačha

inapankaz nonzqui, nii. Ancha okzñi kuzziz cjen, Yoozqui ančhucaquiz niiž liwriiñi taku paljaykatchičha.
2 Cjijrta Yooz takuqui tuž cjičha: “Wejrtčha okzniñtqui, ančhuc liwriita cjisjapa. Jaziqui tii timpuquiz okzñi kuzziz ančhucaž mayizita nonzinčha, nižaza tii liwriiz timpuquiz ančhucaquiz yanapchinčha”. Jaziqui Yoozpančha okzñi kuzzizqui. Anziqui žoñinaca liwriita cjesačha.
3 Wejrqui anal jec žoñžquizimi t'ezinz pecučha, ujquiz tjojtzjapa. Jaziqui ana jecmi weriž Yooztajapa trabajta iñarasačha.
4 Yooztajapa trabajcan, jaknuž watanami, zuma Yooz kamañakaz tjeez pecučha. Yoozquin tjurt'iñi kuz tjeez pecučha, čhjul sufrisquiztanami, nižaza čhjulquiztan t'akjiri žejlžquiztanami, nižaza čhjul ch'ama ojklayzquiztanami. Chjulunacaž watanami tjurt'iñi kuz tjeez pecučha.
5 Jilanaca, cullaquinaca, tižta sufrisnaca watchinčha: wjajttatačha, carsilquiz chawctatačha; žoñinacaqui wejtnaca quintra aptichičha; nižaza muzpa ch'ama langznaca watchinčha otchañ tjepi; nižaza ana tjajchi kamchinčha, nižaza čhjerž kjara pascan žejlchinčha. Jalla nižta sufrisnaca watchinčha, tjurt'iñi kuztan.
6 Yooztajapa langzcan, zuma Yooz kamañа tjeez pecučha, zuma lijitum Yooz kamañchiz kamcan, nižaza Yooz puntu zuma zizñi nižaza pasinziz kuzziz kamcan, nižaza okzñi kuzziz kamcan, nižaza Espíritu Santuž aztan kamcan, nižaza zuma lijitum munaziñi kuzziz kamcan,
7 nižaza lijitum Yooz taku paljaycan, nižaza Yooz aztan kamcan. Jalla nižta kamcan zuma Yooz kamañа tjeez pecučha. Nižaza Yooztajapa kamcan, Yooz zuma razunžtan ojklayučha, tsjii zuma armichiztakaz. Yooz zuma razuna chiican, wejrqui žoñinacžquiz Yooz taku catokskatučha, nižaza quintra žoñinacžquiz Yooz zuma razunžtan kjaaznučha.
8 Yooztajapa kamcan, awizaqui wejrqui zuma rispittačha. Awizaqui ch'aanitazakazza. Awizaqui žoñinacaqui wejt quintra ana waliž parličha. Awizaqui zoñinacaqui wejt puntu zumaž parličha. Wejt puntuquiztan yekjap žoñinacaqui “Niičha tsjii kjutñi irpiñiqui” cjican chiichičha. Jalla nuž cjenami, wejrtčha werara chiiñtqui, nižaza irpiñtqui.
9 Yekjapanacaqui wejr ana pajz pečča. Jalla nuž cjenami, pajtapanikazza wejrqui. Yekjapanacaqui “Nii Pabluqui ticzla”, cjiñičha. Jalla nuž cjenami tiral žetučha. Wejt Yooz Epiž ujžta cjenami, ana contačha wejrqui.
10 Llaquita kuzziz cjenami, Yoozqui wejt kuzquiz cuntintupan cjiskatčha. Poriž cjenami, Yooz taku paljaycan walja žoñinacžquiz ricachužtakaz cjiskatchinčha. Ana čhjulchiz cjenami, tjapa wejtta žejlčha, Yooz maatiž cjen.
11 Corinto wajtchiz jilanaca, cullaquinaca, kjanapacha ančhucaquiz paljayžučha. Ančhucatan zuma munazučha, tjapa kuztan.
12 Anačha juntuñalla kuz ančhucatan munazučha. Yekjapanacazti anaž tjapa kuztan wejttan munaziz pečchani.
13 Pero ančhuczti tjapa kuztan wejttan zuma munaziñi cjee. Ančhucaquiz chiižinučha, jaknužt tsjii ejp persun ocjalžquiz chiižinčhaja, jalla nižta.

YOOZ ZOÑINACČHUCCHA ANCHUCQUI

14 Tsjiilla chiižinučha. Ana criichi žoñžnacžtan anaž ancha pajasa, tii muntuquiz kamcan. Yooz kamañchiz žoñiqui Yooz quintra žoñžtan anapan tsjii kuzziz cjesačha. Zuma žoñiqui ana zum žoñžtan anapan zuma pajasasačha, tii muntuquiz kamcan.
15 Jaknužt Cristužtan Satanas diablužtan tsjii kuzzizpan cjesajo? Nižaza jaknužt criichi žoñiqui ana criichi žoñžtan tsjii kuzziz cjesajo? Anapanž tsjii kuzziz cjesačha.

16 Yooz kjuyquiz žoñiž paata yooznacaqui anapanž juntu cjesačha. Nižaza
učhumqui žejtñi Yooz kjuyčhumčha. Yoozpachačha tuž cjichiqui: Ninacž
kuznacquiz kamačha; ninacžtan chica želačha. Ninacž Yooz wejr cjeecha,
nižaza ninacaqui wejt wajtchiz žoñinacaž cjequičha.
17 Jalla nižtiquiztan Yooz Jiliriqui tuž zakaz cjičha: Ana criichi žoñinacž
kamañquiztan zaraka, nižaza jayta. Ana zum kamañanacchiz anapan kama.
Nekztan wejrqui ančhuc zuma risiwačha.
18 Ančhuca ejp cjeečha. Nižaza ančhucqui wejt maatinacaž cjequičha.
Jalla nuž cjičha tjapa azziz Yooz Jiliriqui.

7

1 Munazita jilanaca, cullaquinaca. Yoozqui učhumnacaquiz niiž chiita
takunaca tjaachičha. Jalla nižtiquiztan učhumqui tjapaman ana walinac-
quiztanami nižaza tjapaman ana zum kamañanacquiztanami jaytistančha,
zuma kamañchizpan cjisjapa, curpumi kuzmi zuma cjisjapa. Yoozquin
ekscan, nižaza rispitcan, tjapa ana walinacquiztan jaytistančha, juc'ant
juc'ant walja zuma lijituma cjisjapa, Yooz kamañchizpan cjisjapa.

PABLUZ CHIITA TAKU CATOKTA

2 Wejttan zuma munaziñi cjee, tjapa kuztan. Ana jakziltiž quintra
čhjulumi paachinčha. Nižaza ana jakziltižquizimi tsjii kjutñi chjitchinčha.
Nižaza ana jakziltižquizimi incallchinčha, cusasanaca tanzjapa.
3 Jalla nuž chiican, ančhucaquiz uj tjojtunz ana pecučha. Tjapa kuztan
ančhucatan zuma munazučha. Tuqui nuž cjetučha. Anačha wejr ančhuca
quintraqui. Ticz cjenami, žejtz cjenami tirapan ančhucatan zuma mu-
nazučha.
4 Wejr cjiwčha, ančhucqui tirapan Yoozquin tjurt'iñi kuzziz cjequičha.
Ančhucaž cjen ancha cuntintutčha. Ančhuca honora waytučha. Ančhuca
quintu nonžcu zuma kuztaž wejrqui. Ancha sufrita cjenami anchal
chipučha ančhucaž cjen.
5 Macedonia yokquin irantižcu, ana jeejzñi atchinčha. Tjapa kjutñi walja
sufrisnaca želatčha. Tjapa kjuttan quintranaca želatčha. Wejt kuzqui
turwaysnatčha, "Criichi žoñinacaqui quejpsnaa", cjichinčha. Llaquita kuzziz-
tačha wejrqui.
6 Pero Yoozqui llaquita žoñinacžquiz kuzñipančha. Yoozqui wejr kuzzičha,
Tituž tjontiquiztan.
7 Nižaza Titžquiztan ančhuca quintu nonžcu, wejrqui zuma kuztatačha.
Tituqui ančhucaž cjen llaquita cjissitačha. Nekztan ančhucaquiz tjonžcu,
nižaza ančhucaž zuma kamta cheržcu, kuztatačha. Nižaza Tituqui
quint'ichičha, ančhucqui wejr ancha cherz pecatčha, nižaza weriž
llaquita cjen ančhucqui llaquitazakaz cjissinčhuččha. Nekztan wejtquiz
tjurt'ižinchinčhuččha. Jalla nii nonžcu juc'anti cuntintu cjissinčha.
8 Weriž cjijrta cartaqui ančhuc llaquita cjiskatchičha. Jalla nuž cjenami,
anziqui ana llactazzinčha. Pero tuquiqui llactazzinčha; nii ančhucaquiz
chiižinta ana cjijrz pecatučha. Pero ančhuc tsjii upacamakaz llaquiskatch-
inčha.
9 Ančhucqui llaquiskattiquiztan anazuma kamznaca ecchinčhuččha. Jalla
nižtiquiztan wejrqui cuntintučha. Ančhucaž llactaztiquiztan wejrqui
anatačha cuntintu. Antiz ančhucaž anazuma kamznaca ectiquiztan jalla
nekztantačha wejrqui cuntintu. Ančhucaž anazuma kamtiquiztan Yoozqui
ančhucaquiz uj cjuñkatchičha. Jaziqui weriž cjen ančhucqui ana ina llaquiss-
inčhuččha.
10 Yoozqui žoñžquiz uj cjuñkatčha kuz campiita cjeyajo. Jequit kuz
campiičhaja, jalla niiqui liwriita cjesačha, zuma kamañchiz cjisjapa. Nižaza

liwriita žoñinacaqui cuntintučha. Ana criichi žoñinacaqui ujnaca cjuñžcan nižaza llactazcan ana kuz campiyaquiž niiqui chojru kuzziz cjissa. Ultimu infiernuquin okaquičha.

11 Ančhuczti uj cjuñžcu Yoozquin juc'anti kuzziz cjissinčhuččha; oralla kuz campiichinčhuččha. Nižaza tjapa kuz tjaachinčhuččha ana wali kamznaca azquichjapa. Nii uj paañi žoñž quintra ancha žawjchinčhuččha. Nižaza nii ujquiztan tsucchinčhuččha. Nižaza wejttan ancha zalz pecchinčhuččha. Nižaza nii uj paañi žoñi ancha casticz pecchinčhuččha. Nižaza ultimu nii uj paañi žoñi casticchinčhucpančha. Jalla nižtiquiztan ančhucqui kjanapacha tjeezinčhucpančha, zuma kuzzizčhuččha, ana tira ujchiz.

12 Nii uj paata puntuquiztan nonžcu ančhucaquiz c'aripacha cjijržquichinčha. Anatačha nii uj paañi žoñžjapakaz cjijržquichinqui. Nižaza anatačha nii quintra uj paažinta žoñžjapakaz cjijržquichinqui. Antiz ančhucajapazakaz cjijržquichinčha, Yooz yujcquiz ančhucaquiz tjeezjapa, ančhucqui wejttan munaziñi kuzzizza, jalla nii.

13 Ultimquiziqui tjappacha walikaz cjissičha. Jalla nižtiquiztan wejrqui cuntintu cjissinčha. Ančhucaž wilta zuma kamtiquiztan Tituqui wilta llan kuzziz cjissičha. Nižaza Tito cuntintu cjissiž cjen, wejr zakaz juc'ant cuntintu cjissinčha.

14 Wejrqui Titžquiz ančhuca honora waytichinčha, “Ninacaqui zumačha”, cjican. Jalla nuž cjican ultimquiziqui ančhucaž cjen ana azkatchinčha. Ančhucatan žejlcan werar razunakaz chiichinčha. Nižaza Titžquiz chiita razuna werara zakazza ančhuca puntuquiztan.

15 Tituž tjaajintacama zuma kamchinčhuččha. Nižaza Tito zuma risiwchinčhuččha, humilde kuztan, nižaza rispitñi kuztan. Tjapa nižta cjuñžcu Tituqui ančhucaquin juc'antiž munazičha.

16 Ančhucaž cjen wejrqui zakaz ancha cuntintutčha. Nižaza ančhuca puntuquiztan cjiwčha, ancha zuma kamañchiz, jalla nii.

8

OFRENDANACA TJAAZ PUNTU

1 Jaziqui jilanaca, cullaquinaca ančhucaquiz tii zizkatz pecučha, jaknužt Macedonia yokquiz žejlñi criichinacaqui Yooz zuma kamaña tjeezičha, jalla nii.

2 Nii criichi žoñinacaqui ancha pruebanaca watchičha. Ancha pori cjissiž cjenami ninacaqui ancha cuntintu želatčha. Nižaza ricachužtakaz walja ofrendanaca utchičha.

3 Ninacž želinchizquiztan jama utchičha. Wejr cjiwčha, jilacama utchičha ninacž persun kuzquiztan.

4 Ninacaqui t'akjir criichinacžquin ofrenda tjaaz ancha pecchičha, jaknužt parti criichinacaqui ofrenda tjaatčhaja, jalla nižtapacha. Nižaza wejtquiz ancha rocchičha favora paajo, ninacž ofrenda chjichajo, jalla nii rocchičha.

5 Ninacaqui juc'ant zuma paachičha weriž tantiitiquiztanaqui. Tuquiqui Yoozquin tjapa kuz tjaachičha. Nekztan Yooz munañpi jaru wejtquiz kuz tjaachizakazza.

6 Jalla nižtiquiztan wejrqui Tito rocchinčha, ančhucaquin wilta okajo. Tuquiqui Tituqui ofrenda tjaaz puntu ančhucaquiz chiižinchičha. Jaziqui Tito wilta rocchinčha, ančhucaquin wilta okajo, ančhuca ofrendanaca cumpliskatzjapa, jaknužt tuqui ančhucqui okzñi kuzquiztan tjaatčhaja, jalla nuž.

7 Ančhucqui ancha zumačha; ančhuččha Yoozquin kuzzizpan, nižaza Yooz puntu zuma zizñi, nižaza zuma tjaajnasačha, nižaza tjapa kuztan

zumanaca paayiñčhuččha, nižaza wejttan zuma munaziñi kuzzizčhuččha. Čhjulquizimi ančhucqui ancha zumačha. Jalla nižtiquiztan ančhucqui zuma ofrenda tjaaz zakaz waquizicha, ančhuca okzñi kuzquiztan.

8 Ančhucaquiz anal mantučha, pero zizkatz pecučha, parti žoñinacaqui tjapa kuztan ofrenda utchičha, jalla nii. Jazic ančhucqui walja ofrendanaca tjaaquiž niiqui, ančhuca okzñi kuz tjeeznasačha.

9 Učhum Jesucristo Jilirž ancha okzñi kuz zizza ančhucqui. Jesucristuqui tjappacha niiztacama žejlchiž cjenami, ančhucaž cjen pori cjissičha tii muntuquiz kamcan. Jalla nuž pori cjissičha ančhuc ricachužtakaz cjiskatz-japa.

10 Jalla nižtiquiztan tii ofrenda puntuquiztan ančhucaquiz chiižinučha. Waj tsjii wataqui ančhucqui t'akjir criichinacžtajapa ofrenda uch pecatčha, nižaza ofrenda uchi kalltichinčhuččha. Jalla nižtiquiztan anziqui nii ofrenda cumpliskatz waquizičha. Jalla niiqui walipanž cjesačha.

11 Tuquiqui ančhucqui tjapa kuztan ofrenda uch pecatčha. Jalla nuž pectaqui cumpliskatz waquizičha, ančhuca želinchizquiztan jama.

12 Jakziltat tjapa kuztan ofrenda utčhaja, želinchizquiztan jama uch waquizičha. Jalla niiqui Yoozquin cuntintu cjiskatasačha. Jakziltat ana zinta želinchiz cječhaja, jalla niižquiztan Yoozqui ana ofrenda mayčha.

13 Wejrqui anal pecučha, yekja criichinacžquiz yanaptiquiztanaqui ančhucpacha t'akjiri cjisjapa.

14 Tuž cjiwčha, anziqui ančhucqui juc'ant želinchizza. Jalla nižtiquiztan nii t'akjir criichi žoñinacžquiz yanapasačha. Wiruñaqui ninacaqui ančhucaquiz yanapačhani, ninacž juc'ant želinchizquiztan jama. Jalla nižtiquiztan tsjiikaz cjequičha.

15 Cjijrta Yooz taku tuž cjičha: “Juc'ant želinchiz žoñiqui anaž čhjetnasačha. Nižaza ana želinchiz žoñiqui ana t'akjiri želasačha”.

TITŽ PUNTU

16 Yoozqui Tito ančhucaquiz ancha cjuñzkatchičha, jaknužt wejrqui ančhucaquiz cjuñzniñčha, jalla nižta. Jalla nižtiquiztan Yoozquin gracias cjican chiyučha.

17 Weriž roctiquiztan Tituqui “iyaw” cjichičha. Pero niipacha ančhucaquiz cjuñzičha. Jalla nižtiquiztan persun kuzquiztan ančhucaquin tjonžcaquičha.

18 Titžtan juntu yekja jila cuchanžcačha. Tjapa iclizziz criichinacaqui nii jilž puntu zizza, zuma liwriiñi taku parliñi, jalla nii.

19 Nižaza iclizziz criichinacaqui nii jila utchičha, wejttan chica ojklayajo, nižaza tii ofrenda Jerusalenquin chjitzjapa. Wejrqui tii ofrenda chjitz pecučha, Yooz honora waytizjapa, nižaza wejt yanapñi kuzziz tjeezjapa.

20 Jalla nuž tii ricujta ofrendaqui ancha tažpachačha. Jalla nii paaznaca chjichcan wejrnacqui zuma kjana kamz pecučha, žoñinaca wejtnacaquiz ana uj tjojtnajo, “Pabluqui persunjapa ofrendanacquiztan paaz jwessičha”, cjican.

21 Yooz yujcquizimi žoñinacž yujcquizimi wejrnacqui zuma lijituma kamz pecučha.

22 Titžtan nii yekja jilžtan tsjii jilžtan zakaz cuchanžcačha. Tii jilaqui wejrnacqui wawczinčha, zuma lijitum kuzziz čhjultakquiztanami, jalla nii. Niiqui ančhuca puntuquiztan nonžcu, ančhucaquin tjonzquin ancha pecchičha. Ančhucaž zuma kamtiquiztan nižta kuzzizza.

23 Titž puntuquiztan tuž cjiwčha. Niiqui wejt cumpañeručha. Nižaza
wejttan chica ančhucultajapa sirwičha. Nii yekja pucultan jilanacž pun-
tuquiztan tuž cjiwčha, ninacačha iclizquiztan cuchantaqui, nižaza ninacaž
cjen Cristuqui ancha honorchizza.
24 Nonžna ančhucqui. Tjapa criichinaczquiz ančhuca zuma okzñi kuz
tjeezna. Jalla nuž tjeeznan criichinacaqui zizaquičha, zuma razunžtan
ančhucaž kamtiquiztan wejrqui cuntintutčha, jalla nii.

9

OFRENDA PUNTU

1 Tsjiižtan zakal chiižinučha Yooz žoñinacztajapa ofrenda puntuquiztan.
Jalla nii puntuquiztan anačha ančhucaquin tsjii cartami cjijržquichuca.
2 Ančhucqui tjapa kuztan tjaaz pequiñčhuccha. Jalla nii zizučha. Nižaza
Macedonia yokquin žejlñi criichinaczquiz cuntintu cjiwčha, ewitanpacha
Acaya yokquin žejlñi criichinacaqui ofrendiztan yanapzjapa listutačha, jalla
nuž chiyučha. Jalla nuž nonžcu tsjan kuzziz cjissičha ofrenda uchjapa zakaz.
3 Nižaza wejrqui tii čhjepultan jilanaca cuchanžcučha, weriž chiita
ančhuca puntuquiztan ana toscara cjisjapa, ultimupan ančhuca uchta
ofrenda tjaczta cjisjapa, jaknužt wejrqui parti criichinaczquiz cjitučhaja,
jalla nuž.
4 Cunamit yekjap Macedonia criichinacaqui wejttan chica tjonačhani.
Ninaczquiz ančhuca ofrenda uch puntuquiztan kjaž wiltami chiižinchinčha.
Jalla nižtiquiztan ančhuca ofrenda ana listu tjacztažlaj niiqui, wejtnacal-
tami ančhucaltami aziž cjequičha.
5 Ana azi cjisjapa, wejrqui tantiichinčha, tii čhjepultan jilanaca rocz
waquizičha wejt tuqui ančhucaquin tjonznajo. Ninacaqui tjonžcu ančhucaž
compromitta ofrenda cumpliskataquičha. Jalla nižtiquiztan ančhuca
ofrenda listu tjaczta cjequičha ima wejt tjonan. Zuma okzñi kuzziz cjen
ofrenda uch waquizičha, ana weriž chiižintiquiztankaz.
6 Ančhucqui tii cjuñzna. Jequit koloculla zkala čhjacačhaja, nižaza
koloculla ajznaquičha. Nižaza jequit wacchi čhjacačhaja, nižaza wacchi
ajznaquičha.
7 Zapa mayni persun kuzquiz tantiižcu, ofrenda uchaquičha. Jequit zuma
okzñi kuztan ofrenda utčhaja, jalla niiztan munazičha Yoozqui. Ana pizc
kuztan uchasačha, nižaza ana žoñiz chiižintiquiztankaz uchasačha.
8 Tiizakaz cjuñzna. Yoozqui ančhucaquiz wacchi tjapaman wintizunanaca
tjaaznasačha. Jalla nižtiquiztan ančhucqui želinchizkaz cjesačha. Nižaza
ančhucqui želinchizquiztan ofrenda tjaasačha, tjapaman zuma obranaca
yanapzjapa.
9 Tii puntuquiztan cjijrta Yooz takuqui tuž cjičha: Zuma žoñiqui okzñi
kuztan pori žoñinaczquiz tjaačha. Nižaza niiž zuma obranaca watay wata
cjuñtaž cjequičha.
10 Yoozza semilla tjaañiqui čhjaczjapa, nižaza čhjeri tjaañiqui lujlzjapa.
Jalla nižtiquiztan Yoozqui ančhucaquiz želinchiz cjiskataquičha, juc'anti.
Nekztan ančhucqui juc'ant ofrenda tjaasačha. Ančhucaž zuma tjaatiquiztan
zuma obranacchiz cjequičha.
11 Yoozqui ančhucaquiz tjapaman zuma cusasanacchiz cjiskataquičha,
ančhuca okzñi kuztan juc'anti tjaazjapa. Ančhucaž uchta ofrenda intirji-
tiquiztan, nii ofrendiztan yanapta criichinacaqui Yoozquin ancha gracias
cjican cjequičha.

12 Jalla nuž ofrenda tjaacan Yooz sirwičha. Nižaza nii Yooz sirwitiquiztan t'akjir criichinacaqui yanapta cjequičha. Nekztan ninacaqui Yoozquin ancha gracias cjican cjequičha.
13 Tii ofrendaqui tjeeža, jaknužt ančhucqui Cristuž liwriiñi tawk jaru kamčhaja, jalla nii. Nižaza ančhucaž zuma kamtiquiztan Yoozquin ancha honorchiz cjequičha. Ančhucqui okzñi kuztan wali chawc ofrenda tjaaquičha. Ninaczštajapa, nižaza tjapa criichi žoñinaczštajapa ančhucqui zuma okzñi kuzzizčhuččha. Jalla nižtiquiztan Yoozqui honorchiz cjequičha.
14 Yoozqui ančhucaquiz ancha zuma okzñi kuzziz cjiskatchičha. Jalla nižtiquiztan nii yanapta žoñinacaqui ančhucaltajapa Yoozquiztan mayižinaquičha. Nižaza ančhucatan juc'anti zuma munazaquičha.
15 Jilanaca, cullaquinaca. Tiipanž cjuñzna. Yoozqui učhumnacaquiz Cristo tjaachičha. Nii Yooziž tjaataqui juc'ant zumačha; ana intintazzucačha. Yoozquin ancha gracias cjican cjiwčha.

10

PABLUQUI CRISTUZ APOSTOLUCHA

1 Jilanaca, cullaquinaca. Wejr Pabluqui tii cjijržcučha. Jazic nonžna. Cristuqui humilde kuzzizza. Jalla nižta kuzziz cjen wejrqui ančhucaquiz chiižinžcučha. Yekjap žoñinacaqui tuž cjičha: “Ančhucatan žejlcan, Pabluqui humilde kuzziztačha. Pero ančhucatan ana žejlcan, c'aripachačha”.
2 Ančhucatan wilta žejlcan, ana wilta c'ari cjis pecučha. Yekjapanacaqui wejtnacaquiz uj tjojtunčha. “Zoñž kuzcamakaz kamčha Pabluqui”, jalla nuž cjiñičha. Jalla ninaczštajapa c'ari cjesačha. Pero ančhucqui ninacaž irata ana cjee. Ančhucaltajapaqui anal c'ari cjis pecučha. Cristuž apostoltčha wejrqui. Pero wejt persun aztan mantiz anal tjeez pecučha.
3 Wejrqui žoñi cjicanami ana žoñž kuzcamakaz paa-učha, nižaza ana žoñinaczštan kichas pecučha. Pero tjapa Yooz quintranaczštan quiražtakaz zalznasačha.
4 Nižaza Yooz quintranaczštan zalžcu, ultim arma anal joojoo-učha. Antiz Yooz aztan anawalinacquiztan atipasačha, ninacaž anawal azziz cjenami.
5 Yooz quintra razunanacami atipasačha. Nižaza čhjul mit kuzquiztan pinsita razunanacami atipasačha, žoñinaca Yoozquin pajkatzjapa. Tjapa žoñinacaž pinsitanacami Cristuž tjaajintanac jaru cjiskatz pecučha.
6 Jalla nižtiquiztan wejrqui listučha tjapa Yooz quintra žoñinaca casticzjapa. Ančhucqui Yooz mantuquizpan cjisna, tjappacha. Weriž tjonztan, jakziltat anaž Yooz mantuquizlaja, jalla niiqui casticta cjequičha. Cristuž apostoltčha wejrqui.
7 Ančhucqui žoñikaz chekža, kjažta tsijtchižlaja nižaza kjažta chiiñižlaja, jalla nii. Jakziltat mit kuzziz “Wejrqui Cristuž partiquiztčha” cječhaja, jalla niiqui cjuñz waquizičha, wejrzakaztčha Cristuž partiquiz, jalla nii.
8 Wejt apóstol puesto puntuquiztan cunamit juc'anti chiyučhani. Jalla nuž cjenami wejrqui anal azasačha. Jesucristo Jiliriqui wejtquiz nii apóstol puesto tjaachičha, ančhucalta zuma kamañchiz cjiskatzjapa. Wejtta nii poder ana žejlčha, ančhuc akzjapa.
9 Cartanaca cjijržcu anal ančhuc tsucunz pecučha.
10 Yekjap quintra žoñinacaqui tuž cjičha: “Pabluž cartanacaqui chawjc jilirž cartanacažtakazza. Pero tekz žejlcan, ana azzizza, nižaza niiž razunanaca inakazza”. Nuž cjiñičha yekjapanacaqui.
11 Jalla nižta cjiñi žoñinacaqui zumpacha intintaz waquizičha. Jaknužt wejrqui cartanacquiz cjijržquitučhaja, jalla niicama paasačha ančhucatan žejlcan.

12 Nii mita kuzziz žoñinacaž irata cjis anal pecučha. Ninacaqui porapat
iñarascan ana intintazñi kuz tjeeža. Yooz tawk jarupankaz kamz waquizičha.
13 Wejrqui persun puntuquiztan anal juc'ant chiyučha. Yoozpachačha
wejtquiz tii apóstol langz tjaachiqui. Nii langzquiztan jama chiyučha. Nižaza
nii Yooziž tjaata langzquiztan jama ančhucaquin tjonzinčha, liwriiñi Yooz
taku paljayzjapa.
14 Ančhucaquin ana tjontasaž niiqui, wejrqui Yooziž tjaata langzquiztan
jama ana ojktasačha. Parti Cristuž liwriiñi taku paljayñi žoñinacžquiztan we-
jrtčha primero ančhucaquin tjonchintqui. Yekja žoñiž Yooz taku langtiquiz
ana mitisasačha.
15 Yekja žoñiž Yooztajapa langztiquiztan anapal cjiwčha, “Nii langz-
taqui weriž langztačha” cjicanaqui. Wejrqui pecučha, ančhucqui juc'anti
Yoozquin kuzziz cjeyajo. Jalla nižtiquiztan ančhucaporquiz Yooztajapa
juc'anti langz pecučha, Yooz tjaata langzquiztan jama.
16 Jalla nekztanaqui ančhucaquiztan nawjkchuc yekja wajtchiz
žoñinacžquiz zakaz liwriiñi Yooz taku paljayz pecučha. Pero yekja žoñiž
Yooztajapa langztiquiz anal mitisis pecučha.

17 Jakziltat honora waytiz pecčhaja, niižlaqui Yooz honora waytiz
waquizičha.
18 Jakziltat persun honora waytican chiiñižlaja, jalla niiž puntuquiztan
Yoozqui “ana zumačha” cjequičha. Jakziltat “Yooz alaja zumapankazza”
cječhaja, jalla niiqui Yooziž tjaata honorchiz cjequičha.

11

PABLUZTAN ANAZUM TJAAJIÑINACŽTAN

1 Wejrqui zumzužtakaz tsjii koluc chiyačha. Nii zumzužtakaz chiita
takunaca nonžnalla.
2 Yoozqui ančhucajapa tsjii silusiñižtakaz wejtquiz cjiskatčha. Weriž Yooz
taku paljaytiquiztan ančhucqui Cristužquin kuzziz cjissičha. Cristužtan zalz
ora wejrqui ančhuc zuma kamañchiz Cristužquin prisintis pecučha, jaknužt
tsjaa zuma tur naaža compromitta tjowžquiz prisintita cječhaja, jalla nuž.
3 Wejrqui ančhuca puntuquiztan turwayznučha; cunamit tsjiiqui
ančhucaquiz incallskatačhani, Cristužquin ana tjapa kuz cjisjapani, nižaza
Cristužquiztan zarakchi cjisjapani. Ančhucaž pinsitanacaqui tsjii kjutñiž
cjisnačhani. Tuquitanpacha nii ana wal zkoražtakaz diabluqui mañužtan
Evaquiz incallchičha, cunamit jalla nižta incallta cjisnačhani ančhucqui.
4 Wejrqui ančhucaquin tjonchinčha, werar liwriiñi takumi nižaza Jesusiž
puntuquiztanami paljayzjapa, nižaza tjonchinčha Espíritu Santuž ančhuca
kuzquiz luzskatzjapa. Jaziqui ančhucquiz chiižinučha. Tsjii žoñinacaqui
tsjemat liwriiñi taku paljayñiž cjenami, ančhucqui nii incallñi žoñi zuma risi-
wiñčhucquičha. Ninacaž tsjemat tjaajintanaca catokiñčhucquičha. Nižaza
tsjii žoñinacaqui tsjemat espiritunaca tjaaz pecasaž niiqui, ančhucqui nižta
incallñi žoñi zuma risiwiñčhucquičha. Nuž nonžcu, ispantichinčha; nižaza
llaquita kuzziz cjiskatchinčha.
5 Yekjapnacaqui ančhucaquiztan nii incallñi žoñinacž puntuquiztan pin-
sičha, zuma apostolonacačha, jalla nii. Ninacaqui anačha werar apos-
tolonacaqui; anačha wejtquiztan pajk jiliriqui. Jalla nuž cjiwčha.
6 Wejrqui anal altu tawkžtan paljaycan ančhucatan kamchinčha. Jalla nuž
cjenami wejrqui Yooz puntu zuma zizučha. Jalla nii zizñi cjican kjanapacha
tjeezinčha weriž tjapa puntunaca paljaytiquiztan. Tantiya ančhucqui.

7 Wejrqui humilde kuzziz ančhucatan kamchinča, ančhuc honorchiz
cjisjapa. Nižaza ana paaz paca mayžcu, liwriiñi Yooz taku ančhucaquiz
paljaychinča. ¿Jalla nuž anawali paachin wejrjo?
8 Yekja iclizziz žoñinacaqui wejtquiz paaz tjaachača. Jalla nii ofrendanaca
tanzinča, ančhucaquin Yooz taku paljayñi ojkzjapa.
9 Ančhucatan kamcan ana želinchiz cjissinča. Pero ančhucaquiztan
ana čhjulumi maychinča. Macedoniaquiztan tjonchi jilanacaqui wejtquiz
onanchača. Jalla nižtiquiztan anaž čhjulumi wejtquiz pjaltatča. Tuquiqui
wejrqui ančhucaquiz ana mayzjapa ancha cwitassinča, ančhucjapa ana
ch'ama cjeyajo, nižaza jaztanami mayzquiztan cwitasača.
10 Jaknužt Cristuqui werarapan chiiñitažlaja, jalla niiž cjen nižta wer-
arapan chiyiñzakaztča wejrqui. Jalla nižtiquiztan legali cjican, we-
jrqui cjiwča, anaž jec Acay wajtchiz žoñiqui wejt puntuquiztan cjesača,
“Pabluqui ana želinchiz cjican, wejtquiztan maychača”, nuž cjicanaqui.
Jalla nuž ančhucaquiztan ana čhjulumi maytiquiztan cuntintutča wejrqui.
11 ¿Kjažtiquiztan nižta chiyu wejrjo? ¿Ančhucatan ana zuma munazojo?
Anapanž cjesača. Yooz zizza, wejrqui ančhucatan munazača, jalla nii.
12 Wejrqui liwriiñi Yooz taku paljayiñča, ana paaz paca mayžcuqui.
Nižaza tirapan nužullakaz kamača. Nekztan jakziltat paaz ganzjapa Yooz
taku paljayčhaja, jalla niiqui anapanž cjichuca, “Wejrtča Pabluž irata Yooz
taku paljayiñtqui”, nuž cjicanaqui.
13 Nii paaz tanzjapa paljayñinacaqui falso apostolunacača. Nii žoñi in-
callñinacaqui Cristuž apostolunacažtakaz ojklayñača.
14 Jalla nužupan tii muntuquiz wataquača. Satanás diablupacha tsjii Yooz
anjilažtakaz ojklayča.
15 Nižazakaz Satanásquiz sirwiñi žoñinacaqui werara Yooz
sirwiñinacažtakaz ojklayča. Jalla nižta puntu nayžcu, ana tsucaquača.
Ninacaž nižta ojklaytiquiztan jama castictaž cjequača.

PABLUQUI ANCHA SUFRISNACA WATCHICHA

16 Wiltal cjiwča. Jalla nuž chiyanaqui ančhucqui weriž chiita puntuquiz-
tan anača pinsisqui, “Niiqui zumzu taku chiiča” cjicanaqui. Jalla nuž
pinsanami, wejr chiyaj cjila tsjii lucurata žoñižtakaz. Wejrqui tsjii koluculla
persun honora waytaj cjila.
17 Jalla nuž chiican wejrqui lucuratu žoñižtakaz chiyača. Anal chiyača
Yooz Jilirž ortin jaru, jalla nuž persuna honora waytican.
18 Walja žoñinacaqui tii muntuquiz čhjulunacquiztanami persun honora
waytača. Jalla nižtiquiztan wejr zakal persun honora koluculla waytača.
19 Ančhucqui chiiñčhuččha, “Ziziñ žoñinactča wejrnacqui”, cjicanaqui.
Jalla nuž chiichiž cjenami ančhucqui zumzu žoñinacž takunaca cuntintu
nonzniñčhuččha.
20 Falso žoñinacaqui ninacž mantuquiz ančhuc cjiskatz pečča. Nekz-
tan ančhucqui nii žoñinacžquiz zuma cassa. Nižaza tsjii falso žoñinacaqui
ančhuca cusasanacquiztan paca mayča. Nekztan ančhucqui ninacžquiz
zuma tjaača. Nižaza tsjii falso žoñinacaqui persunaltajapa zuma cjisjapa
ančhuc mantača. Nekztan ančhucqui niižquiz zuma cassa. Nižaza tsjii falso
žoñiqui ančhuc iñarča. Nekztan ančhucqui niižquiz zumakaz awantača.
Nižaza tsjii falso žoñiqui ančhuca yujcquiz tsjajpačhani. Jalla niizakaz
ančhucqui zuma awantačhani.
21 Wejrqui ančhucatan kamcan ana nižta kamchinča; humilde kuzziz
kamchinča. ¿Jalla nižtiquiztan wejrqui azasajo? Anapal azasača.
Yekja žoñinacaqui čhjulquiztan persun honora waytačhaja, jalla nii

žoñinacžquiztan juc'antitčha wejrqui. Jalla nuž chiicanaqui lucuratažtakaz chiyučha.

22 Yekjapanacaqui cjiñičha, “Hebreo sarchiz žoñinactčha wejrnacqui”. Werj zakal cjeečha, “Hebreo sarchiz zoñtčha wejrqui”. Nižaza ninacaqui cjiñičha, “Yooz illzta Israel wajtchiz žoñinactčha wejrnacqui”. Wejr zakal cjeečha, “Yooz illzta Israel wajtchiz žoñtčha wejrqui”. Nižaza ninacaqui cjiñičha, “Abrahamž majchmaatquiztan tjoniñčha”. Wejrmi zakal cjeečha, “Abrahamž majchmaatquiztan tjoniñčha”.

23 Ninacaqui cjiñičha, “Cristuž sirwiñtčha”. Wejrmi zakal cjeečha, “Cristuž juc'ant zuma sirwiñtčha”. Jalla nuž chiicanaqui lucuratažtakaz chiyučha. Pero ninacžquiztan juc'anti langzinčha Cristužtajapa. Nižaza ninacžquiztan juc'anti wjajttatačha. Nižaza ninacžquiztan juc'anti carsilquiz chawctatačha. Nižaza tsjii kjaž wilta ticzmaya želaytučha.

24 Pjijska wilta judío žoñinacaqui wejr casticchičha. Jalla nuž casticcan, quinsa tunca llatuncan lazu wjajtta mutchinčha.

25 Čhjep wilta wejrqui wjajtz paržtan wjajttatačha. Tsjii wilta maztan čhajctatačha. Čhjep wilta warcuquiz okan nii warcu julskatchičha. Warcu julskatžcu tsjii nooj weentižtan majiñtižtan pajk kot taypiquiz žejlchinčha.

26 Tirapan ojkojkchinčha, walja anawalinaca watñiž cjenami. Tižta anawalinaca watchinčha, anawal pujunaca, anawal tjañinaca, wejt wajtchiz anawal žoñinaca, yekja wajtchiz anawal žoñinaca, chawjc wajtquiz anawal žejlñinaca, ch'ekti yokquin anawal žejlñinaca, anawal pajk kotanaca, nižaza anawal falso jilanaca. Jalla nižta anawalinacami watchinčha.

27 Nižaza ancha langzinčha, nižaza zuma ch'amanaca watchinčha, kjaž wilta ana tjaji atchinčha, nižaza kjaž wilta čhjerž kjarami kjaz kjarami passinčha, kjaž wilta ayunassinčha. Nižaza kjaž wilta zakinacquiz ch'uncan sufrichinčha, zquitž kjara.

28 Tjapa nižtanaca watchiž cjenami, iyakal sufručha. Zapuru tjapa iclizziz žoñinacžtajapakal cjuñznučha, llaquita kuzziz ninaca zuma kamañchiz cjiscama.

29 Jakziltat llajllasñi kuzziz cječhaja, wejrqui niižtan chica zakal llaquisučha. Jakziltat ujquiz tjojtskatñi cječhaja, wejrqui nii tjojtskatñi žoñž quintra žawjznučha.

30 Wejrqui persun honora waytaž niiqui, weriž sufritanacquiztanami nižaza inallakaz cjitiquiztanami honoral waytačha.

31 Anal toscara chiyučha. Jesucristo Jilirž Yooz Ejpqui nii zizza. Yooz Ejpqui wiñaya honorchiz cjila.

32 Damasco wajtquin želan, Aretas cjita chawjc mantiñi jiliriqui ulanz zananacquin guardianaca mantichičha, wejr tanzjapa.

33 Pero criichi jilanacaqui wejr pajk canastiquiz yaažcu, pirkiž tsewctan kozzuc tsjii kjuya wintanquiztan wejr chjijunchičha. Jalla nižtiquiztan wejrqui ninacžquiztan atipassinčha.

12

1 Persun honora waytican, anačha čhjulumi wejttaqui cusaqui. Jalla nuž cjenami tiral wejt puntuquiztan chiyučha. Ančhucaquiz tii zakal quint'ačha, Yoozqui niiž puntunaca cherkatchičha. Nižaza niiž puntunaca zizkatchičha.

2 Wejrqui Jesucristužquin kuz tjaachinčha. Niiž wiruñ ažk tunca pusin watanaca wejrqui arajpach Yooz wajtquin chjichtatačha tsjii upacama. Curpužtanpacha chjichtatažlaja, už ana curpužtanpacha chjičhtatažlaja, jalla nii anal naychinčha. Yooz Ejpkaz zizza.

3-4 Pero wejrqui zizučha, nii zuma wajtquin chjichtatačha, jalla nii. Curpužtanami ana curpužtanami, jalla nii anal naychinčha. Yoozkaz zizza. Jalla nii zuma wajtquin takunaca nonzinčha, jalla nii nonžta takunacaqui anačha chiichuca žoñž takunacžtan.

5 Jalla nii Yooz puntu nonztiquiztanami chertiquiztanami honora waytasačha. Wejrqui persun sufrisnacquiztan honora zakaz waytasačha. Persunquiztan anal honora waytiz pecučha.

6 Wejrqui persun honora waytiz pectasaž niiqui lucuratažtakaz ana chiitasačha. Zuma werar razunžtanpan chiyučha. Jalla nuž cjenami, persun honora anal iya waytačha. Weriž chiitanacquiztanami paatanacquiztanami jalla nii jarukaz wejrqui rispitta cjesačha.

7 Nii Yooz puntu ziztanaca, chertanaca juc'ant zuma cuzačha. Jalla nižtiquiztan ana mit kuzziz cjisjapa, Yoozqui wejr laa cjiskatchičha. Wejr tsjii ch'apžtan chjapchižtakaz sufriskatchičha. Yoozqui Satanás diablužquiz nii laa cjisjapa permitchičha, wejtquiz nižta sufriskatzjapa.

8 Wejrqui čhjep wilta nii laa puntuquiztan Yooz Jiliržquin mayizichinčha, wejt curpu laa žetajo.

9 Pero Yooz Ejpzti wejtquiz kjaazičha, tuž cjican: Wejrqui amtan zuma munazučha, jalla nižtiquiztan amquiz yanapačha. Am inallakaz cjicanaqui wejt aztan amquiz zuma atñi cjiskatačha, nižaza čhjulunacquiztanami amquiz zuma atipñi cjiskatačha. Jalla nuž cjichičha Yoozqui.

Jalla nižtiquiztan wejrqui sufrisnaca watchiž cjenami, nižaza inallakaz cjenami, cuntintul cjeečha. Nekztan Cristuž aztan wejt kuzmi curpumi yanaptaž cjequičha.

10 Cristužtajapa sufricanaqui čhjulu watanami cuntintul cjeečha, inallakaz cjenami, iñarta cjenami, ana želinchiz cjenami, sufriskatta cjenami, ch'amanaca watchiž cjenami, čhjulunacaž watanami cuntintul cjeečha. Juc'ant inallakaz cjicanaqui, juc'ant tjupi kuzziztčha, Cristuž aztanaqui.

11 Jalla nuž chiican lucuratažtakaz chiichinčha. Ančhucpachaž nižta wejr chiikatchičha. Ančhucpacha wejt puntuquiztan zumanaca chiiz waquizičha. Yekjap žoñinacaqui chiiñičha, nii Pablužquiztan juc'ant zuma apostolonactčha wejrnacqui, cjican. Jalla nižta cjiñinacžquiztan juc'ant zumtčha wejrqui, Yooz yujcquiz inakaz cjenami.

12 Wejrqui ančhucatan žejlcan ultim werar apóstol puestuquiz ojklaychinčha, zuma pasinsis kuztan. Ančhucporquiz wacchi milajrunacami, siñalanacami, ispantichucanacami, jalla nižtanaca paachinčha.

13 Jaknužt parti iclizziz criichinacžtan kamtučhaja, jalla nižta irata ančhucatan kamchinčha. Jalla nuž kamcan ančhucaquiztan ana čhjulumi maychinčha, jaknužt parti criichinacžquiztan maytučhaja, jalla nižta. Jalla nii ana čhjulumi maytiquiztanaqui cunamiž ančhucqui žawjčhani. Jalla nekztanž pertunalla.

PABLUQUI CORINTO ZOÑINACŽQUIZ ANCHA CJUÑČHA

14 Anziqui wejrqui tjacznučha čhjep wiltiquiziqui ančhucaquin tjonzjapa. Tii wilta zakaz ančhucaquiztan ana čhjulumi mayačha. Ančhuca cusasa wejtquiz anaž importičha. Antiz ančhuc alaja importayučha. Ocjalanacaqui anaž cusasanaca juntasačha, maa ejpžtaqui. Antiz maa ejpnacaž cusasanaca juntasačha, persun ocjalanacžta.

15 Jalla nižtiquiztan wejrqui persun gasto gastačha ančhuca kuznaca zuma cjisjapa. Wejrqui ančhucaquiz yanapasačha ochañcama. Wejrqui ančhucatan juc'ant zuma munaziñi kuzziztčha. ¿Ančhuczti upa wejttan munaziñi kuzzizčhuckaya?

16 Tsjii žoñinacaqui tuž cjiñičha, Pabluqui wejtnacaquiztan ana čhjulu
may cjenami, jalla nuž mañ̃a paacan wejtnacaquiz incallchičha. Jalla nuž
cjiñičha.
17 Pero wejrqui pewcznučha, ¿Wejrqui cuchanžquita jilanaczquiz ančhuc
incallzkatchinjo? Anapančha.
18 Wejrqui Tito rocchinčha ančhucaquiz tjonzcajo. Niiztan chica yekja
jila cuchanžquichinčha. ¿Nii Titžquiz ančhucqui incallchinčhucjo? Niiztan
wejttan nuž pucultan ančhucatan zumpacha kamchinčha, zuma kuztanami
nižaza zuma kamcanami.
19 Ančhucqui cunamit wejt puntuquiztan pinsičhani, Pabluqui persun
puntuquiztan tirapankaz tjurt'ičha, jalla nii. Jalla nižta pinsitaqui anazu-
mačha. Weriž pecta jilanaca, cullaquinaca. Yooz yujcquiz Cristuž tjuuquiz
chiyučha, ančhuca kuznaca juc'ant zuma cjisjapa.
20 Ančhucaquin tjonžcu, cunamit wejrqui ančhucaquiztan tsjii
žoñinacztan anazuma kamañchiz zalačhani. Jalla nii jiwjatučha. Jalla
nižta zalaž niiqui, wejrqui ančhucaquiz c'aril cjeečha. Jalla nižta c'ari
takunacztan tjonzjapa anaž pecčha ančhucqui. Cunamit ančhucaporquiz
ch'aaznaca žejlčhani, nižaza iñiziñinaca žejlčhani, nižaza čhjaawjkatñinaca
žejlčhani, nižaza mitarar kuzziznaca žejlčhani, nižaza ana zum taku
joojooñinaca žejlčhani, nižaza žoñž quintra chiichiiñinaca žejlčhani, nižaza
mit kuzziz žoñinaca žejlčhani, nižaza kichjasñi kuzziz žoñinaca žejlčhani.
Jalla niztanaca žejlčhani. Jalla niztiquiztan tii cartal cjijržcučha, ančhucaž
ana zuma kamañanacquiztan jaytisjapa.
21 Cunamit yekjapanacaqui ana zuma kamañchizlani, nižaza adulteriuquiz
ojklaychižlani, nižaza ana walinaca paachižlani. Cunamit yekjapanacaqui
ančhucaquiztan uj paayiñčhuczlani, nižaza ančhuca ujquiztan ana pertuna
mayizichinčhuczlani. Jalla niztiquiztan ančhucaquin tjontan cunamit wejt
Yoozqui ančhucaž anazuma kamchiž cjen wejr azkatačhani. Nižta wataquiž
niiqui, llaquita kuzziz cjeečha.

13

ZERZ TAKUNACA

1 Tiiztan čhjepquiziqui ančhucaquin tjonžcučha. Ima tjoncan tiizakal
chiižinučha. Tsjii žoñžquiz uj tjojtnaquiž niiqui, ima casticta cjican, pucul-
tan čhjepultan tisticunacztan ticlarskataquičha nii uj paañi žoñž puntuquiz-
tan.
2 Tuquiqui wejrqui uj paañi žoñinaczquiz chiižinchinčha, ujnaca eca,
cjican. Nížaza tjapa žoñinaczquizimi nižta chiižinchinčha. Jaknužt pizc
wiltiquiz tjonžcu ninaczquiz chiižinchinčha, jalla nižta tii cartiquiz wilta
chiižinžcučha, ančhucatan ana žejlcanami. Wilta tjonžcu, uj paañi žoñinaca
panž casticačha.
3 Jalla nuž castictiquiztan ančhucqui kjanapacha cheraquičha, Cristužtan
wejttan tsjii kuzzizza. Jaziqui Cristuqui wejr chiikatchičha. Cristuqui
anačha inallakaz ančhucaltajapa. Antiz ančhucaporquiz niiž azi tjeeža.
4 Ina žoñižtakaz cruzquiz ch'awctatačha. Pero Yooz Ejpž aztan ja-
catatchičha. Cristužtakaz inallakaz wejrqui. Pero nižaza Cristužtan kam-
can, wejrqui Yooz aztan tjeeznasačha ančhucaltajapa.
5 Ančhucqui persunpacha kuz tantiyasa, Cristužquin tira kuz tjurt'iñi,
už ana tjurt'iñi, jalla nii. Persunpacha tantiyasa. Jesucristuqui ančhuca
kuznacquizza. ¿Jalla nii ana naazjo? ¿Ančhucqui anaj ultim criichinacajo?
6 Wejrqui cjiwčha, wejrnacqui anačha falso criichi žoñi, antiz ultim werar
criiñ žoñtčha. ¿Nii ana nayjo?

7 Wejrqui Yoozquin mayizučha, ančhuc ana ujnaca paajo. Jalla nuž
mayizučha, wejt zuma razuna ana tjeezjapa, antiz ančhucqui zuma cjisjapa.
Wejrqui ana zuma razunchiztakal cjež niiqui, anaž importičha.
8 Wejrqui werar razun quintra anal paasačha čhjulumi. Antiz werar razun
jarukaz chiyasačha.
9 Jalla nižtiquiztan wejrqui inallakaz cjicanami cuntintučha, ančhucqui
tjup kuzziz cjequiž niiqui. Wejrqui ančhucaltajapa tira Yoozquin may-
izučha, ančhuc juc'ant zuma kamañchiz cjisjapa.
10 Wejrqui ančhucatan ana žejlcan, jalla tuž tii cartal cjijržcučha, ančhuc
zuma cjisjapa. Wejrqui ančhucaquin tjonačha Yooz Jilirž apóstolž aztan.
Ančhucaquin tjonačha, ana c'aripacha cjisjapa, antiz ančhuc juc'ant zuma
kamañchiz cjiskatzjapa.
11 Jilanaca, cullaquinaca, jalla nuž chiižcu tiizakal chiyučha. Ančhucaquiz
zumaj cjila. Ančhuca kamañanaca zumpacha azquicha. Zuma kamañchiz
panž cjisna. Nižaza ančhucqui porapat kuzzasñiž cjee. Tsjii kuzziz cjee.
Porapat zuma munaza. Jalla nuž zuma kaman, Yoozqui ančhucatan cjila.
Yoozqui ancha zuma okzñi kuzzizza, nižaza niičha llan kuzziz cjiskatñiqui.
12 Jilanaca, cullaquinaca, porapat zuma tsaanasaquičha.
13 Tekzta tjapa Yoozquin kuzziz jilanacaqui ančhucaquin tsaanžquičha.
14 Jesucristo Jiliriqui tjapa ančhucaquiz zumanacaj tjaala, nižaza Yooz
Ejpqui tjapa ančhucatan zuma munaziñej cjila, nižaza Yooz Espíritu San-
tuqui tjapa ančhuca kuznacquiz cjila. Jalla nužoj cjila. Amen.

LA CARTA DEL APOSTOL SAN PABLO A LOS GÁLATAS

1 Wejr Pablutčha, ančhucaquin tii cartal cjijržcučha. Jesucristužtan
Yooz Ejpžtan cuchanžquita apóstol žoňtčha wejrqui, anačha žoňiž
cuchanzquititqui. Nižaza anačha žoňiž uchtitqui tii apóstol puestuquiz.
Antiz Jesucristužtan Yooz Ejpžtan wejr tii apóstol puestuquiz utchičha. Yooz
Ejpčha Jesucristo ticziquiztan jacatatskatchiqui.
2 Wejrqui tjapa wejttan žejlňi jilanacžtan ančhucaquin tsaanžcučha.
Ančhucqui Galacia provinciquin icliz žoňinacčhuccha.
3 Učhum Yooz Ejpžtan Jesucristo Jiliržtan ančhucaquiz zumaj yanapla,
nižaza ančhucaquiz cuntintu kuzziz walikaj kamkatla.
4 Tii muntuquiz kamcan, žoňinacaqui ana zuma kamañchiz kamčha. Nii
ana zuma kamañquiztan liwriizjapa, Jesucristuqui ticzičha. Nižaza učhum
ujnac laycu ticzičha Yooz Ejpž munañpi jaru. Jalla nii Yoozza učhum
yanapňiqui.
5 Yooz Ejpqui wiňaya honorchiz cjila. Jalla nužoj cjila. Amén.

TSJIIKAZ LIWRIIÑI TAKU ZEJLCHA

6 Wejrqui ančhuca puntu nonžcu ispantichinčha. Ančhucqui ratulla
Yoozquiztan zarakquičha. Jesucristuž ančhucaquiz okzňiž cjen, Yoozqui
ančhuc kjawzičha, liwriita cjisjapa. Yoozquiztan zarakcan ančhucqui yekja
tsjemat liwriiňi taku catokquičha.
7 Pero anaž yekja liwriiňi takuqui želasačha. Tsjii tsjii žoňinacaqui ančhuca
kuz turwayskatz pečča. Nižaza Jesucristuž liwriiňi taku tsjematquin querz
pečča. Wejrnacqui ančhucaquiz werar liwriiňi taku paljaychinča. Jalla
niic ančhucqui zizza.
8 Jalla niztiquiztan jakziltamiž tsjemat liwriiňi taku ančhucaquiz tjaaj-
nasaž niiqui, jalla nii žoňiqui Yooziž castictaj cjila. Wejr mekaj cjila, araj-
pachquiztan tjonchi anjila mekaj cjila, jakziltami yekja tsjemat liwriiňi taku
tjaajnasaž niiqui, castictaj cjila.
9 Tuquiqui niztapan chiichinčha. Jaziqui wilta niztapachal chiyučha:
Jakziltamiž yekja tsjemat liwriiňi taku ančhucaquiz tjaajnasaž niiqui, jalla
niiqui Yooziž castictapaj cjila. Ančhucqui werar liwriiňi taku catokch-
inčhuččha. Ana iya žejlčha.
10 Jalla nuž c'aripacha chiican, ¿čhjulut pecoj wejrjo? Anal pečučha
“Amčha zumamqui” cjiňinacaqui. Nižaza anal pečučha žoňinacž kuz wali
cjiskatzjapa. Jalla niztа pecaquiž niiqui, Jesucristuž mantuquiz sirwiňi ana
cjichučačha.

PABLUZ OJKLAYTA QUINTU

11 Jilanaca, cullaquinaca, ančhucaquiz tuž tjaajinz pečučha. Weriž pal-
jayta liwriiňi takuqui anačha žoňž kuzquiztan pinsita.
12 Ana jec žoňžquiztanami nii liwriiňi taku nonzinčha, nižaza anaž jec
žoňimi wejtquiz nii liwriiňi taku tjaajinchiqui. Jesucristupachačha wejtquiz
tjaajinchiqui.
13 Tuquiqui wejrqui judío žoňinacž kamañ jaru kamiňtačha. Jalla nii
nonzinčhuččha. Tuquiqui Yooz partir žoňinaca tanžcu ninaca walja
sufriskatiňtačha. Yooz icliz žoňinaca k'ala akz pecaytučha.

14 Nižaza wejrqui judío cuzturumpinacž puntu juc'anti zizzinčha, wejt
judío mazinacžquiztan juc'anti. Wejrqui wejt tuquita atchi ejpnacž cuztu-
rumpiquiz tjapa kuztantačha. Nii cuzturumpinacž jaru kamzjapa ancha
c'unchintačha.
15 Jalla nuž cjenami Yoozqui wejr t'akzičha, niiž apóstol cjisjapa. Ima weriž
maaquiztan nasan, Yoozqui wejr t'akzjapa tantiichičha. Nižaza Yoozqui
wejtquiz ancha okzñiž cjen, wejr kjawzičha, liwriita cjisjapa. Čhjulorat wejr
kjawz tantiitčhaja, jalla nii ora wejr kjawzičha,
16 niiž zinta Majch pajzjapa, nižaza niiž apóstol cjisjapa. Nižaza Yoozqui
wejr kjawzičha, ana judío wajtchiz žoñinacžquin Jesucristuž puntu paljayñi
cjisjapa. Jalla nuž Yooztan niiž Majchtan pajžcu, ana ječžtanami kazñi
ojkchinčha.
17 Nižaza ana Jerusalén watjami ojkchinčha, parti apostolanacžtan
kazñimi. Ninacaqui wejt tuqui apóstol puestuquin luzzitačha. Jalla nuž wejt
tuqui luzziž cjenami ana ninacžtan kazñi ojkchinčha. Antiz Arabia yokquin
ojkchinčha. Wiruñaqui niwjctan Damasco wajtquin quejpžquichinčha.
18 Nekztanaqui čhjep watquiztan Jerusalén ojkchinčha, Pedružtan zalz-
japa. Jalla nekztan Pedružtan tsjii tunca pjijskan tjuñi kamchinčha.
19 Jalla nicju kamcan, Jesucristo Jilirž lajk Jacobo cjita apostolžtan zalch-
inčha. Ana jakzilta parti apostolonacžtanami zalchinčha.
20 Yooz yujcquiz žejlcan, anal toscara chiyučha. Tii weriž cjijrtaqui
weraračha.
21 Jerusalén wajtquiztan zarakžcu, Siria yokaran nižaza Cilicia yokaran
ojkchinčha.
22 Judea yokquin kamñi criichinacžtan ima zalchinčha. Nii Cristuž partir
žoñinacaqui ima wejr paj-kalčha.
23 Ninacaqui wejt puntuquiztan tii quintukaz zizzičha: “Nii wejrnacaž
sufriskatta žoñiqui niipachaž Jesucristužquin kuztan criichiqui. Tuquiqui
liwriiñi Jesucristuž puntu k'ala tjatanz pecñitačha. Anziqui niiqui liwriiñi
Jesucristuž puntu paljayla”. Jalla nuž cjetčha wejt puntuquiztanaqui.
24 Nii criichinacaqui Yooztajapa honora waytichičha wejt puntu nonziž
cjen.

2

APOSTOLONACAQUI PABLO ZUMA RISIWCHICHA

1 Nekztan tunca pusin watquiztan wilta Jerusalén watja ojkchinčha Bern-
abežtan. Nižaza Tito chjitchinčha.
2 Yooz wejtquiz chiitan, Jerusalén watja ojkchinčha. Jalla nicju jaknužt
yekja wajtchiz žoñinacžquiz liwriiñi Yooz taku paljaytučhaja, jalla nii mazinz
pecchinčha. Primiraqui icliz jilirinacžtan ajcžcu ninacžquiz mazinchinčha,
nekztan parti criichinacžquiz mazinchinčha weriž paljayta liwriiñi Yooz
taku, jalla nii. Jalla nuž mazinchinčha, weriž Yooztajapa langžta ana ina
cjisjapa. Nižaza anz weriž Yooztajapa langztaqui ana ina cjiskatz pecučha.
Jalla nižtiquiztan weriž paljaytaqui nii judío criichinacžquiz mazinchinčha.
3 Ninacaqui wejr zuma risiwchičha. Nižaza Tituqui wejttan chica
želatčha. Nii Tituqui griego wajtchiz žoñi cjican, ana janchiquiz chimpuchiz-
tačha, judío žoñinacž cuzturumpi jaru. Jalla nuž cjenami judío žoñinacž
cuzturumpi ana paakatchičha, nii janchiquiz chimputa cuzturumpi, jalla
nii.
4 Pero tsjii kjaž žoñinaca želatčha, “Wejrnactčha criichinacaqui” cjiñi. Jalla
ninacaqui anatačha lijitum criichinacaqui pero. Criichinacžporquiz chjo-
jzaka luzzitačha. Jalla nii ana zum žoñinacaqui awayt'i luzzitačha, jaknužt

wejrnacqui Jesucristužquin kuzziz cjen Moisés liiquiztan liwriita, jalla nii. Ninacakaz Titžquiz judío chimpuchiz cjiskatz pecatča. Nižaza ninacaqui wiltaž wejrnac ninacž lii mantuquiz utz pecatča.

5 Anapan ninacž munañpi jaru cjiskatchinča. Wejrnacqui pecaytača, ančhucqui werar liwriiñi Yooz tawk jaru tirapan kamzjapa, jalla nuž.

6 Nekz žejlñi pajta jilirinacaqui ana wejtquiz čhjul ew taku tjaajinchača. Jiliri cjenami ana jiliri cjenami wejtquiz anal importayača. Yoozquiz žoñinaca ana illillzača. Yooz yujcquiziqui tjapa criichinacaqui tsjii parijača.

7 Jalla ninacaqui wejtquiz ana čhjul ew taku tjaajinchača. Antiz ninacaqui wejr pajchača, Yooziž uchta apóstol, nižaza werar liwriiñi taku paljayñi, jalla nii. Wejrqui uchtača yekja wajtchiz žoñinacžquiz liwriiñi Yooz taku paljayajo, jaknužt Yoozqui Pedro utčhaja, judío wajtchiz žoñinacžquiz liwriiñi taku paljayajo, jalla nižtapacha.

8 Yoozqui Pedro cuchanchača, judío žoñinacžquiz liwriiñi taku paljayajo. Jalla nii Yoozpacha wejr cuchanchizakazza, yekja wajtchiz žoñinacžquiz paljayajo. Yoozqui jalla nuž pucultan cuchanchača niižtajapa langznajo.

9 Jalla nižtiquiztan Jacobžtan Pedružtan Juanžtan wejr pajchača, Yooz amt'ita jaru apóstol puestuquiz uchta, jalla nii. Nii čhjepultanaqui pajta chawjc jilirinacatača. Jalla nuž wejr pajžcu, ninacaqui wejr zuma risiwchača. Bernabequi risiwtazakazza. Jalla nižtiquiztan wejtnacatan ninacžtan wali cjiyassinča. Wejrnacqui tsjii zuma acuerduquiz kazzassinča, wejrnaca yekja wajtchiz žoñinacžquin paljayi ojkzjapa, nižaza ninaca judío žoñinacžquin paljayi ojkzjapa, jalla nuž.

10 Nižaza ninacaqui wejtnacaquiz roct'ichača, pori žoñinacžquin yanapzjapa cjuñznajo. Wejrqui nižtapacha zakaz ancha tantiyača.

PEDRUZTAN PABLUZTAN ANTIOQUIA WAJTQUIN

11 Niiž wiruñ Pedruqui Antioquía watja ojkchača. Jalla nicju Pedružquiz zumpacha chiižinchinča, niiž yujcquizpacha. Niiž kamtaqui ana zumquintača.

12 Antioquía wajtquin irantižcu, Pedruqui nii wajtchiz ana judío žoñinacžtan lujlchača. Nekztan tsjii kjaž Jacobž partir žoñinacaqui irantichača. Jalla ninacaqui judío cuzturumpinaca exijñitača. Jalla ninacžquiz ekscu, Pedruqui nii ana judío žoñinacžquiztan tsjii latu zarakchača.

13 Pedruž nuž zaraktan, parti judío criichinacaqui nižtapacha zakaz tsjii latu zarakchača. Pero ninacaqui kuzquiz zizatča, nižta zarakz ana wali, jalla nii. Bernabemi ninacžtan chica zarakzkattatača.

14 Jalla nuž zarakžcu ninacaqui werar liwriiñi Yooz tawk jaru ana kamchača. Jalla ninaca zarakñi cheržcu wejrqui tjapa žoñinacž yujcquiz Pedružquiz zumpacha chiižinchinča, tuž cjican: —Amqui judío žoñimča. Jalla nuž cjenami amqui ana judío žoñižtakaz kamñamča. Amqui judío cuzturumpinac jaru ana kamñamča. Jalla nižtiquiztan ¿kjažtiquiztan amqui tii ana judío žoñinaca judío žoñinacažtakaz kamkatz pecya? Anapanž zuma niiqui.

JESUCRISTUZQUIN KUZZIZ CJEN ZOÑINACA LIWRIITACHA

15 Wejrnacqui judío žoñinacžquiztan tjoniñča. Yekja wajtchiz žoñinacžquiztanami, Yooz quintra paañi žoñinacžquiztanami anapan tjoniñča.

16 Jalla nuž tjonñiž cjenami wejrnacqui zizzinča, anaž jakziltami Moisés lii jaru kamchiž cjen Yooz yujcquiz zuma cjisnasača. Yooz yujcquiz zuma

cjisjapa, žoñinacaqui Jesucristužquin kuzziz cjistančha. Jalla nuž zizzinčha. Wejrnac zakaz Jesucristužquin kuz tjaachinčha, Yooz yujcquiz zuma cjisjapa. Anaž jakziltami Moisés lii jaru kamchiž cjen Yooz yujcquiz zuma cjisnasačha. Jalla nižtiquiztan wejrnac zakaz Moisés lii jaru kamchiž cjen, Yooz yujcquiz anapanž zuma cjisnasačha.

17 Yooz yujcquiz zuma cjisjapa wejrnacqui Jesucristužquin kuz tjaachinčha. Jalla nii kuz tjaaz oraqui, wejrnacqui yekja wajtchiz žoñinaca irata persun uj pajstantačha, "Wejrnacmi zakaz ujchiztčha", cjicanaqui. ¿Jalla nuž wejrnacaž persun uj pajchiž cjen, Jesucristuqui wejrnac nižta ujchiz cjiskatjo? Anapanž cjesačha.

18 Yooz yujcquiz zuma cjisjapa, Moisés lii ana walčha. Jalla nuž wejrqui tjaajinchinčha. Anziqui wejrqui wilta chiitasaž niiqui, "Moisés lii jaru kamchiž cjen Yooz yujcquiz zuma cjisnasačha" jalla nižtiquiztan wejrqui juc'anti ujchizpan cjitasačha.

19 Moisés lii mantuquiz kaman nii liiqui kjanapacha wejtquiz tjeezičha, wejrqui ujchizpantčha, jalla nii. Jalla nižtiquiztan wejt persun uj pajžcu, Jesucristužquin kuz tjaachinčha. Jalla nižtiquiztan Moisés liiquiztan liwriitačha wejrqui, Yooztajapa kamzjapa.

20 Jesucristuqui wejt ujnac laycu cruzquiz ch'awcta ticzičha. Jalla nuž wejt ujnac laycu ticziž cjen, wejrqui niižtan chica ticziztakaztčha. Wejt tuquita ana zuma kamaña jaytichinčha, jalla nižtiquiztan ew kamañchizza wejrqui. Pero anačha wejt persun kamañchiz antiz Cristuž kamañchiz kamučha. Jaziqui tii muntuquiz žejtcan ew kamañchiz kamučha. Jesucristo Yooz Majchquin kuz tjaatiquiztan Jesucristuqui wejtquiz okzñiž cjen, wejt ticz cuntiquiztan ticzičha.

21 Yoozqui žoñinacžquiz okžcu, Jesucristo cuchanžquichičha žoñinaca liwriizjapa. Liwriiñi Yooz taku anal nicz pecučha. Moisés lii jaru kamchiž cjen žoñinacaqui Yooz yujcquiz zuma cjissiž cjitasaž niiqui, Jesucristuqui inapankaz ticztasačha. Anapančha nužuqui.

3

LIWRIIZ PUNTU

1 Galat wajtchiz žoñinaca, ančhuččha zumzužtakaz. ¿Jequit ančhuc incallchejo? ¿Jequit werar liwriiñi tawkquiztan ančhuc tsjii kjutñi chjitchejo? Liwriiz puntu paljaycan wejrnacqui Jesucristuž puntuquiztan kjanapacha ančhucaquiz tjaajinchinčha, Jesucristuqui žoñinacž ujnacquiztan cruzquiz ch'awcta ticzičha, jalla nii.

2 Tsjii pewcz pecučha. ¿Moisés lii jaru kamchiž cjen, Espíritu Santo ančhuca kuzquiz luzzikay? Anapančha. Jesucristužquin kuz tjaatiquiztan, nekztan Espíritu Santuqui ančhuca kuzquiz luzzičha. Jalla niiqui nužupančha.

3 ¿Kjažtiquiztan ancha zumzu ančhucjo? Espíritu Santuž cjen ančhucqui Yooz kamañquiz kami kallantichinčhuččha. ¿Persun kuzcama kamcanaqui Yooztajapa tsjan zuma kamasajo? Anapančha.

4 ¿Jesucristužquin criižcu ančhucqui inakaz sufrichinčhuc cjes kjažtatajo? Ana inakaz ančhucqui sufrichinčhučlani.

5 Yoozqui ančhuca kuzquiz niiž Espíritu Santo luzkatchičha. Nižaza ančhucaž cheran Yoozqui milajrunaca paachičha. ¿Ančhucaž Moisés lii jaru kamtiquiztan jalla nižta milajrunaca Yooz paachejo? Anapančha. Ančhucqui Jesucristuž puntuquiztan nonžcu catokchinčhuččha. Jaziqui ančhucaž Jesucristužquin kuz tjaatiquiztan Yoozqui ančhucaž cheran milajru paachičha.

6 Abraham zakaz Yoozquin kuz tjaachitačha. Jalla nuž tjaatiquiztan Yooz
yujcquiz zuma cjiskattatačha.
7 Jalla nižtiquiztan jakziltat Jesucristužquin kuz tjaačhaja, jalla niiqui
ultim Abrahamž majchmaatičha. Jalla niic werar razunačha.
8 Yoozqui tuquitanpacha tuž tantiichičha, Jesucristužquin kuz tjaañi
žoñinaca Yooz yujcquiz zuma cjiskattaž cjesačha, jalla nuž tantiichičha.
Jalla nižtiquiztan tuquitanpacha liwriiñi Yooz puntuqui Abrahamžquiz chi-
itatačha, tuž cjican: “Amiž cjen tjapa wajtquiztan žoñinaca zumaž cjiskattaž
cjequičha”. Jalla nuž cjičha cjijrta Yooz takuqui.
9 Jalla nižtiquiztan jakziltat Jesucristužquin kuz tjaačhaja, jalla niiqui
Abrahamžtan zuma cjiskattaž cjesačha.
10 Jakzilta žoñinacat Yooz yujcquiz zuma cjisjapa, Moisés liiquiz kuz
tjaačhaja jalla ninacaqui Yooziž castictaž cjequičha. Cjijrta Yooz takuqui
tuž cjičha: “Jakziltat tjapa Moisés liiquiz mantitanac jaru ana zumpacha
kamčhaja, jalla ninacaqui Yooziž castictaž cjequičha”.
11 Anaž jecmi Moisés lii jaru zumpacha kami atasačha. Jalla nižtiquiztan
Moisés liiquiz kuz tjaatiquiztan anaž jecmi Yooz yujcquiziqui zuma cjis-
nasačha. Kjanapachačha nii razunaqui. Cjijrta Yooz takuqui tuž cjičha:
“Jakziltat Yoozquin kuz tjaatiquiztan Yooz yujcquiz zuma cjisnačhaja, jalla
niiqui Yooztan kamaquičha”.
12 Pero Moisés lii jaru kamcan, Yoozquin kuz tjaazqui ana walčha. Moisés
lii puntuquiztan Yooz takuqui tuž chičha: “Jakziltat Moisés lii jaru kamčhaja,
jalla niiqui nii lii jaru kamtiquiztan Yooztan kamaquičha”.
13 Pero anaž jecmi nii lii jaru zumpacha kamasačha. Jalla nižtiquiztan
tjapa žoñinacaqui Yooziž castictaž waquizičha. Pero Jesucristuqui učhum
liwriichičha, Yooziž ana casticta cjeyajo. Jesucristupacha učhum cuntiquiz-
tan casticta cjissičha. Cjijrta Yooz takuqui tuž cjičha: “Jakziltat cruzquiz
ticznačhaja, jalla niiqui tjeeža, Yooziž castictaž, jalla nii”.
14 Jesucristuqui yekja wajtchiz žoñinacž cuntiquiztan zakaz casticta cjis-
sičha, ninaca Abrahamžtan Yooz yujcquiz zuma cjiskatzjapa. Nižaza Jesu-
cristužquin kuz tjaachiž cjen Yoozqui tjapa učhum kuznacquiz niiž Espíritu
Santo luzkatchičha, niiž tuquita chiita takucama.

MOISES LII PUNTU

15 Jilanaca, cullaquinaca, tsjii puntul chiyačha. Tiiž nonžna. Tsjii zuma
legali acuerduquiz luzta, nižaza jiliriž sillta, jalla nii documentuqui ana wira
campiyasačha, nižaza ana nekz yapasačha, jiliri sillta jaru.
16 Anziqui tii puntul chiyačha. Yoozqui taku tjaachičha Abrahamžquizimi
niiž majchquizimi. Yooz takuqui anaž cjičha, “Majchmaatinaczquizimi”,
cjicanaqui. Anaž wacchi žoñinacž puntuquiztan chiičha. Antiz tsjii žoñž
puntuquiztankaz chiichičha. Jalla nii žoñičha Cristuqui.
17 Jalla tuž chiyučha: Yoozqui Abrahamžquiz taku tjaachičha. Nekz-
tan pusi patac quinsa tuncan watanacquiztan Yoozqui Moisesquiz niiž lii
tjaachičha. Jalla nii wiruñ tjaata liiqui nii tuquita Abrahamžquiz tjaata taku
anapanž ana walkatasačha.
18 Moisés lii jaru kamchiž cjen Yooz zumanaca tanžtaž cjitasaž niiqui,
jalla nižtiquiztan Yooziž Abrahamžquiz tjaata taku anaž waltasačha. Pero
panž walčha. Yoozqui Abrahamžquiz nužukaz taku tjaachičha, žoñinaca
liwriizjapa.
19 Jalla nižtiquiztan, ¿čhjuljapat Moisés lii sirwiya? Jalla tužučha. Moi-
sesquiz nii liiqui tjaatatačha, žoñinacž ujnaca tjeezjapa. Nižaza nii liiqui
walatčha, Jesucristuž tjonzcama. Jesucristuqui Abrahamž majchmaatquiz-
tan tjonñičha. Nižaza niiž puntuquiztan chiičha nii Yooziž Abrahamžquiz

tjaata takuqui. Yoozqui anjilanaca cuchanžquichičha, niiž lii Moisesquiz tjaazjapa. Nekztan Moisesqui parti žoñinačžquiz Yooz mantitanaca tjaajinchičha.

20 Moisesqui nii liiztan žoñinačžquiz mantichičha, žoñinaca nii lii cumplajo. Pero Yoozqui niiž persun tjaata taku cumplichičha. Yooz alaja cumplichičha.

21 Jalla nižtiquiztan, ¿kjaž cjii? ¿Moisés liiqui Yooziž tjaata tawk quintra cjesaya? Anapanž cjesačha. Anaž jecmi Moisés lii jaru zumpacha kamasačha, Yooztan wiñaya kamzjapa. Jalla nii lii jaru žoñinaca kamtasaž niiqui, Yooz yujcquiz zuma cjitasačha, nii lii jaru kamtiquiztan.

22 Pero cjijrta Yooz takuqui tuž cjičha: "Tjapa žoñinacaqui uj paachiž cjen castictaž cjequičha". Jalla nuž cjenami, Jesucristužquin kuz tjaañi žoñinacaqui Yooziž tjaata taku tanznasačha, ana casticta cjisjapa, Yooztan wiñaya kamzjapa.

23 Ima Jesucristuž puntuquiztan zizcan učhumqui Moisés lii mantuquiz želatčha. Nižaza nuž žejlchinčhumtačha Jesucristužquin kuz tjaazcama.

24 Jalla nižtiquiztan Moisés lii mantuquiz želatčha učhumqui, Jesucristuž tjonzcama. Nekztan Jesucristužquin kuz tjaatiquiztan Yooz yujcquiz zuma cjissinčhumčha, nižaza ana ujchiz.

25 Anziqui žoñinacaqui Jesucristuž puntuquiztan zizasačha. Jalla nižtiquiztan učhumnacqui Moisés lii mantuquiz žejlzqui žerztačha.

26 Jesucristužquin kuz tjaatiquiztan tjapa ančhucqui Yooz partiquiz žejlčha, Yooz maatinacčhuččha.

27 Jakziltat Jesucristužtan tsjii kuzziz cjiscu bautista cječhaja, jalla niiqui Cristuž partiquiz cjissičha. Nižaza ew kamañchiz cjissa.

28 Cristuž partiquiz žejlcan, anaž t'aka t'aka žejlčha. Judío žoñinacami, yekja wajtchiz žoñinacami, žoñž mantuquiz žejlñi žoñinacami, ana žoñž mantuquiz žejlñi žoñinacami, luctakami, maatakami, jalla tjapa žoñinacaqui Jesucristuž partiquiz žejlcan Yooz yujcquiz tsjii parijučha. Nižaza tsjii t'akquizkazza.

29 Nižaza Cristuž partiquiz želaquiž niiqui, ančhucqui Abrahamž ultim lijitum majchmaatinacčhuččha. Nižaza ančhucqui Abrahamž lijitum majch maatinacažlaj niiqui, ančhucqui Yooziž Abrahamžquiz tjaata taku tsjii irinsažtakaz tanznaquičha, Yooztan wiñaya kamzjapa.

4

UCHUMNACAQUI YOOZ MAATICHUMCHA

1 Nii irinsa puntu tii zakaz chiiz pecučha. Tsjii irinsa tanzñi ocjalaqui žoñi pajkzcama anaž irinsa tanznasačha. Ocjala cjicanaqui nii famillžquiz piyunažtakaz kamčha. Pajkžcu, nekztan tjapa nii famillž cusasanaca niiztacama želaquičha.

2 Nii ocjalaqui famillž mantuquiz tjiizta žejlčha, nižaza niiž irinsaqui yekja žoñžquiz cwitižinajo cumpjiitačha, irinsa tanz oracama.

3 Jalla nižta iratačha učhumnacaqui. Tuquiqui učhumqui ocjalažtakaz kamcanaqui žoñiž pinsita jarukaz kamatčha.

4 Yooziž pinsita timpu irantižcu Yoozqui niiž Majch cuchanžquichičha. Nekztan tsjaa maatakquiztan majttatačha, nižaza Moisés lii mantuquiz želatčha.

5 Jalla nuž Yoozqui niiž persun Majch cuchanžquichičha učhumnaca Moisés lii mantuquiztan liwriizjapa, nižaza Yooz maati cunta cjisjapa.

6 Ančhucaž Yooz maati cjicanaqui Yoozqui niiž Majch Espíritu Santo
ančhuca kuzquiz cuchanžquichičha. Espíritu Santuqui ančhuca kuzquiz
Yooz Ejpžquin cjuñzkatčha, "Wejt Tata" cjican.
7 Jalla nižtiquiztan Yooz cjen ančhucqui Moisés lii mantuquiz anaž iya
žejlčha. Yooz maati cjican, Yooz tjaata irinsa tanznaquičha.

PABLUQUI CRIICHI ZOÑINACŽQUIZ ANCHA CJUÑČHA

8 Tuqui ančhucqui werar Yooz anaž pajatčha. Antiz žoñiž pinsita yooznacž
mantuquizkaz želatčha. Nii yooznacaqui anaž ultimu Yoozza, žoñiž pinsi-
tiquiztankazza.
9 Anziqui ančhucqui werar Yooz pajčha. Primiraqui Yoozqui ančhuc maati
cunta pajchičha. Jalla nuž Yooz maati cunta cjiscu, ¿kjaž ančhucqui žoñiž
pinsita yooznacquin wilta cutasajo? ¿Nii yooznacž mantuquiz wilta cjis
pecjo? Nii yooznacaqui ana azzizza; nižaza inakazza.
10 Ančhucqui tirapan tjuñinacžquizimi jiiznacžquizimi oranacžquizimi
watanacžquizimi rispitiñčhuccha. Jalla nižta rispitzqui anaž waquizičha.
11 Jalla nuž rispitan wejtla ančhucaquiz tjaajinzqui inapankaj cjičhani.
Jalla niil jiwjatučha.
12 Jilanaca, cullaquinaca, ančhucaquiz rocučha, wejržtapachaž cjissaja,
Moisés lii mantuquiztan liwriita, jalla nižta. Wejrqui ančhuc yekja wajtchiz
žoñižtakaz cjissinčha judío cuzturumpinaca ana paažcu. Ančhucqui wejr
zuma risiwchinčhuccha, ana čhjul wejt quintra kjaž cjiscu.
13 Ančhucqui zizza, primeraqui wejr laacjichiž cjen ančhucatan kamch-
inčha. Nižaza ančhucatan kamcan, liwriiñi Yooz puntu paljaychinčha. Jalla
nii zizza ančhucqui.
14 Jalla nii cona laacjitaqui wejttajapa tsjii pruebatačha. Jalla nižta
weriž laacjitiquiztan ančhucqui ana wejr iñarchinčhuccha, nižaza wejr ana
jakjurpayz pecchinčhuccha. Antiz wejr ancha zuma risiwchinčhuccha,
tsjii Yooz cuchanžquita anjilažtakaz. Nižaza Jesucristužtakaz wejr zuma
risiwchinčhuccha.
15 Weriž ančhucatan kamchiž cjen ančhucqui zuma cuntintu
sint'ichinčhuccha. Jaziqui ančhucaquiz, ¿kjažt cjisjo? Wejrqui declaručha,
ančhucatan kamcan, ančhucqui attasaž niiqui, persun čhjujcquimi lecžcu
wejtquiz tjaatasačha.
16 Wejrqui ančhucaquiz werar razunanaca chiichinčha. Jalla nuž chii-
tiquiztan, ¿ančhucqui wejt quintra cjissinčhucjo?
17 Nii ana werar razuna chiiñi žoñinacaqui ančhuc anchaž importayčha.
Jalla nuž importaycan ninacaqui ančhuc ana zuma cjiskatz peccha. We-
jtnacaquiztan t'akskatz peccha, ninacž partiquiz cjisjapa, nižaza ninacž
honora waytiskatzjapa.
18 Tsjii žoñiqui yekja žoñžquiz tsjan zuma kamañchiz cjiskatz pecasačha.
Jalla nuž peccanaqui nii žoñžquiz ancha importayasačha. Jalla nižta im-
portayzqui ancha zumačha. Tjapa žoñinacaqui ančhucaquiz nižtaj paala.
Anačha wejrkaz, ančhucatan kamcanaqui, ančhuc importayz waquizičha.
19 Zuma jilanaca, cullaquinaca, ančhucaltajapa wilta wejt kuzquiz ancha
cjuñučha. Nižaza wejrqui ančhucaltajapa tiral cjuñačha ančhucaž Cristuž
kamañchiz zuma kamzcama.
20 Wejrqui ančhucatan chical žejlz pecučha. Jalla nuž ančhucatan
žejltasaž niiqui, juc'ant zuma carinchiz razuna chiižintasačha. Ančhuca
quintu nonžcu wejrqui kuz turwayskatchinčha.

ABRAHAMŽ MAATIŽ PUNTU

21 Ančhucqui Moisés lii mantuquiz kamz pecñinaca, ¿nii lii mantuquiz kamzqui ana intintiya?
22 Cjijrta Yooz takuqui tuž cjičha: Abrahamqui pucultan majchnacchizza. Tsjiiqui Abrahamž mantita piyunaž majttačha. Tsjiizti Abrahamž zalžta tjunaž majttačha.
23 Piyunaž majtta majchqui žoñiž pinsita kuzcama majttatačha. Tjunaž majtta majchzti Yooz tjaata tawk jaru majttatačha.
24 Nii pucultan maatakquiztan tuž cjičha. Yoozqui pizc wilta taku tjaachičha. Tsjiiqui Sinaí cjita curquiz Yoozqui Moisesquiz mantita lii tjaachičha. Jakziltat nii lii mantuquiz žejlčhaja, jalla niiqui nii lii jaru kamstančha. Tsjaa maatakquiztan nii puntu cjičha. Naa maatakaqui Agar cjititačha.
25 Agar cjitiquiztan Sinaí curu cjičha. Sinaí curuqui Arabia yokquin žejlčha. Sinaí curquiztan Jerusalén watja cjičha. Jerusalén wajtchiz žoñinacami, nižaza tjapa judío žoñinacami Moisés lii mantuquiz žejlčha.
26 Učhumzti anaž Moisés lii mantuquiz žejlčha. Yooziž liwriitiquiztan ultim arajpach Jerusalén wajtchiz žoñinacčhumčha. Jalla nii Jerusalenqui Yooz watjačha.
27 Cjijrta Yooz takuqui tuž cjičha:

“Ana majtñi maataka, cuntintuž cjee. Majtz sufris ana pajžcumi, alto tawkžtan Yooztajapa honora waytila. Ecta maatakaqui juc'ant majchmaatinacchiz cjequičha ana ecta maatakquiztan”.

28 Jilanaca, cullaquinaca, jaziqui učhumqui Yooz tjaata tawk jaru Yooz maatinacčhumčha, Isaac cjita žoñižtakaz.
29 Abrahamž pucultan majchnaczquiz tižta watchičha. Nii žoñiž kuzquiztan pinsita majttaqui quintratačha nii Yooz Espíritu Santuž cjen majtta majchjapa. Anzimi nižta iratazakazza.
30 Cjijrta Yooz takuqui tuž cjičha: “Naa piyuni majchtanpacha chjatkata. Naa piyunaž majtta majchqui anaž irinsa tanznaquičha. Antiz zalžta tjunaž majtta majch, jalla niikaz irinsa tanznaquičha”.
31 Jilanaca, cullaquinaca, učhumqui anačha naa piyunaž majtta maatinacažtakazqui. Antiz zalžta tjunaž majtta maatinacažtakazčhumčha. Učhumqui lijitum Yooz maatinacčhumčha.

5

LIWRIIZ PUNTU PALJAYTA

1 Jesucristuqui učhum liwriichičha, Moisés lii mantuquiz ana iya kamzjapa. Jesucristužquiz tjup kuzziz cjee. Anačha nii lii mantuquiz iya kamzqui.
2 Wejr Pabluqui ančhucaquiz cjiwčha, ančhucqui judío chimpu cuzturumpi jaru paaquiž niiqui, jalla nižtiquiztan ančhucaltajapa Cristuqui inakaz cjequičha.
3 Wejrqui tii puntu ticlaručha, jakziltat Yooz yujcquiz ana ujchiz cjisjapa Moisés lii jaru persuna chimpuskatčhaja, jalla niiqui tjapa nii lii mantitanaca cumplistančha.
4 Ančhucqui Moisés lii jaru Yooz yujcquiz ana ujchiz cjis pecčhaj niiqui, Cristužquiztan persunpachaž t'aksa. Nižaza liwriiñi Yooz kamañquiztan persunpachaž t'aksa.
5 Yooz Espíritu Santuž cjen, nižaza Jesucristužquiz kuz tjaachiž cjen, učhumqui Yooz yujcquiz ana ujchiz nižaza zuma kamañchiz, jalla nii tjapa kuztan tjewža.

6 Jesucristuž partiquiz žejlcan žoñinacaqui tsjii parijučha. Judío chimpuchiz cjenami ana judío chimpuchiz cjenami anaž importičha. Antiz Jesucristužquiz kuz tjaaz importičha. Nižaza kuz tjaažcu zuma munaziñi kuzziz cjis importičha.

7 Ančhucqui zumaž kamatčha. Jalla nuž zuma kaman, ¿ject ančhuc atajchejo werar tjaajintanaca ana cazjapajo?

8 Jalla nii atajñiqui anačha Yoozquiztan. Yoozqui ančhuc kjawzičha, liwriita cjisjapa.

9 Jaknužt tsjii zkoluc liwatura tjapa t'anti maza t'amkatčhaja, jalla nižta irata zkoluc ana zuma tjaajiñinacaqui tjapa ančhuc tsjii kjutñi chjichasačha.

10 Jesucristo Jiliriž cjen wejrqui ančhucaquiztan anal kuz turwayskatučha. Ultimquiziqui jaknužt wejrqui Yoozta kamañ puntu pinsučhaja, jalla nužuzakaz ančhucqui Yoozta kamañ puntu pinsaquičha. Nižaza jakziltat ančhuca kuz turwayskatčhaja, jalla niiqui casticta cjequičha, jakziltapirimi.

11 Jilanaca, cullaquinaca, tuquiqui ima Jesucristužquiz kuz tjaacan, wejrqui tjaajinchinčha, judío chimpuchiz ana želaquiž niiqui, Yooz yujcquiziqui anapanž zuma želasačha. Jalla nuž tira tjaajintasaž niiqui, ¿kjažtiquiztan wejt quintra ancha tanjo? Jalla nuž tjaajintasaž niiqui, Jesucristuž ticz puntuquiztan tjaajincanpacha ana wejt quintra tanasačha. Pero jalla nižta ana tjaajinchinčha.

12 Ančhuca kuz turwayskatñinacaqui persun janchej pootpootžla.

13 Jilanaca, cullaquinaca, Yoozqui ančhuc kjawzičha Moisés liiquiztan liwriita cjisjapa. Jalla nuž liwriita cjican, anaž persun kuzcamakaz kamz waquizičha. Antiz zuma munazican porapat yanaparassa.

14 “Jaknužt persunpachquiz zuma okzaja, jalla nižta irata parti žoñinacžquiz zuma okzpančha”. Jalla nuž kamcan tjapa Moisés liiqui cumplissa.

15 Pero ančhucqui porapat chjaawjwasaquiž niiqui, nižaza porapat ch'aasaquiž niiqui, jalla nižtiquiztan tsjiimi tsjiimi aksnaquičha.

ESPIRITU SANTUZ IRPITA KAMZ

16 Wejrqui cjiwčha, ančhucqui Yooz Espíritu Santuž irpita kama. Nekztan persun ana zum kuzquiz pectanac jaru ana kamaquičha.

17 Nii ana zum kamañaqui Espíritu Santuž pecta kamañ quintračha. Nižaza Espíritu Santuž pecta kamañaqui nii ana zum kamañ quintračha. Nii pizc kamañaqui anačha tsjiikazqui, antiz pisc punta kamañačha, zuma kamaña, ana zuma kamaña, jalla nii. Jalla nižtiquiztan nii ana zuma kamaña pecñi kuzqui ančhuc atajčha zuma kamañ jaru ana kamzjapa.

18 Pero ančhucqui Espíritu Santuž irpitaž cjequiž niiqui, anačha lii mantuquiz žejlzqui.

19 Nii ana zuma kamaña pecñi kuzqui jalla tižta paaz pečcha: adulterio paaz, yekja maatakžtan yekja luctakžtan ana wali paaz, azzucanaca paaz,

20 žoñiž paata yooznaczquiz sirwiz, žoñž quintra laykiz paaz, žoñž quintra chuchas, žoñžtan ch'aas, iñiziz, čhjaawjkatas, persun kuzcamapankaz paaz, t'aka t'aka cjiyas, tsjii partiquiztan tsjii partiquiztan quintras,

21 zmaz, žoñi conz, licz, ana wira wali pjijsta paaz, jalla nižta ana zumanaca paaz pečcha nii ana zuma kamaña pecñi kuzqui. Tuquiqui wejrqui ančhucaquiz chiižinchinčha, ana nižta paazjapa. Wilta ančhucaquiz chiižinučha, anapan nižtanaca paaz waquizičha. Jalla nižta paañi žoñinacaqui werar Yooz mantuquiz ana žejlčha.

22 Espíritu Santuž kamañ jaru kamcan, jalla tižtanaca paasa: zuma munaziz, cuntintu cjis, llan kuzziz cjis, pazinziz kuzziz cjis, okzñi kuzziz cjis, zumanaca paaz, lijituma kamz,
23 humilde kuzziz cjis, ana zuma pecñi kuz persun kuzquiz ewjaz. Jalla nii zuma paatanacaqui anapanča lii quintraqui.
24 Nižaza jakziltat Cristuž partiquiz žejlčhaja, jalla ninacaqui nii ana zuma paaz pecñi kuz mantuquiz ana kamz waquizača. Nii ana zuma pecñi kuzquiztan ticzi žoñižtakazza. Nižaza nii ana zuma pinsitanac jaru ana kamz waquizača.
25 Učhumqui Espíritu Santuž cjen liwriitažlaja nižaza ew kamañchizlaja, jalla nižtiquiztan učhumqui Espíritu Santuž cjen nii zuma kamañ jaru pan kama.
26 Jalla nii zuma kamañ jaru kamcan učhumqui ana mitarazi kuzziz cjistanča. Nižaza ana žawjwa zjijcanñi kuzziz cjistanča. Nižaza anaž porapat zmazastanqui.

6

PORAPAT YANAPARAS WAQUIZICHA

1 Jilanaca, cullaquinaca, yekjap ančhucqui Espíritu Santuž kamañchiz kamiñčhucča. Jaziqui ančhucqui tsjii criichi žoñi uj paañipacha cheraquiž niiqui, zuma kuztan chiižinaquača, nii uj paañi žoñi wilta zuma kamañchiz cjeyajo. Nižaza ančhucqui persun kuzqui zuma cwitaza, ujquiz ana tjojtsjapa.
2 Pruebanacaž watan, ančhucqui porapat kuzzassa. Jalla nuž kamcan ančhucqui Cristuž lii cumplača, zuma munaziz, jalla nii.
3 Jakziltat persun puntuquiztan mit kuzziz "Wejrqui zumtča" cjican pinsačhaja, jalla niiqui persunpacha incallča. Anaž zumača niiqui.
4 Zapa mayni persun kamtanaca tantiistanča, zuma ana zuma kamta, jalla nii. Jakziltat zuma kamchižlaj niiqui, cuntintuž cjesača, persuna zuma kamtaž cjen. Criichi žoñinacaqui yekja žoñž kamaña iñaržcu, anaž mitarazi kuzziz cjis waquizača, "Wejrqui juc'ant zuma kamañchiztča" cjican.
5 Ultimquiziqui zapa mayni persun kamañquiztan jama Yooziž tantiitaž cjequača.
6 Yooz puntu tjaajinta žoñiqui persun cusasanacquiztan tjaaz waquizača Yooz puntu tjaajiñinačžquiz.
7 Ančhucqui persun kuzquizpacha anača incallzqui. Yoozquiztan ana atipasača. Jaknužt tsjii žoñi kamčhaja, jalla niit jama pjalžtaž cjequača.
8 Jakziltat persun kuzcamakaz kamčhaja, jalla niiqui niiž ana zuma kamtiquiztan castictaž cjequača. Nižaza jakziltat Espíritu Santuž kamañ jaru kamčhaja, jalla niiqui Espíritu Santuž cjen Yooztan wiñayaž kamaquača.
9 Učhumqui zumanaca paazjapa tjurt'ila. Ultimquiziqui pactaž cjequača, ana jaytasaž niiqui.
10 Jalla nižtiquiztan čhjulora zumanaca payi atchucaž cjequiž niiqui, učhumqui zumaž paala tjapa žoñinačžquizimi. Criichi mazinačžquizimi juc'ant zuma paala.

ZERZ TAKUNACA

11 Anziqui wejt persun kjaržtan cjijržcuča. Tii pajk litranaca chera.
12 Tsjii žoñinacaqui ančhuc judío chimpuchiz cjiskatz pečča. Jalla ninacaqui nuž pečča, parti žoñinačž kuz wali cjiskatzjapa, nižaza parti žoñinacaž ninačžjapa ana quintra cjisjapa. Cristuqui cruzquiz ticzača učhumnaca liwriizjapa, judíuž irata ana chimputa cjenami.

13 Pero nii chimputa žoñinacapacha Moisés lii jaru ana zumpacha kamčha.
Ninacaqui ančhuc chimpuchiz cjiskatz pečha, ančhuca janchiquiz chim-
puchiz cjen persun incantiñi kuzziz cjisjapa.
14 Wejrqui anača čhjulquiztanami incantiñi kuzziztqui. Jesucristo
Jiliriž učhum laycu ticziquiztan, jalla nekztankazza wejrqui incantiñi
kuzziztqui. Jesucristuž ticziž cjen wejrqui liwriitača. Jalla nižtiquiztan
tii muntuquiz žejlñinacaqui anaž wejr ancha importayučha. Ninačžquiztan
ticzi žoñižtakaztča wejrqui.
15 Jesucristuž partiquiz žejlcan, judío chimpuchiz cjisqui anaž importičha,
nižaza ana chimpuchiz cjismi ana zakaz importičha. Ew kamañchiz cjisqui
jalla niikaz importičha.
16 Jakziltat ew lii kamañ jaru kamčhaja, jalla ninacaqui ultim werar Yooz
partir žoñinacača. Jalla ninačtan Yooztan zumaj cjila, nižaza Yoozqui
ninačžquiz okžla.
17 Tekztan nawjcchuc tii puntunacquiztan ana jecmi wejtquiz molestila.
Jesucristo Jiliržtajapa kamchiž cjen wejt janchiquiz chjojrinaca zejlča. Nii
chjojrinaca kjanapachaž tjeeža, “Wejrtča Jesucristuž partiquiztqui”, jalla
nii. Anzcama nii chjojrinacaqui wejt janchiquiz cherchucača.
18 Jilanaca, cullaquinaca, učhum Jesucristo Jiliriqui anchuca kuznaca
walikaj cjiskatla. Jalla nužoj cjila. Amén.

LA CARTA DEL APOSTOL SAN PABLO A LOS EFESIOS

1 Wejrtčha Pablutqui, ančhucaquin tii cartal cjijržcučha. Wejrqui Jesucristuž illzta apostoltčha Yooz munañpi jaru. Ančhucqui Yooz partir žoñinacčhuččha, Efeso wajtquiz kamñinaca. Nižaza ančhucqui Jesucristužquin kuz tjaachi žoñinacčhuččha.

2 Učhum Yooz Ejpmi, učhum Jesucristo Jilirimi ančhucaquiz zumaj yanapla, nižaza ančhucaquiz cuntintu kuzziz walikaj kamkatla.

YOOZ EJPQUI UCHUMNACALTAJAPA ZUMA PINSICHA

3 Učhum Jesucristo Jilirž Yooz Ejpžtajapa honoral waytučha wejrqui. Učhum Yooz Ejpqui učhumnacaquiz ancha zuma favoranaca paachičha, Jesucristuž partiquiz cjiskatchiž cjen. Učhumqui arajpach Yooz wajtchiz žoñinacčhumčha. Jalla nižtiquiztan tjapaman favoranaca učhumnacaquiz paachičha Yooz Ejpqui.

4 Tuquitanpacha ima tii muntu kalltican Yooz Ejpqui Jesucristuž cjen učhumnac illzičha, niižtajapa t'ačžta cjisjapa, nižaza niiž yujcquiz ana ujchiz nižaza zuma cjisjapa.

5 Yoozqui niiž okzñi kuzziz cjen, tuquitanpacha tantiichičha, učhumnaca niiž partiquiz cjisjapa, niiž maatinacjapa. Jesucristuž cjen učhumqui Yooz maatinacčhumčha.

6 Nižaza Yooz Ejpqui niiž ancha okzñi kuz tjeezičha, niiž persun honora waytita cjisjapa. Niiž k'ayi Majchiž cjen učhumnacaquiz nužukaz walja okzičha Yooz Ejpqui.

7 Jesucristuž ticziž cjen, Yoozqui učhum liwriichičha. Jalla nuž liwriižcu učhum ujnaca pertunchičha, niiž zuma okzñi kuzquiztan.

8 Yoozqui učhumnacaltajapa niiž okzñi kuz walja tjeezičha, zuma favoranaca paacan. Jalla nuž zuma favoranaca paacan, Yoozqui učhumnacaquiz tjapa niiž puntunaca intintazñi cjiskatchičha.

9 Nižaza Yoozqui niiž tuquita chjojta pinsitanaca učhumnacaquiz zizkatchičha. Niiž kuzcama pinsita jaru, jalla nuž učhumnacaquiz zizkatchičha.

10 Yoozqui niiž pinsita tjuñquiz niiž persuna pinsitaqui cumpliskataquičha. Jalla niiž pinsita jaru Yoozqui tjapa arajpachquin žejlñinacami, nižaza tjapa tii yokquiz žejlñinacami tjappachaž juntjapaquičha, Cristuž mantuquiz cjisjapa.

11 Jesucristužquin kuzziz cjen wejrnac judío žoñinacaqui t'ačžtačha. Yoozqui persun kuzcama pinsita jaru nuž wejrnac t'aczičha. Yoozqui tjapa niiž pinsitacama cumpliskatčha.

12 Wejrnacqui ančhučž tuqui Jesucristo tjewzičha. Wejrnacqui t'ačžta cjissinčha, zuma kamzjapa. Nekztan wejrnacaž zuma kamtiquiztan Yooztajapa juc'anti honora waytitaž cjequičha.

13 Nižaza ančhucqui werar Yooz taku nonžcu Jesucristužquin kuz tjaachinčhuczakazza. Jalla nižtiquiztan liwriita cjissinčhuczakazza. Nekztan Cristuž partiquiz želan, Yoozqui niiž Espíritu Santo ančhuca kuznacquiz luzkatchičha. Tuquitanpacha Yoozqui niiž Espíritu Santo cuchanžquizjapa taku tjaachičha. Nižaza Espíritu Santuqui ančhuca kuzquiz žejltiquiztan, ančhuca kuzquiz Yooziž chimputapančha. Nii kjanapacha tjeeža, ančhucqui Yooz partir žoñinacčhuččha, jalla nii.

14 Espíritu Santo učhumnaca kuzquiz cjen, učhumqui zizza, ultimpacha
arajpach Yooz irinsa tanznaquička. Čhjulorat tjapa Yooz partir žoňinaca
liwrìita cječhaja, jalla nii ora nii irinsa tanznaquička. Tjapa nižta zumanaca
učhumnacaltajapa pinsičhča Yoozqui, niižtajapa juc'ant honora waytita
cjisjapa.

PABLUZ MAYIZITA

15 Jilanaca, cullaquinaca, ančhuqui Jesucristo Jiliržquin kuzzizpančha,
nižaza parti criichi žoňinačžtan zuma munaziňi kuzzizpančha. Jalla nižta
zizcu,
16 wejrqui ančhucaž cjen tirapan Yoozquin sparaquiž cjiwčha. Nižaza
Yoozquin mayizican ančhucaltajapa mayizučha, ančhuc Yooz puntu zuma
zizňi cjisjapa.
17 Učhum Jesucristo Jilirž Yooz Ejpžquinpan mayizučha. Yooz Ejpqui
juc'ant chekan honorchizza. Ančhucaltajapa mayizučha, Yooz ančhucaquiz
tsjii zizňi kuzziz cjiskatajo, nižaza mayizučha Yooziž tjeežtanaca intintazňi
kuzziz cjiskatajo. Jalla nižta kuzziz kamaquiž niiqui, juc'anti Yooz puntu-
naca zizňi cjequička.
18 Nižaza juc'anti Yooz puntunaca intintazňi kuzziz cjequička. Zuma
intintazňi cjequiž niiqui, arajpachquin kamz puntu juc'anti zizaquička.
Yoozqui učhumnaca kjawzička, arajpachquin kamzjapa. Jalla nicju kamz-
japa učhumqui tjewža. Arajpachquin Yooztan kamzqui juc'ant ancha zuma
wali irinsažtakazza. Jalla nii irinsa Yoozqui tjapa niiž partir žoňinačžquiz
tjaaquička.
19 Nižaza wejrqui mayizučha, ančhucqui Yooz aziž puntuquiztan juc'anti
intintazjapa. Učhum Yoozqui juc'ant walja azzizza, čhjultakquiztanami.
Niiž aztan Yoozqui učhum kuznaca campiiskatchička, ew kamañquiz kamz-
japa. Yoozqui niiž jacatatskatňi aztan učhum kuznaca campiichička.
20 Yooz Ejpqui niiž walja azi tjeezička, Jesucristo ticziquiztan jacatatskat-
can. Nižaza niiž aztan tjeezička arajpachquin niiž žew latuquiz Jesucristo
tjulžcan, niiztan chica mantizjapa.
21 Yoozqui tjappacha Cristuž mantuquiz utchička, tjapa jilirinacami, tjapa
mantiňinacami, tjapa mantiňi poderchiznacami, tjappacha Cristuž man-
tuquizcama uchtača. Tii timpuquiz žejlňinacami, nižaza jazta timpuquiz
tjonňi mantiňinacami tjappacha Cristuž mantuquiz uchtača.
22 Yoozqui mantichička tjappacha Cristuž mantuquiz cjisjapa.
Nižaza Yooziž mantitiquiztan nii tjapa mantiňi Cristuqui niiž icliz
žoňinačžtajapača.
23 Cristuž partir žoňinacaqui niiztan tsjii kuzziz žejlčha, nižaza tsjii cur-
puchiztakazza. Tjapa Cristuž partir žoňinacaqui Cristuž kamañchizpankazza.
Nižaza Cristuž cjen tjapa čhjultakimi tii muntuquiz žejlčha.

2

YOOZ OKZŇI KUZZIZ CJEN ZOŇINACAQUI LIWRIITACHA

1 Jaziqui Yoozqui ančhucaquiz ew kamañchiz cjiskatčhička. Tuquiqui
ančhucqui Yooz yujcquiziqui ticzi žoňinacažtakaz želatčha ujnaca paachiž
cjen, nižaza ana walinaca paachiž cjen.
2 Jalla nuž ana wali ujnaca paacan, ančhucqui kamatčha ujchiz žoňinačž
kamañ jaru. Nižaza ana wali paacan, zajranačž jilirž kuzcamakaz ka-
matčha. Jakziltat ana Yooz kuzcama kamčhaja, jalla niiqui zajranačž jilirž
kuzcamapankaz kamčha. Nii ana wali zajra jiliriqui žoňinačžquiz ana wal
kamañchiz cjiskatčha.

3 Tuquiqui učhumqui ana wal kamañchiz zakaz kamatča, Yooz kuzcama
ana kamcan. Učhumqui persun kuzcamakaz kamatča. Nižaza učhum
ana wali pecñi kuz jaru kamatča. Nižaza učhum ana wali pinsitanacž
jaru kamatča. Jalla nižtiquiztan učhumqui Yooz casticta cjichucapantača,
jaknužt Yoozqui parti ujchiz žoñinaca casticačhaja, jalla nižta.
4 Jalla nižta ana wali kamanami, Yoozzti zuma okzñi kuztan
učhumnacaquiz okzača. Nižaza učhumnacatan munazača.
5 Nuž zuma okzñi munaziñi kuzziz cjen, Yoozqui učhumnacaquiz
Cristužtan zuma kamañchiz cjiskatchača. Yooz okztiquiztankaz ančhucqui
liwriitača. Tuquiqui uj paachiž cjen, učhumqui Yooz yujcquiziqui ticzi
žoñinacažtakaztača.
6 Jaknužt Jesucristuqui ticžcu Yooz aztan sepulturquiztan ulantčhaja,
jalla nižta irata učhumqui Yooz aztan ana wal kamañanacquiztan ulanch-
inčhumča. Nekztan Cristužtan tsjii kuzziz cjen Yoozqui učhumnacaquiz
Cristužtan chica honorchiz cjiskatchača.
7 Jalla nuž Yoozqui cjiskatchača, wiñayjapa niiž ancha zuma okzñi kuz
tjeezjapa. Jesucristuž cjen Yoozqui učhumnacaquiz zuma kuztan mu-
nazicha.
8 Yooz okzñi kuzziz cjen, nižaza ančhucaž Jesucristužquin kuz tjaachiž
cjen, ančhucqui liwriitača. Jalla nii liwriitaqui anača ančhucaž cjenaqui.
Antiz Yooz cjenpankazza nii liwriitaqui. Jalla niača ančhucaquiz liwriiz
tjaachiqui.
9 Ančhucaž paata obranacquiztan nii liwriizqui anaž tjonča. Jalla
nižtiquiztan anaž jecmi mit kuzziz cjesača.
10 Učhumqui Yooz obranacčhumča. Jesucristužquin kuz tjaachiž cjen
Yoozqui učhum liwriichača, zuma kamañchiz cjisjapa. Yoozqui jalla nižta
zuma kamañanaca učhumnacaltajapa tantiižinchača, ima niižquiz criiñiž
cjen. Jalla nii kamañanaca tantiižinchača, učhum zuma obranaca paazjapa.

TUQUI ANCHUCQUI ANATACHA YOOZ ZOÑINACA

11 Ančhucqui jalla tuž cjuñzna. Ančhuqui anača judío žoñinaca. Chimputa
judío žoñinacaqui ančhuca puntuquiztanž cjača, “Ninacaqui janchiquiz ana
chimputača. Jalla nižtiquiztan anaž Yooz partir žoñinaca cjesača”. Jalla
nuž cjiñača. Nii judionacača curpuquiz chimputaqui, “Yooz illzta žoñi”
cjican tjeezjapa. Zoñiž chimputača nii judío žoñinacaqui.
12 Nižaza cjuñzna. Tuquiqui ančhucqui ana Cristo pajiñčhuctača. Nižaza
Israel wajtchiz žoñinacžquiztan yejkčhuctača. Nižaza ančhucqui Yooziž
tjaata takunaca anaž pajatča. Ujnacquiztan liwriita cjisjapa ana tjewzñi
atatča. Tii muntuquiz kamcan ančhucqui anapan werar Yooz pajatča.
13 Pero anziqui Jesucristužquin kuzziz cjen ančhucqui Yoozquin macjatch-
inčhučča. Tuquiqui ančhucqui Yoozquiztan ažkquin želatča. Cristuž
ticziž cjen, ančhucqui Yoozquin macjatskattača.
14 Cristuž cjen učhumnacatan Yooztan pajaskatchača. Nekztan zu-
manskatchača. Nižaza učhumnacatan parti criichi žoñinacžtan zuman-
skatchizakazza. Cristuqui judío žoñinacami ana judío žoñinacami tsjii par-
tiquizkaz tjappacha cjiskatchača, niižquin criichiž cjen. Tuquiqui judío
žoñinacaqui yekja wajtchiz žoñinacžtan quintrapanikaztača. Nižaza yekja
t'akapanž nayatča. Pero anziqui Yooz partiquiz cjican criichi žoñinacaqui
tsjiikazza.
15 Cristuqui curpuchiz cjican Yooziž mantita lii liwj cumpližcu ticzača.
Jaziqui Cristuž ticziž cjen Yoozqui nii tuqui timpuquiztan kamchi lii
tuct'ayskatchača, tjapa niiž mantitanacztanpacha. Jalla nekztan Yoozqui
judío criichi žoñinacami ana judío criichi žoñinacami tjappacha tsjii ew

partiquiz cjiskatchičha. Nii ew partiquiz žejlcan, judío žoñinacžtan yekja wajtchiz žoñinacžtan ana iya quintrasñi cjesačha.
16 Nižaza cruzquiz ch'awcta ticziž cjen, Jesucristuqui judío žoñinacžtanami yekja wajtchiz žoñinacžtanami pertunaskatchičha. Jaziqui Jesucristuž cjenkazza nii pucultan quintrasñi zoñinacžtan Yooztan zuma cjiskatchiqui. Nižaza nii pucultan quintrasñi žoñinacaqui tsjii partiquizkaz kamasačha, zuma munazican.
17 Nižaza Jesucristuž tjonchiž cjen, Yoozquiztan ažkquin žejlñinacžquizimi žcati žejlñinacžquizimi zuma quintunaca paljaytačha. Ninacaqui nii paljayta tjapa kuztan catokaquiž niiqui, jalla nekztan Yooziž pertunta cjesačha. Nižaza ninacžtan Yooztan zumanznaquičha.
18 Jesucristuž cjen nižaza Yooz Espíritu Santuž cjen judío žoñinacami ana judío žoñinacami, tjapa žoñinacaqui Yooz Ejpžquin macjatz atčha.
19 Jalla nižtiquiztan ančhucqui anačha iya yekja žoñinacčhucqui, anačha iya Yoozquiztan yekja t'akčhucqui. Antiz Yooz partiquiz kamñi mazinacčhucča parti criichi žoñinacžtan, nižaza ančhucqui Yooz famillquizčhucča.
20 Učhumqui tsjii pajk kjuyažtakazza Yooztajapaqui. Nii kjuy simintuqui apostolonacačha, nižaza Yooztajapa chiiñi profetanacačha. Nižaza Jesucristupachačha juc'ant chekan maz cuntaqui nii kjuyquiziqui.
21 Jesucristuž cjen tjapa criichi žoñinacaqui arubinacažtakazza nii kjuya pirkitaqui. Tjapaman criichi žoñinacaž cjenami tsjii Yooztajapa kjuyakaz kjuytačha. Jesucristuž yanaptaž cjen nii kjuychiz žoñinacaqui tsjan tsjan zuma cjissa, Yooztajapa kamcan.
22 Ančhuc zakaz nii kjuy pirkita arubinacažtakazza parti criichi žoñinacžtan. Jalla nuž učhum Yooz kjuyquiz cjissiž cjen, Yoozqui učhum kuzquiz žejlčha niiž Espíritu Santužtan.

3

PABLUQUI YOOZ TAKU PALJAYÑI ZOÑIČHA

1 Jalla nižtiquiztan wejr Pabluqui ančhucaltajapa mayizučha. Wejrqui Jesucristo sirwiñiž cjen tii carsilquiz želučha. Nižaza ančhuc yekja wajtchiz žoñinacžquiz liwriiñi taku paljaytiquiztan zakaz carsilquiz želučha wejrqui.
2 Ančhucqui wejt puntuquiztan zizzinčhucžlani. Yoozqui tii apóstol puestuquiz wejr utchičha, ančhucaquiz Yooz puntu paljayzjapa, jaknužt Yoozqui okzñi kuzziz ančhuc liwriiz peččhaja, jalla nii paljayzjapa.
3 Nižaza ančhucqui zizzinčhucžlani Yoozqui niiž tuquita pinsita takunaca wejtquiz zizkatchičha, jalla nii. Tuquita anapan ziztatačha nii takunacaqui. Nii wejtquiz zizkatta takunaca tuqui ančhucaquin tsjii koluculla cjijrchinčha.
4 Nižaza tii carta liižcu, ančhucqui tantiyasačha, wejrtčha Cristuž puntuquiztan zuma intintaziñtqui, jalla nii.
5 Tuqui timpuqui Yoozqui anaž ječžquizimi Cristuž puntuquiztan zuma zizkatchičha. Jazikaz Yoozqui Cristuž puntu zuma zizkatchičha, niiž illzta apostolonacžquizimi, nižaza niiztajapa chiiñi profetanacžquizimi. Niiž Espíritu Santuž cjen nuž zizkatchičha.
6 Nii tuquita chjojta puntuqui jalla tiičha: Cristuž puntu liwriiñi taku catokchiž cjen, čhjuluž cherchi žoñimi Yooziž liwriitaž cjesačha. Tsjii irinsažtakaz nii liwriiz tanznasačha. Ana judio žoñinacami Cristuž partiquiz zakaz cjisnasačha. Nižaza Cristuž partiquiz žejlcanpacha Yooz tjaata taku tanznasačha, liwriita cjisjapa.

7 Wejrqui nii liwriiñi taku paljayzjapa apóstol puestuquiz uchtačha. Jalla
nii puestuquiz cjis anal waquizučha. Yoozqui wejr okžcu nužukaz nii
puestuquiz wejr utchičha, niiž kuzcama. Yooz poderchiz apóstol kamañ jaru
kamučha.
8 Wejrqui tjapa Yooz partir žoñinačžquiztan upa honorchiz cjis
waquizučha. Jalla nuž cjenami Yoozqui wejtquiz apóstol puestu
tjaachičha, ana judío žoñinačžquiz Cristuž puntuquiztan ancha zumanaca
paljayzjapa. Cristuž puntuqui ancha zumačha. Tjapa nii puntuquiztan ana
intintazzucačha.
9 Yoozza tjappacha paachiqui. Jalla nii Yoozqui wejtquiz niiž tuquita
chjojta pinsita cumpjiichičha, tjapa žoñinačžquiz kjanzt'izjapa.
10 Jalla nuž watchičha, tjapa poderchiz espiritunacami tjapa mantiñi
espiritunacami zizkatzjapa, jaknužt Yoozqui ancha zizñi zizñi pinsichižlaja,
nii. Tuquiqui nii arajpachquin žejlñi espiritunacaqui ana zuma zizzičha nii
Yooziž pinsita puntuqui. Anziqui criichi žoñinacaž cjen, nii espiritunacaqui
Yooz tuquita pinsitaqui zizzičha.
11 Tuquitanpacha Yoozqui nuž zizkatz pecchičha. Jaziqui učhum Jesu-
cristo Jiliriž cjen Yoozqui niiž pinsitaqui zizkatchičha.
12 Nižaza Jesucristuž cjen učhumqui Yoozquin macjati atasačha, ana
ekscan. Jesucristužquin kuz tjaachiž cjen, učhumqui tjup kuztan Yoozquin
macjati atasačha.
13 Jalla nižtiquiztan ančhucaquin tuž chiižinžcučha, weriž ančhucaltajapa
sufrichiž cjen, ana upa kuzziz cjee. Jalla nuž ančhucaltajapa sufran,
ančhucqui juc'ant honorchiz cjequičha.

CRISTUQUI ANCHA ZUMA MUNAZIÑI KUZZIZ

14 Nii Yooziž ancha zuma pinsitaqui cjuñzcu, wejrqui učhum Jesucristo
Jilirž Yooz Ejpžquiztan mayižinučha. Quillžcu, Yoozquiztan mayižinučha.
15 Yooz Ejpžquiztan tjapa Yooz partiquiz žejlñi familianacaqui tjuuchizza,
arajpachquinami yokquizimi.
16 Yooz Ejpžquiztan mayižinučha, ančhuca kuznaca tjupi tjurt'ichi cjis-
japa. Yoozqui niiž Espíritu Santuž aztanž cjen, ančhuca kuznaca tjupi
tjurt'ichi cjiskatasačha. Yoozqui niiž juc'ant zuma kuzquiztan ančhuca
kuznaca tjurt'ichi cjiskatasačha.
17 Nižaza ančhucaltajapa mayižinučha, Jesucristužquiz juc'ant kuzziz
cjeyajo. Jalla nuž juc'ant kuzziz cjen, Jesucristuqui ančhuca kuznacquiz
juc'anti irpaquičha. Jesucristuž irpita cjen, ančhucqui zuma munaziñi
kuzzizpanž kamaquičha, tsjii zuma pookñi zkalažtakaz.
18 Nižaza zuma munaziñi kuzziz kamchiž cjen, ančhucqui Jesucristuž
zuma munaziñi kuz juc'antiž pajaquičha. Jalla nuž mayižinučha tjapa
criichi žoñinačžtajapa. Wejrqui tuž mayižinučha, tjapa criichi žoñinacaqui
Cristuž zuma munaziñi kuz zumpacha pajla cjiwčha. Zmali pakjiž cjes,
nižaza palaž cjes, nižaza lajchaž cjes, jalla nižta iratačha Cristuž zuma
munaziñi kuzqui.
19 Zoñinacaqui Cristuž zuma munaziñi kuz anaž tjapa paji atčha. Jalla nuž
cjenami Yoozquiztan mayižinučha criichi žoñinaca Cristuž zuma munaziñi
kuz zumpacha pajzapa. Jalla nuž pajtiquiztan, ančhucqui Yooz iratapankaz
zuma kamañchiz kamaquičha.
20 Jaziqui Yoozqui zuma honorchiz cjila. Yoozqui niiž aztan učhum
kuznacquiz zuma obranaca trabajčha. Učhumž mayizitiquiztanami nižaza
učhumž pinsitiquiztanami juc'anti zuma kamañchiz kami yanapasačha
učhum zuma Yoozqui.

21 Criichi žoñinacaž cjenami, Jesucristuž cjenami, Yoozqui honorchiz cjila.
Wiñay wiñaya watay wata honorchiz cjila. Jalla nužoj cjila. Amén.

4

ESPIRITU SANTUZ CJEN TSJII KUZZIZZA UCHUMQUI

1 Jesucristo Jiliržquiz sirwiñiž cjen carsilquiz želučha. Wejrqui ančhucaquin chiižinžcučha zuma kamañchiz kamajo, jaknužt Yooz kjawžta
žoñinaca kamz waquizičhaja, jalla nižta. Yooz Ejpqui ančhuc kjawzičha
niižtajapa kamajo. Jalla tuž kamz waquizičha,
2 ana mit kuzziz, nižaza humilde kuzziz, nižaza zuma munaziñi kuzziz,
nižaza pasinsichiz kuzziz. Jalla nuž kamz waquizičha.
3 Espíritu Santuž cjen, tsjiižtan tsjiižtan zumanskatz waquizičha. Jaziqui
tsjii kuzzizpan cjee. Nužquiz tirapan kuz tjaa.
4 Tjapa criichi žoñinacaqui Cristuž partiquiz žejlčha tsjii curpuchiztakazza.
Nižaza tsjii Espíritu Santuchizza. Tjapa ančhucqui Yooz kjawžtiquiztan
tsjiikaz tjewža, arajpachquin Yooztan kamz, jalla nii.
5 Nižaza tjapa ančhucqui tsjii Jesucristo Jilirchizkazza, nižaza tjapa
ančhucqui Jesucristužquin kuz tjaachinčhuččha. Jalla nižtiquiztan
ančhucqui tsjiikazza. Nižaza tsjii bautismokaz tanzinčhuččha.
6 Nižaza tjapa učhumqui tsjii Yooz Ejpchizza. Učhum Yooz Ejpž mantuquiz
tjapa criichi žoñinaca žejlčha. Nižaza Yooz Ejpqui trabajčha tjapa criichi
žoñinacž kuzquiz. Nižaza Yooz Ejpqui tjapa criichi žoñinacž kuznacquiz
žejlčha.
7 Tjapa criichi žoñinacžquiz kamañanaca tjaatačha, Cristuž pectacama.
8 Jalla nii puntuquiztan Yooz taku tuž cjičha:
“Arajpachquin ojkcan, wacchi Cristuž atipta presunaca chjitchičha. Nižaza
tii muntuquiz žejlñi žoñinacžquiz kamañanaca tjaachičha”.
9 Yooz takuqui “Arajpachquin ojkcan” ¿kjažt cjii? Jalla tuž cjičha: Primer-
aqui Cristuqui tii muntuquiz chjijwžquichičha.
10 Jalla nii chjijwžquiñiqui Jesucristupachačha. Nižaza niipachačha araj-
pach kjutñi ojkchiqui, juc'ant tsewc arajpachquin. (Jalla nuž Jesucristuqui
tsewc ojkchičha, Espíritu Santuž cjen criichi žoñinacž kuznacquiz niipacha
žejlzjapa.)
11 Jalla tižta kamañanacchizza criichi žoñinacaqui: apostolonaca kamañchiz,
nižaza Yooztajapa paljayñi profetanaca kamañchiz, nižaza liwriiñi taku
parliñinaca kamañchiz, nižaza icliz irpiñinaca kamañchiz, nižaza Yooz puntu
tjaajiñinaca kamañchiz.
12 Jalla nižta kamañanaca tjaachičha Yoozqui, tjapa criichi žoñinaca Yooztajapa zuma kamajo, nižaza Yooztajapa sirwican langznajo, nižaza parti criichi žoñinaca tsjan zuma kamañchiz cjiskatajo. Criichi žoñinacaqui Cristužtan tsjii curpuchiztakazza.
13 Nižaza Yooz Ejpqui criichi žoñinacžquiz nižta kamañanaca tjaachičha,
Yooz irata zuma cjiscama. Jalla nižta Yooz irata zuma cjican tjapa criichi
žoñinacaqui tsjii kuzzizpankaz cjequičha, Jesucristužquiz tjapa kuz tjaacan,
nižaza tjapa Yooz Majch puntunaca intintazcan. Jalla nuž Yooz irata zuma
cjican, učhumqui tsjii zuma pajk žoñiižtakaz cjequičha. Nižaza jaknužt Jesu-
cristuqui zumapanžlaja, jalla nižta irata učhumqui zumapanž cjequičha.
14 Jalla nižta zuma kamñi intintazñi cjican, učhumqui anaž tsjii
ocjalažtakaz cjequičha, čhjul ew tjaajintiquizimi criizjapaqui. Nižaza
učhumqui anaž tsjii kjutñi chjichta cjesačha. Nižaza učhumqui nii ana
wal mañuz žoñinacžquiz ana incallskataquičha. Nii ana wal žoñinacaqui

čhjulumi paačha, nižaza chiičha, parti žoñinaca incallzjapa, nižaza tsjii kjutñi chjichjapaqui.
15 Antiz učhumqui zuma munaziñi kuztan werarapan chiiz waquizičha.
Jalla nuž zuma kamcan nižaza zuma chiican, učhumqui Cristužtan tsjii
kuzzizimi tsjii kamañchizimi juc'anti cjisnaquičha. Cristupankazza učhum
jilir achaqui.
16 Učhumqui Cristužtan tsjii curpuchiztakazza. Tsjii curpuquiz yekja
yekja žejlčha. Jalla nuž cjenaqui tsjii curpukazza. Jalla nižta iratačha
Jesucristuž partiquiz žejlñi žoñinacaqui. Yekja yekja želanami, tsjii partiquiz
juntjapzičha, Jesucristuž cjen. Jesucristuqui učhumnaca juntjapchičha,
nižaza tsjii kuzziz cjiskatchičha, nižaza ew kamaña tjaachičha. Tjapa criichi
žoñinacaž zuma kamñiž cjen Cristuž curpuqui tsjan zuma pajktažokazza.
Nižaza porapat zuma munaziñi kuzziz kamñiž cjen, tsjan tsjan wali zumaž
cjissa.

EW KAMAÑCHIZZA CRIICHI ŽOÑINACAQUI

17 Jalla nii puntu ančhucaquin chiižinžcučha. Jesucristo Jilirztan tsjii
kuzziz cjican wejrqui ančhucaquin tuž cjiwčha: Ana Yoozquin criichi
žoñinacaqui ana zuma kamčha. Jalla ninacaqui inapankaz persuna pinsi-
tanacž jaru kamčha. Jalla nižta irataqui ančhucqui anačha kamzqui.
18 Ana criichi žoñinacaqui ana Yooz puntu intintazñi kuzzizza. Zumchiquiz
ojklayñi žoñinacačha ninacaqui. Ninacž chojru kuzziz cjen, Yooz puntu ana
zizza. Jalla nižtiquiztan ana Yooz kamañchizza.
19 Ninacaqui ana wali paaznacquiztan ana azñičha. Nižaza ana wal
kamañquiz kuz tjaachičha. Tjapaman ana walinaca paazjapa pecñipančha.
20 Pero Jesucristuž tjaajintaqui anačha nižta. Jalla niiž tjaajintaqui zizza
ančhucqui.
21 Ančhucqui Jesucristuž puntuquiztan nonžcu niiž tjaajintaqui catokch-
inčhuččha. Niiž tjaajintaqui werarapankazza.
22 Ančhuca tuquita ana wal kamaña eca. Ančhuca ana wali pecñi kuz jaru-
tačha nii kamañaqui. Ana wal kamañchiz kamcan, žoñinacaqui persunpachaž
incallčha. Ana wal kamaña liwj jayta ančhucqui.
23 Kuznaca liwj campiya, zuma kamañchiz cjisjapa.
24 Nižaza Yooz tjaata ew kamañchizpankaz cjisna. Nii ew kamañaqui Yooz
irata zuma kamañačha. Nii ew kamañ jaru kamcan, ana uj paaquičha,
lijituma zumaž kamaquičha.
25 Jalla nuž kamcan, ana toscar takunaca chiya. Antiz zapa mayni porapat
zuma werar takunacžtan parlispančha. Tjapa criichi žoñinacaqui yekja yekja
cjenami tsjii curpuchiztakazza.
26 Tsjii žawjz tjonanaqui, uj paazquiztan cuitaza. Ana zita žawjz peczqui.
27 Anačha Satanás diabluž jaru ujquiz tjojtskatz peczqui.
28 Jakziltažlaja tjangz pecñi kuzziz, nii tjañi zaaz kuz jaytila. Jalla niiqui
langz waquizičha persun kjarztan. Nekztan ganžcu, t'akjir žoñinacžquiz
onasačha.
29 Ana wal takunacžtan ana chiya. Antiz zuma takunacžtan chiya,
parti žoñinaca juc'ant zuma kamañchiz cjisjapa. Jalla nuž chiyan nonzñi
žoñinacaqui yanapta cjequičha, zuma kamajo.
30 Espíritu Santuqui ančhuca kuzquiz žejlcan Yooz chimputapančha, ul-
tim liwriiz tjuñicama. Jalla nižtiquiztan Yooz Espíritu Santužquiz ana
llaquiziskata, ana wali kamcan.
31 Čhjaawjkatñi kuz jayta, nižaza culirazñi kuz jayta, nižaza žawjžawjz kuz
jayta, nižaza žoñi ararñi kuz jayta, nižaza žoñž quintra ana wali chiiñi kuz
jayta, nižaza tjapa ana wali kuznaca jayta.

32 Nižta ana wali kuzziz cjenpacha porapat zuma munaziñi kuzziz cjee.
Nižaza porapat zuma okzñi kuzziz cjee. Nižaza porapat pertunñi kuzziz
cjee. Jaknužt Jesucristuž cjen Yoozqui ančhucaquiz pertunčhaja, jalla nižta
porapat pertunassaquičha.

5

ZUMA KAMAÑANAC PUNTU

1 Ančhucqui Yooz partiquiz žejlcan Yooz pecta maatinačha. Jalla
nižtiquiztan Yooz irata zuma kamañchiz cjee. Yooz kamañchiz yatekaza.
2 Zuma munaziñi kuzziz cjee. Jaknužt učhumnacatan Cristo munaziča,
jalla nižta. Učhumnacatan munazican, Cristuqui učhum laycu ticzičha. Jalla
nuž ticžcan Cristuqui niiž persun curpu Yoozquin tjaačhičha, tsjii zuma
ofrendažtakaz, nižaza tsjii zuma wilanažtakaz.
3 Ančhucqui Yooz partiquiz cjicanaqui, anačha tsjii adulteriuquiz ojklayz
pinsisqui. Nižaza anačha čhjul anawalinacami pinsisqui. Nižaza anačha
čhjultakimi zmazqui. Nižta anawalinaca anapanž pinsis waquizičha.
4 Anačha azzuc takunaca chiichiizqui. Nižaza anačha ina takunaca chi-
ichiizqui. Nižaza anačha ana zum takunaca chiichiizqui. Jalla nižta chiichi-
iznacaqui anaž učhumnaca chiichiiz waquizičha. Antiz zuma takunacžtan
chiichiiz waquizičha. Yoozquin sparaquiž cjis waquizičha.
5 Ančhucqui tuž zizza. Jakziltat adulteriuquiz ojklayñi cječhaja, jalla
niiqui anaž arajpach wajtquin luzasačha, Cristužtanami Yooz Ejpžtanami
chica kamzjapa. Nižaza ana zuma kamñinacami, nižaza zmazñinacami,
jalla ninaca zakaz ana arajpach wajtquin luzasačha. Ninacaqui Cristuž
partiquizimi Yooz partiquizimi anapanž cjesačha. Tsjii zmazñi žoñiqui, tsjii
žoñiž paata yooz rispitñi žoñi iratačha.
6 Nižaza ančhucqui ina takunacžtan ana incallskata. Jalla nižta ana wali
paañiž cjen Yoozqui nii ana wali paañinaca casticaquičha. Ninacaqui Yooz
kuzcama ana kamñičha, antiz Yooz quintra paañičha.
7 Jalla nižta ana wali paañi žoñinacžtan chica anačha munazizqui.
8 Tuquiqui ančhucqui uj paacan ana wal zumchiquizkaz kamatčha. Anz-
iqui Jesucristo Jilirž partiquiz cjican, ančhucqui kjanquiz kamčha. Jalla
nižtiquiztan zuma kamcan kjanquiz kamñi žoñižta cjee.
9 Kjanquiz kamcan, ančhucqui zuma kamaquičha, nižaza Yooz kuzcama
kamaquičha, nižaza lijituma kamaquičha.
10 Čhjul kamaña Jesucristo Jiliriqui juztazzaja, jalla nii kamañchiz kamz-
japa tjapa kuz tjaa.
11 Ana zuma obranaca paazqui ana nekz mitisa. Zumchiquiz ojklayñi
žoñinacakazza nižtanaca paaz pecñiqui. Ninacž obranacaqui ana waliž, jalla
nii kjanapacha tjeezna ančhucqui.
12 Zumchiquiz ojklayñi žoñinacaqui chjojzaka ana zuma paañičha. Jalla nii
paatanac puntuquiztan parlizqui ancha azzucačha.
13 Jalla nižta chjojzaka paatanacaqui kjanapacha tjeežtažlaj niiqui, tjap-
pacha zizasačha, ana walipan, jalla nii. Werar Yooz kjanaqui čhjul
paatanacami tjeezkatasačha, zuma, ana zuma, nii.
14 Jalla nii puntuquiztan Yooz takuqui tuž cjičan:
"Tjajñi žoñinaca, žaazna ančhucqui. Ticziquiztan žaažtažokaz cjee.
Cristuqui ančhuca kuzquiz kjanzt'aquičha, tsjii zuma kjanažtakaz".
15 Jaziqui ančhucqui amayt'aza, jaknužt kamčhaja, jalla nii. Yooz puntu
ana zizñinacažtakaz ana kamz waquizičha. Antiz Yooz puntu zizñi žoñinaca
irata kamspanž waquizičha.

16 Tii timpuquiz kamñinacaqui ana wali paačha. Jalla nižtiquiztan tii timpuquiz žejlcan ančhucqui parti žoñinaca yanapa, zuma kamajo.
17 Anačha zumzužtakaz cjee. Antiz Jesucristo Jiliriž pecta kuz intintazñiž cjee.
18 Nižaza anačha vinžtan licchi cjisqui. Jalla nuž licasaž niiqui, zuma kamañquiztan tsjii kjutñi chjichta cjesačha. Antiz ančhuca kuztan Espíritu Santužtan tsjii kuzziz cjee.
19 Ančhucqui porapat zuma parlaquičha Yooz tawk salmužtan, nižaza Yooz wirsu itsnacžtan. Yoozquin tjapa kuztan itsnaquičha. Nižaza itscan Yoozquin honora tjaa.
20 Čhjulu watanami Yooz Ejpžquin tirapan sparaquiž cjequičha, učhum Jesucristo Jiliriž cjen.

CRIICHI FAMILLZ PUNTU

21 Jesucristužquin rispitchiž cjen porapatž sirwasaquičha.

22 Maatakanaca, persun luctakž jaru cjee, jaknužt ančhucqui Jesucristo Jilirž jaru kamčhaja, jalla nižta.
23 Maatakaqui luctakž mantuquiz žejlčha, jaknužt icliz žoñinacaqui Cristuž mantuquiz žejlčhaja, jalla nižtačha. Icliz žoñinacaqui Cristužtan tsjii curpuchizpančha. Nižaza Cristuqui ninacž achačha. Cristuqui niižquin criichi žoñinaca liwriičha.
24 Jaknužt criichi žoñinacaqui Cristuž mantuquiz žejlčhaja, jalla nižta irata tsjii maatakaqui luctakž mantuquiz cjistančha čhjulu cjenami.

25 Luctakanaca, persun maatakžtan zuma munaza. Jaknužt Cristuqui criichi žoñinacžtan zuma munazičhaja, nižaza ninacž laycu ticztčhaja, jalla nižta irata persun maatakžtan zuma munaza.
26 Jalla nižta zuma munazican Cristuqui niižquin criichi žoñinacž laycu ticzičha, ninaca zuma kamañchiz cjiskatzjapa. Jalla nižta zuma kamañchiz cjisjapa criichi žoñinacaqui kjaztan ajuntažokaz cjissičha, Yooz taku catokžcu.
27 Cristuqui niižquin criichi žoñinacžquiz zuma kamañchiz cjiskatchičha, niižquizpacha zumapankaz ana ujchiz prisintisjapa. Jaknužt tsjii zuma telaqui ana manchichiz, nižaza ana tjot tjotsi, nižaza ana čhjul ana walinacchiz žejlčhaja, jalla nižtapan criichi žoñinacaqui Cristuž yujcquiz cjequičha, zumapankaz cjequičha.
28 Jalla nižta Cristo irata tsjii luctakaqui persun maatakžquiz zuma munazizpančha. Jaknužt persun curpuquizpacha cuitazñižlaja, jalla nižta persun maataka cuitaz waquizičha. Persun maatakžtan munazican, persunpacha munazitažokazza.
29 Anaž jecmi persun curpujapa quintra paasačha. Antiz persun curpuquiz cuitazza, nižaza čhjeriž tjaačha. Cristuqui jalla nižta irataž icliz žoñinacžtan cuitičha.
30 Učhumqui icliz žoñinacačha, nižaza Cristuž curpu cuntačha, yekja yekja cjenami. Jalla nižtiquiztan Cristuqui učhumnacatan cuitičha.
31 Yooz takuqui tuž cjičha: “Tsjii luctak žoñiqui persun maa ejpžquiztan zarakaquičha, persun maatakžtan zalzjapa. Persun maatakžtan zalžcu, nii pucultanaqui tsjiikaz cjissa”.
32 Cristužquiz criichi žoñinacaqui Cristužtan lucutjiñižtakazza. Jalla nižta cjenaqui ch'amačha intintazqui.
33 Pero zapa mayni ančhucaquiztan persun maatakžtan zuma munaza, jaknužt persunpachquiz zuma munazaja, jalla nižta. Nižaza maatakaqui persun luctaka rispitsa.

6

1 Criichi maatinaca, persun maa ejpžquiz caspanča. Jalla nuž cascuqui
Yooz pecta kuzcamača.
2 Yoozqui tuž mantichača: “Maa ejpžquiz rispitsa”. Nižaza maa ejpžquiz
rispitaquiž niiqui Yoozqui compromitchača, tuž cjican:
3 “Maa ejpžquiz rispitaquiž niiqui, ančhucqui waliž kamaquača, nižaza
ažk wata žetaquača tii yokquiziqui”.
4 Ejpnaca, ančhucqui maatinaczquiz ana inapankaz žawjwa zjijcna. Oc-
jalanacaqui ana wali paaquiž niiqui, zumžtan chiižinaquača zuma kamajo.
Nižaza Jesucristo Jiliriž tjaajinta tjaajžna.
5-6 Piyunanaca, ančhuca patrunanaczquiz caspanča, rispitcan, nižaza
ekscan, nižaza tjapa kuztan. Anača cherankaz c'unchikaz tuczqui niiž
kuz wali cjisjapa. Antiz tjapa kuztan niiztajapa langznaquača. Jaknužt
ančhucqui Yooz kuzcama tjapa kuztan Cristužquiz sirwičhaja, jalla nuž
ančhuca patrunanaczquiz sirwasača.
7 Zuma kuztan langznaquača, Yooz Jilirztajapa langztažokaz, ana
žoñžtajapaqui.
8 Ančhucqui zizza, piyunanacami, ana piyunanacami, tjapa žoñinacami
Yoozquiztan pactaž cjequača zuma langztiquiztan jama.
9 Patrunanaca, ančhuc zakaz piyunanacztan zumapan cjee. Ana žawjñi
takunacztan chiichiya. Jalla tuž cjuñzna: ančhucmi, ančhuca piyunanacami,
tjappacha arajpach Yooz Patrunž mantuquiz žejlča. Nižaza Yooz Pa-
trunaqui žoñinaca ana illillza.

YOOZQUIN TJURT'IZ PUNTU

10 Jaziqui jilanaca, cullaquinaca, Yooz wali aztan Jesucristo Jilirzquiz
tjurt'iñi kuzziz cjee.
11 Satanás diabluž incallzpanž pecča. Jalla niztiquiztan tjapa Yooziž
tjaata armanacchiz cjee, tjurt'iñi kuzziz cjisjapa.
12 Učhum wali azziz quintranacaqui anača žoñinacakaz. Antiz ninacaqui
ana wal jilir zajranacača, nižaza ana wal poderchiznacača, nižaza ana
wal mantiñinacača. Nižaza tjapa ana wal azziznacača učhum ultim
quintranacaqui. Jalla ninacaqui zumchiquizkaz ojklayñača, tii timpuquiz
ana walinaca mantican.
13 Jalla niztiquiztan Yooz armanaca tanžna, nii ana walinacž quintra
tjurt'izjapa tii ana wal timpuquiz. Yooztajapa tjurt'ican tjup kuzziz žela.
14 Jaziqui tii Yooz armanaca tanžna. Tsjay cinturuna tanžna. Nii cinturuna
tanzqui tuž cjača, werar Yooz tawkztan tjurt'ichi žejlz, jalla niača niiqui.
Nižaza persun curpu atajñijapa arma tanžna. Nii arma tanzqui tuž cjača,
Yooz kuzcamapankaz kamz, jalla niača niiqui.
15 Nižaza jaknužt zultatunacaqui quira zalzjapa zuma zapatu cujtžaja,
jalla nuž ančhucqui liwriiñi taku paljayzjapa tjaczpanča.
16 Nekztan tii arma tanžna. Tii armača juc'ant chekanaqui, escudo cjita.
Jalla nii arma tanzqui tuž cjača, Jesucristužquin kuzziz kamz, jalla niača
niiqui. Jesucristužquin kuzziz cjen, ana wal diabluž quintra tjurt'aquača.
17 Nižaza tii arma žejlča. Yooziž liwriita cjisqui tsjii tjup scarchiztakazza,
acha ana chjojritžta cjisjapa. Nižaza Espíritu Santuž pajk cuchillu tanžna.
Jalla nii cuchilluqui Yooz takača.
18 Espíritu Santuž ančhuca kuzquiz želan, ančhucqui Yoozquin tirapan
mayiza, niižquin tjurt'ichi cjisjapa. Jalla nuž tjurt'ichi cjisjapaqui, naynay
žela, ana llajlli kuzziz cjee. Nižaza tjapa Yooz partiquiz žejlñi žoñinacztajapa
mayizina.

19 Nižaza wejttajapa mayizina, Yoozqui wejr niiž liwriiñi takunaca chii
yanapzjapa. Wejrqui tjup kuztan liwriiñi Yooz taku zumpacha paljayz
pecučha. Jalla nuž paljayzjapa wejttajapa mayizina.
20 Yoozqui wejr cuchanžquichičha, niiž puntunaca paljayzjapa. Jalla nuž
weriž paljaytiquiztan anziqui wejrqui carsilquiz chawcta želučha. Jalla
nižtiquiztan wejttajapa mayizina, liwriiñi takunaca tjup kuztan ticlarzjapa,
jaknužt wejrqui chiiz waquizučhaja, jalla nii.

ŽERZ TAKUNACA

21 Tíquico jilaqui ančhucaquin tjapa wejt puntunaca quint'aquičha,
jaknužt želučhaja, nižaza čhjulut paa-učhaja, jalla nii. Tíquico jilaqui pecta
jilačha, nižaza wejt zuma yanapñičha, Jesucristo Jiliri sirwican.
22 Jaziqui tii jila ančhucaquin cuchanžcučha, wejtnaca puntuquiztan maz-
inzjapa, nižaza ančhuca kuznacquiz zumpacha p'ekinchayzjapa.
23 Yooz Ejpžtan Jesucristo Jiliržtan ančhucaquiz llan kuzziz cjiskatla,
nižaza juc'ant zuma munaziñi kuzziz cjiskatla, Jesucristužquin kuz tjaacan.
24 Učhum Jesucristo Jiliržtan zuma munaziñi kuzziz žoñinacžquiz Yoozqui
yanapt'ižquila. Jalla nužoj cjila. Amén.

LA CARTA DEL APOSTOL SAN PABLO A LOS FILIPENSES

1 Wejr Pabluqui Timoteo jilžtan ančhucaquin tii cartal cjijržcučha. Wejrnacqui Jesucristuž manta payiñtčha. Jaziqui ančhuc Filipos wajtchiz criichinačžquin cjijržcučha. Jesucristužquin kuz tjaachiž cjen, ančhucqui Yooz partir žoñinacačha. Ančhucaquin tsaanžcučha icliz irpiñinačžquinami, nižaza icliz jilirinačžquinami.
2 Učhum Yooz Ejp, nižaza učhum Jesucristo Jiliri ančhucaquiz yanapt'ila. Nižaza ančhucaquiz walikaj kamkatla.

PABLUZ MAYIZITA

3 Čhjulorat ančhucaquin cjuñznučhaja, ančhucaž cjen Yoozquin sparaquiž cjican chiyučha.
4 Nižaza čhjulorat ančhucaltajapa mayizučhaja, cuntintul mayizučha.
5 Učhumqui chicapacha langzinčhumčha, žoñinaca Yoozquin kuzziz cjiskatzjapa. Ančhucaž criichi tjuñquiztanpacha nižaza anzcama Yooztajapa wejttan chica langzinčhuccha.
6 Ančhucaž criichi tjuñquiz Yoozqui ančhucaquiz zuma kamañchiz cjiskatz kalltichičha. Nižaza Yooz Ejpqui ančhuca zuma kamaña Jesucristuž kamaña irata juc'anti juc'ant cjiskataquičha, Jesucristuž tjonz tjuñicama. Jalla nužupančha cjiwčha.
7 Nii ančhuca puntuquiztan pinsitanacaqui zuma lijitumačha. Wejrqui persun kuzquiztan ančhucajapa anchal cjuñučha. Yoozqui tjapa ančhucaquizimi wejtquizimi yanapchičha, carsilquiz želanami, nižaza jilirinačž yujcquiz želanami. Jilirinačž yujcquiz liwriiñi Yooz tawk favora chiicanpan tjurt'ichinčhumčha. Nižaza "Nii liwriiñi takuqui werar takupančha" cjican ticlarchinčhumčha. Jalla nuž chiyan Yoozqui učhum yanapchičha.
8 Jaziqui wejrqui persun kuzquiz ančhucajapa anchal cjuñučha, jaknužt Jesucristuqui ančhucajapa zuma cjuñčhaja, jalla nuž. Yoozqui nuž zizza.
9 Jalla nižtiquiztan ančhucaltajapa Yoozquin mayizučha, ančhucqui tsjan tsjan zuma munaziñi kuzziz cjisjapa. Nižaza jalla nuž zuma munazan, zakaz mayizučha, ančhucqui Yooz puntu tsjan zizñi cjisjapa, nižaza Yooz puntu tsjan zuma intintazñi kuzziz cjisjapa.
10 Jalla nuž ančhucqui zuma zizñi nižaza intintazñi kuzziz cjequiž niiqui, zuma kamañanacakaz illznaquičha. Nuž illznaquiž niiqui, Jesucristuž tjonz tjuñquiziqui ančhucqui ana ujchiz zumapan cjequičha. Anaž jecmi ančhuca quintra tsjii ujmi tjojtnasačha.
11 Nižaza ančhucqui Jesucristuž cjen zuma kamañanacakaz tjeeznaquičha Jesucristuž tjonz tjuñquiziqui. Jalla nižtiquiztan ančhucaž cjen Yoozqui zuma honorchiz cjequičha. Nižaza "Yooz ancha zumačha" cjican Yooz honora chiitaž cjequičha.

KAMAÑAQUI CRISTUZ CJENPANCHA

12 Jilanaca, cullaquinaca, ančhucaquin wejt puntuquiztan zizkatz pecučha. Wejtquiz anawali watchinacaž cjen tsjan žoñinacaqui liwriiñi Yooz taku nonzičha.
13 Anziqui pajk jilirž kjuyquiz preso želučha. Jalla nuž želan tjapa wejr cuitiñi zultatunacaqui liwriiñi Yooz taku nonzičha. Parti žoñinacaqui nonzizakazza. Tjapa ninacaqui zizza, wejrqui Jesucristuž liwriiñi puntu paljaychiž cjen, preso želučha.

14 Nižaza weriž preso žejltiquiztan, jila parti criichinacaqui Yooz taku
paljayzjapa zumpacha p'ekinchaychiča. Nižaza tjup kuzziz cjissiča Yooz
taku paljayzjapa, ana ekscan.

15 Yekjapanacaqui wejttajapa iñiziñi kuztan Cristuž puntu paljayča. Ni-
nacaqui wejtquiztan juc'ant honorchiz cjis pečča. Partizti zuma kuztan
Cristuž puntu paljayča.

16-17 Ninacaqui zuma munaziñi kuzquiztan Yooz taku paljayča. Ni-
nacaqui zizza, wejrqui tekz carsilquiz želučha, liwriiñi tawk favora
tjurt'ičhiž cjen. Yekjapanacaqui ana zuma kuzquiztan persun honora tanz-
japa Cristuž puntu paljayča. Ninacaqui pinsiča, ninacž quintu nonžcu
wejrqui juc'ant llaquisichucača, jalla nii.

18 Jalla nuž cjen, wejrqui ¿kjažt cjeesa? Jalla tuž cjiwča: zuma kuztan
cjenami, ana zuma kuztan cjenami Crustuž puntuqui paljaytača. Jaknužt
paljayta cjenami, wejttaqui walipankaz cjesača. Jalla nuž cjenaqui wejrqui
chipznučha.

19 Nižaza juc'anti chipznača. Ančhucaž wejttajapa mayiziz cjen, nižaza
Jesucristuž Espírituž yanapz cjen, tjapa tii watchinaczquiztan wejrqui wali-
pankal cjeečha. Wejrqui tii carsilquiztan ulnačhani.

20 Jalla nuž anchal pecučha, nižaza tjewznučha. Ultimquiziqui wejrqui
ana azkattal cjeečha. Pero Cristuž puntul kjana declarača, zuma tjurt'ichi
kuztan. Jaziqui weriž cjen Cristuqui tsjan tsjan honorchiz cjequiča, weriž
žetanami, weriž ticznanami. Tuquimi anzimi weriž cjen Cristuqui hon-
orchizpanča.

21 Tuž cjiwča. Cristužtajapapankaz žetučha. Wejr ticznaž niiqui, wejtta-
japa tsjan cusaž cjequiča, arajpachquin Cristužtan chica žejlcan.

22 Tii curpuchiz tira žetaž niiqui, Cristužtajapapankal langznasača. Jalla
nižtiquiztan, žejtzmi ticzmi jakziltat illz waquizas? Anal atasača.

23 Tii pizc partiqui ch'amača illzjapa. Tsjii kuzqui ticz pecučha, Cristužtan
chica žejlzjapa. Jalla niiqui wejttajapa juc'ant waliž cjesača.

24 Pero ančhucaltajapa wejt tira žejtz waquiziča.

25 Jalla nuž wejr ančhucaquiztan kuzquiz zint'ican, wejrqui zizučha: tiral
žetučha. Ančhucatan tiral kamučha, ančhucqui Jesucristužquiz juc'ant
kuzziz cjisjapa, nižaza juc'ant cuntintu cjisjapa.

26 Nižaza wiruñaqui ančhucaquin wilta tjonznača. Jalla nuž weriž tjonz
cjen, nižaza Jesucristuž cjen, ančhucqui cuntintuž cjequiča.

27 Jilanaca, cullaquinaca, jalla tužučha chekanaqui. Ančhuca cristian
kamzqui Cristužquiz honorchiz cjiskatz waquiziča, Cristuž tjaajinta jaru
kama. Jalla nuž kamaquiž niiqui, ančhuca puntuquiztan zuma quintu
okaquiča. Nekztanaqui wejrqui ančhucaquin cherzñi tjonznaž niiqui, už
ana cherzñi tjoni ataž niiqui, wejrqui ančhuca puntuquiztan zuma quintu
nonznačhani. Ančhucqui tsjii kuzziz tjurt'ichi želačhani. Nižaza tjapa
ančhucqui tsjii kuzziz Yooz tawk favora langzcan želačhani.

28 Nižaza ančhucqui quintra žoñinaczquiztan anaž jaknužumi tsuctsu-
ačhani. Anaž ninacž taku kjayačhani. Jalla nuž quintu nonžcuqui,
cuntintul cjeečha. Nižaza ančhucaž nuž kaman, kjanapacha tjeežtaž cje-
quiča, ančhuca quintra žoñinaca infiernuquin Yooziž castictaž cjequiča.
Nižaza kjanapacha zakaz tjeežtaž cjequiča, ančhucqui ultimu liwriižcu
arajpachquin zuma kamañchiz cjequiča. Nii zuma kamaña Yooziž tjaata
cjequiča.

29 Yoozqui ančhuc illziča, Jesucristužquin kuz tjaazjapami, nižaza Jesu-
cristuž laycu sufrisjapami.

30 Wejr irata ančhucqui sufrichinčhuččha žoñinacaž quintra paan. Tuqui
jaknužt wejrqui sufritučhaja, jalla nuž cherchinčhuččha. Anzimi zakaz wejt
sufrita quintu nonzinčhuččha. Anchuc zakaz nižta sufraquičha.

2

CRISTUZ TII MUNTUQUIZ KAMTA PUNTA

1 Ančhucqui Jesucristužquin kuzziz cjen p'ekinchaytaž cjee. Nižaza Je-
sucristo ančhucaquiz okzñiž cjen, ančhucqui kuzta cjee. Nižaza Espíritu
Santuqui ančhuca kuzquiz luzzičha. Nižaza ančhucqui okzñi kuzzizza.
2 Jalla nižtiquiztan ančhucqui tsjii kuzziz cjee, porapat zuma munazican,
nižaza zuma kamcan. Jalla nuž ančhucqui kamaquiž niiqui, nekztan we-
jrqui juc'ant cuntintul cjeečha.
3 Anaž persun kuzcamakaz čhjulumi paa. Nižaza anaž čhjulumi mit
kuztan paa. Antiz humilde kuzziz cjee. Parti criichinacaqui wejtquiztan
juc'ant honorchiz waquizičha, jalla nuž cjican pinziz waquizičha.
4 Persunaltajapa wali cjisjapa, ančhucqui kuz tjayiñčhuččha. Nižaza parti
criichinacžtajapa wali cjisjapa zakaz kuz tjaa.
5 Jaknužt Jesucristuqui zuma kuzziz žejltčhaja, jalla nižta irata zuma
kuzziz cjee. Jesucristuqui zuma kuzziz žejlcan, ana paachičha persunalta-
japakaz wali cjisjapa.
6 Jesucristuqui Yooz cjicanaqui, arajpachquin žejlñi kamañchizpan
želatčha. Nii arajpach kamañchiz cjenami ana nii arajpach kamaña
jaknužumi tira tanzitačha.
7 Nii arajpach kamaña ecchičha. Nekztan tii muntuquiz žejlñi kamañchiz
cjissičha, žoñinaca sirwizjapa. Nižaza žoñi irata nassičha.
8 Žoñž curpuchiz cjican, humilde kuzziz želatčha. Yooz manta paacan,
Yooz Ejpž kuzcamapan kamatčha. Cruzquiz ch'awcta ticz cjenami, Yooz Ejpž
kuzcamakaz kamatčha. Yooz kuzcama kamzquiztan anapan jiwjatchičha.
9 Jalla nižtiquiztan Yooz Ejpqui Jesucristužquiz juc'ant zuma honora
tjaachičha. Jesucristužquiz tsjan chawc jiliri utchičha, tjappachquiztanami.
10 Jalla nižtiquiztan tjappachaž niižquiz quillzcan rispitaquičha. Araj-
pachquin žejlñimi, tii muntuquiz žejlñimi, yok kos žejlñimi, tjappacha Jesu-
cristužquiz rispitaquičha.
11 Tjappacha ticlaraquičha, tuž cjican:
—Jesucristuqui, werarapan Jilirimčha amqui. Jalla nuž cjican, Yooz
Ejpžquiz zakaz honora tjaata cjequičha.

CRIICHI ZOÑINACAQUI YOOZ ZUMA KAMAÑCHIZZA

12 Weriž pecta jilanaca, cullaquinaca. Weriž ančhucatan želan, ančhucqui
weriž chiita taku cassinčhucpančha. Nižaza jaziqui juc'antiž wejt taku casa,
ančhucatan ana želanami. Arajpachquin kamzjapa nižaza ultimu liwriita
cjisjapa, ancha kuz tjaa. Nižaza humilde kuzziz cjee Yoozquin ekscan.
13 Cjuñzna. Yoozqui ančhuca kuzquiz žejlčha. Jalla nuž žejlcan, niipachaž
niiž kuzcama zuma paaz ančhucaquiz peckatčha. Nižaza Yoozpacha nii
zuma paaznaca cumplisjapa yanapčha.
14 Čhjulu paacanami, ana Yooz quintra chucha, nižaza ana payznaka. Pero
tjapa zuma kuztan kama.
15 Jalla nuž zuma kuztan kamtiquiztan, anaž jecmi ančhuca quintra uj
tjojtnasačha. Ana wal ujchiz žoñinacžtan kamcanami, anapan ujchiz cje-
sačha, zuma kuztan kamcan. Nekztan ančhucqui kjanapacha tjeeža, Yooz
maatinacčhuččha. Zuma kamcan ančhucqui ana wal žoñinacžquiz Yooz
zuma kamaña pajkatčha, zuma kjanažtakaz.

16 Niżaza ančhucqui Yooztan wiñay kamz puntu paljaycan Yooz zuma
kamaña pajkatča. Jalla nuž ančhucaž zuma kamtiquiztan wejrqui Jesu-
cristuž tjonz tjuñquiz ancha cuntintul cjeača. Ančhuca zuma kamañchiz
kamtiquiztan weriž apóstol puestuquiz Cristužtajapa langžtaqui anača ina.
17 Ančhucqui Yoozquin tsjii wilana ofrendažtakaz ančhuca zuma kamaña
tjaača. Ančhuca ofrenda zuma cumplisjapa, ticznasača wejrqui. Jalla
nuž ticzcanami wejrqui cuntintul cjeača. Ančhucaž cjen Yooz sirwican
cuntintuča.
18 Niżaza ančhucqui weriž cjen cuntintu zakaz cjis waquizača. Jaziqui
wejttan chica cuntintuž cjee.
19 Jesucristo Jiliriž munan, wejrqui ančhucaquin Timoteo jila cuchanžquiz
pecuča. Nekztan Timoteož quejpžquiztan, ančhuca puntu wejtquiz maz-
naquača. Nekztan wejrqui persun kuzquiz zuma cuntintul cjeača.
20 Anaž iya jecmi wejr irata pinsiñi žejlča, Timoteokazza. Jalla niača
ančhucalta wali cjisjapa kuz tjaañipankaz.
21 Parti jilanacaqui persunaltajapa wali cjisjapa kuz tjaača. Jesucristuž
kuzcama ana zuma ojklayča.
22 Ančhucqui Timoteo jilž puntu zizza. Niiqui zuma kuz tjeezača. Wejttan
chica liwriiñi Yooz taku paljaycan wejr zuma yanapchača, jaknužt tsjii
majch persun ejp yanapčhaja, jalla nižta irata.
23 Čhjulut wejtquiz carsilquiz watačhaja, jalla nii zizcu, wejrqui Timoteo
jila cuchanžquiz pecuča ančhucaquin.
24 Niżaza Jesucristo Jiliriž munan, wejrpacha upaquiztan ančhuc cherzñi
tjonz pecuča.
25 Tirapan carsilquiz želaž niiqui, Epafrodito jila cuchanžcača. Jalla
nuž cuchanžquiz tantiichinča. Epafrodito jilaqui wejt herman jilača,
nižaza Jesucristužtajapa langzñi mazača, nižaza wejttan chica tjurt'iñi
mazača. Ančhucqui Epafrodito jila wejtquin cuchanžquichinčhucča, we-
jtquiz yanapzjapa. Wejttan žejlcan, wejr zuma atintichača.
26 Nii jilaž tjapa ančhucaquiz ancha cjuñtiquiztan wejrqui tantiichinča,
ančhucaquin nii cuchanzjapa. Ančhucqui Epafrodito jila laaquita quintu
nonzinčhucča. Epafrodito jilaqui jalla niiž quintu ančhucaquin irantiquiztan kuz turwaysi cjissača, ančhuc cjuñžcu.
27 Ultim werara laatača, nižaza ticzmayatača. Pero Yoozqui niižquiz an-
cha okžcu čhjetinchača. Yoozqui wejtquizimi okzizakazza. Ana čhjetintaž
cjitasaž niiqui, wejttaqui juc'ant llaquiz cjitasača.
28 Jalla nižtiquiztan wejrqui tii jila juc'ant cuchanžquiz pecuča,
ančhucqui tii jila cheržcu cuntintu cjequača, nižaza wejrzakaz ančhucaž
cuntintu cjen, upa llaquisača.
29 Nii jila zuma cuntintu kuztan risiwaquača, zuma Jesucristo Jiliriżquin
criichi žoñiča niiqui. Jalla nižta jilanaczquiz rispitspanča.
30 Tii Epafrodito jilaqui ticzmayapantača, Cristužtajapa sirwican. Jos
ticzača, ančhuca cuntiquiztan wejtquiz tii carsilquin atintican. Jalla
nižtiquiztan niižquiz zuma risiwaquača.

3

PABLUQUI JESUCRISTUZQUIN KUZZIZPANCHA

1 Jilanaca, cullaquinaca, tsjiilla cjesača. Cristuž mantuquiz žejlcan
cuntintuž cjee. Tuqui ančhucaquin cartal cjijrchinča, tsjii kjaž puntu-
nacquiztan. Jalla nii puntunacquiztan wiltal cjijrz pecuča. Wejtta ana

molističha nii wilta cjijrzqui. Ančhucaltajapaqui ancha walipančha jalla nii puntunaca wilta cjijrzqui.

2 Ančhucqui ana wal žoñinacžquiztan cwitaza. Ana wal pacužtakazza ninacaqui. Ana wali paañinacačha ninacaqui. Chimpuchiz cjisjapa žoñinacž curpu pootñičha.

3 Učhumqui lijitum Yooz partir žoñinacačha, nižaza učhum kuznacquiz Yooziž chimputapančha. Yooz Espíritu Santuž učhum kuznacquiz luzziž cjen, Yooz rispitiñčhumčha. Nižaza Jescristužquin kuz tjaachiž cjen učhumqui cuntintučhumčha. Učhumqui anačha žoñiž pinsita custurumpiquiz kuz tjaachinčhumqui, Yooz partira cjisjapaqui.

4 Ima Jesucristužquiz kuz tjaacan, wejttaqui razunanaca želatčha, “Yooz partiquiz želučha” cjisjapaqui. Jakziltat persun razunanacquiztan pinsičhaja, “Wejrqui Yooz partiquiz želučha” cjicanaqui, jalla nižta chiiñi žoñžquiztan wejttaqui juc'anti razunanaca žejlčha, “Yooz partiquiz želučha” cjisjapaqui.

5 Jalla tužučha wejt razunanacaqui: maaž majttiquiztan quinsakal tjuñquiztan persun curpuquiz chimputapantačha. Wejrqui Israel wajtchiz žoñtčha. Benjamin famillquiztantčha. Hebreo tawkchiz žoñtčha majttiquiztanpacha. Nižaza wejt maa ejpmi hebreo chiiñizakazza. Judío lii puntuquiztan fariseo partir tjaajinta jaru kamiñpantačha.

6 Ancha tjapa kuztan judionacž lii jaru kamz pecquiñtačha. Jalla nižtiquiztan Jesucristužquin criichi žoñinaca sufriskatiñtačha. Judionacž lii jaru kamz puntuquiztan wejrqui zuma cumpliñtačha. Anaž jecmi wejt puntuquiztanaqui “Amqui anam judionacž lii jaru kamčha” cjican chii atchičha. Wejt kamzqui lijituma lii jarupantačha.

7 Tuquiqui tjapa nii puntunacaqui wejtquiztan ancha walñitačha. Anziqui tjapa nii puntunacaqui wejtquiztan ana zinta walčha, Jesucristuž tjapa walchiž cjen.

8 Jesucristo wejt Jiliri tsjan zuma pajzpanqui, jalla niikaz wejtquiziqui walčha, tjappachquiztan juc'anti. Jalla nižtiquiztan tjapa žoñiž pectanaca wejtquiztan ana zumanacažtakal nayučha. Wejtquiztan anaž iya čhjulumi walčha. Jesucristuž partiquiz cjisjapa wejrqui tjapa žoñiž pectanaca ana kuz tjaa-učha. Ninaca ecchinčha. Jaziqui ana criiñi žoñiž pectanaca cjujchinacažtakal nayučha Cristuž partiquiz žejlzjapa,

9 nižaza Cristužtan tsjii kuzziz cjisjapa. Jesucristupankaz wejtquiztanac walčha wejr Yooz yujcquiz ana ujchiz cjisjapa. Wejt persun pinsita jaru kamtasaž niiqui, nižaza judionacž lii jaru kamtasaž niiqui, Yooz yujcquiz tirapan ujchiz cjitasačha. Pero Yooz yujcquiz ana ujchiz cjisjapa, Jesucristužquin ultimpacha kuzziztčha wejrqui. Jesucristužquin kuzziz cjen, Yoozqui wejtquiz nayčha, ana ujchiz nižaza zuma, jalla nii.

10 Wejrqui pecučha tužu, Cristo tsjan zuma pajz, jalla niičha. Nižaza Jesucristuqui jacatatcan, ancha aziž tjeezičha. Jalla nižta azziz cjis pecučha. Nižaza jaknužt Jesucristuqui sufritčhaja, jalla nuž sufris zakal pecučha, niiž partiquiz cjissiž cjen. Nižaza jaknužt Jesucristuqui ticztčhaja, jalla nižtazakaz ticziztakal žejlz pecučha, ana uj paacan žejlzjapa.

11 Jalla nuž Cristužtajapakaz kamcan, wejrqui ticžcu tjewznučha, jacatatzjapa, jalla nii.

YOOZ IRATA ZUMA KAMAÑCHIZ CJIS PECCHA PABLUQUI

12 Tuž cjiwčha. Wejrqui tii muntuquiz žejlcan, Cristužtajapa awisaqui ana zuma kamučha. Imazičha Yooz irata zuma kamañchiz žejlzquinaqui. Jalla nuž cjenami, wejrqui tirapan kuz tjaa-učha, nižaza tjurt'učha, Yooz irata

zuma kamañchiz cjisjapa. Jalla nižta wejr cjisjapaqui Jesucristuqui wejr
liwriichičha. Nižaza wejr liwriichičha niiž mantuquiz cjisjapa.
13 Jilanaca, cullaquinaca, wejrqui tuž cjiwčha, wejrqui imazičha Yooz
irata zuma kamanchizqui cjicanaqui. Pero tuž cjiwčha, wejt tuquita ana
zuma kamaña ecučha. Nižaza ancha tjapa kuztan tjurt'učha, juc'ant zuma
kamañchiz cjisjapa.
14 Tira tjurt'učha, Yooz irata zuma kamañchiz cjisjapa, nižaza Yoozquiztan
tsjii zuma premio ganzjapa. Jesucristuž partiquiz žejlčhiž cjen Yoozqui wejr
arajpachquin kjawznaquičha. Nekztan juc'ant zuma kamañaž tjaaquičha.
15 Tjapa ančhuc Yoozquin kuz tjurt'ichinaca wejr irata cjee. Ančhucaž
pinsitaqui tsjii puntu ana wejr iratažlaj niiqui, Yoozqui ančhucaquiz nii
puntu zizkataquičha lijituma pinzizjapa.
16 Tii zakal cjiwčha. Anzcama jaknuž Yoozqui učhumnacaquiz niiž kamañ
puntuquiztan zizkatčhaja, jalla nii zizkatta kamañ jaru kamstančha.
17 Jilanaca, cullaquinaca, weriž kamta iratažkama. Nižaza jakzilta criichi-
nacat weriž kamta irata kamčhaja, jalla ninacžquin yatekaza, juc'ant zuma
kamañchiz cjisjapa.
18 Wejrqui kjaž wilta ančhucaquiz chiižinchinčha, nižaza ancha kuzquiz
zint'ican kaacan, wilta chiižinučha, jalla tuž cjican. Wacchi žoñinacaqui
Cristuž quintra žejlčha. Cristuž cruzquiz ticziž cjenami, jalla nii liwriiñi ana
juyzu paačha.
19 Ultimquiziqui nii ana Cristužquiz juyzu paañi žoñinacaqui Yooziž cas-
tictaž cjequičha. Ninacaž persun kuzquiztan pectanaca rispitčha, tsjii
yooztakaz. Azzucanaca paacan, mit kuzzizkazza. Nižaza tii muntu yokquiz
žejlñi cusasanacžquizkaz pinsičha.
20 Učhumzti arajpach wajtchiz žoñinacčhumčha. Učhumqui arajpachquiz-
tan učhum Liwriiñi, Jesucristo Jiliri, tjewža.
21 Jesucristuqui wilta tjonžcu učhum ana wal curpunaca tsjemataž
tuckataquičha, niiž irata zuma curpuchiz cjisjapa. Niiž persun aztan
učhumnaca curpu jalla nižta tsjemata tuckataquičha. Nižaza niiž persun
aztan čhjultakimi niiž mantuquiz cjiskataquičha.

4

YOOZQUIN KUZZIZ CJEN CUNTINTUPANZ CJEE

1 Weriž pecta jilanaca, cullaquinaca, ančhucaquin ancha tjonz pecučha.
Ančhucaž cjen, cuntintuž wejrqui, nižaza ančhucaž cjen honorchiz cjeečha.
Pecta jilanaca, cullaquinaca, Jesucristo Jiliržquin tjurt'ichi kuzziz cjee.
2 Evodia cullaca, nižaza Síntique cullaca, ančhucqui Jesucristo Jiliržquin
criichiž cjen tsjii kuzziz cjee.
3 Wejt lijitum Cristužquiz sirwiñi mazi, amquiz rocučha, tii pucultan
cullaquinacžquiz yanapt'alla, porapat zuma munaziñi kuzziz kamzjapa. Nii
pucultan cullaquinacaqui wejttan chica liwriiñi taku paljaycan langzičha.
Nižaza nii cullaquinacaqui Clementižtan, nižaza parti wettan chica paljayñi
mazinacžtan langzičha. Tjapa ninacž tjuunacaqui listitačha arajpach žejtz
liwruquiz.
4 Jesucristo Jiliriž cjen cuntintupanž cjee čhjulorami. Wilta cjiwčha:
cuntintuž cjee.
5 Tjapa žoñinacaqui ančhuc zuma kuzziz pajla. Jesucristo Jiliriqui wajillaž
tjonaquičha.
6 Ana čhjulquiztanami llaquita kuzziz cjee. Antiz čhjulu watanami
Yoozquizkaz mayiza. Yoozquiztan čhjulumi maya, nižaza sparaquiž cjee.

7 Jalla nuž kaman, Yoozqui ančhuca kuzquiz cuntintuž cjiskataquičha.
Jaknužt Yoozqui žoñinačž kuzquiz cuntintu cjiskatčhaja, jalla nii cuntintu
cjiskattaqui ana intintazasačha, žoñiž pinsitiquiziqui. Jesucristužtan tsjii
kuzziz cjen ančhuca kuznacaqui cuntintu cjequičha, Yooz cwititiquiz-
tanaqui.

ZUMA PINZIZNACAPANZ WAQUIZICHA

8 Jilanaca, cullaquinaca, tii zakal cjiwčha. Jalla tižta ultim zuma pinz-
iznaca waquizičha: weraranaca, nižaza rispitsnaca, nižaza Yooz kuzcama
kamznaca, nižaza ana uj paaznaca, nižaza tjapa zumapan kamz pecznaca,
nižaza zuma quintuchiz cjisnaca. Jalla nižta zumanaca pinza, nižaza tjapa
zuma walinaca pinza.

9 Weriž tjaajinta jarumi, nižaza weriž chiita jarumi, jalla nii jarupan
kama. Nižaza jaknužt weriž kamta puntuquiztan nonžinčhuččhalaj niiqui,
nižaza cherchinčhuččhalaj niiqui, jalla nižta iratapan kama. Jalla nuž
zuma kamtiquiztan Yoozqui ančhucatan chicapachaž cjequičha. Nekztan
ančhucqui walikaz cjequičha.

PABLUZQUIN PAAZNACA APAYZQUITA

10 Jaziqui ančhucqui wilta wejtquiz cjuñzinčhučča. Jalla nižtiquiztan
anča cuntintutča wejrqui, Jesucristo Jiliriž cjen. Jazic wejrqui anal cjis
pečučha, wejr tjatzikalak, cjicanaqui. Antiz ančhucqui yanapz peccanami,
ana jaknužumi wejtquiz yanapi atchinčhučča.

11 Wejrqui anal cjiwčha, “Ancha t'akjiri želučha”, cjicanaqui. Wejrqui
aprendichinča, cuntintupankaz žejlzjapa, čhjulu wejtquiz watanami.

12 Zelinchiz kamcanami, ana želinchiz kamcanami cuntintu želi zizzinča.
Čhjulu watanami, čhjerchiz cjicanami ana čhjerchiz cjicanami, walipankaz
želi aprendichinča. T'akjiriztakaz žejlcanami, ana t'akjiri žejlcanami wali-
pankaz želi aprendichinča.

13 Čhjulu watanami, Jesucristuqui wejtquiz azi tjaañipanča, awantizjapa.
Cristuž aztan čhjulumi paachucača.

14 Jalla nuž cjenami, ančhucqui walipankaz paachinčhučča, wejtquiz
yanapcan, weriž sufrican žejlchiž cjen.

15 Tuquiqui weriž liwriiñi taku paljayi kalltitan, nižaza Mace-
donia yokquiztan ulantan, ančhucqui wejtquiz ofrendanacztan
yanapžquichinčhučča. Ančhuca iclizquiztankaz wejtquiz yanapch-
inčhučča. Wejrqui ančhucaquiz zuma Yooz taku paljaychinča, nižaza
ančhucqui wejtquiz cusasanaca tjaacan yanapchinčhučča. Jalla tjapa nii
zizza ančhucqui.

16 Nižaza Tesalónica wajtquiz sufrican želan, ančhucqui ofrendanaca we-
jtquin apayžquichinčhučča, wilta wilta.

17 Wejrqui ančhuca ofrendanacquiz anal kuz tjaa-učha. Ančhuca ofren-
danacakaz anal pečučha. Pero wejr pečučha, ančhuc arajpachquin juc'ant
honorchiz cjisjapa, ančhucaž ofrendanaca tjaatiquiztan. Jalla niil pečučha.

18 Ančhucaž yanaptiquiztan juc'anti wejtquiz žejlčha, ana iyal necesi-
tučha. Epafrodito jilaqui ančhucaž apayžquita ofrendanaca wejtquiz intir-
jichičha. Jalla nižtiquiztan wejtta jilacamača. Jalla nii apayžquita ofren-
danacaqui Yoozquiz tsjii zuma ulurchiz inzinzužtakaztača. Nižaza Yooz
yujcquiziqui ančhuca ofrendanacaqui tsjii zuma wilanažtakazza. Yoozqui
nižtiquiztan cuntintučha.

19 Čhjulorat ančhucqui čhjulunacquiztanami upsi cječhaja, jalla nii
oraqui wejt Yoozqui ančhucaquiz juc'anti yanapt'aquičha. Jesucristuž

cjen Yoozqui ančhucaquiz yanapt'aquičha, tjapa niižquiz zuma walinaca
žejltiquiztanjama.
20 Učhum Yooz Ejpžquiz wiñaya wiñaya honora tjaataj cjila. Jalla nužoj
cjila.
21 Tsjii cjesačha. Tjapa Jesucristužquin criichi jilanacžquin tsaanžinalla.
Nižaza tii wejttan chica criichi jilanacaqui ančhucaquin tsaanžquičha.
22 Tjapa tekžta criichi žoñinacaqui ančhucaquiz tsaanžquičha. Juc'anti
ančhucaquiz tsaanžquičha tii Roman chawc jilirž kjuychiz criichi
žoñinacaqui.
23 Učhum Jesucristo Jiliriqui ančhuca kuzquiz zumapaj yanapt'ila. Amén.

LA CARTA DEL APOSTOL SAN PABLO A LOS COLOSENSES

1 Wejrqui Pablutčha, ančhucaquin cjijržcučha. Wejrqui Jesucristuž illzta
apostultčha, Yooz pectiquiztan. Wejttan Timoteužtan tii carta cjijržcan
ančhucaquin tsaanžcučha.
2 Ančhucqui Colasas wajtchiz žoñinacčhuččha, nižaza lijitum Yooz parti
žoñinacčhuččha. Ančhucqui lijitum Jesucristužquin kuzzizčhuččha. Jaziqui
wejtnac mazinacčhuččha. Učhum Yooz Ejp ančhucaquin yanapt'ila, nižaza
zuma cuntintu kuzziz cjiskatla.

PABLUZ MAYIZITAQUI

3 Wejrnacqui čhjulorat Yoozquin parlučhaja, učhum Jesucristo Jilirž Yooz
Ejpžquin sparaquičha cjiñpanča ančhuca zuma kamchiž cjen.
4 Ančhucqui Jesucristužquin kuz tjaayiñčhucquičha, nižaza parti ji-
lanaczžtan zuma munaziñčhucquičha. Jalla nuž zizcu, Yoozquin ancha
sparaquiž cjichinča.
5 Jalla nuž zuma kamcan, ančhucqui tjewžquičha, čhjulut Yoozqui araj-
pachquin ančhucaltajapa zuma panž tjaczaja, jalla nii. Ančhucqui nii Yooz
tjaczta kamz puntu zizzinčhuččha, werar liwriiñi Yooz taku nonžcu.
6 Nii liwriiñi takuqui ančhucaquiz paljaytatača, nižaza tjapa kjutñi
žoñinaczžquiz paljaytatača. Jalla nii taku paljaytiquiztan, tjapa kjutñi
žoñinacaqui Yooz zuma kamañchiz cjissičha. Nižaza tjapa kjutñi tsjan tsjan
žoñinacaqui liwriiñi tawkquiz kuzzizza. Nižaza tsjan tsjan ančhuca wajtchiz
žoñinacaqui liwriiñi tawkquiz zakaz kuzzizza. Zuma Yooz taku nonztiquiz-
tanpacha tii orcama tsjan tsjan ančhucqui Yoozquin kuzzizčhuččha. Nižaza
Yooz taku nonžcu zumpacha zizñi cjissinčhuččha, Yoozqui žoñinaca ancha
okzñičha, jalla nii.
7 Jalla nuž Epafras jilaqui ančhucaquin tjaajinchizakazza. Jalla niiqui
učhumž pecta jilača, nižaza niiqui wejttan chica Jesucristo Jilirztajapa
langzičha. Nižaza Epafras jilaqui Jesucristužquin sirwiñičha.
8 Epafras jilaqui ančhuca puntu wejtnacaquiz quint'ichičha, jaknužt
ančhucqui parti criichinaczžtan zuma munazichinčhuczlaja, jalla nii.
9 Jalla nuž ančhuc zuma kamtiquiztan wejrnacqui ančhucaltajapa
Yoozquin mayiziñpanča. Ančhuca puntu nonžcu, Yoozquin mayiziñpanča,
tsjan zuma kamajo. Nižaza mayiziñpanča, Yoozqui ančhuc zumpacha
zizkatajo, jaknužt niiqui ančhuc zuma kamz munčhaja, jalla nii. Nižaza
mayiziñpanča, ančhucqui Yooz kuz zizñi cjisjapa, nižaza Yooz kuz intintazñi
cjisjapa.
10 Jalla nuž zizñi nižaza intintazñi cjequiž niiqui, ančhucqui zuma ka-
maquičha, jaknužt Jesucristo Jilirž partir žoñinacaqui kamstanžlaja, jalla
nii. Jalla nuž ančhucaž zuma kamtiquiztan, Yoozqui cuntintuž cjequičha.
Nižaza jalla nuž zuma kamcan, ančhucqui tjapaman walinacaž paaquičha.
Nižaza Yooz puntu juc'ant zuma zizaquičha.
11 Jalla nuž ančhucqui zuma kamcan, Yooz aztan kamaquičha, jaknužt
Yoozqui zuma tjapa aztančhalaja, jalla nižta aztan. Yooz aztan kamcan,
ančhucqui čhjulquiztanami pasinsis kuzziz Yoozquin tjurt'aquičha, nižaza
sufricanami cuntintu kuzziz cjequičha.
12 Nižaza zuma kamcan, ančhucqui Yoozquin sparaquižpanž cjequičha.
Yoozqui ančhuc tjaczičha, arajpachquin irinsa tanzjapa. Yoozqui tjapa
criichinaczžquin tsjii zuma irinsa tjaaquičha. Nii zuma irinsa ančhucaquiz
zakaz tjaata cjequičha. Jaziqui Yoozquin ancha sparaquiž cjis waquizičha.

13 Yoozqui učhum liwriichičha, jalla nižtiquiztan učhumqui ana wal Satanás mantuquiz ana iya zejlča. Yoozqui učhum niiž pecta Majch Jesucristuž mantuquiz utchičha.
14 Jesucristuž ticztiquiztan učhumqui Satanás mantuquiztan liwriitačha. Nižaza Jesucristuž ticztiquiztan učhum ujnaca pertuntačha.

JESUCRISTUŽ PUNTUQUIZTAN

15 Tii muntuquiz kamcan Yooz Majchqui ana cherta Yooz Ejpž kuz kjanacama pajkatchičha. Yooz Majchqui tjappachquiztan tsjan jiliričha.
16 Niiž cjen tjappacha žejlča, tjapa arajpachquin žejlñinacami, tjapa yokquiz žejlñinacami, tjapa chertanacami, ana chertanacami, tjapa mantiñinacami, gobiernunacami, jilirinacami, tjapa anjilanacami, tjapa zajranacami, Jesucristo Yooz Majch cjen, tjappacha žejlča. Nižaza niiztajapa tjappacha paatačha, niižquiz honora waytizjapa.
17 Jesucristuqui žejlchičha, primerquiztanpacha, nižaza tjapa žejlñinacž tuquitanpacha. Niiž cjen tjappacha žejlča.
18 Nižaza Jesucristuqui Yooz partir žoñinaca mantičha. Jaknužt persun žoñž kuz persun curpu mantičhaja, jalla nižta irata Jesucristuqui niiž icliz žoñinaca mantičha. Niiž cjen niiž icliz žoñinacaqui Yooz kamañchiz cjissičha. Niičha primera ticžcuqui jacatatchiqui, tjappachquiztan tsjan jiliri uchta cjisjapa.
19 Yooz Ejpžtan Yooz Majchtan tsjii kamañchizpanča.
20 Nižaza Jesucristuž ticziž cjen, tjappacha pertunta cjesačha, yokquiz žejlñinacami, ana yokquiz žejlñinacami. Jalla nuž Yooz Ejpqui munchičha. Jesucristuž cruzquiz ch'awcta ticziž cjen, Yooz Ejpžtan parti žejlñinacžtan zumanskattaž cjesačha. Jalla nuž munchičha Yooz Ejpqui.
21 Tuquiqui ančhucqui Yoozquiztan yekjatačha, nižaza Yooz quintratačha ančhuca kuzquiz. Tuqui ančhucqui ana wali pinsiñčhuctačha, nižaza Yooz quintra ana wali paayiñčhuctačha. Jalla nuž ana wali kamta cjenami Yoozqui ančhuc pertunchičha, niiztan ančhucatan wali cjisjapa.
22 Jesucristuž cjen Yooz Ejpqui ančhuc pertunchičha. Jesucristuqui ančhuc irata curpuchiz cjican, ančhuca laycu ticzičha. Ančhuc laycu ticzičha, Yooz yujcquiz ančhuc ana ujchiz Yooz irata zuma kamañchiz prisintiskatzjapa. Jalla nuž Yooz yujcquiz zuma cjican anaž jecmi ančhucaquiz tsjii uj tjojtunz atasačha.
23 Jalla nuž Yooztan ančhucatan wali cjisjapa, ultimu chekpacha Jesucristužquiz kuzzizpanča. Nižaza ančhucqui Jesucristužquiz tjurt'iñi kuzziz cjistanča, ana wira jaytistanča. Tii muntuquiz liwriiñi tawk jaru kamñi cjistanča, arajpach zuma kamaña tjewžcan. Nii liwriiñi taku nonzinčhuccha. Nižaza nii liwriiñi takuqui tjapa kjutñi tii muntuquiz paljaytatačha. Nii taku paljayzjapa, wejr Pabluqui apóstol oficiuquiz uchtačha.

PABLUQUI APOSTOL KAMAÑCHIZZA

24 Wejt Yooz tjaata oficio cumplican, ančhucaltajapa sufrača. Jalla nuž sufrican wejrqui cuntintutča. Ančhuc zuma kamañchiz cjisjapa yanapñiž cjen, wejrqui cuntintutča. Niztami iya sufristanča. Jalla nuž wejt curpužtan sufrican, Cristuž partir žoñinacaltajapa wejt sufrisnaca cumpližinača. Cristužquiz kuzziz cjen nižta sufrača. Cristuž partir žoñinacaqui Cristuž icliz žoñinacača.
25 Wejrqui Cristuž partir žoñinacžquin sirwizjapa, apóstol oficiuquiz uchtačha. Yoozqui ančhucaltajapa nii oficiuquiz wejr utchičha. Wejrqui uchtačha Yooz taku zumpacha zizkatzjapa,

26 nižaza Yooz pinsita zizkatzjapa. Jalla nii Yooz pinsitaqui tuquitanpacha
chjojtatačha. Jalla nižtiquiztan tjapa žoñinacaqui ana zizzucatačha. Jazikaz
Yoozqui niiž pinsita zizkatchičha niiž partir žoñinacžquiz.
27 Yoozqui niiž partir žoñinacžquiz niiž tuquita chjojta pinsitaqui zizkatz
munchičha. Nii pinsitaqui ancha zumačha ana judío žoñinacžtajapaqui.
Jalla tiičha nii tuquita chjojta pinsitaqui: Jesucristuqui ančhuca kuzquiz
žejlčha. Jalla nižtiquiztan ančhucqui Cristužtan arajpachquin ancha zuma
kamaquičha. Jalla nii zuma kamaña tjewža ančhucqui.
28 Jesucristuž puntu paljayučha, tjapa žoñinacžquin chiižincan, nižaza
tjaajincan. Jalla nuž chiyan, Yoozqui wejr yanapčha zizñi zizñi chiyajo, tjapa
Jesucristužquin kuzziz žoñinaca Yooz irata zuma kamañchiz cjeyajo.
29 Nižaza apóstol oficiuquiz ojklaycan, ancha langznučha, tjapa Cristuž
tjaata aztan langznučha, tjapa jilanaca Yooz irata zuma kamañchiz cjiskatz-
japa.

2

1 Jalla nuž ančhucaquin maznučha, weriž ančhucaltajapa langžta zizkatz-
japa. Tjapa kuztan langznučha, ančhucaltajapami, nižaza Laodicea cjita wa-
jtchiz žoñinacžtajapami, nižaza tjapa ana wejr cherchi criichinacžtajapami.
2 Jalla nuž tjapa aztan langznučha, Yoozquin criichi žoñinacž kuzquiz
zumpacha p'ekinchayta cjisjapa, nižaza tsjii kuzziz cjisjapa, nižaza po-
rapat zuma munaziñi kuzziz cjisjapa. Nižaza langznučha, Yooz chjojta
pinsita puntu zumpacha intintizkatzjapa. Jalla nuž zumpacha intintazcu,
ančhucqui tjurt'iñi kuzziz cjequičha. Jalla nii tuquitan chjojta Yooz pinsi-
taqui Cristuž puntučha. Wejrqui Cristuž puntu paljaycan langznučha.
3 Cristupankaz Yooz puntu lijituma zizñi cjiskatasačha, nižaza tjapa Yooz
puntu intintazñi cjiskatasačha.
4 Jalla niil ančhucaquiz cjiwčha, ana jakziltami ančhucaquiz incallzjapa,
tsjii zuma takužtakaz chiican.
5 Ančhucatan ana žejlcanami, wejt persun kuzquiz ančhucaquiztan an-
chal cjuñznučha. Wejrqui ančhuca puntu naychinčha, tsjii kuzziz kamčha,
nižaza Jesucristužquin criižcu tjurt'ichi kuzzizčhuččha. Jalla nižta nayžcu
wejrqui chipznučha.
6 Tuquiqui ančhucqui Jesucristuž puntu tjaajintan tjapa kuztan catokch-
inčhuččha. Nuž catokžcu Jesucristuž mantuquiz cjissinčhuččha, niiqui
ančhuca jiliri cjisjapa. Jalla nuž Jesucristuž mantuquiz tirapan kama.
Nižaza niižquin tsjii kuzziz cjee.
7 Nekztan niiž puntu tsjan tsjan zizñi cjequičha, nižaza niižquin tjurt'ichi
kuzziz kamaquičha. Jalla nuž ančhucqui tjaajintatačha. Nižaza čhjulu
watanami ančhucqui Yoozquin sparaquižpanž cjis waquizičha.

CRISTUZ CJEN EW KAMAÑA ZEJLCHA

8 Ančhucqui cwitazaquičha, tsjii kjutñi ana chjichta cjisjapa. Yek-
japanacaqui ančhuc incallskatz pečča, zuma razunanacažtakaz chiican,
nižaza toscar takunacžtan chiican. Jalla nižta tawkchiz žoñinacaqui Cristuž
pinsita jaru anaž chiičha. Pero žoñiž pinsita jarukaz chiičha. Nižaza
zajranacž pinsitanac jarukaz chiičha. Jaziqui nižta chiiñi žoñinacžquiztan
cwitazaquičha.
9 Cristuqui tii muntuquiz kamcan žoñž curpuchiztačha. Nižta curpuchiz
cjenami, Cristuqui Yoozpankazza, nižaza Yooz kamañchizpankazza.
10 Cristužtan tsjii kuzziz cjican ančhucqui Yooz kamañchizpan žejlčha.
Nižaza Cristučha wali pajk jiliriqui tjapa mantiñinacžquiztanami, tjapa
poderchiznacžquiztanami.

11 Cristužtan tsjii kuzziz cjican, ančhucqui kuzquiz chimputa cjissinčhučča. Žoñiqui ana ančhuc chimpuchičha. Pero Jesucristuqui ančhuca kuz chimpuchičha. Nii kuzquiz chimputaqui tuž cjičha: Yooz partir žoñinačča, jalla nii. Cristuqui niiž partir žoñinaca uj paaz pecñi kuzquiztan jaytiskatchičha.

12 Jesucristužquin kuz tjaatiquiztan bautista cjissinčhučča. Bautistaqui tuž cjičha: Jaknužt Cristuž curpu tjatžtažlaja, jalla nižta irata ančhuca tuquita ana wal kamaña tjatžtazakazza. Nižaza jaknužt Jesucristuqui jacatatžcu Yooz kamaña tanžtčhaja, jalla nižta irata zakaz ančhucqui Jesucristužquin kuzziz cjen Yooz kamaña tanzinčhučča. Yoozqui ticzinaca jacatatskatzjapa azzizza. Jalla nii azziz Yoozquin criižcu, Yooz kamaña tanzinčhučča, Yooz kamañchiz kamzjapa.

13 Tuquiqui ančhucqui ana curpuquiz chimputatačha, judío žoñinačž partira cjisjapa. Ana chimpuchiz cjican, nižaza ujnaca paacan, ticzi žoñinačžtakaztačha ančhucqui. Jaziqui Cristužtan tsjii kuzziz cjen Yoozqui ančhucaquiz niiž ew kamaña tjaachičha. Nižaza tjapa učhum ujnaca pertunchičha.

14 Uj paatiquiztan tsjii acta želatčha učhum quintra. Jesucristuž učhum laycu ticziž cjen Yoozqui nii acta jurkatchičha, tjapa učhum quintra puntuquiztan. Anulta cjissičha, Jesucristuž cruzquiz ch'awcta ticziž cjen.

15 Cristuž cruzquiz ch'awcta ticztiquiztan, Yooz Ejpqui atipchičha tjapa anawal jilirinacami nižaza poderchiznacami. Yoozqui nii anawal azziz ispiritunaca ana azziz cjiskatchičha. Kjanapacha azkatchičha, prisu tanta žoñinačžtakaz. Yoozpanikazza tjappacha atipchiqui.

ARAJPACH KAMAÑCHIZ CJISPANCHA

16 Jalla nižtiquiztan anaž jecmi ančhucaquiz uj tjojtnasačha, tuquita mantitanaca jaru ana kamtiquiztan. Tuquitan Yoozqui puntu puntu mantichičha, lujlz puntu, licz puntu, pjijsta puntu, ew jiiz puntu, jeejz tjuñi puntu, jalla nuž.

17 Tuquitan Yoozqui tjapa nii puntunaca mantichičha, Yooz kuz koloculla tjeezjapa. Pero Cristupankaz ultim werara Yooz kuz tjeeža.

18 Ančhucqui Jesucristužquin kuzziz cjen, anaž jecžquizimi ančhucaquiztan arajpach premio kjankataquičha. Yekjap žoñinacaqui mit kuzziz cjenami, ana mit kuzziz tjeeža. Nižaza anjilanačžquiz rispitajo tjaajža. Nuž tjaajñi žoñinacaqui anchuc incallz pečča, čhjuužta puntunaca ancha paljaycan. Ninacaqui inakaz mit kuzzizza. Ana wal pinsita jarukaz tjaajža. Nuž tjaajincan mit kuzziz cjissa.

19 Ninacaqui Cristo Jiliržquiz ana tsjii kuzziz tjurt'ichi žejlčha. Pero Cristupankazza criichinačž jiliriqui. Niiž cjen tjapa criichinacaqui tsjan tsjan zuma kamañchiz cjisnasačha. Nižaza Cristuž cjen tjapa criichi žoñinacaqui tsjan tsjii kuzziz cjisnasačha. Jaknužt žoñž curpuqui, yekja yekja cjenami, tsjii curpuchizkazza, jalla nižta irata criichi žoñinacaqui, yekja yekja cjenami, tsjii kuzzizkazza.

20 Ančhucqui Jesucristužquin kuzziz cjen, ujchiz žoñinacaž pinsitanacquiztan t'akzinčhučča. Nii ana wal pinsitanacquiz ojklayz cjenpacha, ticzi žoñinačžtakaz katzinčhučča. Jalla nižtiquiztan, ¿kjažtiquiztan ančhucqui ujchiz žoñinacaž pinsita jaru wilta kamjo? ¿Nižaza ninačž lii jaru ojklayjo?

21 Ninačž liiqui tuž cjičha: Tiinaca ana kjaržtan tanžla, nižaza tiinaca ana lujl-la, nižaza tinaca ana čhjul lanžla. Jalla nuž cjičha ninačž liiqui.

22 Nii liinacaqui tii muntuquiz žejlñi cusas puntukazza. Nii cusasanacaqui tucuzinznaquičha. Nii liinacaqui žoñiž pinsita mantita jarukazza.

23 Ninacž liinacaqui zizñi pinsitažtakazza. Pero ultimquiziqui inakazza.
Ana azzizza, žoñinaca zuma kamñi yanapajo. Cuzturumpinaca ijzijcan
mantičha, nižaza humilde kuzziztakaz mantičha, nižaza persun curpu
sufriskatzjapa mantičha. Jalla nuž mantita liinacaqui zizñi pinsitažtakazza.
Pero ultimquiziqui inakazza. Uj paaz pecñi kuz tjonanaqui anaž nižta kuz
ewjazi atasačha nii liinacaqui. Jaziqui ančhucqui ninacaž inakaz tjaajin-
taqui anaž nonznaquičha.

3

1 Ančhucqui Yooz kamañchizza. Jaknužt Jesucristuqui jacatatžcuqui Yooz
kamaña wilta tanzižlaja, jalla nižta irata ančhucqui Yooz kamaña tanz-
inčhuččha. Jalla nižtiquiztan ančhucqui arajpach Yooz kamañquizkaz kuz
tjaa. Jalla nicju arajpachquin Cristo žejlčha; Yooz Ejpž žew latuquiz julzi
žejlčha, mantican.

2 Ujchiz žoñž kamañquiz ana kuz tjaa. Arajpach kamañquizkaz kuz tjaa.

3 Ančhucqui Jesucristužquin kuz tjaachiž cjen, ančhuca tuquita ana
wal kamaña ecchinčhuččha. Jaziqui ančhuca Yooz kamañaqui Yooztajapa
žejlčha. Ana criichi žoñinacžtajapa ančhuca Yooz kamañaqui chjojžtažtakaz
žejlčha. Ana wira intintazzucačha.

4 Cristuqui ančhucaquiz Yooz kamaña tjaachičha. Jalla nižtiquiztan
čhjulorat tjapa žoñinacaqui Jesucristužquiz pajchi cječhaja, jalla nii ora
zakaz ninacaqui ančhuca Yooz kamaña pajchi cjequičha. Jalla nii oraqui
ančhucatan Jesucristužtan honorchiz cjequičha.

TUQUITA KAMAÑ PUNTU, JAZTA KAMAÑ PUNTU

5 Jalla nižtiquiztan ančhuca tuquita ana wal kamaña liwj jayta. Anaž
adulteriuquiz ojklayzqui. Anačha luctak žoñiqui yekja maatak žonatan
ojklayzqui. Anačha ančhuca ana wal paaz pecñi kuz jaru ojklayzqui. Anačha
čhjul ana walimi peczqui. Anačha yekja žoñž čhjultakimi zmazqui. Jalla nuž
zmaznaquiž niiqui, žoñiž paata yoozquiz rispitažokazza. Jalla nii anawali
paaznacquiztan liwj jayta.

6 Nii ana wali paañi žoñinacžquiz Yoozqui ancha casticu tjaaquičha, Yooz
kuzcama ana kamtiquiztan.

7 Ančhucqui tuquita ana wal kamañquiz ojklaycan, nižtanacaž paa-atčha.

8 Jaziqui ančhucqui nii ana wal paaznaca liwj eca. Anačha žawjchi kuzziz
žejlzqui. Anačha culirazzi kuzziz žejlzqui. Anačha ana wal paaz pecñi
kuzziz žejlzqui. Anačha žoñž quintra ana wali taku chiizqui. Anačha ana
wal tawkžtan chii chiican žejlzqui.

9 Anačha toscar taku chiizqui. Ančhucqui tuquita ana wal kamaña ecch-
inčhuččha. Jalla nižtiquiztan ančhucqui nii ana wal paaznacquiz ana iya
ojklayz waquizičha.

10 Ančhucqui Yooz kamañchiz cjissinčhuččha. Yoozpacha ančhucaquiz
Yooz kamaña tjaachičha. Nižaza ančhucqui Yooz irata zuma kamañchiz tsjan
tsjan cjissa, Yooz zumpacha pajañcama.

11 Yooz kamañchiz cjican, tjapa criichi žoñinacaqui Yooz yujcquiziqui tsji-
ikazza. Tuquita kamañanacaqui anaž walčha. Pero Cristo kamañchiz kaz
walčha. Tsjii griego walja zizñi kamañami anaž walčha. Tsjii judío lii jaru
kamañami anaž walčha. Tsjii curpuquiz chimputa žoñž kamañami anaž
walčha. Tsjii curpuquiz ana chimputa žoñž kamañami anaž walčha. Tsjii
k'ar žoñž kamañami anaž walčha. Tsjii q'uit žoñž kamañami anaž walčha.
Tsjii piyunažta žoñž kamañami anaž walčha. Tsjii patrun žoñž kamañami
anaž walčha. Cristuž kamañapankaz walčha. Nižaza Cristupankaz tjapa
criichi žoñinacž kuzquiz žejlčha.

12 Ančhucqui Yooz illzta žoñinacčhuččha. Jalla nižtiquiztan Yooz zuma
kamañ jaru kamstančha. Yoozqui ančhucatan zuma munazičha. Yooz partir
žoñinaca cjican, jalla tuž kama: Okzñi kuzziz, nižaza zuma kuzziz, nižaza ana
mit kuzziz, nižaza humilde kuzziz, nižaza pasinziz kuzziz, nižaza
13 porapat pertunasñi kuzziz. Jalla nižta kamz waquizičha. Tsjii criichi
žoñiqui yekja criichi žoñž quintra quijchi cjesaž niiqui, zuma kuztan pertunz
waquizičha, jaknužt Jesucristuqui ančhucaquiz pertuntčhaja, jalla nuž.
14 Jalla tužučha chekanaqui, porapat zuma munazizza, jalla nii. Jalla nuž
zuma munazican, zuma kuzziz zuma kamaquičha, Yooz irata zuma kamaña
cumplañcama.
15 Ančhuc criichinacaqui, Cristuž cjen ančhucqui llan kuzziz cjesačha.
Jaziqui llan kuzziz cjee, porapat zuma munazican zuma kamzjapa. Jalla nuž
porapat zuma kamzjapa, Yoozqui ančhuc liwriichičha. Jalla nuž liwriižcu,
Yoozqui tjapa ančhuc criichinaca tsjii t'akquizkaz cjiskatchičha. Tsjii cur-
puchiztakazza ančhucqui. Jalla nižtiquiztan ančhucqui Yoozquin ancha
sparaquiž cjican, mayiziz waquizičha.
16 Ančhucqui Cristuž puntu zuma zizcan porapat tjaajsarasaquičha,
nižaza Cristuž tawkžtan porapat p'ekinchayrasaquičha. Nižaza ančhuca
kuzquiz Cristuž taku zumpacha catokz waquizičha. Nižaza Yooz takumi,
Yooz wirsumi itsnaquičha, ančhuca kuzquiz Yooz ancha cjuñcan.
17 Ančhucqui Cristuž partir žoñinacčhuččha. Jalla nižtiquiztan čhjulu
paacanami chiicanami, zuma kamañchiz kamz waquizičha. Nižaza čhjulu
watanami Jesucristuž cjen Yooz Ejpžquin sparaquiž cjican tjaaz waquizičha.

PORAPAT ZUMA KAMZ PUNTU

18 Maatakanaca, persun luctakanacž mantuquiz cjee. Jesucristo Jiliržquin
kuzziz cjican, jalla nuž waquizičha.
19 Luctakanaca, persun maatakanacžtan zuma munaziñi cjee. Nižaza
anaž persun maatakanaca chjaawj chjaawjwa.
20 Maatinaca, persun maa ejpžquiz casa, čhjulu mantanami. Jalla nuž
maa ejpž mantita casaquiž niiqui, amiž cjen Jesucristo Jiliriqui cuntintuž
cjequičha.
21 Ejpnaca, anaž persun maatinaca žawjwa zjijcna, upa kuzñi ana cjisjapa.
22 Piyunanaca, am persun patruna čhjulu mantanami caspančha.
Anačha cherankaz c'unchikaz tuczqui. Pero tjapa kuztan niižtajapa langz
waquizičha. Yooz patruna cjuñžcu, zuma langz waquizičha. Anačha
langzqui ančhuca patrunž kuz wali cjiskatzjapakaz.
23 Čhjulu langzcanami tjapa kuztan langznaquičha, Yooz Patrunžtajapa
langznaquičha, ana žoñžtajapakaz langznasačha.
24 Ančhucqui tuž zizza, Yooz Patrunžquiztan arajpach irinsa tanz-
naquičha. Ultimu Yooz Patrunaqui ančhucaquiz pacaquičha. Nižaza ultimu
ančhucqui Jesucristo Patrunžquiz sirwičha.
25 Nižaza jakziltat ana wali paačhaja, jalla niiqui castictaž cjequičha niiž
ana wali paatiquiztan jama. Yoozqui ana žoñi illillza.

4

1 Patrunanaca, ančhucqui persun piyunanacžtan zuma lijituma cjis-
tančha. Ančhucqui tuž zizza, ančhuc zakazza Patrunchizqui. Jalla niičha
arajpach Yoozqui.
2 Tjapa criichinaca, ančhucqui mayizicanpan želaquičha. Nižaza
Yoozquin mayizican ana tjatzna, Yoozquin sparaquiž cjisjapa.

3 Wejtnacaquiz zakaz mayizican yanapalla, wilta Yooz takunaca paljayñi
ojklayzjapa. Cristuž puntuquiztan tuquita chjojta taku paljayz pecučha.
Jalla nuž paljaytiquiztan wejrqui carsilquiz želučha.
4 Mayizican wejtquiz yanapalla, Cristuž puntu kjanapacha paljayzjapa,
jaknužt wejrqui kjana paljayz waquizučhaja, jalla nii.
5 Ančhucqui ana criichinacžtan kamcan, walja zizñi zizñi ojklayaquičha.
Čhjulorat Cristuž puntu paljaychucažlaj niiqui, panž paljayaquičha, ana
criichinacžquiz nonzkatzjapa.
6 Jalla nuž Yooz taku paljaycan zuma tawkžtan chiyaquičha. Jaknužt
yacuqui tsjii lak'a čhjerquiz zuma saborchiz paačhaja, jalla nii irata ančhuca
zuma takunacaqui Cristuž puntunaca zuma saborchiztakaz paaquičha.
Jalla nuž zuma takunacžtan paljaycan, ančhucqui zapa maynižquiz jaknužt
kjaaz waquizičhaja, jalla niiqui zizaquičha.

ZERZ TAKUNACA

7 Jilanaca, učhum pecta Tíquico jilaqui tjapa wejt puntuquiztan ančhucaquin quint'aquičha. Tiquicuqui wejtquiz ancha zuma
yanapñipančha. Yoozquin tjurt'iñi kuzzizza. Nižaza wejttan chica Yooztajapa sirwichičha.
8 Wejt puntuquiztan quint'izjapa ančhucaquin nii cuchanžcučha. Nižaza
cuchanžcučha, ančhuca kuzquiz zumpacha p'ekinchayzjapa.
9 Niiztan chica Onésimo pecta jila cuchanžcučha. Onésimo jilaqui Yoozquin
tjurt'iñi kuzzizzakazza. Nižaza ančhuca wajtchiz žoñičha. Jalla nii pucultanaqui tjapa tekz watchinaca quint'aquičha.
10 Aristarco jilaqui wejttan chica carsilquiz chawcta mazičha. Niiqui ančhucaquin tsaanžquičha. Nižaza Marcos jilaqui ančhucaquin
tsaanžquičha. Marcos jilaqui Barnabež famillžquiztančha. Tuquiqui wejrqui Marcos puntu ančhucaquiz chiichinčha. Marcos jilaqui ančhucaquin
tjonaquiž niiqui, ančhucqui zumaž risiwaquičha.
11 Nižaza Jesusaqui ančhucaquin tsaanžquičha. Jesusaqui Justo cjitazakazza. Niinacakazza judío criichinacquiztan wejttan chica Yooztajapa
langzñinacaqui, Yooz mantita kamañ puntu paljaycan. Ninacaqui wejtquiz
ancha kuzzičha.
12 Nižaza Epafras jilaqui ančhucaquin tsaanžquičha. Epafras jilaqui Jesucristužtajapa sirwiñičha. Jalla niiqui zakaz ančhucaquiztančha. Jalla niiqui
tjapa kuztan ančhucaltajapa Yoozquin mayiziñipančha, ančhucqui tjurt'ichi
kuzziz cjisjapa, nižaza tjapa kuztan Yooz munañpa kamañ jaru kamzjapa.
13 Wejrqui Epafras puntuquiztan ticlaručha, niiqui ancha langzičha
ančhucaltajapami. Nižaza Laodicea wajtchiz criichinacžtajapami, nižaza
Hierápolis wajtchiz criichinacžtajapami Epafras jilaqui ancha langzičha.
14 Nižaza Lucas jilaqui Demas jilžtan ančhucaquin tsaanžquičha. Lucas
pecta jilaqui kullñi medicučha.
15 Laodicea wajtchiz criichi jilanacžquin tsaanžinalla. Nižaza Ninfas jilžquiz tsaanžinalla. Nižaza niiž kjuyquiz ajczñi criichinacžquiz
tsaanžinalla.
16 Tjapa ančhucqui tii carta liižcu, Laodicea iclizquin apayžcaquičha,
nekz liyajo. Wejrqui tsjii carta cjijrchinčha Laodicea criichi jilanacžquin.
Ančhuczakaz nii carta liyaquičha.
17 Ančhucqui Arquipo jilžquiz chiižinaquičha, tuž cjican: “Jesucristo
Jiliriqui am tsjii puestuquiz utchičha, niižquiz sirwizjapa. Nii Jesucristuž
tjaata puestuquiz žejlcan, zuma cumplistančha”.

18 Wejr Pabluqui persun kjaržtan tii tsaanta letra cjijržcučha. Wejrqui
carsilquiz želučha, jalla nii cjuñzna. Yoozqui ančhucaquiz zumaj yanapla.
Jalla nužoj cjila. Amén.

PRIMERA CARTA DEL APOSTOL SAN PABLO A LOS TESALONICENSES

1 Wejr Pabluqui, Silvanužtan, Timoteožtan, tii cartal cjijržcučha ančhuc
Tesalónica wajtchiz žoñinačžquin. Nii wajtquiz icliz žoñinaččhuččha
ančhucqui. Nižaza Yooz Ejpžtan Yooz Majchtan tsjii kuzzizčhuččha.
Jalla nižtiquiztan učhum Yooz Ejpžtan, nižaza učhum Jesucristo Jiliržtan
ančhucaquiz yanapt'ila. Nižaza zuma cuntintu kuzziz walikaj kamkatla.

JESUCRISTUŽQUIN ANCHA KUZZIZ ŽOÑINACA

2 Wejrnacqui tjapa ančhucaž cjen tirapan Yoozquin sparaquiž cjiwčha.
Yoozquin mayizican ančhucaltajapa wiltan wiltan mayizučha.
3 Učhum Yooz Ejpžquin mayizican, cjuñznučha ančhucaž zuma Yooztajapa
trabajtiquiztan. Ančhucqui Jesucristužquin kuzziz cjen Yooztajapa tjapa
kuztan trabajčha. Nižaza anchucqui zuma munaziñi kuzziz cjen, Yoozquin
zuma sirwičha. Nižaza Jesucristo Jilirž tjonz tjuñi tjewzcan, zuma tjurt'iñi
kuzzizčhuččha. Jalla nuž ančhucaquin cjuñžcu Yooz Ejpžquin sparaquiž
cjiwčha.
4 Jilanaca, cullaquinaca, Yooziž pectanaca, Yoozqui ančhuc illzičha. Jalla
nuž zizcu, wejrnacqui Yoozquin sparaquiž cjiwčha.
5 Wejrnacqui ančhucaquin tjonžcu, liwriiñi Yooz taku paljaychinčha.
Anačha žoñž taku alajakaz paljaytaqui; Yooz takupančha paljaytaqui. Yooz
Espíritu Santuž aztan paljaychinčha. Nižaza werar Yooz tawkquiz tjapa kuz
tjurt'ican, Yooz puntu paljaychinčha. Nižaza anchucatan kamcan jaknužt
wejrnacqui kamchinžlaja, jalla nii zuma zizza ančhucqui.
6 Ančhuczti wejrnaca kamaña irata jalla nižta kamñi žoñi cjissinčhuččha.
Nižaza Jesucristo Jilirž kamañ irata kamñi žoñi cjissinčhuččha. Nižaza
ančhucqui wejrnacaž paljayta Yooz taku catoktiquiztan, ancha sufrich-
inčhuččha. Walja sufris cjenami, Espíritu Santuqui ančhucaquiz cuntintu
cjiskatchičha. Nižaza sufrisqui ančhucaquiz wejtnacaquiz iratazakaz
watchičha.
7 Jalla nižtiquiztan ančhuca puntuquiztan zuma quintu ulanchičha tjapa
criichi žoñinačžquin, Macedonia yokquin žejlñi criichi žoñinačžquinami
nižaza Acaya yokquin žejlñi criichi žoñinačžquinami.
8 Ančhucaž cjen Yooz takuqui tjapa kjutñi paljaytačha. Anačha Macedonia
yokquizkaz nižaza Acaya yokquizkaz paljaytaqui. Tjapa kjutñi paljaytačha.
Nižaza jaknužt ančhucqui Yoozquin kuzziz cjissinčhučžlaja, jalla nii quintu
tjapa žoñinacaqui zizza. Jaziqui wejrnacqui ančhuc puntuquiztan anaž iya
quint'asačha.
9 Ninacapacha wejtnacaquiz quint'iñitačha jaknužt ančhucqui wejtnacaž
paljayta Yooz taku catokchinčhuctažlaja, jalla nii. Ančhucqui žoñiž paata
yooznacquiztan zarakchinčhuččha, werar žejtñi Yooz sirwizjapa.
10 Nižaza ančhucqui Yooz Majch arajpachquiztan tjonz tjuñi tjewža.
Yoozqui niiž Majch ticziquiztan jacatatskatchičha. Jalla nii Jesusaqui učhum
casticunacquiztan liwriichičha. Jalla nuž quint'iñitačha ančhuca puntuquiz-
tan.

2

PABLUZ YOOZ TAKU PALJAYÑI OJKTA

1 Jilanaca, cullaquinaca, jalla tuž zizza. Wejrnacqui ana ina ančhucaquiz
tjonzinčha.

2 Ima ančhucaquiz tjoncan Filipos wajtquiz sufrichinča, nižaza wejrqui
iñartatača. Jalla nuž sufritaž cjenami Yoozqui wejrnaca yanapchača,
ana ekscan tjurt'iñi kuzziz Yooz zuma liwriiñi taku paljayajo. Jalla nuž
paljaychinča, žoñinacaž wejtnacatan quintra ancha aptazanami.
3 Nižaza wejtnaca paljaytaqui anatača chekachuc, nižaza anatača ana
zuma kuzquiztan, nižaza anatača ančhuc incallzjapa.
4 Yooz Ejpqui wejrnaca tantiichača, walikazza. Jalla nižtiquiztan Yoozqui
wejtnacaquiz niiž zuma taku cumpjiichača. Jalla nii Yooz takupan pal-
jayača wejrnacqui. Anal paljayača žoñinacž kuz wali cjeyajo kasi. Antiz
Yooz kuz wali cjeyajo paljayača. Yoozqui učhumnaca kuz zizza, nižaza
tantiača ultimu.
5 Ančhucqui tuž zizza, wejrnacqui anača zuma takunaca paljaychinča
wejtnaca partiquiz luzkatzjapa, nižaza persunalta čhjulumi tanzjapa. Wer-
aral chiyača. Yoozzakaz wejtnaca puntuquiztanaqui nii zizza.
6 Cristuqui wejrnac apostolunaca cuchanžquichača. Jalla nižtiquiztan
wejrnacqui ančhucaquiz mantiñi cjitasača. Pero ančhuc ana mantich-
inča, nižaza wejtnaca honora wayt'ižiñi anal pecasača, ančhucmi yek-
janacami.
7 Antiz wejrnacqui ančhuc zuma cwitican žejlchinča, jaknužt tsjaa
maatak žonqui persun wawa cwitassaja, jalla nuž.
8 Nižaza ančhuc ancha k'ayachtača. Jalla nižtiquiztan ančhucaquiz Yooz
zuma liwriiñi taku paljaychinča. Nižaza ančhucaltajapa čhjulu paazmi
listutča wejrnacqui, ticz cjenami. Jalla nuž ančhuc pecñi cjissiñča.
9 Jilanaca, cullaquinaca, weriž langžta cjuñzna. Majiñami weenami langz-
inča ochañcama, wejtnaca persun wira mantinsjapa, nižaza ančhucalta ana
ch'ama cjeyajo. Jalla nuž kamchinča liwriiñi Yooz taku paljaycan.
10 Nižaza ančhucatan zuma kamchinča. Yooz kuzcama kamchinča.
Nižaza anaž jecmi wejtnaca quintra čhjul ujmi tjeezñi atasača. Jalla nii
ančhucqui zumpacha zizza. Yooz zakaz nii zizza.
11 Ančhucmi zakaz zizza, jaknužt tsjii ejpqui niiž persun maati cwitas-
saja, jalla nižtapacha wejrnacqui ančhuc cwitassinča. Ančhuc kuzzinča,
nižaza p'ekinchaychinča, nižaza chiižinchinča, ančhuc zuma kamajo.
12 Jaknužt Yoozquin criichi žoñinacaqui zuma kamz waquizičhaja, jalla nuž
ančhucqui zuma kamz waquizača. Yoozqui niižquin criichinaca utchača
niiztan chica mantizjapa, nižaza niiztan chica honorchiz cjisjapa. Jalla
nižtiquiztan zuma kamz waquizača.
13 Ančhucqui weriž paljayta Yooz taku nonzinčhučča, nižaza catokch-
inčhučča, tuž cjican: “Tii takača ultim werar Yooz takuqui. Anača žoñž
takukaz”. Jalla nuž catoktiquiztan tii zuma Yooz takuqui ančhuca kuznaca
tsjan tsjan zuma cjiskatča. Jalla nižtiquiztan tirapan Yoozquin sparaquiž
cjiwča.
14 Jilanaca, culluquinaca, ančhucqui walja sufriñčhučča ančhuca per-
sun wajtchiz žoñinacaž ana wali paañiž cjen. Jalla nižta irata sufrichača
Judea yokquiz žejlñi criichinacami. Werar Yooz icliz žoñinacaž cjen nižta
sufrichača. Nižaza persun wajtchiz žoñinacaž ana wali paañiž cjen,
sufrichača. Tsjiikaz ančhucaquizimi ninacžquizimi watchača.
15 Nii Judea yokquiz žejlñi judionacaqui Jesús Jiliri conchača. Nižaza
niiž tuqui Yooz taku paljayñi žoñinaca conchača. Nižaza wejrnacqui ch-
jatkatchača. Nižaza jalla nuž paažcu tjapa žoñinacž quintraž paača. Jalla
nuž paatiquiztan Yoozqui ninacž quintra žawjča.
16 Wejrnacqui liwriiñi Yooz taku paljayz pecatača ana judío žoñinacžquiz,
ninaca liwriita cjeyajo. Nii anawali paañi žoñinacazti wejrnac atajchača.

Jalla nižtiquiztan ninacaqui juc'anti persun ujž yapkatčha. Jalla nuž ujnaca yapkattiquiztan Yoozqui wiñayaž wali casticu tjonkataquičha ninačžquiz.

PABLUQUI WILTA TJONZ PECCHA

17 Jilanaca, cullaquinaca, tsjii kjažtapacha ančhucaquiztan ojkchinčha. Jalla nekztan wejrnacqui ančhuc anchal cjuñznučha. Jalla nižtiquiztan ančhuc ancha cherzpal pecaytučha.

18 Nižaza ančhucaquin irantisquizpan pecaytučha. Wejrnacaž ojkz pecan, Satanasaqui wejrnac atajchičha. Wejrqui wiltan wiltan ojkz cjichintačha. Jalla nuž ojkz pectaž cjen, Satanasaqui wejr atajchičha.

19 Jilanaca, cullaquinaca, Jesucristuqui tjonaquičha. Nekztan niiž yujcquiziqui ančhucaž cjen cuntintul cjeečha. Ančhucaž cjen wejrnacqui tjewznačha honora tanzjapa. Ančhucaž Yooz taku criichiž cjen, juc'antiž chipznačha wejrnacqui.

20 Chekapan ančhucqui wejtnacaquiz cuntintuž cjiskatčha, nižaza wejrnac honorchiz cjiskatčha.

3

1 Jalla nuž ančhucaquiztan ojkžcu, ancha ančhuc cjuñchinčha. Jalla nekztan Timoteo učhum jila cuchanžquichinčha, ančhuc cherzñi. Parti wejrnaczti Atenas wajtquiz ecliz cjichinčha.

2 Timoteuqui Yoozquin sirwiñičha, Cristuž liwriiz puntu paljaycan. Jalla nižtiquiztan Timoteuqui cuchanžquichinčha ančhuc juc'anti Yoozquin tjurt'iñi kuzziz cjeyajo. Nižaza ančhucaquiz zumpacha Yoozquin criizjapa p'ekinchayajo, cuchanžquichinčha.

3 Nižaza Timoteuqui ančhucaquin tjonžquichičha, ančhuca kuz ana turwayta cjisjapa pruebanacaž watchiž cjenami. Ančhucpacha zizza criichinacaqui pruebanacaquiztan sufristančha, jalla nii.

4 Tuquiqui ančhucatan žejlcan, wejrnacqui nuž mazinchinčha, učhum criichinačžquiz pruebanacaž tjonaquičha, cjican. Jalla nižtapacha weriž chiita taku cumplissičha.

5 Jalla nuž ančhucaquiz pruebanacaž watan wejrqui quintu ana zizzi atchinčha. Jalla nižtiquiztan ana iya awantichinčha. Nekztan Timoteo cuchanžquichinčha, ančhuca Yoozquin criichi kuz, jaknužt kamčhaja, jalla nii zizjapa. Pinsichinčha, “Satanás diablut ančhuc tsjii kjutñi cutiskatžcaa”, cjican pinsichinčha. Ančhuc cutiskattasaž niiqui, wejtnaca obra inakaz cjitasačha.

6 Tsjii kjaž majquiztan Timoteuqui quejpžquichičha Tesalónica wajtquiztan. Nižaza zuma quintunaca zjijcchičha tuž cjican: “Nii Tesalónica wajtchiz criichi žoñinacaqui ancha Yoozquin kuzzizpančha, nižaza zumaž munazičha. Nižaza ninacami učhumnačž zumapanž cjuñkalčha. Nižaza ninacaqui učhumnacatan ancha zalz pecčha, jaknužt učhumqui ninačžtan ancha zalz pecčhaja, jalla nižtazakazza ninacaqui”. Jalla nuž cjican zuma quintunaca zjijcchičha ančhucaquiztan.

7 Jilanaca, cullaquinaca, wejrnac zakaz ancha sufrisnacami pruebanacami watučha. Jalla nuž cjenami nii ančhuca puntu zuma quint'itiquiztan wejtnaca kuzqui zuma cuntintutačha. Ančhucaž Yoozquin tjapa kuzziz cjen, ancha cuntintutčha.

8 Jaziqui zizzinčha, ančhucqui Yoozquin tjurt'iñi kuzzizpančha. Jalla nuž zizcu wejrnacqui tsjii ew žeti tanžtažokazza.

9 Ančhucaž cjen Yoozquin ancha sparaquiž cjiwčha. Nižaza ančhucaž cjen Yooz yujcquiz ancha cuntintuž wejrnacqui.

10 Nižaza majiñami weenami Yoozquin mayizučha ančhucatan wejt-
nacatan persunpacha wilta zalzjapa. Nekztan ančhucaquiz tjaajznasačha
juc'ant zumpacha Yoozquin kuzziz cjisjapa. Ančhuca kamaña čhjulut
pjaltičhaja, jalla nii tjaajnasačha.
11 Jaziqui učhum Yooz Ejpžtan nižaza Jesucristo Jiliržtan, jalla ninacaqui
wejrnaca irpijaal cjiwčha ančhucaquiz wilta zalzjapa.
12 Nižaza Jesucristo Jiliriqui ančhucaquiz juc'anti zuma munaziñi
kuzziz cjiskatla, porapatmi nižaza tjapa žoñinacžquizimi. Jaknužt wejrnac
ančhucatan zuma munazitučhaja, jalla nižta irata.
13 Jalla nuž zuma kamtiquiztan Yoozqui ančhuca kuz juc'ant tjurt'iñi
cjiskataquičha. Jalla nižtiquiztan ančhuca kuzqui Yoozquinpanž cjequičha,
Yooz Ejpž yujcquiziqui ana čhjul ujchiz cjisjapa. Jalla nuž cjequičha
učhum Jesucristo Jilirž tjonz tjuñquiziqui. Jalla niiqui tjonaquičha niiž partir
žoñinacžtanpacha.

4

LUCUTJIÑI ZUMA KAMZ WAQUIZICHA

1 Jilanaca, cullaquinaca, jaknužt zuma kamz waquizičhaja Yooz cuntintu
cjisjapa, jalla nuž tjaajinchinčha. Nii zuma kamañ jaru kamiñčhuččha.
Nižaza juc'anti niicama kamaquičha. Jalla niijapa ančhucaquiz chiižinučha,
nižaza rocučha, Jesucristo Jiliriž cuntiquiztan.
2 Tuquiqui ančhucatan žejlcan, wejrnacqui Jesucristo Jiliriž cuntiquiztan
tjaajinchinčha. Jalla nii tjaajintanaca ančhucqui zizza.
3 Yooztajapapan zuma kamajo, jalla nižtaž kamñiž pečča Yoozqui. Jalla
nuž kamcan, anačha adulteriu paazqui, nižaza anačha tsjii luctakaqui yekja
maatakžquiz pinzizqui.
4 Nižaza Yooztajapa kamcan, tjapa criichi žoñiqui ziz waquizičha, jaknužt
criichinacaqui persun tjunatan zalz waquizičhaja, nižaza zalžcu jaknužt
zumapanž kamz waquizičhaja, jalla nii.
5 Ana Yoozta kamñi žoñinacazti persun tjunatan ana zuma kamča. Yekja
maatakanacžquizpankaz pinsican kamñičha. Jalla nižta irata ančhucqui
anaž kamz waquizičha.
6 Anaž jec criichimi yekja jilž maataka kjutñi pinziz waquizičha. Nižaza
yekja jilž maatakatan adulteriu paaz anaž waquizičha. Nižta paaquiž niiqui,
jilž quintra uj paačha. Jalla nuž ana zuma kamñinaca casticaquičha Yoozqui.
Jalla nuž tuquiqui wejrnacqui ančhucaquiz chiižinchinčha.
7 Yoozqui učhumnaca kjawzičha niiž partiquiz cjisjapa, nižaza zuma
kamajo, ana yekja kjutñi cjicjeyajo.
8 Jalla nii tjaajintaqui anaž žoñž kuzquiztan tjonča, Yooz kuzquiztanpan
tjonchičha. Jalla nižtiquiztan jequit nii tjaajinta taku ana pajčhaja, niiqui
Yooz ana pajča. Yoozqui ančhuca kuzquiz niiž Espíritu Santo luzkatchičha
ančhuc zuma kamajo.
9 Tsjiilla wejr cjiwčha, criichi jilanacžtan zuma munaziz puntuquiztan.
Jalla nižta puntuquiztan Yoozqui ančhucaquiz tjaajinchičha porapat zuma
munazizjapa. Jalla nižtiquiztan wejrnacqui ančhucaquiz nii puntuquiztan
ana ancha cjijračha.
10 Jalla nuž zuma munaziñčhuččha tjapa Macedonia yokquiz kamñi
criichinacžtan. Jilanaca, cullaquinaca, wejrnacqui ančhuc chiižinučha,
ančhuca kuz juc'anti munaziñi cjisla, jalla nuž cjiwčha.
11 Nižaza ančhucqui zuma llan kuzziz cjee. Yekja žoñž asuntuquiz anapan
mitiz waquizičha. Pero persun kamañ wirquiz kuz tjaasa. Nižaza persun
kjaržtan langznaquičha. Tuquiqui nuž ančhucaquiz mantichinčha.

12 Jalla nuž ančhuc zuma langztiquiztan ana criichi žoñinacaqui ančhuc
rispitaquiča. Nižaza ančhucaquizpacha ana čhjulumi pjaltaquiča.

JESUCRISTUQUI WILTA TJONAQUICHA

13 Jilanaca, cullaquinaca, wejrnacqui ančhucaquiz ticzi žoñinacž pun-
tuquiztan tjaajinz pecučha, ana ancha llaquita cjeyajo. Ana jacatatz
wira tjewzñi žoñinacaqui llaquizičha tsjii ticzi cjenaqui. Ana nižta cjeyajo,
ančhucaquiz tjaajinz pecučha.

14 Učhumqui criichinčhumčha, Jesucristuqui ticziquiztan jacatatchičha,
jalla nii. Nižaza criichinčhumčha, Yoozqui Jesucristužquin criichi ticzinaca
jacatatskataquiča. Nižaza ninaca Jesucristužtan chica tjonkatta cjequiča.

15 Nižaza tii Jesucristo Jiliriž tjaajinta taku ančhucaquiz tjaachinča.
Jesucristo Jiliriž tjonz tjuñquiziqui primiraqui ticzi criichi jilanacaqui
niižtan zalaquiča. Nekztan tii yokquiz žejtchi criichinacaqui tsewcchuc
chjitžtazakaz cjequiča, Jesucristužtan zalzjapa.

16 Učhum Jesucristo Jiliripacha tsewc arajpachquiztan chjijwžcaquiča.
Nii orapacha criichinaca kjawznaquiča mantiñi joržtan. Nižaza tsjii pajk
jilir arc anjilaqui kjawznaquiča. Nižaza Yooz trompeta tjawunznaquiča.
Jalla nekztan Cristužquin ticzi criichinacaqui jacatatskattaž cjequiča.

17 Tii muntuquiz žejtchi criichinacž tuqui jacatatskattaž cjequiča. Nii
ticzi criichinacaž jacatatskattiquiztan parti criichinacaqui ninacžtan juntu-
pacha chjitžtazakaz cjequiča. Nekztan tsewcchuc tsjir taypiquiz Jesucristo
Jiliržtan zalaquiča. Jalla nekztanaqui tjapa criichinacaqui tirapanž Jesu-
cristo Jiliržtan wiñaya kamaquiča.

18 Jalla nii zizcu, nii takunacžtan porapat kuzasnaquiča.

5

1 Jilanaca, cullaquinaca, čhjulorat Jesucristuqui quejpžcačhaja, nižaza
ima niiž quejpžcan čhjulut watačhaja, jalla nii pizc puntuquiztan
ančhucaquiz ana anchal cjijručha.

2 Ančhucqui nii pizc puntu zumpacha zizza, Jesucristo Jiliriqui tiripintitž
tjonžcaquiča. Žoñinacaž ana čhjulu pinsita, tiripintit tsjii tjañiqui luzza. Jalla
niztaž cjequiča Jesucristo Jiliriž tjonzqui.

3 Ana criichi žoñinacaž “Walikal kamok” cjenpan, nižaza cuntintu želan,
tiripintit Yoozqui ninacžquiz tsucnaquiča casticž tjuñžtan. Jaknužut tsjaa
ic maatak žon tiripintit laaquičhaja majtsjapa, jalla niztaž tiripintit ana
criichi žoñinacaqui castictapanž cjequiča. Nii casticz tjuñquiztan ana atipa
ataquiča.

4 Jilanaca, cullaquinaca, ana criichinacaqui zumchiquiz kamčha.
Ančhuczti anaž zumchiquiz kamčha. Jalla niztiquiztan Jesucristuž tjonzqui
anaž ančhuc tsucnaquiča tsjii tjañiztakaz.

5 Tjapa ančhucqui Yooz zuma kjañ jiczquiz kamiñčhuccha, anaž zum-
chiquiz kamiñčhuccha.

6 Jalla niztiquiztan Jesucristo Jiliriž tjonz tjuñi ančhucqui listu tjaczi zuma
kuzziz tjewznaquiča. Zuma kamcan, listupachaž tjewžna, ana tjajtažokaz.
Ana criichi žoñinacaqui ana juyzu paačha Jesucristo tjonz tjuñi puntuquiztan.
Ana nižta cjee. Jesucristuž tjonz tjuñi zuma listuž tjewžna, tjaji watsi
kuzziztakaz. Nižaza zuma kamzjapa persun wira cwitasa.

7 Weenqui žoñinacaqui panž tjajčha. Nižaza weenqui žoñinacaqui licčha,
panž licčha. Jalla nuž paacan, ana iya čhjulumi pinsičha. Jalla niztačha ana
criichi žoñinacaqui. Jesucristuž tjonz puntuquiztan ana juyzu paačha.

8 Ančhucqui ana nižta cjee. Učhumnacaqui Yooz kjan jiczquiz
kamiñčhumča. Jalla niztiquiztan persun kuz zuma Yooz jiczquiz kamzjapa,

cwitasa. Yoozquin tjapa kuztan cjee, Yooz ančhuc Satanasquiztan tsijtsinajo.
Nižaza criichi žoñinacžtan zuma munaziza. Nižaza ančhucqui liwriiz tjuñi
zuma listuž tjewžnaquača. Jalla nuž kaman armichiztakaz cjequača. Jalla
nižtiquiztan Satanasaqui ančhuc ana atipasača.
9 Yoozqui učhumnaca ana utchača casticta cjisjapa. Pero Yoozqui
učhumnaca utchača, zuma liwriita wira tanzjapa Jesucristo Jilirž cjenaqui.
10 Jesucristuqui učhum laycu ticzača, žejtchi criichinacami ticzi criichi-
nacami niižtan chica cuntintu kamajo.
11 Jalla nižtiquiztan porapat p'ekinchayrasaquača, tjurt'iñi kuzziz cjis-
japa. Nižaza porapat yanaparasaquača, zuma kamañchiz kamzjapa.
Anziqui ančhucqui porapat yanapassa. Jalla nuž tirapan porapat yana-
parasaquača.

PABLUZ CHIIZINTA TAKUNACA

12 Jilanaca, cullaquinaca, ančhucatan Yooz taku paljayñi žoñinaca žejlča.
Jalla ninacžquiz rispitaquača. Nižaza ančhuca irpiñinacžquiz rispi-
taquača. Nižaza ančhucaquiz zuma tawkžtan chiižiñi žoñinacžquiz rispi-
taquača. Yooz Jiliriž uchtaž cjen nii žoñinacž mantuquiz žejlča ančhucqui.
Jalla ninacžquiz rispitajo rocača.
13 Ančhucqui tjapa nii žoñinacami ancha rispitaquača ninacaž Yooztajapa
langztiquiztan. Ninacžtan zuma munazaquača. Nižaza ančhucqui porapat
zumapanž kamaquača.
14 Jilanaca, cullaquinaca, ančhucaquiz chiižinžcača, jayrazñi criichi-
nacžquiz zumpacha trabajzjapa chiižinajo, nižaza ururñi kuzziz criichi-
naca tjup kuzziz cjeyajo, nižaza llajllasñi kuzziz criichinaca tjurt'iñi kuzziz
cjiskatajo. Nižaza tjapa criichinacžtanami pasinziz kuzziz cjee.
15 Tsjii žoñiqui ana wali paatan tsjiizuñaqui ana nižta ayni tjepunz
waquizača. Antiz zuma munaziz waquizača porapatmi nižaza tjapa
žoñinacžtanami.
16 Čhjulu watanami cuntintuž cjee.
17 Yoozquin tirapanž mayiza.
18 Čhjulu watanami Yoozquin sparaquača cjee. Jalla nuž ančhucalta Yooz
munča ančhucqui Jesucristužquin kuz tjaachiž cjen.
19 Espíritu Santuž obra tjeeznan, ana nii ataja.
20 Nižaza Yooz taku paljayñi žoñinaca ana iñara.
21 Antiz nii paljayñi žoñinacž taku zumpacha tantiya, werar Yooz taku
ana werar Yooz taku, jalla nii. Zuma Yooz takuž cjenaqui, kuzquiz nii taku
catokaquača.
22 Ultimu ana werar Yooz taku cjequiž niiqui, nii taku ana catokaquača.
Čhjul ujmi nižaza anawalinacami anapan paa.
23 Učhum Yoozza cuntintu kuzziz cjiskatñiqui. Jalla nii učhum Yooz
ančhucaquiz niiž kuzcamapankaj kamkatla. Nižaza Yoozqui ančhuca
kuzmi, animumi, janchi curpumi zumapaj cwitila ana tsjii uj cjeyajo, Jesu-
cristo Jiliriž tjonzcama.
24 Yoozqui ančhuc kjawzača niiž partiquiz cjisjapa. Yoozza niiž taku panž
cumpliñiqui.
25 Jilanaca, cullaquinaca, oracionžtan yanapžcalla.
26 Tjapa criichi jilanacžquiz zuma tsaanaquača, jaknužt ančhuca tsaanz
cuzturumpi žejlčhaja, jalla nuž.
27 Wejrqui ančhucaquiz tjiinača, tii carta tjapa criichi jilanacžquiz
liižinaquača, jalla nuž.
28 Učhum Jesucristo Jiliriqui ančhucaquiz yanapt'ila. Nužukazza tii car-
taqui. Amén.

SEGUNDA CARTA DEL APOSTOL SAN PABLO A LOS TESALONICENSES

1 Wejrnacqui Pablužtan, Silvanužtan, Timoteužtan tii cartal cjijržcučha
ančhuc Tesalónica wajtchiz žoñinacžquin. Nii wajtquiz icliz žoñinacčhuččha.
Nižaza učhumčha Yooz Ejpžquinami Jesucristo Jiliržquinami kuzzizqui.
2 Jalla nižtiquiztan Yooz Ejpžtan nižaza Jesucristo Jiliržtan ančhucaquiz
zumaj yanapt'ila. Nižaza walikaj kamkatla. Nižaza zuma contento kuzziz
cjiskatla.

CRIICHI ZOÑINACAQUI SUFRISTANCHA

3 Jilanaca, cullaquinaca, wejrnacqui ančhucaž zuma kamtiquiztan tira-
pan Yoozquin sparaquiž cjiwčha. Jalla nužupan chiiz waquizučha.
Ančhucqui juc'anti juc'anti Yoozquin kuzziz cjissa, nižaza juc'anti juc'anti
porapat zuma munaziñi kuzziz cjissa.
4 Nižaza ančhucaž zuma kamtiquiztan wejrnacqui ančhuca honora
parlučha Yooz iclizanacquinami. Ančhucqui walja sufricanami, nižaza
žoñinacaž chjaawjkatta cjenami awantichinčhuččha. Ančhuččha pasinziz
kuztan Yoozquin tira tjurt'iñčhucqui. Nižaza Yoozquinčha tjapa kuztan tira
žejlzqui.
5 Jaziqui ančhucqui Yooz partirquiz cjen sufriskattačha. Jalla nižta
sufritaqui kjanapacha tjeeža, Yooz Ejpqui ančhucjapa tantiichičha,
ančhucqui Yooz arajpach wajtquin luzkatz waquizičha, jalla nii.
6 Yoozqui nii ančhucaquiz chjaawjkatñi žoñinaca legali casticaquičha.
Anziqui ninacaqui ančhucaquiz sufriskatčha. Ultimquiziqui Yoozqui ni-
nacžquiz sufriskataquičha.
7 Nižaza ančhucaž sufritiquiztan Yoozqui ančhucaquiz jeejskataquičha
Jesucristo Jilirž tjonz tjuñquiziqui. Nižaza wejtnacaquiz jeejskataquičha.
Tsewc arajpachquiztan Jesucristuqui niiž walja azziz anjilanacžtan
jecžcaquičha.
8 Tsjii ujžtakaz kjakaquičha. Jalla nii uj irata ana Yooz pajñinacž quintra
cjequičha. Ninacaqui castictaž cjequičha. Nižaza jakziltat učhum Jesucristo
Jilirž zuma liwriiñi taku ana cazzit cječhaja, jalla ninacami castictaž cje-
quičha.
9 Jalla tjapa nii casticta žoñinacami wiñayaž sufraquičha. Yooz yujcquiz-
tanaqui wiñayaž chjatkattaž cjequičha. Arajpachquin Yoozqui niiž zuma
azi tjeeznaquičha. Pero nii casticta žoñinacaqui Yooz zumanaca anaž cher-
aquičha.
10 Jalla nii Jesucristo Jilirž tjonz tjuñquiziqui, Yooz partir žoñinacami
niižquin honora waytazaquičha. Ančhucqui wejrnacaž paljayta Yooz taku
catokchinčhuččha. Nižaza Jesucristuž tjonz cheržcu, Yooz taku catokchi-
nacaqui ispantichi cjequičha. Pero contintuž cjequičha.
11 Wejrnacqui tirapan Yoozquin mayizučha ančhucaltajapa, ančhuc ul-
timu liwriita cjeyajo. Yoozqui ančhucaquiz kjawzičha nižta ultimu liwri-
ita cjeyajo. Jaziqui Yoozqui ančhucaquiz liwriita cjis waquizkataquičha.
Jalla nuž mayizučha. Yoozqui niiž aztan ančhucaž zuma pinsitanacami
cumplista cjiskataquičha. Jalla nuž zakaz mayizučha. Nižaza Yoozquin
kuzziz cjen, ančhucqui zuma obranaca paačha. Yoozqui niiž aztan tjapa
ančhuca zuma obranaca cumplista cjiskataquičha. Jalla nuž zakaz may-
izučha.

12 Jalla nekztanaqui ančhucaž zuma kamchiž cjen Jesucristo Jiliriqui
honorchiz cjequičha. Nižaza Jesucristuž cjen ančhucqui honorchiz zakaz
cjequičha. Tjapa nižtanaca wataquičha učhum Yooz Ejpžtan Jesucristo
Jiliržtan učhumnacaquiz okzñiž cjen, nižaza yanapchiž cjen.

2

ANA WALI PAAÑI ZOÑŽ PUNTU

1 Jilanaca, cullaquinaca, učhum Jesucristo Jilirž tjontanaqui, učhumqui
juntjapznaquičha, niižtan zalzjapa. Jalla nii puntuquiztan ančhucaquiz
intintiskatz pecučha.
2 Yekjap žoñinacaqui ančhucaquiz incallzkatz pečča, “Jesucristuqui
tjonchikalča” cjican. Jalla nižta chiita taku nonžcu, anaž ančhucqui tsuca.
Nii takunaca ana juyzu paa. Nižaza anaž kuz turwayskata. Ninacaqui cjičha,
“Yoozqui Pablužquiz nii taku tjaachiquičha. Nekztan Pablupacha wejtquiz
quint'ichičha, ‘Jesucristuqui tjonchikalča’, jalla nii. Nižaza Pabluqui nuž
tsjii cartiquiz cjijrchičha”. Jalla nuž cjičha nii toscara chiiñi žoñinacaqui. Jalla
nižta chiita taku nonžcu, ana criyaquičha.
3 Ana jaknužumi nii Jesucristuž tjonz puntuquiztanami incallta cjee. Ima
Jesucristuž tjonan, walja žoñinacaqui juc'ant Yooz quintra cjistančha. Nižaza
tsjii juc'ant ana wal žoñiqui ječžcaquičha. Wiruñaqui nii žoñiqui wiñaya
casticta cjequičha.
4 Jalla niiqui čhjul yooznacquiztanami juc'ant tucquin cjis pecaquičha.
Nižaza ultim werar Yooz quintrami, nižaza žoñiž paata yooz quintrami
aptasaquičha. Nižaza tjapa tii muntuquiz amtitanaca quintra aptasaquičha.
Nižaza nii ana wal žoñiqui, “Wejrtča chekan Yooztqui” cjequičha. Werar
Yooz timpluquinpankaz julznaquičha Yooztakaz.
5 Ančhucatan žejlcan, jalla nižtapan paljaychinča. ¿Ana cjuñž ančhucjo?
6 Tii zakaz nonžna ančhucqui. Nii juc'ant ana wali paañiqui atajtača.
Wiruñaqui Yooziž pinsita timpu niiqui parizaquičha.
7 Anziqui ana wali paañinaca žejlča. Nižaza ana walinaca paača. Nii
ana walinaca paañinaca atajtača, čhjul ana walimi ana paajo. Wiruñaqui
nii atajñiqui ana iya atajaquičha. Nekztan čhjul ana walimi paata cjesača.
8 Jalla nii ana atajanaqui nekztan nii juc'ant ana wali paañiqui
ječžcaquičha. Nekztanaqui Jesucristo Jiliriqui tjonžcu, persun tawkžtan
nii ana wali paañi conaquičha. Nižaza walja aztan tjonžcu nii ana wali
paañi liwj akznaquičha Jesucristo Jiliriqui.
9 Satanás cjita diabluqui nii juc'ant ana wali paañi žoñi jecskataquičha.
Nižaza Satanás aztan ispantichuc milajrunacami siñalanacami paaquičha
žoñinačžquiz incallzjapa.
10 Niiž ana wal kuzcama kamcan tjapaman milajrunaca paaquičha,
nižaza tjapaman takunaca parlaquičha, incallzjapa. Jalla nuž ojklaycan
incallaquičha infiernuquin ojkñi žoñinačžquiz. Jalla nii žoñinacaqui Yooz
werar taku ana catokz pecchičha, liwriita cjisjapaqui.
11 Jalla niztiquiztan Yoozqui ninaca jakjurpaychičha, incallta cjeyajo
werar Yooz taku ana criiñiž cjen. Nižaza nii ana liwriita žoñinacaqui toscar
takupan criyaquičha.
12 Ninacača ana wali paatanacapankaz juztasñiqui, jalla niztiquiztan
tjapa nii Yooz taku ana criichi žoñinacaqui casticaž cjequičha.

ILLZTA ZOÑINACAQUI LIWRIITA CJEQUICHA

13 Yooz k'ayi jilanaca, cullaquinaca, wejrnacqui ančhucaž cjen tira-
pan Yoozquin sparaquiž cjistančha. Tuqui timpuquiztanpacha Yoozqui

ančhuc illzipančha liwriita cjisjapa. Nižaza ultimupan liwriitaž cjequičha Espíritu Santuž cjen, nižaza werar taku criichiž cjen. Nii Espíritu Santuqui ančhucaquiz ancha zuma yanapčha, ančhuca kuz ultimu zumapankaz cjisjapa.

14 Jalla niijapa Yoozqui ančhuc kjawzičha. Wejrnacaž zuma liwriiñi Yooz taku paljaytaž cjen, Yoozqui ančhuc kjawzičha, Jesucristo Jiliržtan ančhucqui zuma honorchiz cjisjapa.

15 Jaziqui jilanaca, cullaquinaca, tirapan tjurt'iñi kuzziz cjee. Wejrnacqui ančhucaquiz tjaajinchinčha, chiita takunacžtanami nižaza cjijrta takunacžtanami. Jalla nii tjaajinta takunaca anapan tjatzna. Nii tjaajinta jaru panž kama.

16 Učhum Yooz Ejpqui učhumnaca okzičha, nižaza niičha wiñayjapa cuntintu cjiskatñi. Nižaza učhumnaca okžcan, ančhucaquiz tjewskatčha, arajpachquin niižtanpan zuma kamz, jalla nii.

17 Yooz Ejpžtan učhum Jesucristo Jiliržtan, jalla ninacapacha ančhuca kuznaca p'ekinchayaquičha. Nižaza ninacaqui ančhucaquiz juc'ant tjurt'iñi kuzziz cjiskataquičha tjapaman walinaca paajo, nižaza tjapaman wali takunaca parlajo. Jalla nuž ančhucaltajapa mayizučha.

3

1 Jilanaca, cullaquinaca, tiicamakal chiižinačha. Wejtnacalta Yoozquin mayiza, Yooz taku tjapa kjutñi paljayajo, nižaza mayiza nii paljayta Yooz taku tjapa kuztan catokta cjeyajo. Jalla nižta ančhucqui Yooz taku catokchinčhuččha.

2 Nižaza Yoozquin mayiza, ana wal kuzziz žoñinacžquiztan wejrnac tsijtsinajo. Yekjap žoñinacaqui anačha Yoozquin kuzziz.

3 Jesucristo Jilirička cumpliñiqui. Jalla nižtiquiztan niiqui ančhuca tjurt'iñi kuzziz chejlnaquičha, nižaza anawalinacquiztanž zumapanž cwitaquičha.

4 Ančhucaž Yooz Jiliržquin kuzziz cjen, wejrnacqui tantiichinčha, ančhucqui wejtnacaž mantitacama kamiñchučha, nižaza niicama tira kamcan želaquičha, jalla nii. Jalla nužupan cjequičha.

5 Jesucristo Jiliriqui ančhuca kuz irpila, Yooz irata jilanacžtan zuma munazajo, nižaza Jesucristuž irata pasinziz kuzziz cjeyajo. Jalla nuž mayizučha.

ANA JAYRAZCU LANGZ WAQUIZICHA

6 Jilanaca, cullaquinaca, Jesucristo Jilirž tjuuquiz ančhucaquiz mantučha. Jayrazñi jilanacžquiztan zarakaquičha. Jalla ninacaqui wejrnacaž tjaajintacama ana kamčha.

7 Jaknužt wejrnacqui kamučhaja, jalla niicama ančhucalaqui kamsa. Wejtnacaž kamañа yatekaza. Wejrnacqui ančhucatan žejlcan walja langzinčha.

8 Nižaza kjayžcu t'antami čhjerimi lujlchinčha. Majiñami weenami walja langzniččha ochañcama, ančhucalta ana ch'ama cjeyajo.

9 Ančhucaltan žejlcanaqui wejrnacqui ančhucaquiztan čhjeri mayiñ cjichuca cjitasačha. Ultimquiz anal maychinčha. Antiz langzinčha, tsjii kamañа tjeezjapa. Jalla niwjctanaqui tsjii zuma kamañа tjeez pecchinčha, ančhucqui nii kamañquiz jaru kamzjapa. Jakziltat lujlz pečhaja, langz waquizičha.

10 Ančhucatan žejlcan, chiižinchinčha. “Jakziltat ana langz pečhaja, jalla niiqui anaž lujlz waquizičha yejkž čhjerquiztan”.

11 Pero tsjii quintu nonzinčha. Yekjap ančhucaquiztan ana langžcu kamñiquiča. Ana langžcu, ana persun luraña paažcu, jayrazcan yekja žoñž asuntunacquiz mitisñiquiča.

12 Jalla nižta žejlñi žoñinačžquiz mantučha ana nižta cjisjapa. Učhum
Jesucristo Jilirž tjuuquiz ninačžquiz chiižinučha, zuma kuzziz nižaza ana
mitisñi kuzziz langznaquičha persun wira mantinzjapa, jalla nii.
13 Jilanaca, cullaquinaca, zuma paazjapa anaž očhlla.
14 Jakziltat tii weriž cartiquiz cjijrta taku anapanž catokz pecčhaja, jalla
nii zumpacha cheraquičha, jecčhalaj nii. Nižta žoñžquinaqui anapančha
tjonzqui, nižaza anapančha niižtan ojklayzqui, nii žoñipacha azajo niiž
anawal kamañquiztan.
15 Anaza niižjapa quintra cjee, antiz nii criichi jilžquiz zuma tawkžtan
chiižina.
16 Jesucristo Jiliričha cuntintu kuzziz cjiskatñiqui. Jalla nii zakaz ančhuca
kuz walikaj cjiskatla zapurumi nižaza čhjulu cjenami. Nižaza Jesucristo
Jiliriqui ančhucatan chicapachaj kamla.
17 Wejrqui Pablutčha. Anziqui tii ančhucaquin tsaanz letranaca persun
kjaržtan cjijržcučha. Jalla nužupan zapa cartiquiz wejt firmapan firmučha.
18 Učhum Jesucristo Jiliriqui tjapa ančhucaquiz zumaj yanapla.
Nužukazza. Amén.

PRIMERA CARTA DEL APOSTOL SAN PABLO A TIMOTEO

1 Wejrtčha Pablutqui. Timoteo jila, amquin tii cartal cjijržučha. Jesucristuž illzta apostultčha wejrqui. Jalla nii apóstol puestuquin učhum Liwriiñi Yooz Ejpqui Jesucristo Jilirztanpacha wejr utchičha. Jesucristo Jiliriž tjonz tjuñi tjewža učhumqui.

2 Timoteo jila, amquin tii cartal cjijržučha. Weriž Yooz taku paljaytaž cjen amqui tjapa kuztan Yoozquin criichamčha. Jaziqui wejt maati cuntamčha. Amča lijitum criichi žoñiqui. Yooz Ejpžtan učhum Jesucristo Jilirztan amquiz zumaj yanapla, nižaza amquiz okzla, nižaza walikaj kamkatla.

ANA WALI TJAAJIÑINACA TJONAQUICHA

3 Tuquiqui ima Macedonia yokquin ojkcan wejrqui amquiz rocchinčha, Efeso wajtquin želajo. Anziqui wilta rocučha nicju tiraka želajo. Jalla nicju žejlcan, amqui tsjii žoñinacžquiz chiižinz waquizičha. Jalla ninacžquiz amqui mantaquičha, Yooz taku ana iya tsjii kjutñi tjaajnajo.

4 Nižaza mantaquičha žoñiž pinsita quintunacquizimi ana kuz tjaajo. Nižaza tuquita atchi ejpnacž tjuunac puntuquizimi anapančha nijcchucqui kuz tjaazqui. Jalla nuž amqui mantaquičha. Jalla nižta parlanacaqui panž inakazza, kuznaca turwayskatñi alajačha. Nižta parlanacaqui anapanž učhumnacaquiz yanapčha, Yooziž tjaata kamañquiz juc'ant zuma kamajo. Yooz kamañquiz kamcan, Yoozquin kuzziz cjicjiñi, jalla niiž walčha.

5 Jalla nuž wejrqui mantučha, criichi žoñinacaž porapat zuma munazajo. Zuma kuzzizpan, nižaza ana čhjul ujmi cjuñžcu, zuma munaziz waquizičha. Nižaza tjapa kuztan Yoozquin criican, jalla nižta kuzziz žoñinacaqui zuma munaziz waquizičha.

6 Jalla nižta zuma kamañquiztan tsjii žoñinacaqui chekachuc ojkchičha. Jaziqui parleeka parlis pecñičha, ana čhjulquiz waquiziñi.

7 Nižaza walja zizñi Moisés lii tjaajiñi cjis pecčha. Ninacazti tjaajinžcupacha, persuna chiita ana intintassa. Nižaza "Tužupančha werar razunaqui" cjiscupacha, ana panž niiž persuna tjaajintaqui intintazasačha.

8 Yooziž Moisesquiz tjaata liinacaqui zumačha, Yooz kuz jaru lijituma tjaajintaž niiqui.

9 Nižaza lii puntuqui tužučha: Moisés liinacaqui anatačha ut'ayta zuma kamñi žoñinacžtajapa. Antiz ana zuma kamñi žoñinacžtajapa ut'aytatačha. Zuma paaznaca ana juyzu paañi žoñinacžta, nižaza Yooz kuzcama ana kamñi žoñinacžta, nižaza ana Yooz sirwiñinacžta, nižaza uj paañinacžta, nižaza Yooz kamañ jicz ana pecñinacžta, nižaza ana Yooz rispitñinacžta, nižaza persun maa ejp conñinacžta, nižaza žoñi conñinacžta,

10 nižaza adulteriuquiz ojklayñi žoñinacžta, nižaza luctakpora ana wali paasñinacžta, nižaza žoñi tanñinacžta, nižaza toscara chiiñinacžta, nižaza toscar juramentužtan chiiñinacžta, nižaza tjapa zuma tjaajintanacž quintra paañinacžta, jalla ninacžta ut'aytatačha Moisés liinacaqui.

11 Zuma tjaajintanacaqui zuma liwriiñi Yooz tawk jaručha. Yooz takuqui azzizza, žoñinaca liwriizjapa. Walja zuma Yoozqui wejtquiz nii liwriiñi taku zizkatchičha, nižaza wejtquiz cumpjiichičha, žoñinacžquiz paljayajo.

JESUCRISTUQUI PABLUZQUIZ ANCHA OKZICHA

12 Yooz taku paljayajo, Jesucristo Jiliriqui wejtquiz yanapchičha. Jalla nižtiquiztan Jesucristužquin sparaquiž cjiwčha. Jesucristuqui wejr

cumpliñipan cherzičha. Jalla nižtiquiztan apóstol puestuquiz wejr utchičha nii sirwajo.

13 Tuquiqui wejrqui Jesucristuž quintra chiiñtačha, nižaza niiž quintra iñariñtačha. Nižaza Jesucristužquin criichi žoñinacž quintra payiñtačha. Jalla nuž paanami nižaza chiyanami, Yoozqui wejtquiz okzičha. Ima Jesucristužquin criican, jalla nuž ana wali ojklaychintačha ana ultim werara zizcu. Jalla nižtiquiztan Yoozqui wejtquiz ancha okzičha.

14 Učhum Yooz Jiliriqui wejtquiz walja zuma okzičha. Jaziqui Jesucristuž cjen, Yoozquin tjapa kuztan cjissinčha wejrqui, nižaza Yooztan ancha munaziñi kuzziz cjissinčha.

15 Jesucristuqui tii muntuquiz tjonchičha, ujchiz žoñinaca liwriyi. Jalla nii takučha ultim razunaqui. Nižaza tjappachaqui nii taku catokz waquizičha. Tjapa ujchiz žoñinacžquiztan wejrtčha juc'ant ujchiztqui cjiwčha.

16 Jalla nuž cjenami, Yoozqui wejr zumapan okzičha, Jesucristuž zuma pasinziz kuz tjeezjapa. Weriž cjen, tjappacha zizaquičha, Jesucristo ancha zuma pasinziz kuzziz, jalla nii. Tjapa ujchiz žoñinacžjapa Jesucristuqui zuma pasinziz kuzzizza. Cristužquin criyaquiž niiqui, čhjul žoñimi Yooztan wiñaya kamaquičha.

17 Jalla nižtiquiztan tjapa mantiñi Yooz honoraž wiñayjapa waytitaj cjila. Yoozqui wiñaya žejlčha, nižaza ana ticznasačha, žoñž čhjujcquiz anaž cherta cjesačha. Tsjiillapanikazza Yoozqui, nižaza niipančha juc'ant tjappacha zizñiqui. Jalla nii Yooz honora wiñay wiñaya tirapan waytitaj cjila. Jalla nužoj cjila. Amén.

18 Timoteo jila, wejt maati cuntamčha. Zuma zultatužtakaz Yoozquin tjurt'iñi kuzziz cjee. Nižaza Satanás partiranacž quintra cjee. Tuquiqui tsjii criichi jilanacaqui am puntuquiztan Yooziž tjaata taku chiichičha. Nii takunaca cjuñzna. Jalla nii tawk jaru amqui Yooz sirwiz puestuquiz utžtačha. Jaziqui amquin tii chiižinučha.

19 Tirapan Yoozquin tjapa kuzziz cjee, nižaza zumapan kama. Zuma kamcan, am kuzquiz ana ujnaca cjuñznaquičha. Yekjapaqui persun kuzquiz ujnaca cjuñžcu, ana juyzu paachičha, nii ujquiztan ana jaytichičha. Jalla nižtiquiztan ninacaqui ana uj tantiyasñi kuzziz cjissičha, nekztan Yooz kamañ jiczquiztan zarakchičha.

20 Jalla nižta paachičha Himeneužtan nižaza Alejandružtan. Jalla ninaca Satanás kjarquiz intirjichinčha, ana Yooz quintra iya chii zizajo.

2

YOOZQUIN MAYIZIZ PUNTU

1 Tsjiižtan cjiwčha. Primeraqui chiižinžcučha jalla tuž: Tjapa žoñinacžta Yoozquin mayizaquičha, nižaza zuma kuztan Yooztan parlaquičha, nižaza tjapa žoñinacžtajapa Yoozquiztan roct'ižinaquičha, nižaza Yoozquin sparaquiž cjequičha. Jalla nuž mayiziz waquizičha tjapa žoñinacžtami,

2 nižaza tjapa pajk mantiñi jilirinacžtami, nižaza tjapa jilirinacžtami. Jalla nuž mayiziz waquizičha, walikaz kamajo. Jalla nuž kamcan, Yoozquin sirwiñi kuzziz cjee, nižaza nižta kuzziz kamcan jilirinacžquiz rispitñi kuzziz cjee.

3 Jalla nižta kamaquiž niiqui, walikazza. Nižaza jalla nižta kamz cjen, učhum Liwriiñi Yoozqui cuntintuž cjequičha.

4 Učhum Liwriiñi Yoozqui tjapa žoñinaca liwriita cjis, jalla nii pecčha. Nižaza tjapa žoñinaca werar taku pajñi cjis, jalla nii zakaz pecčha.

5 Tsjii Yoozpanikaz žejlčha. Nižaza žoñinacaltajapa tsjii Yoozquiz pjalt'iziñi
žejlčha. Jalla niičha Jesucristuqui. Učhum irat žoñi cjiscu,
6 tjapa tii muntuquiz žejlñi žoñinacž laycu ticzičha. Jalla nuž ticžcu ninacž
ujquiztan pacchičha. Yooz pinsita timpu tjonžcu, jalla nekztan nii zuma
liwriiñi quintuqui žoñinacžquiz paljaytatačha.
7 Jalla nii Jesucristuž žoñinacž laycu ticzi quintu wejrzakaz paljayučha.
Nižta paljayajo, Yoozqui wejr apóstol puestuquiz utchičha. Wejr utchičha
werar liwriiñi Yooz taku tjaajnajo ana judío žoñinacžquin. Ninacžquin
Yooz taku paljayiñčha, ninaca Jesucristužquin kuzziz cjeyajo. Wejrqui
Jesucristužquin criichiž cjen weraral chiyučha. Ana toscaral chiyučha.
8 Tjapa kjutñi žoñinacaqui Yoozquin mayiziñi cjičhaj cjiwčha. Jalla niil
pecučha. Zuma kuzziz, nižaza ana žawjchi kuzziz, nižaza ana ch'aazñi
kuzziz, nižaza zuma kuztan kjara waytizcu, jalla nuž mayiziñi cjičhaj
cjiwčha.

MAATAKŽ PUNTU

9 Nižaza maatakanacami zuma kuzziz cjispančha. Zuma zquitinaca anaž
juc'anti cujtzni cjičhaj cjiwčha. Anačha iziwiri maatakažtakaz cujtzqui.
Nižaza anačha ricachužtakaz cujtzqui. Anaž ancha ist'asaquičha. Nižaza
maatakanacami anačha persun ach charquiz ancha quitsnacchiz cjequičha.
Nižaza anaž ancha čhjul alajanacchiz cjequičha. Nižaza anaž ancha zquiti-
naca cujt cutaquičha. Jalla nižta zquitinacquizimi nižaza cusasanacquizimi
ana kuz tjaa.
10 Antiz zuma kamzquin kuz tjaa. Zuma kamz waquizičha Yoozquin
kuzziz criichi maatakanacami.
11 Nižaza maatakanacami ch'uju žejlcan tjaajinta takunaca catokspančha,
ana čhjulu chiizcu.
12 Nižaza žoñinaca cheran maatakanacami luctakanacžquiz anaž tjaajinz
waquizičha; nižaza anaž mantiz waquizičha. Nižaza maatakanacžlaqui
ch'uju žejlcan luctakanacž takunaca nonspančha.
13 ¿Kjažtiquiztan nižta cjesajo, maatakanacž puntuquiztanajo? Jalla
tužučha niiqui. Tuquiqui Yoozqui Adán paachičha. Nekztan Eva paachičha.
14 Nižaza Adanžquiz anatačha incallta. Antiz Evaquiztačha incallta. In-
callskattiquiztan Evaqui ujquiz tjojtsinčha.
15 Maatakanacami maatakž kamañquiz kamz waquizičha, maatinaca ma-
jtcan. Nižaza Yoozquin kuzziz, nižaza zuma munaziñi kuzziz, nižaza ana
ujchiz zuma kamañ kuzziz, nižaza humilde kuzziz, jalla nižta kuzzizpan
kamaquiž niiqui, liwriita cjequičha maatakanacami.

3

ICLIZ JILIRŽ PUNTU

1 Jakziltat icliz jilirž puestuquiz luz pečchaja, jalla niiqui zuma Yooztajapa
langz pecñičha niiqui. Jalla nii takuqui ultim weraračha.
2 Jalla nižtiquiztan jakziltat icliz jilirž puestuquiz luzaja, jalla niiqui zuma
kamañchiz žoñi cjispančha. Jalla nižtiquiztan žoñinacaqui niiž puntu cjiñicha,
“Zuma žoñipancha, ana ujchiz” cjicanaqui. Niiqui tsjaa tjunchizpanikaz
cjispančha. Nižaza ewjazñi kuzziz cjispančha. Nižaza zumapan kamñi
kuzziz cjispančha. Nižaza zuma kamtiquiztan rispittaž cjispančha. Nižaza
tjonzñi žoñinacžquiz kjawzñi kuzziz cjispančha. Nižaza zuma tjaajiñiž
kuzziz cjispančha.
3 Nižaza anapan licñi kuzziz cjispančha. Nižaza ana kichjasñi kuzziz
cjispančha, antiz pasinziz kuzzizpan cjispančha. Nižaza anapan ch'aazñi
kuzziz cjispančha. Nižaza paaz pecñi kuzziz anapan cjispančha.

4 Nižaza niiž kjuychiz žejlñi žoñinaca zuma irpiñi cjispanča. Nižaza niiž
maatinacami zuma cazñi nižaza walja rispitñi, jalla nižta kuzziz cjispanča.
5 Tsjii icliz jiliriqui niiž persun kjuy žoñinaca ana zuma irpiñi atchucažlaj
niiqui, jalla nižtiquiztan, ¿jaknužt Yooz icliz žoñinaca zuma irpasajo?
6 Nižaza tsjii icliz jiliriqui anaž uzca criichi žoñi cjesača. Uzca criichi
cjesaž niiqui, mitarazi kuzziz cjisnasača, nekztanaqui ujquiz tjojtsnasača.
Nižaza jaknužt diabluqui niiž ujquiztan casticta cječhaja jalla nižta irata nii
žoñiqui uj paatiquiztan casticta cjequača.
7 Nižaza icliz jilirinacaqui tjapa žoñinacžquiz rispittaž cjispanča, criichi
žoñinacami, ana criichi žoñinacami. Ana criichi žoñinacaqui niižquiz ana
rispitaquiž niiqui, juc'anti niižquin ujnacaž tjojtnasača. Jalla nižtiquiztan
diabluqui nii žoñžquiz ujquiz tjojtskatasača.
8 Jalla nižta zuma kamañchiz zakaz cjispanča iclizquiz yanapñi
žoñinacaqui. Jalla ninacaqui zuma rispitta kamañchiz cjispanča. Nižaza
ninacž chiita taku cumpliñi kuzziz cjispanča. Nižaza anapan licñi kuzziz
cjispanča. Nižaza paaz pecñi kuzziz anapan cjispanča.
9 Tuquiqui Jesucristuž puntumi nižaza niižquin kuzziz puntumi ana tjapa
ziztatača. Anziqui kjanacama paljaytača. Nii Jesucristuž puntu zuma
zizñi kuzziz cjispanča. Nii iclizquiz yanapñi žoñinacaqui ana uj paañi kuzziz
cjispanča.
10 Tsjii žoñiqui iclizquiz yanapz puestuquiz luzasaž niiqui, primeraqui niiž
persun kamaña zumpacha tantiitaž cjispanča. Nekztan zuma kamañchiz
cjequiž niiqui, iclizquiz yanapz puestuquiz luzasača.
11 Jalla nižta zuma kamañchiz cjispanča iclizquiz yanapñi
maatakanacami. Nii maatakanacami walja rispitta kamañchiz cjispanča.
Nižaza anapan ana wal quintu joojooñi kuzziz cjispanča. Nižaza ewjazñi
kuzziz cjispanča. Nižaza tjapa cumpliñi kuzziz cjispanča.
12 Nižaza iclizquiz yanapñi žoñinacaqui tsjaa tjunchiz alajakaz cjispanča.
Nižaza niiž persun maatinacami kjuy žoñinacami zumapanž irpiñi cjis-
panča.
13 Jakziltat iclizquiz yanapz puestuquiz zuma cumplačhaja, jalla niiqui
zuma honorchiz cjequača, nižaza juc'ant tjup kuzziz cjisnaquača, Jesu-
cristužquin criiz puntuquiztan paljayzjapa.
14-15 Wajilla wejrqui amquin ojkz pecača. Pero anat uri tjonz atučhani.
Jalla nižtiquiztan tii takunaca amquin cjijržcača. Tii takunacaž cjen amqui
zizaquača, jaknužt Yoozquin criichi žoñinacaqui parti Yooz maatinacztan
kamz waquiziččhaja, jalla nii. Yooz maatinacača werar žejtñi Yooz iclizaqui.
Yooz icliz žoñinacaqui werar Yooz tawkquizimi tjurt'iñi kuzzizpanča.
16 Anaž jecmi kjaž cjesača tii puntuquiztan. Tuquiqui Jesucristuž pun-
tumi, nižaza Yooz kamañ puntumi ana tjapa ziztatača. Anziqui nii pun-
tunacami kjanacama ziztača. Tii Jesucristuž puntunacača chekanaqui.
Jesucristuqui učhum irat curpuchiz tjonchača tii muntuquiziqui. Jacatat-
tiquiztan Yooz Espíritu Santuqui ticlarchača niiž puntuquiztan, lijituma
Yooz kamañchizza, jalla nii. Nižaza Yooz anjilanacaqui Jesucristo cherchača.
Nižaza tjapa tii muntuquiz žejlñi žoñinacžquiz Jesucristuž puntuquiztan
paljaytača. Nižaza tjapaman žoñinacaqui niižquiz criichača. Nižaza Je-
sucristuqui tsewc arajpachquin wilta quejpchača. Jalla nii puntunacača
chekanaqui.

4

ZUMA TJAAJINTA TAKUNACA

1 Tsjii puntu cjesačha. Yooz Espíritu Santuqui kjanapacha
intintazkatchičha jalla tužu: Ima Jesucristuž wilta tjonan, yekjap
criichinacaqui Yoozquin criizquiztan zarakaquičha. Tsjii kjutñi irpitaž
cjequičha incallñi zajranacaž cjen, nižaza nii ana wal zajranacž tjaajintaž
cjen.
2 Nii zajranacaž mantita žoñinacaqui incallñi kuzziz cjican toscar taku-
naca paljayaquičha. Nižaza ninacž toscar takunaca nonžcu, yekjap werar
Yoozquin criichinacaqui Yoozquiztan tsjii kjutñi zarakaquičha. Nii za-
jranacaž mantita žoñinacaqui ujquiztan ana sint'iñi kuzziz cjequičha, nižaza
ana uj naazñi kuzziz cjequičha.
3 Nii ana wal žoñinacaqui anapanž lucutjiñi zalzqui cjican mantaquičha.
Nižaza tsjii čhjerinaca lujlzmi, anapanž lulzqui, cjican mantaquičha. Nii
incallñi žoñinacaqui jalla nuž cjequičha, pero Yoozqui nii čhjeri tjaachičha,
žoñinacaž lulajo. Jalla nižtiquiztan Yoozquin criichinacami werar Yooz
tawkquiz criichinacami nii čhjeri lulasačha Yoozquin sparaquiž cjižcu.
4 Tjapa Yooziž tjaata čhjerinacaqui walipankazza. Yoozquin sparaquiž
cjižcu lulasačha. Anapančha “Lujlzjapačha anawaliqui” cjizqui.
5 Yoozquin sparaquiž cjižcu, nižaza Yooz taku chiižcu, čhjul čhjerimi
walipankaz cjesačha, lujlzjapa.
6 Jalla nii weriž tjaajinta takunaca criichi žoñinacžquiz tjaajnaquičha
amqui. Nekztan amqui Jesucristužtajapa zuma sirwiñim cjequičha. Yooz
tawk jaru, nižaza Yooz puntu zuma tjaajintanac jaru zuma kamchamčha.
Nižaza zuma tjaajnaquiž niiqui, juc'ant zuma kamañchiz cjequičha.
7 Ana wal quintumi nižaza zumzu žoñinacž quintumi anapan nonz-
naquičha. Antiz Yooz kuzcamapankaz kamzquinčha kuz tjaazqui.
8 Curpu ejercicio paakatzqui curpuquizkaz yanapčha. Yooz kuzcama
kamzqui curpuquizimi kuzquizimi tjappachquizpanž yanapčha. Nižaza
tii muntuquiz kamz žejtzquizimi arajpach muntuquiz kamz žejtzquizimi
yanapčha.
9 Jalla werar razunačha nii takuqui. Jalla nižtiquiztan catokz waquizičha.
10 Učhumqui žejtñi Yoozquin criichiž cjen tjewznaquičha arajpachquin
Yooztan kami ojkzjapa. Jalla nuž tjewžcan, učhumqui Yoozta ancha langža
nižaza sufrička. Jalla nii žejtñi Yoozza ultim werar Liwriiñiqui. Niižquin
criichinacaqui liwriita cjequičha. Nižaza tjapa žoñinacaqui liwriita cjesačha,
niižquiz criyaquiž niiqui.
11 Jalla nii puntu tjaajintanaca mantaquičha, nižaza tjaajnaquičha amqui.
12 Amqui tjowaž cjenami žoñinacžquiz rispitskataquičha, amiž zuma kam-
tiquiztan. Amqui zumapan kamaquičha, nižaza zumapan chiyaquičha,
nižaza žoñinacžtan zuma munazaquičha, nižaza Yoozquin tjapa kuzzizpan
cjequičha, nižaza lijitum kamañchiz cjequičha. Nekztan jaknužt amqui
zuma kamčhaja, jalla nii cheržcu, parti criichi žoñinacaqui am iratapacha
zakaz zuma kamasačha.
13 Nižaza wejt tjonzcama, parti criichi žoñinacžquin Yooz taku liizinzjapa
kuz tjaaquičha. Nižaza Yooz taku liižcu parti criichi žoñinacžquin zumpacha
chiižinaquičha. Nižaza ninacžquiz tjaajnaquičha.
14 Tuquiqui icliz jilirinacaqui kjaržtan am juntuñ lanzičha. Nižaza
am puntuquiztan tsjii Yooziž tjaata taku chiichičha, “Yooz tjaata ka-
mañchiz cjequičha” cjicanaqui. Nekztan jalla nižta Yooz kamañchiz amquiz
cjiskatchičha. Amqui nii Yooz kamaña ana cutznaquičha.
15 Jalla nii am kamañ puesto cumplisjapa, tjapa kuz tjaaquičha. Nii kamañ
jaru kama. Jalla nižta kamz cjen, amqui juc'ant juc'ant zuma kamaquičha.
Nižaza parti criichinacaqui am juc'ant zuma kamñiž cjen nayaquičha.

16 Jaziqui am persun kuzquizimi nižaza amiž tjaajintanacquizimi cuitaza,
zumapan cjisjapa. Weriž chiižintanaca tirapan cjuñzna. Jalla nuž zuma
cjuñznaquiž niiqui, ultimquiziqui liwriitam cjequičha. Nižaza amiž tjaajinta
catokchi žoñinacaqui liwriitaž zakaz cjequičha.

5

ŽEW MAATAKANACZ PUNTU

1 Tsjiilla cjesačha. Irarchiz ejpnaczquiz ana ancha ujznaquičha. Antiz
persun ejpžtakaz zuma tawkžtan chiižinaquičha, niiž ana wali paatiquiz-
tan jaytiskatzjapa. Nižaza parti luctak žoñinaczquiz persun jilanaczquiz
chiižintažokaz chiižinaquičha.

2 Nižaza irarchiz maatakanaczquiz persun maažtakaz zuma
rispitchiz razunžtan chiižinaquičha. Nižaza parti maatakanaczquiz
persun cullaquinaczquiz chiižintažokaz chiižinaquičha, zuma kuztan.
Maatakanaczquiztan zumapan pinsaquičha.

3 Nižaza ultim t'akjir žewanaczquiz okznaquičha.

4 Tsjaa žew žonqui maatinacchiz nižaza ajlchinacchiz cjesaž niiqui, jalla
ninacaqui naa žew maaquiz okz waquizičha. Jakziltat Yoozquin criichižlaj
niiqui, persun famillžquiztan žew maatakanaczquiz yanapz waquizičha.
Nii žew maatakanacaqui famill ocjalanaca jwesi yanapchižlani. Žew
maatakanaczquiz yanapzpanž waquizičha persun familiaqui. Jalla nuž
Yooz yujcquiziqui walipanikaz cjequičha.

5 Jakzilta t'akjir žew žonmi zinalla žejlčhaj niiqui, jalla naačha werar
žewqui. Naaqui Yoozquin kuzziz cjenaqui arajpachquin kami ojkz, jalla
nii tjewža. Nižta tjewžcan naaqui majiñami weenami Yoozquin ancha
mayizinčha.

6 Jakzilta žew žonmi tii muntuquiz kamzquinkaz kuz tjaachi žejlčhaja,
jalla naaqui criichi žoñž cuzturumpi paachi cjenami, ana Yoozquin kuzziz
zuma kamčha.

7 Persun famillž žewnaczquiz okz waquizičha. Jalla nuž mantaquičha
amqui, žewanacami ninacž familianacami ana ujchiz cjisjapa.

8 Persun famillžquiztan tsjii t'akjiri žejlčhaj niiqui, famillžquiztan
mantinta cjis waquizičha. Ana mantintažlaj niiqui, nii famillchiz žoñinacaqui
Yooz kuzcama kamz ana cumplicha. Nižaza nižta žoñinacaqui tsjan ana zuma
kuzzizza ana criichinaczquiztanami.

9 Jakzilta žew maatakanacž tjuumi icliz listiquiz žejlčhaja jalla ninacaqui
yanapta cjesačha. Nižaza nii žew maatakanacaqui yanapzjapa sojta tunc
wata jilchiz cjistančha. Nižaza tsjii luctakžtan panikaz zalsintačha naa
žewqui.

10 Nižaza žoñinacaqui naaža zuma kamtiquiztan pajta cjistančha. Nižaza
naa žewqui maatinaca zuma irpiñtacha. Nižaza tjonzñi žoñinaczquiz zuma
atintiñi kuzziz cjispančha. Nižaza criichi žoñinacž kjojcha humilde kuzziz
ajwsinintačha. Nižaza sufriñi žoñinaczquiz zuma yanapñi kuzziz cjispančha.
Nižaza tjapaman wali paatanaczquiz kuz tjaañi cjispančha. Jalla nižta zuma
kuzziz žew maatakanacaqui iclizquiztan yanapta cjesačha.

11 Ima sojta tunca watchiz cjen žew maatakanacaqui anaž icliz listiquiz
apuntita cjesačha, yanapta cjisjapa. Listiquiz apuntita cjisjapaqui, žew
maatakanacaqui tsjii icliz jilirinacž acuerduquiz luztančha. Tur žew
maatakanacaqui wilta zalz pecačhani. Wilta zalaquiž niiqui, nii acuer-
duquiztan ulanspančha. Jalla nuž ulantiquiztan Cristuž quintražtakaz
cjequičha.

12 Nii primero acuerduquiztan ulantiquiztan ujchiz cjequičha.

13 Nižaza turapacha žew maatakanacaqui kjuyquiztan kjuya ojklayasaž niiqui, jayraž cjesačha. Nižaza ana wali quintu joojooñiž cjesačha. Nižaza yekja žoñž parliquiz mitisñi cjesačha. Jaziqui ana zuma takunaca chiichiyačhani. Nižta chiichiizqui inapankazza. Anapan waquizičha.

14 Jalla nižtiquiztan tur žew maatakanacaqui zalz waquizičha. Zalzcu, ocjalchiz cjesačha. Nižaza kjuya luraña cwitiñi cjesačha. Jalla nižta zuma kamañ quintra žoñinacaqui icliz žoñinacžquiz anaž iñarasačha.

15 Yekjap žew maatakanacazti Yoozquiztan zarakchičha, nižaza Satanás diabluž kuzcama ojkčha.

16 Jakzilta criichi luctakami maatakami persun famillžquiztan tsjaa žew žon žejlčhaja, naa žew žon yanapz waquizičha, icliz žoñinacžta ana ch'ama cjeyajo. Jalla nižtiquiztan ultim t'akjir chawc žew maatakanacžquiz icliz paažtan yanapta cjesačha.

ICLIZ JILIRŽ PUNTU

17 Jakzilta icliz jilirit zumpacha irpačhaja, parti criichi žoñinacaqui nii jiliržquin zuma honora tjaaž waquizičha, nižaza zuma pacz waquizičha. Nižaza Yooz taku paljayñi jiliržquizimi, nižaza Yooz taku tjaajiñi jiliržquizimi juc'ant honora tjaaz waquizičha, nižaza juc'anti pacz waquizičha.

18 Tuquitanpacha cjijrta Yooz takuqui tuž cjičha: “Tsjii trigo jojñi aznuqui ñujcžtan ana ñucasačha ana lulajo”. Nižaza cjijrta Yooz takuqui tuž cjičha: “Jakziltat langzñižlaja, jalla niiqui pacta cjis waquizičha”.

19 Nižaza tsjii žoñikaz icliz jiliržquiz uj tjojtnasaž niiqui, jalla nii žoñž chiitaqui anačha nonzqui. Antiz tsjii pucultan čhjepultan tisticu žoñinacaž ujchizpančha cjesaž niiqui, ninacž chiitaqui nonznaquičha.

20 Nižaza jakzilta icliz jilirit uj paañi žejlčhaja, jalla niižquiz ujsnaquičha parti criichi jilanacž yujcquiz. Jalla nižtiquiztan nii parti žoñinacaqui uj paaz jiwjataquičha.

21 Jaziqui Yooz Ejpžtan nižaza Jesucristužtan nižaza Yooziž illzta anjilanacžtan, jalla ninacž yujcquiziqui amquiz mantučha, nii weriž tjaajintanac jaru kamajo, nii. Nižaza jalla nuž kamcan anapančha pjali cjicjisqui. Nižaza tjapa žoñinacžtan tsjii kuzziz cjis pecsa.

22 Nižaza ima icliz jilirž puestuquiz uchan, nii žoñž kuz zumpacha tantiižinaquičha. Ana zumpacha tantiyaquiž niiqui, tsjii amiž uchta icliz jiliriqui ujquiz tjojtsnasačha. Nekztan parti žoñinacaqui amquiz zakaz uj tjojtnasačha. Jaziqui ima uchcan zumpacha tantiiz waquizičha. Nižaza am persun kuzquiz cuitasa ana ujquiz tjojtsjapa.

23 Amiž walu ancha laa laa cjenaqui, anam kjaz alaja licasačha. Tsjii kulla cunta koluc vinulla licsnasačha.

24 Yekjap žoñinacaž uj paatanacaqui kjanapacha tjeežta cjissa ima casticta cjisnan. Yekjap žoñinacaž uj paatanacazti chjojžta cjesačha, casticz tjuñicama. Nekztan tjeežtaž cjequičha.

25 Jalla nižtapacha yekjap žoñinacaž zuma paatanacaqui kjanapachačha. Yekjap žoñinacaž zuma paatanacazti ana chertačha. Pero anaž tirapan chjojžta cjequičha. Pjalz tjuñquiziqui tjeežtaž cjequičha.

6

1 Criichi žoñinacžquiz chiižina, tuž cjican: Patrunž mantuquiz kamñi piyunanacaqui persun patrunžquiz rispitla, parti žoñinacaž werar Yooz quintra ana chiyajo, nižaza tjaajinta Yooz taku ana iñarajo.

2 Nižaza jakzilta piyunanacat criichi patrunchizlaj niiqui, juc'anti rispitla, ana quintra chiila, nii patrunaž criichiž cjen. Antiz juc'anti nii patrunžta

langžinspančha. Am patrunpachačha criichi maziqui. Jalla nižtiquiztan zuma k'ayi jilačha niiqui. Jalla nii puntunaca chiižinaquičha, nižaza tjaajnaquičha.

ANA WALI TJAAJIÑINACŽ PUNTU

3 Tsjii žoñiqui tsjemat pinsita takunacžtan tsjii kjutñi tjaajnačhani. Jalla nižta ana wali tjaajnaquiž niiqui, Jesucristo Jiliriž zuma tjaajintanacquiztan tsjemataž tjaajinčha. Nižaza nii žoñiqui Yooz mantita kamañquiztan tsjemata kamaña tjaajinčha.

4 Jalla nižta tjaajiñi žoñiqui mit kuzzizza. Yooz puntunaca ultim werara ana zizza. Nižaza nižta tjaajiñi žoñiqui ana wali kuzziz cjen žoñinacžtan ch'aazkaz pecčha. Čhjul taku puntuquiztan ch'aazkaz pecčha. Jalla nuž ch'aazcan chjaawjkatas žejlčha, nižaza t'aka t'akaž cjissa, nižaza žoñinacaqui quintra chiyas žejlčha. Nižaza porapat uj tjojtnassa.

5 Nižaza nii millk'u kuzziz žoñinacaqui porapat ana tucuziñi ch'aasñičha. Ninacaqui Yooz pinsitanacami zuma werar razunanacami ana zizza. Tii muntuquiz wali jiru kamz cjis pinsican, Yooz jiczquin luzza. Nii wali jiru kamzqui, “Jalla nii kamzkazza waliqui”, cjican pinsiñičha. Jalla nii ana wal pinsitanacchiz žoñinacžtan ana munazaquičha.

6 Pero tsjiikaz cjiwčha. Yooz jiczquiz kamzqui ancha walička, wali jiru kamzquiztan juc'anti. Yoozquinkaz kuzziz cjican žoñinacaqui cuntintu cjequičha.

7 Tii muntuquiz nascuqui učhumqui ana čhjulchiztačha. Nižta irata ticžcuqui tii muntuquiztan ana čhjulchiz okaquičha.

8 Jalla nižtiquiztan tii muntuquiz žejlcan, čhjerchizimi zquitchizimi cuntintu cjistančha.

9 Jakziltat wali jiru cjis pecčhaja, ujquiz tjojtsnasačha, nižaza ana wal jiczquiz lusasačha. Nekztan zumzu pinsamintuchiz cjesačha. Nižaza persun quintra ana wal kamzquizkaz pecasačha. Nekztan nii ana wal kamtiquiztan tjappacha pertaquičha. Liwj akztaž cjisnaquičha nii žoñiqui.

10 Paazquin kuz tjaazqui tjapaman ana walinacquiz cjiskatčha. Paazquin kuz tjaacan yekjap criichi žoñinacaqui Yoozquiztan tsjii kjutñi chjichta cjissičha. Nekztan persunpacha wira ancha sufriskatčha.

TIMOTEOZQUIZ CHIIZINTA TAKUNACA

11 Timoteo jila, amqui Yooz žoñimčha. Jaziqui ana walinacžquiz anapan kuz tjaaquičha. Antiz zuma kamzquin kuz tjaaquičha. Yooz kuzcama kama. Nižaza Yoozquin kuzzizpan cjee. Nižaza zuma munaziñi kuzziz cjee. Nižaza pasinziz kuzziz tjurt'a. Nižaza humilde kuzziz cjee.

12 Zuma zultatužtakaz Yoozquin tjurt'iñi kuzziz cjee, nižaza Satanás diabluž partiranacž quintra cjee. Nižaza arajpachquin Yooztan wiñaya kamzjapa, kuz tjaaquičha. Arajpachquin wiñaya kamajo Yoozqui am kjawzičha. Nižaza nuž kjawztan, amqui walja žoñinacž yujcquiz ticlarchamčha, “Yoozquinkaz kuzziztčha wejrqui” cjican.

13 Timoteo jila, Yoozqui tjapa tii muntuquiz žejlñinacžquiz žeti tjaačha. Nižaza Jesucristuqui Poncio Pilatuž yujcquiz Yooz Ejpžquinkaz kuzziztačha. Jaziqui Yooz yujcquizimi Jesucristuž yujcquizimi wejrqui amquin mantučha,

14 Yooz kamañquizkaz kama, jalla nii. Nekztan žoñinacaqui Yooz kamaña quintra ana čhjul chiyasačha, nižaza Yooz kamañaqui zumapankaz tjeežta cjequičha, Jesucristo Jiliriž tjonz tjuñicama.

15 Yooz Epiž pinsita timpuquiz Jesucristuqui wilta tjonaquičha. Yooz Ejpqui zinta zuma Yoozza. Jalla niičha tjappachquiztanami chekanaqui.

Nižaza Yoozqui tsjan pajk jilirička čhjul jilirinacžquiztanami. Nižaza niička juc'ant azziz mantiñiqui čhjul mantiñinacžquiztanami.

16 Yoozpankazza wiñay žejtchizqui. Nižaza anaž jec ujchiz žoñimi Yoozquin macjati atasačha juc'ant zuma kjañquiz kamchi, nekztan. Jalla nižtiquiztan anaž jec žoñimi Yooz cherchička, nižaza ana cherasačha. Yoozqui wiñaya honorchiz cjila. Nižaza wiñaya mantiñej cjila. Jalla nužoj cjila. Amén.

17 Amqui tii muntuquiz wali jiru kamñi žoñinacžquiz mantaquička, ancha cusasanacchiz cjenami ana mita kuzziz cjeyajo. Anaž wiñaya nižta wali jiru kamasačha. Jalla nižtiquiztan cusasanacquiz anačha kuz tjaazqui. Antiz Yoozquinkaz kuz tjaa. Nii žejtñi Yoozpankaz učhumnacaquiz tjapaman wintizunanaca tjaačha, učhumnaca cuntintu kamzjapa.

18 Nižaza nii wali jiru kamñi žoñinacžquiz mantaquička tuž kamajo. Ninacaqui zuma obranaca paaz waquizička. Nekztan zuma obranacaž paachiž cjen ultim werar wali jiruž cjequička Yooz yujcquinaqui. Nižaza ninacaqui zuma kuztan ninacž cusasanacžtan žoñinacžquiz yanapz waquizička. Ana zkutu kuzziz cjis waquizička.

19 Jalla nuž zuma obranaca paatiquiztan arajpachquin ultim werar cusasanaca juntaquička. Nuž juntitiquiztan, ultimupan Yoozqui arajpachquin ninacžquiz zuma kamkataquička, wiñaya. Jalla nii arajpachquin wiñay kamzquin kuz tjaaz waquizička. Nii kamzqui juc'ant zumačha. Jalla nuž wali jiru žoñinacžquiz mantaquička amqui.

20 Timoteo jila, wejrqui amquiz tjapa Yooz puntunacquiztan tjaajinchinčha. Jalla nii tjaajintanaca zumpacha cjuñzna, nižaza nii jaru kama. Nižaza ina žoñž takunaca ana nonžna. Ana Yooz takunacačha ninacž takunacaqui. Nižaza zuma tjaajintanac quintra chiitaqui ana nonžna. Yekjap žoñinacaqui tsjii kjutñi chiižcuqui, “Zuma zizta takučha weriž chiitaqui”, cjiñička.

21 Nižaza yekjap criichi žoñinacaqui nii ana wal taku catokžcu Yoozquiztan tsjii kjutñi zarakchička. Ana zuma kuzziz cjissička.

Yoozqui am wintijla. Jalla nužoj cjila. Amén.

SEGUNDA CARTA DEL APOSTOL SAN PABLO A TIMOTEO

1 Wejrtčha Pablutqui. Yooz muñañpi jaru Jesucristuž illzta apostoltčha.
Yoozqui Jesucristuž cjen žoñinačžquiz taku tjaachičha, Jesucristužquin kuz
tjaañi žoñinačžquiz wiñaya arajpachquin kamkatzjapa. Jalla nii wiñaya kamz
puntuquiztan paljayajo wejrqui apóstol puestuquiz uchtitčha.
2 Timoteo jila, amqui wejt k'ayi maati cuntamčha. Jalla nekztanaqui tii
cartal cjijržcučha. Učhum Yooz Ejpžtan nižaza učhum Jesucristo Jiliržtan,
jalla ninacaqui amquin zumaj yanapla, nižaza amquin okžla, nižaza zuma
cuntintu kuzziz kamkatla.

TIMOTEOZQUIZ CHIIZINTA TAKU

3 Wejrqui majiñami weenami Yoozquin mayizican, am cjuñučha. Am
cjuñžcu, wejrqui amiž cjen tirapan Yoozquin sparaquiž cjiwčha. Yoozquin
tjapa kuztan lijituma sirwučha. Jaknužt wejt tuquita atchi ejpnaca Yoozquin
zuma sirwitčhaja, jalla nuž Yoozquin sirwučha.
4 Wejrqui cjuñučha, amiž wejtquiztan kaazñiž cjen. Nižaza wilta am cherz
anchal pecučha. Nekztan cuntintul cjeečha.
5 Nižaza cjuñučha, amqui tjapa kuztan Yoozquin criichamčha, jalla nii.
Primeraqui am Loida cjiti matilliqui Yoozquin kuzziz cjissintačha. Nekztan
am Eunice cjiti maa Yoozquin kuzziz zakaz cjissintačha. Nižazakaz amqui
ultimupan Yoozquin kuzziz cjissamčha.
6 Yoozqui amquiz tsjii zuma kamaña tjaachičha, weriž am juntuñ kjaržtan
lanžtan. Jalla nižtiquiztan amquin chiižinučha, nii zuma kamañquiz tira
kamajo.
7 Yoozqui učhumquiz eksñi kuzziz ana cjiskatchičha. Antiz tjup kuzziz
cjiskatchičha, nižaza zuma munaziñi kuzziz cjiskatčhičha, nižaza zuma
pinsiñi kuzziz cjiskatchičha.
8 Jaziqui amqui anapanim azaquičha, učhum Jesucristo Jilirž favora pal-
jaycan. Wejrqui Jesucristuž cjen carsilquiz chawjctitčha. Jalla nuž cjenami
amqui ana wejtquiztan azaquičha. Amqui Yooz zuma liwriiñi taku paljayñiž
cjen zakam sufričha. Nii sufrisquiztan ana jiwjatalla. Yoozqui amquiz azi
tjaažcaquičha tjurt'izjapa.
9 Nii azi tjaañi Yoozza učhum liwriichiqui. Nekztan učhum kjawzičha
niižquin tjapa kuztan kamzjapa. Yoozqui učhum ana kjawzičha
učhumnacaž zuma paatiquiztan. Antiz Yoozqui učhum kjawzičha niiž
persun kuz munañpi jaru, nižaza niiž persun okzñi kuzziz cjen. Ima tii
muntu želan Yoozqui tantiichičha, Jesucristužquin kuzziz žoñinačžquiz niiž
okzñi kuz tjeeznaquičha, nii.
10 Jazizti Yoozqui učhum Liwriiñi Jesucristuž tjonchiž cjen niiž okzñi
kuzziz tjeezičha. Jesucristuqui ticz liwj atipchičha persunaltajapami nižaza
niižquin criichi žoñinačžtajapami. Nižaza liwriiñi Yooz taku paljaytiquiztan,
jaknužt žoñinacaqui Yooztan wiñaya kamčhaja, jalla niiqui kjanzt'itačha.
11 Jalla nii zuma quintu paljayajo Yoozqui wejr utchičha apóstol pues-
tuquiz. Nižaza wejr utchičha ana judío žoñinačžquiz tjaajnajo.
12 Jalla nižtiquiztanpacha wejrqui ancha sufručha tii carsilquiz chawjck-
atzcama. Jalla nuž cjenami wejrqui anapan azučha, werar Yooztan tsjii
kuzziz cjen. Werar arajpach Yoozquinpanž kuz tjaachinčha. Nižaza tuž
cjiwčha, wejt Yoozqui walja azzizza. Jaziqui niiqui weriž cumpjiita wira
cuitaquičha Jesucristo tjonz tjuñicama. Jalla niičha zuma werar razunaqui.

13 Werjqui amquiz zuma tjaajinchinčha. Jalla nii tjaajintacama amqui tirapan tjapa kuztan kamaquičha. Yoozquin kuzzizpan cjequičha, nižaza žoñinacžtan zuma munaziñi kuzziz cjequičha. Jalla nuž kamaquičha Jesucristužtan tsjii kuzziz cjen.
14 Yoozqui amquin niiž zuma tjaajintanaca tjaachičha. Jalla nii zuma taku cuitaquičha. Učhum kuzquizpachačha Espíritu Santuqui. Jalla niiqui amquiz yanapaquičha nii Yooz taku zuma lijituma tjaajnajo.
15 Tjapa nii Asia provinciquiztan tjonchi žoñinacaqui wejr zinalla ecchičha. Jalla ninacquiztan Figelo, nižaza Hermógenes, jalla ninacaqui wejr ecchizakazza. Nii zizza amqui.
16 Onesiforozti ancha wejr kuzzičha wiltan wiltan. Nižaza weriž carsilquiz chawjctaž cjen ana azzičha. Jalla nižtiquiztan zuma okzñi kuzziz Yooz Jiliriqui niižquiz zumaj yanapla, niiž familianacžtanpacha.
17 Roma cjita wajtquiz želan, nii Onesíforo jilaqui wejr ancha kjurchičha zalañcama.
18 Jesucristo Jiliriž pjalz tjuñquiziqui Yooz Jiliriqui nii Onesiforožquin okzñi kuzziz cjequičha. Efeso wajtquin želan, Onesiforoqui jaknužumi criichi žoñinacžquin yanapchičha, jalla nii amqui zuma zizza.

2

JESUCRISTUZ ZULTATUZTAKAZ CJISPANCHA

1 Timoteo jila, wejt maati cuntamčha. Tjup kuzziz cjee. Jesucristuqui amquiz yanapaquičha.
2 Wejrqui walja žoñinacaž želan Yooz taku tjaajinchinčha. Ninacžtanpacha amqui weriž tjaajintanaca nonzamčha. Jalla nii tjaajinta takunaca amqui tjaajnaquičha zuma cumpliñi kuzziz žoñinacžquizimi. Nekztan nii žoñinacaqui yekjanacžquizimi tjaajnasačha.
3 Amqui Jesucristužquin sirwiñiž cjen sufraquiž niiqui, nii sufrizquiztan ana jiwjata. Jalla nuž sufrican, Jesucristužquin tjurt'aquičha walja tjup zultatužtakaz.
4 Jakzilta zultatut servicio militarquiz žejlčhaja, jalla niiqui militar asuntunacquiz tjapa kuz tjaačha. Ana panž civil asuntunacquiz kuz tjaasačha. Niiž comandantiž mantuquiz cjissa, nii comandantiž kuz wali cuntintu cjiskatzjapa. Jaziqui zultat lii jaruž kamčha, anapanž civil lii jaruž kamčha.
5 Jalla nižta irata jakziltat pelota uzinčhaja, pelot uzinz lii jaru uzinztančha. Ana pelot uzinz lii jaru uznaquiž niiqui, anapanž premio ganasačha.
6 Nižaza jakzilta langzñi žoñit zkala langžaja, jalla niiqui primeraž zkal čhjerquiztan lulasačha.
7 Jalla nii weriž chiita puntuquiztan tantiya. Jalla nekztan Yooz Jiliriqui tjapa nii puntuquiztan zumpachaž intintiskataquičha.
8 Nižaza Jesucristuž puntu cjuñzna. Jesucristuqui David cjita tuquita jilirž majchmaatinacquiztan tjonñičha. Jesucristuž ticziquiztan jacatatchi puntu cjuñzna. Jalla nii liwriiñi takupacha paljayučha.
9 Jalla nuž paljaytiquiztan wejrqui carsilquiz chawjcta sufručha, criminal žoñižtakaz. Jalla nuž weriž carsilquiz chawjcta želanami, liwriiñi Yooz takuqui anačha chawjcta. Jalla nižtiquiztan Yooz takuqui tirapanž paljaytačha.
10 Jalla nižtiquiztan wejrqui walja sufručha Yooziž illzta žoñinacažquiz juc'ant wali cjiskatzjapa. Sufručha ninacami wejrmi ultimu liwriita cjisjapa. Jesucristužquiz kuzziz cjen ninacami wejrmi wiñayaž liwriita cjequičha, nižaza arajpachquin wiñaya honorchiz cjequičha.

11 Jesucristuqui učhum laycu ticzičha. Jalla niičha ultim werar razunaqui. Učhumqui tuquita ana wal kamañquiztan ticzi žoñinacažtakaz cjissinčhumčha, nii ana wal kamañquiz ana iya kamajo. Jaziqui ew kamañchiz cjissinčhumčha. Jalla nižtiquiztan Jesucristužtan kamčha.

12 Nižaza Jesucristužquiz sirwiñiž cjen sufračhaj niiqui, tjurt'ichi kuzziz kamz waquizičha. Nekztan tjurt'ichi kuzziz tirapan cjequiž niiqui, učhumqui niiztan chica mantaquičha. Učhumqui Jesucristužquiz nicaquiž niiqui, niiqui nižaza učhum nicaquičha.

13 Jaziqui učhumž Jesucristužquiz criiz ana cumplichiž cjenami, nii Jesucristuqui tirapanž niiž ecta taku cumplaquičha. Niiqui persun taku anapanž nicasačha.

YOOZTAJAPA ZUMA LANGZPANCHA

14 Amqui criichi jilanaczquiz nii puntu cjuñskataquičha. Nižaza Jesucristo Jilirž tjuuquiz ninaczquiz zumpacha chiižinaquičha, jalla tužu: Anaž ch'aazaquičha ina žoñž takunac puntuquiztan. Jalla nuž ch'aazqui anaž čhjuljapa sirwičha. Nižaza nii ch'aazta taku nonžñi žoñinacaqui Yooz jiczquiz kamzquiztan tsjii kjutñi chjichtaž cjesačha.

15 Amqui Yooztajapa tjapa kuztan langzna, Yooz yujcquiziqui zuma langzñi žoñi pajta cjisjapa. Jalla nižtiquiztan Yooz yujcquiz žejlcan amqui ana čhjulquiztan azasačha. Nižaza Yooztajapa langžcan, niiž werar liwriiñi taku legali paljaya.

16 Ina žoñž takunacaqui anačha chiizqui. Jalla nii ina takunaca chiyasaž niiqui, tsjan tsjan tsjii kjutñi žoñinaczquiz irpaquičha.

17 Nii ana wal chiizqui zuma kamañanaca ana wali cjiskataquičha, jaknužt tsjii laa cjiñi tjapa curpu ana wali ch'ujlkatčhaja, jalla nižta. Jalla nuž watchičha Himeneoztan Filetužtan, jalla ninaczquiz.

18 Jalla ninacaqui werar Yooz tawkquiztan tsjii kjutñi tsjemat taku parlichičha, “Jacatatz tjuñiqui watchičha”, cjican. Jalla nuž chiitiquiztan yekjap criichinacz kuznacaqui turwayskatzcu, Yooz jiczquiztan zarakskatchičha.

19 Jalla nuž cjenami Yoozqui niižquin kuzziz žoñinaca yanapčha tjurt'iñi kuzziz cjeyajo. Jalla nižtiquiztan Yooz icliz žoñinacaqui tirapan tjuraquičha. Jalla nii puntuquiztan Yooz takuqui tuž cjičha, “Yooz Jiliriqui niiž illzta žoñinacaž pajčha”. Nižaza, “Tjapa Jesucristužquin kuzziz žoñinacaqui ana wal kamañquiztan zarakstančha”. Jalla nužupančha.

20 Tsjiilla cjesačha. Tsjii ricach žoñž kjuyquiziqui tjapaman cusasanaca žejlčha, korquiztan paata, nižaza paazquiztan paata, nižaza tabliquiztan paata, nižaza ljocquiztan paata, jalla nižta cusasanaca žejlčha tsjii kjuyquiziqui. Parti cusasaqui zuma visitanaca atintizjapa žejlčha. Parti cusasazti zapuru kamzjapa žejlčha.

21 Jalla nižta iratačha žoñinacaqui. Yooz Jiliriž atintizjapa, nižaza zuma honorchiz cjisjapa, zuma kamstančha. Nižaza nii ana wali chiiñi žoñinaczquiztan cuitasaquičha. Yooz Jilirztajapa sirwiñipankaz cjee. Nekztan Yooz Jiliriqui am ocupasačha. Nižaza listu cjesačha čhjul wali paazjapami.

22 Tjotjowanacaqui ana wali pinsizcu, ana wali ojklayasačha. Amqui nižta anawali kamzquiztan cuitasaquičha. Yooz kuzcama kamaquičha, nižaza Yoozquinkaz kuzziz cjequičha, nižaza zuma munaziñi kuzziz cjequičha, nižaza parti žoñinaczztan zuma kamaquičha. Amtan tjapa Jesucristo Jiliržquin kuzziz žoñinaczztan zuma kamz waquizičha.

23 Nižaza zumzu ana zizñi žoñinacaž ch'aaz puntunaca parlanaqui, ana mitisaquičha. Nii ch'aaz puntu parlaquiž niiqui, ultimupan juc'anti aptjapznasačha. Jalla nii zizza amqui.

24 Jesucristo Jiliržquin sirwiñi žoñiqui anaž ch'aaz waquizičha. Antiz tjapa
žoñinačztan zuma munaziñi kuzziz kamz waquizičha. Nižaza zuma tjaajiñi
kuzziz cjis waquizičha. Nižaza pasinziz kuzziz cjis waquizičha.
25 Nižaza Yooz tawk quintra žoñinačžquiz chiižinaquičha zuma humilde
kuztan. Jalla nuž chiižinan Yoozqui cunamit ninačž kuz campiiskatačhani,
werar Yooz tawk jaru wilta kamajo.
26 Anziqui ninacaqui diabluž kjarquiz žejlčha, tsjii presužtakaz, diabluž
mantita jaru ojkzjapa. Amiž humilde kuztan chiižintiquiztan Yoozqui cuna-
mit diabluž kjarquiztan ninačžquiz liwriita cjiskatačhani.

3

ANCHA ANA WALI ŽOÑINACA ZELAQUICHA

1 Jalla tižta zakaz intintazkatz pecučha. Ima Jesucristuž tjonan ch'amaž
cjequičha zuma kamzjapa.
2 Žoñinacaqui persun kuzcama kamzkaz pecaquičha. Nižaza paazquiz kuz
tjaaquičha. Nižaza persun honorchiz cjis pecaquičha. Nižaza mit kuzziz
cjequičha. Nižaza Yooz quintra chiiñi cjequičha. Nižaza maa ejpž takunaca
ana casñi cjequičha. Nižaza ana ječžquizimi sparaquiž cjiñi cjequičha.
Nižaza Yooz kamañ puntu ana rispitaquičha.
3 Nižaza ana okzñi kuzziz cjequičha. Nižaza ana ječztanami zuma
kamaquičha. Nižaza žoñinačž quintra takunaca joojowaquičha. Nižaza
jaknužt persun kuz pinsičhaja, jalla niicama ojklayñi cjequičha. Nižaza
žoñi sufriskatz pecñi kuzziz cjequičha. Nižaza zuma žoñinačž quintrapan
cjequičha.
4 Nižaza tarasuna paañi kuzziz cjequičha. Nižaza ana eksñiž malcreados
cjequičha. Nižaza persun honorchiz cjis pecñi kuzzizkaz cjequičha. Nižaza
persun kuzcama kamzquinkaz kuz tjaaquičha. Yooz kuzcama kamzquin
anapan kuz tjaaquičha.
5 Ninacaqui Yoozquin criichiž cuzturumpi jaru ojklayñiž cjenami, ul-
timquiziqui persun kamañ wira kaz paaquičha, anaž Yooz kamañ jaru
cjequičha. Yooz aztan ana kamaquičha zuma kamzjapa. Jalla nižta kamñi
žoñinačztan anačha ancha amigo pajasqui.
6 Nižaza yekjapanacaqui nii ana wal kamñi žoñinačžquiztan maatakžtan
kjuyquiz luz pečča, nii kjuychiz uj paañi maatakžquiz incallzjapa. Nižta
maatakanacaqui uj paazquiztan ana atipasačha. Nižaza juc'ant juc'ant
ujchiz cjissa. Persun kuz ana ewjasñi atčha. Jaziqui nii maatakanacaqui
čhjul ana wali pinsitanačž jaru ojklayčha.
7 Zizñi cjis peccu, čhjul tjaajintanacami catokčha. Pero anawira werar
Yooz taku intintazñi cjis atasačha.
8 Jalla nižtakaztačha pucultan yatirinacaqui, Janes cjita žoñžtan nižaza
Jambres cjita žoñžtan. Jalla ninacaqui Moisés quintra paachičha. Jalla nižta
irata nii ana wal kamñinacaqui werar Yooz tawk quintra paačha. Nižaza nii
ana wal kamñi žoñinacaqui ana zum pinsamintuchiz tsjii kjutñipan chiiñičha
“Yoozquin kuzziztčha” cjicanaqui. Pero zumpacha tantiita cjequičha. Nekz-
tan ninačž ana zuma kuz kjanapacha tjeežta cjequičha, tjapa žoñinacaž
ninačž puntuquiztan werara zizajo.
9 Ninacaqui tsjii ratupanikaz ninačž taku walkatasačha. Nekztan
žoñinacapachaž ninačž taku zuma tantiižcu ninačž ana zuma razunanaca
nayaquičha. Jalla nižta watchičha Janetan Jambrestan.

PABLUZ KAMTANAC PUNTU

10 Amzti weriž tjaajintanaca zumpacha catokchamčha, nižaza weriž
kamtanacami zumpacha zizzamčha, nižaza weriž kuzquiz tantiitanacami,

nižaza weriž Yoozquin kuzziz kamtanacami, nižaza weriž zuma pasinziz kuzziz kamtanacami, nižaza weriž zuma munaziñi kuzziz kamtanacami, nižaza weriž tjurt'iñi kuzziz kamtanacami,

11 nižaza žoñinacaž wejtquiz chjaajwkatcan kamtanacami, nižaza weriž sufrican kamtanacami. Jalla tjapa weriž kamtanacami zizzamčha. Nižaza amqui zumpacha zizza, jaknužt wejtquiz watčhaja Antioquía wajtquizimi, Iconio wajtquizimi, Listra wajtquizimi. Jalla nii watjanacquiziqui ancha sufrichinča. Jalla nuž sufrichiž cjenami Yooz Jiliriqui wejr liwriichiča tjapa nii sufrisquiztan.

12 Jalla nižta sufraquiča tjapa criichi žoñinacaqui. Jakzilta criichi žoñinacat Jesucristuž kuzcamapan zuma kamz pečhaja, jalla nižta sufraquiča tjapa ninacaqui.

13 Nižaza ana wal kamñi žoñinacami nižaza incallñi žoñinacami tsjan juc'anti ana waliž kamaquiča, žoñinačquiz incallaquiča, nižaza ninacaqui incallta zakaz cjequiča.

14 Amzti amiž zizta Yooz tawk jaru kamcan tirapan tjurt'iñi kuzziz cjequiča. Nižaza amqui zizza ječhalaj amquiz tjaajinchi, jalla nii. Nii tjaajintanaca zumpacha tantiižcu, legali Yooz takucamača nii tjaajintanacaqui, jalla nii tantiyazzamčha.

15 Koltallquiztanpacha amqui cjijrta Yooz taku zizzamčha. Nii Yooz takuž istutiican, amqui liwriiñi puntu ancha zizñi cjissamčha. Yooz takuqui tjaajža, jaknužt liwriita cječhaja, Jesucristužquiz criichiž cjen, jalla nii.

16 Tjapa nii cjijrta Yooz takuqui Yoozquiztancama ulanchicamača. Jalla nižtiquiztan Yooz takučha zuma tjaajiñipanqui, nižaza uj tjeezñiqui, nižaza zuma Yooz jiczquiz ojklayajo azquichñiqui, nižaza tjapa Yooz kuzcama tjaajiñipanqui.

17 Jalla nužupančha Yooz takuqui. Yooz taku zumpacha catokžcuqui, Yoozquin kuzziz žoñinacaqui zumpacha zizñi cjissa Yooz kamañquizkaz zuma kamzjapa. Nižaza Yooz taku catokžcuqui Yoozquin kuzziz žoñinacaqui zumpacha tjaczi cjissa, tjapaman walinaca paazjapa.

4

PABLUZ CHIIZINTA TAKU

1 Jesucristo Jiliriqui mantizjapa tjonaquiča. Jalla nuž tjonžcu ticzimi žejtñimi pjalznaquiča. Jalla niiž yujcquizimi Yooz Ejpž yujcquizimi am chiižinučha, Yooz taku paljayaquiča amqui.

2 Nižaza timpuchiz cjicanami ana timpuchiz cjicanami tirapan Yooz tawkžtan žoñinačquiz chiižinaquiča. Nižaza žoñinačquiz intintiskataquiča Yooz taku weraračha, jalla nii. Nižaza uj paañi žoñinačquiz Yooz tawkžtan ujznaquiča. Nižaza zumpacha amtayaquiča. Jalla nuž chiižincan, zuma pasinziz kuzzizpan tirapan tjaajnaquiča.

3 Tsjii timpuž tjonaquiča. Jalla nii timpuquiz žoñinacaqui zuma Yooz taku tjaajintanaca anaž nonz pecaquiča. Antiz jakzilta tjaajiñit ninacž persun kuz wali cjiskatačhaja, jalla nii tjaajiñinaca nonzkaz pecaquiča. Ninacž persun ana wali razun jaru, jalla nižta tjaajintanaca pecaquiča.

4 Werar Yooz taku anapanž nonz pecaquiča. Ina žoñž parlakaz nonz pecaquiča.

5 Amzti zuma werar razunanac jaru tirapan lijituma kamaquiča. Sufricanami zuma tjurt'iñi kuzziz cjequiča. Nižaza zuma liwriiñi Yooz taku paljayzquin kuz tjaaquiča. Nižaza amqui Yooziž tjaata kamaña cumplaquiča.

6 Wejrqui tsjii wilanažtakaz contal cjeečha. Wejt ticz tjuñiqui wajillačha.

7 Zuma zultatužtakaz wejrqui Yoozquin zuma tjurt'iñi kuzzizpan
žejlchinčha. Nižaza werjqui wejt apóstol oficio zuma cumplichinčha.
Nižaza tirapan Yoozquin tjapa kuztan criyučha.
8 Jaziqui arajpachquin ojkžcu weriž Yooz kuzcama kamtiquiztan, tsjii
zuma premiužtakaz gansjapa tjewznučha. Jesucristo Jiliričha lijituma
pjalñiqui. Jalla niiqui niiž pjalz tjuñquiz nii premio wejtquiz tjaaquičha. Anaž
wejtquizkaz premio tjaaquičha. Tjapa niižquin kuzziz žoñinačžquiz premio
tjaaquičha. Ninacazakaz niiž tjonz tjuñi ancha tjewža, ancha cherz pečcha.

PABLUQUI ZINALLA CARSILQUIZ ZEJLCHA

9 Timoteo jila, tsjiillakaz cjesačha. Tsjii wiltallami wejr cherzñipan tjonz
pecall amqui. Wajilla tjonalla.
10 Demaszti wejr zinalla ecchičha. Tii muntuquiz žejlñi cusasanaca
juc'anti pečcha. Jalla nekztan wejtquiztan ojkchičha Tesalónica watja ojkz-
japa. Nižaza Crescentiqui Galacia yokquin ojkchičha. Nižaza Tituzti Dalma-
cia yokquin ojkchičha. Jaziqui wejtquin tjonalla.
11 Lucaskazza wejttan chicaqui. Jaziqui Marcos kjurznaquičha. Nuž
wajtžcumi zjijcaquičha amtan. Marcosqui wejtquiz zuma yanapasačha
Yooztajapa langzquiztan.
12 Tíquico wejrqui cuchanchinčha Efeso wajtquin.
13 Amqui tjoncan wejt irs caputi zjijcnaquičha. Wejt irs caputi ecchinčha
Carpos kjuyquiz Troas wajtquin. Nižaza librunaca zjijcnaquičha. Tsjan
chekanac wejt papilanaca zjijcnaquičha.
14 Alejandro, nii cobre jirunaca paañiqui ancha wejt quintra paachičha.
Jalla niiž paatiquiztan Yooz Jiliriqui nii casticaquičha.
15 Amqui niižquiztan cuitasaquičha. Niiqui učhum paljayta Yooz taku
ancha quintračha.
16 Weriž jilirnacž yujcquiz primera tjurt'iñi tawkžtan chiyan, anaž jecmi
wejtquiz tjurt'i yanapchičha. Tjapa wejr zinalla ecchičha. Ninacaž ectiquiz-
tan Yoozqui ninaca anakaj casticla.
17 Yooz Jiliriqui wejtquiz yanapchičha. Nižaza wejtquiz zuma tjup kuzziz
cjiskatchičha, jalla nižtiquiztan wejrqui liwriiñi Yooz taku tirapankal pal-
jayučha, tjapa ana judío žoñinaca nonznajo. Nižaza wejr conz cjen Yoozqui
wejr liwriichičha.
18 Nižaza tjapa ana walinacquiztan wejr liwriyaquičha, nižaza Yoozqui
wejr cuitaquičha niiž arajpach wajtquin cjisjapa. Zuma Yoozqui wiñaya
wiñaya honorchizkaj cjila. Amén.
19 Tsaanžinalla Priscaquin, nižaza Aquilžquin, nižaza Onesíforuž famil-
ianačžquin.
20 Erasto cjita jilaqui Corinto wajtquin eclichičha. Trófimo cjita jila jalla nii
laa ecchinčha Mileto wajtquin.
21 Ima zac timpu luzan tjonžquizpan pecalla. Nižaza amquin
tsaanžquičha Eubulo cjita jilami, nižaza Pudente cjita jilami, nižaza Lino
cjita jilami, nižaza Claudia cjiti cullacami, nižaza tjapa criichi jilanacami.
22 Jesucristo Jiliriqui amtan chicaj cjilalla, nižaza tjapa ančhucaquiz zumaj
wintijla. Amén.

LA CARTA DEL APOSTOL SAN PABLO A TITO

1 Wejrtčha Pablutqui, Yooz mantitacama okiñ žoñtčha, nižaza Jesucristuž
cuchanžquita apostoltčha. Jesucristuqui wejr apóstol puestuquiz utchičha
criichi žoñinačžquiz Yoozquin juc'ant kuzziz cjiskatzjapa, nižaza Yooz ka-
mañ puntu ultim werara zizkatajo,
2 nižaza arajpachquin Yooztan wiñaya kamz tjewzkatajo. Yoozqui ana
toscara chiyasačha. Jalla niiqui arajpachquin wiñaya kamzjapa taku
tjaachičha tuqui timpuquiztanpacha.
3 Nekztan niiž pinsita timpuquiz Yoozqui nii kamz puntuquiztan kjana-
pacha kjanzt'ichičha paljayta liwriiñi Yooz tawkquiztan. Nii liwriiñi taku
paljayajo, učhum Liwriiñi Yoozqui wejtquiz mantichičha. Jalla nižtiquiztan
wejrtčha liwriiñi taku paljayñi kamañchizqui.
4 Tito jila, jaziqui wejrqui amquin tii cartal cjijržcučha. Wejt maati
cuntamčha. Amqui Yoozquin kuz lijituma tjaachamčha. Jaziqui pucul-
tan učhumqui Yoozquin kuzzizčhumčha. Yooz Ejpžtan nižaza Jesucristo
učhum Liwriiñižtan, amquiz yanapla, nižaza amquiz okzla, nižaza walikaj
kamkatla.

ICLIZ JILIRINACAQUI ZUMA KAMZPANCHA

5 Creta yokquin wejrqui am ecchinčha, criichi žoñinačžquiz juc'ant zuma
kamañanacchiz cjiskatajo, nižaza weriž mantitacama zapa wajtquiz icliz
jilirinaca uchajo.
6 Icliz jilirinacaqui zuma kamzpančha: Zuma kamañchizlaj niiqui, ana
jakziltami čhjul ujmi tjeeznasačha. Icliz jilirinacaqui tsjaa tjunatanpanikaz
cjispančha. Nižaza niiž maatinacaqui Yoozquin criiñi cjispančha. Nižaza
niiž maatinacaqui zuma kamañchiz cjispančha, ana malcreado. Nižaza maa
ejp cazñi kuzziz cjispančha.
7 Jakzilta icliz jilirit Yooz icliz cwitiñi puestuquiz uchta cječhaja, jalla niiqui
zuma kamañchizkaz cjispančha, jalla nižtiquiztan ana jakziltami niižquiz
čhjul ujmi tjeeznasačha. Nižaza ana persun kuzcamakaz pecñi cjispančha.
Nižaza ana oralla žawjñi kuzziz cjispančha. Nižaza ana licñi kuzziz cjis-
pančha. Nižaza ana kichjasñi kuzziz cjispančha. Nižaza ana ancha paaz
pecñi kuzziz cjispančha.
8 Nižaza čhjul tjonzñinačžquizimi zuma kjawzñi kuzziz cjispančha. Nižaza
zumanacapan pecñi kuzziz cjispančha. Nižaza zuma pinsamintuchiz cjis-
pančha. Nižaza Yooz kuzcamapankaz kamñi kuzziz cjispančha. Nižaza
Yoozquin tjapa kuz sirwiñi cjispančha. Nižaza persun kuz zuma ewjazñi
cjispančha, čhjul uj paaz cjenami.
9 Nižaza apostoluž tjaajinta jaru ultim werar Yooz tawkquiz tjurt'ichi
kuzziz cjispančha. Nižaza werar Yooz taku zuma tjaajincan, criichi
žoñinačžquiz p'ekinchayasačha, nižaza Yooz tawk quintra chiiñinačžquiz
ninačž ana zuma pinsamintunaca tjeeznasačha.
10 Creta yokquin walja ana zuma žoñinaca žejlčha, ana jiliri cazñi. Nižaza
ina razunanacaž chiiñičha. Nižaza criichinačžquiz incallčha. Nižaza ni-
nacaqui judío cuzturumpinac jaruzakaz kamz pecñičha. Ninacaqui juc'anti
nižta ana waliž kamčha.
11 Nii ana zum žoñinacaqui ana wali tjaajinčha, paaz gansjapakaz. Jalla
ninačž ana zuma chiiñi ataqui chawjcsinsa, ana nižta tjaajnajo. Ninacaqui

ana wali tjaajincan, kjuychiz familianaca intiru quejpskatčha. Jalla nižta ana wali tjaajinz ana waquizičha.

12 Tsjii Cret wajtchiz žoñiqui ariwiñitačha. Nii Cret žoñipacha cjichičha: “Cret wajtchiz žoñinacaqui toscar žoñinacapančha, nižaza malcreado žoñinacačha, nižaza walja lujlñi žoñinacačha, nižaza jayranacačha”. Jalla nuž cjichičha nii Cret žoñiqui.

13 Jalla nii žoñiqui razuna chiichičha. Jalla nižtiquiztan Cret wajtchiz anawal criichinaczquiz zumpacha ujznaquičha, Yoozquin tjapa kuzziz werar Yooz tawkquiz tjurt'ajo.

14 Nižaza chiižinaquičha judío quintunaca ana juyzu paajo. Yekjap žoñinacaqui werar Yooz taku anaž catokz pečča. Jaziqui Cret žoñinaczquiz chiižinaquičha nii Yooz tawk quintra žoñinacž mantitanaca ana juyzu paajo.

15 Jakziltat Yooz kuzcama zuma kamčhaja, jalla niiqui čhjulu paacanami Yoozquin kuzzizpančha. Pero ana zuma kamañchiz ana criichinacaqui čhjulu paacanami ana Yoozquin kuzzizza, persun pecta kamzquinkaz kuzzizza. Ninacačha ana zuma pinsamintuchizkazqui. Nižaza persun uj paažcumi ana naazñičha.

16 Ninacaqui cjiñičha, “Yooz pajučha” cjican. Ultimquiziqui ana zuma kamñiž cjen Yooz quintrapanikaz kamčha. Yoozqui ninacaž ana zuma kamtiquiztan anaž juztazza. Ninacaqui Yooz kuzcama ana cazñipančha. Nižaza ninacaqui ana čhjul zuma paazmi atasačha.

2

ZUMA TJAAJINTA PUNTU

1 Tito jila, amqui zuma tjaajinta jaru tjaajnaquičha, jalla tužu:

2 Chawc žoñinacaqui zuma ewjazñi kuzziz cjispančha. Nižaza rispitta kamañchiz cjispančha. Nižaza zuma pinsamintuchiz cjispančha. Nižaza Yoozquin tjapa kuzziz cjispančha. Nižaza zuma munaziñi kuzziz cjispančha. Nižaza tjurt'iñi kuzziz cjispančha.

3 Jalla nižta irata zakaz cjispančha chawc maatakanacami. Zuma kamañchiz cjispančha, jaknužt Yooz yujcquiz zuma kamz waquizičhaja, jalla nižta. Nižaza ana čhjul ana wal quintumi joojooñi cjispančha. Nižaza ana licñi kuzziz cjispančha. Nižaza parti maatakanaczquiz zumanaca tjaajiñipan cjispančha.

4 Nižaza parti maatakanaczquiz chiižinasačha, persun luctakžtanami maatinacztanami zuma munaziñi cjisjapa.

5 Tur maatakanacaqui zuma pinsamintuchiz cjispančha. Nižaza anapanž yekja luctaka pinsispančha. Nižaza kjuya zuma cwitiñi cjispančha. Nižaza okzñi kuzziz cjispančha. Nižaza luctakž jaru cjispančha. Jalla nižta zuma kamtiquiztan anaž jecmi Yooz tjaajinta tawk quintra chiyasačha. Jalla nižta tjaajnaquičha chawc maatakanacaqui.

6 Nižaza tjowa luctakanaczquiz zakaz chiižinaquičha nižta zuma kamañchiz kamajo. Nii tjowa luctakanacaqui ewjazñi kuzziz cjispančha, ana čhjul uj paazjapa.

7 Ampacha zumapankaz kamz waquizičha. Jalla nižtiquiztan tjowa luctakanacaqui am zuma kamñi cheržcu, nižta iratazakaz zuma kamasačha. Nižaza amqui tjaajincanaqui zumapan tjaajnaquičha zuma kuztan, nižaza humilde kuztan.

8 Jalla nuž amiž zuma tjaajintiquiztan anaž jecmi amquiziqui uj tjojtnasačha, “Ana wali tjaajinchamž amqui” cjicanaqui. Nižaza amiž zuma tjaajintiquiztan quintra žoñinacaqui azkataquičha. Ana čhjulumi am quintra uj tjeezñi atasačha.

9 Amqui criichi piyunanacžquiz chiižinaquičha, ninacž patrunž mantita
jaru cjeyajo. Niižaza čhjulu paacanami patrunžquiz cuntintu cjiskatasačha,
anapanž chayñi kuzziz cjispančha.
10 Niižaza anačha tjañi cjispanqui, antiz lijitumapanž cjispančha, zuma
cumpliñi. Jalla niižta piyunanacaž kamtiquiztan, žoñinacaqui učhum Liwriiñi
Yooz tjaajinta puntuquiztan “Walipančha” cjican chiyasačha.
11 Yoozqui tjapa žoñinacalta Jesucristo cuchanžquichičha. Jaziqui jakziltat
Jesucristužquiz kuzziz cječhaja liwriita cjesačha. Jalla nuž cuchanžquitaž
cjen Yoozqui niiž okzñi kuzziz tjeezičha.
12 Nii okzñi kuzziz Yoozqui učhumnacaquiz tjaajža, Yooz tawk quin-
tra paatanaca ecajo, niižaza ana wal kuzquiztan pectanaca ecjo. Niižaza
Yoozqui tjaajža, tii muntuquiz žejlcan persun kuz ewjazpančha čhjulu uj
paaz cjenami, niižaza čhjulu ana wal chiiz cjenami. Niižaza Yooz kuzcama
kamspančha. Niižaza Yoozquin tjapa kuz sirwispančha. Jalla nuž tjaajža
Yoozqui.
13 Učhum Liwriiñi Jesucristučha pajk Yoozqui. Jalla niiqui zuma pajk
obra tjeežcan tii muntuquiz wilta tjonaquičha. Jalla niiž tjonz tjuñquiziqui
cuntintuž cjequičha tjapa criichinacaqui. Jalla niižtiquiztan zuma kamcan
niiž tjonz tjewznaquičha. Jalla niižta tjewz waquizičha, jalla nii tjaajža
Yoozqui.
14 Nii tjonzñi Jesucristuqui učhum laycu ticzičha, tjapa ana walinacquiz-
tan liwriizjapa. Ana walinacquiztan učhum liwriichičha, niiž partir žoñi
cjiskatzjapa, niižaza učhumnacaquiz tjapaman zumanaca paaz ancha pecñi
kuzziz cjiskatzjapa.
15 Jalla nii tjaajintanaca amqui zakaz tjaajinstančha, zumpacha
chiižincan, niižaza p'ekinchaycan. Niižaza nii tjaajintanaca panž
mantaquičha žoñinacaž nii tjaajinta jaru kamajo. Jilir puestuchiz cjen
niižta mantaquičha. Nekztan amiž tjaajintiquiztanaqui anaj jecmi am iñarla.

3

PABLUZ CHIIZINTA TAKUNACA

1 Criichi žoñinacžquiz cjuñskataquičha jalla tužupan: Ninacžlaqui gobierno
mantiñi žoñinacžquizimi jilirinacžquizimi jalla ninacž mantuquiz zuma
kamz waquizičha. Niižaza ninacaž mantitanaca caz waquizičha. Niižaza
listupan cjispančha zuma obranaca langzjapa.
2 Niižaza anaž jakziltižquizimi chjaawjkatasačha. Niižaza ana ch'aasñi
kuzziz cjispančha. Niižaza llan kuzziz cjispančha. Niižaza tjapa žoñinacžtan
humilde kuzziz cjispančha.
3 Tuquiqui učhumqui ana criichi žoñinacazakaztačha. Yooz puntuquiztan
zumzu ana zizñi kuzziztačha. Niižaza ana Yoozquin cazñi kuzziztačha.
Niižaza tsjii kjutñi cjicjiñčhumtačha. Niižaza učhumqui persun kuzcama
ojklayiñčhumtačha, jaknužt učhum ana wal kuz pectčhaja, jalla nuž. Niižaza
ana wal kuzziz kamiñčhumtačha. Niižaza tsjii želinchiz žoñižtakaz cjis
pequiñčhumtačha ana wali zmazñi. Niižaza učhum ana wali kamtiquiztan
žoñinacaqui učhum quintra žawjñitačha. Niižaza žoñinacžtan porapat ch-
jaawjkatñi kuztan ch'aasiñčhumtačha.
4 Jalla nuž učhumnacaž ana zuma kaman učhum Liwriiñi Yoozqui niiž
zuma kuzmi niižaza niiž okzñi kuzmi tjeezičha.
5 Jalla niižta okzñi kuzziz tjeežcu Yoozqui učhum liwriichičha.
Učhumnacaqui tsjii lii jaru kamtiquiztan ana liwriitatačha. Pero učhum
ana zum kuz awjžintaž cjen, niižaza Yooz Espíritu Santuqui učhumnac
kuznacquiz luzziž cjen, Yoozqui učhum liwriichičha. Nekztan ew zuma
kamaña tjaachičha.

6 Učhum Liwriiñi Jesucristuž cjen Yoozqui tjapa učhumnacaquiz niiž
Espíritu Santo ancha zuma kuztan tjaachača.
7 Yooz Ejpqui niiž okzñi kuzziz tjeežcu učhumnacaquiz nii favora
paachača, niiž yujcquiz zumapan cjisjapa. Nižaza Yoozqui učhumnacaquiz
arajpach irinsa tanzñinaca cjiskatchača. Nižta irinsa tanzñinacaž cjen
učhumnacaqui tjewznača Yooztan chica wiñaya kamzjapa.
8 Ultim werarača Yoozquiztan tjaajintaqui. Nižaza zumpacha tjurt'iñi
kuztan nii tjaajintanacquiz panž tjurt'aquača, Yoozquin criichinacaž zuma
kamzquin kuz tjaajo. Jalla nii tjaajintaqui ancha zumapanča, tjappach
žoñinacžta. Nižaza zumapanž yanapča Yooz kamañquiz juc'ant zuma kamz-
japa.
9 Zumzu ch'aazñinacžquiz ana mitisa, nižaza zarakaquača nii zumzu
ch'aazñinacžquiztan. Nižaza tuquita atchi ejpnacž puntu parlita nonzquiz-
tan zarakaquača. Nižaza Moisés lii puntuquiztan ch'aasnan jalla nižtanaca
nonzquiztan zarakaquača. Tjapa nii ana wali parlitanacaqui inakazza.
Zuma kamañchiz kami anapanž yanapča.
10 Jakzilta icliz criichinacat pjali t'akačhaja, jalla nii žoñi kjawznaquača.
Nekztan chiižinaquača tsjii wiltami pizc wiltami. Amiž chiižinta anaž
nonznaquiž niiqui, iclizquiztan chjatkattaž cjequača.
11 Niiž ana nonžtiquiztan amqui zizzaquača, nii žoñiqui ana zuma kuzziz-
panča, nižaza tsjii kjutñi chjichta kuzzizpanča, jalla nii. Persunpacha
niiž uj paata naaznasača. Ancha ujnaca paaz pecñi kuzziz cjen castictaž
cjequača.
12 Wejrqui amquin Artemas už Tíquico cuchanžcača. Jalla niiž iran-
tižquitan, amqui wejtquin uri tjonz pecalla. Wejrqui Nicópolis wajtquin
želača. Jalla nicju awti timpu watz tantiichinča.
13 Nii tjurt'ižiñi Zenas awjatu, nižaza Apolos, jalla nii pucultan žoñinaca
zumpacha despachaquača amqui, ninaca ana čhjulumi pjaltizjapa. Nižaza
zumpacha žaka cjiižinaquača ninaca ojkzjapa.
14 Nižaza učhum criichinacaqui zuma kamznacquiz kuz tjaaz waquizača.
Nekztan t'akjir criichi žoñinacžquiz yanapaquača. Nižaza wacchi zuma
obranaca tjeeznaquača.
15 Tjapa wejttan chica kamñi žoñinacaqui amquin tsaanžquača. Nižaza
wejrmi amquin tsaanžcača. Nižaza amqui wejtnaca k'ayi criichi-
nacžquiz tsaanžinaquača. Yoozqui amquiz nižaza tjapa nekz žejlñi criichi
žoñinacžtan zumapaj yanapla. Jalla nužoj cjila. Amén.

LA CARTA DEL APOSTOL SAN PABLO A FILEMON

PABLUQUI FILEMONŻQUIZ CARTA APAYCHICHA, ONESIMUŻQUIZ ZUMA RISIWAJO

1 Wejrtčha Pablutqui. Jesucristužquin sirwiñiž cjen carsilquiz chawjc-
titčha. Filemón jila, amqui Yoozquin sirwiñi mazimčha, nižaza pecta jil-
amčha. Wejttan Timoteo jilžtan amquin tii cartal cjijržcučha.
2 Nižaza cjijržcučha am kjuyquiz ajczñi criichi žoñinacžquin. Nižaza
cjijržcučha Apia cullacaquin, nižaza Arquipo jilžquin. Arquipuqui zuma
zultatužtakaz tjurt'iñi kuzziz Yoozquin sirwičha.
3 Učhum Yooz Ejpžtan nižaza učhum Jesucristo Jiliržtan, ančhucaquiz
zumapaj yanapla, nižaza walikaj kamkatla.

FILEMON ANCHA ZUMA TJAPA KUZZIZZA

4 Yoozquin mayizican am cjuñznučha. Amiž cjen wejrqui tirapan Yoozquin
sparaquiž cjiwčha.
5 Amqui zuma munaziñi kuzziz kamñamčha tjapa criichi jilanacžtan.
Nižaza amqui Jesucristužquin tjapa kuzziz criichamčha. Jalla nii am puntu
zizcu, Yoozquin sparaquiž cjichinčha.
6 Ammi parti Jesucristužquin kuzziz žoñinacami Yooz zuma kamañchizza.
Jesucristužquin kuzziz cjen učhumnacalta ancha Yooz zumanaca žejlčha.
Amiž zuma kamz cjen žoñinacaqui Yooziž tjaata zumanaca puntuquiztan
juc'anti intintazñi cjissičha.
7 Filemón jila, amiž cjen criichi jilanacž kuznacaqui cuntintu cjiskattačha.
Wejrqui zakaz nižaza cuntintu cjissinčha, am zuma munaziñi kuzziz cjen.

PABLUQUI TSJII FAVORA MAYCHICHA

8 Wejrqui Cristuž illzta apostultčha. Jalla nižtiquiztan wejrqui jaknužt am
kamz waquizičhaja, jalla nii amquiz mantasačha.
9 Pero amquin ana mantačha. Antiz amquiztan tsjii favora mayučha.
Wejrtčha chawcalla, nižaza Jesucristužquin sirwiñiž cjen carsilquiz preso
želučha. Amtan zuma munazican, amquiz rocz pecučha Onesimužquiz tsjii
favora paajo.
10 Tii carsilquiz žejlcan, wejrqui Onesimužquiz Yooz taku paljaychinčha.
Nekztan Onesimuqui Yoozquin criichiž cjen wejt maati cunta cjissičha.
11 Niiž tuquiqui Onesimuqui ana wal kamañquiz luzzitačha. Anziqui zuma
kamañquiz luzzičha. Jaziqui niiqui amtami wejttami walipančha.
12 Jaziqui wilta amquin cuchanžcučha. Nižaza niiž irantižcu amqui zuma
risiwaquičha, jaknužt wejr risiwchamčha, jalla nuž.
13 Tekz wejttan chica ecličhaj cjiwčha. Carsilquiz želan Onesimuqui am
cuntiquiztan wejtquiz sirwasačha. Wejrqui Yooz taku paljaytiquiztan tii
carsilquiz želučha.
14 Pero amtan ima zumpacha parlican, wejrqui anal Onésimo ecliskatz
pecučha. Amquiz anal ancha mantiz pecučha, wejtta tsjii favora paazjapa.
Onésimo wejttan chica tira kamasačha. Pero am persun kuzquiztan nuž
tantiitaž niil pecučha.
15 Tsjii timpuqui Onesimuqui amquiztan zarakchičha. Cunamit nižta
katčhani, amtan chica tsjii criichi jila watay wata cjisjapa.

16 Jaziqui anačha piyunakazqui. Antiz Yoozquin criichi k'ayi jilazakazza.
Wejrqui niižquin k'ayachučha. Walikazza niiqui. Amzakaz Onesimužquiz
k'ayachaquičha am zuma žoñiž cjen, nižaza Yoozquin criichi jilažta cjen.
17 Nižaza amqui wejtquiz zuma amigumžlaj niiqui nekztan Onésimo zuma
risiwaquičha, wejt cunta cjenaqui.
18 Tuquiqui Onesimuqui amquiz ana wali paachizlaj niiqui, weril re-
spontačha. Nižaza Onesimuqui amquiz čhjulu kaja cjenami, wejtquizkam
cobraquičha.
19 Wejrpacha tii litranaca persun kjaržtan cjijržcučha, wejrqui tjapa
pacačha. Pero wejr am cjuñskatasačha, weriž cjen amqui Yoozquin cri-
ichamčha.
20 Wejt jila, jalla nii favoraž paalla, Yoozquin criichi jilažta. Wejr kuznalla,
Cristužquin criichi jilažta.
21 Yooz kuzcama kamñamčha. Jaziqui nayučha, amqui tii weriž mayta
favorquiztan juc'anti paaquičha, nii. Jalla nužupanž cjequičha.
22 Nižaza wejtta tsjii alujamintu tjačžinalla. Wejrqui ančhuc cherzñi tjonz
pecučha. Yooz munan nižaza ančhucaž mayizitaž cjen wejrqui tjonačha,
ančhuc cherzñi. Jalla nii ojkzjapa tjewznučha.
23 Epafrasqui amquin tsaanžquičha. Niiqui wejttan chica carsilquiz
žejlčha, Jesucristužquin sirwiñiž cjen zakaz.
24 Marcustan, Aristarcužtan, Demastan, nižaza Lucastan, jalla ninacaqui
amquin zakaz tsaanžquičha. Ninacačha wejt mazinacaqui, Yooz sirwiñi
langzñičha.
25 Učhum Jesucristo Jiliriqui amquiz zumaj yanapla. Jalla nužoj cjila.
Amén.

LA CARTA A LOS HEBREOS

YOOZ MAJCH PUNTU

1 Tuqui timpuqui Yoozqui niiž puntunaca zizkatchičha učhum tuquita
atchi ejpnačžquiz. Yoozqui niiž cuntiquiztan chiiñi profetanačžquiz
jaknužquiztanami wiltan wiltan niiž taku zizkatchičha. Nekztan nii profe-
tanacaqui učhum tuquita atchi ejpnačžquiz parlichičha.
2 Anziqui tii timpuquiz Yoozqui niiž Majch cjen učhumnacaquiz juc'ant
zizkatchičha niiž puntunaca. Yooz Majchta tjapa žejlñinacaqui. Yooz Ejpqui
niiž Majch cjen tjappacha paachičha. Nekztan niiž Majch mantuquiz tjap-
pacha utchičha.
3 Yooz Majchtan Yooz Ejpžtan tsjii kuzzizpančha, jalla nižtiquiztan Yooz
Majchkazza Yooz Ejpž juc'ant zuma kuz tjeezñiqui. Nižaza Yooz Majch
kjarquiz tii muntu žejlčha. Niiž chiitaž cjen tii muntu žejlñipančha. Walja
azzizza niiž chiitaqui. Nii Majchpacha učhum ujnacquiztan ticzičha, učhum
pertunta cjisjapa. Jalla nekztan arajpacha ojkchičha. Jalla nicju arajpach
Yooz Ejpž žew latuquiz julzičha, mantiñijapa.
4 Nii Yooz Majchqui tjapa anjilanczquiztan tsjan chawc jiliričha. Nižaza
tjapa anjilanačžquiztan tsjan zuma puesto tanzičha.
5 Yooz Ejpqui ana jakzilta anjilžquizimi tuž chiichičha:
“Amčha wejt Majchqui. Jaziqui amquin wejt kamañal tjaa-učha”.
Jalla nuž cjican, ana jakzilta anjilžquizimi chiichičha. Antiz niiž zinta
Majchquiz alajakaz nuž chiichičha. Nižaza Yooz Ejpqui niiž Majch pun-
tuquiztan cjichizakazza:
“Wejrqui niiztajapa niiž Ejp cjeečha. Niiqui wejttajapa wejt Majch cje-
quičha”.
6 Wiruñ Yooz Ejpqui niiž zinta Majch tii muntuquiz cuchanžquiz pinsiscu tuž
chiichičha:
“Tjapa wejt anjilanacaqui wejt Majchquiz rispitla”.
7 Yoozqui anjilanacž puntuquiztan tuž chiichičha:
“Wejrqui wejt anjilanaca cuchniňčha tsjii apura ojkñi tjamižtakaz. Nižaza
wejrqui wejtquiz sirwiñi anjilanačžquiz cjiskatučha tsjii uj peek-
stažtakaz”.
8 Pero niiž Majch puntuquiztan Yooz Ejpqui tuž cjichičha:
“Amčha Yoozqui. Am mantiz puestuqui wiñayjapa cjequičha. Am mantizqui
lijitumapankazza.
9 Amqui zuma lijituma mantiz pecñampančha. Yooz kuz quintra paañinaca
panž chjaawjñamčha amqui. Wejrtčha am Yoozqui. Amquiz juc'ant hon-
orchiz cjiskatchinčha, čhjul žejlñinačžquiztanami”.
10 Yooz Ejpqui niiž Majch puntuquiztan cjichizakazza:
“Amqui Jilirimčha, tuqui timpuquiztanpacha amqui anaž čhjulquiztanami
tii mundo paachamčha. Nižaza am kjaržtan arajpacha paachamčha.
11 Amqui wiñayjapam želaquičha. Pero nii paata arajpachami yokami tucuz-
inznaquičha. Tsjel zquitižtakaz tucuzinznaquičha.
12 Piižta zquitižtakaz tsjii latu ectaž cjequičha. Liwj campiitaž cjequičha.
Amzti ana nižta campiyaquičha. Amqui wiñay wiñayjapa cjequičha”.
13 Yoozqui niiž Majchquiz tuž cjichizakazza:
“Wejt žew latuquiz julzna, am quintranaca kjojchtan tjeczcama”.

Jalla nuž Yooz Ejpqui cjichičha niiž Majchquiz. Ana wira tsjii anjilžquiz nuž chiichičha.
14 Tjapa anjilanacačha ana cheraña ojklayñiqui, Yooztajapakaz sirwiñičha. Yoozqui ninaca cuchančha, liwriita žoñinačžquiz yanapi.

2

LIWRIIÑI TAKU IMPORTICHA

1 Jilanaca, cullaquinaca, Yooz puntu tjaajintanačžquiz juc'anti kuz tjaaz waquizičha, werar zuma kamañquiztan tsjii kjutñi ana chjítžta cjisjapa.
2 Tuquiqui anjilanacaqui žoñinačžquiz chiichičha. Jalla nii chiitaqui walñitačha. Jakziltat nii chiita jaru ana kamtčhaja, uj paachičha. Nekztan nii uj paañinacaqui ninačž ana zuma paatiquiztan jama castictapan cjissičha.
3 Nižaza tii timpuquiziqui zuma liwriiñi takuqui učhumnacaquiz zumpacha kjanzt'itačha. Jalla nii liwriiñi taku ana catokaquiž niiqui, ¿kjaž Yooz castictiquiztan atipasajo? Anapanž nii castictiquiztan atipi atasačha. Primeraqui nii liwriiñi takuqui Jesucristo Jiliriž paljaytatačha. Nekztanaqui Jesucristuž tjaajinta žoñinacaqui nii liwriiñi takupacha učhumnacaquiz lijituma paljaychičha.
4 Jalla nuž paljayan Yoozqui zuma pajk obranacami nižaza ispantichucanacami, nižaza tjapaman milajrunacami paachičha. Nižaza Yoozqui crichi žoñinačžquiz niiž munañpacama niiž Espíritu Santuž tjaata kamañanaca tojunchičha. Jalla nižta Yoozqui tjeezičha, nii liwriiñi takumi lijitumačha, jalla nii.

JESUCRISTUQUI ZOÑI CJISSICHA

5 Yoozqui niiž wiñayjapa mantiz puestuquiz anjilanaca ana utchičha. Jalla nii puntuquiztan cjijržcučha.
6 Tsjii cjijrta Yooz takuqui tuž cjičha:
"Zoñičha anaž čhjulumi. Yooz Ejp, ¿kjažtiquiztan amqui žoñinaca cjuñjo? ¿Kjažtiquiztan žoñinačžquiz honorchiz cjiskatjo?
7 Tii kjaž watanaca anjilanacaqui žoñžquiztan tsjan jilir puestuquiz žejlčha. Jalla nuž Yoozqui munchičha. Nekztanaqui Yoozqui žoñžquiz juc'ant honorchiz cjiskataquičha anjilanačžquiztan. Nižaza juc'ant zuma kamzqui žoñžquiz tjaataž cjequičha.
8 Yoozqui žoñž mantuquiz tjapa tii muntupacha utčha".
Jalla nuž chiichičha Yooz takuqui. Jaziqui Yoozqui žoñž mantuquiz tjapa tii muntu žejlñinaca utchičha. Jalla nižtiquiztan žoñž mantuquiz tjappachapankaz cjequičha. Imazipančha tjappacha žoñž mantuquiz žejlčha.
9 Pero Jesucristuž puntu naya. Niiqui tsjii kjažtapacha anjilanačžquiztan upa jilir puestuquiz cjiskattatačha, žoñinačž laycu ticzjapa. Yooz žoñinačžquiz okzñiž cjen Jesucristuqui tjapa žoñinačž laycu ticzičha. Jalla nuž ticztiquiztan Yoozqui niižquiz juc'ant zuma honora tjaachičha; nižaza Jesucristuqui juc'ant zuma kamaña tanzičha.
10 Yooz cjen tjappacha žejlčha, nižaza niižtajapa žejlčha. Zuma Yoozqui pinsichičha, tjapa niiž maatinacaqui pruebanaca watžcu, niiztan chica honorchiz cjequičha. Jalla nii pinsichičha. Jalla nižtiquiztan Yooz Ejpqui pinsichizakazza, Jesucristuqui sufrisnaca watžcu, ancha zuma Liwriiñi cjisnaquičha, jalla nii. Jesucristupankazza žoñinaca Liwriiñiqui. Jalla nii liwriiñi pinsitaqui ancha zumačha.
11 Jaziqui Jesucristuqui žoñinačžquiz Yooz irata zuma kamañchiz cjiskatasačha. Nii zuma kamanchiz cjiskatñimi, nižaza nii zuma kamañchiz

cjiskattanacami tsjii Yooz Ejpchizkazza. Jalla nižtiquiztan Yooz Majchqui liwriita žoñinacžquiz "Wejt jilanaca" cjican chiizjapa anaž azza.

12 Yooz tawk liwruquiz Jesucristuqui tuž cjičha:
"Wejrqui wejt jilanacžquiz Yooz puntu chiižinačha. Yooz partir žoñinacžtan žejlcan Yoozquin honora tjaačha".
13 Cristuqui zakaz cjičha:
"Wejrtčha Yoozquinkaz kuzziztqui".
Wilta zakaz cjičha:
"Yoozqui wejtquiz žoñinaca tjaachičha, maatinacažtakaz. Yooz Tata, tekz zejlčha ninacami wejrmi".

14 Jesucristuž liwriita žoñinacaqui curpuchizza, nižaza ljocchizza. Jalla nižtiquiztan Jesucristuqui curpuchiz nižaza ljoccchiz zakaz cjissičha. Jalla nižta curpuchiz cjiscu, ticzičha ana wal diablu tjatanzjapa. Nii diabluqui conz poderchizza. Pero ticžtiquiztan Jesucristuqui diabluž poder atipchičha.

15 Žoñinacaqui ticz ekscu diabluž mantuquizpan žejlčha. Nii žoñinaca liwriizjapa, Jesucristuqui ticzičha.

16 Jesucristuqui tii muntuquiz tjonchičha, ana anjilanacžquiz yanapzjapa antiz Abrahamž majchmaatinacžquiz yanapzjapa. Jakziltat Jesucristužquin kuz tjaačhaja jalla ninacaqui Abrahamž majchmaatinacažtakazza.

17 Žoñinaca liwriiñi cjisjapa, Jesucristuqui žoñinaca iratpacha cjistančha. Jalla nuž žoñinaca irata cjican, Jesucristuqui žoñinacžtajapa zuma lijitum palt'iziñi cjissičha Yooz yujcquiziqui. Okzñi kuzzizza učhum palt'iziñiqui. Žoñinacžtajapa palt'iziñi cjican Jesucristuqui Yoozta zuma wilanažtakaz ticzičha. Jalla nižta ticzičha, ujchiz žoñinacž laycu.

18 Jesucristupacha sufrichičha, nižaza diabluqui Jesucristo yanzičha ujquiz tjojtskatzjapa. Pero sufrisquiztanami diabluž yanžtanami atipchičha. Jalla nuž tjapa atipžcu Jesucristuqui žoñinacžquiz yanapi atasačha, ana ujquiz tjojtzkatzjapa.

3

JESUCRISTUQUI MOISESQUIZTAN TSJAN JILIRICHA

1 Yooz kamañchiz jilanaca, cullaquinaca, Yoozqui ančhucaquiz kjawzičha Jesucristužquin kuzziz cjisjapa. Jalla nižtiquiztan arajpach wajtchiz mazinaca cjissinčhucčha. Ančhucqui Jesucristuž kuz zumpacha naya. Jalla niiqui učhumnacalta tsjan jilir apóstol cuntačha, Yooz puntu zuma tjaajinchiž cjen. Nižaza učhumnacalta timpluquiz langzñi pajk jiliri cuntačha, učhumnacatan Yooztan zuma cjiskatchiž cjen.

2 Tuquiqui Yoozqui Moisés utchičha tsjii puestuquiz. Moisesqui nii puesto zuma cumplichičha, Yooz kjuychiz žoñinacžquiz sirwican. Jalla nižta irata Yoozqui Jesucristo tsjii puestuquiz utchičha. Jesucristo zakaz nii puesto zumapan cumplichičha Yooz kjuychiz žoñinacžtajapa.

3 Tsjii kjuy kjuyñi zoñiqui nii kjuyquiztan tsjan honorchizza. Jalla nižta irata Jesucristuqui Moisesquiztan tsjan honorchizza. Jalla nuž waquizichičha.

4 Zapa kjuyaqui tsjii žoñiž kjuytačha. Pero Yoozza tjappacha paataqui.

5 Yooztajapa sirwiñi Moisesqui niiž puestuquiz zuma cumpliñi kamchičha, tjapa Yooz kjuychiz žoñinaca irpican. Moisesqui Yooz puntunaca tjaajinchičha. Jalla nižta tjaajincan Moisequi Yoozquin sirwichičha. Wiruñaqui nii Yooz puntunacaqui tsjan kjana tjaajintatačha.

6 Jesucristuzti anačha Yoozquin sirwiñikazza. Antiz Yooz Majchpančha. Jalla niiqui niiž puestuquiz zuma cumpliñi kamchizakazza, Yooz kjuychiz

žoñinacžquiz mantican, tsjii jilir maatižtakaz. Nižaza učhumnacača Yooz kjuychiz žoñinacaqui. Jakziltat tirapan Yoozquin tjurt'ichi kuzzizlaja, jalla niača ultimu Yooz kjuychiz žoñiqui. Jesucristuqui taku tjaachača, Yooz žoñinacaqui arajpachquin niižtan chica kamaquača, jalla nii. Jaziqui jakziltat Jesucristuž tjaata takuž cjen chipchi kuzzizlaja, jalla niača ultimpacha Yooz kjuychiz žoñiqui.

ANA CHOJRU KUZZIZ CJEE

7 Jalla nii puntuquiztan Yooz Espíritu Santuqui Yooz tawk liwruquiz tuž cjača:
"Anztan Yooz kjawžta nonžcu,
8 anaž chojru kuzziz cjee. Anačhuca tuquita atchi ejpnacaqui ch'ekti yokquin žejlcan, chojru kuztan Yooz quintra cjissača. Chojru kuztan persun kuzcamakaz kamz pecchača, Yooz žawjwa zjijquinzjapa.
9 Pusi tunc watanaca ninacaqui Yooz pajk obranaca cherchača. Jalla nuž cheržcumi, tirapan Yooz žawjwa zjijquinz pecchača. Anapan criyatča.
10 Jalla nižtiquiztan nii žoñinacž quintra žawjzača Yoozqui. Ninacž puntuquiztan Yoozqui tuž cjichača: 'Ninacž kuzqui tsjii kjutñipan pinsača. Wejt zuma kamaña ana pajz pečča'. Nuž cjichača Yooz Ejpqui.
11 Jalla nižtiquiztan Yoozqui ninacž quintra žawjžcu, tsjii juramentužtan chiižinchača, tuž cjican: 'Anapan wejt famillquiz luzkatača, wejttan chica jeejzjapa' ".
12 Jilanaca, cullaquinaca, persun kuzquiz cuitasa, Yoozquin ana criichi kuzziz ana cjisjapa. Anawal kuzziz cjequiž niiqui, ultim žejtñi Yoozquiztan zarakzkatta cjequača.
13 Tii timpuquizkaz Yoozqui žoñinaca kjawznaquača, jaziqui zapurupan porapat p'ekinchayasaquača, Yoozquin nonznajo. Anapanž anačhucqui persun uj paažcu incallskataquača, Yooz quintra paazjapa. Jalla nižta anawali paažcu chojru kuzziz cjisnasača anačhucqui. Nekztan Yooz kjawžta ana nonzñi atasača. Anačhucqui jalla nižta anazum kuzziz ana cjisjapa, porapat p'ekinchayasaquača.
14 Tuquiqui učhumqui Jesucristužquin kuz tjaachinčhumča. Jakziltat tirapan ticzcama Jesucristužquin tjurt'ichi kuzziz kamčhaja, jalla niiqui ultimu Cristužtan tsjii kuzzizza.
15 "Tonjpacha tii Yooz taku nonžna: Anztan Yooz kjawžta nonžcu, anaž chojru kuztan Yooz quintra cjee. Jaknužt anačhuca tuquita atchi ejpnaca chojru kuztan Yooz quintra želatčhaja, anaž nižta cjee".
16 Egipto yokquiztan Moisés irpita žoñinacaqui, jalla ninacatača Yooz quintranacaqui. Yooz taku nonžcupacha ninacatača chojru kuzzizpan.
17 Nekztan Yoozqui pusi tunc wata ninacžtajapa žawjchača. Ninacaž uj paatiquiztan žawjchača. Nekztan ninacaqui ch'ekti yokquin walja ticzača.
18 Nižaza Yoozqui tsjii juramentužtan chiižinchača, "Anapan wejt famillquiz luzkatača anačhucqui wejttan chica jeejzjapa", cjican. Jalla ninacača Yooz taku ana cazñinacaqui.
19 Jalla ninacaqui ana criichiž cjen, Yooz wajtquin ana luzi atchača. Jalla nii kjanapacha intintita cjesača.

4

YOOZ FAMILLQUIZ LUZA, NIIZTAN JEEJZJAPA

1 Tuquiqui Yooz Ejpqui taku ecchača tuž cjican, "Jakziltat weriž kjawžta nonžaj niiqui, wejttan chica jeejznaquača, nižaza liwriita cjesača". Nii Yooz ecta takuqui tirapan walča. Jaziqui učhumqui persun kuz cuitila. Persun kuz ana cuitaquiž niiqui, ana Yooztan chica jeejznačhani.

2 Učhumnacaquizimi tuquita ejpžquizimi nii zuma liwriiñi Yooz taku
paljaytatača. Pero ninacaqui inakaz nonzača, ana criichiž cjen.
3 Učhumqui nii liwriiñi taku catokžcu criichinčhumča. Jalla nižtiquiztan
liwriitaž cjen Yooztan chica jeejža. Pero ninacž puntuquiztan Yoozqui
cjichača:
"Ninacž quintra žajwžcu, wejrqui tsjii juramentužtan chiichinča, tuž cji-
can: 'Ninacaqui wejttan chica ana jeejznaquača, anapan wejt famil-
lquiz luzkatača' ".
Yoozqui tii muntu paažcu, nii langz žerzača; sojta tjuñinacakaz langzača.
4 Pakallak tjuñ puntuquiztan tsjii Yooz takuqui tuž cjača:
"Pakallak tjuñquiziqui Yoozqui tjapa niiž muntu paaz langzquiztan jee-
jzača".
5 Tsjii zakaz Yooz takuqui cjača:
"Nii uj paañi žoñinacaqui anapan wejttan chica jeejznasača, wejt famillquiz
cjisjapa".
6 Nii tuquita ejpnacaqui liwriiñi taku nonžcu ana Yooz famillquiz cjissača,
Yooz tawk jaru ana kamchiž cjen. Jalla nižtiquiztan anziqui iya žoñinacaqui
Yooz famillquiz cjesača.
7 Yoozqui anzta timpuqui sitchača, žoñinaca wilta kjawzjapa. Ažk watanaca
nii tuquita ejpnacžquiz chiižcu Yoozqui Davidžquiz chiikatchača, tuž cji-
can:
"Anzta žoñinacami, nižaza jazta žoñinacami, Yooz taku nonžcu, ana chojru
kuzziz cjee".
Jalla nii Yooz takuqui tuquitanpacha chiižintača.
8 Josuequi žoñinacžquiz ultimu jeejskattasaž niiqui, Yoozqui ana chiitasača,
iya timpu želaquača žoñinacaž Yooz famillquiz jeejzjapa.
9 Jalla nižtiquiztan anzta timpuquizzakaz Yoozquin kuzziz žoñinacaqui Yooz
famillquiz luzasača, Yooztan jeejzjapa.
10 Jakziltat Yooz famillquiz luzzaja, jalla niiqui ch'aman kamznacquiztan
jeejža, jaknužt Yoozqui niiž mundo paaz langztiquiztan jeejztčhaja, jalla
nižta.
11 Jalla nižtiquiztan učhumnacaqui Yoozquin tjapa kuz tjaaz waquizača,
Yooztan jeejzjapa, nižaza Yooz famillquiz kamzjapa. Učhum tuquita atchi
ejpnacaqui ana criichiž cjen ana Yooz famillquiz luzzača, antiz castic-
tatača. Jalla ana nižta casticta cjisjapa, učhumqui criizpanž waquizača.
12 Yooz takuqui žejtñi Yooz azzizza, žoñinacž kuzquiz zuma, ana zuma, jalla
nii tjeezjapa, nižaza cjuñskatzjapa. Nižaza nii Yooz takuqui tsjii porap latu
archiz cuchillužtakazza. Pero tsjan arača. Yooz takača žoñž animquizimi
kuzquizimi uj cjuñskatñiqui. Tsjii žoñž kuzqui parti žoñinacžquiztan chjo-
jta cjesaž niimi, jalla nii kuzquiz Yooz takuqui uj cjuñskatasača. Nižaza
Yooz takuqui žoñž kuzquiz pinsitanacami tantiitanacami kjanapacha tjeeža,
zuma ana zuma, jalla nii.
13 Yoozqui tjappacha paachača. Jalla nižtiquiztan anaž jakziltami
niižquiztan chjojzñi atasača. Ultim pjalz tjuñquiziqui tjappacha persun
kamañ puntuquiztan, nižaza kjažtat kamtčhaja, jalla nii puntunacquiztan
cuenta tjaastančha. Tjapa žoñinacaž kamta puntunacquiztan Yoozqui liwj
zizza, niižquiztan ana tsjii takumi chjojzñi atasača.

JESUCRISTUČHA UČHUM PALT'IZIÑIQUI

14 Jesucristučha Yooz Maatiqui. Jalla niača učhum chawjc timplu
jiliri cuntača. Nižaza niiqui arajpachquin Yooz yujcquin luzzača,

učhumnacaltajapa tsjii wali palt'iziñi cjisjapa. Jalla nižtiquiztan učhumqui Jesucristužquin kuzziz kamcan jalla nii kamzquiz tjurt'ichi kuzziz cjila.

15 Učhumqui Yooz irata zuma kamzjapa panž pjaltičha. Pero Cristuqui zuma okzñi kuztan učhum criichinaczquiz cjuñčha, nižaza yanapasačha. Učhum irata Jesucristuqui pruebanaca watchičha. Ana uj paacan tjapaman pruebanaca watchičha. Jalla nižtiquiztan, Jesucristuqui zuma okzñi kuztan učhumnacaltajapa palt'izinasačha.

16 Jalla nižtiquiztan čhjul pruebanaca watanami učhumnacaqui okzñi Jesucristužquin tjapa kuztan cjee. Yooz yujcquin macjatz ana jiwjataquičha, učhum ujnaca pertuna mayizizjapa, nižaza pruebanaca želan, Yoozquiztan mayizaquičha nii pruebanaca zuma watzjapa.

5

1 Tjapa timplu jilirinacaqui žoñinaczquiztan illztatačha, žoñinacztajapa Yoozquin palt'izinajo. Nižaza nii timplu jilirinacaqui žoñinacz wilananacami Yooz yujcquiz timplu altarquiz nonzñitačha, žoñinacz ujnaca pertunta cjisjapa. Nižaza žoñinacztajapa ninacz ofrendanaca Yooz yujcquiz tjeezñitačha.

2 Timplu jilirinacapacha pruebanaca sufrička, parti žoñinaca irata. Nižaza uj paačha parti žoñinaca irata. Jalla nižtiquiztan nii jilirinacaqui pasinziz kuzziz cjesačha ana zizñi žoñinacztajapami, nižaza tsjii kjutñi cjicjiñi žoñinacztajapami.

3 Ujchiz zakaz cjicanaqui nii timplu jilirinacami persun ujnacquiztanami nižaza parti žoñinacz ujnacquiztanami Yoozquin wilana tjaastančha, pertunta cjisjapa.

4 Nižaza anaž jakziltami timplu jilirž puestuquiz persun kuzcama luzasačha. Yoozqui žoñinaca kjawža, nii puestuquiz utzjapa. Jaknužt Yoozqui Aarón cjita žoñi utčhaja, jalla nižta.

5 Nižaza Cristuqui anaž persun kuzcama palt'iziñi puestuquiz luzziqui. Yoozpankazza nii honorchiz puestuquiz utchiqui. Nižaza Yoozqui Cristuž puntuquiztan tuž cjichička:

“Amčha wejt persun maatimqui. Amquiz wejt kamañal tjaa-učha”.

6 Cristuž puntuquiztan Yoozqui zakaz cjička:

“Amčha žoñinacztajapa palt'iziñi jiliriqui wiñay wiñayajapa. Jaknužt Melquisedec cjitaqui zuma palt'iziñi jiliri uchtatažlaja, jalla nižta”.

7 Tii muntuquiz kamcan Jesucristuqui Yooz Ejpžtan parlička, nižaza Yooz Ejpžquin rocchička, tjurt'iñi kuzzizpan kami yanapzjapa. Altu tawkžtan chiican nižaza kaacan Yoozquin jalla nuž mayizička. Yoozqui Jesucristo liwrii atatčha, ana cruzquiz ticzjapa. Pero Jesucristuž ticzquiztan ana liwriitaž cjenami Yooz Ejpqui niižquiz yanapčhička, Yooz kuzcamapankaz kamzjapa. Jesucristuqui Yooz Ejpžquin kuzziz cjen yanaptatačha.

8 Cristuqui Yooz Majch cjenami sufrička. Jalla nižta tii muntuquiz sufrichiž cjen Yooz Ejpž kuzcamapankaz kamchička.

9 Jalla nuž tii muntuquiz sufrichiž cjenami, jalla niička Yooz kuzcamapankaz kamñiqui. Jalla nižtiquiztan žoñinaca liwriiñiqui cjissička. Jakziltanacat niižquiz cazzaja, jalla tjapa ninacaqui wiñayjapa liwriitaž cjequička.

10 Yooz Ejpqui Cristo utchicha žoñinacztajapa liwriiñi nižaza palt'iziñi cjisjapa. Jaknužt Melquisedec cjita žoñiqui palt'iziñi jiliri uchtatažlaja, jalla nižtapacha.

PERSUN KUZ CUITASAQUICHA

11 Jalla nii puntuquiztan waljaž takunacaž žejlčha. Pero ch'amačha anchucaquiz intintiskatzqui.

12 Ažk watanaca ančhucqui criichinčhuččha. Jaziqui Yooz puntu tjaajiñi maestrunaca cjichuca cjiwčha. Pero wiltakaz ančhucqui tjaajinta cjis pečča Yooz tawk pjasilanaca zizjapa. Ančhucqui wawanacažtakaz lichikaz pečča Yooz tawk čhjeri lujlzquiztanaqui.
13 Lichtan mantinasñi wawažtakazza ančhucqui. Jaziqui lijitum Yooz kamaña ana zuma kamiñčhuččha.
14 Čhjeri lujlzqui pajk žoñinacžtača. Jalla nižta irata ch'aman intintazuc puntunaca zuma criichi žoñinacžtajapača. Jalla ninacaqui zuma kamchiž cjen zumpacha tantiyasača kamañ puntunaca, zuma, anazuma, jalla nii.

6

1 Pjasil Yooz puntunacquiztan zizñi, cjee. Jesucristuž puntuquiztan tjaajintanaca zizzinčhuččha. Jalla nižtiquiztan ančhucqui nii puntunacquiztan anaž iya tjaajinz pecasača, jalla. Ančhucqui zizzinčhuctača, casticu zjijcñi paaznaca puntuquiztanami nižaza kuz campiiz puntuquiztanami, nižaza Yoozquin kuz tjaaz puntuquiztanami,
2 nižaza bautismo puntuquiztanami, nižaza kjaržtan lanz cuzturumpi puntuquiztanami, nižaza ticziquiztan jacatatz puntuquiztanami, nižaza ultim pjalz tjuñi puntuquiztanami. Jalla nižtanaca zizzinčhuctača ančhucqui.
3 Yooz munan, iya Yooz puntunaca tjaajnasača, juc'ant zuma kamañchiz cjisjapa.
4 Jakziltat kjanzt'ita Yooz taku catoktčhaja, jalla nuž catokzpacha Yooz quintra quejpsaja, jalla niiqui ana wilta liwriita cjesača. Jakziltat Yooz taku catoktčhaja, jalla niiqui Yooz kamañquiz luzzipančha, nižaza Espíritu Santuqui niiž kuzquiz luzzičha.
5 Nižaza ninacaqui Yooz taku zuma nayžcu catokchičha. Nižaza arajpachquiztan tjonñi azi pajchičha persun kuzquiz.
6 Jalla nižta Yooz taku catokchi žoñinacaqui Yooz quintra quepsnaquiž niiqui, anaž wilta kuz campii atasača zumquinaqui. Ninacž kuzqui chojrupan cjissa. Jalla nižta cjiscu, ninacapacha Jesucristo Yooz Majch wilta cruzquiz ch'awctažokazza, niiž quintra žoñinacž yujcquiz cjicjiñičha.
7 Tii quintu nonžna. Tsjii yokaqui zkala čhjacža. Jalla nekztan chijñiž tjonča. Jalla nekztan nii zkalaqui zuma čhjeriž tanča. Nižazaž pookča, nii zkala čhjacñi žoñinacžtajapa. Nii yokaqui Yoozqui wintijchičha.
8 Pero nii yokaqui ch'apinacchizkaz cjisnasaž niiqui, inakaz cjequičha. Jalla nižtiquiztan pjalžta cjequičha, ana zuma. Jalla nekztan ujquin tewjkžnaquičha. Jalla nižtaž nii Yooz taku catokžpacha quejpsñi žoñiqui.

YOOZQUIN KUZZIZPAN CJEE

9 Pecta jilanaca, cullaquinaca, jalla nuž chiižcumi ančhuca puntuquiztan anača nižta cjiwčhiya. Ančhucqui liwriita cjiscu ultimpacha ančhucqui zuma Yooz kamañchiz kamaquičha. Jalla niiqui nužupančha.
10 Yoozqui ancha zumapančha. Ančhucaquiztan anaž tjatznasača, ančhucaž zuma kamchiž cjen, nižaza ančhucaž Yooztan zuma munaziñi kuzziz cjissiž cjen. Ančhucqui jalla nižta kamañchiz cjen parti criichi jilanacžquiz sirwichinčhuččha Yooztajapaqui. Tuquimi anzimi zakaz ančhucqui nižta zuma kamañchizza.
11 Zapa mayni ančhucaquiztan nižta zuma kuzzizpan cjee, juc'ant juc'ant zuma kamañchiz cjisjapa, ticzcama. Ančhucqui tirapan tjewzna, arajpachquin Yooztan zuma kamz, jalla nii. Nižaza nii oracama, juc'ant juc'ant zuma kamañchiz cjee. Jalla niil pecučha.

12 Ančhucqui ana jayrazñi kuzziz cjee. Antiz zuma Yoozquin kuzziz
žoñinačžquiz yatekasa. Nižaza pasinziz kuzziz žoñinačžquiz yatekasa. Nižta
kamñi žoñinacaqui Yooz chiita zumanaca tanznaquičha, tsjii irinsažtakaz.
13 Yoozqui Abrahamžquiz tsjii zuma taku tjaažcu, persun achtan jura-
mento paachičha. Niižquiztan tsjan jilir juramento tjaakatñi ana želatčha.
Jalla nekztan persun achtan juramento paachičha,
14 tuž cjican: “Ultimpacha wejrqui amquin zumanacal tjaažcačha, nižaza
am majchmaatinaca walja mirkatačha”.
15 Abrahamqui Yoozquin kuzzizpan tjewžcu, nii Yooziž tjaata taku
tanzičha.
16 Tsjii juramento tjaañi žoñiqui nii juramento tanzñi žoñžquiztan tsjan
jilirička. Tsjii juramento paažcu, anaž iya parliz želasačha. Jalla nii
puntuquiztan žeržtačha.
17 Jaziqui Yoozqui tsjii juramento paažcu taku tjaachička. Nekztan
Yoozqui nii tjaata taku tanzñi žoñinačžquiz kjanapacha tjeez pecchička, niiž
tjaata taku panž cumpliskataquička, jalla nii. Yoozqui niiž chiita taku ana
campiyasačha.
18 Yoozqui taku tjaachička, učhumqui niiztan chica kamaquička, jalla nii.
Nekztan juramento paachička. Jalla nii pizc taku anapan campiyasačha
tsjii tsjii chiicanaqui. Yoozqui ana toscara chiyasačha. Učhumqui Yoozquin
macjatchinčhumčha, niiž cuitita cjisjapa. Učhum cuitiñi Yoozza taku
cumpliñiqui. Jalla nižtiquiztan Yooz taku cumpliz ora tjewžcan p'ekinchayta
kuzzizpan cjesačha učhumqui.
19 Jalla nii cumpliñi Yooziž chiita taku cjuñžcupan učhum kuz tjurt'ichi
cjiskatčha, ana kuz turwayskatchuca. Nii taku cumpliñi Yoozqui warcu
anclažtakaz, učhum kuz tjurt'ichi cjiskatčha. Jesucristuž cjen Yoozqui niiž
tjaata taku cumplaquička. Jesucristuqui arajpachquinpacha Yooz yujcquiz
luzzička.
20 Učhumž tuqui luzzička, učhumnacaltajapa palt'izinzjapa. Jesucristuqui
zuma palt'iziñi cjissička, jaknužt Melquisedec palt'iziñi cjitčhaja, jalla nižta.
Jalla nižtiquiztan učhumnacaltajapa ultimu palt'iziñi puestuquiz luzzička.

7

MELQUISEDECŽ PUNTU

1 Nii Melquisedec cjita palt'iziñiqui Salem wajt jiliritačha, nižaza niiž
puestuquiz zinta arajpach Yooziž uchtatačha. Melquisedecž timpuquiz
Abrahamqui quintra reynačztan tsjii quira zalchička, ninačž zultatu-
načztanpacha. Nekztan Abrahamqui liwj atipchička. Jalla nuž Abra-
hamž atipžtan Melquisedecqui Abrahamztan zalchička. Nekztanaqui
Melquisedecqui Abrahamztajapa Yoozquin palt'izinchička, Abrahamžquiz
Yooziž yanapta cjisjapa.
2 Nekztan Abrahamqui Melquisedecžquiz tjapa niiž cantiquiztan diezmo
tjaachička. Melquisedec tjuuqui tuž cjička, Yooz kuzcama zuma mantiñi,
jalla nii. Nižaza Salem tjuuqui tuž cjička, žoñinaca walikaz žejlčha, jalla nii.
Melquisedecž puntu cjička, niiž mantichiž cjen, žoñinaca walikaz žejlčha.
3 Yooz takuqui anaž chiička, Melquisedecž maa ejpž puntuquiztanami,
niiž atchi ejpnačžquiztanami, niiž majttiquiztanami, niiž ticzquiztanami.
Jalla nižtiquiztan palt'iziñitačha Yooz Majch irata.
4 Jaziqui Melquisedecqui pajk jiliricha. Nii naya ančhucqui. Učhum
tuquita ejp Abrahamqui quira atipžcu Melquisedecžquiz tsjii tunca parti
niiž cantiquiztan tjaachička. Jalla nižtiquiztan Melquisedecqui Abra-
hamžquiztan juc'ant jiliricha.

5 Moisés lii jaru Leví cjita majchmaatquiztan tjoñi žoñinacakaz timplu jilirž
puestu tanznasačha, žoñinačžtajapa Yoozquin palt'izinzjapa. Jalla nii tim-
plu jilirinacaqui parti žoñinačžquiztan ninačž želinchizquiztan diezmo co-
briñitačha. Aunquimi nii cobrita žoñinacaqui timplu jilirinačž familiatačha.
Tjapa ninacaqui Abrahamž ejpžquiztan tjoñitačha. Jalla nižtiquiztan
Melquisedecqui nii timplu jilirinačžquiztan juc'ant jiliričha.
6 Melquisedeczti ana Leviž majchmaatquiztan tjoñitačha. Pero Abra-
hamqui niižquiz diezmo tjaachičha. Nižaza Melquisedecqui Abrahamžquiz
wintizuna tjaachičha, Yooz Abrahamžquiz taku tjaachiž cjenami.
7 Wintizuna tjaañi žoñiqui tsjan jiliričha wintizuna tanzñi žoñžquiztan.
Anaž jakziltami nii razuna nicasačha.
8 Tii muntuquiz kamcan žoñikazza učhumnacaquiz diezmo cobriñiqui.
Žoñinacačha ticzñiqui. Pero Melquisedečž puntuquiztanaqui Yooz takuqui
niiž ticz puntuquiztan ana chiičha, wiñayjapa žejtzjapažtakazza.
9 Melquisedečž timpu wattan Leviž majchmaatquiztan tjonñi timplu
jilirinacaqui diezmo cobriñitačha. Nii cobriñi žoñinacapacha Abrahamž
majchmaatquiztan tjonchičha. Jalla nižtiquiztan Abrahamž diezmo
Melquisedečžquiz pactiquiztan, ninacazakaz pactažokazza.
10 Abrahamž curpuquiz niiž majchmaatinaca želatčha, ima majttatačha.
Jalla nižtiquiztan Abrahamž Melquisedečžquiz diezmo pactiquiztan, Leviž
majchmaatquiztan tjoñi timplu jilirinacaqui zakaz pactažokazza.
11 Leviž parti timplu jilirinacaqui Israel wajtchiz žoñinačžquiz Moisés
lii jaru kamkatchičha. Nižaza nii jilirinacaqui parti žoñinačžta Yoozquin
palt'iziñitačha. Nii Leviž parti žoñinacaqui Aaronž majchmaatquiztan
tjonñitačha. Jaziqui ninacaqui parti žoñinačžquiz Yooz yujcquiz zuma-
pankaz cjiskattasaž niiqui, anaž iya palt'iziñi pectasačha. Nii wiruñ tjonñi
palt'iziñiqui anaž Aaronž majchmaatquiztan tjonñičha. Antiz Melquisedečž
partiquiztan tjonchičha.
12 Palt'iziñi timplu jilirinacaqui campiitaž cjenaqui, lii zakaz campiitaž
cjistantačha.
13 Nii wiruñ tjonñi palt'iziñiqui Jesucristo Jiliričha. Jesucristuqui anačha
Leviž partiquiztan tjonñiqui. Antiz Judaž majchmaatquiztan tjoñitačha. Pero
Moisés lii jaru anaž jakziltami Judaž partiquiztan timplu jilirž puestuquiz
uchtatačha.
14 Timplu jilirinačž puntuquiztan Moisesqui anaž čhjulumi chiichičha
Judaž parti žoñinačžquiz. Judaž parti žoñinacaqui anapan timplu jilirž pues-
tuquiz luzasačha. Pero kjanapachačha Jesucristuqui Judaž partiquiztan
tjoñi.
15 Jalla nižtiquiztan kjanapachazakazza Moisés lii campiitaqui.
Melquisedečžtakaz Jesucristučha tsjemat timplu jiliriqui, žoñinačžtajapa
Yoozquin palt'izinzjapa.
16 Moisés liiqui cjičha, ticzñi timplu jilirinacaqui Leviž majchmaatquiztan
tjonñi žoñinacapankaz cjequičha. Jesucristuqui anaž nii lii jaru timplu jiliri
cjissičha. Antiz niiž wiñayjapa žejtñi kamañquiztan timplu jilirž puestuquiz
uchtačha, wiñayjapa žoñinačžtajapa Yoozquin palt'iziñi cjisjapa.
17 Jesucristuž puntuquiztan Yooz takuqui tuž chiičha:
“Amqui wiñayjapa timplu jiliri cjequičha žoñinačžtajapa palt'iziñi.
Melquisedečž partiquiztan cjequičha”.
18 Tuquita liiqui nužquiz apatatzičha. Nii liiqui ana azzizza žoñinaca zuma-
pan kamkatzjapa. Jalla nižtiquiztan ana iya walčha.
19 Nii Moisés lii jaru kamtiquiztan anaž jakziltami Yooz yujcquiz zuma-
pankaz cjiskattaž atasačha. Jaziqui tsjii ew lii žejlčha; učhumnacaltajapa

juc'ant zumačha. Nii lii jaru Jesucristuqui Yoozquin palt'iziñi puestuquiz luzzičha. Jesucristuž cjen učhumqui Yoozquin macjatasačha.

20 Yoozqui juramentužtan Jesucristo utchičha palt'iziñi puestuquiz.

21 Tuquita palt'iziñi timplu jilirinacaqui ana juramentužtan nombritatačha. Pero tii Jesucristo timplu jilirizti juramentužtan nombritačha. Yooz takuqui tuž cjičha:

"Yooz Jiliriqui juramentužtan tuž mantichičha: Amqui wiñayjapa timplu jilirim cjequičha žoñinacžtajapa palt'iziñi, Melquisedec partiquiztan. Jalla nuž mantižcu, Yooz kuzquiz pinsitaqui wira ana campiyasačha".

22 Nii Yooz chiitaž cjenaqui Jesucristučha tuquita timplu jilirinacžquiztan žoñinacžtajapa juc'ant zuma Yoozquin palt'iziñiqui. Jalla nižtiquiztan žoñinacaqui wiñaya liwriitapan cjequičha. Nii ew liiqui tuquita liinacquiztan juc'anti zumačha.

23 Nii tuquita timplu jilirinacaqui tamatačha. Ninacžquiztan anaž jakziltami wiñaya timplu jilirž puesto tanzñi atchičha. Ninacaqui tjapaž ticža.

24 Pero Jesucristuzti wiñaya žetaquičha. Jalla nižtiquiztan wiñayjapa timplu jiliripanž cjequičha, žoñinacžtajapa Yoozquin palt'iziñijapa.

25 Jalla nižtiquiztan Jesucristuqui ultimupan wiñayjapa žoñinaca liwriyasačha. Jakziltat niiž cjen Yoozquin macjataquiž niiqui, wiñayjapa liwriita cjequičha. Nižaza Jesucristuqui wiñaya žejtcan liwriita žoñinacžtajapa tirapan Yoozquin pjalt'izinaquičha.

26 Jalla nižta palt'iziñipanž pecčha učhumnacaqui. Jalla nii Jesucristuqui Yooz irata zumapankaz kamañchizza. Anaž jakziltami niižquiz tsjii uj tjojtnasačha. Niiqui ana zinta ujchizza. Ujchiz žoñinacžquiztan tsjematačha. Arajpachquin Yooztan chica honorchizza.

27 Jesucristuqui parti timplu jilirinaca ana iratačha. Nii parti timplu jilirinacaqui zapuru wilanapan tjaañitačha, persun ujnacquiztanami parti žoñinacž ujnacquiztanami. Jesucristuqui anapan nižta paasačha, ana ujchizza niiqui. Jesucristuqui tsjii wiltapankaz wilana tjaachičha. Wilana cunta niiž persun curpu intirjichičha.

28 Moisés lii jaru ujchiz žoñinacaqui palt'iziñi puestuquiz uchtatačha. Nii liinacquiztan wiruñ Yoozqui tsjii juramento paachičha, niiž Majch palt'iziñi puestuquiz uchjapa. Nii Majchqui Yooz irata zumapankaz kamañchizza wiñayjapa.

8

EW LII ŽEJLČHA

1 Weriž chiitanacquiztan jalla tiičha chekanaqui, učhumnacaltajapa tsjii zuma palt'iziñi žejlčha, Jesucristupacha. Jalla niiqui arajpachquin Yooz Ejpž žew latuquiz julzi žejlčha, Yooz Ejpžtan chica mantican.

2 Niičha ultim Yooz kjuychiz jiliriqui, učhumnacaltajapa palt'iziñzjapa. Nii ultim Yooz kjuy timpluqui anaž žoñiž paatačha. Nižaza anačha tii muntuquiz. Antiz Yooz Jilirž arajpach kjuyapankazza.

3 Zapa timplu jiliriqui niiž puestuquiz kamcan, ofrendanacami wilananacami jalla ninaca tjaañičha. Jalla nižtiquiztan Jesucristo zakaz tsjii tjaazjapa necesitčha.

4 Jesucristuqui tii yokquizkaz kamñi žoñi cjitasaž niiqui, anaž timplu jilirimi cjitasačha. Tii yokquizpachačha Moisés lii jaru timplu jilirinaca panž žejlčha. Jalla ninacaqui tirapanž wilana tjaačha Moisés lii jaru.

5 Pero ninacaqui ultim Yooz kjuy timpluquiz anaž sirwičha. Arajpachquin žejlčha nii ultim Yooz kjuy timpluqui. Jalla nii timplu cunta tii yokquiz

tsjii paata timplu žejlčha tsjii fotožtakaz. Tuqui timpuqui Moisesqui Yooz cjitacama tsjii zkiz timplu paakatchičha. Ima paakatcan Yoozqui niižquiz mantichičha, tuž cjican: “Sinaí curquin amquiz tjeezinčha, jaknužt wejt timpluqui paaztančhalaja, jalla nii. Jalla nii jarupankaz timplu kjuya kjuystančha”. Jalla nuž mantichičha Yoozqui.

6 Pero Jesucristuzti žoñinacžtajapa tsjan zumaž palt'izinasačha. Jalla niičha tuquita palt'iziñinacž kamañquiztan juc'ant zuma kamañchizqui. Nižaza tuquita liiquiztan tii anzta liiqui učhumnacalta tsjan zumačha. Jesucristuž cjen tii anzta liiqui žejlčha. Nižaza nii liiž jaru tsjii tsjan zuma kamañaqui compromittačha.

7 Tuquita tjaata liiqui juc'ant zuma cjitčhaj niiqui, anaž iya liiqui pectasačha.

8 Yoozqui tuquita lii jaru kamñi žoñinacžquiz ana zuma naychičha. Jalla nii puntuquiztan Yooz takuqui tuž cjičha:

“Yooz Jiliriqui tuž cjičha: Wiruñta timpuquiztajapa wejrqui tsjii ew lii tjaa-ačha Israel wajtchiz žoñinacžquizimi, nižaza Judá wajtchiz žoñinacžquizimi.

9 Nii ew liiqui tuquita ejpnacžquiz tjaata liiquiztan tsjemataž cjequičha. Tuquiqui wejrqui ninacž tuquita ejpnaca jwessinčha Egipto yokquiztan. Nii timpuquizpacha wejt lii ninacžquiz tjaachinčha; pero ninacazti wejt lii jaru ana cumplichičha. Jalla nižtiquiztan wejrqui ninaca jaytichinčha. Jalla nuž cjičha Yooz Jiliriqui.

10 Wiruñta timpuquiz Israel žoñinacžtajapa tsjii ew lii tjaa-ačha, jalla tuž: Jalla nii wiruñta timpuquiz wejrqui žoñinacž kuzquiz wejt lii zizkatačha, kuzquiz cjijrtažtakaz. Nekztan wejrpacha ninacž Yooz cjeečha. Nižaza ninacaqui wejt partir žoñinaca cjequičha.

11 Jalla nii wiruñta timpuquiz kamñi žoñinacaqui anaž porapat tjaajnarasasačha, ninacž mazinacžquizimi, nižaza ninacž jilanacžquizimi. Anaž tjaajnasačha, “Yooz Jiliržquin paja” cjican. Antiz zapa mayni Yooz Jiliripankaz pajaquičha, tsjii zkoltiquiztanpacha asta pajk žoñicama.

12 Nižaza ninacž ujnaca pertunačha, wejt okzñi kuzziz cjen. Nižaza ninacž ujnacquiztan tjatznačha wiñayjapa”.

Jalla nuž cjičha Yooz takuqui.

13 Yoozqui nii ew lii puntuquiztan chiižcu nii tuquita lii apatatchičha. Nii tuquita liiqui watchiž cjen, inakazza. Wajilla liwj tjatztaž cjequičha.

9

YOOZ ZKIZ TIMPLU

1 Nii tuquita liiqui cuzturumpinacchizza, Yooz rispitzjapa. Nii cuzturumpinacaqui tii muntuquiz žejlñi Yooz timpluquizkaz paatatačha.

2 Primeraqui zkiz timplu želatčha. Nii timpluquiz pizc kjuya želatčha. Tsjii kjuyaqui ‘Yooztajapa T'akžta Kjuya’ cjitatačha. Nii kjuyquiziqui tsjii pajk candelabra želatčha, nižaza mesa želatčha, Yooztajapa t'akžta t'anta nonzjapa.

3 C'uchquin tsjii kjuya želatčha, ‘Yooztajapa Juc'ant T'akžta Kjuya’ cjitatačha. Nii pizc Yooz kjuy taypiquiz tsjii pañ cortina želatčha.

4 C'uchquin tsjii kor altara želatčha, incienso ujzjapa. Nižaza tsjii caja želatčha, Yooz tjaata lii chjojzjapa. Nii cajaqui kjuyltanami zawnctanami koržtan tjajlžtatačha. Nii caj kjuyltan tsjii kor ojch želatčha maná cjita čhjerchiz. Nižaza Aaronž wara želatčha. Nii waraqui ch'ojña c'ajchičha tsjii žejtñi muntižtakaz. Nižaza nii caj kjuyltan Yooz lii cjijrtanaca želatčha.

5 Nii caj juñtun querubines cjita želatčha anjila irata paata. Nii querubinanacaqui wežlaž cherchi kjarchiztačha; nii caj juntuñ kjara waazitačha. Nižaza nii caj juntuñ ljocžtan tjawkz tabla želatčha, jalla niiqui ujnaca pertunta cjisjapatačha. Jaziqui nii puntunacquiztan ana iya chiiz pecučha.

6 Jalla nuž tjacžcu timplu jilirinacaqui zawncchuc kjuyquiz luzluzñitačha, lii jaru cuzturumpinaca paacan.

7 C'uchquin žejlñi kjuyquiz tsjii watquiz tsjii wilta luzñitačha timplu chawjc jiliriqui. Nii alajakaz jalla nekziqui luzasačha. Jalla nuž luzcan wilana conta ljoc chjichñitačha, persun ujnaca pertunta cjisjapami, nižaza parti žoñinacž ujnaca pertunta cjizjapami.

8 Jalla nižta liiquiztan Espíritu Santuqui zizkatchičha, ima Moisés lii apatatzcan, nii Yooz kjuy timpluquiz paaz cuzturumpinacaqui walatčha, nii. Nižaza jalla nuž walan čhjul žoñimi anapan c'uchquin luztačha.

9 Nii tuquita liiqui Yooz puntunaca chiičha tii timpuquiz kamñi žoñinacžtajapa. Nii lii jaru žoñinacaqui ofrendanacami wilananacami tjaachičha. Jalla nuž tjaachiž cjenami nii žoñinacaqui Yooz yujcquiz ana ujchiz nižaza zuma kuzziz ultimu ana cjiskatta cjesačha. Ninacaqui tirapan ujchiztačha.

10 Jalla nii tuquita cuzturumpinacaqui jalla tižtakaztačha: čhjeri tjaazmi, licz tjaazmi, kjaztan ajunzmi. Jalla nižta cuzturumpinacaqui žoñž curpu zawnctankazza. Jalla nuž cjenami lii campiizcama nii cuzturumpinacaqui walatčha.

11 Wiruñ nekztan Cristuqui tjonchičha. Jazic niičha Yooz timplu chawjc jiliriqui; Yooz zumanaca tjaazjapa tjonchičha. Timplu chawjc jiliri cjican Yooz kjuyquiz sirwičha. Anaž tii yokquiz paata Yooz kjuyquiz sirwičha. Antiz arajpachquin Yooz lijitum kjuyquin sirwičha. Jalla niičha ultim Yooz kjuya. Tii yokquiz paata Yooz kjuyquiztan juc'ant zumačha.

12 Cristuqui arajpachquin ultim Yooz kjuyquiz luzzičha. Jalla nuž luzcan ana cabranacž ljocmi nižaza ana vac toronacž ljocmi chjitchičha. Antiz persun ljocžtan luzzičha, žoñinaca wiñaya liwriita cjisjapa. Jalla nuž persun ljocžtan tsjii wiltakaz luzzičha tjapa tižtajapa.

13 Tuquita liiqui tužutačha: Cabranacž ljocžtanami, vac toronacž ljocžtanami ujchiz žoñinacžquiz tjawkñitačha. Nižaza ujta vacanacž kjupžtan ujchiz žoñinacžquiz llump'aczt'iñitačha. Jalla nižta cuzturumpinaca zawnctankazza; ana poderchiztačha, ana ujchiz cjiskatzjapa.

14 Cristuž ljoczti ancha juc'anti poderchizza. Nii ljocž cjen žoñinacž kuznacaqui zuma cjiskatasačha. Wiñay žejtñi Espíritu Santuž cjen Cristuqui tsjii zuma wilana cunta persunpacha ticzičha. Ana ujchiz cjican, niiž ljoc Yoozquin tjaachičha, ujchiz žoñinaca pertunta cjisjapa. Jalla nižtiquiztan Cristuqui žoñinaca liwriyasačha. Cristuž cjen nii liwriita žoñinacaqui ninacž tuquita ana zuma kamañanaca jaytasačha, nižaza zuma kamañchiz Yoozquin sirwasačha.

15 Jalla nižtiquiztan Jesucristuž cjen Yoozqui ew lii ut'aychičha, žoñinaca ultimu liwriita cjisjapa. Žoñinacaqui primer lii mantuquiz cjican, ujnaca paañitačha. Pero Jesucristuqui ticzičha, nii paata ujnacquiztan liwriizjapa. Jalla nižtiquiztan jakziltat Yooz kjawžta cječhaja, jalla niiqui Yooz compromitta irinsa tanznaquičha; jalla niiqui wiñayjapa Yooztan chica kamaquičha.

16 Tsjii žoñiqui testamento paachiž cjen, niiž cuzazanaca tanñi žoñinacžquiz ut'ayčha. Pero ticžtankaz nii testamentuqui walčha.

17 Nii testamento paañi žoñiqui tira žetan, nii testamentuqui anaž walčha. Antiz ticžtan, jalla nekztanž nii testamentuž walasačha. Ticžtankaz niiž cuzazanaca tanñi žoñinacaqui ultimu niiž cuzazanaca tanznasačha.

18 Jalla nižtiquiztan tuquita liiqui ut'aytatačha, conta animal ljocžtan.
19 Moisesqui tjapa Yooz mantita liinaca kjanapacha paljayžcu nii liinaca
ljocžtan ut'aychičha. Moisesqui tsjii chupic choma tanžcu, hisopo cjita
parquiz tjerchičha. Nekztan ljocžtan kjaztan t'ajžcu, jalla nekz nii para
ch'iižcu, sucarpayñitačha, žoñinačžquizimi, liichiz libruquizimi.
20 Jalla nuž sucarpaycan, Moisesqui tuž cjichičha: Tii ljocqui Yooz mantita
liinaca walkatčha ančhucaltajapa.
21 Jalla nižtazakaz Moisesqui nii ljocžtan Yooz kjuyquizimi, Yoozquin
sirwiz cuzazanacquizimi sucarpayñitačha.
22 Nii tuquita lii jaru jos tjapa cuzazanaca sucarpayñitačha, Yooz yujcquiz
zuma cjisjapa. Ljoc ana tjawkžcu ujnaca ana pertunta cjesačha.

JESUCRISTUQUI ŽOÑINACŽ LAYCU TICZICHA

23 Tuquita lii jaru nii Yoozquin sirwiz cuzazanacaqui Yooz yujcquiz wali
cjisjapa jalla nižta cuzturumpinaca paastantačha. Tii yokquiz žejlñi cuza-
zanacaqui fotožtakazza. Anačha arajpachquin ultimu želasačha. Arajpach
Yooz zuma kamañchiz cjiskatzjapa, nii animal ljocnacaqui anaž atasačha.
24 Cristuqui persun ljocžtan ana žoñiž paata timpluquiz luzzičha.
Arajpach Yooz kjuyquizpacha luzzičha. Jalla nicju anziqui niičha
učhumnacaltajapa Yoozquin palt'iziñiqui. Tii yokquiz žejlñi timpluqui
tsjii fotožtakazza nii werar arajpach Yooz kjuyquiztan.
25 Zapa wata timplu chawjc jiliriqui animalž ljocžtan Yooz kjuyquin
luzñitačha. Ana persun ljocžtan luzñitačha. Pero Cristuqui tsjii wiltapanikaz
wilana cunta cjissičha, ana wilta wilta.
26 Wilta wilta wilana cunta ticztasaž niiqui, tii muntu kalltiquiztanpacha
wilta wilta sufrican ticztasačha. Tuquita timpu tucuzinta cjiscu tsjii wiltakaz
Jesucristuqui parizquichičha. Nekztan niiž ljoc tjawkžcu ticzičha, tjapa
ujnacquiztan žoñinaca liwriizjapa.
27 Tjapa žoñinacaqui tsjii wilta ticstančha tii yokquiz. Jalla nekztan pjalžta
cjequičha, Yooz yujcquiz zuma, anazuma, nii.
28 Jalla nižta irata Jesucristuqui tsjii wilta tii yokquiz ticzičha, wacchi
ujchiz žoñinačž laycu. Pero wiruñ wilta tii muntuquiz tjonaquičha. Nekztan
žoñinačž ujnacquiztan ana ticznaquičha. Antiz niižquiz tjapa kuz tjewzñi
žoñinaca ultimu liwriyaquičha.

10

MOISES LIIQUI PJALTICHA

1 Moisés liiqui Yooz zumanaca tsjii kolucullakaz tjeezičha. Ana ultimu
kjana tjeezičha. Nii liiqui tuž cjičha: Wiruñ tjapa Yooz zumanaca tjon-
aquičha, jalla nii. Nižaza nii liiqui anaž ultimpacha Yooz yujcquiz zuma
cjiskatasačha, Yoozquin macjatñi žoñinačžquiziqui. Nii lii jaru watay wata
wilanakaz contačha. Jalla nuž paažcumi, žoñinačžquiz anaž ultimpacha
Yooz yujcquiz zuma cjiskatta cjesačha.
2 Nii lii jaru paacan, žoñinacaqui ultimpacha Yooz yujcquiz zuma cjiskat-
tasaž niiqui, anapanž wilana tira onantasačha. Nii wilana tjaañi žoñinacaqui
ultimu ana ujchiz cjitasaž niiqui, zumapan cjitasačha, niżaza persun
kuzquiz ana iya cjuñtasačha čhjul ujquiztanami.
3 Pero nii wilana tjaaz liiqui watay watapanž ujnaca cjuñkatčha.
4 Vac toronačž ljocmi cabranačž ljocmi tjaatiquiztanami anapanž ujnac-
quiztan liwriyasačha.
5 Jalla nižtiquiztan Cristuqui tii muntuquiz tjonžcu Yooz Ejpžquin tuž
cjichičha:

“Amqui animal wilananacami ofrendanacami ultimu ana pecasačha. Antiz
wejttajapa žoñž curpu tjaczinchamčha, žoñinacž ujnac laycu ticzjapa.
6 Ujta animalanacami uj paatiquiztan tjaata ofrendanacami ultimu am ana
cuntintu cjiskatasačha.
7 Jalla nižtiquiztan wejrqui cjichinčha: Wejt Yooz, tii muntuquiz tjonch-
inčha, am kuzcama paazjapa. Jaknužt wejt puntuquiztan Yooz tawk li-
wruquiz cjijrtažlaja jalla nii cumplizjapa tjonchinčha”.
8 Jesucristuqui cjichičha, “Yooz Ejpqui anaž pecčha nižaza anaž juztazza jalla
tinaca: animal wilananacami, ofrendanacami, nižaza ujta animalanacami,
nižaza uj paatiquiztan tjaata ofrendanacami. Tuquita liiqui nižtanaca
tjaaz mantichičha. Jalla nuž mantita cjenami, Yoozqui anaž niikaz ultimu
pecčha”.
9 Nekztan Jesucristuqui cjichizakazza: “Yooz Tata, wejrqui tii muntuquiz
tjonchinčha, am kuzcama kamzjapa”. Jaziqui Jesucristuqui nii tuquita
liinaca apatatskatchičha, nii lii cuzturumpinacžtanpacha. Nekztan ew lii
ut'aychičha. Nii lii jaru Jesucristuqui wilana cunta intirjitatačha.
10 Yooz kuzcama kamcan Jesucristuqui tsjii wiltakaz persun curpu wilana
cunta intirjichičha, žoñinacž ujquiztan ticzjapa. Jalla nižtiquiztan Yoozqui
učhumnacaquiz zuma kamañchiz cjiskatchičha.
11 Timplu jilirinacaqui zapuru ninacž puestuquiz atintichičha. Zapuru
wiltan wiltan wilananaca Yoozquin tjaañitačha. Pero nižta wilananacaqui
ujnacquiztan anapan žoñinaca liiwriyasačha.
12 Jesucristuzti tsjii wiltakaz persun curpu wilana cunta intirjichičha,
žoñinacž ujquiztan ticzjapa. Jalla nuž ticžcu, arajpachquin Yooz Ejpž zew
latuquiz julzičha, niiztan chica mantiñi cjisjapa.
13 Jalla nicju tjewžcan žejlčha, niiž quintranaca liwj atiptacama cjisjapa,
niiž kjojch koztan tjecžtažtakaz.
14 Jalla nuž žoñinacžtajapa tsjii wilta ticžcu, Jesucristuqui Yooz partiquiz
žejlñi žoñinacžquiz wiñayjapa Yooz yujcquiz ancha zuma cjiskatchičha.
15 Nižaza nii puntuquiztan Espíritu Santuqui chiičha, tuž cjican:
16 “Tuquita lii apatatžcu, wejrqui žoñinacžquiz tsjii ew lii tjaa-ačha. Jalla nuž
cjičha Yooz Jiliriqui. Wejrqui ninacž kuzquiz wejt liinaca zizkatačha,
nižaza intintazkatačha”.
17 Nekztan cjichizakazza:
“Ninacaž paata ujnaca ana iya cjuñznačha. Nižaza ninacaž ana wali cjicji-
tanacami liwj tjatznačha.
18 Jalla nižta ujnacquiztan pertuntažlaj niiqui, ana iya čhjul wilanami
pecasačha”.

YOOZQUIN MACJATSPANZ WAQUIZICHA

19 Jilanaca, cullaquinaca, jaziqui Jesucristuž ticziž cjen učhumqui ana
jiwjatcan Yooz yujcquiz luzasačha.
20 Ew kamañchiz kamcanaqui ana jiwjatcan Yooz yujcquiz luzasačha. Jalla
nii ew kamañaqui Jesucristuž tjaatačha. Persun curpu wilana cunta tjaažcu,
Jesucristuqui arajpachquinpacha Yooz yujcquiz luzzičha, nii c'uchquin
žejlñi cortina cjetžtažokaz.
21 Jesucristučha Yooz kjuychiz žoñinacžtajapa Yoozquin palt'iziñiqui. Jaz-
iqui učhumnacaltajapa palt'izinaquičha.
22 Jalla nižtiquiztan tjapa kuztan Yoozquin macjatz waquizičha. Nižaza
Jesucristužquin kuzziz cjen ana jiwjatcan Yoozquin macjatz waquizičha.
Jesucristuqui učhumnacaž paata ujnaca pertunchičha, učhumnac kuzquiz
ana iya uj cjuñzjapa. Nižaza učhum curpunacaqui tsjii zuma kjaztan awjz-
tažokazza.

23 Yoozquin macjatžcu Yooz famillquiz luzzinčhumčha. Jaziqui ana jiwjatcan tirapan Yoozquin tjurt'ichi kuzziz cjequičha. Nekztan Yooztan chica kamaquičha. Nii Yooztan kamzqui, jalla nii Yoozqui učhumnacaquiz compromitchičha. Nižaza nii compromitchi Yoozza taku cumpliñiqui.

24 Jalla nižtiquiztan Yooz kamañquiz kamcan porapat zumpacha p'ekinchayasa, zuma munaziñi kuzziz cjisjapa, nižaza zuma obranaca paazjapa.

25 Nižaza yekjap criichi žoñinacaqui zapa domingo ana ajcajczñičha. Ana nižta irata kama. Antiz učhumqui porapat zumpacha p'ekinchayasa, zuma kamzjapa. Jesucristuž tjonz tjuñi žcatžinžquičha. Jalla nižtiquiztan juc'anti učhumqui porapat p'ekinchayastančha.

26 Werar Yooz taku catokžcupacha nekztan kuzinpan Yooz quintra quepsnaquiž niiqui, ana pertunta cjesačha.

27 Pero nižta cjicjiñinacžquiz Yoozkaz casticaquičha. Yoozqui niiž quintranaca wiñaya casticaquičha infiernuquin.

28 Jakziltat Moisés lii ana cazzi cjitčhaja, nižaza pucultan čhjepultan testicunaca nii ana cazta puntu declartčhaja, jalla nekztan nii uj paañi žoñiqui ana okžcu conzpanikaztačha.

29 Jalla nižtiquiztan jakziltat Yooz Majch quintrapan quepsnačhaja, nižaza Yooz Majch liwriiñi ljoc tjawkta puntuquiztan iñaračhaja, nižaza okzñi Yooz Espíritu Santužquiz žawjwa zjijcčhaja, jalla nižta paañinacaqui juc'anti castictaž cjequičha, nii Moisés lii quintra paañi žoñinacžquiztan cjen. Jalla nižta casticzpan waquizičha nižta žoñinacžtaqui.

30 Učhum pajta Yooz Jiliriqui tuž cjichičha: "Wejrtčha castiquiñtqui. Wejrqui žoñinacžquiz casticačha, ujnaca paatiquiztan jama". Jalla nuž cjichičha Yooz Jiliriqui. Nižaza Yooz takuqui tuž cjičha: "Yooz Jiliriqui niiž kjuychiz žoñinacž paatanaca pjalznaquičha".

31 Jakziltat Yooz quintrapan kamchižlaja, jalla niiqui werar žejtñi Yooziž tantaž cjequičha. Jalla nuž Yooz tantaž cjequiž niiqui, nižtanacžquiz ancha ana waliž cjequičha.

32 Ančhucaž Yooz famillquiz luztaž cjuñzna. Paljayta Yooz taku catokžcu, ančhucqui pasinziz kuztan ancha sufrichinčhuccha, quintranaca ancha žejlčhiž cjen.

33 Yekjap ančhucqui ch'aanitatačha, nižaza wjajttatačha tjapa žoñinacaž cheran. Nižaza yekjap ančhuca jilanacaž nižta sufran, ančhucqui "Jesalla, wejt jilačha niiqui" cjican declarchinčhuccha.

34 Ančhucqui tsjii criichi žoñinaca preso tanta cjen okzñi kuztan yanapchinčhuccha. Nižaza ančhucaž cusasanaca kjañta cjenami, cuntintu kuzziz žejlchinčhuccha. Arajpachquin ančhucaltajapa juc'ant zumanaca žejlčha, wiñayjapa tjurñi. Jalla nii cjuñžcu, ančhucqui cuntintu kuzziz žejlchinčhuccha.

35 Tjurt'ichi kuzziz cjican, jalla nii zuma kuzquiztan ana jayta. Ticzcama tjurt'ichi kuzziz cjequiž niiqui, Yoozquiztan pacta cjequičha juc'ant zumanacžtan.

36 Ančhucqui pasinziz kuzziz cjee, Yooz kuzcama zuma kamzjapa. Jalla nekztan ančhucqui Yooziž compromitta zumanaca tanznaquičha.

37 Yooz takuqui tuž cjičha:
"Wajilla nii tjonñiqui tjonaquičha, anaž ancha ažk katasačha.

38 Jakziltat wejtquiz kuzziz cjen wejt yujcquiz ana ujchiz cječhaja, jalla niiqui arajpachquin wejttan chica zumapan kamaquičha. Pero jakziltat wejt quintra quepačhaja, jalla nii žoñičha ana waliqui. Niiztan ancha anal juztazučha".

39 Pero učhumnacača anapan Yooz quintra quejpzñiqui. Jalla nuž quejpznasaž niiqui, Yooziž ancha ana waliž castictaž cjequača. Antiz učhumča tirapan Yoozquin kuzzizqui. Jalla nuž kamcan učhum persun animu zumaž čhjelinča, liwriita cjisjapa.

11

YOOZQUIN KUZZIZ ZOÑINACA

1 Yoozquin kuzziz cjen, učhumqui ultimupan zizza, Yooz taku cumplitapanž cjequača, jalla nii. Nižaza Yoozquin kuzziz cjen učhumqui zizza, anzta timpuquiz ana cheržcumi Yooz žejlpanča, nižaza Yooz zumanaca ultimupan žejlča, nii.

2 Učhum tuquita atchi maa ejpnacaqui Yoozquin kuz tjaachača. Jalla nuž Yoozquin kuzziz cjen Yoozqui ninacž puntuquiztan "Zumača ninacaqui" cjichača.

3 Yoozqui tawkžtankaz chiican tii muntu paachača. Yoozquin kuzziz cjen jalla nii zizza, ultim werara jalla nužupan paata, jalla nii. Yoozqui ana chertanacquiztan tii muntuquiz žejlñinaca paachača.

4 Yoozquin kuzziz cjen Abelqui tsjii zuma ofrenda wilana Yoozquin tjaachača. Cainžquiztan juc'ant zuma ofrenda Yoozquin tjaachača. Abelž Yoozquin kuzziz cjen, Yoozqui Abelž tjaata ofrenda risiwchača. Nižaza Abelž puntuquiztan Yoozqui chiichača "Zumača niiqui" cjican. Abel ticziž cjenami učhumqui zizza, niiqui Yoozquin zuma kuzziztača, jalla nii. Jalla nii zizcuqui učhumqui Abelž zuma kamañа yatekasa.

5 Yoozquin kuzziz cjen Enocqui arajpachquin ana ticzi chjichtatača. Ana iya tii muntuquiz žejlchača. Yoozpantača chjitchi. Yooz takuqui Enocž puntuquiztan tuž cjača: Ima arajpachquin chjichtaž cjen, Yoozqui Enoc zuma kamañquiztan cuntintu cjissača. Jalla nuž cjijrtača Yooz tawk liwruquiz.

6 Jakziltat ana Yoozquin kuzziz cječhaja, jalla niižquiztan Yoozqui anapanž cuntintu cjesača. Jakziltat Yoozquin macjatz pečhaja, jalla niiqui criistanča, Yoozqui žejlča, jalla nii. Nižaza criistanča, Yoozqui niižquin macjatz pecñi žoñinačžquiz zumanaca tjaaquača, jalla nii. Jalla nižta criichi žoñžquiztan Yoozqui cuntintača.

7 Nižaza Yoozquin kuzziz cjen Noequi kjaz juyzuquiztan liwriitatača. Ima kjaz juyzu tjonan Yoozqui Noežquiz chiižinchača, "Kjaz juyzul cuchanžcača", cjican. Jalla nii Yooz chiižintaqui Noequi catokchača. Nekztan Yooz chiita jaru tsjii pajk warcu kjuya irata kjuychača, niiž familianacžtanpacha liwriita cjisjapa. Jalla nuž Yoozquin kuzziz cjen Noequi tjeezača, parti žoñinacaqui ancha ujchizza, jalla nii. Nižaza Yoozquin kuzziz cjen Noequi Yooz zuma kamañа tanchača, tsjii irinsažtakaz.

8 Nižaza Abrahamqui Yoozquin kuzziz cjen, Yooz mantita ana jayrazcu cazzača. Yoozqui Abrahamžquiz cuchanzjapa kjawzača, yekja yokquin okajo. Nižaza Yoozqui Abrahamžquiz tuž cjichača: "Wiruñ wejrqui amquiz nii yoka tjaača, irinsa cunta". Yooz mantita jaru ojkchača. Jakziquin ojktčhaja, jalla nii ana zizatča. Jalla nuž cjenami Abrahamqui Yooz tawk jaru ana jayrazcu ojkñi želatča.

9 Abrahamqui Yoozquin kuzziz cjen Yooz mantitacama nii Yooz tjeežta yokquiz kamchača. Yekja žoñž yoka cjenami, Yoozqui Abrahamžquiz nii yoka compromitchača, "Wiruñ tii yoka amta cjequača", cjicanaqui. Jalla nii yokquizpacha kamcan, zkiz kjuy tultunacchiz kamñitača Abrahamqui. Jalla nižta zakaz Isaacžtan Jacobžtan zkiz kjuychiz kamñitača. Nii pucultanaqui Abrahamž irata tjewzizakazza Yooziž chiita taku cumpliscama.

10 Ultimu Abrahamqui arajpach wajtquin ojkz tjewzičha, wiñaya tjurñi
watja. Yoozqui nii zuma watja pinsičhičha, nižaza paačhičha. Jalla nii zuma
wajtquin ojkz tjewzičha Abrahamqui.

11 Nižazakaz Sarqui Yoozquin kuzziz cjen ica cjissinčha, chawcwa cjican-
pacha. Tsjii majchchiz cjissinčha, Yoozquin criichiž cjen. Sarqui tantiich-
inčha, Yoozqui niiž compromitta taku panž cumplisnaquičha, nii.

12 Jalla nižtiquiztan Abrahamqui ticz irarchiz cjenami tsjii majchchiz
cjissičha. Jalla nii majchquiztan walja tama mirchičha, walja tama arajpach
warawaranacažtakaz nižaza walja tama kot at pjilanacažtakaz, jalla nižta
mirchičha. Ancha tamaž cjen, anačha kanchuca Abrahamžquiztan tjonñi
majch maatinaca.

13 Tjapa nii žoñinacaqui, Abelžtan Enocžtan, Noežtan, Abrahamžtan, jalla
ninacaqui ticzičha ima Yooz compromitta taku cumplisnan. Jalla nuž
cjenami Yoozquin tirapan kuzziztačha. Yoozquin kuzziz cjen ninacaqui
zizzičha, Yoozqui niiž taku wiruñtajapa panž cumplaquičha. Jalla nuž
kuzquiz zizcu cuntintutačha. Tii muntuquiz žejlcan ninacaqui “Yekja wa-
jtchiz žoñtčha”, cjiñitačha.

14 Jalla nižta chiiñinacaqui kjanapacha tjeeža, ninacaqui arajpach wajtquin
ojkz pecchičha, nii.

15 Ninacaž ulanžquita yoka cjuñtasaž niiqui, nii yokquin cuttiñi attasačha.

16 Ninacazti tsjan cusa yokaž pecatčha, arajpach yokquin irantiz pecatčha.
Jalla nižtiquiztan Yoozqui anaž azkatčha, ninacaž “Wejt Yoozza”, cjican
cjenaqui. Yoozqui ninacžtajapa tsjii zuma watja tjaczinchičha.

17 Nižaza Abrahamqui Yoozquin kuzziz cjen tjapa Yooz mantitanacami
cumpliñitačha. Yoozqui Abraham yanzičha, ultimu Yoozquiz kuzziz, ana
ultimu Yoozquiz kuzziz, jalla nii. Jalla nuž yanzjapa Yoozqui Abrahamžquiz
mantichičha, niiž zinta majch wilana cunta tjaakatzjapa. Nii zinta ma-
jchqui Isaac cjitatačha. Nekztan Abrahamqui niiž zinta majch wilana
cunta coni ojkchičha. Nekztan conzmayatačha. Pero Yoozqui nii conz
apatatskatchičha, Abrahamž zuma cazñi kuz zizcu. Niiž tuquiqui Yoozqui
Abrahamžquiz cjichičha:

18 “Isaacž cjen amqui majchmaatinacchiz cjequičha”. Jalla nuž taku
tjaachi cjenami Abrahamqui niiž zinta majch wilana cunta coni ojkchičha.

19 Abrahamqui persun kuzquiz tantiichičha, Yoozza ticzinacami ja-
catatskatñiqui, jalla nuž tantiyatčha. Abrahamqui persun kuzquiz persun
majch conz cjichipantačha. Jalla nižtiquiztan Isaac majchqui ticziquiztan
jacatatchižtakaz cjissičha.

20 Nižaza Isaacqui Yoozquin kuzziz cjen Jacobžtan Esaužtan, jalla ni-
nacžquiz mazinchičha, wiruñtajapa ninacžta zumanaca cjequičha, nižaza
Yooz yanapta cjequičha, jalla nii.

21 Nižaza ticz ora Jacobqui Yoozquin kuzziz cjen Josež maatinacžquiz
mazinchičha, Yoozqui ninacžquiz zumanaca tjaaquičha, jalla nii. Nižaza
Jacobqui atztan tjurt'ižcu Yoozquin rispitchičha.

22 Nižaza Josequi Yoozquin kuzziz cjen ticz ora mazinchičha, Israel
žoñinacaqui Egipto yokquiztan ulnaquičha, nii. Nižaza mantichičha, persun
curpu tsjijnaca Egipto yokquiztan chjichajo.

23 Nižaza Moisés maa ejpqui Yoozquin kuzziz cjen Moisés nastiquiztan
čhjep jiiz chjojzičha. Ninacaqui cherchičha, ancha c'achja nii wawa, jalla nii.
Tuquiqui Egipto chawjc jiliriqui mantichičha, tjapa Israel lucmajch wawa
contaj cjila, nii. Pero Moisés maa ejpqui Yoozquin kuzziz cjen nii chawjc
jiliriž mantita ana eksičha. Moisés wawa ana conchičha.

24 Nekztan Faraón chawjc jilirž majtqui nii Moisés wawa uywassinčha.
Jalla nuž uywastiquiztan nii wawaqui pajkchičha. Jalla nekztan pajkžcu
Moisesqui Yoozquin kuzziz cjen Faraonž maati cunta cjis anapan pecatčha.
25 Antiz Moisesqui Yooz illzta Israel žoñinacžtanpacha sufriz tantiichičha,
uj paañi žoñinacžtan tsjii ratukaz cuntintu žejlz cjenpacha.
26 Niiž kuzquiz tantiichičha, “Egipto cusasanacžtan cuntintu kamz cjen-
pacha, Cristužtajapapankaz sufrasačha. Jalla nuž sufrichi kamchiž cjen
ultimquiziqui juc'ant cusal cjeečha, ricachu kamzquiztan”. Jalla nuž cjican,
Moisesqui Yooz compromitta zumanac kjutñi pinsatčha.
27 Nižaza Moisesqui Yoozquin kuzziz cjen Egipto yokquiztan ulanchičha,
chawjc jilirž žawjta ortina ana ekscu. Niiž kuzquiz tantiita jaru tjurt'ichi
žejlchičha, niiž kuztan Yooz cherchiž cjen.
28 Nižaza Moisesqui Yoozquin kuzziz cjen Yooz mantita jaru zapa kjuyquiz
pascua wilana conz mantichičha. Nekztan nii wilan ljocžtan zapa kjuy
zanquiz sucarpayz mantichičha Israel žoñinacž primer maatinaca ana conta
cjisjapa, ticzkatñi anjilžquiz.
29 Nekztan Yoozquin kuzziz cjen Israel žoñinacaqui Mar Rojo cjita pajk
kota kajkchičha, kjoñ yokažtakaz. Nekztan Egipto quintra žoñinacaqui nii
kjoñiranpacha nii pajk kota zakaz kakatčha. Jalla nuž taypiquiz kajkžcan
tjapa nii Egiptonacaqui kjazquiz ticzičha.
30 Yoozquin kuzziz cjen Israel žoñinacaqui Jericó wajt muytata žejlñi
pirkanaca pajlkatchičha, pakallak tjuñi muytata ojklayžcu.
31 Nižaza Yoozquin kuzziz cjen Rahabqui ana ticzinčha parti Jericó wa-
jtchiz žoñinacžquiztan. Naaqui Israel wajtchiz awayt'iñinaca zuma risiwch-
inčha. Jalla nižtiquiztan ana ticzinčha. Tuquiqui putirii žoñtačha. Nekztan
Yoozquin kuz tjaachinčha. Pero parti Jericó wajtchiz žoñinacaqui Yooz
mantita ana cazzičha, werar Yoozquin ana kuz tjaachičha.
32 Yoozquin kuzziz puntuquiztan iya quintunaca žejlčha. Pero timpuž
pjaltičha. Jalla nižtiquiztan ana chii atasačha Gedeónž puntu, Baracž puntu,
Sansónž puntu, Jeftéž puntu, Davidž puntu, Samuelž puntu, nižaza profe-
tanacž puntu. Jalla nii Yoozquin kuzziz žoñinacž quintunaca žejlčha pero.
33 Ninacaqui Yoozquin kuzziz cjen quintra žoñinaca atipchičha, nižaza
zuma mantiñi cjissičha, nižaza Yooz compromitta taku tanzičha, nižaza ana
wal leonanacž atanaca chawcžinchičha.
34 Nižaza ana wal uj asñinaca tjessinchičha, nižaza atipchičha, ninaca
ana pajk cuchillžtan conta cjisjapa. Nižaza ana azziz žoñinacaqui azziz
cjissičha Yoozquin kuzziz cjen. Nižaza quira zalcan walja azziztačha, jalla
nižtiquiztan quintra žoñinaca tjiranchičha.
35 Yoozquin kuzziz cjen Yoozqui yekjap maatakanacžtajapa ticzinaca ja-
catatskatchičha.
Yoozquin kuzziz cjen yekjap žoñinacazti sufriskattačha. Pero ninacaqui
ana Jesucristo nicchičha, sufrisquiztan liwriita cjisjapa. Antiz tirapan
tjurt'ichičha, ticz cjenami. Jalla nuž ticzičha, jacatatžcu juc'ant zuma ka-
mañchiz cjisjapa.
36 Yekjap žoñinacaqui Yoozquin kuzziz cjen iñartatačha. Nižaza wjajt-
tatačha. Nižaza carinžtan moktatačha. Nižaza carsilquiz chawctatačha.
37 Nižaza Yoozquin kuzziz cjen yekjap žoñinacaqui maztan čhajcžcu con-
tatačha. Nižaza yekjapanacaqui taypiquiz pootžcu contatačha. Yek-
japanacaqui sufriskattatačha, werar Yoozquiztan quejpskatajo. Pero nii
criichi žoñinacaqui ana quejpsičha. Yekjapanacaqui Yoozquin kuzziz cjen
cuchillžtan contačha. Yekjapanacaqui Yoozquin kuzziz cjen uuzi zkiz-
imi cabra zkizimi cujtžta ojklaychičha. Ana iya zquitchiztačha. Nižaza

Yoozquin kuzziz cjen yekjap žoñinacaqui t'akjiri kamcan awantichičha; yekjapanacaqui ancha sufrisnaca awantichičha; yekjapanacaqui chjojritžtapan awantichičha.

38 Ana criichi žoñinacaqui nii Yoozquin kuzziz žoñinacžtan ana kamz waquizičha. Ana criichi žoñinacaqui ana zumapančha. Nii Yoozquin kuzziz žoñinacazti ancha zumačha. Jalla nuž cjenami tii muntuquiz sufrican awantichičha, ch'ekti yokaran ojklaycan, curunacaran ojklaycan, maz pjet ajkquiz kamcan, nižaza yok pjetquiz kamcan.

39 Tjapa ninacaqui Yoozquin kuzzizpantačha. Jalla nižtiquiztan Yoozqui ninacž puntuquiztan ticlarchičha, "Ninacačha wejtquin kuzzizqui" cjicanaqui. Jalla nuž cjenami, Yooziž compromitta taku ninacztajapa ima cumplissičha. Yooz taku cumplitaqui ana tanzičha.

40 Učhumnaca cjuñžcu, Yoozqui juc'ant zumanaca pinsichičha. Jalla nižtiquiztan ninacztanami učhumnacatanami chicapacha, nižaza tjapa Yoozquin kuzziz žoñinacaqui Yooz irata ancha zuma kamañchiz cjequičha.

12

YOOZ KAMAÑCHIZ CJEE

1 Yoozquin kuzziz žoñinaca, jaziqui wacchi tuquita žoñinacaqui učhumnacaquiz tjeezičha, Yoozquin kuzziz kamaña, jalla nii. Ninacaqui učhumnaca muytatažtakazza. Ninacž zuma kamaña cjuñzla. Jalla nekztan tjapa anawalinaca paaz jaytila nižaza kuzquiz tjapa anawali pinsiskatñinaca ecla. Nekztan Yooziž tjaata kamañquiz tjurt'iñi pasinziz kuztan kamla.

2 Nižaza učhumqui Jesucristuž kamaña cjuñzla. Niiž cjen učhumqui Yoozquin kuz tjaachinčhumčha. Nižaza niiqui učhumnacaquiz juc'ant Yoozquin kuzziz cjiskataquičha, ancha zuma Yooz kamañchizkaz cjisjapa. Jesucristuqui cruzquiz ticzcan sufrichičha. Cruzquiz ticzqui azzucatačha. Pero Jesucristuqui ana turwayzičha nii ticzjapa. Jalla nižtiquiztan arajpachquin Yooz žew latuquiz julzi žejlčha, cuntintu. Jalla nuž cuntintu žejlz zizcu, nii sufriznaca awantichičha.

3 Jesusaž kamta cjuñzna. Niiqui ujchiz žoñinacž kjarquiz ancha sufrichičha. Jalla nii Jesusaž kamta cjuñžcu Yooz kamañchiz kamcan anapan ocha, tjup kuzziz cjee.

4 Ančhucqui imaziž contačha ujchiz žoñinacaž ančhucaquiz walja sufriskatanami.

5 Yoozqui ančhucaquiz chiižinchičha, niiž maatinacažtakaz. Jalla nii ewjt'iñi chiižinta ana tjatzna. Yooz takuqui tuž ančhucaquiz chiižinčha:

"Wejt maati, Yooz Jiliriž ewjt'iñi chiižinta ana chjaya. Nižaza niižquiz casticta cjenami ana llajlla kuzziz cjee.

6 Yooz Jiliriqui niiž k'aayi maatinaca ewjt'ičha; nižaza persun maatinaca azquichñi casticu tjaaža, wilta zuma cjicjiyajo".

7 Jalla nižtiquiztan ančhucqui pasinziz kuztan Yooz azquichñi casticu awanta. Yooz Ejpqui ančhucaquiz irpičha. Tjapa ejpnacaqui persun maatinacapanž ewjt'ičha. ¿Tsjii ana nižta ewjt'iñi ejp želasajo? Anaž cjesačha.

8 Jaknužt Yoozqui tjapa niiž maatinaca ewjt'ičhaja, jalla nižta Yoozqui ančhuc ewjt'izakazza. Ančhucqui ana ewjt'ita cjitasaž niiqui, ana lijitum Yooz maatinaca cjitasačha. Ančhucqui pamparan maatinacažtakaz cjitasačha. Ana ultim Yooz famillchiz žoñinaca cjitasačha.

9 Ančhuc cjuñzna, ocjala cjicanaqui učhum persun maa ejpqui ewjt'iñitačha. Nižaza ninacžquiz rispitchinčhumtačha. Jalla nižtiquiztan žoñi paañi Yooz Epiž ewjt'itaqui juc'anti catokz waquizičha, zuma kamañchiz kamzjapa.

10 Učhum persun maa ejpqui tsjii timpujapakaz učhumnacaquiz
ewjt'ichička, ninacaž tantiitacama. Yooz Ejpzti učhumnacaltajapa
ewjt'iñička, učhum tsjan zuma kamañchiz cjisjapa, niiž irata ancha zuma
cjisjapa.
11 Azquichñi casticunacquiztan učhumqui sufričhumčha. Casticz ora
llaquita kuzzizčhumčha. Pero jakziltat castictiquiztan tsjan zuma ka-
mañchiz cjissižlaja, jalla niiqui ultimu cuntintu cjisnaquička. Nižaza zuma
kuzziz Yooz kuzcama kamaquička.

YOOZQUIN TJAPA KUZ CJISPANČHA

12 Jalla nižtiquiztan ančhucqui wilta azi tanzna, zuma kamzjapa.
Kjaranacami owanacami otchižtakazza. Tjup kuzziz cjee, zuma kamzjapa.
13 Yooz jiczquiz zuma ojklaya. Jalla nekztan anazuma ojklayñi žoñinaca
zuma kamañquiz irpita cjesačha. Ančhucaž zuma kamtiquiztan ninacaqui
zuma kamañchiz cjisnaquička.
14 Nižaza tjapa žoñinacžtan zumapanž kamzjapa tjapa kuz tjaa. Nižaza
Yooz irata ancha zuma kamañchiz kamzjapa tjapa kuz tjaa. Ana zuma
kamañchiz cjequiž niiqui anaž Yooz Jiliržtan kamasačha.
15 Yoozqui ančhucaquin yanapz pečča. Nii zuma yanapta ana chjaya.
Yoozquiztan anapan zaraka. Ana wal jar muntižtakaz ana cjee. Jalla nuž ana
wal muntižtakaz cjequiž niiqui, ančhucatami parti jilanacžtami ana wali
kamañchiz cjesačha.
16 Nižaza nii ana zuma kamañchiz Esaúžtakaz ana nižta cjee. Esaúqui adul-
teriuquiz ojklaychička, nižaza Yooz kamaña ana importaychička. Esaúqui
jilir majch irinsižtan tsjii lujlz čhjeržtan campiichička.
17 Nekztan wiruñ Esauqui ejpžquiztan jilir majch irinsa tanz pecatča.
Niiž ejpqui Jacobžquiz tjaachitaž cjen Esaúžquiz ana tjaas atchička. Niiž
irinsa tjaatapančha. Wiruñ Esaúqui ancha kaacanami, ana jaknužumi irinsa
tanzñi atchička.
18 Ančhucqui Yoozquin macjatžquichinčhučča. Ančhucqui anačha Is-
rael žoñinacažtakaz Sinaí curquin macjatžquichinčhucqui. Nii curquiz
žoñinacaqui ojklayča, nižaza lanža. Pero Yoozquin ana lanzñi atasačha.
Tuqui timpuqui Israel žoñinacaž Sinaí curquin macjatan nii curuqui ujz-
natča, nižaza tsokchi tsjiržtan weeztatačha. Nižaza jorjorñimi lliwjlli-
wjñimi želatča.
19 Nekz žejlcan trompet jora nonzička. Nižaza Yooz jora nonzička, ni-
nacžquin paljayžquiñi. Nii jora nonzñi žoñinacaqui roct'ichička, ana iya
chiižcajo.
20 Nii joraqui tuž mantichička: “Jakziltat tii curquiz macjatžcačhaja,
maztan čhajc jawi contaž cjequička, už pajk cuchillžtan contaž cjequička.
Žoñinacami animalanacami nižta macjatžcaquiž niiqui, contaj cjila”. Jalla
nuž chiižinžquitiquiztan Israel žoñinacaqui ancha tsucchička, nižta man-
tanaqui ana iya awanti atchička. Jalla nižtiquiztan roct'ichička, ana iya
chiižcajo.
21 Ancha ispantichucanacatačha nii chertanacaqui. Jalla nižtiquiztan Moi-
sespachačha tuž cjichiqui: “Wejrqui anchal tsucučha, nižaza kjarkatučha”.
22 Pero ančhucqui Sinaí curquin ana macjatžquichinčhučča. Ančhuczti
arajpach žejtñi Yoozquin macjatchinčhučča, niižquin kuz tjaachiž cjen.
Jaziqui ančhučča arajpach Jerusalén wajtchiz žoñinacaqui. Nižaza Sión cjita
curquiz macjattažokazza. Nii Sión cjita curuqui cjička, arajpach Jerusalén
watja, jalla nii. Arajpach Yooz wajtquin warank waranka anjilanaca žejlča,
Yoozquin rispitzjapa ajczñi.

23 Nižaza Yooz wajtquin anjilanacžtan chica Yooz wajtchiz žejlñinacaqui
ajcža, Yooz wajtchiz žoñinacžtanpacha. Jalla nii žoñinacž tjuunacaqui araj-
pach listiquiz cjijrtača. Nižaza ančhucqui Yooz Jiliržquizpacha macjatch-
inčhučča. Nii Yoozza tjapa pjalñiqui. Nižaza ančhucatan zuma kamañchiz
žoñinacž animunacžtan Yooz wajtchizza. Yoozqui ninacžquiz niiž irata
ancha zuma kamañchizkaz cjiskatčača.
24 Nižaza ančhucqui Jesusižquin macjatchinčhučča. Niača ew acta
ut'aychiž cjen žoñinacžta tjurt'iziñiqui. Žoñinacžtajapa ticzača. Nižaza
žoñinacž laycu niiž ljocžtan sucarpaytažokaz cjichača animal ljocžtakaz. Je-
susiž ljoc tjawkchiž cjen, žoñinacaqui liwriita cjesača. Abelž ljocqui žoñinaca
ana liwriyasača. Jalla nižtiquiztan Jesusiž ljocqui Abelž ljocquiztan tsjan
cusača.
25 Jalla nižtiquiztan ančhucqui Yooz chiita taku anaž nicaquača, panž
catokz waquizača. Tuqui timpuqui Yoozqui Sinaí curquiztan Israel
žoñinacžquiz chiichača. Nekztan ninacaqui nii chiita taku ana juyzu
paačača. Jalla nižtiquiztan ninacaqui castictatača. Anziqui Yoozqui
arajpachquiztan učhumnacaquiz chiižinžquača. Nii chiižinta ana juyzu
paaquiž niiqui, panž castictaž cjequača. Yoozquiztan anapan atipi
atasača.
26 Tuqui timpuqui Yooz joraqui yokanaca chjekinskatčača. Anziqui
cjača: “Tsjiižtan yokanacami arajpachami chjekinskatača”.
27 “Tsjiižtan” cjicanaqui Yoozqui zizkatča, Yooz paata yokanacami ara-
jpachanacami liwj kataquača. Nekztan ana chjekinskattanaca, niikaz
želaquača.
28 Yooz watjaqui ana tjatantaž cjesača, panž želaquača. Učhumča nii
wajtchiz žoñinacaqui. Nižaza učhumqui Yooztan chica mantaquača. Jalla
nižtiquiztan učhumqui Yoozquin gracias cjizpan waquizača. Nižaza tjapa
kuztan, nižaza humilde kuztan Yoozquinž zuma rispitla, Yooz tsucchuca azi
tjeezñiž cjen, nii cjuñžcu. Jalla nuž rispitan Yoozqui cuntintu cjequača.
29 Cjuñzna. Učhum Yoozza tsjii anawalinaca ujzñi ujztakazqui. Jalla niača
anawali žoñinaca casticñiqui.

13

CHIIZINTANACA

1 Jilanaca, cullaquinaca, porapat tirapan zuma munaziñi kuzziz cjee.
2 Nižaza tjonzñi žoñinacžquiz zuma pan kjawžna. Jalla nuž kjawžcuqui
yekjap žoñinacaqui anjilanacžquiz atintichača, ana zizcu.
3 Carsilquiz chawcta jilanaca panž cjuñzna. Ančhucazakaz persun kuzquiz
ninacaž chawctiquiztan sint'iz waquizača. Nižaza sufriskatta jilanacžquiz
cjuñzna. Ančhucqui curpuchiz cjicanaqui zakaz sufriskatta cjesača.
4 Tjapa ančhucqui lucutjiñi zalžcu, zuma lijitumaž cjicjiya. Tjunatan
zalžcu zuma lijitumaž kama, ana yekja maatakžtan ojklayasača. Jakziltat
adulteriuquiz ojklayčhaja, jalla niižquiz Yoozqui casticaquača.
5 Ančhucqui anaž paazquin kuz tjaa. Žejlñi cusasanacžtan cuntintukaz
cjee. Yoozqui tuž cjichača: “Wejrqui ančhuc anal jaytača, nižaza anal
ecača”.
6 Jalla nižtiquiztan učhumqui ana jiwjatcan chiyasača, tuž cjican:
“Yooz Jilirača wejtquiz yanapñiqui. Žoñinacaž wejtquiz čhjulu paachi cje-
nami anal eksnasača”.
7 Ančhucqui icliz irpiñinaca cjuñzna. Ninacaqui ančhucaquiz Yooz taku
paljaychača. Jaknužt ninacaqui tjurt'ichi kuzziz ticzačhaja, jalla nii cjuñzna.
Ninacaž Yoozquin kuzziz kamta jalla nižta irataž kama.

8 Jesucristuqui tuquitanpacha, anzimi, jaztanami tsjii kuzzizpanikazza,
jalla niičha ana kuz campiiñiqui.
9 Nižaza ančhucqui tjapaman tsjemata tjaajintanaczquiz anaž incallskata.
Cjuñzna, Yoozqui ančhucaquiz yanapaquičha, tjup kuzziz cjisjapa. Jalla
niiqui tsjan yanapča, čhjeri lujlz cuzturumpiquiztanaqui. Jakziltat nii
čhjeri lujlz cuzturumpinac jaru kamčhaja, jalla ninacztaqui anaž yanapča
juc'ant zuma kamañchiz cjisjapa.
10 Učhumnacaltaqui anača animal wilana žejlča. Tsjemat wilana
žejlča, Jesucristupacha. Tuquita timplu jilirinacaqui anapanča nii wilana
lujlchuca.
11 Tuquita lii jaruqui timplu chawjc jiliriqui conta wilan ljoc chjitchiča
c'uchquin žejlñi Yooz kjuyquin, Yoozquin ofrenda tjaazjapa, ujnaca pertunta
cjisjapa. Nii wilanž curpunacaqui wajt tjii pampiquin ujñitača.
12 Jalla nižta irata Jesusaqui wajt tjiiquin ticzičha, niiž persun ljoc cjen
žoñinaczquiz Yooz ancha zuma kamañchiz cjiskatzjapa.
13 Ančhucqui ana wal kamaña eccu, Jesucristužquin macjatz waquizičha.
Nekztan učhum listuž cjee, sufrizjapa.
14 Tii muntuquiz kamcan ana wiñaya tjurñi wajtchizčhumča. Pero
učhumqui arajpach watjaž ojkzjapa ancha tjewža.
15 Jalla nižtiquiztan Jesucristužquin sirwican učhumqui tirapan Yoozquin
honora tjaaz waquizičha. Jalla nuž honora tjaacan wilana cuntaž cjequičha.
Jaziqui učhumqui persun atztan “Yoozqui honorchizkaj cjila”, cjican chiiz
waquizičha.
16 Nižaza ančhucqui zuma paaznaca panž paa. Nižaza parti jilanacztan
ančhuca želinchizquiztan jama tojna. Nekztan ančhucaž zuma kamtiquiz-
tan cuntintu cjequičha Yoozqui.
17 Ančhucqui icliz irpiñinaca cazpanča, nižaza ninacz jaru cjee. Ni-
nacaqui ančhuc cuitiñiča. Nižaza nii icliz irpiñinacaqui, jaknužt criichi
žoñinaca cuitiñižlaja, jalla nii Yooz yujcquin cuenta tjaastanča. Ančhuc
zuma kaman, irpiñinacaqui cuntintuž ančhuc cuitaquičha, ana llaquizcu.
Ančhucqui ančhuca irpiñinaczquiz llaquiskataquiž niiqui, anapanž cusa
cjesača ančhucaltajapaqui.
18 Wejtnacaltajapa Yoozquiztan mayizina. Wejrnacqui zuma kuztanpan
kamučha. Jaziqui wejtnaca kuzquiz ana zinta uj cjuñučha. Chjulu paa-
canami zuma lijituma kamz pecučha.
19 Nižaza wejtnacaltajapa mayizinalla, ančhucaquin wilta apura tjonz-
japa, ana iya atajta cjisjapa.
20-21 Yoozza žoñinacz kuznaca walikaz cjiskatñiqui. Jalla niiqui učhum Je-
sucristo Jiliriž ticziquiztan jacatatskatčhča. Jesucristučha učhum chawjc
Awatiriqui uuzanaca itzñiztakaz. Niiqui persun ljoczztan ew acta ut'aychičha
wiñayjapa.

Jalla nižtiquiztan Yoozqui ančhucaquiz zuma kamañchizpankaj cjiskatla,
niiž kuzcama kamzjapa. Nižaza Jesucristuž cjen Yoozqui učhum yanapla,
zuma obranacami paazjapa, nižaza zuma kamzjapa. Ančhucaž zuma
kamtiquiztan Yoozqui cuntintu cjequičha. Jaziqui Jesucristuqui wiñayjapa
honorchiz cjila. Jalla nužoj cjila. Amen.

22 Jilanaca, cullaquinaca, ančhucaquiz rocučha, weriž chiižinta taku zuma
kuztan nonznaquičha. Tsjii kjaž takunaca tii cartiquiz cjijrchinča.
23 Učhum Timoteo jilaqui carsilquiztan liwriitača. Jalla nii ančhucaquiz
maz pecučha. Timoteoqui tekz waj tjonaquiž niiqui, niiztan wejttan
ančhucaquin cherzñi okača.

24 Tjapa icliz irpiñinaczquin tsaanžinalla. Nižaza tjapa Yoozquin cri-
ichi žoñinaczquiz tsaanžinalla. Nižaza Italiaquiztan tjoñi jilanacaqui
ančhucaquin tsaanžquičha.
25 Yoozqui tjapa ančhucaquiz zumapanj yanapt'ila. Jalla nužoj cjila. Amén.

LA CARTA DE SANTIAGO

1 Wejrtčha Santiaguqui. Wejrqui Yooz Ejpž, nižaza Jesucristo Jilirž mantitacama okiñ žoñtčha. Ančhucqui Israel wajtchiz žoñinacaqui tjapa nacionquin wichanzičha. Ančhucaquin saludos apayžcučha tii cartiquiz.

PRUEBANACZ PUNTU

2 Yoozquin criichi jilanaca, cullaquinaca, tii muntuquiz kaman tjapaman pruebanacaž žejlčha. Čhjulorami tsjii prueba tjonaquiž niiqui, ancha cuntintuž cjee.

3 Yoozquin tirapan kuzziz cjen, čhjul pruebanacami atipaquičha. Nižaza Yoozquin juc'anti kuzziz cjisnaquičha. Nekztan juc'anti Yoozquin tjurt'iñi kuzziz cjisnaquičha.

4 Nižaza tirapan Yoozquin tjurt'aquiž niiqui, Yooz irata ancha zuma kamañchiz cjisnaquičha. Zuma lijitum žoñipan cjisnaquičha.

5 Pruebanacaž amquiz tjonaquiž niiqui, nekztan am kuz turwayznaquiž niiqui, Yoozquin juc'anti mayiza, Yooz jicz puntu zuma zizñi cjisjapami, nižaza nii pruebanaca atipzjapami. Yoozqui ancha zumača. Jakziltat mayizaja, jalla nii žoñžquiz Yoozqui zuma yanapasača. Niiž okzñi kuzziz cjen, ana ujžcu yanapasača, pruebanaca atipsjapa.

6 Yoozquin mayizican tjapa kuztan mayizizpančha. Ana paysnakñi kuzziz mayiziz waquizičha. Paysnakñi kuzziz cjesaž niiqui, tjamiž chjichta kjaz ljojkižtakaz cjesača, awizaqui Yoozquin kuzziz, awizazti ana Yoozquin kuzziz.

7-8 Nii payznakñi žoñiqui pizc kuzzizza. Jalla nižtiquiztan pizc kuzziz mayizan, ana nonžta cjesača. Yoozqui nii žoñžquiz ana yanapasača. Nižaza nii pizc kuzziz žoñiqui anaž pinziz waquizičha, “Yoozqui wejtquiz yanapaquičha”, cjicanaqui.

9 Jilanaca, cullaquinaca, yekjapa Yoozquin criichi žoñinaca porinacača. Nii žoñiqui Yoozquin criichiž cjen, Yooz maati cjissičha. Nižaza arajpachquin okaquičha, walikaz kamzjapa. Jalla nižtiquiztan cuutintupanž cjis waquizičha.

10 Jakzilta Yoozquin criichi žoñit ricachuquiztan porilla cjisnasaž niimi, cuntintupankaz cjis waquizičha. Nii žoñiqui tirapan Yooz maatičha. Tsjii pastuqui tsjii pacamakazza zuma pjajkjallchizqui. Nekztan niiž pjajkjallaqui k'alaž choočha. Pjajkjallažtakaz tsjii timpupankaz ricachu cjesača žoñiqui.

11 Tjuñiž kjaki siyanaqui pastu pjajkjallanacaqui k'ala choočha. Nekztan nii pjajkjallanacaqui katčha. Anaž iya c'ajčha. Nižtazakaz ricach žoñinacaqui tsjii timpukaz ricu kamčha. Ricachu kamcan tiripintit porinsnasača.

UJ PAAZ PUNTU, YOOZ PUNTU

12 Čhjul prueba tjonanami Yoozquin tjurt'iñi kuzziz cjee. Nižta tjurt'aquiž niiqui, cuntintuž cjequičha. Yoozqui nii zuma tjurt'iñi kuzziz žoñinacžquiz ancha zuma kamaña tjaača. Nuž Yoozqui compromitchičha niiztan munazican sirwiñi žoñinacžquin.

13 Jakziltat uj paaz pečhaj niiqui, anapanž Yoozquin culpasača, “Yoozqui wejtquiz ujquin tjojtskatz pečča” cjicanaqui. Yoozqui ana jakzilta žoñimi ujquiz tjojts munča. Nižaza Yoozqui uj paazqui anapanž persuna pečča.

14 Žoñinacž persun kuzqui ana zuma uj paaz pečča. Nekztan uj paazquin ojkča.

15 Čhjulorami žoñinacaqui ana zuma kuzcama kamčhaj niiqui, ujquinpanž
chjichtača. Nižaza jakziltami uj paañipan kamčhaj niiqui, wiñaya castictaž
cjequiča.
16 Wejt k'ayi jilanaca, cullaquinaca, ana incalltaž cjee.
17 Yoozqui zumapančha, nižaza lijitumapančha čhjulquiztanami. Tjap-
pacha zumanacaqui Yoozquiztanž tjončha, tjapa zumanacača tsewcta Yooz
Epiž tjaataqui. Yoozqui tjuñimi jiižmi paačiča. Ninacž kjanaqui awisac
zuma kjančha, awisac tsjirquiz weeztača. Yoozzti anača nižta, zuma-
pankazza. Anapan žoñi ujquin tjojtskatz pečča.
18 Yoozqui zuma kuztan učhumnacaquiz niiž maati cjiskatčiča. Yooz
werar taku criichiž cjen, učhumnacaqui Yooz maatinaca cjissinčhumča.
Jalla nižtiquiztan učhumnacaqui parti criichi žoñinacž tuqui Yooz maatinaca
cjissinčhumča. Jalla nužupančha Yooziž pinsitaqui.

YOOZ TAKUNACA CATOKZPANČHA

19 Wejt k'ayi jilanaca, cullaquinaca, nonžna. Yooz taku nonzjapa listu
cjee. Ančhuca kuzquiz čhjulu chiizmi tjonžaja, jalla nii chiizqui zumpacha
tantiižcu, chiiz waquizičha. Tiizakaz cjiwča, anača orallac žawjzqui.
20 Oralla žawjñi žoñinacaqui parti žoñinacžquiz anaž yanapi atasača Yooz
kuzcama kamajo.
21 Jaziqui ančhuqui ana zuma kamañanacquiztan jayta. Ancha uj paaznaca
žejlča. Tjapa uj paaznacquiztan jayta. Nekztan humilde kuzziz Yooz
tjaajinta taku zumpacha catoka. Nii Yooz takuqui ančhucž liwriyasača.
22 Yooz takuqui anača nonzñeeka nonzqui, antiz catokspančha, ana
persunpachquiz incallta cjeyajo.
23 Yooz taku nonžcu jakzilta žoñit nii Yooz tawkcama ana kamčhaja, jalla
niiča ana zuma žoñiqui. Tižtaž nii žoñiqui. Nii žoñiqui ispiwjquiz persun
yujc cheržcu,
24 ojkča. Nekztan nii cheržta yujc tjatža. Nižtaž nii Yooz taku nonzñeeka
nonzñi žoñiqui. Yooz taku nonžcu, Yooz taku tjatža; ana nii Yooz tawkcama
kamča.
25 Yekjap žoñinacazti tjapa kuz nonža Yooz zuma liwriiñi taku. Kuzquiz
chjojča. Nonžcu, ana tjatža, niicamaž kamča. Jalla niiž zuma kamtiquiz-
tan Yoozqui nii žoñžquiz wintissa, tsjan walikaz kamajo.
26 Jakzilta žoñit "Yooz tawkcama zuma kamiñ žoñtča wejrqui" chiičhaj
niiqui, niiž atquiztan chiichiiz cuitazla. Anaž niiž ata cuitasaquiž niiqui,
persunpachaž incallča. Inapankaz cjiča, "Yooz tawkcama zuma kamiñ
žoñtča wejrqui".
27 Jakzilta žoñit Yooz tawkcama zuma kamčhaj niiqui, t'akjir wajchal-
lanacami žewallanacami yanapaquiča. Nižaza ujchiz žoñi irata anaž
kamasača. Jalla nii žoñiča Yooz tawkcama zumaž kamñiqui. Jalla nii
žoñiča Yooz Ejpž yujcquiziqui ana ujchizqui.

2

JILANACZQUIZ ANACHA PJALI PJALI CJISQUI

1 Wejt jilanaca, cullaquinaca, Jesucristo Jiliriča ancha honorchiz Yoozqui.
Ančhucqui nii Jesucristo Jiliržquiz kuzziz kamcan, tjapa jilanacžtan kuz
chicata chjits pecsa. Anača pjali pjali cjisqui.
2 Jalla tuž nonžna. Ančhucaž ajcziž cjen pucultan žoñinacaqui tjonačhani.
Tsjiiqui ricachučha, kor surtijanacchiz, nižaza ancha zuma zquitchiz. Tsji-
izti porillača, tsjel zquitchiz.

3 Nekztanaqui ančhucqui ricachukaz zuma atintačhani, “Tucquin julzna”
cjican. Nii porill žoñžquizzti, “Nekzillakaz tsijtsna” cjičhan, už “Zana latul-
lakaz julzna” cječhaj.
4 Nuž cjequiž niiqui, niwjctanaqui pjaliž cjiicjiičha. Tjapa jilanacažtan ana
chicata kuz chjitčha. Ana zuma kuzziz cjen, nižta cjiicjiičha ančhucqui.
5 Nonžna, wejt k'ayi jilanaca, cullaquinaca. Tii muntuquiz Yoozqui
pori žoñinaca illzičha, niižquin ancha kuzziz cjeyajo. Nižaza Yoozqui tsjii
taku tjaachičha, tuž cjican: “Wejtquin kuzziz žoñinacaqui wejttan chicaž
kamaquičha. Nižaza jiliržtakaz wejttan chicaž mantaquičha”. Jalla nii taku
tjaachičha, niižtan zuma munaziñi žoñinacžquiz. Jaziqui nii Yoozquin kuzziz
pori žoñinacaqui nii tjaata taku tanznaquičha.
6 Ančhuczti pori žoñinaca ana rispitčha. Ricachukaz rispitčha. Pero
ricachu žoñinacaqui ančhuc juc'anti langzkatčha. Nižaza jilirinacž yujcquiz
ančhuc chjitčha, multanaca pacajo.
7 Nižaza ricachunacaqui Jesucristuž quintra ana zuma chiichiičha. Pero
zuma Jesucristuž cjen učhumqui cristiano cjita tjuuchizčhumčha.
8 Jilanaca, cjijrta zuma Yooz takuqui tuž cjičha: “Jaknužt persunpachquiz
okzñamžlaja, jalla nižta okzñi kuzziz cjistančha žoñinacžquizimi, lijitum
maziztakaz”. Niicama kamcanaqui zuma kamsa.
9 Pero pjali cjiicjiiñinacazti uj paačha. Yooz tawk quintra paačha. Jalla nii
kjanapacha zizkatčha Yooz takuqui.
10 Jakzilta žoñit tsjiillapan Yooz mantita ana cazzaj niiqui, ujchizpančha.
Parti mantitanaca cazziž cjenami Yooz lii quintra paachičha. Jaziqui castic-
taž waquizičha.
11 Yoozqui tuž mantičha: “Anačha adulterio paazqui”. Nižaza nii Yooz-
pacha mantičha: “Anačha žoñi conzqui”. Adulterio ana paachi cjenami,
jakzilta žoñit žoñiončhaj niiqui, uj paačha. Yooz lii quintraž paačha.
12 Yooz takuqui Cristuž puntu zakaz chiičha. Cristučha učhum li-
wriiñiqui. Liwriita žoñinacaqui čhjulu paacanami chiicanami zuma munaziz
waquizičha. Jakzilta žoñit ana nuž kamčhaj niiqui, casticta cjequičha.
13 Nižaza jakziltat ana okzñi kuzziz kamchižlaj niiqui, casticta cjequičha.
Yoozqui niižquiz ana zakaz okznaquičha. Pero jakziltat okzñi kuzziz kam-
chižlaj niiqui, juyzuquiz liwriita cjequičha, ana casticta cjequičha.

YOOZQUIN KUZZIZ KAMZ PUNTU

14 Wejt jilanaca, cullaquinaca, jakzilta žoñit ana zuma kamčhaja, niiqui
inakaz chiičha, “Yoozquin kuzziztčha wejrqui” cjican. Nuž ata alaja chiyan,
ana liwriita cjesačha.
15 Nonžna. Tsjii jila cjicu už tsjaa cullaqui cjicu ana zquitchizlaja, nižaza
ana čhjerchizlaja, jalla niižquiz yanapz waquizičha.
16 Nii t'akjir žoñi cheržcu tsjiiqui ančhucaquiztan cječhani, “Walika okalla
amqui, am curpu anam čh'uñuri naykataquičha; nižaza anam čhjeri ec-
skataquičha” cjican. Pero ana čhjulumi nii t'akjir žoñžquiz yanapčhaj niiqui,
ina chiita tawkžtankaz okža. Nii pori žoñiqui pachpa t'akjirikaz žejlčha.
17 Pori žoñžquiz ana yanapčhaj niiqui, inapanikazza Yoozquin criitaqui.
Nii ana yanapñi žoñiqui ana Yooz kamañchizqui. Inakaz pinsičha, “Yoozquin
kuzziz žoñtčha wejrqui” cjicanaqui.
18 Yekjap žoñinacaqui cječhani, “Tsjiičha Yoozquin kuzzizqui. Tsjiizti zuma
kamañanacchizqui”. Pero wejrqui cjiwčha, ana zuma kamčhaj niiqui, ¿jaknužt
Yoozquin kuzzizqui tjeeznasajo? Anapanž tjeezñi atasačha. Zuma kamcan,
Yoozquin kuzzizqui tjeeznasačha.
19 Zinta Yoozpankaz žejlčha. Ančhucqui nii zinta Yoozquin criičha. Nii
walikazza. Pero zajranacami “Zinta Yoozpankaz žejlčha” jalla nuž zakaz

zizza. Jalla nuž zizcu, Yooz casticz tjuñi eksñičha. Pero Yoozquin eksñi cjenami ana Yooz mantitacama kamz pečča nii zajranacaqui.

20 Ana zuma kamcan, jakziltat "Yoozquin kuzziztča" cjican chiičhaja, jalla niiqui inakaz nižta chiičha. Zumzučha niiqui. Yoozquin kuzziz puntu zizñi cjisjapa, tuž nonžna.

21 Abraham, učhum tuquita atchi ejpqui, Yooz mantitacama ojkchičha. Tsjii nooj Yoozqui Abrahamžquiz mantichičha tuž cjican: "Abraham, am zinta majch, Isaac cjita, wilanažtakaz jawkwaquičha". Yoozqui nuž mantichiž cjenaqui, Abrahamqui niiž kuzquiz nii mantita payitača. Pero niiž majch Yoozquin wilana ljoktawk cjen, Yoozqui Abrahamžquiz atajchičha, nii zinta majch ana conajo. Jalla nuž Yooz mantitacama kamtiquiztan, Abrahamqui Yooz yujcquiziqui ana ujchiz nižaza zuma cjissičha.

22 Abrahamqui Yoozquin kuzziz cjen, Yooz mantitacama zuma kamchičha. Nižaza zuma kamchiž cjen Abrahamqui tjeezičha, Yoozquin kuzzizpančha, nii. Nekztan Yooz mantita cazziž cjen, juc'anti Yoozquin kuzziz cjissičha.

23 Cjijrta Yooz takuqui tuž cjičha: "Yoozquin kuzzizpančha Abrahamqui. Nekztan Yooz yujcquiziqui Abraham ana ujchiz nižaza zuma cjissičha". Abrahamž kamtiquiztan učhumqui zizza, nii Yooz takučha zuma razunaqui. Nižaza Abrahamqui "Yooz amigo" cjita tjuuchiztača.

24 Jaziqui ančhucqui zizza, zuma kamcan, Yooz yujcquiziqui ana ujchiz cjesača, nii. Ana zuma kamcan, ata alajakaz chiičha, "Yoozquin kuzziztča" cjicanaqui. Juñta kuzllakaz criyanaqui Yooz yujcquiziqui tira ujchizpanikaz žejlča.

25 Nii puntuquiztan tsjiillazakaz cjiwča. Naa Rahab cjiti putirii maatakž puntuquiztan cjuñzna. Naaža wajtquiziqui pucultan Israel žoñinacaqui cuchanžquitatača awayt'izjapa. Naa žonqui nii pucultan Yooz partir žoñinaca zuma atintichiñča. Nekztan ana conta cjeyajo nii žoñinaca yekja jiczquin cuchanchiñča. Atipasñi yanapchiñča. Jalla nižtiquiztan Yooz yujcquiziqui ana ujchiz cjissinča, nižaza zuma kuzziz, naaž zuma kamchiž cjen.

26 Tsjiillazakaz cjiwča. Tsjii žoñiqui ticžcu, animu ojkča, janchi inakazza. Nižtapacha tsjii ana zuma kamñi žoñiqui ticziztakaz žejlča. Ana žejtz wirchizza. Inakaz chiičha, "Yoozquin kuzziztča" cjicanaqui.

3

ATZTAN CHIIZ PUNTU

1 Wejt jilanaca, wacchi žoñinaca anaž tjaajiñi cjis waquizičha. Tjaajiñi žoñinacaqui Yoozquiz cuenta tjaastančha. Nekztan ana zuma tjaajinchižlaja, niiqui yekja žoñžquiztan juc'anti castictaž cjequičha. Nii zizzinčhučča anchucqui.

2 Tjapa žoñinacaqui ujnaca paača. Jakzilta žoñit persun chiitiquiztan ana ujchizlaja, jalla nii žoñičha ancha zumapanqui. Persun chiiz zumpacha ewjasaquiž niiqui, jalla nekztan tjapa niiž curpuzakaz ewjasñi atasača, ana uj paazjapa.

3 Nonžna. Tsjii frenžtan cawalluqui irpita cjesača, yawchi žoñž pecta jaruqui.

4 Nižtazakaz žoñinacaqui tsjii kolta tuñztan pajk warcumi chjitsa, pjursanti tjamiž cjenami. Tsjii warcu joojooñi žoñimi jakzi pecanami tuñžtan nii warcu chjichasača. Kjažta kolta tuñižtanami pajk warcumi joojowasača.

5 Nižtazakaz tsjii kolta ujmi wacchi muntinaca tjapznasača. Nižtazakaz učhum chiiñi atami kjažta koltalla cjenami, niiž chiitiquiztan ancha mantiz atasača.

6 Tsjii uj peekztažtakazza tii ataqui. Tii ataqui čhjul anawalinacami chiyasača. Tii ataž cjen persunpacha ana zuma kamča. Nižaza tii ataž cjen yekja žoñinacžquiz ana zuma kamkatča. Tii atazakaz ajriž jaruqui chiača.
7 Tjapa animalanacami nižaza tjapa wežlanacami žoñž mantuquiz-panikaz cjesača.
8 Antiz anaž jec žoñimi persun chiiñi ata manti atasača. Tii ana wal ataqui anaž jaknuž mantichuca. Tii ataqui ana wali chiiz pecñipanča. Tsjii wininožtakazza tii učhum ataqui.
9 Učhumqui tii atžtan chiican Yooz Ejpž tjuu aynakiñčhumpanča. Yooz Ejpqui žoñi paachača niiž irata kuzziz. Nižaza tii atžtanpacha chiican Yooziž paata žoñinaca laykiñizakazza.
10 Tii atača zuma ana zuma chiiñiqui. Jilanaca, cullaquinaca, jalla nižta chiichiizqui anawalipanča.
11 Tsjii zuma wijiñquiztan zuma kjaztan nižaza chjonanchi kjaztan anaž lewasača. Anapanž tsjii wijiñquiz pizc punta kjaz želasača.
12 Nižtazakaz tsjii tujquin mazk'a kjaztan nižaza ch'uyi kjaztan, jalla nii pizc punta kjaz ana želasača. Nižtazakaz tsjii muntiquiz tsjii punta frutapankaz pookñača. Pizc punta fruta anaž pookasača. Nižaza tsjii ch'uyi tuquiztan mazk'a kjaz ana cooznasača.

¿JECT YOOZ TAWK JARU KAMÑI ZOÑI?

13 Jaziqui jakziltat Yooz taku zuma zizzaj niiqui, zumaž kamspanča. Nii zizñi žoñiqui humilde kuzziz zuma kamaña tjeez waquizača.
14 Jakzilta žoñit anawal iñiziñi kuz tjeezaja, nižaza persunpacha tucquin cjis pecñi kuz tjeezaja, jalla niiqui mit kuzzizpanča. Nižaza nii ana zum žoñiqui "Yooz taku zizintča" cjicanami, Yooz tawk jaru ana kamča.
15 Nii žoñž kamañaqui anača Yoozquiztanaqui. Antiz žoñžquiztanpankazza. Zoñž kuzquiz pinsitanac jarača nii kamañaqui. Zajražquiztan tjonča.
16 Jakzilta žoñit anawal iñiziñi kuzzizlaja, nižaza tucquin cjis pecñi kuzzi-zlaja, jalla nii žoñiž cjen ch'aasnacami nižaza tjapaman ana wali kamz-nacami žejlča. Nižaza jakzilta žoñit Yooz Epiž kamañchizlaja, jalla niiqui zumapankaz kamča.
17 Nižaza niiqui pasinziz kuzziz cjen, žoñinacžtan zuma kamča. Nižaza parti žoñž razunanaca nonža. Nižaza nii zuma kamañchiz žoñača okzñi kuzzizqui. Jalla nii žoñiqui zuma kamañanac jarupanž kamča. Nii žoñiqui ana pjali cjiicjiiñi kuzzizza. Antiz zuma kuzzizza.
18 Jakzilta žoñit pasinziz kuzziz žoñinacžtan kamčhaja, jalla niiqui zuma kamča, nižaza parti žoñinacžquiz zuma kami yanapča.

4

MAYIZIZ PUNTU

1 ¿Jequiž cjen chjaawjkatas žejljo? ¿Jequiž cjen ch'aas žejljo? Ančhuc ana zuma kuzziz cjen žejlča niiqui. Ančhuca ana zuma pecñi kuzqui mantiz pečča.
2 Ančhucaž pectanaca ana žejlča. Nekztan ančhucqui kichassa, žoñi conañcama. Nižaza yekja žoñž cusasa zmassa. Nii zmasta cusasa ana cun-siqui atžcu, nekztan chjaawjkatassa, nižaza kichassa. Ančhucaž pectanaca cunsiczjapaqui, Yoozquiztan ana mayiziñčhučča. Jalla nižtiquiztan ančhucaž pectanaca ana žejlča ančhucalta.

3 Nižaza ana zuma mayizan, ančhucaž mayizitaqui ana nonžtačha.
¿Kjaztiquiztan ana nonžtajo? Ančhucqui ana zuma kuzquiztan mayizich-
inčhuččha. Persun kuzcamakaz kamzjapa mayizichinčhuččha. Nekz-
tanaqui anapan nonžtatačha.
4 Yoozquiztan quejpsñi kuzziz jilanaca. Ana nižta cjee. Ujchiz žoñž ka-
mañquiz kuzzizlaj niiqui, Yooz quintračha ančhucqui. ¿Nii ana ziz ančhucjo?
Jakzilta žoñit ujchiz žoñž kamañquiz kuzzizlaj niiqui, Yooz quintraž cjissičha
nii žoñiqui.
5 Anaž inapampa tuquita Yooz cjijrta takuqui tuž cjičha, “Yooz Ejpqui
uchum kuzquiz niiž Espíritu Santo cuchanžquichičha. Nii Yooz Espíritu
Santuqui ancha pečča, uchumqui Yoozquin alaja kuzziz cjisjapa, jalla nii”.
6 Anchucaž Yoozquin juc'anti kuzziz cjisjapa, Yoozqui juc'anti yana-
pasačha. Nižaza Yooz takuqui cjičha, “Yoozqui humilde kuzziz žoñžquiz
yanapñipančha. Pero mita kuzziz žoñž quintrapančha Yoozqui”.
7 Jaziqui Yoozquin kuzziz cjee. Niiž mantuquiz cjee. Zajraž ančhuc
ujquiz tjojtskatz pecanami, Yoozquin tjurt'ichi kuzziz cjee. Nekztanaqui
ančhucaquiztanaqui zarakaquičha nii zajraqui.
8 Yoozquin macjata. Nižaza Yoozqui ančhucaquiz macjatžcaquičha. Uj
paañinaca, anchucqui uj paaz eca. Pizc kuzziznaca, Yoozquin tjapa kuzziz
cjee.
9 Nižaza uj paažcuqui, llaquita cjee. Kaacan ančhucaž paata uj paja. Uj
paažcuqui, anačha chipsqui. Juc'ant llaquizizza. Anačha cuntintu cjisqui.
10 Yooz Jilirž yujcquiziqui humilde kuzziz cjee. Nekztan Yoozqui
ančhucaquiz honorchiz cjiskataquičha.

ANACHA JILANACŽ QUINTRA CHIICHIIZQUI

11 Jilanaca, cullaquinaca, tsjiižquinami tsjaaquinami anačha quintra
chiizqui. Nižaza anačha quintra chuchqui. Jakziltat jilanacž quintra
chiyačhaja, už cullaquinacž quintra chiyačhaja, jalla niiqui Yooz mantita
jaru ana kamčha. Yooz mantitaqui tuž cjičha, “Porapat zuma munaz-
izza”. Nii mantitacama ana kamaquiž niiqui, nii mantitaqui ana waliztakaz
nayaquičha. Nižaza nii Yooz mantita anal pečučha cjičha.
12 Tsjiipankazza ultim mantiñi taku tjaachiqui. Yoozza niiqui. Jalla
niizakazza ultim juezqui. Jaziqui nii Yoozqui žoñinaca arajpachquin
chjichasačha. Nižaza infiernuquin chjatkatasačha. Jaziqui anchuczti anaž
jecmi arajpachquinami infiernuquinami ojkkatasačha. Jaziqui ančhuca
jilanaca anačha pjalz peczqui.

TII MUNTUQUIZ ZOÑž ZETI PUNTU

13 Tsjiilla cjesačha. Nonžna. Yekjap žoñinacaqui anchucaquiztan ancha
chawjcwa amtiñičha, tuž cjican: “Tonji jakat watja okačha. Nii watja
irantižcu, cusasa campiyan, paaz cancan zumal kamačha tsjii wata intiru”.
Nuž cjiñičha.
14 Nižta chiižcumi, anapanž zizza nii žoñiqui, jaknužt kamačhaja, čhjulut
watačhaja, jalla nii. Yoozpankazza tjappacha mantiñiqui. ¿Čhjulu iratat
ančhuca žejtz? Kuyižtakazza žejtzqui. Tsjii kuyiqui jeczcu tsjii upacama-
pankaz tjenčha. Nekztanž katčha. Niztapachazakazza žoñiqui. Tsjii up-
acamapankaz tii yokquiz žejtčha.
15 Jaziqui tuž chiiz waquiziž, “Yooz munanaqui, žetačha. Nekztan Yooz
munanaqui langznačha, nižaza čhjulumi paačha, nižaza ojklayačha”. Jalla
nuž chiiz waquizičha.
16 Antiz yekjapaqui ančhucaquiztan chawjcwa amtiñi kuzziz chiičha, ana
tjapa čhjulumi zizcu. Jalla nižta mit kuzquiztan chiizqui ana walipančha.

17 Jakziltat Yooz kuz zizzaj niiqui, Yooz kuzcama kamz waquizičha. Ana
nii Yooz kuzcama kamčhaj niiqui, uj paačha.

5

RICACHU ZONINACZ PUNTU

1 Ricachunaca, nonžna. Ančhucaquiz ana walinacaž tjonaquičha. Nii
zizcu, kjawcan kaacan žejlz waquizičha.
2 Ančhuca cusasanacaž mokaquičha. Ančhuca zuma zquitinaca kjuriž
lujltaž cjequičha.
3 Ančhuca juntjapta korinacami paaznacami inapankaz cjequičha.
Ančhucqui ančhuca wacchi paaznaca ana gastichinčhuččha, zuma
kamtanaca paazjapa. Jaziqui ančhuca ana okzñi kuzziz cjen casticta
cjequičha. Nižta cjenami ančhucqui tira juc'anti paaznaca juntjapčha.
4 Ančhuc ricachu patrunanacaqui ančhuca piyunanaca juc'anti
langskatchinčhuččha. Ančhuca pastunaca zkalanaca ajzkatchinčhuččha,
“Cusa pacaž” cjican. Ultimquiziqui koloculla pacchinčhuččha. Nii incallta
piyunanacaqui ančhuca quintra quijchičha. Yoozpachačha nii piyunanacž
quijta nonziqui. Jalla Yoozza walja azzizqui.
5 Ančhuc ricachu patrunanacaqui, tii muntuquiz ancha cusasanacchiz
kamiñčhuččha. Čhjuluž pectanacami žejlčha ančhucaltaqui. Jaziqui tsjii
cjew animalažtakaz cjissinčhuččha. Zoñiqui cjew animala illza conzjapa.
Nižtapacha Yoozqui ančhuc illzičha casticta cjisjapaqui.
6 Ančhucqui ricachu patrunanaca, ana ujchiz žoñinaca kuzinpan casticch-
inčhuččha, conañcama. Nii žoñinacazti anatačha ančhuca quintraqui.

PASINZIZ KUZZIZ PUNTU

7 Jilanaca, cullaquinaca, učhum pajk arajpach Jiliriž tjonzcama pasinziz
kuzziz cjee. Zkal puntuquiztan cjuñzna. Tsjii zkala čhjacchi žoñiqui chijñi
tjonz tjewža, primer chijñi, taypi chijñi. Pasinižtan tjewža, ima zkala ajz
timpu irantižcan.
8 Nižtazakaz ančhucqui pasinziz kuzziz cjee. Arajpach Jiliriž tjonz tjuñiqui
wajillačha. Nekztan ana walinacquiztan liwriita cjequičha. Nii cjuñžcan,
Yoozquin tira tjurt'ila.
9 Jilanaca, cullaquinaca, porapat anaž chuchasaquičha. Jakzilta žoñit
chuchačhaj niiqui, Yooziž azquichtaž cjequičha. Nii azquichñi Yoozqui
wajillaž tjonaquičha.
10 Jilanaca, tuquita Yooztajapa chiiñi žoñinacaž puntu cjuñzna. Kjažta sufriz
cjenami, Yoozquin tjurt'ichičha pasinziz kuztan. Nižtapacha cjee.
11 Učhumqui tuž cjiñčhumčha, sufriz cjenami, “Yoozquin tjurt'ichi
žoñinaca cuntintuž cjequičha”. Tuquiqui Job cjita jila želatčha. Niiž
quintu zizza učhumqui. Jobqui pasinziz kuztan sufrichičha. Nižaza
Yoozquin tirapan tjurt'ichičha. Jalla nii sufriz wattan, Yoozqui niiž zuma
pinsita cumplichičha nii Job cjita žoñžtajapa. Nižtapankazza Yoozqui
žoñinacžquiziqui, ancha okzñi kuzzizpančha.
12 Jilanaca, cullaquinaca, tiičha chekanaqui. Anačha inapampa Yooz
tjuuqui chiichiizqui. Anapančha “Juro por Dios” cjican, chiichiizqui. “Iyaw”
cjižcuqui, cumplispančha. “Anačha” cjižcuqui, anačha cjispančha. Werar
chiizpančha, ana Yooziž casticta cjisjapa.
13 Jakžiltat sufračhaja, jalla niiqui Yoozquin mayiziz waquizičha. Nižaza
cuntintu kamñi žoñimi Yooz wirsu itz waquizizčha.
14 Nižaza tsjii laa žoñi želan icliz jilirinaca kjawz waquizičha. Nii
jilirinacaqui asiitižtan kullcan, Jesucristo Jiliržquiz mayizaquičha, laa žoñi
žetajo.

15 Yoozquin tjapa kuztan mayizaquiž niiqui, nii laa žoñi čhjetnaquičha.
Jesucristo Jiliriqui nii laa žoñi žaazkataquičha. Nižaza nii laa žoñiqui ujchiz
želaquiž niiqui, pertuntaž cjequičha.
16 Jakziltat žoñž quintra uj paačhaja, jalla niiqui nii uj maztanča, “Am
quintra tii uj paachinpantča” cjican. Nekztan Yoozquin porapat may-
izaquičha. Nekztan ančhucqui čhjetintaž cjequičha. Yoozqui tsjii zuma
žoñiž tjapa kuztan mayizitaqui nonža. Jalla nekztan Yoozqui tjaaquičha nii
mayizitacama.
17 Cjuñzna, Elías cjita jilž puntu. Učhum iratača nii jilaqui, žoñikazza.
Pero Yoozquin tjapa kuztan mayizichičha, ana chijnajo. Nekztan čhjep wata
chicatchiž ana chijinchičha.
18 Wiruñaqui Elías cjita jilaqui wilta mayizichičha, chijñi apayžcajo. Nekz-
tan Yoozqui chijñi apayžquichičha. Chijnan, zkalanacaqui wilta pookchičha.
19 Jilanaca, cullaquinaca, tsjii žoñiqui Yooz jiczquiztan zarakačhani. Nekz-
tan Yooz jiczquiztan zarakchi žoñžquiz tuž paljayz waquizičha, “Ana
zarakalla. Yooz jiczquiz cut'iscalla” cjican.
20 Nekztan nii zarakchi žoñiqui niiž uj paaznaca ecaquiž niiqui, nižaza
Yooz jiczquiz wilta quejpžcaquiž niiqui, jalla niiž wacchi ujnacquiztan
pertuntaž cjequičha. Infiernuquin ana okaquičha nii žoñiqui. Jalla nii zizza
ančhucqui.

PRIMERA CARTA DEL APOSTOL SAN PEDRO

1 Wejrtčha Pedrutqui, Jesucristuž uchta apostoltqui. Jalla nižtiquiztan
ančhucaquin tii cartal cjijržcučha. Ančhucqui persun wajtquiztan wichanz-
inčhučča wacchi yekja provincianac kjutñi, Ponto, Galacia, Capado-
cia, Asia, Bitinia, jalla nii provincianacquin ojkchinčhučča. Jakziquint
ojktčhaja, jalla nicju kamča; ana persun wajtquiz kamča ančhucqui.
2 Yooz Ejpqui ančhuc illzičha, niiž partiquiz cjisjapa. Niiž tuquita pin-
sita jaru ančhuc illzičha. Nižaza Espíritu Santuqui ančhucaquiz zuma
kamañchiz cjiskatchičha, ančhuc Jesucristuž kuzcama kamajo. Jesucristuž
ticziž cjen ančhuca ujnacaqui pertuntača. Jaziqui ančhučča Yooz wajtchiz
žoñinacaqui. Yoozqui ančhucaquiz zumaj yanapt'ila, nizaza ančhucaquiz
walikaj kamkatla.

EW KAMAÑCHIZ PUNTU

3 Učhum Jesucristo Jilirž Yooz Ejpqui honorchizkaj cjila. Yooz Ejpqui
zuma okzñi kuzziz cjen učhumnacaquiz ew kamaña tjaachičha. Jesucristuž
ticžcu jacatattiquiztan Yoozqui učhumnacaquiz ew kamaña tjaachičha. Ew
kamañchiz cjican učhumqui tjewža arajpachquin Yooztan chica kamzjapa.
4 Nižaza ew kamañchiz cjican učhumqui Yooz tjaata irinsa tanznaquička
arajpachquin. Učhum irinsača arajpachquin Yooztan kamzqui. Anaž
čhjul anawalinacami nekz želasača. Nii Yooz irinsaqui učhumnacaltajapa
chjojtača. Jalla nižtiquiztan nii irinsaqui anaž jecmi akasača. Tsjii ew
zquitiqui manchita cjesača. Nižaza tsjii c'achja pjajkjallaqui chooča.
Ančhuca arajpachquin chjojta irinsaqui ana nižta cjesača.
5 Arajpachquin ančhucaltajapa tsjii ancha zuma kamzqui tjacžtača. Jesu-
cristuž tjonz tjuñquiziqui nii zuma kamzqui tjeežta nižaza tjaata cjequička.
Pero anziqui tii muntuquiz želan, nižaza ančhuc Yoozquin kuzziz cjen,
Yoozqui niiž aztan ančhuc cuitaquička.
6 Jalla niztiquiztan ančhucqui zuma cuntintu kuzzizčhučča. Pero tii
anzta timpuquiz ančhucaltaqui anawalinacaž tjonchiž cjen llaquisaquička.
Tii muntuquiz želan ančhucqui pruebanaca watča. Nuž cjenami Yooz
Ejpča ančhuc cuitiñiqui, nižaza liwriiñiqui. Jaziqui cuntintuž cjee.
7 Ančhuca kuzqui pruebanacžtan yanztača, ultimu Yoozquin kuzziz,
ultimu ana Yoozquin kuzziz, jalla nii tjeežta cjisjapa. Jakziltat prue-
banacžquiztan sufranami tirapan Yoozquin tjurt'ichižlaja, jalla nižta kuzziz
žoñiqui ancha valorchizza, c'achja kor paazquiztan cjen juc'anti. Čhjul
c'achjanacami anaž tjurča, akzñipanikazza. Korimi ujquiz t'azinta cje-
naqui, jiñipanikazza. Nekztan pjalzñička ana walinaca. Pero zuma
pjalžta korimi ana tjurñipanikazza. Yoozquin kuzzizpan žoñinacaqui anača
nižtažtakaz. Antiz tjurñipanikazza. Ančhučča Yoozquin lijitum kuzzizqui.
Jalla nižtiquiztan Yooz Ejpqui ančhuc zuma risiwaquička, nižaza honoraž
tjaaquička, Jesucristo wilta tjonz tjuñquiziqui.
8 Ančhucqui Jesucristužtan munazička, kjažta ana cheržcumi. Nižaza ana
cheržcumi niižquin kuzzizza. Jalla nižtiquiztan ančhucqui ancha cuntintuž
chipža. Žoñž takunacžtan učhum cuntintu kuz puntuquiztan ana zuma
intintaskati atasača. Nižta cuntintu kuzqui Yoozpachaž chipskatča.
9 Ančhucqui Yoozquin kuzzizpanča. Jalla nižtiquiztan ancha zuma
kamañchizza. Wiñaya Yooztan walikaz kamča.
10 Yoozqui niiž okzñi kuzziz cjen ančhucaquiz yanapča niiztan zuma
kamajo. Učhumnacaltajapača nii Yooziž yanaptaqui. Jalla nii Yooziž

yanaptaqui mazinchičha tuquita profetanacaqui. Nii Yooztajapa chiiñi profetanacaqui Yooztan kamz puntu walja istutiichičha nii puntu iya iya zizjapa. Walja kuzquiz pinsichičha tsjan zuma intintajo.

11 Cristuž Espíritu Santuqui profetanacž kuzquiz zizkatchičha, jalla tuž: Yooziž cuchanžquita Cristuqui sufraquičha; nižaza sufrizcu walja honorchiz cjequičha. Jalla nii puntunaca profetanacaqui zizkattatačha. Pero tsjan kjana ziz pecatčha, ¿čhjulorat Cristo tjonaquejo, nižaza jaknužt niiž tjonz wataquejo? Jalla nii zizjapa ancha pinsatčha.

12 Espíritu Santuqui tuquita profetanacžquiz Yooz pinsitanaca zizkatchičha, učhumnacaquiz maznajo. Anatačha ninacžtajapakaz nii zizkattaqui, antiz učhumnacaltajapazakaz. Jaziqui anzta timpuquizkaz nii tuquita mazintaqui kjanapacha kjanzt'ičha. Liwriiñi Yooz taku paljayñi žoñinacačha nii puntunaca kjanzt'iñinacaqui. Espíritu Santuqui arajpachquiztan cuchanžquitačha, kjanzt'iñi žoñinaca yanapzjapa. Jalla nii kjanzt'ita puntuquiztanaqui arajpachquin žejlñi anjilanacami juc'ant intintazñi pečča.

13 Jalla nii puntunacquiztan chiižcu, jalla tuž ančhucaquin chiižinz pecučha. Zumpacha tantiya, zuma razunžtan. Ewjt'iñi kuzziz cjee. Tjapa kuztan tjewža, Yooz irata zuma kamañchiz cjisjapa. Jalla nižta zuma kamaña ančhucaquiz tjaaquičha Yoozqui, Jesucristuž tjonz tjuñquiz.

14 Ančhučča Yooz zuma cazñi maatinacaqui. Jaziqui zuma kamañchiz cjee. Ima Yooz maati cjican, tuquita ana wali paaz pecñi kuz jaru kamchinčhučča. Yooz kamaña ana pajchinčhučča.

15 Jaziqui, Yooz maati cjican, nižta ana wali pecñi kuz mantuquiz ana cjiskata. Anziqui čhjulu paacanami zuma kamañchizkaz cjee, jaknužt ančhuc kjawzñi Yoozqui zuma kamañchizpanžlaja, jalla nižta.

16 Yooz tawk liwruquiz Yooz Ejpqui tuž cjičha: “Wejrqui zuma kamañchizpankaztčha. Jalla nižtiquiztan ančhuczakaz zuma kamañchiz cjee”.

17 Ančhucqui, Yooz maatinaca cjican, mayizičha, “Wejt Ejpča” cjican. Ančhucqui, niižquinkaz rispitcan, tii muntu yokquiz zuma kamzpan waquizičha, arajpachquin ojkzcama. Yooz Ejpqui ana illillžcu pjalznaquičha. Zapa mayniqui paatiquiztan jama pjalžta cjequičha.

18 Cjuñzna ančhucqui. Tuquiqui ančhucqui tuquita ejpnacaž tjaajinta kamañchiztačha. Inapankaz kamchinčhučča. Jalla nii ana walñi kamañquiztan liwriitačha. Nii liwriiñiž puntuquiztanaqui tantiya. Anaž čhjul koržtanami, nižaza anaž paaztanami, nižaza anaž čhjul tucuziñi cusasanacžtanami pacžcu, liwriitacha ančhucqui.

19 Antiz Jesucristuž ancha walurchiz ljocžtan liwriitačha. Jesucristuqui conta cjissičha, walipunt uuza wilanažtakaz, zuma llumpaka. Jalla nižta zuma ljocžtan ančhucqui liwriitačha.

20 Ima tii muntu paacan Yoozqui Jesucristo utchičha, tii muntuquiz žejlñi žoñinaca liwriizjapa. Anzta timpuquizkaz Jesucristuqui tjonchičha; ančhucaltajapa žoñi tucchičha.

21 Jesucristuž cjen ančhucqui Yoozquin kuzziz žejlčha. Yoozqui Jesucristo ticziquiztan jacatatskatchičha; nekztan zuma honorchiz cjiskatchičha, ančhuc niižquin kuzziz cjisjapa, nižaza arajpachquin kamz tjewzñi kuzziz cjisjapa.

22 Jaziqui ančhucqui lijitum Yooz tawkquiz cassinčhučča Espíritu Santuž yanapchiž cjen. Jalla nuž Yooz tawkcama kamtiquiztan ančhuca kuznacaqui ana ujchiz cjissičha Yooz yujcquiz. Nižaza parti criichñinacžtan zuma munaziñi kuzziz cjissičha. Jalla nižtiquiztan tirapan porapat ancha tjapa kuztan zuma munaza.

23 Ančhucqui užca nassi wawažtakaz ew kamañchizza. Ančhuca ew kamañaqui anačha ticzi ejpnacžquiztan. Antiz žejtñi Yooz Ejpžquiztančha, niiž taku catoktiquiztan. Yooz takučha ew kamañchiz cjiskatñi; nižaza Yooz takuqui wiñayjapa tjuraquičha.
24 Jalla nii puntuquiztan Yooz takuqui tuž cjičha:
"Tjapa žoñinacaqui pastunacažtakazza. Tjapa žoñinacaž pajk obranacaqui pastunacž pjajkjallažtakazza. Tsjii timpukaz tjurasačha. Jaknužt pastunacaqui tsjii timpukaz žejlčhaja, jalla nižta tsjii kjaž watanacakaz žoñinacaqui kamčha; nekztan ticža. Nižaza pastunacž pjajkjallanacaqui ratulla chooča, jalla nižta irataž žoñiž paata pajk obranacaqui anaž tjurasačha.
25 Pero Yooz Jilirž takuzti wiñayjapa tjuraquičha".
Jalla nii Yooz takučha liwriiñi takuqui. Jalla nii liwriiñi taku ančhucaquiz paljaytatačha.

2

1 Jalla nii taku catokžcu zuma kamañchizpan cjee. Tjapaman ana wali paaznaca eca. Nižaza pisc kuzziz cjicjisnaca eca. Nizaza ana incallz pecñi kuzziz cjee. Nižaza ana zmazñi kuzziz cjee. Nižaza anawali chiichiiznaca eca.
2 Ančhucqui Yooz taku ancha pecz waquizičha, jaknužt tsjii užca nassi wawaqui piz itz pečchaja, jalla nižta Yooz taku pecñi kuzziz cjis waquizičha. Nekztanaqui Yooz taku juc'anti zizñi zizñi kuzziz cjen, juc'ant zuma kamañchiz cjisnaquičha.
3 Jesucristo Jiliriqui zumapančha. Jalla nii naazinčhučča. Jaziqui Yooz taku juc'ant juc'ant zizñi cjee.

JESUCRISTUCHA CHEKAN MAZTAKAZ

4 Jesucristo Jiliržquiz macjata. Niičha ew kamaña tjaañiqui. Jesucristučha žejtñimi, nižaza žejtkatñimi. Jalla niičha, žejtñi maz cjitaqui. Zoñinaca nii maz ana pecchičha. Yoozzti nii maz illzičha; niižtajapa ancha walurchizza.
5 Nii žejtñi maz cjita Jesucristuž cjen, ančhuczakaz Yooz žeti tanzinčhučča. Jaziqui ančhuczakazza žejtñi maznacažtakaz. Jaknužt maznacžtan kjuya pirkičhaja, jalla nižta Yoozqui ančhucatan niiž kjuya kjuytažokaz cjičha. Ančhučča Yooz kjuychiz žoñinacaqui. Nižaza ančhucqui t'akžtačha Yooztajapa sirwiñi. Nižaza ančhucqui persun kuznaca Yoozquin tjaačha ofrendanacažtakaz. Nižaza Jesucristuž cjen Yoozqui ančhucaž tjaata kuznaca asiptasačha.
6 Jesucristučha maz cjitaqui. Jalla nii puntuquiztan cjijrta Yooz takuqui tuž cjičha:
"Wejrqui tsjii simint maz tjulznučha Sión cjita arajpach wajtquin. Jalla nii mazqui juc'ant chekančha tjapa parti maznacquiztan. Nii mazqui Yooziž illžtačha, nižaza Yooztajapa wali walurchizza. Jequit nii walurchiz maz cjita Jesucristužquin kuz tjaačhaja, jalla ninacaqui anapanž amulasaquičha. Anapanž inapankaz cjesačha".
7 Maz cjita Jesucristuqui walja walurchizza, ančhuc criichinacžtaqui. Pero ana criichi žoñinactaqui nii maz ana walurchiztakaz nayčha. Cjijrta Yooz takuqui tuž cjičha:
"Kjuyñi žoñinacaqui tsjii maz ana pecchičha. Jalla nii ana pecta mazpacha zuma chekan maz cjissičha".
8 Nižaza cjijrta Yooz takuqui tuž cjičha:
"Nii maz cjen žoñinacaqui t'ejžcu, ujquiz tjojtsnaquičha".
Ana criichi žoñinacaqui Yooz taku ana juyzu paačha. Nekztan sufriskattapanž cjequičha. Jalla niztajapa Yoozqui ninaca utchičha.

9 Pero ančhuczti anačha nižta. Antiz ančhucqui Yooziž illztačha. Jaziqui
ančhuččha Yooz maatinacaqui. Yooz Jiliržquiz sirwizjapa, t'akžtačha.
Ančhuččha Yooz wajtchiz žoñinacaqui. Jalla nuž cjisjapa illztačha ančhucqui.
Nižaza ančhucqui illztačha Yooz ispantichuca obranaca paljayzjapa.
Anawal zumchiquiz kaman Yoozqui ančhuc kjawzičha, niiž ancha zuma
jiczquiz luzkatzjapa, niiž kjanquiz kamzjapa.
10 Tuquiqui ančhucqui anatačha Yooz watja. Anzičha Yooz wajtchiz
žoñinacaqui. Tuquiqui ančhucqui Yooziž ana okžtatačha. Anzičha Yooziž
okztaqui.

JILIRINACZQUIZ RISPITA

11 Pecta jilanaca, cullaquinaca, tii muntuquiz kamcan ančhucqui
istrañiñčhuččha. Yooz wajtchiz žoñinacačha ančhucqui. Jaziqui
chiižinžcučha, anawali pecñi kuz ana juyzu paa. Nii anawali pecznacaqui
ančhuca persun kuz animu quintračha.
12 Ana Yooz pajñi žoñinacžtan kamcan, ančhucqui zumapan kama.
Ana Yooz pajñi žoñinacaqui ančhuca quintra chiyačhani. Nižaza uj
paañinacažtakaz ančhuc nayačhani. Jalla nižta quintra cjiicjiyanami,
ančhucqui zuma kamz waquizičha, ninaca ančhucaž zuma paatanaca
cherzjapa. Jalla nuž cheržcuqui ninacaqui Yoozquin honora tjaaquičha
ultim pjalz tjuñquiziqui.
13 Jilanaca, cullaquinaca, nonžna. Jesucristo Jiliržquiz sirwican tjapa žoñiž
nombrita jilirinacžquiz casa. Chawc mantiñi jiliržquiz casa.
14 Nižaza niiž cuchanžquita jilirinacžquiz casa. Nii jilirinacaqui
cuchanžquitačha, anawali paañi žoñinaca casticajo, nižaza zuma paañi
žoñinacžquiz honora tjaajo.
15 Yoozqui pečča, ančhuc zuma kamzjapa. Jalla nižta zuma kamcan,
ančhucqui zumzu anawali kamañchiz žoñinacžquiz ch'ujuž cjiskataquičha.
16 Yooz liwriita žoñinaca cjicanaqui zuma kama. Pero liwriita cjicanaqui
anačha pinzizqui ana walinaca paaznacžquiz. Antiz zuma kama Yooz
piyunažta.
17 Tjapa žoñinacžquiz rispita. Tjapa criichi žoñinacžtan zuma munaza.
Yoozquin rispita. Nižaza chawc mantiñi jiliržquiz honora tjaa.

SUFRICAN YOOZQUIN KUZZIZ CJEE

18 Piyunanaca, ančhucqui patrunanacž mantuquiz cjee, ninacžquiz rispit-
can. Zuma kuzziz, nižaza okzñi kuzziz patrunchizlaj niiqui, niiž mantuquiz
cjee. Nižaza ana zuma patrunchizlaj niiqui, niiž mantuquiz zakaz cjee.
19 Tsjii piyunaqui zuma langzñi cjenami wjajttaž cječhani. Pero pas-
inziz kuztan awantiz waquizičha. Jalla nii piyunaqui nuž sufrican cjuñz
waquizičha, niičha ultimu Yooz piyunaqui, jalla nii. Jalla nuž sufrizcu zuma
kuz tjeeža; nekztan Yooz yujcquiz ancha cuza cjitaž cjequičha.
20 Tii muntuquiz kamcan ančhucqui anawali paatiquiztan castictaž
cječhani. Pasinziz kuztan awantaquiž niiqui, ¿čhjul honorat tjaata cjesajo?
Pero zuma paatiquiztan sufriskattaž cjequiž niiqui, nižaza ančhucqui pas-
inziz kuztan awantaquiž niiqui, Yooz yujcquiz honorchiz cjequičha.
21 Jalla nižta pasinziz kuzziz sufraquiž niiqui, kjana tjeeža, Jesucristuž
žoñinacčhuččha, nii. Yoozqui ančhuc kjawzičha, zuma kuz tjeezjapa.
Cristuqui ančhuc laycu sufrichizakazza. Cristuqui sufrican ancha pasinziz
kuz tjeezičha. Nižta irata ančhucqui sufrican, nižtazakaz pasinziz kuz tjeez
waquizičha.
22 Jesucristuqui ana zinta uj paachičha. Nižaza čhjul anawal takumi ana
chiichipančha.

23 Cristuqui žoñinacaž ch'aanita cjenami, anapan chjaychičha. Nižaza
Cristuqui sufrichi cjenami, anapan žoñi kitz pecchičha. Jalla nižta sufrican
Cristuqui zizzičha, Yooz Ejpqui nii anazuma žoñinaca legali casticaquičha,
jalla nii. Jesucristuqui zizzičha, anawali cjicjiñinacaž paatiquiztan jama cas-
ticta cjequičha, nii. Nižaza Yooz Ejpqui zuma kuzziz žoninačžquiz honora
tjaaquičha.
24 Jesucristupachačha persun curpuquiz učhum ujnacquiztan sufrichiqui,
cruzquiz ch'awcta. Jalla nuž učhumnacalta laycu ticzičha, učhumnaca
anawali ujnaca ecajo, nižaza Yooz tjaata zuma kamañchiz cjeyajo. Jesu-
cristuqui chjojrichta cjissičha, ančhuc čhjetinta cjisjapa ančhuca ujnacquiz-
tan.
25 Tuquiqui ančhucqui pasta uuzanacažtakaz ojklayatčha. Anziqui
ančhucqui Arajpach Awatiržquiz quejpchinčhuccha, ančhuca kuz niiž
cuitita cjisjapa.

3

LUCUTJIÑI KAMZ PUNTU

1 Maatakanaca, ančhucqui persun luctakž jaru kama. Tsjii luctakanacaqui
Yooz taku ana criičha, nižaza Yooz tawk jaru ana kamčha. Pero ančhuc
criichin maatakanacaqui zuma kamañа tjeez waquizičha. Ančhuca zuma
kamañа tjeeztiquiztan, ančhuca ana criichi luctakanacaqui Yooz taku cri-
ichiž cječhani, ančhuc ana ancha tawkžtan atipchiž cjen.
2 Nižaza ančhuca luctakanacaqui criyačhani ančhuca zuma kamtiquiztan,
nižaza ančhuca rispitñi kamtiquiztan.
3 Zawnctan zquiti ist'asnacquiz anačha kuz tjaazqui. Persun c'achja
chjijczta ach charquiz, nižaza zquiti ist'asnacquiz, nižaza ancha c'achja
zquitinacquiz, jalla nižtanacquiz anačha kuz tjaasqui.
4 Antiz zuma c'achja kamañanacquiz kuz tjaa. Humilde kuzziz, nižaza llan
kuzziz cjee. Jalla nižta kamañanacaqui Yooz yujcquiziqui walja walurchizza.
Ni zuma c'achja kamañaqui tsjii zuma tjurñi walurchiztakazza.
5 Tuqui timpuqui Yooz partir maatakanacaqui nižta c'achja
kamañchiztačha. Nii maatakanacaqui Yoozquin kuzziztačha. Nižaza luctakž
jaru cjiicjiñitačha.
6 Jalla nižta Sara cjita cullaquiqui Abraham cjita lucžquiz cassinčha,
niižquiz “wejt jiliri” cjican. Ančhucqui nižta zuma kamañchiz cjequiž niiqui,
Sara cullaca maatinacažtakaz cjequičha. Ana čhjulquiztanami ančhuca kuz
turwayskata.
7 Luctakanaca, ančhucaquin zakaz chiižinžcučha. Ančhucqui persun
maatakanacžtan zuma intintazñi munaziñi kuzziz kamaquičha. Yoozqui
pucultan ančhucaquiz niiž zuma kamañа tjaachičha. Jalla nižtiquiztan
jaknužt persun maatakžquiz rispitz waquizičhaja, jalla nuž rispitaquičha.
Cjuñzna, luctakaqui maatakžquiztan juc'ant azzizza. Persun maatakžtan
zuma kamz waquizičha, ančhucaž Yoozquiztan mayizitanaca ana ina
cjeyajo.

SUFRIS PUNTU

8 Tsjiižtan zakal cjesačha. Tjapa ančhucqui tsjii kuzziz kamaquičha.
Nižaza criichinacpora zumaž munazaquičha. Nižaza okzñi kuztan ka-
maquičha. Nižaza humilde kuztan kamaquičha.
9 Tsjiizuñ ančhucaquiz anawali paachiž cjen ana nižtapacha anawali tjep-
naquičha. Nižaza tsjiizuñ ančhuca quintra ch'aananami, ana nižtapacha
niiž quintra ch'aaquičha. Antiz niiztajapa Yoozquiztan mayizinaquičha,
nii zuma cjiskatzjapa. Yoozqui ančhuc kjawzičha, zumanaca tanzjapa.

Jalla nižtiquiztan ančhuca quintra žoñinacžtajapami Yoozquiztan mayizinaquiča, Yooz wintižta cjisjapa.

10 Yooz takuqui tuž cjiča:

"Jakziltat zuma kamañchizpan pecčhaja, nižaza cuntintupan kamz pecčhaja,
jalla niiqui persun chiiñi ata ewjt'istančha, anawal taku ana chiizjapa,
nižaza ana incallñi toscar taku ana chiizjapa.

11 Nižaza jakziltat cuntintupan kamz pecčhaja, anawali paaznacquiztan zarakstančha; nekztan zumapan paastančha. Parti žoñinacžtan wali kamzjapa, jalla nižtiquiz kuz tjaastančha.

12 Yooz Jiliriqui zuma kamañchiz žoñinaca cuitiča. Nižaza ninacaž mayizitanaca nonža. Pero Yooz Jiliriqui anawali paañi žoñinacž quintrača.

13 Ančhucaž zuma kamznacquiz kuz tjaachiž cjen, ¿ject ančhuca quintra paasajo?

14 Pero ančhucqui zuma kamcan sufraquiž niiqui, cuntintuž cjee. Yoozqui ančhucaquiz honora tjaaquiča. Nii quintra žoñinacžquizimi ana eksna. Nižaza anaž jecžquiztanami kuz turwayskata.

15 Cristupankazza ultim Jiliriqui. Jalla nižtiquiztan Cristužquiz ančhucqui rispitstančha. Nižaza ančhucqui listu tjaczi žela, ančhucaž Yooztajapa kamz puntuquiztan chiizjapa. Tsjii žoñi nii puntu pewcznaquiž niiqui, zuma razunžtan kjaaz waquiziča. Humilde kuzziz nižaza rispitñi kuzziz kjaaz waquiziča.

16 Zumaž kamaquiča. Nekztan ančhuca kuzquiz anaž čhjul ujmi cjuñznaquiča. Cristužquin kuzziz zumaž kama. Jalla nekztanaqui žoñinacaqui anaž ančhuca quintra chiyi atasača. Ninacaqui ančhuca quintra chiyaquiž niiqui, ultimu azaquiča ančhuca zuma kamtiquiztan.

17 Ančhucqui walikaz Yooz munañpi jaru kamcan sufračhaja, wintižta cjequiča. Ana zuma kamtiquiztan sufraquiž niiqui, jalla niiča ana waliqui; anaž Yooz munañpi jarača niiqui.

18 Jesucristuqui učhum ujnac laycu ticziča. Jalla nižtiquiztan učhum ujnac laycu ana iya ticz pecča. Zuma kamañchiz Cristuqui ana zuma kamañchiz žoñinacž laycu ticziča, ninacžquiz Yoozquin macjatskatzjapa. Curpuchiz cjican contatača pero niiž animuqui tirapan žejtča.

19 Niiž espíritu animuqui chawctažtakaz espíritu animunacžquin ojkchitača Yooz puntu kjanzt'izjapa.

20 Jalla nii chawctažtakaz espíritu animunacaqui tuquitanpacha Yoozquin ana cassiča. Noež kamta timpuquiz Yoozqui pasinziz kuzziz želatča nii tuquita anawali žoñinacžtajapa. Jalla nuž žejlcan Yoozqui Noežquiz tsjii pajk kjuyaž cherchi warcu kjuykatchiča. Nekztan Yoozqui nii warcuquiz tsjii quinsakal žoñinaca luzkatchiča, wacchi kjazquiztan žejtkatzjapa.

21 Jalla nii kjazqui bautismožtakaztača. Ančhuczakaz bautista cjican liwriitača. Ultim bautismuqui anaž curpu ajunča, antiz ultim bautismača Yoozquin tjapa kuztan cjisqui, ujnacquiztan pertunta cjisjapa, paata ujnacquiztan ana iya cjuñzjapa. Jilanaca, cullaquinaca, Jesucristuž jacatatchiž cjen učhumqui liwriita cjesača.

22 Jesucristuqui jacatatžcu arajpacha ojkchiča. Jaziqui nicju Yooz Ejpž žew latuquiz julzi žejlča. Nekz žejlcan anjilanacami, nižaza jilirinacami nižaza poderchiznacami Cristuž mantuquiz žejlča.

4

1 Cristuqui žoñž curpuchiz kamcan sufrichiča. Jalla nižtiquiztan ančhuczakaz sufrisjapa listo cjis waquiziča. Ančhucqui Cristužquiz kuzziz

cjen sufraquiž niiqui, niižquin juc'anti macjataquičha. Nižaza uj paaznac-
quiztan juc'anti zarakaquičha.
2 Jaziqui zuma kamaquičha, tii muntuquiz žejlcan. Yooz munañpi jaru
juc'anti kamaquičha; anawali pecñi kuz jaru ana kamaquičha.
3 Ančhucaquiz cjiwčha, ančhuca tuquita kamtaqui ana walitačha.
Nužquizkaj cjila nii anawal kamtaqui. Jalla nižta anawal kamtaqui ana
criichi žoñinacaqui juztazza. Ančhucqui zuma zizza nii anawal kamta
puntu. Tuquiqui ančhucqui anawal kuz pinziz jaru ojklayatčha; nižaza
adulteriuquiz ojklayatčha; nižaza čhjul kuz pecta jarumi paatčha, nižaza
kuz katchi licatčha, nižaza ancha pjijstanaca paatčha, nižaza mazinacžtan
licz pecatčha. Nižaza žoñiž paata yooznacquiz rispitatčha. Werar Yooz
mantita quintračha niiqui.
4 Yoozquin kuzziz cjen, ančhuca kamtaqui anačha iya nižtaqui. Jalla
nižtiquiztan ančhuca tuquita mazinaca ančhucaquiztan istrañčha,
ančhucaž ana iya cumpant'ichiž cjen. Nekztan ančhucajapa iñarčha.
5 Pero ultim pjalz tjuñquiz ninacaqui persuna anazuma kamtiquiztan
Yoozquin cuenta tjaastančha, Yoozqui ticzi žoñinacami žejtñi žoñinacami
ultimquiziqui pjalznaquičha, tii yokquiz jaknužt kamtčhaja, jalla niit jama.
Yoozqui listo žejlčha žoñinaca pjalzjapa.
6 Tii muntuquiz žejlñi žoñinacžquiz liwriiñi Yooz takuqui paljaytatačha,
ninaca criyajo, nižaza liwriita cjeyajo. Zoñž curpuchiz cjen criichinacaqui
tjapa žoñinaca irata ticža. Pero ninacž animunacaqui Yooziž arajpachquin
kjawžta cjen zumapan kamčha Yooz irat kamañchiz.
7 Jilanaca, cullaquinaca, tii timpuqui otčha, wajillaž tjappacha
čhjultakinacami tucuzinznaquičha. Pero ana kuz turwayzita cjee. Zuma
pinsiñi cjee. Nižaza persuna kamz ewjazñi cjee, Yoozquin mayizican.
8 Jalla tužučha chekanaqui, porapat zuma munaziñi kuzzizpankaz cjee.
Zuma munazican, parti žoñinacž ujnac puntuquiztan ana ancha cjuñasačha.
9 Porapat ančhuca kjuyquiz zumapanž risiwasaquičha, ana paysnakžcu.
10 Yoozqui criichi žoñinacžquiz tjapaman zuma kamañanaca tjaačha. Nii
kamañanacchiz porapat yanapassaquičha, juc'ant zuma kuzziz cjisjapa.
Nižta pecčha učhum Yooz Jiliriqui.
11 Jakziltat paljayz kamañchiz žejlčhaja, panž Yooz taku paljayz
waquizičha. Jakziltat yanapñi kamañchiz žejlčhaja, panž Yooz tjaata aztan
yanapz waquizičha. Tjapa ančhucqui čhjul kamañchizimi Yooz honora
juc'ant waytiskatčha, Jesucristuž cjen. Yoozqui wiñayjapa honorchiz cjila.
Nižaza Yoozqui wiñayjapa mantiñej cjila. Jalla nužoj cjila. Amén.

PRUEBANACAZ TJONANAMI CUNTINTUZ CJEE

12 Pecta jilanaca, cullaquinaca, anawal pruebanacaž tjonan ana tsuca.
Ančhuc yanzjapakaz tjončha, Yoozquin zuma tjurt'iñi kuzziz, ana tjurt'iñi
kuzziz, jalla nii yanzjapa. Nižta pruebanacaqui panž želaquičha. Anaž
istraña.
13 Jaknužt Jesucristuqui sufritčhaja, jalla nižtazakaz ančhucqui
sufraquičha. Jalla nižtiquiztan nižta pruebanaca tjonchiž cjen, cuntintuž
cjee. Nižaza Jesucristuž tjonz tjuñquiz ančhucqui juc'anti cuntintuž
cjequičha. Nekztan Jesucristuqui niiž aztan niiž honora tjeeznaquičha.
14 Cristužquin kuzziz cjen ančhuca quintra ch'aanita cjequičha. Pero
ančhucqui cuntintuž cjee. Zuma Yooz Espíritu Santuqui ančhuca kuzquiz
žejlčha. Ančhuca quintra žoñinacaqui Cristuž quintra chiičha. Ančhuczti
Cristuž honora waytičha.
15 Nonžna ančhucqui. Anačha žoñi conzqui. Anačha tjañi zaazqui.
Anačha uj paazqui. Anačha yekja žoñž asuntuquiz mitizizqui. Nižta ana

walinaca paaquiž niiqui, sufračhani. Pero nižta ana walinaca anapan paaquičha.
16 Zuma cristiano cjican sufraquiž niiqui, ana azasačha. Antiz Yoozquin panž honora tjeeznaquičha, Cristuž partiquiz žejltiquiztan.
17 Yoozqui niiž famillchiz žoñinaca jusjiñi kalltičha, azquichta kamañchiz cjisjapa. Učhumqui tii muntuquiz žejlcan sufraquiž niiqui, ¿kjažt ana criichi žoñinacžtajapa wataquejo? Ninacaqui Yooz liwriiñi taku anapanž cassa. Jalla nižtiquiztan infiernuquin wiñayjapa sufraquičha.
18 Zuma kamañchiz žoñinacaqui ch'aman anawalinacquiztan liwriitačha. Jalla nižtiquiztan ana criichi žoñinacžquiz nižaza uj paañi žoñinacžquiz kjaž cjitat cjequejo? Infiernuquin wiñayjapa sufraquičha.
19 Jalla nižtiquiztan tii muntuquiz kamcan criichi žoñinacaqui Yooz munañpi jaru sufričha. Jalla nižta sufrican Yoozquin kuzzizpan cjee, niiž cuitita cjisjapa. Tii muntu paañi Yoozza lijituma cuitiñiqui. Ancha zumapančha.

5

CRIICHI ŽOÑINACŽQUIZ CHIIZINTA TAKU

1 Icliz jilirinaca, ančhucaquin zuma tawkžtan chiižinžcučha. Wejrqui icliz jilirizakaztčha. Persunpacha Jesucristo sufriñi cherchinčha. Nižaza wejrqui parti criichi žoñinacžtan chica honorchiz cjeečha, Jesucristo wilta tjonz tjuñquiz.
2 Tjapa ančhucqui Yoozquin criichi žoñinaca zuma cwitaquičha, zuma uuza awatiriztakaz. Tjapa kuztan nižaza zuma kuztan cuitiz waquizičha. Jalla nižta pečča Yoozqui. Anačha paaz ganzjapakaz iclizziz žoñinaca cuitaquičha, pero Yooz sirwican tjapa kuztan cuitiz waquizičha.
3 Anačha tsjii ana zum patrunaztakaz cjiicjisqui, ančhuca icliz žoñinacžtaqui. Antiz parti criichi žoñinacžquiz zuma kamaña tjeezna, ninaca nižta iratapacha zuma kamkatzjapa.
4 Nekztan chekan jilir Awatiriqui tjonžcu ančhucaquiz zuma honoraž tjaaquičha, zuma premiožtakaz. Tsjii chjañiquiztan paata premiuqui ratulla tucuzinznasačha. Ančhuca honora ana tucuzinznasačha. Ančhucqui Yoozquin criichi žoñinaca zuma cuititiquiztan jalla nižta honora tanznaquičha.
5 Ančhucqui tjotjowanaca, icliz jilirinacž jaru cjee. Nižaza tjapa ančhucqui porapat humilde kuztan rispitasaquičha. Yoozqui mita kuzziz žoñinacž quintračha. Pero humilde kuzziz žoñinacžquiz yanapčha.
6 Jalla nižtiquiztan tjapa azziz Yooz Jilirž mantuquiz humilde kuzziz cjee, nekztan Yoozqui ančhucaquiz honorchiz cjiskataquičha.
7 Yoozqui ančhuc cuitičha. Jalla nižtiquiztan čhjul llaquinacami nižaza kuz turwayskatñinacami niižquin kuzziz cjee.
8 Pinsiñi kuzziz cjee. Nižaza naynay žela. Ančhuc quintra diabluqui ojklayčha, anawal leona ajuticanztakaz. Nii anawal diabluqui ančhucaquiz atipz pečča. Nižaza criichi žoñinaca Yoozquiztan zarakskatz pečča.
9 Jalla nižtiquiztan niiž quintra tjurtichi žela. Jesucristužquin kuzziz tjurt'ichi žela. Ančhucqui zizza, tii muntuquiz kamcan tjapa criichi jilanacaqui sufristančha. Jalla nižta zizcu, Jesucristužquin tjapa kuzziz cjen tjurt'ichi žela.
10 Ančhuc tsjii zkoloc sufritan, Yoozqui ančhucaquiz yanapaquičha, juc'ant zuma kamañchiz cjisjapa. Nižaza Yoozqui ančhucaquiz tjurt'iñi

kuzziz cjiskataquičha, nižaza tjup kuzziz cjiskataquičha, čhjul ana walquiz-
tanami atipajo. Nii Yoozza zuma yanapñiqui. Niiqui učhum kjawzičha,
Jesucristužtan chica arajpachquin kamzjapa, wiñayjapa honorchiz cjisjapa.
11 Nii Yoozqui wiñayjapa honorchizkaj cjila. Wiñayjapa mantiñej cjila. Jalla
nužoj cjila. Amén.
12 Wejrqui ančhucaquin tii kolta cartal Silvanužquiz cjijrskatučha. Sil-
vano jilaqui zuma lijitum jilačha, cjiwčha. Tii cartiquiz ančhucaquin
chiižinžcučha, nižaza Yooz lijitum okzñi kuz puntu paljayžcučha. Jalla nii
puntunaca zizcu tira tjurt'iñi kuzziz cjee.
13 Babilonia wajtquin icliz žoñinacaqui ančhucaquin tsaanžquičha.
Ninacaqui Yooz illzta žoñinacazakazza. Nižaza Marcos ančhucaquin
tsaanžquičha. Marcossa wejt maatižtakaz.
14 Ančhucqui porapat zuma munaziñi kuztan tsaanasaquičha. Tjapa
ančhucqui, Cristuž partiquiz žejlñinaca, walikaj cjila. Jalla nužoj cjila. Amén.

SEGUNDA CARTA DEL APOSTOL SAN PEDRO

1 Wejr Simón Pedruqui ančhucaquin cjijržcučha. Wejrqui Jesucristuž
manta payiñ žoñtčha. Niiž uchta apostoltčha. Yooztan Jesucristo Li-
wriiñižtan žoñinacžquiz anaž illillza; legaliž niiqui. Jalla nižtiquiztan
ančhucmi wejrmi Jesucristužquin kuzziz cjen Yooziž tjaata kamaña tanz-
inčhumča. Ancha zumača nii kamañaqui.
2 Yoozquiz nižaza učhum Jesucristo Jiliržquiz juc'ant zuma pajz
waquizača. Nekztan ančhucqui juc'anti Yooziž yanapta cjequača, nižaza
tsjan walikaz kamaquača Yooziž cjen.

CRIICHI ŽOÑINACŽ KUZ PUNTU

3 Yoozqui učhum kjawzača, niižtan chica honorchiz cjisjapa, nižaza nii
irata zuma kamañchiz cjisjapa. Jaziqui Yoozqui niiž aztan ančhucaquiz
yanapča, niiž kuzcama zuma kamñi atñijapa. Ančhucqui Yooz puntu zizñi
zizñiž cjen Yooz yanaptaqui tanznasača.
4 Yoozqui niiž ancha zuma walurchiz tawkžtan compromitchača, učhum
yanapzjapa. Nii compromitta taku cumplissača. Jaziqui ančhucqui Yooz
kuz irataž cjisnaquača. Nižaza ančhucqui tii muntuquiz žejlñi ana walinac-
quiztan atipaquača. Tii muntuquiz ancha ana walinaca žejlča žoñinacaž
ana zuma pinsiñiž cjen.
5 Jalla nižtiquiztan ančhucqui Yoozquin tjapa kuztan cjee juc'anti juc'anti
zuma cjisjapa. Jesucristužquin kuzziz cjen lijituma zuma kamz waquizača.
Nekztan zuma kamcan, zizñi nižaza intintiñi kuzziz cjis waquizača.
6 Nekztan zizñi kuzziz cjican, persun kuzquiz ewjazñi kuzziz cjis
waquizača. Nekztan persun kuzquiz ewjazcan, zuma tjurt'iñi kuzziz kamz
waquizača. Nekztan tjurt'iñi kuzziz kamcan, Yooz kuzcamakaz kamz
waquizača.
7 Nekztan Yooz kuzcamakaz kamcan, criichi žoñinacžquiz okzñi kuzziz cjis
waquizača. Nekztan okzñi kuzziz cjican, tjapa žoñinacžquiz zuma munaziñi
kuzziz cjis waquizača.
8 Ančhucqui jalla nižta ancha zuma kuzzizčhucčhalaj niiqui, juc'anti
juc'anti zumaž cjequača. Nižaza ančhucaž zuma kamtaqui anaž ina cje-
quača. Nižaza ančhucaž Jesucristo Jilirž puntunaca ziztaqui anaž ina
cjequača. Jesucristuž puntunacquiztan zizñi zizñi cjican, walja zuma
obranacchiz cjisnaquača.
9 Jakzilta žoñit nižta zuma kamañchiz ana žejlčhaja, jalla niača tsjii zur
žoñižtakaz. Nižaza niača ana zizñi zoñiqui. Niiž ujnacaqui pertunzqui
tjatztača.
10 Ančhucqui, anača nižta cjee. Yoozqui ančhuc illzcu kjawzača. Jalla nii
kjawžta zumpachaž catoka. Nižaza niižquinpan kuz tjaaquača. Jalla nuž
zumpachaž kamaquiž niiqui, anapanž Yoozquiztan zarakasača.
11 Nekztan ančhucaž zuma kamtiquiztan arajpach wajtquin zuma risiw-
taž cjequača. Nii arajpach wajtquin Liwriiñi Jesucristo Jiliriqui wiñayjapa
mantača.
12 Jalla nižtiquiztan wejrqui ančhucaquin tirapan nii puntunaca
cjuñzkatača. Ančhucqui nii puntunaca zizza. Nižaza ančhucqui werar
Yooz taku catokžcu Yoozquin tjurt'ichi žejlča.
13 Jalla nuž cjenami wejrqui tuž tantiichinča. Wejr iya žejtcan,
ančhucaquiz cjuñzkatz pecača, tii chiižintanacžtan. Nii walikaz cjiwča.

14 Učhum Jesucristo Jiliriqui wejtquiz zizkatchičha, wajillaž tii curpu eccu
arajpach wajtquin okačha, nii.
15 Jalla nižtiquiztan tii puntunacquiztan cjijrz pecučha. Nekztan weriž
ticžtan ančhucqui čhjulorami tii puntunaca liyasačha, zuma cjuñajo.

JESUCRISTUZ PUNTUQUIZTAN TJAAJINTA

16 Ančhucaquin tjaajincan, wejrqui učhum Jesucristo Jilirž puntuquiztan
tjaajinchinčha, jaknužt walja aztan wilta tjonačhaja, jalla nii. Jalla nii
tjaajintaqui anaž wejt kuzquiztan ulanchičha. Nii tjaajintaqui anačha
mañžtan tantiita quintuqui. Antiz wejrqui persun čhjujcžtan Jesucristuž
honora cherchinčha.
17 Wejrqui cherchinčha, Yooz Ejpqui Jesucristužquiz zuma honora
tjaachičha. Nižaza Yooz Ejpž ispantichuc joraqui chiižquichičha tuž cjican:
"Jalla tiičha wejt k'ayi Maatiqui. Tiiž cjen ancha cuntintutčha".
18 Jalla nuž cjiñi taku nonzinčha arajpachquiztan tjonñi. Nii oraqui
wejrqui Jesucristužtan chica žejlchinčha Yooziž illzta curquin.
19 Jaziqui wejrqui cjiwčha tuquita Yooztajapa chiiñi profetž takučha werar
takuqui, nii. Jesucristuž tjonzcama nii profetaž chiitaqui učhumnacaltajapa
kjanazt'ičha tsjii zuma lamparažtakaz. Jalla nižtiquiztan nii profetaž chii-
tiquiz kuz tjaaz waquizičha. Nii walikaz cjiwčha. Wentan kjantati chawcwa
tewcžcan, anaž iya lampara kjañi pecasačha. Jalla nižta irata Jesucristuž
tjontan, profetaž chiitanacaqui anaž iya pecasačha.
20 Jalla tii zakaz intintaz waquizičha. Nii cjijrta profetaž chiitanacaqui
Yooz takučha. Jaziqui profetaž chiitami žoñž kuzquiztankaz ana intintazta
cjesačha. Yoozpanikazza profetaž chiita intintazkatñiqui.
21 Profetanacaqui anačha persun kuzcama nižtanaca chiichiqui. Antiz
Yooz Espíritu Santuqui ninacžquiz Yooz taku chiikatchičha.

2

FALSO TJAAJIÑINACŽ PUNTU

1 Tuqui timpuqui toscara chiiñi profetanacaqui Israel wajtchiz
žoñinacžquiz jeczičha. Jalla nižta irata zakaz ančhucaquiz toscar
tjaajiñinacaqui jecznaquičha. Ninacaqui persuna pinsitaquiztan
chjojzakaž tjaajnaquičha, žoñinaca turwayskatzjapa, nižaza Yoozquiztan
zarakskatzjapa. Jalla nuž anawali tjaajincan Jesucristo Jiliri ana pajñi
chiyaquičha. Pero Jesucristuqui ninaca liwriizjapa ticzičha. Jalla nuž
anawali tjaajintiquiztan ninacpachaž wajilla castictaž cjequičha.
2 Nižta anawali tjaajintiquiz walja criichi žoñinacaqui kuz tjaaquičha.
Nekztan anazuma kamaquičha. Jalla ninacaž anazuma kamtiquiztan
žoñinacaqui werar Yooz kamañ quintra iñaraquičha.
3 Ancha paaz paca peccu, nii anawali tjaajiñi žoñinacaqui toscar tawkžtan
ančhucaquiz incallaquičha. Nekztan ančhuca paaz tanznaquičha. Jalla nuž
cjen ninacaqui ultimupan tantaž cjequičha. Tuquitanpacha Yoozqui ninaca
utchičha casticta cjisjapa.
4 Yoozqui uj paachi anjilanacžquiz ana pertunchičha. Antiz infiernuquin
tjojtchičha. Zumchiquiz chawctažtakaz nekz chjojta žejlčha, ultimu pjalz
tjuñicama.
5 Nižaza tuquita timpuqui Yoozqui uj paachi žoñinaca ana pertunchičha.
Antiz kjaz juyzu mantižquichičha nii anazuma kamañchiz žoñinaca ticznajo.
Noé cjitaqui žejtkatchičha niiž pakallak familianacžtan. Noequi nii tim-
puquiz kamñi žoñinacžquiz cjichičha: "Zuma kamañchiz cjee" cjican. Pero
žoñinacaqui Noež chiita tawkquiz ana juyzu paachičha.

6 Niżaza Yoozqui ana wal Sodoma wajtchiz žoñinacami niżaza Gomorra wajtchiz žoñinacami ujžtan ujchičha, kjup tuczcama. Jalla nuž Yoozqui liwj tjatanzjapa mantichičha. Jalla nuž casticcan Yoozqui wiruñ tjonñi anawal kamñi žoñinačžquiz chiižinz pecchičha, "Anačha nižta kamzqui" cjican.

7 Nii pizc ujzi watjanacquiztan Lot cjita žoñiqui alajakaz liwriitačha. Jalla niitačha zuma kamañchizqui. Parti žoñinacaqui tjapaman ana walinaca paachičha. Jalla nižtiquiztan Lot cjitaqui nii anawali kamñi žoñinaca cheržcu ancha llactazñitačha.

8 Nii zuma žoñiqui zapuru niiž kuzquiz ancha zint'iñitačha, nii parti žoñinacaž Yooz lii quintra paachiž cjen. Lot cjita žoñiqui zapuru ninacaž anawali paatanaca cherchičha, nižaza nonzičha. Jaziqui nii anawali paañinačžtan kamcan, niiž kuzquiz ancha zint'iñitačha.

9 Ultimquiziqui Yoozqui Lot jwessičha nii wajtquiztan. Yooz Jiliriqui pruebanačžquiztan zuma kamañchiz žoñinaca liwriiñičha. Nižaza Yoozza anazuma kamñinaca pjalzñiqui, nižaza chjojñiqui casticz tjuñicama.

10 Yoozqui juc'anti casticaquičha jalla tižta žoñinaca, persun anawali pecñi kuzcama kamñi žoñinacami, nižaza jilirinačžquiz ana rispitñinacami. Jalla nižta žoñinaca juc'anti castictaž cjequičha. Ninacaqui ancha lisučha, nižaza mit kuztan anawali paañičha. Ninacaqui poderchiz arajpachquin žejlñinačžquiz ana ekscu ararñičha.

11 Yooz zuma anjilanacazti nii poderchiz arajpachquin žejlñinačžquiz ararzjapa eksa, azziz anjilanacaž cjenami. Nižaza zuma anjilanacaqui Yooz yujcquiziqui nii anawal žejlñinačž quintra ana uj tjojtunz pečča.

12 Jalla nii anawal kamñi žoñinacaqui animalažtakazza ana intintazñi kuzziz. Persun kucamakaz ojklayñičha, Yoozquin ana juyzu paañi. Q'uit animalanacaqui žejlčha, tanžta cjisjapa, nižaza conta cjisjapa. Jalla nižtaž nii žoñinacaqui. Ana zizta puntuquiztan quintra chiičha. Anawali kamcan nii anawali kamtiquiztan animalanacažtakaz ticznaquičha.

13 Niżaza ninacaqui parti žoñinačžquiz sufriskatchiž cjen, zakaz sufraquičha. Nižaza anawal pjijztanacquiz kamcan, "Cuntintutčha wejrnacqui" cjican chiiñičha. Ančhucqui ninačžtan žejlzqui azipančha, nižaza ninačž cumpant'izmi ančhucaltajapa ana walička. Ninacaqui ančhucaquiz incallz ancha juztazza, ančhuc criichinačžtan chica žejlzjapa.

14 Nii anawali žoñinacaqui tsjii maataka cheržcu, panž adulterio paaz pečča. Nižta anawali paaznacquiztan anapan ochñičha. Incallchuc maatakanačžquiz adulterio kjutñi chjichñičha. Jalla nižta žoñinacaqui adulteriuquiz ojklayñi, nižaza paaz tanzñi nižaza čhjul uj paazmi ancha atñipanikazza. Jalla nižta cjiicjiñinacaqui infiernuquin ojkñi žoñinacačha.

15 Yooz jiczquiztan zarakchičha. Nekztan uj paacan ojklayñičha. Tuquitan tsjii anawali profeta želatčha, Balaam cjita, Beorž majch. Jalla niiqui anawali paatiquiztan paaz ganz pecchičha. Jalla nii Balaam cjitaž iratačha ninaca ojklayñiqui.

16 Tsjii ana chiiñi aznuqui Balaamžquiz ujzičha žoñž tawkžtan, Balaam anawali paaz pecchiž cjen. Jalla nižta ujzñiž cjen Balaamqui atajtatačha niiž anawali pinsita jaru ana paazjapa.

17 Wejr cjiwčha, nii anawali tjaajiñi žoñinacaqui ana kjazziz tujžtakazza. Ancha taku tjaačha, pero anawira cumplička. Nižaza ninacačha ana chijñichiz tsjiriztakaz, tjami chjichta tsjiriztakaz. Ninacaqui wiñayjapa casticta cjequičha anawal tsokchi zumchiquiz chjatkatžcu.

18 Nii anawalinacaqui mitarazzi tawkchiz inapankaz chiiñičha. Anawali paaznaca tjaajincan, nižaza anawali pecznaca tjaajincan užca anawal kamañquiztan zarakchinačžquiz wilta anawal kamañchiz kamkatz pecñička.

19 Wejtnac jaru cjee, cjiñičha. Wejtnac jaru cjican, čhjulu paaznacami walikazza cjiñičha. Pero ninacapacha anazum kamañanac jaru cuztumrazzičha. Jakziltat anawal kamañ jaru cuztumrazačhaja, jalla niičha nii anawal kamañ mantuquiz žejlñiqui.
20 Učhum liwriiñi Jesucristo Jiliržquin criižcu, yekjap nii anawal tjaajñinacaqui liwriitačhani anawali paatanacquiztanami, nižaza anazuma kamtiquiztanami. Liwriita cjiscu wilta anazum kamañquiz mitisačhaja, nižaza anazuma kamaña cuztumrazačhaja, niiž tuquita anawal kamañquiztan juc'anti anawaliž cjequičha.
21 Ninacaqui Yooz zuma kamaña ana pajtasaž niiqui, ninacžtaqui tsjan cusaž cjitasačha. Pero ninacaqui Yooz zuma tjaajinta catokchičha. Jaziqui Yooz zuma kamaña pajžcu, quejpsičha. Jalla nižtiquiztan ninacžtaqui juc'ant anawira waliž cjequičha.
22 Ninacaqui Yooz tawk jaru ojklaychitačha. Nekztan Yoozquiztan quejpsičha ninacaqui. Jaziqui nii quejpsñi žoñinacaqui pacunacažtakazza. Pacunacaqui jotžcu persun joti lujlža. Nižaza tsjii ajunta cuchiqui wilta ljajzpiquizpacha zumt'ičha. Jalla nižtačha nii anawal tjaajñinacaqui.

3

JESUCRISTUZ TJONZ PUNTU

1 Pecta jilanaca, cullaquinaca, jalla tiižtan pizc wilta cartal ančhucaquin cjijržcučha. Jalla tii pizc cjijrta cartaž cjen ančhucaquiz werar razunžtan pinsiskatz pecučha.
2 Tuquitan Yooztajapa chiiñi zuma profetanacaqui Yooz puntu mazinchičha. Nižaza wejrnac apostolonacaqui liwriiñi Jesucristo Jiliriž mantitanaca ančhucaquiz tjaajinchinčha. Jaziqui tjapa nii tjaajintanaca cjuñzna.
3 Profetaž mazinta timpuž tjontan žoñinacaqui tjonaquičha. “Yooz puntu tjaajintanaca inapanikazza” cjican burlasaquičha. Nii burlasñi žoñinacaqui persun anawal kuzcama ojklayaquičha, nižaza persun kuzcama kamaquičha. Ančhucqui jalla nii zumpacha ziz waquizičha.
4 Ninacaqui pewcznaquičha, tuž cjican: “¿Kjažt cjisit Cristojo tjonaquičha cjetla pero? Učhum tuquita atchi ejpnacaqui kamchičha; nekztan ticzičha. Tii muntu kalltiquiztanpacha tjapa nižtapankaz watčha. Cristuc anaž tjonasačha”. Nuž cjicanž chiyaquičha ninacaqui.
5 Pero tuquita timpuquiztanpacha arajpachaqui Yooz chiitiquiztanpacha paatačha. Jalla nii Yooz paatami, ninacaqui anaž naaza. Nižaza Yooz mantitiquiztanpacha tii yokaqui kjazquiztan jeczičha.
6 Nižaza kjaz juyzu tjontiquiztan nekztanpachaž tii muntu yoka kjazquiz katžcu pertissičha.
7 Tii muntuquiz žejlñi yokami pachanacami ujžtan ujzjapa chjojta žejlčha. Yooz mantita jaru zakaz nižta wataquičha. Jalla nii ujqui ultimu pjalz tjuñquiz ujaquičha. Nii pjalz tjuñquiz zakaz anazum kamañchiz žoñinaca castictaž cjequičha nii ujquizpacha.
8 Pecta jilanaca, cullaquinaca, tiizakaz anaž tjatzna. Yooz Jiliržtajapa tsjii noojiqui warank watanaca cuntačha. Nižaza warank watanacaqui tsjii nooj cuntačha. Yooztajapa timpunacaqui niztačha.
9 Yekjap žoñinacaqui tuž cjičha, Yooz Jiliriqui niiž tjaata taku ana uri cumplička. Jilanaca, jalla nii chiitaqui anazuma razunačha. Antiz Yoozqui ančhucaltajapa pasinziz kuzziz žejlčha. Yoozqui anaž jakziltami casticz pečča. Antiz tjapa žoñinaca “ujchizpantčha” cjican chiikatz pečča, ninaca liwriita cjisjapa. Jalla nižtiquiztan ana uri tjončha.

10 Pero Jesucristo Jiliriž tjonz tjuñiqui tiripintitž tjonaquičha, tsjii
tjañižtakaz. Jalla nii tjuñquiziqui tii muntu pachanacaqui tsjii tsucchuc
jorjorñižtan tucuzinžnaquičha. Tjuñimi jiizmi warawarami liwj kataquičha;
ujta cjequičha. Nižaza tii muntu yokami tjapa žejlñinacžtan pacha ujžtan
tankattaž cjequičha.
11 Jalla nižta liwj tjatantaž cjequičha. Jalla nižtiquiztan ančhucqui Yooz
kuzcama juc'anti kamz waquizičha, nižaza Yooz irata zuma kamañchiz cjis
waquizičha. Jalla nižta kamañchiz waquizičha ančhucqui.
12 Yooz tjonz tjuñi tjewžna, nižaza zumapan langžna, Yooz apura tjonz-
japa. Nii tjonz tjuñquiziqui tii muntu pachanacami ujžtan tankattaž cje-
quičha. Nižaza tjuñi jiizmi warawarami ujquiz liwj jiñkattaž cjequičha;
nekztan liwj kataquičha.
13 Pero učhumzti ew arajpachami yokami tjewža, Yooz chiita tawk jaru.
Nii ew arajpachquinami yokquinami tjappacha Yooz irata zumacamaž cje-
quičha. Ana zinta anawaliqui cjequičha.
14 Pecta jilanaca, cullaquinaca, Yooz tjonz tjuñi tjewžcan, zuma kamañquiz
kuz tjaa, niiž yujcquiz ana ujchiz cjisjapa. Nekztan Yooztan učhumnacatan
walikaz cjequičha.
15 Jalla tii cjuñzna. Yooz Jiliriqui ančhucaltajapa pasinziz kuzziz žejlčha,
ančhuc liwriita cjisjapa. Jalla nii puntuquiztan zakaz Pablo jilaqui
ančhucaquin cjijrchičha. Yoozqui niižquiz zizñi zizñi nižaza zuma intin-
tazñi kuzziz cjiskatchičha. Jalla nii ziztanac jaru učhumž pecta Pabluqui
ančhucaquin cjijrchičha.
16 Weriž chiita puntunacquiztan Pabluzakaz chiichičha tjapa niiž cjijrta
cartanacquiz. Parti Pabluž cjijrtanacaqui ch'aman intintazzucačha. Jalla
nižta ch'aman intintazzucanacaqui ana zizñi žoñinacami, nižaza pizc kuzziz
žoñinacami tsjii kjutñiž intintazza. Nižaza parti Yooz takunaca zakaz tsjii
kjutñiž intintazza. Jalla nuž tsjii kjutñiž intintazcu, ninacaqui ninacžtajapa
juc'ant ana zumquiz cjissa; nekztan castictaž cjequičha.
17 Pecta jilanaca, cullaquinaca, ima tii muntuquiz tižtanaca watan tii
puntunaca ančhucaquiz zizkatchinčha. Jaziqui anawali incallñi žoñinacaqui
želaquičha. Nii anawali incallñi žoñinacaqui Yooz mantitanaca anapan cassa.
Jalla nižtiquiztan ninacžquiztan cuit'aza, ana tsjii kjutñi chjichta cjisjapa.
Anawalinac kjutñi chjichta cjequiž niiqui, ančhucqui ana tjurt'iñi kuzziz
cjequičha.
18 Ančhucqui učhum liwriiñi Jesucristo Jiliržquiz juc'ant zumaž pa-
jaquičha. Nižaza niiž puntu juc'ant zizaquičha. Nižaza juc'ant zuma
kamañchiz cjee. Učhum Jesucristo Jiliriqui honorchizkaj cjila anztajapami
wiñayajapami. Jalla nužoj cjila. Amén.

PRIMERA CARTA DEL APOSTOL SAN JUAN

JESUCRISTUQUI TII MUNTUQUIZ TJONCHICHA

1 Wejrqui Jesucristuž puntul ančhucaquin cjijržcučha ančhuc wali cuntintu cjisjapa. Tuqui timpuquiztanpacha Jesucristuqui žejlñipantakalčha, ima tii muntu želan. Tii muntuquiz tjontanaqui wejrnacqui Jesucristužtan kamchinčha; wejtnaca čhjujcžtan nii cherchinčha; nižaza niiž taku nonzinčha. Jacatattanaqui wilta cherchinzakazza; nižaza wejtnaca kjaržtan nii lanzinčha. Jazimi tirapanž žejtčha Jesucristuqui. Nižaza jakziltat Jesucristuž taku criyačhaja jalla niiqui Yooztan wali cuntintupankaz cjequičha.

2 Nii žeti tjaañi Jesucristuqui tjonchičha tii muntuquiz. Nekztan wejrnacqui nii pajchinčha, nižaza cherchinčha. Nekztan wejrnacqui nii Jesucristuž puntuquiztan žoñinacžquizimi, ančhucaquizimi paljaychinčha. Tuqui timpuquiztanpacha žejtñipantakalčha nii Jesucristuž puntuquiztan žoñinacžquizimi, kamñitakalčha. Nekztan tii muntuquiz tjonžcu, žoñi tucchičha.

3 Jaziqui nii chertanaca nii nonžtanaca ančhucaquin quint'učha, wejtnacatan ančhucatan tsjii kuzziz cjeyajo. Wejtnacatan Yooz Ejpžtan nižaza Yooz Majchtan tsjii kuzzizpančha, jalla nižtapacha wejtnacatan ančhucatan cjisjapa.

4 Wejrqui tii cartal cjijržcučha ančhucaquin wali cuntintu cjisjapa.

YOOZQUI ZUMA KJANQUIZ KAMCHA

5 Jesucristuqui wejtnacaquiz tjaajinchičha. Jaziqui nii tjaajintanaca ančhucaquin cjijržcučha. Yoozqui zuma kjanquiz kamčha. Yoozqui zumapankazza, jalla nuž cjičha nii kjanquiz kamz puntuqui. Nižaza Yoozqui anapanž zumchiquiz kamčha. Yoozqui ana čhjul ujchizza, jalla nuž cjičha nii ana zumchiquiz kamz puntuqui.

6 Tsjii uj paañi žoñiqui zumchiquiz kamčha. Nuž kamcanaqui "Yooztan wejttanaqui tsjii kuzzizza", cjičhaj niiqui, toscaraž chiičha nii žoñiqui. Anaž werar Yooz jiczquiz ojklayčha.

7 Yekjapazti kjanquiz kamčha; Yoozqui kjanquiz kamčha, jalla nižtapacha. Jakzilta žoñinacat nuž kamčhaj niiqui, Yoozquin criichinacžtan tsjii kuzzizza. Nuž kamcanaqui, tjapa niiž ujquiztan pertuntačha, Jesucristuž ticziž cjen.

8 Jakzilta žoñit "Ana ujchiztčha", cjičhaj niiqui, persunpachaž incallčha; toscaraž chiičha. Ana zum kuzzizza nii žoñiqui.

9 Pero jakzilta žoñit Yoozquin pertuna mayizaj niiqui, niiž ujqui pertuntaž cjequičha. Nižaza ana ujchiz cjequičha. Jalla nuž cjičha Yoozqui. Anaž wira toscara chiyasačha Yoozqui; niiž taku cumpliñipankazza.

10 Yoozqui cjičha, "Tjapa žoñinacami ujchizza". Jaziqui jakzilta žoñit "Ana ujchiztčha", cjičhaj niiqui, Yooz toscara chiitažokaž nayčha nii žoñiqui. Nižaza niiž kuzquiz Yooz taku anaž catokčha.

2

JESUCRISTUCHA UCHUM TJURT'IZIÑIQUI

1 Wejt jilanaca, cullaquinaca, wejrqui tii cartal cjijržcučha, ančhuc ana uj paajo. Jakziltat uj paačhaj niiqui, Jesucristužquiztan mayizaquičha. Niičha učhum tjurt'ižiñiqui. Nekztan Jesucristuqui Yooz Ejpžquin mayizinaquičha.

Jesucristuqui ana čhjul ujchizza, zumaž kamčha. Jaziqui nii tjurt'ižiñiqui zuma mayizinasačha.

2 Učhumž uj paatiquiztan Yooz Ejpqui učhum casticz waquizičha. Jesucristuž ticzi nekztan Yooz Ejpqui učhum pertunasačha. Ana ujchiz Jesucristuqui učhum laycu učhumnaca ujquiztan ticzičha. Jaziqui Jesucristužquin tjapa kuztan cjenaqui čhjul uj paañi žoñinacami pertunta panikaz cjesačha.

3 Jakzilta žoñit Yooz mantita jaru kamčhaj niiqui, Yooz pajčha. Jalla niičha werarapan.

4 Jakzilta žoñit ana Yooz mantita jaru kamčhaj niiqui, anaž chii atasačha "Yooz pajučha", cjicanaqui. "Yooz pajučha", cjesaž niiqui, toscaraž chiičha. Anazum kuzzizza nii žoñiqui.

5 Jakzilta žoñit Yooz tawk jaru kamčhaj niiqui, Yooztan ancha zuma munaziñi kuzzizza. Yoozquin tjapa kuzzizpančha. Jilanaca, tii zuma cjuñzna.

6 Jakzilta žoñit "Yooztan tsjii kuzziztčha wejrqui", cjičhaj niiqui, zuma kamzpanž waquizičha, Jesucristuqui zumaž kamčha, jalla nižta.

EW MANTITA

7 Jilanaca, cullaquinaca, wejrqui anal jazta mantita cjijržcučha. Tuquitanpacha tii mantitac zizzinčhuččha ančhucqui, porapat zuma munaziz, jalla nii. Tuquitanpacha tii mantitac nonzinčhuččha.

8 Pero tii mantita cjijržcučha, jazta mantitažtakaz. Jesucristuqui tii mantitacama kamchičha tii muntuquiz. Ančhuczakaz tii mantitacama kamčha. Nuž kamcan, zuma munazican, ana zumchiquiz kamčha, werar kjanquiz kamčha, Yooz takucama. Jalla nužupančha niiqui.

9 Jakzilta žoñit "Kjanquiz kamučha", cjičhaj niiqui, jilanacžtan porapat zuma munaziz waquizičha. Jilanacžtan tira chjaawjkatčhaj niiqui, pachpa zumchiquizpanž kamčha.

10 Jakzilta žoñit jilanacžtan porapat zuma munazaja, jalla niiqui kjanquizpankaz kamčha. Jaziqui Yooz jicz cherchucačha, ana ujquiz tjojtsjapa.

11 Jakzilta žoñit jilanacžtan chjaawjkatčhaja jalla niiqui zumchiquiz kamčha. Jakzitchuc ojkčhaj niiqui, ana zizza. Jaziqui Yooz jicz ana cherchucačha; zur žoñižtakazza nii žoñiqui.

12 Jilanaca, cullaquinaca, ančhucaquin cjijržcučha. Jesucristuž ticzi nekztan ančhuca uj pertunchičha Yoozqui.

13 Ejpnaca, ančhucaquin cjijržcučha. Jesucristuqui tuqui timpuquiztanpacha žejlñipantakalčha. Nii Jesucristužtan kamčha ančhucqui. Tjotjowanaca, turtakanaca, ančhucqui Satanás atipchinčhuččha. Jaziqui ančhucaquinzakaz cjijržcučha.

Jilanaca, cullaquinaca, ančhucqui Yooz Ejpžtan kamčha. Jaziqui ančhucaquinzakaz cjijržcučha.

14 Ejpnaca, Jesucristuqui tuqui timpuquiztanpacha žejlñipantakalčha. Nii Jesucristužtan kamčha ančhucqui. Jaziqui ančhucaquin cjijržcučha. Tjotjowanaca, turtakanaca, ančhuca kuzquiz Yooz taku chjojchiñčhuččha. Nekztan Yoozquin tjurt'iñi kuzziz cjen, ančhucqui Satanás atipchinčhuččha. Jaziqui ančhucaquinzakaz cjijržcučha.

15 Tjappacha ančhucqui, nonžna. Anačha tii muntuquiz žejlñi cusasanačžquin kuz tjaazqui. Anačha anawali paaznacquiziqui kuz tjaazqui. Jakzilta žoñit anawali paaznacquiz kuz tjaačhaj niiqui, anaž Yooz Ejpžquin kuz tjaačha.

16 Tii muntuquiziqui tižta anawali paaznaca žejlčha: persun kuzcama kamz pecznaca, persun čhjujquiž cherta pecznaca, tucquin cjis pecznaca. Jalla nižtanaca pečhaj niiqui, diabluž jaru ojklayčha.

17 Tii muntuquiz žejlñinacaqui liwj tucuzaquičha, tjatžtaž cjequičha.
Nižaza tii muntuquiz žejlñinaca pecznacami tucuzaquičha. Pero Yooz kuz-
cama ojklayñinacazti Yooztan wiñaya kamaquičha.

WERAR TAWKZTAN, TOSCAR TAWKZTAN

18 Jilanaca, cullaquinaca, tii timpumiž ojtčha. Tsjii Jesucristuž quintraqui
tjonaquičha, nii quintu zizza ančhucqui. Nižaza anziqui muzpa Cristuž
quintra žoñinacaqui jecža. Nekztan učhumqui zizza tii timpuqui ojtčha.
19 Nii quintranacaqui učhumquiztan zarakchičha. Anatačha učhumtan
tsjii kuzziz ninacaqui. Učhumtan tsjii kuzziz cjitasaž niiqui, tira učhumtan
kamtasačha. Ninacaž zaraktanaqui, kjanapacha cjissičha, anatačha učhum
tsjii kuzziz ninacaqui.
20 Ančhuczti ana nižtičhuccha. Ančhuca kuzquizzti Yooz Espíritu Santo
kamčha. Jaziqui ančhucqui tjapa werara zizzinčhuccha.
21 Werar taku zizñiž cjen ančhucaquin cjijržcučha. Nižaza Yooz takuqui
anaž čhjul toscarami chiičha.
22 ¿Ject toscar žoñejo? Jakziltat "Jesusačha ana Yooziž cuchanžquita
Cristuqui" cjičhaja, jalla niičha toscara chiiñiqui. Cristuž quintračha ni-
nacaqui. Nii žoñinacaqui Yooz Ejpžquin nižaza Yooz Majchquin ana pajz
pecčha.
23 Jakziltat ana Yooz Majchquin pajz pecčhaja, jalla niiqui ana Yooz
Ejpžtan kamasačha. Jakziltat "Jesucristuqui werar Yoozza" cjičhaja, jalla
niiqui Yooz Majchtan kamčha; Yooz Ejpžtan zakaz kamčha.
24 Nii tuqui nonžta Yooz taku persun kuzquiz chjojwa ančhucqui. Nii Yooz
taku chjojžcu, Yooz Majchtan Yooz Ejpžtan ančhucatan tsjii kuzziz wiñaya
kamaquičha.
25 Yooz Majchqui chiichičha, tuž cjican:
—Wiñaya Yooztan kamaquičha ančhucqui.
26 Yekjap žoñinacaqui ančhuc incallz pecčha. Jaziqui cjijržcučha nii pun-
tuquiztan.
27 Jesucristuqui Yooz Espíritu Santo ančhuca kuzquiz cuchanžquichičha.
Jalla nižtiquiztan nii Espíritu Santuqui ančhucaquiz tjaajinčha. Jaziqui
yekja tjaajiñi espíritu anaž pecsa ančhucqui. Yooz Espíritu Santuž chekan
weraraqui tjaajinčha. Anaž toscaranaca tjaajnasačha. Cristužtan tsjii kuzziz
kama; jalla nuž tjaajinčha Espíritu Santuqui. Nižtaqui niiž tjaajintacama
kama.
28 Jilanaca, cullaquinaca, Cristužtan tsjii kuzziz kama ančhucqui. Nekztan
Cristuž tjontanaqui, učhumqui anaž eksnaquičha, nižaza anaž azaquičha.
29 Jesucristuqui zuma kuzzizpančha. Nii zizza ančhucqui. Jakziltažlaj
zuma kuzziz niiqui, Yooz maatičha. Jalla niizakaz zizza ančhucqui.

3

YOOZ MAATINACA

1 Tjappacha ančhucqui nonžna. Yooz Ejpqui učhum zumaž k'ayacht'ičha.
Nižaza Yoozqui učhum illzičha, niiž maati cjisjapa. Yooz maatičhumčha
učhumqui. Jalla nižtiquiztan učhum kuzqui ana pajčha ana Yooz criichi-
nacaqui. Yooz kuzmi anazaž pajčha ninacaqui.
2 Jilanaca, cullaquinaca, učhumqui Yooz maatičhumčha. Wiruñaqui
jaknužkačhum cjissnačhan, učhumqui ana zizza. Pero Jesucristuž tjon-
tanaqui, nii cheraquičha učhumqui. Nekztanaqui Jesucristuž irata cjis-
naquičha učhumqui. Jalla nii tjaajinta zizzinčhumčha.

3 Jakziltat Jesucristo tjewžaja, jalla niiqui čhjul uj paaznacami ecčha, ana
ujchiz cjisjapa; Jesucristuqui ana ujchizza, jalla nižtapacha cjisjapa.
4 Jakzilta žoñižlaj uj paañi, jalla niiqui Yooz mantitanaca anaž cazza. Uj
paazqui Yooz taku quintračha.
5 Jesucristuqui tii muntuquiz tjonchičha, žoñinacž uj pampatzjapa. Ana
čhjul ujchizza niiqui. Jalla nii zizza ančhucqui.
6 Jakzilta žoñižlaj Cristužtan tsjii kuzziz, jalla niiqui ana uj paañičha.
Uj paañi žoñinacaqui anaž naaza Cristuž puntuquiztanaqui. Nižaza anaž
kamčha Cristužtanami.
7 Jilanaca, cullaquinaca, ana ječquizimi incallskata ančhucqui. Wali
kamñi žoñinacaqui zuma kuzzizza, Cristužtakaz.
8 Satanás cjita diabluqui tuqui timpuquiztanpacha uj paañipankaztakalčha.
Jaziqui nižaza tira uj paañičha. Nekztan uj paañi žoñinacaqui Satanás diabluž
maatinacačha. Jesucristuzti tii muntuquiz tjonchičha, Satanás diabluž
paatanaca akkatzjapa.
9 Yooz maatiqui ana kuzin uj paañičha. ¿Kjažtiquiztan nii ana kuzin uj
paañitajo? Yooz maatičha, nekztan kuztan ana uj paapaasačha. Yooz Ejpž
kuz cherchi kuzziz kamñičha. Jalla nekztan tjapa kuztan uj ana paasačha.
10 ¿Jakziltat Yooz maatejo? ¿Jakziltat diabluž maatejo? ¿Jaknužža nii zizas
učhumjo? Jalla tuž zizasačha. Jakziltažlaj kuzin uj paañi, jalla niičha
ana Yooz Ejpchizqui. Nižaza jakziltažlaj niiž jilanacžtan čhjaawjkatñi, jalla
niičha diabluž maatiqui.

PORAPAT ZUMA MUNAZIZA

11 Porapat zuma munaziza. Tii mantitaqui tuquitanpacha nonzinčhuččha.
12 Tsjii žoñi želatčha, Caín cjita. Jalla nii Cainqui niiž lajk conchičha.
¿Kjažtiquiztan conchit niijo? Jalla niiž paatanacaqui anawalinacatačha; niiž
lajkž paatanacazti walinacatačha. Jalla nekztan niiž lajk conchičha. Cainqui
diabluž maatitačha. Ana nii Cainž kuz cherchi kuzziz cjee ančhucqui.
13 Jilanaca, cullaquinaca, tii muntuquiz žejlñi žoñinacaž ančhuc
čhjaajwanaqui, ana istraña, ana upa kuzziz cjee.
14 Tuquiqui ana zuma munazan, jalla nekztan infiernuquin okaj
cjitatakalčha učhumqui. Jaziqui Yoozquin criižcuqui arajpach watjaž
okaquičha; wali cuntintu cjequičha. Jalla nekztan učhumqui Yoozquin
criichi jilanacžtan porapat zuma munazizza. Nii zizza učhumqui. Jakziltat
ana jilanacžtan porapat zuma munaziičhaja, jalla niiqui infiernuquinž
okaquičha.
15 Jakziltat niiž jilžtan chjaawjkatčhaja, jalla niiqui žoñi conchiž cjes, jalla
nižtaž ninacaqui. Nižaza žoñi conñinacami ana Yooz kuz cherchi kuzzizza.
Anaž wiñaya Yooztan kamasačha.
16 Cristuqui učhum laycu ticzičha. Nekztan jaknuž munazizlaja, jalla nii
učhumqui zizza. Učhumqui Yooz criichi jilanacžtan zuma munazizpančha,
ticzcama.
17 Tsjii tjapa cusasanacchiz žoñiqui tsjii t'akjir jila cheraquiž niiqui, okz-
pančha. Anaž okznasaž niiqui, ¿kjažt Yooz cherchi kuzziz cjesajo? Anapanž
Yooz cherchi kuzzizza.
18 Jilanaca, cullaquinaca, anačha atžtan taku mayaka okzqui.
Paatanacžtanaqui okza. Nekz tjeeža učhumž okžtaqui. Niičha werar
okzqui.

YOOZQUIZTAN ANA PAYZNAKZCU MAYAQUICHA

19 Jilanaca zuma okzcan, učhumqui zizza, werar Yooz maatičhumpančha,
jalla nii. Nekztan llajlla kuzzizlaj niiqui, tjup kuzziz cjee. Yooz yujcquiz Yooz
maatinacčhumčha.
20 Yoozza juc'ant chekanaqui učhum kuzquiztan cjenaqui. Yoozqui tjapa
učhum kuz zizza, ana walinacami, walinacami, tjappacha. Nii anawalinaca
zizcumi, Yoozqui tirakaž učhum okža.
21 Jilanaca, cullaquinaca, čhjulorat učhumž kuz walika cječhaj niiqui,
Yoozquiztan ana ekscu mayasača.
22 Učhumqui Yooz mantitacama kamtiquiztan, nižaza Yooz kuzcama kam-
tiquiztan učhumž mayiztac nonžtaž cjequača.
23 Yooz mantitanacaqui tužučha: Yooz Majch Jesucristužquin tjapa kuz-
tan cjee. Nekztanaqui jilanacžtan zuma munaza. Jalla nuž mantichača
Yoozqui.
24 Jakziltat nii mantitacama kamčhaja, jalla niiqui Yooztan tsjii kuzzizza.
Nižaza Yooztan tsjii kuzzizza nii žoñinacžtan. Yooz tjaata Espíritu Santuqui
učhum kuzquiz žejlča. Jalla nekztan zizza učhumqui, Yooztan učhumtan
tsjii kuzziz, jalla nii.

4

ESPIRITU SANTUZTAN CRISTUZ QUINTRA ESPIRITUZTAN

1 Jilanaca, cullaquinaca, nonžna. Jakziltat “Tii takuqui Yooz takučha”,
cjičhaj niiqui, nii žoñiž chiita taku zumpacha tantiyaquača, Yooz taku chiiñi,
ana Yooz taku chiiñi, jalla nii. Anača čhjul takumi pjazila criizqui. Tii
muntuquiz muzpa toscara chiiñi žoñinaca žejlča; Yooz taku chiitažokaž
cjača.
2 ¿Jaknužt žoñiž chiita taku paji atas učhumjo? ¿Yooz Espíritu Santuž
chiikatkaya? ¿Uz ana Yooz Espíritu Santuž chiikatja? Jalla tuž paji atasača
učhumqui. Tii muntuquiz Jesucristuqui žoñž curpuchiz kamchača. Jakzil-
tat nižtapan chiičhaja, jalla niača Yooz taku chiiñiqui.
3 Nižaza jakziltat Jesucristuqui anača žoñž curpuchiz kamchiqui, cjican
chiičhaja, jalla niača ana Yooz takucama chiiñiqui. Cristuž quintra espiri-
tuqui nii chiikatča. Nii Cristuž quintra espirituqui tjonaquača; tuquitan
ančhucqui jalla nii nonzinčhučča. Anziqui tii muntuquiz nižta Cristuž
quintra chiiñinaca žejlča.
4 Pecta jilanaca, cullaquinaca, ančhucqui Yooz maatinacčhučča. Nii
toscar taku joojooñinacaqui diabluž mantitaž ojklayča. Ančhuczti Yooz
Espíritu Santuž mantitaž ojklayča. Yooz Espíritu Santuqui juc'anti azzizza
nii diablužquiztan cjenaqui. Nekztan ančhucqui nii toscar taku joojooñinaca
atipasača.
5 Ninacaqui diabluž maatinacača. Nii žoñinacaqui ana Yooz takucama
chiiñača, diabluž taku chiiñača ninacaqui. Nii diabluqui tii muntuquiz
anchaž mantača. Jaziqui Yoozquin ana criichi žoñinacaqui diabluž taku
criača.
6 Učhumzti Yooz maatinacčhumča. Jaziqui werar Yooz takuž chiyan
Yoozquin criichi žoñinacaqui nii werar takuž catokča. Ana Yoozquin
criichi žoñinacaqui nii werar taku anaž catokča. Nužquiz werar taku
chiiñi žoñinacami, nižaza toscar taku chiiñi žoñinacami pizcpacha pajasača
učhumqui.

YOOZQUI ANCHA MUNAZIÑI KUZZIZZA

7 Pecta jilanaca, cullaquinaca, Yoozpankazza učhum porapat zuma mu-
nazkatñiqui. Jaziqui učhumqui tjappacha porapat zuma munazizpančha.
Jakziltat zuma munazičhaja jalla niiqui Yooz maatača. Nižaza Yooz pajča.

8 Yoozqui ancha munaziñi kuzzizza. Jaziqui jakziltat ana munaziñi kuzzizlaja, jalla niiqui ana Yooz pajčha.
9 Yooz Ejpqui tii muntuquiz niiž zinta Majch cuchanžquichičha učhum Yooztan wiñaya kamzjapa, wali cuntintu. Jalla nuž cuchanžquitiquiztan Yoozqui učhumquiz niiž munaziñi kuz tjeezičha.
10 Yoozqui ultimu zuma munaziñi kuzzizpančha. Yooz Ejpčha učhum k'ayachichiqui. Nekztan niiž Majch cuchanžquichičha. Yooz Majchqui učhum uj laycu ticzičha, učhum ana casticta cjisjapa. Nekztan zuma munaziñi kuzqui jaknužt cječhaja, nii zizza učhumqui.
11 Pecta jilanaca, cullaquinaca, učhumtan ancha munazičha Yooz Ejpqui. Jaziqui učhum nižtazakaz porapat zuma munazizpančha.
12 Anaž jakzilta žoñimi Yooz cherčha. Ana Yooz cheržcumi zuma munazičhaja, jalla nii žoñiqui Yooztan tsjii kuzzizza. Nižaza Yooz munaziñi kuz, jalla nižta kuzzizza nii žoñiqui.
13 Yooz Ejpqui niiž Espíritu Santo učhumquiz tjaachičha. Jalla nekztan Yooztan učhumtan tsjii kuzzizza, nii zizza učhumqui.
14 Yooz Ejpqui niiž Majch cuchanžquichičha žoñinaca liwriizjapa. Nii Yooz Majch cherchinčha wejrnacqui. Nekztan ančhucaquiz nii puntu tjaajinchinčha.
15 Jakziltat “Yooz Majchčha Jesucristuqui”, cjičhaja, jalla niičha Yooztan tsjii kuzzizqui. Nižaza Yoozqui niiztan tsjii kuzzizza.
16 Yoozqui učhumtan ancha munazičha, jalla nii zizza učhumqui. Nižaza nii criičha učhumqui. Yoozqui munaziñi kuzzizza. Jaziqui jakziltat munaziñi kuzzizpanžlaja, jalla niičha Yooztan tsjii kuzzizqui. Nižaza Yoozqui ninacztan tsjii kuzzizza.
17 Nuž kamcan juc'ant juc'ant munaziñi kuzziz cjissa učhumqui, Jesucristuž irat kuzziz cjiscama. Jalla nekztan juyzuquiz ana eksnaquičha učhumqui.
18 Munaziñi kuzziz žoñinacaqui ana Yoozquin eksñičha. Zuma munaziñi kuzziz žoñinacaqui anaž čhjulumi eksnasačha. Jalziltat eksñi kuzzizlaja, jalla niiqui Yooz casticz eksa. Jalla nižtiquiztan anaž zuma munaziñi kuzzizza nii eksñi žoñinacaqui.
19 Yoozqui učhumtan zuma munazičha. Jalla nekztanaqui učhumqui Yooztan munazičha.
20 Jakziltat “Wejrqui Yooztan zuma munaziñi kuzziztčha”, chiičhaja, jalla niiqui niiž jilanacztan ana chjaawjkatñipančha. Niiž jilanacztan chjaawjkatčhaja, jalla niiqui anaž Yooztan zuma munaziñi kuzzizza. Inapankaz “Wejrqui Yooztan zuma munaziñi kuzziztčha” cjičha. Toscara chiičha. Nii žoñinacaqui cherta jilanacztan anazuma munazičhaja, jalla niiqui ¿jaknužt ana Yooz cheržcu Yooztan munaziñi kuzziz cjesajo? Anapanž cjesačha.
21 Yoozqui učhum mantichičha tuž cjican:
—Jakziltat Yooztan munaziñi kuzzizlaja, jalla niiqui niiž jilanacztanami zuma munaziñi kuzzizzakaz cjis waquizičha.

5

UCHUMQUI ANAWALINACA ATIPCHA

1 Jesusačha Yooziž cuchanžquita Cristuqui. Jakziltat nii Jesucristužquin criičhaja, jalla niičha Yooz maatiqui. Tjapa Yooz maatinacami Yooz Ejpztan munaziñi kuzzizza. Nižaza Yooz Ejpztan munaziñi kuzzizalaj niiqui, Yooz Ejpž maatinacztan munaziñi kuzzizzakazza.

2 Nižaza jakziltat Yooztan munaziñi kuzzizalaja, jalla niiqui Yooz mantitanacaž cazza. Jalla nekztan Yooz maatinacaqui porapat zumaž munazičha. Niiž zizza učhumqui.

3 Yooztan munaziñi kuzziz žoñiqui Yooz mantitanaca cazza. Nii Yooz mantitanacaqui anačha ch'ama.

4 Yooz mantita cazcu, Yooz maatinacaqui anawalinaca atipčha. Jakzilta žoñit Yoozquin tjapa kuz criičhaja, jalla niiqui anawalinaca atipčha.

5 ¿Jakziltat anawalinaca atipjo? Jakziltažlaj Jesús cjita Yooz Majchquin tjapa kuztan, jalla ninacaž atipčha anawalinacaqui.

YOOZ MAJCHCHA JESUCRISTUQUI

6 Jesucristuqui tii muntuquiz tjontan, kjaztan bautistatačha. Jalla nekztan cruzquiz ch'awcta ticzičha. Kjaztan bautistaž cjen, jalla niičha tisticuqui, Yooz Majchčha Jesucristuqui, cjican. Cruzquiz ch'awcta ljoc tjawkchičha. Jalla nii zakazza tisticuqui, Yooz Majchčha Jesucristuqui, cjican. Yooz Espíritu Santuqui tisticuzakazza: Yooz Majchčha Jesucristuqui, cjican. Nii Espíritu Santučha werarapan chiiñiqui.

7 Arajpachquinaqui čhjep tisticunaca žejlčha, Yooz Ejp, nižaza Taku cjita tjuuchiz Yooz Majch, nižaza Yooz Espíritu Santo. Nii čhjepultanaqui tsjiikaz chiičha.

8 Nižaza tii muntuquiziqui čhjep tisticunacazakaz žejlčha, Yooz Espíritu Santo, nižaza kjaztan bautis, nižaza cruzquiz ljoc tjawkz. Nii čhjepqui tsjiikaz chiičha: Jesucristučha Yooz Majchqui, cjican.

9 Zoñž taku weraražlaja niiqui, Yooz taku juc'ant werarača. Werara chiiñi Yooz Ejpqui chiičha, tuž cjican:

—Jesucristučha Wejt Majchqui.

10 Jakziltat Yooz Majchquin criičhaja, jalla niiqui persun kuzquiz zizza, Jesucristučha Yooz Majchqui, nii. Jalla niizakaz Yooz Ejpqui chiičha. Jakziltat Yooz taku ana criičhaja, jalla niiqui Yooz toscara chiitažokaz nayčha. Yooz takuqui chiičha: Jesucristučha Yooz Majchqui, cjicanaqui. Jalla nii anaž criiz pečča yekjap žoñinacaqui. Jalla nekztan Yooz toscara chiitažokaz nayčha nii ana criiñinacaqui.

11 Nižaza Yoozqui cjičha:

—Wejt Majchqui ančhuca ujquiztan ticzičha. Jalla nekztan ančhucqui wejttan wiñaya kamaquičha, wali cuntintu.

12 Jakziltat Yooz Majchtan tsjii kuzziz kamčhaja, jalla niiqui Yooztan wiñaya kamaquičha. Nižaza jakziltat Yooz Majchtan ana tsjii kuzziz kamčhaja, jalla niiqui Yooztan ana wiñaya kamasačha.

ZERZ TAKUNACA

13 Ančhucqui Yooz Majchquin criičha tjapa kuztan. Jalla nekztan Yooztan wiñaya kamaquičha, wali cuntintu. Nii zizjapa, ančhucaquin cjijržcučha wejrqui.

14-15 Učhumqui Yooz kuzcama mayizaquiž niiqui, nonžtaž cjequičha. Učhumž mayizta nonžtaž cjequiž niiqui, tjaataž cjequičha. Jalla nužupančha. Weraraž niiqui.

16-17 Tjapa anawalinacami ujpančha. Tsjii jilaqui uj paaquiž niiqui, Yoozquiztan mayizinspančha, pertunta cjeejo. Pero tsjii juc'ant anawal uj paaz kuzzizzalaj niiqui anaž pertunta cjesačha. Niižta ana Yoozquiztan mayizina, pertunta cjeejuqui. Yekja ujnacami Yoozquiztan mayizinasačha, pertuntaž cjeyajo.

18 Yooz maatinacami anaž kuzin uj paasačha. Yooz maatinaca walja kjaraž
cuitičha Yooz Majchqui. Nii anawal Satanás diabluqui Yooz maati Yooz
kjarquiztan ana kjañi atčha. Nii zuma zizza ančhucqui.
19 Yooz maatinacčhumčha učhumqui. Ana Yoozquin criichi žoñinacaqui,
tjappacha Satanás diabluž mantuquiz žejlčha. Učhumqui nii zakaz zizza.
20 Yooz Majchqui tjonchičha učhumnaca zuma intintazkatajo, nižaza
werar Yooz pajajo. ¿Ject werar Yoozjo? Jalla niičha Jesucristo Yooz Majchqui.
Jaziqui učhumqui nii werar Yooztan tsjii kuzziz cjissinčhumčha. Niižtan
kamcan, wiñaya niižtan kamaquičha.
21 Jilanaca, cullaquinaca, ančhucqui žoñiž paata yooznacquiztan zaraka,
ana iya nekz macjata ančhucqui. Jalla nužupančha.

SEGUNDA CARTA DEL APOSTOL SAN JUAN

WERAR TAKU, MUNAZIÑI KUZ

1 Wejrqui Juan cjititčha. Icliz jiliritčha wejrqui. Jaziqui tii cartal cjijržcučha Yooz illzta cullacaquin tjappacha naaža maatinačžquin. Wejrqui ančhuc werara k'ayachučha. Nižaza tjapa Yooz taku criichinacaqui ančhucž k'ayachičha.

2 Učhum kuzquiziqui werar Yooz taku žejlčha, nižaza wiñaya želaquičha.

3 Nižaza zuma munaziñi kuzziz kaman, Yooz Ejpžtan nižaza Jesucristo Yooz Majchtan učhum yanapčha. Nižaza učhum okžcu, llan kuzziz cjiskatčha.

4 Yekjap am maatinaca cherchinčha, Yooz takucama kamñi. Nužupan, mantichičha Yoozqui. Nuž kamñi cheržcu, ancha chipchinčha wejrqui.

5-6 Cullacalla, anziqui am roct'učha, porapat zuma munaza. Nii mantitaqui anačha anztakaz. Tuquitanpacha učhumqui nuž mantitapančha. Jakziltat zuma munaziñi kuzzizlaja, jalla niiqui Yooz mantitanacacama kamčha.

Tuquitanpacha Yooz mantita nonzinčhuccha, zuma munaziñi kuzziz cjee, jalla nii.

INCALLÑI ZOÑINACA

7 Tii muntuquiz muzpa žoñinacaqui ojklayčha, žoñi incallcan. Ninacaqui anaž criičha, Jesucristuž žoñž curpuchiz kamchičha tii muntuquiz, nii. Jalla ninacačha incallñinacaqui. Nižaza Cristuž quintranačha.

8 Ančhucqui nonžna. Ančhucqui Yooztajapaž langža. Nii langžta cuitaquičha, ana pertiznajo, arajpachquin zumanaca tanzjapa.

9 Jakziltat Jesucristuž tjaajinta yapzaja, jalla niiqui anaž Yooztan tsjii kuzziz kamčha. Nižaza jakziltat Jesucristuž tjaajintacama ana kamčhaja, jalla niiqui anazakazza Yooztan tsjii kuzzizqui. Pero jakziltat Jesucristuž tjaajintacama kamčhaja, jalla niičha Yooz Ejpžtan nižaza Yooz Majchtan tsjii kuzzizqui.

10 Jakziltat ančhucaquiz tjonžcu Cristuž tjaajinta ana niicama tjaajinčhaj niiqui, anaž Yooztan tsjii kuzziz nii jilaqui. Ančhucqui nii žoñi ana kjuyquiz kjawznaquičha. Anazaž tsaanaquičha.

11 Jakziltat nii anawal žoñžquiz tsaanačhaj niiqui, nii žoñž anawal langz yanaptažokaz cjičha.

ZERZ TAKUNACA

12 Zumsira wacchi takunaca wejtta žejlčha. Pero tjappachaqui anal cjijrz pecučha. Ančhucaquin tjonz pecučha, učhum pora parlizjapa, porapat cuntintu cjisjapa.

13 Am cullaqui illzizakazza Yoozqui. Naaža maatinacaqui saludos apayžquičha. Jalla nužukazza.

TERCERA CARTA DEL APOSTOL SAN JUAN

GAYO CJITAQUI ZUMACHA

1 Wejrqui Juan cjititčha. Icliz jiliritčha wejrqui. Gayo, amquin cjijržcučha.
Yooz takucama kamcan, am k'ayachučha.
2 Jila, amtal mayizinučha tjappacha walicama cjeyajo, nižaza am curpu
zuma žejtñi cjeyajo. Am kuz walikazza, nii zizučha wejrqui.
3 Yekjap jilanacaqui wejtquiz tjonzičha. Am puntu wejtquiz quint'ichičha,
tuž cjican:
—Nii Gayuqui werar Yooz takucamaž kamčha.
Jalla nuž zizcu ancha chipchinčha.
4 Wejt jilanacaž werar Yooz takucama kamñipan zizcu, anchal cuntintučha
wejrqui. Anaž čhjulumi wejr juc'ant cuntintu cjiskatñiqui žejlčha.
5 Jila, walikam am paačha, jilanaca yanapcan, ana pajta jilanacami.
6 Yekjap amiž yanaptanacaqui iclizquiz mazzičha, tuž cjican:
—Nii Gayo cjita jilaqui ancha zumačha. Ana pajta jilanacami
yanapñipankazza. Nižaza okzñipankazza.
Gayo jila, jalla nužupan amqui tira yanapaquičha. Jilanacaž jiczquin
okanami yanapz waquizičha. Jalla niic walikazza; jalla nuž cjenaqui Yooz
kuzqui wali cuntintuž cjequičha.
7 Nii jilanacaqui Yooz sirwican ojklayñičha. Ninacaqui ana Yooz criichi-
nacžquiztan ana čhjul yanapñimi pecñičha.
8 Jaziqui učhumqui nii Yooz sirwiñi jilanaca yanapz waquizičha, ninaca
werar Yooz taku parlajo.

DIOTREFES CJITAQUI ANAWALI PAAÑIČHA

9 Tuquiqui iclizquin cjijrchinčha. Tsjii žoñiqui weriž cjijrta anaž nonz
pečča. Wejrqui icliz jiliritčha. Pero nii žoñiqui anaž wejr jiliriztaka nayčha.
Diótrefes cjita tjuuchizza nii žoñiqui. Niikaz jilanaca juc'antiž mantiz pečča.
10 Wejrqui ančhucaquin tjonačhaj niiqui, jalla nekztan nii žoñiž anawali
paatanaca paljayačha ančhucaquiz. Nii Diotrefesqui toscaranaca par-
lichičha wejtnaca quintra. Iya anawalinaca paachizakazza. Nižaza ji-
lanacaž tjonznanami, ana risiwz pecñičha. Yekjap criichinacazti wali quiyas
pečča. Nii Diótrefeszti cjiñičha:
—Anapanž nii jilanacžtan zumaž risiwaquičha.
Nižaza zuma risiwñi jilanaca iclizquiztan chjatkatñičha.
11 Jila, jaziqui anačha nižta cjisqui. Nii žoñiž paatanaca ana yatekaza.
Amzti, walikam paačha. Jakziltat walinaca paačhaja, jalla niiqui Yooz
cherchi kuzziz kamčha. Jakziltat anawalinaca paačhaja, jalla niiqui anaž
Yooz pajčha, ana Yooz cherchi kuzzizza.

DEMETRIO CJITAQUI WALI PAACHA

12 Tjappach žoñinacaqui Demetriuž puntu cjičha:
—Zumačha nii Demétrio cjita jilaqui. Niiž paatanacami werar tawk jaru-
pankazza.
Nižaza wejrnacmi chiyučha, Demetriuqui zuma jilačha, nii. Ančhucqui
zizza, wejrnacqui werar takul chiyiñčha, nii.
13 Zumsira wacchi takunacaqui wejtta žejlčha cjijrzjapa. Pero tii cartiquiz
anal iyal cjijrz pecučha.

14 Wajilla amquin tjonzquiz pecučha. Jalla nekztan učhumporaž
palt'aquičha.
15 Llan kuzziz cjee. Tekzta jilanacaqui saludos apayžquičha. Nižaza amqui
wejtnaca jilanačžquiz tsaanžinaquičha, zapa maynižquiz. Jalla nužukazza.

LA CARTA DEL APOSTOL SAN JUDAS

1 Wejr Judasqui Jesucristuž manta payiñ žoñtčha nižaza Jacobž lajkčha.
Wejrqui ančhucaquin cjijržcučha. Yooz Ejpqui ančhuc kjawzičha, niiž maati
cjeyajo. Nižaza Yooz Ejpqui ančhucatan zuma munazičha. Nižaza ančhuc
anawalinacquiztan cuitičha, Jesucristuž tjonzcama.
2 Yoozqui ančhucaquiz juc'antej okžla, nižaza juc'ant walikaj kamkatla,
nižaza ančhucqui Yooziž ancha munasitaj cjila.

TOSCARA TJAAJIÑINACŽ PUNTU

3 Pecta jilanaca, cullaquinaca, wejrqui ančhucaquin anchal cjuñchinčha.
Jalla nuž cjuñžcu liwriiñi puntuquiztan ančhucaquin anchal cjijrz pecučha.
Ančhucatan wejttan liwriita žoñinacačha. Anawal tjaajiñinacaž ančhucaquiz
incallz pecchiž cjen tii cartal urgente apayžcačha, ančhucaquiz chiižinzjapa.
Yoozquin kuz tjaaz puntu werara tjaajintatačha. Tsjemata tjaajintanacaqui
anačha werara niiqui. Werar tjaajintanacžquizkaz tjurt'iñi kuzziz cjee.
4 Yekjap ana lijitum criichi žoñinacaqui ančhucaquiz jamazit luzzičha,
ana kjanapacha. Ninacaqui ana wal žoñinacačha. Yooz partiquiz luzcu,
Yooz okzñi kuz tsjii kjutñi intintazza. Ninacaqui cjiñičha, “Yoozqui učhum
okzpančha, jaziqui čhjul paatami walikazza”. Jalla nuž kamcan učhum
Jesucristo Jiliržquiz anapan pajčha. Pero criichi žoñinacž pajk Patrunačha
Jesucristuqui. Yekjat ana iya želasačha. Jaziqui ninacaqui Yooz kamañquiz
anapan kamčha. Tuquiqui profetanacaqui nižta kamñinacž puntuquiztan
cjijrchičha, “Yoozqui ninacžquiz casticaquičha”, jalla nuž cjican.
5 Ančhucaž zizziž cjenami, ančhucaquiz zumpacha cjuñkatz pecučha
tii puntuquiztan. Tuqui Yooz Jiliriqui Egipto yokquiztan Israel wa-
jtchiz žoñinaca jwessičha. Nekztan jwessiž cjenami ana criichinacžquiz
ticzkatchičha.
6 Nižaza tii cjuñzna. Yekjap anjilanacaqui Yooziž tjaata puesto ana iya
wacaychiz pecchičha, nižaza arajpach puestuquiztan zarakchičha. Jalla
nižtiquiztan Yoozqui ninaca presužtakaz čhjelinčha. Wiñayjapa zumchiquiz
chawctažtakaz žejlčha Yooz pajk pjalz tjuñicama.
7 Nižaza Sodoma wajtquiz žejlñinacami Gomorra wajtquiz žejlñinacami,
nižaza žcatinta wajtquiz žejlñinacami jalla nii ana wal anjilanacažtapacha
ancha uj paachičha. Ninacaqui adulteriuquiz ojklaychičha. Nižaza tsjemata
adulterio paachičha. Jalla nižtiquiztan Yoozqui ninaca casticchičha, wiñaya
infiernuquin. Jalla nuž kjanapacha chiichičha, Yoozqui ana walinaca castic-
spančha, jalla nii.
8 Jalla nii Yooz casticz puntu zizcumi, ana zuma tjaajiñi žoñinacaqui
chjuužta jaru ojklayčha, “Yoozqui nižta wejtquiz tjaajinchičha, tsjii
chjuužtiquiz” cjican. Nekztan adulteriuquiz ojklayčha, nižaza Yooz Jiliriž
mantita anaž cassa, nižaza poderchiz zajranacžquiz ararčha. Jalla nuž
chjuužta jaru anawali kamčha.
9 Tsjii pajk arcángel Miguel cjita žejlčha, walja poderchiz. Jalla nii anjilaqui
diabluztan ch'aassičha Moisés curpu puntuquiztan. Jalla nuž ch'aascan,
Miguel anjilaqui diablužquiz ana ararchičha; “Casticta cjee”, cjican. Antiz
tiikaz chiichičha, “Yooz Jiliriqui amquiz ujžla”. Jalla nižtakaz chiichičha.
10 Pero nii ančhucatan kamñi anawali žoñinacaqui ana intintazñi kuzzizza.
Poderchiz zajranacž quintra chiican, chjaawjkatčha. Animalažtakaz persun

kuzcamakaz ojklayñičha. Jalla nuž ojklaytiquiztan persunjapa casticu zjijcčha.

11 Ninacžtaqui ana wali cjequičha. Cainž irata Yooz kamañquiz ana kamz pečcha. Paaz ganz peccu, Balaam irata tsjii kjutñi ojklayčha. Nižaza Corež iratažtakazza casticu zjijcčha. Korequi Yooz uchta žoñinacž quintra paažcu ticzičha.

12 Ančhucqui Yooztajapa pjijstanaca paačha. Ančhucaž cristian pjijsta paan, ninacaqui azipančha ančhucalta. Pjijstiquiz ancha anazuma lujlñi, nižaza licñi, nižaza ana zuma kamñičha. Ninacačha Yooz ana rispitñiqui. Persunjapakaz importičha. Anačha yanapchuca, ančhucaž zuma kamajo. Ninacaqui ana chijñichiz tsjiržtakazza, nižaza tjamiž chjichta tsjiržtakaz. Nižaza ninacaqui anazuma frutchiz muntinacažtakaz. Cajlžta muntinacažtakaz, žejtz wira anapan žejlčha ninacžtaqui.

13 Tjamiž chjichta kjaz ljojkjinacažtakazza. Ninacaž azzuca paatanacaqui kot anazum ch'utunacažtakazza. Nižaza ninacaqui tsjii kjutñi pertissi warawaranacažtakazza. Anawal zumchiquiz wiñayjapa castictaž cjequičha. Casticta cjisjapa, nii anawal tjaajiñinacaqui chjojtačha.

14 Tsjii žoñiqui Enoc cjitatačha. Adanžquiztan pakallak wilta majchmajchquiztan tjonñitačha. Jalla nii Enocqui Yooztajapa chiichičha tuž cjican: “Yooz Jiliriqui warank warank anjilanacžtan tjonaquičha, tjapa žoñinaca pjalzjapa.

15 Jalla nuž pjalžcan Yooz Jiliriqui tjapa anawal žoñinacž ujnaca tjeeznaquičha; tjapa ninacaž anawali paatanaca tjeeznaquičha. Nižaza Yoozqui tjapa niiž quintra anawali chiitanaca tjeeznaquičha”. Jalla nuž mazinchičha Enoc cjitaqui.

16 Nii anawali žoñinacačha quijakaz pecñinacaqui. Nižaza iñarcan chuchkaz pecñinaca; nižaza ninacaž kuz pecta jaru ojklayñičha. Nižaza mitarazzi takunacžtan chiiñičha. Nižaza žoñinacž kuz wali cjisjapa chiiñičha, nii žoñinacžquiztan cusasanaca ganzjapa.

CRIICHI ZOÑINACŽQUIZ CHIIZINTA TAKU

17-18 Pecta jilanaca, cullaquinaca, jalla tii puntuquiztanž cjuñzna. Učhum Jesucristo Jilirž apostolonacaqui ultim timpu puntuquiztan ančhucaquiz mazinchičha, tuž cjican; “Ima tii muntu tucuzinznan, anawal žoñinacaqui ječžnaquičha, Yooz kamañ puntunacž quintra chiican. Ninacaqui persun anawal pecta kamañ jaru kamaquičha”. Jalla nuž mazinchičha apostolonacaqui.

19 Jalla nižta anawali žoñinacaqui žoñi t'akñičha, nižaza porapat quintra tanaskatñičha. Yooz Espíritu Santuqui ninacž kuzquiz ana žejlčha. Ninacaqui persun kuzcamakaz kamčha.

20 Pecta jilanaca, cullaquinaca, Yooz puntunaca tjaajintanacžquiz tjurt'iñi kuzziz cjee. Nižaza Espíritu Santuž aztan Yoozquin mayiza, juc'ant zuma kamañchizpan cjisjapa.

21 Nižaza zuma kama, Yooz ančhucatan tira zuma munazizjapa. Nižaza učhum Jesucristo Jilirž tjonz tjuñi tjewžna. Nii tjuñquiziqui Jesucristuqui niiž okzñi kuzziz cjen arajpachquin Yooztan wiñaya kamñijapa ančhucaquiz cjiskataquičha.

22 Turwayzi kuzziz žoñžquiz zumpacha paljaya, zuma tjaajintanacquiz tjurt'iñi kuzziz cjisjapa.

23 Infiernuquin tjojtsnak cjenpacha kjawžna, liwriita cjisjapa. Nižaza ujchiz žoñinacžquiz okzñi kuzziz cjee. Anawal žoñinacžquiz okžcan, persun kuzquiz cuitasaquičha, zuma kamañquiztan tsjii kjutñi ana chjitchta cjisjapa. Ančhucqui ana zuma kamañchiz žoñinacžtan ojklaycan nižta ana zuma

kamañchiz cjesačha. Jalla nižtiquiztan anawal žoñinacžquiz okžcan, cuitasa ninacž irata ana cjisjapa.

24-25 Yoozqui zinta Yoozza. Niičha Jesucristo Jiliriž cjen učhum Liwriiñiqui. Niičha ancha azzizqui, učhumnaca cuitizjapa, nižaza ančhuc ana ujquiz tjojtzjapa, nižaza niiž yujcquiz ana ujchiz prisintizjapa. Jalla nekz, Yooz yujcquiz žejlcan, ančhucqui ancha cuntintuž cjequičha. Anztajapami wiñayajapami Yoozqui honorchizkaj cjila, nižaza niiž arajpach watjaqui zumapaj cjila, nižaza tjapa azzizkaj cjila, nižaza tjapa mantiñej cjila. Jalla nužoj cjila. Amén.

APOCALIPSIS
O REVELACION A SAN JUAN

1 Yoozqui tii liwruquiz cjijrta puntunaca Jesucristužquiz mazinchičha,
Jesucristo niiž sirwiñi žoñinacžquiz maznajo. Tii puntunacaqui waji
wataquičha. Jesucristuqui niiž sirwiñi Juanžquin anjila cuchanžquichičha,
tii liwruquiz cjijrtanaca zizta cjeyajo.
2 Wejr Juanqui tjapa nii zizta puntunacžquiztan cjijručha, jaknužt wejr nii
zizzinžlaja, jalla nužupan. Jaziqui Yooz takumi nižaza Jesucristuž maztami
chiyučha. Nižaza tjapa weriž chertanacami chiyučha. Tjappacha werarapan cjijručha.
3 Jakziltat žoñinacžquiz tii Yooziž tjaata takunaca liičhaja, jalla niiqui
cuntintuž cjequičha. Nižaza jakziltat tii Yooziž tjaata takunaca nonžaja,
nižaza niiž jaru kamčhaja jalla niiqui zakaz cuntintuž cjequičha. Tii puntunaca cumplis timpunaca žcatžinžquičha.

JUANQUI ICLIZANACZQUIN CJIJRCHA

4 Wejr Juanqui pakallawk Asia yokquin žejlñi iclizanacquin cjijručha.
Yoozqui ančhucaquiz zumpachaj yanapt'ila, nižaza Yoozqui ančhucaquiz
walikaj kamkatla. Yoozqui tuquitanpachami anzimi jaztanami wiñayjapa
tirapan žejlčha. Yooz mantiz julz yujcquiz pakallawk zuma ispiritunaca
žejlčha. Ninacaqui ančhuc walikaj kamkatla.
5 Nižaza Jesucristuqui ančhuc walikaj kamkatla. Jesucristučha lijitum
chiiñiqui. Nižaza primir ticziquiztan jacatatchi žoñičha. Nižaza Jesucristupančha tjapa tii muntuquiz žejlñi mantiñi reynacžquiz mantiñiqui. Cristuqui
učhum ancha okzičha. Nekztan učhum ujnacquiztan ticzičha. Jalla nuž
ticžcu, učhum liwriichičha, niiž ljok tjawkchiž cjen.
6 Nekztan Jesucristuqui učhum utchičha, niiztan chicapacha mantiñijapa,
nižaza Yooz Ejpžquiz rispitñijapa. Jalla nii Jesucristuqui wiñayjapa honorchiz
cjila. Nižaza wiñayjapa mantiñej cjila. Jalla nužoj cjila. Amén.
7 Cjuñzna. Tsjii nooj Jesucristuqui tsjir taypiquiz tjonaquičha. Jalla nuž
tjonan tjapa žoñinacaqui nii cheraquičha; Jesucristo quintra paañi žoñinacami
nii zakaz cheraquičha. Nekztanaqui tjapa wajtchiz ana criiñi žoñinacaqui
kaaquičha, ninaca casticz ora tjonchiž cjen. Jalla nužoj cjila. Amén.
8 Yooz Jiliriqui tuž cjičha: “Wejrtčha primirquiztan tjappacha kalltichintqui. Nižaza wejrtčha tjappacha mantiñtqui. Jaknužt tsjii litraqui “A”quiztan
kallantičhaja, nižaza “Z”quin žerzaja, jalla niztitčha wejrqui tjappachtajapa”. Jalla nuž cjičha tjapa aztan mantiñi Yooz Jiliriqui. Niiqui anzimi,
tuquitanami, jaztanami žejlčha.
9 Wejr Juanqui ančhucaquin cjijržcučha. Wejrqui ančhuca jiltčha,
Jesucristužquin kuz tjaatiquiztanaqui. Učhumqui Yooz mantuquiz
kamchiz cjen, sufrička. Pero čhjul sufritami žejlčhaja, Jesucristuqui
učhumnacquizimi pasinsis kuzziz cjiskatčha. Wejrqui kot taypiquiz kolta
yokquiz želučha, Patmos cjita tii yoka. Jalla ticju preso želučha, Yooz taku
parlitiquiztan, nižaza Jesucristuž puntuquiztan maztiquiztan.

JESUCRISTUZ CHERTA

10 Tsjii Yooz tjuñquiziqui Yooz Espíritu Santuqui wejt kuzquiz ancha
tjonchičha. Tjonžcu jalla tii watchičha. Tsjii alto jora nonzinčha wir kjutñi,
trompetž pekz joražtakaz nonzinčha.
11 Nii joraqui tuž cjichičha:

—Wejrtčha primirquiztan tjappacha kalltichintqui. Nižaza wejrtčha tjappacha mantiñtqui. Jaknužt tsjii litraqui “A”quiztan kallantičhaja, nižaza “Z”quin žerzaja, jalla nižtitčha wejrqui tjappachtajapaqui”. Jaknužt amqui cheračhaja, jalla nii chertanaca cjijra. Nekztan nii libro pakallawk iclizanacquin apaya, Efeso iclizquin, nižaza Esmirna iclizquin, nižaza Pérgamo iclizquin, nižaza Tiatira iclizquin, nižaza Sardis iclizquin, nižaza Filadelfia iclizquin, nižaza Laodicea iclizquin. Jalla nii Asia cjita provinciquin žejlñi iclizanacquin nii cjijrtaqui apaya.

12 Jalla nekztanaqui wir kjutñi kjutzinčha cherzjapa, jectpan nižta paljayzqui, nuž cjican. Jalla nuž kjutžcu tsjii pakallawk kor cantilero cherzinčha.

13 Nii cantiler taypiquiz tsjii žoñižtakaz tsijtchi želatčha. Niiqui tol zquitchiztačha, nižaza quecquiz tsjii pal kor sinturunchiztačha.

14 Nižaza niiž ach charami chiwitačha, chiw chomažtakaz, nižaza chiw kjatñižtakaz. Niiž čhjujcquinacaqui ujžtakaz c'ajatčha.

15 Niiž kjojchanacaqui zuma llijatčha jurnuquiz tjiñanta korižtakaz. Niiž joraqui wacchi kjaz pujquiz kjawñižtakaztačha.

16 Niiž žew kjarquiz pakallawk warawaranaca tanzitačha. Niiž atquiztan pajk ar cuchillužtakaz ulnatčha, porap kjuttan archiz. Niiž yujcqui zmali tjuñižtakaz c'ajatčha.

17 Jalla nii cheržcu, niiž kjojchquiz tjojtsinčha, ticziztakaz. Niizti wejr lanzičha žew kjarztan. Jalla nuž lanžcu tuž cjichičha:

—Wejr ana eksna amqui. Primirquiztanpacha asta wiricama želučha. Wejrtčha juc'ant chekanaqui tjappachquiztanami.

18 Wejrtčha žetiñtqui. Wejrqui ticzinčha. Pero wejtquiz cherzna. Wiñayjapa žetučha. Nižaza wejrqui mantučha ticzmi, nižaza ticz yokami.

19 Jaziqui cjijraquičha jaknužum cherčhaja, jalla nii. Cjijraquičha tii timpu watchinacami, nižaza jazta timpu tjonanami, nii.

20 Wejt žew kjarquiz pakallawk warawaranaca žejlčha. Jalla nii cherchamčha, nižaza pakallawk cantilerunaca cherchamčha. Ninaca tuž cjičha: nii pakallawk warawaranacaqui pakallawk iclizanacž irpiñinacačha. Nii pakallawk cantilerunacaqui pakallawk iclizanacačha.

2

EFESO ICLIZQUIZ CHIITA TAKUNACA

1 Efeso icliz irpiñižquin tuž cjijra: “Tsjiiqui žew kjarquiz pakallawk warawara tanža, nižaza pakallawk kor cantiler taypiquiz ojklayčha. Jalla niiqui tuž cjičha:

2 Ančhucaž paatanacami pajučha. Ančhucqui wejttajapa ancha langža. Nižaza sufrichiž cjenami ančhucqui tjurt'iñi kuzzizza. Nižaza ančhucqui ana zum kamañchiz žoñinaca ana cherz pečča. Nižaza jakziltat ‘apostultčha wejrqui’ cjican ojklayčhaja, jalla ninaca wawczinčhučča ančhucqui, werara ana werara jalla nii. Jalla nižtiquiztan jecnacat ana werar apóstol ojklayčhaja, jalla nii zizzinčhučča.

3 Wejrqui zizučha, ančhucqui pasinsis kuztan sufrička, wejtquiz criican. Nižaza wejtquiz kuzziz cjen walja awantichinčhučča. Nižaza wejttajapa walja langzinčhučča, ana ocha nayžcu.

4 Pero tsjii ujchizza ančhucqui. Jaknužt ančhucqui primero tjapa kuz wejttan ancha munazitčhaja, jalla nižta ana tira munazička. Anz wejttan upa munazička.

5 Cjuñzna, jaknužt ančhucqui primero ancha zuma munaziñi kuzziz cjistčhaja. Nižaza cjuñzna jaknužt anziqui upa munaziñi kuzziz cjistčhaja.

Jalla nii cjuñzcu, ‘ujchizpantčha wejrqui’ cjis waquizičha. Nekztan wilta ancha zuma munaziñi kuzziz cjee, wilta zuma kamzjapa. Ana wilta zuma munaziñi kuzziz cjequiž niiqui, am cantileruqui kjañtaž cjequičha; nekztan ančhuca icliza tjatanta cjequičha.

6 Pero ančhucaltajapa tsjii zuma obra žejlčha, ančhucqui ana wal nicolaítas parti žoñinacž quintrajapa chjaawjkatčha, jalla nii. Wejrqui ninacž quintrajapa zakal chjaawjkatučha.

7 Jakziltat nonzñi cjuñchiz cječhaja, nonžla Espíritu Santuž iclizziz žoñinacžquiz chiitaqui. Jakziltat anawalinacquiztan atipačhaja, jalla niižquiz wejrqui permiso tjaa-ačha, žeti tjaañi muntiquiztan lulajo. Yooz zuma yokquin žejlčha nii zuma muntiqui”.

ESMIRNA ICLIZQUIZ CHIITA TAKUNACA

8 Esmirna icliz irpiñižquin tuž cjijra: “Tsjiiqui primirquiztanpacha wiricama žejlčha. Jalla niičha juc'ant chekanaqui tjappachquiztanami. Niiqui ticzičha, nižaza wilta žejtñi cjissičha. Jalla niiqui tuž cjičha:

9 Wejrqui zizučha, ančhucqui ancha sufrička, nižaza t'akjiri žejlčha. Pero ricachužtakazza ančhucqui, Yooz wajtchiz žoñinacaž cjican. Judío žoñinacaqui ančhuca quintra ancha anawal takunaca chiička. Ninacaqui anačha ultim werar judionacaqui. Ninacačha Satanás diabluž partiquiziqui.

10 Jaknužt ančhucqui sufračhaja, nuž sufrisquiztan ana tsuca. Cwitasa, diabluqui yekjapanaca ančhucaquiztan carsilquiz chawckataquičha, ančhucaž ujquiz tjojtskatzjapa. Ančhucqui tunca tjuñi intiru ancha sufraquičha. Ticzcama wejtquiz tjurt'iñi kuzziz cjee. Nekztanaqui wejrqui ančhucaquiz wiñayjapa žeti tjaa-ačha, tsjii premiužtakaz.

11 Jakziltat nonzñi cjuñchiz cječhaja, jalla niiqui nonžla, Espíritu Santuž iclizziz žoñinacžquiz chiitaqui. Jakziltat ana walinacquiztan atipačhaja, jalla niiqui infiernuquin castictiquiztan liwriitaž cjequičha. Infiernuquin casticzqui curpumi animumi wiñaya sufrička. ‘Pizc ticz’ cjitačha nii infiernuquin sufrisqui”.

PERGAMO ICLIZQUIZ CHIITA TAKUNACA

12 Pergamum icliz irpiñižquin tuž cjijra: “Tsjiiqui porap kjuttan ar cuchillužtakaz žejlčha. Jalla niiqui tuž cjičha:

13 Wejrqui pajučha, tjapa ančhucaž paatami. Jakziquin Satanás diabluqui mantičhaja, jalla nicju ančhuc žejlčha. Jalla nižta žejlchiz cjenami tirapanž wejtquiz tjurt'iñi kuzzizza. Wejtquin kuz tjaazqui ana jaytička, ancha sufrichiž cjenami. Nii ancha sufris timpuquiz tsjiiqui ančhucaquiztan Antipas cjitaqui contataquička. Antipasqui wejt puntuquiztan tisticu cjicanaqui zuma ticlarñička, nižaza wejtquiz kuz tjaañipanča. Jakziquin Satanás diabluqui mantičhaja, jalla nicju Antipas contataquička.

14 Nonžna; tsjii kjaž ujnaca ančhucž quintra tjeeznučha. Yekjap ančhucaquiztan anawal tjaajintanaca catokchinčhuččha. Nii tjaajintanacaqui Balaamž cjita tjaajintažtakazza. Tuquita timpuqui nii Balaamqui Balak cjita žoñžquiž tjaajzička, jaknužt Israel žoñinaca ujquiz tjojtskatchucažlaja, jalla nii. Nekztanaqui Balak cjitaqui Israel žoñinaca ujnacquiz tjojskatchička. Jaziqui Israel žoñinacaqui adulterio paachička, nižaza žoñiž paata yooznacquiz tjaata čhjeri lujlchička. Jalla nižta ujnacquiz tjojtskatchička Balak cjitaqui.

15 Nižaza yekjap ančhucaquiztan nicolaítas tjaajintanaca catokchinčhuččha. Ninacž tjaajinta quintrajapa chjaawjkatučha.

16 Ančhucaž anawali ujnaca paatiquiztan ‘ujchizpantčha’ cjis waquizičha; kuz campiiz waquizičha. Ujnacquiztan ana jaytaquiž niiqui, ančhucqui

castictaž cjequičha. Wejrqui ančhucaquiz wajilla tjonačha, ujchiznacž quintra paazjapa. Wejt atquiztan ulanñi ar cuchillžtan ninacž quintra paaačha.

17 Jakziltat nonzñi cjuñchiz cječhaja, nonžla, Espíritu Santuž icliz žoñinacžquiz chiitaqui. Jakziltat anawalinacquiztan atipačhaja, jalla niižquin ana pajta maná tjaa-ačha, lujlzjapa. Nižaza niižquin tsjii chiw maz tjaa-ačha. Nižaza chiw mazquiz niiž ew tjuu cjijrtaž cjequičha. Nii ew tjuuqui ana jakziltami zizza, nii tanzñi žoñikaz zizaquičha".

TIATIRA ICLIZQUIZ CHIITA TAKUNACA

18 Tiatira icliz irpiñižquin tuž cjijra: "Tsjiiqui žejlčha, ujžtakaz c'ajñi čhjujcchiz, nižaza niiž kjojchanacaqui jurnuquiz tjiñanta korižtakazza. Jalla niičha Yooz Majchqui. Niiqui tuž cjičha:

19 Wejrqui ančhucaž paatanacami pajučha. Ančhucqui zuma munaziñi kuzzizza, nižaza wejtquiz tjapa kuztan criičha, nižaza wejtquiz tjapa kuztan sirwičha, nižaza pasinsis kuztan sufrička. Ančhucaž primir paata obranacquiztan ančhucaž anzta paata obranaca juc'ant zumačha.

20 Wejrqui cjiwčha, tii ujchizza ančhucqui. Tsjaa anawal maataka žejlčha, Jezabel cjiti maatakažtakaz. Naaqui cjiñčha, 'Wejrtčha Yooz taku parliñtqui'. Jalla nuž cjican, wejtquiz sirwiñinacžquiz incallčha. Naaža incalltiquiztanaqui criichi žoñinacaqui adulteriuquiz ojklayčha; nižaza žoñiž paata yooznacquiz tjaata čhjerinaca lujlčha. Jalla nuž ana zuma tjaajnan, ančhucqui naaža puntuquiztan ana kjaž cjiñčhučča. Pero nii anawal tjaajintaž quintra chiiz waquizičha.

21 Wejrqui pasinsis kuz tjewzinča, naaqui 'ujchizpantča' cjican ujnacquiztan jaytizjapa. Pero naaqui uj paaznacquiztan anapan jaytiz pečča; uj paaz pečča.

22 Jalla nižtiquiztan naa sufriskatačha. Nižaza jakziltat naatan chica wejt quintra ujnaca paačhaja, jalla ninacazakaz ancha sufriskatačha. Naaža tjaajinta anawalinaca paazquiztan ana jaytaquiž niiqui, panž sufriskattaž cjequičha.

23 Naa irat ana zum kamañchiz žoñinaca conačha. Jalla nekztan tjapa iclizanacquiz žejlñi žoñinacaqui naaznaquičha, wejrqui čhjul žoñiž kuzquiz pinsitami zizučha. Nižaza paata obranacquiztan jama zapa maynižquiz zumanacal tjaa-ačha.

24-25 Parti ančhuc Tiatir criichinacaqui naaža tjaajinta ana catokchinčhučča. Satanás diabluž chjojzaka tjaajintanaca ana mitisñi cjissinčhučča. Ančhucaquiz tuž cjiwča, jaknužt ančhucqui wejt tjaajintanaca catokčhaja, jalla nižta tirapan catokaquičha, wejr tjonzcama. Ana iya mantučha.

26 Jakziltat anawalinacquiztan atipčhaja, nižaza tii muntu tucuzinzcama wejt munañpi jarupanž kamčhaja, jalla niižquiz wejrqui mantiz poder tjaačha nacionanacchiz žoñinacžquiz mantizjapa.

27 Jaknužt wejt Yooz Ejpqui mantiz poder wejtquiz tjaatčhaja, jalla nižta irata wejrqui mantiz poder ninacžquiz tjaa-ačha. Jalla nižtiquiztan ninacaqui anawali paañi žoñinacžquiz zuma c'aripacha mantaquičha, tsjii ljoc mazca t'unapacha kjolsnas, jalla nižta.

28 Nižaza wejrqui ninacžquiz zumanacal tjaa-ačha wenzta chawc warawaražtakaz.

29 Jakziltat nonžñi cjuñchizlaja, jalla niiqui nonžla, Espíritu Santuž icliz žoñinacžquiz chiitaqui".

3

SARDIS ICLIZQUIN CHIITA TAKUNACA

1 Sardis icliz irpiñižquin tuž cjijra: “Tsjižta pakallawk Yooz ispiritunaca
žejlčha, nižaza pakallawk warawaranaca žejlčha. Jalla niiqui tuž cjičha:
Ančhucaž paata obranaca pajučha. Zoñinacaqui ančhuca puntuquiztan
cjiñičha, ‘Zuma kamañchizza’ cjiñičha. Jalla nuž chiichiž cjenami, ultimu ana
zum kamañchizza; ticzižtakazza ančhucqui.
2 Ančhucqui ana zuma kamañanaca eca. Zuma kamañquiz tjurt'iñi kuzziz
cjee. Tira anawali kamañchizlaj niiqui, castictaž cjequičha. Wejrqui ančhuca
paata obranaca yatisinzinčha, Yooz yujcquiz anawalička, nii.
3 Cjuñzna ančhucqui, tuqui catokta tjaajintanacami, nižaza nonztanacami
panž catoka. Jaziqui nii jaru wilta zumapan kama; nižaza ančhuca uj-
naca paaznacquiztan jayta, ‘ujchizpantčha’, cjican. Ančhucqui ana zuma
kamañquiztan ana ecaquiž niiqui, castictaž cjequičha. Wejrqui tiripintit
tjonačha, tsjii tjañižtakaz. Ana pinsita orquiz tjonačha, ančhuc casticzjapa.
4 Tsjii kjaž ančhuc Sardis žoñinacaqui zuma kamañchizza. Ančhuččha zuma
ana ch'izlli zquitchiztakazqui. Jalla nižtiquiztan ančhuc zuma žoñinacaqui
wejttan chicaž juc'ant zuma kamaquička zuma chiw limpu zquitchiztakaz.
Jalla nuž waquizička ančhucaltaqui.
5 Jakziltat anawalinacquiztan atipačhaja, jalla ninacaqui zuma kamañchiz
cjequička zuma chiw limpu zquitchiztakaz. Nižaza ninacž tjuunaca anal
akznačha žejtñi žoñinacž tjuu apuntita liwruquiztan. Nižaza wejt Yooz Ejpž
yujcquiz, nižaza Yooz anjilanacž yujcquiz ninacž puntuquiztan ticlarača,
‘Wejt partiquizza tinacaqui’ cjicanaqui.
6 Jakziltažlaja nonzñi cjuñchiz, nonžla, Espíritu Santuž icliz žoñinacžquiz
chiitaqui”.

FILADELFIA ICLIZQUIZ CHIITA TAKUNACA

7 Filadelfia icliz irpiñižquin cjijra: “Tsjička juc'ant zumaqui; nižaza lijitu-
mačha. Niička David jilirž mantiz poderchizqui. Nii žoñiqui Yooz partiquiz
luzkatasaž niiqui, anaž jecmi nii žoñiž luztiquiz atajasačha. Nižaza Yooz
partiquiz ana luzkatasaž niiqui, anaž jecmi luzkatasačha. Jalla niiqui tuž
cjička.
8 Wejrqui ančhucaž paata obranaca pajučha. Ančhucaltajapa trabajo
tjaachinčha wejtta langzjapa. Anaž jecmi ančhuc atajasačha. Ančhucqui
ana suti azzizza. Jalla nuž ana zuti azziz cjenami, ančhucqui wejt
taku tirapanž catokchinčhuččha, nižaza ančhucqui wejt puntuquiztan ana
k'otchinčhuččha, ‘Jesucristo anal pajučha’ cjicanaqui.
9 Nonžna. Yekjap žoñinacaqui cjiñička, ‘Wejrnactčha Yooztajapa judío
žoñinacaqui’. Jalla nuž chiican, k'otčha. Ultimu ana Yooztajapačha nii
žoñinacaqui. Pero Satanás diabluž partiquiz kamñi žoñinacačha. Nonžna.
Wejrqui ančhuca yujcquiz ninaca quillskatačha, ančhucaquiz rispitzjapa.
Nižaza wejrqui ninaca zizkatačha, ančhucatan wejttan zuma munaziz, jalla
nii.
10 Wejt mantita ortin jaru kamcan, ančhucqui pasinsis kuztan sufrich-
inčhuččha. Jalla nižtiquiztan wejrqui ančhuc liwriyačha juc'ant sufris
timpuquiztanaqui. Nii timpuqui tjonaquička. Nekztan tjapa tii muntuquiz
žejlñi žoñinacaqui ancha sufraquička, wawczta cjisjapa. Jalla nii sufris
timpuquiztan ančhuc liwriyačha.
11 Nižaza wejrqui wajillal tjonačha. Yooz tjaajintanaca tirapan
catokaquička. Nekztan Yoozqui ančhucaquiz zumanaca tjaaquička,
tsjii zuma premiužtakaz. Ančhucqui ana jec žoñžquizimi tsjii kjutñi
irpiskataquička nii zumanaca ana pertisnajo.

12 Jakziltat anawalinacquiztan atipačhaja, jalla niižquiz uchača Yooz kjuyquiz jilirižtakaz. Nižaza nii žoñinacaqui Yooz kjuychizpan cjequača. Wejt Yooz Ejpž tjuu niižquiz cjijržinača, Yooz kjuychiz žoñipan tjeezjapa. Nižaza wejt Yooz Ejpž wajtž tjuu niižquiz cjijržinača. Wejt Yooz Ejpž wajtž tjuuqui ew Jerusalén cjitača. Yoozqui arajpachquiztan nii watja chjijunžcaquača. Nižaza wejt ew tjuu niižquiz cjijržinača, wejt jila cjican.
13 Jakziltažlaj nonžñi cjuñchiz niiqui, nonžla, Espíritu Santuž icliz žoñinacžquiz chiitaqui".

LAODICEA ICLIZQUIN CHIITA TAKUNACA

14 Laodicea icliz irpiñižquin tuž cjijra: "Tsjiača juc'ant lijitumaqui. Jalla niiqui zuma razunžtanpan lijituma chiača Yooz puntu. Primirquiztanpacha niiž cjen tjapa Yooz paatanaca paatatača. Jalla niiqui tuž cjača:
15 Wejrqui ančhucaž paata obranaca pajača. Ančhucqui ana ancha wejt quintra paachinčhučča, nižaza ana ancha wejttajapa paachinčhučča. Wejrqui pecača, ančhucqui ancha wejt quintra paazjapa, už ancha wejttajapa paazjapa, jalla nuž pecača.
16 Jaziqui ana zumača ančhuca kamzqui. Jalla nižta kamtiquiztan ančhuc chjatkatasača, tsjii ana zuma jottažokaz.
17 Ančhucqui cjiñčhučča, 'Ricachutča wejrnacqui. Jaziqui walikal želača, ana čhjulumi pecača'. Jalla nuž cjiñčhučča. Jalla nuž chiichiž cjenami ančhucqui ana naazinčhučča, t'akjirižtakaz ančhucqui, nižaza porižtakaz, zur žoñinacažtakaz, nižaza ana zquitchiz žoñinacžtakazza. Ultimu nižta kamañchizza ančhucqui.
18 Jalla nižtiquiztan wejrqui ančhucaquiz chiižinača, wejtquiz kuzziz cjeyajo. Ujquiz tjiñanta koriztakaz jalla nižta c'achja kamaña ančhucqui wejtquiztan mayz waquizača, ultim ricachu cjisjapa. Nižaza chiw zquitinacažtakaz jalla nižta zuma kamaña wejtquiztan mayz waquizača, ančhuca azzuca ujnaca ana cherta cjisjapa. Nižaza čhjujc kullažtakaz wejtquiztan mayz waquizača, ančhuca ujnacquiztan čhjetinta cjisjapa, nižaza ančhuc Yooz puntu intintiñi cjisjapa.
19 Jakziltiztan wejrqui zuma munazičhaja, jalla niižquiz chiižinača. Nižaza zuma ewjt'ača, niiž kamaña azquichta cjeyajo. Jalla nižtiquiztan weriž chiižintiquiztan, ančhucqui 'ujchizpantča' cjis waquizača. Nižaza wejtquiz tjapa kuztan cjis waquizača.
20 Nonžna. Wejrqui ančhuca kuzquiz macjatžcu, kjawznača. Jakziltat weriž kjawžta nonžaja, nižaza cazaja, jalla ninacž kuzquiz luzasača, nižaza ninacztan chica zuma cjeača. Nižaza ninacaqui wejttan chica zuma cjequača.
21 Jakziltat anawalinacquiztan atipačhaja, jalla niižquiz zuma honora tjaaača, wejttan chica mantiñi cjisjapa. Jaknužt wejrqui tjapa anawalinacquiztan atipžcu, wejt Yooz Ejpžtan chica mantiñi cjissaja, jalla nižta ninacaqui wejttan chica mantiñi cjequača.
22 Jakziltažlaja nonžñi cjuñchiz, jalla niiqui nonžla, Espíritu Santuž icliz žoñinacžquiz chiitaqui".

4

ARAJPACHQUIN CHERTANACA

1 Jalla nekztanaqui wejrqui tsewc kjutñi cherchinča. Arajpachquin tsjii zana cjetzi, cherchinča. Nižaza tsjii jora nonzinča, trompet pekz joražtakaz. Jaknužt primero nonžta jora, jalla nižta irata. Nii joraqui wejtquiz paljaychača, tuž cjican:

—Tekz tjonžca. Wejrqui amquiz tjeeznačha, jaknužt nekztan watačhaja, jalla nii.

2 Nii orapacha wejrqui Espíritu Santuž mantiz poderquiz želatučha. Jalla nuž žejlcan, arajpachquin tsjii chawc mantiz julz cherchinčha. Nižaza nii julzquiz tsjii julzi želatčha.

3 Nii julzi žejlñi žoñitačha c'achja tsijtchiz, c'achja maznacažtakaz c'ajatčha, jaspe cornalina nižta maznacažtakaz. Nižaza niiž mantiz julz muytata cumari arco iris cherchinčha, esmeralda maztakaz c'ajatčha.

4 Jalla nii chawc mantiz julz muytata paatunc pusin mantiz puestunaca cherchinčha, zapa puestuquiz tsjii žoñi julzi želatčha. Nižaza ninacatačha chiw tol zquiti cutchi; nižaza ninacž achquiz kor pillužtakaz tewžinta.

5 Nii chawc mantiz julzquiztan liwjliwjñižtakaz ulanchičha, nižaza nii julzquiztan rayu jorjorñižtakaz joranaca nonzinčha. Nii chawc mantiz julz yujcquiz pakallak ujñi teyas pekžtatačha. Nii pakallak teyasnacaqui pakallak Yooz ispiritunacačha.

6 Nižaza nii chawc mantiz julz yujcquiz kota želatčha, ispijužtakaz c'ajatčha.

Nižaza nii chawc mantiz julz muytata pajkpic latuquiztan pajkpic žejtñinaca želatčha. Jalla nii žejtñinacaqui yujcquiztan tajquiztan tama čhjujcquinacchiztačha.

7 Nii primir žejtñiqui león animalažtakaztačha. Tsjii žejtñižti wac turužtakaztačha. Tsjii žejtñizti žoñž yujcchiztačha. Tsjii žejtñižti layñi aquilažtakaztačha.

8 Nii pajkpic žejtñinacaqui zapa mayni sojta wežlaž kjaražtakaztačha, nižaza tjapa kjuttan čhjujcquinacchiztačha. Majiñami weenami tirapan Yooz wirzu tuž itscan želatčha:

“Juc'ant zuma, juc'ant zuma, juc'ant zuma, Jalla nižtapančha tjapa azziz Yooz Jiliriqui. Yooz Jiliriqui tuquitanami, anzimi, jaztanami žejlčha”.

Jalla nuž itsičha.

9 Nii žejtñinacaqui chawc mantiz julzquiz julzita mantiñižquiz honora tjaachičha, nižaza niižquiz rispitchičha, nižaza niižquiz gracias tjaachičha. Wiñayjapačha nii chawc mantiñiqui.

10 Čhjulorat žejtñinacaqui nižta paatčhaja, nekztan nii paatunc pusin jilirinacaqui mantiñiž yujcquiz quillzičha, nižaza niižquiz rispitchičha. Nii chawc mantiz julzñiqui wiñayjapa wiñayačha. Jalla niiž yujcquiz nii tuncapan pusin jilirinacaqui ninacž kor pillužtakaz nonžinchičha, tuž itsñi cjican:

11 “Učhum Yooz Jiliri, amqui honorchizkaj cjila. Nižaza amqui rispittaj cjila. Nižaza amčha tjapa azzizqui. Jalla nii pajtaj cjila. Amqui tjapa žejlñinaca paachamčha. Amiž munañpa jaru tjapa žejlñinacaqui paatatačha, nižaza želčha”.

5

TJUUZTA LIWRU CJETÑIQUI

1 Nižaza nii julzi žejlñi mantiñiž žew kjarquiz tsjii liwru tjuužta želatčha. Nii tjuužta liwruqui porap latu cjijržtatačha. Nižaza nii liwruqui pakallak estampillžtan zcatžtatačha. Jalla nuž cherchinčha.

2 Nekztanaqui cherchinčha, tsjii walja azziz anjila. Jalla nii anjilaqui altu joržtan pewcznatčha, tuž cjican:

—¿Jequit waquizas tii tjuužta liwru cjetzjapa? ¿Nižaza tii zcatžta estampillanaca wjajrznas? —Jalla nuž pewcznatčha.

3 Arajpachquinami tii muntuquizimi, tii muntu koztanami anaž jecmi cjetz waquizičha, nii liwruquiz cjijrtanaca cherzjapa.

4 Jalla nuž cjetz waquiziñi ana žejlchiz cjen, wejrqui kaacan ancha
llaquizatučha.
5 Jalla nekztanaqui tsjii jiliriqui wejtquiz paljaychičha, tuž cjican:
—Ana iya kaa. Tsjiiqui nii tjuužta liwru cjetñi waquizichičha. Niiqui Judá
cjita žoñiž majchmaatiquiztan tjonñičha. Juc'ant azziz cjen, León cjitačha.
Nižaza niiqui Davidž majchmaatiquiztan tjonñičha. Jalla niiqui tjappacha
atipchiž cjen nii liwru cjetz waquizičha, nižaza nii liwruž estampillanaca
wjajrzñi.
6 Nekztanaqui tižtanaca cherchinčha. Nii chawc mantiz julztan, nii
žejtñinacžtan, nii jilirinacžtan, jalla ninacž taypiquiz tsjii Uuzažtakaz
tsijtchi cherchinčha. Wilana jawkta Uuzažtakaz, jalla nii cherchinčha.
Nižaza nii Uuzaqui pakallak wajranacchiztačha, nižaza pakallak
čhjujcquinacchiztačha. Niiž pakallak čhjujcquinacaqui pakallak Yooz
ispiritunacčha. Jalla nii Yooz ispiritunacaqui tjapa kjutñi tii muntuquiz
cuchantačha.
7 Jalla nii Uuzaqui tjuužta liwru tanzičha, julzi mantiñiž žew kjarquiztan.
8 Nii liwru tanžtan nii pajkpic žejtñinacami nižaza nii paatunc pusin jilirinacami nii Uuzažtakaz chawc jilirž yujcquiz quillzičha. Žapa mayni nii jilirinacaqui pajk guitaražtakaz arpa cjita tanzitačha. Nižaza kor chuwanaca chjichatčha insinsuchiz chjijpi. Nii insinsuchiz chuwanacaqui Yoozquin criichinacž oracionanaca cjetčha.
9 Ninacaqui ew wirsu itsatčha, tuž cjican:
“Amqui waquizichamčha nii tjuužta liwru cjetñijapa, nižaza nii liwruquiz zcatžta estampilla wjajrzñijapa. Amqui contatačha. Ticziž cjen am ljokžtan Yooztajapa sirwiñi žoñinaca liwriichamčha. Amiž liwriita žoñinacačha tjapa zarchiz žoñinacami, nižaza tjapaman takunacchiz žoñinacami, nižaza tjapaman watjanacchizimi, nižaza tjapaman nacionanacchizimi.
10 Amqui amiž liwriita žoñinaca mantiñijapa utchamčha. Nižaza amqui nii žoñinaca Yooztajapa sirwiñijapa utchamčha, Amiž liwriita žoñinacaqui tii yokquiz mantaquičha”.
Jalla nuž cjichičha nii itsñinacaqui.
11 Jalla nekztanaqui nonzinčha wacchi anjilanacž jora. Nižaza cherchinčha mantiz julz muytata, nižaza žejtñinacž muytata, nižaza jilirinacž muytata, jalla ninacž muytata muzpa waranka waranka waranka anjilanaca želatčha.
12 Nii anjilanacaqui altu joržtan cjichičha:
“Nii conta Uuzaqui waquizičha, mantiz poder tanzjapa, nižaza tjapa zuma cusasanaca tanzjapa, nižaza tjapa zizjapa, nižaza tjapa azziz cjisjapa. Nižaza nii waquizičha honora tanzjapa, nižaza rispitta cjisjapa, nižaza honora waytižinta cjisjapa. Jalla nužoj cjila. Nuž waquizičha nii conta Uuzaqui”.
13 Nekztan tjapa arajpachquin žejlñinacžtan, nižaza tjapa tii muntuquiz žejlñinacžtan, nižaza tjapa tii yok koztan žejlñinacžtan, nižaza tjapa kotquiz žejlñinacžtan, jalla nuž tjappacha niiž puntu cjichičha:
“Nii chawc mantiñižquizimi nii Uuzižquizimi wiñayjapa honora waytižintaj cjila; nižaza nii pucultižquiz wiñayjapa honorchiz cjila; nižaza wiñayjapa rispittaj cjila; nižaza tjapa azziz cjila watay wata”.
14 Nekztan nii pajkpic žejtñinacaqui cjetčha:
—Jalla nužoj cjila. Amén.
Nižaza nii paatunc pusin jilirinacaqui quillžcu nii watay wata žejtñižquiz rispitchičha.

6

ESTAMPILLANACA WJAJRTA CHERCHINČHA

1 Nekztanaqui wejrqui cherchinčha, jalla tužu: Uuzažtakaz žoñiqui tsjii estampilla wjajrzičha. Nižaza nonzinčha tsjii žejtñiqui jorjorñižtakaz joržtan kjawchičha:
—Pichay. Cheržca.
2 Nekztan wejrqui cherchinčha, jalla tužu: Tsjii chiw cawallu tjonchičha. Nii cawallž juntuñ yawchi žoñiqui flech arcu armichiz tanchičha. Niižquiz tsjii atipz poder tjaatačha, tsjii coronažtakaz. Jalla nižtiquiztan atipñi ulanchičha, tirapan atipzjapa.
3 Nekztanaqui nii Uuzažtakazqui segunda estampilla wjajrzičha. Jalla nuž wjajrtan, segundo žejtñiqui cjichičha:
—Pichay. Cheržca.
4 Nekztan yekja cawalluqui ulanchičha, ljok cawallu. Nii cawallž juñtun yawchi žoñiqui poder tjaatačha, žoñinacpora kichanasjapa, nižaza porapat conasjapa. Niižquiz tsjii pajk cuchillu tjaatačha.
5 Nekztanaqui nii Uuzažtakazqui tercer estampilla wjajrzičha. Jalla nuž wjajrtan, nonzinčha tercer žejtñiqui tuž cjican:
—Pichay. Cheržca.
Nekztan cherchinčha tsok cawallu. Nižaza nii cawallž juñtun yawchi žoñiqui balancichiztačha niiž kjarquiz.
6 Nekztanaqui žejtñinacž taypiquiz tsjii jora nonzinčha. Nii joraqui tuž cjichičha:
—Pajk paaztan tsjii kilo trigo kjayasačha. Nižaza pajk paaztan čhjep kilo siwatu kjayasačha. Aceitimi vinumi tira želaquičha.
7 Nekztanaqui nii Uuzažtakazqui cuarto estampilla wjajrzičha. Jalla nuž wjajrtan nonzinčha cuarto žejtñiqui tuž cjican:
—Pichay. Cheržca.
8 Jalla nekztanaqui wejrqui cherchinčha, tsjii k'ill cawallu želatčha, yawchi žoñchiz. Jalla nii yawchi žoñiqui Ticz cjitatačha. Niiž wiruñ Ticz Yoka cjita apzičha. Ninacžquiz poder tjaatačha, cuarta parte tii muntuquiz žejlñi žoñinaca conzjapa. Ninacaqui žoñinaca conaquičha pajk cuchillžtan, mach'anacztan, conanacztan, nižaza anawal animalanacztan.
9 Jalla nekztanaqui nii Uuzažtakazqui quinta estampilla wjajrzičha. Jalla nuž wjajrtan wejrqui cherchinčha arajpach altarž koztan almanaca želatčha. Nii almanacž curpunacaqui Yooz taku parlitiquiztan contatačha. Ninacaqui tii muntuquiz kamcan Yooz puntu ticlarchičha. Jalla nižtiquiztan contatačha.
10 Nii almanacaqui altu joržtan kjawcan tuž cjichičha:
—Zuma lijitum Jiliri. Ampančha taku cumpliñiqui. Jaziqui ¿čhjulorcamat žoñinaca pjalznaquiya? ¿Čhjulorcamat wejrnac conñi žoñinaca casticaquiya?
—Jalla nuž cjichičha nii almanacaqui.
11 Jalla nekztanaqui almanacaqui chiw tol zquiti tjaatačha. Nižaza ninacžquiz cjitačha, tsjii kjaž tjuñikaz jeejznaquičha. Primiruqui iya Cristužquiz sirwiñinacaqui conta cjistančha, jaknužt tuquiqui almanacž curpunaca contažlaja, jalla nižta. Nii contanaca pjojkzcama, almanacaqui jeejznaquičha.
12 Jalla nekztanaqui nii Uuzažtakazqui sexta estampilla wjajrzičha. Jalla nuž wjajrtan, wejrqui cherchinčha, yoka ancha chekjinskatatčha. Nižaza tjuñimi tsokchi cjissičha, lut zquitižtakaz. Nižaza jiizmi ljok cjissičha.
13 Nižaza warawaranacami yokquin tjojtsquichičha, jaknužt pjursant tjamiqui higo frutanaca tjojtskatčhaja, jalla nižta.

14 Nekztanaqui pachaqui katchičha tjuužta papilažtakaz. Nižaza tii
muntuquiz tjapa curunacami tjapa kot taypiquiz žejlñi yokanacami kizkat-
tatačha.
15 Nekztanaqui tii muntuquiz mantiñinacami, jilirinacami, zultatž jilirinacami, ricachunacami, azziz žoñinacami, mantita žoñinacami, ana mantita žoñinacami, tjappacha chjojzičha pajk maz pjetanacquizimi, nižaza cur akjinacquizimi.
16 Jalla ninacaqui kjawchičha, tuž cjican:
—Curunaca, maznaca, wejtnaca juntuñ tjojtžca. Wejrnac chjojzna, julzi mantiñiž yujcquiztan. Nižaza wejrnac chjojzna nii žawjchi Uuzažtakazquiztan, ana casticta cjisjapa.
17 Ultim casticz tjuñi tjonča. ¿Ject Yoozquiztan atipas? —Jalla nuž kjawchičha ninacaqui.

7

144,000 ZOÑINACA CHIMPUTA

1 Jalla nekztanaqui wejrqui cherchinča, pajkpic anjilanacaqui tii muntuž pajkpic latuquiztan tsijtsi želatča. Jalla nuž žejlcan pajkpic puntu tjaminacaqui atajatča, ana zinta tjamzjapa yokquizimi kotquizimi muntinacquizimi.
2 Nekztanaqui tsjii anjila cherchinča, tuwanchuctan tjonñi. Nii anjilaqui žejtñi Yooz mantita ortinžtan tjonchičha. Jalla nižtiquiztan nii anjilaqui altu joržtan kjawcan paljaychičha pajkpic anjilanacžquiz. Nii pajkpic anjilanacaqui poder tjaatatačha, yokami kotami anawali cjiskatzjapa.
3 Jalla nižtiquiztan nii Yooz tjaata ortinžtan anjilaqui ninacžquiz cjichičha:
—Yokami, kotami, muntinacami ana anawali cjiskata, učhum Yooz sirwiñinaca chimputa cjiscama. Yooz sirwiñinacaqui ninacž yujc ayquiz chimputa cjequičha.
4 Nekztanaqui nonzinča patac pusi tuncan pusin waranka žoñinaca chimputatačha, tjapa Israelž familianacquiztan.
5 Tuncapan waranka Judáž familiaquiztan chimputatačha. Tuncapan waranka Rubénž familiaquiztan chimputatačha. Tuncapan waranka Gadž familiaquiztan chimputatačha.
6 Tuncapan waranka Aserž familiaquiztan chimputatačha. Tuncapan waranka Neftalíž familiaquiztan chimputatačha. Tuncapan waranka Manasés familiaquiztan chimputatačha.
7 Tuncapan waranka Simeónž familiaquiztan chimputatačha. Tuncapan waranka Levíž familiaquiztan chimputatačha. Tuncapan waranka Isacarž familiaquiztan chimputatačha.
8 Tuncapan waranka Zabulónž familiaquiztan chimputatačha. Tuncapan waranka Joséž familiaquiztan chimputatačha. Tuncapan waranka Benjamínž familiaquiztan chimputačha.

CHIW ZQUITCHIZ ZOÑINACA

9 Jalla nekztanaqui cherchinča, muzpa tama žoñinacaqui chawc mantiz puesto yujcquizimi, nažaza Uuzažtakaz žoñž yujcquizimi želatča. Nii žoñinacaqui tjapa nacionanacquiztantačha, nižaza tjapaman zarchiz žoñinacžquiztantačha, nižaza tjapaman watjanacquiztantačha, nižaza tjapaman takunacchiz žoñinacžquiztantačha. Muzpa tamatačha, jalla nižtiquiztan ana wira kanchucatačha. Jalla nii žoñinacaqui chiw tol zquiti cutchicamatačha. Nižaza ninacž kjarquiz munti itzanaca tanzičha, čhjanžtanpacha.

10 Jalla nii žoñinacaqui altu joržtan tuž chiyatčha:
“Učhum Yoozkazza Liwriiñiqui. Niičha chawc mantiz puestuquiz julzñiqui.
Nižaza nii Uuzažtakaz žoñizakazza Liwriiñiqui”.
11 Nižaza chawc mantiz puestu muytatami, jilirnacž muytatami, pajkpic
žejtñinacž muytatami, jalla ninacž muytata tjapa anjilanacaqui tsijtchi
želatčha. Ninaca zakaz chawc mantiz puestuž yujcquiz yokquiz puct'ichi
Yooz rispitatčha.
12 Nii anjilanacaqui Yooz rispitcan tuž cjichičha:
“Jalla nužoj cjila. Učhum Yooztajapa watay wata honora waytižintaj cjila,
nižaza wiñaya rispittaj cjila. Učhum Yoozza zizñi zizñipanqui. Niižquiz
wiñaya gracias cjila. Nižaza niižquiz honora waytižintaj cjila. Učhum
Yoozqui wiñayjapa tjapa azziz cjila, nizaza poderchiz. Jalla nužoj cjila.
Amén”.
13 Jalla nekztanaqui tsjii jiliriqui wejr pewczičha, tuž cjican:
—¿Jecnacat tii chiw zquiti cujtchinacaya? Nižaza ¿jakziquiztan tjonchi ni-
nacataya?
14 Wejrqui niižquiz kjaazinčha, tuž cjican:
—Jiliri, anal zizučha.
Nekztan niiqui cjichičha:
—Tinacaqui juc'ant sufris timpu watchičha. Nižaza tinacaqui ujnac-
quiztan liwriitačha, Jesucristo Uuzažtakaz cjen. Cristuž ticziž cjen, jalla
nižtiquiztan tinacaqui chiw ajunta zquitchizza.
15 Jalla nižtiquiztan tinacaqui Yooz mantiz puestu yujcquiz žejlčha.
Tinacačha majiñami weenami Yooz kjuyquiz sirwiñinacaqui. Nižaza nii
chawc mantiz puestuquiz julzñiqui tinaca cwitaquičha. Niiztan tinacztan
watay wata chica želaquičha.
16 Tinacaqui ana iya čhjeri eecskataquičha, nižaza anaž iya kjaz kjara
pasnaquičha. Nižaza sii kjakimi ana tinaca laacjiskataquičha, nižaza čhjul
kjakimi.
17 Jesucristučha mantiz puestu žcatipacha žejlñiqui. Jalla nii Uuzažtakaz
Jesucristuqui tinacž awatiri cjequičha. Nižaza Jesucristuqui tinacžquiz
zuma kamañchizpan irpaquičha, jaknužt zuma awatiriqui niiž uuzanaca
zuma jalzurquiz kjaz liquinčhaja, jalla nižta. Nižaza Yoozpacha tjapa tinacž
kaaj chjujžinaquičha.

8

SEPTIMA ESTAMPILLA WJAJRTA

1 Jalla nekztanaqui Uuzažtakaz Cristuqui séptima estampilla wjajrzičha.
Jalla nuž wjajrtan, tsjii media ora tjapa ch'uju žejlchičha arajpachquin.
2 Nekztan cherchinčha, pakallawk anjilanaca želatčha. Nii anjilanacaqui
Yooz yujcquiz tsijtñitačha. Jalla ninacžquiz pakallawk trompet pekz
tjaatatačha.
3 Nekztanaqui tsjii anjilaqui tjonžcu, altar yujcquiz tsijtsičha, tsjii kor
insinsarchiz. Jalla nekztanaqui niižquiz wacchi insinsunaca tjaatatačha,
criichinacž oracionanacztan t'ajzjapa. T'ajžta insinsužtan oracionanacztan
kor altarquiz nonžtatačha chawc mantiz puestu yujcquiz.
4 Nii Yooz anjilž kjarquiztan criichinacž oracionanacztan insinsužtan
t'ajžta žketi waytichičha Yooz yujcquiz.
5 Jalla nekztanaqui nii anjilaqui insinsaru tanžcu, altarquiz uj paraziztan
chjijpzičha. Nekztan nii uj paraziztan chjijpi insinsaru tii muntu yokquiz
tjojtchičha. Jalla nižtiquiztan ancha pjursanti liwjliwjchičha, nižaza ancha
pjursanti jorjorchičha, nižaza yoka chekjinchičha.

TROMPETCHIZ ANJILANACA

6 Jalla nuž watžcu pakallawk trompetchiz anjilanacaqui tjaczička
trompetanaca tjawunzjapa.
7 Primir anjilaqui niiž trompet pekz tjawunchička. Jalla nuž tjawunžcu
caranuz chijñižtan ujžtan, nižaza ljokžtan t'ajžta tii muntu yokquiz cutz-
inchička. Jalla nižtiquiztan tercer parti tii muntu yoka ujsička, nižaza tercer
parti muntinaca ujsička, nižaza tercer parti pastunacami ujsička.
8 Nekztan segundo anjilaqui trompet pekz tjawunchička. Jalla nuž
tjawunžcu uj peksi pajk curužtakaz pajk kotquin tjojtchička. Nekztanaqui
tercer parti kot kjazqui ljok cjissička.
9 Nekztan tercer parti kotquiz žejlñi animalanacaqui ticzička, nižaza
tercer parti kotquiz ojklayñi warcunacaqui akžtatačha.
10 Tercer anjilaqui trompet peks tjawunchička. Jalla nuž tjawunžcu pajk
warawara arajpachquiztan tjojtsička, uj peksi teyažtakaz. Nii warawaraqui
tjojtsička tercer parti pujunacquizimi, nižaza tercer parti tujnacquizimi
nižaza wijiñanacquizimi.
11 Nii warawaraž tjuuqui Ajenjo cjitačha. Ajenjo cjitačha tsjii jar muntiqui.
Jalla nii warawaraž tjojttiquiztan tercer parti kjazqui ajenjožtakaz jaru
cjissička. Nii jar kjaz cjen walja žoñinacaqui ticzička.
12 Cuarto anjilaqui trompet pekz tjawunchička. Jalla nii tjawunžcu tercer
parti tjuñimi jiizmi warawarami zumchi cjissička. Nekztanaqui tercer parti
majiñaqui ana kjanchička, nižaza tercer parti weenami ana kjanchizakazza.
13 Jalla nekztanaqui wejrqui cherchinčha, nižaza nonzinčha, tsjii anjilaqui
tseewc arajpach taypiquiz laycan altu joržtan chiichička, tuž cjican:
—Muntu yokquiz žejlñi žoñinacžtajapa ana wali, ana wali, ana wali cjis-
naquička. Chjep parti anjilanacaqui trompet pekz tjawunzmayačha. Jalla
ninacaž tjawnan juc'ant ana wali cjisnaquička.

9

QUINTO ANJILAQUI

1 Jalla nekztanaqui quinto anjilaqui trompet pekz tjawunchička. Jalla
nuž tjawuntiquiztan tsjii warawaražtakaz cherchinčha arajpachquiztan tii
yokquiz tjojtsi. Jalla nii warawaražta anawal jiliržquiz poder tjaatačha,
anawal koz tuj cjetzjapa.
2 Jalla nekztanaqui nii anawal jiliriqui koz tuj cjetzička. Jalla nuž
cjetžtiquiztan jurnu žketižtakaz ulanchička. Jalla nii koz tuj žketiqui tjuñimi
pachami zumchi cjiskatchička.
3 Jalla nii žketquiztan langosta animalanaca ulanchička tii yokquiz lay-
layzjapa. Jalla nii animalañacžquiz anawali paazjapa poder tjaatatačha,
jaknužt tsjii yek'achunca ana wali yek'antičhaja, jalla nižta cjisjapa.
4 Nižaza nii animalanacaqui mantitatačha, anačha yokquiz žejlñi pas-
tunacžquizimi tjapa ch'ojña pajkñinacžquizimi anawali paajo. Pero yujc
ayquiz ana Yooz chimputa žoñinacžquiz ana wali paasačha.
5 Pjijska jiizcama nii anawali paañi animalanacaqui ana chimputa
žoñinacžquiz sufriskatzjapa nižta poder tjaatatačha. Sufriskatcanami
ticzkatta poder ana tjaatatačha. Jalla nuž sufriskatan, nii žoñinacaqui ancha
ayinchička, jaknužt tsjii žoñi yek'antitiquiztan ancha ayiñižlaja, jalla nižta.
6 Jalla nižta sufris timpuquiz žoñinacaqui ticz pecaquička, pero anaž ticzñi
ataquička. Jalla nuž ticz peccanami, ana wira ticz tjonaquička.
7 Nii langosta cjita animalanacaqui quira tjacžta cawallunacažtakaztačha.
Ninacž achanacžquiz kor pillunacchiztakaztačha. Nii animalanacž yujc-
nacaqui žoñinacž yujcnacažtakaztačha.

8 Nižaza ninacž charaqui maatakanacž charažtakaztačha. Nižaza ninacž
ižkenacaqui león animalanacž ižkenacažtakaztačha.
9 Nižaza ch'iztakaz kjajpchiztačha. Nii kjajpanacaqui jiružtakaztačha
curpunaca chjojžjapa. Laylaycan, nii animalanacaqui anchaž arnatčha,
jaknuž cawallunacaqui tsjii quirquiz zalzcan arančhaja, jalla nižta.
10 Nii animalanacž kjurznacaqui yek'achuncaž kjurztakaztačha. Ninacž
kjurznacžtan yek'antasačha žoñinaca sufriskatzjapa nii pjijska jiiz intiru.
11 Nii animalanacž mantiñi jiliriqui nii koz tuj cjetñipachačha. Nii jilirž
tjuuqui Abadón cjitačha hebreo tawkquiziqui. Griego tawkquiz Apolión
cjitačha. Apolión cjičha, akzñiqui, nii.
12 Jalla nižta watžcu primir anawaliqui watchičha. Nonžna. Imaziž iya
pizc anawalinacaqui tjončha.
13 Jalla nekztanaqui sexto anjilaqui trompet pekz tjawunchičha. Jalla nuž
tjawuntiquiztan tsjii jora nonzinčha. Yooz yujcquiz žejlñi kor altarquiztan
nii joraqui ulanchičha. Pajkpic wajrichiztačha nii kor altaraqui.
14 Nii joraqui sexto trompetchiz anjilžquiz tuž cjichičha:

—Pajk Eufrates cjita pujquiz pajkpic anjilanaca čhejlta žejlča. Jalla nii
pajkpic anjilanaca cutzna, —jalla nuž cjetča.
15 Nekztanaqui nii pajkpic anjilanacaqui cutstatačha, čhjep parti žoñinaca
conzjapa. Jalla nižta paazjapa tjacžtatačha, nii ora, nii tjuñi, nii jiiz, nii wata,
jalla nii timpujapa nižta paazjapa tjacžtatačha.
16 Žoñinaca conzjapa wacchi žoñiž yawchi cawallunaca želatčha, paa patac
millonanacatačha. Jalla nuž wacchi nonzinčha.
17 Nii cawallunacatačha jalla tižta cherchiqui. Nii yawchi žoñinacaqui
queca weezinacchiztačha. Nii queca weezinacaqui tižta culuranacatačha,
ljok, larama, k'illu, jalla nižta culuranacatačha. Nii cawallunacaqui león
animalanacž achanacchiztačha. Jalla nii cawallunacž atquiztan uj, žketi,
azupri ulanchičha.
18 Jalla nii čhjep anawalinacatačha anawali paachiqui. Jalla nii uj, žketi,
azupri ulantiquiztan chjep parti žoñinaca contatačha.
19 Nii cawallunacž sufriskatz poderaqui ninacž atquiztačha, nižaza ninacž
kjurzquiztačha. Nii cawallunacž kjurznacaqui zkoražtakaztačha. Nii zko-
ranacaqui ch'atñi achchiztačha, žoñinaca sufriskatzjapa.
20 Nii anawalinacaž ana conta žoñinacazti Yoozquin anapanž kuz
tjaachičha. Zoñiž paata yooznacžquin rispitzquiztan anapan jaytichičha.
Tirapan rispitchičha zajranacžquizimi nižaza žoñiž paata yooznacžquizimi.
Ninacž yooznacaqui paatatačha korquiztan, paazquiztan, mazquiztan,
tabliquiztan, jalla niztanaca. Nii žoñiž paata yooznacatačha ana cherñimi,
nižaza ana nonzñimi, nižaza ana ojklayñimi.
21 Nii parti žoñinacaqui anawal kamtiquiztan anapan jaytichičha. Tira-
pantačha žoñi conzqui, nižaza yat'iri ojklayzqui, nižaza adulteriuquiz ojk-
layzqui, nižaza tjañizaz ojklayzqui.

10

TSJII LIWRUCHIZ ANJILA ŽELATCHA

1 Nekztanaqui pajk azziz anjila cherchinčha, arajpachquiztan tjonñi. Nii
anjilaqui tsjir taypiquiz tjonchičha, tsjii arcu iris cumari niiž ach juntuñ. Nii
anjilž yujcqui tjuñižtakaz c'ajatčha. Lisnacaqui uj asñižtakaztačha.
2 Niiž kjarquiz tsjii cjetžta liwru tanzičha. Niiž žew kjojchaqui pajk kotquiz
tjeczičha, niiž zkar kjojchaqui yokquiz tjeczičha.

3 Nii anjilaqui altu joržtan kjawchičha, león animalažtakaz. Nekztanaqui
pakallawk wilta jorjorchičha.
4 Jalla nuž jorjortan, wejrqui cjijrzmayatačha. Pero cjijrzmaya cjen araj-
pachquiztan tsjii joraqui wejtquin chiižquichičha, tuž cjican:
—Nii pakallawk jorjorñiž chiitaqui chjojzna. Ana nii puntu cjijra.
5 Jalla nekztanaqui nii kotquizimi yokquizimi tjeczi anjilaqui žew kjara
waytichičha arajpach kjutñi.
6 Žew kjara waytižcu, juramintu paachičha Yooz tjuu chiican.
—Watay wata žejtñi Yoozqui paachičha arajpachami, yokami, kotami;
nižaza arajpachquiz žejlñinacami, yokquiz žejlñinacami, kotquiz žejlñinacami,
tjappacha paachičha. Jalla nii zinta Yooz tjuu chiican juramintu paachičha,
tjapa Yooz puntu parliñi profetanacaž chiitanacaqui ana enenžcu cumplis-
japa.
7 Čhjulorat séptimo anjilaqui trompet pekz tjawznačhaja, jalla nii timpu
Yooz chjojzaka tantiita taku cumplisnaquičha. Tuqui timpuqui Yoozqui niiž
sirwiñi profetanačžquiz nii chjojzaka taku mazinchičha.
8 Jalla nekztanaqui nii arajpachquiztan chiižquiñi joraqui wilta wejtquiz
paljayžquichičha, tuž cjican:
Nii kotquizimi yokquizimi tjeczi anjilž kjarquiztan cjetta liwru tanzñi oka.
Jalla nuž wejtquiz mantichičha.
9 Jalla nekztanaqui anjilžquin liwru mayi ojkchinčha, wejtquiz nii liwru
tjaajo. Nii anjilaqui wejtquiz cjichičha:
—Tanzna, nižaza lujlzna. Am atquiz zuma mazk'ažcjequičha. Pero am
pjuchquiziqui jaruž tucaquičha.
10 Nekztan anjilž kjarquiztan liwru tanžcu lujlzinčha. Wejt atquiz ancha
mazk'atačha. Jalla nuž lujltiquiztan wejt pjuchquiz jaru cjissičha.
11 Nekztanaqui wejtquiz cjichičha:
—Wilta amqui Yooziž chiita taku paljaystančha, nacionanacž puntuquiz-
tanami, tjapaman sarchiz žoñinacž puntuquiztanami, tjapaman takunachiz
žoñinacž puntuquiztanami, mantiñinacž puntuquiztanami.

11

YOOZ TAKU PALJAYÑI ŽOÑINACA

1 Jalla nekztanaqui wejtquiz tsjii cañatjaatatačha tupz paražtakaz. Nekz-
tanaqui tsjiiqui wejtquiz mantichičha tuž cjican:
—Žaazna. Yooz kjuya miriižca, altaržtanpacha. Nižaza nekz žejlñi Yooz
rispitñinaca kanzna.
2 Yooz kjuy patiuqui ana miriizaquičha. Jalla nii patiuqui yekja wajtchiz
žoñinacžquin intirjitačha. Jalla nii žoñinacaqui Yooz zuma watja akznaquičha
pusi tunc paani jiiznaca.
3 Wejrqui cuchanžcačha pucultan tisticu wejtquiztan paljayajo. Lut zquiti
cujtchi ojklayaquičha, 1260 tjuñicama. —Jalla nuž wejtquiz mantichičha.
4 Pizc olivo cjita muntinacami, nižaza pizc cantilirunacami tii yok mantiñi
Yooz yujcquiz žejlčha. Jalla nii muntinacami, nižaza cantilirunacami pucul-
tan tisticu cjičha.
5 Jakziltat Yooz taku paljayñi žoñinacžquiz sufriskatz yanznačhaja, jalla ni-
iqui contaž cjequičha. Nii pucultan tisticunacž atquiztan asñi uj ulnaquičha
ninacž quintra žoñinaca liwj ujzjapa. Nekztan ninacžquiz sufriskatz
pecñinacaqui contaž cjequičha.
6 Poderchizza nii pucultan tisticunacaqui ana chijinskatajo. Yooz taku
paljaycan, jalla nii timpu ana chijinskataquičha. Nižaza nii pucultan
tisticunacaqui kjaz ljok tuckatz poderchizzakazza. Nižaza tii yokquiz

žejlñi žoñinacžquiz tjapaman anawalinacžtan sufriskatz poderchizzakazza. Chjulora peccanami žoñinaca sufriskatasača.

7 Jalla nii pucultan tisticunacaqui Yooz taku paljayz žeržcu, contaž cjequača. Tsjii anawal animalažtakaz anawal koz tujquiztan ulnaquača. Yooz taku paljayñinacž quintra cjequača. Nižaza nii pucultiquiztan atipaquača, nižaza conaquača.

8 Nekztanaqui ninacž ticzi curpunacaqui jakowasaquača, Jerusalén wajt callquiz. Nii pajk wajtquiz Jesucristuqui cruzquiz ch'awctatača. Nižaza Jerusalén watjaqui Sodoma cjitača tsjii parabolažtakaz. Nižaza Egipto cjitazakazza, tsjii parabolažtakaz.

9 Chjep maj chicatchiz tisticunacž ticzi curpuqui callquiz želaquača. Jalla nuž želan žoñinacaqui ticzi curpunaca cheraquača, tjapa nacionanacchiz žoñinacami, tjapa watjanacchiz žoñinacami, tjapaman takunacchiz žoñinacami, tjapaman saranacchiz žoñinacami, jalla ninaca. Nii cherzñi žoñinacaqui anaž nii ticzi curpunaca tjatkataquača.

10 Nii pucultan tisticunacaqui tii yokquiz žejlñi žoñinacžquiz ancha sufriskatchitača. Jalla nuž ticžtiquiztan tii yokquiz žejlñi anawal žoñinacaqui cuntintuž cjequača, nižaza pjijzta paaquača, nižaza porapat onantanaca onarassaquača.

11 Nekztan čhjep maj chicatquiztan Yoozqui nii pucultan tisticunaca jacatatskataquača, wilta žeti tjaacan. Jacatatžcu tsijtsnaquača. Nekztan nii ticziquiztan jacatatchinaca cheržcu, žoñinacaqui ancha tsuctsucaquača.

12 Jalla nekztanaqui arajpachquiztan tsjii altu joraqui nii pucultižquiz paljayaquača, tuž cjican:

—Tsewc yawžca ančhucqui. Tekz želaquača.

Jalla nekztanaqui quintra žoñinacaž cheran, nii pucultan tisticunacaqui arajpachquin waytitaž cjequača tsjir taypiquiz.

13 Nekztan cherchinča tužu. Jalla nii orapacha ancha yoka chekjinchača. Jalla nuž yoka chekjintiquiztan tunca parti Jerusalén watjaqui pajlsača. Nii yoka chekjintiquiztan pakallawk warank žoñinaca ticzača. Parti žejtñi žoñinacazti ancha tsuctsucchača. Jalla nižtanaca wattiquiztan parti eclichi žoñinacaqui Yooz honora waytichača.

14 Jalla nii anawali wattan, pizc anawalinacaqui watchača. Nižaza wajillaž tjonča tercer anawaliqui.

SEPTIMO ANJILA

15 Jalla nekztanaqui séptimo anjilaqui trompet pekz tjawunchača. Jalla nuž tjawuntiquiztan arajpachquin altu joranaca chiiñi nonzinča. Jalla tuž chiichača:

“Tjapa tii muntuqui učhum Yooz Jiliriž mantita cjissača. Nižaza Yooz Epiž uchta Jesucristuž mantita cjissača. Jalla ninacača watay wata wiñaya mantiñiqui”.

16 Jalla nekztanaqui nii paa tunc pusin jilirinacaqui Yooz yujcquiz yokquiz puct'ican, Yooz rispitchača. Jalla ninacača Yooz yujcquiz mantiz puestunacquiz julzñiqui.

17 Yooz rispitcan, tuž cjichača:

“Tjapa azziz Yooz Jiliri, amča anzimi tuquitanami žejlñiqui. Am juc'ant azi tjeezamča, nižaza anziqui tjapa mantiñi kalltichamča. Jalla nižtiquiztan amquin gracias tjaa-učha.

18 Nacionanacchiz žoñinacaqui am quintra žawjchača. Pero ninaca casticz tjuñi tjonča. Nižaza ticzi žoñinaca pjalz tjuñi tjonča. Nižaza amquiz sirwiñinacžquiz zumanaca tjaaz tjuñi tjonča. Amquiz sirwiñinacami, am taku paljayñinacami, amquiz rispitñinacami, amquiz kuz tjaañinacami, jalla

tjapa ninaczquizimi zumanaca tjaataž cjequičha pjalz tjuñquiziqui. Nižaza tii yoka akñinacami, tii yoka žejlñi žoñinaca akñinacami, jalla ninaca akskattaž cjequičha. Jalla nii tjuñiž tjončha”.
Nuž cjichičha nii paa tunc pusin jilirinacaqui.

19 Jalla nekztanaqui Yooz arajpach kjuya cjetžtatačha. Kjuy kjuyltan tsjii cajuna chertatačha. Yooziž tjaata takutačha nii cajunquiziqui. Nižaza arajpachquin rayunaca želatčha, nižaza jorjorñinaca želatčha. Nižaza yoka chekjinskatñi želatčha. Nižaza pjursanti caraniza želatčha.

12

TSJAA MAATAKATAN TSJII ANAWAL ANIMALZTAN

1 Jalla nekztanaqui arajpachquin tsjii pajk siñala parizichičha. Nii siñalaqui tižtatačha. Tsjaa maataka želatčha. Naa maataka zquitiqui tjuñižtakaztačha. Nižaza naaža kjojch koztan jiiz želatčha. Naaža achquiz tuncapan warawara tewžintatačha, tsjii pillužtakaz.

2 Naa maatakqui ictatačha. Nuž cjen, ancha aynatčha, majtzjapa.

3 Jalla nekztanaqui tsjii siñala parizichizakazza arajpachquin. Tsjii juc'ant anawal pajk ljok animala želatčha. Jalla niiqui dragón cjitatačha. Pakallawk achchiztačha, nižaza tunca wajrichiztačha. Nižaza zapa achquiz mantiñi žoñž pillunacztan tewžintatačha.

4 Niiž pajk kjurz wewczcu, čhjep parti warawaranaca tjojtskatchičha yokquin. Jalla nii dragonqui maataka yujcquiz tsijtsičha, naa maataka majtz ora tjewžcan. Jalla nuž tsijtsičha, naaža majtta wawa lujlzjapa majttiquiztanpacha.

5 Nekztanaqui naa maatakqui lucmajch wawa majtchinčha. Nii lucmajchqui tjapa nacionquiz žejlñi žoñinaca c'aripacha mantiñiž cjequičha. Pero jalla nuž majttiquiztan nii lucmajch wawaqui Yoozquin waytitatačha, Yooziž tjaata puestunaca tanzjapa.

6 Naa maatakzti ch'ekti yokquin atipassinčha. Jalla nicju Yoozqui naa maatakaltajapa tsjii yoka tjaczinchičha. Jalla nicju 1260 tjuñinaca watzcama čhjerchiz cjequičha naaqui.

7 Jalla nekztanaqui arajpachquin quira zaltissičha, Miguelžtan niiž mazi anjilanacztan dragonž quintra quira zaltissičha. Nii dragonžtan niiž mazinacztan ancha kichjassičha.

8 Pero atipta cjissičha. Jalla nižtiquiztan arajpachquin ana iya želasačha.

9 Jalla nižtiquiztan nii dragonžtan niiž mazi anjilanacztan tii yokquiz chjatkatžquitatačha. Nii dragonqui Satanás diablupantačha. Niičha tuquita žkoražtakaz incallñiqui. Tuquitan nii diabluqui Evaquiz incalltiquiztan tjapa tii muntu incallchičha anawali cjiskatzjapa.

10 Jalla nekztanaqui wejrqui arajpachquin tsjii altu jora nonzinčha, tuž cjiñi:

—Jaziqui ultim liwriiz tjuñi tjončha, nižaza Yooz azi tjeez tjuñi tjončha, nižaza uchum Yooz tjapa mantiz tjuñi tjončha. Nižaza Yooziž uchta Jesucristuž mantiz tjuñi tjončha. Učhum criichinacž quintrariunacaqui chjatkatta cjequičha. Majiñami weenami nii anawaliqui Yooz yujcquiz criichinacž quintra uj tjojtuñitačha.

11 Pero criichinacaqui anawal diablu atipchičha, Uuzažtakaz Jesucristuž ticziž cjen, nižaza Yooz taku paljaychiž cjen. Nižaza nii criichinacaqui Yooz taku paljaycan ana jiwjatchičha ticzuca cjenami.

12 Arajpacha, nižaza arajpachquin kamñinaca, cuntintuž cjee. Yokquiz kamñinaca, kotquiz kamñinaca, ančhucaquiz anawali cjiskataquičha. Diabluqui chjatkatžquitiquiztan ancha žawjzičha. Jalla niiqui zizza, muntuquiz kamz timpuqui zkoluckazza.

13 Jalla nekztanaqui nii dragonqui yokquiz chjatkatžquita nayžcu, naa lucmajch maatiñ maatakaquiz apzičha tanzjapa.

14 Nekztan naa maatakaquiz pizc pajk aquilž kjara tjaatkalčha, ch'ekti yokquin laycan zkoražtakaz diablužquiztan atipzjapa. Yoozqui nii yoka tjaczičha, maatakaquiz čhjep wata chicatchiz čhjerchiz cjisjapa. Jalla nii yokquin maatakqui layñi atipchinčha.

15 Nekztanaqui žkoražtakaz diabluqui persun atquiztan wacchi kjaz jotchičha, pujužtakaz, kjaztan nii maataka tjuzjapa.

16 Nekztan yokaqui maatakaquiz yanapzjapa, c'acchičha. Jalla nii c'actiquiz dragonž jotta kjazqui luzzičha.

17-18 Nii cheržcu, dragonqui maatakajapa juc'anti žawjchičha. Jalla nekztanaqui diabluqui naaža majchmaatinacž quintra quira zali ojkchičha. Naa maataka majchmaatinacaqui tižtanacačha. Jakziltat Yooz mantitanac jaru kamčhaja, nižaza Jesucristuž tjaajinta jaru kamčhaja, jalla ninacaqui naa maataka majchmaatinaca cuntačha. Nii diabluqui quira zali ojkžcu, kot atquiz tsijtsičha.

13

PIZC ANAWAL ANIMALANACA CHERCHINČHA

1 Jalla nekztanaqui chawc kot kjazquiztan tsjii anawali pajk animala ulanžquiñi cherchinčha. Jalla nii animalaqui pakallawk achchiztačha, nižaza tunca wajrichiztačha, nižaza zapa wajriquiz mantiñi žoñž pillunacžtan tewžintatačha. Nižaza achanacquiz Yooz quintra tjuu cjijrtatačha.

2 Jalla nii weriž cherta animalatačha tigrižtakaz tsijtchi. Nižaza niiž ataqui leonž ataztakaztačha. Jalla nekztan dragonztakaz diabluqui nii anawal animalžquiz niiž poderchiz puestu tjaachičha, walja azziz mantizjapa.

3 Tsjii achaqui nii animalž pakallawk achanacquiztan ticskatzmaya chjojrichtažtakaztačha. Pero ana ticzičha. Antiz žejtchičha. Nekztanaqui ispantižcuqui tjapa tii muntuquiz žejlñi žoñinacaqui anawal animala apzičha.

4 Zoñinacaqui nii dragón diablužquiz rispitchičha, Yoozquiztakaz. Nižaza nii dragonqui anawal animalžquiz niiž mantiz poder tjaachičha. Jalla nižtiquiztan žoñinacaqui nii animalžquiz rispitchizakazza, tuž cjican:

—¿Jakziltat tii animalžquiztan juc'ant azzizqui? ¿Jequit tii animala atipasajo?

5 Nekztan nii anawal animalaqui mit takunacami Yooz quintra chiita takunacami chiizjapa permitta cjissičha. Nižaza puzi tunc paan jiiznaca watzcama mantiz poderchiz cjequičha.

6 Jalla nekztanaqui anawal animalaqui Yooz quintra chiichičha, Yooz tjuu quintrami, nižaza Yooz timplu quintrami, nižaza arajpachquin kamñinacž quintrami. Jalla nižta quintra chiichičha.

7 Nižaza anawal animalaqui Yoozquin criichinacž quintra quira zalajo permittatačha, ninaca atipzcama. Nižaza niižquiz mantiz poder tjaatatačha, tjapa zaranacchiz žoñinacžquizimi, tjapa watjanacchiz žoñinacžquizimi, tjapa takunacchiz žoñinacžquizimi, tjapa nacionanacchiz žoñinacžquizimi, jalla tjapa nii ana criichi žoñinacžquizimi mantizjapa.

8 Yoozquin ana criichiž cjen žoñinacaqui anawal animalžquiz rispitchičha,
Yoozquiztakaz. Nii animalžquiz rispitñi žoñinacž tjuunacaqui anaž cjijr-
tačha, Uuzažtakaz Jesucristuž liwruquiz. Liwriita žoñinacž tjuunaca Jesu-
cristuž liwruquiz cjijrtačha. Jalla ninacž laycu ticzičha Jesucristuqui. Ima tii
muntu kalltan, jakziltižquiz Jesucristuqui wiñay žeti tjaačhaja, jalla ninacž
tjuunaca cjijrchičha arajpach liwruquiz.
9 Jakziltat nonzñi cjuñchizlaja, nonžla.
10 Jakzilta žoñit preso chjichta cječhaj niiqui, panž chjichtaž cjequičha.
Nižaza jakzilta žoñit pajk cuchillžtan conta cječhaj niiqui, panž conta cje-
quičha. Jalla nižtiquiztan Yooz wajtchiz žoñinacaqui Yoozquin tjapa kuztan
cjis waquizičha, nižaza pasinsis kuztan cjis waquizičha, sufrisnaca watz-
japa.

SEGUNDO ANAWAL ANIMALA

11 Jalla nekztanaqui yekja anawal animala cherchinčha yokquiztan
ulanñi. Jalla nii animalaqui pizc wajrichiztačha, uuzažtakaz. Pero drag-
onžtakaz chiyatčha.
12 Jalla nii segundo anawal animalaqui tjapa nii primir animalž poderchiz
mantichičha, primir animalžtan chica žejlcan. Nižaza segundo animalaqui
tjapa tii muntuquiz žejlñi žoñinaca primir animalžquiz rispitskatchičha.
Primir animalatačha ticzmaya chjojrichtiquiztan žejtchiqui.
13 Nižaza segundo animalaqui pajk milajrunaca paachičha. Tsewctan
yokquiz uj tjojtskatchičha žoñinacaž cheran.
14 Jalla nižta milajrunaca payi permittatačha, primir animalaž želan.
Jalla nižta milajrunaca paachiž cjen, tii muntuquiz kamñi žoñinacžquiz in-
callchičha. Nižaza žoñinaca mantichičha, chjojrichtiquiztan žejtchi animalž
irata tsjii yooz paajo. Nekztan mantichičha, nii yooz rispitajo. Nii primir
animalatačha pajk cuchillžtan chjojrichtaž cjenami, wilta žejtchi cjissiqui.
15 Segundo animalaqui primir animalž irata paata yooz žejtñi
cjiskatchičha. Nižta poderchiz cjissičha segundo animalaqui. Jalla nuž
žejtñi cjican, nii paata yoozqui chiiñi cjissičha. Nižaza jakziltat nii yooz ana
rispitčhaja, jalla niiqui contaj cjila, mantichičha žejtñi chiiñi yoozqui.
16 Nižaza segundo anawal animalaqui mantichičha, tjapa žoñinacž yujc
ayquizimi už žew kjarquizimi chimputa cjisjapa. Koltanacami, pajkinacami,
ricachunacami, porinacami, žoñž mantuquiz cjiñinacami, ana žoñž man-
tuquiz cjiñinacami, liwj mantichičha, chimputa cjeyajo.
17 Ana chimputa cjenaqui ana kjaychucatačha, nižaza ana tuychucatačha.
Nii chimpuqui tužutačha, žoñž ayquiz anawal animalž tjuužtan už anawal
animalž numeružtan cjijrtatažlaja, jalla nii.
18 Jalla nii intintisjapaqui walja zizñi cjistančha. Jakziltat zizñi cječhaja,
jalla niiqui anawal animalž número tantiiz waquizičha. Nižaza nii nu-
meruqui žoñinacž numeručha. Jalla nii numeruqui sojta patac sojta tuncan
sojtani, jalla niičha.

14

144,000 ZOÑINACA CHERCHINCHA

1 Jalla nekztanaqui Sión cjita cur kjutñi cherchinčha. Jalla nicju
Uuzažtakaz Jesucristuqui tsijtchi želatčha. Niižtan chica 144,000 žoñinaca
želatčha. Nii žoñinacž ayquiz Jesucristuž tjuumi, niiž Ejpž tjuumi, jalla nii
tjuunaca cjijrtatačha.
2 Jalla nekztanaqui arajpachquiztan tsjii jora nonzinčha, wacchi pujunacž
kjaz joražtakaz, nižaza pjursanti jorjorñiž joražtakaz. Nižaza nii weriž

nonžta joraqui suyniñitačha, jaknužt wacchi arpa quitaranaca suyničhaja, jalla nižta.
3 Jesucristužtan žejlñi žoñinacaqui ew wirsu itsičha. Nii mantiz puestuž yujcquiz nižaza nii pajkpic žejtñinacž yujcquiz, nižaza nii jilirinacž yujcquiz itsičha. Anaž iya jakziltami nii ew wirsu catoki atatčha; nii 144,000 jalla nii alaja nii wirsu catokchičha. Nii 144,000 žoñinacaqui yokquiztan liwriitatačha.
4 Jalla ninacaqui ana zalzi nižaza ana čhjul maatakatan adulteriužtakaz paachičha. Jalla ninacaqui Uuzažtakaz Jesucristo apzičha, jakziquin ojktčhaja, jalla nii. Nižaza ninacatačha žoñinacžquiztan primero liwriita žoñinacaqui. Yooztajapami Uuzažtakaz Jesucristužtajapami liwriitatačha.
5 Jalla ninacatačha ana zinta toscara chiichiqui, nižaza ana čhjul ujchiztačha.

CHJEP ANJILANACA CHERCHINCHA

6 Jalla nekztanaqui arajpach taypiquiz tsjii anjila layñi cherchinčha. Nii anjilaqui liwriiñi tawkchiztačha, tii muntuquiz kamñi žoñinacžquiz parliñijapa. Nii liwriiñi takučha wiñayjapa werar razunaqui. Nii liwriiñi takuqui tjapa žoñinacžtajapa, tjapa nacionanacchiz žoñinacžtajapami, nižaza tjapa zaranacchiz žoñinacžtajapami, nižaza tjapa takunacchiz žoñinacžtajapami, nižaza tjapa watjanacchiz žoñinacžtajapa, jalla ninacžtajapatačha.
7 Jalla nii anjilaqui altu joržtan tuž chiichičha:
—Yoozquin rispitñiž cjee. Niižquin honora waytiñiž cjee. Niiž ultim casticz ora tjončha. Niiqui arajpachami, yokami, kot kjaznacami, nižaza kjaz jalzurinacami paachičha. Jalla nižtiquiztan niižquiz rispitñiž cjee.
8 Jalla nekztanaqui yekja anjilaqui apžquichičha, tuž cjican:
—Babilonia, nii pajk watjaqui akzičha, akzičha. Nii watjaqui parti watjanacchiz žoñinacžquiz anawali kamañchiz cjiskatchičha, jaknužt adulteriuquiz ojklayñinacaqui ana zuma kamañchizlaja, jalla nižta.
9 Jalla nekztanaqui tercer anjilaqui apžquichičha, altu joržtan tuž cjican:
—Jakziltat nii anawal animala rispitčhaja, nižaza nii žoñiž paata yooz rispitčhaja, jalla niiqui castictaž cjequičha. Nižaza jakziltat niiž ayquiz anawal animalž chimputa cječhaja, už kjarquiz anawal chimputa cječhaja,
10 jalla niiqui Yooziž castictaž cjequičha. Jalla nii ana ultim Yooz rispitñi žoñinacž quintra Yoozqui ancha žawjwaquičha. Yoozqui ninaca ancha casticaquičha. Ninacaqui infiernuquin nižaza asñi azupriquiz ancha t'akjizaquičha Yooz zuma anjilanacž yujcquizimi, Uuzažtakaz Jesucristuž yujcquizimi.
11 Infiernuquin wiñayjapa sufran, uj žketiqui žketaquičha watay wata. Nii sufriñi žoñinacačha majiñami weenami jeejzqui ana žejlchuca. Ninacaqui anawal animala rispittiquiztanami nižaza nii paata yooz rispittiquiztanimi jalla nižta ancha sufraquičha. Nižaza ninacaqui nii anawal animalž tjuužtan chimputaž cjen nižta ancha sufraquičha.
12 Jakziltat Yooz partiquiz žejlčhaja, nižaza Yooz tawk jaru kamčhaja, nižaza Jesucristužquin kuz tjaačhaja, jalla ninacaqui tii muntuquiz pruebanaca watcan pasinsis kuzziz tira tjurt'ichej cjila.
13 Jalla nekztanaqui wejrqui arajpachquiztan tsjii jora nonzinčha. Nii joraqui tuž cjichičha:
—Jalla tiic cjijra: “Tekztan nawjcchuc jakziltat Yooz Jiliržquiz tjurt'ichi kuzziz ticznačhaja, jalla niiqui cuntintuž cjequičha”. Espíritu Santuqui tuž cjičha: “Ninacaqui ninacž langzquiztan jeejznaquičha. Nižaza ninacž zuma obranacquiztanami nižaza kamtiquiztanami pactaž cjequičha. Jalla nižtiquiztan cuntintuž cjequičha”.

ZOÑINACA RICUJTA CUJICHAZTAKAZ

14 Jalla nekztanaqui tsewc kjutñi cheržcu, chiw tsjiri cherchinčha. Nii
tsjir juntuñ tsjii žoñižtakaz julzi želatčha, kor pillu achquiz tjewzi, nižaza
kjarquiz cuchillu tanzi.
15 Nekztanaqui tsjii anjilaqui arajpach Yooz timpluquiztan ulanchičha
altu joržtan kjawcan. Nii tsjir juñtuñtan julzi žoñžquiz paljaychičha, tuž
cjican:
—Tii muntuquiz žejlñi cujich ora tjonchičha. Cujichaqui zuma
pookchičha. Jalla nižtiquiztan am cuchillžtan pootzna, cujicha ricuja.
—Nuž cjichičha anjilaqui. Tii muntuquiz žejlñi criichi žoñinacačha
cujichažtakazqui.
16 Jalla nekztanaqui nii tsjir juñtuñtan julzi žoñiqui cuchillžtan tii
muntuquiz žejlñi cujicha ricujchičha. Jalla nižtiquiztan Yoozquin criichi
žoñinacaqui ricujta cjissičha.
17 Nekztanaqui tsjii yekja anjilaqui arajpach Yooz timpluquiztan zakaz
ulanchičha, cuchillžtan zakaz.
18 Nekztanaqui tsjii anjilaqui arajpach Yooz altarquiztan ulanchizakazza.
Nii anjilaqui akzjapa poderchizza. Nekztanaqui nii anjilaqui segundo
cuchillžtan anjilžquiz paljaychičha, altu joržtan tuž cjican:
—Am cuchillžtan uwas cujicha ricuja. Uwasnacaqui zuma pookchičha.
Jaziqui nii ricuja. —Nuž cjichičha anjilaqui. Tii muntuquiz žejlñi ana criichi
žoñinacačha uwas cujichažtakazqui.
19 Jalla nekztanaqui nii anjilaqui cuchillžtan ana Yoozquin criichi
žoñinaca cujichažtakaz pootchičha, nižaza ricujchičha. Nekztan nii ricujta
žoñinacaqui uwas cujich uyquiztakaz tjojttatačha, Yooz casticta cjisjapa.
20 Jalla nekztanaqui jaknužt ricujta uwasanaca tjecančhaja, jalla nižta
nii ricujta žoñinacaqui castictatačha Yooz wajtž tjiiquin. Jalla nuž castictaž
cjen, ancha ljoc ojkchičha, cawallunacž freno irantizcama. Quinsa patac
kilómetro larcuquin nižta ljoc ojkchičha.

15

PAKALLAWK ANAWALINACA

1 Jalla nekztanaqui arajpachquin tsjii siñala cherchinčha. Nii pajk siñalaqui
ancha ispantichucatačha. Pakallawk anjilanacaqui želatčha, pakallawk
anawalinacchiz. Jalla nii anawalinaca wattan Yooz casticz žerzta cjequičha.
2 Nižaza llijñi kota cherchinčha, ispijužtakaz ujžtan t'ajžta. Nižaza nii
ispijužtakaz kot atquin žoñinaca tsijtchi želatčha. Nii žoñinacaqui Yooz arpi
guitara tanzi želatčha. Nii žoñinacaqui tii muntuquiz kamcan, anawal ani-
malquiztan atipchičha, nižaza niiž paata yoozquiztan atipchičha. Nižaza nii
anawal animalž tjuužtan ana chimputatačha.
3 Jalla nii žoñinacaqui Yooz sirwiñi Moisés itsñi itsatčha, nižaza Uuzažtakaz
Jesucristuž itsñi itsatčha, tuž cjican:
“Tjapa azziz Yooz Jiliri, amiž paata pajk obranacačha ancha zumanacaqui,
nižaza ispantichucačha. Am kamañaqui zuma lijitumčha, werara-
pančha. Amčha tjapa nacionchiz žoñinaca mantiñamqui.
4 Yooz Jiliri, ¿ject amquin ana eksnasa? ¿Ject amquin honora ana tjaasa?
Am alaja ancha zumampančha. Amčha zuma lijituma pjalzñamqui, jalla
nižtiquiztan tjapa nacionquiztan žoñinacaqui tjonaquičha, am rispitzjapa”.
5 Jalla nekztanaqui arajpachquin cherchinčha timplu kjuyltan. Jakziqui-
zlaj Yooz lii, jalla nekz Yooz žejlž kjuya cjetzi cherchinčha.

6 Nekztan cherchinčha, timpluquiztan pakallawk anjilanacaqui
pakallawk anawalinac casticchiz tjonchičha. Ancha zuma llijñi tol
zquitchiztačha, nižaza kor tsjaychiztačha, quecanaca jweržinta.
7 Jalla nekztanaqui tsjiiqui pajkpic žejtñinacžquiztan zapa mayni
pakallawk anjilanacžquiz kor chuwa tjaachičha. Nii chuwanacaqui wiñay
žejtñi Yooz casticunaca chjijpžtatačha.
8 Nii timpluqui uj žketžtan chjijpžtatačha, Yooz juc'ant azziz cjen, nižaza
juc'ant honorchiz cjen. Nižaza anaž jecmi nii timpluquin luzi atasačha, nii
pakallawk anjilanacž anawalinaca watzcama.

16

ANAWALINACA CUTZTA

1 Jalla nekztanaqui tsjii alto chiiñi jora nonzinčha. Timpluquiztan nii
joraqui pakallawk anjilanacžquiz paljaychičha, tuž cjican:
—Oka. Ančhucaqui nii intirjita anawalinaca cutzna. Nii anawalinacžtan
Yoozqui žoñinaca casticaquičha. —Jalla nuž paljaychičha nii joraqui.
2 Jalla nuž paljaytiquiztan primir anjilaqui ojkchičha niižquiz intirjita
anawalinaca tii muntu yokquiz cutzjapa. Jalla nekztanaqui jakziltat anawal
animalž chimputažlaja, nižaza nii anawal animalž žoñiž paata yoozquiz
rispitčhaja, jalla tjapa ninacaqui anawal llajanacžtan llajchičha. Nižaza
ancha kjawcan aynatčha.
3 Jalla nekztanaqui segundo anjilaqui ojkchičha niižquiz intirjita anawali-
naca tii muntu kotquiz cutzjapa. Nii kot kjazqui ticzi žoñž ljocnacažtakaz
tucchičha. Jalla nižtiquiztan tjapa kotquiz zejlñi animalanacaqui ticzičha.
4 Jalla nekztanaqui tercer anjilaqui niižquiz intirjita anawalinaca cutzičha
pujunacquizimi jalzurinacquizimi. Tjapa kjazqui ljoc tucchičha.
5 Jalla nekztanaqui kjaz mantiñi anjilaž chiita nonzinčha. Nii anjilaqui tuž
cjichičha:
—Ancha zumamčha Yooz Jiliri. Amqui tuquitanami jaztanami žejlčha.
Amqui lijitumakaz pjalžcu, casticčha.
6 Nii casticta žoñinacaqui am parti žoñinacami, nižaza am parti parliñi
žoñinacami conchičha. Jaziqui amqui nii žoñinacžquiz ljoc lickatchamčha.
Jalla nužupan ninacžta waquizičha.
7 Nižaza altarquiztan tsjii chiižquiñi jora nonzinčha, tuž cjican:
—Tjapa azziz Yooz Jiliri. Amqui ultim werara pjalzamčha; nižaza lijituma-
pan pjalzñamčha. Jalla nužupančha.
8 Jalla nekztanaqui cuarto anjilaqui niižquiz intirjita anawali cutzičha
tjuñquiz. Jalla nuž cutžtiquiztan, tjuñiž siiqui žoñinaca ujsičha, zmali kjakcan.
9 Jalla nižtiquiztan žoñinacaqui tjuñiž ujta cjissičha. Jalla nuž ujtiquiz-
tan, žoñinacaqui ana persun uj paaznacquiztan jaytichičha, “Ujchizpantčha”
cjican. Nižaza Yoozquin ana honora tjaachičha. Antiz Yooz tjuu quintra
chiichičha, Yooz nii anawalinaca mantižquichiž cjen.
10 Jalla nekztanaqui quinto anjilaqui niižquiz intirjita anawali cutzičha,
jakziquin nii anawal animalaqui mantiñi julzičhaja, jalla nicju. Jalla
nekztanaqui nii mantita yokaqui ancha zumchi cjissičha. Jalla nuž cjen
žoñinacaqui persun las ch'atsičha; ancha t'akjizichičha.
11 Jalla nuž sufrichiž cjenami, ana jaytichičha anawali paaznacquiztan,
“Ujchizpantčha”, cjicanaqui. Pero arajpach Yooz quintra chiichičha, ninacaž
nuž ayinskatñi llajacama cjenaqui.
12 Jalla nekztanaqui sexto anjilaqui niižquiz intirjita anawaliqui pajk Eu-
frates cjita pujquiz cutzičha. Jalla nuž cutztiquiztan, nii pujuqui kjonchičha,
tuwantan tjonñi jilirinaca kjakžquizjapa.

13 Nekztanaqui cherchinčha anawal dragonž atquiztan anawal ispiritu ulanchičha. Jalla nižtazakaz ulanchičha anawal animalž atquiztanami, nižaza falso profetž atquiztanami. Nii čhjep ulanchi ispiritunacaqui zcaranacažtakaztačha.
14 Nii ispiritunacaqui zajra ispiritunacatačha. Milajrunacaž paa-atčha. Nižaza tjapa tii muntuquiz mantiñinacaž juntatčha, quira zaltisjapa. Tjapa azziz Yooz Jiliriž uchta timpu pajk quira želaquičha.
15 Nonžna. Jesucristuqui tuž cjičha: “Wejrqui tjañižtakal tiripintit tjonačha. Jakziltat naazñi kuzziz cječhaja, cuntintuž cjequičha. Zquitchizpan cjee; nekztan ana k'ala okasačha, žoñinacaž ombrawillta cjisjapa”.
16 Jalla nekztanaqui mantiñi jilirinacaqui juntantitaž cjissičha, tsjii yokquiz. Nii yokaqui hebreo tawkquiz Armagedón cjitačha.
17 Jalla nekztanaqui séptimo anjilaqui intirjita anawaliqui querquiz cutzičha. Jalla nuž cutztiquiztan altu joraqui arajpach timpluquiz mantiz puestuquiztan chiichičha, tuž cjican:
—Yooz casticz obranaca cumplita cjissa.
18 Jalla nekztanaqui rayunacami, arañinacami, jorjorñinacami želatčha. Nižaza juc'anti yoka chekjinchičha. Yooziž žoñi paatiquiztan jalla nii timpuquiztan anzcama tii yokaqui ana wira juc'anti chekjinchičha. Walja tsucuñi cheknatčha.
19 Jalla nuž yoka chekjinžcu, Jerusalén pajk watjaqui čhjep parti t'akžtatačha. Nižaza nacionanacž capitalanacaqui k'ala pajlsičha. Nižaza Yoozqui Babilonia pajk watja cjuñzičha. Yoozqui Babilonia wajtž quintra žawjžcu, juc'anti casticchičha, jaru vinžtan liquintažtakaz.
20 Jalla nuž castican tjapa kot taypiquiz žejlñi yokanacami, nižaza curunacami katchičha.
21 Nižaza arajpachquiztan žoñinacž juñtuñ pajk caranuza tjojtžcu, ojkchičha. Tsjii caranuzaqui quintal jilatačha, ancha liczitačha. Nekztanaqui žoñinacaqui Yooz quintra chiichičha nii caranuzaž nuž ojktiquiztan. Jalla nii anawaliquiztan ancha sufrichičha.

17

PUTIRII MAATAKA CHERCHINCHA

1 Jalla nekztanaqui tsjii nii pakallawk ana walinacchiz anjilanacžquiztan wejtquiz tjonchičha, tuž cjican:
—Pichay. Putirii maataka amquiz tjeeznačha. Naa putirii maatakaqui pajk watja cjičha. Jaknužt nii pajk watja casticta cječhaja, jalla nii zakal tjeeznačha. Jalla nii anawal watjaqui wacchi kjaznacaran žejlčha. Juc'ant anawali putirii maatakažtakazza nii watjaqui.
2 Tii yokquiz mantiñi jilirinacaqui naa putiriyatan adulteriuquiz ojklaychičha. Naa irat kamañchiz pecžcu, Yoozquiztan ancha zarakchičha nii mantiñinacaqui. Jaknužt vinžtan licchi žoñiqui tsjii kjutñi ojkčhaja, jalla nižta cjissičha.
3 Jalla nekztanaqui Espíritu Santuqui wejr cherkatchičha jalla tižta. Tsjii anjilaqui wejr chjitchičha ch'ekti yokquin. Jalla nicju tsjaa maataka cherchinčha. Jalla naa maatakqui ljoc animalž juntuñ yawchi želatčha. Jalla nii animalaqui persun curpuquiz Yooz quintra tjuunacchiztačha. Nižaza pakallawk achchiztačha, nižaza tunca wajrichiztačha.
4 Naa maatakqui morat ljoc zquiti cujtchintačha. Nižaza koržtan, c'ajñi mazllanacžtan, c'achanacžtan, jalla ninacžtan alajitačha. Nižaza naaža kjarquiz kor wazu tanzinčha. Nii kor wazuquiz anawalinacžtan nižaza ana zuma kamañanacžtan chjijpžtatačha.

5 Nižaza naaža ayquiz tii ana intintazzuca tjuu cjijrtatačha: “Pajk Babilonia, putirii maatakanacž maa, nižaza tii yokquiz ana zuma kamañanacchiz maa”. Jalla nuž cjijrtatačha.

6 Nekztanaqui wejrqui naa maatak cherchinčha licchižtakaz. Naa maatakqui wacchi Yoozquin criichinaca conchinčha. Jesucristužquiz kuz tjaachiž cjen contatačha nii criichinacaqui. Ninacž ljočztan licchižtakaz cjistkalčha. Jalla naa maataka cheržcu, wejrqui ancha ispantichinčha.

7 Weriž ispantitiquiztan anjilaqui wejtquiz paljaychičha, tuž cjican:

—¿Kjažtiquiztan am ispantejo? Wejrqui naa maatakaž ana intintazzuca puntu amquiz maznačha. Nižaza nii pakallawk achchiz, tunca wajrichiz animalž ana intintazzuca puntu amquiz maznačha.

8 Maatakaž yawta animala cherchamčha. Jalla nii animala tuquitan tii muntuquiz želatčha. Nekztan ana želatčha. Wiruñ wilta želaquičha, koz anawal tujquiztan ulanžcaquičha. Ultimquiziqui infiernuquin chjatkattaž cjequičha. Tuquitan tii muntu paatiquiztanpacha Yoozquin ana criichi žoñinacž tjuunacaqui anaž Yooz liwruquiz cjijrtatačha. Jalla nii žoñinacaqui anawal animala cheržcu ispantaquičha. Nii animalaqui žejlchičha, nekztan ana želatčha, nekztan wilta žejlčha. Jalla nižtiquiztan ana criichi žoñinacaqui ispantaquičha.

9 'Jalla nii intintizjapa intintiñi kuzziz cjis waquizičha. Nii anawal animalž pakallawk achaqui pakallawk curunaca cjičha. Nii curunacž juntuñ tsjii watja julzi žejlčha. Putirii maatakažtakazza nii watjaqui.

10 Nii pakallawk achanacaqui pakallawk mantiñi jilirinaca cjičha. Pjijzkaltan mantiñinacaqui ezzičha; katchičha. Tsjii mantičha anziqui. Nii tsjiiqui ima tjončha. Jalla nii tjonžcu upacamakaz mantaquičha.

11 Nii tuqui žejlñi, nekztan ana žejlñi animalaqui octavo mantiñi jiliričha. Pero nii pakallawk mantiñinacž partiquiztankalčha. Nižaza ultimquiziqui infiernuquin chjatkattaž cjequičha.

12 'Nižaza nii amiž cherta tunca wajranacaqui tunca mantiñi jilirinaca cjičha. Nii tunca mantiñinacaqui imaž mantiz poder tanža. Nii anawal animalžtan chica tsjii orakaz mantaquičha.

13 Nii tunca mantiñinacaqui tsjii kuzzizza; ninacž mantiz poder tjaaquičha anawal animalžquiz.

14 Nii anawal mantiñinacaqui Uuzažtakaz Jesucristuž quintra quira zaltayskataquičha. Pero Uuzažtakaz Jesucristuqui criichì žoñinacžtan ninacžquiz atipaquičha. Jesucristuqui Jiliric jiliripančha, rey mantiñic mantiñipančha. Criichi žoñinacaqui niižtan chica želaquičha. Criichi žoñinacačha Yooziž kjawžta, nižaza illzta, nižaza Yoozquin tjurt'iñi kuzzizpan.

15 Jalla nekztanaqui nii anjilaqui wejtquiz cjichizakazza:

—Nii amiž cherta kjaznacaqui, jakziquin naa maataka julzinžlaja, jalla nii kjaznacaqui žoñinaca cjičha. Nii žoñinacaqui tjapaman watjanacchiztačha, nižaza nacionanacchiztačha, nižaza takunacchiztačha.

16 Nižaza nii amiž cherta tunca wajranacažtakaz mantiñinacaqui anawal animalžtan naa puturii maatak quintra chjaawjkataquičha. Nekztan naa maataka akznaquičha, nižaza ana zquitchiztakaz cjiskataquičha. Nižaza naaža curpu lujlznaquičha. Nižaza ujžtan ujznaquičha.

17 Jalla nuž nii mantiñinacaqui naa maatakaquiz paaquičha. Yoozqui ninacž kuznacquiz nuž peckatchičha, Yooz muntacama paa-ajo. Jalla nuž Yooz muntacama paacan ninacaqui tsjii kuzziz cjequičha, anawal animalžquiz ninacž mantiz poder tjaazjapa, Yooz chiitacama cumpliskatzjapa.

18 Nižaza amiž cherta maatakqui pajk watja cjičha. Nii watjačha tii yokquiz žejlñi mantiñi jilirinacžquiz mantiñiqui.

18

BABILONIA CJITA WATJA EZZICHA

1 Jalla nekztanaqui wejrqui tsjii anjila arajpachquiztan chjijwžquiñi
cherchinčha. Nii anjilaqui walja mantiz poderchiztačha; nižaza walja
kjanatčha. Nuž kjanan tii yokaqui majiñažtakaz cjissičha.
2 Nekztanaqui nii anjilaqui altu joržtan kjawchičha, tuž cjican:
—Babilonia pajk watja ezzičha, ezzičha. Nii wajtquiz zajranacaqui watja
chassičha, tjapaman anawal ispiritunacžtan, nižaza tjapaman chjaawjkatta
wežlanacžtan.
3 Nii Babilonia watjaqui tjapa nacionanaca Yoozquiztan zarakskatchičha,
licchinacažtakaz. Nižaza nii watjaž cjen tjapa tii yokquiz mantiñi jiliri-
nacaqui ana zuma kamañchiz cjissičha. Nižaza nii wajtchiz žoñinacžquiz
tjapaman cusasanaca tuytiquiztan, tuyñi žoñinacaqui ricachu cjissičha.
4 Jalla nekztanaqui wilta tsjii jora nonzinčha, arajpachquiztan chiižquiñi.
Nii joraqui tuž cjichičha:
—Wejt parti žoñinaca, nii wajtquiztan ulna, ana nii wajtchiz
žoñinacažtapacha uj paazjapa, nižaza nii wajtchiz žoñinacžtanpacha ana
casticta cjisjapa.
5 Nii wajtchiz žoñinacž ujnacaqui juc'anti muntunacžtakaz yapchičha
arajpacha irantizcamažtakaz. Juc'anti ujnaca paachičha. Jaziqui Yoozqui
ninacaž paata ujnaca naychičha.
6 Jaknužt nii wajtchiz žoñinacaqui yekja žoñinacžquiz anawali paatčhaja,
jalla nii anawal paatiquiztan jama castictaj cjila. Ninacaž ujnaca paa-
tiquiztan pizc wilta juc'anti castictaj cjila. Jaknužt yekja žoñinaca anawali
cjiskatčhaja, jalla nižta irata pizc wilta juc'anti ana wali cjiskattaj cjila.
7 Jaknužt nii wajtchiz žoñinacaqui ancha persun honora waytitčhaja,
nižaza jaknužt ninacaqui persun kuzcama kamtčhaja, jalla nuž anawali
kamtiquiztan jama sufriskattaj cjila. Ninacž kuzquiz tuž cjiñitačha: “Wejr-
nacqui juc'ant zumtčha. Anawalinaca wejtquiz anapan cjisnasačha. Anal
wira tsjaa žewažtakaz kaaznasačha”.
8 Jalla nižtiquiztan nii wajtchiz žoñinacžquiziqui casticu tiripintit tjon-
aquičha. Ninacžquiz ancha anawalinaca tjonaquičha. Jaziqui žoñinaca ticz-
naquičha; nižaza llacjizaquičha; nižaza čhjerž kjara paznaquičha; nižaza
ujquin ujžtaž cjequičha. Muzpa azziz Yooz Jiliriqui nii žoñinaca pjalžcu
casticaquičha. Jalla nižtiquiztan nižta anawalinaca tjonaquičha.
9 Jalla nii cheržcu jakzilta mantiñinacat nii wajtchiz žoñinacžtan ana zuma
kamañchizlaja, nižaza persun kuzcama kamchizlaja, jalla ninacaqui nii wa-
jtchiz žoñinacž castictu cheržcu, kaaquičha, nižaza llacjizaquičha. Nii watja
ujznan, nii mantiñi jilirinacaqui uj žketñi cheraquičha. Nekztan kaaquičha.
10 Jalla nuž cheržcu, nii watja nuž castictaž cjen, ažkquin tsijtchi
želaquičha; ana macjatžcaquičha. Castictaž cjen tsucaquičha, tuž cjican: —
¡Ay! ¡Ay! Babilonia pajk watja. Muzpa azziz cjenaqui, anawali cjissila. Tsjii
ratukaz casticta cjissila.
11 Nii watja castictaž cjen, tii muntuquiz žejlñi tuyñinacazakaz kaaquičha,
nižaza llacjizaquičha. Ninacž cusasanaca kjayñimi ana iya želaquičha.
12 Ninacž cusasanacaqui tižtanacačha: kori, paaz, llijñi maznaca,
c'achjanaca, zuma pañu, murat pañu, ser pañu, ljoc pañu, tjapaman zuma
ulurchiz tablanaca, zuma marfila cjita maznaca, jila walurchiz maderanaca,
korinaca, jirunaca, zuma marmol cjita llijñi maznaca,
13 canelanaca, zuma ulurchiznaca, insinsunaca, zuma ulurchiz mirra
cjitanaca, zuma ulurchiz asitinaca, vinunaca, asitinaca, chiw llamp'u

jac'unaca, trigonaca, kuzñi animalanaca, uuzanaca, cawallunaca, autunaca, tuyzjapa piyunanaca. Jalla tjapa nižtanaca tuytatačha.

14 Nii tuyñinacaqui nii wajt puntuquiztanž cjequičha:

—Nii wajtquiziqui anaž iya tjapaman zumanaca želaquičha, nii ancha juztažta zumanacaqui. K'ala pertissičha, wiñayjapa. Walurchiz cusasanacaqui pertissičha, nižaza wajtquiz honora tjaañi cusasanacaqui pertissičha wiñayjapa. —Nuž chiyaquičha.

15 Nii cusasanaca tuyñinacaqui ricachu cjissičha nii wajtchiz žoñinacaž kjaychiž cjen. Jaziqui tuyñinacaqui nii watja casticu cheržcu, eksñi kuztan ažkquin tsijtchi želaquičha. Nižaza altu jorztan kjawcan, kaaquičha, nižaza llacjizaquičha.

16 Nižaza ninacaqui tuž cjequičha: —¡Ay! ¡Ay! Anawali cjissila tii pajk watjaqui. Tsjaa ricach maatakažtakaz želatčha, iñarato zquitchiz cujtchin, zuma pañ zquitchiz, murat pañ zquitchiz, ljoc pañ zquitchiz. Zuma iñarato želatčha, korztan, zuma walurchiz maznacztan, zuma c'achjanacztan.

17 Tsjii ratukaz tjapa nii wajtquiz walja walurchiz cusasanaca pertissičha. —Jalla nuž cjequičha.

Jalla nii watja casticu cheržcu, warcu joojooñinacami, warcuquiz ojklayñinacami, warcuquiz langzñinacami, tjapa kot warcuztan langzñinacami ažkquin tsijtchi želaquičha.

18 Jalla nii wajtquiztan uj žketñi cheržcu, kjawaquičha, tuž cjican:

—¿Jakzilta watjat tižta chawc watjažtapacha žejljo?

19 Jalla nekztanaqui ninacaqui persun achanacquiz pjilztan tjatznaquičha, ancha kaacan, nižaza ancha llacjizcan. Nižaza tuž cjequičha:

—¡Ay! ¡Ay! Ana wali cjissila nii chawc watjaqui. Nii wajtquin cusasanaca chjitchiž cjen, tjapa warcuztan langzñi žoñinacaqui cusa ricachu cjissičha. Nižaza tsjii ratulla akztala.

20 Arajpachquin žejlñinacazti, nii watja akztaž cjen, cuntintuž cjee. Yoozquin criichi žoñinaca, cuntintuž cjee. Nii wajtchiz žoñinacaqui ančhucaquiz anawali paachičha. Yooz parti žoñinaca, nižaza Yooz uchta apostolonaca, nižaza Yooz puntu parliñinaca, tjapa ančhucaltajapa Yoozqui nii watja casticaquičha. Jaziqui ančhucaltajapa Yoozqui nii watja casticaquičha.

21 Jalla nekztanaqui tsjii walja azziz anjilaqui tsjii pajk maz tjaajztakaz waytižcu kotquiz tjojtchičha, tuž cjican:

—Tii maz tjaaj tjojttažokaz Babilonia chawc watja tjojttaž cjequičha. Anaž wira iya cherta cjequičha.

22 Tii wajtž calliran anaž wira iya itsñi jora nonztaž cjequičha, arpi guitar jorami, itsñi jorami, pincall jorami, trompet pekz jorami. Nižaza tii wajtquiz anaž wira iya oficiuchiz langzñinacami želaquičha. Nižaza tii wajtquiz anaž wira iya žoñinaca tjaajztan jawunñi jora nonztaž cjequičha.

23 Nižaza tii wajtquiz micha pekzta anaž iya cheraquičha. Nižaza anaž iya zalzñi pjijzta ch'ajwiñi nonznaquičha. Tuqui tii wajtquiz tuyñinacaqui žoñinacž yujcquiz pajk žoñitačha. Maña paacan, tii wajtchiz žoñinacaqui tjapa nacionanacchiz žoñinacžquiz incallchičha.

24 Nižaza tii wajtchiz žoñinacaqui Yooz parti žoñinaca, nižaza Yooz puntu parliñinaca conchičha. Tjapaman žoñinaca contačha.

19

ARAJPACHQUIN YOOZQUI HONORCHIZZA

1 Jalla nekztanaqui arajpachquin wacchi žoñinacž jora nonzinčha, tuž cjican:

"¡Aleluya! Učhum Yoozza liwriiñiqui, walja azzizza, walja honorchizza.
2 Učhum Yoozza lijituma pjalzñiqui. Jalla nuž Babilonia wajtchiz žoñinaca lijituma casticchička. Nii žoñinacaqui tjapa wajtchiz žoñinacžquiz ana wali kamañchiz cjiskatchička. Jalla nižtiquiztan casticta cjissička. Nižaza Yoozquin sirwiñi žoñinaca conchiž cjen, Yoozqui nii žoñinaca casticchička".
3 Wilta nii arajpachquin žejlñinacaqui altu joržtan chiichička, tuž cjican:
—¡Aleluya! Nii wajtquiztan uj žketi wiñaya žketaquička.
4 Nekztanaqui arajpachquin paa tunc puzin jilirinacžtan pajkpic žejtñinacžtan yokquiz quillžcu, puct'ichička. Nižaza Yoozquiz rispitchička. Yoozqui niiž mantiz puestuquiztača. Rispitcan tuž cjichička:
—¡Nužoj cjila! ¡Aleluya! ¡Amén!
5 Nekztanaqui mantiz puestuquiztan tsjii jora nonzinča tuž chiižquiñi:
"Tjapa Yoozquin sirwiñinaca, Yoozquiz honora waytila. Koltami pakjimi tjapa Yoozquin rispitñinacami, Yoozquiz honora waytila".
6 Nekztan wejrqui wacchi žoñinacž jora nonzinča. Wacchi kjaz pujquiz kjawñižtakaztača. Nii joranacaqui tuž cjichička:
"¡Aleluya! Učhum tjapa azziz Yooz Jiliriqui tjapa mantiz kallantichička.
7 Jalla nižtiquiztan anchaž chipžla učhumqui, cuntintuž cjila. Yoozquin honoraž tjaala. Uuzažtakaz Jesucristužtan niiž parti žoñinacžtan juntu kamz ora irantižquichička, tsjii zalz pjijsta oražtakaz. Jesucristuž parti žoñinacaqui listu tjaczička, zalziñ turažtakaz.
8 Finu zquitinacžtan cujtzička; ancha limpu, nižaza llijñitača".
Nii finu zquitinacžtan cujtchi tuž cjička, Yoozquin criichinacaž zuma kamañanacchiz, jalla nii. Jalla nuž zquitinacžtan cujtzkatchička Jesucristuž parti žoñinacžquiz.
9 Jalla nekztanaqui tsjii anjilaqui wejtquiz paljaychička tuž cjican:
—Jalla tuž cjijra: "Uuzažtakaz Jesucristuž zalz pjijztiquiz invittanaca cuntintoj cjila".
Nižaza wejtquiz cjichička:
—Jalla tii weriž chiita takunacaqui Yooz zuma werar razunanacača.
10 Jalla nižtiquiztan wejrqui nii anjilž kjojchquiz quillžcu puct'ichinča, nii rispitzjapa. Niizti wejtquiz chiižinchička, tuž cjican:
—Ana nižta paa. Wejrqui Yooz sirwiñtča, amtan chica, nižaza am jilanacžtan chica. Tjapa ančhuččha Jesucristuž puntuquiztan parliñinacaqui. Yoozquin alaja rispita amqui.
Jakziltat Jesucristuž puntuquiztan mazinčhaja, jalla niička werar Yooz taku parliñiqui.

CHIW CAWALLQUIZ YAWCHI ŽOÑI

11 Jalla nekztanaqui arajpacha cjetzi cherchinča. Jalla nicju tsjii chiw cawallu jecžquička. Calwallquiz tsjii zuma žoñi yawchi cherchinča. Nii žoñiqui Zuma Lijituma cjitača, nižaza Werar Razunchiz cjitača. Jalla nii žoñička zuma lijituma pjalzñiqui, nižaza ultim werar razunquiztanča quira zaltiñiqui.
12 Nii žoñž čhjujcquinacaqui ujžtakaz c'ajatča. Niiž achquiz wacchi mantiñi žoñinacž pillunacchiztača. Nižaza niižquiz tsjii tjuu cjijrtatača. Nii tjuuqui niikaz zuma intintička.
13 Nii žoñiqui ljocžtan tinta tol zquitchiztača. Niiž tjuuqui Yooz Taku cjitača.
14 Niižquiz apzcatča arajpach zultatunaca; chiw finu zquitchiznacatača, nižaza limputača. Nii zultatunacatača chiw cawallunacquiz yawchi.

15 Nii zuma žoñž atquiztan tsjii pajk ar cuchillu ulanchičha, nacionanacchiz žoñinaca casticzjapa. Tjapa nacionanacchiz žoñinacžquiz mantaquičha, tjapa anawali paatiquiztan jama casticcan. Jaknužt tsjii uwas cujichñi žoñiqui uwas kjaz zpjijtzjapa tjecančhaja, jalla nižta irata nii zuma žoñiqui Yooztajapa quintra žoñinaca tjecnaquičha. Tjapa azziz Yoozza anawali žoñinacž quintra žawjchipan. Anziqui ninaca casticta cjissa.

16 Nii tjecanñi žoñž tol zquitquizimi niiž lizquizimi tii tjuu cjijrtatačha: “Tjapa mantiñi reynacžquiztan tsjan reyčha. Nižaza tjapa jilirinacžquiztan tsjan jilirička”.

17 Jalla nekztanaqui cherchinčha, tsjii anjila tjuñquiz tsijtchi. Alto joržtan arajpachquin laylayñi wežlanaca kjawzička, tuž cjican:

—Tekchuc picha. Nižaza tekz ajcsca, Yooz tjaata čhjeri lujlzjapa.

18 Tekz ajcsca, mantiñi reynacž janchi lujlzjapa, nižaza zultatu mantiñinacž janchi lujlzjapa, nižaza tjup kuzziz žoñinacž janchi lujlzjapa, nižaza cawallunacž chjizwimi nii yawchi žoñinacž janchimi lujlzjapa, nižaza tjapaman žoñinacž janchi lujlzjapa, žoñž mantuquiz cjicjiñi žoñinacž janchimi, ana žoñž mantuquiz cjicjiñi žoñinacž janchimi, kolta žoñinacž janchimi, pajk žoñinacž janchimi; tjapaman žoñinacž janchi lulaquička. —Nuž cjichička anjilaqui.

19 Jalla nekztanaqui cherchinčha, nii anawal animalžtan yokquiz mantiñi reynacžtanami ninacž zultatunacžtanami ajcsitačha, chiw cawallquiz yawchi žoñž quintra kichjasjapa, niiž zultatunacžtanpacha.

20 Quira zaltižcu, nii anawal animalaqui preso tanta cjissičha, falso profetžtan chica. Jalla nii falso profetaqui animalž yujcquiz milajrunaca paachiž cjen, nii animalaž chimputa žoñinaca incallchičha; nižaza nii animalž žoñiž paata yoozquiz rispitñi žoñinaca incallchizakazza. Jalla nii pucultan anawalinacaqui azupri infiernuquin tjojttatačha, žejtñi sufrisjapa.

21 Nii chiw cawallquiz yawchi žoñiqui parti quintra žoñinaca pajk cuchillžtan conchička. Nii pajk cuchilluča nii žoñž atquiztan ulanchiqui. Jalla nižtiquiztan tjapa nii ajcsi wežlanacaqui ninacž janchižtan, chjizwinacžtan ancha chjekchi cjissičha.

20

WARANK WATA PUNTU

1 Jalla nekztanaqui tsjii anjila cherchinčha, arajpachquiztan tjonñi. Nii anjilaqui kjarquiz llawi tanzička; nižaza pajk carina tanzička. Nii llawiqui koz anawal tuj llawitačha.

2 Nekztan nii anjilaqui dragón tanchička. Dragonqui žkoražtakaz Satanás diablučha. Jalla nii diabluqui warank wata watzcama čhejltačha.

3 Nekztan nii anjilaqui diablu tjojtžcu, koz tuj chawjcchička. Nižaza tsjii estampillžtan žcatžinchička, diabluž nacionanacchiz žoñinacžquiz ana iya incallajo, warank wata watzcama. Jalla nii warank watanaca wattanaqui, wilta cuchta cjistančha tsjii upacamakaz.

4 Jalla nekztan mantiz puestunaca cherchinčha. Jalla nii puestunacquin julzi žoñinacaqui pjalzjapa poderchiztačha. Nižaza acha mužinta criichinaca cherchinčha. Nii criichinacaqui contatačha, Yooz taku parlitiquiztan, nižaza Jesucristuž puntuquiztan ticlartiquiztan. Ninacaqui anawal animalžquizimi nižaza niiž paata yooznacžquizimi ana rispitkalčha. Nižaza anatačha anawal animalž chimputa, ana yujc ayquizimi, ana kjarquizimi. Jalla nii conta criichinacaqui jacatatchi cherchinčha. Warank watanaca Cristužtan juntu mantaquičha.

5 Jalla niičha primiru jacatatzqui. Parti ticzi žoñinacaqui ana jacatatchičha nii warank watanaca watzcama.

6 Nii primiru jacatatchinacaqui cuntintuž cjequičha. Ancha zuma kamañchiz cjequičha. Nii segundo ticzqui ninacžtaqui ana želaquičha. Nii segundo ticzqui tuž cjičha, infiernuquin chjatkatta wiñayjapa casticta cjisjapa. Pero nii jacatatchinacaqui Cristužtan juntu mantaquičha warank watanaca. Ninacaqui Yooztajapami Cristužtajapami sirwiñinaca cjequičha.

7 Jalla nii warank watanaca wattiquiztan Satanás diabluqui cuchtaž cjequičha koz tujquiztan.

8 Jalla nuž cutztiquiztan Satanás diabluqui ulnaquičha tjapa tii yokquiz žejlñi nacionanaca incallzjapa. Gog cjita naciona, nižaza Magog cjita naciona nižaza tjapa nacionanacžquiz incallžcu, quira zalzjapa ajcskataquičha. Jalla nii nacionanacchiz zultatunacaqui walja tamačha, kot at pjilažtakaz. Nuž cherchinčha.

9 Nii zultatunacaqui walja campuquin ojkchičha, Yooz parti žoñinaca muyuntizjapa, nižaza Yooziž pecta watja muyuntizjapa. Jalla nuž muyuntan, Yoozqui arajpachquiztan uj cutzinžquichičha, ninaca k'ala ujzjapa.

10 Nekztanaqui incallñi diabluqui azupriztan asñi uj kotquin tjojttatačha. Jalla nicju tuquiqui anawal animalžtan toscar profetžtan tjojttatačha. Jalla nicju majiñami weenami sufraquičha watay wata.

PAJK CHIW MANTIZ PUESTU

11 Jalla nekztanaqui tsjii pajk chiw mantiz puestu cherchinčha. Nižaza nii puestuquiz tsjiiqui julzi želatčha. Jalla nii julzi mantiñiž nuž želan, niiž yujcquiz arajpachami yokami k'ala katchičha. Nekztan ana iya arajpachami yokami želatčha.

12 Nekztan ticzi žoñinaca cherchinčha, koltami pakjimi, mantiñi Yooz yujcquiz tsijtchi. Jalla nekztanaqui Yooz liwrunaca cjetžtatačha. Nižaza yekja liwru cjetžtatačha; liwriita žoñinacž tjuu listichiz liwrutačha. Nii Yooz liwrunacquiz tjapa žoñinacaž paatanacaqui apuntitatačha. Ticzinacaqui apuntita paatiquiztan jama pjalžtatačha.

13 Jakziltat pajk kotanacquiz ticztčhaja, jalla ninacaqui Yooz yujcquiz intirjitatačha. Nižaza jakziltami ticztčhaja, nižaza ticzi žoñž yokquin žejltčhaja, jalla ninacaqui Yooz yujcquiz intirjitatačha. Jalla nekztanaqui tjapa žoñinacaqui ninacaž paatiquiztan jama pjalžtatačha.

14 Ticzmi nižaza ticzi žoñinacž yokami ana iya želaquičha. Asñi ujquin tjojttatačha. Nii asñi uj kotquin sufrisqui segundo ticz cjičha.

15 Jakziltiž tjuuqui liwriita žoñinacž tjuu listiquiz ana žejlčhaja, jalla niiqui asñi uj kotquin tjojttazakaztačha.

21

EW ARAJPACHA EW YOKA

1 Jalla nekztanaqui ew arajpachami ew yokami cherchinčha. Primir arajpachami primir yoka katchicha, nižaza kotami.

2 Nekztanaqui wejr Juanqui ew Jerusalén watja cherchinčha, Yooz arajpachquiztan tjonñi. Jaknužt tsjaa zalzin turqui persun tjoważtajapa tjaczinžlaja, jalla nižta zuma tjacztačha ew watjaqui.

3 Nekztan arajpach mantiz puestuquiztan tsjii jora nonzinčha. Altu tawkžtan tuž cjichičha:

—Cheržca. Yoozqui žoñinacž taypiquiz kamčha. Yoozqui ninacztan chica kamaquičha, nižaza nii žoñinacaqui Yooz wajtchiz žoñinaca cjequičha. Jalla nižtiquiztan Yoozqui ninacztan chicaž cjequičha.

4 Yoozqui ninacž kjaz kaajmi chjujžinaquičha. Nižaza ninacžta anaž iya
ticz želaquičha, nižaza iya kaazmi, llaquizmi, sufrismi anaž želaquičha.
Jalla ninacaqui k'ala watchičha.
5 Nekztanaqui nii mantiz puestuquiz julzñiqui tuž cjichičha:
—Cheržca, wejrqui tjappacha ew paa-učha. Tii cjijra. Tiičha werar
takunacaqui, nižaza lijitum takunaca.
6 Jalla nekztanaqui cjichičha:
—Tjappachaž jazic žeržta. Wejrtčha primirquiztanpacha, nižaza wiri-
cama, jaknužt tsjii litranacaqui "A"quiztan kallantičhaja, nižaza "Z"quin
wiricama žerzaja, jalla nižta. Jakziltat kjaztakaz zuma kamaña an-
cha pecčhaja, jalla niižquiz nužullakaz zuma kamaña tjaata cjequičha,
jalzurquiztan žejtñi kjaztakaz. Wejrqui nii zuma kamaña tjaa-ačha.
7 Jakziltat tjapa anawalinacquiztan atipačhaja, jalla niižquiz irinsažtakaz
tii zumanaca weriž tjaata cjequičha. Wejrqui ninacžtajapa Yooz cjeečha.
Ninacaqui wejt maatinaca cuntaž cjequičha.
8 Ana wejtquin kuzziz žoñinacazti azupri uj kotquin chjatkattaž cjequičha.
Jalla tižta kamañchizza nii žoñinacaqui: Yooz nicñinaca, Yoozquin kuz ana
tjaañinaca, ana zuma kamañchiz žoñinaca, žoñi conñinaca, adulteriuquiz ojk-
layñinaca, yat'irinaca, žoñiž paata yooznaca sirwiñinaca, toscara chiiñinaca.
Jalla ninacaž asñi ujquin castictaž cjequičha. Jalla nii asñi uj infiernuquin
ojkzqui segundo ticz cjičha.

EW JERUSALEN CJITA WATJA

9 Tuquiqui cherchinčha pakallawk anawalinacaqui pakallawk anji-
lanacžquiz intirjitatačha. Jalla nekztanaqui nii pakallawk anjilanacquiztan
tsjiiqui wejtquin tjonchičha. Jalla tuž cjican, chiichičha:
—Pichay. Amquiz tjeeznačha, Uuzažtakaz Jesucristuž tur.
10 Jalla nekztanaqui Espíritu Santuqui wejtquiz tuž cherkatchičha. We-
jrqui pajk curquiz chjichtatačha. Jalla niwjctan pajk zuma Jerusalén watja
wejtquiz tjeezičha, arajpachquiztan Yoozquiztan tjonñi.
11 Nii watjaqui Yooz honorchizza; nižaza llijatčha Yooztakaz. Llijñi maz-
takaztačha llijñatčha jaspe maztakaz, nižaza ispijužtakaz.
12 Nii wajt muytata pajk pirka želatčha, tuncapan zanchiz. Zapa zanquiz
tsjii anjila želatčha. Nižaza zapa zanquiz tsjii tjuu cjijrtatačha. Nii tuncapan
tjuunacaqui Israel žoñinacž t'akanacž tjuutačha.
13 Nii pirkatačha tuwanchuc čhjep zanchiz, užachuc čhjep zanchiz,
warchuc čhjep zanchiz, tajachuc čhjep zanchiz.
14 Nii wajt muytat pirkaqui tuncapan maz simintuchiztačha. Nii tuncapan
maz simintuquiz tuncapan Jesucristuž apostolunacž tjuunaca cjijrtatačha.
15 Jalla nii wejtquiz chiiñi anjilaqui kor miriis parchizza, nii watja miriis-
japa, zanami pirkanacami.
16 Nii watjaqui isquinatutačha, porap kjuttan igualatačha. Anjilaqui kor
paržtan watja miriichičha, 2,200 kilometrotačha, tsewcchuc altu kjutñi,
nižaza latuquin igualatačha.
17 Nekztan pirka miriichičha. Nii muytat pirkaqui sojta tunc pusin metro
miriichičha, žoñiž metružtan miriita, jalla nuž.
18 Muytat pirkaqui jaspe maztan pirkitatačha. Watjaqui kori puru
kjuyanacchiztačha, limpu ispijužtakaz.
19 Nižaza wajt muytat pirkiž simintunacaqui c'achja maznacžtan alaji-
tatačha. Primiruqui jaspe maztan, segunduqui zafiro maztan, terceruqui
ágata maztan, cuartuqui esmeralda maztan,

20 quintuqui ónice maztan, sextuqui cornalina maztan, septimuqui
crisólito maztan, octavuqui berilo maztan, novenuqui topacio maztan, dec-
imuqui crisoprasa maztan, unodecimuqui jacinto maztan, duodecimuqui
amatista maztan.
21 Niżaza nii tuncapan zanaqui tuncapan perla maznacžtan paatatačha.
Zapa zanaqui tsjii perližtankaz paatatačha. Wajt chawc calliqui kori puru
paatatačha, limpu ispijužtakaz.
22 Wajtquiz ana timplu cherchinčha. Tjapa azziz Yooz Jiliržtan Uuzažtakaz
Jesucristužtan, jalla ninacaqui wajt timplu cuntačha.
23 Niżaza nii wajtquiz kamcan, anaž tjuñimi jiizmi pecasačha, kjanzjapa.
Yoozpachaž kjančha, Jesucristužtanpacha.
24 Nacionanacquiztan liwriita žoñinacaqui Yooz kjanquizkaz
ojklayaquičha wajtquiz kamcan. Niżaza yokquiz mantiñi reynacaqui
nii wajtquin honora zjijcaquičha.
25 Majiñ zita zana cjetžtaž želaquičha. Niżaza anaž ween želaquičha.
26 Tjapa nacionanacž honora chjichtaž cjequičha nii wajtquin.
27 Jalla nii wajtquizqui anaž anawali kamañchizqui luzasačha. Niżaza
Yooz chjaawjkatta žoñinacami ana luzasačha, niżaza incallñi žoñinacami ana
luzasačha. Jakziltiž tjuut Uuzažtakaz Jesucristuž liwruquiz cjijrtažlaja, jalla
ninacakaz Yooz wajtquiz luzasačha.

22

1 Nekztanaqui nii anjilaqui wejtquiz tsjii limpu puju tjeezičha. Nii puj
kjazqui žeti tjaañi cjičha. Nii kjazqui ispijužtakaztačha. Yooz mantiz pues-
tuquiztanami, Uuzažtakaz Jesucristuž mantiz puestuquiztanami ulnatčha.
2 Nii puj kjazqui wajt chawc call taypiquiz okatčha, puj porap kjuttan
žeti tjaañi munti pakatčha. Jalla nii muntiqui tuncapan wilta tsjii watquiz
pookčha, niżaza tuncapan frutchizza. Zapa jiizquiz fruta pookčha. Niżaza
nii munti chjañinacaqui watjanaccchiz žoñinaca čhjetinzjapačha.
3 Niżaza nii wajtquiz kamñinacaqui ana iya casticz cheraquičha. Yooz
Jiliriž mantiz julzmi, Jesucristuž mantiz julzmi nii wajtquiztačha. Ninacž
sirwiñinacaqui nii pucultižquiz rispitaquičha.
4 Niżaza Yooz wajtchiz žoñinacaqui Yooz cheraquičha. Niżaza Yooz tjuuqui
nii žoñinacž ayquiz cjijrtaž cjequičha.
5 Nii wajtquiz ween ana želaquičha. Niżaza anaž sir kjanami, anaž lampar
kjanami, anaž tjuñ kjanami pecasačha. Yooz Jiliripachaž ninacžtajapa kjana
cjequičha. Niżaza Yoozqui nii wajtquiz kamñinacaqui watay wataž zuma
mantaquičha.

JESUCRISTUŻ TJONZ TJUÑI WAJILLACHA

6 Jalla nekztanaqui nii anjilaqui wejtquiz cjichičha:
—Tii chiita takunacaqui weraračha, zuma lijitumapančha. Tuquitan Yooz
Jiliriqui niiž puntu parliñinacžquiz chiikatchičha. Jalla nii Yoozpachaqui
niiž anjila cuchanžquichičha, niiž sirwiñinacžquiz tjeezjapa, čhjulut wajilla
wataquičha, jalla nii.
7 Jesucristuqui wajillaj tjonla.
Jakziltat tii liwruquiz cjijrta Yooz taku catokačhaja, jalla niiqui cuntintuž
cjequičha.
8 Wejr Juanqui jalla tinaca cherchinčha, niżaza nonzinčha. Jalla nii
nonžcu, cheržcu, nii wejtquiz tjeezñi anjilž yujcquiz quillzinčha, niižquiz
rispitzjapa.
9 Jalla nekztanaqui nii anjilaqui wejtquiz chiižinchičha, tuž cjican:

—Ana nižta paa. Wejrqui Yoozquin zakal sirwučha, am irata, nižaza Yooz parti parliñi jilanacaž irata, nižaza tii liwruquiz cjijrta Yooz taku catokñinacaž irata. Jalla nižtiquiztan Yoozquinkaz rispita.

10 Nekztanaqui wejtquin cjichizakazza:

—Tii liwruquiz cjijrta Yooz taku ana chjojzaka joojoowa. Wajillaž tii taku cumplis tjuñi žcatžinžquičha.

11 Jalla nii timpu tjonan, jakziltat anazuma paacan žejlčhaja, jalla niiqui anazuma kaj paala. Nižaza jakziltat anazuma kuzziz žejlčhaja, jalla niiqui anazuma kuzziz kaj kamla. Nižaza jakziltat zuma kamañchiz žejlčhaja, jalla niiqui zuma kamañchiz kaj cjila. Nižaza jakziltat Yoozquinkaz kuzziz žejlčhaja, jalla niiqui Yoozquinkaz kuzziz kaj cjila.

Nekztan tsjii joraqui cjichičha:

12 —Nužupan wejrqui wajillal tjonačha. Jalla nuž tjoncan premiuchiz tjonačha. Zapa maynižquiz tjaa-ačha, ninacaž kamtiquiztan jama.

13 Wejrtčha primirquiztanpacha wiricama, nižaza wejrtčha kalltiñtqui, nižaza žerzniñtqui, jaknužt tsjii litra “A”quiztan kalltičhaja, nižaza “Z”quin žerzaja, jalla nižta.

14 Jakziltat persun ujnacquiztan pertuntažlaja, jalla ninacaqui limpu ajunta zquitchiztakazza. Jalla nii pertunta žoñinacakaz cuntintuž cjequičha. Nižaza žeti tjaañi muntiž frutunacquiztan lulasačha. Nižaza ew wajt zanquiztan luzasačha.

15 Pero wajt zancu jalla tižta žoñinacaž eclaquičha: tsjii kjutñi kuz tjaañi žoñinaca, yat'irinaca, adulteriuquiz ojklayñinaca, žoñi conñinaca, žoñiž paata yooznacžquin rispitñinaca, nižaza tjapa incallñinaca, nižaza tjapa toscar taku pecñinaca. Jalla nii anazuma žoñinacaž wajt zancu eclaquičha.

16 —Wejr Jesucristutčha. Wejt anjila cuchanžquichinčha, tjapa icliz žoñinacžquiz tii takunaca ticlarzjapa. Wejtquiztan David jiliriqui tjoniñčha. Nižaza Davidž majchmaatinacžquiztan wejrqui tjoniñčha. Wejrtčha weenzlak kjantat llijñi warawaražtakaz.

17 Espíritu Santuqui Jesucristužquiz kuzziz žoñinacžtan “Jesucristuqui tjonla” cjičha.

Nižaza jakziltat tii chiita taku nonznačhaja, jalla niizakaz “Jesucristuqui tjonla” cjila.

Jakziltat kjaztakaz Yooz zuma kamaña ancha pecčhaja, picha, Yoozquiztan zuma kamaña tanzjapa. Nužullakaz tanznasačha. Zuma žeti tjaañi kjaztakazza nii zuma kamañaqui.

18 Jakziltat tii liwruquiz cjijrta Yooz taku nonžaja, jalla niižquiz chiižinžcučha, tuž cjican: Jakziltat tii cjijrta Yooz taku yapačhaja, jalla ninacžquiziqui tii liwruquiz cjijrta anawalinacaž wataquičha.

19 Nižaza jakziltat tii liwruquiz cjijrta Yooz taku t'upznačhaja, jalla niiž tjuu Yooz liwruquiztan jurtaž cjequičha; nižaza zuma Yooz wajtquiz anaž luzasačha; nižaza tii liwruquiz cjijrta zumanaca ana niižtajapa cjequičha.

20 Jalla tii takunaca ticlarñiqui tuž cjičha:

—Últimupan wejrqui wajillal tjonačha.

Wejrzakaz cjiwčha:

—Jalla nužoj cjila. Amén. Jesucristo Jiliri, jalla nuž tjona.

21 Učhum Jesucristo Jiliriqui tjapa ančhucaquiz zumaj cjiskatla. Nužoj cjila. Amén.